

Dokument nr. 15:1

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Christopher Stensaker

Besvart 11. oktober 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Det vises til alle mediaoppslag gjennom året angående arbeidsforholdene i Luftfartstilsynet, og kritikken som går direkte på Luftfartsdirektøren. Den uholdbare situasjonen som har oppstått for ansatte og etaten, går ut over tillitten til luftfartsmyndigheten/ flysikkerheten, og knyttes direkte til luftfartsdirektørens lederegenskaper. Mye synes å være i strid med regelverket.

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i denne situasjonen?

12 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Artikkel fra VG Net, 01.09.2000, « Arrogant ledelse».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=5285123>

Vedlegg 2.

Artikkel fra VG Net, 01.09.2000, «Norsk flysertifikat ulovlig».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=613028>

Vedlegg 3.

Artikkel fra VG Net, 01.09.2000, «Fører flyelever bak lyset».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=4438768>

Vedlegg 4.

Artikkel fra VG Net, 03.08.2000, «Ba Skogstad gå til departementet».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=3949657>

Vedlegg 5.

Artikkel fra VG Net, 03.08.2000, «Tar ikke selvkritikk».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=3580999>

Vedlegg 6.

Artikkel fra VG Net, 03.08.2000, «Har SPILLEjobb på si».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=6064680>

Vedlegg 7.

Artikkel fra VG Net, 03.08.2000, «Burde vært informert».

<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=2764955>

Vedlegg 8.

Artikkel fra VG Net, 25.07.2000, «Tilliten til norsk luftfart i fare».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=8231391>

Vedlegg 9.

Artikkel fra VG Net, 25.07.2000, «Hetses av sjefen».
<http://www.vg.no/pub/vgart.hbs?artid=6969351>

Vedlegg 10.

Artikkel i Dagbladet, 26.07.2000, s. 22 - 23.

Vedlegg 11.

Artikkel i Dagbladet, 23.06.2000, s. 6.

Vedlegg 12.

Artikkel i Dagbladet, 08.04.2000, s. 16 - 21.»

Begrunnelse:

Etter tilsettingen av den nye luftfartsdirektøren, er det avdekket flere alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven og luftfartsloven, noe som har ført til svekket tillit til den norske luftfartsmyndigheten, med alvorlige belastninger for ansatte i etaten. Forholdene er dels dokumentert gjennom media og rapporter som foreligger. Det er overveiende sannsynlig at flere rettsaker vil bli fremmet i nær fremtid som følge av de påståtte ulovlige handlinger, som luftfartsdirektøren har ansvaret for, både ovenfor aktører i luftfartsmarkedet og ansatte. Det er et dokumentert faktum at ansatte som har forsøkt å ta opp forhold knyttet til det dårlige arbeidsmiljøet blir personforfulgt av luftfartsdirektøren. Luftfartsdirektøren har ikke evnet å ta selvkritikk i de forhold som er avdekket gjennom hans tid som toppleder for tilsynsmyndigheten innen sivil luftfart. De forhold som Luftfartstilsynet lider under, er direkte knyttet opp til Luftfartsdirektørens manglende lederegenskaper og en generell nedlatende holdning ovenfor sine medarbeidere. Rett forut for rekrutteringen av Skogstad - den 1.mars 1999 - som direktør for Luftfartsinspeksjonen i Luftfartsverket, ble det på hans tidligere arbeidssted i departementet avdekket alvorlige forhold knyttet til Skogstad som leder. Evalueringen som har foregått gjennom de siste 9 måneder med Skogstad som Luftfartsdirektør viser at de oppståtte problemene ikke er tilfeldige, eller kan tilskrives den tidligere Luftfartsinspeksjonen, eller ansatte/tidligere ansatte i etaten, men knyttet direkte opp til Skogstad som person og hans tydeligvis manglende forutsetninger for å inneha en stilling som luftfartsdirektør. Det hevdes at luftfartsdirektøren ligger bak forhold som er av ulovlig og utilbørlig karakter. Dette omfatter blant annet metoder for å overvåke ansatte, hvorpå han iverksetter tvilsomme tiltak ovenfor de han anser som upassende i etaten. Da det ser ut som om arbeidsmiljøet i Luftfartstilsynet med Skogstad som luftfartsdirektør forverrer seg, er det nå overhengende nødvendig å gripe inn i situasjonen, slik at tilliten til den norske tilsynsmyndigheten innen norsk luftfart kan gjenopprettes. Det må ikke kunne stilles spørsmål vedrørende Luftfartstilsynets viktige stilling i norsk luftfart, som et nøytralt og objektivt forvaltningsorgan. Jeg vil vise til vedlagte mediaoppslag, og korrespondanse som er ført mellom de berørte parter og departementet.

Svar:

Jeg har merket meg diverse utspill i media knyttet til luftfartsdirektøren og hans ledelse av Luftfartstilsynet.

Tilsynet engasjerte våren 2000 et konsulentfirma som gjennomførte en arbeidsmiljøundersøkelse. Undersøkelsen resulterte i en rapport datert 4. juli 2000.

Som en direkte oppfølging av undersøkelsen ble det sommeren 2000 satt i gang et organisasjonsutviklingsprosjekt med en styringsgruppe bestående av tillitsvalgte, de ansattes representanter i AMU, hovedverneombudet og representanter fra ledelsen. Programmet omfatter lederopplæring, strategisk planlegging- og budsjettprosess og forbedring av arbeidsmiljøet.

Samferdselsdepartementet er nylig blitt kjent med at NTL og 2 fo lokalt uttrykker full tillit til luftfartsdirektøren og den måten han har etablert og driver tilsynet på.

Det er videre grunn til å nevne at den uavhengige luftfartsorganisasjonen ICAO i september 2000 gjennomførte en revisjon av tilsynet. Revisjonsteamet har i utkast til rapport fastslått at tilsynet på de aller fleste punkter oppfyller ICAOs krav og at tilsynet har hatt en positiv utvikling i de første åtte måneder etter etableringen.

Departementet vil følge opp virksomheten videre, bl.a. gjennom etatsmøter med tilsynet. I tillegg er det holdt møter med ledelse og organisasjoner i tilsynet, nettopp fordi det har vært uro i organisasjonen. Det skal også gjennomføres vanlige medarbeidersamtaler med luftfartsdirektøren, samt at de resultatkrav som er satt til stillingen er gjenstand for evaluering/oppfølging.

Spørsmål nr. 2

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 16. oktober 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Jeg viser til svar av 25.09 00 på spørsmål 466 fra undertegnede.

Svaret sier ingenting om framdrift og tidspunkt for å få ordningen på plass. Dette haster fordi dagens rettstilstand gjør at funksjonshemmede som trenger en slik skyssordning, må fortsette å gå i attføring og si nei til fast tilsetting. De forblir trygdet helt unødvendig.

Betyr statsrådens svar at en lovhjemmel som følger opp Stortingets enstemmige forslag, ikke vil bli fremmet inneværende år?»

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 25. september 2000 på spørsmål nr. 466 og kan opplyse at jeg arbeider med oppfølgingen av Stortingets vedtak for å sikre funksjonshemmedes dekning av transportutgifter til arbeidsreiser.

Som det fremgår av mitt tidligere svar krever et bedre transporttilbud til funksjonshemmede til arbeidsreiser et samarbeid mellom flere departementer. Dette arbeidet er godt i gang og er forankret under statssekretærutvalget for den samlede politikken for funksjonshemmede.

Dette arbeidet har høy prioritet fra min side. Jeg kan ikke si noe bestemt om tidspunktet for når jeg vil ha et opplegg klart, men jeg vil komme tilbake med en nærmere orientering til Stortinget så snart en løsning foreligger.

Spørsmål nr. 3

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 11. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Selskapet C-MAP i Egersund er den ledende globale aktøren innenfor produksjon og distribusjon av elektroniske sjøkart. Etter at sjøkartsenteret PRIMAR ble etablert av norske og britiske myndigheter i 1999 har C-MAP ikke fått direkte leveranser av digitale kartdata fra de ti sjøkartverkene som deltar i PRIMAR-samarbeidet. C-MAP er henvist til å kjøpe kartdata fra PRIMAR, noe som virker sterkt konkurransevridende.

Vil statsråden sørge for like konkurransevilkår for den norske IT-bedriften?»

Begrunnelse:

Selskapet C-MAP i Egersund er den ledende globale aktøren innenfor produksjon og distribusjon av elektroniske sjøkart. Etter at sjøkartsenteret PRIMAR ble etablert av norske og britiske myndigheter i 1999 får C-MAP imidlertid ikke tilgang på digitale kartdata fra de ti sjøkartverkene som deltar i PRIMAR-samarbeidet. Dataene fra disse sjøkartverkene er forbeholdt PRIMAR som så distribuerer dataene videre til sine distributører. C-MAP er henvist til å kjøpe kartdata fra PRIMAR til den pris PRIMAR operer med i markedet for deretter å selge dataene videre til shippingmarkedet i konkurranse med PRIMAR. Dette er sterkt konkurransevridende og innebærer at den norske It-bedriftens muligheter til fortsatt å være den ledende globale aktøren innenfor distribusjon av elektroniske sjøkart blir sterkt redusert. Ordningen med at PRIMAR som regionalt sjøkartsenter har fått enerett på å motta digitale kartdata fra de samarbeidende sjøkartverkene er et rent nord- europeisk fenomen. Andre kartverk bl.a. i Hellas, Japan og Singapore leverer digitale kartdata/ENC direkte uten å diskriminere mellom private og statlige aktører. Det synes derfor ikke å være noen formelle grunner til å opprettholde denne diskrimineringen av C-MAP og eventuelle andre private aktører.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2000 var Stortinget opptatt av at etableringen av PRIMAR ikke skulle føre til konkurranseulempen for private aktører. I Budsjett-innst. S. nr. 8 (1999-2000) skrev således en enstemmig næringskomité:

«Komiteen legg vekt på at opprettinga av PRIMAR ikkje påfører kommersielle forhandlarar av elektroniske sjøkart uheldig konkurransevridning.»

Praksisen der PRIMAR gis eksklusiv rett til å motta digitale sjøkartdata påfører C-MAP og evt. an

dre private aktører innebærer nettopp en slik konkurransevridning. Jeg spør derfor om statsråden vil følge opp Stortingets erklærte ønske og sikre at C-MAP og evt. andre private aktører i fremtiden kan konkurrere med PRIMAR på likeverdige vilkår.

Svar:

Den internasjonale sjøkartverkorganisasjonen (IHO) vedtok i 1992 at det skulle etableres regionale sentre med ansvar for produksjon, forvaltning og leveranse av autoriserte elektroniske navigasjonskart til skipsfarten. PRIMAR er et arbeidsfelleskap mellom 10 europeiske nasjonale sjøkartverk om etablering av ett regionalt senter i Europa. Norge og Storbritannia ivaretar den daglige driften fra et felles kontor i Stavanger.

Virksomheten er opprettet for å levere en samordnet felles digital sjøkarttjeneste for de sjøområder medlemslandene har ansvar for å kartlegge, og som oppfyller kravene nedfelt i den internasjonale konvensjonen for sikkerhet til sjøs (SOLAS). PRIMAR kan dermed tilby autoriserte digitale sjøkart som en «samlet pakke» slik at distributørene slipper å innhente data fra alle kartverk. Dette gjør at et langt større antall distributører enn tidligere kan selge digitale sjøkart. Arbeidet utføres i overensstemmelse med retningslinjer vedtatt i den internasjonale sjøkartverk organisasjonen (IHO), hvor Norge er medlem, representert ved Statens kartverk.

PRIMAR opererer ikke i sluttbrukermarkedet selv; dette gjøres av private distributører. Alle distributører kjøper sjøkart fra PRIMAR-samarbeidet på like vilkår, og står fritt til selv å sette prisen på sine tjenester i shippingmarkedet. Det er i dag inngått distribusjonsavtaler av kartdata med rundt 30 private distributører i 15 land, herunder 10 europeiske. C- MAP Norway AS er også blitt tilbudt en slik avtale. Opprettelsen av PRIMAR har åpnet for økt konkurranse i et marked som tidligere var dominert av kun få aktører.

For å forsikre seg om at PRIMAR-samarbeidet ikke er strid med EU/EFTA sine konkurranseregler blir alle avtaler som ligger til grunn for samarbeidet oversendt EU's konkurransetilsyn (DGIV) i inneværende måned for notifikasjon.

Den norske deltaker i PRIMAR, Electronic Chart Centre AS (ECC), ble etablert under regjeringen Bondevik etter et fremlegg fra tidl. næringsminister Lars Sponheim.

I St.prp. nr. 67 for 1998-99 med forslag til bevilgning av kapital til etableringen, opplyses det blant annet at det var et ufravikelig krav fra de europeiske sjøkartverkene at ECC ble etablert som et 100 pst statlig eid selskap, fordi selskapet skulle håndtere og distribuere deres autoriserte elektroniske navigasjonsdata. Fra norsk side forutsettes det imidlertid at det skal kunne tas inn private investorer på eiersiden, så raskt som miljøet er modent for det. ECC og Statens kartverk vil arbeide aktivt for å få andre lands sjøkartverk med på dette.

Spørsmål nr. 4

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant John Dale

Besvart 9. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Hjørnesteinsbedrifta Norway Foods AS i Skånevik står i fare for å bli nedlagd. Bedrifta representerer 70 arbeidsplassar i eit bygdesamfunn med under 1000 innbyggjarar. Det er no viktig å samla krefter på tvers av politiske parti.

Kva for verkemiddel ser næringsministeren tilgjengeleg m.a. i det offentlege verkemiddelapparatet for samarbeid med private eigarinteresser om å bidra til vidare lønsam næringsmiddelproduksjon i åra framover ved fabrikkannlegget i Skånevik?»

Grunngjeving:

Eg viser til brev dagsett 27.09.2000 som stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn sende Næringsministeren om Norway Foods AS sitt konkrete framlegg om å leggja ned verksemda ved sardinfabrikken selskapet driv i Skånevik i Hordaland. Av brevet går alvorsgraden i situasjonen for lokalsamfunnet Skånevik, Etne kommune og Sunnhordlandsregionen fram. Det handlar om knapt 70 industriarbeidsplassar, dei fleste besett av kvinner. Alternativet kan vurdert reint bedriftsøkonomisk vera gradvis flytting av noko eller alt produksjonsvolum til Polen, der selskapet allereie har etablert sardinproduksjon. Det offentlege har ytt støtte til denne verksemda i vanskelege situasjonar tidlegare, og verksemda har etter det kunna halda fram med gode resultat. Etter mitt syn krev slike handslag frå samfunnet at eigaren er seg bevisst eit samfunnsansvar. Ein bør no få tid til å vurdere heile situasjonen, eventuelle offentlege engasjement, eventuelle nye eigarar og eventuell alternativ produksjon.

Dette er ei sak der alle interesser, på tvers av partipolitiske skiljeliner, bør samlast. Eg oppmodar derfor Næringsministeren om å ha kontakt med eigaren for i første omgang å bidra til at eit nedleggingsvedtak ikkje blir fatta komande veke. På lengre sikt ber eg Næringsministeren sterkt vurdere korleis det offentlege verkemiddelapparatet kan bidra til å leggja tilhøve til rette for vidare lønsam produksjon i Skånevik og dei to andre stadene i Hordaland der Norway Foods AS driv sardinanlegg i dag.

Svar:

Norway Foods AS blei skipa i 1981 etter strukturrasjonalisering av norsk sardinindustri, og verksemda blei tatt over av Rieber & Søn i 1996. Konsernet har hovudkontor i Bergen og har m.a. tre hermetikkfabrikkar for sardinproduksjon i Hordaland (Eikelandsosen, Davanger og Skånevik). Eg har merka meg at Norway Foods AS ikkje greier å selje alt som fabrikkane produserer. Det verker ikkje som det er usemje om at det er store kostnader forbunde med å halde oppe ein struktur med produksjon ved tre fabrikkar.

Ved skipinga av Norway Foods AS i 1981 blei det løyvd i storleiken 60 mill. kroner i lån og stønad til investeringar og drift. Årsaka var m.a. eit ønske om å slå saman fleire fabrikkar for å skape ein lønsam struktur. I høve til den stønaden som blei gjeve i 1982 er det ikkje grunnlag for departementet til å gripe inn i denne saka.

Styresmaktene si deltaking i omstilling av bedrifter skjer gjennom Statens nærings- og distriktutviklingsfond (SND) sine ordningar til eigenkapital, kompetanseheving og investeringar. I høve til dei distriktpolitiske ordningane er Skånevik i Etne kommune innafor det distriktpolitiske verkeområdet. Norway Foods AS vil derfor kunne søkje SND om midlar til eventuelle prosjekt for utvikling av verksemda. I tilfelle vil det vere viktig med nær kontakt mellom verksemda, Hordaland Fylkeskommune og SND sitt distriktskontor. Spørsmålet om ei eventuell medverking frå SND vil måtte bli vurdert av fondet ut frå dei retningslinene som er lagt. Det er ikkje aktuelt å gå inn med spesielle tiltak frå styresmaktene si side i saka.

Saka er tatt opp med Kommunal- og regionaldepartementet og samarbeidsrådet for Sunnhordland. Dersom ei så stor og viktig bedrift som Norway Foods AS i Skånevik blir lagt ned, kan det vere aktuelt å gå inn med omstillingsmidlar. Kommunal- og regionaldepartementet har gjeve tilsegn om omstillingsmidlar til kommunane Stord og Fitjar. I tilsegnsbrevet har departementet opna for ein større omstillingsregion:

«Kommunal- og regionaldepartementet åpner også opp for at andre kommuner i regionen kan komme med i omstillingsarbeidet som nå settes i gang i Stord og Fitjar. Kommuner som ønsker å delta i et større regionalt omstillingsarbeid (med utspring i Stord og Fitjar), tar selv initiativ overfor fylkeskommunen samt Stord og Fitjar kommuner. En utvidelse vil eventuelt kunne skje i forbindelse med første del av gjennomføringsfasen.»

Dersom det er naturleg å kople Skånevik-problematikken inn dette arbeidet, kan Etne kommune søke om å delta ved å ta initiativ overfor Hordaland fylkeskommune og Stord og Fitjar kommunar.

Eg delar bekymringa for dei verknadene ei eventuell nedlegging kan få for kommunen og lokalsamfunnet Skånevik. Verksemda har orientert departementet om omstruktureringa i Norway Foods AS. Eg vil om kort tid ha kontakt med leiinga i Rieber & Søn for å bli oppdatert om dei framtidige planane for verksemda.

Spørsmål nr. 5

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Hans J. Røsjorde

Besvart 10. oktober 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Vil forsvarsministeren ta et initiativ til at «KNM TYR» ved annen tjeneste i aktuelle sjøområder foretar nytt søk etter den siste av de omkomne etter «Sleipner» - forliset?»

Begrunnelse:

Med bakgrunn i tidligere søk og det faktum at den siste savnede fra «Sleipner»-ulykken ikke ble funnet da vaket ble hevet ville et avsluttende søk i forbindelse med «KNM «TYRs» øvrige tokt i samme farvann bidra til å oppfylle det løfte som ble gitt fra den tidligere Regjering om statlig medvirkning. Dette for å gi pårørende nok et håndslag for å finne den saknede Da sakens bakgrunn antas å være kjent for statsråden ser undertegnede ingen grunn til ytterligere begrunnelse.

Videre vil jeg peke på at søk etter den 17 år gamle Bjarne Eide som har vært savnet 18/6 2000 fra Karmøy ikke har gitt resultat.

Jeg ber derfor om statsrådens medvirkning til at også et slik søk kan gjennomføres når KNM «TYR» måtte befinne seg i det aktuelle sjøområde. Jeg viser i denne sammenheng til henvendelse til statsråd Hans Harlem fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal i brev av 15. august 2000.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Hans J. Røsjorde datert 28. september d.å. om hvorvidt jeg vil ta initiativ til at «KNM TYR» ved annen tjeneste i aktuelle sjøområder vil foreta nytt søk etter den siste av de omkomne etter «Sleipner»-forliset, samt etter Bjarne Eide som har vært savnet fra Karmøy siden 18. juni då.

«KNM TYR» har nedlagt en meget betydelig innsats i søk etter savnede i forbindelse med «Sleipner»-forliset. Totalt har fartøyet gjennomført over 200 timer søk i området med noe av det mest moderne tekniske utstyret som i dag finnes for søk etter savnede i sjøen. De mest aktuelle områdene har blitt systematisk og grundig gjennomført flere ganger, med det resultat at «KNM TYR» har funnet to av de savnede. Til tross for den betydelige innsatsen som mannskapet ombord på fartøyet har nedlagt, har det ikke lyktes å finne den siste av de savnede. I april ble det besluttet at «KNM TYR» ikke skulle delta i videre søk.

Etter å ha vurdert saken, er jeg innstilt på at Forsvaret foretar ett nytt søk etter den siste savnede fra «Sleipner»-forliset. Når det gjelder søk etter Bjarne Eide som har vært savnet fra Karmøy siden 18. juni d.å.,

vil Forsvaret på henvendelse fra Karmøy lensmannskontor vurdere hvordan «KNM TYR» i tillegg eventuelt kan avse to dager til søk etter denne savnede personen.

Det understrekes at disse søkene vil måtte foretas når «KNM TYR» likevel er i de aktuelle sjøområdene.

Spørsmål nr. 6

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 12. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Det har lenge vært offisiell politikk å bedre og utvikle retursystemene. Det kan nå se ut til at panteordningen ved statsbedriften Vinmonopolet kan bli avvirket. I Innst. S. nr. 256 (1999 - 2000) s. 6 slår en enstemmig komite fast at staten «må være i tet når det gjelder å vise miljøriktig atferd.»

Hva vil statsråden gjøre for å hindre en avvikling og for å bringe statsbedriften i tet på dette området, evt. er det nødvendig å endre dagens regelverk på området?»

Begrunnelse:

Forskrift om retursystemer for emballasje til drikkevarer åpner for at panteordningen ved Vinmonopolet nå kan avvikles. Styret i Arcus vil fatte et slikt vedtak i nær framtid. Dersom ikke de to involverte statseide selskaper endrer beslutningen om å avvikle ordningen til fordel for et klarere engasjement for å få den til å virke, vil man oppleve at forbrukerne neste år ikke lenger kan velge miljøriktig i en monopolbedrift som Vinmonopolet. Dagligvarehandelen synes på den annen side å ha lagt ned vesentlig mer arbeid med å få sin ordning til å fungere innenfor samme regelverk.

Svar:

I forbindelse med fjorårets budsjettbehandling ba flertallet i finanskomiteen den daværende regjering om å vurdere en returordning for alle vinflasker som leveres til Vinmonopolet. I St.prp. nr 61 (1999-2000) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000 er returordning for Vinmonopolets flasker omtalt.

Dagens avgiftssystem for drikkevareemballasje har til hensikt å fremme effektive retursystemer for drikkevareemballasje for å redusere miljøproblemene forårsaket av emballasjeavfallet. Avgiftssystemet består av en miljøavgift som blir redusert når retur- andelen øker. I tillegg er det en grunn avgift på engangsemballasje. Avgiftene blir fastsatt i de årlige statsbudsjett. Innenfor rammen av dette er det opp til den enkelte importør og/eller produsent å avgjøre om de ønsker å etablere eller slutte seg til et bestemt retursystem for emballasjen, eller betalte full avgift. I St.prp. nr. 61 (1999-2000) foreslo Regjeringen at disse rammebetingelser for vin- og brennevinsflasker fra Vinmonopolet ble opprettholdt. I Innst. S. nr. 220 (1999-2000) sluttet finanskomiteen seg til regjeringens forslag: «Komiteen er enig med Regjeringen i å opprettholde dagens rammebetingelser for retur av vin- og brennevinsflasker fra Vinmonopolet.»

Forøvrig vil jeg nevne det fokus det er satt på statlige virksomheters arbeid med å redusere miljøbelastningen fra egen drift gjennom prosjektet «Grønn stat». Prosjektet ble lansert i 1998 og har som formål å oppnå en systematisk utprøving av hvordan man best kan integrere miljøhensyn i statens egen drift og få dette dokumentert. Resultatene av arbeidet så

langt er tilgjengelig på Grønn stats nettsider ([http:// www.miljo.no/gronnstat/](http://www.miljo.no/gronnstat/)). I den sammenheng er det viktig at også Vinmonopolet er med og tar miljøansvar. Vi har derfor oppfordret Vinmonopolet til å arbeide aktivt for å redusere miljøbelastningen av sin virksomhet. Sosial- og helsedepartementet og Miljøverndepartementet er i dialog med de berørte parter om saken og vil bla. holde et møte med ledelsen i Arcus om dette i morgen, fredag 13. oktober.

Spørsmål nr. 7

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 9. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Både energibransjen og forbrukerorganisasjoner ønsker en lov som sikrer fullgod kontroll av strømmålere fordi gjeldende regelverk er ufullstendig og kan true forbrukernes interesser. De fleste EØS-land har kontrollordninger for slike målere innenfor rammen av et foreslått EU-direktiv. Departementet har vurdert behovet for en kontrollordning.

Hva er statsrådets beslutning?»

Begrunnelse:

Det er flere forhold som kan fremstå som problematiske ved at det ikke finnes legale krav til elektrisitetsmålere. Forbrukerne er skeptiske til at netteierne kontrollerer sine egne måleinstrumenter. Et bukken-til-havresekken opplegg er ikke egnet til å skape tillit hos forbrukerne. Videre er det et problem fordi det i Norge er mulig å omsette elektrisitetsmålere som ikke har fått en uavhengig teknisk vurdering som ligger i en typegodkjenning. Dette åpner mulighetene for et dumpingmarked.

Det vises til et tidligere spørsmål 308 til skriftlig besvarelse. I sitt svar forventet statsråden å kunne ta en beslutning i saken innen 1. september 2000.

Svar:

Det foreslåtte direktivet om måleinstrumenter stiller ikke krav om at EØS-land skal utføre kontroll av elektrisitetsmålere, men dersom man gjør det, skal kontrollen foregå i henhold til direktivet. Departementet har besluttet å innføre førmarkedskontroll og etterfølgende markedskontroll av nye elektrisitetsmålere i tråd med EUs foreslåtte direktiv.

Beslutningen medfører at dagens forskrift av 24. august 1999 nr. 684 om justering må endres.

Spørsmål nr. 8

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 4. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Post- og teletilsynet varslet senest i sommer at tilsynet i løpet av september ville gjennomføre regelendringer som gjør det mulig for bedrifter og organisasjoner å registrere opp til 15 domenenavn på internett. Dette skjedde etter gjentatte henvendelser fra bl.a. bransjeorganisasjonen IKT-Norge og etter at stortingsflertallet i Innst. S. nr. 127 (1999-2000) ba om en liberalisering av reglene.

Vil statsråden påse at regelendringen trår i kraft umiddelbart?»

Begrunnelse:

Norge praktiserer i dag et av de strengeste regelverkene for tildeling av domenenavn på internett. Firmaer og organisasjoner får bare registrere et domenenavn hver. Bransjen har i lang tid bedt om og blitt forespeilet en liberalisering av regelverket slik at hver bedrift eller organisasjon kan registrere opp til 15 domenenavn. Regelendringen vil ha stor betydning for utviklingen av e-handel og IT-bransjen i Norge. I Innst. S. nr. 127 (1999-2000) ba et flertall bestående av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre om en liberalisering av regelverket:

«Dette flertallet er videre av den oppfatning at det må skapes så stor liberalisering som mulig med elektronisk handel med produkter. Et eksempel her kan være domene politikken. Norge har en av verdens strengeste domene regelverk. Selv om man for tiden liberaliserer noe (inntil 15 domener pr. registrert firma) bør dette bli friere da svært mange firmaer kan dokumentere et større behov.»

I sommer varslet så Post- og teletilsynet at tilsy

net i løpet av september ville gjennomføre en regelendring som ville gi bedrifter og organisasjoner anledning til å registrere opp til 15 domenenavn hver. Regelendringen er ennå ikke trådt. I mellomtiden taper den norske IT-næringen markeds- og utviklingsmuligheter. Jeg spør derfor om statsråden vil påse at endringen trer i kraft umiddelbart.

Svar:

I løpet av få år har bruken av Internett utviklet seg til å bli en viktig del av vår hverdag, for vår mulighet til å innhente informasjon om og fra myndigheter, organisasjoner og virksomheter, viktig for å kunne informere allmennheten og forbrukere, viktig for utviklingen av elektronisk handel og ny økonomi. Tildelingen av domenenavn har som en del av dette fått økt betydning ikke bare for IT-industrien, men for norsk næringsliv generelt. For å sikre effektive telekommunikasjoner er myndighetene opptatt av å sikre at samfunnsviktige funksjoner som administrasjonen av Internett fungerer bra. Målet må være at toppdomenet .no skal være en naturlig hjemplass for alle brukere som har tilknytning til Norge.

Ovennevnte utvikling har ført til at det er behov for å revidere gjeldende navnepolitikk for domenenavntildeling under det geografiske toppdomenet .no. Post- og teletilsynet, som er ansvarlig myndighet for tildeling av domenenavn, har i brev av 04.10.00 lagt fram et forslag for Samferdselsdepartementet til ny navnepolitikk. Hovedtrekkene i forslaget er at antallet domenenavn pr. organisasjon utvides fra ett til 15, samt at kravet til dokumentasjon for binding mellom søker og domenenavnet det søkes om oppheves.

Forslaget om å begrense antallet domenenavn pr. organisasjon til 15 er i samsvar med det forslag til liberalisering av navnepolitikken som Norsk registreringstjeneste for Internett Domenenavn (Norid) utarbeidet i 1999, i samråd med dets rådgivende politikkråd (Norpol). Forslaget ble sendt på offentlig høring høsten 1999, der det var bred enighet om antallet 15.

Den foreslåtte politikken har som siktemål å sikre at .no fortsatt skal være et kvalitetsdomene, samtidig som det tas hensyn til næringslivets valgfrihet. 15 domenenavn anses i denne sammenheng å kunne dekke de fleste bedrifters behov for å få registrert sitt firmanavn, registrerte varemerker, profilerte kampanjer etc. For å bedre rammevilkårene for bedriftene legges det også opp til at tildelingen av domenenavn i stor grad skal være en automatisert prosess, slik at behandlingstiden per søknad blir kort og registreringskostnadene lave. Samtidig vil en øvre grense på 15 navn virke dempende på domnavnpirateri, som vi har sett utvikle seg til å bli et problem i andre land som ikke har begrensning på registrering av domenenavn (jf. Danmark) og for registrering under generiske toppdomener (.com, .net og .org).

Det varsles allerede nå at Regjeringen etter en viss tid, og senest etter 1 år, vil vurdere ytterligere liberaliseringer dersom det viser seg å være behov for det.

Det er ikke slik at Norge etter liberaliseringen vil ha et restriktivt regelverk i internasjonal sammenheng. Både Sverige og Finland har en strengere navnepolitikk enn hva Norge vil ha i henhold til den foreslåtte liberalisering.

For å sikre høy kvalitet i navnerommet foreslås det at det fortsatt skal stilles krav til at søker av domenenavn må være en organisasjon registrert enten i foretaks- eller enhetsregistret. Dette gjøres for å ha kunnskap om hvem som reelt sett står bak et domenenavn. Det legges ikke opp til at privatpersoner skal kunne registrere domener direkte under toppdomenet .no, men at disse må registrere seg under særskilte underdomener. Det vil være den enkelte søker som selv på forhånd får ansvaret med å forsikre seg om at man ikke krenker andres rettigheter ved å få registrert et domenenavn. En manuell forprøving opp mot ulike rettighetsregistre ville bl.a. medføre lang behandlingstid per søknad og høyere registreringskostnader, og anses som u hensiktsmessig.

Det er en viktig oppgave for Regjeringen å få iverksatt en revidert politikk for tildeling av domenenavn så snart som mulig og senest innen utløpet av dette året. Før dette gjøres vil Samferdselsdepartementet imidlertid gå gjennom anbefalingen fra Post- og teletilsynet til ny navnepolitikk, for å sikre at vi vil få en god forvaltning av domenenavn i tråd med den samfunnsviktige betydning dette området har.

Spørsmål nr. 9

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 9. oktober 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I Ot.prp. nr. 80 (1999-2000) åpnes det for at tollvesenet skal kunne ilegge forenklede forelegg for manglende registrering. Stortinget har i Innst. O. nr. 37 (1999- 2000) vedtatt at fritids- og småbåtregisteret skal evalueres.

Vil justisministeren vurdere å utsette den del av lovforslaget som innebærer reaksjoner mot manglende registrering i fritids- og småbåtregisteret til etter at Stortinget har behandlet evalueringen?»

Begrunnelse:

I Ot.prp. nr. 80 (1999-2000) er det foreslått hjemmel for å ilegge forenklede forelegg for brudd på bestemmelser om sikker bruk av fritids- og småbåter. Dette er positivt. Det er imidlertid også foreslått at tollvesenet skal kunne ilegge forenklede forelegg for manglende registrering. Stortinget har gått inn for at hele fritids- og småbåtregisteret skal evalueres senest vårsesjonen 2002. Den del av lovforslaget som omhandler reaksjoner i sammenheng med registrering bør derfor utsettes til Stortinget har behandlet denne evalueringen.

Svar:

I Ot.prp. nr. 80 (1999-2000) om forenklet forelegg for overtredelser ved bruk av fritids- og småbåter foreslås det at det åpnes adgang for politiet og tollvesenet til bruk av forenklet forelegg i lett konstaterbare og dokumenterbare masseovertredelser.

Ordningen med forenklet forelegg på sjøen krever en egen forskrift for hvilke forhold som skal omfattes av ordningen med forenklet forelegg og bøtenivået for overtredelsene. Reglene for bruken av forenklet forelegg må instruksfestes. Som det fremgår av odelstingsproposisjonen, er slik forskrift og instruks ikke utarbeidet ved fremleggelsen av forslaget til lovendringen i fritids- og småbåtloven. Man har hittil konsentrert seg om å utarbeide en del kriterier som bør være retningsgivende når det gjelder hvilke typer overtredelser som skal kunne avgjøres med forenklet forelegg. Dette skal være overtredelser som er hyppige, såkalte «normaltilfelle», som er lett å avdekke for kontrollmyndigheten og som er knyttet direkte til bruken av fritids- og småbåter. Det bør også vektlegges at overtredelsene ikke skal være av alvorlig karakter.

Arbeidet med å utarbeide forskrift og instruks pågår i Justisdepartementet, men er på dette tidspunkt ikke slutført. I dette arbeidet vil det bli tatt hensyn til at ordningen med registrering av fritids- og småbåter skal evalueres av Stortinget senest i vårsesjonen 2002.

Konklusjonen er derfor at ingen del av lovforslaget omhandler spesifikt reaksjoner i sammenheng med registrering, og at man må komme tilbake til dette spørsmålet i forbindelse med forskriftsarbeidet. Etter min vurdering bør derfor lovforslaget kunne behandles i den form det har nå.

Spørsmål nr. 10

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 12. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Styret i Arcus planlegger i nær framtid å avvikle panteordningen ved Vinmonopolet.

Hvilke konsekvenser mener miljøvernministeren dette kan medføre når det gjelder evt. smitteeffekt til dagligvarehandelen, retur av glass og anvendelse av redusert glass, og mener miljøvernministeren de miljømessige konsekvenser av en avvikling av dagens system er godt nok utredet og at virkningene er akseptable?»

Begrunnelse:

Det er viktig å få grundig vurdert virkningene av en eventuell avvikling av panteordningen i Vinmonopolet. Spesielt gjelder dette dagligvarehandelens forpliktelser dersom Vinmonopolet evt. ikke lenger vil ha slike forpliktelser. Videre om en avvikling av panteordningen vil medføre redusert retur av glass og dårligere anvendelse av redusert glass.

Svar:

I forbindelse med fjorårets budsjettbehandling ba flertallet i Finanskomiteen den daværende regjering

om å vurdere en returordning for alle vinflasker som leveres til Vinmonopolet. I St. prp. nr 61 (1999-2000) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000 er returordning for Vinmonopolets flasker omtalt.

Dagens avgiftssystem for drikkevareemballasje har til hensikt å fremme effektive retursystemer for drikkevareemballasje for å redusere miljøproblemene forårsaket av emballasjeavfallet. Avgiftssystemet består av en miljøavgift som blir redusert når retur- andelen øker. I tillegg er det en grunn avgift på engangsemballasje. Avgiftene blir fastsatt i de årlige statsbudsjett. Innenfor rammen av dette er det opp til den enkelte importør og/eller produsent å avgjøre om de ønsker å etablere eller slutte seg til et bestemt retursystem for emballasjen, eller betale full avgift. I St.prp. nr. 61 (1999-2000) foreslo Regjeringen at disse rammebetingelser for vin- og brennevinsflasker fra Vinmonopolet ble opprettholdt. I Innst. S. nr. 220 (1999-2000) sluttet finanskomiteen seg til regjeringens forslag: «Komiteen er enig med Regjeringen i å opprettholde dagens rammebetingelser for retur av vin- og brennevinsflasker fra Vinmonopolet.»

Forøvrig vil jeg nevne det fokus det er satt på statlige virksomheters arbeid med å redusere miljøbelastningen fra egen drift gjennom prosjektet «Grønn stat». Prosjektet ble lansert i 1998 og har som formål å oppnå en systematisk utprøving av hvordan man best kan integrere miljøhensyn i statens egen drift og få dette dokumentert. Resultatene av arbeidet så langt er tilgjengelig på Grønn stats nettsider (<http://www.miljo.no/gronnstat/>). I den sammenheng er det viktig at også Vinmonopolet er med og tar miljøansvar. Vi har derfor oppfordret Vinmonopolet til å arbeide aktivt for å redusere miljøbelastningen av sin virksomhet. Sosial- og helsedepartementet og Miljøverndepartementet er i dialog med de berørte parter om saken og vil bla. holde et møte med ledelsen i Arcus om dette i morgen, fredag 13. oktober.

Vinmonopolets og dagligvarebransjens retursystemer for tom-emballasje er to fullstendig adskilte ordninger. Produktene i de to bransjene er svært forskjellige både når det gjelder pris, omsatt mengde og regelmessighet ved innkjøp, noe som igjen har stor betydning for kundens innlevering av tom-emballasjen. Vinmonopolet har et forholdsvis begrenset butikknnett, men dagligvarebransjens retursystem har større tilgjengelighet. Det er ofte enklere for kundene å benytte Norsk Glassgjenvinnings system (Iglo-systemet) som har større utbredelse, enn å levere flasker tilbake til Vinmonopolet. For mange kunder vil trolig den økonomiske belønningen ved pant ikke oppveie ulempen ved å frakte tomflasker til nærmeste vinmonopolutsalg. I tillegg er pantens relative verdi i forhold til verdien på varen som handles av betydning. Det er ofte viktig for dagligvarebransjen å tilby returordninger som service for kundene, som de selvfølgelig også ønsker å trekke til sine butikker. På den bakgrunn er jeg på det nåværende tidspunkt ikke bekymret for at en ev. avvikling av panteordningen på Vinmonopolet vil «smitte» over på dagligvarebransjen. Jeg vil imidlertid følge utviklingen kontinuerlig.

Spørsmål nr. 11

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 12. oktober 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Hva er status med hensyn til naprapat-utdanningens mulighet for offentlig godkjenning i Norge - og når ser statsråden for seg at denne utdanningen kan bli offentlig godkjent?»

Begrunnelse:

Det vises til mitt spørsmål til statsråd Giske (nr. 445) som er begrunnet slik:

«Offentlig godkjenning av en utdanning gir bl.a. kvalifikasjon for støtte gjennom Statens Lånkasse. Naprapati er en manuell behandlingsform som ble utviklet på begynnelsen av dette århundret av Oakley Smith, en amerikaner som først var utdannet som kiropraktor. I motsetning til kiropraktorene la han stor vekt på muskelbehandling i kombinasjon med leddbehandlingen for å få en varig effekt. Etter det undertegnede har fått opplyst er naprapati i Sverige en stor og offentlig godkjent manuell behandlingsteknikk, der man arbeider med motoriske bevegelsesforstyrrelser. Vonde rygger er den vanligste plagen pasienten søker hjelp for, men naprapater behandler også hodepine, nakkesmerter, muskelspenninger, isjias, idrettsskader, m.m. Naprapater arbeider også for å forebygge skader gjennom å gi råd om trening og tøyøvelser. Det skal finnes ca. 600 aktive offentlig godkjente naprapater i Norden, først og fremst i Sverige, men også i Finland. I Finland kom den offentlig godkjenningen samtidig som i Sverige.

I Norge finnes det nå 20 aktive naprapater, men det går for tiden ca. 30 norske elever på skolen i Stockholm. Det er hevdet at den samordning av lover som skjer over landegrensene, gjør at det bare er et tidsspørsmål før naprapati blir godkjent i Norge. Det er også hevdet at etter som yrkesgruppen er liten, er saken ikke blitt prioritert fra politisk hold.»

I statsråd Giskes svar henvises det til at saken faller innenfor helsestatsrådets område.

Svar:

Stortingsrepresentanten er kjent med at det ikke gis utdanning i Norge. Slik utdanning gis som det eneste stedet i Norden i Stockholm.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det gis to typer offentlig godkjenning av utdanning.

1) Slik kirke-, utdannings- og forskningsministeren har redegjort for, kan KUF gi godkjenning av en utdanning etter privatskoleloven, dersom en privat institusjon ønsker å tilby naprapatutdanning i Norge. KUF kan også godkjenne en utdanning i et annet land. En slik godkjenning kan gi studentene en mulighet til lån fra Statens lånekasse for utdanning. En slik godkjenning kan KUF gi uavhengig av den andre typen offentlig godkjenning etter helsepersonelloven.

2) Helsemyndighetene kan gi yrkesgrupper en offentlig godkjenning/autorisasjon etter lov om helsepersonell.

De nordiske landene inngikk 14. juni 1993 en overenskomst om felles arbeidsmarked for helsepersonell. Overenskomsten ble sist revidert i 1998. Den gir en person som har autorisasjon/godkjenning fra ett nordisk land en automatisk rett til å få tilsvarende godkjenning i de andre fire landene. Denne retten er uavhengig om det er noen forskjeller mellom de enkelte lands utdanninger og de krav som ligger til grunn for autorisasjonen/godkjenningen. Det er imidlertid en forutsetning at det aktuelle landet, har en autorisasjons- eller godkjenningsordning for tilsvarende yrkesgruppe.

Naprapatene er en yrkesgruppe som har offentlig godkjenning i Sverige og Finland. Gruppen er ikke omfattet av den nevnte samarbeidsavtalen, fordi naprapatene som yrkesgruppe ikke er gitt godkjenning/ autorisasjon i Norge. Den nye helsepersonelloven som skal tre i kraft 1. januar 2001 omfatter ikke naprapatene. Naprapatene vil derfor heller ikke etter dette tidspunktet kunne omfattes av den felles nordiske samarbeidsavtalen som gir automatisk rett til godkjenning/autorisasjon i Norge.

I forbindelse med arbeidet med ny helsepersonell-lov ble nye grupper vurdert å komme inn under autorisasjonsordningen for helsepersonell. Stortinget har vedtatt at 11 nye grupper skal gis rett til autorisa-

sjon når den nye loven trer i kraft. Naprapater er ikke blant disse. Hvis departementet i fremtiden skal vurdere autorisasjon av nye grupper, vil det være naturlig å legge vekt på de kriterier som er angitt i kapittel 16 i Ot.prp. nr. 13 (1998-99).

Departementet har ingen planer om å utrede spørsmålet om autorisasjon av naprapater i den nærmeste fremtid.

Spørsmål nr. 12

Innlevert 3. oktober 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. oktober 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I forbindelse med behandlinga av Utjanningsmeldinga ble følgende vedtatt: Stortinget ber Regjeringen medvirke til at bruk av hospits som boligløsning for barnefamilier og enslige barn og ungdom opphører.

Hva har Regjeringen gjort for å følge opp dette vedtaket og finnes det fremdeles barn eller barnefamilier som blir henvist til hospits?»

Svar:

Regjeringen mener at hospits som boform for barn og barnefamilier er uegnet på både kort og lang sikt, og har fulgt opp Stortingets vedtak på følgende måte:

Barne- og familiedepartementet tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om barn og ungdoms oppvekst og levekår våren 2001. Det kan i den sammenheng være aktuelt å se nærmere på boligspørsmål til barn og unge i et levekårsperspektiv.

Barne- og familiedepartementet har ved tidligere anledninger tatt opp problemene med plassering av barnefamilier på hospits med fylkesmannen i Oslo og Akershus. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har bedt Oslo kommune om å finne andre midlertidige og mer egnede boligløsninger for barnefamilier.

Sosial- og helsedepartementet har i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, denne høsten igangsatt et forsøk med et flerårig utviklingsarbeid i våre fem største bykommuner (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand), der boligpolitiske virkemidler knyttes til aktuelle helse- og sosiale tjenester for å sikre at bostedsløse får et helhetlig hjelpetilbud. Dette omfatter etablering av såkalte «straksboløsninger» og alternative boløsninger til

hospits, samt å bedre oppfølgingen av personer som bor på hospits, herunder barnefamilier.

Sentralt for forsøket er at kommunene skal utvikle en boligkjede i form av en «trappetrinnsmodell», hvor graden av selvstendighet i boforholdet skal kunne økes/redueres i takt med den enkeltes forutsetninger. Målet er å utvikle en kjede av alternative boformer, hvor nødvendige helse- og sosiale tjenester er tilkoblet. Ettersom boevnen utvikles skal en kunne gå opp et trinn i kjeden. Det skal også iverksettes tiltak for å sikre at boevnen bevares. Sosial- og helsedepartementet har dessuten over flere år støttet byomfattende prosjekt i Oslo kommune, med sikte på å unngå og forebygge utkastelser. Oslo kommune rapporterer at dette arbeidet begynner å bære frukter.

Utviklingsarbeidet må sees i sammenheng med den generelle innsatsen mot bostedsløshet som er vedtatt i forbindelse med Utjanningsmeldinga. Boligløsninger for bostedsløse og andre svært vanskeligstilte er for øvrig et sentralt tiltak i tiltakspakken for en solidarisk boligpolitikk, som Regjeringen la fram i juli i år, og vil prioriteres høyt innenfor Husbankens ordinære lån og tilskuddsordninger.

Å tilrettelegge egnede og midlertidige botilbud for barn og barnefamilier i krise er først og fremst et kommunalt ansvar. Det stramme boligmarkedet i de største byene i landet vanskeliggjør kommunens arbeid med å finne gjennomgangsboliger og andre egnede boligalternativer for bostedsløse. Å unngå sosialt belastede døgnovernattingssteder for bostedsløse barn og barnefamilier har imidlertid høy prioritet i alle kommuner. Problemene er størst i Oslo kommune. Oslo kommune ved bolig- og eiendomsetaten har nylig utgitt en rapport som gir et bilde av situasjonen for de vanskeligstilte på boligmarkedet i kommunen.

Rapporten viser bl.a. at 211 barnefamilier med til sammen 422 barn var registrert bostedsløse i perioden 01.02.98 -01.12.99. 54 av disse husstandene bodde på døgnovernattingssteder i perioden.

Plassering av bostedsløse barnefamilier på døgnovernattingssteder forekommer ennå, men i mindre grad enn tidligere. Ifølge en rapport fra Oslo kommune, ved byrådsavdelingen for eldre og bydelene, har det vært en reduksjon i antall barn henvist til døgnovernattingssteder de siste 10 måneder - fra 88 i oktober -99 til 33 i august -00. Kommunen sørger for å unngå sammenblanding mellom barnefamilier og rusklientell på døgnovernattingsstedene.

Også de øvrige større bykommunene rapporterer at de ikke plasserer barn og barnefamilier på døgnovernattingssteder med tyngre rusmiddelproblematikk.

Spørsmål nr. 13

Innlevert 5. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 12. oktober 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«En rekke fiskeribedrifter og kanskje så mye som 1000 arbeidsplasser kan stå i fare som følge av ikke å tilfredsstillende ESAs kvalitetskrav. En rekke aktører innen norsk fiskerinæring hevder at ESAs krav praktiseres langt strengere i Norge enn i EU-landene.

Deler statsråden denne oppfatningen, og i så fall - hva vil statsråden gjøre for å bidra til at norsk fiskerinæring ikke blir diskriminert og utsatt for ytterligere konkurransevridende tiltak?»

Svar:

Gjennom vedlegg 1 til EØS-avtalen har Norge akseptert EUs krav til helse, hygiene og kvalitet for bl.a. sjømat slik at norsk regelverk er fullt ut harmonisert med EU på dette området.

Med hjemmel i pkt. 10 i vedlegg 1 til EØS avtalen samt direktiv 91/493/EØF, gjennomfører ESA overtilsyn i bl.a. norske fiskerivirksomheter for å kontrollere at EØS-regelverket er gjennomført i norsk rett og at regelverket blir etterlevd. I EU-landene gjennomføres tilsvarende overtilsyn av Europakommisjonens kontrollorgan «Food and Veterinary Office - FVO».

Jeg er kjent med at enkelte næringsaktører fra tid til annen har stilt spørsmål ved intensiteten i kontrollene som ESA utfører. Fiskeriforvaltningen har imidlertid ikke funnet det dokumentert at ESA opptrer strengere enn EUs kontrollorgan FVO. I forbindelse med den nylig etablerte veterinære grensekontrollen for fisk og fiskeprodukter, viste det seg derimot at Europakommisjonen mente at ESAs inspektører har tatt for lett på kontrollopgaven.

Norsk fiskeriforvaltning er informert av ESA om at man forsøker å legge sitt overtilsyn så nær opp til FVOs halvårslige inspeksjonsprogrammer som mulig. EUs prioriteringer avspeiler i stor grad hvilke tidsfrister som er fastsatt i EUs veterinære regelverk. Gjennom EØS-avtalen kan det gjelde andre tidsfrister for Norge, slik at sett over et kort tidsrom kan det virke som at ESA prioriterer andre områder enn EU ved sitt overtilsyn.

ESA har forholdsvis mindre ressurser enn Europakommisjonen til overtilsyn med nasjonale myndigheter på det veterinære området. For å unngå at ESAs inspektører sakker faglig akterut i forhold til EUs inspektører, skjer det en faglig koordinering mellom ESA og FVO sine inspektører - bl.a. ved at de deltar som observatører ved hverandres inspeksjoner - en ordning som er i tråd med EØS-avtalen.

I henhold til EØS-avtalen skal ESAs inspeksjoner skje i samarbeid med norske myndigheter. Fiskeriforvaltningen stiller derfor med norsk mannskap med nødvendig kompetanse for å assistere inspektørene fra ESA. Det forutsettes også at ESA stiller med personell med den faglige og menneskelige kompetanse som kreves for å gjennomføre et korrekt overtilsyn.

Det legges også vekt på at ESA følger de formelle prosedyrer som gjelder for overtilsyn, bl.a. for varsling av inspeksjoner, tidsfrister for ferdigstilling av rapporter, samt at ESA begrunner sine vurderinger og konklusjoner med henvisning til det relevante EØS-regelverket.

Ulike fortolkninger av EU-regelverket samt rutiner for ESAs overtilsyn, diskuteres hyppig med ESA. Norske myndigheter kan imidlertid vanskelig trekke ESAs faglige konklusjoner i tvil når disse er begrunnet i dokumenterte observasjoner gjort under inspeksjonene og med direkte henvisning til bestemmelser i EØS-regelverket.

Det kan hevdes at deler av EU-regelverket ikke tar hensyn til særnorske forhold på samme måte som til spesielle produksjonsforhold i EU-landene. Dette skyldes at Norge ikke har vært med å utarbeide dette regelverket og forholdet kan av enkelte aktører i næringen oppleves som konkurransevridende.

EØS-avtalen gir nå Norge observatørstatus når Europakommisjonen utarbeider nytt regelverk på området. Deltakelsen i Europakommisjonens ekspertgrupper innebærer en anledning til å være med på å legge premissene for EUs videre utforming av regelverk som angår trygghet og kvalitet ved (norsk) sjømat slik at også norske interesser tas hensyn til.

ESA har videre åpnet for at Norge kan sende nasjonale eksperter til ESA. Disse ekspertene vil bl.a. kunne få anledning til å delta som observatør ved FVO sine inspeksjoner i ulike EU-land. Dette vil bidra til en ytterligere harmonisering av overtilsynet i EØS området. Fiskeriforvaltningen arbeider nå med å finne praktiske måter å gjennomføre dette på.

Jeg vil til slutt understreke at kravene til produksjon av sjømat ikke er særegne for EU. Det er en internasjonal trend å skjerpe regelverket for hygiene og kvalitet ved matvareproduksjon. I og med at EUs regelverk baseres på internasjonale standarder, gir oppfyllelse av EU-kravene inngangsbillett både til EU-markedet og til andre markeder i verden.

Spørsmål nr. 14

Innlevert 5. oktober 2000 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 13. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil statsråden endre loven slik at kriminelle asylsøkere umiddelbart kastes ut av landet?»

Begrunnelse:

I den senere tid har det vist seg at notorisk kriminelle som er tatt gjentatte ganger likevel får bli i landet fordi søknadene deres ikke er ferdigbehandlet. Dette kan jo forstås som en oppfordring til mer kriminalitet. Etter razziaen mot Vestlandsheimens statlige asylmottak i Bergen måtte nesten politiet klype seg i armen da de skrev ut beslagslisten. Dette førte til at 3 armenere ble pågrepet av politiet etter razziaen. En av armenerne har også tidligere i år sittet varetektsfengslet for vinningskriminalitet. Så sent som i mars satt han fengslet i 2 uker for tilsvarende forhold. Alt dette mens asylsøknaden avventes behandlet. Dette oppleves som en hån mot politiet som forlangte at armenerne som er pågrepet for å omfattende tyveriraid blir utkastet omgående. Da er det betimelig å stille statsråden spørsmål om hva hun ønsker å foreta seg for å hindre at vi må lese om slike episoder igjen.

Svar:

I 1999 kom det totalt 10160 asylsøkere til Norge. I underkant av 1000 kom fra det tidligere Sovjet-unionen og Øst-Europa. De fleste av disse skikket seg vel. Et mindretall har likevel vist seg å være involvert i kriminalitet. Det tar jeg alvorlig. Kriminalitet blant asylsøkere kan både undergrave asylinstituttet, føre til økt fremmedfrykt og også gå utover lovlydige asylsøkere og flyktninger som har et reelt beskyttelsesbehov.

Beklageligvis har saksbehandlingstiden i asylsaker generelt vært for lang det siste året. Dette har sammenheng med flere forhold, bl.a. førte økningen i antall søknader til at såvel politiet som utlendingsforvaltningen for øvrig kom på etterskudd. Dette er

nå i ferd med å bedre seg. Utlendingsdirektoratet (UDI) overtok ansvaret for asylintervjuene 1. juli i år, og har også ansatt flere saksbehandlere. Dette bør kunne føre til kortere saksbehandlingstid i asylsaker.

Enhver som søker asyl må få vurdert sin søknad på forsvarlig vis, men behandlingen skal ta så kort tid som mulig. Vi kan ikke sende personer tilbake til sine hjemland hvis de kan risikere forfølgelse der. Asylsøkere som begår kriminalitet blir nå prioritert av UDI. Dette er blant annet resultatet av at UDI fra 1 juli i år innførte rutiner som kan fange opp asylsaker som skal følge en «hurtigprosedyre». Kriteriene for at en sak skal omfattes av denne prosedyren er at søkeren kommer fra utvalgte land, som for tiden er EU- og EFTA-land, Polen, Ungarn, Estland, Latvia, Litauen, USA, Canada, Australia og New Zealand. Videre vil prosedyren omfatte søkere som enten tidligere ha vært i Norge og søkt asyl, eller søkere som er registrert anmeldt, siktet eller domfelt for straffbare forhold. Kunnskap om kriminalitet oppstår i noen tilfeller ved at en utlending søker asyl når vedkommende blir pågrepet i forbindelse med straffbare handlinger. Dersom de ovenstående forhold er tilstede, vil saken bli gitt spesiell prioritet, hvilket også omfatter rutiner for rask hjemsendelse. Avslås søknaden som følge av at den anses åpenbart grunnløs, kan utsendelse skje etter at UDI har truffet vedtak. Prosedyren innebærer også at asylsøkeren forblir i transittmottaket frem til hjemsendelse kan skje, i motsetning til at «vanlige» asylsøkere etter asylintervjuet blir overført til andre mottak.

I andre tilfeller vil man få meldinger om kriminalitet knyttet til personer som allerede er registrert som asylsøkere. I disse tilfellene vil man ikke kunne bruke de ovenfor nevnte rutiner, idet de forutsetter at de straffbare handlingene var kjent da utlendingen ble registrert som asylsøker. Ved melding om straffbare handlinger vil saken likevel bli prioritert. Etter påtaleinstruksen § 5-13 skal politiet for øvrig melde fra til utlendingsforvaltningen når en utlending siktes for et straffbart forhold. Justisdepartementet vurderer om politiet bør få en meldeplikt fra et tidligere tidspunkt enn siktelse. Det er uansett viktig at asylmottak og politi blir flinkere til å melde fra til UDI om søkere som begår straffbare handlinger, slik at sakene kan tas ut av de ordinære søkerbunkene og bli raskt avgjort.

Hvis selve asylsøknaden er åpenbart grunnløs, hvilket erfaringsmessig ofte kan være tilfelle for asylsøkere som har begått straffbare forhold, vil det ikke bli gitt utsatt iverksettelse på en eventuell klage. Det betyr at avslaget i UDI kan iverksettes ved at søkeren sendes ut før Justisdepartementet har tatt stilling til klagen. I slike saker kan det derfor reageres med en hurtig utsendelse. Hvis utlendingen i tillegg er ilagt straff, kan det også bli truffet vedtak om utvisning med fremtidig innreiseforbud.

Asylsøkere som får et avslag av andre grunner enn at søknaden anses som åpenbart grunnløs, vil få bli i Norge mens klagen behandles. Dette er en lovfestet rettssikkerhetsgaranti jeg ikke ønsker å endre på. Hvis det er melding om kriminalitet i slike saker vil de bli prioritert av Justisdepartementet. En del asylsøknader kan være vanskelige å vurdere, og i noen tilfeller kan det f.eks. være behov for innhenting av opplysninger fra søkers hjemland. Unntaksvis har dette også vært nødvendig overfor asylsøkere som har begått kriminelle handlinger. Jeg vil likevel understreke at slike saker skal ha høy prioritet og saksbehandlingen skal gå meget raskt.

Jeg vil ha fokus på rask behandling av asylsøknader med melding om kriminalitet, og jobbe for gode meldingsrutiner som fungerer.

Spørsmål nr. 15

Innlevert 5. oktober 2000 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 12. oktober 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Næringslivet på Kongsberg har vært med å forskuttere bygging av E-134 fra Torespæren til Damåsen ved Kongsberg. I denne forbindelse har det blitt avdekket uklare skatteregler og ulik praksis fra ligningskontorene hva angår fradrag for slike utgifter.

Vil finansministeren bidra til en prinsipiell avklaring, som for framtiden kan gjøre det lettere å få til slike spleiselag om slike samferdselsinvesteringer?»

Begrunnelse:

Bygging av E-134 fra Torespæren til Damåsen ved Kongsberg ble besluttet etter at Buskerud fylkeskommune, Eiker og Kongsberg kommuner samt næringslivet på Kongsberg påtok seg å forskuttere deler av kostnadene og betale renteutgiftene for dette - mellom 11 og 13 mill kr avhengig av kostnads- og rentenivå. Næringslivets andel er avtalt som 30 % eller maksimalt 4 mill kr. Omlag halvparten av beløpet er allerede innbetalt.

Innbetalingene har avdekket uklarhet om hvorvidt en kan få ligningsmessig fradrag for disse kostnadene. Skattereglene på området er tydeligvis ikke dekkende, og ulike ligningskontorer vurderer dette forskjellig.

Næringslivet deltar i dette spleiselaget for å sikre en tidlig ferdigstilling av prosjektet, noe som vil gi lettere hverdag og kostnadsreduksjoner for bedriftene i regionen. Uten tilskuddet ville veien fått en høyst usikker fremdrift med sannsynlig forsinkelse fra sju til ti år.

Flere gode grunner taler for at slike investeringer bør gi rett på ligningsmessig fradrag. Utgiftene er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt. Måten det ble gjort på, er bifalt av myndighetene, og til og med satt som forutsetning for beslutningen om å igangsette veiprojektet. Det er heller ingen tvil om at en avklaring som sikrer skattefritak for slike utgifter vil gjøre det langt lettere å få til lignende spleiselag andre steder i landet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at jeg synes det er positivt at det lokale næringslivet på frivillig basis slutter opp om formål som kommer lokalsamfunnet til gode.

I skatteloven § 6-1 første ledd er det oppstilt vilkår om tilknytning mellom skattyters utgifter og inntekter som et grunnkrav for skattemessig fradrag. Frivillige bidrag fra private skattytere til finansiering av offentlige veianlegg vil i utgangspunktet ikke oppfylle dette tilknytningskravet. Fradrag for private veiinvesteringer vil uansett være uaktuelt fordi investeringen har varig verdi og derfor ikke kan avskrives. Fradrag for tilskudd til offentlig veianlegg er i hovedsak bare aktuelt for tilskudd som grunneier er pålagt i henhold til veilovgivningen, jf. skatteloven § 6-15.

Etter skatteloven § 6-40 gis det fradrag for renter på skattyters gjeld. En skattyter som har tatt opp lån for å forskuttere utgifter til vei, vil få fradrag for de renter skattyteren betaler på lånet. Det gis bare fradrag for renter på skattyters egen gjeld. Tapte renteinntekter i den perioden det offentlige disponerer midlene er ikke fradagsberettiget.

Det konkrete avgjørelsesmyndighet når det gjelder fradrag ligger hos ligningsmyndighetene. Finansdepartementet har ikke hjemmel til å gi samtykke til fradrag i slike tilfeller.

Dokument nr. 15:2

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 16

Innlevert 5. oktober 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 17. oktober 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Vil UD snarest sørge for at alle EFTA/EØS-rapporter blir gratis tilgjengelig i bibliotekene?»

Begrunnelse:

Utenriksministerens syn på UD's informasjon om EFTA. Norge har vært EFTA-medlem i 40 år, i 7 år med EØS-tilslutning. Men i UD's ferske Brosjyreoversikt tilbyr UD hele 47 brosjyrer gratis tilsendt; bare én nevner EFTA i tittelen, nemlig "Litauen og EU/EFTA".

Noen personer offentliggjorde i mai, fjorårets EFTA/EØS-rapport, som da var ukjent i UD-biblioteket og hos Nei til EU sentralt. Rapporten skildrer et vitalt EFTA som har frihandelsavtaler med 14 land.

Svar:

Utenriksdepartementet driver et omfattende informasjonsarbeid om utenrikspolitiske forhold.

For øyeblikket finnes det i departementet 38 ulike brosjyrer og 65 fakta-ark som er tilgjengelig for et norsk publikum. I tillegg kommer 99 publikasjoner om ulike sider ved norsk samfunnsliv som er oversatt til flere språk, og som har et utenlandsk publikum som fremste målgruppe.

Faktaarkene belyser et vidt spekter av utenriks- og utviklings-politiske spørsmål og problemstillinger. Brosjyrene dekker et bredt spekter av områder som er relatert til Norges forhold til omverden, slik som Norges forhold til EU og viktige sider ved EØS-avtalen.

Under overskriften "Møteplass Europa" - som er en brosjyreserie og internettside utarbeidet av Utenriksdepartementet - gis det både generell og mer detaljert informasjon om EØS-avtalen. Det legges spesielt vekt på å gi informasjon om norske borgeres rettigheter i henhold til denne avtalen.

Alle Utenriksdepartementets brosjyrer distribueres gratis, og gis vanligvis en bred distribusjon som inkluderer skoler, universiteter, biblioteker og andre institusjoner. Bibliotekene i Norge er kjent med at Utenriksdepartementet tilbyr denne type skriftlig materiale kostnadsfritt.

For øvrig har EFTA-sekretariatet i Genève utarbeidet en omfattende distribusjonsliste med over 1000 navn/institusjoner i medlemslandene. De største bibliotekene i Norge - herunder universitetsbibliotekene - står på denne listen. Øvrige norske biblioteker må som andre aktører og personer anmode om å bli oppført på denne distribusjonslisten. De vil da få all informasjon kostnadsfritt tilsendt. Det eksisterer derfor allerede ordninger som sikrer at norske biblioteker kan få gratis tilsendt relevante EFTA/EØS rapporter.

I tillegg er viktig og omfattende informasjon om EFTA tilgjengelig på Internett - enten direkte på EFTAs hjemmeside, eller som en link under nevnte "Møteplass Europa".

Når det gjelder EFTAs årsrapport for 1999 og EFTAs jubileumsbrosjyre - som spørsmålsstilleren refererer til i oppgitte begrunnelse til ovennevnte spørsmål - er disse publikasjoner nå gjort tilgjengelig for de som oppsøker Utenriksdepartementets Dokumentasjonssenter.

Avslutningsvis kan det nevnes at forrige uke lanserte Utenriksdepartementet "Norge i Verden" - et internettprosjekt hvor målgruppen er unge mennesker. Det satses her på å gi blant annet skoleelever og studenter nærmere opplysninger om bredden og sammenhengene i norsk utenrikspolitikk.

Spørsmål nr. 17

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 13. oktober 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Kongekrabben er blitt et kontinuerlig og økende problem for fiskerne langs Finnmarkskysten og særlig i Varangerfjorden. Det finnes i dag ikke gode bestandsestimater for bestanden av kongekrabbe. Fiskerne i Finnmark anser kongekrabben som et større problem enn sel, fordi kongekrabben er blitt en permanent plage mens selproblemet er sesongmessig.

Hvilke tiltak vil fiskeriministeren sette i verk for å få en bedre oversikt over bestanden av kongekrabbe og hvilke planer har fiskeriministeren for denne bestanden?»

Svar:

I forhold til forvaltningen av kongekrabbe foregår det nå to viktige prosesser.

For det første har Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon gitt Det permanente utvalg for forvaltnings- og kontrollsamarbeid i oppdrag å drøfte spørsmål i tilknytning til en felles forvaltningsstrategi for kongekrabbe med Russland. Utvalget er opprettet under fiskerikommisjonen for å sikre et kontinuerlig samarbeid mellom norske og russiske fiskerimyndigheter mellom de årlige sesjonene i fiskerikommisjonen.

Den norske fangsten etter kongekrabbe er som kjent organisert som forskningsfangst for å samle inn data om denne arten som er ny i våre farvann. Med dagens datagrunnlag og metodikk er det fortsatt problematisk å tallfeste bestandstørrelsen utover å beregne bestandsutviklingen for kongekrabben i relative tall (såkalte indekser). Den norske forskningen på kongekrabbe er derfor trappet opp i 2000. Videre vil norske og russiske forskere utarbeide en rapport til Det permanente utvalg for forvaltnings- og kontrollspørsmål på fiskerisektoren som bl.a skal inneholde forslag til hvordan man kan sikre en harmonisert metodikk for å beregne krabbebestandens størrelse og derigjennom oppnå et best mulig grunnlag for kvotefastsettelsene. Et viktig element i denne sammenheng er behovet for å kvalitetssikre datagrunnlaget fra forskningen på kongekrabben gjennom samarbeid med forskere fra andre land.

Det permanente utvalg vil legge frem sine anbefalinger på bakgrunn av forskernes rapport til Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon på neste kommisjonsmøte som skal avholdes i Tromsø 13.- 17. november 2000.

Den andre viktige prosessen jeg vil nevne er opprettelsen av en nasjonal arbeidsgruppe som skal vurdere problemstillinger knyttet til den fremtidige forvaltningen av kongekrabben. Denne gruppen ble etablert på bakgrunn av et møte i juni i år mellom forvaltningsmyndighetene og næringsinteresser. Arbeidsgruppen hadde sitt første møte 29. september 2000, og består av representanter for Fiskeridepartementet, Miljøverndepartementet, Fiskeridirektoratet, Fiskeriforskning, Norges Fiskarlag, Sametinget og Finnmark Fylkeskommune. Fiskeridepartementet leder arbeidet.

Utgangspunktet for gruppens arbeid er at kongekrabben både er en verdifull ressurs og en plage ut fra arten er introdusert i våre farvann og legger hindringer for utøvelsen av tradisjonelle fiskerier. Arbeidsgruppens utfordring er å finne frem til forslag til strategier og løsninger som kan ta hånd om begge elementene.

Arbeidsgruppen har tatt fatt på arbeidet som består i å vurdere og komme med anbefalinger i forhold til prinsipielle forhold som forvaltningsstrategi for kongekrabben, og håndtering av kongekrabben som introdusert art i våre farvann med spesielt henblikk på de forskningsmessige behov dette medfører.

Videre skal arbeidsgruppen vurdere og komme med forslag til et fremtidig nasjonalt reguleringsopplegg for fangst av kongekrabbe, herunder løsninger for problemstillinger knyttet til bifangst av kongekrabben i andre fiskerier.

Arbeidsgruppen første milepel vil være en anbefaling til Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon om de prinsipielle sidene i forbindelse med utformingen av en fremtidig forvaltningsstrategi for kongekrabben i våre farvann til det kommende kommisjonsmøtet i Tromsø i november.

De to ovennevnte prosessene har altså som mål å sikre en fremtidig forvaltning av kongekrabben som kan ivareta en best mulig håndtering av både det potensialet som ligger i kongekrabben som en ny og verdifull ressurs i våre farvann, og de negative konsekvensene som kongekrabben har for de tradisjonelle fiskeriene og fareelementene som kongekrabben kan representere for det biologiske mangfoldet.

Spørsmål nr. 18

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 17. oktober 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål besvart 7. juni angående støtte til IUCN og WWF. Jeg kan ikke se å ha fått svar på mitt spørsmål om UD vil opprettholde sin enorme støtte til disse organisasjonene. Jeg gjentar derfor spørsmålet.

Vil UD opprettholde sin enorme støtte til IUCN og WWF?»

Svar:

Det er bred nasjonal og internasjonal støtte til det meste av det arbeidet som skjer i regi av "The International Union for the Conservation of Nature" (IUCN) og "World Wide Fund for Nature" (WWF). Uenighet om noen få enkeltsaker bør ikke føre til at vi reduserer vår støtte til et viktig internasjonalt miljøvernarbeid.

Utenriksdepartementet/NORAD finansierer enkelte prosjekter som er anbefalt av den norske nasjonalkomiteen av IUCN. Selv om IUCN ikke er på linje med norske myndigheter når det gjelder forvaltning av sjøpattedyr, er organisasjonen engasjert i mange viktige prosjekter relatert til miljø- og ressursforvaltning. Midlene Norge stiller til disposisjon for IUCN går for øvrig til gjennomføring av omforente prosjekter. Jeg ser derfor ingen grunn til ikke å videreføre dette samarbeidet.

Også WWF gjør en viktig innsats på flere områder. Jeg vil derfor gå inn for å videreføre den norske bistanden til WWF-International, som formidles via Verdensbanken.

For øvrig vil Utenriksdepartementet fortsette arbeidet for å vinne større forståelse for norske synspunkter om forvaltning av sjøpattedyr i både WWF og IUCN.

Spørsmål nr. 19

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 13. oktober 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«For barn som tilhører minoriteter er det å gå i en norsk barnehage en viktig mulighet til å kunne lære norsk på et tidlig tidspunkt. Så langt har en i Oslo gode erfaringer med prosjektet "Gratis korttidstilbud til alle 5-åringer i Gamle Oslo". Dette tar sikte på å få flere foreldre med minoritetstilhørighet til å la sine barn gå i barnehage. Oslo kommune ønsker å utvide prosjektet til flere bydeler.

Vil Regjeringen gå inn for en utvidelse av prosjektet?»

Svar:

Storingsrepresentant Lisbet Rugtvedt reiser et spørsmål som vi i Regjeringen også er opptatt av.

Vi er kjent med at flere bydeler og kommuner ønsker tilsvarende prosjekt. Prosjektet i Gamle Oslo ble utvidet i forrige budsjettbehandling (1999-2000) til også å omfatte bydelens fireåringer fra og med høsten 2000. Målsettingen med ordningen er å tilrettelegge for bedre integrering og språkopplæring og å øke deltakelsen av flerspråklige barn i barnehagene. Det er ønskelig at prosjektet også skal ses i sammenheng med norskopplæring for mødre med innvandringsbakgrunn. I budsjettforslaget for 2001 er prosjektet foreslått videreført fram til sommeren 2001. Dette er i samsvar med den opprinnelige prosjektperioden.

Forsøket evalueres av NOVA og Høgskolen i Hedmark. I samarbeid med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har vi fra og med høsten 2000 utvidet evalueringen til også å omfatte disse barna i skolen. Regjeringen vil nå avvete resultatene av evalueringen som skal foreligge høsten 2001, før vi tar stilling til en eventuell utvidelse av prosjektet.

Spørsmål nr. 20

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 11. oktober 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Styret i Nycomed Pharma har besluttet at størstedelen av tablettproduksjonen i Norge skal flyttes utenlands. Dette vil medføre tap av 200 - 250 arbeidsplasser i Oslo og Asker. Tillitsmannsapparatet i Nycomed Pharma hevder at nedbemanningen i Nycomed Pharma Norge er et klart brudd med forutsetningene i ervervsmeldingen og et brudd på ervervsloven.

Vil Regjeringen ta initiativ til å stanse denne utflyttingen?»

Begrunnelse:

De ansatte i Nycomed er oppgitt over at norske myndigheter ikke ser ut til å foreta seg noe for å hindre at deres bedrift stykkes opp og slaktes bit for bit av den nye eieren Nordic Capitals. I ervervsmeldingen som ble godkjent før overtagelse av aksjer i Nycomed Pharma Holding A/S til Nycomed Pharma Danmark AS, heter det at de nye eierne ikke har planer om å redusere virksomheten i Norge. For en tid siden ble det likevel bestemt at 200-250 norske arbeidsplasser i Nycomed Pharma vil bli nedlagt. Det kan se ut til at både norske myndigheter og de ansatte er ført bak lyset ved at det ble gitt uriktige opplysninger i ervervsmeldingen.

Farmasøytisk produksjon er et framtidrettet satsingsområde for norsk industri. En viss egenproduksjon av legemidler er også viktig med tanke på krisesituasjoner som kan oppstå i framtiden. På denne bakgrunn må det være viktig å hindre at norsk farmasøytisk industri forsvinner ut av landet.

Svar:

Nordic Capital AS kjøpte i mai 1999 70 % av aksjene i Nycomed Pharma-konsernet, mens de resterende 30 % eies av Nycomed Amersham-konsernet. Ervervet ble meldt til Nærings- og handelsdepartementet 14. juni 1999 og godkjent av departementet 13. august 1999. Nycomed Pharma-konsernet utvikler, produserer og markedsfører legemidler, og er en av de ledende aktører innenfor sin bransje i Norden.

Nycomed Pharma traff i slutten av august i år et styrevedtak om endringer i den skandinaviske produksjonsstrukturen. Selskapets fabrikk i Asker vil bli en rendyrket tyggetablettfabrikk med en oppgradering over de neste par årene med investeringer på ca. 110 millioner kroner. Fabrikken i Oslo vil bli nedlagt med en gradvis nedtrapping over tre år.

Etter at vedtaket om endringer i produksjonsstrukturen ble kjent, ble Nycomed Pharmas konsernsjef med flere innkalt til departementet for å redegjøre for beslutningen om nedlegging av fabrikken i Oslo. Møtet ble avholdt 30. august i år. Departementets politiske ledelse har i tillegg hatt møte med stortingsrepresentant Marit Nybakk og representanter for de ansatte i selskapet 12. september. Det har i tillegg vært brevkorrespondanse mellom Nycomed og Nærings- og handelsdepartementet og senest et møte mellom selskapsledelsen og departementet 2. oktober. Møte- og brevkorrespondansen har vært nødvendig for departementets arbeid med saken for å kunne vurdere om det foreligger brudd på den godkjennelsen som ble gitt i fjor sommer da Nordic Capital kjøpte Nycomed Pharma. Denne vurderingen er ikke avsluttet, og siden konklusjonen ikke er klar, kan jeg heller ikke si noe om utfallet.

Jeg er enig i at en viss egenproduksjon av legemidler er viktig med tanke på krisesituasjoner. Nærings- og handelsdepartementet har derfor inngått en rekke avtaler med bedrifter for å sikre forsyninger på dette området, herunder med Nycomed Pharma. De beredskapsmessige aspektene vil bli vurdert i forbindelse med departementets behandling av saken.

Spørsmål nr. 21

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Dag Danielsen

Besvart 17. oktober 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Norge har vedtatt å returnere Kosovo-flyktingene. En kald vinter står for døren i Kosovo uten at det er boliger nok til de som vender tilbake. Norske firmaer har gode løsninger vedrørende bygging av hus (tilsvarende som brukes av Forsvaret). Disse kan bygges for meget lave kostnader. Kostnadene dekkes via innsparte midler som følge av rask repatriering. Dette vil redusere unødige lidelser.

Vil Regjeringen ta initiativ for å sikre slike boløsninger for Kosovo-flyktingene?»

Begrunnelse:

Vinteren i Kosovo står for døren. De klimatiske forholdene er meget tøffe, da vinteren er særdeles kald og rå (vinteren er tøffere enn mange steder i Norge). Boligsituasjonen i Kosovo er prekær. Dersom norske myndigheter handler raskt, kan man unngå unødige lidelser for flyktingene som sendes tilbake fra Norge. Ser man utgiftene til kontantstøtte for tilbakevendelse av Kosovo-flyktinger (som også er ment å dekke utgifter til bolig) og innsparte oppholdsutgifter på norske asylmottak (på grunn av raskere repatriering) i sammenheng, vil dette antagelig spare staten for utgifter samtidig som man hindrer humanitære lidelser.

Svar:

Det er fremdeles et stort behov for boliger i Kosovo. Regjeringen har derfor i høst besvart positivt en henvendelse fra FN/UNMIKs leder Bernhard Kouchner om støtte til et program for oppsetting av midlertidige boliger i Kosovo. Programmet har en samlet ramme på ca. NOK 12 millioner, hvorav Norge bidrar med NOK 2 millioner. Målsettingen for programmet er å imøtekomme det behovet for boliger som repatrieringen fra flere europeiske land har skapt i Kosovo.

Regjeringen har også støttet Flyktingerådets gjenoppbyggingsprogram, som ble igangsatt i fjor sommer. Det er for i år overført 4,5 mill. kroner over Regjeringens budsjett til Flyktingerådets program for gjenoppbygging av boliger - hovedsakelig i kommunene Obilic, Kosovo Polje og Glogovac i Kosovo. I tillegg er det bevilget støtte til utfasing av Norsk Folkehjelps boligoppbyggingsprogram i Pec, der i alt 600 boliger er rehabilitert.

Også Kirkens Nødhjelp har fått støtte til boligbyggingsprosjekter i Kosovo. Regjeringen har over årets budsjett støttet oppsetting av ferdighus i Mitrovica og Pec i regi av Kirkens Nødhjelp. Husene ble satt opp sist vinter for å avhjelpe den akutte boligsituasjonen som da fantes i Kosovo.

For øvrig har Regjeringen prioritert gjenoppbygging av nødvendig infrastruktur som vann- og elektrisitetsdistribusjon. Flere prosjekter finansiert av den norske regjering er allerede slutført, noe som har resultert i sikrere vannforsyning til Pristina og mer stabil strømforsyning i Prizren-regionen. Ytterligere elektrisitetsforsyningsprosjekter slutføres i disse dager.

I lys av at arbeidet med gjenoppbygging av boliger har siden i vinter gått svært raskt, synes norske ferdighus ikke å være den beste løsningen på de utfordringer som vi står overfor for å sikre befolkningen i Kosovo egnet husvære. Regjeringen vil derfor ikke i tiden framover gi høy prioritet til boligløsninger basert på norske ferdighus.

Spørsmål nr. 22

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 12. oktober 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Vil helseministeren sørge for at det finnes klare retningslinjer for når et menneske skal reddes eller ikke ved norske sykehus, og samtidig påse at man ikke går bak ryggen på pasienter og pårørende når det gjelder behandling og analyse?»

Begrunnelse:

I helsemagasinet "Puls" på NRK fjernsyn er der satt søkelys på problematikken rundt 'R-minus'.

Får man denne koden i sin journal skal man rett og slett ikke reddes som pasient, spesielt ikke når man har fremskreden kreft, er hjertepasient eller om du er gammel og alvorlig syk.

Det må stilles store spørsmålsteget om pasienters rettigheter og sikkerhet når det ikke finnes retningslinjer omkring problematikken.

Undertegnede synes det er påkrevet å ta opp spørsmålet om bruk av "R-minus" begrepet ved norske sykehus.

Ordren er vanlig i bruk ved alle landets sykehus, men som det ikke har vært noen særlig diskusjoner om overfor pasienter og pårørende.

Legene har tatt denne avgjørelsen på egen hånd.

Noen avdelinger har det som praksis at pårørende ikke må trekkes direkte inn i avgjørelsesprosessen eller indirekte påvirke den.

Videre hevdes det at det er bevisst strategi at det ikke finnes skriftlige retningslinjer.

Det går nærmest på tilfeldigheter når en lege kan ta seg til rette og ta avgjørelser som handler om liv eller død.

Så mange viktige spørsmål henger i luften at noe bør skje.

Svar:

Spørsmålet er knyttet til bruken av journalkode R- minus ved norske sykehus. Denne benyttes for å angi at det er besluttet å ikke iverksette hjerte- og lungeredning overfor meget alvorlig syke eller døende pasienter dersom pasienten for eksempel får hjertestans. Departementet har i brev av 2. oktober 2000 bedt Helsetilsynet kartlegge i hvilken utstrekning det besluttes at hjerte- og lungeredning ikke skal iverksettes og på denne bakgrunn vurdere de etiske og rettslige spørsmål som reiser seg i disse situasjonene. Avgjørelser i denne typen meget vanskelige situasjoner må langt på vei baseres på medisinsk skjønn. Det kan reises spørsmål om i hvilken grad det er mulig eller hensiktsmessig å gi klare retningslinjer for alle de medisinskfaglige skjønnsspørsmål legene møter i den kliniske hverdagen. Sammen med Helsetilsynets utredning vil den nye pasientrettighetsloven, når den trer i kraft, antagelig avklare noen av spørsmålene. Loven har blant annet regler om pasienter og pårørendes krav på informasjon. Departementet vil vurdere spørsmålet om eventuelle retningslinjer når Helsetilsynets tilrådninger foreligger.

Spørsmål nr. 23

Innlevert 6. oktober 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 13. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Mener statsråden det vil være riktig å innføre visumplikt overfor slovakere, når det oppgis fra de asylsøkende sigøynere at de ikke ønsker å reise tilbake fordi de "ikke har egen doktor til barna, ingen jobb og lite skolegang", og er dette kriterier gode nok til å få innvilget asyl i Norge?»

Begrunnelse:

Siden visumplikten for slovakere ble opphevet 16. august i år har over 350 sigøynere fra Slovakia søkt om asyl i Norge på en og en halv måned.

De fleste av dem kommer fra det samme området i Slovakia og søker asyl på grunn av at "de mener seg diskriminert og utsatt for rasisme i hjemlandet". De fleste av de ankomne er en ensartet gruppe som er familier med barn, samt at de fleste kjenner hverandre fra før.

Den store tilstrømmingen av sigøynere fører blant annet til at målet om at det "bare" skal gå fire uker før asylsøkeren kommer til asylintervjuet, ikke kan innfris.

Det viser at intervjusystemet er sårbart ved store svingninger i antall asylsøkere som kommer til landet. I Slovakia er det rundt 500 000 sigøynere, og er det land med som har størst antall sigøynere i forhold til folketallet.

Det utgjør hele 10 prosent av befolkningen i Slovakia. Visumplikten vurderes kontinuerlig samtidig som man følger utviklingen. Det gjør også danskene som fortsatt har visumplikt for slovakere.

Svar:

Norge opphevet visumplikten med Slovakia med virkning fra 16. august i år etter å ha hatt visumplikt med Slovakia i to perioder i 1999/2000. De tidligere beslutningene om å innføre visumplikt var basert på innvandringspolitiske hensyn. Visumplikten ble innført etter at vi så at et økende antall borgere av Slovakia søkte asyl i Norge. Det ble i denne sammenheng lagt vekt på at gjennomgangen av søknader fra denne gruppen, viste at de generelt ikke hadde et behov for beskyttelse eller fylte vilkårene for opphold på humanitært grunnlag.

Visumplikt er et legitimt virkemiddel for å regulere og kontrollere innvandring. Det er imidlertid ikke det eneste hensyn som kan tillegges vekt ved vurderingen av hvilket visumforhold man skal ha overfor de enkelte land. Også utenrikspolitiske hensyn er relevante, og i konkrete tilfeller kan disse av ulike grunner være mer fremtredende enn de innvandringspolitiske.

Når det gjelder asylsøkerne fra Slovakia konkret, kan jeg opplyse at behandlingen av deres søknader har høy prioritet i Utlendingsdirektoratet. Det er en målsetning at personer som ikke fyller vilkårene for asyl eller opphold på humanitært grunnlag, raskt skal sendes tilbake når de får avslag på sin søknad. Dersom den enkeltes søknad er å anse som åpenbar grunnløse, vil vedkommende heller ikke etter loven ha krav på å få bli her mens klagen over direktoratets avslag behandles av klageinstansen. Flertallet av de søknader som er vurdert til nå, er av en slik karakter at de kan sendes til hjemlandet etter avslag fra Utlendingsdirektoratet.

Det reises spørsmål om det er kriterier gode nok at man ikke har egen doktor til barna, ingen jobb og lite skolegang, for å få innvilget asyl i Norge. Asyl gis til person som fyller vilkårene i flyktningkonvensjonen, dvs. til personer som står i fare for å bli forfulgt ved en retur til hjemlandet. Dersom dette ikke er tilfelle, vurderes det alltid subsidiært om det foreligger forhold som tilsier at det kan gis opphold på humanitært grunnlag. Ved denne vurderingen er det et bredt spekter av forhold som må vurderes, men de forhold som konkret er vist til, er ikke omstendigheter som alene kan gi grunnlag for opphold på humanitært grunnlag.

Det er likevel grunn til å peke på at sigøynere eller roma/sinti som gruppe lever under svært vanskelige forhold i en rekke land og at dette er et voksende problem som berører store deler av Europa. Her kreves det en felles innsats. Problemet kan imidlertid ikke løses ved bruk av asylinstituttet.

Spørsmål nr. 24

Innlevert 9. oktober 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. oktober 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I Reform 97 ble grensen for skoleskyss satt til 2 km. for 6-åringene. Nødvendig midtskyss til elever med korte skoledager er ifølge departementet kommunenes ansvar. Flere fylkeskommuner fjerner nå tilbudet fordi verken de eller kommunen har råd til noe utover lovpålagte oppgaver. Alternativet blir lange skoledager eller tvungen SFO og det er ikke i tråd med reformen.

Vil Regjeringen følge opp reformen og sørge for at det blir bevilget midler til nødvendig midtskyss til småskoleelevene?»

Svar:

Det fremgår av opplæringsloven § 13-4 at fylkeskommunen er ansvarlig for skyss når lengden på skoleveien er mer enn fire, eventuelt to, kilometer. Det er fylkeskommunen som avgjør om en elev har rett til skyss på grunn av skoleveiens lengde og hvordan en eventuell rett skal oppfylles. Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen.

Det fremgår ikke av loven når og hvordan skoleskyssen skal organiseres. Heller ikke lovens forarbeider inneholder vurderinger om tidspunkt for avreise. Det er imidlertid i tidligere forarbeider til bestemmelsen om skyss lagt vekt på at det skal være minst mulig ventetid før og etter skoletid.

Det finansielle ansvaret for "midtskyss" er beskrevet i rundskriv N-1/90 fra Samferdselsdepartementet i samråd med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

I forbindelse med nytt inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner er hovedansvaret for skyss lagt til fylkeskommunene med sikte på best mulig samordning av skyssen, jf. Ot.prp. nr. 48 (1984-85).

Det er ikke noe sted fastsatt at elever i grunnskolen har rett til "midtskyss" slik dette er definert i rundskriv N-1/90. Jeg viser til at en slik rett ikke fremgår av lovens ordlyd eller forarbeider og at reelle hensyn peker i begge retninger.

Slik jeg oppfatter praksis har det imidlertid vært vanlig å organisere midtskyss. De økonomiske rammene fra R-97 ga rom for dette.

Det vil stride mot den generelle politikken for kommunesektoren å binde en større del av overføringene fra staten i øremerkede tilskudd. I forslaget til statsbudsjett for 2001 er de frie inntektene økt med om lag 1 % eller 1,6 mrd. kr. Denne økningen bør kunne gi rom også for fortsatt organisering av midtskyss.

Spørsmål nr. 25

Innlevert 9. oktober 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 17. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En kurdisk syrer med avslag på søknad ble tvangssendt sendt ut av landet og arrestert rett etter ankomst Damaskus. Familien har ikke fått kontakt med ham siden de ankom Syria for over tre uker siden. Ifølge norske myndigheter var det trygt å vende tilbake.

Hvilket ansvar har norske myndigheter dersom skjønnsavgjørelsene i slike saker viser seg ikke å være riktige og hva kan norske myndigheter gjøre dersom det viser seg at vedkommende var forfulgt og det allikevel var grunnlag for asyl?»

Svar:

Norge har undertegnet og er bundet av en rekke konvensjoner som skal forhindre brudd på menneskerettighetene. Utlendingsforvaltningen er satt til å ivareta Norges forpliktelser når det gjelder behandlingen av søknader om asyl, og det er i dette arbeidet ikke rom for feilvurderinger. Av denne grunn har man lagt opp til en grundig saksbehandling som skal trygge den enkeltes rettssikkerhetsbehov.

Alle asylsøkere har rett til å få behandlet sin søknad i to instanser. Asylsøkeren har også rett til advokatbistand. Som et ledd i saksbehandlingen innhenter både direktoratet og departementet omfattende og til enhver tid oppdatert landinformasjon om aktuelle områder, og det er ved flere utenriksstasjoner egne ansatte som har som sitt hovedansvar å verifisere asylsaker og innhente landinformasjon. Etter departementets endelige vedtak kan asylsøkeren på ethvert tidspunkt kreve at saken blir vurdert på nytt dersom det foreligger nye opplysninger av betydning. Dersom avslaget etter dette likevel fastholdes kan asylsøkeren bringe saken inn for domstolene.

For øvrig gjøres det oppmerksom på at klagebehandlingen i asylsaker fra 01.01.2001 skal overføres til en klagenemnd. Dette skal bidra til ytterligere å ivareta asylsøkernes rettssikkerhet.

Det er imidlertid ikke uvanlig at personer som får avslag på sine søknader om asyl, og deretter returneres, blir anholdt for en kortere periode ved ankomst. Mange asylsøkere har selv ødelagt eller kastet sine reisedokumenter, og har således ingenting som kan bekrefte deres identitet når de ankommer hjemlandet. Myndighetene har derfor behov for å kontrollere at vedkommende er den han utgir seg for å være.

Når det gjelder den konkrete sak kan det opplyses at vedkommende nå er løslatt.

Dokument nr. 15:3

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 26

Innlevert 11. oktober 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Skaug

Besvart 19. oktober 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I et brev fra FO av 29. september går det fram at GIH har besluttet at det ikke skal starte nytt kull ved HFSII skoleåret 2001-02, dvs. ha et skolefritt år.

Strider ikke dette mot forsvarsministerens forsikringer om at forvaltningsutdanningen i Forsvaret ikke skal justeres eller endres før Langtidsproposisjonen foreligger?»

Begrunnelse:

Det vises til tidligere korrespondanse, og til spørsmål innlevert av undertegnede og statsrådets svar 8. sept. om samme sak. Det vises også til et møtereferat (møte 1/9) fra FO/P (14/9) hvor det sies følgende: "Sammenslåing av FSTSII og HFSII utsettes i ett år (2002). HFSII gjennomføres som tidligere, og skoleplasser utlyses som normalt."

Ut fra ovennevnte kan det virke som om FO har endret sine standpunkter mellom de to nevnte datoer, 1/9 og 29/9.

Svar:

I mitt svar den 8. september 2000 på spørsmål nr 432 fra stortingsrepresentant Gunnar Skaug går det fram at Forsvarsdepartementet ikke har sluttet seg til forslaget fra Forsvarets overkommando om å integrere den høyere forvaltningsutdanningen i Halden med Forsvarets stabsskole, Akershus festning fra sommeren 2001. Etter beskjed fra departementet har Forsvarets overkommando besluttet å utsette integreringen i minst 1 år i påvente av den nye utredningen om felles forvaltningsutdanning.

Omstillingen i Forsvaret og internasjonal tjeneste skal prioriteres foran annen virksomhet i Forsvaret. Det er bestemt at det ikke skal starte et nytt kull ved Hærens forvaltningsskole kurs II (HFS II) skoleåret 2001-2002. Gjennom et skolefritt år blir det frigjort ressurser til omstillings- og utviklingsarbeid. Potensielle elever for HFS II i det aktuelle skoleåret vil være sentrale i omstillingsarbeidet ved egen avdeling eller eget våpen.

Praksis med skolefrie år har vært benyttet for Hæren ved en rekke anledninger tidligere:

- Ved omlegging av Hærens stabsskole I (HSTS I) til Forsvarets stabsskole I ble det ikke tatt opp elever til HSTS I i en periode.
- Ved innføringen av ny krigsskoleordning ble krigsskolens kvalifiseringskurs lagt ned i en periode. Det ble heller ikke tatt opp elever ved krigsskolen (KS 2) i 1994, 1995 og 1996.

Andre forsvarsgrener gjør dette på samme måte. For Luftforsvaret er det besluttet at det ikke skal tas opp elever ved KS 2 i 2001 for å frigjøre ressurser til omorganisering av KS 2 utdanningen.

Jeg vil understreke at HFS er en skole underlagt Generalinspektøren for Hæren (GIH), og at GIH som styrkeprodusent har ansvaret for virksomheten ved skolen, herunder produksjonsvolumet det enkelte år. Jeg

kan ikke se at innføringen av et skolefritt år ved HFS rokker ved hva jeg tidligere har gitt forsikringer om. Arbeidet for å skaffe til veie et beslutningsgrunnlag for ny, felles forvaltningsutdanning og lokalisering av denne går etter planen. Ny utdanningsmodell og lokalisering av den framtidige forvaltningsutdanningen i Forsvaret vil etter planen bli besluttet av Stortinget når Langtidsproposisjonen behandles i løpet av Stortingets vårsesjon 2001.

Spørsmål nr. 27

Innlevert 11. oktober 2000 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 20. oktober 2000 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Hvordan kan bistandsministeren medvirke til at Noremco/Veidekke får konkurrere om norskfinansiert prosjekt for rehabilitering av vei i Tanzania?»

Begrunnelse:

Som bistandsministeren vil være kjent med, er Noremco/Veidekke det eneste av de 17 entreprenørselskapene som har søkt, som har etablert lokal virksomhet i Tanzania med 2500 lokalt ansatte. Til tross for at søknaden er godkjent av lokale myndigheter, er søknaden likevel avvist for prekvalifisering av det offentlig oppnevnte Tender Board. Slik Noremco/ Veidekke har utviklet sin virksomhet i Afrika, basert på sterk faglig og lønnsom lokal virksomhet som vil gi varig lokal verdiskapning, er dette helt i tråd med de mål og strategier Stortinget har trukket opp for bistandspolitikken.

Svar:

Jeg vil først gjerne understreke at jeg ser det som meget verdifullt at vi sammen med våre partnere i utviklingslandene får anledning til å trekke på norsk næringslivs kompetanse og teknologi.

Den beste måten å legge til rette for dette på er imidlertid gjennom at alle innkjøp til norskfinansierte og andre prosjekter skjer gjennom en åpen internasjonal anbudskonkurranse og at man sikrer at denne prosessen er så etterrettelig som overhodet mulig. Tanzania og Norge er derfor enige om at internasjonal anbudskonkurranse i hovedsak skal ligge til grunn for innkjøp til norskfinansierte prosjekter. Vi har ikke grunnlag for å stille spørsmål ved dyktigheten og uavhengigheten til anbudsorganet Central Tender Board, som benytter et innkjøpsregelverk i tråd med Verdensbankens anbefalinger.

I den aktuelle sak vedrørende rehabilitering av veistrekningen Songwe - Tunduma er derfor også internasjonal anbudskonkurranse anvendt. Dette var dessuten naturlig på grunn av prosjektets størrelse og tekniske spesifikasjoner. I tråd med regelverket ble det invitert til prekvalifikasjon, i henhold til spesifikke objektive kriterier, så som selskapenes tekniske kapasitet, finansielle soliditet, referanser, osv. Som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, ble ikke Noremco prekvalifisert. Det har i ettertid vist seg at søknaden ikke oppfylte de kriterier som var fastlagt. Dette gjaldt særlig opplysninger som ble gitt om Noremcos finansielle stilling og erfaring. Mye tyder på at dersom søknaden hadde vært foretatt i navnet til Veidekke, som er Noremcos morselskap, ville den hatt større muligheter for å bli godkjent. Et sør-afrikansk lokalt selskap ble heller ikke prekvalifisert med den samme begrunnelse. Jeg vil legge til at det norske selskapet Norconsult har vært rådgivende konsulenter for Tanzanias veimyndigheter i saken og for vurderingen av søknadene om prekvalifisering.

Da vi på norsk side ble kjent med valgene av selskaper som ble prekvalifisert, tok vi opp saken med myndighetene i Tanzania og ba om en nærmere begrunnelse for beslutningen. Vi er nettopp blitt kjent med at Central Tender Board opprettholder sin beslutning og i et detaljert svar har redegjort for at det norske selskapet etter deres oppfatning ikke har oppfylt kriteriene for prekvalifisering. Vi har akkurat mottatt dette svaret og er nå i ferd med å vurdere hvordan vi skal forholde oss til det.

Spørsmål nr. 28

Innlevert 11. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 20. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«UDI har åpenbart store problemer med å behandle søknader om arbeidstillatelser og familiegjennforeninger innenfor rimelig tid. Dette rammer mange enkeltmennesker, norske statsborgere som venter på sine ektefeller og bedrifter som trenger arbeidskraft. Regjeringen har varslet at offentlig sektor skal moderniseres, og brukt slagord som "Et enklere Norge" og "Brukerne i sentrum".

Vil statsråden gripe inn overfor UDI?»

Begrunnelse:

Statsconsult kom med en rapport i vår som var svært kritisk til saksbehandlingsrutinene i UDI, og kalte målsettingen om saksbehandlingstid på 9 uker for symbolpolitikk. Det ble også stilt spørsmålstegn ved om UDI er hensiktsmessig organisert i forhold til oppgavene. Næringslivet klager over lang søknadstid for å få godkjent, selv "opplagte" søknader om arbeidstillatelse. Derfor har det kommet forslag om å overføre ansvaret for godkjenning av arbeidstillatelser til A-etaten. SVs stortingsgruppe mottar stadig flere henvendelser fra enkeltmennesker som har ventet både 1 og 2 år på å få sine ektefeller hit. UDI har fått pålagt flere oppgaver de siste årene. Det er behov for at statsråden griper inn for å tilføre direktoratet flere ressurser eller flytte oppgaver fra direktoratet og i mellomtiden innføre strakstiltak slik at ikke søkerne må lide pga. UDI interne problemer. Et forslag, som jeg ber statsråden om å støtte, er at det innføres et omvendt prinsipp for UDI: Ved interne organisasjonsproblemer er det kontrollbehovet som skal vike, ikke søkeres behov.

Svar:

La meg først slå fast at Regjeringen ønsker å fornye, og omstille offentlig sektor slik at den kan fungere bedre i forhold til befolkningens behov, bl.a. ved en sterkere brukerorientering. Dette gjelder også på utlendingsfeltet. Representanten Valle viser i den forbindelse til en rapport fra Statskonsult og etterlyser tiltak i UDI. Den omtalte rapporten er et resultat av et prosjekt der både Finansdepartementet, Justisdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet har deltatt, og som munnet ut i en rekke konkrete forslag til tiltak. Flere av disse er iverksatt, og flere er under forberedelse. UDI fikk 1.7. i år overført ansvaret for asylintervjuer fra politiet. I den forbindelse ble UDI tilført betydelige personellressurser, og det er foretatt en omfattende omorganisering i direktoratet. Omstillingsprosessen er i gang, men det vil fremdeles ta noen tid før vi ser resultatet av de ulike tiltak som er iverksatt, eller planlagt iverksatt. Jeg ser det imidlertid ikke som aktuelt å tilføre UDI ytterligere ressurser før de planlagte tiltak er gjennomført og vi ser resultatene av disse.

Arbeidsbelastningen på utlendingsfeltet er i stor grad avhengig av forhold utenfor landets grenser. Dette er forhold vi i liten grad kan styre. I 1999 resulterte det bl.a. i rekordmange asylsøkere og 6000 kosovoalbanere som ble evakuert fikk kollektiv beskyttelse. For UDI innebar dette en kraftig økning i arbeidsmengden, med til dels betydelige restanser som resultat. Med bakgrunn i lang saksbehandlingstid har det derfor vært nødvendig å foreta sentrale prioriteringer. Asylsaker skal prioriteres. I tillegg skal det gis særlig prioritet til saker der det rapporteres om kriminalitet i mottak. Enslige mindreårige skal prioriteres og arbeidet med arbeidstillatelser for spesialister skal gis prioritet. Men prioriteringer innebærer også at oppgaver nedprioriteres. Vi kan alltid diskutere hva som er riktig prioritering, men noen saker vil desverre komme bak i køen. Oppgaven fremover må være å redusere køen så langt som praktisk mulig.

I tråd med Stortingets forutsetninger skal innvandringen til landet være kontrollert og regulert. Det vil følgelig ikke være aktuelt å redusere omfanget av saksbehandlingen i utlendingssakene. Brede samfunnsmessige hensyn tilsier at det ikke vil være forsvarlig å redusere kontrollomfanget selv om vi har problemer med saksbehandlingstidene.

Spørsmål nr. 29

Innlevert 12. oktober 2000 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 18. oktober 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Etter lang førebuing var Bratsbergbanen (Skien- Notodden) klar til oppstart, i eit samarbeid mellom lokale kommunar, fylkeskommunen og NSB BA. NSB BA har no trekt seg frå prosjektet, grunna manglande togførarar.

Kva er status når det gjeld oppstart av Bratsbergbanen, og kva kan statsråden gjera for at togtilbudet kan starte?»

Svar:

NSB har på kort sikt for få lokomotivførarar til å gjennomføre det fastlagte ruteprogrammet og har derfor måtte innstille delar av togtrafikken på fleire togstrekningar for å få kontroll over ruteproduksjonen slik at kundane kan stole på oppsett ruteprogram. Det gjeld mellom anna togtilbodet på Bratsbergbanen.

TIMEtoget Bratsbergbanen AS hadde planlagt å nytte lokomotivførarar med ein annan kompetanse enn NSBs lokomotivførarar. Det har blitt reist spørsmål ved om denne kompetansen gir naudsynt tryggleik i drifta. NSB som hovudeigar i selskapet, har vald ikkje å gjennomføre eit opplegg der det kan bli reist spørsmål om tryggleiken er godt nok ivareteke. Dette saman med mangelen på lokomotivførarar, har gjort at NSB har lagt planane om TIMEtoget på is.

Eg vil streka under at innstillinga av togtilbodet på Bratsbergbanen fra 20. oktober i utgangspunktet

må sjåast på som eit tidsavgrensa tiltak som følgje av mangelen på lokomotivførarar. I St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011 (kap 7.4.3, side 95-96) er det lagt opp til å gjere ei brei vurdering av det samla region- og lokaltogtilbodet (herunder Bratsbergbanen) i samband med forhandlingane om ny rammeavtale for statleg kjøp av persontransporttenester frå NSB for perioden 2002- 2005.

Spørsmål nr. 30

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 31

Innlevert 12. oktober 2000 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 20. oktober 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Søknaden fra Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll har snart ligget i 1 1/2 år i departementet til behandling og gjelder godkjenning av fullt utbygget grunnskole og helsepedagogisk Steinerskole som tilskuddsberettiget etter privatskoleloven.

Når vil statsrådets avgjørelse foreligge?»

Begrunnelse:

Som statsråden er kjent med besluttet Sør-Trøndelag Fylkesting at Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll fikk kjøpe eiendommen Rotvoll Gård. Planen var å komme i gang med grunnskoleopplæring fra i høst av. Dette er beklageligvis utsatt på grunn av sendrektig behandling i departementet. Jeg ber statsråden nå vise handlekraft og foreta en rask avgjørelse som kan gjøre det mulig for Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll å komme videre i sitt praktiske arbeid for oppstart.

Svar:

Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll har søkt om godkjenning etter privatskoleloven for 10-årig grunnskole, 3-årig videregående skole og 1-årig forberedende grunnkurs 23.06.99. Dessuten er det søkt om oppstart av en helsepedagogisk klasse integrert i skolen. Stiftelsen har kommet med tilleggsopplysninger og/eller presiseringer i brev datert henholdsvis 20.10.99, 16.01.00 og 15.03.00.

Departementet har nå truffet en avgjørelse i denne saken. Kopi av vedtaket følger vedlagt.

Vedlegg til svar:

Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll
v/Kjell Helge Johansen
Rotvoll allé 1c
7053 RANHEIM

Deres dato	Vår ref	Dato
23.06.99	99/5772	17.10.00

STEINERSKOLEN PÅ ROTVOLL - SØKNAD OM GODKJENNING I HENHOLD TIL PRIVATSKOLELOVEN

Vi viser til Deres søknad mottatt her 06.07.00. Dessuten viser vi til Deres brev datert hhv. 20.10.99, 16.01.99 og 15.03.00.

Innhentede uttalelser

Søknaden har i samsvar med privatskoleloven § 25 nr 2 vært til uttalelse hos Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag. Fylkeskommunen v/ Hovedutvalg utdanning fattet følgende vedtak i møte 15.11.99:

Hovedutvalg utdanning støtter ikke søknaden om etablering av Steinerskole på Rotvoll.

Formannskapet i Trondheim kommune fattet slikt vedtak 16.11.99:

Formannskapet slutter seg til de merknader som kommer fram i rådmannens saksframlegg og går inn for at Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll anbefales godkjent som tilskuddsberettiget etter privatskoleloven.

Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag har bl.a. en del kommentarer knyttet til de fremlagte relementene, den helsepedagogiske klassen, det frem

lagte budsjettet m.v. Utdanningskontoret uttaler avslutningsvis i brev datert 15.11.99 at

[...] Søknaden er på flere områder preget av uklarhet, og manglende samsvar mellom noen punkter etterlater et inntrykk av et noe hastig utredningsarbeid. [...]

Departementets vedtak og vilkår

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet finner delvis å kunne imøtekomme søknaden fra Stiftelsen Steinerskolen på Rotvoll om godkjenning av Steinerskolen på Rotvoll med rett til statstilskudd etter privatskoleloven, jf. privatskoleloven § 25 nr. 3.

Det gis følgende godkjenning:

Skolen godkjennes for klassetrinnene 1-10 (grunnskoleopplæring). Det gis godkjenning for inntil 40 elever første driftsår, med økning til inntil 85 elever annet driftsår og for inntil 200 elever når grunnskoletilbudet er fullt utbygd.

Skolen godkjennes for klassetrinnene 11-13 (videregående opplæring tilsvarende studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag). Det gis godkjenning for inntil 20 elever første driftsår, med økning til inntil 40 elever annet driftsår og for inntil 60 elever når det videregående skoletilbudet er fullt

utbygd.

Søknaden om etablering av en helsepedagogisk klasse og et 1-årig forberedende grunnkurs imøtekommes ikke.

Skolen vil kun motta tilskudd for det faktiske antall elever ved skolen til enhver tid.

Med forbehold om Stortingets budsjettbehandling kan skolen få tilskudd fra og med skoleåret 2001/2002. Tilskuddet beregnes etter satser som fastsettes i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet. Tilskuddet utgjør 85% av de fastsatte satser, jf. privatskoleloven § 26, tilskuddsregel nr. 4 og 7. Søknaden kan av budsjettmessige årsaker ikke imøtekommes fra skoleåret 2000/2001.

Departementets vedtak kan av stiftelsen, Trondheim kommune og/eller Sør-Trøndelag fylkeskommune klages inn for Kongen, jf. privatskoleloven § 25 nr. 6. Etter forvaltningsloven § 29 er fristen for å klage 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem. Etter forvaltningsloven § 32 er det nærmere regler om klagens adressat, form og innhold. Det understrekes at klagen skal sendes det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket. Etter forvaltningsloven §§ 18 og 19 har parten rett til å se sakens dokumenter.

Følgende vilkår ligger til grunn for godkjenningen:

Skolen skal oppfylle de vilkår og bestemmelser som til enhver tid følger av privatskoleloven. Departementet vil likevel presisere følgende:

- Skolen skal drives i tråd med skolens formål slik dette fremgår av søknaden.
- Skolen må til enhver tid benytte undervisningsplaner som er utarbeidet av Steinerskolene i Norge og som er godkjent av departementet, jf. privatskoleloven § 4.
- Når det gjelder Steinerskolene i Norge, har departementet tidligere samtykket i at seksåringenes opplæringstilbud kan lokaliseres til barnehagens lokaler. Det ble imidlertid forutsatt at: "Opplæringen av seksåringene skal ligge under skolens ansvarsområde. Dette innebærer at de skal være i rene seksårsgrupper en vesentlig del av tiden." Det vises her vedlagte brev datert 24.05.96. Dersom seksåringene skal ha et ev. opplæringstilbud i barnehagens lokaler, forutsettes det at også Steinerskolen på Rotvoll gir seksåringene et opplæringstilbud i samsvar med ovennevnte forutsetning.
- Før tilskudd utbetales må skolens lokaler og utstyr være godkjent av Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag, jf. privatskoleloven § 5. Nødvendige kommunale godkjenninger innhentes før det tas kontakt med utdanningskontoret.
- Før tilskudd utbetales må skolen dokumentere overfor Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag at undervisningspersonalet har utdanning i samsvar med privatskoleloven § 14. Det vises til at personalet i tillegg til godkjent utdanning etter opplæringsloven med forskrifter, må ha godkjent tilleggsutdanning innen steinerskolepedagogikk.
- Stiftelsen søker om dispensasjon fra privatskoleloven § 19 om elevråd, § 22 om samarbeidsutvalg og § 23 om skoleutvalg, jf. privatskoleloven § 23b og brev fra departementet datert 12.04.88. Samtidig fremgår det av § 6 i vedtektene at stiftelsen skal ha elevråd og samarbeidsutvalg for skolen og SFO som særskilte rådsorgan. Departementet finner dette noe uklart, og ber derfor om at stiftelsen sender en særskilt søknad om dispensasjon.
- Departementet har følgende merknader til det fremlagte inntaksreglementet:
 - Etter departementets vurdering passer ikke det fremlagte inntaksreglementet særlig godt når det gjelder inntak til videregående opplæring. I reglementet bør skolen skille mellom inntak i grunnskolen og den videregående skolen.
 - Det bør det fremgå av reglementet at skolen skal ha hele landet som inntaksområde og at den står åpen for alle som fyller vilkårene for inntak i tilsvarende offentlige skoler, jf. privatskoleloven § 7.
 - Skolen skal ha den samme forpliktelsen til å gjennomføre spesialundervisning som den offentlige skolen. Vi viser her til at elever ved private skoler har tilsvarende rettigheter når det gjelder spesialundervisning som elever i den offentlige skolen, jf. privatskoleloven § 9. Punkt 3 i inntaksreglementet må derfor strykes. Noe annet er at skolen kan ta pedagogiske hensyn ved kapasitetsproblemer, dersom dette fremgår av inntaksreglementet.
 - Skolen kan ikke ha regler om prøvetid. Vi viser til at elever som er tatt inn (har begynt) ved en privatskole ikke kan vises bort fra undervisningen i større utstrekning enn det som fremgår av

- privatskoleloven § 12. Punkt 4 og punkt 5 bokstavene d og e i inntaksreglementet må derfor strykes.
- Skolens informasjonsmøter kan ikke gjøres obligatoriske, jf. privatskoleloven § 7 første ledd annet punktum. Punkt 5 bokstav c i inntaksreglementet må derfor omformuleres. Det samme gjelder punkt 8. Stiftelsen kan ikke kreve at de foresatte har bestemte motiver for søknaden. Noe annet er at skolen kan ta hensyn til de foresattes begrunnelse ved kapasitetsproblemer, dersom dette fremgår av søknaden, jf. ovenfor.
- Det bør fremgå av skolens inntaksreglement at forvaltningslovens regler om enkeltvedtak kommer til anvendelse ved vedtak om inntak, herunder at Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag er klageinstans.
- - Statstilskudd vil ikke bli utbetalt før skolens inntaksreglement er vurdert og godkjent av departementet.
- Departementet har følgende merknader til det fremlagte ordensreglementet:
 - Stiftelsen bør vurdere om et par av punktene om elevframferd bare bør gjelde for grunnskoleelevene.
 - Et ev. punkt om foresattes/elevs erstatningsansvar, må være i samsvar med alminnelige erstatningsregler.
 - De tiltakene som skal brukes mot elever som bryter reglementet må fremgå av reglementet, eksempelvis bortvisning. Private skoler kan ikke bortvise elever fra opplæringen utover det som er tillatt i offentlig skole. Dette innebærer at reglementet må skille mellom bortvisning av elever på barnetrinnet, ungdomstrinnet og det videregående trinnet. Vi viser her til privatskoleloven § 12, jf. opplæringsloven §§ 2-10 og 3-8.
 - Den fremgangsmåten skolen vil benytte ved brudd på ordensreglementet må fremgå av reglementet, eksempelvis bestemmelser om uttalerett, avgjørelsesmyndighet, klageadgang/ klageinstans ved bortvisning m.v. Vi viser her til privatskoleloven §§ 11 og 12 og opplæringsloven §§ 2-9, 2-10, 3-7 og 3-8.
- Etter privatskoleloven § 27 skal statstilskuddet uavkortet komme elevene til gode. Departementet har fastsatt nærmere regler for bruk av tilskuddet i vedlagte "Forskrift av 21.06.1996 om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for private skular som får statstilskot etter privatskulelova." Departementet og Riksrevisjonen kan føre kontroll, jf. Stortingets bevilgningsreglement § 17.
- I den grad skolen skal ha et personregister minner departementet om "Konsesjon for grunnskolen m.m." og "Konsesjon for de videregående skoler til å opprette personregister for elever". Disse konsesjonene gjelder også for skoler som er godkjent i henhold til privatskoleloven.

Departementets vurdering

Ved behandlingen av søknader etter privatskoleloven må departementet ta stilling til om skolen tilfredsstillende de minstekravene som følger av loven, og deretter avgjøre om skolen etter en samlet vurdering kan godkjennes med rett til tilskudd, jf. privatskoleloven § 25 nr. 3.

Det fremgår at skolen skal være "skipa som eit fagleg-pedagogisk alternativ" for å bli godkjent med rett til tilskudd i henhold til privatskoleloven § 3 bokstav b. Steinerskolepedagogikken er tidligere godkjent som et faglig-pedagogisk alternativ etter privatskoleloven § 3 bokstav b. Departementet har lagt til grunn at følgende minstekrav må oppfylles for å fylle lovens vilkår som faglig-pedagogisk alternativ:

- Skolen bygger på klart uttalte prinsipper som er forskjellige fra dagens offentlige skole.
- Skolen har et helhetlig alternativt pedagogisk opplegg, en metode, tilhørende læreplaner og en praksis som ikke lar seg gjennomføre innen den offentlige skolen.
- Lærerne har nødvendig spesialkompetanse til å kunne gjennomføre den alternative pedagogikken, jf. § 14 i loven.
- Skolen gi et tilbud som samlet tilsvarer opplæringen i den offentlige grunnskolen, slik at eleven får oppfylt sin opplæringsplikt.

Etter departementets vurdering har skolen godtgjort at den representerer et faglig-pedagogisk alternativ, jf. ovennevnte kriterier, og således omfattes av privatskoleloven § 3 bokstav b. Departementet finner også at

skolens virksomhet kan godkjennes etter § 4 om faglige krav, på de vilkår som er fastsatt ovenfor. For å kunne gjennomføre steinerskolepedagogikken fullt ut må skolen imidlertid til enhver tid ha knyttet til seg tilstrekkelig med lærere som har utdanning innen denne pedagogikken. Det er dette som sikrer en forsvarlig gjennomføring av undervisningen etter de prinsipper som ligger til grunn for pedagogikken.

Lovens minstekrav anses oppfylt.

Trondheim kommune anbefaler at søknaden fra Steinerskolen på Rotvoll imøtekommes, mens Sør-Trøndelag fylkeskommune ikke støtter søknaden. Fylkeskommunen har ikke begrunnet uttalelsen sin, men det kan virke som om hensynet til den fylkeskommunale skolestrukturen har vært avgjørende, jf. fylkesrådmannens innstilling. Stortinget har nylig vedtatt et nytt annet punktum i privatskoleloven § 25 nr. 3 som lyder: "For skular som søker godkjenning etter § 3a eller b skal det ikkje leggjast einssidig vekt på nedgang i elevtal for kommunen i den samla vurderinga." Departementet finner derfor ikke å kunne legge avgjørende vekt på fylkeskommunens uttalelse når det gjelder søknaden om etablering av et videregående tilbud ved Steinerskolen på Rotvoll.

Etter en samlet vurdering finner departementet å kunne godkjenne så vel et grunnskoetilbud som et videregående tilbud ved Steinerskolen på Rotvoll, jf. privatskoleloven § 25 nr. 3. Vi finner imidlertid ikke å kunne godkjenne en egen helsepedagogisk klasse integrert i skolen etter tilskudsregel 1 og 2 i privatskoleloven, jf. privatskoleloven § 25 nr. 3. Vi viser her til at det allerede finnes et slikt tilbud på Rotvoll. Dersom Steinerskolen i Trondheim ønsker å overføre sitt ansvar for "Vidarskolen" til Steinerskolen på Rotvoll, kan steinerskolene i Trondheim og på Rotvoll søke departementet om eierskifte.

Departementet finner ikke å kunne godkjenne et 1-årig forberedende grunnkurs som et modningsår for de elevene som ønsker det. Vi viser til at forberedende grunnkurs ikke er en del av strukturen i videregående opplæring. Et slikt grunnkurs kan derfor ikke godkjennes etter privatskoleloven, verken som faglig-pedagogisk alternativ eller ut i fra et kvantitativt undervisningsbehov, jf. privatskoleloven § 3 bokstavene b og d og § 25 nr. 3. Elevene ved Steinerskolen på Rotvoll kan i likhet med andre elever søke fylkeskommunen om inntil to år ekstra videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-1 femte ledd.

Andre opplysninger/vilkår

Etter privatskoleloven § 25 nr. 4 kan departementet trekke godkjenningen tilbake dersom vilkårene i privatskoleloven ikke er oppfylt. Det må sendes ny søknad til departementet dersom skolen ønsker å endre opplæringstilbudet, øke elevtallet utover det som allerede er godkjent, flytte skolevirksomheten til en annen kommune/fylke eller overdra skolen til en ny eier.

Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag fører tilsyn med skolen, jf. privatskoleloven § 29.

Med hilsen

Ole Briseid e.f.
ekspedisjonssjef
Geir Helgeland
avdelingsdirektør

Vedlegg: Kopi av forskrift om budsjett, regnskap, kontroll og revisjon for private skoler som får stats-tilskudd etter privatskoleloven

Kopi u/vedlegg: Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune, Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag

Spørsmål nr. 32

Innlevert 12. oktober 2000 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 20. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Familien Garen har helt siden 91 hatt planer for næringsutvikling i området, men har hele tiden møtt uforståelig kraftig motbør i den kommunale forvaltning. Senest i kommunestyret 13.09 hvor han tapte med 1 stemmes overvekt. Det bygges i dag hytter på alle sider av Garens eiendom, men Gardens planer om tilsvarende utbygging tillates ikke.

Hva kan nærings- og handelsministeren gjøre for at ekteparet Garen kan få godkjent sin reguleringsplan?

4 vedlegg til spørsmål:

Vedlegg 1.

Jacobsen Prosjekt Team AS.
Steinar Jakobsen
Strandkaaien 16
5013 BERGEN

L. nr. 00/003937 99/04728 Harald Næss Arkivkode L1222.05.2000

RULERINGSPLAN GAREN - OMRÅDE C SYSENDALLEN GNR. 18 BNR. 2 - UTARBEIDING AV REGULERINGSPLANAR

Viser til motteke brev dags. 19 mai d.å., til telefonsamtale og tidlegare korrespondanse om saka.

Det mottekne materiale består av :

1. Eit ikkje fargelagd kart der det ikkje går fram kva område som skal regulerast til kva.
2. Det er ikkje samsvar mellom innhald under teiknforklaring (reg.føremål) og det som står i brevet om reguleringsføremål.

Dette orienterte underteikna Grøstad om over telefon i dag 22 mai.

For at vi skal kunne legge fram sak til planutvalet og ev. kommunestyret må vi ha eit vesentleg betre materiale å ta stilling til. Vi skal ikkje ha ein ferdig reguleringsplan no men er nøydte å ha eit materiale som er slik at vi og planutvalet ser kva som er hoveddinnhaldet innafor Planområdet.

Dette gjeld særleg reguleringsføremåla. Desse må klart synleggjerast i avgrensing og innhald i samsvar med gjeldande sentrale retningslinjer. Viser til tidlegare info om dette.

Vi gjentek pånytt at vi ikkje kan rå til at det vert sett igong reguleringsarbeid for areal/område til føremål som ikkje er i samsvar med gjeldande arealdel i kommuneplanen.

Dersom vi har tolka avgrensing og innhald rett, m.a. etter telefonsamtale med Dykk vil vi ikkje kunne rå til for planutvalet at området vert teke opp til regulering.

Viser og til tidlegare svar frå oss dags. 23.01.00 på Dykkar brev av 14.01.

På nytt gjentek vi at vi svært gjerne ser at de tek kontakt om de har spørsmål eller treng råd og rettleiing.

Vi bed og om at det vert lagt fram dokumentasjon frå Dykk på at planen vert utarbeidd av fagkyndige og at det vert lagt fram referanser for tilsvarande utført arbeid. Jmf. PLB § 27-1,1.

Med venleg helsing
Eidfjord kommune

Harald Næss
plansjef

Kopi til: Rådmannen, her.
Gunnar Garen, 5785 Vøringsfoss.

Vedlegg 2.

Saksframlegg fra Eidfjord kommune. Sakshandsamar: Harald Næss. Arkivsaksnr.: 99/04728. Arkiv L12.
"Privat reguleringsplanforslag for del av Gnr. 18, Bnr. 2, Garen."

Vedlegg 3.

Eidfjord kommune. Arkiv L12. Potensialet for reiseliv i Sysendalen - del 2. Vei mot en utvikling. Reiselivsutvikling i Sysendalen/Eidfjord. Utarbeidet av Asplan Viak Bergen A/S Bergen 09.10.00.

Vedlegg 4.

Eidfjord kommune. Arkiv 143. Planprospekt for fremtidig bruk av 18/2 Garden. Utarbeidet av Jacobsen Prosjekt Team A/S. Bergen 06.09.00.»

Begrunnelse:

Planene innbefatter et jernaldertun og hegn for tamrein samt bål plass med lavoer for utleie, og selvsagt utleggelse av et større område med festetomter for hytter. Eidfjord Kommune er en rik kraftkommune innerst i Hardanger i Hordaland. I denne kommunen satses det stort på reiseliv og turisme. Kommunen eier og driver Hardangervidda Natursenter og Sysendalen Skisenter. I kommunesenteret Eidfjord er gamle Vøringsfoss Hotel revet, og nytt stort hotellbygg er under bygging i kommunal regi. Kostnadsramme er på 50 mill. I Sysendalen er det i dag tilnærmet 700 private fritidsboliger. Det satses i dag stort på hytteutbygging i denne dalen. En konsulentrapport slår fast at det i Sysendalen fortsatt kan bygges 1000 nye hytter uten at miljøet skades eller forringes. Arealdelen av Kommuneplanen er brukt aktivt til å hindre utvikling på eiendommen. I flere andre utbyggingssaker har man valgt å se bort fra gjeldende Kommuneplan, og tillatt regulering/utbygging. Han er og blitt gjort kjent med at Plansjefen i EK vurderte "bygge og delingsforbud" for hans eiendom. Eiendommene som grenser opp til hans arealer, er tett bebygget med hytter helt inntil grensen, og med en utnyttelsesgrad(tetthet) som er helt forskjellig fra hans eiendom. Fra Garen kjøpte eiendommen i desember 1991 har Garen forsøkt å få igang regulering til reiseliv (hytter, næring, boliger og friområder). Hele tiden har han fått beskjed om å vente. Først på "Strategisk næringsplan for Eidfjord" (aldri fullført), så på "Samlet plan for Sysendalen" (heller aldri fullført), så på "Reiselivsanalyse Asplan-Viak2" (muligens ferdig nå i oktober 2000. Likevel er Garen pålagt å vente med å start opp arbeidet med reguleringsplanen, til EK har vedtatt ny arealplan om ett års tid. Ut fra tidligere erfaringer, er det ikke sikkert at Garens eiendom er tatt med i det hele tatt, eller kraftig redusert i forhold til utarbeidet prospekt. Dette er vanskelig fordi bortfeste av hyttetomter er den muligheten vi har for å finansiere næringsdelen (jernaldertunet). Eiendommen som er på ca. 3000 da ligger i Sysendalen, en fjelldal grensende opp mot Hardangervidda. Høyde over havet fra 770 meter, til 1270 meter. Idag er det meste definert som LNF-område. Det finnes

ingen tradisjoner for landbruk i vanlig forstand, men i Jernalderen utvant man store mengder jern fra myrene, og familien drev med tamrein frem til siste krig. Fra tidlig 50-tall ble det drevet en Fjellstue, med matservering og overnatting for veifarende. Denne ble nedlagt tidlig i 70-årene, til fordel for utleiehytter som Garens foreldre bygget. Disse hyttene er idag nedslitt, markedet for utleiehytter er mettet. Familien har i lang tid ønsket å selge disse som fritidsboliger, men Eidfjord kommune nekter familien å skille tomtene ifra. Dette til tross for at familien har dokumentert dårlig inntjening på disse, og at naboeiendommen fikk lov til å skille fra og selge en utleiehytte et steinkast fra Garens hytte nr. 1. Det virker som administrasjonen i Eidfjord Kommune ikke ønsker noen utvikling eller endringer for denne eiendommen, og at Garen skal ligge som friområde for mindre naboeiendommer som bygges ut, eller at vi skal vente på en Kommuneplan som aldri blir ferdig, selv om det allerede foreligger et godt gjennomtenkt planprospekt som vil sikre grunnlag for bosetting på bruket.

Svar:

Etter plan- og bygningsloven er det kommunestyret som i utgangspunktet gjennom arealdel til kommuneplan og reguleringsplan skal avgjøre hvordan arealene i kommunene skal disponeres.

Departementet behandler normalt bare plansaker hvor det foreligger innsigelse fra statlig fagmyndighet, fylkeskommune eller nabokommune. Innsigelse må være begrunnet i viktige regionale eller statlige interesser.

Foreligger ikke innsigelse vil kommunen kunne egengodkjenne planen.

I denne saken er størsteparten av det aktuelle området lagt ut til landbruks-, natur- og friluftsområde i

arealdelen til kommuneplanen. En utbygging av boliger/fritidshytter vil derfor være i strid med den fastlagte arealbruk.

Arealdelen er for tiden under revisjon og forutsettes vedtatt i 2001. I forbindelse med denne revisjonen kan kommunen vurdere å gjøre endringer i arealbruken.

På grunn av det pågående revisjonsarbeid med arealdelen finner ikke kommunen grunn til å behandle det fremsatte private reguleringsforslag nå. Kommunestyrets vedtak i denne sammenheng er ikke gjenstand for klage.

På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det foreligger grunnlag for meg til å gripe inn i saken.

Spørsmål nr. 33

Innlevert 13. oktober 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 23. oktober 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Det har i det siste blitt kjent at Toll- og avgiftsdirektoratet ennå bruker store ressurser på å kontrollere og ilegge autodieselavgift på leveranser av parafin, fordi disse hadde overskredet de foreskrevne bestemmelsene vedrørende maksimale leveranser på 1 400 l, til tross for at leveransene uomtvistelig er brukt til oppvarming. Denne praksisen holder fram også etter at forskriften er endret. Jeg viser til tidligere spørsmål.

Vil statsråden ta initiativ for å få slutt på denne ressursødende praksis?»

Begrunnelse:

Det har i de siste årene vært et stort engasjement i forbindes med avgiften på diesel, den såkalte autodieselavgiften. Det var i utgangspunktet diesel til bruk i transportnæringen som skulle avgiftsbelegges. Frem til endringen av forskriften i 1999 var likevel leveranser til oppvarming avgiftsbelagt når den enkelte leveranse var på mer enn 1 400 l. Denne bestemmelsen ble siden fjernet, fordi den rammet dem som etter forskriftens intensjon ikke skulle rammes.

Til tross for at finansminister Gudmund Restad uttalte i Stortinget 26. januar i år at han "er enig i at det synes lite hensiktsmessig at det foretas en omfattende etterberegning dersom kvantumsberegningen overstiges med noen få liter." - har Troms og Finnmark tolldistrikt holdt fram med å etterberegnes autodieselavgift på leveranser som utvilsom har gått til oppvarming, og leveransene overskrider såvidt 1 400 l. Det vises til brev av 17. juli 2000 fra Troms og Finnmark tolldistrikt til AS Norsk Shell. Saken gjelder etterberegning av autodieselavgift på leveranser som oversteg grensen med bl.a. 63 l og 87 l.

Svar:

Etter Stortingets avgiftsvedtak skal mineralolje som benyttes til framdrift av motorvogn belastes autodieselavgift. Denne oljen skal være umerket. Kontrollmessig sett vil en ordning der fritak for avgift vurderes i hvert enkelt tilfelle og etter faktisk bruk være umulig å praktisere, jf. bl.a. det store antall av giftspliktige. På denne bakgrunn skal avgiftsfritak gjennomføres ved bruk av merket olje.

Merket olje kan blant annet brukes til fyring. I forbindelse med innføringen av autodieselavgiften viste det seg at merket parafin medførte belegg og sotdannelser i de særegne norske parafinovnene med skall-/vekebrenner. På denne bakgrunn fattet departementet i 1994 vedtak om midlertidig stans i merking av parafin til bruk i parafinbrennere. Det ble gitt tillatelse til at fritak for autodieselavgift ble gjennomført på annen måte enn ved bruk av merket diesel, dvs. at det ble gitt tillatelse til bruk av umerket parafin på visse vilkår. Ett av vilkårene var at levering av umerket olje kun skulle skje til tanker med maksimalt tankinnhold på 1400 liter. Formålet med vilkårene var å forhindre misbruk og å lette kontrollarbeidet. Grensen ble satt i samråd med bransjen.

På bakgrunn av de problemer den merkede parafinen viste seg å ha for parafinovner, ble det vedtatt nye

merkestoffer 20. august 1999. Det ble vedtatt en overgangsordning fram til 20. februar 2000 slik at de gamle merkestoffene var tillatt fram til dette tidspunkt. Fra 20. februar 2000 var det imidlertid ikke lenger behov for ordningen med tillatelse til bruk av umerket parafin og denne opphørte.

Opphevelsen av ordningen har ikke betydning for plikten til å betale autodieselavgift dersom oljen benyttes til framdrift av motorvogn. Det vil således fortsatt være aktuelt å foreta kontroller med sikte på å avdekke urettmessig bruk av merket mineralolje.

I likhet med tidligere finansminister Gudmud Restad er jeg imidlertid enig i at det kan synes lite hensiktsmessig å foreta etterberegninger dersom kvantumsbegrensningen overstiges med noen få liter. Jeg legger også til grunn at tollvesenets kontrollressurser konsentrerer seg om eksisterende fritaksordninger. Jeg synes imidlertid ikke at det er riktig å gå ut med noe generelt amnesti fra dette regelverket, dersom det avdekkes overtredelser av regelverket i det tidsrom de særskilte bestemmelsene for parafin gjaldt.

Fra Toll- og avgiftsdirektoratet, som er klageinstans i saker der det fattes vedtak om etterberegning av avgift, har jeg for øvrig fått opplyst at direktoratet den senere tid har hatt få saker av denne type til behandling.

Spørsmål nr. 34

Innlevert 13. oktober 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 23. oktober 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Etter at Norge inngikk EØS-avtalen har fiskerinæringen måttet tilpasse seg EØS-regelverket vedr. fisketilvirkning. Kontrollverket har jevnlig kontrollert at regelverket blir fulgt og gitt pålegg om at all fisketilvirkning skal skje under tak, iflg. EØS-avtalen. Dette vil si at tradisjonell tørrfiskproduksjon strider mot EØS-regelverket.

Hvilke tiltak vil fiskeriministeren sette i verk for at denne viktige produksjonen skal kunne holde fram uten at den vil stride mot EØS-regelverket?»

Svar:

Gjennom vedlegg 1 til EØS-avtalen har Norge akseptert EUs krav til helse, hygiene og kvalitet for bl.a. sjømat slik at norsk regelverk er fullt ut harmonisert med EUs på dette området.

Direktiv 91/493/EEC angir hygieneregler for produksjon og markedsføring av produkter av fisk og er gjennomført i norsk rett gjennom Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer. Det er min oppfatning at måten dette er gjort på, ikke ulovliggjør produksjon av tørrfisk. Utformingen av det norske regelverket er notifisert til ESA og vi har ikke fått merknader vedrørende dette forholdet.

Det heter riktignok i kapittel 6 i Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer at all tilvirkning skal foregå under tak i lokaler som sikrer god kontroll med forhold som kan forurense fiskevarene. Kapittel 13 i samme forskrift omhandler imidlertid særlige vilkår for tørrfisk, bl.a. krav til den delen av produksjonsprosessen som foregår utendørs. Formuleringene her skulle ikke levne tvil om at forskriften ikke forbyr produksjon av tørrfisk. Det er imidlertid et entydig krav i forskriften at de deler av tørrfiskproduksjonen som følger etter henging utendørs, skal skje i hus som tilfredsstillende de generelle hygieniske kravene til lokaler hvor det produseres og lagres mat.

EØS-avtalen gir Norge observatørstatus når Europakommisjonen utarbeider nytt regelverk på området. Deltakelsen i Europakommisjonens ekspertgrupper innebærer en anledning til å være med på å legge premissene for EUs videre utforming av regelverk som angår trygghet og kvalitet ved (norsk) sjømat slik at også norske interesser tas hensyn til.

Jeg vil understreke at de skjerpede kravene til mattrygghet ved produksjon av sjømat ikke er særegne for EU. Det er en internasjonal trend å skjerpe regelverket for hygiene og kvalitet ved matvarepro-

duksjon. I og med at EUs regelverk baseres på internasjonale standarder, gir oppfyllelse av EU-kravene inngangsbillett både til EU-markedet og til andre markeder i verden.

Jeg er imidlertid kjent med at partier med norsk tørrfisk har blitt avvist ved import til USA pga. tilsøling. Jeg har fått oppgitt at årsaken har vært forurensing som har skjedd under lagring innomhus etter at tørkeprosessen har vært avsluttet. På bakgrunn av dette har næringsmiddelinspektører fra USA vært på inspeksjon i Norge. De har ikke kommet med merknader til hvordan produksjonen foregår, men i visse tilfeller til at de ferdige produktene kunne bli forurenset ved utilfredsstillende lagring.

Internasjonalt stiller man seg stadig mer positiv til å akseptere at lokale spesialiteter fortsatt skal kunne produseres etter tradisjonelle metoder. Det er imidlertid en grunnleggende forutsetning at man oppfylder de krav til mattrygghet som stilles ved produksjon av mat. Dersom norske produsenter unnlater å etterkomme disse kravene, vil importørland kunne legge restriksjoner på sjømat fra Norge, noe som vil forhindre at verdipotensialet i næringen utløses.

Spørsmål nr. 35

Innlevert 13. oktober 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 24. oktober 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Akter miljøvernministeren å foreta seg noe for å gi dyrene bedre kår i landet, og slik at i hvert fall regelverket som gjelder for andre europeiske land kan bli etterlevet også i Norge?»

Begrunnelse:

Ifølge undersøkelser fra EFTAs overvåkingsorgan ESA viser det seg at Norge nærmer seg jumboplass innen dyrevernet blant 18 europeiske land.

Norske myndigheter klarer ikke å overholde sentrale "EØS-forpliktelser" innen dyrevern.

Våre naboland Sverige, Danmark og Finland utgjør eliten i Europa.

Dyr fikk i 1998 status som "følende vesener" i EU, noe man ikke har i det norske regelverk.

I fjor ble burhønsenes situasjon forbedret ved lov i EU, men Norge har ikke fulgt opp.

EU har også et eget bindende regelverk for zoologiske hager, mens det i Norge er det bare et veiledene regelverk.

Norge er dermed intet foregangsland vedrørende dyrevern i praksis.

Grunnet trange budsjetter er mange rutineinspeksjoner i norske fjøs og hjem med husdyrhold innstilt.

Akkurat dette er brudd på sentrale paragrafer i gjeldende dyrevernlov.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til miljøvernministeren, som er oversendt meg som rette vedkommende.

I brevet spør De om ministeren vil foreta seg noe for å gi dyr bedre kår i landet, slik at regelverket som gjelder for andre europeiske land kan bli etterlevet også i Norge.

Jeg finner det nødvendig å korrigere flere av de påstander som fremsettes i brevet.

Det er ikke korrekt at Norge i henhold til undersøkelse fra ESA, nærmer seg "jumboplass" innen dyrevernet i Europa. Da dyrevern ble en del av EØS-avtalen i 1998, var de rettsakter som kom med i avtalen, med få detaljunntak, allerede gjennomført i norsk regelverk. De siste detaljer ble gjennomført og notifisert til ESA innen fristen. Alle EØS-forpliktelser er således overholdt på dette området. Det er videre grunn til å merke seg at EU sitt regelverk på dyrevern ofte er minimumsbestemmelser. Norge har på flere områder strengere bestemmelser enn de som er nedfelt i EU direktivene.

Når det gjelder burhøns, er det korrekt at det ble vedtatt et EU direktiv om dette i 1999. Medlemslandene har imidlertid frist til 1/1-2002 med å implementere bestemmelsene i sitt regelverk. Direktivet setter blant

annet et forbud mot hold av burhøns i tradisjonelle bur fra 2012. Inntil denne fristen er utløpt, gjelder en rekke overgangsbestemmelser. Jeg vil i denne sammenheng vise til at eksisterende minimumsarealkrav i de tradisjonelle bur i EU er langt mindre enn de arealkrav Norge har (450 ccm pr. høne i EU mot 700 ccm pr. høne i Norge).

Direktivet om burhøns er ennå ikke blitt en del av EØS-avtalen. Landbruksdepartementet har imidlertid akseptert at direktivet gjøres til en del av avtalen. De frister som settes når direktivet blir en del av avtalen, vil selvfølgelig bli overholdt fra norsk side. Jeg kan i den forbindelse opplyse om at et forslag til endring av norsk regelverk, som bygger på direktivet, al-

lerede er sendt på høring blant berørte parter. I forslaget er det også tatt med forslag til strengere bestemmelser enn det direktivet legger opp til. Regelverket vil gjøres gjeldende i Norge innenfor de samme frister og tidsrammer som EU har vedtatt.

Når det gjelder regelverk for zoologiske hager, fikk EU et direktiv i 1999 som omhandler bevaring og fredning av ville dyr. Dette direktivet er ikke noe dyrevern direktiv, men et miljøvern direktiv om bevaring og fredning av ville dyrearter i dyreparker, samt forskning og utdanning omkring dette. Direktivet trer i kraft i EU 9 april 2002 og er ikke en del av EØS-avtalen.

Norge har derimot bestemmelser i dyrevernloven når det gjelder dyreparker. I henhold til dyrevernloven § 15 kreves det tillatelse av fylkesveterinær for å drive med fremvisning av dyr i dyreparker. Tillatelser gis på nærmere bestemte vilkår, hvor krav til plass og utforming av bur inngår som en del av vilkårene. Ved vurdering av søknader om dyreparker og ved fastsettelse av vilkår, skal fylkesveterinæren bygge på omfattende og detaljerte retningslinjer som er utgitt av Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen bl.a. ut fra dyrevernmessige hensyn. Det er videre et krav om at driften av dyreparker skal ha et tilstrekkelig økonomisk grunnlag før tillatelse til å kunne starte opp kan gis, slik at dyrenes fremtid sikres.

I forbindelse med at "Amsterdamtraktaten" trådte i kraft i EU i mai 1999, ble det utarbeidet en protokoll om beskyttelse og velferd for dyr. I denne protokollen slås det fast at det foreligger et ønske i EU om å sikre bedre beskyttelse og respekt for dyrevelferd ved utarbeidelse av fellesskapsregelverk innenfor bestemte områder, under forståelse av at dyr er "følede vesener" (sentient beings). Medlemslandene skal ta dyrevernmessige hensyn ved gjennomføring av dette regelverket. Denne traktaten er ikke en del av EØS-avtalen.

I den norske dyrevernloven § 2 (fra 1974) er det slått fast at det "skal farast vel med dyr og takast omsyn til instinkt og naturlig trong hjå dyret så det ikkje kjem i fåre for å lida i uttremgsmål". I dette ligger etter min mening helt klart en erkjennelse av at dyr er "følede vesener". Alt dyrevernregelverk som utarbeides i Norge, tar utgangspunkt i dette. Etter min mening er det positivt at EU nå har kommet til en tilsvarende konklusjon, om enn bare på enkelte områder.

Når det gjelder budsjettsituasjonen, er denne som kjent vanskelig flere steder. En rekke oppgaver skal utføres innenfor tildelte budsjetter og det må foretas en prioritering av viktige oppgaver innenfor disse budsjettene. Statens dyrehelsetilsyn - Sentralforvaltningen, som ansvarlig for dyrevernemndenes budsjett, forvalter de tildelte midler på en måte som tar hensyn til alle pålagte oppgaver som skal løses. Jeg er imidlertid ikke enig i at budsjettsituasjonen har ført til brudd på sentrale paragrafer i dyrevernloven.

Jeg håper De med dette har fått svar på Deres henvendelse.

Spørsmål nr. 36

Innlevert 17. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 24. oktober 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Ved en evt. nedlegging og flytting av Nord-Norges Salgslags påleggsproduksjon i Bodø, vil nordnorsk landbruks videreførelingsgrad bli redusert med hele 13 %.

Mener statsråden at en nedlegging i Bodø er i tråd med Innst. S. nr. 167 (1999-2000,) som sier at virke-

midlene samlet sett skal bidra til at landsdelen opprettholder sin relative andel av produksjon og videreforedling, og i motsatt fall, hva vil statsråden gjøre i sakens anledning?»

Begrunnelse:

For tiden diskuteres det nedlegging og flytting av Nord-Norges Salgslags påleggsproduksjon i Bodø ut av landsdelen. En slik flytting og nedlegging vil innebære en reduksjon av videreforedling i landsdelen på ca. 1200 tonn pr. år, en total reduksjon av landsdelens videreforedling på hele 13 %. Ved Stortingets behandling av Landbruksmeldingen, kommer det klart frem fra flertallet, at: "I denne sammenheng må det legges vekt på at virkemidlene samlet sett bidrar til å opprettholde et sterkt landbruksmiljø og at landsdelen opprettholder sin relative andel av produksjon og foredling som i dag."

Svar:

Et hovedmål i mat- og landbrukspolitikken er at landbruket skal gi grunnlag for verdiskaping og sysselsetting i alle deler av landet, både i primærproduksjon og foredlingsindustrien. Regjeringen vil derfor utforme virkemiddelsystemet overfor jordbruket slik

at det samlet tar hensyn til driftsulempene i distriktene, herunder merkostnader i foredlingsindustrien. Samtidig vektlegges betydningen av å utvikle en lønnsom industri innenfor disse rammene. Ved Stortingets behandling av St. meld. nr. 19 (1999-2000) ble det også lagt til grunn at det skulle tas hensyn til driftsulemper for næringsmiddelindustrien i distriktene. Det ble videre lagt vekt på å bidra til at Nord-Norge opprettholder sin relative andel av produksjon og foredling som i dag. Mange av produksjonstilskuddsordningene over jordbruksavtalen er utformet slik at distriktene har høyere satser enn sentrale strøk. Det er også betydelige frakttilskudd på norske jordbruksprodukter som bidrar til geografisk utjevning av råvareprisene i næringsmiddelindustrien. Den årlige resultatkontrollen i forbindelse med jordbruksoppjøret viser at Nord-Norge opprettholder sine andeler av jordbruksproduksjonen.

Jeg mener på denne bakgrunn at det er lagt til rette for både jordbruk og jordbruksbasert næringsmiddelindustri i Nord-Norge gjennom de økonomiske virkemidlene. Likevel er det løpende nødvendig å vurdere kostnadseffektivitet og konkurranse i alle deler av landet og at aktører i næringsmiddelindustrien gjør beslutninger om å legge ned foredlingsanlegg. Dette kan bety tap av arbeidsplasser og inntekter for det lokalsamfunnet det rammer, og det kan være uheldig i distriktspolitisk sammenheng. Samtidig må utviklingen i Nord-Norge ses i sammenheng med den effektivisering som skjer i øvrige deler av landet for å vurdere hvordan landsdelens andel av foredlingen utvikler seg.

Landbruksministeren kan ikke styre beslutninger som private aktører gjør om lokalisering av sine anlegg. Jeg understreker imidlertid at det gjennom utforming av virkemidlene i landbrukspolitikken fortsatt vil bli lagt vekt på å sikre produksjon og foredling i Nord-Norge, slik Stortinget har forutsatt.

Dokument nr. 15:4

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 37

Innlevert 17. oktober 2000 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 25. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Miljøverndepartementet, Norskog og WWF har jobbet fram en fleksibel erstatningsordning for tapte jaktinntekter. Ordningen skal gjelde i områder hvor ulven har dannet revir. Skogeierforeningen i Hedmark er engstelig for at jegeravgiften som skal gå til forskjellige viltstelltiltak, skal brukes til denne ordningen.

Hvordan tenker miljøvernministeren at denne erstatningsordningen skal gjennomføres både praktisk og budsjettmessig?»

Svar:

Det framgår av Miljøverndepartementets St.prp. nr. 1 (2000-2001), s. 42, at departementet, i samarbeid med aktuelle organisasjoner, har utredet mulighetene for å etablere en prøveordning der staten tilbyr seg å leie jaktrett innenfor reviriområder for familiegrupper av ulv. Siktemålet med en slik prøveordning er å redusere konflikter i forhold til jaktrettshavere i forbindelse med forvaltningen av ulv i Norge. Det er videre forutsatt at en prøveordning først kan iverksettes etter at forvaltningssoner for ulv er fastsatt og etter at det er foretatt en kartlegging av interessen blant berørte grunneiere.

I spørsmålet som er stilt framstilles den aktuelle ordningen som en erstatningsordning. Jeg vil understreke at jeg ikke har lagt opp til å innføre en erstatningsordning knyttet til forholdet mellom ulven og dens viltlevende byttedyr. Jeg minner i den forbindelse om viltlovens formålsparagraf, der det er lagt til grunn at bevaring av dyrelivet i naturen kommer i første rekke. Når viltproduksjonen kan høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv, er det overskuddet som kan fordeles.

Når det gjelder den praktiske og budsjettmessige gjennomføringen av en prøveordning med leie av jaktrett, framgår det av ovennevnte budsjettproposisjon at regjeringen vil komme tilbake til saken ved revideringen av statsbudsjettet for 2001. Imidlertid er det forutsatt at inntekter og utgifter knyttet til ordningen vil bli budsjettert over kap. 1427. I denne sammenheng kan jeg slå fast at det ikke er aktuelt å foreslå finansiering av prøveordningen gjennom jegeravgiften.

Spørsmål nr. 38

Innlevert 17. oktober 2000 av stortingsrepresentant Sigvald Oppebøen Hansen

Besvart 26. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Regjeringa gjer i statsbudsjettet for 2001 framlegg om å innlemme det øyremerkte tilskotet til mobil bibliotekeneste og biblioteklokale i inntektssystemet. Eg er kjend med at nokre kommunar allereie hadde lagt ned mykje arbeid i planlegging og prosjektering då dette vart kjent.

Vil departementet iverksette overgangsordningar som vil ta i vare kommunar som hadde gjort vedtak om bygging før framlegget kom og slik sett hadde føresett statleg tilskot til bygging av biblioteklokale?»

Grunngjeving:

Eit døme på ein slik situasjon finn ein i Nissedal kommune der kommunen i ei årrekke har arbeidd med å finne høvelege lokale for bibliotek. I desember 1999 gjorde kommunestyret vedtak om å bygge nytt bibliotek. Kommunene føresette eit statleg tilskot på inntil 550 000 kroner i tråd med statsbudsjettet for 2000. Frå vedtak blei fatta og fram til i dag er det lagt ned mykje arbeid i planlegging og prosjektering. Etter at bygget var ute på anbod, blei byggekostnadane rekna til omlag 2 mill. kroner som ville ha utløyst eit øyremerka statleg tilskot på 550 000 kroner.

Kommunen finn det sær s urimeleg dersom staten ikkje bidreg med dette tilskotet i og med at vedtak om bygging blei gjort i god tid før tilskotet blei føreslege innlemma i inntektssystemet. Eit mogleg utfall kan bli at prosjektet nok ein gong blir utsett på ubestemt tid på grunn av ein vanskeleg økonomisk situasjon.

Svar:

At øremerkede tilskudd innlemmes i inntektssystemet betyr at midlene skal fordeles mellom kommunene etter inntektssystemets kriterier. Det vil i større eller mindre grad medføre endringer i den kommunevise fordelingen. Noen kommuner eller fylkeskommuner vil tape på innlemming, mens andre vil vinne. For at overgangen for den enkelte kommune og fylkeskommune ikke skal bli for brå, har inntektssystemet en overgangsordning på fem år, som skal ivareta overgangen fra opprinnelig fordeling til inntektssystemets fordeling. Differansen mellom de to fordelingene trappes ned over fem år med like stor andel hvert år.

Også tilskudd til mobile bibliotekjenester og biblioteklokaler er innlemmet i inntektssystemet på denne måten. Det er tatt utgangspunkt i den kommunevise og fylkesvise fordelingen av de øremerkede midlene i 2000. Overgangsordningen vil sikre at fordelingen av midlene mellom kommunene/fylkeskommune endres gradvis. Det betyr at kommuner og fylkeskommuner som tidligere har mottatt tilskudd til mobile bibliotekjenester og biblioteklokaler i de første årene vil motta en relativt sett høyere andel av midlene enn kommuner og fylkeskommuner som ikke har mottatt tilskudd.

Som nevnt ble det ved innlemming av tilskudd til mobile bibliotekjenester og biblioteklokaler tatt utgangspunkt i den kommunevise og fylkesvise fordelingen i 2000. Det ble likevel gjort ett unntak for den delen av bevilgningen som var knyttet til bibliotekslokaler (4 mill. kroner). Det skyldes at antallet og hvilke kommuner som mottar tilskudd til bibliotekslokaler har variert fra år til år. Fordelingen av tilskuddet i 2000 var altså ikke dekkende for fordelingen over tid. Midlene knyttet til tilskudd til biblioteklokaler ble av den grunn lagt inn i rammetilskuddet til kommunene likt fordelt mellom kommunene i virkeområdene til SND.

Det er ikke iverksatt særskilte ordninger for å kompensere kommuner og fylkeskommuner som hadde planlagt å søke om tilskudd til bibliotek tjenester neste år. Alle SND kommunene vil neste år (som er første år i overgangsordningen) motta

13 000 kroner hver. Dette gjelder bl.a. Nissedal kommune. Kommuner utenfor SND områdene vil i 2001 motta sin andel av de 20 pst. av midlene som fordeles etter kriteriene i inntektssystemet. Etter fem år vil alle kommunene motta sine respektive andeler av midlene fordelt etter de objektive kriteriene i inntektssystemet.

Spørsmål nr. 39

Innlevert 18. oktober 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 24. oktober 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Ved Elkem Salten er det planlagt en ombygging som blant annet gjør at store kraftmengder kan gjenvinnes. Energigjenvinningen kan spare 300 GWh, altså tilsvarende ca. to Beiarn-utbygginger.

Hvilken strategi har statsråden for å sørge for at flere slike prosjekter kan bli realisert, eventuelt kan statsråden klargjøre hvor mange Beiarn-utbygginger eller gasskraftverk det er mulig å spare i slike prosjekter?»

Svar:

I NOU 1998:11, «Energi- og kraftbalansen mot 2020, er dei samla moglegheitene for elektrisitetsproduksjon frå energigjenvinning i kraftkrevjande industri oppgitt til å vere om lag 1,3 TWh. Det er uvisse knytt til dette talet, som mellom anna er avhengig av dei framtidige kraftprisane. I tillegg kjem moglegheitene til å utnytte spillvarme til fjern- og nærvarme. Lokaliseringa av kraftkrevjande industri og mangel på kundar sett på si side grenser for kor mykje varme det er mogleg å utnytte direkte.

Regjeringa vil føre vidare dei verkemidla som finnast i dag for å utløyse investeringar i energigjenvinning. Det kan gjevast støtte til forskning, utvikling og marknadsintroduksjon av teknologi for energigjenvinning. Blant anna er utviklinga av teknologien til det aktuelle anlegget det vert referert til, støtta gjennom Norges forskningsråd sitt Klimatek program. Investeringar i slike anlegg kan dessutan få støtte gjennom varmeanleggsordninga, som NVE er ansvarleg for. I tillegg er investeringar i utstyr for uttak av varme til fjern- og nærvarme friteke for investeringsavgift.

Industri som sel elektrisitet frå energigjenvinning direkte til avgiftspliktig sluttbrukar kan få ein meirpris på krafta tilsvarende elavgifta, jf. St.prp. nr. 1 (1998-99), Skatte- avgifts- og tollvedtak.

Regjeringa går inn for å skipa eit nytt forvaltningsorgan som blant anna skal fremje miljøvennleg energiproduksjon. Eit breiare finansieringsgrunnlag og ei ny organisering skal gje sterkare og betre koordinert satsing med større vekt på konkrete tiltak og resultat som kan målast. Ei av oppgåvene til det nye organet vil vere å leggje til rette for blant anna auka energigjenvinning der det er egna.

Så lenge det er naudsynt med økonomisk stønad må satsing på energigjenvinning i industrien vurderast opp mot anna miljøvennleg produksjon og energisparande tiltak. Vi når lengst i høve til dei langsiktige måla når vi ser dei ulike tiltaka i samanheng.

Spørsmål nr. 40

Innlevert 18. oktober 2000 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 1. november 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Enkene etter de to politimennene som ble drept under en politiaksjon på Austbø i Alstadhaug i mars 1998, får ikke utbetalt den erstatningen de er tilkjent fordi gjerningsmannen bare har greid å betale en brøkdel av beløpene. Justisdepartementet avviser ifølge Aftenposten å hjelpe enkene med henvisning til manglende hjemmel.

Hva vil statråden gjøre for å trygge de etterlatte etter polititjenestemenn som blir drept i tjenesten?»

Begrunnelse:

Drapsmannen til de to politimennene ble dømt til å betale enkene henholdsvis 900 000 kroner og 400 000 kroner i erstatning og oppreisning. Enkene er naturlig nok i en meget vanskelig situasjon og økonomisk lever de fra hånd til munn. Så vidt jeg kjenner til har departementet fått en henvendelse fra enkene i sakens anledning, men det er så vidt vites enda ikke tatt noen avgjørelse. De to politimennene døde under utførelse av en tjenestehandling. Om ikke annet så ut i fra medmenneskelige hensyn bør de etterlatte slippe den tilleggsbelastningen som store økonomiske problemer medfører.

Svar:

Lensmannsførstebetjent Trond Kristian Kirkeby og lensmann Sigurd Wang ble begge drept under utførelse av tjenesten i mars 1998. De etterlatte har som følge av dette fått utbetalt erstatning i henhold til

lov om yrkesskadeerstatning som også ga den mest fordelaktige erstatning sammenlignet med gjeldende bestemmelser i Hovedtariffavtalen.

Enken etter Trond Kristian Kirkeby, Beate Jørgensen, fikk i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser utbetalt en engangserstatning på kr. 706 330,-. Hennes tre barn fikk på samme måte utbetalt en erstatning som samlet utgjorde kr. 547 046,-. Det utbetales videre en løpende og samlet barnepensjon på kr. 13 940,- pr. måned.

Enken etter Sigurd Wang, Elsa Hoff Wang, fikk utbetalt en engangserstatning på kr. 672 059,-. I tillegg har hun, siden 1. september 2000, fått utbetalt en enkepensjon fra Statens pensjonskasse og fra Folketrygden som totalt utgjør kr. 21 000,- pr. måned. Hennes datter har fått utbetalt kr. 324 263,- i engangserstatning. Hun fikk i tillegg også utbetalt barnepensjon frem til fylte 21 år med til sammen kr. 68 490,- for perioden 01.03.98 til 30.09.99.

Etter det jeg kan se har de etterlatte i denne saken fått den økonomiske bistand gjeldende regelverk gir åpning for i slike tilfeller. Disse utbetalinger fra det offentlige synes imidlertid ikke å være i samsvar med de beløp som retten i dom av 19. oktober 1998 har lagt til grunn vil bli utbetalt fra det offentlige. Justisdepartementet har videre fått opplyst at Elsa Hoff Wang har anket den delen av dommen som gjelder erstatningsutmålingen og at det skal være inngått forlik i saken mellom Wang og domfelte på et høyere beløp enn det som dommen lyder på. Departementet har ikke nærmere kjennskap til detaljene rundt forliket. Den uklarhet som her foreligger om hva som må legges til grunn som totalt økonomisk tap, herunder hvor stor del av dette som allerede faktisk er kompensert, krever derfor en nøyere gjennomgang. Departementet vil gå nærmere gjennom dette.

Jeg kan for øvrig opplyse at Justisdepartementet har dekket alle utgifter i forbindelse med begravelser, psykologhjelp, økonomisk bistand slik at de etterlatte fikk være til stede under hovedforhandlingen. Elsa Hoff Wang har også fått dekket advokatutgifter i forbindelse med ankesaken mot skadevolder vedrørende erstatningsutmålingen.

Videre kan jeg opplyse at de etterlatte i tillegg har søkt fylkesmannen i Nordland om voldsoffererstatning etter egne bestemmelser om dette. Det er i den forbindelse utbetalt kr. 200 000,- til de etterlatte etter Kirkeby og kr. 200 000,- til familien etter Wang. Etter dagens ordning er dette det maksimale erstatningsbeløpet som kan tilkjennes etter den statlige voldsoffererstatningsordningen pr. skadetilfelle. I forhold til etterlatte regnes hvert dødsfall etter Erstatningsnemndas praksis som et skadetilfelle.

I Ot.prp. nr. 4 (2000-2001) har Justisdepartementet i forbindelse med lovfesting av ordninger bl.a. foreslått at maksimalbeløpet pr. skadetilfelle økes fra kr. 200 000,- til kr. 1. mill. Etter forslaget vil reglene på dette punkt komme til anvendelse for straffbare handlinger begått etter lovens ikrafttredelse.

Spørsmål nr. 41

Innlevert 19. oktober 2000 av stortingsrepresentant John Dale

Besvart 31. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En far har ønsket å søke om familiegjenforening for sine barn, som alle er under 18 år og bosatt i Kurdistan. Politiet sa at barna selv må søke familiegjenforening ved den norske ambassaden i Irak. Problemet er at barna ikke kan forlate Kurdistan fordi de er under 18 år.

Mener statsråden at det gjeldende regelverket er rimelig på dette punktet?»

Svar:

Fremgangsmåten ved søknad om oppholds- eller arbeidstillatelse i familiegjenforening med slektninger bosatt i Norge, fremgår av utlendingsforskriften §§ 11 og 12, jf. utlendingsloven § 6. En søknad skal fremmes på fastsatt skjema og inneholde fotografi av søkeren, samt underskrift. Søknad fremmet fra utlandet innleveres til norsk utenriksstasjon i det land søkeren er borger av, eller til norsk utenriksstasjon i det land søkeren har hatt arbeids- eller oppholdstillatelse de siste seks måneder.

Det er videre et vilkår at søkeren må dokumentere sin identitet ved pass eller annet legitimasjonspapir utstedt av offentlig myndighet. Det kan også kreves at søknaden innleveres ved personlig fremmøte.

Unntak fra hovedregelen kan gjøres i medhold av utlendingsforskriften § 11 siste ledd. Utlendingsdirektoratet kan i enkelttilfeller og for grupper av søkere samtykke i at søknad fremmes på annen måte. Direktoratet har tidligere gjort unntak for irakiske statsborgere bosatt i Nord-Irak. Slektninger med lovlig opphold i Norge hadde da adgang til å søke om familiegjenforening for dem fra Norge.

Forholdene i Nord-Irak i dag tilsier ikke opprettholdelse av slik praksis. Søknad om familiegjenforening fra irakiske borgere skal i dag som hovedregel fremmes ved nærmeste norske utenriksstasjon. Denne endringen har ført til at norsk praksis er på linje med praksis i de øvrige nordiske land.

Irakiske borgere bosatt i Nord-Irak leverer i dag inn sine søknader til det norske generalkonsulatet i Bagdad eller til de norske ambassadene i Ankara, Damaskus og Amman.

Praksis med å søke selv og ved personlig fremmøte gir bedre muligheter til å kontrollere at de gitte opplysningene er korrekte. Norske myndigheter kan da for eksempel vurdere fremlagte dokumenter på identitet og nasjonalitet, undersøke hvorvidt kjønn og alder stemmer, og hvorvidt det oppgitte slektskapsforholdet synes å være riktig.

Jeg minner i den forbindelse om at det foregår utstrakt menneskesmugling fra Irak til Europa, deriblant Norge. Smuglingen er en del av omfattende organisert kriminalitet over landegrensene.

Det er ikke riktig at barn under 18 år ikke kan forlate Kurdistan. Når tillatelse er innvilget, må vedkommende uansett oppsøke norsk utenriksstasjon for å fremlegge reisedokumenter og få visum.

Spørsmål nr. 42

Innlevert 19. oktober 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 27. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Primar mottar oppmålingsdata fra 10 europeiske land, inkludert data fra Statens sjøkartverk i Norge. Primar skulle være en kvalitetskontrollør slik at data til produsenter av elektroniske kart skulle være kvalitetssikret. Primar skulle ikke selv være sluttleverandør av elektroniske kart.

I hvor stor grad har bevilgningen til Primars etablering som selvstendig kartprodusent begrenset de økonomiske muligheter for forsert kartlegging av norskekysten?»

Svar:

Primar er en felles overbygning for en driftsorganisasjon etablert av det britiske sjøkartverket og det norske selskapet ECC AS, heleid av staten ved Nærings- og handelsdepartementet. Før etableringen av ECC AS 1. juli 1999, var ECC en av 4 divisjoner i Statens kartverk.

Primars oppgave, som den europeiske koordinator for levering av autoriserte elektroniske sjøkart til skipsflåten, er todelt. Primar skal motta fra de nasjonale sjøkartverk elektroniske sjøkart utarbeidet etter internasjonal standard. ECC skal sørge for at de leverte data er leveringsklare, og tilpasset data fra andre nasjoner, slik at skipsflåten kan laste dataene inn som sømløse inn i sine datasystemer på brua. Den andre hovedoppgaven for Primar er å distribuere de kvalitetssikrede dataene til skipsflåten gjennom et distributørnett.

ECCs økonomi er knyttet til at det i en etableringsfase med relativt lite elektroniske kart produsert, skal kunne tære noe på kapitalen ved oppstart. Av oppstartkapitalen berøres Statens kartverk kun av overtakelse av driftsmidler. Dette er fullt ut kompensert i budsjettet. Etter hvert vil hovedinntekten være basert på den royalté som ligger i kvalitetssikring og distribusjon til skipsflåten. Dette vil være avtaleregulert mellom Primar og de enkelte sjøkartverk.

Primar kan ikke oppfattes som en selvstendig kartprodusent, men kan i enkelttilfeller utføre noe produksjon etter avtale med det enkelte sjøkartverk. Hovedoppgaven er kvalitetssikring og formidling.

Etableringen av ECC AS har medført at Statens kartverk har fått en mindre driftsorganisasjon. I 1998, som var ECCs siste hele driftsår innen Statens kartverk, var det satt av 16 mill. kr. over statsoppdraget til drift av ECC. Statens kartverks ramme ble ikke endret ved utskillelse av ECC. De midler som ble fristilt, har i hovedsak gått til å styrke innsatsen på etableringen av sjøkart. Konklusjonen blir derfor at etableringen av ECC i sterk grad har styrket muligheten for etablering av sjøkart, og at det i 2001 vil bli inngått avtale med 2 norske firmaer om produksjon av elektroniske sjøkart for å øke innsatsen på området, i tillegg til den innsats som ligger i vårt eget sjøkartverk.

Spørsmål nr. 43

Innlevert 19. oktober 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 27. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Stortinget har tidligere slått fast at arbeidet med nøyaktig kartlegging og digitalisering av norskekysten skulle være ferdig innen 2006. I årets budsjett sies det at dette arbeidet ikke skal slutføres før 2016. På enkelte strekk er kartdataene over kysten langs Vestlandet og Nord-Norge ikke oppdatert på 100 år.

Mener statsråden at digitaliserte sjøkart basert på slike data gir tilstrekkelig sikkerhet for trafikken langs norskekysten?»

Svar:

Norskekysten er i sin helhet dekket med papirkart som i hovedsak fyller kravene til sikker navigasjon med moderate hastigheter og tradisjonelle navigasjonsmetoder. Ca. to tredjedeler av kartene er imidlertid basert på gamle oppmålingsarbeider. Kart basert på disse målingene kan ikke uten videre brukes sammen med elektroniske navigasjonshjelpemidler. Digitaliserte kart basert på slikt gammelt kartgrunnlag kan kun være til hjelp til planleggingsformål. Dette gjelder stort sett strekningen fra Haugesund til Sognefjorden og fra Brønnøysund og nordover.

For ordens skyld vil jeg legge til at deknings med moderne elektroniske sjøkart etter internasjonal standard vil bli gradvis bedre i årene som kommer. Framdriften vil bli lagt opp med vekt på å ferdigstille først strekninger som har stor trafikk eller er utsatte av andre grunner. Arbeidet er prioritert framfor alle andre oppgaver innenfor rammen av Kartverkets statsoppdrag.

Spørsmål nr. 44

Innlevert 19. oktober 2000 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 31. oktober 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Det er fortsatt stor uro ved Det Norske Institutt i Athen. Det skyldes at styret ikke evner å rydde opp etter pinlighetene omkring bokkjøp fra - og tildeling av norsk orden til - professor Johannes Triantaphyllopoulos, som var minister i den greske juntaregjeringen i 1968.

Hvordan kan utenriksministeren, eventuelt i samarbeid med kirke-, utdannings- og forskningsministeren, foreta den nødvendige opprydning i saken?»

Svar:

Det norske institutt i Athen er et samarbeidstiltak mellom universitetene og de vitenskapelige høgskolene i Norge. Det er disse institusjonene som gjennom det valgte styre eller direkte som i første rekke har ansvar for dets virksomhet og drift.

Det kan i denne sammenheng vises til det regelverk som ligger til grunn for virksomheten ved Det norske institutt i Athen, da særlig statuttene vedtatt av styret 29. mars 1993, og samarbeidsavtalen mellom de fire universitetene og instituttet om driften vedtatt 17. mars 1995.

Kirke -, utdannings- og forskningsdepartementet opplyser for sin del at den personalkonflikt som har oppstått ved instituttet først og fremst må løses av partene selv, og at det ikke har vært grunnlag for departementet å gripe inn i denne.

Jeg har for min del ingenting å tilføye til dette.

Spørsmål nr. 45

Innlevert 20. oktober 2000 av stortingsrepresentant **Kristin Krohn Devold**

Besvart 31. oktober 2000 av justisminister **Hanne Harlem**

Spørsmål:

«I Oppland Arbeiderblad 18. oktober omtales det en sak hvor politiet ble varslet om levering av et parti narkotika i Hov sentrum, men politiet valgt å ikke rykke ut. Det er uakseptabelt at Vest-Oppland politidistrikt ikke rykker ut for å stoppe slike store narkotika handler.

Hva vil justisministeren gjøre for å hindre at dette skjer i fremtiden, og vil justisministeren gi narkotikaforbrytelser større prioritet?»

Begrunnelse:

I Oppland Arbeiderblad 18. oktober fremgår det at det lokale lensmannskontor ikke valgte å rykke ut, fordi de ikke har ressurser til å rykke ut etter kl. 1500 på andre oppdrag enn det som står om liv og helse. Etter deres oppfatning sto det ikke om liv og helse i denne saken.

Dersom det er slik at politiet definerer spørsmål om liv og helse så snevert at forebygging av narkotika ikke omfattes, er instruksene uakseptable og meningsløse. Dersom politiet bare kan rykke ut for å stoppe de skadevirkningene som narkotika måtte medføre i en akutt situasjon, men ikke for å hindre spredning og handel med narkotika, griper man problemene i helt feil ende. Politiet og samfunnet vil spare store ressurser og redde enkeltmennesker ved å stoppe narkotikahandelen i forkant fremfor å etterforske og påtale den kriminaliteten som dette medfører i etterkant.

Svar:

Ressursbruken i Vestoppland politidistrikt i sin alminnelighet og bruken av overtidsmidler i sin særdeleshet har nylig vært undergitt en egen vurdering fra departementets side. Dette resulterte i at politimesteren i sin styringsdialog med underliggende driftsenheter ga nye instruksjoner om utrykninger på overtid, og det ble i den forbindelse presisert at utrykninger på overtid primært skal foretas når liv står på spill eller i de tilfeller hvor liv eller helse er alvorlig truet.

Lensmannen i Nordre Land lensmannsdistrikt vurderte behovet for utrykning på overtid da den konkrete saken oppsto den 16. oktober d.å. Lensmannen har uttalt at omsetning av hasjissj for kr. 6000 er en alvorlig trussel mot liv og helse, men han valgte etter en helhetsvurdering likevel å si nei til utrykning på overtid. I denne helhetsvurderingen inngikk også at handelen av narkotikapartiet var avbrutt ved at kjøperen var tatt hånd om av sin far og senere ble kjørt til Gjøvik politistasjon.

Lensmannen i Nordre Land mener at han i den konkrete saken forholdt seg til instruksjoner gitt av politimesteren i Vestoppland politidistrikt om utrykninger på overtid. Det er politimesteren som har totalansvaret for tjenesten i politidistriktet, og dritsenhetslederne/lensmennene kan etter departementets oppfatning ikke bebreides for at de lojalt følger politimesterens instruksjoner og retningslinjer ellers.

Politimesteren har meddelt departementet at han nå akter ta denne saken opp som en prinsipiell sak i politidistriktets ledergruppe.

Etter departementets oppfatning er det viktig at nye retningslinjer for bl.a. utrykninger på overtid diskuteres og avklares i politidistriktets ledergruppe slik at den type misforståelser som vi her har ser kan

unngås. Politimesteren har i ettertid presisert at meldinger i narkotikasaker og eventuelle utrykning på overtid må vurderes individuelt og skjønnsmessig. Dette skulle etter departementets oppfatning vært klargjort i samarbeid med driftsenhetslederne før retningslinjene ble sendt ut.

Alvorlig narkotikakriminalitet er et av flere saksområder som skal gis høy prioritet av politiet både hva angår forebyggende tiltak og avdekking/straffesaksbehandling. Dette er tydelig kommunisert i departementets styringsdokumenter til politidistriktene og særorganene, samt i Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv.

Spørsmål nr. 46

Innlevert 23. oktober 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 30. oktober 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Stortinget har gjentatte ganger slått fast at det er ønskelig å få gassdrevne ferger i Boknafjordsambandet. At dette ikke er realisert, har sammenheng med kostnadene ved å bygge et LNG-anlegg på Karmøy. Nå vil Gasnor bygge et slikt anlegg.

Mener statsråden da det er miljømessig riktig å skifte ut dagens ferger med gassdrevne ferger i Boknafjordsambandet?»

Begrunnelse:

Det er klare miljømessige fordeler ved gassferger. Utslippene fra tradisjonelle ferger er betydelige, og kan reduseres vesentlig ved overgang til gass. Rogaland er et fylke med flere fergesamband, så utslippene fra ferger er et betydelig problem.

Haugalandet er kommet langt med å ta gassen i bruk i industri- og transportsektoren, og det er nå ganske mange år siden Stortinget første gang vedtok at det skulle satses på gassdrevne ferger i Boknafjordsambandet. Norge har betalt mye for kompetanse på gassdrevne ferger, en kostnad som Samferdselsdepartementet tidligere har anbefalt å fordele på bygging av flere ferger. Miljøbesparende teknolog utvikling blir svært kostbar dersom anvendelsen av ny teknologi ikke tas i bruk.

Svar:

Bruk av naturgass i fergedriften er miljømessig gunstigere enn dagens dieseldrevne ferger. Driftserfaringene med den første riksvegfergen som drives med LNG er gode. Miljøeffektene er spesielt gunstige når det gjelder utslipp av NO_x .

Den nye Gøteborgprotokollen under ECE Konvensjonen om langtransportert grenseoverskridende luftforurensning vil forplikte Norge til å redusere NO_x -utslippene i betydelig grad. Det må iverksettes tiltak overfor en rekke sektorer med grunnlag i en analyse av tiltakenes kostnadseffektivitet.

Oppfyllelse av forpliktelsene i Gøteborgprotokollen vil være svært krevende og vil føre til at det må iverksettes NO_x -reduserende tiltak også overfor kysttrafikken. Kysttrafikk og fiskebåter står for en stor del av disse utslippene, og tiltak innenfor denne sektoren er i en tiltaksanalyse utført av Statens forurensningstilsyn (SFT) antatt å være blant de mest kostnadseffektive. Igangsetting av bygging av ytterligere ferger drevet med naturgass vil bli vurdert opp mot alternative tiltak både overfor fergene og overfor kysttrafikk og fiskebåter generelt. Garanti for langsiktige leveranser av LNG og kostnader per redusert tonn NO_x for gassdrevne ferger sammenlignet med alternative tiltak, er forhold som vil være viktige i denne vurderingen. Gassdrevne ferger i Boknafjordsambandet vil bli vurdert dersom slik omlegging også passer inn i en nødvendig fornyelse og/eller oppgradering av disse fergene. En eventuell innsetting av gassferger i Boknafjorden må vurderes opp mot behovet for nye ferger i dette området, samt rokkeringsmuligheter for ferger som da måtte bli ledige. Den konkrete vurdering av dette spørsmålet vil bli foretatt av Samferdselsdepartementet.

Spørsmålet om videre drift av gassdrevne ferger er for øvrig omtalt i St.meld. nr. 46 (1999-2000)
Nasjonal transportplan 2002-2011.

Spørsmål nr. 47

Innlevert 23. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 1. november 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Av St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak fremgår det at det i dag er om lag 840 konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret. Det fremgår videre at overdragelser og eierendringer skal meldes fra til fiskerimyndighetene.

Hvor mange av konsesjonene har vært gjenstand for overdragelser eller selskapsmessige eierendringer siden opprinnelig tildeling?»

Svar:

Spørsmålet fra representanten Ansgar Gabrielsen er hvor mange tillatelser til oppdrett av laks og ørret som har vært gjenstand for overdragelse eller selskapsmessige eierendringer siden opprinnelig tildeling.

Pr. 25. oktober 2000 er det registrert i alt 848 konsesjoner for oppdrett av matfisk av laks og ørret. Av disse er 767 beliggende i saltvann. I tillegg er det 25 stamfiskanlegg for laks og ørret som også er lokalisert i saltvann. Disse produserer matfisk av laks og ørret som et ledd i sin stamfiskproduksjon. Samlet gir dette 792 konsesjoner for produksjon av matfisk av laks og ørret i sjøvann. De resterende tillatelsene gjelder oppdrett på ferskvannslokaliteter.

Oppdrettslovens § 4 fastslår at en konsesjon er gitt til en eller flere bestemte personer eller selskaper, for bestemt art fisk, til bestemt lokalitet og for bestemt virksomhet.

Dersom disse forhold endres, skal det innhentes ny tillatelse. Dette omfatter også det forhold at den som har konsesjon går konkurs. § 4.4 ledd nedfeller dessuten at departementet kan bestemme at også endringer i de underliggende forhold, så som eiersammensetningen i selskaper m.v. som har tillatelse i medhold av § 6, til matfiskoppdrett av laks og ørret, må godkjennes, dersom endringen vil være i strid med de regler for tildeling som til enhver tid er fastsatt.

Fiskeriforvaltningens registrering og behandling er knyttet til første og andre ledd, dvs. konsesjonsinnehaver og aksjonærer/andelshavere i konsesjonsinnehaver.

Med overdragelser av konsesjoner forstår fiskerimyndighetene de tilfeller en konsesjon søkes overført fra en innehaver til en annen. Dette fordrer legitimert søknad på fastsatt skjema hvor søker skal dokumentere at nåværende innehavers kreditorer er innforstått med overføringen og konsekvensene av denne.

Er det vedlagt søknaden også nødvendig dokumentasjon på oppfyllelse av fastsatte kompetansekrav, firmaattest osv. tillates konsesjonen overført til ny innehaver.

Vedtaket er et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand, og kan således påklages.

Fiskeridirektoratet godkjente i alt 69 slike overdragelser i 1999.

Endring av eierstruktur, dvs. endring av inntil

100 % av eierinteressene i eksisterende innehaver, men hvor selve innehaveren forblir intakt, er kun en meldesak til Fiskeridirektoratet. Meldingen skal sendes på fastsatt skjema. Fiskeridirektoratet registrerte i alt 67 slike meldinger i 1999.

Innehavere av oppdrettskonsesjoner, som andre næringsdrivende, foretar løpende tilpasninger til de generelle rammebetingelser som nedfelles. Selskapsmessige endringer av forskjellige årsaker betyr ikke

nødvendigvis at de opprinnelige eierne går ut av næringen. De fleste konsesjonene som ble gitt før 1985, ble utstedt til én eller flere enkeltpersoner. Senere har nesten samtlige endret eierform slik at et aksjeselskap nå står som innehaver av tillatelsen. Tillatelsen har ved dette vært gjenstand for overdragelse.

Imidlertid innebærer også overdragelser og endringer av selskapsmessige forhold at oppdrettere som var med ved opprinnelig tildeling eller oppstart, forlater næringen. Opptellinger fra Fiskeridirektoratets register viser at i henhold til de eierforhold eller den eiersammensetning som ble opplyst i tilknytning til den enkelte konsesjon første gang dette forhold ble registrert i Fiskeridirektoratet, så er de opprinnelige eierne fortsatt med i 21,59 % (dvs. 171) av de ovennevnte 792 konsesjonene.

Det bør imidlertid presiseres at de opplysninger man mottok om eierskap ikke alltid hadde den ønskede presisjonsgrad i årene fram mot midt på 1980-tallet. Etter den tid skjedde gradvis en erkjennelse av betydningen av nøyaktige registreringer av eierskap hos oppdrettere, så vel som hos forvaltningen.

Spørsmål nr. 48

Innlevert 24. oktober 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 31. oktober 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I en artikkel i Aftenposten 23. oktober om at få kosovoalbanere får opphold i Norge, uttaler UDIs informasjonssjef at en har behandlet de «enkleste sakene først». UDI gir dermed uttrykk for at en har sortert og kategorisert asylsøknadene fra kosovoalbanere i Norge.

Er det riktig at UDI har foretatt en slik sortering, og hvilke kriterier er i så tilfelle satt opp for å avgjøre om en sak er «enkel» eller «kompleks»?

Begrunnelse:

Aftenposten skriver at fire av ti kosovoalbanere som søker asyl i Sverige får opphold, mens et svært lite antall kosovoalbanere i Norge har fått innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag. UDI oppgir at forskjellene kan skyldes at en i Norge behandler de enkleste sakene først, og at prosentandelen som får opphold derfor kan komme til å stige. Dette samsvarer dårlig med informasjon som kommer fram blant annet fra enkelte asylmottak, hvor inntrykket er at søknadene behandles i en tilfeldig rekkefølge, det vil si fortløpende når avhør er foretatt.

Svar:

Jeg kan bekrefte at Utlendingsdirektoratet i stor grad har innrettet behandlingen av asylsøknader fra kosovoalbanere slik at de «enkleste» sakene behandles først. Dette er ikke i strid med inntrykket fra mottakene om at sakene behandles fortløpende når avhør er mottatt. Sakene gjennomgås etter hvert som de kommer inn til utlendingsmyndighetene, og de sakene som kan avgjøres med en gang, uten tilleggsopplysninger eller uavklarte problemstillinger behandles først.

Når det gjelder spørsmålet om en sak er «enkel» eller «kompleks», kan jeg generelt si følgende:

En asylsøknad er en søknad om opphold i Norge som normalt grunnis i at man har et behov for beskyttelse fra forfølgelse. Når en søknad om asyl behandles, vurderes det først om søkeren ved retur til hjemlandet vil bli utsatt for forfølgelse. Dersom dette ikke er tilfelle, vurderes det alltid om søkeren likevel fyller vilkårene for opphold på humanitært grunnlag. Begge spørsmålene vurderes konkret og individuelt i enhver sak.

En del søknader om asyl fra kosovoalbanere er basert på at søkerne tidligere var forfulgt av serbiske myndigheter. Utfra de endringer som har funnet sted i Kosovo vil et slikt grunnlag ikke lenger ha aktualitet. Med mindre det er andre forhold i saken som kan være relevante for spørsmålet om opphold, vil dette fremstå som en sak som kan avgjøres med en gang. Det samme vil gjelde der det ikke anføres noe om at det foreligger et behov for beskyttelse, men søknaden gir primært uttrykk for et ønske om fortsatt å oppholde seg i Norge. Svært mange av de saker som til nå har vært behandlet, er basert på slike anførsler.

I forbindelse med søknader hvor det kommer opp nye spørsmål som krever nærmere vurderinger eller avklaringer, vil dette være saker det tar noe mer tid å avgjøre. Det vil her kunne være et behov for, på et bredere grunnlag å foreta en prinsipiell avklaring av de problemstillinger som er reist. Dette bl.a. for å sikre

likebehandling. Det samme vil gjelde søknader som krever nærmere undersøkelser eller ytterligere opplysninger, f.eks. for å klarlegge faktum når dette er avgjørende for vurdering av saken.

For ordens skyld presiserer jeg at også de saker som ikke avgjøres med en gang selvsagt skal behandles og avgjøres innen rimelig tid, men saksbehandlingstiden vil likevel kunne bli noe lenger for disse sakene enn for de andre.

Norske og svenske utlendingsmyndigheter vurderer i all hovedsak søknader om asyl fra kosovoalbanere på samme måte. Hovedgrunnen til at svenskene har innvilget ca 40 % av de saker som er behandlet til nå, er at mange av mange av disse søkerne, hvorav flere er barnefamilier, har hatt opphold i Sverige i 4- 5 år. De er ikke gitt asyl, men opphold på humanitært grunnlag på grunn av tilknytning til Sverige, og ikke som følge av at de anses for å ha behov for beskyttelse. I Norge har vi ikke mange gamle søknader om asyl fra kosovoalbanere i systemet. Grunnen til det er at kosovoalbanere som kom til Norge før 01.01.97 er gitt opphold, jf vedlagte kopi av Justisdepartementets pressemelding av 02.04.98. En del søkere fra Kosovo, herunder en del barnefamilier, som har kommet hit etter 01.01.97, er ellers gitt opphold i Norge før kollektiv beskyttelse ble innført i april 1999.

Avslutningsvis presiserer jeg at det nå er besluttet at barnefamilier som har fått avslag på sine søknader om asyl, skal få bli i landet fram til 1. mars 2001 pga vinteren i Kosovo.

Vedlegg til svar:

Pressemelding fra Justis- og politidepartementet. Nr. 14/98. Dato: 2. april 1998
KOSOVO-ALBANERE SOM HAR VÆRT LENGE I NORGE FÅR OPPHOLD

Justisdepartementet har i dag bestemt å innvilge varig oppholdstillatelse til personer fra hjemland som ikke aksepterer å ta dem tilbake på tross av at de har fått endelig avslag på sine søknader om opphold i Norge. Beslutningen gjelder personer som har kommet til Norge før 1. januar 1997, og vil i hovedsak omfatte ca. 200 jugoslaviske borgere (primært kosovo-albanere).

- Dette er personer som har vært her en god stund, og i liten grad selv kan gjøre noe med sin situasjon, sier justisminister Aud-Inger Aure. Hun peker på at hjemlandet har hindret retur slik at de har blitt værende her i uvisshet. - Humanitære hensyn tilsier at det nå er riktig å gi denne gruppen en avklaring, sier justisminister Aure.

De som har uavklart identitet/nasjonalitet, de som har fått tilbakekalt sin tidligere tillatelse, personer som har unndratt seg iverksetting og befinner seg i kirkeasyl, og personer som har begått straffbare handlinger og er eller blir besluttet utvist, omfattes ikke av ordningen.

Ingen sendes til Kosovo nå

Slik dagens situasjonen er i Kosovo er det ikke aktuelt å undertegne den framforhandlede avtalen mellom Norge og Jugoslavia om gjensidige forpliktelser til å ta i mot egne borgere som ikke har oppholdsgrunnlag i det andre landet. - Det innebærer at det ikke er aktuelt å sende noen dit nå, sier Aud-Inger Aure.

Dokument nr. 15:5

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 49

Innlevert 25. oktober 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 3. november 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Buskerud Fylkeskommune ved et enstemmig fylkesutvalg ber i en uttalelse om at vinterstenging av Rv 50 Hol-Aurland vinteren 2000-2001 ikke blir gjennomført, da dette vil føre til store vansker for næringslivet i Øvre Hallingdal.

Hva vil statsråden gjøre for å imøtekomme dette ønsket?»

Begrunnelse:

Buskerud og Hordaland fylkeskommuner skal utarbeide en analyse av miljøkonsekvensene for helårsdrift på Rv 7 over Hardangervidda. Inntil en er ferdig med denne analysen, vil det ikke være riktig å stenge disse to fjellovergangene.

I tidsrommet 1996-2000 var Rv 7 stengt 2 153 timer, mot 520 timer på Rv 50. Kolonnekjøring 1996- 2000 var 3 258 timer på Rv 7 mot 1 416 timer på Rv 50. Dette vil bety at Øvre Hallingdal vil stå uten vegforbindelse over til Vestlandet i lange tider i vinterhalvåret.

Rv 50 er ferjefri og midlertidig stamveg, jf Stortingets vedtak. Det er flere som kjører Rv 50 enn Rv 7 i vinterhalvåret. Dersom Rv 7 og Rv 50 må holdes stengt, vil dette medføre sterk belastende trafikk i Hemsedal sentrum - et sentrum som allerede har for stor trafikkbelastning.

I Stortingets møte 1. mars 1985 ble Rv 50 opptatt som riksveg. Turisme er et satsningsområde også i Øvre Hallingdal, og sentrale myndigheter må være med å legge forholdene til rette bl.a. ved en god infrastruktur.

Sett i forhold til den store trafikken som går på Rv 7 og Rv 50, står ikke tildelingen av midler i forhold til trafikkmengden.

Svar:

Lærdalstunnelen vil som kjent bli åpnet for trafikk 27. november i år. Som følge av det forbedrede vegtilbudet mellom Øst- og Vestlandet som Lærdalstunnelen representerer, har Statens vegvesen vurdert om det fortsatt er samfunnsøkonomisk forsvarlig å holde Rv 7 over Hardangervidda og Rv 50 mellom Hol og Aurland vinteråpne.

Resultatet av disse vurderingene viser at de transportøkonomiske ulempene ved å stenge Rv 50 er vesentlig mindre enn ved å stenge Rv 7. Trafikken på Rv 50 forventes å bli sterkt redusert etter åpningen av Lærdalstunnelen. Ifølge de beregninger som er utført vil Vegvesenets kostnader utgjøre ca. 3 mill. kr mer enn brukernes nytte av åpen veg. Det kan vanskelig forsvares å bruke såpass mye midler til å holde Rv 50 vinteråpen, når også mange lønnsomme tiltak innen sektoren ikke kan prioriteres.

I St.prp. nr. 1 er det foreslått at Rv 7 foreløpig holdes vinteråpen ett år. I løpet av dette året vil man få sikrere kunnskap om trafikkoverføringen fra Rv 7 til E16 og om virkningene for Rv 52 Hemsedal etter at Lærdalstunnelen er åpnet.

Rv 7 over Hardangervidda går i et område der det kan være konflikter mellom rasjonell transport og forholdet til villreinstammen og dens mulighet for å finne beiteområder vinterstid. Det skal gjøres ytterligere vurderinger av de konsekvenser en vinteråpen veg kan få for villreinstammen.

Forskjellen i regularitet påvirker trafikkmengden, og kommer til uttrykk i lønnsomhetsvurderingene. Til tross for at Rv 7 har lavere regularitet, er de transportrelaterte kostnadene ved en stenging vesentlig større her enn for Rv 50. Vinterstengning av Rv 7 er beregnet å gi en netto økning av de transportrelaterte kostnader på over 10 mill. kr per år.

Vintertjenesten på Rv 7 og Rv 50 er nå til behandling i Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2001.

Spørsmål nr. 50

Innlevert 25. oktober 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 2. november 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder ble innført i 1999 etter vedtak fattet i Stortinget i forbindelse med behandling av St.meld nr 29 (96-97) om regionalplanlegging og arealpolitikk. Dette for at regionale planer skal utarbeides med tanke på å oppnå sterkere styring med etablering av kjøpesentre.

Har etableringsstoppen virket etter hensikt, eller trengs andre virkemidler?»

Begrunnelse:

Rikspolitisk bestemmelse etter § 17-1 annet ledd i plan- og bygningsloven om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder var statsrådsak nr 1/99, 08.01.99

I St.meld. nr. 29 (1996-97) ble det varslet at regjeringen vurderte å bruke plan- og bygningslovens muligheter for å nedlegge midlertidig forbud mot nyetableringer og utvidelser av større kjøpesentre dersom regionale og lokale myndigheter ikke fulgte opp den nasjonale politikken. Både i energi- og miljøkomiteens innstilling og i behandling av meldingen i Stortinget ble det påpekt et behov for sterkere regional samordning og styring av etablering og utvidelse av større kjøpesentre.

Det ble spesielt pekt på de negative virkninger disse kjøpesentrene har for sentrum av eksisterende byer og tettsteder.

Formålet med den rikspolitiske bestemmelsen er å sikre en samfunnsmessig ønsket lokaliseringsspolitikk fram til det blir vedtatt fylkesplaner som ivaretar denne samordnings- og styringsfunksjonen på regionalt nivå.

Hensikten er å styrke eksisterende by- og tettstedssentre og unngå en utvikling som kan føre til unødvendig byspredning, økt bilavhengighet og dårlig tilgjengelighet til varehandelstilbudet for dem som ikke disponerer bil. Det langsiktige målet er å oppnå en mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling.

Svar:

Rikspolitisk bestemmelse om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder, har etter Miljøverndepartementets oppfatning i hovedsak virket etter hensikten.

De fleste planer og søknader om kjøpesentre blir avgjort på lokalt og regionalt nivå. Fylkesmennene har hatt innsigelser eller avslått søknader om samtykke i ca 20 tilfeller. I tillegg er en del planer endret eller lagt på is.

Miljøverndepartementet har etter 1. februar 1999 behandlet i alt 6 saker som er innsendt på grunn av innsigelse eller klage på vedtak om samtykke. Av disse er 4 stoppet på grunn av motstrid med etableringsstoppen, mens 2 er tillatt gjennomført. Departementet har fulgt fylkesmennenes innstilling i samtlige

saker. Departementets avgjørelser er omfattet med stor interesse og har betydelig presedensvirkning for tilsvarende saker rundt om i landet.

Fylkesmennene er gitt myndighet til å følge opp den rikspolitiske bestemmelsen i fylkene. Departementet har hatt samlinger med fylkesmennene for å drøfte erfaringer og problemer i forbindelse med praktiseringen av etableringsstoppen, sikre felles forståelse og mest mulig lik behandling av sakene i hele landet. Ut fra vår kjennskap til fylkesmennenes saksbehandling og de saker departementet har hatt til behandling, har etableringsstoppen blitt fulgt opp på en god måte. Hovedinntrykk er at fylkesmennene formidler innholdet i og intensjonene bak den rikspolitiske bestemmelsen overfor kommuner og utbyggere tydelig og klart både ved planbehandling og i enkeltsaker og utøver etter departementets oppfatning et rimelig skjønn ved behandlingen av sakene.

For øvrig er et mer generelt inntrykk at utbyggerne og handelsnæringen etter hvert har innrettet seg etter etableringsstoppen. Vi ser en økende tendens til at kjøpesentre og handelsaktivitet blir etablert i sentrum av byer og tettsteder. Det kan også registreres en økende debatt om byutvikling og sentrumsutvikling. Mange steder arbeides det nå aktivt med å vitalisere sentrum blant annet gjennom et bredt kultur- og handelstilbud, boligbygging og opprusting av bygninger, gater og torg. Dette er hva en ønsket med etableringsstoppen.

Utfordringen nå er å få utarbeidet og vedtatt regionale planer som er tydelige nok for å kunne videreføre intensjonene i etableringsstoppen. En rekke fylker er i gang med dette planarbeidet, og den første fylkesdelplanen (Aust-Agder) er til behandling i departementet. Ut fra foreløpig kjennskap til planene, kan det se ut som om departementet i samråd med fylkeskommunene må foreta visse justeringer for å sikre at intensjonene blir fulgt opp.

Fylkesplaner har imidlertid ikke samme rettsvirkning som den rikspolitiske bestemmelsen og gjelder derfor ikke foran eldre planer. Dette innebærer at lokale planer vedtatt før etableringsstoppen trådte i kraft, fortsatt vil kunne gjelde fram til de blir endret. Det betyr at fylkesplanene ikke uten videre kan avløse etableringsstoppen.

Det vises her til at Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 29 (1997-98) bad regjeringen om å gå gjennom plan- og bygningsloven i perioden med etableringsstopp for å oppnå bedre styring av denne type etableringer. Planlovutvalget vurderer for tiden endringer i lovgivningen på dette området. Fram til eventuelle endringer i plan- og bygningsloven er vedtatt, vil departementet finne hensiktsmessige løsninger som kan gi den nødvendige styring. En mulighet er å la etableringsstoppen fortsatt gjelde foran eldre planer som er i motstrid med fylkesplanene.

Jeg ser foreløpig ikke behov for virkemidler utover de som allerede er tilgjengelige.

Spørsmål nr. 51

Innlevert 26. oktober 2000 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 1. november 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Legemiddelproduksjonen ved Nycomed Pharmas anlegg i Oslo er besluttet nedlagt. Over 200 arbeidsplasser i kunnskapsbasert industri kan gå tapt. Nedleggningen er i strid med opplysninger gitt til Nærings- og handelsdepartementet knyttet til ervervsmeldingen i juli 1999, og i juli i år da Nycomed måtte forklare hvorfor hovedkontoret var flyttet fra Norge.

Vil statsråden gripe inn med hjemmel i ervervslovens § 20 for å hindre at den allerede påbegynte nedleggning av dette selskapet i Norge får fortsette?»

Begrunnelse:

Da Nordic Capital ville overta 70 pst. av aksjene i Nycomed Pharma i 1999, var de ansattes representanter i Norge positive fordi ervervsmeldingen ga uttrykk for at det forelå planer som kunne styrke pro-

duksjonsvirksomheten i Norge. Dette bildet ble utdypet og presisert i brev til departementet fra Nycomed Amersham datert 13. juli 1999. Dette brev ble skrevet som svar på henvendelse datert 1. juli 1999 der departementet ba særskilt opplyst om det planlegges sammenslåing av produksjonen med andre av Nycomed Pharma-konsernets produksjonsanlegg i Norge og i utlandet.

Så vidt jeg skjønner ble nærmere prøving av ervervsmeldingen ikke aktuelt på bakgrunn av de beroligende opplysninger som ble gitt.

Etter den tid foreligger korrespondanse med firmaet sommeren 2000 med bakgrunn i at hovedkontor og forsknings- og utviklingsavdeling var flyttet, noe som også var i strid med ervervsmeldingen. Selskapets svar datert 4. juli 2000 forklarer hvorfor og hvordan ledelsesfunksjoner gradvis har blitt flyttet inntil det ble funnet nødvendig å beslutte å samle virksomheten på ett sted i Danmark. I samme brev skrives: «Dette innebærer ikke at den norske delen av virksomheten, dvs Nycomed Pharma AS, per se svekkes vesentlig». - Nedleggelsesvedtaket ble gjort 25. august 2000. De ansattes representanter i Norge ble involvert i de planene 4. august. De ansatte opplyser at nedlegging ikke kan begrunnes med endrede markedsforhold. Samtidig viser de til at denne meget lønnsomme fabrikk har vist ytterligere lønnsomhetsforbedringer det siste året. Samtidig uttrykkes frykt for at en komplisert flytteprosess sammen med et sviktende tillitsforhold mellom ansatte og ledelse, kan vise seg å bli en stor belastning for selskapet.

Undertegnede mener de ansatte har grunn til å føle seg ført bak lyset av de opplysninger som er gitt skriftlig og muntlig om selskapets strategi. Det er god grunn til å anta at nedleggingsplanene for produksjonen i Oslo har foreligget på det tidspunkt det skriftlig ble gitt uttrykk for det motsatte.

På samme grunnlag må det konstateres at også departementet er blitt lurt til ikke å underlegge ervervsmeldingen en nærmere prøving og derved fastsette nærmere vilkår for å sikre det som er ervervslovens intensjoner slik de går fram av lovproposisjonen.

Departementet har i henhold til ervervslovens § 20 anledning til å reagere dersom behandlingen viser

seg å ha bygget på uriktige eller ufullstendige opplysninger, eller dersom nærmere prøving er unnlatt av samme grunn. Dersom det fra departementets side ikke blir reagert på en streng måte når slike forhold oppdages, vil det undergrave respekten for dette lovverket og muligens også for andre tiltak fra myndighetene for å bygge opp og beholde et kompetansebasert næringsliv i Norge.

Undertegnede vil i denne sammenheng peke på forslag som nå foreligger for å satse betydelige beløp fra private og staten gjennom investeringsfond og forskningsfond med tanke på å skaffe ny sysselsetting og verdiskaping innenfor ikke-råvarebaserte næringer. Det må være grunn til å anta at viljen til å satse stort på disse ideene i alle fall fra noen av beslutningstakerne vil være avhengig av at myndighetene er villig til å bruke de bremsemekanismer man har for å hindre at ønskene om kortsiktig profitt får forkjørsrett framfor langsiktig verdiskaping.

Svar:

Nordic Capital kjøpte i mai 1999 70 pst. av aksjene i Nycomed Pharma-konsernet, men de resterende 30 pst. eies av Nycomed Amersham-konsernet. Ervervet ble meldt til Nærings- og handelsdepartementet 14. juni 1999. På bakgrunn av opplysningene som ble fremlagt i saken ble ervervet godkjent 13. august 1999 uten nærmere prøving.

I sluttet av august i år besluttet styret i Nycomed Pharma endringer i den skandinaviske produksjonsstrukturen. Dette innebærer at selskapets fabrikk i Asker vil bli en rendyrket tyggetablettfabrikk med en oppgradering over de neste par årene med investeringer på ca 110 millioner kroner. Fabrikkene i Oslo vil bli nedlagt med en gradvis nedtrapping over tre år.

Departementet vurderer om de endringer som har skjedd i Nycomed Pharmas norske virksomhet er et brudd på godkjenningen som ble gitt i august 1999. I denne sammenheng er det avgjørende å få avklart om godkjenningen ble gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger, eller at nærmere prøving ble unnlatt av samme grunn, jf. ervervsloven § 20. Av ervervsloven § 20, jf. § 19, fremgår det at dersom det viser seg at godkjenningen skyldes uriktige eller ufullstendige opplysninger, eller at prøving er unnlatt av samme grunn, kan departementet pålegge erververen å avhende de eierandeler og aktiva som det meldepliktige ervervet omfatter. Dette forutsetter imidlertid at det må kunne påvises at erverver faktisk gav uriktige eller ufullstendige opplysninger om sine planer da ervervsmeldingen var til behandling.

Det har vært avholdt møter på politisk og administrativt nivå, både med ledelsen i selskapet og med representanter for de ansatte, sist henholdsvis den

23. og 25. oktober. I tillegg har departementet bedt om, og fått oversendt et omfattende skriftlig materiale om bakgrunnen og begrunnelsen for de beslutninger som er tatt.

Departementet har ikke tatt en endelig beslutning i saken, men jeg regner med at den vil kunne foreliggende i løpet av kort tid.

Spørsmål nr. 52

Innlevert 26. oktober 2000 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 2. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Med de signalene som departementet har gitt til oljeselskapene, vil stadig flere plattformer være uten beredskapsfartøyer. Antall ansatte på fartøyene er lavere enn i andre land, arbeidsperioden for disse er ofte mye lenger enn de ansatte på plattformene.

Mener olje- og energiministeren at dette er forsvarlig for å holde en høy sikkerhetsberedskap på norsk sokkel i Nordsjøen?»

Begrunnelse:

I dag har vi en sammensatt flåte av oljerelaterte fartøyer. Noen er nye og moderne, andre er gamle og alt annet enn moderne. Onde tunger mener faktisk at de er en risiko for sikkerheten, både for seg selv og installasjonene. De ansatte på disse skipene har ofte fire ukers seilingstid, mens oljearbeiderne på plattformene har to ukers arbeidsøkt. Det ble tidligere hevdet at det var en sikkerhetsrisiko å arbeide mer enn to uker i slengen.

Med de signalene departementet har gitt oljeselskapene, vil stadig flere plattformer være uten beredskapsfartøyer. Det vil si, begynner det å brenne eller skjer en gasslekkasje, vil ikke beredskapsfartøyet komme til unnsetning før etter flere timer, fordi de norske beredskapsfartøyene betjener flere plattformer (oljeinstallasjoner) samtidig. Til sammenligning er det på dansk sektor krav om at beredskapsfartøyet skal komme til plattformen i løpet av 5 minutter. På britisk sektor er kravet 10 nautiske mil unna, men i praksis ligger de fleste fartøyene betydelig nærmere.

Bemanningen på utenlandske beredskapsfartøyer ligger i de fleste tilfellene 3 - 4 høyere enn på norske fartøyer. Seilingsperioden for ansatte er også kortere.

Stortinget har vedtatt at sikkerheten på sokkelen skal være så god som mulig. I dag er situasjonen at flere land er i ferd med å passere Norge når det gjelder å ivareta beredskapen rundt sine oljeinstallasjoner samt at beredskapspersonellet har hardere arbeidsforhold ombord i beredskapsfartøyene.

Svar:

Det er kommunal- og regionalministeren som har ansvaret for sikkerhet og arbeidsmiljø, herunder beredskap, i petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Spørsmålet fra representanten Terje Knudsen inneholder to hovedelementer, det ene er hvorvidt beredskapen rundt olje- og gassinstallasjonene på sokkelen er forsvarlig, og det andre gjelder bemanning og arbeidstidsordninger for det maritime mannskapet om bord på beredskapsfartøyene.

Det første spørsmålet faller inn under mitt ansvarsområde. Operatørene på norsk sokkel plikter å etablere en tilfredsstillende beredskap i forbindelse med de operasjoner som utføres. Etableringen og dimensjoneringen av beredskapen skal bygge på definerte fare- og ulykkessituasjoner som er relevante for den aktuelle innretningen/feltet. Det skal også utføres beredskapsanalyser. Dersom et oljeselskap ønsker å fjerne et beredskapsfartøy som inngår i den av selskapet allerede etablerte beredskap, må det etter regelverket søkes om samtykke fra Oljedirektoratet. Dersom det er gitt slikt samtykke er det vurdert som sikkerhetsmessig

forsvarlig å operere plattformen uten slikt beredskapsfartøy. Det vil imidlertid være en forutsetning for slikt samtykke at beredskapen fullt ut ivaretas på annen måte.

Oljeindustriens landsforening (OLF) har for øvrig utarbeidet nye retningslinjer for etablering av områdeberedskap. Disse innebærer at man skal se beredskapen for flere felt/innretninger i sammenheng.

Oljedirektoratet har opplyst at de nye retningslinjene fra OLF holder et høyt faglig nivå. Direktoratet har imidlertid, i forbindelse med sitt regelverksprosjekt som er ute til høring i disse dager, valgt å ikke vise til OLFs retningslinjer for områdeberedskap som såkalt anerkjent norm. Dette betyr at selskapene som ønsker å benytte retningslinjene, og dersom dette innebærer fjerning av fartøy eller annen betydelig endring i beredskapsopplegget, må søke om samtykke fra Oljedirektoratet.

Når det gjelder reglene om arbeidstid på norskregistrerte beredskapsfartøy så ligger dette under Nærings- og handelsdepartementets myndighetsområde. Etter det jeg har fått opplyst derfra er krav til arbeidstid ombord på beredskapsfartøy de samme som for annen skipsfart, og basert på anerkjente normer fastsatt i internasjonale regler. Det stilles ikke andre krav til arbeidstid for skip i beredskap enn hva som gjelder for skip som er i operasjon.

Maritim sikkerhet ligger også under Nærings- og handelsdepartementets myndighetsområde. Skip som er registrert i skipsregisteret skal være kontrollert i henhold til sjødyktighetsloven med forskrifter, og være utstyrt med gyldige maritime sertifikater som dokumentasjon på at gjeldende krav til fartøyet er oppfylt.

Dersom fartøyet inngår i operatørs beredskapsplan skal fartøyet etter sjødyktighetsloven med forskrifter ha beredskapsfartøysertifikat som tilsvarer fartøyets funksjon i en beredskapssituasjon.

Spørsmål nr. 53

Innlevert 26. oktober 2000 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 3. november 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Stortinget fattet 20.12.99 følgende vedtak: «Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide forskrift om kommersiell virksomhet for gokart. Følgende legges til grunn: 1. Aldersgrensene for kjøring med gokart på lukkede baner og haller utenom organisert motorsport senkes. 2. Det fastsettes et regelverk for godkjenning av slike baner og haller. 3. Punktene 1 og 2 iverksettes fra 1. juni 2000».

Når vil statsråden sørge for at vedtaket blir iverksatt?»

Begrunnelse:

Etter at vedtaket ble kjent har flere medlemmer av samferdselskomiteen fått henvendelser om saken. Jeg finner det unødvendig å begrunne hvorfor jeg stiller dette spørsmålet. Jeg viser til debatten og vedtaket fattet i Stortinget 20. desember 1999 der iverksettelsesdatoen er 1. juni 2000.

I dag er det 26. oktober 2000.

Svar:

Som omtalt i St.meld. nr. 4 (2000-2001) har Vegdirektoratet utarbeidet et forslag til nytt regelverk for kommersiell utleie av go-kart som har vært på høring. Saken er nå til behandling i Samferdselsdepartementet. Bakgrunnen for at arbeidet med denne saken har tatt lenger tid enn hva Stortinget forutsatte skyldes bl.a. nødvendig tidsbruk knyttet til gjennomføring av høring av forslaget til endringer av det aktuelle regelverket. I tillegg har det vært behov for å foreta en del avklaringer i forhold til fastsetting av regelverk for godkjenning av de aktuelle baner og haller, jf. her punkt 2 i Stortingets vedtak. Det tas imidlertid sikte på å få fastsatt nytt regelverk for denne virksomheten så snart som mulig.

Spørsmål nr. 54

Innlevert 2. november 2000 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 9. november 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Vil fiskeriministeren bidra til at Jæren Friluftsråd får overta Kvasnheim Fyrstasjon for en symbolsk sum?»

Begrunnelse:

Det har nå gått lang tid siden Kvasnheim fyrstasjon ble lagt ut til avhending. Fyrstasjonen ligger i et meget populært utfartsområde på Jæren, og er et viktig innslag i et spennende kystkulturelt miljø. Lokalt har det vært stor uro for at fyrstasjonen skal overtas av personer eller organisasjoner som ikke vil ha som hensikt å åpne stasjonen for allmennheten.

Derfor har Jæren friluftsråd, med støtte fra Fylkesmannen i Rogaland, Rogaland Fylkeskommune, og Hå kommune, tilskrevet Det kgl. Fiskeridepartementet 6. april d.å. med ønske om å overta Fyrstasjonen.

Jæren friluftsråd er en interkommunal organisasjon som eies av 8 kommuner på Jæren. I dag forvalter organisasjonen 27 000 da. fordelt på en rekke eiendommer i regionen, hvorav 10554 dekar forvaltes på vegne av DN. I tillegg har organisasjonen bygget Friluftshuset på Orre, Friluftstunet i Brekko, og har under planlegging et nytt senter ved Månafossen. Alle disse områdene er populære utfartsmål for hele regionen. Gjennom forvaltningen av disse har Jæren Friluftsråd vist at de på en flott måte ivaretar interessene til innbyggerne i medlemskommunene.

Jæren Friluftsråd har enda ikke fått en avklaring på sin henvendelse om overtakelse av Kvasnheim Fyrstasjon. Gjennom hele året har det vært en omfattende diskusjon om bruken av eiendommen, og regionen fortjener en avklaring. Overdras Kvasnheim Fyrstasjon til Jæren Friluftsråd kan Det Kgl. Fiskeridepartement være sikker på at allmennhetens tilgjengelighet til eiendommen blir godt ivaretatt.

Svar:

Kvasnheim fyrstasjon søkes avhendet, ettersom dette ikke lenger er i bruk.

Ifølge statens instruks om fast eiendom skal avhending som hovedregel skje etter offentlig kunngjøring og på grunnlag av skriftlige bud. Ved avhending av fyrstasjoner vil Fiskeridepartementet likevel søke å følge den prioritering som er lagt fram for Stortinget, senest i St.meld. nr. 33 (1996-97) Vurdering av den gjennomførte nedlegginga av vakthaldet på fyr. Følgende prosedyre er derfor lagt til grunn også ved den pågående prosessen om avhending av Kvasnheim fyrstasjon:

- Takst innhentes

- Aktuelle statlige, fylkeskommunale eller kommunale institusjoner kontaktes for mulig overdragelse, fortrinnsvis til takst

- Skulle disse ikke være interessert, vil man kontakte foreninger med allmennyttige formål, og til slutt vurdere salg til private.

Bakgrunnen for ønsket om å følge denne prosedyre er at fyrstasjoner i stor grad er knyttet til et steds historie og lokale kultur, og derfor vil være attraktive som kulturminner, ofte også som kultursentra.

I de tilfeller hvor statlige, fylkeskommunale eller kommunale institusjoner og/eller foreninger med allmennyttige formål er interessert i å overta eiendommen, men de aktuelle bud på eiendommen ikke er i samsvar med den foreliggende takst, vil fagdepartementet, i dette tilfelle Fiskeridepartementet, måtte legge saken fram for Finansdepartementet og deretter Stortinget for godkjenning. I de tilfeller Fiskeridepartementet skal anbefale salg til allmennyttig formål vil det måtte foreligge en plan for hvordan allmennheten skal sikres tilgang, og det vil også måtte utarbeides planer for framtidig bruk av fyrstasjonen.

Etter at fristen var gått ut, hadde Kystdirektoratet mottatt 6 bud på Kvasheim fyrstasjon, inklusive budet fra Jæren friluftsråd. Ut fra de foreliggende bud

har Kystverket gitt uttrykk for et behov for ytterligere avklaring før en innstilling om salg kan utarbeides. Slik innstilling vil foreligge i nær framtid, og vil da bli oversendt departementet for vurdering og avgjørelse. Jæren friluftsråds bud vil da også bli vurdert i forhold til de andre tilbudene, både med hensyn til planer for allmennhetens tilgang til fyrstasjonen og for framtidig forvaltning av eiendommen. Jeg kan altså ikke her og nå love at Jæren friluftsråd får overta Kvasheim fyrstasjon for en symbolsk sum, men kan love at jeg vil legge fram saken i henhold til de retningslinjer som saken krever.

Spørsmål nr. 55

Innlevert 3. november 2000 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 15. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Fra Bergen er det kommet synspunkter som beskriver et utleiemarked som gjør det svært vanskelig for vanskeligstilte og førstegangsetablerere. Det er Leieboerforeningen i Bergen, Norges Leieboerforbund og Studentenes leieboerforum som poengterer at det nå helt og fullt er huseiernes premisser som styrer leieprisene og at de er svært høye.

Vil statsråden i likhet med Oslo, kunne antyde når det er mulig å få etablert en husleietvistnemnd i Bergen?»

Svar:

Departementet vedtok 28. september 2000 midlertidig forskrift om husleietvistutvalg i Oslo. Dette er en oppfølging av Stortingets behandling av forslaget til ny lov om husleieavtaler. Departementet tilsetter nå nødvendig personell til utvalget, slik at det snarest mulig kan tre i funksjon.

I Innst. O. nr. 43 (1998-99), side 24, ble det av flertallet, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, foreslått at det opprettes et husleietvistutvalg i Oslo som en prøveordning. Stortinget ønsket at prøveordningen ble satt til tre år, og Regjeringen ble deretter pålagt å gjennomføre en evaluering og komme til Stortinget med en vurdering av erfaringene med forsøket, også når det gjelder den økonomiske og organisasjonsmessige siden av forsøksordningen. Stortinget la vekt på at en prøveordning innenfor et avgrenset geografisk område vil vise om dette er en tilfredsstillende ordning for å løse husleietvister.

I samsvar med disse retningslinjene vil Regjeringen prøve ordningen med husleietvistutvalg i tre år i Oslo. Deretter vil det bli foretatt en evaluering av prøveordningen, og etterpå vil Regjeringen gi Stortinget en nærmere redegjørelse. Først på dette tidspunktet vil det bli vurdert om ordningen skal videreføres og om det geografiske området for ordningen skal utvides.

Derfor har Regjeringen ikke planer om å opprette et eget husleietvistutvalg i Bergen.

Derimot kan Bergen kommune selv ta initiativ til at den tidligere fungerende husleienemnda blir gjenopprettet. Den 22. desember 1999 vedtok Stortinget å endre kapittel III i husleiereguleringsloven. Med hjemmel i § 17 i dette kapitlet kan nå Regjeringen opprette en husleienemnd når den blir anmodet om å gjøre dette av kommunen. En slik nemnd kan ta stilling til markedsleie og gjengs leie. Kommer en slik anmodning inn, vil saken bli behandlet omgående.

I Bergen vil partene i et husleieforhold også kunne benytte seg av en takstnemnd for å få løst en tvist om leieprisen. En slik nemnd kan opprettes av byretten med hjemmel i husleieloven § 12-2.

Spørsmål nr. 56

Innlevert 3. november 2000 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 13. november 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre Center for Afrikansk Kulturformidlings framtid slik at de får mulighet til å fortsette sitt viktige arbeid for å fremme kulturell kontakt og forståelse mellom Norge og Afrika?»

Begrunnelse:

Stiftelsen Center for Afrikansk Kulturformidling (CAK) har gjennom 25 år drevet en unik kulturspredning og holdningsskapende arbeid i Norge. Med det afrikanske kontinentets kultur som spesialitet, har CAK utviklet et omfattende tilbud av aktiviteter rettet mot ulike alders- og interessegrupper rundt om i landet. P.g.a sin spesielle art og aktivitsbredde er CAK avhengig av offentlig støtte for å kunne drive sin virksomhet etter formålsparagrafen. De første 15 årene av sin eksistens mottok Centeret kun sporadisk økonomisk støtte fra det offentlige.

En vesentlig del av CAKs virksomhet er basert på bruk av ekspertise fra afrikanske land; danse- og musikkpedagoger, foredragsholdere og artister. Utgifter knyttet til slike gjestende medarbeidere utgjør ca. femti prosent av CAKs totale årlige budsjett.

Ved utgangen av 1991 hadde CAK en akkumulert gjeldspost på 2 mill kr. I 1992 ble CAK definert som et nasjonalt ansvar og den første offisielle driftsstøtten på kr 450 000,- ble gitt over Kulturdepartementets budsjett post for Ymse tiltak. Av dette var kr 100 000 øremerket gjeldssanering.

CAK sliter fortsatt med gammel gjeld. Kravet for skyldig gammel arbeidsgiveravgift, inklusive renter og omkostninger fra tidligere skyldige skattetrekk, utgjør fra Kemneren totalt kr 993 140,-. Gammel gjeld hemmer CAKs arbeid i dag, selv om de har arbeidet aktivt for å bli kvitt gjelda.

I dag mottar CAK i alt kr 530 000,- over posten «Statstilskudd til visse kulturformål». Støtten utgjør ca 27 pst. av centerets årlige budsjett. De øvrige inntektene kommer i hovedsak fra CAKs kursvirksomhet. Til sammen utgjør ikke dette nok til å møte dagens behov og ønsker når det gjelder senterets kulturspredningstiltak og forebyggende arbeid overfor barn og unge. For noen år siden utarbeidet CAK en bemanningsmodell som skulle sikre og videreutvikle driften på et forsvarlig kunstnerisk nivå. Senteret har i flere år søkt om midler til dette formålet, men uten å lykkes.

CAK sliter med både gammel gjeld og med å klare løpende driftsutgifter. På den bakgrunn ber vi statsråden vurdere CAKs totale situasjon slik at CAK kan fortsette sitt viktige arbeid.

Svar:

Center for Afrikansk Kulturformidling (CAK) gjør en stor innsats og har en viktig rolle når det gjelder formidling av informasjon om afrikansk kultur og for holdningsskapende arbeid i Norge om flerkulturelle spørsmål. Den er en av de institusjonene som lengst har arbeidet med å fremme forståelse for de positive virkningene de flerkulturelle dimensjonene har for det norske samfunn.

Statstilskuddet til CAK bevilges under kap. 320 Allmenne kulturformål, post 74 Tilskudd til faste tiltak under Norsk kulturråd og er kr 527.000 for 2000. I søknaden til Norsk kulturråd for 2001, registrert i Kulturrådet 3. mars i år søker CAK om at tilskuddet blir utvidet til 1 mill. kroner for å kunne lønne en administrativ leder på full tid. Av budsjettet for 2001, som følger søknaden går det fram at det av et totalt budsjett på 2.350.000 kroner - i tillegg til lønn og sosiale utgifter, utgifter til artister etc. - er budsjettert med 120.000 kroner til avdrag og renter på gjeld.

For 2001 har departementet ikke funnet anledning til å prioritere å øke kap. 320 post 74. Denne posten er, korrigert for tekniske justeringer, foreslått videreført i 2001 på samme nivå som i 2000, jfr. St.prp. nr. 1 (2000-200).

Kulturdepartementet yter normalt ikke tilskudd til dekning av gjeld eller underskudd som er opparbeidet i tidligere år. Selv om jeg har forståelse for at renter og avdrag på gjeld er tyngende for CAKs økonomi og reduserer senterets mulighet til å drive en god faglig virksomhet, kan Kulturdepartementet ikke bidra finansielt til å nedbetale CAKs gjeld ved et ekstraordinært tilskudd eller ved å øke tilskuddet på annen måte.

Kulturdepartementet er som nevnt innledningsvis klar over betydningen av CAKs innsats. Størrelsen på det statlige driftstilskuddet til CAK vil bli nøye vurdert i forbindelse med fremtidige årsbudsjetter.

Spørsmål nr. 57

Innlevert 7. november 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 17. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Torsdag 2. november 2000 vart sju tamilar henta på Solbakken Asylmottak i Florø for å verte sende heim til Sri Lanka. Ein av desse var ei einsleg mor med sin to år gamle son. Ein annan av desse sju, var ein annan gut på 11 år og far hans. Guten har budd i Noreg halve livet sitt, og gått 4 år i norsk skule.

Er denne utsendinga, etter statsråden sitt syn, i tråd med internasjonale konvensjonar som barnekonvensjonen og kvinnekonvensjonen?»

Vedlegg til spørsmål:

Avisartikkel i Bergens Tidende 7. november 2000, side 12, «Arrestert på Sri Lanka».

<http://www.bergens-tidende.no/vis.html?id=104908>

Grunngjeving:

Barnekonvensjonen slår fast at i alle saker der barn er innblanda, skal det alltid handlast til det beste for barnet. I tillegg har departementet sjølv sagt, seinast i 1998, at einslege mødre frå krigsområda skal få opphaldsløyve. Trass i dette, vert begge gutane kasta ut av landet vårt denne veka. Mor til den 2 år gamle guten, ligg i skilsmål frå mannen sin, og har berre hans familie att på Sri Lanka. Ho står dermed utan støtteapparat for seg og sonen sin der. Guten på 11 år vert riven ut frå eit trygt liv i Noreg, og frå sine venner i 6. klasse på Krokane skule.

Dette er altså to barn som vert rive ut av eit trygt tilvære i eit samfunn der dei kunne fått den best tenkjelege starten på livet, for å bli overlate til ei uviss lagnad i eit utrygt samfunn.

Svar:

Eg kan stadfeste at sju srilankiske borgarar, som hadde fått endeleg avslag på sine søknader om asyl og opphaldsløyve i Noreg, vart uttransporterte til Sri Lanka 03.11.2000. Gruppa bestod av eitt ektepar med eitt barn, og ein mann og ei kvinne med kvart sitt barn. Dei sju kom attende til heimlandet 04.11.2000.

Ein representant for Den norske ambassaden i Colombo var til stades på flyplassen da familiane kom attende til Sri Lanka. Ambassaden har opplyst at alle sju vart handsama i tråd med vanleg framgangsmåte av srilankiske styresmakter. Ambassaden har òg fått stadfesta at heile gruppa vart klarert for innreise neste dag, dvs. 05.11.2000. Alle sju har seinare møtt på ambassaden i Colombo. Dei har overfor ambassaden gitt uttrykk for at dei ikkje hadde hatt spesielle problem i samband med innreisekontrollen, som vart utført av representantar for lokale politi- og immigrasjonsstyresmakter. Dette tyder på at vurderinga til norske styresmakter har vore rett for så vidt gjeld spørsmålet om vern etter reglane i Flyktning- konvensjonen.

Eg vil no gjere greie for lagnaden til ein av dei tre familiane som er særskilt nemnd i spørsmålet.

Kvinna i familien vart saman med sin ektemake registrert som asylsøkjjar 04.05.1998. Utlendingsdirektoratet av slo søknadene frå både ektemakane ved vedtak av 16.07.1998. Søkjjarane klagar over vedtaka

12.08.1998. Justisdepartementet avlo begge klagene ved vedtak av 24.06.1999. I vedtaket til departementet vart det særskilt gjort merksam på at familien no hadde plikt til å reise frå Noreg. Ekteparet overheldt likevel ikkje utreisefristen.

Først i samband med at det vart sett fram krav om omgjerung for tredje gong den 27.03.2000, vart det gitt særskilde opplysningar om barnet. Hovudpåstanden til ekteparet var at det var fare for at barnet kunne bli foreldrelost dersom ekteparet måtte returnere til Sri Lanka. Og deira tredje krav om omgjerung vart avslått av departementet.

Den 02.11.2000, ca. 16 ½ månad etter at kvinna hadde fått endeleg avslag på sin søknad om asyl og hadde fått beskjed om at ho plikta å reise frå Noreg frivillig, vart ho pågripen av politiet med sikte på at ho skulle sendast attende til heimlandet.

Same dag mottok Justisdepartementet opplysningar om at kvinna hadde vore åtskilt frå sin ektemake sidan sommaren 2000. I samband med krav om omgjerung av 02.11.2000 vart det vedlagt ei erklæring frå ein psykiatrisk sjukepleiar datert 02.11.2000, og vist til at kvinna kom inn under dei retningslinjer for «einslege kvinner» som er omtala i spørsmålet. Og det fjerde kravet om omgjerung vart avslått ved avgjersla til departementet av 02.11.2000.

Eg kan stadfeste at saka har vore grundig vurdert etter retningslinjene om einslege foreldre med mindreårige barn frå krigsområda utan tilknytning til regjeringskontrollert område på Sri Lanka.

Pressemeldinga til Justisdepartementet av 23.02.1998 gjeld personar som søkte asyl før 23.02.1998. Personar som har søkt asyl etter dette tidspunktet er ikkje omfatta av meldinga. Likevel har departementet valt å bruke retningslinjene også i saker kor kvinner har søkt asyl etter 23.02.1998.

Det sentrale element i retningslinjene er knytt til situasjonen på Sri Lanka, anten slik den låg føre før

søkjaren kom til Noreg, eller slik den låg føre på tida for vedtaket. Retningslinjene skulle i første rekke fanga opp personar som har dokumentert at dei før utreise hadde vorte åtskilt frå sine ektefellar, og/eller der det på tidspunktet for vedtaket var truleg at det låg føre varige hindringar for samvere. Tilfelle som openbert ville falle inn under retningslinjene ville vere saker der det er godtgjort at ektemaken har vore internert i lang tid, eller er drepen i krigshandlingar.

I dei seinare åra har norske styresmakter diverre fått røynsle med at barn i aukande grad vert nytta for at foreldra deira skal få opphaldsløyve i Noreg. For mellom anna å hindre at nemnde ordning vert utnytta, har departementet kravd dokumentasjon på at det ligg føre hindringar for samvere på Sri Lanka som kan seiast å vera av varig karakter.

Det er opplyst at ektemannen til kvinna, ca. eitt år etter at endeleg vedtak var fatta i saka, vart borte frå eit asylmottak i Noreg. Dette inneber ikkje at kvinna etter retningslinjene kan seiast å vere «einsleg» ved retur til Sri Lanka. Opplysningar om at ho ynskjer å ta ut separasjon - som ho først sette fram etter at politiet hadde starta iverksetjinga av vedtaket - endrar ikkje denne vurderinga. I samband med dette vil eg peike på følgjande: Av pressemeldinga frå Justisdepartementet av 23.02.1998 går det klart fram at opphaldsløyve på humanitært grunnlag kan verte innvilga etter ei konkret vurdering.

I tilfelle der barn kjem til Noreg saman med foreldre som søker asyl, vert norske styresmakter ofte stilt overfor problem som særleg verkar inn på situasjonen til barnet. Omsynet til barnet vert alltid tillagt vekt. Fleire av dei opphaldsløyver som vert innvilga fordi det ligg føre sterke menneskelege omsyn, jf utlendingslova § 8 andre leddet, er innvilga av omsynet til barn. Sjølv om fysisk og psykisk helse hos barnet er moment som styresmaktene tar med i si heilskapelege vurdering, er det likevel ikkje slik at omsynet til barnet alltid er avgjerande, eller at det er heilt eintydig kva som er til beste for barnet.

Sett på spissen vil spørsmålet vere om omsynet til det beste for barnet veg så tungt at familiane burde gis opphaldsløyve på humanitært grunnlag. Dette er også vurdert i denne saka. Eg kan ikkje sjå at sjølve sakshandsaminga, eller det at dei tre familiane vart uttransporterte til Sri Lanka 03.11.2000, bryt med plikter som følgjer av dei traktatar Noreg har slutta seg til, herunder Flyktning-, Kvinne- og Barnekonvensjonane.

Dette tyder likevel ikkje at eg ikkje kan sjå at dei band asylsøkjjarar generelt, og barnefamiliar spesielt, har etablert under sitt opphald i Noreg, i mange høve inneber at det kan opplevast som både vanskeleg og opprivande å måtte returnere til heimlandet.

Spørsmål nr. 58

Innlevert 8. november 2000 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 17. november 2000 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I forbindelse med Forsvarets kjøp av nye feltuniformer er det i en rapport fra Haaland Berfald og co kommet fram påstander om at Forsvarets innkjøpsregler og kvalitetsikringssystemer ikke er fulgt. Dette har medført at uniformene muligens inneholder kjemikalier som er helseskadelige.

Medfører det riktighet at det ikke er stilt miljøkrav ved denne leveransen, og hvilke sertifiseringer kreves av leverandører som er aktuelle for leveranser til Forsvaret?»

Begrunnelse:

I bladet Teknologi industrien, utgitt av TBL, fremkommer det i nr. 5. oktober 2000, påstander om at det i forbindelse med leveransen av felt II -uniformer ikke ble stilt de samme krav til kvalitetsikringssystemer som norske og andre tilbydere blir underlagt. Dette har blant annet medført at den kinesiske produsenten av uniformene ikke har framlagt ISO 9002 sertifisering, og at uniformene muligens inneholder kjemikalier som gjør at de når de skal kasseres må håndteres som spesialavfall. Oppslaget i bladet refererer seg til en rapport fra firmaet Haaland, Bergfald & Co.

Svar:

I 1999 kunngjorde Hærens forsyningskommando (HFK) en anskaffelse av Felt II-uniformer. Denne uniformstypen, i motsetning til Felt I-uniformen og andre utvalgte uniformseffekter, er ikke unntatt fra EØS-avtalens anskaffelsesregelverk. Antatt kontraktssum var på ca. 15 MNOK og utlysningen ble foretatt i henhold til EØS-avtalens anskaffelsesregelverk, i samsvar med Lov om offentlige innkjøp av 15. mars 1996 med forskrifter og Regelverk for Statens anskaffelsesvirksomhet (REFSA). Ingen av disse bestemmelsesverkene inneholder bestemmelser

som spesifikt berører miljøkrav. Slike miljøkrav vil trolig adresseres i den nye REFSA som planlegges utgitt i 2001. Norske myndigheter pålegger norske bedrifter, herunder Tekoindustrien, å følge visse miljøkrav i sin produksjon her i landet. Når en anskaffelse baserer seg på EØS-avtalens anskaffelsesregler må norske myndigheter forholde seg til disse, og kan ikke gjennom anbudsregler pålegge bedrifter i utlandet andre krav enn det anskaffelses-regelverket åpner for.

HFK har stilt nøyaktig de samme tekniske krav til alle konkurrerende bedrifter. Dette er standard krav knyttet til stoffer og omfatter slike ting som vaskeekthet, rivestyrke og farge. De norske bedriftene Cato Ringstad og Øgland Pioneer vant anbuds-konkurransen om henholdsvis leveranse av uniformsstoff og syng av Felt II-uniformene. Bedriftene har på sin side basert seg på underleveranser fra bedrifter i Kina. HFK har i forhold til de to norske bedriftene stilt klare krav til kvalitetssikrings-systemer og videre krav om at bedriftene må følge opp tilsvarende systemer hos sine underleverandører. Leverandører som er aktuelle for leveranser til Forsvaret avkreves ikke sertifisering. Et slikt krav vil være i strid med regelverket.

I bladet Teknologi industrien (nr. 5 oktober 2000) fremkommer det en rekke påstander knyttet til denne saken. Påstandene tilbakevises både av HFK og Cato Ringstad. For å ytterligere undersøke påstanden om at uniformene kan være helsefarlige har HFK sendt en uniform til et laboratorium i Sverige for nærmere undersøkelse. Resultatet av den undersøkelsen foreligger ikke ennå.

Spørsmål nr. 59

Innlevert 8. november 2000 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 17. november 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I forbindelse med erstatningssakene mer enn 50 barn av tyske fedre har anlagt mot staten, framkommer det påstander om at det på 50- og 60-tallet har foregått militære forsøk med LSD hvor krigsbarn ble brukt som forsøkskaniner.

Hva vil statsråden gjøre for få brakt fakta på bordet og dermed komme til bunns i denne saken?»

Begrunnelse:

Norske institusjoner skal på 50- og 60-tallet ha brukt krigsbarn og andre svake grupper som forsøkskaniner i militære forsøk med LSD. Denne påstanden framkommer i en artikkel i Dagsavisen (04.09.00). Bakgrunnen for påstandene er et prosesskriv til Oslo byrett i forbindelse med erstatningssakene mer enn 50 barn av tyske fedre har anlagt mot staten.

LSD-forsøkene skal ha vært et samarbeid mellom Universitetet i Oslo, Hærens våpentekniske korps og CIA. I USA er det avslørt at CIA drev slike forsøk med sikte på å finne metoder for å få fanger til å fortelle mer enn de ville i avhør.

I USA har det blitt offentliggjort dokumenter som viser at slike forsøk ble foretatt. Norge har så langt holdt sine arkiver lukket.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet representerer staten i søksmålet anlagt av 57 krigsbarn. Som ansvarlig statsråd for håndteringen av rettssaken har jeg fått spørsmålet til besvarelse, og kan opplyse følgende:

I begynnelsen av oktober fikk Sosial- og helsedepartementet oversendt saksøkernes prosesskrift, der påstanden om at staten er i besittelse av dokumenter vedrørende bruk av krigsbarn som forsøkspersoner i et militært eksperiment med LSD framkommer. Det ble umiddelbart igangsatt undersøkelser internt i Sosial- og helsedepartementet for å få klarhet i om det på grunnlag av forsøkspersonenes bakgrunn finnes opplysninger om denne alvorlige saken her i departementet. Undersøkelsene har så langt vært resultatløse.

Jeg gjør i den forbindelse oppmerksom på at prosesskriftets omtale av eksperimentet er ytterst summarisk, og blottet for ledetråder om hvor de aktuelle dokumentene kan befinne seg dersom de eksisterer. Det betyr at de opplysninger departementet bygger sine undersøkelser på stammer fra avisoppslagene - blant annet artikkelen i Dagsavisen 4. september. På bakgrunn av det vi der har lest om forsøkets «faglige» forankring, er vi kommet til at det nå er nødvendig å involvere Forsvarsdepartementet og Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet i de videre undersøkelsene. Jeg vil omgående ta kontakt med de respektive statsråder for å anmode om deres bistand til om mulig å komme til bunns i saken.

Spørsmål nr. 60

Innlevert 8. november 2000 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 16. november 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«I mai og juni 1995 inntraff den største flom på østlandet på svært lang tid, og der Glomma og Lågen, samt Trysilvassdraget ble hardest rammet.

I St.meld. nr. 42 (1996-97) Tiltak mot flom, ble det vedtatt at 5 av 10 prosjekter i Flomtiltaksutvalget i Glomma og Lågen skulle kunne plasseres administrativt i Samlet Plan. Ut fra den kjennskap undertegnede har til saken har ikke disse vedtak blitt fulgt opp.

Hva vil statsråden gjøre for å få disse vedtakene fulgt opp, og når forventes det at de blir realisert?»

Begrunnelse:

Flomtiltaksutvalgets utredning, jf. NOU 1996:16 om tiltak mot flom, utgjorde en viktig referanse for St.meld. nr. 42 (1996-97).

I nevnte stortingsmelding tok Jagland-regjeringen til orde for en begrenset utvidelse av adgangen til administrativ behandling av 5 av 10 prosjekter som var fremhevet av Flomtiltaksutvalget med flomdempingseffekt i Glomma og Lågen, og at vassdragsregulering til flomdemping skulle tillegges betydelig større vekt i Samlet Plan. De fem prosjektene dette gjaldt var følgende:

- Osensjøen - Østre Æra/Vesleflisa
- Storsjøen i Rendalen
- Raudalsvatn/Øvre Otta
- Bygdin
- Vinsteren/Heimdalsvatn(Bygdin)

Regjeringen tok videre sikte på å fremme de øvrige prosjekter som var fremhevet av Flomtiltaksutvalget for stortingsbehandling, utenom en fullstendig rullering av Samlet Plan.

Når det gjelder økonomiske og administrative konsekvenser vises det til at Regjeringen skulle legge opp til en styrking av NVEs ressurser til arbeidet med flomvarsling og flomsikringstiltak. Regjeringen sa videre at de ville komme tilbake til spørsmålet om økte bevilgninger til de tiltakene som var omtalt i stortingsmeldingen.

Ut fra det undertegnede kjenner til har det ikke blitt bevilget mere penger til å iverksette tiltak opp i mot de fem nevnte prosjekter, og at tiltak rundt disse prosjektene har stått i stampe siden storflommen i 1995.

Svar:

Det er rett at det i St.meld. nr. 42 Tiltak mot flom vart gjort framlegg om administrativ handsaming i Samla Plan av fem prosjekt i Glomma og Lågen. Dette vart og fulgt opp av energi- og miljøkomiteen. I Innst. S. nr. 244 (1996-97) heiter det:

«Komiteen har merket seg at vassdragsreguleringer er sentralt for demping av flommer og er enig i at flomdemping bør tillegges vekt i Samlet plan.

Komiteens flertall, medlemmet fra Arbeiderpartiet og medlemmet Hillgaar, er enig i at det gis en begrenset utvidelse av adgang til administrativ behandling av de prosjekter som er fremhevet av Flomtiltaksutvalet: Osensjøen-Østre Æra/Vesleflisa, Storsjøen i Rendalen, Raudalsvatn/Øvre Otta, Bygdin, Vinsteren/Heimdalsvatn(/Bygdin).»

Stortingsfleirtalet såg opphavleg positivt på ei administrativ plassering av fleire av dei tilrådde prosjekta, men hadde som føresetnad at:

«departementet på en mer konkret og egnet måte informerte Stortinget om aktuelle flomdempingseffekter og eventuelle ulike interessekonflikter knyttet til hvert enkelt prosjekt . . .».

I tråd med dette foreslo Olje- og energidepartementet fylgjande for budsjetterminen 1998, jf. St.prp. nr. 1 (1997-98) del II Administrativ behandling av vannkraftprosjekter i Glomma og Lågen og Budsjett-innst. S. nr. 9 (1997-98):

«De fem nedenfornevnte prosjektene vurderes av departementet som de minst konfliktfylte i forhold til berørte bruker- og verneinteresser. På denne bakgrunn foreslår Olje- og energidepartementet at Stortinget samtykker i en administrativ plassering av følgende prosjekter, jf Forslag til vedtak VII:

- Osensjøen-Østre Æra/Vesleflisa
- Storsjøen i Rendalen
- Raudalsvatn/Øvre Otta
- Bygdin
- Vinsteren/Heimdalsvatn (Bygdin)»

Grunnlaget for Olje- og energidepartementet si vurdering var den gjennomgangen Flomtiltaksutvalget gjorde av flomdempingseffekt og interessekonfliktar knytt til kvart einskilt prosjekt i NOU 1996: 16 Tiltak mot flom.

Framlegget frå departementet vart vedteke av Stortinget.

Miljøverndepartementet er ansvarleg for Samla Plan. I januar 1998 ba difor Olje- og energidepartementet Miljøverndepartementet om å setja i verk det som var naudsynt for å fylgja opp desse vedtaka.

Det er no semje mellom Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet om at desse fem prosjekta kan verta fritekne frå Samla Plan og at ein såleis kan søkja om konsesjon.

Eg kan ikkje sjå at det er ein føresetnad at staten skal gje tilskot for å få realisert desse prosjekta. I alle høve må det no vera opp til dei einskilde utbyggjarane å gå vidare dersom dei ynskjer å få prosjekta konsesjonshandsama.

Spørsmål nr. 61

Innlevert 9. november 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 16. november 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«I hele fjor og i løpet av årets ti første måneder har 981 enslige, mindreårige asylsøkere ankommet Norge. De blir i likhet med voksne plassert i mottak i påvente av behandling av asylsøknad, men de fleste har mye svakere ressurser enn voksne asylsøkere. Barn i asylmottak omfattes av barnevernsloven, men den brukes ikke for å gi disse barna det rettsvernet de har krav på.

Vil statsråden ta initiativ for å omgjøre mottak for mindreårige asylsøkere til barnevernsinstitusjoner?»

Begrunnelse:

I Aftenposten 9. november 2000 blir det nok en gang slått alarm vedrørende mindreårige asylsøkeres rettsvern. De som kommer til Norge som enslige, mindreårige asylsøkere har ofte dårlig psykisk helse, ofte på grunn av traumer etter krigsopplevelser. Enslige mindreårige asylsøkere får for dårlig oppfølging. Redd Barna mener de har avdekket omsorgssvikt, mangelfull oppfølging og isolasjon ved asylmottakene.

Ifølge Redd Barna skyldes problemene i forhold til de enslige, mindreårige asylsøkerne mangelfull bemanning samt at det ikke stilles noen krav til faglig kompetanse.

Redd Barna krever at de 15 mottakene for disse barna omdefineres til barnevernsinstitusjoner for å sikre bemanning og faglige kvalifikasjonskrav. En omdefinering og omlegging vil også føre til at disse barna får en oppfølging de både har krav på og behov for i en vanskelig situasjon.

Problemene disse ungene har kan ikke forskyves til de er plassert permanent i bostedskommune.

Svar:

Svaret er utarbeidet i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet, som har ansvar for asylsøkere og flyktninger i mottak.

Jeg vil innledningsvis bemerke at barnevernloven gjelder for alle barn som oppholder seg her i landet - også enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Det betyr at barnevernet har samme ansvar for disse barna som for alle andre barn som oppholder seg i kommunen. Mottakene skal i henhold til retningslinjer utarbeidet av Utlendingsdirektoratet rutinemessig varsle den lokale barneverntjenesten om ankomne enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Mottakene skal også sørge for at det blir opprettet relevant kontakt med skole, PP-tjeneste, helsetjeneste og barneverntjeneste. Før barneverntjenesten en melding, f.eks. fra mottaket, om at et barn har behov for hjelp, vurderer barneverntjenesten på samme måte som i alle andre saker, om forholdene er slik at tiltak etter loven bør iverksettes.

Forholdene for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger i mottak er i dag ikke gode nok. Regjeringen arbeider derfor med å finne tiltak som kan forbedre situasjonen. Forslagene til hva som bør gjøres, skal om ikke lenge legges fram for Stortinget i en stortingsmelding om asyl- og flyktningpolitikken i Norge. Jeg kan av naturlige årsaker ikke på nåværende tidspunkt gå inn på hvilke tiltak dette vil dreie seg om. Jeg kan for øvrig opplyse at Utlendingsdirektoratet arbeider med å etablere en avdeling i mottak for de yngste

asylsøkerne som kommer til landet uten eldre søsken eller øvrig slekt de kan bo sammen med, for å sikre at de får nødvendig omsorg under mer skjermede forhold.

Det er etter mitt skjønn ikke en aktuell løsning å gjøre mottakene om til barneverninstitusjoner. Det viktige er at tilbudet ved mottakene styrkes, og at barna raskest mulig gjennom bosetting får en helhetlig omsorgssituasjon i en kommune. Å gjøre mottakene om til barneverninstitusjoner, ville dessuten innebære at alle enslige mindreårige asylsøkere og flyktinger automatisk defineres som barnevernklienter. Dette er ikke ønskelig, da det neppe er slik at alle enslige mindreårige har behov for hjelp etter barnevernloven. Behovene kan like gjerne være av helse- eller skolefaglig art. Det bør vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle hva slag form for hjelp og bistand det enkelte barn har behov for.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det er viktig å forbedre det totale tilbudet til denne vanskeligstilte gruppen barn. Regjeringen vil i stortingsmeldingen om asyl- og flyktningspolitikken fremme forslag om en mer helhetlig innsats på dette området.

2 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Spørsmål og svar i Stortingets ordinære spørretime: Spørsmål fra May-Helen Molvær Grimstad (KrF) til barne- og familieministeren. Spørsmål nr. 40. Besvart 15.11.2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim (A).

<http://www.stortinget.no/spti/dw- o2000111504040.html>

Vedlegg 2.

Spørsmål og svar i Stortingets ordinære spørretime: Spørsmål fra May-Helen Molvær Grimstad (KrF) til barne- og familieministeren. Spørsmål nr. 41. Besvart 15.11.2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim (A).

<http://www.stortinget.no/spti/dw- o2000111504041.html>

Dokument nr. 15:6

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 62

Innlevert 9. november 2000 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 22. november 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Ein permittert automatikar fekk avslag på søknad om arbeidsløysetrygd p.g.a. at han er under utdanning/opplæring som han var då han var i fullt arbeid. For å få arbeidsløysetrygd må han slutta som deltidsstudent på IT-akademiet. Han har teke opp eit privat lån på kr. 55.000 for å ta dette studiet, og desse pengane ville vera heilt bortkasta om han sluttar nå.

Ser statsråden dette som rimeleg og i tråd med intensjonane i lov- og regelverk?

Vedlegg til spørsmål:

Brev fra Ørjan Jacobsen, Årsvollveien 197, 4312 Sandnes, til stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt. Datert 06/11/2000.»

Grunngjeving:

Orientering om saka fylgjer i notat frå vedkomande.

Saka er anka.

Her møter me ein ung mann som ynskjer å omskulera seg på grunn av plager. Han ynskjer å gjera dette samstundes med at han er i arbeid, vil klara det sjølv. Når bedrifta han er tilsett i må gå til permittering, får han avslag på søknad om arbeidsløysetrygd fordi han er under utdanning. Han får muntleg beskjed om at han vil få innvilga arbeidsløysetrygd dersom han sluttar i studiet. Dette vil skapa problem for han både på kort og lang sikt, og det vil verta dyrare for det offentlege. Det stimulerer i tillegg til passivitet i staden for aktivitet når ein får plager, og det fører til at vedkomande har teke opp eit stort privat lån utan å fullføra det studiet lånet skulle finansiera.

Svar:

Starrfelt stiller i brevet spørsmål som gjeld retten til dagpengar under arbeidsløyse når ein er under utdanning. Ho peikar på ei særskild sak kor ein person er gitt avslag på søknad om dagpengar fordi han er under utdanning.

Det er svært avgrensa høve til å ta utdanning når ein mottar dagpengar. Hovudregelen etter folketrygdloven (ftrl.) § 4-6, er at ein ikkje har rett til dagpengar når ein er under utdanning. Grunnen er at den som er under utdanning/opplæring ikkje reknast å vere reell arbeidssøkjjar eller til rådvelde for arbeidsmarknaden, som er eit av hovudvilkåra for rett til dagpengar etter ftrl. § 4-5. Å være reell arbeidssøkjjar tyder at ein er arbeidsfør og at ein raskt kan tiltre eitkvart arbeid/tiltak ein er fysisk og psykisk skikka til å ta, kvar som helst i landet.

Formålet med dagpengeordninga er vidare ikkje å finansiere ordinær utdanning med dagpengar. Ein slik ordning ville føre til ein urimeleg skilnad i behandlinga av personar som har rett til dagpengar og personar som må finansiere utdanninga ved å ta opp lån.

I forskrift om dagpenger av 16.09.1998 nr. 890 er det gjort enkelte unntak frå hovudregelen for enkelte former for opplæring og utdanning. Det unntaket som har interesse i den særskilde saka som Starrfelt nemner, framgår av § 4-2 nr 2 bokstav a. Denne regelen gir høve til å motta dagpenger når ein tar utdanning dersom undervisninga er utanfor normal arbeidstid og er tilpassa fulltidsarbeid. For at undervisning utanfor normalarbeidstid (kveld og helg) kan seiast å være tilpassa fulltidsarbeid, må undervisninga være avgrensa. Dette blir praktisert slik at det vert stilt krav om at studietida skal være dobbelt så lang som ved studiar på heiltid, slik at undervisninga kvar kveld er avgrensa i forhold til undervisning på dagtid.

Eg viser til at avslaget på søknad om dagpenger i denne saka er påklaga, og eg vil derfor ikkje ta stilling til denne særskilde saka. Eg vil likevel gjere merksam på at kveldsstudiet som IT-kandidat blir gjennomført i løpet av eit år, anten på dagtid eller kveldstid. Undervisningstida er halvert i kveldsstudiet, men omfanget av sjølve studiet er det same som for dagstudiet på heiltid. Dette inneber at studentane som følgjer kveldsundervisninga bruker den same tid som dei som følgjer undervisninga på dagtid, dvs. eitt år. Der samla omfanget av sjølvstudie og undervisning for studentar som følgjer kveldsundervisning er difor så omfattande at det har relevans for fortolkinga.

Eg ser at det kan virke urimeleg for den enkelte å ikkje få rett til dagpenger dersom han fortsett eit studium som han tidlegare har tatt i kombinasjon med arbeid. Hovudregelen om at ein ikkje har rett til dagpenger når ein er under utdanning og intensjonen om at dagpenger ikkje skal finansiere ordinær utdanning, gjer likevel at regelverket må praktiseras restriktivt. Det er nødvendig å ha ein klar skilnad mellom ordinær utdanningsfinansiering og dagpenger. Statens Lånekasse opplyser at studiet IT-kandidat er godkjend som eit deltidsstudium som gir rett til utdanningsstøtte.

Spørsmål nr. 63

Innlevert 9. november 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 17. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I henhold til en reportasje i NRK Finnmark den 8/11-00 har UDI nektet en familie fra Sri Lanka å besøke sine slektninger i Hasvik samlet, fordi man frykter at de da vil forbli i Norge. Familien vil derimot få innreisetilatelse dersom de reiser enkeltvis, og på ulike tidspunkt. Dette innebærer at den ene av ektefellene må forbli i Sri Lanka til den andre er tilbake, for at de begge skal kunne besøke Norge.

Er statsråden enig i en slik praktisering av innreise- og oppholdstillatelse?»

Begrunnelse:

Hvorvidt man besøker slektninger alene eller sammen med ektefellen burde i liten grad angå nasjonale myndigheter, i hvert fall i selvstendige stater som regner seg selv som frie og demokratiske. Dersom mennesker bryter med forutsetningene for å få innreise ved å forbli i landet når oppholdstillatelsen er utløpt, er det en sak for seg. Men dagens praksis innebærer at myndighetene allerede i utgangspunktet forutsetter at hensikten med besøket er å forbli i landet. En kollektiv tilnærming overfor en hel nasjon, gjennom krav til befolkningen i dette landet om hvordan og med hvem reisen foretas, synes klart urimelig.

Svar:

Visum, eller innreisetilatelse, kan gis for inntil tre måneder ved ønske om bl.a. familiebesøk, turistbesøk eller forretningsbesøk til Norge. Såfremt utlendingen som søker om visum, ikke er utvist fra Norge og det ikke er grunn til å tvile på de opplysningene vedkommende gir i forbindelse med visumsøknaden, er regelverkets utgangspunkt at visum skal gis med mindre "utenrikspolitiske, sikkerhetspolitiske eller innvandringspolitiske hensyn taler mot det", som det står i utlendingsforskriftens § 106 femte ledd.

Det er kriteriet "innvandringspolitiske hensyn" som er det sentrale ved behandlingen av visumsøknader.

Et visum skal ikke være et middel til å innvandre til Norge. "Innvandringspolitiske hensyn" taler mot at visum gis når man ved behandling av visumsøknaden ikke finner det sannsynlig at søkeren vil forlate Norge frivillig innen visumperioden er omme. Utgangspunktet for en slik vurdering er i tillegg til de opplysningene søkeren selv gir, utlendingsforvaltningens kunnskap om den generelle situasjonen i søkerens hjemland, samt tidligere erfaring med andre visumsøkere fra samme land som søkeren. Er den generelle situasjonen i søkerens hjemland vanskelig, er dette et moment som tilsier at vedkommende kan ønske å forbli i Norge. Et slikt utgangspunkt kan imidlertid modifieres av opplysninger om søkerens individuelle situasjon. Erfaring tilsier at jo sterkere tilknytning en søker har til sitt hjemland, jo større er sjansen for at vedkommende vil returnere frivillig. Også velferdsbehovet i den enkelte sak er viktig. I denne vurderingen står slektskapsforholdet sentralt, om det er spesielle årsaker til besøket e.l. Et foreldre-barnforhold vil for eksempel være et sterkt moment for innvilgelse.

De samme vurderinger og hensyn som nevnt gjør seg også gjeldende hvor det søkes om oppholdstillatelse for besøk i en begrenset periode, en mulighet som er gitt foreldre som har særlig tilknytning til riket gjennom barn i Norge. Foreldre kan gis slik tillatelse i inntil ni måneder. Det er en klar forutsetning at søkeren returnerer til sitt hjemland ved tillatelsens utløp.

Som nevnt, er ett av flere momenter ved vurderingen av om visum/oppholdstillatelse for foreldrebesøk skal gis, hvilken tilknytning søkeren har til hjemlandet. Det er klart at hvis begge ektefeller søker visum for den samme perioden, svekkes tilknytningen for den enkelte ved at vedkommende ikke har ektefellen igjen i hjemlandet. I noen tilfeller kan dette i en helhetsvurdering sammen med andre momenter medføre at visum ikke bør gis. Fordi besøk av foreldre til herboende barn er noe man i utgangspunktet ønsker å bidra til muligheten av, har utlendingsmyndighetene i enkelte tilfeller valgt å gjøre dette ved å gi såkalte suksessive visa. Dette vil si at den ene ektefellen gis visum for én periode, og at den andre gis visum for en etterfølgende periode. Utstedelse av den andre ektefellens visum vil være betinget av at den første returnerer til hjemlandet og melder seg ved ambassaden. Det understrekes at ordningen med suksessive visa er et alternativ til avslag for den ene eller begge to, ikke til ordinær innvilgelse. Der hvor man uansett finner grunnlag for å innvilge, vil dette bli gjort for begge samtidig.

Spørsmål nr. 64

Innlevert 10. november 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 21. november 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I statsrådets svar til stortingsrepresentant Bjørn Hernæs, fremgår de erstatninger som enkene/familiene til de drepte politimennene på Austbø i Nordland har fått utbetalt.

Er statsråden fornøyd med den erstatning de etterlatte har fått utbetalt, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for å rette opp dette forhold?»

Svar:

De etterlatte etter de drepte polititjenestemenn i Austbø er så langt blitt tilkjent det maksimale erstatningsbeløp som det er mulig å gi i henhold til gjeldende regelverk, slik dette ble redegjort i mitt svar på spørsmål 40 til stortingsrepresentant Bjørn Hernæs. Ingen erstatning kan imidlertid oppveie for det tap som er påført de etterlatte, tatt i betraktning den store påkjenningen de har vært gjennom som følge av drapene. Når det gjelder størrelsen på erstatningen i slike saker, viser jeg til at Regjeringen, i Ot.prp. nr. 4 (2000-2001), har foreslått å øke maksimalbeløpet pr. skadetilfelle fra kr. 200.000,- til kr. 1. mill. Dette vil gjelde for straffbare handlinger begått etter lovens ikrafttredelse.

Spørsmål nr. 65

Innlevert 10. november 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 20. november 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Kongekrabben er på vandring vest og sør langs norskekysten. Den er til glede og økonomisk gevinst for de som får konsesjon til å fange og selge kongekrabben. Den er likefullt en økonomisk ruin for den som driver med garn og linefiske.

Har Fiskeridepartementet en plan for hvor langt vest og sør kongekrabben skal få utbre seg og har det vært drøftet å sette en grense ved Nordkinn eller annet sted, med kvoter øst for grensen og fritt fiske vest for denne eventuelle grensen?»

Begrunnelse:

Kongekrabben som ulovlig er satt ut i norske farvann i Finnmark er både en plage og en ressurs for de fiskerne som er involverte. Den er til glede og økonomisk gevinst for de som får konsesjon til å fange og selge den. Kongekrabben er likefullt en økonomisk ruin og plage for den som ikke får drive fangst etter den, men som må drive med garn og linefiske. Kongekrabben forårsaker store skader på fangstredskaper og fangst. Situasjonen for de fiskerne i Øst-Finnmark som ikke er tildelt kvoter på kongekrabbe er nå på bristepunktet. Kvotesystemet for kongekrabbe fører til stor misnøye og større forskjeller mellom dem som er tildelt kvote og dem som ikke er tildelt kvote. Situasjonen som finnes i Øst-Finnmark kan dessverre spre seg langs store deler av kysten. Dette fordi kongekrabben vandrer vest og sørover i et foruroligende tempo. Det er også foruroligende at kongekrabben er med på å spre en parasitt som er skadelig for torsk, i tillegg til at den beiter på død lodde og lodderogn i konkurranse med hyse. Skulle kongekrabben etablere seg i f.eks. ved Lofotkysten vil man utsette hele torskebestanden for stor fare. Det etterlyses en plan for hva myndighetene vil med denne bestanden og hvor stort utbredelsesområdet av denne arten skal være. På tross av flere års forskning har myndighetene fremdeles ingen oversikt over bestandsstørrelsen, jf. Fiskeriministerens svar på mitt spørsmål av 6. oktober d.å. og besvart 13. oktober 2000. Flere har derfor drøftet en ordning med en grense feks ved Nordkinn der det blir fritt fiske vest og sør for denne grensen mens det øst for denne grensen er kvoter.

Svar:

Når det gjelder kongekrabbens utbredelse, antar forskerne at bestanden ikke kan formere seg lenger sør enn til Vesterålen. Fiskerimyndighetene har pr. i dag ingen planer for utryddelse av kongekrabbe mht. utbredelse i vestlig retning, men vi følger situasjonen nøye i forhold til bl.a. mulige økologiske konsekvenser.

Som kjent er det nedsatt en nasjonal arbeidsgruppe som skal vurdere og komme med anbefalinger om prinsipielle forhold som forvaltningsstrategi for kongekrabbe. Arbeidsgruppen skal vurdere spørsmål om håndtering av kongekrabben som introdusert art i våre farvann med særlig henblikk på de forskningsmessige behov dette medfører. Videre vil arbeidsgruppen utarbeide forslag til et fremtidig nasjonalt reguleringsopplegg, herunder problemstillinger knyttet til bifangst av kongekrabbe i andre fiskerier.

Kongekrabbe er dessuten en av de bestandene som vi forvalter sammen med Russland, og den behandles som egen sak under det pågående møte i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i Tromsø.

Til begrunnelsen for spørsmålet vil jeg kommentere følgende element: Det er riktig at kongekrabbe sprer en bestemt type parasitt, men det er ikke dokumentert at den gjør skade på torsk/torskefisk. Det medfører for øvrig ikke riktighet at kongekrabbe beiter på død lodde og lodderogn i konkurranse med hyse.

Videre vil jeg vise til at forskerne har en oversikt over bestanden av kongekrabbe, men at denne oversikten er begrenset til området øst for Makkaur.

Ettersom det bare er en begrenset del av bestanden som har en kommersiell verdi, kan jeg ikke se at det er hensiktsmessig å åpne for fritt fiske etter kongekrabbe, med fare for en situasjon hvor man kun sitter igjen med problemer knyttet til krabben, uten å kunne ta ut verdiskapningen fra denne ressursen.

Spørsmål nr. 66

Innlevert 10. november 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 17. november 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Oppdrett av andre marine arter enn laks er nå inne i en rivende utvikling. Fiskerilovgivningen i dag er i stor grad fullmaktslover med utspring i saltvannsfiskeoven. Derfor får forvaltningens frie skjønn stor betydning. Ettersom utviklingen av en mer mangeartet oppdrettsnæring nå er i kjømda er det behov for en grensedragnning mellom viltfangede arter og oppdrettsarter. En slik grensedragnning bør skje etter debatt og avklaring i Stortinget.

Vil statsråden ta initiativ til en slik stortingsmelding?»

Begrunnelse:

Utviklingen innen oppdrettsnæringen vil trulig føre til at mange flere arter som til vanlig fanges ville, nå vil bli høstet i mærer eller landbaserte oppdrettsanlegg. Det er derfor behov for å debattere grensedragnningen mellom oppdrettslovgivningen og Råfiskloven. En eventuell stortingsmelding bør inneholde elementer om omsetningsrett i henhold til råfiskloven, salg av konsesjoner/kvoter, salg av havområder jf. havbeiteloven og salg av oppdrettskonsesjonenes arealer. Privatisering av allemannsretten og børsnoterte selskapers rett til å overta den frie allmenning og mulig utenlandske kjøp av denne via børsene i Norge og utlandet bør også være temaer for stortingsmeldingen. Forholdet til EØS-avtalen bør også inngå som en naturlig del av meldingen. Det er viktig å få vurdert kvalitetskontrollen. Et annet tema er transitt av fiske fra utenlandske fartøy gjennom Norge, som skissert i Nasjonal transportplan.

Svar:

Jeg mener det er viktig at spørsmål av stor betydning for fiskeri- og havbruksnæringen blir forelagt Stortinget. Dette gjelder ikke minst temaer av prinsipiell og politiske karakter knyttet til det arbeid vi nå er i gang med for å legge til rette for en betydelig økt verdiskaping i marin sektor.

Spørsmål knyttet til dagens omsetningssystem av fisk ble forelagt Stortinget i St.meld. nr. 51 (1997-98) Perspektiver på norsk fiskerinæring. I samme melding ble også spørsmål som kvalitetskontroll og enkelte andre forhold ved EØS avtalen omtalt.

Jeg vil videre vise til at Fiskeridepartementet annet hver år legger fram stortingsmeldinger om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven, senest i St.meld. nr. 23 (1999-2000) for 1997 og 1998. I denne ble det bl.a. gitt en oversikt over gjennomføringen av førstehåndsomsetningen med belysning av en del aktuelle problemstillinger samt behov for endringer i regelverket, herunder for skjellomsetningen i tilknytning til den raske utviklingen i skjelloppdrett. Neste melding, om gjennomføring av råfiskloven m.v. i 1999 og 2000, vil bli fremmet neste år.

I St.meld. nr. 48 (1994-95) Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring, ble en rekke temaer knyttet til utviklingen i oppdrettsnæringen behandlet. Når det gjelder forholdet til allemannsretten og etablering i næringen vil jeg henvise til Ot.prp. nr. 63 (1999- 2000) om lov om havbeite, jf. Innst. O. nr. 15 (2000- 2001), som skal behandles av Odelstinget 6. desember 2000. I forbindelse med det arbeidet som er igangsatt med revisjon av oppdrettsloven - med sikte på en ny havbrukslov - kan det være aktuelt å vurdere forskjellige spørsmål i grenseflaten mellom regelverkene for oppdrett og villfanget fisk, herunder omsetningsforholdene.

Jeg vil for øvrig vise til at Stortingets presidentskap har samtykket i at jeg om kort tid skal gi en havbrukspolitisk redegjørelse i Stortinget. Denne er tidfestet til medio januar 2001.

Spørsmål nr. 67

Innlevert 10. november 2000 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 20. november 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Fra Nedre Eiker Kommune er det sendt to søknader som det ikke er kommet svar på. Søknad 1 handler om dispensasjon fra krav - kvalifikasjoner for rektorstilling ved alternativ ungdomsskole, "Sagstedbrua"; sendt 16.11.99 via SUBU.

Søknad 2 gjelder Eknes ungdomsskole, om "prøveprosjekt karakterfri/alternativ vurderingsform for skoleåret 2000/2001".

Når vil svarene på søknadene forelegges søkeren?»

Begrunnelse:

Søknad nr.1 ble sendt via Statens Utdanningskontor i Buskerud (SUBU). Etter diverse purringer pr. tlf. fikk kommunen telefonisk svar fra en jurist hos SUBU. Vedkommende meddeler at de har fått søknaden tilbake fra KUF fordi KUF mener SUBU er rett instans. Vedkommende sier at KUF tar feil på dette punkt. Videre sier vedkommende at Nedre Eiker bør sende ny søknad, men nå med ordlyd som "søknad om forsøk..." (til forskjell fra dispensasjon fra krav for rektorstilling). Det ble lovet at en ny søknadsbehandling skal gå fort, idet KUF har gjort en feil. Ca. 2. oktober ble det sendt ny søknad med "riktig" ordlyd. Det er ennå ikke kommet noe svar.

Søknad nr. 2 ble også sendt via SUBU. Derfra ble den sendt til KUF 05.06.00. Nedre Eiker purret også på denne via tlf. Ca. 18. sept. lovte saksbehandler i KUF å behandle søknaden innen høstferien (uke 40: 2. - 6. okt.)"Da kan N. Eiker ringe tilbake til KUF". Det gjorde man, og fikk som svar at saksbehandler var syk, og søknaden av den grunn ikke behandlet. "Men den vil bli behandlet i uke 41".

Mandag 16. okt. ringte N. Eiker til KUF. Der fikk de vite at saksbehandler var gått for dagen, at KUF ikke kan gi svar pr. tlf., at svaret ikke er så enkel som å si ja el. nei. Men saken var gjenstand for behandling i uka som gikk, og det er sannsynlig at svar sendes skriftlig til Nedre Eiker innen to uker. Det har fortsatt ikke kommet noe svar.

Svar:

Begge søknadene som representanten Marthinsen stiller spørsmål om, er en del av et større antall forsøksøknader departementet har mottatt etter at Stortinget vedtok en egen forsøksparagraf i opplæringsloven.

De innkomne søknadene varierer både når det gjelder innhold, omfang og hvor gjennomarbeidet de er. I mange tilfeller er det også behov for utstrakt kommunikasjon med søkerkommunen for å få søknaden presis nok.

Det er videre vesentlig for både departementet og de som deltar i forsøkene, at søknadene får likeverdig behandling. Dette er særlig viktig nå når vi befinner oss i startfasen etter stortingsvedtaket om forsøksparagrafen, spørsmål om det nye nasjonale læringscenterets medvirkning og forankringen av det praktiske arbeidet med forsøkene er under vurdering.

Søknader om forsøk skal også drøftes med organisasjonene, både på lokalt og sentralt hold. Jeg legger vekt på dette, og finner det rimelig at arbeidet får den nødvendige tid. En annen side ved saken er selvsagt at partene må ta høyde for at forsøksprosjekter trenger tid til forberedelse, vanligvis også etter at godkjenning er gitt.

Når det gjelder søknad nr 1 i spørsmålet fra representanten Marthinsen har det vært uklart om kommunen søkte om en permanent dispensasjon eller forsøk. Det er først i brev fra kommunen av 10.10.00 til Statens utdanningskontor i Buskerud at det kommer fram at det søkes om forsøk etter opplæringslovens § 1-4. Søknaden er til behandling, og vil bli besvart så snart som mulig.

Søknad nr. 2 som Marthinsen spør om, er i avslutningsfasen, og svaret til Nedre Eiker kommune vil derfor foreligge om kort tid.

Spørsmål nr. 68

Innlevert 10. november 2000 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 17. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 117 (1999-2000) om regulering av arbeidsinnvandring, sier komiteen at "det er riktig med en oppmykning av regelverket som kan gjøre det lettere å dekke behovet for faglært arbeidskraft til aktuelle områder." UDI har på tross av dette avslått søknad om arbeidstillatelse for terasso-flisleggere, med den konsekvens at bedriften FIMO er konkurs.

Mener statsråden at avslaget er i samsvar med lovgivers intensjon, og anser statsråden at FIMO har krav på erstatning for konkursen?»

Begrunnelse:

Saken har en relativ lang foranledning hvor bedriftseieren har hentet utenlandsk arbeidskraft til legging av såkalte Terasso-fliser. Årsaken til innhenting av folk utenfor EØS-området, er at dette er en type flislegging som er annerledes enn vanlig flislegging, og som det er spesielt personer i Sør-Amerika som har utviklet kompetanse på. FIMO hadde mange oppdrag, men ble etter hvert nødt til å si disse fra seg på grunn av norske krav til spesialistkompetanse bl.a., og fordi UDI ikke ville gi dispensasjon.

Undertegnede tok dette opp direkte med den daværende politiske ledelsen i justisdepartementet. Og da komiteen behandlet St.meld. nr. 16 (1999-2000), ble mitt eksempel fra Buskerud omtalt spesielt. Det var enighet om at jeg skulle forsikre meg om at slike tilfeller ville komme inn under den nye lovteksten, og at jeg sto fritt til å nevne dette i debatten. Jeg fikk den nødvendige tilbakemelding, riktignok muntlig, men den var tilstrekkelig til at jeg sa følgende i debatten om Innst. S. nr. 117 (1999-2000): "For Kristelig Folkeparti er det viktig å legge forholdene til rette slik at nødvendig arbeid blir gjort, og at det utføres av dem som kan jobben. Den eksisterende loven har i mitt hjemfylke medført komplikasjoner og fortvilelse over offentlig tolkningsbyråkrati og hindret utvikling av arbeidsplasser. Firmaet FIMO er leverandør og legger av en spesiell type fliser som har sitt opphav i Brasil. Men fordi de kvalifiserte leggerne av denne type fliser ikke er fagutdannet på høyere nivå, selv om det er innlysende at de har spesielle kvalifikasjoner, får disse fagarbeiderne ikke arbeidstillatelse. Med den endring i loven vi vedtar i dag, vil problemet være løst. Den nye ordlyden sier at det er "et vilkår for arbeidstillatelse at søkeren a) er fagutdannet eller har spesielle kvalifikasjoner". Jeg vil imidlertid også føye til, for å gjøre det helt klart, at "fagutdannet" ikke nødvendigvis betyr at vedkommende må legge fram et bevis à la vårt fagbrev. For søkere fra land som har slike godkjenningsordninger, er det greit nok. Men det bør normalt være tilstrekkelig at eventuelle arbeidsattester eller praktiske prøver godtgjør fagkunnskapen og kvalifikasjonen."

Etter dette har det blitt søkt om arbeidstillatelse igjen, og på nytt avslår UDI søknaden i vedtak mottatt 09.08.00. Med det vedtaket settes bedriften i en umulig situasjon, og 31.10.00 møter bedriftseieren i Hokksund Sorenskriverembede med firmaet som ikke fortsatt kan drives for kreditorers regning.

Svar:

Til tross for den adgang til fri flyt av arbeidskraft som følger av EØS-avtalen får mange arbeidsgivere i Norge ikke dekket sitt arbeidskraftbehov. For utlendinger utenfor EØS-området reguleres vilkårene for arbeidstillatelse av de ordinære reglene i utlendingsloven med forskrifter. Inntil i vår var vilkåret for innvilgelse av såkalt "spesialisttillatelse" at utlendingen var fagutdannet på høyere nivå, eller hadde spesielle kvalifikasjoner, jf. utlendingsforskriften § 3 annet ledd bokstav a). En tverrdepartemental arbeidsgruppe som 01.02.1999 la frem sin rapport "Arbeidskraftbehov og rekruttering fra utlandet" foreslo blant annet å endre spesialistbestemmelsen, slik at det ble lettere å dekke behovet for faglært arbeidskraft, for eksempel i helse- og omsorgssektoren og IT-bransjen. Justisdepartementet sendte på høring et forslag til endring av § 3 annet ledd bokstav a) som deretter ble forelagt for Stortinget i St.meld. nr. 16 (1999-2000). Endringen trådte i kraft 1. mai i år og innebar at kravet om at fagutdannelsen skulle være på høyere nivå bortfalt. Etter dette er

det tilstrekkelig for tillatelse med hjemmel i denne bestemmelsen at utlendingen har en fagutdanning som tilsvarende yrkesutdanning på videregående skoles nivå. Ordlyden i det alternative vilkåret i spesialistbestemmelsen, "særlige kvalifikasjoner", ble ikke berørt av endringen. Sammenhengen mellom alternativene tilsier imidlertid at når kravet til fagutdanning ble senket, vil dette også få betydning for hvilke krav som stilles før "særlige kvalifikasjoner" kan anses å foreligge. I St.meld. nr. 16 s. 9 sp. 1 står det blant annet følgende:

" Som et alternativ til utdanning kan søkeren ha "spesielle kvalifikasjoner". Slike kvalifikasjoner kan erverves gjennom praktisk erfaring på et fagområde. Dersom det er mulig å oppnå samme kompetanse gjennom formell utdanning, må som hovedregel praksisen være noe lengre enn den tilsvarende utdanningen. For øvrig beror det på en konkret vurdering hvorvidt søkeren kan sies å ha "spesielle kvalifikasjoner". "

Det er mange momenter som spiller inn ved vurderingen av om "spesielle kvalifikasjoner" kan anses å foreligge; se blant annet St.meld. 16 s. 9, om argumenter mot å utvide spesialistbestemmelsens anvendelsesområde. Utgangspunktet om at vi har regulert innvandring til Norge, og at Stortinget skal godkjenne hovedprinsippene for regulering av innvandringen, jf. utlendingsloven § 5, tilsier stor forsiktighet med å tolke vilkåret "spesielle kvalifikasjoner" lempelig. Lang erfaring i et yrke er i utgangspunktet ikke i seg selv tilstrekkelig til at man kan anses å ha slik kvalifikasjon, om selve teknikken er raskt ervervet. Også hensynet til likebehandling mellom utlendinger tilsier en viss tilbakeholdenhet med å anse personer som behersker en bestemt teknikk for å være spesialister i h.t. forskriften. Det kan være vanskelig å sonde mellom hva som er dyktighet opparbeidet gjennom daglig gjentagelse, og hva som er utøvelse av en teknikk som i utgangspunktet krever noe mer. F.eks. vil en filétkutter på fiskefabrikk som har jobbet i lengre tid normalt være meget raskere enn en nyansatt, uten at førstnevnte av den grunn kan anses som spesialist.

Jeg kan ikke se at komitébehandlingen av St.meld. 16 endret utgangspunktet om at det må vurderes konkret for å avgjøre om den enkelte utlending kan anses som "spesialist" etter utlendingsforskriftens § 3 annet ledd bokstav a).

Når det gjelder terrassoflisleggingsteknikken besitter departementet pr. i dag ikke tilstrekkelig kunnskap til å vurdere om dette er en raskt ervervet teknikk, eller om det krever lengre opplæring/utdanning og følgelig medfører at utlendingen som besitter teknikken bør anses som spesialist. Den saken som representanten viser til er ikke påklaget til departementet og er således ikke vurdert her.

For øvrig gjør jeg oppmerksom på at § 3 annet ledd bokstav a), ikke har noen dispensasjonsadgang. En søknad om arbeidstillatelse kan også bli vurdert etter utlendingsloven § 8 annet ledd jf. forskriften § 21 tredje ledd, om "sterke menneskelige hensyn" eller "særlig tilknytning" til Norge. Dette er i utgangspunktet ikke egnete kriterium for å innvilge en ren arbeidstillatelse. Dette gjelder også når det er snakk om hensyn til herværende arbeidsgiver.

Som følge av det stramme arbeidsmarkedet, og de konsekvenser dette har for blant annet arbeidsgivere og lokalmiljø, har jeg besluttet å få reglene som gjelder arbeidsinnvandring gjennomgått. En hurtigarbeidende tverrdepartemental arbeidsgruppe vil vurdere behovet for forenklinger og oppmykninger som kan foretas både på kort og lang sikt. Dersom det er aktuelt å gjennomføre tiltak som innebærer endring av prinsippene for innvandringspolitikken og av bestemmelser i utlendingsloven, vil saken bli lagt fram for Stortinget på vanlig måte.

Når det gjelder spørsmålet om erstatning til firmaet FIMO, så kan jeg, på bakgrunn av mitt kjennskap til saken, ikke ta standpunkt til dette. Grunnvilkårene for erstatningsplikt for det offentlige i slike tilfeller er at det må foreligge et ugyldig vedtak, et økonomisk tap, og årsakssammenheng mellom det ugyldige vedtaket og tapet.

Spørsmål nr. 69

Innlevert 13. november 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 21. november 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I Aftenposten 3.11.00 hevdar ein britisk biolog at bruken av ammunisjon under Kosovo-krigen som inneheldt uran 238 kan føre til store skadar. Han meiner at innanding av støvet frå uranen vil auke risikoen for kreft i området. Den forrige regjeringa såg ingen grunn til å sette i verk særlege tiltak eller gje norsk personell på Balkan særlege garantiar.

Vil Regjeringa sette i verk særskilde tiltak for å undersøke og forhindre skadeverknadar?»

Grunngjeving:

Viser til skriftleg spørsmål 365 (1998-1999) til helseministeren, besvart 7. juli 1999.

Svar:

I svarbrev til spørsmål 365 (1998-1999) vedrørende samme problemstilling uttalte utenriksministeren:

"På bakgrunn av den dokumentasjon som foreligger har regjeringen ikke sett noe grunnlag for å iverksette tiltak eller gi det norske personellet som arbeider på Balkan noen særskilte garantier på grunnlag av denne ammunisjonstypen, men vil løpende vurdere situasjonen i nært samarbeid med andre land som deltar i KFOR-styrken."

På bakgrunn av innhentet faglig dokumentasjon har det ikke fremkommet ny informasjon som tilsier en annen vurdering enn hva som fremgår i ovennevnte svarbrev.

Sosial- og helsedepartementet vil imidlertid følge det pågående kartleggingsarbeidet i regi av FNs miljøprogram og vurdere aktuelle tiltak dersom nye opplysninger fremkommer under dette arbeidet.

Spørsmål nr. 70

Innlevert 13. november 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 20. november 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Legemiddelindustriforeningen (LMI) sendte 17. september 1999 brev til Finans- og Tolldep. med forespørsel om tilpasning av norsk alkoholbeskatning i forbindelse med industriell virksomhet. Departementets sendretighet er i ferd med å få konsekvenser for norske arbeidsplasser i denne industrien.

Har departementet tenkt å svare på brevet, og vil departementet legge til grunn en ny beskatning på dette området som ikke er konkurransevridende?»

Svar:

Jeg er lei for at behandlingen av denne saken har tatt så lang tid. Dette skyldes at vi har ønsket å se nærmere på forståelsen og praktiseringen av gjeldende regelverk.

Finansdepartementet vil i nær fremtid klargjøre om denne saken lar seg løse innenfor gjeldende regelverk, og om endringer her bør sees i sammenheng med den mer generelle gjennomgangen av regelverket. Departementet vil så raskt som mulig gi tilbakemelding til Legemiddelindustrien.

Spørsmål nr. 71

Innlevert 14. november 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 23. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Arbeidssituasjonen for norske dykkarar er prega av lite sikre tilsetningstilhøve og dette kan gå ut over tryggleiken. Samstundes sviktar det på rekrutterings- og utdanningsfronten, og det har også konsekvensar m.a. for tryggleiken.

Kva vil statsråden gjere for å betre tryggleiken for dykkarane og eventuelt vil noko bli gjort for å gjenoppretta klokkedykkerutdanninga?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg bemerke at det er Kommunal- og regionalministeren som har ansvaret for spørsmål vedrørende sikkerhets- og arbeidsmiljøforhold for dykkerne på norsk sokkel.

Tendensen på norsk sokkel i dag er at få norske dykkere, og trolig færre utenlandske dykkere har fast ansettelse hos de entreprenørselskapene de jobber hos. Dykkerne som er aktive på sokkelen er i stor grad selvstendig næringsdrivende som leier seg inn til entreprenørselskapene for enkeltoppdrag.

Etter det jeg har fått opplyst fra Oljedirektoratet (OD), viser erfaringer fra direktoratets tilsyn ingen konkrete støttepunkter for at faste ansettelser gjør sikkerhetsforholdene i virksomhetene bedre. Dette fordi operatørselskapene på norsk sokkel skal sørge for at sikkerheten blir opprettholdt, uansett hvor aktiviteten foregår, hvem som er involvert i aktiviteten og uavhengig av hva slags tilknytningsforhold de som utfører arbeidet har.

En fast og mer langsiktig tilknytning til den virksomheten der arbeidet utføres vil likevel etter min vurdering kunne være gunstig, spesielt i lys av at det bør være kontinuitet i sikkerhetsarbeidet og ved utvikling av gode holdninger til sikker jobbutførelse.

Når det gjelder den sviktende rekrutteringen har det historisk sett aldri vært problemer med å få nok elever til kurstilbud, verken for overflate- eller klokkedykkerkurs. Det har til nå vært avholdt kurs for overflateorientert dykking kontinuerlig de siste 10 år, mens det ikke er avholdt kurs i klokkedykking de seneste år. Dette har delvis basert seg på skoleledelsens egne vurderinger og forhold som knytter seg til kostnader og tilgang på anlegg.

Virksomhetene som opererer på norsk sokkel har krav på seg til å benytte kvalifisert arbeidskraft. Dersom kvalifisert arbeidskraft ikke finnes i Norge på grunn av manglende rekruttering og skoletilbud, må man gå til utlandet. Så lenge det benyttes kvalifiserte folk kan jeg ikke se at det skulle ha betydning for sikkerheten om disse er norske eller utenlandske.

For øvrig kan jeg nevne at et departementsnedsatt utvalg nylig har oversendt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) et forslag om fremtidig dykkerutdanning i Norge. Gjennom OD har departementet gitt positivt innspill til utvalget når det gjelder fremtidig behov for utdanning på klokkedykking/metningsdykking. Spørsmålet om opprettelse av lærefag under lov om fagopplæring i arbeidslivet ligger imidlertid til KUF slik at det vil være dette departement som må følge opp saken videre.

Når det gjelder sikkerheten for dykkerne på norsk sokkel i dag har OD i de siste 10-15 årene ført tilsyn med dykkervirksomheten i et omfang som trolig overskrider andre deler av virksomheten, sett i forhold til aktivitet. Alle bemannede undervannsoperasjoner er gjenstand for en samtykkebehandling. Dette betyr at operatøren må legge frem en konkret beskrivelse av de aktuelle dykkeraktivitetene og hvordan sikkerhetsmessige elementer ivaretas.

I tillegg til regulær tilsynsaktivitet følger også OD opp dykkeroperasjoner generelt i fagmøter med operatørselskapene. På slike møter blir de konkrete resultater av ODs tilsyn og operatørens egne tilsyn drøftet. OD har også faglig kontakt med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene OLF og NOPEF, samtidig med et nært samarbeid/dialog med andre lands myndigheter.

Jeg vil for øvrig sørge for at rammeregelverket til enhver tid fremstår som hensiktsmessig, og at de sikkerhetsmessige forhold er godt ivaretatt i regelverket. Videre vil jeg se til at myndighetene vil følge opp

dykkeraktivitetene i petroleumsvirksomheten med tilsyn for å verifisere at aktørene ivaretar de sikkerhetsmessige aspekter ved virksomheten.

Dokument nr. 15:7

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 72

Innlevert 16. november 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 23. november 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Lånekassa sine reglar om aldersgrense tar ikkje omsyn til søkjarar som på grunn av eit års opphald i utlandet blir 19 år før dei får gjennomført siste skuleår i vidaregåande skule. Dette fører til at søkjaren får om lag 15 000 kr mindre enn ein søkjar under aldersgrensa.

Meiner statsråden at denne ordninga er i samsvar med ønsket om at flest muleg elevar bør ha eit utanlandsopphald i løpet av vidaregåande opplæring, og vil statsråden gjere noko for å endre reglane?»

Grunngjeving:

Spørsmålet byggjer på eit konkret tilfelle der søkjaren tok eit år på High School i USA mellom grunnkurset og VK1. Det synest urimeleg at ein skal bli økonomisk straffa for å ha tiltak nok til å ta eit år i utlandet. Ordninga er også i strid med styresmaktene sitt uttalte ønskje om at elevar i vidaregåande opplæring bør få høve til eit opphald i utlandet i skuletida. Det er difor fleire grunnar til å endre Lånekassa sitt regelverk når det gjeld slike tilfelle.

Svar:

Eg viser til ditt brev av 16. november 2000 med spørsmål om kvifor elevar som har teke eit år i utlandet ikkje får same støtta til tredje året i vidaregåande opplæring som elevar som tar dei tre åra utan opphald.

I lov om utdanningsstøtte heiter det: "Kongen fastsetter en øvre aldersgrense for behovsprøving mot forsørgers inntekt og formue." Det er denne grensa som til vanleg blir omtalt som aldersskillet.

Hovudregelen er at aldersskillet går ved 19 år i vidaregåande opplæring. Unntaka som er gjorde, gjeld elevar som har forseinka skolestart eller har gått om eit år i grunnskolen eller i vidaregåande opplæring på grunn av sjukdom eller etter sakkunnig vurdering eller som tar folkehøgskole som siste år i eit fireårig løp.

Eg viser til at heile studiefinansieringsordninga ble gjennomgått i NOU 1999:33, og at eg vil kome tilbake til Stortinget med ei melding våren 2001 som også vil ta for seg problemstillinga omkring aldersskillet.

Spørsmål nr. 73

Innlevert 16. november 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 27. november 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«I sin redegjørelse 14. november hevdet utenriksministeren at lettelse i sanksjonene overfor Irak i liten grad har kommet sivilbefolkningen til gode.

Hvilken dokumentasjon finnes for at lettelsene har blitt utnyttet av Saddam Hussein til å berike seg selv og sine støttespillere, og hvilket kontrollapparat har FN for å forhindre slike virkninger av lettelse i sanksjonene?»

Begrunnelse:

Utenriksministeren nevnte i sin redegjørelse om Norges medlemskap i FN's sikkerhetsråd 14. november, at det er gjennomført lettelse i sanksjonene overfor Irak. Utenriksministeren hevdet at "Saddam Hussein har utnyttet lettelsene til å berike seg selv og sine støttespillere, samtidig som han kynisk har unnlatt å benytte mulighetene til å sikre mat og medisiner til sin egen befolkning." Tidligere FN-koordinator for humanitært arbeid i Irak Hans von Sponeck, har hevdet at det først og fremst er måten lettelse i sanksjonene er blitt utformet på som er årsaken til at forholdene for sivilbefolkningen ikke er bedret.

Svar:

Fra norsk side har vi i lang tid vært bekymret for den humanitære situasjonen til sivilbefolkningen i Irak. Samtidig har det fra internasjonalt hold vært satt søkelys på irakiske myndigheters egen rolle når det gjelder å lindre sivilbefolkningens lidelser.

Når man vurderer situasjonen må det konstateres at Saddam Hussein har gjort det meget vanskelig for de internasjonale giverorganisasjonene å arbeide i landet. Videre motsatte den irakiske regjeringen seg olje-for-mat ordningen, slik at denne - som ble foreslått i 1991 - ikke kunne iverksettes før i 1996. Etter at ordningen ble innført, har Saddam Husseins administrasjon fortsatt å motarbeide ordningen.

Det finnes et bredt utvalg FN-rapporter som behandler situasjonen i Irak, herunder rapporter fra FN's Generalsekretær og fra FN's Menneske-rettinghetskommisjons spesialrapportør for menneskerettigheter i Irak - Max van der Stoep.

Jeg kan eksempelvis vise til en rapport av 24. september 1998 (A53/433) fra FN's Menneskerettighetskommisjons spesialrapportør for menneskerettigheter i Irak, hvor det slås fast at to år etter at olje-for-mat programmet endelig var igangsatt, har "den irakiske regjeringen på systematisk vis unnlatt å oppfylle de forpliktelser de har under Den internasjonale konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter...til skade for millioner av irakiske borgere"(pkt 33). I neste avsnitt påpekes at de irakiske myndigheter har "unnlatt ... å benytte tilgjengelige ressurser og å samarbeide fullt ut med verdens-samfunnet...for å sikre (den irakiske befolkningen) retten til mat og helsetjenester ...".

Det fremheves videre at den irakiske regjeringen - etter at olje-for-mat programmet var igangsatt - "...forhindret FN's tilgang og fleksibilitet med hensyn til å gjennomføre programmet, og videre avbrøt oljesalg ved flere anledninger og for lengre tid - og at "....alt dette har vært til skade for den irakiske befolkning, og i særlig grad de mest utsatte (grupper)."

I en rapport fra FNs Menneskerettighetskommisjons spesialrapportør for menneskerettigheter i Irak fra ifjor tas situasjonen for utsatte grupper spesielt opp. Det understrekes her at "på tross av gjentatte oppfordringer fra FN - på forskjellige nivåer - (var bare ca 10%) av den nødvendige og avtalte mengde forsterket næring for mødre og barn bestilt av irakiske myndigheter" (pkt. 28).

Menneskerettighetsrapportøren viser i sin siste rapport (A/55/294) til en spesiell grov form for misbruk - at rasjoneringskort er brukt som "utpressingsmiddel og trusler" (pkt. 59). I denne rapport vises også til "informasjon om at den irakiske regjering har allokert mer medisiner til sykehus for privilegerte tjenestemenn". Det påpekes videre at mer mat og medisiner, samt mer materiell til forbedring av sanitær-systemer, ville ha vært tilgjengelig dersom den irakiske regjeringen hadde prioritert dette (pkt. 35). I denne sammenheng fremheves det videre at regjeringen "isteden har gitt prioritet til militære programmer og til å bygge prestisjeprosjekter - slik som flere palasser - hvor bygningsmaterialer har blitt importert fra utlandet" .

Ved gjentatte anledninger har delegasjoner som blant annet skal vurdere sanksjonene og håndhevelsen av disse, blitt nektet innreise til landet. Dette betyr at reformer i sanksjonene som eksempelvis skulle innebære at midler fra oljesalg kunne brukes på det innenlandske markedet for å støtte opp om lokalt næringsliv (vedtatt i res 1284 av 1999), fremdeles ikke er iverksatt (Ref. "Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 5 of Resolution 1302 (2000), S/2000/857, art 11"). Det samme gjelder for øvrig for den kommisjonen som tidligere utenriksminister Thorvald Stoltenberg er utnevnt til å lede, og som blant annet har til formål å vurdere forbedringer i det humanitære arbeidet.

Når det gjelder hvilket kontrollapparatet som er etablert, er det Sanksjonskomiteens oppgave - i samarbeid med FN-sekretariatet - å overvåke at Sikkerhetsrådets beslutninger om sanksjonene overholdes, og at de dispensasjoner som gis, er i overensstemmelse med gjeldende regler.

Sanksjonskomiteen rapporterer til Sikkerhetsrådet om hvordan sanksjonene og olje-for-mat ordningen gjennomføres. Alle FNs medlemsland har et ansvar for å følge opp sanksjonene.

I tillegg er det opprettet en rekke kontrollinstanser som omfatter blant annet overvåkning av skips-trafikken i Den persiske Gulf - den såkalte "maritime avskjæringsstyrken".

Kontrollen med sanksjonene ligger derfor både på FNs medlemsland og i de ulike ordninger som er opprettet spesielt for dette formål innenfor FN-systemet.

La meg avslutningsvis igjen påpeke norske myndigheters bekymring for den humanitære situasjonen i Irak. Vi vil gjennom vårt arbeid i FNs Sikkerhetsråd legge stor vekt på tiltak som kan bidra til å lindre lidelsene til sivilbefolkningen i landet.

Spørsmål nr. 74

Innlevert 17. november 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 24. november 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Et LNG-anlegg på Karmøy koster 45 mill og kan finansieres uten statlig medvirkning, men byggestart forutsetter sikkerhet for leveranse. I svar på spm. 46 viser statsråden til at de miljøforpliktelser Norge har i forhold til NO_x neppe kan innfris uten tiltak overfor kysttrafikken. Et LNG-anlegg på Karmøy vil kunne gi leveringsgaranti for gass til flere fergesamband.

Hvilke utslippsreducerende tiltak ser statsråden for seg på kysten dersom dagens dieselferger ikke skiftes ut med gassdrevne ferger?»

Svar:

I mitt svar på spørsmål 46 fra representanten Stolt-Nielsen understreket jeg at Norges forpliktelser under Gøteborgprotokollen innebærer at Norge må foreta betydelige reduksjoner i utslippene av NO_x, og at en

betydelig del av disse reduksjonene bør iverksettes overfor kysttrafikk og fiskebåter. Omlag 40 pst. av NO_x-utslippene i Norge kommer fra kysttrafikk og fiske.

De nødvendige utslippsreduksjoner innenfor kysttrafikk og fiske vil neppe kunne nås ved hjelp av bare en type tiltak. Ifølge SFTs tiltaksanalyse for NO_x er de mest effektive utslippsreduserende tiltakene overfor skip ulike motortekniske tiltak, katalytisk avgassrensing, ombygging til lav-NO_x motorer og vannemulsjon (tilsetning av vann til forbrenningen), samt ulike tiltak for å redusere drivstofforbruket. Med utgangspunkt i SFTs tiltaksanalyse vil det bli utarbeidet en tiltakspakke hvor alle aktuelle tiltak vil bli vurdert opp mot hverandre med sikte på en mest mulig kostnadseffektiv gjennomføring av reduksjonene. I denne sammenhengen vil også overgang til gassdrevne ferger bli vurdert.

Aktuelle virkemidler er bl.a. avgasskrav til nye og eksisterende fartøyer i innenriks sjøfart og fiske, herunder dieseldrevne ferger, og miljødifferensiering av havneavgifter og kystgebyr. I St.meld. nr. 41 (1994-95) Om norsk politikk mot klimaendringer og utslipp av nitrogenoksider (NO_x), kap. 9.3.4 Sjøfart og fiske, ble det gitt en nærmere vurdering av hvilke virkemidler som kan være aktuelle overfor denne sektoren. Jeg vil ellers vise til at Regjeringen vil omtale spørsmålet om oppfyllelse av Norges NO_x-forpliktelser i kommende stortingsmelding om regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Spørsmål nr. 75

Innlevert 17. november 2000 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 24. november 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Arkeologiske undersøkelser på Karmøy har avdekket havneaktivitet fra vikingtid til et stykke ut i middelalderen. Her er registrert skip i sjøbunnens øverste lag, og arkeologene forventer at her kan gjøres verdifulle funn som kan bidra til større kunnskap om Norges historie. Sjøbunnen er uforstyrret av aktivitet i nyere tid, her kan ligge kulturlag av anseelig alder.

Vil statsråden ta initiativ til at det bevilges midler til sikring og utgravning i dette området?»

Begrunnelse:

Vanligvis oppstår behovet for arkeologisk utgravning når et område skal bebygges eller på annen måte utnyttes til kommersielle eller offentlige formål. Bekostningene ved utgravningen blir da belastet det prosjekt som søkes realisert i det arkeologisk interessante området. Når det gjelder utgravning av det forlatte havneområdet ved Avaldsnes, er problemstillingen en helt annen. Dette området skal ikke utnyttes hverken til private eller offentlige områder. De marinarkeologiske undersøkelser som alt er gjort, henger sammen med den historieforskning som er knyttet til Avaldsnes, landets eldste kongsete, med en historie som strekker seg flere tusen år tilbake i tid. Skipsfunnet som er registrert er datert tilbake til Håkon Håkonssons tid, og er like gammelt som Olavskirken på Avaldsnes. Dette ligger i sjøbunnens øverste lag, og er lett tilgjengelig for amatørdykkere. I samme lag er det alt gjort flere verdifulle funn like under overflaten.

Der er i dag ingen bebyggelse rundt det gamle havneområdet, og området er derfor sårbart for useriøse amatører. Det vites ikke sikkert hvor langt tilbake i tid her har vært havneaktivitet, men det regnes som sannsynlig at en utgravning av området kan gi vesentlige bidrag til vår kunnskap om landets eldste historie. Da bekostningene ved utgravning ikke kan belastes noe utbyggingsprosjekt, synes det rimelig at staten går inn med midler slik at vår felles historiearv kan ivaretas på en betryggende måte.

Svar:

Jeg viser til Deres oversendelse av 17. november 2000 av spørsmål nr. 75 fra stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen til skriftlig besvarelse. Spørsmålet knytter seg til sikring og utgravning av de arkeologiske funn som er gjort i sjøområdet ved Avaldsnes på Karmøy.

Kulturminnene og kulturmiljøet på Avaldsnes representerer viktige nasjonale kulturhistoriske verdier. Her finner vi bl.a. landets eldste kongesete og en middelalderkirke, men området har viktige kulturminner og rike funn fra alle tidsepoker.

Jeg er kjent med at en både regionalt og lokalt er opptatt av å bevare og formidle de kulturhistoriske verdiene i området. Avaldsnes er bl.a. valgt som Rogaland fylkes tusenårssted. Kommunen har utarbeidet reguleringsplaner for området for å sikre og videreformidle kulturminneverdiene i området. Reguleringsplanene inneholder bl.a. område for historisk leirskole med vikinggård og Norvegen historiesenter, et forsknings- og formidlingscenter som skal presentere norgeshistorien sett fra Karmsundet. Også deler av sjøarealet er omfattet av reguleringsplanene og regulert til sjøområde; formål bevaring.

Kommunen ønsker bl.a. å aktivisere Avaldsnes som kulturminneområde, både på grunnlag av eksisterende kunnskap og gjennom ny forskning, og har for å frembringe ny kunnskap om området historie satt i gang Avaldsnesprosjektet. På grunnlag av midler bl.a. fra dette prosjektet har Arkeologisk museum i Stavanger (AmS) og Stavanger Sjøfartsmuseum gjennomført arkeologiske registreringer i området, både på land og i sjøområdene utenfor. Registreringene vil bli presentert i en rapport som er under ferdigstilling ved AmS. Denne rapporten vil danne grunnlag for videre planer for undersøkelser i området, herunder også ulike sikringstiltak og eventuelle utgravinger. Jeg vil derfor avvende denne rapporten og en eventuell søknad om videreføring av prosjektet før jeg tar stilling til den videre oppfølging.

Spørsmål nr. 76

Innlevert 17. november 2000 av stortingsrepresentant Oddbjørg Ausdal Starrfelt

Besvart 27. november 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Fleire organisasjonar driv kontakttelefonar for ulike grupper i Noreg. Røde Kors driv kontakttelefon for barn. I fjor var det 275.000 henvendingar til denne kontakttelefonen. Røde Kors finansierer det meste av dette arbeidet sjølv. For inneverande år har dei fått 200.000,- kr. frå Barne- og familiedepartementet.

Ser statsråden dette som ei rimeleg støtte, og korleis er støtta i høve til liknande tilbod for andre grupper?»

Svar:

Eg kan som innleiing nemne at ifølgje tal frå Røde Kors årsrapport for 1999, blei det registret 224.000 innringingar til kontakttelefonen. Av desse blei 76.700 eller om lag 34 prosent av dei registrert som "reelle samtaler". Når det gjeld dei andre innringingane, la innringarane enten på røyret eller Røde Kors registrerte samtalene som "utprøvingssamtaler". Statistikken for 1998 syner 275.000 innringingar og 88.300 reelle samtaler. Eg nemner desse tala, fordi dei illustrerer viktige nyansar om ein skal prøve å tallfeste aktiviteten til Barn og unges kontakttelefon.

I debatten om statlege løyvingar til kontakttelefonen, har ein samanlikna med andre hjelpetilbod over telefon som Kirkens SOS, Mental Helses Hjelpetelefon, Sosial vakttjeneste og SUSS (Senter for Ungdom, Samliv og Seksualitet). Både i absolutte tal og i prosent av budsjettet, mottar desse tiltaka langt meir statleg støtte enn Røde Kors får til kontakttelefonen. Til dømes får Mental Helses Hjelpetelefon 5, 2 mill. kr. i støtte frå Sosial- og helsedepartementet i år.

Eg meiner dei andre telefonenestene berre til ein viss grad kan samanliknast med Barn og unges kontakttelefon. Barn og unges kontakttelefon er som det også går fram av statistikken frå Røde Kors ei generell teneste. Barn og unge ringer inn om mange temaer, og relativt få av samtalene gjeld barn og unge i krise. Dei andre nemnde telefonane har preg av å vere krisetelefonar eller å drive målretta helseopplysning.

Barn- og familiedepartementet har gitt støtte til Barn og unges kontakttelefon frå 1992. Dei første åra gjekk støtta til eit forsøksprosjekt med ei sentralisert "bakvaktordning" i Oslo. Ved tildeling av midlar har departementet lagt vekt på å stimulere til utviklingsarbeid knyta til kontakttelefonen. Departementet har korkje gjeve lovnader eller sendt ut signal om at statlege styresmakter kjem til å dekke ei aukande del av budsjettet i åra framover.

I høve til Barne- og familiedepartementets budsjett, er det berre aktuelt å gje støtte til kontakttelefonen over kapittel 854, post 71 Tiltak i barne- og ungdomsvernet - utvikling og opplysningsarbeid. Dette er ein post kor det er naudsynt å prioritere mellom mange gode tiltak.

Som avslutning vil eg streke under at eg meiner Barn og unges kontakttelefon fyller ein viktig funksjon, og at dette i stor grad skjer på grunn av frivillig innsats frå medlemmar i Røde Kors.

Spørsmål nr. 77

Innlevert 17. november 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 24. november 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Vil statsministeren personlig bidra til at FN-veteranen og hedersmannen Ø.S. snarest får innvilget yrkesskadeserstatning?»

Begrunnelse:

Ø.S., født i 1948, fra Kristiansand, fikk kreft som offiser i FN's og NATOs fredsbevarende styrker i Bosnia. 52-åringen fra Kristiansand reiste ut frisk og kom hjem dødssyk. Legene konstaterte prostatakreft med spredning i november 1998 og gav ham 2 år igjen å leve. Mens livet går mot slutten kjemper han for rettferdighet som FN-veteran. Forsvarets egne leger mener det er sannsynlig at det krigsherjede, forurensede miljøet rundt den bosniske byen Tuzla gjorde kapteinen, som tjenestegjorde som hygieneoffiser, kreftsyk. Nylig fikk han avslag i kravet om yrkesskadeserstatning av Statens Pensjonskasse. Med den begrunnelse at man ikke kan bevise at han har vært ut

satt for en arbeidsulykke eller påvirkning i arbeidet som konkret var årsaken til kreften.

Svar:

Statsministeren har i brev av 22. november 2000 til Stortinget bedt meg som fagstatsråd besvare dette spørsmål.

Jeg viser til at Trygdekontoret i nærværende sak har vedtatt yrkesskade med hjemmel etter en særbestemmelse i folketrygdloven § 13-8 f og menerstatning etter folketrygdlovens § 13-17 er utbetalt. Bestemmelsen gir militært personell som deltar i internasjonale fredsoperasjoner, yrkesskadesdekning ved en hver skade og sykdom som er påført eller oppstått under opphold i utlandet. Dette uten at det alminnelige kravet til årsakssammenheng mellom tjenesten og den påberopte skade/sykdom er tilfredsstillt.

Arbeidsgiveres plikt til å yte yrkesskadeserstatning i tillegg til folketrygdloven er hjemlet i lov om yrkesskadesforsikring. For arbeidstakere i staten har de sentrale parter regulert ytelser ved yrkesskadeserstatning i Hovedtariffavtalens fellesbestemmelser § 24. Når vilkårene foreligger, skal yrkesskadeserstatning beregnes og utbetales enten etter lov om yrkesskadeserstatning eller hovedtariffavtalens fellesbestemmelser. En av hovedbetingelsene for at arbeidsgiver skal bli erstatningsansvarlig, er at det foreligger en årsakssammenheng mellom tjenesten og den påberopte skade/sykdom.

I dette tilfellet kan man derfor ikke legge Trygdekontorets vedtak til grunn, men må vurdere om det alminnelige kravet til årsakssammenheng foreligger.

Statens Pensjonskasse, som administrerer ordningen med yrkesskadeserstatning for ansatte i staten, har med bakgrunn i de innsendte dokumenter i saken vurdert at det ikke foreligger den nødvendige årsakssammenheng. Statens Pensjonskasse har flere ganger og senest i brev av 25.02.00 bedt Ø. S. om å få tilsendt mer informasjon som kan bidra til en ytterligere avklaring når det gjelder årsakssammenhengen.

Jeg har med dette verken forutsetninger eller mulighet til å kunne overprøve de vurderinger som her er lagt til grunn.

Spørsmål nr. 78

Innlevert 17. november 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 24. november 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Den maritime sektoren er eit av våre absolutt sterkaste og mest velfungerande næringsmiljø. Stortinget har seinast i samband med Forskingsmeldinga uttalt at FoU-innsatsen på dette området må aukast for å sikre Norges sterke posisjon. Frå fleire deler av miljøet blir det no påpeika at dei offentlege løyvingane er for små og strategien for uklar på dette området.

Kva mål og strategiar har statsråden når det gjeld maritim forskning?»

Grunngjeving:

Den maritime næringsklyngen er eit av dei sterkaste miljøa i det norske næringslivet. Det er vårt mest internasjonale miljø og det er så godt som reint kompetansebasert. Det er dette miljøet si evne til å utvikle og anvende ny kunnskap som skaper desse fortrinna. Den sterke internasjonale tilknytninga skaper store mulegheiter, men også mange utfordringar. Forsking og utvikling er, som stadig fleire område, uavhengig av landegrensar. Kompetansen og utviklingsavdelingane søker ofte dit miljøet og rammebetingelsane er best.

Stortinget har uttalt seg svært positivt om behovet for auka satsing på maritim forskning. I innstillinga til Forskingsmeldinga seier ein samrøystes KUF-komite: "Komiteen konstaterer at maritim sektor er en av Norges få komplette næringsklynger, og en av de næringer der Norge på flere områder har en ledende internasjonal posisjon. Øket FoU-innsats innenfor de forskjellige deler av maritim sektor er nødvendig for å sikre Norges posisjon som internasjonalt ledende sjøfartsnasjon".

Dei maritime næringane har trappa opp eigeninnsatsen, og vil halde fram med dette. Men signala frå næringane går ut på at den offentlege satsinga på ingen måte aukar i same grad, og dei oppfattar dette som eit negativt signal. Det har også kome signal om at strategien for satsinga på maritim forskning verkar uklar. Mellom anna blir programmet "Maritim" avslutta komande år og det verkar uklart kva som vil kome etter dette.

Svar:

Regjeringa er svært oppteken av å oppretthalde Noreg som eit internasjonalt leiande kompetansesenter for maritim FoU, og å vidareutvikle og styrke næringslivet vårt på feltet. Verksemdar i maritim sektor har alltid vore ei viktig målgruppe for innsatsen i næringsretta forskning og utvikling.

Regjeringa har for 2001, over budsjettet til Noregs forskingsråd, foreslått å bruke om lag 15 mill. kroner til strategisk forskning på området "ein konkurransedyktig maritim og offshorenasjon" og 46 mill. kroner på brukerstyrt forskning på same området. Nærings- og handelsdepartementet har som målsetting for dei offentlege løyvingane til næringsretta forskning at vi skal greie å auke FoU-innsatsen i næringslivet, få fleire verksemdar til å ta i bruk FoU, auke samarbeidet mellom forskingsmiljøa og næringslivet og bygge langsiktig nasjonal kompetanse på område som er viktige for næringslivet, nå og i framtida.

Noregs forskingsråd er oppteken av å kunne sette saman satsingar på tvers av tradisjonelle bransjer og teknologiområde. Fokuset på dei reine bransjeprogramma blir da mindre. Den maritime sektoren er eit døme på eit område der mellom anna informasjons- og kommunikasjonsteknologi, tradisjonell maritim teknologi, materialteknologi, produksjonsteknologi, logistikk osv. er viktig. Ei særleg viktig oppgåve for bl.a. Noregs forskingsråd er å få i stand nettverk over tradisjonelle bransjeinndelingar, slik at kunnskap og teknologi kan nyttast på best mogleg måte.

Om vi neste år, saman med andre land, kan trappe ned verftsstøtta er det særleg viktig å leggje opp til ein strategi for å sikra norsk kompetanse i alle ledd. Både i SND og i Forskingsrådet er det gode ordningar som kan medverka til å utvikle evna til omstilling og nyskaping i verftsindustrien. Eg er derfor opptatt av at ein nedtrapping av verftsstøtta på same tid kan tyda ein auka innsats innanfor områda forskning og utvikling og nyskaping i sektoren. I ein omlegging av støtteordningar er det viktig å få skipsverfta til å tenkje langsiktig, slik at næringa i framtida kan stå så støtt som mogleg på egne bein. For å få til dette er det viktig å gi Forskingsrådet og SND midlar og rom for å gjøre ein god innsats på området, og dette er noko Regjeringa vil arbeide for. Eg ser fram til eit nært samarbeid om dette viktige arbeidet.

Spørsmål nr. 79

Innlevert 20. november 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 24. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det er i ettertid fremkommet entydig informasjon at norske justismyndigheter, representert ved sentrumsregjeringen, begikk svært beklagelig feil ved utvisningen av Peter Emmanuel Kyemaire. FNs høykommissær for flyktninger har skriftlig bekreftet at han er fra Rwanda, noe som norske myndigheter benektet. FN leter nå etter et "tredjeland" og Kyemaire har på ny søkt om opphold, og han ønsker å komme tilbake Norge hvor han har mange venner.

Vil Kyemare få komme tilbake?»

Begrunnelse:

Det vises til tidligere dokumentasjon og tidligere spørsmål. Det vises også til at tidligere justisminister Dørum er kjent med saken.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål nr 259 av 05.04.2000, spørsmål 342 av 06.06.2000 og spørsmål 401 av 27.06.2000 om samme sak.

Jeg minner igjen om at Rukyema/Kyemaires søknad om asyl er vurdert ut fra hans behov for beskyttelse. Hvorvidt han er rwandesisk borger eller ugandisk borger har ikke vært avgjørende. Fordi han kom til landet på et ugandisk pass, og på bakgrunn av hans egen forklaring, ble det ved avgjørelsen av saken lagt til grunn at han har beskyttelse i Uganda.

Norske myndigheter har ikke mottatt opplysninger om at UNHCR har foretatt noen vurdering av hans eventuelle status som flyktning.

Departementet har fått opplyst at det i Utlendingsdirektoratet foreligger en søknad om visum til Norge, men ikke noen søknad om oppholdstillatelse fra Kyemaire. Visumsøknaden, og en eventuell senere søknad om opphold, vil bli behandlet i henhold til gjeldende regelverk.

Spørsmål nr. 80

Innlevert 20. november 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 28. november 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Tine og Norsk Kjøttssamvirke BA har målsettinger om å etablere seg innenfor fiskerinæringen. Planene for samvirkeselskapene er å gå inn i fiskerinæringen både som finansielle investorer og som aktive eiere i fiskeindustrien.

Ser statsråden noen betenkeligheter ved slike engasjement; vil muligheter for krysssubsidiering kunne oppstå, og vil samvirkes engasjement innenfor en subsidiefri eksportnæring kunne skade fiskerinæringens interesser i EU og WTO-sammenheng?»

Svar:

Spørsmålet fra representanten Kristiansen er omfattende og kan gi rom for ulike tolkninger. En vinkling på spørsmålet kan være at de landbruksoverføringene som blir kanalisert gjennom samvirkebedriftene, kan bidra til krysssubsidiering dersom landbrukssamvirke engasjerer seg i oppdrettsnæringen. I den grad dette skjer, kan det eventuelt også framstå som at oppdrettsnæringen blir subsidiert. En annen vinkling kan være at den sterke markedsposisjonen som de aktuelle samvirkebedriftene har, kan være utgangspunkt for en mulig krysssubsidiering dersom disse går inn i andre markeder.

Jeg vil først bemerke at jeg har begrenset kjennskap til de planer m.v. som Tine og Norsk Kjøttssamvirke BA måtte ha mht. å etablere seg innenfor fiskerinæringen. Etter hva jeg har fått opplyst, er det i første omgang tale om et samarbeide med enkelte aktører i oppdrettsnæringen for å distribuere deres produkter. Hva som eventuelt vil skje videre, er vel på det nåværende tidspunkt uvisst, og det blir derfor noe spekulativt å gå langt inn i vurderinger av de spørsmål som representanten Kristiansen reiser. Jeg vil her ikke komme nærmere inn på den delen av spørsmålet som eventuelt kan knyttes til subsidier m.v.

Når det gjelder de konkurransemessige spørsmål som ovennevnte problemstillinger kan tenkes å reise, viser jeg til at konkurranselovens (krrl) § 3-11 gir Konkurransetilsynet hjemmel til å gripe inn mot bedriftsøkonomi, dersom tilsynet finner at vedkommende erverv vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål. Vedtak om inngrep kan gå ut på å nedlegge forbud eller gi påbud, samt gi tillatelse på vilkår. Videre kan Konkurransetilsynet med hjemmel i krrl § 3-10 gripe inn mot vilkår, avtaler eller handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen. Slike inngrep kan også gå ut på å regulere ervervsdrivendes priser, for eksempel i forbindelse med konkurransekadelig krysssubsidiering.

Hvor stor faren er for at konkurransekadelig krysssubsidiering vil kunne skje, har jeg ingen formening om. Men samvirkeorganisasjonene i landbruket er jo eid av primærprodusentene og skal forutsetningsvis ivareta disses interesser. Dette kan eventuelt være et moment som reduserer faren for krysssubsidiering.

Dokument nr. 15:8

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 81

Innlevert 21. november 2000 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 28. november 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil kommunalministeren påse at kriminelle personer med tilknytning til asylmottakene snarest utvises fra Norge?»

Begrunnelse:

Det siste halvannet året er det registrert mer enn 200 separate forhold av tobakkstyverier knyttet opp mot denne ligaen. Nå viser det seg at en rekke av disse kan spores direkte til miljøer tilknyttet asylmottak i Vest-Agder og andre deler av landet. Alt tyder på at mottakene er rene utklekkingsanstalter for kriminell virksomhet. Ifølge lensmansbetjent Jens Seland ved Farsund lensmannskontor, består ligaen av asylsøkere fra det tidligere Jugoslavia og Armenia. Det er stjålet tobakk for millionbeløp. I tillegg til å ha støvsugd butikker og bensinstasjoner for tobakk, har bandene også forsynt seg grovt med telekort for mobiltelefoner og plyndret spilleautomater. Seland opplyser at det dreier seg om kriminelle bander med etnisk tilhørighet. Innbruddene er gjort i butikker og bensinstasjoner over hele Vest-Agder. Det er også registrert forhold lenger vest, samt på Østlandet, som settes i sammenheng med ligaen på Sørlandet.

Svar:

Jeg har tidligere i høst besvart et spørsmål om utsendelse av kriminelle asylsøkere fra stortingsrepresentant Terje Knudsen. Ovennevnte spørsmål omhandler samme tema, og jeg viser derfor til vedlagte kopi av mitt svar på spørsmål 14 datert 13.10.2000.

Som det fremgår av dette svaret, er jeg svært opptatt av å bekjempe kriminalitet blant asylsøkere samt å sørge for at søknadene til asylsøkere som begår straffbare handlinger blir undergitt en rask og prioritert behandling, og at avslag blir effektivt og raskt.

Selv om de nevnte rutineene avhjelper situasjonen noe, er det fortsatt sterk fokus i utlendingsforvaltningen på de problemstillinger disse sakene reiser.

Vedlegg til svar:

Svar på skriftlig spørsmål nr. 14 datert 13.10.2000, fra stortingsrepresentant Terje Knudsen.

Internett-adressen:

<http://www.stortinget.no/dok15/dw-200001-014.html>

Spørsmål nr. 82

Innlevert 23. november 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. november 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I programmet Rikets tilstand på TV2 den 22. november d.å. ble det beskrevet mulige forsøk med psykiatriske pasienter ved Gaustad sykehus på 50- tallet. Det vises til programmets innhold når det gjelder forskningens karakter.

Vil helseministeren ta initiativ til at de mulige eksperimenter som beskrives i programmet underlegges en offentlig granskning slik at realitetene i programmet kan bli kartlagt nærmere?»

Svar:

Det aktuelle programmet beskriver virksomheten ved EEG-laboratoriet ved Gaustad sykehus under ledelse av overlege C. W. Sem-Jacobsen.

På bakgrunn av medieoppslag nedsatte Sosial- og helsedepartementet i 1991 et utvalg for å kartlegge og vurdere bruken av lobotomi i Norge med særlig vekt på praksis ved Gaustad sykehus. Utvalgets utredning ble offentliggjort i NOU 1992:25 Utredning om lobotomi. Utredningen omfatter også virksomheten ved EEG-laboratoriet. Det vises særlig til kap. 3.3.7 og vedlegg 3 (brev fra Gaustad sykehus til Helsedirektoratet av 13. september 1991 med en vurdering av virksomheten ved EEG-laboratoriet).

Jeg kan ikke se at programmet Rikets tilstand har bragt fram nye momenter som skulle tilsi en ny offentlig granskning av virksomheten ved Gaustad sykehus i den aktuelle perioden. Videre vil jeg vise til at Stortinget i 1996 bevilget midler til en generell erstatningsordning for lobotomerte med et erstatningsbeløp på 100 000 kroner.

Fra Helsetilsynet som forvalter ordningen er det opplyst at den formen for lobotomi som ble utført ved EEG-laboratoriet på Gaustad på psykiatrisk indikasjon også er omfattet av erstatningsordningen.

Spørsmål nr. 83

Innlevert 23. november 2000 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 6. desember 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I januar 2001 vil det være fire år siden Samerettsutvalgets utredning ble avgitt. Manglende avklaring om rettighetene til land og vann i Finnmark fører til bestående konfliktlinjer i befolkningen om hvem som skal besitte rettighetene, og skaper også vansker for naturbaserte næringer, fordi det vil rå usikkerhet om premissene som vil gjelde for den framtidige næringsutviklingen.

Hvor lang tid vil det ut fra statsministerens vurdering ta før saken forelegges Stortinget til endelig av-

gjørelse?»

Begrunnelse:

Uavklarte rettsforhold bidro blant annet til at samiske representanter sist uke trakk seg fra en urfolkskonferanse. Det må være lite å vinne hva angår konfliktnivået mellom samer og nordmenn på å skyve denne saken mere ut i tid, men adskillig å tape.

Svar:

Representanten Ballo har stilt spørsmål til statsministeren om når regjeringens oppfølging av Samerettsutvalgets Finnmarksutredning kan forelegges Stortinget. Spørsmålet er overført til meg som ansvarlig statsråd for saken.

Spørsmålet er nærmest likelydende med spørsmålet som representanten Ballo stilte til statsministeren i spørretimen 15. november 2000, og som ble besvart av meg. Også svaret må derfor bli likelydende.

Samerettsutvalget avga sin annen delutredning til Justisdepartementet i januar 1997. NOU 1997:4 "Naturgrunnlaget for samisk kultur" gjelder rettigheter og forvaltning i Finnmark, samt vern av tradisjonelle samiske bruksområder i hele landet. Utredningen er svært omfattende og ble sendt ut på bred høring og med en utvidet høringsfrist. Den alminnelige fristen for uttalelse løp ut 1. mars 1999, mens Sametinget, Finnmark fylke- og departementene hadde frist til 1. oktober 1999.

Høringsmaterialet er omfattende og har krevet en grundig gjennomgang som utgangspunkt for det videre arbeid med saken. Justisdepartementet arbeider med å forberede en lovproposisjon for oppfølging av Samerettsutvalgets utredning. Arbeidet involverer flere andre departementer, og det vil også være kontakt med Finnmark fylke- og Sametinget med

sikte på å gi et best mulig grunnlag for Regjeringens beslutninger i saken. Både Sametinget og Finnmark fylke- og departementene har vært orientert uformelt om fremdriftsplanene.

Det er uten tvil ønskelig å få sluttført behandlingen av rettsforhold og forvaltning i Finnmark så raskt som det kan skje på en forsvarlig måte. Saken er omfattende og vanskelig, og nettopp fordi den er så viktig både for de samiske interessene og for hele Finnmarks befolkning må Regjeringens behandling være grundig.

Det er derfor for tidlig i dag å angi tidspunkt for når lovproposisjon om saken kan fremmes for Stortinget. Jeg kan imidlertid opplyse at gjennomgangen av høringsuttalelsene antakelig vil være klar rundt årsskiftet 2000/2001, og at Justisdepartementet deretter vil ta kontakt med Sametinget og Finnmark fylke- og departementene om den videre fremdriften.

Jeg legger etter dette til grunn at Stortinget vil få proposisjonen til behandling i stortingsperioden 2001-2005, og har også som mål at reformen skal tre i kraft i løpet av denne stortingsperioden.

Spørsmål nr. 84

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 4. desember 2000 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Dei vedtaka som er gjort i Stortinget om pensjonar for tilsette ved avviklinga av AS Sydvaranger har i ettertid vist seg seg å gi svært ulike vilkår for einskilde grupper tilsette.

Vil statsråden i samband med oppgjeret etter salet av staten sine aksjer i verksemda ta initiativ for å bøta på dette?»

Grunngjeving:

Den 28. april 1994 vart St.prp. nr. 41 (1993-94) om A/S Sydvaranger og omstillinga i Sør Varanger lagt fram. For å gjera A/S Sydvaranger lønsam vart det m.a. vedteke å redusera antalet tilsette frå 600 til 200

innan 31. desember 1997. I proposisjonen blei det føreslege ei friviljug førtidspensjonsordning for tilsette i aldersgruppa 60-67 år i perioden 1. januar 1994 - 31. desember 1996. Pensjonsordninga som blei innført var lik den som var brukt ved avviklinga av Sulitjelma Bergverk A/S i 1987 og Norsk Jernverk A/S i 1998.

Omstillinga gjekk ikkje etter planen, og våren 1996 vart det gjort vedtak om styrt avvikling. Dermed blei det i løpet av eit år ytterlegare 200 som mista arbeidet i Kirkenessamfunnet.

I St.prp. nr. 63 (1996-97) heiter det m.a.: "Blant dei som nyleg er blitt eller blir ledige frå Sydvaranger ASA, er det 55 personar i aldersgruppa 56-60 år som ein reknar med vil ha spesielt store vanskar med å finne seg nytt lønt arbeid. Fleire av dei har vore tilsette i verksemda i nærare 40 år". Departementet "går (difor) inn for at det blir etablert ei ny frivillig førtidspensjonsordning."

Så vart gjort. Det viser seg no at dei to pensjonsordningane slår urettvist ut. Dei som kjem inn under den første ordninga, får 80% av lønsgrunnlaget, opptening av pensjonspoeng og utbetaling frå ei kollektiv forsikring frå fylte 67 år, alt løyvd over statsbudsjettet. Dei som kom med i ordning nr. 2 får frå fylte 60 år og til fylte 67 år 66% av lønnsgrunnlaget og inga opptening av pensjonspoeng. Det blei heller ikkje løyvd pengar til den kollektive pensjonsforsikringa.

I 1998 vart det forhandla fram ei ordning som gjorde at dei førtidspensjonerte etter den siste ordninga kunne tena inntil 1 G, utan reduksjon i pensjonen. I ettertid er det lett å sjå at dette har fått uheldige utslag, særleg av di det i praksis er svært få som har kunna skaffa seg inntekt opp til 1 G. Forskjell i årsinntekt mellom omtrent like gamle arbeidskollegaer med same kunnskap og same praksis vert opp til 50 000 kr. Og forskjellane vil relativt sett auka etter fylte 67 år.

Nokre av dei denne saka gjeld blei oppmoda av leiinga om ikkje å søkja nytt arbeid, verksemda hadde behov for den spesielle kompetansen deira. Etter vel to år vart dei likevel oppsagde. Da vart dei sist i køen av arbeidslause og var blitt 2 - 3 år eldre.

At ei vanleg pensjonsordning normalt gjev utbetaling på 66% er eit argument. I dette høvet er det eit dårleg argument. Det at ein har to ulike førtidspensjonsordningar i same verksemd har forståeleg nok skapt sår og frustrasjon i lokalsamfunnet. Det er dessutan grunn til å merka seg at det seinare, i samband med reduksjon av tilsette i andre statlege verksemdar, er innført langt betre førtidspensjonsordningar.

At det viser seg at det er laga eit urettvist system, gir grunn for å retta det opp att når det gjev seg høve. Og no gjer det det. Nokre av dei pengane staten har fått etter salet av aksjane i Sydvaranger ASA, kan disponerast for å bøta på den uretten som er skapt.

Dette er ei stor sak for dei det gjeld. Økonomisk sett er det ei relativt lita sak, men ikkje uvesentleg som ei rettferdssak. Eg vonar statsråden vil ta naudsynte grep for å finna fram til ei rimeleg ordning.

Svar:

I ettertid kan det konstateres at vilkårene i førtidspensjonsordningen fra 1994 ved Sydvaranger var meget gunstige for de aktuelle førtidspensjonistene, sett i forhold til 1997-ordningen ved Sydvaranger og tilsvarende ordninger i andre bedrifter. I tillegg til en høy ytelsesgrad (80 pst.) dekket 1994-ordningen en videreføring av premie-innbetalingene til kollektiv pensjonsforsikring, samt kompensasjon for tap av pensjonspoeng i Folketrygden. Slike tilleggsytelser har ikke vært vanlig og var ikke inkludert i de pensjonsordningene som ble brukt ved Sulitjelma Bergverk og Norsk Jernverk.

1994-ordningen ble etablert ved at regjeringen i St.prp. nr. 41 for 1993-94 gikk inn for å bevilge et tilskudd på 58,4 mill. kroner til en frivillig førtidspensjonsordning ved Sydvaranger som omfattet om lag 60 personer i aldersgruppen 60 - 67 år. Stortinget sluttet seg 13. juni 1994 til forslaget ved behandlingen av Innst. S. nr. 175 for 1993-94.

Ved stortingsvedtak 20. juni 1997 ble det besluttet å opprette en ny frivillig førtidspensjonsordning for om lag 50 tidligere ansatte ved Sydvaranger som fylte 60 år i perioden 1997 - 2001, jf. St.prp. nr. 63 for 1996-97 og Innst. S. nr. 295 for 1996-97. Ordningen ble finansiert med statlige tilskuddsbevilgninger på i alt 56 mill. kroner over statsbudsjettene for 1997 og 1998. Vilårene for 1997-ordningen ved Sydvaranger ble omtalt relativt detaljert i St.prp. nr. 63, som lå til grunn for Stortingets vedtak. På dette grunnlag anser jeg således denne saken som avsluttet.

For øvrig vil jeg nevne at de ansattes organisasjoner nylig har tatt opp med departementet spørsmålet om 1997-ordningen kan gjøres gjeldende for ytterligere 3 personer. Disse har tidligere vært ansatt ved A/ S Sydvaranger, men falt av forskjellige grunner utenfor den gruppen som sommeren 1997 mottok tilbud om førtidspensjonering. Departementet stiller seg i utgangspunktet positiv til denne forespørselen, og vil ta

endelig stilling når et tilstrekkelig faktagrunnlag foreligger.

Spørsmål nr. 85

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 6. desember 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Tidligere statsminister i Pakistan, Benazir Bhutto er dømt til fem års fengsel for korrupsjon. Saken er anket til Supreme Court. Ulike forhold svekker troverdigheten til anklagerne, og det er stor uro for Benazir Bhuttos rettssikkerhet.

Vil Regjeringen ta noen initiativ for å bidra til en rettferdig behandling av Benazir Bhutto, og kan det være aktuelt for Norge å sende observatører til å overvære rettssaken?»

Begrunnelse:

Benazir Bhutto har hevdet at det var et partisk dommerpanel som dømte henne. Hennes kritikk av dommerpanelet underbygges av at det nåværende militærregimet i Pakistan fratok de ansvarlige dommerne sine poster da de kom til makten. Enkelte ble også fengslet. Bakgrunnen var at dette var personer innsatt ut fra kontakter med daværende statsminister Nawaz Sharif mer enn ut fra kvalifikasjoner, og at de hadde misbrukt sine stillinger i politisk hensikt.

Representanter for Pakistan Peoples Party mener at korrupsjonsanklagene mot Bhutto ble framsatt i politisk hensikt, og stiller spørsmål ved hvorfor ikke disse anklagene er trukket tilbake når de ansvarlige for dem er fratatt sine stillinger. En hevder at Benazir Bhutto er offer for diskriminering både som kvinne og som vestlig utdannet, både fra det tidligere og det nåværende regimet, og at hennes rettssikkerhet ikke blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Dersom dommen på fem år blir stående, betyr det at Benazir Bhutto ikke kan stille til valg til folkevalgte organer. Dette kan også innebære at hun ikke kan vende tilbake fra eksil.

Svar:

Benazir Bhutto ble 15. april 1999 dømt for korrupsjon. Hun hevder selv å være uskyldig og dommen er anket. Ankebehandling har ennå ikke funnet sted.

Benazir Bhutto vil i ankeomgangen ha anledning til å påpeke eventuelle feil og mangler ved behandlingen i den lavere rettsinstans. Utenriksdepartementet sitter ikke inne med opplysninger som indikerer at ankeomgangen av prosessen mot Benazir Bhutto vil bryte med grunnleggende rettsprinsipper. Det må forutsettes at hennes rettssikkerhet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Generelt skal det understrekes at man fra norsk side er tilbakeholden med å engasjere seg i enkeltsaker som behandles etter andre lands rettssystemer. På det nåværende tidspunkt er det derfor ikke aktuelt for norske myndigheter å ta noe initiativ i denne sak eller sende observatører til å overvære rettssaken.

Spørsmål nr. 86

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 4. desember 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Med hvilken lovhjemmel kan en fylkeskommune disponere over deler av et statstilskudd, før dette utbetales til den institusjonen som Stortinget har bevilget tilskuddet til?»

Begrunnelse:

Flertallet i komiteen vedtok at de teknisk-industrielle museenes tilskudd skulle økes med 8,3% i 2000. I 1999 skulle tilskuddet økes med 9%. Dette er ikke fulgt opp i Aust-Agder for Næs Jernverkmuseum. Fylket har disponert deler av statstilskuddet til spesielle øremerka prosjekt for museet. Tiltak som burde vært finansiert over fylkets eget budsjett i tillegg til statstilskuddet til Næs Jernverk.

Fylkeskommunens handlemåte kan derfor ikke være i samsvar med de retningslinjer som slås fast i Departementets tilsagnsbrev av 17. desember 1999.

Svar:

Næs Jernverksmuseum gis driftstilskudd over Kulturdepartementets kapittel 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 60 Tilskuddsordning for museer. Midler bevilget av Stortinget skal følges opp i henhold til de forutsetninger som er gitt av Stortinget ved bevilgningsvedtaket, og slik disse er gjengitt i departementets tilsagnsbrev.

I tilsagn om statstilskudd for 2000 fra Kulturdepartementet til Aust-Agder fylkeskommune av 17. desember 1999 heter det: "Fastsettelsen av tilskuddet er basert på en økning på 8,3 % i forhold til statstilskuddet i 1999. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Stortinget understreker i Innst. S. nr. 2 (1999-2000) viktigheten av at også det teknisk-industrielle kulturminnet Næs Jernverk blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, og komiteen forutsetter at dette kulturminnet gis en tilsvarende økning i tilskuddet for 2000 som de øvrige museene på tilskuddsordningen."

Aust-Agder fylkeskommune har i notat av 4. februar 2000 redegjort overfor Kulturdepartementet om fordelingen av museumstilskuddet for 2000. Av redegjørelsen går det fram at Næs Jernverksmuseum er tilført statlige midler tilsvarende den prosentvise økningen som er forutsatt. For en mindre del av dette tilskuddet har fylkeskommunen stilt som forutsetning at midlene skal brukes til en jernverksutstilling. Dette ligger innenfor vedkommende museums arbeidsområde slik dette framgår av formålsparagrafen, og er derfor etter min mening ikke i strid med de premisser og retningslinjer som er satt for bevilgningen under statsbudsjettets kap. 328, post 60 for 2000.

Spørsmål nr. 87

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 5. desember 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«En fisker som søker fornyelse av sin konsesjon må ifølge regelverket ha drevet aktivt fiske i 3 bestemte år før ny konsesjon kan gis. En fisker som i deler av denne 3 års perioden har vært sykmeldt risikerer å miste konsesjonen.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp denne opplagte urimeligheten?»

Begrunnelse:

En fisker fra Sørlandet, som har vært aktiv i yrket i 30 år, fikk ikke fornyet sin konsesjon nettopp på grunn av en slik sykmelding. Ingen andre arbeidstakere har vel så stor risiko for å miste jobben sin på grunn av sykdom. Her må noen ha tolket regelverket svært rigid.

En annen fisker, som i en periode måtte være hjemme med mindreårige barn på grunn av ektefelles sykdom, mistet av samme grunn sin konsesjon.

Fiskere bør ha de samme rettigheter til sykefravær og velferdspermisjon som andre, og samtidig ha muligheten til å beholde sitt yrke.

Svar:

Det er noe uklart hvilke regler det siktes til i spørsmålet. Jeg vil derfor i det følgende gi en kort redegjørelse for ulike aktivitetskrav.

I henhold til lov av 26. mars 2000 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) kan ervers-tillatelse kun gis til den som har drevet ervervsmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem årene og fortsatt er knyttet til fiske- og fangststyrket. Unntak fra dette aktivitetskravet er gjort for fartøy under 50 fot, jf. forskrift av 18. juli 1956 om eiendomsrett til fiskefartøyer m.v. Dette aktivitetskravet er begrunnet med at man ønsker å ha en fiskereid fiskeflåte. At man har sagt tre av de fem siste årene, og ikke for eksempel tre av de tre siste årene, medfører at en person som har vært sykemeldt en viss periode ikke mister retten til å eie et fiskefartøy over 50 fot.

I tillegg til at det kreves ervervstillatelse for å eie fiskefartøy, kreves det i en rekke fiskerier at man har konsesjon/tillatelse, eller er tildelt årlig deltakeradgang, for å kunne delta i fisket. Et eksempel på en årlig tildelt deltakeradgang er deltakelse i gruppe I i torskefisket nord for 62°N, og et eksempel på konsesjon/tillatelse er avgrenset nordsjøtråltillatelse. Også konsesjoner/tillatelser og årlig tildelt deltakeradgang inneholder normalt et aktivitetskrav. Aktivitetskravet er imidlertid definert forskjellig.

I torskefisket gruppe I er det pr. i dag et vilkår at vedkommende har levert minst 15 % av sin torskekvote i ett av de to siste årene, jf. forskrift av 3. desember 1999 om adgang til å delta i fisket for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62°N i 2000. Vedkommende fisker kan altså la være å delta i torskefisket i det hele tatt et av årene, såfremt vilkåret er oppfylt det annet år. Vilåret kan således ikke sies å være særlig strengt. I tillegg kan det gis dispensasjon i en rekke tilfeller hvor vedkommende ikke hadde mulighet til å oppfylle aktivitetskravet i den aktuelle toårsperioden.

Dispensasjonsbestemmelsen blir tolket forholdsvis strengt, noe som henger sammen med at hovedvilkåret - at man må ha levert 15% av torskekvoten i ett av de to siste årene - ikke kan sies å være et strengt vilkår. Normalt vil også en person som har vært sykemeldt i en viss periode kunne klare å oppfylle hovedvilkåret, uten å måtte gå veien via en dispensasjonssøknad.

Når det gjelder aktivitetskravet i henhold til forskrift av 12. desember 1986 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål (trålforskriften) § 15-1, herunder aktivitetskravet i forbindelse med avgrenset nordsjøtråltillatelse, er vilkåret at fartøyet må ha vært nytt til trålfiske minimum 3 måneder i løpet av en toårsperiode for at ny eier kan gis tillatelse til fortsatt drift. Også dette vilkåret er av en slik karakter at tillatelsen ikke vil bortfalle selv om vedkommende fisker er sykemeldt en viss periode, så lenge fartøyet har drevet trålfiske angjeldende tremånedersperiode. Verdt å merke seg når det gjelder aktivitetskravet i trålforskriften, er at dette kun gjelder i forbindelse med eierskifte, utskifting og ombygging. Det vil si at så lenge fartøyet ikke skal selges, utskiftes eller ombygges, faller ikke tillatelsen bort selv om fartøyeier er sykemeldt i en lengre periode. Trålforskriften § 16-1 inneholder imidlertid en bestemmelse om inndragning av tråltillatelse, som gir hjemmel for å inndra en tillatelse dersom den i løpet av et sammenhengende tidsrom av to år ikke er benyttet i mer enn 2 måneder. Denne bestemmelsen gir imidlertid rom for å utvise et skjønn, slik at man kan ta i betraktning forhold som en sykemelding.

I tillegg til ovennevnte aktivitetskrav, har man i forbindelse med lukkingen av bestemte fiskerier sett hen til deltakelse i foregående år når det gjelder hvem som skal falle innunder den begunstigede gruppen. Når man går til det skritt å lukke et fiskeri, er begrun-

nelsen at fartøymassen som deltar i fiskeriet overstiger ressursgrunnlaget. En lukking av et fiskeri har følgelig både en ressursmessig og en lønnsomhetsmessig side. En for stor fiskeflåte i det enkelte fiskeri medfører stort press på ressursene, og det stilles store krav til fiskeriforvaltningen i forbindelse med å skulle stenge fisket når kvoten er oppfisket. I tillegg blir lønnsomheten lav pr. fartøy som deltar. Når man lukker et fiskeri vil det alltid være noen som "nesten oppfyller" vilkårene for å få konsesjon/tillatelse eller for å bli tildelt årlig deltakeradgang, og som av den grunn føler det urimelig at han/hun ikke ble omfattet av ordningen.

Til spørsmålet om hva jeg akter å gjøre, vil jeg si at vi løpende evaluerer våre reguleringer, og dersom vi ser at et regelverk slår uheldig ut, vil vi selvsagt forsøke å endre på dette. Jeg har imidlertid ikke til hensikt å gå inn og endre på vesentlige punkter når det gjelder de forskjellige aktivitetskravene pr. i dag.

Spørsmål nr. 88

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 4. desember 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Statoils hovedkontor er lokalisert på Forus ved Stavanger. Det betyr at ansatte må transporteres for å komme til/fra jobb. Det har kommet for en dag at Statoil gir sine ansatte rentefrie billån, og fra før disponerer selskapet et betydelig antall parkeringsplasser. Statoil oppmuntrer på denne måten til økt bilbruk, og svekker muligheten for et godt kollektivtilbud til område, bl.a. planene for utbygging av en bybane.

Hva synes miljøvernministeren om at statsselskapet opptrer på denne måten?»

Begrunnelse:

Det vises til at Statoil fortsatt er 100 % statlig eid, og at regjeringen kan gripe inn ovenfor selskapet, om det menes at dette er nødvendig jf. f.eks. inngripen ovenfor Statkraft i saken om Beiarn.

Svar:

Det er et nasjonalt mål å begrense veksten i transport med privatbil i byområdene og legge bedre til rette

for bruk av kollektive transportmidler og sykkel. Dette må skje gjennom en kombinasjon av virkemidler og tiltak, bl.a. innføring av vegprising og parkeringsregulering, stimulering av miljøvennlige transportformer og utvikling av utbyggingsmønstre som reduserer transportbehovet og bygger opp under kollektivløsninger.

Regjeringen arbeider med utvikling av disse rammebetingelsene. Miljøverndepartementet har i tillegg innledet en dialog med næringslivet, bl.a. Birkebeinerlaugets miljønettverk, om utvikling av løsninger som bedriftene selv kan gjennomføre for å redusere bilbruken. Begrensning av tilgangen på parkeringsplasser og muligheten for å gi ansatte månedskort, er aktuelle tiltak som vurderes.

Det vil gi en viktig signaleffekt hvis statlig virksomhet går foran og gjennomfører denne type tiltak. Med bl.a. dette siktemålet er prosjektet "Grønn stat" igangsatt for å vinne erfaringer med hvordan integrering av miljøhensyn i statlig virksomhet best kan skje. Her er også transportsiden tatt opp, bl.a. med formål å påvirke de ansattes reisevaner.

Spørsmålet om Statoils praksis med rentefrie billån og avgiftsfrie parkeringsplasser for sine ansatte, har vært framlagt for Olje- og energidepartementet. Olje- og energiministeren legger til grunn at spørsmålet som her er reist, tilligger det selskapets styre og administrasjon å ta stilling til.

Spørsmål nr. 89

Innlevert 24. november 2000 av stortingsrepresentant Helge Bjørnsen

Besvart 5. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En småbarnsfamilie fra Kosovo er bortvist fra Norge, og bor etter sigende "på nåde" hos en slektning. Venner i Norge har forstått det slik at familien skulle få besøk av norske myndigheter. De har inntrykk av at situasjonen for familien er tiltagende vanskelig, og er bekymret for vinteren.

Medfører det riktighet at norske myndigheter skal etterprøve at familien lever under slike forhold som forutsettes for hjemsending av småbarnsfamilier, og kan det antydes en progresjon for slik oppfølging?»

Begrunnelse:

Beboere på Ringsaker statlige mottak i Moelv, og venner i nærmiljøet er bekymret for familien og frustrerte over norske myndigheters opptreden i denne saken. Familien ble hjemsendt samtidig som norske myndigheter ble kritisert for den måten barn uten norsk statsborgerskap ble behandlet.

Det er kanskje ikke å forvente at et byråkrati og mennesker med nære relasjoner til medmennesker skal ha samme aksept for hvilke forhold hjemsendte flyktninger må innfinne seg med. Ikke desto mindre knytter bekymringene seg til førstehånds opplysninger, og en forventning om at norske myndigheter følger opp det som er oppfattet som et løfte. Det er viktig for de berørte å få klarhet i om dette er en felles forståelse, og derved få klarhet i hva som kan forventes av norske myndigheter. Saken har også prinsipiell betydning. Den bidrar til å belyse grensene for hva som er humane begrunnelser for barns fortsatte opphold i Norge.

Svar:

Jeg antar spørsmålet gjelder familien (...) med tre barn, som ble uttransportert til Kosovo 23. oktober i år.

Til orientering kan jeg opplyse at jeg ga en redegjørelse i Kommunalkomiteen i Stortinget 1. november i år, vedrørende bl.a. situasjonen for denne familien. Komiteen fikk også overlevert en skriftlig gjengivelse av redegjørelsen. Denne følger vedlagt.

Etter at jeg ble kjent med at familien (...) hadde blitt uttransportert på et tidspunkt hvor det var gitt signaler om at vi ville vurdere å begrense returer for barnefamilier uten tilgjengelig bolig i Kosovo, tok jeg straks initiativ for å undersøke situasjonen for familien.

Bl.a. som følge av en del opplysninger som har vært fremstilt i norske medier, har representanter for norske myndigheter foretatt flere besøk til (...) familien for å få en sikker klarlegging av deres situasjon. Vi har også besøkt familien etter at den generelle uttransporteringsstansen for barnefamilier ble innført 25. oktober i år og også etter at jeg ga min redegjørelse i kommunalkomiteen 1. november. Representanter for Kommunal- og regionaldepartementet besøkte familien senest 25. november i år.

Etter de undersøkelser som er gjort av norske myndigheter gjennom flere samtaler og besøk på familiens bosted, har man ikke funnet noe grunnlag for å konstatere at familien har møtt problemer ved retur som tilsier at de har et særskilt behov for oppfølging fra norske myndigheter. Det er ingen holdepunkter for at familien er spesielt vanskeligstilt hverken i forhold til å klare seg gjennom vinteren eller i forhold til den fremtidige situasjonen.

Familien bodde opprinnelig i en boligdel av en driftsbygning. Selv om det er skader på driftsbygningen er

boligdelen både av en slik karakter og i en slik forfatning som er relativt vanlig i Kosovo. Før krigen benyttet familien kjøkken og bad i naboboligen som tilhørte (...) far. Denne boligen er nå totalødelagt.

Familien bor i dag i et oppholdsrom med innlagt strøm i en nabobolig som tilhører (...) onkel. Boligen er en toetasjers mursteinsbygning hvor byggearbeidet ble påbegynt i 1987. Grunnflaten i huset er ca. 100 kvadratmeter. Annetasjen er ikke ferdigstilt og er i dag ikke beboelig. Onkelen og tanten bor alene i denne boligen, og familien (...) har fått forsikringer om at de kan disponere et av boligrommene i 1. etasje så lenge de har behov for det. Det kan for øvrig opplyses at det i henhold til familiens kusine finnes fire andre (...) familier fra samme landsby som har vært/ er i Norge. Ingen av deres hus er skadet. Det ville på denne bakgrunn være svært avvikende fra kosovoalbansk kultur dersom familien (...) ikke skulle få anledning til å bo enten hos disse eller hos onkelen inntil familien selv har funnet en varig boligløsning. Både familien selv og onkelen har for øvrig bekreftet overfor norske myndigheter at de kan fortsette å bo hos onkelen så lenge det er nødvendig. Det bemerkes i denne sammenheng at den norske tilbakevendingsattachéen ikke er kjent med noe enkelttilfelle hvor tilbakevendte familier har blitt kastet ut av slektninger som de har hatt et behov for midlertidig opphold hos.

Ut i fra de undersøkelser som er foretatt av norske myndigheter i forhold til kostnadene ved boligbygging i Kosovo, kan det for øvrig bemerkes at familien (...) må vurderes å ha gode muligheter for å bygge en ny bolig, eller å utbedre sin tidligere bolig. Familien fikk tilsammen kr. 75 000,- i tilbakevendingsstøtte fra norske myndigheter da de første gang returnerte til Kosovo i januar/februar 2000. De brukte ca. kr. 40 000,- av disse pengene under sitt 3 uker lange opphold i Kosovo. Da norske myndigheter var i kontakt med familien første gang etter at de ble returnert i oktober i år, opplyste de at de fortsatt hadde igjen ca. kr 35 000,- av tilbakevendingsstøtten. Ut i fra FN-standard vil et nytt hus for familien kreve 30 kvadratmeter. Kostnadene hos lokale byggvarefirmaer tilsier at prisen for dette vil være ca. kr. 25 000,- dersom familien utfører arbeidet selv. Dersom man leier inn arbeidskraft vil prisen måtte økes med ca. kr. 6 000 -7 000,-.

Avslutningsvis vil jeg tilføye at familien (...) med unntak for de alminnelige vanskelighetene ved situasjonen i Kosovo, ikke har opplyst om noen andre særskilte problemer overfor norske myndigheter etter at de returnerte. Dette gjelder også i forhold til barna som har fått skoleplasser på hjemstedet.

Vedlegg til svar:

Statsråd Sylvia Brustad:

Redegjørelse i kommunalkomiteen 1. november 2000 om kosovoalbanske barnefamilier og tilbakevending/retur.

Jeg viser til brev fra komiteen av 27.10.00 med vedlagt brev av 26.10 til komiteen fra Magnhild Meltveit Kleppa.

Bakgrunn

Den tidligere regjeringen besluttet våren 1999 å ta ut ca 6000 personer fra Kosovo som befant seg i flyktningleire i Makedonia, der de hadde søkt tilflukt fra forfølgelse og krigshandlinger i Kosovo. Disse, og ca 2000 andre personer fra Kosovo som enten hadde kommet til Norge som asylsøkere før krigen eller før august 1999, ble gitt kollektiv beskyttelse i Norge. Ca. 8000 personer fra Kosovo ble gitt tillatelse til ett års opphold uten at det ble foretatt noen individuell vurdering av om den enkelte sto i fare for å bli forfulgt. Forutsetningen var at de skulle returnere til Kosovo så snart det var trygt.

Allerede 06.08.1999 opphevet Regjeringen Bondevik beslutningen om å gi personer fra Kosovo kollektiv beskyttelse fordi det ikke lenger forelå noen generell fare for forfølgelse. Opphevelsen innebar at tillatelsene ikke kunne fornyes. Ønsket noen å fremme en søknad om beskyttelse når den ettårige tillatelsen gikk ut, måtte det gjøres i form av å fremme en søknad om asyl. Alle de 8000 som fikk kollektiv beskyttelse hadde rett til tilbakevendingsstøtte på kr 15 000 pr person i familien, dersom de vendte frivillig tilbake til Kosovo før utløpet av den kollektivt gitte tillatelsen. Våren 2000 ble det klart at en rekke kosovoalbanske ville søke asyl for å få en individuell vurdering av sin sak. Det ble da besluttet å etablere en favoriserende særordning. Disse skulle likevel få tilbakevendingsstøtte selv om den ettårige tillatelsen deres var gått ut. Forutsetningen var at de frivillig reiste til Kosovo innen en måned etter at de fikk avslag fra Utlendingsdirektoratet på sin søknad om asyl (dvs beskyttelse mot forfølgelse) og opphold på humanitært grunnlag. Til nå har ca 3400 personer fra Kosovo reist frivillig fra Norge med slik støtte. I tillegg er ca 100 personer returnert ved tvang som følge av at de ikke har reist frivillig innen utløpet av utreisefristen.

Norske myndigheters kontakt med FN-administrasjonen i Kosovo, UNMIK og deres vurderinger

Norske myndigheter har helt siden FN overtok administrasjonen av Kosovo, hatt løpende kontakt med de ulike UNMIK - organene og UNHCR. UNMIK har opprettet en særskilt komité for returspørsmål, hvor bl.a. UNHCR og OSSE er representert. Vi har hatt løpende kontakt med denne komiteen i forhold til utformingen av den norske returpolitikken. I et møte 1. august i år ble planene for den norske returpolitikken lagt frem for komiteen i et eget møte. UNMIK hadde ingen innvendinger til denne.

Jeg var også selv i kontakt med ulike representanter for FN-administrasjonen under mitt opphold i Kosovo i august i år. Det ble gjentatte ganger sagt at sikkerhetssituasjonen for kosovoalbanere generelt ikke utgjorde noe problem. Derimot ble det fremholdt at gjenoppbyggingen i Kosovo ikke gikk så raskt som forventet. Det var derfor en frykt for at land som hadde tatt i mot store antall kosovoalbanere skulle sende mange tilbake i vinterperioden. Dette ville utgjøre en belastning for systemet, og spesielt hvis dette var personer som ikke hadde bolig eller var syke og hjelpetrengende. Ut fra den norske ordningen med tilbakevendingsstøtte, ble det understreket at dette var en meget generøs ordning og det ble også påpekt at de som returnerte med slik støtte hadde mulighet for hjelpe seg selv. Hjemsendte innen denne kategorien ville ikke belaste systemet på samme måte som personer som ble sendt hjem fra andre land uten tilbakevendingsstøtte eller med langt mindre ytelser.

Representanter for norske myndigheter var også tilstede da UNMIK presenterte sitt oppdaterte Policy Paper om repatriering av kosovoalbanere i oktober i år. Så snart jeg ble kjent med UNMIKs anbefalinger, sørget jeg for at det ble foretatt en vurdering av hvilke tiltak som kunne være aktuelle fra norsk side, og spesielt da i lys av de signaler jeg fikk under oppholdet der.

Representanter for norske myndigheter tok derfor, som første land, initiativ til et eget møte med UNMIK 18. oktober i år for å få utdypet en del av innholdet i deres nye anbefaling. På dette møtet presiserte UNMIK at hovedformålet med appellen var å få en begrensning i antallet returnerer for personer som

ikke har bolig. Når det f.eks. gjaldt unge enslige menn, ville det ikke være noe større problem med retur selv om disse manglet bolig, fordi disse lett ville få plass hos familiene. I tillegg til problemer med bolig, var UNMIK også opptatt av å unngå retur av personer som er i en sårbar situasjon f.eks. personer som vil utgjøre en særskilt belastning for helsevesenet eller sosialvesenet m.v. På samme måte ønsket man at det ikke skulle returneres for mange familier med barn i skolepliktig alder midt i skoleåret.

Appellen for UNMIK må i første rekke forstås som en politisk oppfordring, der man i tillegg til hensynet til den enkelte, også har lagt vekt på hensynet til UNMIKs arbeid med å etablere velfungerende samfunnsstrukturer i Kosovo. Appellen fra UNMIK om å begrense returene i vinterperioden, kan ikke tolkes slik at personer uten bolig eller barnefamilier som ikke får skoleplass til barna mv., har rett til beskyttelse i henhold til gjeldende flyktningrettslige vurderinger.

Når det gjelder hvilke grupper som fortsatt kan ha behov for beskyttelse, gav UNHCR allerede i mars i år ut et sammenfattende notat med oversikt over hvem som bør vurderes særskilt med sikte på individuell beskyttelse. I samme notat redegjorde også UNHCR for hvilke grupper man mente måtte vurderes særskilt ut fra rene humanitære grunner. Dette er anbefalinger som vi har gått nøye gjennom og som tillegges stor vekt ved vurderingen av de enkelte saker.

Også etter at det ble truffet beslutning om ikke å returnere barnefamilier med tvang frem til 1. mars neste år, har norske myndigheter vært i kontakt med FN-administrasjonen og orientert om beslutningen. Det ble igjen presisert at UNMIK ikke har kommet med en generell oppfordring om ikke å returnere noen barnefamilier, spesielt i lys av den norske ordningen med tilbakevendingsstøtte, men at de har påpekt at det eventuelt kan belaste skolesystemet dersom mange vender tilbake midt i skoleåret. Den norske beslutningen bidrar således til å redusere den totale belastningen over vinteren, hvilket de var takknemlige for. Det ble ellers pekt på at antallet potensielle returnerer fra Norge også er forholdsvis lavt sammenlignet med potensialet fra andre land, og som sådan derfor ikke er noe stort problem.

Ordningen med midlertidig returstats

Som det fremgår ovenfor ønsket jeg, før det ble truffet noe beslutning som følge av UNMIKs nye anbefalinger, bl a å ta kontakt med UNMIK for å få en ytterligere belysning av deres holdninger mv, herunder til hvordan de stilte seg til retur av barnefamilier som returnerte med tilbakevendingsstøtte fra Norge. Jeg ønsket også å undersøke hvordan andre land ville forholde seg til UNMIKs anbefalinger. Det siste fordi det

er ønskelig at norske myndigheter i størst mulig grad samordner sin returpolitikk med de øvrige tilfluktslandene. Blir det for store forskjeller i returpolitikken, leder det erfaringsmessig til at asylsøkere forflytter seg mellom tilfluktslandene og drar til det landet som fører den mest "gunstige" politikken når de har fått avslag i det opprinnelige oppholdslandet.

Spørsmålet om å innføre stopp i returer har også en annen side. Vi vet av erfaring at asylsøkere som har fått avslag, ofte får falske forhåpninger om at de likevel vil få oppholdstillatelse når det iverksettes en returkans. Mange opparbeider seg etter hvert tilknytning til Norge og jo lengre tid de er her, jo mindre innstilt blir de på å returnere. Dette gjelder særlig personer som har funnet seg arbeid i Norge og barnefamilier. Lenger opphold her bidrar altså til å vanskeliggjøre gjennomføringen av returer i mange saker. Også dette var forhold jeg mente man burde vurdere nærmere. Det samme gjelder de økonomiske konsekvensene. Tilsvarende ville jeg vurdere om tilbakevendingsstøtten skulle opprettholdes ved en eventuell returkans.

Beslutningen om at kosovoalbanske barnefamilier ikke ville bli sendt ut med tvang før etter 1. mars neste år, dvs en midlertidig returkans for barnefamilier, ble truffet 25. oktober i år.

Denne innebærer at alle familier med barn under 18 år vil få lov til å bli i landet til 1. mars 2001 selv om de får eller har fått endelig avslag på sine asylsøknader før dette tidspunktet. Ordningen omfatter alle kategorier av barnefamilier, dvs. både barnefamilier som har hatt kollektiv beskyttelse og barnefamilier som kom til Norge som asylsøkere etter at kollektiv beskyttelse ble opphevet 6. august 1999. Fordi det ikke er mulig å undersøke om søkerne faktisk vil disponere en bolig ved retur, er alle barnefamilier omfattet av beslutningen.

De fleste som ble evakuert i forbindelse med krigen i Kosovo oppholder seg fortsatt i statlige mottak. Her vil de kunne bli boende fram til utreise etter 1. mars 2001 eller utløpt utreisefrist. Ytelser i henhold til pengereglementet for statlige mottak vil bli opprettholdt fram til samme tidspunkt. Familiene vil også beholde ytelser som barnetrygd og eventuell kontantstøtte. Barna vil følge undervisning i skolen på vanlig måte. Voksne kan delta i eventuelle tilbakevendingsprosjekter og lignende.

En del familier er av medisinske eller sosiale årsaker bosatt i en kommune, eller de har flyttet til en kommune på egen hånd. Barnefamilier vil fortsatt kunne bli boende i kommunen fram til 1. mars 2001 eller til gitt utreisefrist. Kommunene vil få integrerings-tilskudd i henhold til reglene som gjelder for andre som er bosatt, men som reiser fra landet i tilskuddsperioden.

Selv om det er innført en midlertidig returkans

for barnefamilier vil saksbehandlingen fortsette som før, slik at det blir fattet vedtak også i vinter. Personer som har arbeidstillatelse vil kunne fortsette å arbeide fram til utløpet av utreisefristen.

De som hadde/har rett til tilbakevendingsstøtte, vil opprettholde denne retten dersom de tar kontakt med Utlendingsdirektoratet (UDI) innen 1. mars for å få plass på returfly som vil bli satt opp av direktoratet. For de som mottar avslag fra UDI etter 1. mars, gjelder samme regel som hittil. De må ta kontakt med UDI for å avtale utreise innen en måned etter UDIs vedtak. De som ikke innretter seg etter UDIs vedtak men som blir i Norge inntil klagen er behandlet, mister retten til støtte.

Personer som var omfattet av den midlertidige returkansen, og som har fått vedtak som innebærer at de skal forlate Norge, men som ikke har meldt seg for UDI før 1. mars, vil bli sendt ut i henhold til ordinære rutiner dersom de gitte utreisefrister er oversittet.

Personer som ikke er omfattet av den midlertidige returkansen

Enslige og par uten barn, vil ikke være omfattet av den midlertidige returkansen, men forutsettes å kunne returnere også i vinter dersom de får avslag på sine søknader.

I disse tilfellene er det snakk om retur av en eller to voksne personer. Jeg legger til grunn at det vil være langt mindre problemer med å skaffe en boligløsning, dersom de ikke skulle ha en egen bolig å returnere til.

Jeg vil for øvrig understreke at også når det gjelder personer i denne kategorien som på grunn av individuelle forhold vil være særskilt sårbare i forhold til en retur, men uten at forholdet gir tilstrekkelig grunnlag for asyl eller oppholdstillatelse, vil det bli vurdert om det kan være grunnlag for en forlenget utreisefrist eller eventuelt en midlertidig oppholdstillatelse for et begrenset tidsrom.

Norske myndigheters vurdering av asylsøknadene fra kosovoalbanere

Alle som har søkt om asyl vil få sine søknader vurdert på individuelt grunnlag i forhold til alminnelig regelverk og praksis for asyl og oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Personer som ikke oppfyller de alminnelige vilkårene skal returnere til hjemlandet. For barnefamilier blir dette etter 1. mars neste år.

Mange kosovoalbanere baserer sin søknad om asyl på manglende eller dårlig bolig og mangel på arbeid. I tråd med alminnelig praksis er dette ikke forhold som alene kan gi grunnlag for oppholdstillatelse i Norge.

Det samme gjelder i forhold til personer med helsemessige problemer, med mindre disse er svært alvorlige eller livstruende. Selv om søkerens helsemessige situasjon ikke alene gir tilstrekkelig grunnlag for å innvilge oppholdstillatelse, vil vi imidlertid i mer alvorlige tilfeller vurdere om det kan være aktuelt å utsette utreisefristen eller å innvilge en kortvarig oppholdstillatelse for at søkeren skal kunne få gjennomført behandlingen før retur.

Når det gjelder etniske minoriteter fra Kosovo er det ikke aktuelt å returnere disse til Kosovo ut fra den nåværende situasjonen.

Familien (...) situasjon

Familien (...) kommer fra Lipljan kommune. I kommunen var ca. 86% av boligene beboelige etter krigen. Dette tilsvarer situasjonen i de 3 andre kommunene hvor storparten av de som kom med luftbro til Norge og Vesten kom fra. Få av de evakuerte kom fra de midtre og vestre delene av Kosovo, hvor omfanget av krigsødeleggelser er dramatisk verre. Der er mellom 46% og 83% av boligmassen i de ulike kommunene alvorlig eller totalskadet. Boligsituasjonen i Vest-Kosovo preges da også av dette, og flere steder er det opprettet teltleire for boligløse. Over hele Kosovo har det siden krigen blitt vanlig at husløse tar inn hos andre i familien som har fått beholde huset. Mange unge familier bodde også sammen med storfamilien før krigen. Tilbakevendingsattacheen har i sitt arbeid besøkt OSSE og UNHCR i mange kommuner for å finne ut om noen nå blir kastet ut. Foreløpig er det ikke opplysninger om at så har skjedd. Tilbakevendingsattacheen har i løpet av sitt arbeid i Kosovo besøkt mange tilbakevendte familier som har tatt inn midlertidig hos slektninger. Ingen av disse er blitt truet med å bli kastet ut. Dette fordi det kosovoalbanske samfunn er bygget opp rundt storfamiliene og moral, ære, lojalitet og omsorg er knyttet til storfamilien. Kosovoalbanere strekker seg derfor svært langt for å hjelpe sine egne. Dette så vi jo også under Nato-aksjonene, våren -99.

Jeg finner ellers god grunn til å stille spørsmålsteget ved de opplysninger om familien (...) og bl a deres bosituasjon som er formidlet gjennom media i den senere tid. Det er for meg svært vanskelig å se at disse opplysningene bygger på den faktiske situasjonen. Representanter for norske myndigheter har ved to anledninger oppsøkt familien, snakket med dem og har vært vist rundt i så vel (...) hus, hans fars hus og onkelens hus. De følgende opplysningene er basert på disse besøkene.

Før krigen bodde (...) med ektefelle og barn i et mursteinshus som var bygget i 1982. Huset lå på farens eiendom. På spørsmål fra den norske tilbakevendingsattacheen om hvordan det sto til med dette huset, svarte (...) at den delen/det rommet de tidligere hadde bodd i, sto som før. Den delen der de hadde hatt stall var ødelagt. Huset hadde innlagt strøm og vann, som ikke er koblet til nå. Både hustypen og forfatning av huset er vanlig i Kosovo. På landsbygda henter mange vann fra brønn på gårdsplassen, og har ikke innlagt kloakk. (...) og hans familie brukte kjøkkenet og badet i mursteinshuset ved siden som tilhørte hans far. I dette ca. 70 m² store huset bodde (...)

far, mor og 4 øvrige familiemedlemmer. Farens hus er totalskadet. Dermed har (...) og hans familie ikke lenger tilgang på kjøkkenet og badet der. Familien har imidlertid mottatt tilbakevendingsstøtte og kan om de selv velger, oppgradere sin tidligere bolig, som allerede i dag er i bedre stand enn svært mange boliger i Kosovo.

(...) fortalte ellers at han før krigen tjente ca. 200 NOK pr. måned i jobben som økonom for et lokalt kosovoalbansk firma. Hans kone var sykepleier. Pengene de tjente var ikke nok til å overleve på. Farens åkerland var derfor et viktig element i familiens økonomi.

Ved tilbakekomsten flyttet (...) og familien inn hos onkelen i et romslig nyere mursteinshus, med tre rom, kjøkkenet og badet. I tillegg er det et anneks. Huset har strøm og varme. Det er bare (...) onkel og tante som bor der, i tillegg til familien (...) som disponerer et eget rom på 20 m². Ved besøk fra tilbakevendingsattacheen 30.10.00 bekreftet alle at familien (...) kunne bo der så lenge de ville.

Ifølge (...) kusine, (...), finnes det fire andre navngitte (...) familier fra landsbyen som har vært/ er i Norge. Ingen av deres hus er skadet. Det vil være svært avvikende fra kosovoalbansk kultur om ikke (...) og hans familie kunne bo enten hos disse eller hos onkelen inntil de har tatt standpunkt til hva de vil gjøre videre.

(...) sa selv at familien hadde igjen 35 000 av en tilbakevendingsstøtte på totalt 75 000 NOK som de fikk utbetalt da de reiste til Kosovo første gang. Av disse pengene skal 40 000 ha gått med på til å dekke familiens 3 uker lange besøk til Kosovo i januar/februar 2000. Det gjenstående beløpet 35 000 NOK er uansett et anseelig beløp i Kosovo og utgjør flere brutto årslønner ifht det de fleste tjener i Kosovo. Basert på

FN-standard vil et nytt hus for familien kreve 30 kvadratmeter. Utfra prisene hos lokale byggvarefirmaer kan de bygge nytt hus selv for ca. 25 000 NOK. Prisen blir ca. 6-7000 mer om de leier inn arbeidskraft. Dersom de leier inn hjelp vil det ta ca. 15 dager å bygge et hus, og ca. 4 uker om ved familiens gjør det ved egeninnsats. Ifølge Flyktningerådets representant bugner det av byggevarer i Kosovo. Byggevarene er tilgjengelig i hele Kosovo og prisene varierer i liten grad. I denne sammenheng er det og viktig å understreke at vinteren enda ikke er kommet til Kosovo og at byggeaktivitet fortsatt går for fullt over hele Kosovo.

Hva møter de som returnerer fra Norge

De færreste fra Norge er hjelpetrengende ved hjemvending til Kosovo. Dette skyldes i hovedsak tre forhold: 1) Norge forholder seg til UNHCR sine anbefalinger om ikke å sende hjem de mest utsatte gruppene, dvs disse får enten oppholdstillatelse eller utsatt utreise til våren 2) De fleste av kosovoalbanerne som kom til Norge gjennom evakueringsprogrammet, kom fra den minst skadede delen av Kosovo, og 3) alle som har hatt kollektiv beskyttelse og som benytter seg av retten til å vende tilbake med tilbakevendingsstøtte har med seg 15 000 NOK pr. person til Kosovo.

På grunn av den høye tilbakevendingsstøtten, får tilbakevendte fra Norge av prinsipielle grunner, tilgang på svært lite hjelp i Kosovo. Dette fordi den humanitære støtten som finnes ikke rekker til alle i Kosovo, og det er mange som er langt mer hjelpetrengende enn de som har vært i Norge. Jeg minner om at ca. 500 000 mennesker flyktet under NATO-bombingen til Albania fra det ødelagte Vest-Kosovo, mens ca. 350 000 flyktet fra Øst-Kosovo til Makedonia. Disse har ikke fått tilbakevendingsstøtte fra noe land. Det fikk heller ikke de 2-300 000 som var internt fordrevne i Kosovo under krigen. I køen av mennesker som ønsker hjelp til å gjenoppbygge sine hjem, prioriteres de som ikke fikk tilflukt i vesten.

Dersom en familie fra Norge eller andre land kommer tilbake til et totalskadet hus og ikke finner noen de kan bo hos, får de tilbud om å tilbringe de første døgnene i et akuttmottak i regi av International Organisation for Migration (IOM). Deretter får de vintertelt med ovn med kokeplater av UNHCRs implementerende partner ADRA. Etter dette er de overlatt til seg selv og sitt eget initiativ.

Det finnes noen få kollektive sentre i Kosovo og disse kan foreløpig huse kun 7000 personer. UNMIK vil imidlertid prioritere plassen i sentrene for de svakeste gruppene i Kosovo. Ettersom Norge er svært forsiktig med å sende tilbake slike tilfeller, er det liten grunn til å tro at noen av dem som har vært i Norge vil finne veien dit.

Ettersom mange av de som kom til Norge var familier, har mange reist tilbake med relativt store beløp i tilbakevendingsstøtte, på linje med familien (...) Noen har investert pengene i gjenoppbygging av sin bolig. Mange av dem som har vendt tilbake fra Norge, har imidlertid funnet sine gamle boliger i relativt god stand. Da er pengene gått til utbedringer av boligen samt innkjøp av inventar. I noen tilfeller har også familier som ikke hadde hus før krigen, kunnet bygge seg et eget hus for støtten herfra. Det er flere eksempler på dette, også i (...) hjemkommune Lipljan. Enkelte familier har også startet egen virksomhet ved hjelp av tilbakevendingsstøtten.

Spørsmål nr. 90

Innlevert 27. november 2000 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 1. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Spørsmålet blir blant annet om statsråden ivrer like mye på å få behandlet norske pasienter i utlandet som helsemyndighetene i Schleswig-Holstein ivrer etter å få operert ventelistepasienter fra Norge.

Vil helseministeren ta det overordnede ansvar sammen med fylkeskommunene for å få til ordninger som vil hjelpe pasienter ut av køen, og samtidig få operert langt flere enn det som Norge klarer i dag?»

Begrunnelse:

Helsemyndighetene i Schleswig-Holsteins hovedstad Kiel ivrer etter å få utnytte sin ledige kapasitet til å ta hånd om pasienter som venter på operasjon i Norge.

Det er gitt signaler om at tyske sykehus står klare til når som helst å utføre operasjoner av alle slag; fra enkle steriliseringer til omfattende kreft- og hjertekirurgi.

Det er kommet så langt etter sigende, at enkelte klinikker alt har skaffet seg norsktalende medisinsk personale.

Helseministeren har endelig gitt signaler om operasjoner i utlandet.

Det har ført til at enkelte sykehus og fylkeskommuner har fått konkrete tilbud fra Tyskland.

Av "prislisten" fremgår det for eksempel fjerning av åreknuter vel 4800 kroner. Av større inngrep koster en hofteproteseoperasjon drøyt 65000 kroner.

Det påstås at prisene ligger betydelig lavere enn det norske sykehus kan operere for, fra 50% og helt opp til 90% under kostnadene i Norge.

Til tross for disse tilbudene vegrer man seg med å slå til umiddelbart på disse tilbudene, noe som skal skyldes økonomien i de enkelte fylkeskommuner.

Tilbudene blir også sammenholdt med tilbud fra norske private klinikker.

Delstaten har i flere år behandlet pasienter fra Danmark.

Svar:

Som helseminister tar jeg det overordnede ansvaret for at ventelistene reduseres, og at pasienter får en medisinsk forsvarlig behandling. I tråd med Stortingets vedtak, er vi i ferd med å etablere et tilbud til pasienter som ikke får behandling i rimelig tid. I samarbeid med fylkeskommunene er det i ferd med å etableres ordninger slik at pasienter på venteliste kan sendes til utlandet.

Helsemyndighetene i Schleswig-Holstein er blant de behandlingsstedene som har kontaktet norske fylkeskommuner. I likhet med behandlingssteder bl.a. i Sverige og Danmark tilbyr disse seg å behandle norske pasienter.

Jeg mener det er positivt at norske ventelistepasienter kan få et tilbud i utlandet. Jeg mener også at det er viktig at man ikke sender pasienter til utlandet før det eller de behandlingsstedene som gir et kvalitativt godt tilbud til pasientene er funnet. Dette innebærer at det blant annet må avklares hvilken smitterisiko pasientene utsettes for.

Erfaringer fra tidligere pasientbroer og ventelistedugnader viser at ikke alle pasienter på venteliste er i

stand til å reise til utlandet, og heller ikke alle pasienter ønsker å reise til utlandet. Det er viktig at den kapasiteten som frigis i forbindelse med at enkelte pasienter behandles i utlandet kommer alle pasientene til gode. Som helseminister vil jeg til slutt påpeke at selv om vi ved å sende pasienter til utlandet kan korte ned ventetiden for noen pasienter, er det også viktig å styrke den permanente behandlingsskapasiteten i Norge slik at vi i fremtiden skal kunne behandle flest mulig pasienter i Norge.

Spørsmål nr. 91

Innlevert 27. november 2000 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 4. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Degernes Torvstrøfabrikk har hatt kontroll utført av Landbrukstilsynet på sitt fabrikanlegg den 20. oktober 2000. Som det fremgår av vedlagte brev av 21. november 2000 har eierne av denne lille bedriften opplevd kontrollen på en meget spesiell måte.

På hvilken måte skal en slik kontroll utøves på den enkelte bedrift, og har statsråden til hensikt å gå inn i denne enkeltsak for å bringe på det rene om de i brevet omtalte forhold er dekkende for hendelsesforløpet?

Vedlegg til spørsmål:

Landbruksdepartementet
v/landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen
Næringsminister Grete Knudsen
Næringskomiteen
Direktør og styre i Landbrukstilsynet
Kontroll / Politiavhør av Landbrukstilsynet.

Undertegnede, bedriftsledere, hadde den tvilsomme opplevelse å ha Landbrukstilsynet, representert ved revisor Anne Bøen, medrevisor Alf Reidar Selmer-Olsen og observatør Geir Smolan, på besøk og kontroll/"politiavhør"/bedriftsransakelse den 20. oktober d.å.

Degernes Torvstrøfabrikk er en liten bedrift i Utkant-Norge som sysselsetter 4 personer i full jobb + benytter lokale entreprenører til andre oppdrag, slik at den totale sysselsetning kommer opp mot 6 - 8 arbeidsplasser pr. år + skoleungdom i sommerhalvåret.

Vi leverer våre produkter stort sett til yrkesdyrkere over hele landet + eksporterer noe til Polen og har også eksportert torvprodukter til Japan. Vi tar ut 2 prøver av hvert produkt hver dag. Den ene prøven tar vi pH og ledetall av, mens den andre blir arkivert, for å kunne se på denne neste gang kunden bestiller, slik at kunden skal få samme type produkt fra gang til gang, det blir også skrevet inn i kundekartoteket, type torv og blandingsforhold. I tillegg, for ekstra kontroll, sender vi av og til også prøvene til Landbrukets Analysesenter, N.L.H. Ås, AnalyCen A/S, Moss, AgroLab Scandinavia A/B, Sverige og DEG - lab., Danmark.

Hvis ikke vårt kontrollapparat hadde virket, hadde ikke vi hatt de samme kundene år etter år. Våre kunder er vår beste kontrollinstans.

Vi har datomerking og nummerering av alle våre produkter, noe kun 2 fabrikker i Norge har pr. i dag.

Det er klart vi retter oss etter samfunnets lover og regler, men etter dette "politiavhøret" må man ha lov til å si ifra.

Vi betaler en kontrollavgift på kr. 1,24 pr. m³ produsert vare til Landbrukstilsynet. Vi er underlagt Gjødselforskriftene og forholder oss til denne.

På denne bakgrunn ønsket Landbrukstilsynet å avlegge oss et besøk, noe som for oss fortonet seg som et rent politiavhør. At offentlige midler blir brukt på en slik måte, må man reagere på, når 3 personer bruker en

dag for å fortelle oss alt vi gjør feil.

Bedriftskontrollen bestod av intervju/avhør av de ansatte i enerom, 2 personer stilte spørsmål, mens den 3. satt kun og skrev og noterte det som ble sagt, og mellom intervjuene hadde "de 3 " en diskusjon seg imellom bak lukkede dører.

Skulle vi gjennomføre alle de kontroller med all den papirmøllen som Landbrukstilsynet vil, må vi ansette en person som bare skal utføre kontroller, og ikke gjøre noe produktivt, da spør vi hvem som skal betale dette, en liten bedrift har ikke økonomisk anledning til det.

Det er helt klart at en liten bedrift ikke kan gjennomføre den samme omfattende kontroll og foretak som for eksempel Norsk Hydro, Borregaard, eller Norske Skog, noe myndighetene må klare å skille på. - Dessuten ville en dårlig produksjon og kontroll få økonomiske følger for oss som er en liten "mann & kone " bedrift.

Vi får ingen fallskjerm om vi gjør en dårlig jobb. Når en ser på hvor mange oppgaver det offentlige ikke gjennomfører skikkelig, blir en frustrert over misbruken av offentlige midler.

Selv om vi bor 10 mil fra hovedstaden, så har vi både radio, TV og aviser, hvor vi følger med alt rotet som skjer i det offentlige, hvor er internkontrollen her???

Landbrukstilsynet foretar ingen kontroll av de torv- og jordproduktene som importeres til Norge i dag og vi stiller oss også meget tvilende til om det betales kontrollavgift av alt som importeres. I tillegg ryktes det i markedet i dag og ble bekreftet av seksjonssjef Geir Smolan at det kunne forekomme innhold av udefinerte stoffer i enkelte importprodukter. (Kloakkslam?) Her burde Landbrukstilsynet virkelig legge ned mye arbeid, i stedet for å prøve å ta livet av Norsk Næringsvirksomhet. Her ble det argumentert med at det var begrensede resurser til å gjennomføre slike kontroller. - Kan vi svare myndighetene det samme når vi får krav? men det er klart enklere å overkjøre små bedrifter.

Vi har også ved flere anledninger spurt Land

brukstilsynet om en oversikt over omsetning både på import og av våre produkter på det norske markedet, men har fått til svar at de for tiden ikke har et system som fungerer, slik at det i dag ikke foreligger offentlige tall for omsetning av jord og torvprodukter verken import eller fra norske produsenter for årene 1994 - 1998, dette er meget beklagelig og er absolutt Landbrukstilsynets ansvar. I tidsrommet fram til 1994 ble opplysningen foretatt av Jordforsk / Jord & Myrselskapet og ble distribuert ut til alle som rapporterte inn sine tall.

Den 7/11 1997 hadde vi også besøk og kontroll fra Landbrukstilsynet ved Geir Smolan og Kari Bjørnøy, dette besøket har ennå ikke Landbrukstilsynet skrevet rapport fra og hva var i så fall hensikten med bruk av offentlige midler til dette besøket?

Når vi i forkant av besøket 20. oktober i år, tok kontakt med Landbrukstilsynet pr. telefon og fikk til svar at personen ikke var å treffe p.g.a. at Landbrukstilsynet hadde sportsdag, ja, da mister en fullstendig respekten for bruk av offentlige midler og offentlige tilsynsinstitusjoner, dette i tillegg til andre medieoppslag om Kvalitetssikring i det offentlige.

Vi håper dette brevet vil være et bidrag til å stille en del spørsmål om bruk av offentlige midler og statens vilje til å hjelpe, - og ikke drepe norsk næringsliv.

Er noe uklart, svarer vi gjerne på ytterlige spørsmål.

Ifølge seksjonssjef Geir Smoland, Landbrukstilsynet, Ås, er retningslinjene gitt av Landbruksdepartementet, v/Landbruksminister Bjarne Håkon Hansen.

Vi imøteser svar på vår beretning vedr. vårt ublide møte med Landbrukstilsynet, - svar på alle ovenstående spørsmål, - og det, før nye krav blir tilsendt oss, er det slik det skal foregå i framtiden, at Landbrukstilsynet skal drepe norsk næringsvirksomhet, ikke stimulere til ytterlige næringsutvikling i utkant-Norge.

Degernes 21. november 2000

Med vennlig hilsen

Degernes Torvstrøfabrikk

Ragnar R. Halvorsen og Brit Nesting Halvorsen»

Svar:

Jeg viser til spørsmål datert 25.11.00 fra stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen. Spørsmålet knytter seg

til en henvendelse fra Degernes Torvstrøfabrikk etter at de 20.10.00 hadde revisjonsbesøk fra Statens landbrukstilsyn.

Produksjon av torv er underlagt Forskrift om handel med gjødselvarer og jordforbedringsmidler mv. I 1998 ble det innført krav om internkontroll for en rekke innsatsvarer, herunder gjødselvarer. Bestemmelsene ble for torvbransjen gjort gjeldende fra 1.12.1998, med ett års overgangstid for å få et fungerende internkontrollsystem på plass. Forskriften gir bestemmelser både om hva systemet skal inneholde og hva som skal dokumenteres skriftlig.

Moderne regelverksutvikling baserer seg i stadig større grad på at den reglene retter seg mot, har et dokumentasjons- eller kvalitetssystem og at tilsynet dermed kan legges opp etter internkontrollprinsippet. På denne måten konsentreres oppmerksomheten mot virksomhetens egne systemer, rutiner og ansvar for å følge opp myndighetenes krav, i dette tilfellet at produktene tilfredsstiller forskriftens kvalitetskrav og derved sikrer at kjøperne får forventet kvalitet. Dette skal også redusere behovet for og effektivisere det offentlige tilsynet og samtidig sette fokus i bedriften på forbedringer. Tilsynet skjer i hovedsak gjennom såkalte revisjoner.

Revisjoner skal gjennomføres etter bestemte prosedyrer. Prosedyrene omfatter alt fra krav til varsling på forhånd, formkrav under selve revisjonen, til oppfølging etter revisjonen. Landbrukstilsynet har inntatt slike prosedyrer i sin kvalitetshåndbok. Denne prosedyren er lagt ved til orientering.

På bakgrunn av innholdet i brevet fra Degernes Torvstrøfabrikk har jeg innhentet skriftlig redegjørelse fra Statens landbrukstilsyn.

Hovedkonklusjonen i denne er at revisjonen er gjennomført i henhold til de vedtatte prosedyrer. Revisjonen ble gjennomført som en del av et kurs i systemrevisjon og det fulgte derfor med en nøytral "observatør". Bedriften var informert om dette på forhånd. Jeg legger vekt på at også denne observatøren mener revisorene gjorde en faglig sett god jobb og ellers oppførte seg korrekt på alle måter.

Revisjonen avdekket at Degernes Torvstrøfabrikk ikke har noe fungerende kvalitetssystem/internkontroll og det ble også avdekket avvik som øker risikoen for kvalitetsfeil.

På dette grunnlag er det utstedt pålegg om forbedringer. Disse er påklaget av torvstrøfabrikken. I forbindelse med klagebehandlingen oppdaget Landbrukstilsynet at man hadde gjort en formell feil ved utstedelsen av selve pålegget. Dette er derfor trukket tilbake og det vil bli utstedt et nytt pålegg på formelt riktig måte.

Revisjon skal i utgangspunktet være noe positivt som skal bidra til kvalitetsforbedringer i bedriften. Dette skal i neste omgang gi fortrinn for bedriften. Landbrukstilsynet har også i sin redegjørelse lagt vekt på at krav til system må tilpasses bedriftens størrelse, det vil si at små bedrifter tillates et mindre omfattende system enn større.

Jeg synes det er beklagelig at denne situasjonen har oppstått. Jeg har imidlertid merket meg at Statens landbrukstilsyn nå har tilbudt Degernes Torvstrøfabrikk et møte der man kan ta opp uklarheter rundt revisjonen.

Ut fra redegjørelsen til Statens landbrukstilsyn og at bedriften er tilbudt et møte, finner jeg på nåværende stadium ikke grunnlag for å gå dypere inn i denne saken.

Vedlegg til svar:

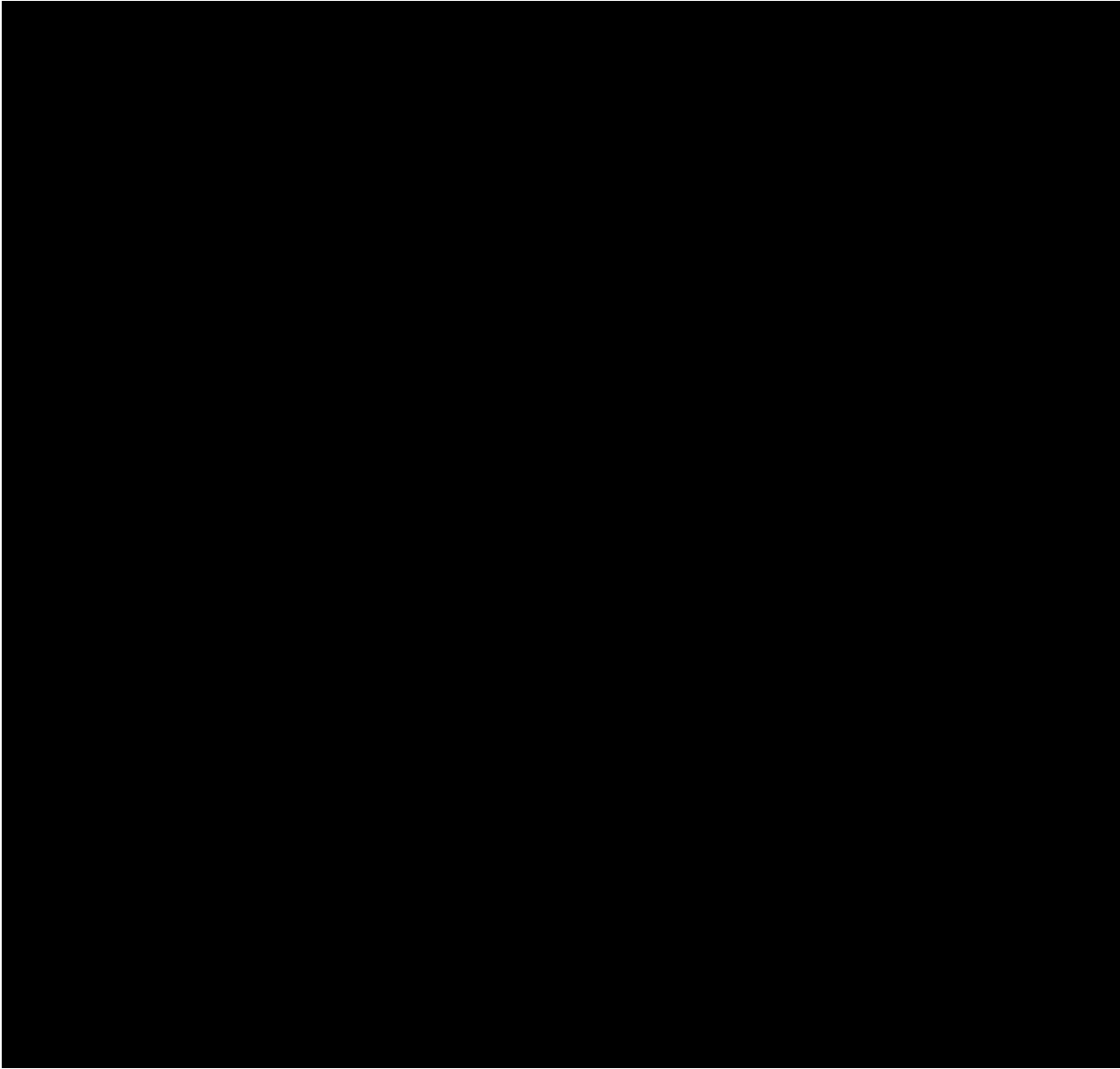
[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Formål: Undersøke om den reviderte bedriften har et tilfredsstillende og fungerende internkontrollsystem og at dokumentasjonen oppfyller kravene i gjeldende forskrift.

Dokument nr. 15:9

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 92

Innlevert 27. november 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 8. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Våren og sommeren i år undersøkte Næringsmiddeltilsynet for Midt-Rogaland temperaturer i kjøledisker i 53 dagligvarebutikker. Kun tre butikker hadde tilfredsstillende temperatur. Det betyr at forbrukeren i 50 butikker, faktisk ble utsatt for en helserisiko ved kjøpet av matvarer. Ingen av de avslørte butikker ble bøtelagt eller straffet på annet vis.

Vil statsråden sørge for at praksis på dette området innskjerpes, og at Næringsmiddeltilsynet får melding om å iverksette nødvendige tiltak?»

Begrunnelse:

Det skulle ikke være grunnlag for å hevde at kostnader ved bøtelegging eller krav om utbedring er for store. Vår kunnskap om inntektene til de største kjedeeierne burde absolutt tilsi at det trengs tiltak, når en faktisk spekulerer i folks helse ved ikke å følge regelverket.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet viser til oversendelse av spørsmål til skriftlig besvarelse fra Stortingets president av 27.11.00. Spørsmålet gjelder kontroll av temperatur i kjøledisker.

Statens næringsmiddeltilsyn fører tilsyn og kontroll med næringsmidler i Norge. Statens næringsmiddeltilsyn har en tilsynspolicy som er «risikobasert». Med det menes at tilsynet må prioritere sin innsats, både med hensyn på hyppighet og med hensyn på hva som skal være i fokus, etter hvilken helserisiko virksomhetens produkter representerer, på kort og lang sikt.

Prosjektet som Næringsmiddeltilsynet i Midt-Rogaland gjennomførte i sommer, var i seg selv et rent kartleggingsprosjekt. Det ble allikevel gjennomført i tilknytning til tilsyn med dagligvareforretningenes internkontrollsystem. Der det i kartleggingsprosjektet ble avdekket for høye temperaturer, ble dagligvareforretningens rutiner i forbindelse med temperaturkontroll spesielt kontrollert, og det ble fattet vedtak mot dagligvareforretningen med pålegg om endring av rutiner.

Ansvar for oppfyllelse av næringsmiddelregelverket, herunder krav til temperatur, ligger hos den enkelte næringsdrivende. Han er, gjennom en internkontrollforskrift, pålagt å ha styringssystemer som sikrer overholdelse av dette regelverket. Næringsmiddeltilsynet fører tilsyn med virksomhetens internkontrollsystem. Når det oppdages at systemet ikke er tilstrekkelig til å sikre overholdelse av krav som regelverket setter, fattes vedtak overfor virksomheten med pålegg om å forbedre internkontrollsystemet. Dette ble gjort i det foreliggende tilfellet.

Næringsmiddeltilsynet i Norge iverksetter i disse dager en klassifisering av alle næringsmiddelvirksomheter i fem tilsynsklasser, alt etter hvor risikofylt virksomhet som drives. Det er fastsatt en minste tilsynsfrekvens for hver tilsynsklasse.

Det er poengtert at de tiltak som iverksettes overfor virksomhetene skal stå i forhold til den risikoen som forskriftsbruddet representerer. Det er videre poengtert at når et vedtak er fattet mot en næringsmiddelvirksomhet, skal næringsmiddeltilsynet følge opp vedtaket til det er etterkommet, med f.eks. bruk av tvangsmulkt. Politianmeldelse vurderes for særlig alvorlige forskriftsbrudd.

Reglene om klassifisering og minste tilsynsfrekvens gjelder for alle næringsmiddelvirksomheter, enten de er underlagt kommunalt tilsynsansvar, som f. eks. dagligvareforretninger, eller underlagt statlig tilsynsansvar. Det er etablert rapporteringssystem til Statens næringsmiddeltilsyn som gir oversikt over i hvilken grad det enkelte næringsmiddeltilsyn følger opp klassifiseringen, minimums tilsynsfrekvens og oppfølging av vedtak.

I det foreliggende tilfellet har Næringsmiddeltilsynet fulgt den etablerte praksis når det gjelder iverksettelse av tiltak, og jeg finner ikke grunn til å foreta noen innskjerping av denne praksis.

Spørsmål nr. 93

Innlevert 27. november 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 8. desember 2000 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Statens Forvaltningstjeneste-Statskjøp har hatt anbudsrunde på forvaltningsnett for perioden 01.12.00 - 31.11.02. I dag er nordnorske selskap antatt som kvalifiserte leverandører. For neste periode ser det ut til at det kun er østlandsselskap som vil få anbud.

Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av kommende anbudsprosedyre, og sikre at også nordnorske aktører kan delta i salg av tjenester til denne sektoren, dersom de for øvrig tilfredsstillt krav til kvalitet, service og pris?»

Svar:

Gjennom Forvaltningsnettsamarbeidet tilbys på frivillig basis statlige og kommunale virksomheter over ramme-avtaler et bredt spekter av tjenester og produkter på IKT-området. Bak dette arbeidet står Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Kommunenes Sentralforbund, som likeverdige parter. Fra 1. januar 2000 har Statens forvaltningstjeneste (ved avd. Statskjøp) det operative ansvaret for innkjøpsordningen (rammeavtalene) i Forvaltningsnettsamarbeidet. Omsetningen over disse rammeavtalene var i 1999 vel 1,9 milliarder kroner. Ved bruk av disse tilbudene vil offentlige virksomheter kunne spare arbeid, tid og penger knyttet til innkjøpsprosessen.

Statens forvaltningstjeneste inngikk 30. november nye rammeavtaler i Forvaltningsnettsamarbeidet for perioden 01.12.00 - 30.11.02 på følgende områder:

- Nett- og verdiøkende tjenester
- Telefonprodukter og supplerende tjenester
- Dataprodukter og supplerende tjenester

Norge er gjennom medlemskapet i EØS forpliktet til å følge det internasjonale innkjøpsregelverket, som også er innarbeidet i norsk rett. Det gir ikke anledning til å iverksette distriktpolitiske tiltak eller fremme andre hensyn som tilgodeser spesielle geografiske områder. Det ville i så fall bryte med ikke-diskrimineringsprinsippene i EU/EØS. Statens forvaltningstjeneste har i regelverket fulgt prosedyren for kjøp etter forhandlinger (ikke åpen anbudskonkurranse). Det ble foretatt utlysninger i samsvar med reglene, i tillegg til at det ble avholdt 8 orienteringsmøter for interesserte leverandører rundt om i landet, også i Nord-Norge. Følgende kriterier ble vektlagt ved utvelgelse av leverandører/-leverandør-konstellasjoner for de nye rammeavtalene:

- Bredder i produkt- og tjenestespekter

- Geografisk dekning (krav om tilstedeværelse i alle postsoner i Norge med så nær som hele produkt/tjenestespekteret leverandørene/leverandørkonstellasjonene tilbyr)
- Kvalitet og funksjonalitet
- Priser
- Miljøhensyn

Med de nye rammeavtalene gjeldende fra 1. desember 2000 er antall leverandører redusert fra 25 til 12 leverandører på de aktuelle fagområder. I tillegg kommer leverandører som er inne på andre rammeavtaler i Forvaltningsnettsamarbeidet.

Ifølge Statens forvaltningstjeneste skyldes denne reduksjonen et sterkt ønske om mere oversiktlige avtaler for så vel brukere av avtalene som for avtaleforvalter, Statens forvaltningstjeneste. Med færre juridisk ansvarlige leverandører, vil avtalene være enklere å forholde seg til.

Det er utført en omfattende evaluering av tilbudene, der Statens forvaltningstjeneste også i stor grad har trukket inn teknisk og juridisk ekspertise. De leverandører/leverandørkonstellasjoner som nå er valgt, er de som gjennom sine tilbud best fylte ovennevnte vurderingskriterier. Alle tilbydere ble vurdert likt med hensyn til disse kriteriene uavhengig av hvor hovedkontoret er lokalisert. De valgte leverandører har et stort antall avdelingskontorer eller underleverandører. Statens forvaltningstjeneste mener at disse leverandørene samlet sett har god geografisk dekning i hele Norge. For Nord-Norge er leverandørene representert blant annet i Mo i Rana, Bodø, Svolvær, Sortland, Narvik, Harstad, Tromsø og Alta.

Leverandørene står relativt fritt til å inngå allianser med underleverandører som kan levere produkter/tjenester på vegne av dem der dette er hensiktsmessig ut fra bl.a. leveranse-/kompetansesituasjonen. Tilsvarende kan firmaer i for eksempel Nord-Norge forespørre de valgte leverandører om muligheter/betingelser for å bli evt. underleverandør på rammeavtalene i Forvaltningsnettsamarbeidet. Med leverandørenes frihet til valg av underleverandører, oppnås fleksibilitet og bredde på leverandør/underleverandørsiden uten at dette går ut over avtalenes oversiktbarhet for de som skal bruke avtalene.

I samarbeid med Kommunenes Sentralforbund planlegger departementet neste år å gjennomføre en ny evaluering av innkjøpsordningen i Forvaltningsnettsamarbeidet. Evalueringen vil da ikke bare omfatte brukerne av tilbudene (innkjøpere i offentlig sektor), men også leverandørsiden. I sistnevnte gruppe vil inngå et utvalg leverandører som er - eller har vært - med på rammeavtalene og et utvalg leverandører som har søkt, men ikke oppnådd å bli leverandør. Evalueringen planlegges gjennomført høsten 2001, og resultatene vil bli gjort tilgjengelig bl.a. på nettstedet til Forvaltningsnettsamarbeidet (www.fns.dep.no). Der kan en også lese rapporter fra tidligere gjennomførte evalueringer. I tillegg vil AAD vurdere å iverksette en mer generell undersøkelse for å avklare i hvilken grad sentrale rammeavtaler kan virke diskriminerende for leverandører i distriktsnorge. I forlengelsen av disse tiltakene vil det være naturlig å informere bl.a. leverandørene om hvordan de bedre kan møte senere rammeavtaleutlysninger.

Spørsmål nr. 94

Innlevert 28. november 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 4. desember 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I en bok skrevet på oppdrag av Justisdepartementet, får kriminelle de beste råd for å begå det perfekte ran. Dette ifølge VG. Boken kan bestilles gjennom bokhandel eller rett fra Politihøgskolen. Erfarne polititjenestemenn reagerer sterkt på bl.a. råd om voldsbruk under ran hjemme hos folk.

Hva er justisministerens vurdering av offentliggjøringen av boken?»

Svar:

Kåre Rørhus' bok «Ranere - en studie av raneres tenkemåte og mentalitet» bygger på et forskningsprosjekt vedrørende ran som har vært gjennomført ved Politihøgskolen i Oslo i samarbeid med Høgskolen i Hedmark. Ran og fremfor alt væpnede ran, hører til de forbrytelseskategorier som har økt i mange land. For å styrke det forebyggende arbeidet og heve oppklaringen av slike alvorlige forbrytelser, er det viktig med kontinuerlig utvikling av metoder. I denne saken vurderte Justisdepartementet ny metodebruk i form av et forskningsprosjekt for å få innsikt i ranernes mentalitet og tankegang knyttet til planlegging og gjennomføring av ran. Slik kunnskap er nyttig for alle aktører som arbeider med å forebygge og oppklare ran, og ikke minst ofre for ran. Det er således gitt innspill til og fortløpende orientert om forskningsprosjektet i det offentlig oppnevnte Kontaktutvalget for forebygging av ran som ledes av Justisdepartementet og med deltakere fra bl.a. aktuelle ransutsatte næringer som bankvesen, post, taxi og handelsstand. I tillegg deltar kriminalpolitisen og Oslo politidistrikt.

Justisdepartementet deler ikke oppfatningen i VGs artikkel om at rapporten er en huskeliste for den som skal begå et ran og at det i denne rådes om voldsbruk under ran i private hjem. Avsnitt og refererte utsagn - særlig i kapitlet om «gjennomføringen av ran» - må sees i sammenheng med hverandre og ikke tas ut i form av enkeltstående påstander. Svært mye av innholdet i rapporten generell informasjon og opplysninger som er offentlig tilgjengelig - bl.a. informasjon fra dagspressen, statistikk og tidligere forskning. Rapporten fremfører også svært mange tidligere raneres utsagn om at ran ikke lønner seg i forhold til konsekvenser.

Generelt er Justisdepartementet tilbakeholdende med å unnta forskningsresultater fra offentlighet. Kontaktutvalget for forebygging av ran har heller ikke gitt innspill eller uttalelser som skulle tilsi slikt unntak.

Spørsmål nr. 95

Innlevert 28. november 2000 av stortingsrepresentant Michael Momyr

Besvart 6. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Vil Landbruksdepartementet igangsette eller pålegge smitteforebyggende tiltak i Steinkjervassdraget etter fiskesykdomsloven?»

Begrunnelse:

Steinkjervassdraget ligger i dag som en stor smitterisiko i ett av Norges viktigste villaksområde. Trondheimsfjorden rommer 43 lakseelver, hvorav 25 har meget god fiskeproduksjon. Verdiene av laksefisket i regionen er enorme, en rapport fra DN benytter tall som 1,2 milliarder kroner dersom en tar med ringvirkningene av laksefisket i videste forstand.

Det regjeringsoppnevnte Villaksutvalget leverte i mars 1999 sin innstilling med forslag til tiltak for å ta vare på de norske villaksstammene. Det heter det blant annet: «Parasitten Gyrodactilus salaris er den mest omfattende kjente tapsfaktoren forårsaket av menneskelig aktivitet som har rammet norske laksebestander de siste årene.» I rapporten viser utvalget til at Norge har et klart ansvar for å gjennomføre og støtte utbedringstiltak når fremmede arter truer økosystemet (Rio-konvensjonen artikkel 8 og 10).

Landbruksdepartementet kan med hjemmel i fiskesykdomsloven igangsette eller pålegge smitteforebyggende tiltak.

Svar:

Jeg viser spørsmål nr. 95 til skriftlig besvarelse fra representanten Michael Momyr om Landbruksdepartementet kommer til å iverksette eller pålegge smitteforebyggende tiltak i Steinkjervassdraget etter fiskesykdomsloven.

Landbruksdepartementet og våre underliggende etater tar problemene med Gyrodactylus salaris (G.salaris) meget alvorlig. Spørsmålet om smitteforebyggende tiltak i Steinkjervassdraget må sees i sammenheng med nasjonal bekjempelsesstrategi og forslag til handlingsplan for tiltak mot G. salaris. Bekjempelsesstrategien baserer seg på et delt ansvar mellom Statens dyrehelsetilsyn (Landbruksdepartementet) og Direktoratet for naturforvaltning (Miljøverndepartementet). Dyrehelsetilsynet er ansvarlig for overvåkningsprogram, smitteforebyggende og smittebegrensende tiltak, smittehygienisk kartlegging ved behandling og informasjon om smittestatus. Direktoratet for naturforvaltning er ansvarlig for å utrede bekjempelsesstrategier for det enkelte vassdrag, gjennomføre tiltak mot G. salaris i vassdrag, informere om effekter av G. salaris og kjemisk behandling, utrede alternative bekjempelsesmetoder samt ansvar for nasjonalt kompetansesenter for gjennomføring av tiltak mot G. salaris.

Direktoratet for naturforvaltning og Statens dyrehelsetilsyn oversendte i august et justert forslag til handlingsplan for tiltak mot G. salaris. Forslaget ligger nå til behandling i Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet. Handlingsplanen er utarbeidet i tråd med tidligere handlingsplan, konklusjonene i villaksutvalgets innstilling, samt St.meld. nr. 8 (1999-2000) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Planen legger opp til en aktiv bekjempelse av parasitten med økt satsing på forebyggende tiltak, overvåkning, bruk av fiskesperrer, behandling av smittede vassdrag og utvikling av alternative behandlingsmetoder. Metodikken for rotenonbehandling er også styrket.

Til tross for at vi nylig fikk en ny påvisning i et vassdrag som har vært behandlet (Beiarelva), mener jeg at det er riktig å holde fast på den foreslåtte handlingsplanen. Det vil få dramatiske konsekvenser for våre norske laksebestander dersom vi velger å ikke bekjempe parasitten. Mange bestander vil kunne bli utryddet, og på sikt vil dette være en trussel for hele det norske bestandskomplekset av atlantisk laks. De rotenonbehandlingene som ble gjennomført på 1990-tallet var etter gammel metode som vi har erfart ikke var god nok. Direktoratet for naturforvaltning har lagt ned betydelige ressurser i forbedring av metode, planlegging og kvalitetssikring av rutiner ved behandling. Det foreligger i dag langt mer kunnskap om hvordan behandlingen av vassdrag bør gjøres som handlingsplanen tar høyde for.

Ut i fra en sykdomsfaglig vurdering mener jeg at det er viktig at handlingsplanen iverksettes så snart som mulig. Jo lengre tid det går før tiltak iverksettes, desto større risiko er det for at flere vassdrag smittes. Nylig er smitten også påvist i Signaldalselva, nabovassdrag til Skibotnelva som har vært smittet i lengre tid. Et annet viktig moment er også at motivasjonen og beredskapen, lokalt og hos nødvendig ressurspersonell, avtar etter hvert som tiden går uten at behandlingen blir foretatt.

Regjeringen legger i St.prp. nr. 1 (2000-2001) for Landbruksdepartementet opp til at Statens dyrehelsetilsyn og Veterinærinstituttet skal øke innsatsen i forhold til G. salaris i 2001. Dette vil bl.a. omfatte en utvidelse av overvåkingsprogrammet i forhold til hva som ble gjennomført i 2000, videreføring av informasjonsopplegget med hensyn til smitteforebyggen de tiltak og samarbeid med interesseorganisasjoner for å bedre desinfeksjonsrutiner.

Et av de viktigste smitteforebyggende tiltak som kan gjennomføres er likevel fjerning av flest mulig smitekilder. Det eneste alternativet som i dag finnes for å fjerne smitten fra vassdrag er rotenonbehandling. Statens dyrehelsetilsyn ved fylkesveterinæren, har i forskrift om bekjempelse av G. salaris hjemmel til å fatte vedtak om rotenonbehandling skal gjennomføres i et vassdrag. For at fylkesveterinærens vedtak skal kunne iverksettes må det foreligge tillatelser i medhold av forurensningsloven og lakse- og innlandsfiskeloven som forvaltes av Miljøverndepartementet med underliggende etater.

Så vel jeg som miljøvernministeren er fullt ut innforstått med situasjonen i Steinkjervassdraget og i Trondheimsfjorden. Statens dyrehelsetilsyn i samråd med Direktoratet for naturforvaltning vurderer løpende tiltak som kan redusere faren for spredning av parasitten fra Steinkjervassdraget til andre vassdrag, og det er helt klart at Steinkjervassdraget er blant de vassdragene som vil være høyest prioritert i det framtidige arbeidet med å bekjempe G. salaris. Jeg registrerer i den forbindelse at Stortingets miljø- og energikomité i sin Innst. S.nr. 9 (2000-2001) har foreslått å øremerke 5 mill. kr. på neste års statsbudsjett til bekjempelse av G. salaris i Steinkjervassdraget.

Innlevert 28. november 2000 av stortingsrepresentant Ågot Valle
Besvart 5. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Vestlandske Salgslag (VS) planlegger å legge ned slakteriet i Granvin, som da mister ca. 27 årsverk. Mange av de er yngre kvinner som har hatt tro på ei framtid i bygda. Ei nedlegging betyr at VS står uten slakteri i Hordaland, noe som fører til lang reisetid (minimum 5 timer pluss opplasting/avlastingtid) for slaktedyra.

Mener statsråden at så lang reisetid er forsvarlig, og vil statsråden bruke midler fra det nye verdiskapingsprogrammet for å redde arbeidsplassene ved Granvin Slakteri?»

Svar:

Det meste av den transport av levende dyr som skjer i vårt land, er transport av dyr til slakteriet. Vår Forskrift om transport av levende dyr av 8/2 1999 regulerer også denne transporten. I forskriftens § 23 første ledd, heter det: «Dyr med unntak av fjørfe, som er oppdrettet og skal slaktes i Norge skal ikke transporteres i mer enn 8 timer. I enkeltstående tilfeller kan transporttiden forlenges med inntil 3 timer, dersom transport til nærmeste slakteri p.g.a. værforhold eller andre lignende grunner overstiger 8 timer».

Jeg er sterkt opptatt av at vi her i landet skal ha et etisk forsvarlig dyrehold og at våre lover og forskrifter på området blir overholdt. Dette gjelder alt dyrehold; i besetningene, under transport og på slakteriene.

I det aktuelle tilfellet ser det ut til at transporten av slaktedyrene kan foregå innenfor rammen av gjeldende regelverk. Det er derfor vanskelig for meg i den konkrete situasjon på dette grunnlag å gripe inn overfor den planlagte rasjonalisering av Vestlandske Salslag.

Et hovedmål i mat- og landbrukspolitikken er at landbruket skal gi grunnlag for verdiskaping og syssetting i alle deler av landet, både i primærproduksjon og foredlingsindustrien. Regjeringen vil derfor utforme virkemiddelsystemet overfor jordbruket slik at det samlet tar hensyn til driftsulempene i distriktene, herunder merkostnader i foredlingsindustrien. Samtidig vektlegges betydningen av å utvikle en lønnsom industri innenfor disse rammene. Ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 19 (1999-2000) ble det også lagt til grunn at det skulle tas hensyn til driftsulemper for næringsmiddelindustrien i distriktene. Mange av produksjonstilskuddsordningene over jordbruksavtalen er utformet slik at distriktene har høyere satser enn sentrale strøk. Det er også betydelige frakttilskudd på norske jordbruksprodukter som bidrar til geografisk utjevning av råvareprisene i næringsmiddelindustrien.

Jeg mener på denne bakgrunn at det er lagt til rette for både jordbruk og jordbruksbasert næringsmiddelindustri i distriktene gjennom de økonomiske virkemidlene. Likevel er det løpende nødvendig å vurdere kostnadseffektivitet og konkurranse i alle deler av landet, og det vil være aktørene i næringsmiddelindustrien selv som gjør beslutninger om å legge ned anlegg. Dette kan bety tap av arbeidsplasser og inntekter for det lokalsamfunnet det rammer, og det kan være uheldig i distriktpolitisk sammenheng.

Landbruksministeren kan ikke styre beslutninger som private aktører gjør om lokalisering av sine an

legg. Jeg understreker imidlertid at det gjennom utforming av virkemidlene i landbrukspolitikken fortsatt vil bli lagt vekt på å sikre produksjon og foredling i distriktene, slik Stortinget har forutsatt.

Det arbeides nå med å utvikle et verdiskapingsprogram for norsk matproduksjon som vil være operativt fra 01.01.2001. Verdiskapingsprogrammet vil omfatte hele verdikjeden fra primærprodusent til forbruker når det gjelder både produkter, næringsaktører og kompetanse. Målet er større verdiskaping i alle ledd i verdikjeden, og større mangfold av spennende produkter for forbrukerne. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) skal ha ansvaret for å administrere verdiskapingsprogrammet. Hensikten med programmet er imidlertid ikke støtte til arbeidsplasser innenfor etablert industri.

Innlevert 28. november 2000 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 7. desember 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Er det luftfartsdirektørens fremstilling i Dagsrevyen, eller Regjeringens fremstilling i statsbudsjettet for 2001 og Nasjonal transportplan som gir den riktige beskrivelsen av den økonomiske situasjonen i Luftfartsverket, og hvis det er Fleslands fremstilling som den mest dekkende, hvorfor har ikke Stortinget fått denne informasjonen og hva vil statsråden da gjøre for bedre Luftfartsverkets økonomiske situasjon?»

Begrunnelse:

I Dagsrevyen den 27. november uttaler Luftfartsdirektør Randi Flesland at den økonomiske situasjonen i Luftfartsverket er meget alvorlig. Nødvendig oppgradering og utbygging av de 45 flyplassene Luftfartsverket eier og drifter må legges på is eller skyves ut i tid. Flesland antyder også at 5-10 flyplasser kan bli lagt ned som følge av Luftfartsverkets økonomiske situasjon.

Er dette et riktig bilde av den økonomiske situasjonen i Luftfartsverket, avviker den sterkt fra den fremstilling som blir gjort av Luftfartsverkets økonomiske situasjon i statsbudsjettet for 2001 og i Nasjonal transportplan.

Svar:

Luftfartsverket har 27.11.00 lagt frem sin infrastrukturplan (ISP). Denne er basert på en økonomi-analyse som bygger på noe avvikende forutsetninger mht. beregning av Luftfartsverkets inntekter og driftskostnader enn de beregninger som ligger til grunn for statsbudsjettet for 2001 og Nasjonal transportplan 2002-2011 (NTP). Disse endrede forutsetninger vil eventuelt medføre noe redusert ramme til investeringer.

Når det gjelder statsbudsjettet for 2001, er det i Samferdselsdepartementets proposisjon s. 47 understreket at det er stor usikkerhet knyttet til volumutviklingen i luftfarten i 2001 og at Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en budsjettrevisjon hvis utviklingen skulle bli vesentlig annerledes enn forutsatt i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Jeg følger utviklingen fortløpende og vil blant annet på grunnlag av oppdaterte beregninger som Luftfartsverket skal gjøre etter årsskiftet, vurdere et eventuelt revidert budsjettfremlegg for Luftfartsverket.

Mht. arbeidet med NTP ble departementets grunnlagsmateriale forelagt etatene 12.07.00 med særlig henblikk på kvalitetssikring og oppdatering, kontroll av økonomiske tallstørrelser med mer. Departementets siste oppdateringer før NTP ble fremlagt bygger på de opplysninger etatene ga i denne forbindelse ved svarfristens utløp 11.08.00. Departementet ble i etatsmøte 07.11.00 orientert om at Luftfartsverket i nær fremtid ville legge frem sin infrastrukturplan, og mottok denne samme dag som planen ble gjort offentlig kjent.

I NTP er rammen til investeringer 2002-2005 anslått til 2 925 mill. kroner, mens beløpet i ISP er anslått til 2 545 mill. kroner, dvs. en differanse på 380 mill. kroner. Korrigeres for høyere avkastningskrav til staten i ISP (134 mill. kroner) enn i NTP (104 mill. kroner) på 30 mill. kroner per år, reduseres differansen til 260 mill. kroner de 4 første år av planperioden.

For å komme opp på det investeringsnivå som er foreslått i NTP, foreslår Luftfartsverket blant annet tiltak for å redusere driftskostnadene. Jeg vil her bemerke at dette skjer samtidig som Luftfartsverket i økonomianalysen som ligger til grunn for ISP har forutsatt at driftskostnadene økes med 4 pst. årlig, mot tidligere i NTP 3 pst. Luftfartsverket foreslår videre at avkastningskravet til staten reduseres, og at statens kjøp av lufthavntjenester i perioden 2002- 2005 økes med 360 mill. kroner. ISP er fra Luftfartsverkets side også ment å danne et grunnlagsmateriale for videre behandling med fylkeskommunal høring og handlingsprogram i oppfølgingen av Stortingets behandling av NTP.

Jeg vil vise til St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan s. 189 hvor det fremgår at Luftfartsverkets tiltak fortløpende må vurderes med hensyn til tidspunkt for iverksettelse og andre forhold etter hvert som eventuelle avvik fra gitte forutsetninger og nivå i planrammen oppstår. Spesielt nevnes at utviklingen i trafikken vil ha stor betydning for investeringsrammen.

Jeg vil på bakgrunn av ISP gjennomgå forutsetningene for Luftfartsverkets økonomiske utvikling samt drift og investeringer nærmere i forhold til NTP. Jeg vil spesielt følge utviklingen i flytrafikken og Luftfartsverkets driftskostnader nøye. I motsetning til andre transportetater er det forutsatt at Luftfartsverket skal fullfinansieres gjennom luftfartsavgiftene og det vil derfor kunne være mindre stabilitet i de økonomiske forutsetningene for driften av denne etaten enn de andre. Jeg finner imidlertid ikke at den langsiktige økonomiske situasjon for Luftfartsverket er vesentlig endret i forhold til de redegjørelser og opplysninger som er gitt i NTP, at det nå tilsier en revisjon av NTP. Behovet for revisjon av budsjettet for 2001 vil jeg som nevnt eventuelt komme tilbake til.

Spørsmål nr. 98

Innlevert 29. november 2000 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 5. desember 2000 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Stortinget avventer Regjeringens fremlegg av fremtidig domstolsstruktur på bakgrunn av NOU 1999:22. I den sammenheng er det viktig at fremtidig domstolsstruktur behandles samtidig med organisering av fremtidig tinglysning.

Når kan Stortinget vente seg en sak om fremtidig domstolsstruktur; vil det bli en felles behandling av domstolsstruktur og tinglysning, og dersom dette ikke er tilfellet, hvorfor mener statsråden at dette bør behandles separat?»

Svar:

I St.prp. nr 1 (2000-2001) heter det bl.a.: «En stortingsmelding om domstolene basert på hovedforslagene i NOU 1999:22 Domstolene i første instans vil bli lagt frem for Stortinget høsten 2000.»

Arbeidet med stortingsmeldingen har dessverre tatt noe mer tid enn planlagt. Meldingen vil dessverre derfor ikke kunne fremsendes før i januar 2001. Jeg beklager utsettelsen.

Meldingen drøfter prinsipielle spørsmål knyttet til førsteinstansdomstolenes struktur og arbeidsområde. Problemstillinger knyttet til struktur og tinglysning blir sett i sammenheng.

Spørsmål nr. 99

Innlevert 29. november 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 11. desember 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Kan finansministeren bekrefte at den innførte investeringsavgiften for næringsbygg ikke vil bli gjort gjeldende for bygg som skal leies ut til skoleformål?»

Begrunnelse:

I Stavanger planlegges det nå et nybygg som skal leie ut lokaler til et privat høyskolesenter.

Mange av de private skolene verken kan eller vil eie egne bygninger. De er derfor avhengige av langsiktige leieavtaler. Ved nybygg og ombygging for slike institusjoner kan man nå risikere 10% prisøkning og dermed 10% høyere husleiekostnad.

Svar:

Den vedtatte byggavgiften er en generell avgift som skal beregnes for alle næringsbygg som leveres eller ferdigstilles innen utløpet av 2001. Unntatt er bygg til bruk som barnehage, omsorgsbolig eller sykehjem og visse investeringer i fiskerinæringen som må gjøres i henhold til pålegg etter EØS-avtalen. Det er videre foreslått avgiftsunntak for investeringer som er bindende kontrahert før 18. november 2000.

Avskrivbare næringsbygg som skal leies ut til for eksempel undervisningsformål, vil omfattes av den foreslåtte byggavgiften.

Spørsmål nr. 100

Innlevert 30. november 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 11. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Lødingen kommune har de siste år gjennomlevd en betydelig negativ utvikling, som følge av nedbygging av i hovedsak offentlige arbeidsplasser. Dette gjelder bl.a. nedlegging av Hålogaland sjøforsvarsdistrikt og Nes Fort. De lokale virkninger for Lødingen er av Stortinget tidligere vurdert som så alvorlige at det ble lagt opp til spesielle oppfølgingsprogrammer over flere år, med økonomisk støtte.

Hvordan planlegges dette oppfulgt fra Regjeringens side?»

Svar:

Regjeringen vil sørge for at de kommuner/regioner som blir hardest rammet av omstillingsprosessene i Forsvaret får tilført ekstra ressurser slik at omstillingen kan gjøres på en mest mulig smidig og god måte. Når det gjelder en slik omstillingsbistand er det naturlig å differensiere mellom kommuner/regioner som blir vesentlig berørt og kommuner/regioner som bare i begrenset grad blir berørt.

Med bakgrunn i en vurdering av de distriktspolitiske konsekvenser som følger av forslagene i Forsvarsdepartementets (FD) proposisjon som legges fram i februar 2001, vil FD i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) utarbeide et opplegg for å håndtere de utfordringer som omleggingen vil medføre for de kommuner og regioner som blir berørt. Regjeringen vil følge opp Lødingen kommune i henhold til dette. Jeg har også merket meg merknaden i innstillingen til kommunalkomiteen i forbindelse med budsjettet for neste år.

KRD og FD ga i mars 2000 tilsagn på 0,5 mill. kr. til utarbeiding av ekstraordinær tiltaksplan for næringsutvikling for Lødingen kommune. Arbeidet med planen er igangsatt og vil foreligge medio januar 2001. Tiltaksplanen vil kunne gi KRD supplerende informasjon om situasjonen i kommunen. FDs proposisjon vil ligge til grunn for Regjeringens videre engasjement i Lødingen.

For øvrig kan jeg opplyse at Lødingen kommune er én av åtte kommuner som er med i omstillingsprogrammet for verkstedindustrien i Sør-Troms og Nordre Nordland (OMPROV). Den økonomiske rammen for OMPROV er 8-12 mill. kr. årlig, hvorav KRD finansierer 50% av dette beløpet. KRD følger opp dette arbeidet i samarbeid med SND.

Spørsmål nr. 101

Innlevert 1. desember 2000 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 8. desember 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I innstillingen til Utjamningsmeldingen vedtok et flertall i Stortinget at mennesker som ikke oppfyller kravene om tilstrekkelig botid i Norge, og som dermed ikke får fulle pensjonsrettigheter i folketrygden, skulle få en ny supplerende stønadsordning for pensjonister med kort botid i Norge. Dette skulle gjelde både nordmenn med lang botid i utlandet og innvandrere.

Når vil dette tre i kraft?»

Svar:

Departementet tar sikte på å legge fram en handlingsplan for tiltakene fra Utjamningsmeldinga våren 2001. Spørsmålet om en supplerende stønadsordning for personer med kort botid i Norge vil inngå i denne handlingsplanen.

Lovframleggene vil ta utgangspunkt i handlingsplanen og prioriteringene der. En ny supplerende stønadsordning vil etter dette tidligst kunne tre i kraft i løpet av 2002. Det vil måtte gis god tid til de praktiske forberedelsene i trygdeetaten. Ytelsene under en ny stønadsordning skal som kjent gis etter inntektsprøving, og vil derfor stille store krav til de administrative rutinene.

Et problem kan det i denne forbindelse også være at ytelsene forutsettes begrenset til personer bosatt i Norge. En slik begrensning strider isolert sett mot kravet om utbetaling av ytelser utenlands etter EØS-avtalen. Det er imidlertid mulig å få innforhandlet i avtalen et unntak for ytelser av den aktuelle typen, og etter min vurdering kan et slikt unntak påregnes for den nye stønadsordningen. Denne prosessen vil nødvendigvis ta tid, og det er spørsmål om en ny stønadsordning bør settes i verk før unntaket er på plass. Dette vil Regjeringen vurdere nærmere i forbindelse med oppfølgingen av saken.

Spørsmål nr. 102

Innlevert 1. desember 2000 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 11. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«For 2001 er skjønnsmidlene til kommuner med svært omsorgstrengende brukere økt. I tillegg har Stortinget bedt Regjeringen komme tilbake til dette i kommuneøkonomiproposisjonen til våren.

Hvordan skal kommunen forholde seg til skjønnsvurderingen når fylkesmannen stiller spørsmål til grunnlaget for prisfastsettelsen kommunen må betale?»

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra sosialministeren for besvarelse som ansvarlig statsråd for skjønnsstilskuddet til kommunene over kap. 571 post 64.

Kompensasjonsordningen for særlig ressurskrevende brukere i kommunene inngår i det ordinære skjønnsstilskuddet til kommunene, men synliggjøres med beløp pr. kommune i vedlegg til KRDs budsjettproposisjon (Grønt hefte). Av samlet skjønnsstilskudd på vel 1,7 mrd. kr. i 2001, utgjør hensynet til særlig ressurskrevende brukere 413 mill. kr. eller 24 pst. av bevilgningen. Det er 90 mill. kr. mer enn i inneværende år.

Fylkesmennene foretar hvert år en særskilt kartlegging av antall særlig ressurskrevende brukere og hva disse anslås å koste kommunene det påfølgende år. Den kommunevise fordelingen av skjønnsmidler knyttet til særlig ressurskrevende brukere skjer i samarbeid med fylkeslegene i henhold til prinsippene for utmåling og tildeling av tilskudd i kap. 14 i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001. Jeg er kjent med at fylkesmannen/fylkeslegen i enkelte tilfeller har tatt kontakt med kommuner for å undersøke nærmere årsakene til et angitt høyt utgiftsnivå. Det vanlige er imidlertid at fylkesmennene ikke finner grunn til å stille spørsmålstegn ved kommunenes opplysninger. Fylkesmennene i samarbeid med fylkeslegene tar så utgangspunkt i de innsendte data, og foretar et faglig skjønn knyttet til forhold som kommunestørrelse og kommuneøkonomi.

I tillegg til opplysninger om kostnadene forbundet med ressurskrevende brukere som utløser kostna

der på mer enn 600 000 kr. årlig, er kommunene i år også blitt bedt om å oppgi de samlede utgiftene til pleie og omsorg samt samlet antall brukere av slike tjenester. Det gjør at kommuner med mange men hver for seg ikke fullt så kostnadskrevende brukere, også skal kunne fanges opp av fylkesmannens skjønnsvurdering.

Som et ledd i regjeringens tilbakemelding til Stortinget i forbindelse med kommuneproposisjonen til våren om denne kompensasjonsordningen, blir det bl.a. tatt nærmere kontakt med fylkesmennene om hvordan skjønnsutøvelsen faktisk er blitt utøvd og hvordan dette har fungert i praksis. Denne tilbakemeldingen vil være med å danne grunnlaget for det videre arbeidet med å forbedre dagens kompensasjonsordning for de ressurskrevende brukerne.

Spørsmål nr. 103

Innlevert 1. desember 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 11. desember 2000 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Det er nylig lagt fram rapporter som viser at det ved Oslo Lufthavn Gardermoen forekom 200 brudd på forskriftene om nattflyvning i løpet av fire måneder.

Vil statsråden foreta seg noe for å redusere dette antallet, og kan det i så fall være aktuell politikk å sette inn sanksjoner, som for eksempel bøter, mot de selskapene som heretter bryter forskriften?»

Begrunnelse:

I en pressemelding 29.11.00 oppsummerer Luftfartsverket arbeidet med å evaluere forskriftene som blant annet regulerer nattflyvning ved Oslo Lufthavn Gardermoen.

Resultatene er basert på tall fra OSLs støy- og trafikkovervåkingsanlegg. I tidsrommet 24.00 - 06.00 er det kun de mest støysvake flyene som har tillatelse til å trafikkere flyplassen. For perioden 01.06.00 - 31.09.00 er det imidlertid rapportert om 200 brudd på reglene for nattflyvning, ved at for støyende fly har benyttet flyplassen om natten. Det betyr i praksis at innbyggerne i naboområdene i gjennomsnitt får forstyrret nattesøvnen to ganger, bortimot hver natt.

Av de høye tallene kan det tolkes at flyselskapene ikke har tilstrekkelig respekt for de gjeldende forskriftene, og bruddene på disse har da heller ikke hatt konsekvenser for selskapene.

Svar:

I desember 1997 fastsatte Samferdselsdepartementet forskrift om inn- og utflyging for Oslo lufthavn, Gardermoen (OSL). Formålet med denne er å regulere flyvirksomheten ved lufthavnen slik at støyelempene minimaliseres samtidig som flyoperative hensyn ivaretas.

Oslo lufthavn er åpen for alle flytyper og har kontinuerlig drift gjennom hele døgnet. Av hensyn til lokalbefolkningen er det likevel satt sterke restriksjoner på flytrafikken. De flyene som avgir mest støy skal derfor bare kunne lande og ta av på dagtid, dvs. mellom kl. 0800 og 1600. Videre skal støynivået utenfor støysone II ikke overskride 78 dBLAmaks. mellom midnatt og kl. 0600, og det er fastsatt minimumskrav til støysertifiseringen av fly som skal trafikkere på flyplassen i denne perioden.

Ved OSL er det bygget opp et datastyrt støy- og traséovervåkingsanlegg, og på bakgrunn av informasjon herfra, utarbeider OSL månedlige rapporter. Rapportene sendes blant annet ut til lokalbefolkningen, og til Luftfartstilsynet som skal føre tilsyn med at forskriften overholdes.

Støy- og traséovervåkingsanlegget utvikles stadig for å kunne gi mer informasjon. Luftfartstilsynet har opplyst, at de er i stadig dialog med OSL for å styrke rapporteringsrutinene. Opplysningene fra overvåkingsanlegget, som er aktuelle i forhold til spørsmålet, ble først tilgjengelige etter en utbygging av anlegget i vår og inngår i rapporten fra og med juni. I rapportene som er produsert etter dette tidspunkt opplyser Luftfartstilsynet at det fremgår til dels betydelige overskridelser på de fastsatte begrensningene for nattrafikken.

Når det gjelder overskridelsene som er tatt opp i ditt spørsmål, har jeg fått opplyst fra Luftfartstilsynet at OSL, på bakgrunn av en henvendelse fra Luftfartstilsynet, har tilskrevet selskapene som opererer på flyplassen om kravene i traséforskriften, særlig med hensyn til nattperioden. Videre skal selskapene ved framtidig tildeling av tidsluker (dvs. tider for avgang og landing) gjøres spesielt oppmerksomme på forskriftens bestemmelser og selskapene skal bekrefte at flymateriellet som settes opp tilfredsstillende bestemmelser.

Luftfartstilsynet opplyser videre at de har tilskrevet alle selskapene som ifølge rapporter fra støy- og traséovervåkingsanlegget har anvendt fly innen nattperioden som ikke tilfredsstillende gjeldende støysertifiseringskrav. Luftfartstilsynet har overfor selskapene presisert at eventuelle fremtidige avvik vil bli fulgt opp. Luftfartstilsynet vil også vurdere sanksjoner på bakgrunn av opplysningene i den nevnte rapporten.

Jeg nevner til slutt at Luftfartstilsynet har igangsatt arbeidet med en omfattende evaluering av traséforskriften. Evalueringen skal ta for seg hvilke konsekvenser reglene har hatt så langt, både med hensyn til operative forhold og hvordan lokalbefolkningen har opplevd støyen fra driften på OSL. Luftfartstilsynet har opplyst at både operatører innen luftfarten og helse- og miljømyndighetene deltar i evalueringen, og lokalmyndighetene og befolkningen skal involveres på bredt plan. Formålet er å sikre at forskriften gir nødvendig flyoperativt handlingsrom samt bedre støyforholdene for lokalbefolkningen i størst mulig grad. Dette vil være en prioritert oppgave både for Luftfartstilsynet og Luftfartsverket i tiden fremover.

Samferdselsdepartementet vil følge opp dette arbeidet videre.

Spørsmål nr. 104

Innlevert 4. desember 2000 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 11. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Asylsøkere, som av en eller annen grunn går i kirkeasyl, opplever at saken deres ikke blir behandlet så lenge de sitter i kirkeasyl.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

Begrunnelse:

En mor med to mindreårige barn sitter i kirkeasyl i Aust-Agder. Barna går på skole, og bør ifølge regelverket avhøres spesielt. Det har ikke skjedd. Kvinner og barn bør behandles særskilt og ikke i forhold til ektemannens situasjon.

Regelverket sier også at en asylsøker må reise tilbake til hjemlandet for å anke et avslag. De tvinges til å reise til et land de har rømt fra. For en kirkeasylant er dette en ganske håpløs situasjon, og en «stillingskrig» ingen kan vinne.

Svar:

Når en utlending fremmer en søknad om asyl, vurderes den enkelte søknad først av Utlendingsdirektoratet. Dersom direktoratet ikke finner at søkeren fyller vilkårene for asyl eller oppholdstillatelse på humanitært grunnlag, kan vedtaket påklages innen tre uker. Blir vedtaket påklaget, vurderer direktoratet hele saken på nytt. Dersom direktoratet fortsatt ikke finner at vilkårene for å få opphold i Norge er oppfylt, sendes saken over til klageinstansen. Frem til nyttår er dette Justisdepartementets utlendingsavdeling, mens klageinstansen etter nyttår vil være Utlendingsnemnda.

Når Utlendingsdirektoratet sender klagen i den enkelte sak over til klageinstansen, skal direktoratet alltid vurdere om klageren skal gis anledning til å oppholde seg i landet mens klagen blir behandlet. Hovedreglen er at klageren skal gis anledning til å være her til klagen er ferdigbehandlet, men unntak kan gjøres dersom det er åpenbart at klageren ikke har behov for beskyttelse. Gjør direktoratet unntak fra hovedreglen, betyr det at utlendingen plikter å forlate landet før klagen er behandlet. Klageinstansen vil imidlertid behandle klagen selv om utlendingen fortsatt er i Norge, uavhengig av om f.eks. utlendingen har unndratt seg effektivering ved å gå i kirkeasyl.

Det som ofte skjer i asylsaker, er at søkere som har fått endelig avslag, dvs at klagen er ferdigbehandlet av klageinstansen, fremmer såkalte begjæringer om omgjøring. Når det foreligger et endelig avslag, plikter søkeren å forlate landet frivillig. I stedet for å reise ut, er det svært mange som i stedet ber om å få behandlet sin sak nok en gang og fremme en omgjøringsbegjæring. I noen saker fremmes det også omgjøringsbegjæringer flere ganger. Erfaringsmessig inneholder omgjøringsbegjæringene sjelden avgjørende eller nye opplysninger av betydning for saken. Likevel må hver enkelt sak gjennomgås på nytt når det kommer inn en omgjøringsbegjæring.

Behandlingen av disse omgjøringsbegjæringene utgjør en ekstra belastning for saksbehandlingskapasiteten i klageinstansen og betyr også at klageinstansen ikke får behandlet de ordinære klagesakene så raskt som ønskelig. Med bakgrunn i dette ga departementet 23.06.00 retningslinjer for fremsettelse og behandling av omgjøringsbegjæringer. I disse ble det bl.a. stilt bestemte krav til utformingen av omgjøringsbegjæringer.

Det ble også gitt spesielle retningslinjer om omgjøringsbegjæringer fra personer som har unndratt seg effektivering ved å gå i skjul eller kirkeasyl. Disse personene må personlig levere inn en omgjøringsbegjæring til politiet (her i Norge). Deretter skal de gå tilbake til et kjent oppholdssted, som regulært vil være asylmottak for asylsøkere. Innleveres ikke omgjøringsbegjæringen personlig vil den ikke bli tatt under behandling. Den vil heller ikke bli tatt under behandling dersom vedkommende går tilbake til kirkeasylet etter å ha levert den til politiet. Politiet er ellers instruert om at de ikke skal pågripe personer som forlater f.eks. kirkeasylet for å levere inn en omgjøringsbegjæring. En eventuell pågripelse og utsendelse kan da tidligst skje etter at klageinstansen har vurdert omgjøringsbegjæringen.

Etter min vurdering er de ovenstående retningslinjene hensiktsmessige, spesielt i lys av at dette gjelder situasjoner der asylsøknaden til den enkelte allerede er behandlet både av direktoratet og av klageinstansen. Jeg ser derfor ikke grunn til å endre på disse retningslinjene.

Spørsmål nr. 105

Innlevert 4. desember 2000 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 11. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«På mange område i samfunnet er det mangel på kompetanse når det gjeld informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Hausten 1999 vart det difor sett i gang eit VKI-kurs i IKT-driftsfag i vidaregåande opplæring. Dette er nå godt i gang. Rundskriv F-49- 00 blir oppfatta slik at IKT-driftsfag skal takast bort som eige fag.

Vil statsråden bidra til at dette viktige faget får halde fram som eige fag med ei brei rekruttering frå alle grunnkurs?»

Grunngjeving:

«Du treng ikkje vere sivilingeniør for å stå føre den daglege drifta av eit dataanlegg», var ein av hovedgrunnane til at vi fekk eit eige IKT-driftsfag i vidaregåande opplæring. Faget vart m.a. oppretta for å utvikle eit fag for medarbeidarar i bedriftene som kunne ta seg av det daglege interne servicearbeidet på bedrifta sine datamaskiner, nettverk, program og datakommunikasjonsverktøy.

Faget er nå i gang på andre året. Der var om lag 2000 søkarar til dei 850 plassane, og det ser ikkje ut til å vere problem med lære plassar. IKT er viktig på dei fleste område i samfunnet, og det har vore ein styrke at VKI-kurset har rekruttert frå alle grunnkursar.

Både næringslivet og IKT-bransjen har reagert sterkt på det som departementet no legg opp til. Det blir m.a. hevda at når IKT-driftsfag berre skal vere ein disiplin innanfor eit VKI salg og service, vil ein ikkje få dekkja behovet for IKT-kompetanse. Så omfattande og sammensett som eit slikt kurs vil måtte vere, vil sjansane til å få utvikla kompetanse på IKT- drift utover det heilt ordinære bli svært små. Det blir også reagert på at kurset skal rekruttere berre frå fire av grunnkursar, og at dette vil avskjere mange elevar og faggrupper frå å få ein kompetanse på IKT-området som kan vere svært nyttig.

Svar:

For først å avkrefte evt. misforståelser: IKT- driftsoperatør er fortsatt et eget lærefag i videregående opplæring. Elevene kan fortsatt tegne lærekontrakt i IKT driftsfag etter gjennomført videregående kurs I salg og service. Opplæring i bedrift skal gjennomføres som i dag, etter egne læreplaner for IKT driftsfag.

Da IKT-driftsfag ble etablert som eget lærefag, ble det lagt til studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag (AA). Det ble også bestemt at videregående kurs I, IKT- driftsfag skulle rekruttere fra alle grunnkurs. Dette håpet man bl.a. kunne bidra til at også jenter ville søke faget. Når Stortinget vedtok etablering av en ny studieretning salg og service og et nytt grunnkurs, sluttet også Stortinget seg til at de lærefagene som lå til studieretning AA skulle flyttes til denne nye studieretningen. Det vises i den sammenheng til Innst. S. nr. 246 (1998-99), komiteen sine merknader, kap. 2.2, side 13. Stortinget gjorde også vedtak om at de nye grunnkursene skulle etableres fra høsten år 2000 (kap. 4, komiteen si tilråding, vedtak I). Jeg gjør oppmerksom på at studieretning salg og service er kalt merkantile fag i nevnte innstilling og stortingsmelding.

Vi har nå en ny situasjon hvor et nytt grunnkurs ligger til grunn for det videre opplæringsløpet. Da læreplanen for grunnkurs salg og service ble utformet, ble f.eks elementer i læreplan for VKI IKT driftsfag

ivaretatt i det nye grunnkurset. Når det gjelder rekruttering til VKI-nivå, er det derfor naturlig at det er grunnkurs salg og service som er basis for inn

tak videre, hvis man ønsker å gi gode livsvilkår for en ny studieretning. Hovedårsaken til at det er åpnet for rekruttering fra grunnkursene mekaniske fag, elektrofag og allmenne, økonomiske og administrative fag, er at hovedvekten av søkere til VKI IKT-driftsfag i dag kommer fra disse grunnkursene.

Min intensjon er å utforme en tilbudsstruktur for videregående opplæring som ivaretar både bransjens behov for kompetanse, og som ivaretar de prinsippene som Stortinget sluttet seg til ved behandling av St.meld. nr. 32 (1998-99). På videregående kurs I (VKI) finnes det i dag ca 100 forskjellige kurstilbud, inkludert særløp. Mange av fylkeskommunene tilbyr i dag bare et fåtall av de VK I-tilbudene som er fastsatt i tilbudsstrukturen. Det er flere passive enn aktive kurs. Spesialiseringen på VK I-nivået har blitt for sterk, og dette har Stortinget bedt departementet gjøre noe med. Et viktig prinsipp er at tilbudsstrukturen skal gi større rom for fleksible løsninger og utvidet lokalt handlingsrom, slik at et desentralisert skoletilbud opprettholdes i fylkeskommunene. Jeg er redd for at to videregående kurs I vil skape en vanskelig rekrutteringssituasjon for begge kursene. Brede tilbud gir elevene mulighet for å velge videregående kurs I der de bor, og veien til ny kompetanse blir kortere. Dette er viktig i et samfunn i endring.

Disse prinsippene ble lagt til grunn da departementet ba involverte opplæringsråd om råd for en framtidig tilbudsstruktur for de nye studieretningene Salg og service og Medier og kommunikasjon. Opplæringsrådene har selv foreslått ett felles videregående kurs for studieretning Salg og service. Dette har opplæringsrådene sett som viktig, særlig i forhold til rekruttering, og at tilbudet kan være tilgjengelig over hele landet. Jeg har fulgt opplæringsrådenes råd, bortsett fra rådet om at det nye VKI Salg og service fortsatt skulle rekruttere fra alle grunnkurs. Dette rådet har jeg ikke fulgt, fordi vi har fått en ny studieretning og et nytt grunnkurs, hvor det nye grunnkurset legger et meget godt faglig grunnlag for det videre løpet. Det er viktig at den nye studieretningen og det nye grunnkurset utvikler egen faglig identitet, slik at ungdom søker dette grunnkurset dersom de ønsker å bli IKT-operatør eller sikter mot et av de andre yrkene innen salg- og servicenæringene. Det er bare slik vi kan legge til rette for at det nye grunnkurset blir levedyktig.

Jeg er også av den oppfatning at det er for tidlig å uttale seg om IKT driftsfaget blir skadelidende i den nye strukturen. Læreplanarbeidet for VKI salg og service er bare i startfasen, og i tillegg skal læreplan for opplæring i bedrift for IKT driftsfag justeres og endres.

Dokument nr. 15:10

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 106

Innlevert 4. desember 2000 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 13. desember 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«På Galapagos-øyene finnes verdens nest største marine verneområde. På grunn av sterk lokal motstand står driften av Nasjonalparken i området nå i fare. Darwin-stasjonen og deler av administrasjonen er ødelagt, de ansatte trakasseres og en risikerer å måtte legge ned hele virksomheten. Dermed kan også områdets biodiversitet og i særdeleshet skilpaddene stå i fare for å bli utryddet.

Vil Regjeringen ta initiativ overfor Ecuador for å sikre nasjonalparkens virksomhet og denne artens framtid?»

Begrunnelse:

Ifølge Environmental News Network (www.enn.com/news) er det lokale fiskere som har fått redusert sine kvoter for hummerfiske som nå har gått til angrep på Charles Darwin Research Station på Isabela for andre gang i år. Også på øyene Santa Cruz og San Cristobal har det vært opptøyer. CDRS samarbeider med ecuadorianske myndigheter og Galapagos National Park om forvaltning av det nest største marine verneområdet i verden. Samarbeidet, som omfatter overvåking av det biologiske mangfold og administrasjon av nasjonalparken, er regulert ved lov. CDRS er også deltaker i et institusjonssamarbeid som har forvaltningsansvar for fiskerisektoren i området. Det er denne forvaltningsmyndigheten som nå har redusert hummerkvote for å unngå overfiske. Det er nok også dette som er bakgrunnen for angrepene mot CDRS. Galapagos' totale fiskeeksport utgjør mer enn 23 % av Ecuadors eksportinntekter, noe som understreker betydningen av en bærekraftig utnyttelse av fiskeri-ressursene i et langsiktig perspektiv, - og tiltak for å sikre en fattig fiskeri- befolkning overlevelsesmuligheter i en vanskelig overgangsperiode. Utover kortsiktige tiltak for å beskytte Nasjonalparken og dens videre drift fra ecuadoriansk side, vil det etter alt å dømme være ivaretagelse av disse to hensyn som best vil bidra til å sikre Nasjonalparkens framtid på sikt.

Svar:

Bevaring av artsmangfoldet i verden er et av Regjeringens viktigste prioriteringsområder i miljøspørsmål og i arbeidet for bærekraftig utvikling.

Både Norge og Ecuador er parter til FN-konvensjonen om biologisk mangfold. Norge vil i det videre arbeidet med oppfølgingen av denne konvensjonen være oppmerksom på den uheldige situasjonen som nå er oppstått på Galapagos-øyene. I og med at dette er et spørsmål som først og fremst reguleres i en multilateral sammenheng, er det naturlig for Norge å ta problemstillingen opp i forbindelse med det neste møtet i FN-konvensjonens vitenskapskomité i mars neste år. Ytterligere initiativ overfor Ecuador vil måtte vurderes i lys av utfallet av møtene i vitenskapskomiteen neste år.

Spørsmål nr. 107

Innlevert 4. desember 2000 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 8. desember 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Ifølge NRK-Nordland mandag 4. desember 2000, nekter Olje- og energidepartementet å legge frem dokumentasjon på at det i 1996 ble satt en tidsfrist på fem år for utbygging av Bjøllågavassdraget i Rana. Kan statsråden dokumentere at det ble satt en tidsfrist for Bjøllågutbyggingen?»

Svar:

Sivilombodsmannen har stilt spørsmål til Olje- og energidepartementet når det gjeld fastsetjing av frist for utbygging av Bjøllågavassdraget i Rana kommune. I brev dagsett 22.11.2000 til Sivilombodsmannen har departementet gitt sitt syn på saka.

NRK-Nordland har teke kontakt med departementet om saka. I den samanheng har kringkastinga fått kopiar av den kongelege resolusjonen frå 1989 om konsesjon til Bjøllågutbygginga og resolusjonen frå 1996 om pålegg ovanfor Statkraft av faste vilkår i unytta reguleringskonsesjonar, samt departementet sitt svarbrev til Sivilombodsmannen.

Så lenge saka er til handsaming hos Sivilombodsmannen, er det ikkje rett av meg å gå nærare inn på denna saka.

Spørsmål nr. 108

Innlevert 4. desember 2000 av stortingsrepresentant Siv Jensen

Besvart 12. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Jeg viser til mitt brev av 7.9.00 og deres svar av 21.9.00 med referanse nr. 00/2232 MS BH om forholdene rundt pionerdykkerne i Nordsjøen og opprettelse av en uavhengig granskningskommisjon. Her fremkommer det at departementet har startet arbeidet med å opprette en uavhengig granskningskommisjon og at det arbeides med å utforme et mandat og finne leder og aktuelle medlemmer for kommisjonen. Det er nå gått 2 ½ måned siden dette svaret ble gitt.

Hvor langt har departementet kommet i sitt arbeid og når vil granskningskommisjonen bli nedsatt?»

Svar:

Feltet som skal granskes krever at kommisjonsmedlemmene har gode kunnskaper og ekspertise på fagfeltet. Det er viktig for oss å unngå enhver tvil om at kommisjonsmedlemmene både er kompetente og habile, jf. kravet fra Stortinget om en uavhengig kommisjon. Dette har derfor begrenset antall aktuelle kandidater. Arbeidet har tatt noe lengre tid enn beregnet, men det foreligger nå forslag til aktuelle medlemmer av kommisjonen.

Departementet tar sikte på å nedsette granskningskommisjonen i løpet av januar/februar 2001.

Spørsmål nr. 109

Innlevert 5. desember 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 13. desember 2000 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Det foreligger en bok om tidligere byråsjef i Industridepartementet, Harry Lindstrøm. Boken har tittelen «Proessen mot Lindstrøm» og undertittel «et politisk justismord». Det sies å være norgeshistoriens største og mest spesielle kriminalsak. Boken stiller flere spørsmål enn den gir svar fordi forfatteren ikke har fått adgang til dokumentene i Riks- og Statsarkivet.

Vil ministeren bidra til at arkivene i Lindstrøm- saken nå blir åpnet slik at offentligheten kan få innsyn i saken?»

Svar:

Tilgang til offentlige dokumenter i arkiver som er avlevert til Arkivverket (Riksarkivet eller et statsarkiv), avgjøres av Riksarkivaren, med Kulturdepartementet som klageinstans.

Avleverte offentlige arkiver er i utgangspunktet åpne for enhver, med mindre de omfatter dokumenter som inneholder taushetsbelagte eller graderte opplysninger, jf. nærmere omtale under kap. 4.6.4 og 4.6.5 i St.meld. nr. 22 (1999-2000), som for øvrig ble behandlet i Stortinget 1. desember 2000.

Da forfatteren av Lindstrøm-boken i 1998 søkte Riksarkivaren om tilgang til rettsdokumentene i Lindstrøm-saken, ble han gitt innsyn i selve dommen, mens han fikk avslag når det gjaldt saksdokumentene for øvrig, nettopp med henvisning til taushetsplikten. Avslaget ble påklaget til Kulturdepartementet, men opprettholdt av departementet.

Departementet la til grunn at rettsdokumentene inneholdt opplysninger om andre personer enn Lindstrøm, og at dette var personopplysninger som kom inn under bestemmelsen om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 første ledd, og at ikke noen av de begrensninger i taushetsplikten som loven fastsetter, kunne komme til anvendelse, jf. forvaltningsloven §§ 13 a og b. Utgangspunktet var derfor at Riksarkivaren hadde plikt til å hindre at forfatteren fikk kjennskap til opplysningene, jf. ordlyden i forvaltningsloven § 13 første ledd.

En mulighet var imidlertid at han likevel kunne fått tilgang til materialet med hjemmel i forvaltningsloven § 13d. Det framgår her at det på nærmere vilkår kan gis tilgang til taushetsbelagte opplysninger dersom de skal brukes i forskningsøyemed. Det framgikk at Riksarkivaren hadde vurdert denne muligheten, men var kommet til at innsyn heller ikke kunne innvilges på dette grunnlag. Departementet sluttet seg til denne vurderingen. Bakgrunnen for dette er som følger:

Forutsetningen for å gjøre unntak fra taushetsplikten etter § 13d er at det formål opplysningene skal brukes til, faller inn under lovens forskningsbegrep.

Det framgikk at forfatteren ikke påberopte seg forskerkompetanse, og departementet fant altså ikke grunnlag for noen annen vurdering i forhold til § 13d enn den Riksarkivaren hadde lagt til grunn.

Departementet har ikke grunnlag for å anta at dette ville stilt seg annerledes dersom vedkommende hadde søkt tilgang til materialet i dag, selv om det i mellomtiden er gitt ut bok om Lindstrøm-saken.

Spørsmål nr. 110

Innlevert 6. desember 2000 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 12. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«En 35-årig tobarnsmor har en medfødt misdannelse som vurderes alvorlig nok til at det offentlige skal betale operasjonen. Etter fem år med venting fikk hun endelig time den 22. november. Et par dager før fikk hun beskjed om at operasjonen nok en gang er utsatt. Dette er en type belastning som det burde være unødvendig å utsette pasienter for i Norge.

Vil helseministeren bidra til at Sykehuset i Østfold sørger for at denne kvinnen får den operasjonen hun er blitt lovet?»

Begrunnelse:

I fem år har denne to-barns moren ventet på å få dette inngrepet utført. Da den gledelige meldingen endelig kom at hun skulle få plass på Sykehuset i Østfold tok hun seg fri fra jobben og brukte tid på å forberede seg til operasjonen som hun, naturlig nok, gruet seg til. Å motta en melding om at hun heller ikke denne gangen kunne komme til allikevel, ble sterk kost. Nå er operasjonen utsatt på ubestemt tid og hun må gjennom alle forberedelsene en gang til - dersom hun blir heldig å få muligheten. Dette er ikke en human måte å behandle pasienter på.

Svar:

Sykehuset i Østfold har orientert meg om saken. Pasienten som stortingsrepresentant John Alvheim viser til var satt opp til et plastikkirurgisk inngrep 22. november 2000. Inngrepet måtte utsettes fordi sykehuset fikk innlagt en pasient med alvorlig sykdom. Denne pasienten måtte av medisinske grunner prioriteres til operasjon foran kvinnen. Den ene av sykehusets to spesialister i plastisk kirurgi sluttet like før den aktuelle operasjonen skulle finne sted. Sykehuset Østfold Sarpsborg har nå en deltidsansatt overlege i faget plastikkirurgi en dag pr. uke, så det var ikke aktuelt å utsette inngrepet til dagen etter. Den gjenværende spesialisten har fått en økende arbeidsbelastning, noe som fører til at hudkreft, liggesår og andre alvorlige lidelser må prioriteres foran de sykdommene der pasienten ikke i samme grad tar skade av å vente.

Jeg er enig med representanten Alvheim i at den utsettelse som her er skjedd, innebærer en type belastning som pasienten ikke burde bli utsatt for. Sykehuset i Østfold har også beklaget at operasjonen måtte utsettes. I den situasjon som oppsto, kan jeg imidlertid ikke se at sykehuset burde ha prioritert annerledes. Sykehuset har informert meg om at pasienten vil få inngrepet utført i løpet av februar 2001.

Spørsmål nr. 111

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 14. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Oppslag i media forteller om tvangssterilisering av kvinner gjennom en årrekke. Vil statsråden ta initiativ for å få alle fakta på bordet i denne saken?»

Begrunnelse:

NRK- radio meldte 6. desember om at det var avdekket at det i perioden fra 1945 til 1970 hadde blitt foretatt tvangssterilisering av kvinner. Det hevdes at mange ble sterilisert i forbindelse med fødsel eller abort, og at inngrepet for noens del kan ha vært utført uten at kvinnene visste om det. Det framkom i radioinnslaget at flestparten av de 40 000 kvinnene som ble sterilisert i denne perioden, var småbruker- og arbeiderkvinner. Videre ble det hevdet at kommuner i noen tilfeller krevde inngrepet for å spare utgifter på sosialbudsjettet.

Tvangssterilisering er en sterk krenking av kvinnen og hennes menneskeverd. Dette er inngrep som ikke må påtvinges.

Undertegnede mener helseministeren bør ta initiativ for å få avklart realitetene i saken. Det må komme fram hva har skjedd, hvor omfattende dette har vært og hvorvidt de som eventuelt har vært utsatt for slik tvang har rett på / mulighet for erstatning av noe slag.

Svar:

Opplysninger i NRK radio 6. desember om at flere tusen norske kvinner ble presset til å la seg sterilisere på 1950- og 1960-tallet, er fremkommet i rapporten «Sterilisering på medisinsk grunnlag og sammenhengen mellom eugenikk og humangenetikk» fra Norges forskningsråd. Rapporten er et forprosjekt på oppdrag fra Sosial- og helsedepartementet.

Bakgrunnen for departementets oppdrag var en rekke reportasjer i Dagbladet våren 1998 hvor det ble rettet et kritisk blikk på velferdsstatens utvikling i etterkrigstiden, herunder sterilisering. I brev til Norges forskningsråd 31. juli 1998 bad departementet om igangsetting av et forprosjekt som skulle belyse mulighetene for videre forskning, bl.a. når det gjaldt sterilisering på medisinsk grunnlag. Det ble bedt om kartlegging av hva som finnes av dokumentasjon i eksisterende arkiver. Departementets ønske om å gjennomføre et forprosjekt om sterilisering på medisinsk grunnlag var knyttet til et ønske om å få vurdert muligheten for en kartlegging av forekomsten av «urettmessig sterilisering» i den praksisen som fant sted utenfor steriliseringslovgivningen. Problemstillingen var i første rekke aktuell i forhold til tidligere steriliseringslov, det vil si før 1. januar 1978 da ny steriliseringslov trådte i kraft.

Stortinget er tidligere underrettet om departementets initiativ i brev fra daværende helseminister Dagfinn Høybråten til Stortingets sosialkomité 28. oktober 1998 i forbindelse med merknader til Dokument nr. 8:107 (1997-98) og i St.prp. nr. 1 (1999-2000), s 281. Det fremgikk av budsjettproposisjonen at rapporten fra forprosjektet ville foreligge i løpet av 1999, og at departementet ville komme tilbake til Stortinget med forslag til videre oppfølging våren 2000.

Rapport fra forprosjektet forelå først i november d. å. Det blir foreslått et tre års prosjekt for å belyse følgende:

1. Sterilisering som en hjelp til vanskeligstilte familier
2. Sterilisering som et tiltak for å løse sosial nød og dermed fremme velstandsutviklingen
3. Sterilisering som et sparepolitisk tiltak på kommunalt nivå.

Videreføringen vil bli drøftet på et møte mellom Norges forskningsråd og departementet i løpet av kort tid. Stortinget vil bli underrettet om resultatet av prosjektet på dertil egnet måte.

Spørsmål nr. 112

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 11. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Når vil den enkelte potensielle student kunne se de praktiske konsekvenser av de vedtak Stortinget har kommet til med hensyn til realkompetanse som grunnlag for opptak til høyskoler?»

Begrunnelse:

Undertegnede har mottatt henvendelse fra Lars Aanes på Modum i Buskerud. Aanes har to fagbrev og ca. 15 års arbeidserfaring - herunder ledererfaring. Han er for tiden hospitant ved bedriftsøkonomistudiet ved BI i Drammen. Han er ikke tatt opp som ordinær student fordi han ikke har godkjent generell studiekompetanse.

Som statsråden sikkert er kjent med, ga yrkesutdanning på den tiden Aanes tok dette, ikke generell studiekompetanse. Ifølge BI Drammen venter man på svar fra Departementet vedrørende hvordan man skal

vurdere realkompetanse i forhold til opptak til høyskoler. I forhold til de intensjoner som ligger fra flertallet i Stortinget med hensyn til realkompetanse, antar jeg at personer som Aanes - med to fagbrev og en lang arbeidserfaring - er av de man burde kunne godkjenne som kvalifiserte for opptak til høyskoler. Det vil være rimelig å anta at mange er i samme situasjon som Aanes. Det vil videre være å anta at disse ting nå burde være avklart, og at regelverk burde være på plass innen rimelig tid.

Svar:

Jeg viser til brev av 4. desember 2000 fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, der det stilles spørsmål om når den enkelte potensielle student vil kunne se praktiske konsekvenser av de vedtak Stortinget har fattet med hensyn til realkompetanse som grunnlag for opptak til høgre utdanning.

Jeg har foreslått at de endringene i Universitets- og høgskoleloven som er vedtatt i Stortinget skal tre i kraft fra 1. januar 2001. Det innebærer at det vil være mulig å søke opptak til alle studier ved universitet og høyskoler på grunnlag av realkompetanse fra og med opptak til studieåret 2001-02.

Samtidig ønsker jeg å åpne for at universiteter og høyskoler som har ledige studieplasser og opptak til studier i løpet av våren 2001, kan få muligheten til å vurdere søkere på grunnlag av realkompetanse dersom det er praktisk mulig for dem å gjøre dette.

Det har vært en forutsetning at private høyskoler som ønsker det, skal gis samme adgang til å foreta opptak på grunnlag av realkompetanse på linje med det som fastsettes for offentlige høgre utdanningsinstitusjoner.

Det er den enkelte institusjon som selv vil få myndighet til å vurdere hva som er nødvendige kvalifikasjoner, og til å avgjøre hva som er egnet og hensiktsmessig framgangsmåte for å vurdere realkompetanse.

Det er selvsagt ikke mulig for meg å kommentere den konkrete saken som det er vist til i brevet. Samtidig kan jeg opplyse at departementet har lagt opp til en prosedyre som innebærer at dersom BI ønsker å vurdere enkeltøkere for opptak til bedriftsøkonomistudiet, så vil de få anledning til dette så snart lovendringene er trådt i kraft.

Spørsmål nr. 113

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 15. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Mener landbruksministeren at det i forbindelse med harmoniseringen til EUs regelverk på det veterinære området, har blitt tatt tilstrekkelig hensyn til faren for å få alvorlige sykdommer til Norge, og ble Stortinget i god tid orientert grundig om kugalskaps epidemien i Storbritannia som allerede i 1995 innebar slakting og destruksjon av tusenvis av storfe?»

Begrunnelse:

Norge har opprinnelig hatt et meget strengt importvern, ikke minst for å hindre utbrudd av alvorlige dyresykdommer, og sannsynligvis har Norge en dyrepopulasjon som er fri for kugalskapssmitte. Imidlertid kan denne gode situasjonen ha blitt ødelagt på grunn av de harmoniseringer som har foregått mellom Norge og EU på det veterinære området. Som en følge av dette har et vesentlig antall dyr blitt importert fra land hvor en i dag har påvist kugalskap, og det kan ikke utelukkes med 100 prosent sikkerhet at ikke smitten allerede finnes i Norge. De første tilfellene av kugalskap ble oppdaget i Storbritannia tidlig på 80-tallet, og allerede i 1995 ble epidemien karakterisert som meget alvorlig; 150 000 storfe ble slaktet og destruert. Epidemien har bredt seg til de aller fleste landene i EU, og Norge og Island er nå i en særstilling i Vest-

Europa i forhold til sykdommen. I og med at en ikke kjenner godt nok til sykdommen, så er det uklart hvorvidt de tiltakene som nå har trådt i kraft, vil ha noen virkning.

Svar:

Gjennom den opprinnelige EØS-avtalen overtok Norge i 1994 de aller fleste av EUs bestemmelser om helse-, hygiene- og kvalitetskrav ved handel med animalske næringsmidler, helsekrav ved handel med dyr og andre dyreprodukter enn næringsmidler og rapportering og kontroll av sykdom innen EØS-området. Avtalen omfattet ikke tredjelandsbestemmelsene, dvs. de regler som EU har for import av levende dyr og animalske produkter fra land utenfor EU, og heller ikke reglene om grensekontroll.

En viktig intensjon med EØS-avtalen var å gi Norge en sikrere adgang til EU-markedet. Spesielt er norsk fiskerinæring avhengig av eksport. Da det ble innført økt grensekontroll ved import fra tredjeland til EU fra 1. januar 1997, skapte dette problemer for norske eksportinteresser (Norge var «tredjeland» etter den opprinnelige avtalen for så vidt gjaldt grensekontroll).

Da avtalen ble inngått, var det forutsatt at de unntakene som Norge hadde fått fra avtalen slik at vi kunne beholde nasjonale regler på en del områder, skulle gjennomgå og eventuelt revideres i løpet av 1995. Det ble forhandlet frem en revisjon i 1995 og 1996 etter forutgående konsultasjoner med Stortinget. Daværende statsråd i Landbruksdepartementet, Dag Terje Andersen, redegjorde for avtaleutkastet i Stortinget 16. januar 1997. Under debatten om redegjørelsen ble det fremmet forslag om å beholde den veterinære grensekontrollen. Forslaget ble ikke bifalt (65 stemmer mot og 40 stemmer for).

Norge fikk gjennom den opprinnelige EØS-avtalen beholde sine bestemmelser om kugalskap (BSE), bl.a. at storfe ved import skulle komme fra besetning som ikke hadde hatt BSE de siste 6 årene, og at eksportlandet praktiserte avlaving av dyr med mistanke om BSE. Etter den reviderte avtalen kan vi ikke ha slike bestemmelser, og vi følger EUs regelverk. Imidlertid har EU meget strenge bestemmelser når det gjelder BSE, bl.a. har Storbritannia og Nord-Irland og Portugal forbud mot å eksportere levende storfe. Det er lite trolig at vi her i Norge ville ha praktisert strengere bestemmelser om vi hadde hatt mulighet for det etter EØS-avtalen. Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at trolig ville WTO-avtalen ha hindret strenge særbestemmelser i Norge om vi ikke hadde hatt EØS-avtalen.

Den veterinære grensekontrollen ved handel innen EØS er erstattet av kontroll i besetningen før eksport og isolasjon og kontroll av importerte dyr etter ankomst hit til landet. Alle importerte storfe blir testet for BSE ved slakting eller død av annen årsak.

Jeg mener at det ved gjennomføring av EUs regelverk på det veterinære området er tatt tilstrekkelig hensyn til faren for å få alvorlige sykdommer til Norge.

Stortinget har gjennom en rekke dokumenter som de ulike regjeringer har lagt fram, blitt orientert om BSE, bl.a. i St.prp. nr. 100 for 1991-92, St.prp. nr. 70 for 1996-97 og St.prp. nr. 6 for 1998-99. Jeg kan vanskelig se at noen av mine forgjengere har forsømt informasjonsplikten når det gjelder orientering om BSE. Jeg vil her peke på at orienteringene er gitt ut fra behovet i den norske situasjonen.

Spørsmål nr. 114

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 20. desember 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Utvinning av Snøhvit-gassen har vært utredet i mange år. På grunn av ulike oppfatninger om lønnsomheten krever oljeselskapene at skatteregler for denne type anlegg, som delvis blir landbasert, snarest må komme på plass og senest i begynnelsen av januar neste år.

Vil statsråden sørge for at skatteregler som kan stimulere til en sårt tiltrengt industrisatsing i Finnmark, snarest kommer på plass?»

Svar:

Storingsrepresentant Ivar Kristiansen ber i faks av 7. desember d.å. om at skattereglene for gassanlegg av den typen som planlegges på Melkøya snarest må komme på plass, og senest i begynnelsen av januar neste år.

Den skattemessige behandlingen av planlagt gassanlegg på Melkøya er en viktig sak for Finansdepartementet, og blir prioritert høyt. Det gjenstår imidlertid fortsatt spørsmål som må avklares. Det er bl.a. viktig å ta hensyn til hvordan skattleggingen virker i forhold til nye og tidligere skatteløsninger. Et møte med planleggerne (Statoil) ble avholdt i departementet 13. ds. Jeg tar sikte på raskest mulig avklaring av skattespørsmålene.

Spørsmål nr. 115

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 15. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Smitte av kugalskap kan komme til Norge enten via levende storfe, eller ved import av kjøtt fra storfe. Regjeringens strategi for å hindre kugalskap er økt testing av dyr som er slaktet i Norge. Testmetoden som brukes på slakt i Norge og i utlandet er ifølge media usikker.

Er landbruksministeren enig i at den eneste måten som med 100 prosent sikkerhet kan hindre kugalskapsmitte i å komme til Norge er å forby import av levende storfe samt storfekjøtt?»

Begrunnelse:

I kjølvannet av en stadig større og tilsynelatende ukontrollerbar situasjon i forhold til kugalskap over hele Europa med enkelte unntak, så har EU vedtatt å sette i verk tiltak, både for å styrke tilliten til produkter av storfe, men først og fremst for å hindre at flere mennesker blir smittet av kugalskap. En antar at kugalskap smitter til mennesker via infisert kjøtt, og at omfanget av epidemien er et resultat av bruk av benmel i fôr til storfe. EU har blant annet vurdert å starte en omfattende testing av storfe som er over 30 måneder gamle, samt at det vil bli et seks måneders forbud mot bruk av benmel i fôr. Ekspertene strides om tiltakene vil være tilstrekkelige, eller i det hele tatt ha noen bekjempende virkning av sykdommen. Ikke minst har dette sammenheng med at man fortsatt ikke vet nok om sykdommen.

Svar:

Jeg er ikke enig i påstanden om at eneste måten en med 100% sikkerhet kan hindre BSE-smitte i å komme til Norge, er å forby import av levende storfe fra alle land og storfekjøtt. Jeg skal begrunne dette nærmere.

EUs styrende vitenskapskomité har vurdert total stopp i import av levende storfe opp mot andre tiltak som vil ha samme effekt. Komiteen konkluderer med at det er like effektivt å slakte alle importerte dyr før de når en alder da de eventuelt kan ha en subklinisk BSE (Spania har satt 20 mnd. og Italia 18 mnd.). Dersom en vil beholde importerte dyr kan en:

- ta dem ut av fôr- og fødevarekjeden, eller
- hvis dyrene er friske og importert for 5 år siden eller mer, teste dem for BSE ved slaktning.

Hvis det er svært gamle dyr (eldre enn 10 år) som har blitt overvåket med hensyn på helsestatus, anses de ikke som å innebære noen risiko med hensyn på BSE.

Påstanden i begrunnelsen for spørsmålet om at en antar at BSE smitter til mennesker via infisert kjøtt, medfører ikke riktighet. Renskåret kjøtt er ikke vist å kunne overføre BSE-smitte. Smittestoffet, prionene, finnes i hjerne, ryggmarg og de store gangliene (nervevev), lymfatisk vev og deler av tarmen. Det er bakgrunnen for at vi fra 1. januar 2001 krever fjerning av hodeskallen inkludert øyne og tonsiller (mandlene), ryggmargen og tyntarmen fra storfe- og småfleslakt av dyr over en viss alder. De menneskene som har fått ny variant Creutzfeldt Jacobs syndrom har ikke fått det gjennom å spise renskåret kjøtt, men sannsynligvis har det vært med nervevev og/eller lymfatisk vev i farsevarer de har spist (hamburgere, pølser m.m.). Britiske

myndigheter har blitt kritisert for at de ikke advarte mot å bruke spesielle maskiner til å fjerne bein i storfeslakt (mekanisk utbeining).

De relativt få storfe som er eller blir importert hit til landet, blir overvåket nøye, og de vil bli testet ved slakting eller død av annen årsak. Også avkom av importerte kyr blir overvåket.

Ut fra dette blir kugalskapssituasjonen tatt alvorlig med sikte på å gi en størst mulig sikkerhet mot smitte. En 100% sikkerhet vil imidlertid aldri være mulig. Den opplevde risikoen synes i dag likevel større enn den reelle risikoen. Myndighetene må i slike tilfeller håndtere den risikoen forbrukerne opplever. For meg som statsråd er det en overordnet målsetting at forbrukerne skal ha et tilbud om matvarer de opplever som trygge og som de har tillit til.

Spørsmål nr. 116

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Rita Tveiten

Besvart 13. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Befolkningsutviklinga i indre Hardanger har over lang tid synt ei negativ utvikling med fråflytting, særleg gjeld dette ungdom. Tap av arbeidsplassar og manglande infrastruktur pregar bilete. Kraftige omstillingstiltak for å få nytta ressursane i regionen må til.

Vil kommunalministeren vurdere å gje Hardanger-og Vossregionen status som omstillingsregion?»

Grunngjeving:

I lys av dagens debatt i Stortinget, knytt til næringskomiteen si budsjettinnstilling for 2001, og på bakgrunn av bygdemøte i Granvin 4. desember, finn eg grunn til å be kommunalministeren vurdere særskilde tiltak knytt til omstilling i Hardanger- Vossregionen.

I denne regionen er det Odda som har omstillingsstatus med bakgrunn i utfordringane knytt til det å vera ein-sidig industristad.

Fylkesstatistikken for Hordaland syner eit urovekkjande bilete når det gjeld utviklinga i Hardanger-Voss regionen. Ei negativ utvikling når det gjeld alderssamansetting og fråflytting har i ein lengre periode prega bilete. Den utviklinga me såg først i dei inste strøka av Hardanger, gjer seg no også gjeldande lenger vestover. Kvam kommune har fått endra sitt utviklingspotensial gjennom omlegging av hovedferdselsåra som no går over Voss. I tillegg har no Bjølvefossen, hjørnesteinsverksemda i Ålvik, varsla ei nedtrapping på 150 årsverk over to år. Granvin har fått varsel om at Vestlandske salslag, bondesamvirke sitt einaste slakteri i Hordaland, skal leggjast ned dersom ikkje det vert funne samarbeidsformer med dei private slakteria i regionen. Felles for begge verksemdene er at dei går med overskot, utan at det ser ut til å påverka eigarane til vidare drift. I Granvin dreiar det seg om 29 arbeidsplassar i ein liten kommune på 1044 innbyggjarar pr.1.1.2000. I tillegg arbeider språkteknologisenteret på Voss i motbakke.

Anleggsbransjen står ovanfor oppdragstørke og byggeaktiviteten er laber. Tradisjonelt har desse bransjane rekruttert mange arbeidstakarar og hatt mange eigne næringsdrivande i denne regionen.

SND, Statens nærings- og distriktsutviklingsfond sin rolle er å medverka til utbygging, modernisering, omstilling, produktutvikling og nyetablering.

Ved at det er regionen som får omstillingsstatus kan ein få vurdert heile regionen i samanheng. SND, Siva og utdanningsmiljøa i distriktet kan få eit større ansvar. Sams for kommunane i denne regionen er at dei har både mogelegheiter og ressursar. Oppgåva no må vera at me må setja oss i stand til å gjera bruk av dei. Verkemiddelapparatet me rår over bør etter mitt syn kunna nyttast i området.

Med bakgrunn i at det er brei semje om busetnad og vekst i alle delar av landet vil er be kommunalministeren vurdere å la Hardanger-Vossregionen få omstillingsstatus med dertil følgjande tiltak og vilkår.

Svar:

For å kunne vurdere om situasjonen i Hardanger- og Vossregionen krev ein ekstraordinær statleg innsats, må departementet få tilgang på grunnlagsmateriale som dokumenterer den aktuelle eller påreknna situasjonen når det gjeld folketal, næring og sysselsetjing i regionen.

Område som har hatt eller har utsikter til store tap av arbeidsplassar i næringer som er avgjerande for den økonomiske utviklinga i området, er aktuelle for stønad frå omstillings- og nyskapingsløyvinga. Unntaksvis kan område med særskilde og langsiktige problem i samband med omstrukturering i næringslivet få stønad frå løyvinga. Hovudkravet for å få stønad er at reduksjonen i den direkte sysselsetjinga i hjørnesteinsbedrifta/-næringa utgjer minst 10 prosent av den totale sysselsetjinga i området. I ei totalvurdering av situasjonen i området kan det òg leggjast vekt på reduksjon i den indirekte sysselsetjinga, arbeidsløyse og situasjonen i heile arbeidsmarknadsregionen.

Fylkeskommunen har eit særleg ansvar for å avdekkja situasjonar som dette. For at departementet skal kunne avgjere om regionen kan få omstillingsstatus, er det ein føresetnad at Hordaland fylkeskommune utarbeider ein konsekvensanalyse for Hardanger- og Vossregionen. Føremålet med dette er å gjere greie for den aktuelle eller pårekna situasjonen når det gjeld korleis utviklinga i folketal, sysselsetjing og arbeidsmarknad, næringsstruktur, utdanning og kommuneøkonomi har/vil endra seg. KRD vil på bakgrunn av ein slik konsekvensanalyse avgjere om Hardanger- og Vossregionen bør få omstillingsstatus.

Eg vil òg opplyse at Odda, Stord og Fitjar kommunar har omstillingsstatus. Odda er no inne i sitt tredje år, mens arbeidet i Stord og Fitjar akkurat har begynt.

Spørsmål nr. 117

Innlevert 7. desember 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 18. desember 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Noreg har meldt inn ein stor styrke til registeret for EUs militære styrke. Det inneber at norske styrkar kan bli brukt utanfor vårt territorium av ein union av statar som vi ikkje er medlem av.

Korleis stiller dette seg i høve til paragraf 25 i Grunnlova slik regjeringa ser det?»

Grunngjeving:

Paragraf 25 i «Kongeriget Norges Grundlov» har slik ordlyd:

«§ 25.

Kongen har høieste Befaling over Rigets Land- og Sømagt. Den maa ikke forøges eller formindskes, uden Storthingets Samtykke. Den maa ikke overlades i fremmede Magters Tjeneste, og ingen fremmede Magters Krigsfolk, undtagen Hjælpetropper imod fiendtligt Overfald, maa inddrages i Riget uden Storthingets Samtykke.

Landeværnet og de øvrige Tropper, som ikke til Linjetropper kunne henregnes, maa aldrig, uden Storthingets Samtykke, bruges udenfor Rigets Grænser.

Beslutn. 18 nov 1905, grlbest. 14 mars 1908 og 9 nov 1917.»

På side 147 Norges Statsforvaltning(1964) II skriv Frede Castberg om grensene for regjering og storting: «En enkelt disposisjon er kongen etter paragraf 25 totalt avskåret fra å treffe under utøvelsen av sin miliære kommandomyndighet. Han kan ikke overlate rikets land og sjømakt i fremmede makters tjeneste. Her hjelper ikke noe samtykke av stortinget.»

Det er dessutan av interesse at Danmark som er medlem av EU ikkje har meldt inn styrkar til denne EU-hæren.

Svar:

Innledningsvis vil jeg fremheve at selv om Norge har innmeldt en styrke til mulig bruk i EU-operasjoner, vil Norge på selvstendig grunnlag beslutte hvorvidt norske tropper skal delta i en bestemt operasjon eller

ikke. Dette kan bare skje etter eget vedtak om slik deltagelse i hvert enkelt tilfelle, og i samsvar med konstitusjonelle krav og på grunnlag av den nødvendige politiske behandling i regjeringen og Stortinget.

Grunnlovens § 25 setter bl.a. forbud mot å overlate krigsmakten i «fremmede Magters Tjeneste». Representanten Langeland siterer fra Frede Castbergs «Norges statsforfatning» for å grunnlegge sitt spørsmål. Det er imidlertid ikke sitert fra det avsnittet som følger umiddelbart etterpå der Castberg forklarer begrunnelsen for denne bestemmelsen.

Der fremgår det at Grunnloven med denne bestemmelsen først og fremst ville ramme overlatelse av norske tropper i fremmed tjeneste mot økonomisk vederlag. Leiesoldatvirksomhet var på den tid et ikke uvanlig fenomen. Et av poengene med å hindre leiesoldatvirksomhet var at norske myndigheter ønsket å ha kontroll med hva slags interesser de norske troppene ville tjene.

Vi må i dag forholde oss til de kollektive krisehåndterings- og sikkerhetsordninger som utvikles i et samspill mellom EU og organisasjoner Norge er medlem av som NATO og FN. Grunnloven må forstås ut fra de moderne sikkerhetspolitiske samarbeidsformer og realiteter.

Det er på det rene at Grunnloven § 25 ikke er til hinder for norske troppers medvirkning i et internasjonalt forsvar under overkommando som ikke er norsk. Det gjelder også når det finner sted utenfor landets grenser. Dette er sikkert forankret i nyere norsk statspraksis.

Spørsmålet har vært oppe ved flere anledninger. Det ble særlig grundig utredet i forbindelse med norsk NATO-medlemskap. Castberg kan her igjen siteres (Innst. S. nr. 40 - 1951): «Det kan altså betraktes som fastslått i norsk konstitusjonell praksis at det ikke strider mot Grunnlovens § 25 å gå med på en internasjonal ordning, hvoretter norske stridskrefter skal medvirke i kollektiv militær virksomhet under en ledelse som kan bestå av kommando-organer av ikke norsk nasjonalitet.» I boken som representanten Langeland siterer er dette formulert av Castberg slik: «Heller ikke er Grunnloven til hinder for at norske tropper tjenestegjør sammen med andre lands tropper til varetakelse av felles, internasjonale interesser...».

Allerede i forbindelse med Tysklandsbrigaden deltok Norge med en kontingent som operasjonsmessig skulle stå under britisk kommando (St.meld. nr. 31 (1945-46)). I forbindelse med norsk medlemskap i FN ble Grunnlovens § 25 ansett å ikke være til hinder for å stille norske tropper til disposisjon internasjonalt i henhold til FN-paktens bestemmelser om dette (St.prp. nr. 5 (1945) jf. Innst. S. nr. 43 (1945)). Dette ble bekreftet ved Stortingets tilslutning til at regjeringen kunne holde styrker i beredskap for FN (bl.a. St.prp. nr. 61 (1963-64)). Grunnlovsbestemmelsens forhold til FN ble igjen omtalt i Stortingsmeldingen om Norges framtidige militære FN-engasjement og FNs rolle som konfliktløser (St.meld. nr. 14 (1992-93)). Videre kan det trekkes fram at Grunnlovens § 25 ikke ble ansett som et hinder da britiske kommandoorganer hadde taktisk kontroll over det norske sanitetspersonell som deltok i Gulf-operasjonen «Desert Storm» (St.prp. nr. 44 (1990-91), jf. Innst. S. nr. 79 (1990-91), med uttalelse fra Justisdepartementet).

Regjeringen kan ikke se at spørsmålet om forholdet til Grunnloven stiller seg anderledes hvis norske styrker skal delta i en styrke ledet av en organisasjon som Norge ikke er medlem av, slik som EU. Det fremgår verken av Grunnlovsbestemmelsens historie, konstitusjonell praksis eller av teori om dette spørsmålet at det foreligger noe krav om norsk medlemskap.

Tvert i mot fremgår det av stortingsdokumentene fra disse tidligere tilfellene og av Castbergs «Norges statsforfatning», at man må legge vekt på hvilke interesser som fremmes ved den operasjon som Norge deltar i. Norsk deltakelse i operasjoner for ivaretagelse av norske eller felles internasjonale interesser for å sikre internasjonal fred og sikkerhet, anses akseptabelt i forhold til Grunnloven. De EU-operasjoner Norge vil kunne komme til å delta i må anses å oppfylle dette kriteriet.

For øvrig er det i de medvirkningsordninger for ikke-medlemsland som nå er vedtatt i EU, lagt opp til intensiverte konsultasjoner i forkant av EUs beslutning om å iverksette en operasjon. Det legges opp til deltagelse på like fot for alle bidragsytende land i den komiteen som skal ivareta den daglige styringen av operasjonen. Etter regjeringens vurdering vil dette bidra til et godt politisk grunnlag for beslutningen om eventuell norsk deltagelse i en gitt operasjon.

Innlevert 8. desember 2000 av stortingsrepresentant Ivar Østberg

Besvart 14. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det vises til departementets avslag på søknaden om godkjenning av Kåfjord privatskole av 19. oktober 2000.

Hvorfor har Kåfjord privatskole fått avslag på sin søknad, når Nordreisa privatskole som bygger på de samme planene har fått godkjenning?»

Svar:

Som representanten Østberg opplyser, ble søknaden fra Kåfjord Privatskole om godkjenning etter privatskoleloven avslått av Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet i vedtak datert 19. oktober 2000. Kåfjord Privatskole har påklaget vedtaket 16. november 2000. Interimstyret for skolen anfører bl.a. i klagen at Kåfjord Privatskole har samme læreplan og fagplaner som Statens utdanningskontor i Troms har godkjent ved Varden skole, Nordreisa privatskole og Straume skole.

Jeg kan bekrefte at klagen fra Kåfjord Privatskole er under behandling i departementet. Departementet er derfor ikke er ferdig med å vurdere anførslene i klagen. Jeg finner det ikke riktig å besvare konkrete spørsmål knyttet til klagen før klagebehandlingen er avsluttet.

Spørsmål nr. 119

Innlevert 8. desember 2000 av stortingsrepresentant Ivar Østberg

Besvart 18. desember 2000 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Forbrukerrådet har i brev til Harstad kommune orientert om at avdelingskontoret i Harstad vil bli nedlagt fra 1. juli 2001.

Mener statsråden denne beslutningen er i tråd med St.meld. nr. 40 (1998-99) og Innst. S. nr. 257 (1999-2000) hvor det er sagt at fylkeskontorene og underkontorer av disse må opprettholdes?»

Begrunnelse:

I Innst. S. nr. 257 (1999-2000) skriver en samlet komite følgende: «Komiteen vil understreke at fylkeskontorene, herunder også underkontorer av disse er en betydelig styrke for forbrukerarbeidet. Det gir en lettere tilgang for forbrukerne, og det understrekes at disse må opprettholdes også i den videre prosessen.»

Forbrukerrådet har vedtatt at avdelingskontoret i Harstad skal legges ned fra 1. juli som følge av at en av stillingene ved kontoret da bli ledig. Dette kontoret er viktig for å ivareta forbrukernes interesser i sør- Troms og i nordre Nordland. Dersom dette nedlegges vil det forringe forbrukernes service i dette området.

På denne bakgrunn stilles det spørsmål ved om beslutningen i forbrukerrådet er i tråd med Stortingets forutsetninger ved behandlingen av Forbrukermeldingen.

Svar:

Jeg vil vise til at det etter vedtektene for Forbrukerrådet skal være et forbrukerkontor i hvert fylke. Vedtektene sier ikke noe om avdelingskontorer - og heller ikke noe om størrelsen på bemanningen på forbrukerkontorene. Forbrukerrådet selv anser at 3,5 stilling per fylkeskontor er en minimumsbemanning for å kunne drive kontorene på en noenlunde effektiv måte. Ved Tromsøkontoret er det i dag 2,5 årsverk og i Harstad 1,5 årsverk. Denne bemanningen gjør at man er sårbar begge steder.

Den konkrete bakgrunnen for Forbrukerrådets beslutning om å nedlegge Harstadkontoret er at det blir ledig en stilling ved dette kontoret fra 1. januar neste år. I denne situasjonen ønsker Forbrukerrådet å overføre en stilling fra Harstad til Tromsø. Forbrukerrådet regner med at det totale servicetilbudet i Troms minst vil bli opprettholdt på dagens nivå.

Forbrukerkontorene i fylkene er små og sårbare, og de er ikke optimale enheter hverken når det gjelder kompetanse eller sett i et driftsøkonomisk perspektiv. Det er et viktig mål for regjeringen å sørge for nødvendig modernisering og fornyelse i offentlig sektor. Offentlig tjenesteytelse bør være under et visst press for å foreta nødvendige omstillinger, slik at brukerne kan tilbys best mulig tjenester. Dette må også gjelde for Forbrukerrådet.

Så vidt jeg er kjent med skjer opp mot 98 pst. av henvendelsene til forbrukerkontorene via telefon eller andre fjernkommunikasjonsmidler. Da spiller det mindre rolle for brukerne hvor kontoret er lokalisert; det er kvaliteten på tjenesten som teller. Jeg tror det kan være på tide å ta opp til vurdering om den service som Forbrukerrådet yter kan bli bedre og mer effektiv for eksempel gjennom utvidet bruk av ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Da jeg ble gjort kjent med Forbrukerrådets beslutning om å nedlegge Harstadkontoret, ble stortingskomiteen straks orientert om vedtaket (brev datert 8.12.00), sammen med en redegjørelse fra Forbrukerrådet om bakgrunnen for vedtaket. I brevet uttrykker jeg forståelse for Forbrukerrådets beslutning som jeg mener ligger innenfor de fullmakter Rådet har etter vedtektene. Jeg vil likevel presisere at jeg på bakgrunn av signalene fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av forbrukermeldingen, har anmodet Forbrukerrådet om ikke å iverksette beslutningen nå. Jeg vil til slutt vise til at nærmere forslag om den framtidige organisering av Forbrukerrådet vil bli lagt fram for Stortinget i løpet av 2001.

Spørsmål nr. 120

Innlevert 8. desember 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 19. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I rundskriv F-49-00 har KUF fastsatt strukturen for studieretningen for salg og service. IKT-driftsfag er nå et eget VKI-kurs som rekrutterer fra alle grunnkurs. Hva er begrunnelsen for å fjerne IKT som eget VKI kurs?»

Begrunnelse:

I dagens struktur har studieretning salg og service 6 sluttkompetanser (butikkfag, kontorlag, reiseservicefag, resepsjonsfag, vekterfag og IKT-driftsfag). Disse bygger på VKI kurs (butikk, kontor, reiseservice/resepsjon og IKT-driftsfag) hvor IKT-driftsfag kan rekruttere fra alle grunnkurs, mens de 3 andre rekrutterer fra grunnkurs salg og service.

I rundskrivet er det gjort følgende endringer: De 6 sluttkompetansene beholdes, antall VKI-kurs reduseres fra 4 til ett - felles VKI salg og service med rekruttering fra 4 grunnkurs, salg og service, allmenne fag, elektrofag og mekaniske fag.

1. IKT-driftsfag forsvinner som eget VKI-tilbud.

Et nytt og moderne tilbud med god søking fjernes etter bare 2 år. Høsten 2000 var det ca. 1600 søkere på landsbasis til IKT-driftsfag. I rundskriv F-08-00 ga KUF inntrykk av at VKI-IKT-driftsfag skulle opprettholdes som eget kurs med rekruttering fra alle grunnkurs.

2. Endringen kom uforberedt på alle berørte parter.

Mange fylkeskommuner hadde allerede vedtatt tilbudet for neste skoleår ut fra «gammel» struktur. Elevene var derfor forespeilet IKT-driftsfag som eget tilbud. Nå gjør flere fylker retrett og nedlegger KKT-driftsfag.

3. Den faglige fordypningen reduseres.

IKT-driftsfag har vært grunnlaget for læreplanen i IKT. Kurset har 24 uketimer studieretningsfag knyttet til IKT. Det nye VKI salg og service skal dekke 6 lærefag hvor 5 uketimer i prosjektarbeid skal innrettes mot lærefaget. Det sier seg selv at dette reduserer den faglige fordypningen.

4. 10 fylker startet høsten 2000 grunnkurs salg og service.

Antall VKI klasser er opprettet i forhold til antall grunnkurs salg og service fordi man forutsatte rekruttering bare fra grunnkurs salg og service. IKT-driftsfag skulle fortsette som eget VKI-kurs med rekruttering fra alle grunnkurs. Det vil høsten 2001 sannsynligvis bli mangel på plasser på VKI salg og service. Søkere fra grunnkurs salg og service har bare et valg på VKI, nemlig VKI salg og service. Søkere fra de 3 andre grunnkursene har VKI salg og service som et av flere valg.

Svar:

Jeg viser til at Stortingets flertall gjorde vedtak om å opprettholde videregående kurs I, IKT driftsfag i forbindelse med behandlingen av Statsbudsjettet for 2001.

Departementet vil følge opp i samsvar med dette.

Spørsmål nr. 121

Innlevert 8. desember 2000 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 15. desember 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Ser ikke fiskeriministeren at samlokaliseringen av ytre etat i Fiskeridirektoratets kontrollverk svekker kontrollen av fangstleveringer og fiskeomsetning og er han villig til å revurdere samlokaliseringen i Nordland og andre fylke, som konsekvens av de siste dagers oppslag om mulig juks vedrørende fangstrapportering og omsetning av fisk?»

Begrunnelse:

I forbindelse med de siste tiders bekjennelser om fiskejuks, retter jeg igjen oppmerksomheten mot samlokalisering av ytre etat i Fiskeridirektoratets kontrollverk og det faktum at seksjonsleder for kontrollvirksomheten i ytre etat flytter fra Svolvær til Bodø. Dette er i strid med de ansattes ønsker og vil uten tvil føre til et mindre effektivt kontrollregime. Når man i tillegg vet at det er større og større arbeidsmengde av papir og administrative oppgaver som pålegges kontrollørene er det hevet over tvil at samlokalisering åpner for mindre fysisk kontroll. Mindre kontroll vil gjøre det lettere for aktørene i næringen å omgå forskriftene. I stedet for samlokalisering og nedleggelse burde det tas initiativ til å desentralisere og til å utplassere flere kontrollører. Dette vil kunne føre til en effektiv kontroll, som er nødvendig for å skape respekt for lovverket og vedtak.

Svar:

Rettledningstjenesten for fiskerinæringen og Kontrollverket ble 1. november 1998 slått sammen til en ytre etat for fiskeriforvaltningen. Ved sammenslåingen ble ytre etat delt opp i ni regioner. Hvert regionkontor består av to seksjoner, seksjon for næringsutvikling og planlegging og seksjon for tilsyn og kontroll.

Foruten ressursbesparelser med felles lokaler og administrasjon, herunder rimeligere EDB-løsninger, vil ytre etat ved å opprette større enheter med flere ansatte få samlet en bredere kompetanse på ett sted. Dette vil gi et bedre og mer stabilt miljø for ressurskontroll og et bedre tjenestetilbud til brukerne. Moderne kommunikasjons- og saksbehandlingsmuligheter har videre gjort geografisk nærhet mindre viktig når man skal vurdere lokalisering av et tjenestetilbud som ytre etat for fiskeriforvaltningen.

På denne bakgrunn har fiskeriforvaltningen arbeidet for å samlokalisere de ulike funksjoner for ytre etat i regionkontorer. Dette vil gi færre, men større enheter.

Et viktig formål med sammenslåingen var på den ene siden å utnytte tilgjengelige ressurser på en bedre måte og på den andre siden å kanalisere effektivitetsgevinsten fra sammenslåingen til prioriterte oppgaver - herunder ressurskontroll.

I den siste tids debatt om ulovligheter innenfor fiskerinæringen har det fremkommet til dels meget alvorlige påstander om kvotejuks. Mulighetene for å omgå regelverket og kontrollinstansenes relativt lave aktivitetsnivå har vært en del av det bildet som har vært tegnet. Dette er påstander jeg som fiskeriminister tar svært alvorlig.

Som kjent har jeg på denne bakgrunn varslet en rekke tiltak for å få bukt med kvotejukset. Dette er en høyt prioritert oppgave for meg. Tiltakene er blant annet et uttrykk for en erkjennelse av at kontrollen med

ressursuttaket generelt kan forsterkes. Tiltakene har forskjellig karakter, men har som felles formål å bidra til et preventivt kontrollregime.

Antall landinger i Norge er om lag 400 000 pr. år, mens antall kontroller siste år kun var ca. 3 600, tilsvarende en kontrollfrekvens på under 1 %. Kostnaden for Fiskeridirektoratets aktivitet på ressurskontroll er for 1999 estimert til 56,2 millioner kroner. Dette utgjør 60 årsverk, hvorav 30 årsverk innebærer aktiv kontroll på kai. Dette er sannsynligvis ikke et kontrollnivå som virker avskrekkende på potensielle lovbrytere. En vesentlig del av tiltakspakken er derfor konsentrert om økning av kontrollinnsatsen. Dette vil vi oppnå gjennom følgende tiltak:

- Fiskerimyndighetenes kontroll styrkes gjennom prioritering av eksisterende midler innenfor ressurskontrollområdet mot avdekkede nøkkelområder.
- Omdisponering av personell innenfor Fiskeridirektoratets ytre etat.
- Tilføre friske midler til ressurskontrollen.
- Salgslagene må øke sin egeninnsats innenfor kvotekontrollen.

Hvilke kontrolltiltak som nærmere skal styrkes må avgjøres ut fra en vurdering av hva som vil gi størst effekt.

Sammen med skjerpene tiltak på det strafferettslige og administrative nivå, vil vi oppnå en styrking av Fiskeridirektoratets kontrollmuligheter og en styrking av den preventive effekt av den kontroll som utøves.

Når det dermed gjelder spørsmålet om samlokaliseringen innebærer en svekkelse av kontrollen med fangstlevering og omsetning av fisk, følger det av det

ovenstående at Fiskeridepartementet har hatt som siktemål å kunne stå bedre rustet også i forhold til det ressurskontrollansvaret som tilligger Fiskeridirektoratet. Denne vurderingen står fast. Jeg har videre tro på at de tiltak Fiskeridepartementet nå ønsker å iverksette for å komme ulovlighetene innenfor fiskerinæringen til livs vil styrkes ytterligere av en samlokalisert ytre etat for Fiskeridirektoratet.

Spørsmål nr. 122

Innlevert 11. desember 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 15. desember 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«En person har 248 sykepengedager de tre siste år, men har vært 50% sykemeldt, blir regnet som helt sykemeldt. Hvis vedkommende så blir halvt uføretrygdet og ellers friskmeldt, kreves 26 uker i arbeid før det gis rett til sykepenger. Hvis en så blir syk, må en klare seg med halv uføretrygd. Alternativet for mange blir da hel trygd.

Er det mulig å tenke seg en ordning der halv sykemelding gjelder som halv sykepengedag, slik at perioden blir lenger for de som prøver å bruke restarbeidsevnen sin?»

Svar:

Ifølge folketrygdloven § 8-12 opphører retten til sykepenger når en arbeidstaker har vært sykmeldt i til sammen 248 dager i løpet av de siste tre år. Hver dag med delvis sykmelding teller som en dag av stønadperioden. Ved en uføregrad på for eksempel 50% regnes ukens fem virkedager med i sykmeldingsperioden. Dersom retten til sykepenger har opphørt, må vedkommende være helt arbeidsfør i 26 uker etter at vedkommende sist fikk penger fra trygden for å kunne få rett til sykepenger fra trygden på nytt. Retten til sykepenger fra arbeidsgiveren i arbeidsgiverperioden består imidlertid uansett om retten til sykepenger fra trygden er opphørt. Sykefravær kun i arbeidsgiverperioden avbryter heller ikke opp-tjeningsperioden på 26 uker for ny rett til sykepenger fra trygden.

Ifølge § 8-12 tredje ledd gjelder dette også ved gradert uførepensjon eller foreløpig uførestønad, dvs vedkommende må ha vært helt arbeidsfør med den gjenværende arbeidsevnen i 26 uker etter at pensjonen begynte å løpe. Uførepensjonen utbetales fra og med den måneden sykepengeperioden utløper. Dersom pensjonen innvilges med tilbakevirkende kraft, er det virkningstidspunktet som legges til grunn ved vurderingen av om ny rett til sykepenger er opptjent.

En person som går over fra 50% sykmelding til 50 uførepensjon må således være i arbeid i deltidsstillingen i 26 uker før vedkommende igjen får rett til sykepenger. Korte sykefravær som dekkes av arbeidsgiveren i arbeidsgiverperioden avbryter ikke opptjeningsperioden.

Dersom vedkommende ikke har opptjent ny sykepengeperiode, vil vedkommende ha rett til rehabiliteringspenger når hun blir sykmeldt i deltidsstillingen. Det er derfor ikke nødvendig å ta ut hel uførepensjon i slike tilfeller.

På bakgrunn av den betydelige økninger i sykefravær de senere år, mener jeg at en generell utvidelse av sykepengeperioden ved delvis sykmelding, for eksempel til 2 år ved 50% sykmelding, ikke er tilrådelig.

Jeg mener gjeldende regler gir rimelig sikkerhet mot inntektbortfall pga. sykdom.

I forbindelse med oppfølgingen av Sandmanutvalgets innstilling vil jeg likevel vurdere reglene for sykepenger ved overgang til gradert pensjon.

Spørsmål nr. 123

Innlevert 11. desember 2000 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 19. desember 2000 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Etter krigen i løpet av årene 1945-47 senket de allierte 35 tyske skip lastet med 132 000 tonn livsfarlige stridsgasser i tillegg til andre typer ammunisjon. De allierte ville kvitte seg med lagrene av tyske giftgasser og det man kalte overskudd av tysk tonnasje.

Hva vil ministeren gjøre for at skipsvrakene kan lokaliseres og beredskap gjennomføres som eliminerer den store giftfaren langs norskekysten?

Vedlegg til spørsmål:

Vi vet fra danske kilder at giftbombene har påført mange fiskere betydelige skader når de ha fått slike gassbomber i redskapene. Særlig sennepsgassen kan være vanskelig å oppdage straks, noe som gjør den dobbelt farlig. Den gir nemlig ingen øyeblikkelig smertereaksjon, men dersom den ikke blir fjernet fra huden innen fem minutter, blir resultatet etsende brannså i tillegg til at lungene skades ved innånding. Fiskerne i Østersjøen får opp sennepsgassen som myke, brune klumper som kleber seg til hendene og som har en frisk sennepsliknende lukt. Den er også beskrevet som duft av nyslått høy.

Foreløpig er det ikke rapportert slike spor av giftgasser i norske farvann, men vi vet at bombene ligger der og at de en gang vil begynne å lekke, kanskje bare om få år. Det burde være på høy tid å styrke beredskapen mot denne tikkende miljøbomben utenfor stuedøren vår.»

Begrunnelse:

I løpet av november vil EU-parlamentet starte debatten om nytt regelverk for sikkerheten til sjøs. Debatten fremskyndet av to havarier det siste året, «Erika»s forlis sist ved nyttårstid og gasstankerens «Levoli Sun»s totalhavari i Biscaya de siste dagene nå i oktober. Gasstankerens var lastet med 4 000 tonn av det svært giftige kjemikaliet styren, som er begynt å lekke ut. Forliset i Biscaya har utløst en heftig debatt i Frankrike om risikoen for forgiftning av fisk- og fugleliv langs kysten. Disse hendelsene burde rette norske myndigheters oppmerksomhet nok en gang mot den giftgasstrusselen som foreligger i Skagerrak og Nordsjøen fra Arendal via Lindesnes i syd til Stord i nord. Her ligger det trettifem tyske skipsvrak lastet med 132 000 tonn livsfarlige stridsgasser i tillegg til andre typer ammunisjon. De har ligget her siden 1945-47 da de ble senket av de allierte som ville kvitte seg med lagrene av tyske giftgasser og det man kalte overskudd av tysk tonnasje. Tilsvarende senkning av skip lastet med omkring femti tusen tonn giftbomber foregikk i Østersjøen, særlig i de grunne farvannene omkring Bornholm. Her har både svenske og danske fiskere allerede fra 1950-årene fått gassbomber i redskapene sine og pådratt seg til dels store skader av de etsende gassene som lekker ut. Det dreier seg blant annet om sennepsgass, som i løpet av timer kan forårsake livstruende skader på hud og lunger, og om andre gasser som tyske militære hadde planlagt å bruke i krigens siste faser. Sennepsgass ble anvendt i kampene i første verdenskrig med dødelig virkning for de soldatene som innåndet gassen eller fikk den på huden. Under andre verdenskrig uteksperimenterte tyskerne dessuten med tre såkalte nervegasser, Tabun, Sarin og Soman som alle er dødelige ved innånding. Man regner med at alle tre sammen med sennepsgass finnes i vrakene. Ut på høsten 1990 gjennomførte norske militære forsøk

med både sennepsgass og nervegasser i et eksperiment på Andøya. Resultatene fra eksperimentet ble lagt fram for nedrustningskonferansen i Genève 1991. Gassgranatene i de tyske vrakene veier vanligvis omkring seks hundre kilo hver. Ingen vet når granatene kan begynne å lekke ut gass som følge av rustangrep på stålet i granatene. Det kan skje når som helst. I Østersjøen hvor bombene lå på dybder fra bare 25 til 100 meter, startet lekkkasjene etter rustangrep allerede etter et par år. Rundt norskekysten ligger vrakene på dyp fra 200 meter utenfor Rogaland ned til 750 meter i Skagerrak, og i vrak som er opp til hundre år gamle. Vi kan risikere livstruende giftlekkasjer når som helst. De elste og minste av vrakene, dampskipet «Taurus» på bare 1 158 bruttotonn var bygget i 1895 og er altså 105 år og sikkert nok sterkt angrepet av rust. Når det bryter sammen, vil granatene spres utover og være ekstra utsatt for lekkasje. De fleste av skipene som ble senket, var på mellom 5 000 og 8 000 bruttotonn. De første som ble senket i Skagerrak i oktober 1945, Hamburg-Sydamerikalinjens «Patagonia» var på 5898 br.t. mens det største tilhørte samme rederi «Monte Pascoal» var på 1 3870 br.t., et meget stort skip på den tiden. Det var bygget i 1930. De øvrige skipene var eldre. Norske miljøvernmyndigheter har fra tid til annen foretatt kontroll av ett av disse vrakene ved Lindesnes og hevder at faren for lekkasjer ikke synes å være overhengende. Men hittil er det ikke gjort noe for å gjennomføre en sikker lokalisering av de øvrige vrakene og derfor er det heller ikke foretatt undersøkelser av disse. Med tanke på fremtidig fiske i disse farvannene og like mye faren for spredning av giftstoffer langs kysten burde tiden

være inne for så langt mulig, å sikre oss mot lekkasjer fra disse enorme giftlagrene på havbunnen. De representerer en potensiell trussel mot livet i havet og på kysten, også mot menneskene som arbeider og ferdes her.

Svar:

Som kjent foretok Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i 1989 en undersøkelse av dumpefeltet i Norakerenna 25. nautiske mil sørøst for Arendal, hvor de allierte senket skip med kjemiske stridsmidler etter 2. verdenskrig. Konklusjonen fra FFI den gang var at det er lite sannsynlig at dumpefeltet utgjør en trussel for akutt forurensning av kysten. Dette ble bl.a. begrunnet med at dumpestedet ligger på 600-700 meters dyp, at erosjon av beholdere skjer langsomt og ved ulik hastighet, og at en eventuell lekkasje av kjemikalier vil skje til ulike tidspunkt og på det verste gi en lokal forurensning på havbunnen. Det ble videre antatt at våpnene lå best der de var, og at en eventuell heving vil medføre en mye større risiko for lekkasje og dermed miljøskader. Dette er i samsvar med vurderinger som har blitt gjort i Østersjøen. (Helsingforskommisjonens rapport fra undersøkelser i 1992- 1993 av kjemiske våpen dumpet i Østersjøen.)

I forbindelse med en henvendelse fra Kommunenes Internasjonale Miljøvernorganisasjon tidligere i år, har departementet bedt Statens forurensningstilsyn (SFT) foreta en ny vurdering av denne problematikken, herunder behovet for nye undersøkelser av vrakene. I sitt svarbrev av 13. desember i år sier SFT at de utfra dagens kunnskap ikke kan se at dumpefeltet i Skagerrak utgjør en akutt forurensningsfare for kysten. SFT peker imidlertid på at man ikke har en fullstendig oversikt over antall båter som ble dumpet i etterkrigstiden, samt type og mengde kjemiske stridsmidler. SFT sier videre at vurderingsgrunnlaget for videre forvaltning av dumpefeltet kan forbedres med for eksempel en ny undersøkelse. SFT foreslår også at det utarbeides veiledning for fiskere som oppholder seg i tilstøtende farvann til dumpefeltet utenfor Arendal.

Jeg vil nå vurdere disse forslagene fra SFT som altså nylig har blitt oversendt til departementet. I det videre arbeidet på dette området vil det være nødvendig med et utstrakt samarbeid med forsvarsmyndighetene, som har den nødvendige ekspertise når det gjelder håndtering av krigsmateriell.

Jeg vil avslutningsvis nevne at det innenfor OSPAR samarbeidet (Konvensjon om beskyttelse av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav) i år har blitt igangsatt et 2 årig arbeidsprogram rettet mot dumpede kjemiske våpen og ammunisjon. Her skal man bl.a. samle tilgjengelig informasjon om de aktuelle dumpestedene, se nærmere på status for overvåking og eventuelle tiltaksmuligheter, gjennomføre rapportering og vurdering av episoder hvor det har kommet for dagen slike stridsmidler, utvikle retningslinjer for fiskeres håndtering av slikt avfall, og etablere retningslinjer for vurdering av aktiviteter som berører slike dumpefelter.

Gjennom dette samarbeidet vil man kunne utveksle informasjon og dra nytte av andre lands erfaringer på dette området, og Norge vil delta aktivt i dette arbeidet.

Dokument nr. 15:11

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 124

Innlevert 11. desember 2000 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 21. desember 2000 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Hvordan vil Regjeringen balansere sine synspunkter på landbruksområdet mot våre forhandlingsinteresser når det gjelder eksport av industrivarer og fisk i en ny forhandlingsrunde i WTO?»

Begrunnelse:

Norge arbeider for en ny bred forhandlingsrunde i WTO etter at man i Seattle i slutten av 1999 ikke lyktes med å bli enige om et mandat. Tollnedtrapping som følge av en ny WTO-avtale vil være av stor interesse for norske eksportbedrifter i markeder utenfor Europa og for enkelte sektorer også i Europa. Dette gjelder ikke minst fisk og fiskeprodukter. Det må være et helt sentralt mål for Norge å arbeide for å få redusert tollbarrierene for vår nest viktigste eksportnæring.

Svar:

Som et lite land med åpen økonomi er Norge avhengig av et sterkt og bindende regelverk som gir forutsigbarhet i internasjonal handel. I likhet med de fleste andre WTO-medlemmer har Norge en kombinasjon av offensive og defensive interesser.

Vi har omfattende offensive interesser knyttet til mange forhandlingsområder i WTO. Dette gjelder blant annet en rekke tjenestesektorer - som skipsfart, energi-, offshore- tele- og IT-tjenester. I tillegg er markedsadgang for industrivarer - herunder fisk og fiskeprodukter - viktig for Norge. Innen landbrukssektoren har vi klare defensive interesser knyttet til ivaretagelsen av ikke-handelsmessige forhold, og behovet for å opprettholde handlingsrom med hensyn til utformingen av en nasjonal landbrukspolitik.

I forberedelsene til WTOs ministerkonferanse i Seattle i desember 1999 ble det fra norsk side arbeidet aktivt for å sikre at markedsadgangsforhandlinger for industriprodukter - herunder fisk og fiskeprodukter - skulle bli en viktig del av en ny forhandlingsrunde. I Seattle ble det imidlertid ikke oppnådd enighet om et mandat for en ny runde.

Under Uruguay-runden som ble avsluttet i 1994, ble det besluttet at det ved begynnelsen av inneværende år skulle innledes forhandlinger om landbruk, tjenester og enkelte aspekter ved TRIPS-avtalen (om immaterielle rettigheter). Disse forhandlingene er startet opp og er inne i en forslagsfase. I løpet av mars neste år vil det i WTO bli foretatt en statusgjennomgang innenfor både landbruks- og tjenesteforhandlingene.

Regjeringen arbeider aktivt for at det så snart som mulig skal kunne tas en beslutning om en ny bred forhandlingsrunde i WTO. For å ivareta næringslivets behov for forutsigbare og likeverdige rammebetingelser er det viktig at markedsadgang for industrivarer - herunder fisk og fiskeprodukter - samt andre sider ved WTO-regelverket som antidumping, inngår i en ny forhandlingsrunde.

Det er Regjeringens oppgave å ivareta Norges samlede interesser i WTO-forhandlingene. Forslag og innspill som skal gjøres på enkeltområder i forhandlingene, må avveies løpende i forhold til Norges samlede interesser.

Utfordringen nå er få til en beslutning i løpet av neste år om en ny bredere forhandlingsrunde. Så snart disse forhandlingene er igang, vil Regjeringen arbeide aktivt på de ulike forhandlingsområder for å ivareta

Norges brede offensive interesser blant annet når det gjelder eksporten av industrivarer - herunder fisk og fiskeprodukter.

Spørsmål nr. 125

Innlevert 12. desember 2000 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 19. desember 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Fylkesmannen i Troms ga fylkeskommunen medhold i å avslå søknad om plass ved Statens Klinikk for narkomane til en enslig far med et barn. Avslaget er begrunnet i økonomi og med at klinikken ikke er inne på fylkeskommunens plan. Barnevernet tilrår bruk av Statens Klinikk der foreldre og barn kan være sammen. Alternativet er fylkeskommunal behandlingsplass og fosterhjemsplassing.

Hvilke rettigheter har barn i slike saker?»

Begrunnelse:

Denne saken belyser hvordan hensynet til barn og hensynet til å gi faglig optimal behandling, ikke er sikret. I familier med rusproblem har barna ofte opplevd dramatiske hendelser og atskillelse. De trenger også å få bearbeidet sine følelser og lære å mestre sin situasjon. Dersom faglige begrunnelser ligger til grunn for at behandling der barna er sammen med foreldrene tilrådes, er det vanskelig å se hvorfor samfunnet skulle være tjent med at dette ikke skjer. Å bli plassert i fosterhjem er dramatisk. Særlig når det ikke er noen annen grunn for det enn at det offentlige ikke har penger eller har «glemte» å føre opp foreldre/barn institusjoner i sine planer. I tillegg sier fylkesmannen i sitt avslag på klagen av 01.10.00 at planen ikke er i tråd med departementets anbefalinger og retningslinjer.

Hvordan barnevernet skal kunne argumentere overfor fylkesnemnda for omsorgsovertakelse i denne saken er vanskelig å se, i og med at de har vurdert at barnet har det best sammen med sin far og bør få være sammen med ham under behandlingen. Statens Senter For Narkomane er jo nettopp en institusjon som er opprettet med dette for øye og kan vise til gode resultater i de tilfellene der kommunene stiller opp med gode ettervernsordninger. Å skille barn og foreldre kan være nødvendig i noen saker - i andre kan det være direkte skadelig.

Barnevernets oppgave er å ivareta barnets beste. Nå blir de nødt til å ta ansvaret for at det blir gjennomført en løsning som kan risikere å ødelegge farens motivasjon for behandling og derigjennom risikere at familien fortsatt må slite med rusproblemer. Det er ikke barnets beste. Eller de må tvinge barnet og familien inn i en unødvendig fosterhjemsplassing. En dramatisk totalendring i livssituasjon. Hva dette kan resultere i er vanskelig å si, men noe godt utgangspunkt for å lykkes er det ikke. Barnas interesser i slike saker må ivaretas på en langt klarere måte enn i dag og barnevernet må ikke bli pålagt å fosterhjemsplasse barn som ikke trenger det.

Fosterhjemsplassing skal være en løsning som velges når det er til beste for barnet og ikke ellers.

Svar:

Jeg forstår det slik at representanten Karin Andersen ønsker at jeg redegjør for sosialtjenestelovens forpliktelser til å ivareta misbrukeres barn ved tildeling av institusjonsplass for rusmiddelmissbrukere. Spørsmålet besvares generelt idet jeg ikke kjenner den konkrete saken.

Lovens utgangspunkt er at det er kommunens sosialtjeneste som har ansvar for å sørge for tilpassete tiltak til rusmiddelmissbrukere jf. lov om sosiale tjenester § 6-1. Dersom slik hjelp utenfor institusjon ikke er tilstrekkelig, skal sosialtjenesten sørge for plass i en egnet behandlings- eller omsorgsinstitusjon.

Det er fylkeskommunen som, etter loven, har et generelt ansvar for å etablere og drive institusjoner, og utarbeide en plan som viser hvordan fylkeskommunen skal dekke aktuelle og fremtidige behov for institusjonsplasser, jf. sosialtjenesteloven § 7-1 og 7-2.

Bestemmelsen medfører en generell plikt for fylkeskommunen til å sørge for at behovet for relevante institusjonsplasser blir dekket. Fylkeskommunens plikter overfor den konkrete søker strekker seg likevel ikke lenger enn det som følger av fylkeskommunens plan og budsjetterammer.

Norges ratifisering av FNs barnekonvensjon medfører at fylkeskommunen ved behandling av søknad om institusjonsplasser der barn er involvert, har en selvstendig plikt til å legge vekt på barnets interesser i saken. Plikten er en del av helhetsvurderingen som skal foretas forut for fylkeskommunens avgjørelse. Barnevernets eventuelle vurdering vil være et viktig moment i saksbehandlingen, men fratar ikke fylkeskommunen rett og plikt til å foreta en selvstendig avgjørelse i hver sak.

Hvis institusjonsplass ikke kan skaffes, er det kommunens plikt etter sosialtjenestelovens § 6-1 tredje ledd, å sørge for midlertidige tiltak i påvente av egnet institusjonsplass. I den grad dette vil berøre barnets situasjon, vil kommunen kunne ha en plikt til å høre på barnet, og i sin utforming av tiltaket også ta barnets ønsker og behov med i vurderingen, jf. sosialtjenesteloven § 8-3. Kommunen har ingen instruksjonsrett overfor fylkeskommunen når det gjelder å skaffe den plassen det søkes om.

Kommunen kan imidlertid bringe fylkeskommunens avslag inn for fylkesmannen til avgjørelse, jf. sosialtjenesteloven § 7-6 fjerde ledd. Rusmiddelmissbrukeren kan påklage avslaget etter de vanlige klage-reglene i sosialtjenesteloven § 8-6. Fylkesmannens mulighet til å endre vedtaket er imidlertid meget begrenset i tilfeller hvor avslaget er begrunnet i fylkeskommunens økonomiske rammer.

Kommunens barneverntjeneste må vurdere barnets situasjon og sette i verk de tiltak som er nødvendige av hensyn til barnet. I henhold til barnevernloven § 4-4 femte ledd kan barneverntjenesten formidle plass for eksempel i mødre hjem, når foreldrene samtykker til dette. På samme måte kan barneverntjenesten formidle plassering av foreldre og barn i rusmiddelinstitusjon. Plasseringen må imidlertid være til barnets beste, og det må i hvert enkelt tilfelle vurderes konkret hvorvidt det vil være i barnets interesse å bli plassert sammen med foreldrene på en rusmiddelinstitusjon for voksne. Dersom fylkeskommunen skal bli refusjonsansvarlig for den frivillige plasseringen etter barnevernloven, må det være inngått en avtale mellom kommunen og fylkeskommunen på forhånd.

Spørsmål nr. 126

Innlevert 12. desember 2000 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 19. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En far og ei mor + dattera ref. FK 99001281/ 99001274 bodde på asylmottaket på Bjørnebekk i Ås det meste av tiden fra de søkte om asyl i Norge i juni 1999 og fram til avslaget 27. sept. i år med utreisefrist 18. okt. 19. okt. forsøkte moren å begå selvmord, med påfølgende innleggelse på Blakstad hvor hun hadde gått i behandling og periodisk innleggelse for suicidalitet og psykose.

Vil statsråden med bakgrunn i erklæringer fra Folloklinikken, Blakstad sykehus og prost Lein be UDI vurdere søknaden på humanitært grunnlag?»

Begrunnelse:

Ref. i denne saken er FK 99001281/99001274. Utover de interne dokumenter som måtte forefinnes i saken, vil jeg henvise til innsendte dokumenter av betydning for vurdering av søknaden, bl.a. til Justis- og politidep. v/F. Schjerven fra fem ektepar v/Trygve Gjedrem datert 10. okt. 2000, legeerklæring fra Folloklinikken v/ Astri C. Heyning og Tore Ask datert 03.10.2000 og uttalelse fra Blakstad sykehus v/Didrik Heggdal og Asbjørn Korsvoll datert 20.06.00.

Det bør være minst to hovedgrunner for å vurdere søknaden på nytt og da på humanitært grunnlag:

1. Moren har alvorlige psykiske lidelser som førte til selvmordsforsøk. Da UDI avsto søknaden hadde UDI ikke legerklæringene fra Blakstad sykehus og Folloklinikken der hun var pasient.
2. UDI må ta til følge at personer fra muslimske familier som blir kristne, blir utstøtt og risikerer å bli torturert, endog med døden til følge.

Svar:

Jeg vil understreke at enhver søknad om asyl blir undergitt grundig individuell vurdering. Søknadene tilhørende det aktuelle pakistanske ekteparet ble endelig avslått ved Justisdepartementets vedtak av 27.09.2000. Alle de fremlagte dokumentene som forelå på dette tidspunktet, ble vurdert av departementet i tilknytning til klagebehandlingen.

Jeg kan opplyse at departementet mottok begjæring om omgjøring fra ekteparets advokat 06.10.2000. I brev av 17.11.2000 opplyser advokaten at medisinsk oppdatering forventes for begge ektefellene innen kort tid. Slik dokumentasjon var ikke mottatt pr. 13.12.2000. Jeg vil videre opplyse at begjæringer om omgjøring behandles av klageorganet som har fattet endelig vedtak i saken. I denne saken vil behandlingen av begjæringen om omgjøring først skje når bebudet dokumentasjon foreligger. Da Utlendingsnemnda blir etablert pr. 01.01.2001, vil saken derfor bli overført til Utlendingsnemnda for behandling av begjæringen om omgjøring.

Stortinget vedtok våren 1999 at det skulle opprettes en uavhengig nemnd som skal behandle alle klagenes over vedtak etter utlendingsloven. Noe av bakgrunnen for at Utlendingsnemnda blir opprettet er at asylsøkerne skal gis et bedre rettsvern enn tidligere. Nemnda avgjør klagesakene som et uavhengig organ. Nemnda kan ikke instrueres av departementet om lovtolking, skjønnsutøvelse, eller avgjørelse av enkeltsaker, unntatt i helt spesielle tilfeller. Den politiske styringen med nemndas vedtak vil således hovedsakelig skje gjennom lov og forskrift.

Spørsmål nr. 127

Innlevert 12. desember 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 19. desember 2000 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«I ukeavisa Upstream kan vi lese at olje- og energiministeren har overprøvd en anbefaling fra fagorganet, Oljedirektoratet (OD), om å stenge ned produksjonen for å komme på et akseptabelt faklingsnivå. ExxonMobil som opererer Balder-feltet har enkelte dager faklet mer enn 500 000 kubikkmeter gass daglig, og med slik fakling skapes det NO_x-utslipp som er fem ganger så høye som for de planlagte gasskraftverkene.

«Dette er helt uforsvarlig, men hvorfor ser statsråden helt bort fra ODs anbefaling?»

Begrunnelse:

Det vises til Upstreams utgave 08.12.00, og eksisterende og økende klimaproblemer, samt forsurningsproblemer i områder av Norge.

Svar:

Balderfeltet vart sett i produksjon i oktober 1999. I januar 2000 oppdaga operatøren, Esso, problem med gassdisponeringssystemet på Balderskipet. Operatøren har sett inn alle naudsynte ressursar for å utbetra anlegget, men problema har vist seg sær omfattande. Normal drift er no venta mot slutten av 1. kvartal 2001.

Olje- og energidepartementet kan etter søknad frå operatøren gje utvida faklingsvolum ved hendingar som gjer det naudsynt med fakling utover det nivået som ligg til grunn i produksjonstillatinga.

Når det gjeld Balder, har departementet i samsvar med tilråding frå Oljedirektoratet (OD) innvilga utvida faklingsvolum for 1., 2. og 3. kvartal, samt for oktober 2000. Dette på bakgrunn av at det ved oppstart av eit felt ofte kan oppstå problem ved innkøying av prosessanlegget, og at operatøren forventa ei rask normalisering av situasjonen. På bakgrunn av at Balderfeltet no ikkje lenger er i ei oppstartingsfase, fann departementet dei høge faklingsvoluma uakseptable. Sett opp mot søknaden frå operatøren har departementet gitt vesentleg redusert faklingsvolum for slutten av året og for 1. halvår 2001.

Det har under heile prosessen vorte halde møter der både operatøren, OD og departementet har vore til stades. Departementet har hatt ein tett dialog med OD i saka og det var ingen usemje om det faklingsvolumet som vart innvilga for november månad

(258 000 Sm³ gass per dag i gjennomsnitt) eller for perioden desember 2000 - juni 2001 (150 000 Sm³ per dag i gjennomsnitt). Desse voluma er vesentleg lågare enn operatøren hadde søkt om.

Departementet valde i samråd med OD å gje eit gjennomsnittleg faklingsvolum for desember 2000 og 1. halvår 2001, slik at operatøren var sikra stabile rammevilkår for å kunne optimalisera arbeidet med å utbetra gassdisponeringssystemet. Dette medfører også at departementet kan redusera tillatt faklingsvolum ytterlegare for 2. halvår 2001.

Generelt vil eit lågt faklingsvolum føra til at oljeproduksjonen på Balderfeltet vert lågare. På grunn av at faklingsvolumet no er redusert, er oljeproduksjonen ved Balderfeltet for tida vesentleg lågare enn det feltet teknisk kan produsera. Ein kan ikkje utelukka at produksjonen vil måtte stansast i kortare periodar.

Operatøren betaler sjølvsagt CO₂-avgift for utsleppa frå Balderfeltet. Med omsyn til NO_x-utsleppa utgreier Regjeringa no nærare kva for tiltak og verkemiddel som bør nyttast for å oppfylle våre plikter i mellom anna Gøteborgprotokollen. Det vil bli lagt vekt på å gjennomføra tiltak og verkemiddel som gjer at pliktene kan oppfyllest til lågast mogeleg kostnad for landet samla. I den samanheng vert òg tiltak overfor utslepp offshore vurdert.

Departementet følgjer faklinga på Balder nøye. Som eit ledd i dette arbeidet har departementet bede operatøren om å leggja fram ein revidert plan for Balder på dei punkta som gjeld gasshandsaming, dersom ein reknar med vesentlege endringar i forventning til anlegget. Det avgjerande er om eventuelle endra forventningar vil innebera avvik frå talla som går fram av plan for utbygging og drift og konsekvensutgreiing.

Spørsmål nr. 128

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 19. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Mange dyslektikere er gjennom enkeltvedtak gitt rett til tilrettelagt undervisning, blant annet ved bruk av lydbøker.

Hvem har ansvaret for at årets elever i vkI og vkII med dysleksi ikke får lydbøker og dermed ikke får den tilrettelegging som de har krav på etter loven, og for hvor mange av disse elevene er det fattet enkeltvedtak som er rettskraftige?»

Begrunnelse:

Mange dyslektikere kan ikke tilegne seg stoff gjennom ordinære lærebøker. Læringscenteret har overtatt produksjon og utlån av lydbøker. Huseby kompetansesenter, som gjorde dette før, skal nå bare betjene synshemmede.

Jeg er gjort kjent med at det har gått ut brev fra Læringscenteret datert 15.09.2000, om at de nå begynner produksjon av lydbøker for grunnkurselever, men at det først fra neste år vil bli produsert lydbøker for vkI og vkII.

Det er derfor to kull som nå faller mellom to stoler, årets vkI og vkII, da disse elevene ikke får lydbøker fra Læringscenteret, og det er tilfeldig om en kan klare å skaffe fra andre kilder.

Svar:

Det er riktig at det har vært visse problemer med å skaffe nok lærebøker i lydversjon for elever i den videregående skolen. Jeg har tidligere i høst svart på et skriftlig spørsmål fra representanten Petter Løvik (spm. 456) om læremidler for blinde og svaksynte. I det svaret redegjorde jeg for de forsinkelser det har vært med å levere læremidler og de tiltak som er satt i verk for å bedre situasjonen. Jeg tillater meg å legge ved kopi av svaret til Løvik her.

De to siste årene har det vært en forsterket satsing på å produsere lærebøker i lydversjon for elever med dokumenterte lese- og skrivevansker. I startfasen ble det prioritert bøker til elevene i grunnskolen og deretter har det kommet bøker til grunnkursnivået innen videregående opplæring. Høsten 2000 er det tilgang på lydversjoner av ca. 60 boktitler for grunnkursnivået. Framover vil det bli lagt stor vekt på å framskaffe lydversjoner av relevante boktitler for vkI og vkII. Foreløpig finnes det bare 3 boktitler av relevans for vkI og vkII. Jeg kan opplyse at alle disse tre er i faget norsk, dvs. i et fagområde jeg antar er spesielt viktig for dyslektikere å ha tilgang på lydbøker i.

Det er riktig at den omorganiseringen som resulterte i opprettelsen av Læringscenteret 1. september førte til at framdriften i arbeidet med lydbøker for vkI og vkII har blitt midlertidig noe hemmet. Dette beklager jeg. Læringscenteret har imidlertid fått i oppdrag i løpet av denne høsten å ferdigstille et utkast til en handlingsplan for perioden 2001 - 2004 for særskilt tilrettede læremidler. Jeg forventer at dette utkastet kommer til departementet i denne uka. I tillegg til dette, kan jeg nevne at departementet med det første vil oppnevne en arbeidsgruppe til blant annet å utrede de organisatoriske, produksjonstekniske og dis-

tribusjonsmessige sidene ved lydbokproduksjon av lærebøker. Departementet har bedt Læringscenteret utarbeide utkast til mandat for arbeidsgruppa.

Selv om vi ennå ikke har kommet så langt som ønskelig med hensyn til lydbøker for elever innen videregående opplæring, har jeg tro på at vi relativt snart vil ha en annen situasjon. I den dialogen departementet skal ha med Læringscenteret på dette området, vil jeg sørge for at departementet betoner betydningen av at alle elever med rett til spesielt tilrettelagt opplæring i den videregående skolen kan få nytte godt av et tilbud om lån av lydbøker når de har behov for det.

Etter lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 13-3 er det fylkeskommunene som har plikt til å sørge for videregående opplæring for ungdom fra sitt fylke. Inn under denne plikten ligger også det å fatte vedtak om spesiell tilrettelegging for dem som har behov for det. Også ansvaret for at rettskraftige vedtak om tilrettelagt opplæring blir oppfylt påligger fylkeskommunene. Når fylkeskommunene fatter vedtak om og skal gjennomføre den spesielle tilretteleggingen, må de ta utgangspunkt blant annet i de hjelpemidler som er tilgjengelige. Dette betyr at en skoleeier ikke kan unnsi seg sitt ansvar for spesiell tilrettelegging i det konkrete tilfellet, selv om det er vanskelig å skaffe til veie adekvate læremidler, for eksempel i form av lydbøker. Fylkeskommunene har uansett ansvaret for at spesielt tilrettede tilbud blir organisert og gjennomført slik at det kan gi de berørte elever et forsvarlig utbytte av opplæringen.

Når det gjelder elever med dysleksi som følger ordinære tilbud, dvs. de som ikke kan vise til særskilt vedtak om spesialundervisning etter opplæringslovens kap. 5, viser jeg til at fylkeskommunen også har ansvar for at opplæringen tilrettelegges den enkeltes forutsetninger. Jeg viser dessuten til at skolene i disse tilfellene også kan åpne for typer av praktisk tilrettelegging ved selve eksamensavviklingen.

Spørsmål nr. 129

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 21. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Jeg viser til Innst. S. nr. 78 (1998-99) der Regjeringen ble bedt om å etablere et nasjonalt system for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse som har legitimitet både i arbeidslivet og i utdanningssystemet. I utkastet til endringer i forskrift av 28. juni 1999 nr. 722 synes imidlertid ikke arbeidslivets bidrag vektlagt tilstrekkelig.

Hvorfor er ikke partene i arbeidslivet tenkt involvert som direkte parter i realkompetansevurderingen, men kun foreslått som høringsparter?»

Begrunnelse:

Som nevnt, har Stortinget understreket betydningen av at vurderingssystemet for realkompetanse utformes slik at det gis legitimitet både i utdanningssystemet og i arbeidslivet. Dette er av avgjørende betydning for at realkompetanse skal anerkjennes på lik linje med ordinær prøveavleggelse og eksamen. Det synes derfor noe underlig at departementet, i høringsforslaget, foreslår at vurderingen og verdsettingen av kandidatens ferdigheter skal foretas av kun faglærere. Det vil være uheldig om dette bidrar til å gjøre kompetansereformen for skolepreget. Det naturlige ville vært at representanter fra partene i arbeidslivet, f.eks. instruktører i bedrifter, deltok på lik linje med faglærer i vurderingen av kandidaten.

Svar:

Kompetansereformen er en prosess som gjennomføres i et nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Dette gjelder både reformen som helhet og de enkelte innsatsområdene.

Planene for og oppstarten av Realkompetanseprosjektet i 1999 ble gjennomført i samarbeid med en bredt sammensatt prosjektgruppe med representanter fra partene i arbeidslivet, utdanningssystemet og andre departementer. Med virkning fra 1. september 2000 har departementet delegert styringen av prosjektet til et eget prosjektstyre. Prosjektstyret er sammensatt med representanter fra partene i arbeidslivet, Kommunenes sentralforbund, en rektor og en lærer fra videregående skole, en felles representant fra Voksenopplæringsforbundet, Norsk forbund for fjernundervisning og Folkehøgskolerådet og fra KUF. Prosjektstyret er ledet av Turid Kjørseth, direktør ved det nye voksenopplæringsinstituttet, VOX og sekretariatet er også lagt til VOX.

I samsvar med Stortingets vedtak (Innst. S. nr. 78) er målet for dette prosjektarbeidet: Etablere et nasjonalt system for dokumentasjon og verdsetting av voksnes realkompetanse, med legitimitet både i arbeidslivet og utdanningssystemet. Min målsetting er at dette skal være på plass i august 2002.

Realkompetanseprosjektet koordinerer i dag 26 utviklingsprosjekt. Ni av disse prosjektene er i regi av arbeidslivet, de andre er i utdanningssystemet, studieforbund eller frivillige organisasjoner. Alle prosjektene deltar i et nettverkssamarbeid for utveksling av erfaringer og kunnskaper, hvor det legges føringer for det videre arbeidet. Departementet har også engasjert et forskningsmiljø for å gjennomføre både en følgeevaluering og en sluttvurdering. Dette arbeidet vil starte opp i januar 2001 og skal ledes av Norsk forskningsråd.

Målsettingen for prosjektene i regi av partene i arbeidslivet er å dokumentere kunnskaper og ferdigheter som tilegnes på arbeidsplassen og i arbeidslivet. En dokumentasjonsordning i arbeidslivet skal ha en egenverdi:

- for den enkelte i forhold til riktigere og bedre arbeidsoppgaver og ved skifte av jobb (intern eller eksternt)
- for arbeidsgiver i forhold til kompetansekartlegging og -utvikling.

Dokumentasjonsordningen i arbeidslivet skal videre gi grunnlag for verdsetting i forhold til det offentlige utdanningssystemet. Det innebærer at realkompetanse blir vurdert opp mot læreplanene i videregående opplæring og verdsatt som likeverdig med formell opplæring. Dette gir grunnlag for inntak og et avkortet og tilpasset opplæringsløp.

Prosjekter i regi av fylkeskommunene utvikler, prøver ut og vurderer ulike modeller og metoder for vurderingen og verdsettingen av voksnes realkompetanse relatert til videregående opplæring. Dette vurderingsarbeidet blir utført av fagpersoner, f.eks faglærere. Ved en av metodene - yrkesprøving - er det fagpersoner fra arbeidslivet (prøvenemndene) som benyttes for å vurdere den voksnes kompetanse gjennom praktisk prøving i bedrift.

Utgangspunktet for forskriftsarbeidet har vært at forskriften til opplæringsloven skal gi rammene for hvordan realkompetanse skal håndteres, særlig understrekes det at vurderingen av realkompetanse skal skje på et forsvarlig grunnlag. Dette er avgjørende for at realkompetanse skal ha den nødvendige legitimitet både inn mot utdanningssystem og arbeidsliv.

I departementets høringsutkast blir det pekt på at realkompetansevurderingen kan foretas av to kvalifiserte faglærere. I realkompetanseprosjektet har dette vært praktisert. Et slikt krav vil ikke bli forskriftsfestet. Fylkeskommunene er gitt ansvaret for vurdering av realkompetanse, og de har frihet til å organisere dette på en hensiktsmessig måte, så lenge det gjøres innenfor de rammene som forskriften setter.

Vi er inne i et spennende og krevende utviklingsarbeid som skal gi voksne muligheter til også å få dokumentert og verdsatt de kunnskaper og erfaringer som er ervervet på andre læringsarenaer enn i utdanningssystemet. I løpet av skoleåret 1999-2000 har prosjektene gitt denne muligheten til over 900 personer. De har en gjennomsnittsalder på 34 år, 74 % er kvinner. Så langt jeg har registrert, har partene i arbeidslivet gitt positive tilbakemeldinger både for organiseringen av arbeidet og fremdriften. Jeg er svært opptatt av at arbeidet føres videre i et nært samarbeid med de involverte parter, slik at vi kan nå målet: Et nasjonalt system for dokumentasjon og verdsetting av voksnes realkompetanse, med legitimitet både i arbeidslivet og i utdanningssystemet.

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant John I. Alvheim

Besvart 21. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«En kvinnelig pasient har kreft og er oppgitt av det norske helsevesen. I Tyskland har hun funnet et senter der legene er spesialister på kreft og mener at det kan være mulig å hjelpe henne. Hun bekoster selv behandlingen i Tyskland. Fra det norske helsevesen har hun fått beskjed om at hun ikke vil få noen oppfølging her hjemme dersom hun lar seg operere i utlandet.

Kan det norske helsevesen fraskrive seg ansvar på denne måten?»

Begrunnelse:

En kvinne med en alvorlig kreftsykdom - så alvorlig at norske leger har gitt henne opp - velger å låne penger og benytte seg av et tilbud i Tyskland som kan gi henne et lite håp. Etter operasjonen vil hun reise hjem til Norge, men kan altså ikke få den oppfølging og den medisinske hjelp hun trenger. Dersom kvinnen hadde valgt å bli i Norge - og gi opp - slik legene her mener hun bør gjøre, hadde det norske helsevesenet hatt ansvaret for å pleie og behandle henne gjennom den tiden hun har igjen å leve, et ansvar som neppe er mindre enn den pleien hun måtte trenge etter en operasjon i utlandet. Det kan ikke finnes noen logisk eller fornuftig grunn til å nekte henne den helsehjelp hun som norsk borger har krav på.

Svar:

Mitt utgangspunkt som helseminister er at det norske helsevesen tar ansvar for sine pasienter. For å styrke pasientenes situasjon har Regjeringen fremmet forslag om lovfestet rett til nødvendig behandling innen den tid medisinsk forsvarlighet krever. Forslaget ble fastsatt i kongelig resolusjon av 1. desember 2000 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter.

Jeg vil fremheve at jeg ikke kjenner den spesielle saken, men regner med at den aktuelle kvinnen vil få den oppfølgingen som pasienter i hennes situasjon som behandles i Norge får. Det er mulig at hun etter operasjonen i Tyskland vil trenge en spesiell type oppfølging som det norske helsevesenet ikke ser seg i stand til å tilby.

At pasienter velger å benytte seg av tilbud ut over det som tilbys av norsk helsevesen og dermed trenger spesiell oppfølging, vil trolig bli en stadig større utfordring for det norske helsevesenet. Bedret informasjon om alternative behandlingsmåter samt økende mobilitet blant pasientene er to elementer som bidrar til denne utviklingen. At den medisinske forskning stadig utvikler nye alternative behandlingsmåter vil også øke pasientenes muligheter til å velge behandling som ikke tilbys av det offentlige helsevesen i Norge.

En viktig utfordring for det norske helsevesenet i fremtiden er at vi må kunne være sikre på at den behandlingen norske pasienter tilbys til en hver tid holder en høy faglig kvalitet og er i takt med gjeldende medisinsk praksis.

Jeg anser det derfor som viktig å stimulere til samarbeid mellom de medisinske miljøene i Norge og utlandet. Gjennom samarbeid kan man bidra til at norske leger er informert om eksisterende behandlingsmåter og dermed kan foreta en helhetsvurdering og anbefale det beste for pasientene. I vurderingen av hvilken behandlingsmåte som tilbys pasientene ser jeg det som viktig at effekten av behandlingen kan dokumenteres og at kostnadene ved behandlingen står i rimelig forhold til de alternative behandlingsformene.

Når optimal behandlingsmåte er valgt, er en annen utfordring hvorvidt pasientene tilbys behandling i Norge eller om tilbud i utlandet benyttes. Denne avveiningen bør etter min mening blant annet baseres på en vurdering av nasjonale behov og kostnadene ved oppbyggingen av kompetansen i Norge.

Jeg ser det uansett som viktig at det norske helsevesenet er et dynamisk system som raskt er i stand til å implementere nye behandlingsmåter når disse utvikles, dersom det er ønskelig at behandlingen og oppfølgingen av pasientene skal skje i Norge.

Spørsmål nr. 131

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 20. desember 2000 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Private og stiftelser som tilbyr helsetiltak slik som det nye Pirbadet i Trondheim rammes av utilsiktede virkninger av momsreformen. Pirbadet er en stiftelse og vil derfor få moms på billetter, noe aktiviteter organisert i idrettslag unngår. Stortinget har bedt departementet komme tilbake med forslag til endringer bl.a. for å rette på slik forskjellsbehandling.

Vil finansministeren sørge for at også institusjoner som Pirbadet i Trondheim gis fritak gjennom de endringer departementet skal fremme for Stortinget?»

Begrunnelse:

Det nye Pirbadet i Trondheim skal stå ferdig 1. mai 2001 og avløse gamle, nedslitte anlegg. Anlegget vil være et viktig helsetiltak for Trondheims innbyggere. Gjennom momsreformen vil anlegget få moms på billetter og gi høyere priser enn publikum trolig vil akseptere.

Trondheim Pirbad vil inkludere tiltak som i andre sammenhenger vil være fritatt for moms. Pirbadet tilbyr kultur- og idrettsaktiviteter samtidig som det vil være en fornøylespark. Dette er et eksempel på forskjellsbehandling av ellers likeverdige tilbud ut fra organisasjonsform.

I Innst. O. nr. 24 (2000-2001) ber flertallet departementet komme tilbake til Stortinget med evt. ytterligere merverdiavgiftsfritak for bla. å rette opp i slike situasjoner. Dette er en egnet anledning til å sikre like vilkår for ellers likeverdige tilbud.

Svar:

Merverdiavgiften er en generell avgift på innenlandsk forbruk av varer og visse tjenester. For å sikre statens framtidige inntekter er det derfor viktig at både eksisterende og nye tjenesteområder blir omfattet av merverdiavgiftsplikten. Merverdiavgiftsreformen 2001 innebærer at all tjenesteomsetning omfattes av merverdiavgiftssystemet på samme måte som varer. Det er unntakene fra merverdiavgiften som krever en særskilt begrunnelse. Den prinsipielle hovedregelen er derfor at det er bedre å gi direkte og målrette støtte til prioriterte områder enn å støtte disse områdene ved at de unntas fra generell merverdiavgiftsplikt.

Merverdiavgiften er begrunnet ut fra behovet for å finansiere offentlig forbruk, investeringer og overføringer. Den er en av statens viktigste inntektskilder og bidrar til å finansiere en fjerdedel av statsbudsjettets utgifter. Det er derfor viktig for statens framtidige inntekter at lovhjemmelen nå er endret, slik at nye tjenesteområder blir omfattet av merverdiavgiftsplikten.

Omsetning og utleie av fast eiendom eller rettigheter til fast eiendom er generelt unntatt fra avgiftsplikten. Det er imidlertid vedtatt avgiftsplikt for omsetning av rett til å bruke lokaler, anlegg m.v. for utøvelse av idrettsaktiviteter. Dette innebærer i utgangspunktet at det skal oppkreves merverdiavgift av inngangspenger (billetter, årskort, greenfee og lignende) til for eksempel svømmehaller, treningsstudioer, tennisbaner og golfbaner m.v.

Avgiftsplikten omfatter ikke bruk av slike lokaler, anlegg m.v. i regi av idrettslag og i forbindelse med aktivitetstilbud overfor medlemmer m.v. Et idrettslag skal derfor ikke oppkreve merverdiavgift ved omsetning av retten til å benytte klubbens svømmebasseng eller tennisbane m.v. En forutsetning for dette avgiftsunntaket er at omsetningen ikke skjer i vesentlig konkurranse med registrerte næringsdrivende som har tilsvarende omsetning.

Finanskomiteens flertall har i Innst. O. nr. 24 (2000-2001) avsnitt 3.2.8 bedt departementet om å vurdere nærmere avgrensinger på dette området og eventuelle ytterligere merverdiavgiftsfritak for idrettsaktiviteter og komme tilbake til Stortinget med dette på en egnet måte. Finansdepartementet vil ta dette opp til vurdering som en del av oppfølgingen av merverdiavgiftsreformen 2001. Oppfølgingen av reformen er nå bare i startfasen, og det er derfor vanskelig å komme med noen mer inngående vurderinger i forkant av dette arbeidet.

Departementet vil arbeide videre med den type unntaksspørsmål som er reist i denne saken.

Spørsmål nr. 132

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 28. desember 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren vurdere å endre reglene i folketrygdlovens § 17-3 som innebærer at man mister retten til etterlattepensjon fra folketrygden dersom man flytter til et annet land?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen for spørsmålet er en henvendelse fra en førtidspensjonert mann som sammen med sin kone har flyttet til Spania. Før flytting tok han kontakt med Trygdeetaten, og fikk opplyst at han beholdt sine pensjonsrettigheter, men at han må betale trygdepremie for å være helseforsikret. Da han undersøkte hvilke rettigheter hans ektefelle har, viste det seg at hun ikke ville ha rett til etterlattepensjon dersom han falt fra før fylte 70 år. Ifølge mannen, kan han ikke bli medlem av folketrygdens pensjonsdel igjen før han mottar pensjon fra folketrygden når han blir 67 år. Deretter må han ha vært medlem i tre år før ektefellen får rett til etterlattepensjon. Det virker urimelig at den rett til etterlattepensjon som er opptjent gjennom et langt yrkesaktivt liv skal falle helt bort på grunn av flytting til utlandet, dersom man faller fra før fylte 70 år.

Svar:

Etter folketrygdloven § 17-3 stilles det krav om en viss tilknytning til Norge i de siste tre årene fram til dødsfallet for at etterlattepensjon skal kunne gis. Det er flere alternativer for å oppfylle vilkåret:

1. Avdøde kan ha vært medlem av folketrygden i de tre årene. Medlemskapet må omfatte opptjening av pensjonsrettigheter (se folketrygdloven § 2-10).
2. Avdøde kan ha hatt pensjon fra folketrygden i treårsperioden.
3. Avdøde kan i de tre årene ha hatt avtalefestet pensjon med statstilskott eller pensjon fra en lovfestet pensjonsordning som ikke gir rett til vanlig etterlattepensjon (det praktiske eksempelet er sjømannspensjon).
4. En kombinasjon av alternativene i pkt. 1 - 3.

Lovbestemmelsen betyr at det vil kunne gis etterlattepensjon etter personer som flytter til utlandet med pensjon fra folketrygden m.v.

Jeg nevner ellers at det er gitt regler om unntak fra hovedvilkåret i spesielle tilfelle, f.eks. unntak for flyktninger eller statsløse som er i Norge og er med i folketrygden.

Det er ellers lagt til grunn at vilkåret om forutgående medlemskap bare bør fravikes i trygdeavtaler med andre land. Slike fravik i avtale innebærer at tidsrom som medlem av det andre landets trygdeordning regnes med ved vurderingen av om treårsvilkåret etter folketrygdloven § 17-3 er oppfylt (sammenlegging av trygdeperioder).

Etter min vurdering må det være prinsipielt riktig å stille visse minstevilkår for å gi etterlattepensjon fra folketrygden. Jeg finner derfor ikke uten videre å ville gå inn for å sikre etterlattepensjon på grunnlag av tidligere opptjening i folketrygden når det gjelder personer som har emigrert. Dersom det dreier seg om personer som flytter til utlandet for å ta seg arbeid der, tilhører de naturlig dem som bør sikres gjennom trygdeavtaler. Eventuell tilståelse av ytelser kan da skje med gjensidighet mellom landene. Dette kan ikke oppnås dersom Norge gir ytelser gjennom bestemmelser i intern lov.

Tilfellene der en person emigrerer som pensjonist uten tanke på yrkesaktivitet i utlandet bør betraktes på en annen måte. Trygdeavtaler vil bare i begrenset utstrekning være en farbar vei for å løse disse sakene. Den

store vanskeligheten vil være at trygdemedlemskap i mange land forutsetter yrkesaktivitet, og våre pensjonister i utlandet vil derfor ikke ha noen «trygdetid» i slike land som kan anvendes til å fylle de norske minstevilkårene.

Som nevnt, er forsørget ektefelle eller barn av en person som bosetter seg i utlandet med pensjon fra folketrygden eller med avtalefestet pensjon/sjømannspensjon tilfredsstillende sikret gjennom dagens regler. De vil få rett til etterlattepensjon direkte etter norsk lov dersom pensjonisten dør. Jeg går derfor ut fra at spørsmålet refererer seg til en person med utelukkende private pensjoner, eventuelt pensjon fra Statens Pensjonskasse. I siste tilfelle vil det bli ytet

etterlattepensjon fra Pensjonskassen. Jeg vil også tro at de etterlatte oftest vil være sikret gjennom de private pensjonsordningene som kan være inne i bildet. Det vil derfor sjelden dreie seg om tilfelle der de etterlatte risikerer å stå på bar bakke. Jeg kan likevel forstå at det oppleves urimelig at pensjon fra folketrygden ikke gis, tatt i betraktning at det oftest vil foreligge en lang opptjeningsperiode i Norge.

Pensjonister i utlandet kan på nærmere vilkår tas opp som frivillige medlemmer av folketrygden etter folketrygdloven §§ 2-8 og 2-9. Personer med pensjon fra folketrygden kan imidlertid ikke tas opp som medlemmer med opptjening av pensjonsrettigheter. Som de vil gå fram, har de heller ikke behov for det av hensyn til mulighetene for etterlattepensjon fra folketrygden.

Derimot vil personer med private pensjoner kunne ha behov for slikt opptak fram til de får folketrygdpensjon, og det er etter loven ikke noe til hinder for dette. Forutsetningen for opptak er at «særlige grunner gjør det rimelig». Dersom vedkommende også er frivillig medlem med rett til dekning av helsetjenester, vil medlemskap med pensjonsrettigheter regelmessig ikke medføre økt premie slik reglene er i dag.

Departementet har for tiden til behandling en henvendelse fra en privatperson som tar opp den aktuelle problemstillingen. Jeg antar at det kan dreie seg om samme sak som ligger til grunn for spørsmålet. I den konkrete saken har jeg tatt opp med Rikstrygdeverket mulighetene for å komme fram til en løsning i slike tilfelle. Jeg har også bedt om at det foretas en ny vurdering av spørsmålet om vedkommende pensjonist kan tas opp som frivillig medlem med pensjonsrettigheter, ut fra at slikt medlemskap etter reglene kan innvilges.

Som det vil gå fram, er jeg innstilt på å vurdere nærmere mulighetene for en bedre sikring av personer i den aktuelle situasjonen.

Spørsmål nr. 133

Innlevert 13. desember 2000 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 22. desember 2000 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Dagsavisen melder 05.12.00 at en kvinne fra Rwanda ikke får oppholdstillatelse i Norge for å jobbe som sykepleier på Ullevål sykehus, samt å etterutdanne seg som anestesisykepleier.

Hva vil statsråden gjøre for at hun skal få behandlet sin nye søknad om arbeidstillatelse innen rimelig tid, og mer generelt for at det skal bli lettere for norske bedrifter å hente inn kvalifisert arbeidskraft fra ikke-EØS-land, og at slike søknader blir behandlet innen rimelig tid?

Vedlegg til spørsmål:

Avisartikkel i Dagsavisen 5. desember 2000.

Internett-adresse: <http://www.dagsavisen.no/innenriks/2000/12/531418.shtml?string=murangira>»

Begrunnelse:

Søknader fra Ullevål sykehus om oppholdstillatelse i 1998 og 1999 ble avslått, med begrunnelse at etterutdanningen ikke var godkjent, og at hun kanskje ikke vil dra tilbake.

Det er stor sykepleiermangel i Norge, og hun er ferdigutdannet hjelpepleier, sykepleier og diakon, og snakker norsk flytende etter å ha oppholdt seg i Norge fra 1982 til 1993. Hun arbeider nå på et sykehus drevet av Norsk Folkehjelp i Rwanda, der hennes etterutdanning innenfor anestesi vil være svært nyttig.

Det synes åpenbart at vi står overfor en situasjon der både Ullevål sykehus, helsevesenet i Rwanda (f.eks. Norsk Folkehjelp) og hun selv vil tjene på at hun får mulighet til å arbeide og etterutdanne seg i Norge.

Svar:

Departementet avsto den 5.12.2000 den omtalte kvinnens søknad om oppholdstillatelse i studieøyemed. Begrunnelsen var i hovedsak at hennes ønske om videreutdanning som sykepleier ikke fylte vilkårene for oppholdstillatelse. Søknaden om arbeidstillatelse som sykepleier er oversendt Utlendingsdirektoratet for behandling i første instans. Ettersom saken har pågått en tid, har departementet bedt direktoratet om å prioritere saken.

Utlendingsdirektoratet prioriterer søknader om arbeidstillatelse av hensyn til næringslivet. Direktoratet har imidlertid vært igjennom en omorganisering der det bl.a. har overtatt ansvaret for gjennomføringen av asylintervjuet. Dette har vært en stor oppgave som sammen med stor arbeidsmengde har ført til et enormt arbeidspress. Etter som direktoratet er pålagt å gi behandling av asylsøknader første prioritet, har dette dessverre gått utover saksbehandlingstiden i de

øvrige sakstypene. Direktoratet vurderer løpende om det kan forbedre rutineene. Raskere saksbehandling er en målsetning.

Jeg har også, som følge av det stramme arbeidsmarkedet, og de konsekvenser dette har for blant arbeidsgivere og lokalmiljø, besluttet å få reglene om arbeidsinnvandring gjennomgått. En hurtigarbeidende tverrdepartemental arbeidsgruppe vil vurdere behovet for forenklinger og oppmykninger. Dersom det blir aktuelt å gjennomføre tiltak som innebærer endring av prinsippene for innvandringspolitikken og av bestemmelser i utlendingsloven, vil saken bli lagt fram for Stortinget på vanlig måte.

Spørsmål nr. 134

Innlevert 15. desember 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 22. desember 2000 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«I Klassekampen 13.12.00 uttaler førsteamanuensis ved Veterinærhøgskolen, Eystein Skjerve, at importforbud for kjøtt er et bedre og billigere tiltak for å hindre spredning av BSE enn forbud mot kjøttbeinmel. Han hevder også at behandling av kjøttbeinmel i Norge avviker fra det EU-land gjør, ved at foret her oppvarmes til 138 grader og at dette dreper prionene. At en så enkel løsning i så fall ikke skulle tas i bruk av EU-land er uforståelig.

Deler landbruksministeren Skjerves syn?»

Svar:

Jeg deler ikke Eystein Skjerves syn når det gjelder hvorvidt importforbud mot kjøtt er et bedre og billigere tiltak for å hindre spredning av BSE enn forbud mot kjøttbeinmel (KBM) og vil begrunne hvorfor.

Ved produksjon av KBM i Norge brukes det enten lengre behandlingstid enn det som kreves i EU-land eller høyere temperatur. Kravet er enten 133°C i 40 minutter eller 136°C i 20 minutter, altså ikke 138°C. Fordi drapseffekten på prionene er en funksjon av temperatur og tid, er det ved den temperatur som kreves i Norge større sannsynlighet for at prionene drepes, men det er ingen garanti for at absolutt alle er drept. Renskåret kjøtt uten synlig nervevev og lymfatisk vev er ikke vist å kunne overføre BSE. Samtlige EU-land har innført krav om at spesifisert risikomateriale (SRM, dvs. hodeskallen med øyne og tonsiller (mandlene), ryggmargen og tynntarmen) skal fjernes fra storfeslakt eldre enn 24 måneder. Dette gir stor sikkerhet for at

eventuell BSE-smitte ikke overføres gjennom slaktet. Min konklusjon er derfor at det ikke vil gi større sikkerhet mot BSE å forby import av kjøtt.

Spørsmål nr. 135

Innlevert 15. desember 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 20. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Funksjonshemmede hindres i å ta høyere utdanning bl.a. fordi det finnes for få tilrettelagte studentboliger. Utjanningsmeldinga slo fast at høyere utdanning er det mest effektive tiltak for å gi funksjonshemmede mulighet til arbeid. Utdanning kompenserer for funksjonshemmingen. Uten utdanning blir mange henviset til trygd.

Hva vil statsråden gjøre for å få en rask løsning på dette problemet?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 135 fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam om funksjonshemmedes studiemuligheter og hvordan det påvirkes av tilbudet av tilrettelagte boliger.

Jeg er enig i at egnede boliger for funksjonshemmede studenter er et viktig spørsmål. Jeg vil om kort tid legge frem en handlingsplan for studentboliger. Her vil vi drøfte konkrete tiltak for å sikre bedret tilrettelegging av studentboliger for funksjonshemmede.

Spørsmål nr. 136

Innlevert 15. desember 2000 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 22. desember 2000 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 98 (2000-2001) om ny saldering av statsbudsjettet 2000, går et flertall imot Regjeringens forslag om å trekke inn 34,3 mill. kr. på kap. 1021 post 45. Bakgrunnen er at flertallet vil sikre framdriften i byggingen av nytt havforskningsfartøy ved at kontrakt inngås før inneværende anbudsrunde utløper 1. januar 2001.

Forutsatt at Stortingets vedtak blir i tråd med innstillingen, kan fiskeriministeren garantere at det blir gitt fullmakt til kontraktsinngåelse før 1. januar 2001?»

Begrunnelse:

På statsbudsjettet for inneværende år ble det bevilget 38 mill. kr. som første byggebevilgning til nytt havforskningsfartøy G.O. Sars og gitt klarsignal til å starte arbeidet med å innhente anbud for fartøyet. Etter at denne anbudsrunderen er gjennomført, viser det seg at kostnadsrammen blir 400 mill. kr. I nysalderingen av budsjettet for inneværende år blir de avsatte midlene til første byggebevilgning foreslått trukket inn, noe et flertall på Stortinget innstiller på å avvise.

Det er bred enighet om nødvendigheten av et nytt forskningsfartøy. Et moderne havforskningsfartøy vil spille en helt sentral rolle for å bygge opp kunnskap om våre marine ressurser. Behovet for dette har blitt

ytterligere aktualisert denne høsten, hvor ressursforvaltningen av fiskeribestandene har stått i fokus. Det nye fartøyet er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Bergen og Havforskningsinstituttet, og er forutsatt å erstatte både gamle G.O. Sars og UiBs fartøy «Håkon Mosby».

Dersom ikke kontrakt på nytt fartøy inngås før 1. januar 2001, vil det kunne medføre flere års forsinkelser av prosjektet. En slik utsettelse gjør det nødvendig med en ny omfattende anbudsrunde, med de kostnader det fører med seg. Situasjonen i verftsmarkedet tilsier ikke at nye tilbud vil medføre noen økonomisk gevinst for staten, snarere tvert imot. En utsettelse vil også medføre ekstraavgifter til opprusting av 30 år gamle F/F G.O.Sars, og medføre at prosjektet ikke kommer inn under verftsstøtteordningen, som er forutsatt fjernet fra nyttår.

I Budsjett-innst. S. nr. 12 (2000-2001) fra kirke-, utdannings- og forskingskomiteen peker en enstemmig komité på disse forholdene, og konkluderer med følgende: «Komiteen mener det er av avgjørende viktighet for fiskeriforskningen at bygging av G.O. Sars ikke blir utsatt.» I Innst. S. nr. 98 (2000-2001) om ny saldering av statsbudsjettet 2000, sier komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, følgende: «Flertallet viser til at vedståelsen i den inneværende anbudsrunderen utløper 1. januar 2001, og at en inndraging av midlene på kap. 1021 post 45 vil avskjære muligheten for å inngå kontrakt i inneværende anbudsrunde. Flertallet vil også understreke at marin sektor er et hovedsatsingsområde innen forskningen, og at et moderne havforskningsfartøy vil spille en helt sentral rolle for å bygge opp kunnskap om våre marine ressurser. Flertallet går derfor imot forslaget om å trekke inn 34,3 mill. kroner fra post 45.»

Svar:

Regjeringen har vedtatt at det innen 1. januar 2001 skal inngås kontrakt om bygging av nytt havforsknings-fartøy. Det legges til grunn en total kostnadsramme på 400 mill. kroner. I tillegg kommer verftsstøtte. Stortinget orienteres om finansierings- og tidsplan i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2001.

Spørsmål nr. 137

Innlevert 15. desember 2000 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 22. desember 2000 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Vedrørende diskusjonen om nytt sentralsykehus i Vestfold foreligger det beregninger, bl.a. fra prosjektets egne konsulenter, som viser at bygging av nytt sykehus fremfor ombygging av eksisterende vil gi om lag tilsvarende investeringskostnader og lavere årlige driftskostnader. Samtidig kan store miljølemper for pasienter og ansatte unngås, spesielt støyplager fra byggearbeider over 10 år.

Vil helseministeren kommentere disse opplysningene og eventuelt ta initiativ til en ny vurdering?»

Svar:

Hovedutbyggingen av Sentralsykehuset i Vestfold, Tønsberg har pågått siden 1990 og det er så langt gjennomført 5 byggetrinn med en kostnad på vel 900 mill. kr. Sosial- og helsedepartementet godkjente ved brev av 01.08.00 det 6. byggetrinn ved sentralsykehuset som omfatter behandlingsbygg II og sengefløy A.

Departementets godkjenning av sykehusbygging skjedde med hjemmel i Sykehuslovens § 3. Søknaden om godkjenning av byggetrinn 6 har vært forelagt Statens helsetilsyn/fylkeslegen i Vestfold, Kommunal- og regionaldepartementet og Sintef Unimed til vurdering og uttalelse. Godkjenningen har vært bygget på vurderinger av omfang og areal, funksjoner, behov og planlagt aktivitet, personell- og andre driftskonsekvenser, investeringskostnader og forankring i helseregionen.

Når det gjelder vurdering av lønnsomhet og eventuelle miljølemper ved nybygg versus ombygging av eksisterende lokaler, har departementet lagt fylkeskommunen/byggherrens vurderinger av de ulike alternativene til grunn for godkjenningen. Det er fylkeskommunen/byggherrens ansvar å sørge for at utbyggingen skjer i henhold til plan- og bygningsloven og andre krav til bygg. Det har ikke vært aktuelt å overprøve fylkeskommunens beslutning på dette området.

Spørsmål nr. 138

Innlevert 15. desember 2000 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 28. desember 2000 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren vurdere å endre bestemmelsene i folketrygdloven, slik at personer som sykmeldes mens de er arbeidsledige men fortsatt mottar lønn fra tidligere arbeidsgiver får rett til ytelser fra folketrygden fra det tidspunkt ytelsen fra tidligere arbeidsgiver opphører?»

Begrunnelse:

En mann ble oppsagt fra sitt arbeidssted med fratredelse 1. november 1999. Han mottok imidlertid lønn frem til 30. juni 2000. Han meldte seg på arbeidskontoret 1. november i fjor. Han ga beskjed om at han var lønnet frem til 30. juni 2000, og det ville således ikke bli aktuelt å få arbeidsledighetstrygd før etter denne datoen. Den 6. juni 2000 ble mannen sykemeldt. Han var da fremdeles arbeidsledig. Han oppdaget at han ikke ville få sykepenger fra trygdekontoret etter 30. juni (hvor han ikke lenger ville motta lønn fra sin tidligere arbeidsgiver). Han har med henvisning til folketrygdlovens § 8-47 fått beskjed om at han ikke kan få sykepenger, og at han heller ikke kan få arbeidsledighetstrygd fra 1. juli, siden han da var syk og ikke reell arbeidssøker. Først etter ett år som sykemeldt vil han ha rett til ytelser fra folketrygden. Det kan synes som om det er et hull i lovverket, som gjør at personer i slike situasjoner ikke fanges opp.

Svar:

Rett til sykepenger etter bestemmelsene som gjelder for arbeidstaker faller bort når arbeidsforholdet opphører eller arbeidsforholdet midlertidig avbrytes i mer enn 14 dager. Et arbeidsforhold anses som opphørt fra den faktiske fratredelse. Som avbrudd regnes også permisjon. Yrkesaktive som på sykmeldingstidspunktet midlertidig har vært ute av inntektsgivende arbeid i mindre enn tre måneder vil likevel ha rett til sykepenger etter bestemmelsene i folketrygdlovens § 8-47 med 65 % av inntektsgrunnlaget fra 15.

dag. For å få rett til sykepenger etter denne bestemmelse må vedkommende godtgjøre inntektstap.

Personer som mottar dagpenger under arbeidsløshet eller ventelønn etter tjenestemannsloven har rett til sykepenger når de blir arbeidsufør mens de er arbeidsledige. For å få rett til dagpenger må vedkommende ha tapt arbeidsinntekt. En person som har krav på lønn anses ikke å ha tapt inntekt for det aktuelle tidsrom, og har derfor ikke rett til dagpenger.

Personer som får etterlønn som et ledd i en nedbemanning er etter gjeldende regler ikke sikret rett til sykepenger under arbeidsuførhet som inntreer senere enn tre måneder etter at arbeidsforholdet er avsluttet. Da slike avtaler i den senere tid er blitt mer aktuelle, er det flere som kan komme i en situasjon hvor de ikke har rett til sykepenger på tross av at de har meldt seg som arbeidssøker, men på sykmeldingstidspunktet ikke mottar dagpenger fordi de har krav på lønn. Dette kan oppfattes som urimelig, og jeg vil derfor vurdere gjeldende regelverk.

Dokument nr. 15:12

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 139

Innlevert 18. desember 2000 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 4. januar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«FNs Generalforsamling har vedtatt at 2001 er FN's år for frivillighet. FN's mål for året er: «FN-systemet, nasjonale regjeringer, frivillige organisasjoner og nærmiljøorganisasjoner skal samarbeide om å styrke anerkjennelsen og tilgjengeligheten av frivilligheten. Videre skal året styrke nettverket mellom disse aktørene og synliggjøre frivilligheten».

Hva gjør Regjeringen for at organisasjonene og FRISAM skal kunne synliggjøre frivilligheten der det meste av den foregår, i lokalsamfunnet?»

Begrunnelse:

En fersk rapport fra LOS-senteret/Maktutredningen («Frivillig innsats», Lorentzen, Wollebæk og Selle) viser at frivillighetstradisjonen i Norge kanskje er Europas sterkeste. Det finnes mange tusen nasjonale frivillige organisasjoner, og enda flere lokale og regionale organisasjoner. Over halvparten av befolkningen er aktive medlemmer i frivillige organisasjoner, eller i barnehager, frivillighetssentraler osv. Innsatsen deres tilsvarer 126 000 årsverk, og verdien av dette er beregnet til 31 milliarder kroner. De frivillige og de frivillige organisasjonenes innsats gir liv i lokalsamfunnet og folkelig oppslutning om de løsningene vi velger i samfunnet. Frivillighetens år er en god anledning for å øke bevisstheten om dette og synliggjøre denne kraften i samfunnet.

Jeg er kjent med at Regjeringen planlegger en nasjonal konferanse i slutten av januar for å åpne frivillighetsåret. Så langt jeg har kjennskap til, vil Regjeringen på konferansen sparke ballen videre til det frivillige organisasjonsliv og FRISAM - frivillighetens samarbeidsorgan. Da er det nødvendig at Regjeringen har tanker om hvordan det kan legges til rette for dette arbeidet.

Svar:

Jeg viser til brev fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum 15. desember 2000, som stiller spørsmål om hva Regjeringen gjør for at organisasjonene og FRISAM skal kunne synliggjøre frivilligheten der det meste av den foregår i lokalsamfunnet, og hvordan Regjeringen vil legge til rette for markeringen av den lokale aktiviteten.

Regjeringens konferanse i regi av AAD i slutten av januar skal markere starten på frivillighetsåret. Med denne konferansen ønsker en å markere Regjeringens anerkjennelse av det viktige arbeidet som organiserte og uorganiserte frivillige gjør, og bidra til å skape oppmerksomhet om FRISAMs og organisasjonenes egne aktiviteter i frivillighetsåret.

FRISAM har påtatt seg arbeidet med å koordinere og stimulere til lokal aktivitet for å markere det internasjonale frivillighetsåret, samt ta ansvar for enkelte arrangementer sentralt, bl.a. gjennom en større av-

slutning på frivillighetens dag den 5. desember. Hovedvekten vil imidlertid foregå lokalt, særlig ved lokale aktiviteter rundt frivillighets-sentralene gjennom såmidler.

På SHDs budsjett er det til sammen satt av 2 mill. kroner for å gjennomføre FN-året. I tillegg kommer andre departementsutgifter i forbindelse med åpningskonferansen m.v.

Som resultat av det internasjonale eldreåret i 1999 har FRISAM, Statens eldreråd og Norsk Folkehjelp gått sammen om å utvikle frivillighetssentraler i Russland i samarbeid med russiske myndigheter og frivillige. SHD gir tilskudd over tre år. Dette arbeidet vil det også bli satt søkelys på i 2001.

For øvrig vil jeg sammen med flere av de andre statsrådene, i særdeleshet sammen med arbeids- og administrasjonsministeren, følge aktivitetene gjennom året og regner med å delta på flere arrangementer.

Spørsmål nr. 140

Innlevert 18. desember 2000 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 22. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Elever som bor ved en fylkesgrense kan ofte slippe å flytte på hybel dersom de kan benytte utdanningstilbudet i nabofylket. For hjemfylket betyr det økte kostnader til kjøp av skoleplasser. Dersom elevene kan bo hjemme, betyr det sparte stipendutgifter for staten. For foreldre og elever betyr det reduserte utdanningutgifter.

Vil statsråden åpne for at reduserte statlige utgifter kan tilføres fylkeskommunene for å stimulere til kjøp av elevplasser slik at elever skal slippe å flytte på hybel?»

Begrunnelse:

Det er ofte vanskelig for elever og foreldre som bor i et fylke der nærmeste videregående skole ligger i et annet fylke, å akseptere at de ikke kan benytte nærmeste skole. Ved å benytte tilbudet i nabofylket kan elevene dessuten bo hjemme uten å måtte flytte på hybel som er alternativet dersom de skal benytte tilbud i hjemfylket. På grunn av oppgjørsordningen vil hjemfylket måtte kjøpe plasser i nabofylket om skoleplasser skal være tilgjengelige.

Det er viktig at en har ordninger som virker fornuftige og som folk aksepterer ut fra en samlet vurdering. Dette har også med tilliten til det politiske systemet å gjøre. Det er viktig å stimulere til kjøp og salg av skoleplasser mellom fylker. Det er ofte helt nødvendig for å opprettholde marginale tilbud.

Det er dessuten viktig at det finnes ordninger som stimulerer til kjøp og salg på tvers av fylkesgrensene der dette vil gjøre det lettere for elever å få skoleplass. I tilfeller der elevene kan bo hjemme framfor å måtte flytte på hybel er det staten som får reduserte kostnader. Dersom staten viser fleksibilitet når det gjelder bruk av økonomiske ressurser, kan det være en måte å stimulere til kjøp og salg av elevplasser på tvers av fylkesgrensene

Svar:

Jeg viser til ditt brev av 18. desember 2000 med forslag om at innsparte midler på stipend fra Statens lånekasse for utdanning til en del borteboende elever i videregående opplæring overføres til fylkeskommunene til kjøp av skoleplasser.

De reglene som gjelder for studiefinansiering, er i sin helhet innrettet mot støtte til enkeltindivider for å gjøre det mulig for alle å ta utdanning. Innenfor rammen av det systemet vi i dag har for studiefinansiering, er det ikke gitt åpning for å overføre eventuelle innsparinger til myndigheter, institusjoner etc.

Avgjørelsen om kjøp av skoleplasser ligger hos fylkeskommunen, som må gjøre en vurdering i hvert tilfelle. Det kan være andre hensyn enn det du nevner som fylkeskommunen vil legge vekt på, f.eks. utgifter til skyss. Jeg vil også peke på at fylkeskommunen ikke bare er kjøper, men også selger av skoleplasser.

Spørsmål nr. 141

Innlevert 18. desember 2000 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 22. desember 2000 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«KappAbel er en nettbasert matematikkonkurranse for niendeklassinger, som ble igangsatt av ildsjeler i Aust-Agder i 1998 for å stimulere matematikk-interessen blant ungdom. Forrige skoleår var konkurransen for første gang landsdekkende, og landsfinalen ble støttet med 250 000 kroner av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Stiller statsråden seg positiv til at departementet kan bidra økonomisk i et spleiselag for å videreføre KappAbel som et treårig prosjekt fram til 2002?»

Begrunnelse:

Manglende interesse for og rekruttering til realfagene er et voksende problem. Særlig alvorlig er det at mange elever i videregående skole velger bort matematikk og tilhørende realfag, noe som igjen vanskeliggjør rekrutteringen til mange studier hvor realfagskunnskaper står sentralt. Paradoksalt nok er det altså slik at jo mer vitenskap og teknologi gjennomsyrrer samfunnet, jo mer fjernt kommer mange unge fra denne type kunnskap gjennom skoleverket.

KappAbel ble i 1998 igangsatt i Aust-Agder som et forsøk på å snu denne trenden, og vise at matematikk kan være fengende, spennende og interessant dersom faget blir presentert på pedagogisk nye måter. Responsen var stor, og i skoleåret 1999/2000 ble KappAbel landsomfattende ved hjelp av samarbeid med matematisk institutt ved NTNU i Trondheim.

KUF v/ statsråd Jon Lilletun innvilget i denne forbindelse en søknad fra KappAbel om midler til gjennomføring av landsfinalen med 19 fylkeslag, og bidrog med 250 000 kroner.

Som start på årets KappAbel-konkurranse ble det fra KUF også sendt et anbefalingsbrev der det bes om at konkurransen videreføres, og departementet ba om at det ble sendt en ny søknad for videre satsing på KappAbel og Abel-jubileet 2002. Etter at denne søknaden ble sendt, ga KUF tilbakemelding om at man først ville ta stilling til dette etter at det nye

Læringscenteret ble opprettet 1. september. I midten av oktober 2000 opplyste KUF skriftlig at saken er overført fra KUF til Læringscenteret. Noe skriftlig svar fra Læringscenteret har pr. dags dato ikke kommet.

Årets konkurranse er allerede i gang, og over 1250 skoler er invitert til å delta. Statsråd Trond Giske har selv undertegnet et anbefalingsbrev for konkurransen, sammen med bl.a. rektor ved NTNU. Prosjektet har også egen nettside, www.kappabel.com, med opppgaver, ukentlige matematikkonkurranser og matematikklinker.

KappAbel-prosjektet er et prisverdig og viktig initiativ for å øke matematikkinteressen blant ungdom. Fra politisk hold blir betydningen av bedre rekruttering til realfagene ofte trukket fram, særlig tatt i betraktning av målet om å løfte Norge som forskingsnasjon betraktelig i de nærmeste årene. Det vil være et meget målrettet virkemiddel dersom departementet følger opp den positive responsen prosjektet fikk forrige skoleår, og deltar i et spleiselag med NTNU, Aust-Agder fylkeskommune og lokalt og regionalt næringsliv om å videreføre KappAbel som et landsdekkende prosjekt fram mot Nils Henrik Abel-jubileet i 2002.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Odd Einar Dørum om hvorvidt jeg stiller meg positiv til videreføring av matematikkonkurransen Kapp-Abel. Til dette kan jeg kort svare at jeg stiller meg positiv til å bidra økonomisk til videreføring av dette prosjektet fordi jeg ser dette som et meget positivt tiltak i arbeidet med å bedre rekrutteringen til realfag. Jeg vil be Læringscenteret følge opp denne saken.

Spørsmål nr. 142

Innlevert 19. desember 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 4. januar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Ifølge oppslag i media har Forsvarsdepartementet unntatt fra offentligheten hele høringsdokumentet knyttet til omorganisering av Forsvaret. De ansatte i Forsvaret oppfatter dessuten at de ikke skal ytre seg offentlig om dette saksforholdet.

Vil statsråden sørge for at høringsdokumentet og høringsprosessen så langt mulig blir offentlig, samt at de ansatte forsikres om at de kan ytre seg offentlig om omorganiseringen av Forsvaret?»

Begrunnelse:

Omorganisering av Forsvaret berører mange ansatte og mange lokalsamfunn. Saksforholdet er dessuten viktig forsvarspolitisk og allmennpolitisk. Forsvarsministeren skal tidligere ha forsikret om at han ville tilstrebe en «åpen og inkluderende prosess». Dette burde være en selvfølge. Like fullt er høringsdokumentet unntatt offentlighet og ansatte opplever å ha fått munnkurv. Det er vanskelig å se andre hensyn for begrunnelse av unntak enn forhold som kan skade rikets sikkerhet eller landets forsvar. Bare mindre deler av de ulike dokument vil trolig kunne dekkes av slike grunner.

Svar:

På generelt grunnlag vil jeg vise til at Forsvaret står overfor betydelige ressurs- og strukturmessige utfordringer. Både innstillingen fra Forsvarspolitisk utvalg, NOU 2000:20 - Et nytt Forsvar, og Forsvarsstudien 2000 beskriver et omfattende behov for restrukturering i hele Forsvaret.

Forsvarsdepartementet har utredet konsekvensene av de foreliggende forslag. Disse utredningene er en del av arbeidet med den nye langtidsproposisjonen for Forsvaret. De ansatte får disse konsekvensutredningene til informasjon og drøfting lokalt i tråd med hovedavtalene i Forsvaret. Sentral behandling med de ansattes hovedsammenslutninger (drøfting) gjennomføres også. Resultatene av møtene inngår i grunnlagsmaterialet til langtidsproposisjonen, og gjennomføres i den perioden proposisjonen utarbeides i Forsvarsdepartementet.

Resultatene av dette interne arbeidet i departementet vil foreligge tidlig i 2001 og bli presentert som konkrete forslag i langtidsproposisjonen. Grunnlaget for departementets vurderinger og konklusjoner vil bli bearbeidet fram mot ferdigstillelse av proposisjonen. Inkludert i dette er blant annet ekstern støtte til kvalitetssikring av modell og metode for økonomiske beregninger. I tillegg vil det bli gjennomført en vurdering av distriktpolitiske konsekvenser.

I lys av de prinsipielle og omfattende beslutninger som skal fattes i forbindelse med framleggelsen av langtidsproposisjonen, er departementets ledelse opptatt av også å få innsikt i mulige lokale konsekvenser som følger av nødvendige endringer i Forsvarets virksomhet. Som et ledd i dette har jeg og den øvrige politiske ledelse i departementet høsten 2000 gjennomført et omfattende reiseprogram til de regioner som kan bli sterkest berørt av omstillingen. I tillegg har vi gjennomført en rekke møter i departementet hvor ulike aktører/delegasjoner har lagt fram sine synspunkter.

Jeg har forståelse for ønsket om innsyn i de ulike resultater og konklusjoner fra departementets interne arbeid. Fram til ferdigstillelse av proposisjonen vil imidlertid dette materialet, som er under kontinuerlig bearbeiding og kvalitetssikring, være unntatt offentlighet. Dette er en videreføring av Forsvarsdepartementets tidligere praksis med at interne dokumenter, med tilknytning til utarbeidelsen av stortingsproposisjoner eller meldinger, unntas offentlighet. Det legges imidlertid opp til å gi innsyn i relevante deler av grunnlagsmaterialet, spesielt forhold knyttet til økonomiske beregninger, når Regjeringen har fremmet sine forslag til Stortinget.

Ansatte i Forsvaret skal ikke fremme synspunkter på forhold som er unntatt offentlighet eller begrenset av sikkerhetshensyn. Forsvarsdepartementets arbeid med langtidsproposisjonen for Forsvaret bygger, som nevnt, på Forsvarspolitisk utvalg NOU 2000:20 Et nytt Forsvar, Forsvarsstudie 2000 og Forsvarssjefens anbefaling om ny nasjonal kommandostruktur. De tre utredninger er offentlig tilgjengelig og bør være et tilstrekkelig grunnlag for de ansatte i Forsvaret til å kunne delta i den offentlige debatt om forsvarspolitikk generelt.

Spørsmål nr. 143

Innlevert 19. desember 2000 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 10. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Etablering av golfbaner må kunne betraktes som etablering av ny næringsvirksomhet, og kan da framstå som en trussel mot allmannaretten og folks rett til fri ferdsel i utmark, dersom banen f.eks. legges i LNF-områder. Intensjonen i de Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for Oslofjorden kan ikke være at LNF-områder gjøres om til golfbaner i kystsonens «Åpent område» eller tett ned til grensende «Strandsone».

Er statsråden enig i en slik vurdering?»

Begrunnelse:

Golfbaner krever at store arealer omgjøres, som oftest fra landbruksområder og skog/friluftsområder, til virksomhet med mer begrenset generell tilgang for allmennheten, idet inngjerding og baner omgitt av fysisk sikkerhetsstengsler hindrer fri ferdsel.

Golfbaneetableringer innebærer også ofte nedbygging av kulturlandskap, og kan gi forstyrrelser av det biologiske mangfoldet i et området.

RPR for Oslofjorden skisserer at i sitt geografiske virkeområde omfattes også landarealer som inngår i kystlandskapet og som danner rammen om fjorden (herunder øyer og trær).

Golfbane planlagt i f.eks. Nøtterøy kommunes vestlige LNF område, Sanne/Hellaskogen omfattes av betegnelsen «Åpne områder» i RPR-definisjonen: «Her er det viktig å ivareta grunnlaget for landbruk, vern og allmenn rekreasjon».

Det er utarbeidet Nasjonale mål for friluftsarbeidet i Norge, basert på at Allmannaretten skal holdes i hevd i alle lag av befolkningen. Målene har til hensikt å fremme utøvelsen av friluftsliv og dekke friluftslivets arealbehov.

Golfaktiviteten er økende, og det planlegges flere golfetableringer ved Oslofjorden, som fra før er et pressområde hva gjelder slitasje på kulturlandskap og miljøforstyrrelser.

Svar:

Hovedmålet med de rikspolitiske retningslinjene for Oslofjorden er å sikre en forsvarlig forvaltning av området verdier og kvaliteter til beste for befolkningen sett i et nasjonalt perspektiv. Utbygging og annen form for arealbruksplanlegging skal tilpasses lokale forhold, samtidig som de mest verdifulle arealene må skjermes. I de områder som i retningslinjene er definert som «åpne områder» skal det legges vekt på en langsiktig forvaltning av naturverdier og kulturlandskap. Utbygging i disse områdene bør unngås. Å bruke områdene til golf er i seg selv ikke i strid med retningslinjene, men vil kunne komme i strid med intensjonene, dersom det er særlig verdifulle arealer som beslaglegges. Dette kan for eksempel gjelde områder som er intensivt benyttet som friluftsområde, eller et vakkert naturområde som bør skjermes for landskapsinngrep.

Både landbruk, naturmiljø, kulturmiljøer, plante- og dyreliv, m.m., vil kunne bli negativt berørt av golfanlegg. Jeg registrerer samtidig at det er en markert økning av interesse i befolkningen for å utøve denne form

for friluftaktivitet. Enkelte kommuner ønsker også golfbaner for å tiltrekke seg annen næringsvirksomhet, eller for å bygge opp under reiselivsnæringen i kommunen.

Det er derfor viktig å vurdere ulike lokaliseringalternativer og finne fram til områder som er lite konfliktfylte i forhold til friluftsliv og ulike verneinteresser. Jeg vil i denne sammenheng også gjøre oppmerksom på at det etter plan- og bygningslovens regelverk kreves en særskilt konsekvensutredning for golfbaner som eventuelt vurderes lokalisert innenfor RPR-sonen for Oslofjorden.

Fordi golfbaner er arealkrevende vil de nesten alltid berøre eller komme i direkte konflikt med andre arealbruksinteresser. Det er derfor spesielt viktig med gode planprosesser. På bakgrunn av økt planleggingsaktivitet og potensial for konflikter har Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet sammen tatt et initiativ for å utarbeide et rundskriv om hvordan etablering av golfbaner skal håndteres i plansammenheng.

Spørsmål nr. 144

Innlevert 20. desember 2000 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 4. januar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I Stortingets vedtak vedrørende konjunkturavgiften på næringsbygg i Budsjett-innst. S. nr. 1 er erverv og påkostninger som gjelder barnehage, omsorgsboliger eller sykehjem unntatt fra avgiften. På mitt spørsmål nr. 99, svarer finansministeren at skolebygg ikke skal være unntatt.

Hva er bakgrunnen for denne forskjellsbehandlingen mellom skolebygg og barnehager, og vil skolebygg som er privat bygget og deretter leies ut til det offentlige omfattes av avgiften?»

Svar:

Konjunkturavgiften ble vedtatt som en del av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene. I avgiftsvedtaket er det gjort unntak for bygg til barnehager, omsorgsboliger og sykehjem samt for erverv og påkostninger i fiskerinæringen som følge av pålegg etter EØS avtalen. I tillegg er det vedtatt at avgiften ikke omfatter erverv og påkostninger som er bindende avtalt eller påbegynt før 18. november 2000.

Avgiftsplikten gjelder bare næringsbygg, dvs. næringsdrivendes oppføring av bygg for sine næringsformål. Det offentlige oppføring av bygg til ulike offentlige formål faller utenfor avgiften. Dette gjelder både kontorbygg, sykehjem, barnehagebygg, skolebygg m.v. i stat og kommune.

Det spesielle unntaket for barnehagebygg m.v. (men ikke skolebygg) får derfor bare betydning når slike bygg oppføres i næring. Det vil si at byggherren enten selv skal drive privat barnehage m.v. der, eller skal leie ut bygget til andre, f.eks. det offentlige, som driver barnehage i det leide bygget. Begrunnelsen for dette unntaket ligger trolig i at byggavgiften ikke bør fordyre slik utpreget sosial virksomhet. Bygg til barnehage, sykehjem og omsorgsbolig vil også normalt la seg skille ut nokså greitt fra andre typer næringsbygg.

Skolebygg blir avgiftspliktige når de inngår i privat næringsdrift. Dette vil ikke gjelde ideelle privatskoler, gitt at de ikke drives kommersielt med overskudd for øyet. Skolebygg for næringsdrift vil hovedsakelig dreie seg om separate kurs- og undervisningslokaler i private foretak, enten til internopplæring av egne ansatte, eller til kommersiell kursvirksomhet m.v. rettet mot eksterne, betalende kursdeltakere. Det kan ikke anføres noen sterk sosial begrunnelse for å skjerme slike næringsbygg mot den nye avgiften. Videre kunne det i praksis bli vanskelig å trekke grensen mellom slike næringsbygg og andre næringsbygg, f. eks. kontorlokaler.

Det fritar heller ikke for avgift at et privatoppført næringsbygg leies ut til offentlig skoledrift. Men dette er ikke annerledes enn for vanlige kontorbygg m.v., hvor privat utleie til det offentlige ikke fritar for avgift (selv om offentlig oppføring av det samme bygg ikke ville ha medført avgift). Videre kan utleie til det offentlige være mer eller mindre tidsbegrenset, og det kan tenkes annen anvendelse etter utleieperioden. Dette taler mot avgiftsunntak for næringsbygg på grunn av utleie til offentlig drift.

Spørsmål nr. 145

Innlevert 20. desember 2000 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 4. januar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at krigsseilere bosatt i utlandet får justert sin pensjon i perioder når den norske kronen er svak slik at de kan opprettholde sin levestandard?»

Begrunnelse:

Rikstrygdeverket har opplyst at av de totalt 1551 utenlandsbosatte krigspensjonsmottkerne, bor det flest i Storbritannia, USA og Canada. Størrelsen på krigspensjon fastsettes og utbetales i norske kroner. Kursendringer vil således kunne være til gunst eller ugunst. Dette kan skape problemer for krigspensjonister som bor i utlandet. Dette gjelder folk i 70-, 80- og 90-års alderen som mangler penger til et verdig liv i sine siste leveår. Departementet har tidligere informert krigsseilerne om at det er umulig å ta hensyn til svingende valutakurser med begrunnelse at de i noen perioder vil være til fordel og i andre perioder ikke. Dette er en urimelig argumentasjon tatt i betraktning at studentene i bl.a. de ovennevnte land har fått mer penger til å dekke økte utgifter til bo- og levekostnader. Etter at stortingsflertallet la 15,5 millioner kroner på bordet under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, kunne Utdanningsdepartementet gi denne beskjeden til Statens lånekasse for utdanning: Norske studenter i utlandet skal få kompensasjon for stadig høyere kurs på utenlandsk valuta. Konkret fikk studenter bosatt i Storbritannia, Canada, Australia og Singapore mer penger til å dekke økte utgifter til bo- og levekostnader. Krigspensjonistene bør få justert sin pensjon i perioder når den norske kronen er svak, på samme måte som studentene.

Svar:

Størrelsen på krigspensjon fastsettes og utbetales i norske kroner. Kursendringer vil således kunne være til gunst eller ugunst.

Militærloven (§ 23) og sivilloven (§ 31) har bestemmelser som tilsier at retten til ytelser faller bort når krigspensjonisten tar bopæl i utlandet, men Rikstrygdeverket kan gjøre unntak når det finnes rimelig.

Krigspensjonister har slått seg ned verden rundt, og jeg tror nok at den mest rettferdige ordningen er at utbetalt krigspensjon fra hjemlandet er av samme størrelse uansett hvor i utlandet krigspensjonisten ønsker å bosette seg. Dette er også det vanlige internasjonalt.

Jeg har forståelse for at dette kan skape problemer for krigspensjonister som ønsker å bo i utlandet, men dette er det vanskelig å ta hensyn til. For øvrig regnes størrelsen på den norske krigspensjonen for å være forholdsvis god, slik at den skulle være brukbar også i perioder når den norske kronen er noe svak.

Ellers synes jeg ikke at en kan sammenligne norske krigspensjonister bosatt i utlandet direkte med norske studenter i utlandet. En vesentlig del av det norske studenter i utlandet får i støtte fra Statens lånekasse for utdanning går til å betale skolepenger ved de utenlandske lærerstedene. Videre har norske studenter i utlandet som regel svært dårlig økonomi, mens norske krigspensjonister, som tidligere nevnt, skulle ha brukbar økonomi også når den norske krone er svak. En annen forskjell er at studenter oppholder seg midlertidig i utlandet for å investere i ønsket utdanning, mens krigsseilere bosatt i utlandet foretrekker å bo der permanent.

Spørsmål nr. 146

Innlevert 2. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 9. januar 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Stadige rapporter om økte dødsfall og skader under dyretransport krever nye tiltak. Ved nedlegging av slakterier kan transportlengden øke. Reglene rundt slik transport har klare begrensninger på hvor lang tid transporten kan vare. Ikke alle transporter overholder fristen.

Hvordan vil Regjeringa sørge for at regelverket blir overholdt og kan Regjeringa gripe inn ved sentralisering av slakterivirksomhet som vil medføre for lange transporter?»

Svar:

Det vises til Deres brev av 2/1-2001 vedrørende dyretransporter. I brevet stilles det spørsmål om hva Regjeringen kan gjøre for å sørge for at transportbestemmelsene blir overholdt og om Regjeringen kan gripe inn ved sentralisering av slakterivirksomhet.

Når det gjelder transportbestemmelsene, skal disse som alt annet regelverk overholdes. Brudd på bestemmelsene er straffbart. Det er dyretransportør som er ansvarlig for at transporten foregår i overensstemmelse med regelverket.

Det er Statens dyrehelsetilsyn ved distriktsveterinæren som fører tilsyn med at transportbestemmelsene blir overholdt, men også tilsynsveterinær på slakterier fører tilsyn og har plikt til å sende melding til dyrevernemnda ved mulige brudd på dyrevernbestemmelser som har skjedd før dyret ankommer slakteriet, dette gjelder også i forbindelse med transporttid. Dyrevernemnda har dessuten en selvstendig tilsynsmyndighet og kan foreta kontroll ut fra egen vurdering. Så langt jeg har kjennskap til, er det ikke registrert eller rapportert om at bestemmelsene om transporttid i økende grad blir overtrådt. Tilsynsfrekvensen med transport av dyr vil imidlertid fra Statens dyrehelsetilsyn bli intensivert og systematisert i 2001.

Når det gjelder sentralisering av slakterivirksomhet, er det lite Regjeringen kan gjøre for å gripe inn overfor dette. Jeg vil imidlertid fremheve at regelverket skal overholdes uansett slakteristruktur. Det er ikke aktuelt å gi generell dispensasjon fra regelverket for lengre transporter, basert på en endring av strukturen i slakterinæringen. Dette ble fra departementets side også presisert overfor næringen da det nye regelverket ble fastsatt.

Spørsmål nr. 147

Innlevert 2. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 9. januar 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Antall dyr som skades eller dør under transport er nå så stort at det åpenbart er behov for bedre regler. Særlig er fjørfe utsatt. En grunn kan være at tidsbegrensningen for transport av fjørfe er mye lenger enn for andre husdyr, henholdsvis 12 og 8 timer.

Finnes det dyrevernmessige grunner til denne forskjellsbehandlingen av fjørfe og andre husdyr ved transport, og vil Regjeringen skjerpe bestemmelsene for fjørfe?»

Svar:

Det vises til Deres brev av 2/1-2001 vedrørende transporttid for slaktedyr av fjørfe og andre husdyr, hvor De stiller spørsmål om det er dyrevernmessige grunner til forskjellen i transporttid og om Regjeringen vil skjerpe bestemmelsene for fjørfe.

Transportforskriften bygger bl.a. på EUs transportdirektiv som er en del av EØS-avtalen. Transportdirektivet, som ikke er et minimumsdirektiv, åpner likevel opp for at det enkelte medlemsland kan fastsette bestemmelser om kortere innenlands transporttid for slaktedyr enn det direktivet selv fastsetter.

Norge har for alle slaktedyr, unntatt fjørfe, vedtatt slike kortere transporttider. For fjørfe valgte departementet å følge direktivets bestemmelser. Bakgrunnen for dette er de kommentarer som departementet mottok fra en rekke høringsinstanser i høringsrunden da den nye forskriften skulle vedtas. Strukturen i

fjørfe-slakterinæringen på det tidspunkt de nye reglene skulle innføres, tilsa at man ikke kunne innføre kortere transporttider for fjørfe, uten å påføre næringen store problemer.

Transport av fjørfe til slakt har vist en økning i tapstall. Tapstallene er basert på et sammensatt problem, hvor transportid bare er en del av dette bildet. Noen av problemene med dødsfall under transport, har sammenheng med overgang fra transport i kasser til containertransport, uttak fra bur, bæring til container og plassering i container. Det arbeides med å få løst disse problemene.

Avslutningsvis vil jeg peke på at jeg har satt i gang et arbeid med sikte på en bred gjennomgang av forhold mellom ulike former for dyrehold og dyrenes velferd, hvor transport av dyr også vil bli gjenstand for en gjennomgang. Resultatet av gjennomgangen vil bli presentert for Stortinget i form av en stortingsmelding i løpet av 2002. Før denne gjennomgangen er foretatt, har ikke Regjeringen planer om å vurdere endrede transporttider for fjørfe.

Spørsmål nr. 148

Innlevert 3. januar 2001 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 9. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I forbindelse med forliset av bulkskipet «John R» den 25.12.00 er det satt fokus på oljevernberedskapen langs kysten av Nord-Norge.

Er dagens oljevernberedskap hurtig og effektiv nok til å dekke vår langstrakte kyst, og er beredskapen oppdatert spesielt med tanke på en økende trafikk av tankfartøyer med frakt av råolje fra Nordvest-Russland?»

Begrunnelse:

Fra Nordvest-Russland skal det skipes ut 7,5 millioner tonn råolje. Transporten av råoljen skal skje med tankskip fra 20 000 til 120 000 tonn dødvekt og disse tankskipene vil seile nær kysten av Nord-Norge.

I forbindelse med tømningen av bunkersolje fra den forliste bulkskipet «John R», så tok det lang tid før tømningen ble igangsatt. Ifølge havnedirektør i Tromsø, Halvar Pettersen er kraftenheten til nødlossetystyret av bunkerstanker plassert i Bodø, og i dette tilfellet måtte det fraktes med bil til Tromsø, for ny omlasting. Nærmeste helikopter som kunne ta løfteoperasjonen til havaristen, var i Trøndelag. Dette medførte at det gikk for lang tid før man kom igang med tømning av bunkersoljen.

Svar:

Jeg vil innlede med å understreke at operasjoner som tømning av skip og effektiv oppsamling av olje som er kommet på havet ofte er vanskelige og risikofylte operasjoner. Ved forliset av fryserskipet «Green Ålesund» den 15. desember 2000, nord for Haugesund, var både den interkommunale beredskapen og statens beredskap raskt på plass med lenser og opptaksfartøyer, og oljen på sjøen og i strandsonen ble samlet opp. Tømningen av vraket skjedde uten at tid gikk til spille. Når det gjelder forliset av «John R» den 25. desember 2000, nord for Tromsø, ble ikke oljevernet i samme grad satt på prøve i og med at det ikke skjedde noe oljesøl av betydning. Imidlertid var Statens beredskap raskt på plass med fartøyer og oljevernmateriell. Det som var spesielt med «John R» var at nødlossing tok forholdsvis lang tid, dels på grunn av vanskelig farvann rundt havaristen og dels på grunn av tilgangen på egnet helikopter for frakt av tungt nødlossetystyr ut til havarist. Det var også usikkerhet om hvor store oljemengder det var om bord i «John R» da den grunnstøtte, noe som medførte to tømmeoperasjoner.

Begge havariene illustrerte hver for seg hvor viktig ukontrollerbare omstendigheter (vær, sted, tilgang til havaristen, oljemengde om bord, osv.) rundt et havari er for omfanget av miljøskaden. Ved disse to havariene gjorde gunstige værforhold det mulig å gjennomføre en rask oppsamling av oljen som hadde lekket ut og å tømme vrakene for olje. Bildet hadde vært et helt annet hadde værforholdene vært verre.

Statens forurensningstilsyn (SFT) er i disse dager i ferd med å avslutte en omfattende miljørisiko- og beredskapsanalyse av statens oljevernberedskap. Statens oljevernberedskap er innrettet mot større tilfeller av akutt oljeforurensning fra skip og ukjent kilde. Hensikten med analysen har vært å klargjøre om dagens statlige beredskap er tilstrekkelig utfra den miljøtrussel skipstrafikken representerer langs norskekysten. Analysen vil i nær fremtid bli oversendt departementet. I tillegg til å vurdere depotstrukturen vil SFT også vurdere øvelsesvirksomheten, opplæringen og vedlikeholdet innen beredskapen, så vel som kommunenes mulighet til å bistå staten under større oljevernaksjoner. SFT gjennomfører også en miljørisiko- og beredskapsanalyse knyttet til den russiske oljetransporten. Resultatet vil oversendes til departementet i løpet av januar i år, og vil bli brukt for å vurdere om det statlige beredskapsnivået er riktig i forhold til miljøtrusselen fra denne transporten.

Oppfølgingen etter havariene må imidlertid forkusere på mer enn behovet for mekanisk oljevernutstyr. Jeg ser det som svært viktig at en styrking av beredskapen må omfatte både forebyggende tiltak for å hindre at ulykker inntreffer og tiltak som iverksettes for å begrense skadeomfanget etter at ulykken/havariet har inntruffet. Det er derfor viktig at det raskt settes i gang systematisk arbeid med å konkretisere både forebyggende og beredskapsmessige tiltak. Dette er spesielt viktig i og med den planlagte russiske oljetransporten. Vi har i dag en oljevernberedskapsavtale med Russland, og vil bli varslet fra havnemyndighetene i Murmansk om planlagte slep langs kysten. Den varslede oljetransporten vil øke trusselen for oljesøl langs hele kysten, noe vi vil måtte forholde oss til og dimensjonere vår beredskap etter.

Dokument nr. 15:13

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 149

Innlevert 3. januar 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 16. januar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Finske soldater som har tjenestegjort på Balkan i over ett år skal gjennomgå en helsesjekk for å finne ut om de har vært utsatt for skadelige mengder tungmetall fra utarmet uran. I Italia er seks soldater som har tjenestegjort på Balkan døde av leukemi.

Vil Regjeringen ta initiativ til undersøkelser av norske soldater som har deltatt på Balkan og vil Regjeringen ta initiativ til at NATO rydder opp i forurensingsskadene fra bruken av utarmet uran på Balkan?»

Begrunnelse:

I en NTB-melding 3.januar opplyses det at Italias statsminister ber NATO opplyse om bruken av utarmet uran i konflikten på Balkan. Det opplyses også at finske soldater skal gjennomgå en helsesjekk. Det skal undersøkes om de har vært utsatt for skadelige mengder giftige tungmetaller fra utarmet uran.

I Aftenposten 3.11.00 hevder en britisk biolog at bruken av utarmet uran under kosovokrigen kan føre til store skader. Han mener at innånding av støvet fra uranen vil øke risikoen for kreft i området.

Soldater som har deltatt i fredsbevarende virksomhet vil bli utsatt for dette støvet i en begrenset periode, mens det for lokalbefolkningen utgjør et alvorlig og langsiktig helseproblem. NATO har gjennom KFOR påtatt seg et betydelig ansvar for sikkerheten til befolkningen i Kosovo. Det synes naturlig at NATO derfor tar initiativ til en opprydding i forurensingen, som NATO har forårsaket ved bruk av ammunisjon med utarmet uran.

Svar:

Stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt har satt fokus på situasjonen som er oppstått etter bruken av ammunisjon med utarmet uran under Kosovokrigen. Hun spør om hvilke initiativ Regjeringen vil ta i forhold til undersøkelser av norske soldater og til at NATO rydder opp i forurensningsskadene.

I mitt svar i Stortingets spørretime 10. januar 2001, redegjorde jeg for de tiltak som treffes i Forsvaret. Blant disse er helseundersøkelser for alt personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner siden 1990. Jeg registrerer at dette er godt mottatt av berørte tjenestemannsorganisasjoner.

For øvrig viser jeg til den orientering om bruk av våpen med utarmet uran og mulige helseskader forbundet med dette som jeg vil holde i Stortinget 18. januar 2001.

Spørsmål nr. 150

Innlevert 3. januar 2001 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 11. januar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Forliset av bulkskipet «John R» 25.12.00 viser at trafikkovervåkingen langs kysten er svært mangelfull. Sjøforsvaret har i dag nødvendig teknologi og utstyr til å overvåke skipstrafikken langs kysten.

Hva vil de økonomiske kostnadene være for å nyttiggjøre radarkjedene til trafikkovervåkingen slik at man kan varsle skip som kommer ut av kurs?»

Begrunnelse:

Med stadig økende trafikk av risikolaster langs kysten, som bl.a. råolje med tankskip fra 20.000 til 210.000 tonn dødvekt fra Nordvest-Russland og mulig transport av radioaktivt avfall, blir det fra flere hold gjort krav på både overvåking og tilstedeværelse. Tilfellet «John R» viser at det er viktig med trafikkovervåking langs hele kysten. Sjøforsvaret har i dag teknologi og utstyr på plass i form av radarutstyr langs kysten. I samarbeid med Kystverket kan man få til en god ordning og dermed forhindre ulykker.

Slik overvåking finnes i dag i Oslofjorden, Grenland og Herdla fjorden.

Svar:

Jeg viser til spørsmål om Forsvarets overvåking av skipstrafikken og kostnadene forbundet med å utnytte kystradarkjeden til trafikkovervåking, framsendt av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg. I lys av det konkrete spørsmålet og på bakgrunn av diskusjonen som har fulgt i kjølvannet av skipshavariene vil jeg i tillegg komme med noen generelle betraktninger om kystberedskap og aksjonsledelse.

De primære myndighetene innenfor overvåkingen av skipstrafikken, forebyggende virksomhet og aksjonering/krisehåndtering i forbindelse med ulykker er Fiskeridepartementet, Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet. Forsvaret bistår de ansvarlige etater med egnede ressurser. I skipsfartssammenheng refereres trafikkovervåking oftest til den aktivitet og de tjenester som Kystverkets trafikksentraler har ansvar for i indre farvann, dvs. innenfor grunnlinja. Denne trafikkovervåkingen er begrunnet i miljøhensyn. Forsvaret har også oppgaver i forbindelse med maritim overvåking, men i hovedsak omfatter dette overvåking av aktivitet utenfor grunnlinja for å ivareta en tilfredsstillende suverenitetshevdelse og myndighetsutøvelse. Kystradarkjeden, som ble etablert under den kalde krigen, var begrunnet bl.a. med tanke på å bidra til den generelle overvåkingen, for å følge spesifikke radarmål og for å kunne kontrollere fartøyers bevegelser i spesifikke områder. Verken nå eller tidligere har Forsvaret stått for trafikkovervåking. Forsvaret har heller ikke den nødvendige teknologien og ressursene som skal til for å gjøre dette på en tilfredsstillende måte.

Forsvaret har en rekke ressurser som benyttes for overvåking i sjøterritoriet og i de områder hvor Norge har suverene rettigheter. Blant annet har Forsvaret to kystradarkjeder, en i nord og en i sør. Radarkjeden i Nord-Norge er modernisert og framstår i dag med gode kapasiteter. Den er bemannet for 24 timers overvåking, men det må presiseres at dette ikke er det samme som trafikk kontroll. Til dette formålet vil det kreves langt større ressurser, ikke minst med tanke på personell. Radarkjeden i Sør-Norge har imidlertid en mer begrenset tilgjengelighet, både av tekniske grunner og som følge av begrensede personellressurser.

Stasjonene opereres i dag bare i arbeidstida. Radarkjeden gir en begrenset dekning av deler av kystfarvannet i Sør-Norge. Felles for begge radarkjedene er at de dekker ytre kystfarvann, fra grunnlinja og ut til deler av Norges økonomiske sone. Dekningen i indre kystfarvann er i praksis så begrenset at den ikke vil kunne bli utnyttet til trafikkovervåking.

Som følge av at kystradarkjeden i Sør-Norge nærmer seg slutten av sin levetid, har for tida Forsvarsdepartementet en oppgradering/utbygging av nye systemer til vurdering. Det er i denne sammenheng blitt beregnet ulike løsninger for modernisering av radaranleggene. Beregningene for investeringer som hittil er gjort varierer fra ca. 600 mill. kr til ca. 1,3 milliarder kroner. Ettersom kystradarkjeden bare gir et situasjonsbilde av trafikken i ytre farvann, er det tvilsomt at kystradarkjeden kan bidra til Kystverkets kontroll i indre farvann. Jeg vil uansett på det sterkeste understreke at i forbindelse med den brytningstida Forsvaret er inne i nå, vil det være helt nødvendig å konsentrere investeringer om Forsvarets kjerneoppgaver. I denne sammenheng vil investeringer til overvåkingen av kysten og havområdene måtte veies opp mot andre operative behov.

I spørsmålsformuleringen hevdes det at trafikkovervåkingen langs kysten er svært mangelfull. Overvåkingsressursene kan nok bli bedre utnyttet og bedre koordinert. I denne sammenheng kan det være behov for å få en samlet vurdering av mulighetene for å utnytte de statlige ressursene på en enda bedre måte. Det er helt klart at evnen til overvåking spiller en ikke ubetydelig rolle i kystberedskapen og et viktig grunnlag for aksjonering når uhellet er ute. Men en effektiv kystberedskap og aksjonsledelse fordrer i

tillegg til overvåkingskapasitet, også evne til å handle med egnede ressurser og å kommunisere med andre berørte parter og etater. I den siste tida har det vært en betydelig fokusering på selve overvåkingsevnen. Jeg tror det er viktig å veie hvor mye ressurser myndighetene skal bruke på overvåking av skipstrafikken opp mot andre tiltak for å forebygge og avhjelpe havarier. Uansett hvilken kystberedskap og aksjonsledelse man har, vil det trolig være urealistisk å etablere et system som kan forhindre at det også i framtida vil oppstå skipshavarier på norskekysten. Det kan her vises til den menneskelige faktoren og substandardskip som aktuelle problemområder. Radaranlegg og andre former for overvåking vil helt klart til en viss grad kunne bidra til å forhindre alvorlige ulykker og naturkatastrofer. Radarovervåking vil i seg selv ikke nødvendigvis gi informasjon om at skip har problemer eller representerer en mulig forurensningsfare. Hvis man på et radarbilde tilfeldigvis skulle registrere at et skip endrer kurs eller reduserer farten, betyr ikke det nødvendigvis at skipet har problemer. Radarsystemer kan utnyttes bedre dersom disse er kombinert med en eller annen form for trafikk kontroll eller annen oppfølging. Kystverket, som i dag har ansvaret for kystovervåkingen, har tre trafikksentraler i Sør-Norge. Trafikk kontrollen er i ferd med å bli forsterket ved at en fjerde trafikksentral er under etablering.

Avslutningsvis vil jeg i lys av det ovennevnte si at en rekke tiltak kan iverksettes eller innskjerpes for å redusere sjansen for skipshavarier. Ensidig fokusering på ett av de ulike elementene i kystberedskap og krisehåndtering - overvåking - vil etter min oppfatning være uheldig. Ut fra kostnad-nytte-betraktninger vil trolig vurdering av organisering av ressursene, kommunikasjon, standarden på fartøyene og ansvarliggjøring av rederier og skipsførere ha minst like stor gevinst for beredskapen, som overvåking.

Spørsmål nr. 151

Innlevert 4. januar 2001 av stortingsrepresentant Kristin Halvorsen

Besvart 12. januar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Stortinget vedtok 14. juni 2000 å be Regjeringen medvirke til at bruk av hospits som boligløsning for barnefamilier og enslige barn og ungdom opphører.

Hva har Regjeringen gjort med saken?»

Svar:

Regjeringen er enig i at hospits ikke er et egnet botilbud for barnefamilier og enslige barn og unge, og har fulgt opp Stortingets vedtak på følgende måte:

Sosial- og helsedepartementet har i et samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet høsten 2000 igangsatt et flerårig utviklingsarbeid i våre fem største bykommuner (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand) der boligpolitiske virkemidler knyttes til aktuelle helse- og sosialtjenester for å sikre bostedsløse et helhetlig hjelpetilbud. Hovedmålsettinger for dette utviklingsarbeidet er å utvikle metoder og modeller for å forebygge bostedsløshet, gi mulighet for utprøving av lokale helhetlige løsninger, og å skape grunnlag og erfaringer for en nasjonal innsats/strategi. Vanskeligstilte barnefamilier vil være en sentral målgruppe i dette utviklingsarbeidet. Erfarings- og kunnskapsformidling mellom de deltakende kommunene, samt andre kommuner, skal stå sentralt i arbeidet.

Utviklingsarbeidet må ses i sammenheng med den generelle innsatsen mot bostedsløshet som er vedtatt i forbindelse med Utjamningsmeldinga. Boligløsninger for bostedsløse og andre svært vanskeligstilte er for øvrig et sentralt tiltak i tiltakspakken for en solidarisk boligpolitikk som Regjeringen la fram i juli i fjor. Slike løsninger vil bli prioritert høyt innenfor Husbankens ordinære lån- og tilskuddsordninger. Sosial- og helsedepartementet har dessuten over flere år støttet et byomfattende prosjekt i Oslo kommune med sikte på å unngå og forebygge at leietakere blir utkastet. Oslo kommune rapporterer at dette arbeidet begynner å bære frukter.

Å tilrettelegge egnede og midlertidige botilbud for barn og unge og barnefamilier i krise er først og fremst et kommunalt ansvar. Det stramme boligmarkedet i de største byene i landet vanskeliggjør kommunenes arbeid med å finne gode boligalternativer for bostedsløse. Å unngå sosialt belastede døgnovernattingssteder for bostedsløse barn og unge og barnefamilier har imidlertid høy prioritet i alle kommuner.

Barne- og familiedepartementet har ved tidligere anledninger tatt opp problemene med plassering av barnefamilier på døgnovernattingssteder i Oslo og Akershus. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har bedt Oslo kommune om å finne andre midlertidige og mer egnede boligløsninger for barnefamilier. Ifølge barnevernlovens § 3-1 har kommunen en plikt til å følge nøye med i de forhold barn lever under og sette inn tiltak mot sosiale problemer tidligst mulig.

Ifølge opplysninger fra Oslo kommune er det i løpet av det siste året gjort en stor innsats i bydelene for å unngå bruk av døgnovernattingssteder, eksempelvis hospits og pensjonat, som midlertidig botilbud for barnefamilier. Pr. 21.12.00 bodde ingen barn i slike døgnovernattingssteder. Tre barn bodde i et hybelsenter som har inngått kvalitetsavtale med Oslo kommune og som derved har forpliktet seg til ikke å ta imot rusmiddelmissbrukere og eventuelt andre som kan ha skremmende atferd. 36 barn bodde i et kommunalt botreningstilbud for flyktningefamilier.

Også de øvrige større bykommunene rapporterer at de ikke plasserer barn og barnefamilier på døgnovernattingssteder med tyngre rusmiddelproblematikk.

Spørsmål nr. 152

Innlevert 4. januar 2001 av stortingsrepresentant Kristin Halvorsen

Besvart 15. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 5 (2000-2001) støtter flertallet i kommunalkomiteen økt bruk av fosterhjem som bo- og omsorgsløsning for enslige mindreårige asylsøkere. Røde Kors går også inn for dette. Mange familier har meldt fra at de vil være fosterfamilier.

Hva vil kommunalministeren gjøre for å bruke denne nye muligheten til å få slutt på lange institusjonsopphold for enslige mindreårige asylsøkere og til få bosatt dem og inkludert dem i lokalsamfunn og i familier?»

Svar:

Jeg antar du viser til ventetiden i statlige mottak som de fleste enslige mindreårige må gjennom før en kommune er klar til å ta i mot dem.

For gruppen enslige mindreårige er rask bosetting av særlig stor betydning. Dette er barn og unge som befinner seg utenfor sin normale sosiale ramme, uten voksne holdepunkter i et nytt og ukjent land. Å korte ned oppholdstiden i mottak for disse barna og la dem få en mest mulig normal livssituasjon, er derfor en høyt prioritert oppgave som jeg som kommunal- og regionalminister er særlig opptatt av.

Samtidig er jeg klar over at det kan være en stor utfordring for en kommune å skulle ta imot enslige mindreårige. Enkelte av dem kan ha særlige behov når det gjelder bo- og omsorgsløsninger. Tilrettelegging for kontakt med andre i samme situasjon og egen nasjonal gruppe, og ikke minst tiltak for at de unge skal mestre skole og andre aktiviteter i lokalsamfunnet, er av stor betydning.

Når kommunene tar i mot enslige mindreårige er det ulike bo- og omsorgsløsninger som velges, og fosterhjem er en av dem. Når en enslig mindreårig har slekt som er bosatt i en kommune, anmoder UDI denne kommunen om å bosette den unge hos eller nær slektningene. Bofellesskap etableres som regel for de eldre ungdommene (over 15 år) uten slektstilknytning i Norge. Forskning viser at de mest stabile og vellykkede plasseringene har vært bokollektiv som omsorgsløsninger.

Små barn trenger som regel en annen og tettere oppfølging av voksne omsorgspersoner enn hva et bofellesskap kan gi. De yngste som ikke kan bo hos slektninger, blir vanligvis bosatt i fosterfamilie.

Jeg mener det er den enkelte unges situasjon og behov som må ligge til grunn for hvilke omsorgsløsninger som etableres. God bosetting av enslige mindreårige krever individuelt tilpassede tiltak som ivaretar deres behov for trygghet, tillit, omsorg, kontinuitet og oppdragelse. Ifølge barnevernloven § 4-22 skal det derfor velges personer til fosterforeldre som har evne til å gi barnet et trygt og godt hjem, og som kan løse oppfostringsoppgavene i samsvar med barnets behov, forutsetninger om oppholdets varighet m.m. Det bør ikke stilles mindre krav til fosterforeldre for enslige mindreårige enn til andre fosterforeldre.

Jeg setter stor pris på å høre at flere familier i det siste har meldt fra at de ønsker å være fosterfamilier eller på andre måter vil stille seg til rådighet for å bedre situasjonen for enslige mindreårige. Jeg har allerede sendt et brev til alle landets kommuner hvor jeg oppfordrer kommunene til å bosette enslige mindreårige og særlig vurdere bruk av fosterhjem som bo- og omsorgsløsning for de yngste barna, siden det nå er tegn til at flere familier melder sin interesse.

Familier som ønsker å bli fosterfamilier bør ta kontakt med kommunen hvor de bor, for at barneverntjenesten kan vurdere om fosterhjemmet tilfredsstillende tilfredsstillende kravene til en god bo- og omsorgsløsning. Kommunen kan så kontakte UDIs regionkontor, som vil ha oversikt over hvor mange enslige mindreårige som venter på å bli bosatt i deres region, og hvem som eventuelt kan bo i kortere eller lengre tid hos den aktuelle familien. Det er viktig at kommunens apparat kobles inn så tidlig som mulig slik at fosterfamilien kan få den hjelp og støtte den måtte trenge, og slik at det kan legges opp en mer langsiktig plan for den unges ulike aktiviteter og framtid.

Spørsmål nr. 153

Innlevert 5. januar 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 16. januar 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Nordsjøtrålerne har de seinere årene forsøkt å ta opp situasjonen for kvotetildelingene for deres fartøygruppe, men har fra Fiskeridepartementets side blitt henvist til gjennomgangen av ressursfordelingen mellom flåtegruppene som skal behandles av Norges Fiskarlag og gjøres gjeldende fra 2002. Nå foreligger det forslag om regulering av seifisket i Nordsjøen sør for 62. gr. n. br. som kan få svært negative virkninger for nordsjøtrålerflåten.

Vil fiskeriministeren imøtekomme fiskernes krav om en utsettelse av nye reguleringer for sei til den nevnte gjennomgangen er gjennomført?»

Begrunnelse:

Det erkjennes også fra fiskernes side at sei-reguleringene er aktualisert fordi det er fastslått at det i dag er for lite sei i Nordsjøen for alle fartøygrupper. At fabrikktrålerne også fikk tilgang til sei-ressursene i Nordsjøen har utvilsomt hatt mye å si for denne situasjonen. Men de nevnte reguleringene har en spesiell negativ effekt for nordsjøtrålerne som har dette havområde som sitt primære fangstområde. Fisket etter tobis er nesten borte. I tillegg har denne flåtegruppen i de seinere årene fått altfor små kvoter på makrell, lodde og sild. Fisket etter øyepål og kolmule gir uvegerlig endel innblanding av sei. 20 pst.-regelen for innblandingsfangst har derfor vært helt avgjørende for lønnsom virksomhet for nordsjøtrålerne. Representantskapet i Sør-Norges Trålerlag har foreslått at hele gruppekvoten måtte kunne fiskes som bifangst i et ordinært industritrålfiske for å kunne opprettholde normal aktivitet gjennom året. En totalkvote på 6 220 tonn sei til industritrål i 2001 med maksimal kvote pr. fartøy på 200 tonn vil føre til at flåten må søke til lands dersom tobisfisket fremdeles svikter. Det vil berøre viktige arbeidsplasser både ombord og i mottaker- og foredlingsanlegg i land.

Svar:

Tradisjonelt har 50-60 fartøyer drevet et direktefiske etter sei i Nordsjøen og Skagerrak. Til tross for en viss økning i deltakelsen, har det før 1999 langt på vei vært mulig å ivareta interessene til de trålerne som tradisjonelt har drevet dette fisket.

I 1999, og spesielt 2000, har imidlertid en kombinasjon av lavere totalkvote, økt kapasitet, økt deltagelse og reduserte maksimalkvoter satt reguleringene under press. Trålerflåten består av mange fartøyer med ulik forutsetning og interesse for å drive seifiske sør for 62°N, og det har vist seg vanskelig å finne et reguleringsopplegg som tilfredsstillte alle ønsker og krav.

Nordsjøtrålerne direkte fiske etter sei har variert avhengig av tobisfiskeriet. I år med lite tobis har flere nordsjøtrålere drevet et direkte fiske etter sei, mens tobisfisket blir prioritert i år med god tilgjengelighet. Med sviktende tobisfiske vil innsatsen i fisket etter øyepål og kolmule øke. I disse fangstene vil det til tider kunne være relativt stor innblanding av sei.

Variasjonene illustreres av at nordsjøtrålerne i perioden 1980 - 2000 stod for gjennomsnittlig 15% av seifangstene i trålfisket i området, mens dette utgjorde 17,5% i 1999 og 31,6% pr. 12. november 2000.

Reguleringsrådet drøftet den 6. - 7. desember 2000 fordelingen av gruppekvoten på 26.000 tonn for trålerne, og var enig om at det avsettes et kvantum på 3.000 tonn for å dekke bifangst av sei i industritrålfisket etter øyepål og kolmule. Det resterende trålkvantommet fordeles med 68% til torsketrål, 18% til seitrål og 14% til industritrål. Reguleringsrådet var dermed enige om å fordele gruppekvoten for trålerne i 2001 med 15.640 tonn til torsketrålerne, 4.140 tonn til seitrålerne, og 6.220 tonn (inkludert bifangst) til industritrålerne. Nordsjøtrålerne kvote (inkludert bifangst) for 2001 utgjør 23,9% av trålerne gruppekvote.

Reguleringsrådet anbefalte videre at industritrålgruppen i 2001 reguleres med maksimalkvoter på 200 tonn, hvorav 30 tonn gis som en garantert kvote. Maksimalkvoten skal dekke både et eventuelt direkte fiske etter sei og bifangst i industritrålfisket. En slik regulering vil være nødvendig for å sikre en rimelig fordeling av en begrenset totalkvote for sei på alle gruppene og fartøyene som har sei i Nordsjøen i sitt driftsgrunnlag.

I reguleringene av fisket etter sei sør for 62°N i 2001 har jeg fulgt tilrådingen fra Reguleringsrådet.

Det er mitt mål at reguleringen av seifisket i Nordsjøen og Skagerrak skal være mest mulig hensiktsmessig for alle gruppene som deltar i dette fisket. Jeg er innforstått med at seifisket sør for 62°N, herunder trålfisket, skal drøftes i Ressursfordelingsutvalget nedsatt av Norges Fiskarlag. Når utredningen fra utvalget er fremlagt vil jeg vurdere konklusjonene nøye, og deretter vurdere om det er grunnlag for å gjøre endringer i reguleringene av fisket etter sei sør for 62°N i 2001.

Det bør imidlertid legges til at situasjonen for nordsjøtrålerne på mange måter er spesiell i forhold til andre fartøygrupper, både ved at gruppen har et

viktig, men sterkt varierende driftsalternativ på uregulerte fiskeslag, men også ved at driftsinntektene varierer sterkt mellom fartøyene i gruppen. Mens øvrige grupper ønsker en stadig større grad av «findeling» av gruppeandeler, og dermed større forutberegnelighet mht. driftsgrunnlag, har nordsjøtrålerne kanskje større interesse av fleksibilitet i fordelingen. Dette for å kunne utnytte de uregulerte fiskeslagene, men likevel ha sei som sikkerhet når disse ikke gir det nødvendige utbytte.

Det er behov for å se på situasjonen for nordsjøtrålerne i et helhetsperspektiv, og jeg vil i inneværende år starte arbeidet med å revidere konsesjonsforskriftene samt vurdere innføring av enhetskvoter også for denne gruppen.

Spørsmål nr. 154

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 16. januar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I brev av 19. februar 1996, til daværende forsvarsminister Jørgen Kosmo, tok jeg opp spørsmålet om årlig bekransning av 8 riksbautaer i Oslo. I brev av 16. april 1996, svarer forsvarsministeren: «Jeg tror faktisk at det kan være bedre at vi holder litt igjen og heller foretar større markeringer i f.eks. år 2000 eller 2005.» Jeg er gjort kjent med at det ikke ble foretatt noen bekransning 8. mai 2000.

Vil forsvarsministeren ta et nytt initiativ for å få kontinuitet i bekransningen av riksbautaene?»

Svar:

Som det framgår av stortingsrepresentantens spørsmål ble saken opprinnelig tatt opp av Sanner i 1996 med daværende forsvarsminister Kosmo som uttalte at han ikke fant det naturlig å gjøre bekransningen til en årlig foreteelse. Han mente det var bedre å vise en viss tilbakeholdenhet og heller foreta større markeringer i for eksempel år 2000 eller 2005.

Forsvarsdepartementet vurderte dette i forbindelse med ulike arrangementer i fjor i anledning 60-års markeringene av begivenhetene i 1940 og 55-års markeringen av frigjøringen i 1945. Hoveddelen av ressursene gikk til markeringen av Narviks frigjøring i mai 1940. I lys av dette og at departementets ansvar først og fremst er knyttet til militære monumenter, fant departementet ikke å kunne prioritere ressurser til disposisjon for bekransning av angjeldende bautaer i Oslo-området i 2000.

Forsvaret har alltid stilt ressurser til disposisjon ved større markeringer i forhold til den andre verdenskrig og vil fortsatt gjøre det for å hedre de som kjempet for landets frihet.

Jeg finner det likevel ikke naturlig å initiere en årlig bekransning av angjeldende åtte riksbautaer, da dette ikke dreier seg om militære monumenter. Jeg vil ta initiativ overfor Statsministerens kontor, Stortingets direktør, Utenriksdepartementet og Oslo kommune for å få avklart hvem som har et særlig ansvar for bekransningen av angjeldende riksbautaer, og eventuelt ta forholdet opp med regjeringskollegaer med sikte på en avklaring av det spørsmål som stortingsrepresentanten stiller.

Spørsmål nr. 155

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 16. januar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Soningsudyktighet» brukes som begrunnelse for Kongens benådning i Statsråd av en person som er dømt til 3 1/2 års fengsel for voldtekt.

Slipper vedkommende forbryter strafflignende el. behandlende reaksjon om han ikke begår nye forbrytelser i prøvetiden, og mener statsråden at alternativene i dagens reaksjonsmuligheter for soningsudyktige er gode nok og utnyttes maksimalt til behandling og tilpasset frihetsberøvelse som en konsekvens av at den erklærte soningsudyktige har begått en svært alvorlig forbrytelse?»

Begrunnelse:

Bakgrunnen for spørsmålene er den berettigede oppmerksomhet media i Buskerud (og TV 2) har gitt benådningen av en drammenser i 40-årene. Denne benådningen skjedde i statsråd før jul, og skal iflg. Drammens Tidende bety at dommen på 3 1/2 års fengsel ble omgjort til betinget og to års prøvetid. Men det har så langt ikke framkommet noen utdypende begrunnelse eller forklaring til «folkeopplysning» i slike tilfeller. Man stiller spørsmål ved om f.eks. en ny forbrytelse begått i prøvetiden automatisk vil bety at soningsudyktigheten blir opphevet eller om den er permanent. Likedan er det ulike spørsmålsstillinger som melder seg i forholdet dømt overgriper - ofrene. I dette tilfellet fikk det ene av ofrene vite om benådningen gjennom et kritesenter. Offerets reaksjon går ganske naturlig på den smerte hun har hatt og fortsatt gjennomgår med behandling for ettervirkninger, mens det synes som overgriperen går fri for konsekvenser av sine handlinger. Det er ikke ønskelig med svekkelse av alminnelige folks rettsoppfatning, men en benådningssak som denne medvirker til det når det ikke gis utfyllende forklaringer. Den uinnvidde ser på de framstilte fakta, og trekker sine konklusjoner ut fra det. I foreliggende sak gjelder følgende: Mannen dømmes både av byretten og lagmannsretten, mens Høyesterett avviser hans anke. Statsadvokaten har gjentatte ganger forsøkt å få vedkommende inn til soning, men han har søkt om soningsutsettelse og fått det. I 1998 søkte mannen om å bli benådet, men 8. oktober samme år avsto Kongen i Statsråd søknaden.

Det vil derfor være av stor betydning for rettsfølelsen og den videre holdning til denne og liknende saker at statsråden bidrar til klargjøring gjennom svar på de fremsatte spørsmålene.

Svar:

Benådningsinstituttet er ment å være en sikkerhetsventil i det strafferettslige reaksjonssystem. Benådning skal hindre at straff blir fullbyrdet når dette vil være svært urimelig på grunn av særlige omstendigheter som er inntruffet etter rettskraftig dom, eller som domstolen ikke hadde kjennskap til. Kriteriene for å innvilge benådning er strenge.

I de fleste tilfeller vil utgangspunktet for en søknad om benådning være særlige helsemessige forhold av enten somatisk eller psykisk art. Hver søknad undergis på den bakgrunn en konkret og skjønnsmessig helhetsvurdering, der man tar hensyn til ulike forhold det er relevant å legge vekt på. Når utgangspunktet for eksempel er alvorlige helseproblemer, vil dette måtte vurderes i forhold til blant annet det straffbare forholdets art, hensyn til de fornærmede og hvor gammel dommen er uten at domfelte kan lastes for

tidsforløpet. De hensyn som eventuelt begrunner en søknad om benådning må derfor være av vesentlig større tyngde i en sak der en person er dømt for alvorlige forhold.

Domfelte som er erklært soningsdyktig på grunn av betydelig helsemessige problemer etter rettskraftig dom, er en svært uensartet gruppe. Dersom sakkyndig uttalelse - fortrinnsvis fra psykiater ved politilegens kontor eller annen offentlig lege - konkluderer med at en soningsdyktighet er av varig art, kan benådning være aktuelt etter en totalvurdering av samtlige momenter i saken. Når personer settes i fengsel påtar fengselsmyndighetene seg et ansvar for vedkommende. I saker der det foreligger klare og velbegrunnede legeerklæringer om at innsettelse i fengsel kan gi alvorlig helseskade, eller i verste fall få fatale konsekvenser, er dette noe man nødvendigvis må ta hensyn til.

I en vurdering tar departementet alltid opp spørsmålet om det foreligger forsvarlige alternativer til soning av straff i lukket eller åpent fengsel - herunder soning i behandlingsinstitusjon i medhold av fengselsloven § 12. Utfallet av den konkrete, skjønsmessige totalvurderingen kan og være at søknaden om benådning avslås, selv om domfelte er erklært varig soningsdyktig, slik at dommen blir stående ufullbyrdet eventuelt fram til foreldelsesdato. I særlig alvorlige straffesaker, som for eksempel voldtektssaker, skal det svært mye til for at benådning innvilges, selv om domfelte anses varig soningsdyktig.

Taushetspliktsbestemmelsene i forvaltningsloven gjør at jeg ikke har lov til å kommentere den konkrete enkeltsaken nærmere. Vedtak i sak om benådning

er for øvrig unntatt fra den forvaltningsmessige begrunnelsesplikt, jf. forskrift til forvaltningsloven § 24 gitt ved kongelig resolusjon av 16.12.77 og 05.06.81.

Benådning av ubetinget fengselsstraff innebærer som regel at straffen gjøres betinget med en prøvetid på 2 år. Dersom domfelte ikke begår nye straffbare handlinger i prøvetiden, slipper han å sone straffen. Det kommer ingen alternative reaksjoner i stedet for fengselsstraffen. Eventuelle alternative reaksjoner vil være vurdert i forbindelse med spørsmålet om soning i behandlingsinstitusjon etter fengselsloven § 12, jf. ovenfor. Eventuell medisinsk oppfølging - herunder opphold i institusjon - er i tilfelle medisinsk fundert, og følgelig helsevesenets ansvar.

Det er imidlertid viktig å understreke at benådning av ubetinget fengselsstraff innebærer at domfelte i særlige situasjoner slipper å sone straffen i fengsel. Det må likevel ikke være tvil om at domfelte er funnet skyldig og er idømt en straff av domstolen med hva det innebærer, herunder oppføring i strafferegisteret. Benådning rokker ikke ved dette.

Etter min mening synes ovenstående gjennomgang av gjeldende lover, retningslinjer og praksis på det aktuelle området å vise at myndighetene har tilfredsstillende virkemidler i forhold til domfelte som er erklært soningsdyktig.

Spørsmål nr. 156

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 17. juli 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Togavgangene fra Kongsvinger til Oslo har blitt redusert fra 16 til 8 avganger fra 7.1.01. Begrunnelsen for reduksjonen er mangel på togpersonell.

Hva har NSB tenkt å gjøre for å få mer personell og et bedre togtilbud for folk fra Kongsvinger-området?»

Begrunnelse:

Da persontrafikken ble omgjort til nærtrafikk på Kongsvingerbanen, lovet NSB et betydelig bedre rutetilbud for å veie opp den manglende komforten. Det rutetilbudet som tilbys i dag er ikke lagt til rette for brukerne.

Med togavgang fra ca. 05.00 til 06.24, og så et opphold til 10.54 og 11.15, så igjen et opphold fram til 18.57 og 19.31, vitner dette ikke om at brukerne er hørt eller tatt hensyn til. Det kan også nevnes at buss-tilbudet er utvidet, men problemet er at bussen tar ca. 30 minutter lengre tid til Oslo.

Svar:

For å bedre lokførersituasjonen har NSB satt i verk en rekke tiltak, herunder rekruttering av lokførere fra Sverige og Danmark, økt rekruttering til NSBs lokførerutdanning, og intern effektivisering. Lokførersituasjonen i Sverige og Danmark er imidlertid i stor grad tilsvarende situasjonen i Norge, slik at rekruttering av lokførere fra disse landene gir et heller marginalt bidrag til å lette lokførersituasjonen i Norge. NSB står også foran en større innføring av nytt lokaltogmateriell (36 nye vognsett) i løpet av de neste 1-2 år. Dette krever at tilgjengelige og nye lokførere også må ha nødvendig opplæring (omskolering) for å kunne kjøre de nye lokaltogene. Utdanningstiden for nye lokførere er om lag 2 år. NSB forventer derfor ikke noen vesentlig forbedring i lokførermangelen før om ca. 2 år.

I vurderingen av hvor rutekuttene i forbindelse med lokførermangelen skal tas, har det vært lagt til grunn at færrest mulig reisende skal rammes, og at tilgjengelige lokomotivførere frigjøres og settes inn der togtrafikken er størst. NSB har derfor ikke på kort sikt ledig kapasitet til å gjenoppta trafikken, uten at dette går utover togtilbud med flere reisende. Dette gjelder selv om det skulle være vilje til en økning i bevilgningen til statlig eller fylkeskommunalt kjøp av persontogtjenester på Kongsvingerbanen. NSB mener at en eventuell gjenopptakelse av togtilbudet også vil kreve en bedre samordning av buss- og togtilbudet slik at den Oslo-rettede kollektivtrafikken i større grad kan kanaliseres til toget. Dette har det ikke vært politisk vilje til på lokalt hold til nå.

Det fremtidige togtilbudet på Kongsvingerbanen vil bli vurdert i forbindelse med de forestående forhandlingene mellom Samferdselsdepartementet og NSB om ny rammeavtale om statlig kjøp av persontransport for perioden 2002-2005. Departementet vil i disse forhandlingene bl.a. vurdere togets rolle på Kongsvingerbanen i forhold til det totale regionale transporttilbudet, herunder også togtrafikken til/fra Sverige (Kungspilen og Linx).

Spørsmål nr. 157

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 16. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det ble for snart et år siden gitt en ett-års stopp i utsendelse av nord-irakiske kurdere selv om de hadde fått avslag på sine søknader om asyl/opphold på humanitært grunnlag. Begrunnelse var problemer knyttet til hjemsendelsen/mottak av asylsøkerne i Irak.

Siden året snart er omme vil jeg be statsråden om en orientering om hva som har vært gjort for å realisere vedtakene om tilbakesendelse, og hva departementet nå vil gjøre med denne gruppen asylsøkere?»

Svar:

Inntil 1998 var tallet på irakiske asylsøkere som kom til Norge relativt stabilt. Tilstrømmingen økte kraftig fra og med 1998 da det ble registrert 1 317 asylsøkere fra Irak, og nådde en foreløpig topp i 1999 da 4 073 personer søkte asyl. Alle har fått sine søknader om asyl behandlet på individuelt grunnlag. Noen har fått asyl, andre har fått opphold på humanitært grunnlag. Det viste seg imidlertid at de fleste ikke hadde behov

for beskyttelse i Norge, enten fordi de ikke risikerte forfølgelse i hjemlandet eller fordi de allerede hadde oppnådd beskyttelse i et annet europeisk land.

I mars 2000 besluttet Justisdepartementet at irakiske asylsøkere som etter en individuell vurdering ikke hadde behov for beskyttelse, skulle gis midlertidige tillatelser som verken kunne danne grunnlag for familiegjenforening eller bosettingstillatelse. Begrunnelsen for dette var bl.a. behovet for å samordne norsk praksis med praksis overfor irakiske asylsøkere i øvrige europeiske land. En viktig begrunnelse for å gi begrensede tillatelser var at de ville bidra til å hindre tilstrømming av irakiske asylsøkere uten beskyttelsesbehov til Norge. Dessuten hadde Norge, i likhet med andre europeiske land, ingen etablert ordning for å returnere personer uten oppholdsgrunnlag til Irak. Endringen av praksis har ikke fått betydning for flyktninger med behov for beskyttelse i Norge.

I året som har gått har sikkerhetssituasjonen i Nord-Irak vært relativt stabil. Både UNHCR og de øvrige nordiske landene deler denne oppfatningen. Utlendingsdirektoratet har etablert en ordning med frivillig retur til Irak i samarbeid med International Organization for Migration (IOM).

Utlendingsforvaltningen vil fortsette å arbeide for å få til retur av de som ikke vil returnere frivillig til Irak, både nasjonalt og i samarbeid med andre europeiske land. Jeg vil understreke at det er mulig å returnere frivillig til Irak.

Søknader om asyl og fornyelser av tillatelser til irakere skal ifølge utlendingsloven avgjøres av Utlendingsdirektoratet i første instans og Utlendingsnemnda som klageinstans. Jeg vil følge praksis i direktoratet og nemnda nøye. Dersom det er behov for å endre praksis, vil jeg benytte den myndigheten departementet har til å foreslå endringer i utlendingsloven og/eller forskriften.

Spørsmål nr. 158

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 16. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I forbindelse med etableringen av næringshager i regi av SIVA møter en del kommuner krav om at de skal gå inn på eiersiden eller stiller driftsmidler til disposisjon for at det opprettes næringshager. I St.prp. nr. 1 står det i omtalen nevnt lokal medvirkning, det finnes ingen spesifisering av at denne skal være offentlig eller kommunal.

Kan statsråden klargjøre hvilke betingelser som stilles for å etablere næringshager og spesielt hvilke krav som stilles om kommunal deltagelse?»

Svar:

Etablering av næringshager skal i hovedsak skje innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. Normalt skal ikke større byer eller steder med regionale høyskoler og lignende komme i betraktning. Etablering skal for øvrig ha en forankring i kommunale og/eller fylkeskommunale næringsplaner. SIVA beslutter selv om de vil investere i et næringshageprosjekt.

Næringshageetableringer skjer ikke etter søknad, men ut fra grundige vurderinger og omfattende forarbeid i fellesskap mellom SIVA og lokale aktører, bl.a. kommunen. Formålet er bl.a. å avdekke behov, potensial og finansieringsmuligheter. Det er lagt til grunn at finansiering av både forprosjektfase, etablering, investeringer og drift skal skje med deltakelse av lokale aktører, både offentlige og private, i tillegg til den kapitalen som tilføres gjennom SIVA de fem første årene. I tillegg til å sikre finansiering, er målet med å kreve lokal medfinansiering å bidra til at prosjektet forankres i forpliktende deltakelse og gjennomføringsvilje lokalt, bl.a. hos de aktuelle kommunene.

Når det gjelder de næringshageselskaper som etableres, legges det opp til privat majoritetseierskap. SIVAs andel av aksjekapitalen skal i hovedsak være 33,3 prosent eller mindre. Kommunenes eierandeler vil dermed også kunne variere mellom de ulike prosjektene. Det er dermed ingen entydig fastsatte eierandeler eller beløp som kommunene forutsettes å delta med.

Når det gjelder finansiering av driftsoppgaver i næringshagene, vil det generelt være vanskelig å få inn privat kapital, i hvert fall inntil næringshageselskapet kan oppnå finansiell og kommersiell lønnsomhet. De første fem årene vil det derfor i hovedsak være nødvendig å tilføre offentlige midler til driften. SIVA legger opp til å dekke inntil en tredjedel av de nødvendige driftsmidler; den resterende andelen vil dermed måtte finansieres fra andre offentlige kilder, i praksis som regel kommune og/eller fylkeskommune.

Sterkt lokalt initiativ og engasjement er avgjørende for å lykkes med en næringshageetablering. For å oppnå dette må både offentlige og private aktører lokalt få et eierskap til næringshagen. Etter min mening er medfinansiering et viktig grep for å skape lokalt engasjement og forankring. Jeg tror også at det lokale engasjementet er nødvendig for å sikre levedyktige næringshager når SIVA trekker seg ut etter de fem årene støtten etter forutsetningene skal vare. Etter dette tidspunktet vil det først og fremst være de lokale aktørenes ansvar å videreføre næringshagen.

Dokument nr. 15:14

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 159

Innlevert 8. januar 2001 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 18. januar 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Hva vil utenriksministeren gjøre for at den politiske fangen og journalisten Serdal Gelir skal slippe ut av tyrkiske fengsel, og kunne gjenforenes med sin familie i Norge?»

Begrunnelse:

Serdal Gelir født 23.01. 1976 har sittet i fengsel i Tyrkia i snart 7 år. Han ble arrestert bare 18 år gammel for politisk virksomhet, og artikler han hadde skrevet blant annet om situasjonen for kurderne, og dømt til 15 års fengsel. Både tyrkiske og internasjonale presse- og menneskerettighetsorganisasjoner har en rekke ganger reist spørsmålet om at han må settes fri. Serdal Gelir er ved svært dårlig helse. Blant annet fordi han en rekke ganger har sultestreiket, og ikke minst på bakgrunn av den brutale behandling han har vært utsatt for av tyrkiske fengselsmyndigheter. Serdal Gelir søkte om familiegjenforening like før han ble fengslet for sju år siden, siden både hans mor og søsken er bosatt i Norge og er norske statsborgere. Denne søknaden ble avslått, noe som man i etterkant har beklaget fra norske justismyndigheter. Norske myndigheter har derfor et spesielt ansvar for å gjøre alt som står i menneskelig makt for at Serdal Gelir kan gjenforenes med sine slektninger i Norge, før det er for seint.

Svar:

Norske myndigheter har lenge fulgt saken til den tyrkiske statsborgeren Serdal Gelir. Gjennom vår ambassade i Tyrkia har vi flere ganger tatt opp saken med tyrkiske myndigheter med sikte på å få informasjon bl.a. om hans helsetilstand og hvor han befinner seg.

Vi vil fortsatt følge saken aktivt. Dersom Gelir settes fri fra tyrkisk fengsel, vil norske myndigheter på bakgrunn av en ny søknad igjen se på hans sak og vurdere om han bør få oppholdstillatelse i Norge for å gjenforenes med sin familie. En slik søknad vil på vanlig måte bli behandlet av Utlendingsdirektoratet.

Jeg vil understreke at søknader om oppholdstillatelse skal ifølge utlendingsloven avgjøres av Utlendingsdirektoratet i første instans, og evt. Utlendingsnemnda som klageinstans. Utlendingsnemnda er et frittstående domstollignende klageorgan, administrativt underlagt Kommunal- og regionaldepartementet. Verken utenriksministeren eller kommunal- og regionalministeren kan instruere nemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelser i enkeltsaker.

Spørsmål nr. 160

Innlevert 10. januar 2001 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 18. januar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Er det slik at en ikke kan motta møtegodtgjørelse for politiske verv i tillegg til full AFP pensjon, og dersom det er slik, vil statsråden ta initiativ til at en fortsatt kan inneha politiske verv og motta møtegodtgjørelse uten å tape økonomisk på det etter at en har gått over på avtalefestet pensjon?»

Begrunnelse:

En person som ønsker å gå over på AFP og som er politisk aktiv i kommunestyret har fått beskjed fra trygdekontoret om at dersom han mottar møtegodtgjørelse for politiske verv vil han ikke få utbetalt full pensjon i henhold til hans rettigheter.

Svar:

Formålet med pensjon er å kompensere for bortfall av arbeidsinntekt. Vanligvis vil derfor kombinasjonsordninger pensjon og arbeidsinntekt før fylte 70 år medføre en viss avkorting av pensjonen.

Avkorting foretas mot «pensjonsgivende inntekt», det vil si mot inntekt som anses som fordel vunnet ved arbeid. Godtgjørelse for arbeid som folkevalgt anses som fordel vunnet ved arbeid og dermed som vanlig pensjonsgivende inntekt. Dekking av reiseutgifter holdes utenfor og anses ikke som pensjonsgivende inntekt.

I prinsippet er det således ingen forskjell mellom arbeidsgodtgjørelse for politiske verv og annen arbeidsinntekt. Man opparbeider rett til pensjon i folketrygden gjennom pensjonsgivende inntekt, og det får man nytte av også ved beregning av AFP-pensjon. På den andre siden blir pensjonen avkortet dersom man fortsatt har pensjonsgivende inntekt som pensjonist. Arbeidsgodtgjørelse for politiske verv er således både til gunst og ugunst pensjonsmessig.

Som kjent er det innført nye delpensjonsregler i den avtalefestede AFP-ordningen fra august 2000. Formålet med de nye reglene er å begrense muligheten for at AFP-pensjonister skal få høyere disponibel inntekt enn de hadde som fullt yrkesaktive, slik situasjonen var i en del tilfeller.

Tidligere benyttet man de samme reglene som for alderspensjon i folketrygden, noe som bl.a. ga et fribeløp som svarte til folketrygdens grunnbeløp. Dette fribeløpet er nå falt bort, og pensjonen avkortet med samme prosent som arbeidsinntekten utgjør av tidligere inntekt. Dersom tidligere inntekt utgjorde eksempelvis kr. 300 000 medregnet arbeidsgodtgjørelse for politiske verv på kr. 30 000 som opprettholdes etter pensjonering, blir pensjonen avkortet med 10 prosent.

Siden full AFP-pensjon vanligvis utgjør 50-60 prosent av tidligere arbeidsinntekt, vil det i større eller mindre grad fortsatt lønne seg å ha arbeidsinntekt ved siden av pensjonen. I tillegg har pensjonister skattefordeler som forsterker dette.

Pensjonsordningene er under jevnlig vurdering, også kombinasjonsordninger pensjon og arbeidsinntekt. AFP er som kjent en avtalebasert ordning hvor partene i arbeidslivet har innflytelse på utforming av ordningen. Den nye delpensjonsordningen var forutsatt allerede ved partenes avtale i 1997.

Fra departementets side vil det således ikke bli foretatt noe umiddelbart initiativ til å endre ordningen. Vi ønsker å se utviklingen an. Det er også vanskelig å sette godtgjørelse for politisk verv i en annen situasjon enn annen arbeidsinntekt som kan utføres ved siden av ordinært arbeid.

Som nevnt er det fortsatt lønnsomt å arbeide ved siden av AFP, selv om man får avkortet pensjonen noe. Avkortingen vil alltid være mindre enn arbeidsgodtgjørelsen.

Spørsmål nr. 161

Innlevert 11. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det er stor mangel på sykepleiere. Sentralsjukehuset i Hedmark har rekruttert 8 australske sykepleiere som må vente i flere måneder på arbeidstillatelse. De har gjennomgått norsk kurs og satt opp i vakter, men kan ikke begynne. Fra UDIs ledelse har det kommet forslag som kunne endret rutinene slik at kurante saker kan gå raskere.

Hvorfor blir ikke etatens egne forslag til forbedringer gjennomført raskt, slik at køene kan minske og meningsløs venting i kurante saker blir borte?»

Begrunnelse:

Jeg viser til kronikk skrevet av Petter Drevelin, direktør i UDI i Dagbladet 2. januar 2001, og til utallige eksempler som viser at alle saker havner i samme kø og retningslinjer og lover virker mot sin hensikt. Dette skaper store problemer for den enkelte og ikke minst skaper det store problemer for den etaten som har ansvaret for sakene.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at de problemene som representanten peker på, må løses raskt. Allerede før UDI oversendte sitt brev med en rekke forenklingforslag med sikte på kortere saksbehandlingstid i utlendingssaker, tok jeg initiativ til en gjennomgang av regelverk og prosedyrer som gjelder arbeidsinnvandring, for å legge bedre til rette for økt rekruttering av etterspurt arbeidskraft fra utlandet. Statssekretær Øystein Mæland leder en arbeidsgruppe med statssekretærer og representanter for embetsverket fra sju berørte departementer. Forslagene fra UDI som gjelder arbeidsinnvandring, vurderes i denne gruppa.

Jeg mottok UDIs brev i månedsskiftet november- desember i fjor. Jeg ber om forståelse for at departementet trenger noe tid å ta stilling til de ulike forslagene. Slik forholdet mellom departementet og UDI er regulert i utlendingslovens § 38, må endringer i behandlingen av søknader om arbeidstillatelse i all hovedsak skje gjennom lov- og forskriftsendringer som også tar tid.

I forbindelse med UDIs forslag vurderer jeg flere tiltak med sikte på effektivisering av saksbehandlingen i UDI, med særlig henblikk på redusert saksbehandlingstid. Jeg vil om få uker redegjøre for hvilke tiltak jeg i første omgang prioriterer å gjennomføre.

Spørsmål nr. 162

Innlevert 11. januar 2001 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 16. januar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Borgarting Lagmannsrett dømte i fjor sommer en ung mann til halvannet års fengsel for legemsbeskadigelse med døden til følge. Gjerningsmannen hadde i tiden før saken ble rettskraftig avgjort, vært innblandet i en ny stygg voldssak. Likevel er gjerningspersonen fortsatt på frifot.

Mener justisministeren at dette er i tråd med de vedtak som Stortinget har fattet og de signaler som er gitt?»

Begrunnelse:

For tre år siden ble Ken Gøran Abrahamsen sparket ned slik at han døde på Stortorvet i Oslo. Gjerningspersonen ble først dømt til seks måneders fengsel for legemsbeskadigelse med døden til følge. Den milde dommen ble anket av påtalemyndigheten. I fjor sommer skjerpet Borgarting Lagmannsrett straffen til halvannet års fengsel. Ifølge avisa Nordlys som omtalte saken den 6. januar i år, ble denne dommen rettskraftig i oktober i fjor. Etter at Høyesteretts kjæremålsutvalg avviste saken 3. oktober i fjor, ble saken sent til statsadvokaten, som den 23. oktober sendte saken til politiet med fullbyrdelsesordre. Først den 2. desember kom saken til domskontoret. Fengselet fikk først beskjed om innkalling til soning 28. desember. Likevel er ikke mannen innkalt til soning.

Mens man ventet på at saken skulle komme opp for lagmannsretten var tiltalte innblandet i en ny og alvorlig voldssak. Heller ikke denne saken førte til at tiltalte ble fengslet, selv om strafferammen ifølge aktor er inntil seks års fengsel for den siste voldshandlingen.

Til VG sier politiinspektør ved Oslo politidistrikt, Julie Møller Digre at tiltalte burde vært fengslet etter den siste voldsepisoden. Politiinspektør Digre skylder på kommunikasjonssvikt, eventuelt at straffesaksregisteret ikke har vært sjekket godt nok.

Svar:

Behandling av straffesaker, herunder spørsmålet om fullbyrding av dom i forbrytelsessaker, tilligger påtalemyndigheten under riksadvokatens ledelse. Jeg kan derfor ikke kommentere den konkrete saken som det vises til i spørsmålet.

Regjeringen vil at det skal reageres raskere på kriminelle handlinger. Justisdepartementet har derfor iverksatt et omfattende arbeid for å effektivisere straffsaksarbeidet slik at tiden fra anmeldelse til rettskraftig avgjørelse og fullbyrding blir så kort som mulig. Arbeidet har hittil vist at det er et stort effektiviseringspotensial både innenfor politiet, påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen får å oppnå dette. Flere tiltak kan iverksettes samtidig som man ivaretar hensynet til kvaliteten på etterforskningen, forsvarlig saksbehandling og den enkeltes rettssikkerhet. En rekke konkrete lovendringsforslag nå er ute på høring som oppfølging av dette.

Det fremgår av straffeprosessloven at en dom skal fullbyrdes straks den er rettskraftig, når ikke noe annet er særskilt bestemt. Målet for Regjeringen er at kriminalomsorgen skal iverksette straffereaksjoner straks disse er mottatt og senest innen to måneder fra mottakelsen.

Jeg ser at det i saken det refereres til i spørsmålet, synes å ha gått lang tid fra dommen var rettskraftig til fullbyrdelsesordren ble effektuert av politiet. Jeg merker meg også at domfelte var involvert i en ny voldssak mens han ventet på at saken skulle opp for lagmannsretten, uten at han ble fremstilt for fengsling.

Jeg har i dag oversendt kopi av ditt spørsmål og mitt svar til Riksadvokaten og bedt om en uttalelse for så vidt gjelder disse to forholdene, og vil komme tilbake til disse når det foreligger et svar.

Tillegg til svar 5. mars 2001:

Jeg viser til mitt svar 16. februar d.å. til Stortingets presidentskap vedrørende spørsmål nr. 162 fra stortingsrepresentant Tor Nmo.

I svaret opplyste jeg at spørsmålet var oversendt Riksadvokaten til uttalelse for så vidt gjaldt det forhold at det var gått lang tid fra dommen var rettskraftig til fullbyrdelsesordren ble gitt og at den domfelte ikke ble fremstilt for fengsling da han på ntt var involvert i en voldssak.

Jeg har nå mottatt Riksadvokatens uttalelse, som er utarbeidet etter innhenting av uttalelser fra Oslo statsadvokatembeter og Oslo politidistrikt.

Det fremgår av Riksadvokatens uttalelse at det ikke er akseptabelt med over 2 måneders saksbehandling fra en rettskraftig dom kommer inn til et politidistrikt og til den blir ekspedert videre med anmodning om soningsplass

Når det gjelder spørsmålet om fengsling, finner Riksadvokaten det vanskelig å ta stilling til om det burde vært begjært fengsling i saken. Riksadvokaten bemerker generelt at terskelen for å begjære varetekt bør være lav når en lovbrer som har begått en legemsbeskadigelse med døden til følge, pån begår en voldsforbrtelse mindre enn to år senere.

Jeg slutter meg til Riksadvokatens vurdering, og har merket meg at han har bedt vedkommende politidistrikt om å gjennomgå sine rutiner.

Til orientering vedlegges kopi av Riksadvokatens uttalelse 20. februar d.å. med vedlegg.

Gjenpart av dette brevet er sendt Riksadvokaten til orientering.

3 vedlegg til tilleggssvaret:

Vedlegg 1.

Brev fra Riksadvokaten til Justisdepartementet, politiavdelingen om skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Tor Nmo til justisministeren. Referanse: R 01-104 KHK/IVH. Datert: 20. februar 2001. Underskrevet av assisterende Riksadvokat Hans-Petter Jahre og førstestatsadvokat Knut H. Kallerud.

Vedlegg 2.

Brev fra Oslo statsadvokatembeter til Riksadvokaten om skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Tor Nmo til justisministeren. Saksnummer: 01/0052. Datert: 8. februar 2001. Underskrevet av Siri S. Frigaard og Trond Dvik.

Vedlegg 3.

Brev fra Oslo politidistrikt, påtaleseksjonen, saksbehandler Grethe Kleivan til Oslo statsadvokatembeter, om skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Tor Nmo til justisministeren. Datert: 5. februar 2001. Underskrevet av visepolitimester Roger Andersen og seksjonssjef Beate Gangås.

Spørsmål nr. 163

Innlevert 11. januar 2001 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 18. januar 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«På internettside www.ehandel.dep.no går det frem at departementet har stoppet Programmet ny tilbuds konkurranse om etablering av en elektronisk markedsplass for innkjøp til det offentlige. Årsaken til dette skal etter sigende være at det er innledet et samarbeid med fire store norske industriselskap, hvor for øvrig staten i sum er den dominerende eier.

Er det fortsatt meningen at det skal avholdes en anbudsrunde som tidligere meddelt eller er det nå skrinlagt?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 163 der stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen stiller spørsmål om det fortsatt er meningen at det skal avholdes en anbudsrunde i forbindelse med etablering av en elektronisk markedsplass for innkjøp til det offentlige.

Etableringen av en markedsplass for innkjøp til det offentlige er en del av Programmet for elektronisk handel i det offentlige som koordineres av Arbeids- og administrasjonsdepartementet og hvor Statens forvaltningstjeneste ved Statskjøp er sekretariat for Programmet. I denne sammenheng gjennomførte Statskjøp i 2000 en omfattende tilbuds konkurranse om etablering og drift av elektronisk markedsplass for innkjøp til det offentlige. Imidlertid førte sammenslutninger på tilbydersiden både før og under kontraktsforhandlingene til at Statskjøp den 10. november 2000 besluttet å kansellere tilbuds konkurransen fordi de ikke lenger fant at det var tilstrekkelig konkurranse om å tilby markedsplassen.

Den løsning som programsekretariatet hos Stats- kjøp hadde spesifisert for sin elektroniske markedsplass tiltrakk seg imidlertid oppmerksomhet fra andre virksomheter med tilsvarende behov for tilgang til en markedsplass for å kunne gjennomføre effektive elektroniske innkjøp i sine virksomheter. Blant disse var det industriselskaper som satt med betydelig erfaring med elektronisk handel fra deltagelse i mer bransjespesifikke eller såkalte vertikale markedsplasser i internasjonal sammenheng og som hadde vunnet innsikt i organisering og fallgruber knyttet til slik virksomhet.

Henvendelsene utenfra førte til at programsekretariatet sammen med industriselskapene Norsk Hydro, Norske Skog, Orkla og Statoil den 21. desember 2000 kunngjorde at de gjennom en felles prosjektgruppe ville se nærmere på om det var grunnlag for en felles etablering av en regional horisontal markedsplass. På den internettsiden www.ehandel.dep.no som det vises til i spørsmål 163, melder programsekretariatet at ny tilbuds konkurranse er utsatt inntil videre i lys av samarbeidet. Samtidig gir man en oversikt over erfaringene så langt og utdypet begrunnelsen for samarbeidet.

Samtalene i prosjektgruppen vil bli avsluttet i nær framtid. Deretter vil både staten og industriselskapene vurdere om og i tilfelle hvilke felles løft det er riktig å foreta for å få satt ut i livet en regional horisontal markedsplass. Fra min side vil jeg bare minne om at staten er en stor innkjøper som både ut fra regelverk og ikke minst effektiviseringshensyn er opptatt av å kunne drive elektronisk handel på en effektiv måte uten fordyrende mellomledd. For meg er det viktig at vi kommer raskt i gang med effektiviseringstiltak på dette området, slik at vi kan frigjøre ressurser som i dag går til administrasjon og sette ressursene inn i

tjenesteyting.

Jeg kan videre bekrefte at det fortsatt vil avholdes tilbudskonkurranser knyttet til etableringen av en markeds plass for å bygge opp en løsning som skal være åpen for alle aktører - både kjøpere og selgere. Denne løsningen må være så attraktiv at markeds plassen kan tiltrekke seg så store volumer at den sikres en kostnadseffektiv og lønnsom drift.

Spørsmål nr. 164

Innlevert 11. januar 2001 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 19. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I den senere tid har en del kvinner kommet til Norge og søkt opphold på humanitært grunnlag fordi de i sitt hjemland blir utsatt for press fra foreldre eller andre slektninger om å gifte seg, såkalt tvangsekteskap.

Hva vil statsråden gjøre for at trussel om tvangsekteskap gir disse kvinnene opphold på humanitært grunnlag i Norge?»

Begrunnelse:

I Aftenposten 22.12.00 skrives det om en kvinne med nær tilknytning til Norge, hvor svogeren skulle motta 50 000 kroner for at hun skulle gifte seg med en forretningsmann. Kvinnen oppholder seg nå i Norge fordi faren og søsknene er norske statsborgere.

Den 28.09.00 skrev Aftenposten om en 14-årig pakistansk jente som nå bor hos sin tante i Norge, hun er forsøkt tvangsgiftet med sin fetter. Hun har fått avslag på sin søknad om opphold, på tross av trussel om tvangsgifte, hvis hun sendes tilbake.

Svar:

Regjeringen tar spørsmål knyttet til tvangsekteskap svært alvorlig. Det er helt uakseptabelt at foreldre tvinger sine barn til å inngå ekteskap. Barne- og familiedepartementet utarbeidet i 1998, i samarbeid med flere departementer, en handlingsplan mot tvangsekteskap. Flere av tiltakene er fulgt opp bl.a. ved etablering av et eget skjermet boalternativ, kontakttelefon, informasjonstiltak og flere prosjekter hvor det arbeides forebyggende med problematikken.

Utfordringene er mange for å få utryddet tvangsekteskap, og det norske samfunn alene vil ikke kunne klare det. Dette er en oppgave som ikke kan løses uten at miljøene det gjelder tar et ansvar.

Hittil har svært få kvinner påberopt seg frykt for tvangsekteskap som grunnlag for å søke oppholdstillatelse i Norge. En trussel om tvangsekteskap vil alltid inngå som et moment blant flere ved vurderingen av om det foreligger sterke menneskelige hensyn i saken, som kan utgjøre et grunnlag for oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Søknader om asyl eller andre oppholdstillatelser etter utlendingsloven avgjøres av Utlendingsdirektoratet i første instans og Utlendingsnemnda som klageinstans. Jeg har ikke anledning til å påvirke utfallet av de enkelte søknadene, men jeg vil følge praksis i direktoratet og nemnda nøye. Dersom det er behov for å endre praksis, vil jeg benytte den myndigheten departementet har til å foreslå endringer i utlendingsloven og/eller forskriften.

Spørsmål nr. 165

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Christopher Stensaker

Besvart 18. januar 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Flere undersøkelser tyder på at fastmonterte mobiltelefoner i bil, er mere trafikkfarlige enn løse mobiltelefoner. Dette påpekte Fremskrittspartiet allerede da påbud om fastmontering ble vedtatt. Nå er det også igangsatt tekstmeldinger om trafikken fra P4 og Radio 1. Dette betyr at bilistene må ta blikket bort fra trafikken for å lese meldingene.

Hva vil statsråden gjøre for å løse dette problemet?»

Svar:

Jeg vet ikke hvilke undersøkelser det refereres til. Imidlertid er forbudet mot bruk av håndholdt mobiltelefon ment nettopp å understreke at sjåføren skal holde nødvendig fokus på selve kjøreoppgaven. Særlig kravet til plassering av mobiltelefonen - «...i umiddelbar nærhet av rattet og så nært førers ordinære synsfelt under kjøring som praktisk mulig...» - vil bidra til at sjåførens oppmerksomhet ikke tas vekk fra trafikkbildet selv under betjening av mobiltelefonen.

For øvrig vil enhver bruk av mobiltelefon under føring av motorvogn, selv om kravene i den aktuelle forskriften skulle være oppfylt, være underlagt den generelle aktsomhetsregelen i vegtrafikkloven § 3. Bestemmelsen lyder: «Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk

ikke unødig blir hindret eller forstyrret.» Denne aktsomhetsregelen vil også gjelde i forhold til førerens bruk av annet utstyr i motorvognen som eksempelvis musikkapparat, kart- og navigasjonsutstyr og lignende.

Spørsmål nr. 166

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. januar 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I det viktige arbeidet med å forbedre og modernisere offentlig sektor er det viktig at de som i praksis skal sette vedtak og ordninger ut i livet blir hørt når de har forslag til endringer og forbedringer. Å gå tjenestevei ved synspunkter og forslag til forbedringer betyr nå ofte å bli stoppet og ideene kommer aldri fram til beslutningstakerne.

Hva vil statsråden gjøre for at nytenking, ideer og forslag til forbedringer fra ansatte i offentlig virksomhet kommer usensurert fram til politikere?»

Begrunnelse:

I arbeidet som stortingspolitiker blir jeg gjort kjent med mange saker og eksempler på hvordan regler og lover virker hensiktsmessig i praksis. I kontakt med brukere og saksbehandlere i offentlige etater kommer det ofte fram at de har forslag til forbedringer, forenklinger og samordning som ville gitt brukerne et bedre tilbud og minsket byråkrati og saksbehandling. Mange uttrykker frustrasjon fordi de ikke oppnår noen ting med å ta opp slike forslag tjenestevei. De blir aldri hørt. Bare når en sak kommer opp i media som en «molbosak» der de må fronte og forsvare et regelverk som ikke er tilpasset brukerne og behovene, opplever de at det kan skje forandring.

Spesielt er det Trygdeetaten, Aetat og kommunale sosialtjenester som går igjen. Det er et stort behov for at alle ideer til forbedringer blir tatt vare på og at de som arbeider innafor etatene ikke stoppes i å gjøre sine forslag allment kjent av systemforsvarere og mellomleder/ledersjiktet.

Saksbehandlere opplever at de må be brukerorganisasjoner ta opp forslagene for at de i det hele tatt skal

bli behandlet. At flere forslag til lov og regelendringer kunne komme fra etatene sjøl ville styrke troverdigheten til offentlig forvaltning og tjenesteyteres rolle som medspiller til folk med behov for bistand. Å være i stand til å møte folks behov innafor regler det er mulig å forstå og forklare, er helt nødvendig dersom ikke tilliten til fellesgoden skal forvitte.

Nå oppleves offentlig sektor i for mange tilfeller som regelryttere som ikke er i stand til å realisere endringer de sjøl sier er nødvendig eller å ha rom til å utvise nødvendig smidighet som åpenbart ville tjene alle parter.

Det blir derfor viktig å få klarhet i hva slags interne rutiner og systemer som nå er etablert for å ta vare på og ta på alvor forslag til endringer og forbedringer som kommer internt i etater og forvaltning, og sørge for at disse kanalene og ordningene blir brukt og virker.

Svar:

Medvirkning og dialog er en forutsetning og et viktig virkemiddel i Regjeringens arbeid med fornyelse av offentlig sektor. Målet for programmet kan bare nås dersom hele forvaltningen har forståelse for nødvendigheten av programmet, og vilje til å bidra til endringer. Jeg vil understreke at fagstatsrådene har et selvstendig ansvar for å ivareta målet om medvirkning og dialog på sine områder. Som koordinator for programmet har jeg imidlertid et særlig ansvar for å legge til rette for, skape og prøve ut nye arenaer for medvirkning og dialog, samt ivareta de overordnede kommunikasjonsoppgavene. I arbeidet vil det bli lagt vekt på både tradisjonelle og mer utradisjonelle virkemidler og tiltak, hvor jeg vil særlig trekke frem følgende:

- Ny teknologi gir muligheter til å utvikle nye, elektroniske møteplasser. Sentralt i dette arbeidet er fornyelsesweben, www.dep.no/fornyelse, og departementenes nettsteder. Der er det opprettet en forslagskasse og tilrettelagt for debatter om sentrale spørsmål i fornyelsesarbeidet, hvor det ønskes innlegg fra brukere, ansatte, organisasjonene og politikere. Det er også satt opp en elektronisk «hoggestabbe» hvor en kan få utløp for frustrasjon og aggresjon over «molbosaker». Fornyelsesenheten som ivaretar redaktøransvaret, vil videresende innspillene til riktig adressat for oppfølging.

- For å trekke de ansatte i departementene med i fornyelsesarbeidet, ble det i begynnelsen av januar i år arrangert et Fornyelsesverksted. På verkstedet deltok 210 byråkrater i kreative prosesser hvor blant annet gjennomgående utfordringer ble identifisert. Her var det rom for å fremme anbefalinger og finne fram til nye prosjekter.

- For å stimulere ytterligere til deltakelse og kreativitet fra de ansatte, er det utlyst at den avdeling eller etat som makter å foreslå flest eller mest omfattende regelforenklinger på eget område overfor Regjeringsutvalget for fornyelse innen utgangen av mai, vinner en tur til København. Juryen vil trolig bli sammensatt av en representant for KS, NHO, Statskonsult og hovedsammenslutningene. Kriteriene for utvelgelsen vil bli utformet av Fornyelsesenheten.

- Jeg har dessuten løpende kontakt med hovedsammenslutningen i offentlig sektor. Ved dette og en utstrakt møteaktivitet med offentlige virksomheter og ansatte oppfordrer jeg til kreativitet og deltakelse fra alle berørte.

- Som et siste punkt vil jeg påpeke at ledere på alle nivåer i offentlig sektor også har et ansvar for å trekke de ansattes organisasjoner inn i alt omstillingsarbeid.

Spørsmål nr. 167

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«15 medlemmer av Utlendingsnemnda krever øyeblikkelig stans av tvangsutsendelser av asylsøkere med avslag. Det ser ut til at i overgangen til ny klageinstans, har mange saker blitt hastebehandlet i departementet

og de er nå avskåret fra å få saken klagebehandlet i nemnda. Dette var ikke forutsatt under behandlingen av saken.

Kan statsråden orientere om instruks gitt internt for overgangen til ny klageinstans og vil det bli gitt anledning til klagebehandling av saker avgjort av departementet?»

Svar:

Departementet hadde i fjor som mål å nedarbeide restanser i en slik grad at Utlendingsnemnda kunne starte sin virksomhet 1. januar 2001 uten alt for mange gamle klagesaker. Selv om Justisdepartementet aldri har behandlet så mange klagesaker på så kort tid, ble likevel om lag 2 500 ubehandlede saker overført fra departementet til Utlendingsnemnda. Det er langt flere enn det fastsatte mål, noe jeg ikke finner tilfredsstillende. At så mange saker måtte overføres skyldes i hovedsak at det kom inn langt flere saker enn forventet de siste månedene før årsskiftet.

Jeg har tillit til at klagesakene ble behandlet på en forsvarlig måte i Justisdepartementet før overgangen til utlendingsnemnd ved årsskiftet.

Personer som har fått endelig avslag av departementet før 1. januar 2001 har etter loven ingen rett til å få saken sin behandlet på nytt. På den annen side - dersom en person med endelig avslag fremmer en omgjøringsbegjæring for Utlendingsnemnda der det fremkommer nye opplysninger av betydning for saken - vil Utlendingsnemnda selv ta stilling til hvordan de vil behandle denne.

Jeg vil for øvrig benytte anledningen til å opplyse om at det i henhold til utlendingsloven er Utlendingsnemnda som nå avgjør alle klager i utlendingssaker. Nemnda er et frittstående domstollignende klageorgan, administrativt underlagt Kommunal- og regionaldepartementet. Jeg kan verken instruere nemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker, herunder heller ikke om iverksetting av vedtak i enkeltsaker. Dette gjelder også i forhold til Utlendingsdirektoratet. Den politiske styringen av utlendingsfeltet må heretter skje gjennom lov og forskrift, og generelle prioriteringer.

Som ansvarlig statsråd vil jeg følge utviklingen og praksis i både direktoratet og nemnda nøye. Dersom det er behov for det vil jeg benytte den myndighet departementet har til å foreslå endringer i utlendingsloven og/eller forskriften.

Det er for øvrig ikke gitt interne instruks for overgangen til nemnd.

Spørsmål nr. 168

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 22. januar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) har i dag en halv stilling i Brussel tilknyttet European Disability Forum. Dette har gitt organisasjonen mulighet til å påvirke beslutningsprosesser i EU som får betydning for funksjonshemmede i Norge. Sosial- og helsedepartementet har finansiert denne stillingen, men fra og med 1. april i år er denne støtten trukket tilbake.

Hva er bakgrunnen for dette?»

Begrunnelse:

Regjeringen legger i Stortingsmelding nr. 12 «Om Norge og Europa ved inngangen til et nytt århundre» betydelig vekt på at Norge blir påvirket av de beslutninger som blir fattet i EU, og særlig de som blir norsk lov gjennom vår deltakelse i EØS-samarbeidet. Videre heter det at «Regjeringen vil på en aktiv måte søke å møte disse utfordringene gjennom tett kontakt med EU, EUs medlemsland og aktiv bruk av EØS som redskap» (s. 104).

FFO har meget gode erfaringer med sin tilstedeværelse i Brussel, og mener dette forbedrer deres mulighet til å påvirke beslutningsprosesser i EU og informere om endringer som er på veg i Norge.

Svar:

Sosial- og helsedepartementet har etter søknad fra FFO gitt tilskudd til at FFO kan låne ut en av sine saksbehandlere til et 50% engasjement i European Disability Forum for to år. Toårsperioden går fram til 31. mars i år, og FFO har ikke søkt om forlengelse av den.

EDF består av paraplyorganisasjoner for funksjonshemmede i EUs 15 medlemsland pluss Island og Norge, samt 70 europeiske organisasjoner for funksjonshemmede (det europeiske blindedeforbund, det europeiske døveforbund, etc.).

EDFs sekretariat består av i alt 8 personer. Det er neppe naturlig at paraplyorganisasjonen i et av de aller minste landene dekker utgiftene til en av de 8 ut over de to årene som er avtalt.

FFO betaler medlemskontingent til EDF på linje med de øvrige medlemsorganisasjoner. I tillegg har SHD gitt tilskudd med et beløp som er en forholdsmessig andel av EUs tilskudd til EDF. SHDs tilskudd var i 2000 kr. 120 000.

Etter det vi har fått opplyst, vil EUs tilskudd til EDF fra og med 2001 bli gitt fra det såkalte Antidiskrimineringsprogrammet. Som opplyst i St.prp. nr. 1 (2000-2001) under kap. 675, post 70 blir det vurdert å legge fram forslag norsk deltakelse i dette. Dersom norsk deltakelse blir besluttet, vil det direkte norske statstilskuddet til EDF bli erstattet av tilskudd fra Antidiskrimineringsprogrammet. Hvis ikke, er SHD innstilt på å videreføre sitt tilskudd med samme beløp som vår andel av Antidiskrimineringsprogrammets tilskudd ville ha utgjort.

Tillegg til svar 12. februar 2001:

Jeg viser til mitt svar av 18.01. 2001 og kan opplyse om at departementet nå har gitt et tilskudd til

Funksjonshemmedes fellesorganisasjons europeiske arbeid for 2001. Kopi av vårt brev til FFO følger vedlagt til orientering.

Deres ref
B01-013LA-REV,075

Vår ref
00/06909,01/00313

Dato
2. februar 2001

Støtte til FFOs europeiske arbeid

Vi viser til Deres brev av 23. januar 2001.

Departementet har besluttet å gi et tilskudd på kr. 700 000 for 2001. Vanlig tilsagnsbrev blir sendt med det første.

Etter det vi har fått opplyst, vil EUs tilskudd til European Disability Forum for 2001 bli gitt fra Antidiskrimineringsprogrammet. Dersom Norge kommer med i dette programmet, vil det norske tilskuddet til EDF være en del av programmets tilskudd. Dersom vi ikke kommer med, forplikter Sosial- og helsedepartementet seg til å gi EDF et direkte tilskudd på samme beløp, begrenset oppad til kr. 120 000. Endelig beløp blir fastsatt når EUs tilskuddsbeløp er fastsatt.

Det vil bli vurdert å la midlene til europeisk samarbeid inngå i departementets generelle driftstilskudd til FFO fra og med 2002.

Med hilsen

Christian Kielland e.f. og Gerd Juel Homstvedt
avdelingsdirektør underdirektør

Spørsmål nr. 169

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 23. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Havariet til «John-R» synliggjør igjen den store faren for miljøkatastrofer knyttet til skipsforlis langs norskekysten. Krysseren Murmansk har nå ligget i snart fem år godt synlig utenfor Sørvær i Hasvik kommune i Finnmark, og 510 andre vrak ligger ut fra oppslag i Nordlys den 10/1-01 langs kysten av Nord-Norge.

Hva vil miljøvernministeren foreta seg for å få ryddet opp i de miljøproblemene disse fartøyene representerer?»

Svar:

Arbeidet med de miljøproblemer som skipsvrak langs norskekysten representerer har i første rekke vært rettet mot den fare for oljeforurensning som olje ombord i vrakene utgjør. Statens forurensningstilsyn (SFT) har sammen med Bergens sjøfartsmuseum registrert nærmere 2600 skipsvrak langs norskekysten og kartlagt vrakenes forurensningspotensial. 30 av vrakene med et antatt høyt forurensningspotensial er blitt undersøkt nærmere de senere årene. Vraket av Tirrana i Troms ble fjernet i 1992 og vraket av Blücher i Oslofjorden ble tømt for olje i 1994/95. Undersøkelser av de gjenværende seks vrakene med antatt høyest forurensningspotensial ble sluttført sommeren 2000. Fire av disse skipsvrakene er tyske marinefartøyer i Narvik-området, mens vraket av tankbåten «Boardale» ligger utenfor Vesterålen og vraket av tankbåten «Holmengraa» ligger i Oslofjorden. Resultatene fra disse undersøkelsene vil bli sammenholdt og forslag til

det videre arbeide med vrakene skal foreligge i løpet av våren 2001. Fasen med konkrete undersøkelser av prioriterte vrak er dermed i ferd med å bli fullført. Miljøverndepartementet vil på bakgrunn av tilstandskartleggingen og tilrådingen fra SFT om hva som bør gjøres, avgjøre om tiltak bør iverksettes, bl.a. hvorvidt det vil være påkrevd å tømme vrakene for olje. Slike tiltak er svært kostnadskrevenne.

Skipsvraket «Murmansk» og også vraket av «Boiky», som har ligget i Vesterålen siden 1988, representerer i første rekke et forsøplingsproblem, og er dermed i en noe annen kategori som miljøproblem. I første rekke bør tiltak rettes mot de vrakene som representerer en fare for akutt oljeforurensning. Jeg vil likevel, i samarbeid med andre involverte, vurdere mulige tiltak for de vrakene som ikke representerer en fare for akutt forurensning. Vi tar for eksempel sikte på å få fjernet «Boiky» i løpet av sommeren.

Spørsmål nr. 170

Innlevert 12. januar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 18. januar 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«En flyreise mellom Øst- og Vest-Finnmark (inkl. returreise) koster nå på enkeltstrekninger mer enn en flyreise til det fjerne Østen. I Porsanger har befolkningen tapt bonusordningen, samt tidligere rabattordning knyttet til flyforbindelser til Tromsø og videre sørover. Kostnadene har store distriktpolitiske virkninger, både for næringslivet, og for privatpersoner.

Vil statsråden sette inn virkemidler for å bedre rutetilbudet og sikre lavere priser på flystrekningene i fylket?»

Begrunnelse:

På mange enkeltreiser er rutetilbudet så begrenset at reisene må skje ut av Finnmark, via Tromsø og tilbake til fylket. Dette medfører økte priser. I tillegg er tidligere rabattordninger på tilbringerruter mellom Finnmark og Tromsø (Porsanger rammes særlig hardt) avvirket. Kostnadene på flyreisene er så høye at det er rimelig å anta at dette medvirker negativt til næringsetablering samt til generell rekruttering og stabilisering av befolkningen i fylket. Dersom rutene hadde vært lagt ut på anbud, med forpliktelser knyttet til pris, samt knyttet til ulønnsomme strekninger for selskapene, burde myndighetene kunne påvirke den negative situasjonen.

Svar:

Staten kjøper i henhold til inngåtte kontrakter (inkl. Røros) flyrutetjenester for samlet omlag 393 mill. kr. på årsbasis for å sikre en god transportstandard i distriktene, i samsvar med overordnede distriktpolitiske målsettinger det har vært bred politisk enighet om.

Fra oppstarten av ny anbudsperiode for regional luftfart gjeldende fra og med 1.4.2000, har staten økt samlet årlig kjøp av flyrutetjenester med mer enn 100 mill. kr., blant annet på grunn av en betydelig økning i de statlige kravene til kapasiteten på anbudsrutene.

I Finnmark har staten økt samlet kjøp av flyrutetjenester fra omlag 70-80 mill. kr. pr. år til omlag 130-140 mill. kr. pr. år.

Flyruteanbudene rulleres i henhold til EØS-regelverk hvert tredje år, og staten v/Samferdselsdepartementet fastsetter da innholdet i anbudsutlysningen, etter en høringsrunde der berørte fylker og kommuner involveres. I anbudsutlysningen stilles det krav til hvilke strekninger som skal betjenes, hvor mange seter som skal tilbys til publikum, tidstabell og frekvens, maksimaltakster m.m.

Dess høyere standard som legges til grunn i anbudet i form av økning i tilbudt kapasitet, lavere billettpriser etc., dess høyere vil statens utlegg til kjøp av tjenester måtte forventes å bli. En slik forventet økning i behov for budsjettmessig avsetning til statlig kjøp av flyrutetjenester, må vurderes i forhold til andre formål.

Jeg legger opp til at utlysningen av anbudet i regional luftfart som skal gjelde fra og med 1.4.2003, vil skje om omlag ett års tid, dvs. på nyåret 2002.

Når det gjelder den i media mye omtalte reisen fra Vardø til Hammerfest for en person til 7205 kr. tur/retur, er dette etter min vurdering et lite representativt eksempel på prisnivået for flyreiser i Finnmark. Den eneste strekningen som staten kjøper tjenester på fra Vardø er til Kirkenes, hovedsakelig da for tilknytning til SAS´ ruter i Kirkenes samt til sykehuset i Kirkenes. Her er det definert en maksimal takst på 530 kr en vei.

Det er som nevnt ikke definert anbudskrav på andre strekninger fra Vardø. Dette dels ut fra at tilknytningen fra Vardø til SAS´ ruter i Kirkenes gir gode forbindelser til Tromsø og videre sørover, men dels også ut fra en vurdering av at reisemulighetene fra Vadsø til andre destinasjoner i Finnmark er gode med Widerøes tilbud derfra. F.eks. mellom Vadsø og Hammerfest koster en fullprisenbillett 2360 kr tur/retur, med gode muligheter for relativt kort reisetid og gjennomgående fly langs kysten (med bare en mellomlanding), etter det jeg har kunnet bringe på det rene.

Sammenlikningen av internpriser i Finnmark med en reise til fjerne Østen er etter min oppfatning lite relevant. Det i media omtalte eksempelet på en reise fra Ivalo i Finland til Bangkok, der laveste kategori billettpris med restriksjoner koster mindre enn ovennevnte reiseeksempel til 7205 kr., representerer to ikke sammenlignbare billettpriser. Dette fordi det første er en lavprisenbillett og det andre en fullt fleksibel fullpris, der det i tillegg som nevnt tidligere finnes en bedre alternativ reiserute mellom Vadsø og Hammerfest til 2360 kr. t/r. Hvis en hadde sammenlignet samme kategori billetter mellom Ivalo og Bangkok som mellom Vardø/Vadsø og Hammerfest, ville billettprisen til Bangkok blitt betydelig dyrere. I tillegg kommer også reisen fra Vardø/Vadsø til

Ivalo, som både er tidkrevende og lang.

Etter min vurdering er det intet særskilt grunnlag for å gripe inn med ekstraordinære virkemidler i forhold til dagens flyrutetilbud i Finnmark, som utgjør et godt og tjenlig tilbud til befolkningen. Normalprisene på anbudsrutene, dvs. prisene på billetter uten restriksjoner, er kontraktsfestet til ikke å kunne øke mer enn den generelle prisstigningen, dvs. uendret realprisenivå i hele treårsperioden anbudet gjelder. Jeg vil imidlertid i aller nærmeste fremtid åpne opp for å gjeninnføre adgangen for flyselskapene til å tilby selskapsunike lavprisenbilletter mellom anbuds- og kommersielle flyruter, slik f.eks. SAS hadde tidligere fra Lakselv og sørover til f.eks. Oslo.

Jeg vil til slutt nevne at det er fri prising på kommersielle strekninger i Norge, slik som på SAS sine ruter i Finnmark med unntak av Lakselv-Tromsø.

Spørsmål nr. 171

Innlevert 16. januar 2001 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad

Besvart 23. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Opplysninger om økt russisk oljetransport langs kysten aktualiserer opprettelse av et statlig oljevern-lager i Nord-Trøndelag. I dag er det lager lokalisert i Sør-Trøndelag og Nordland, men avstanden til et eventuelt utslipp på kysten av Nord-Trøndelag gir ingen optimal beskyttelse for kystsonen.

Vil Regjeringen se på muligheten for å få etablert et slikt lager i Nord-Trøndelag?»

Svar:

Statens oljevernberedskap er innrettet mot større tilfeller av akutt oljeforurensning fra skip og ukjent kilde. Miljøverndepartementet har nylig mottatt en

omfattende miljørisiko- og beredskapsanalyse av statens oljevernberedskap utarbeidet av Statens forureningsstilsyn (SFT). Hensikten med analysen har vært å klargjøre om dagens statlige beredskap er tilstrekkelig utfra den miljøtrussel skipstrafikken representerer langs norskekysten. Analysen har vist at det er behov for en styrking av oljevernberedskapen langs hele kysten. Når det gjelder Nord-Trøndelag har SFT i

sin rapport foreslått at beredskapen i Nord- Trøndelag bør styrkes ved å utplassere et tyngre, statlig oljevernssystem (lenser og oljeopptaker) i Rørvik. SFTs samlede forslag vil nå bli vurdert i departementet.

En styrking av oljevernberedskapen må imidlertid fokusere på mer enn behovet for mekanisk oljevernstyr. Jeg har derfor blitt enig med de øvrige berørte statsråder om at en styrking av beredskapen må omfatte både forebyggende tiltak for å hindre at ulykker inntreffer og tiltak som iverksettes for å begrense skadeomfanget etter at ulykken/havariet har inntruffet. Vi vil derfor sette i gang et systematisk arbeid med å konkretisere både forebyggende og beredskapsmessige tiltak. Forslaget fra SFT vil sees i sammenheng med dette arbeidet samt bli vurdert i forbindelse med budsjettet for 2002.

En styrking av oljevernberedskapen er også viktig i og med den planlagte russiske oljetransporten, og vi har bedt SFT gjennomføre en særskilt miljørisiko- og beredskapsanalyse knyttet til denne oljetransporten. SFT vil i løpet av første kvartal i år komme med sine tilrådingene til i hvilken grad denne transporten ytterligere bør påvirke dimensjoneringen av oljevernberedskapen.

Spørsmål nr. 172

Innlevert 16. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. januar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Sosialistisk Venstreparti har i en årrekke stilt spørsmål til ulike statsråder om bruken av utarmet uran og de skadevirkningene dette kan ha for helse og miljø. Bruk av slike våpen må forbys. Regionfelt Østlandet skal brukes til samøvelser for internasjonale operasjoner og NATO-øvelser. I slike sammenhenger blir det brukt panserbrytende raketter med utarmet uran.

Kan forsvarsministeren garantere at det aldri skal brukes våpen med utarmet uran i Skytefelt Østlandet på Rena?»

Svar:

Stortingsrepresentant Karin Andersen spør om Forsvarsministeren kan garantere at det aldri skal brukes våpen med utarmet uran i Regionfelt Østlandet på Rena.

Jeg viser til den orientering om bruken av utarmet uran jeg holdt i Stortinget 18. januar 2001. Der sa jeg blant annet: «Det pågår som kjent ingen militær strid som aktualiserer bruk av ammunisjon med utarmet uran. Om så var tilfelle, er det mitt syn at slik ammunisjon heller ikke bør benyttes så lenge medisinske årsakssammenhenger ikke er avklart.» Videre kunne jeg opplyse følgende: «Det er ikke lagret eller produsert DU-ammunisjon i Norge. Slik ammunisjon har heller aldri vært brukt av norske styrker eller på våre skytefelt.»

Det er likeledes ingen planer om slik bruk i regionfeltet. Skulle spørsmålet noen gang komme opp, må det vurderes i lys av den endelige avklaring om forholdet mellom utarmet uran og mulig helsefare.

Spørsmål nr. 173

Innlevert 17. januar 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 25. januar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Gjensidige NOR har søkt om å få omdanne sparebankdelen av selskapet til aksjeselskap.

Vil Regjeringen legge frem en proposisjon om saken slik at Stortinget kan behandle et eventuelt forslag om lovendring i inneværende stortingssesjon?»

Begrunnelse:

Finansministeren har tidligere gitt uttrykk for at regjeringen vil bruke «kortere tid enn ett år» (DN Ajour 12.10.00) på å avklare Gjensidige NORs ønske om å omdanne sparebankdelen av selskapet til aksjeselskap. Finansministeren har også gitt uttrykk for at han både vil lytte til sparebanknæringen før han tar stilling til Gjensidige NORs omdanningsadgang og ta hensyn til Gjensidige NORs behov for en raskest mulig avklaring av spørsmålet (Sparebankforeningens årsmøte). Sparebankforeningen vil etter alt å dømme ferdigbehandle spørsmålet primo april. Basert på dette.

Svar:

I debatten i Stortinget 19. desember 2000 sa jeg følgende om dette:

«Jeg fant det ikke naturlig å kommentere en sak som ligger til behandling i forvaltningen. Men når jeg blir bedt om det, har jeg lyst til å si at jeg oppfatter spørsmålet knyttet til søknaden som foreligger fra Gjensidige NOR, som meget komplisert og vanskelig. Det er åpenbart argumenter i begge retninger. Jeg har stor respekt for at en stor finansinstitusjon gir uttrykk for at den ikke har et godt nok grunnlag for videre utvikling, samtidig som jeg også har respekt for de synspunktene som er kommet om at man frykter for at sparebankenes karakter kan bli endret dersom man innfrir den søknaden som foreligger.

Det er også slik at spørsmålet har vært vurdert i Banklovkommisjonen, hvor et flertall har gått for at man skal åpne for aksjeselskapsformen, samtidig som det ikke er uvesentlig - for å si det forsiktig - at et stort flertall i sparebanknæringen selv, med unntak av Gjensidige NOR, går imot en slik åpning. Jeg har allerede hatt møte med Sparebankforeningen, og jeg skal nå før jul også ha møter med Gjensidige NOR og med Sparebank 1 Gruppen, som er den andre store grupperingen. Jeg ønsker å høre næringen for å få oversikt over de synspunktene og de mulighetene som måtte foreligge. Jeg hadde ønsket at vi kunne ta en relativt rask beslutning. Sparebankforeningen har imidlertid lagt opp til en veldig bred prosess som innebærer at den ikke vil være klar med sin vurdering før i april. Jeg hadde ønsket at vi kunne treffe en beslutning før det, men jeg har stor respekt for at den foreningen som representerer næringen, skal få gjennomføre sin prosess. Jeg tar derfor sikte på å avvende de synspunktene som kommer fra prosessen i Sparebankforeningen før en beslutning blir tatt.»

Gjensidige NOR har bedt om lovendring, og også søkt om tillatelse til omdanning. Som jeg opplyste om i Stortinget vil jeg avvende de synspunkter som kommer fra prosessen i Sparebankforeningen før en beslutning blir tatt. Jeg regner med at Sparebankforeningens vurdering foreligger i april. Etter det vil jeg ta stilling til spørsmålet om det bør foreslås lovendring, og hvilke lovendringer som i tilfelle bør foreslås.

Det er derfor ikke mulig i dag å si om det vil bli foreslått lovendring og hvilket innhold en slik lovendring eventuelt vil ha. Dersom Regjeringen skulle konkludere med at det bør foretas lovendring vil jeg legge vekt

på at det er ønskelig å få et forslag frem for Stortinget så snart som mulig. Men saken må også forberedes. En eventuell lovsak vil ventelig reise en del kompliserte spørsmål. De ordinære prosedyrer for behandling av lovsaker krever også en del tid. Jeg regner det ut fra dette ikke sannsynlig at et eventuelt forslag vil kunne bli behandlet i inneværende stortingssesjon.

Spørsmål nr. 174

Innlevert 17. januar 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 26. januar 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvilke muligheter er det for å samarbeide mellom kommuner og private med hensyn til å gi et musikk- og kulturskoletilbud/kulturskoletilbud?»

Begrunnelse:

Det vises til spørsmål nr. 20 i Stortingets spørretime onsdag 13. mai 1998 fra representanten Kjellaug Nakkim til daværende kirke-, utdannings- og forskningsminister.

Svar:

Statlig tilskudd til musikk- og kulturskoler blir utbetalt til kommuner som gir et kommunalt musikk- og kulturskoletilbud. Målet er å stimulere kommunene til å øke tallet på elever som får tilbud.

Tilskudd gis bare til kommunale musikk- og kulturskoler. Den enkelte kommune kan imidlertid samarbeide med private musikk- eller kulturskoler.

For å følge opp lovfestingen av musikk- og kulturskoletilbudet i kommunene ble det i 1998 nedsatt en arbeidsgruppe «Eikemoutvalget» som blant annet hadde som oppgave å komme med forslag som skal medvirke til god organisering og innholdsmessig utvikling av musikk- og kulturskoletilbudet de nærmeste årene. Utvalgets utredning ble lagt fram i 1999 og har vært ute til høring. Jeg vil komme tilbake med en redegjørelse om utredningen i en annen sammenheng.

Vedlegg til svar:

KULTURSKOLEN -kunststykket i kommunenes satsing for et rikere lokalmiljø. Utredning fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Avgitt 8. februar 1999. Utvalgets leder: Odd Eikemo, Kommunenes sentralforbund.

Internettadresse: <http://odin.dep.no/kuf/norsk/publ/hoeringsnotater/014005-991121/index-dok000-b-na.html>

Spørsmål nr. 175

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Lars Sponheim

Besvart 26. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Etter mange år med små tap i saueflokkane på Hardangervidda vest, vart dette endra i fjor, då jerven

inntok området. Dette har og skjedd i andre fjellstrok nordover på Vestlandet, i landets mest sauetette områder. Søknad om fellingsløyve var avslått av Direktoratet for Naturforvaltning, Hardangervidda vart trekt ut av lisensjaktområdet.

Kva kan statsråden gjera for at forvaltninga av jerv vert i tråd med retningslinene som er trekt opp i St.meld. nr. 35 (1996-97)?»

Grunngjeving:

Etter at jerven etablerte seg, har det vorte mest umogeleg å driva med sau på vestvidda. I jervnemnda sitt forslag er Hardangervidda med i lisensjaktområdet. Dette ser DN bort frå.

Vestfjell Grunneigarlag som har søkt om fellingsløyve, meiner det hastar med å få gjort noko, slik at ikkje tapstala vert like store komande sesong.

Vinteren er ei god tid for felling av jerv.

Ein kan få inntrykk av mangelfull sakshandsaming, og lite samarbeid mellom etatane i denne saka.

Svar:

Jervnemnda for Sør-Norge fastsatte 11. august 2000 kvote og områdeavgrensning for lisensjakta for jerv i Sør-Norge for sesongen 2000/2001. Vedtaket om både kvote og områdeavgrensning ble påklaget av Svenska rovdjursforeningen, Foreningen for våre rovdyr og Norges Naturvernforbund. Klagen ble behandlet av jervnemnda 26. september 2000, uten at klagen ble tatt til følge. Klagen ble da oversendt Direktoratet for naturforvaltning som er klageinstans på vedtak fattet av Jervnemnda i Sør-Norge. Direktoratet fattet 29. september et vedtak som innebærer at klagen blir tatt til følge så nær som når det gjelder hunddyrvoten, der jervnemndas vedtak opprettholdes.

Etter det Miljøverndepartementet har fått opplyst er henvendelsen fra Vestfjell Grunneigarlag til Direktoratet en klage på Direktoratets endelig vedtak i klagesaken. Som det framgår nedenfor arbeider imidlertid Direktoratet med tiltak for å avverge tilsvarende skade for neste beitesesong.

Jerv har i lang tid vært en sjelden gjest på Hardangervidda, med sporobservasjoner et fåtall ganger i løpet av året, om noen i det hele tatt.

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 35 (1996-97) kom Stortinget (Innst. S. nr. 301 (1996-97)) bl.a. med følgende tilleggsmerknader/presiseringer som gjaldt forvaltning av jerv:

«..Flertallet mener det ikke er ønskelig at ynglende jervebestander etableres utenfor dette kjerneområdet. Det bør derfor legges til rette for lisensjakt på jerv utenfor kjerneområdet i Sør-Norge for å begrense de skader en ekspanderende jervebestand vil kunne føre til i sauetette sørnorske fjellområder og på Vestlandet.»

Departementet oppfatter disse merknader slik at forvaltningsmessige tiltak skal iverksettes for å hindre etablering av faste reproduserende forekomster av jerv utenfor kjerneområdet. Merknadene kan imidlertid ikke utlegges slik at jerv som opptrer utenfor kjerneområdet skal etterstribes uavhengig av skadesituasjonen. Hensynet til skadeproblematikk er også nedfelt i merknadene § 3 i forsøksnemndforskriften der det fremgår: «Selv om det er åpnet for lisensjakt i hele landet forutsettes det at det fastsettes lisensjaktområder og tildeles fellingskvoter bare i områder hvor det er et reelt behov for dette for å avverge skader.»

I de aktuelle områdene på Hardangervidda har det vært få eller ingen skadeproblemer på sau voldt av jerv. På det tidspunkt direktoratet behandlet klagen på jervnemndas vedtak (29. september i fjor) var den totale tapssituasjonen for området ikke klarlagt. Det er i etterkant av vedtaket avdekket og gitt erstatning for et økt tap av sau i enkelte områder på Hardangervidda.

Direktoratet vil i løpet av vinteren 2001 bruke ressurser til å kartlegge sporingsaktivitet av jerv i disse områdene. Dersom det gjennom denne aktiviteten avdekkes fast tilhold av jerv, herunder evt også hunddyr, vil det være aktuelt å gi fellingstillatelse med sikte på å avverge tilsvarende skader i beitesesongen 2001. Slik sporingsaktivitet kan også gi et bedre grunnlag for å vurdere avgrensning av lisens-jaktområdet for sesongen 2001/2002.

Til orientering er det med bakgrunn i den totale tapssituasjonen grunnet jerv i vinter også satt i gang en samlet evaluering av forvaltningen av jerv både i Sør-Norge og i Nord-Norge. Evalueringen skal omfatte en gjennomgang av bestandsregistreringer, lisensjakt, skadefelling, effekt av forebyggende tiltak, og erfaringene med kjerneområdet for jerv i Sør-Norge. Regjeringen vil med bakgrunn i denne evalueringen foreta endringer i jerveforvaltningen fra neste år for å redusere tap og konflikter i forhold til tamreindrift og sauehold.

Spørsmål nr. 176

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 26. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kvifor får ikkje asylsøkjjarar som klagar på avslag på søknadene sine høve til personleg frammøte?»

Grunngjeving:

I Innst. O. nr. 35 uttaler fleirtalet i komiteen, alle parti unnateke Framstegspartiet, følgjande: Flertallet har merket seg at det i proposisjonen er foreslått at det som hovedregel skal gis adgang til personlig frammøte i asylsaker som skal behandles i nemnd. Flertallet mener at personlig frammøte er avgjørende for nemndas legitimitet som et domstolslignende organ. Flertallet vil peke på at den sterkeste siden ved Utlendingsnemnda er at den enkelte asylsøker får anledning til å forklare seg for klageinstansen, og at Utlendingsnemnda dermed vil inkludere en systematisk og grundig etterprøving av de vurderinger som har blitt gjort i første instans».

Komitefleirtalet uttaler elles: «Flertallet vil understreke at et viktig formål med Utlendingsnemnda er økt rettsikkerhet og tillit til avgjørelser som tas».

I Tingvoll kommune i Møre og Romsdal har ein familie frå Albania gått i kyrkjeasyl. Dei har behov for å forklare for Utlendingsnemnda eigen tryggleiksituasjon i heimlandet, helsemessige høve, omsyn til mindreårige sin situasjon og tilknytning til Noreg. Det er vanskeleg både for dei sjølv og også for lokalsamfunnet å avfinne seg med eit administrativt avslag.

Svar:

I grunngjevinga for spørsmålet er det vist til ein familie frå Albania i Tingvoll kommune. Familien fekk endeleg avslag på søknad om asyl av Justisde

partementet før 1. januar 2001. Personar som har fått endeleg avslag av departementet før 1. januar 2001, har etter lova ingen rett til å få saka si handsama på nytt av Utlendingsnemnda. På den andre sida: Dersom det blir lagt fram nye opplysningar for Utlendingsnemnda i saka, vil Utlendingsnemnda sjølv ta stilling til korleis nemnda vil handsame saka vidare. I den samanhengen vil nemnda også vurdere om ho vil gje tilbod om personleg frammøte.

Eg vil elles minne om at det frå 1. januar 2001 er Utlendingsnemnda som avgjer alle klager i utlendingssaker. Nemnda er eit frittstående og uavhengig klageorgan, administrativt underlagt Kommunal- og regionaldepartementet. Etter same dato kan departementet ikkje instruere nemnda, korkje om lovtolking, skjønnsutøving eller avgjersle av enkeltsaker. Dette gjeld også i forhold til Utlendingsdirektoratet, og har som følge at den politiske styringa med enkeltsaker no må skje gjennom lov og forskrift.

Dei nye reglane i utlendingslova om Utlendingsnemnda og personleg frammøte tok til å gjelde 1. januar 2001. Reglane inneber at asylsøkjjarar som ikkje har fått endeleg avslag i saka si før nyttår, får klagesaka si handsama av Utlendingsnemnda. Etter lova vil personleg frammøte vere hovudregelen i asylsaker. Eg viser her til utlendingslova § 38 b fjerde ledd, andre punktum.

Som ansvarleg statsråd vil eg følgje utviklinga og praksis i både direktoratet og nemnda nøye. Dersom det er behov for det, vil eg foreslå endringar i utlendingslova og/eller forskriftene.

Spørsmål nr. 177

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 25. januar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Finansdepartementet har vedtatt endringer i forskriftene til skattelovens definisjon av arbeidssted for skatteyttere som i samme arbeidsforhold arbeider på flere arbeidsteder. De nye reglene fjerner noen av verste utslagene av forskriftsendringene fra 1999, men fortsatt vil regelverket gi urimelig ekstrabeskatning for personer som over lengre tidsrom må arbeide hos kunder eller andre avdelinger hos arbeidsgiver.

Vil statsråden på ny se på endring i regelverket til å avspeile et moderne arbeidsliv?»

Begrunnelse:

Forskriftsendringene i 1999 medførte øyeblikkelige reaksjoner fordi reglene medførte at arbeidstakere som hadde flere arbeidsteder i samme arbeidsforhold f.eks. regelmessig arbeidet en eller to dager i Oslo, ville få arbeidsgiverens dekking av reise mellom Bergen og Oslo tillagt inntekten og beskattet. Regningen kunne bli over 100 000 kroner i økt skatt. Det er åpenbart at dette medfører store kostnader for bedrifter som selvfølgelig ville møtt krav om kompensasjon lønnsmessig for sine ansatte, samtidig ville et slikt skatteopplegg være en ytterligere sentraliseringsfaktor både av jobber og arbeidskraft.

Saken ble av Tore Nordtun, Ranveig Frøiland og undertegnede for ett år siden tatt opp i den muntlige spørretimen overfor daværende finansminister Gudmund Restad som var enig i at utslagene hørtes urimelige ut og ville ta opp en fornyet gjennomgang.

Jeg antar at forskriftsendringene 22. november ble resultatet av denne gjennomgangen.

Slik regelendringene fremstår avhjelper det de skatteyttere og bedrifter som regelmessig deler arbeidsuken eller arbeidsperiodene opp slik at ett sted fremtrer som hovedarbeidssted regelmessig. Når man har valgt å knytte periodene man «teller» arbeidsdager ved ulike arbeidsteder opp etter skattebetalingslovens 2 måneders bolker, skaper man nye grupper som rammes. I intensive perioder vil et helt annet sted enn faktisk hovedarbeidssted kunne fremtre som fast arbeidssted. Det blir mye å tjene på for både bedriftene og de ansatte å telle opp dager mot slutten av hver 2 måneders periode for å sikre seg mot å utløse skatteplikt. Skatteregelen vil medføre byråkratisering og mindre effektiv bruk av ressursene. Det er som med de opprinnelige reglene ikke tvil om at dette vil ha en distriktsmessig slagside.

Forskriftsendringen har ikke berørt § 6-44-11 (1) b. denne regelen fremstår som lite tilpasset moderne konsulent og oppdragsarbeid. Det bør være mulig at bedrifter dekker reise til arbeidssted hos kunde også hvis oppdraget varer mer enn 14 dager sammenhengende uten at dette skal utløse skatteplikt for dekking av reise fra bedriften. At dekking av reise fra arbeidsgiver til og fra arbeidsplass er skattepliktig trekkes til det urimelige i forhold til dagens arbeidsformer - hvis f.eks. konsulentopphold helt andre steder i landet over lengre tidsrom medfører at arbeidsgiverdekking av reisen mellom kunde og hjem skal være skattepliktig.

Ønske om fornyelse og forenkling har stått sterkt i den politiske debatten, disse reglene virker motsatt.

Det er også ønskelig med mer mobilitet blant arbeidstakere, kombinert med at man ikke ønsker fraflytting i distriktene. Skatteregler som dette bidrar til å gjøre dette dyrere, mer komplisert og fremstår som å straffe arbeidstakere som tar på seg belastningen det er å ha flere arbeidsteder.

En ny gjennomgang med målsetting å fjerne detaljreguleringene, se skatteåret under ett og tilpasse seg dagens arbeidsmønster er påkrevet.

Svar:

Finansdepartementet vedtok den 18. januar 2000 forskriftsbestemmelser om skattemessig klassifisering av reise som arbeidsreise eller yrkesreise, jf. Finansdepartementets skattelovforskrift § 6-44 B. Før innføringen av disse forskriftsbestemmelsene fantes det ikke egne lov- eller forskriftsregler for klassifiseringen av en reise som arbeidsreise eller yrkesreise. Ved klassifiseringen vurderte ligningsmyndighetene klassifiseringen ut fra en rekke momenter som hadde utviklet seg gjennom praksis. Klassifiseringen angår et stort antall skattytere, og departementet anså det som hensiktsmessig å fastsette mer klargjørende kriterier for

grensen mellom arbeidsreise og yrkesreise. Forskriftsreguleringen av området har gjort regelverket mer oversiktlig og tilgjengelig både for skattytere, arbeidsgivere og ligningsmyndigheter, noe som sikrer en mer ensartet behandling av skattyterne. Tatt i betraktning alle de ulike reisetypene forskriften skal dekke, er den ikke særskilt detaljert.

Etter forskriften er hovedregelen at reise mellom hjem og «fast arbeidssted» anses som arbeidsreise, mens reise mellom hjem og «ikke-fast arbeidssted» anses som yrkesreise. Videre er reise mellom faste arbeidssteder å anse som arbeidsreise, mens reise mellom fast og ikke fast arbeidssted er yrkesreise. Konsekvensen av at reisen klassifiseres som yrkesreise er at arbeidsgivers dekning av reisekostnadene ikke er å anse som skattepliktig inntekt, mens det motsatte er tilfelle dersom reisen klassifiseres som arbeidsreise. Årsaken til dette er at kostnader ved en arbeidsreise er å anse som private kostnader. I den grad skattyter får dekket private kostnader av sin arbeidsgiver, er denne dekningen å anse som skattepliktig lønn.

Etter vedtagelsen av forskriftsbestemmelsene har departementet mottatt henvendelser vedrørende forståelsen av enkelte av forskriftsbestemmelsene. På bakgrunn av dette fant departementet det hensiktsmessig å presisere og endre forskriften på enkelte områder, dels gjennom forskriftsendring av 22. november 2000 og dels gjennom retningslinjer for hvordan enkelte av bestemmelsene skal tolkes, jf. vedlagte kopi av brev av 24. november 2000 til Skattedirektoratet.

De forholdene som tas opp i representanten Solbergs spørsmål er blant de som var gjenstand for forskriftsendring og omtale i brevet til Skattedirektoratet.

Dette gjelder generelt problemstillinger knyttet til klassifiseringen av reise når skattyter arbeider på flere steder i samme arbeidsforhold. Etter den opprinnelige ordlyden i forskriften ble det oppfattet som uklart hvorvidt flere steder kunne anses som fast arbeidssted i samme arbeidsforhold. Ved forskriftsendringen av 22. november 2000 ble det klargjort at i tilfeller der skattyter innenfor det samme arbeidsforholdet arbeider på flere steder, skal som hovedregel bare det stedet hvor skattyter tilbringer det meste av arbeidstiden anses som fast arbeidssted. Ved vurderingen av hvilket av flere arbeidssteder som skal anses som fast, er det nødvendig å sammenligne hvor mye av arbeidstiden som er tilbrakt på de to stedene i en viss tidsperiode. Regelen innebærer at skattytere som for eksempel pendler en dag i uken til Bergen fra Oslo, og arbeider resten av uken i Oslo, vil få denne reisen klassifisert som yrkesreise.

I begrunnelsen for sitt spørsmål argumenterer representanten Solberg for at hele inntektsåret skal være grunnlag for vurderingen av hvilket arbeidssted som skal anses som fast. En slik regel vil imidlertid innebære at både arbeidsgiver og arbeidstaker først ved inntektsårets utløp vil ha oversikt over hvilket av flere steder som skal anses som fast arbeidssted med tilhørende arbeidsreiser, og hvilke som skal anses som ikke-fast arbeidssted, slik at reisen er å anse som yrkesreise, og eventuell dekning blir skattefri. I forskriften er derfor to-månedersperioder lagt til grunn for vurderingen av hvilket av flere arbeidssteder som skal anses som fast. Jeg anser det som lite aktuelt å foreta endringer i forhold til lengden på disse tidsperiodene nå.

Det følger av forskriften § 6-44-11 første ledd bokstav b at sted hvor skattyter arbeider sammenhengende i en periode på mer enn to uker skal anses som fast arbeidssted. Når skattyter i en sammenhengende periode av en viss varighet arbeider på ett og samme arbeidssted (og reiser daglig mellom hjemmet og dette stedet), får dette arbeidsstedet karakter av å være skattyters faste arbeidssted i denne perioden. Dette gjelder selv om vedkommende har et annet arbeidssted som anses som hans normale arbeidssted, i den forstand at det er der vedkommende arbeider resten av inntektsåret. Det er derfor naturlig at også dette stedet anses som fast arbeidssted. Det kan stilles spørsmål om hvor lang den sammenhengende perioden må være for at dette stedet med rimelighet skal kunne anses som fast arbeidssted. I forskriften er det satt som vilkår at denne perioden må overskride to uker. Etter mitt syn er dette vilkåret rimelig; når skattyter arbeider mer enn to uker på et arbeidssted, har vedkommende en slik tilknytning til dette stedet

at det er naturlig å anse også dette stedet som fast arbeidssted. Reise mellom bolig og dette faste arbeidsstedet blir dermed å anse som arbeidsreise. Dersom skattyter på grunn av utførelsen av arbeidet må overnatte på arbeidsstedet, for eksempel hvor reiseavstanden er for lang til at daglig reise er hensiktsmessig, følger det nå av forskriften at reisen klassifiseres som yrkesreise.

2 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Brev fra Finansdepartementet til Skattedirektoratet: Endring av Finansdepartementets skattelovforskrift § 6-44 B og retningslinjer for tolkningen av enkelte av bestemmelsene i forskriften § 6-44 B. Referanse:

00/2472 SA KjL/KR. Datert: 24. november 2000. Undertegnet av Thorbjørn Gjølstad e.f., ekspedisjonssjef og Jon Tingvold, avdelingsdirektør.

Vedlegg 2.

Forskrift om endringer i forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring m.v. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 22. november 2000 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 6-44.

Spørsmål nr. 178

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 29. januar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Etter dagens apoteklov er samlokalisering av apotek og legekontor tillatt.

Hva er grunnen til at departementet gjennom forskriftene til den nye, mer liberale apotekloven strammer inn dette ved å nekte apotek og legekontor å ha felles inngang?»

Begrunnelse:

Apoteket Aker Brygge er av Helsetilsynet gitt konsesjon drift av apotek i Støperigaten i Oslo. Apoteket er tilknyttet Norsk Medisinaldepots kjede Vitus. Helsetilsynet har godkjent Apotekets lokaler etter § 26 i gjeldende apoteklov.

I nabolokalet til apoteket holder legekantoret Walk-in-Clinic til. Inngang til legekantoret er i apotekets åpningstid tenkt å være gjennom en dør mellom apoteket og legekantoret.

Helsetilsynet har godkjent lokalene etter gjeldende lov, men viser til at lokalene ikke oppfyller krav som stilles i utkastet til forskrifter til den nye apotekloven. Dette gjelder merknadene til § 7-1a andre ledd i forskriftsutkastet, hvor det heter: «Sett i lys av bestemmelsens formål er det på det rene at det ikke bare er rekvirenters helsehjelp i selve publikumsarealet som forbys. Også helsehjelp som ytes i lokaler med adkomst gjennom apoteket rammes. Imidlertid er ikke samlokalisering av apotek og annen helsevirksomhet forbudt, så fremt den andre virksomheten ikke har inngang gjennom apoteket». Helsetilsynet krever på denne bakgrunn at døren mellom apoteket og legekantoret kun benyttes av apotekpersonalet og ellers holdes avlåst.

Selve forskriftsteksten lyder: «Personer med rekvireringsrett for legemidler kan ikke yte ordinær helsehjelp i apoteket».

Jeg er enig i at det er viktig å unngå uheldige koblinger mellom forskrivning og salg av legemidler. Den nye apotekloven tar hensyn til dette gjennom klare begrensninger når det gjelder hvem som kan få konsesjon til å eie apotek. Men jeg finner det ikke rimelig at samlokalisering av apotek og legekantore, som gir pasientene et bedre tilbud og som forskriftsutkastet på generelt grunnlag legger til rette for, i dette tilfellet rammes med henvisning til hvordan adgangen mellom apoteket og legekantoret er lagt opp. Etter forskriftene ville det ikke vært noe problem dersom det var en felles inngangsdør fra gaten, og så en dør videre til legekantoret og en til apoteket. Dette finnes allerede i dag. Av bygningstekniske hensyn er det ikke mulig å innrette seg slik i dette tilfellet. Det er vanskelig å se at den løsning som her er valgt - i god tro på grunnlag av den gamle loven - i større grad gir uheldige koblinger mellom forskrivning og omsetning av legemidler enn et slikt arrangement.

Det er vanskelig å se den prinsipielle forskjellen mellom den løsningen som er valgt her, og forholdet mellom sykehus og sykehusapotek, hvor sykehusapotekene ofte er lokalisert i tilknytning til sykehusets inngangsparti.

Den nye loven er ment å liberalisere apotekbransjen og legge til rette for et bedre tilbud til forbrukerne.

Da virker det underlig at man i forskriftene legger opp til strengere regler på dette området enn hva som følger av den gamle apotekloven.

Svar:

Jeg gjør oppmerksom på at den apotekforskriften som representanten Høegh viser til, ennå ikke er vedtatt. Utkast ble sendt på høring 6. september 2000 med høringsfrist 6. desember 2000. Departementet arbeider med endelig utforming av forskriften.

Bakgrunnen for forslaget om forbud mot inngang fra et apoteks lokaler til et legekantor er hovedsakelig å unngå en uheldig sammenkobling mellom forskrivningspraksis og apotekets omsetning. I tillegg er det av betydning å sørge for at pasientene beholder et fritt apotekvalg. Forslaget er ment som en kodifisering og videreføring av det som må antas å ha fungert som en uskreven norm for opprettelse av apotek etter nåværende apoteklov. Etter det departementet kjenner til, er Apoteket Aker Brygge det første apoteket i Norge som har inngang til et legekantor fra sine lokaler. Det er derfor naturlig at Helsetilsynet ikke har en praksis å vise til eller har utviklet særskilte retningslinjer for dette spesielle forholdet.

Den nye apotekloven åpner for en friere etableringsrett for apotek, men det er også viktig å understreke at forutsetningen for dette hele tiden har vært at de faglige kravene skulle skjerpes og tydeliggjøres. Dette fremgår både av apoteklovens forarbeider og enkeltbestemmelser.

Jeg mener at også apotekforskriftene må ses i lys av dette.

Jeg skal nøye vurdere representanten Høeghs og høringsinstansenes innspill før jeg tar en beslutning i saken.

Spørsmål nr. 179

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 26. januar 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«I Aftenposten 16. januar d.å. kan en lese at flere kunstverk i gamle Rikshospitalet blir revet, og ikke tatt vare på, selv om de er bevaringsverdige. Det er åndsverkloven som regulerer slike forhold, § 49 sier at kunstneren skal varsles hvis dette er mulig.

Mener statsråden at loven er tilstrekkelig, eller bør den endres for å bevare kunsten som har varig verdi?»

Begrunnelse:

Det er viktig at vi verner et bredt spekter av kunst og kultur. Kunstverk som nå blir tilintetgjort ved riving av de gamle rikshospitalbygningene er to veggutsmykninger og et betongarbeid. Disse har man ikke funnet å kunne benytte seg av i de nye bygningene.

Når det gjelder andre former for kulturminnevern, kan myndighetene gå langt i å verne, både når det gjelder offentlig og privat eiendom.

Svar:

Åndsverkloven er etablert for å gi opphavsmenn enerett til å råde over fruktene av sin skapende innsats. Denne råderetten er kommet til uttrykk ved at loven gir opphavsmannen enerettigheter knyttet til utnyttelsen av verket sitt - enten det er snakk om kopiering/mangfoldiggjøring, som f.eks. ved bøker, eller visning eller fremføring, som for filmer, musikk etc. Opphavsmannen har også såkalte ideelle rettigheter, dvs. rett til å bli navngitt, og rett til å sette seg i mot at verket hans endres på en krenkende måte. Dette kan f.eks. ha betydning for verk som er inkorporert i bygninger, hvis eieren av bygget ønsker å gjøre bygningsmessige endringer som i realiteten endrer også kunstverket på en måte som krenker opphavsmannens kunstneriske anseelse eller egenart.

Uten særskilt avtale er det slik etter åndsverkloven at når opphavsmannen selger et eksemplar av sitt verk, gir han fra seg eiendomsretten, ikke opphavsrettighetene. Den som har overtatt eiendomsretten, står fritt til å selge eksemplaret videre eller gi det bort. Han disponerer fritt over det, så lenge han altså ikke fortrenger opphavsmannens lovbestemte utnyttingsrettigheter eller retten til å motsette seg krenkende endringer. Det betyr også at eieren - i mangel av eventuell særlig avtale - kan ødelegge eksemplaret han er eier av. Der det kun finnes ett eksemplar av verket, vil eierens råderett nødvendigvis gjøre verket mere sårbart for tap. En ødeleggelse kan være mer eller mindre godt begrunnet. I et tilfelle som vi nå har sett eksempel på i pressen, har verket vært bestilt for inkorporering i en bygningsmasse som nå er besluttet revet. Selv om en ødeleggelse av verket i forbindelse med rivingen vil kunne være svært beklagelig og uønsket av mange grunner, er ødeleggelsen ikke en overtredelse av noen opphavsrettslig enerett.

Åndsverkloven § 49 søker å bidra til en løsning som likevel ivaretar opphavsmannens interesser i slike situasjoner, uten at det gjøres større inngrep i eiendomsretten enn det som etter forholdene kan forsvares. Bestemmelsen innebærer at den som eier et

originaleksemplar av et verk, må varsle opphavsmannen før eksemplaret ødelegges, slik at opphavsmannen har mulighet til eventuelt å demontere og bevare verket. Dette er en bestemmelse som såvidt jeg er kjent med går relativt langt i å beskytte opphavsmannens interesser i forhold til hva som er lovsituasjonen i de andre nordiske land og Europa for øvrig.

Etter det som er opplyst, er det i denne saken gitt varsel til opphavsmannen. Slik sett har eieren gjort det som er foreskrevet etter loven. Jeg ser det ikke som hensiktsmessig å endre åndsverkloven på en slik måte at eieren av et originaleksemplar også skal ha en generell plikt til å bære det økonomiske ansvar for å bevare det eksemplaret kunstneren har overdratt til ham.

I de tilfeller der slik kunst bør bevares, må dette vurderes individuelt i hvert enkelt tilfelle. Enkelte kunstverk lar seg ikke ta ned uten at de blir ødelagt, andre er så store, eller har en form som gjør at de vanskelig kan lagres eller plasseres et annet sted. Jeg finner det meget vanskelig å skulle gi generelle retningslinjer for slik bevaring.

Det må også nevnes at det ikke uten videre vil være i kunstnerens interesser med lovbestemte inngrep i eiendomsretten på dette punkt ut over det som allerede er etablert i lovens § 49. Jeg ser det som udelt positivt at byggherrer legger vekt på kunstnerisk utsmykning som viktige ledd i sine byggeprosjekter. En utstrakt plikt til å bekoste demontering ved eventuelle bygningsmessige endringer, vil ikke nødvendigvis stimulere til slike bestillinger.

Dokument nr. 15:15

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 180

Innlevert 18. januar 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 26. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Familien Zeenat og Tajul Islam fra Bangladesh har fått avslag på oppholds- og arbeidstillatelse. Deres sak reiser flere prinsipielle spørsmål. Begge er høyt utdannede og deres arbeidskraft trengs i Norge. Tajul er Bergens eneste morsmålslærer i bengali. Begge barna er født i Norge. Den eldste har lærevansker og trenger hjelp.

Mener statsråden det er rimelig at barn som har bodd i Norge i 7 år og har lærevansker ikke får fortsette å bo her, og er ikke kompetanse i bengali spesialistkompetanse som vi trenger?»

Begrunnelse:

Det ble stor oppmerksomhet rundt saka til Zeenat og Tajul Islam da statsminister Jens Stoltenberg møtte paret. Det var god grunn til å håpe at familien ville bli hørt etter den måte statsministeren møtte dem på. Flere miljø i Bergen har arbeidet for at familien skal få oppholds- og arbeidstillatelse, etter at Tajul har bodd her i 14 år. Begge har tatt høyere utdanning i Norge. Zeenat har hovedfag i administrasjons- og organisasjonsvitenskap. Tajul er snart ferdig med sitt hovedfag i marinbiologi. Han har i tillegg fast ansettelse som Bergens eneste morsmålslærer i bengali. Tilleggsutdanning er finansiert av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fordi det er vanskelig å finne kvalifiserte morsmålslærere. Sett ut fra de 15 elevene som er avhengig av at han er tilgjengelig som morsmålslærer, og ut fra at kunnskap til flere språk er noe samfunnet profitterer på i en globalisert verden, må Tajuls kompetanse som morsmålslærer vurderes som spesialistkompetanse Norge trenger. I tillegg må det faktum at Zeenat og Tajul er utdannet i marinbiologi og offentlig administrasjons- og organisasjonsvitenskap veie tungt. Alt dette må vurderes som spesialistkompetanse som vi trenger, og som var grunnlaget for nye regler om at spesialister utenfor EØS-området lettere skal få arbeidstillatelse.

Barnas situasjon må veie tungt. Begge er født her og føler sterk tilknytning til Norge. Den eldste gutten er snart 7 år, og skulle dermed omfattes av den oppmykinga av regelverket som skjedde i 1998. Hva som likevel er viktigst er at han har lærevansker og trenger hjelp. Opphold må derfor vurderes ut fra Barnekonvensjonens artikkel 3 om at barnets beste skal komme i første rekke ved handlinger som berører barn. Det kan ikke være tvil om at konsekvensene av å bli sendt tilbake til Bangladesh og ikke lenger få den hjelpa som han nå får, vil bli store. Et minstemål må være en skikkelig undersøkelse av om han er sikret hjelp i Bangladesh, og konsekvensene av å sende et barn med lærevansker til et for han ukjent miljø.

Undertegnede er klar over at statsråden ikke kan instruere i enkeltsaker nå når disse sakene er lagt til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda. Men statsråden har likevel et ansvar for å se til at regelverket og Stortingets intensjoner blir fulgt. Derfor reiser denne saken prinsipielle spørsmål om ikke hensyn til barns beste og til samfunnets behov for spesialistkompetanse må veie tungt og vurderes nærmere.

Svar:

I spørsmålet er det vist til enkeltsaker som ikke lenger hører inn under mitt ansvarsområde å avgjøre. Det er Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som etter 1. januar 2001 avgjør saker etter utlendingsloven. I denne saken forelå det vedtak i klagesakene fra desember 2000 fra Justisdepartementet som var klageinstans inntil 1. januar 2000. Familien må derfor henvende seg til Utlendingsnemnda dersom den mener at vedtakene ikke kan iverksettes. Jeg går etter dette ikke nærmere inn på behandlingen av disse enkeltsakene.

I Norge har vi for tiden mangel på arbeidskraft innen flere sektorer. Det er derfor behov for utenlandsk arbeidskraft til å utføre nødvendige oppgaver i samfunnet. Det har i lang tid vært slik at kvalifisert utenlandsk arbeidskraft som det er behov for, har rett til arbeidstillatelse. For en utlending som har fått sin utdanning i Norge gjelder ikke denne retten før etter fem års opphold utenfor riket (karantenebestemmelsen). Før disse fem årene har gått kan søknad fra denne gruppen nektes innvilget når dette anses å være i samsvar med forutsetningene for at studietillatelse i sin tid ble gitt. Utgangspunktet er at utlendinger som gis studietillatelse i Norge skal vende tilbake til hjemlandet etter endt utdanning. Bakgrunnen for dette er både bistandspolitiske og innvandringspolitiske målsettinger.

Regjeringen gjennomgår for tiden regelverket knyttet til arbeidsinnvandring med sikte på at det skal være så hensiktsmessig som mulig for det norske samfunnet. Hensynet til behov for utenlandsk arbeidskraft er sentralt i de vurderingene som foretas. Eventuelle endringer i utlendingsloven eller utlendingsforskriften vil imidlertid ikke bli foretatt før forslagene har vært på høring. I mellomtiden avgjøres selvsagt enkeltsakene i forhold til det regelverket som gjelder nå.

Barns situasjon skal alltid tillegges vekt. Det gjelder også i utlendingssakene. Oppholdstid i Norge og situasjonen for øvrig for det enkelte barn, vil bli vurdert i forhold til utlendingslovens bestemmelser om at oppholdstillatelse kan gis selv om vilkårene ikke er oppfylt "når sterke menneskelige hensyn taler for det, eller når utlendingen har særlig tilknytning til riket".

Spørsmål nr. 181

Innlevert 19. januar 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 30. januar 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Flere trålfartøyer fisker i dag etter reke med flere tråler samtidig. Dette fører til at ressurs situasjonen for reker i Barentshavet nå tilsier at dette fisket må reguleres bedre.

Kan fiskeriministeren tenke seg å innføre reguleringer i dette fisket, med f.eks. kvoter per fartøy etter eksisterende konsesjonsvolum for det enkelte fartøy og videre vurdere å innføre regler der det kreves én konsesjon for hver trål et flertrålfartøy fisker med, f.eks. 3 tråler 3 konsesjoner?»

Begrunnelse:

Rekefisket i Barentshavet er i dag ikke bestands- og kvoteregulert og drives av en differensiert flåte som har konsesjon for dette fisket etter på forhånd godkjent lasteromsvolum. Det har i en årrekke vært et tilnærmet lukket fiske i og med at det er utdelt svært få nye konsesjoner. Den manglende tildeling av nye konsesjoner har vært begrunnet med at den eksisterende flåte er godt tilpasset ressursgrunnlaget og at det ikke har vært ønskelig med kapasitetsøkning.

I de senere årene har det vært et til dels livlig kjøp og salg av rekekonsesjoner og overføring av kapasitet fra små til større fartøyer. Det har således vært en skjult og storstilt kapasitetsoppbygging blant de største reketrålerne. Det er flere fartøyer som fisker med to tråler samtidig og ett nytt fartøy er utstyrt med og fisker med tre tråler samtidig, på samme fiskefelt som små enkeltrålbåter opererer.

Rekefisket ved Grønland og torske- og seitrålfisket i norske farvann er kvoteregulert, med kvoter per fartøy. Om et fartøy i disse fiskeriene bruker to eller tre tråler får de ikke større kvoter. Disse fiskebestandene påvirkes dermed ikke av antall trål per fartøy.

Den siste tids utvikling i rekefisket i Barentshavet må kunne sies å være bekymringsfull. Den er også konkurransevridende, resurskrevende og kapasitetsøkende. Når så dette er et fiske uten kvoter per fartøy med utgangspunkt i et konsesjonssystem beregnet på én trål per fartøy, må en spørre seg om ikke dette er en utvikling som vil desimere rekebestanden i Barentshavet. Man må også være oppmerksom på at det heller ikke finnes totalkvoter i rekefisket i Barentshavet.

Får denne utviklingen fortsette blir de små rekefartøyene utraderte og vi vil stå igjen med noen få supertrålere som er eiet av en håndfull rederier. Dette vil så i sin tur få stor betydning for både den spredte bosetningen og sysselsetningen langs kysten.

Svar:

Dagens reguleringssystem

Rekebestanden nord for 62°N har sitt utbredelsesområde både i Norges økonomiske sone, i fiskevernsonen ved Svalbard og i Russlands økonomiske sone.

I Norges økonomiske sone har man lukket rekefisket gjennom en konsesjonregulering (innsatsbegrensning/regulering). I fiskevernsonen ved Svalbard reguleres rekefisket i antall effektive fangstdøgn og antall fartøy pr. stat. I tillegg har norske myndigheter innført flere tekniske reguleringstiltak som minstemål på 6 cm (15 mm carapax lengde), begrensning på maks. 10 % innblanding av reker under minstemål, 35 mm maskevidde, samt påbud om bruk av sorteringsrist i reketrål fisket. Rekefisket i Russlands økonomiske sone er regulert gjennom en totalkvote fastsatt av russiske myndigheter. Fra norsk side har man oppfordret den russiske part til å følge opp denne reguleringen med tiltak for vern av rekeyngel.

Bestandssituasjon for reker nord for 62°N

Det internasjonale havforskningsrådet ICES viser til at bestandssituasjonen for reke i Barentshavet er usikker. Surveys indikerer at biomassen er nær gjennomsnittet i perioden 1985-2000. Indeksen over rekebiomassen viser en reduksjon fra 1998 til 2000, hvilket medfører at biomassen nå ligger på et langtidsgjennomsnitt.

Selv om man ikke har sikre bestandsvurderinger å forholde seg til, ser rekebestanden ut til å være i rimelig god forfatning pr. i dag. Det bekymringsfulle er imidlertid signaler som kan tyde på at bestanden er i nedgang. Dette kan, slik representanten Bastesen antyder, ha sammenheng med økt fangsteffektivitet.

Økt fangsteffektivitet - behov for kartlegging

Rekefangstene økte i perioden fra 1994-1998. Dette oppmuntret norske redere til å investere i større fartøy og ny teknologi. I dag benytter stadig flere fartøy dobbel- eller trippeltrål. På grunn av forbedret teknologi har norske fangstrater (gjennomsnittlig fangst pr. time) økt med en hastighet som overstiger den økningen man har hatt i rekebiomassen i perioden. Den russiske flåtens fangst pr. time økte i samsvar med økningen i biomassen, men man vil trolig få se økt bruk av mer effektiv fangstredskap også på russisk side i årene som kommer. Denne utviklingen bekymrer norske fiskerimyndigheter.

Vi har imidlertid ikke gode beregninger på effektivitetsøkningen i rekefisket som følge av den utstrakte bruken av dobbel- og trippeltrål, og konsekvensene dette kan ha for rekebestanden. På denne bakgrunn vil vi vurdere å sette i gang en utredning som kan gi oss svar på disse spørsmålene i nærmeste fremtid.

Kvoteregulering i fremtiden?

Norske myndigheter vurderer situasjonen i rekefisket kontinuerlig, men har pr. i dag ikke konkrete planer om å endre rekereguleringen. Skulle det vise seg at dagens rekeregime ikke er effektivt nok, vil den overordnede problemstillingen være å få på plass en totalkvote for hele Barentshavet. En eventuell nasjonal kvoteregulering vil i så fall bli utformet etter at en totalkvote for hele Barentshavet er fastlagt.

ICES bestandsvurderinger og prognoser for bestandsutviklingen for 2002 og svarene en eventuell utredning om fangsteffektivitet kan gi oss, vil danne grunnlag for en eventuell revurdering av dagens reguleringssystem i Barentshavet.

En styrket regulering i form av en kvote for hele Barentshavet vil i så fall måtte drøftes med Russland, og på norsk side vil man også måtte se nærmere på de særlige forholdene omkring reguleringen av rekefisket ved Svalbard. Hittil har ikke ICES kommet med kvoteanbefalinger for reker nord for 62°N. Skulle man

konkludere med at det er behov for å gå over til en kvoteregulering for reke, vil man først måtte be ICES om å komme med kvoteanbefalinger.

Det er således flere brikker i et komplisert bilde som må være lagt før en kan begynne en debatt om utforming av et eventuelt nytt norsk reguleringsopplegg for rekefisket.

Skulle det bli aktuelt, vil den nye reguleringsmodellen bli forelagt reguleringsrådet på vanlig måte. Hvordan en eventuell ny reguleringsmodell for rekefiske vil se ut, er det altså vanskelig å si noe konkret om på dette tidspunktet.

Spørsmål nr. 182

Innlevert 19. januar 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 29. januar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Vil finansministeren sikre at samskipnadens tjenester innenfor idrett og kantinevirksomhet fortsatt unntas for merverdiavgift i forbindelse med utarbeiding av forskriftene som følger av merverdiavgiftsreformen?»

Begrunnelse:

Studentsamskipnadens virksomhet er rettet mot studenter og utdanningsmiljøene. Studentsamskipnadens virksomhet er et ledd i å bedre studentenes økonomi. I dag er utleievirksomhet av studentboliger, studentkantinevirksomhet, studentidrettstilbudet, studenthelsetilbudet, studentbarnehagevirksomheten, veilednings- og rådgivningstilbudet til studenter unntatt merverdiavgift.

Etter behandlingen av statsbudsjettet er det spesielt blitt usikkert om kantinevirksomheten og idretts-tilbudet nå blir omfattet av den generelle merverdiavgiften.

Er dette tilfelle vil to viktige velferdstilbud til studenter bli betydelig dyrere. Samskipnadsrådet har beregnet at dette kan føre til at maten i kantinene blir mellom 10 og 15% dyrere, og treningstilbudet kan bli netto 20% dyrere.

Dette vil åpenbart få betydelige konsekvenser for den enkelte students økonomi.

Det er derfor nødvendig at finansministeren klargjør om forskriftene vil sikre at disse tilbudene fortsatt skal være unntatt for merverdiavgift.

Svar:

Etter merverdiavgiftsreformen vil det være generell avgiftsplikt på omsetning av både varer og tjenester. Unntakene fra avgiftsplikten vil framgå uttrykkelig av loven.

Når det gjelder idrettsaktiviteter, er det vedtatt at omsetning av idrettsaktiviteter fra idrettslag til medlemmer mot betaling i form av kontingent fortsatt blir unntatt fra merverdiavgiften. Unntaket omfatter også omsetning til andre enn medlemmer. Slik omsetning vil gjelde rett til å delta i idrettsaktiviteter mot betaling av for eksempel startkontingent eller deltakerkontingent mv. Videre er omsetning og utleie av fast eiendom eller rettigheter til fast eiendom generelt utenfor merverdiavgiftsområdet. Det er imidlertid vedtatt avgiftsplikt for omsetning av rett til å bruke lokaler, anlegg mv. for utøvelse av idrettsaktiviteter. Dette innebærer i utgangspunktet at det skal oppkreves merverdiavgift av inngangspenger (billetter, årskort, greenfee og lignende) til for eksempel svømmehaller, treningsstudioer, tennisbaner og golfbaner mv. Avgiftsplikten omfatter imidlertid ikke bruk av slike lokaler, anlegg mv. i regi av idrettslag og i forbindelse med aktivitetstilbud overfor medlemmer mv. Avgiftsplikten omfatter heller ikke utleie av slike lokaler, anlegg mv. som sådan, for eksempel utleie av en håndballbane til en idrettsklubb. Slik utleie vil omfattes av avgiftsunntaket for utleie av fast eiendom.

Studentsamskipnadens idrettstilbud vil kunne omfattes av unntaket for idrettslag som er beskrevet ovenfor. Dette vil imidlertid bero på en konkret vurdering som vil måtte foretas i den videre oppfølging av reformen. Jeg vil imidlertid nevne at i Innst. O. nr. 24 (2000-2001) ba flertallet i finanskomiteen departementet om å vurdere nærmere avgrensinger og eventuelle ytterligere merverdiavgiftsfritak for idrettsaktiviteter og komme tilbake til Stortinget med dette på en egnet måte. Jeg mener det vil være hensiktsmessig å vurdere den avgiftsmessige behandlingen av studentsamskipnadens idrettstilbud sammen med en oppfølging av finanskomiteens anmodning.

Når det gjelder serveringstjenester, vil det avgjørende for avgiftsplikten være om de generelle vilkårene for avgiftsplikt er oppfylt. Det må foreligge en omsetning på 30 000 kroner i en periode på 12 måneder og serveringstjenesten må omsettes i næring. Siden avgiftsplikten beror på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, er det også her vanskelig for meg å gå detaljert inn i en slik vurdering. Jeg vil kort bemerke at næringsbegrepet kan få betydning ved for eksempel kantiner som er sterkt subsidierte, og det kan være behov for å se nærmere på slike tilfeller. Departementet arbeider nå sammen med underliggende etat med å følge opp ulike sider av reformen og vurderer behovet for eventuelle presiseringer og utarbeidelse av forskrifter. Det er vanskelig for meg å gå nærmere inn på dette arbeidet nå. Finansdepartementet vil komme tilbake til dette.

Spørsmål nr. 183

Innlevert 19. januar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. januar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Ulike rehabiliteringssentre beskriver fra 2001 store driftsproblemer. Undertegnede er kjent med slike driftsproblemer så vel ved opptreningscenteret i Alta samt ved Nord-Norges Kurbad. Utfra deres beskrivelse kan det synes som om én av årsakene er refusjonene nå fordeles på flere institusjoner, samt at reduserte egenandeler ikke kompenseres med høyere refusjoner.

Hva vil sosialministeren gjøre for å rette opp denne situasjonen?»

Svar:

De institusjoner representanten Olav Gunnar Ballo viser til er opptreningsinstitusjoner som er privat eiet og drevet. Både brukerorganisasjoner og opptreningsinstitusjoner har vært opptatt av at det ved mange av disse institusjonene har vært høye egenandeler. Dette var bakgrunnen for at regjeringen fremmet forslag om en harmonisering og reduksjon av egenandelene. Dette ble vedtatt av Stortinget slik at det fra 2001 er innført en fast og lik egenandel på 190 kroner pr. døgn ved alle opptreningsinstitusjonene. Med lik egenandel vil bidragssatsen fra trygden til de ulike institusjonene variere med kostnadene. Som en midlertidig løsning er det for 2001 fastsatt en bidragssats slik at den enkelte institusjon får en total kurpris (inkl. egenandel) tilsvarende nivået i 2000. Bidragssatsen er beregnet for hver enkelt institusjon. Bidragssatsen er økt med 2 prosent i forhold til 2000.

Det er ikke godkjent nye opptreningsinstitusjoner som skal motta bidrag fra trygden for 2001. Stortinget har imidlertid sluttet seg til at staten kjøper inntil 30 plasser ved CatoSenteret i 2001, og at deler av utgiftene til dette belastes kap. 2711, post 75.

I tillegg har Stortinget ved behandling av Dokument 8:48 (1998-1999) bestemt at driften ved Røde Kors Haugland Rehabiliteringssenter skal sikres inntil framtidig status er avklart. Dette kan medføre ekstrabevilgning til dette senteret også i 2001.

Som det framgår, utjevnes lavere egenandeler med høyere bidragssatser. Institusjonene har imidlertid ikke anledning til å øke egenandelene for å dekke opp for økte kostnader, slik de tidligere hadde anledning til. Opptreningsinstitusjonene har tidligere hevdet at lavere egenandel vil føre til økt etterspørsel etter opphold og dermed bedre utnyttelse av kapasiteten og bedre inntjening. Det er ennå for tidlig å vurdere denne effekten av endringene i systemet.

Det er for inneværende år ikke budsjettert med økning i bidragssatsene utover det som er nevnt foran.

Spørsmål nr. 184

Innlevert 19. januar 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 29. januar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Vraket av skipet Green Ålesund inneholder nærmere 3 500 tonn med frossen fisk som ennå ikke er fjernet. Ifølge helsemyndighetene kan en ikke utelukke gasskonsentrasjoner fra råtnende fisk som kan utgjøre en helserisiko for befolkningen i nærområdet. Fjerningen av fisken vil bli komplisert og kostbar. Ingen instanser synes å ville ta på seg ansvaret for å rydde opp.

Hva gjør departementet for å avklare ansvarsforholdene, og hvordan bør regelverket endres for å hindre slik ansvarsfraskrivelse?»

Begrunnelse:

Forliset av Green Ålesund utenfor Haugesund den 15. desember 2000 avslørte en skremmende mangel på et konsistent og rettferdig regelverk som plasserer det juridiske og økonomiske ansvaret for fjerning av vrak og opprensning etter skipsforlis på rett sted.

Til nå har kostnaden ved opprydding og fjerning av olje fra vraket løpt opp i 31 millioner kr, er det opplyst. Av dette har rederiet/forsikringssselskapet betalt 13 millioner kr. Det er uklart hvordan ytterligere utgifter til fjerning av fiskelasten og opprensning langs strendene skal finansieres. Behovet kan her løpe opp mot 50 millioner kr. Arbeidet vil også være komplisert og ta lang tid. Statlig myndighet bør ha et naturlig og sentralt ansvar for oppfølging og nødvendig fremdrift i saken.

Det kan i hvert fall umulig være den berørte kommunen som skal ta et slikt hovedansvar. Skulle forliset skje i en liten kystkommune er det åpenbart at statlige myndigheter vil måtte overta videre oppfølging der ansvarsbegrensninger for rederiet, ifølge lovverket krever offentlig tilleggsfinansiering.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 184 fra stortingsrepresentant Einar Steensnæs vedrørende skipsvraket "Green Ålesund" utenfor Haugesund.

Som kjent havarerte fryseskipet "Green Ålesund" og gikk på grunn utenfor Bleivika nord for Haugesund 15. desember 2000. I den første akutte fasen etter grunnstøtingen ble oljeforurensningen prioritert fordi denne utgjorde det største skadepotensialet. Værforholdene sammen med en effektiv oljevernaksjon og en vellykket tømmeoperasjon klarte å forhindre at en mer omfattende kyststrekning ble tilgriset av tung bunkersolje fra havaristen.

Ved forliset hadde "Green Ålesund" 3200 tonn frosset fisk om bord. Frossenfisken er i ferd med å tine og utgjør nå et akutt forurensningsproblem for lokalmiljøet og lokalbefolkningen rundt Bleivika. SFT har i brev av 26. januar 2001 til departementet vist til at det er stor fare for en alvorlig akutt lukt- og vannforurensning med mulige helseplager utover våren og sommeren dersom fiskelasten ikke fjernes. SFT anbefaler i brevet at fiskelasten og om nødvendig vraket, fjernes snarest.

På denne bakgrunn har departementet i brev av 26. januar 2001 bedt SFT om umiddelbart å sette i gang de nødvendige tiltak med sikte på å fjerne det forurensningsproblem som vraket og lasten ombord representerer. Departementet har videre bedt om at SFT holder nær kontakt med berørte kommuner i dette arbeidet.

Når det gjelder spørsmålet om ansvarsforholdene, vil jeg vise til at når et skip går på grunn er det eier av skipet som etter forurensningsloven er forpliktet til å hindre og begrense forurensning fra skipet, samt å få skipsvraket fjernet. I en uttalelse til Miljøverndepartementet av 21. desember i fjor, etter havariet av "Green Ålesund", sier Justisdepartementets lovavdelingen at plikten til å handle etter forurensningsloven i utgangspunktet går foran begrensingsreglene i sjøloven. Dersom den ansvarlige likevel ikke gjennomfører nødvendige tiltak, kan forurensningsmyndigheten sørge for iverksetting av tiltakene, herunder fjerning av forurensende last og vrak, slik som i dette tilfellet. Krav om dekning av det offentliges utgifter i den forbindelse vil imidlertid falle inn under begrensingsreglene i sjøloven. For "Green Ålesund" er ansvarsbegrensningsbeløpet som kjent på ca. 13 millioner kroner, mens de totale utgiftene i forbindelse med dette havariet vil være betydelig høyere.

Rederiets forsikringssselskap har opplyst til SFT at de ikke vil opprette begrensingsfond utover dette beløpet. Dette innebærer at en fjerning av den akutte forurensningen fra lasten må bekostes av staten. I den sammenheng vil jeg vise til at ansvarsbegrensingsreglene i sjøloven bygger på reglene i den såkalte Londonkonvensjonen av 1976 om begrensning av ansvaret for sjørettslige krav. Denne ble endret ved en protokoll av 1996 som vesentlig øker ansvarsbeløpene, slik at disse nå vil være mer i samsvar med de reelle utgifter som kan påløpe i forbindelse med skipsulykker. Selv om denne protokollen ennå ikke er trådt i kraft internasjonalt, er de nye reglene allerede gjennomført i norsk rett, så langt dette er mulig før protokollen trer

i kraft internasjonalt. De nye og betydelig høyere ansvarsbeløpene vil gjelde for norske skip fra 20. februar i år.

Etter de mange skipsulykkene vi har hatt den siste tiden, gjennomgår regjeringen nå som kjent en rekke mulige tiltak for å bedre beredskapen og sikkerheten langs kysten. I denne gjennomgangen vil vi også se på regelverket, og vurdere om det er behov for presisering av handleplikten etter forurensningsloven, samt utforme nærmere retningslinjer for praktisering av dette regelverket.

Spørsmål nr. 185

Innlevert 19. januar 2001 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen

Besvart 26. januar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En alvorlig MS-rammet kvinne fra Valle i Setesdal er havnet i en for henne meget fortvilt situasjon. Tradisjonell medisinsk behandling er til liten eller ingen hjelp. Det siste håp hun selv ser er hjelp fra en utenlandsk lege. Denne legen har gjennom alternative behandlingsmåter vist seg å være den eneste som har kunnet gi henne et behandlingstilbud som hjelper. Legen er imidlertid bosatt i et land utenfor EØS og venter på svar om arbeidstillatelse som lege i Norge.

Når vil svar på søknaden foreligge?»

Svar:

Utlendingsforvaltningen er som kjent nå omorganisert. I henhold til utlendingsloven er det nå Utlendingsnemnda som avgjør alle klager i utlendingssaker. Nemnda er et frittstående domstollignende klageorgan, administrativt underlagt Kommunal- og regionaldepartementet. Jeg kan verken instruere nemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker, herunder heller ikke om at konkrete enkeltsaker skal prioriteres fremfor andre saker. Dette gjelder også i forhold til Utlendingsdirektoratet. Den politiske styringen av enkeltsaker på utlendingfeltet må nå skje gjennom lov og forskrift, og generelle prioriteringer.

Alle henvendelser som gjelder søknader eller klager på vedtak etter utlendingsloven - eller spørsmål om når et svar på en søknad eller klage vil foreligge - må således nå rettes enten til Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda.

Spørsmål nr. 186

Innlevert 22. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. januar 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Kutt i togavgangene på Kongsvingerbanen skaper mange problemer for de som pendler og som trenger lokaltogtilbudet. Det kan bli opp til flere timers ventetid mellom mulig togtilbud og arbeidshagens start. Resultatet er misfornøyde kunder, at folk må flytte eller sterk økning i privatbilismen.

Er det Regjeringens politikk at NSB ikke skal gi noe togtilbud til lokalpendlere på disse strekningene eller vil ministeren gjøre noe for å bedre tilbudet før hele kundegrunnlaget blir borte?»

Svar:

Bakgrunnen for de reduksjoner i togtilbudet som ble gjennomført hhv. 20. oktober i fjor og 7. januar i år, er mangelen på lokomotivførere i NSB. I vurderingen av hvor kuttene skulle tas, har det vært lagt til grunn at færrest mulig reisende skal rammes, og at tilgjengelige lokomotivførere frigjøres og settes inn der behovet er størst. NSB har derfor ikke på kort sikt ledig kapasitet til å gjenoppta trafikken, uten at dette går ut over togtilbud med flere reisende. Dette gjelder selv om det skulle være vilje til en økning i bevilgningen til statlig

eller fylkeskommunalt kjøp av persontogtjenester på Kongsvingerbanen. NSB mener at en eventuell gjenopptakelse av togtilbudet også vil kreve en bedre samordning av buss- og togtilbudet slik at den Oslo-rettede kollektivtrafikken i større grad kan kanaliseres til toget.

Det fremtidige togtilbudet på Kongsvingerbanen vil bli vurdert i forbindelse med de forestående forhandlingene mellom Samferdselsdepartementet og NSB om ny rammeavtale om statlig kjøp av persontransport for perioden 2002-2005. Departementet vil i disse forhandlingene bl.a. vurdere togets rolle på Kongsvingerbanen i forhold til det totale regionale transporttilbudet, herunder også togtrafikken til/fra Sverige (Kungspilen og Linx).

For ordens skyld vises også til mitt svar av 16. januar 2001 på skriftlig spørsmål nr. 156 fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum.

Spørsmål nr. 187

Innlevert 24. januar 2001 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 2. februar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Samarbeidet Artic Miljø-Prosess AS og Golden Oil Norge AS søkte 25.2.2000, om refusjon av mineraloljeavgiftene ved eksport av blandingsproduktet biodiesel (saksnr. 2000/3867). På bakgrunn av tollvesenet sin planlagte behandlingstid på ca. 16 måneder er nå Golden Oil i ferd med å gå konkurs.

Vil statsråden påse at denne saken får prioritet slik at Golden Oil får behandlet sin søknad og at de deretter kan starte opp eksporten igjen?»

Begrunnelse:

Etter en produktutviklingsperiode av biodiesel på 4år, ble det besluttet å etablere firmaet Golden Oil Norge med formål å produsere og videreutvikle produktet. Dette firmaet ble etablert i Fredrikstad medio februar 2000 med støtte fra SND med formål å produsere biodiesel primært for eksport for Sverige.

Firmaet hadde konkrete bestillinger og kundegrunnlag i Sverige og de første leveringer kunne derfor skje etter budsjettet. Eksport til Sverige var også viktig av en annen grunn. Siden de svenske kundene var vant med drivstoff av denne typen, ville bedriften få verdifulle tilbakemeldinger, for å dokumentere produktets egenskaper over tid. Denne utviklingen og testproduksjonen har nå effektivt blitt stoppet av byråkratiet i tollverket, med konkrete økonomiske tap, som følge. Lønnsomheten blir borte når man må betale svensk og norsk avgift.

Det som er merkelig er at de lokale tollmyndighetene ikke kjenner til det regelverk som eksisterer. I dette tilfellet går denne mangelen på kunnskap i forvaltningen utover en uskyldig bedrift. Ifølge rundskriv nr. 11/2000S og 15/2000S har denne bedriften krav på refusjon av disse avgiftene når de oppfyller de krav som er blitt satt til refusjon. At kravene til refusjon er oppfylt er det ingen som har gitt uttrykk for at de er uenige i.

Svar:

Arctic Miljø-Prosess AS og Golden Oil AS har søkt om refusjon av avgifter på mineralolje for framdrift av motorvogn ved eksport til Sverige. Søknaden gjelder fritak for svovelavgift, CO₂-avgift og autodieselavgift.

Regelverket for disse avgiftene er ulike, med ulike regler for refusjon av avgift ved utførsel. Refusjon av svovel- og CO₂-avgift gis på visse vilkår ved eksport av store volum. For autodieselavgiften er det ikke noen refusjonsordning ved eksport. Autodieselavgift skal betales for all olje som ikke er merket. Av kontrollhensyn er det ikke åpnet for refusjon av avgift ved eksport av umerket olje. Dette er også presisert av Toll- og avgiftsdirektoratet i et eget rundskriv datert 21.12 1999 som er sendt til tollvesenet og de næringsdrivende.

Den konkrete saken er nå til behandling i Toll- og avgiftsdirektoratet som klagesak. Slike saker bør etter min oppfatning følge de vanlige saksbehandlingsregler for forvaltningen, og jeg ønsker av den grunn ikke å gå nærmere inn i denne konkrete saken. Jeg viser imidlertid til at det for å få refusjon er stilt visse vilkår, og at resultatet av saken avhenger av om disse er oppfylt. Når det gjelder autodieselavgiften er et vilkår at det ikke er åpnet for refusjon ved eksport av umerket olje.

Når det gjelder saksbehandlingstiden, vil jeg påpeke at tollvesenet har opplyst at den også delvis skyldes manglende fremlagt dokumentasjon fra firmaets side. Firmaet tok kontakt med Østfold tolldistrikt i februar 2000, men tilstrekkelig dokumentasjon ble ikke fremlagt før 26. juni samme år. Tolldistriktet fattet vedtak 25. september 2000. Toll- og avgiftsdirektoratet har i denne saken varslet en forventet saksbehandlingstid på 8 måneder.

Toll- og avgiftsdirektoratet har iverksatt tiltak for å vurdere saksbehandlingstiden ytterligere, og det vil bli iverksatt nye tiltak i tiden fremover. Jeg har tro på at disse tiltakene vil bringe saksbehandlingstiden generelt ned på et lavere nivå.

Spørsmål nr. 188

Innlevert 24. januar 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 30. januar 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at Rogaland og Skagerrakkysten er foreslått som en region i ny forskrift om eierbegrensninger i norsk havbruk?»

Begrunnelse:

Jeg er gjort kjent med at Fiskeridepartementet i forslag til ny forskrift om eierbegrensninger i norsk havbruk har foreslått at Rogaland og Skagerrak-kysten skal betraktes som en region i forskriftens virkeområde.

Rogaland har et stort potensial for flere oppdrettskonsesjoner, og har et aktivt og fremtidsrettet havbruksmiljø.

Jeg er opplyst at f.eks. Hydro Seafood AS og Hydro Seafood Rogaland AS kontrollerer 16 av 18 konsesjoner på Skagerrakkysten, mens de i Rogaland kontrollerer 15 av 51 konsesjoner. Det innebærer at hvis forskriften bli vedtatt så vil Hydro Seafood Rogaland AS ha svært små utviklingsmuligheter i et område hvor de har investert store midler i blant annet foredlingsanlegg og Kveiteoppdrett.

Det ville derfor være av interesse å vite begrunnelsen for at nettopp disse fylkene er foreslått slått sammen til en region.

Svar:

Rogaland og Skagerrak er foreslått som én region i forslag til forskrift om kontroll med eiermessige endringer i selskap m.v. som innehar tillatelse til oppdrett av matfisk av laks og ørret. Årsaken til dette er at Rogaland og Skagerrak alene har for få tillatelser til at det vurderes som hensiktsmessig å danne separate regioner. I forslaget vil regionen til sammen ha 68 tillatelser. Til sammenligning har Hordaland 139 tillatelser og Møre og Romsdal 95 tillatelser. For at den foreslåtte regiongrense på 50% av antall tillatelser ikke skal hindre en naturlig omstilling er Rogaland og Skagerrak samlet til én region.

Under høringsen har det kommet inn merknader til flere punkt i forslaget, herunder merknader om regioninndelingen. Det vil bli vurdert om denne inndelingen medfører utilsiktede konsekvenser før den endelige forskrift blir fastsatt.

Spørsmål nr. 189

Innlevert 24. januar 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 1. februar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«UDI har en rekke saker til behandling vedrørende norsk statsborger som har giftet seg med statsborger fra annet land. Når ekteskap inngås i land med visumplikt i forhold til Norge tar behandling av opphold, slik

situasjonen er i dag, urimelig lang tid. Den av ektefellene som er norsk statsborger må vente i opptil et år før søknaden er ferdigbehandlet.

Hva vil statsråden gjøre for å forenkle saksbehandling i denne type saker, slik at ektefellene kan gjenforenes raskt?»

Begrunnelse:

Denne type saker skulle i all hovedsak være kurante saker for norske myndigheter å behandle, når lovlig ekteskap er inngått mellom partene og alle søknadspapirer er levert korrekt.

Utlendinger som gifter seg med norske borgere mens de oppholder seg i Norge, får i de fleste tilfeller lov til å oppholde seg her mens søknaden behandles. Det vil også være rimelig for de det her gjelder, og det er vel ingen grunn til at reglene for behandling av oppholdstillatelse for ektefelle skal være forskjellig avhengig av hvilket land den andre ektefelle kommer fra.

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) er første instans ved behandling av en rekke søknader, herunder søknader om familiegjenforening. Saksbehandlingstidene for forskjellige typer søknader varierer over tid, bl.a. avhengig ressursituasjonen, av antall søknader generelt og antall asylsøknader spesielt. Behandling av søknader om asyl har høyeste prioritet, og saksbehandlingstiden her er på vei ned. UDIs målsetting er å treffe vedtak innen fem uker etter at søkeren ankom asylmottak, forutsatt at det etter asylintervjuet ikke er behov for tilleggsopplysninger. Denne bevisste prioriteringen av asylsaker kan føre til at det tar lenger tid å behandle andre søknadstyper. Det er dessverre et faktum at saksbehandlingstiden for de fleste søknadskategorier for tiden er alt for lang. Jeg er derfor meget opptatt av å forenkle regelverk og prosedyrer som gjelder søknader om tillatelser til opphold og arbeid i Norge. Den primære målsettingen ved dette arbeidet er å få saksbehandlingstidene ned, samt å yte søkerne bedre service. For å få dette til, må alle sider av utlendingsregelverket vurderes. Dette betyr at vi blant annet må se på dagens regelverk når det gjelder fremsettelse av søknad, antall ledd i behandlingen, hvilket organ som bør behandle en søknad i første instans, samt om øvrige vilkår for tillatelse er hensiktsmessige i forhold til de målene vil ønsker å oppnå. Når det gjelder arbeidstillatelser spesielt, har jeg etablert en arbeidsgruppe på statssekretærnivå ledet av statssekretær Øystein Mæland i Justisdepartementet. Parallelt med denne gruppens arbeid pågår kontinuerlig arbeid i departementet med tanke på å forenkle dagens system. I motsetning til Mæland-gruppen ser vi i departementet på systemet generelt, og ikke bare på forhold som gjelder arbeidstillatelser. I denne forbindelse ser vi blant annet på spørsmålet om hvem som bør få adgang til å fremme søknad fra Norge.

Hovedregelen i utlendingsloven er som kjent at søknad om arbeidstillatelse og oppholdstillatelse må fremmes fra hjemlandet. Om søkeren reiser inn i Norge før tillatelse foreligger, blir søknaden avslått på formelt grunnlag. Med hjemmel i utlendingsloven er det i utlendingsforskriften gitt regler om visse unntak fra denne hovedregelen. Utlendingsdirektoratet er også gitt hjemmel til å gi retningslinjer om unntak. De personene som omfattes av unntakene har rett til å fremme søknad om tillatelse fra Norge, men har ingen automatisk rett til visum for å komme til Norge og nyttiggjøre seg denne retten. At det her er et skille mellom visumpliktige og visumfrie utlendinger, kan slå urimelig ut for visumpliktige ektefeller både til norske borgere og til de utlendinger med en oppholdstillatelse som i utgangspunktet gir grunnlag for at ektefellen skulle kunne søke om tillatelse fra Norge, dersom han eller hun allerede befant seg her.

Norge har visumplikt for de samme land som våre samarbeidspartnere i Schengen-samarbeidet. Visumsøknader fremmes i det alt vesentlige overfor våre utenriksstasjoner. Når en søknad om visum skal behandles, stilles det krav om dokumentasjon av formålet med oppholdet i Norge m.m. I tilfelle der en visumsøker sier at formålet med reisen er å gjenforenes med sin ektefelle i Norge vil det like fullt være nødvendig med dokumentasjon på at ekteskap foreligger, og å vurdere dokumentenes ekthet m.v. Det kan også være behov for å undersøke om søkeren er skilt fra en eventuell tidligere ektefelle, og at ekteskapet derfor er gyldig i henhold til norske regler. Uansett ovenstående, er det klart at praktiseringen av regelverket i enkelte tilfelle rammer ektepar svært urimelig, og dette er altså blant de forhold som vi har til vurdering med tanke på forenkling.

Spørsmål nr. 190

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 2. februar 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Meldingene om at det norske generalkonsulatet i Minneapolis skal nedlegges har vakt sterke reaksjoner i USA. Både politiske, næringsmessige og kulturelle interesser taler sterkt imot en slik nedleggelse. Også de følelsesmessige bånd mellom Norge og USA taler i samme retning. Norge er sammen med Canada det eneste land med generalkonsulat i hjertet av det "norske" Amerika.

Vil utenriksministeren på denne bakgrunn sørge for å opprettholde generalkonsulatet?»

Begrunnelse:

Det norske generalkonsulatet i Minneapolis dekker 8 stater i USA: Michigan, Wisconsin, Iowa, Nebraska, North Dakota, South Dakota og Montana. Mellom 75 og 80% av de ca. 4 millioner amerikanere av norsk herkomst bor i disse 8 statene. I Minnesota hevder 15% av en befolkning på 4.5 millioner at de har norske aner. I North Dakota er andelen 30%!

Universitetene i Minnesota, North Dakota og Wisconsin, samt Luther Seminary, Bethel College, Mankato State og Waldorf College i Iowa er helt sentrale i utvekslingsprogrammer mellom Norge, Minnesota og Midtvesten. Det er omtrent 400 norske studenter i området. Hvert år holdes det et "Nobel Peace Prince Forum" i Minnesota. Mindekirken er den eneste kirken som er tilbake i USA med gudstjeneste på norsk hver søndag.

Generalkonsulatet støtter kontinuerlig norske kulturelle organisasjoner og aktiviteter. Kongefamilien har besøkt distriktet en rekke ganger. Det samme har en rekke norske politikere fra Storting og Regjering.

Turisttrafikken til dette området av USA er stor og økende og mulighetene for handelssamarbeidet er meget betydelige. Dette området i USA er ikke "bare" landbruk. Minnesota alene huser 12 av de 500 største firmaene på Fortune's liste. Tar man med Michigan finner man tre av verdens største firmaer, General Motors, Ford og DaimlerChrysler. Minneapolis rangerer etter New York, men foran San Francisco og Los Angeles som finanssenter.

Dette er noen få eksempler på det uheldige i å lukke denne innfallsvinkel til USA.

Svar:

Vurderingen av hvilke utenriksstasjoner som til enhver tid skal opprettholdes er en kontinuerlig prosess ut fra Norges politiske, økonomiske, og andre interesser. Det er også et spørsmål om hvilke ressurser utenriktjenesten har til rådighet, og Regjeringens prioriteringer innen disse rammer.

Regjeringen vurderer nå et økt nærvær i europeiske land der Norge tidligere ikke har vært fast representert. I den forbindelse har det vært nødvendig å gjennomgå hvor vår tilstedeværelse andre steder kan legges om.

La meg i denne forbindelse få anledning til å korrigere en misforståelse: Regjeringen vurderer ikke å nedlegge Norges nærvær i Minneapolis. Det som vurderes er å omdanne generalkonsulatet fra en fagstasjon til et valgkonsulat, ledet av en honorær generalkonsul. Norge vil i så tilfelle fortsatt være representert i Minneapolis og i Midtvesten.

Det må ikke reises tvil om at Regjeringen fortsatt legger stor vekt på en aktiv kontakt med det norsk-amerikanske miljøet i USA. Regjeringen tar sikte på i stor grad å videreføre kulturtiltak og økonomisk samarbeid med Midtvesten-regionen. Videreføring av de gode norsk-amerikanske kontakter og de etablerte samarbeidsstrukturene, er etter vår vurdering imidlertid ikke avhengig av et permanent fysisk nærvær av utsendt tjenestemann fra Norge i Minneapolis. Det bør være mulig å ivareta disse interesser på en tilfredsstillende måte av et honorært generalkonsulat i samarbeid med bl.a. vår ambassade i Washington D.C.

Spørsmålet om omgjøring av det nåværende generalkonsulatet i Minneapolis til et honorært generalkonsulat er for tiden ute på høring hos berørte instanser. Forslaget inngår i en større vurdering, hvor det foreslås opprettelse av noen utenriksstasjoner, mot nedleggelse eller omdanning av andre.

Jeg har til hensikt å legge saken fram for Stortinget i løpet av vårsesjonen.

Spørsmål nr. 191

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 30. januar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Muligheten til å få ny identitet i form av nytt personnummer er i Sverige et viktig virkemiddel for å beskytte voldsofre, særlig kvinner som utsettes for vold i samliv. Det er et voksende behov for dette også i Norge, både for å beskytte voldsofre og personer som utsetter seg for fare i forbindelse med oppklaring av alvorlige forbrytelser, for eksempel vitner.

Hva er status i arbeidet med å åpne for skifte av personnummer, et arbeid som ble igangsatt av den foregående Regjeringen?»

Svar:

Spørsmålet om økt personopplysningsvern er omtalt i regjeringens handlingsplan "Vold mot kvinner" av februar 2000. Spørsmål nevnes også i forbindelse med arbeidet med tiltak for å beskytte vitner mot trusler og represalier.

Etter gjeldende lovgivning kan tildelt personnummer bare endres når fødselsdato eller kjønnsstatus endres. Det er ikke hjemmel for å endre fødselsnummer med en begrunnelse om at man kan bli utsatt for trusler eller represalier. Utover adressesperring etter folkeregisterloven, er det i dag liten mulighet til å sikre at personlige opplysninger om en selv ikke blir kjent for andre.

Som oppfølging av handlingsplanen er det nedsatt en arbeidsgruppe under ledelse av Justisdepartementet som utreder spørsmål om vern av personopplysninger, herunder mulighetene for skifte av personnummer. Arbeidsgruppen har innhentet synspunkter fra relevante frivillige organisasjoner, samt informasjon om rettstilstanden i Sverige, Danmark og Finland.

Arbeidsgruppen er forventet å ferdigstille utredningen 31. mars 2001.

Spørsmål nr. 192

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 7. februar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Stortinget ga i desember i fjor tilslutning til innføring av § 8 i eiendomsskatteloven fra 1. januar 2001. Siden er det reist tvil om iverksettelsen innebærer at gamle avtaler om fordelingen av eiendomskatten på kommunekryssende kraftanlegg settes til side. Spørsmålet synes ikke å være omtalt i Ot.prp. nr. 24 eller i Innst. O. nr. 40.

Kan statsråden avklare om disse avtalene fortsatt er gyldige og vil han i motsatt fall ta initiativ til at de blir det?»

Begrunnelse:

Stortinget vedtok i desember i fjor endringer i eiendomsskattelovens § 8 og ga samtidig sin tilslutning til at § 8 ble innført fra 1. januar 2001. I ettertid er det reist tvil om innføringen av § 8 fører til at gamle avtaler mellom vertskommuner om fordelingen av eiendomsskatten på kommunekryssende kraftanlegg blir satt til side. For Kvinesdal kommune betyr eksempelvis en eventuell tilsidesettelse av en slik avtale med Sirdal kommune alene at kommunen påføres et inntektstap på ca. 9 millioner kroner, eller nærmere 37 pst. av inntektene fra eiendomsskatten på kraftanlegg i 2000. Spørsmålet om gyldigheten av slike gamle avtaler var ikke tema da Stortinget behandlet Ot.prp. nr. 24, og gir åpenbart urimelige utslag som går langt utover den omfordelingen av inntekten fra eiendomsskatten mellom kraftkommunene som man måtte forvente ved innføringen av § 8. I mange tilfeller har slike avtaler vært en forutsetning for lokal enighet om vassdragsutbygging og for en mest mulig rasjonell utnyttelse av vannkraftressursene. Jeg ber derfor statsråden klargjøre om avtaler om fordelingen av eiendomsskatten for kommunekryssende kraftanlegg fortsatt er gyldige og hva han i motsatt fall vil gjøre for å sikre at de igjen blir det.

Svar:

Interkommunale avtaler om fordeling av eiendomsskatten på kommunekryssende kraftanlegg er omtalt i Ot.prp. nr 1 (2000-2001) avsnitt 16.2 og 16.7.

I proposisjonen er det redegjort for hensyn som taler for at kommunene skal kunne inngå avtaler om fordeling av eiendomsskatten på kommunekryssende kraftanlegg. Videre er det redegjort for hensyn som taler imot at det skal være adgang til å avtale fordeling av selve grunnlaget for eiendomsskatt. Det er bl.a. ikke gitt at fordelingsavtaler vil omfatte alle kommuner som har krav på en andel av det eiendomsskattegrunnlag kraftanlegget representerer etter de nye reglene. Den rettslige rammen for utskrivning og inndrivning av eiendomsskatten kan dessuten bli meget uklar dersom kommunene avtaler en fordeling av det samlede skattegrunnlaget som avviker fra hva eieendomsskatteleva forutsetter som lovlig objekt og subjekt for skatten. Jeg viser til nærmere omtale av dette i proposisjonen.

Departementet foreslo at det ble lovfestet at en kommune ikke kan skrive ut eiendomsskatt på et høyere grunnlag enn det eiendomsskatteleva og forslaget til fordelingsregler tilsier. Dette utgangspunkt kan ikke fravikes ved avtale. Forslaget ble vedtatt av Stortinget som ny § 8 A-3 i eieendomsskatteleva.

De hensyn som taler mot adgang til å inngå fordelingsavtaler om selve skattegrunnlaget gjør seg imidlertid ikke gjeldende ved en avtale om fordeling av inntektene fra eiendomsskatten. Departementet la i proposisjonen til grunn at det ikke er rettslige hindre for slik avtalebasert omfordeling av skatteinntektene, og at dette vil ligge innenfor hva kommunene fritt kan inngå avtaler om etter kommuneloven. Adgang til å inngå avtaler om fordeling av de skatteinntekter den enkelte kommune kan kreve inn utfra de fastsatte skattegrunnlag, vil for øvrig ha samme økonomiske realitet som avtaler om fordeling av skattegrunnlag.

I Ot.prp. nr. 1 (2000-2001) er det ikke drøftet særskilt hvilken betydning ovennevnte forutsetning vil få for foreliggende fordelingsavtaler. I et brev til Landssamanslutninga for Vasskraftkommunar av 1. desember 2000 har jeg gitt uttrykk for at avtalepartene vil være henvist til å anvende foreliggende avtaler som partene anser bindende, slik at avtalen ikke lenger gjelder fordeling av grunnlagene, men av de skatteinntekter den underliggende verdsettelse vil innebære. Intensjonen i de tidligere fordelingsavtalene kan imidlertid videreføres.

Jeg tilføyer at fordelingsavtalene må fortolkes etter de alminnelige regler med utgangspunkt i ordlyden og partenes forutsetninger ved inngåelsen og senere eventuelle endringer. Dersom avtalen anses bindende, vil det sentrale innhold være en omfordeling av inntektene fra eiendomsskatten på anlegget. Hvilken mekanisme man avtalemessig har valgt for å oppnå dette; omfordeling av grunnlaget eller innbetalt skatt, vil neppe være avgjørende for om avtalen fortsatt kan kreves lagt til grunn.

Spørsmål nr. 193

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 2. februar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i 2000 endringer i straffeloven i forhold til seksuallovbrudd. Grovt uaktsom voldtekt ble inkludert som grunn til å kunne anmelde, reise sak og domfelle. Siden lovendringen trådte i kraft 11. august 2000 har lovparagrafen ikke blitt tatt i bruk, og ikke en sak har blitt registrert i Strasak. Ingenting tyder på at antall voldtekter har gått drastisk ned de siste månedene.

Hva gjør politiet for å følge opp voldtektssaker, og hvordan blir den nye bestemmelsen fulgt opp?»

Begrunnelse:

Erfaringer fra Canada viser at antall voldtektsanmeldelser og antall domfellelser har økt etter at uaktsom voldtekt ble kriminalisert.

I Norge vet vi at det er store mørketall i forhold til voldtekter som aldri blir anmeldt. I tillegg er andel saker som fører frem til dom minimal i forhold til de sakene som anmeldes. Altfor mange anmeldelser henlegges av politiet, og blir ikke prioritert slik de burde.

Dette er å sende ut et feil signal til de kvinnene som opplever overgrep, signal som ikke på noen måte gir dem oppbakking i forhold til å skulle anmelde forhold de har vært utsatt for.

Svar:

De siste årene fra 1997 har det samlede antall anmeldelser for voldtekt og forsøk på voldtekt (§ 192) variert mellom 500 og 558 anmeldelser, bortsett fra 2000 da det ble anmeldt 633 voldtekter og forsøk på voldtekt, ifølge Strasak. Oversikten for 2000 inneholder foreløpige tall og vil bli justert i løpet av året, etter hvert som sakene blir behandlet.

Oppklaringsprosenten for voldtekt (§ 192 1. ledd) har de siste årene variert rundt 40 %.

Foreløpig tyder ikke anmeldelsesstatistikken på at man har de samme erfaringene som man synes å ha i Canada etter at uaktsom voldtekt ble kriminalisert, slik representanten Valle peker på i begrunnelsen til spørsmålet. Imidlertid skal departementet, i samsvar med et ønske fra justiskomiteen, evaluere denne lovendringen når den har virket over en tid. Da vil vi bedre kunne se om bestemmelsen om grov uaktsom voldtekt svarer til forventningene i forhold til å gi flere pådømmelser og bedre rettsvern for ofre.

Både fra Justisdepartementets og fra riksadvokatens side er det et prioritert område å styrke politiets arbeid med voldtektssaker. Viser i den forbindelse også til St.meld. nr. 22 (2000-2001) "Politireform 2000" hvor dette saksområdet er spesielt omtalt.

Riksadvokaten satte i 1998 ned et utvalg, ledet av førstestatsadvokat Monica Hansen Nylund, for å undersøke kvaliteten på politiets og påtalemyndighetenes behandling av voldtektssaker. Utvalgets rapport konkluderte med at forbedringspotensialet i behandlingen av voldtektssaker først og fremst ligger i en høyere prioritering av sakstypen og en bedre organisering av etterforskningen. Riksadvokaten har allerede i brev til statsadvokatene, politimestrene, Kripos og Politihøgskolen bedt om at tiltak iverksettes som en oppfølging av rapporten.

Et konkret tiltak som foreslås i rapporten er at riksadvokaten skal utgi et eget rundskriv om behandling av voldtektsaker, noe som vil bli gjort til våren. Her vil også endringene i sedelighetslovgivningen, bl.a. kriminaliseringen av grovt uaktsom voldtekt, bli omtalt.

Videre vil jeg peke på at for å styrke og vedlikeholde kompetansen i politiet om seksuelle overgrep, er det iverksatt kompetansehevende tiltak ved Politihøgskolen og Kriminalpolitisen. Politihøgskolen har siden 1992 gjennomført egne etterutdanningskurs trinn I i etterforskning av seksuelle overgrep.

Det er imidlertid viktig at det stadig vurderes å høyne kompetansen ytterligere hos dem som skal behandle kompliserte saker. På bakgrunn av rapporten fra Riksadvokatens arbeidsgruppe tok jeg derfor initiativ til en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å gjennomgå opplæring og kompetanse innen politiet når det gjelder nettopp etterforskning av voldtekt og andre sedelighetsforbrytelser. Denne arbeidsgruppen har nettopp lagt fram sin utredning. Gruppen gjennomgikk dagens utdanningstilbud, og mente at det ikke er behov for større revisjoner. De pekte på at det bør fokuseres mer på etterforskningsledelse av voldtektssaker og andre alvorlige sedelighetssaker, under henvisning til resultatene som var lagt fram i rapporten fra Riksadvokatens arbeidsgruppe. Dette vil nå bli fulgt opp.

Jeg vil videre nevne at tjenestemenn og -kvinner som har gjennomført Politihøgskolens etterutdanningskurs i seksuelle overgrepssaker, har dannet Politiets forum mot seksuelle overgrep. Formålet med forumet er å fremme faglig kompetanse, videreutvikle ferdighetene i etterforskning og iretteføring av

seksuelle overgrepssaker, samt utveksle erfaringer på feltet. Forumet skal også være et hjelpemiddel for å skape nettverk for ansatte i politiet og påtalemyndigheten med sikte på å kunne utveksle synspunkter og yte bistand ved behov.

Justisdepartementet har også tatt initiativ til å gjennomføre et forskningsprosjekt ved Politihøgskolen, der formålet blant annet er å skaffe bedre kunnskap om voldtektsofres møte med politiet. Forskningsprosjektet blir satt i gang i løpet av kort tid.

Det har enkelte ganger vært hevdet at de mulighetene som ligger i strafferammen for seksuallovbruddssaker ikke utnyttes godt nok, og at straffenivået særlig i voldtektssaker er for lavt. På denne bakgrunn har Barneombudet i samarbeid med Likestillingssenteret tatt initiativ til å gjennomføre en undersøkelse av straffeutmålingen i voldtektssaker. Det er gjennomført en studie av en rekke voldtektssaker der fokus er rettet mot begrunnelsen for straffeutmålingen. Undersøkelsen er støttet av Justisdepartementet og resultatene ventes å foreligge i løpet våren 2001. Dette vil jeg eventuelt kunne komme tilbake til, når rapporten foreligger, i forbindelse med den evalueringen av bestemmelsen om grovt uaktsom voldtekt som skal foretas senere.

Avslutningsvis vil jeg også minne om forslagene i St.meld. nr. 22 (2000-2001); Hvor nettopp kompetanseheving i behandling av sedelighetssaker og på andre saksområder, er noen av de positive effekter vi vil forvente at den foreslåtte politireformen skal gi.

Spørsmål nr. 194

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 6. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I Finnmark har det de siste månedene pågått en konflikt mellom fylket og ulike kommuner knyttet til ny tilbudsrunde for ambulansetjenesten. Statens helsetilsyn har i brev av 17/1-00 gitt varsel om pålegg knyttet til ulike deler av tjenesten. En endring av tjenesten som imøtekommer varslene betyr betydelige merutgifter for fylket.

Vil helseministeren ta initiativ så vel til en konfliktløsning i saken, samt til inndekning av merkostnadene?»

Svar:

Finnmark fylkeskommune har inngått nye ambulanseavtaler for perioden 2001-2007. I den forbindelse har Fylkeslegen i Finnmark oversendt en rapport av 11.12.2000 til Helsetilsynet, hvor det bes om en vurdering av den faglige forsvarligheten av ambulansetjenesten som er etablert i Finnmark fra 1. januar 2001.

Helsetilsynet bemerker i brev av 20.12.2000, med varsel om påbud, at det medisinsk faglige ansvaret i Finnmark fylkeskommune ikke synes å være tilstrekkelig klart plassert og ivaretatt. Helsetilsynet finner det videre ikke dokumentert at alt personell i ambulansetjenesten har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å utføre det arbeidet de er forventet å gjøre på en forsvarlig måte. I tillegg kan ikke Helsetilsynet se at fylkeskommunen har sikret tilstrekkelig ledsagertjeneste til enmannsbetjente ambulanser, der det er pasienter som trenger behandling eller tilgang på medisinsk utstyr under transport.

Helsetilsynet skriver i brev av 17.01.2001 at det antas at ambulansevirksomheten vil kunne få skadelige følger for pasientene og innebære en uforsvarlig ambulansetjeneste, siden fylkeskommunen ikke har kunnet dokumentere forsvarlighet. I brev av 26.01.2001 gis fylkeskommunen påbud om uten opphold å rette opp forholdene som nevnt ovenfor, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 8-1.

Det er fylkeskommunens ansvar å sørge for at befolkningen tilbys ambulansetjeneste, jf.

spesialisthelsetjenesteloven § 2-1. Fylkeskommunen er også ansvarlig for at tjenesten er organisert og drevet forsvarlig, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-3. Det er med andre ord fylkeskommunen i Finnmark som nå må oppfylle de krav om faglig forsvarlighet som følger av Helsetilsynets påbud.

Slik jeg ser det gjelder dette et forhold mellom Finnmark fylkeskommune og Helsetilsynet. Jeg vil derfor på det nåværende tidspunkt ikke ta noe initiativ i den videre saksgang, og heller ikke ta stilling til inndekning av ev. merkostnader.

Spørsmål nr. 195

Innlevert 25. januar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 2. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Landåsen opptreningscenter i Søndre Land har hatt rehabiliteringstilbud spesielt rettet inn mot pasienter med tinnitus (invalidiserende øresus). Pasienter med tinnitus får bare dekket kostnadene for behandling ved nærmeste opptreningscenter, som i mange tilfeller mangler et tilbud til mennesker med øresus.

Vil helseministeren bidra til en regelendring, slik at det gis refusjon også for reiser fra andre områder enn nærområdet?»

Svar:

Folketrygden gir stønad til dekning av reiseutgifter. Til grunn for beregning av stønaden legges taksten for billigste reisemåte med rutegående transportmiddel til nærmeste sted der en nødvendig undersøkelse eller behandling kan foretas. Ved innleggelse i helseinstitusjon anses som nærmeste sted den helseinstitusjon hvor medlemmet skal behandles i henhold til godkjent helseplan.

Opptreningsinstitusjoner skal tilby tjenester i henhold til gjeldende forskrift. Det er stilt høyere krav til tjenestene i opptreningsinstitusjon gruppe I enn til tjenestene i opptreningsinstitusjon gruppe II. Det ytes stønad til dekning av reiseutgifter til nærmeste opptreningsinstitusjon gruppe I eller gruppe II avhengig av brukerens behov.

Enkelte institusjoner tilbyr i tillegg tjenester som er rettet mot særskilte grupper. Slike tilbud er det ikke stilt krav om i forskrift, og særskilte tilbud er ikke opprettet som del av en helhetlig plan.

Departementet arbeider nå med ny forskrift for opptreningsinstitusjoner. Krav til virksomhet vil bli vurdert, og dermed også folketrygdens stønad til dekning av reiseutgifter.

Spørsmål nr. 196.

Innlevert 26. januar 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 2. februar 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Fiskeridepartementet har i det siste innført to dyptgripende forskrifter, som forverrer situasjonen til kystflåten.

Har fiskeriministeren vurdert konsekvensene av å innføre en J-melding som forbyr en kystfiskebåtreder med flere fartøyer å fiske seikvote på flere enn et fartøy, og videre bruken av forvaltningens frie skjønn til å inndra fisketillatelser, som en administrativ forføyning som straff for fartøy som er mistenkt for å ha forbrutt seg mot forskrifter som i realiteten er umulig å etterleve?»

Begrunnelse:

Fiskeridepartementet ved Fiskeridirektoratet har med en J-melding bestemt at kystfiskebåtreder som eier flere kystfiskefartøy fra årsskiftet 2000-2001 kan kun fiske makskvote for et av fartøyene selv om

vedkommende eier og har tidligere hatt anledning til å fiske fra samtlige fartøy. Dermed mister mange kystfiskere store inntekter, uten at denne forskriften har vært kjent for de involverte kystfiskerne. Denne endringen berører bare kystfiskere med fartøy under 28 meter.

Ved innføringen av J-meldingen som forbyr å fiske sei med flere enn et fartøy selv om vedkommende eier tidligere har fisket sei fra flere fartøy. Så gjør Departementet alle kystfiskere med båter under 28 meter til lovbrutere, fordi det er umulig å unngå å få sei når man fisker etter andre fiskeslag som torsk, uer, hyse m.fl.

Samtidig godkjenner Fiskeridepartementet at Norway Seafood AS får godkjennelse til å eie 18 trålere med tilhørende kvoter av alle fiskeslag, i og med at selskapet får godkjent overtagelsen av trålerne til Findus i Hammerfest. Norway Seafood AS har fra før av mange tråler.

Parallelt med dette iverksettes det en storstilt kampanje mot "fiskejuks" med såkalte administrative forføyninger mot rederier som blir mistenkt for å ha brutt fiskerilovgivning. Disse administrative forføyningene blir iverksatt etter forvaltningens frie skjønn og Departementet opptre i denne sammenhengende som lovgivende, utøvende og dømmende makt. Fartøyene blir fratatt rett til å fiske i en tidsbestemt periode etter forvaltningens frie skjønn. Dette rammer tilfeldig, og i særlig grad tredje part, nemlig mannskapet på fartøyet som blir et uskyldig offer.

I "Fiskaren" onsdag 24. januar 2001 omtales et mannskap som på denne måten er rammet, til tross for at det angivelige fiskejukset ikke er deres ansvar. Forholdene som ligger til grunn for forføyningen er ikke behandlet av domstolene.

Disse to forskriftene vil ytterligere forverre situasjonen til kystfiskeflåten og de vil også kunne ramme kystbefolkningen siden kystfiskeflåten er en viktig forutsetning for bosetningen.

Dette viser at fiskerne mangler elementær rettssikkerhet og forutsigbarhet for sitt levebrød. Dette ville trolig ikke ha kunnet vært innført i noen annen næring uten store medieoppslag.

Svar:

Først vil jeg svare på spørsmålet om reguleringen av fisket etter sei nord for 62°N.

Fiskeridepartementet fastsatte §§ 5 og 12 i forskrift av 20. desember 2000 om regulering av fisket etter sei nord for 62°N i 2001 i samsvar med rådene fra et enstemmig Reguleringsråd.

Begrensningene i §§ 5 og 12 medfører at eier av fartøy ikke kan delta i seifisket med konvensjonelle redskap med mer enn ett fartøy under 28 meter største lengde. Tilsvarende kan eier av fartøy ikke delta i seinotfisket med mer enn ett fartøy under 13 meter, eller dersom eier av fartøy deltar i notfisket med fartøy over 13 meter, kan vedkommende ikke delta med fartøy under 13 meter.

Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet har mottatt opplysninger fra fiskere som har adgang til å delta i gruppe I i fisket etter torsk nord for 62°N, om uheldige konsekvenser som følge av begrensning av deltakelsen i seifisket nord for 62°N.

Fiskeridepartementet besluttet derfor å gi Reguleringsrådets medlemmer, samt Norges Kystfiskarlag, mulighet til å uttale seg på nytt om ovennevnte begrensninger i deltakelsen i fisket etter sei nord for 62°N i 2001.

Det ble sendt ut brev i saken den 29. januar, og frist for tilbakemelding var 31. januar 2001.

Ved fristens utløp hadde Fiskeridepartementet mottatt tilbakemeldinger fra Fiskeridirektoratet, Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag. Alle anbefalte at de aktuelle bestemmelsene i reguleringsforskriften for seifisket nord for 62°N i 2001 oppheves, siden de har medført uheldige konsekvenser for en del fiskere.

Bakgrunnen for å innføre begrensninger i deltakelsen i seifisket var ikke å ramme aktive fiskere, men å unngå at det ble overført fangst til fartøy som ikke aktivt deltok i fisket. Jeg vil tilføye at ved å oppheve de nevnte paragrafene vil en indirekte ramme eierne av ett fartøy, siden deres relative andel av seikvoten dermed vil kunne bli redusert.

Med bakgrunn i tilbakemeldingene fra Reguleringsrådets medlemmer, samt Norges Kystfiskarlag, fastsatte jeg den 2. februar 2000 forskrift om endring av forskrift av 20. desember 2000 om regulering av fiske etter sei nord for 62°N i 2001.

Etter denne endringen vil det være adgang for eiere med flere fartøy til å delta med mer enn ett fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap i fisket etter sei nord for 62°N i 2001. Likeledes har eier av flere notfartøy under 13 meter største lengde adgang til å delta i seifisket med mer enn ett notfartøy under 13 meter.

Når det gjelder spørsmålet om administrativ forføyning som straff for fartøy som har begått ulovligheter i fisket, vil jeg bemerke at deltakerloven av 1999 gir hjemmel for tilbakekall av ervervstillatelse for fiskefartøy dersom fartøyeieren eller andre som har drevet fartøyet, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av deltakerloven eller annen fiskerilovgivning.

I mindre alvorlige tilfeller kan en ervervstillatelse tilbakekalles for et bestemt tidsrom. Vedtak om tilbakekall kan således gjøres midlertidig.

Jeg ser alvorlig på de påstandene som er fremkommet, i den senere tid, om overtredelser av reglene om fiske og om registrering av fangst som omsettes til kjøper i første hånd. Slike overtredelser motvirker et omfattende arbeid som legges ned for øvrig for å videreføre en forsvarlig og bærekraftig ressursforvaltning. Et høyt og mest mulig stabilt langtidsutbytte for norsk fiskerinæring er avhengig av en fortsatt forsvarlig forvaltning av ressursene.

Det er særlig viktig at det blir gitt en parallell, administrativ reaksjon overfor både fartøyeier og kjøper av fisk, i de tilfellene hvor begge parter må gå sammen for å gjennomføre eller skjule en overtredelse av regelverket.

Dokument nr. 15:16

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 197

Innlevert 29. januar 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 6. februar 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Statens lånekasse for utdanning gir i dag ikke stipend eller lån for norske elever som tar videregående utdanning i utlandet, med mindre dette er del av visse «organiserte» utvekslingsopplegg.

Vil statsråden medvirke til at elever som tar videregående opplæring på skoler i utlandet som oppfyller kvalitetsmessige krav, uten å komme inn under spesielle utvekslingsopplegg, kan få samme lån og stipend som elever som er borteboere fra hjemstedet innenfor Norges grenser?»

Begrunnelse:

Stadig flere norske elever/studentene tar deler av sin utdanning i utlandet. Dette er positivt og nødvendig i en verden med stadig mer økonomisk, sosial og kulturell kontakt på tvers av landegrensene.

I denne sammenhengen er det et paradoks at Lånekassen tilbyr gode støtteordninger til elever som tar videregående opplæring i utlandet som del av et «organisert» utvekslingsopplegg, men ikke gir noen rettigheter overhode til elever som ikke er del av slike ordninger.

En naturlig løsning for de elevene som ikke kommer inn under utvekslingsopplegg som gir rett på spesiell støtte, ville være å gi samme lån og stipend til elever i videregående opplæring som er borteboere fra hjemmet, uavhengig av om dette skjer i Norge eller i utlandet. Dette vil være naturlig sett på bakgrunn av at det både er ønskelig og viktig at flere norske elever får deler av sin utdanning internasjonalt. En slik ordning vil ikke medføre vesentlig økte kostnader for Lånekassen, men bidra til å motvirke forskjellsbehandling av ungdom på bakgrunn av foreldrenes økonomi.

Svar:

Det kan i dag gis støtte fra Lånekassen til norske elever som tar videregående opplæring i utlandet når de følger sine foreldre som er i norsk utenrikstjeneste, i tjeneste for misjon eller for utviklingsland, i tjeneste som norsk representant for en internasjonal organisasjon eller en offentlig institusjon, i tjeneste i utlandet for norsk næringsliv eller er bosatt i utlandet på grunn av sykdom.

Det kan også gis støtte til å ta utdanning ved United World Colleges verden over og til å ta videregående opplæring ved en rekke skoler i Frankrike som en del av kultursamarbeidet mellom Norge og Frankrike. I tillegg kommer muligheten for å få støtte til å ta deler av videregående opplæring i utlandet som utvekslingselev eller i et samarbeid mellom norsk og utenlandsk videregående skole når eleven ikke taper tid i forhold til å ta utdanningen hjemme.

Som ovenstående viser er det relativt god adgang til å få støtte fra Lånekassen til å ta videregående opplæring i utlandet.

Da St.meld. nr. 19 (1996-97) om utdanning i utlandet ble lagt fram var en samlet komité positiv til større adgang til utveksling og at flere elever kunne få støtte fra Lånekassen, jf. Innst. S. nr. 173 (1996- 97). Som

en følge av den behandlingen ble bl.a. etablert en prøveordning med støtte til elever som deltar i utvekslingsprogrammer et år og som ikke blir forsinket i det treårige løpet i videregående skole. Den ordningen skal evalueres etter at den har virket i tre år våren 2002.

En generell åpning for å få støtte til videregående opplæring i utlandet ble ikke drøftet i innstillingen. Kostnadene forbundet med det ville være meget store, selv om det ble gitt støtte som til borteboende elever i Norge fordi disse kan få et stipend på over kr 30 000 som ikke er behovsprøvd i forhold til foreldrenes økonomi. Det er egne kriterier som må oppfylles for å få støtte som borteboer mens man tar videregående opplæring i Norge. Dette må også sees i sammenheng med at eleven normalt skal tilbys videregående opplæring i den fylkeskommunen vedkommende bor i.

Spørsmålet om støtte til videregående opplæring i utlandet vil bli et tema i oppfølgingen av innstillingen fra Aamodt-utvalget. Det tas sikte på å legge fram en sak til Stortinget om finansiering fra Lånekassen til elever i videregående opplæring, herunder i utlandet, i løpet av 2001.

Spørsmål nr. 198

Innlevert 30. januar 2001 av stortingsrepresentant Karin Kjølmoen

Besvart 7. februar 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«På møtet med Norsk Struts ble det i dag, 29.01.01 opplyst at MUL-importavtalen som også omhandler import av strutsekjøtt, er oppsagt med en overgangsordning på 2 år.

Mitt spørsmål er om dette medfører riktighet og i tilfelle om den skal reforhandles?»

Begrunnelse:

Begrunnelsen er at næringen ikke har fått klarhet i disse omstendighetene og at denne uklarheten i henhold til tid, var noe av «frustrasjonen». Særlig med begrunnelse i forutsigbarhet i næringen.

Svar:

Det vises til brev datert 29. januar 2001 fra stortingsrepresentant Karin Kjølmoen angående import av struts, spørsmål nummer 198. I brevet vises det til et møte mellom representanten og Norsk struts hvor det ble opplyst at «MUL-importavtalen som også omhandler import av strutsekjøtt, er oppsagt med en overgangsordning på to år». Spørsmålet fra representanten er knyttet til riktigheten av dette utsagnet og i tilfelle når ordningen skal reforhandles.

Det gjøres allerede innledningsvis oppmerksom på at Norge ikke har inngått noen MUL-importavtale som også omhandler import av strutsekjøtt. Det er således verken aktuelt med oppsigelse eller reforhandling av noen slik avtale.

Som en rekke andre industriland har Norge derimot etablert en generell tollpreferanseordning for import fra utviklingsland (GSP). Hensikten er å stimulere til økt import fra utviklingslandene, spesielt fra de minst utviklede land (MUL) som kan gis særlig gunstige vilkår. Siktemålet er å bidra til en bedring av utviklingslandenes muligheter for økonomisk vekst og utvikling via økt markedsadgang. Det er opp til det enkelte land hvordan GSP-ordningen legges opp, og det kreves ikke gjensidighet fra utviklingslandenes side. Tollpreferanser under GSP er ikke bundet i Verdens handelsorganisasjon (WTO).

Etter at WTO-regelverket ble innført i Norge 01.01.95, ble det norske importvernet for landbruksvarer lagt om fra et kvantumsbasert til et tollbasert vern. Landbruksdelen av det norske GSP-systemet ble som en følge av dette midlertidig endret fra januar 1995, og deretter mer permanent revidert fra 01.07.95. Det vises til St.prp. nr. 59 (1994-95).

Med unntak for korn, mel og kraftfor, er det tollfrihet ved import av alle industri- og landbruksvarer fra land som er innvilget MUL-betingelser i den norske GSP-ordningen. For import av storfekjøtt fra MUL under GSP-ordningen, er det fastsatt et nivå for utløsning av GSP-ordningens sikkerhetsmekanisme.

I henhold til GSP-ordningen som ble innført i 1995, kan strutsekjøtt importeres tollfritt fra land som er gitt MUL-status. Så vidt LD kjenner til var den tollfrie importen 33 tonn i år 2000. Importen kom fra Namibia.

Det gjøres oppmerksom på at representanter for den norske strutsenæringen, blant disse Einar Tyldum, møtte statssekretær Valle i LD 1. februar i år. LD er således vel kjent med næringens synspunkter.

Spørsmål nr. 199

Innlevert 30. januar 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 12. februar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Aftenposten presenterer 30. januar en artikkel om helt unødvendig komplisert regelverk og regel-tolkning ved bruktbilimport for nordmenn som har vært bosatt i utlandet. Blant annet nekter tollvesenet import av biler til Norge på grunn av EU-krav, mens samme bil uten problemer blir importert og registrert i EU-landet Sverige.

Hva vil finansministeren gjøre for å forenkle dette regelverket og sikre en mer serviceinnstilt prakti-sering?»

Svar:

Jeg har merket meg at det har vært en del henvendelser og oppslag på dette området den siste tiden. Både fra media og privatpersoner er det stilt spørsmål ved praktiseringen av regelverket for import av biler i forbindelse med eierens flytting til Norge. Flere har også kommet med forslag til endringer.

Finansdepartementet har allerede satt i gang et arbeid med å vurdere forenklinger i regelverket for biler som innføres i forbindelse med eierens flytting til Norge. Toll- og avgiftsdirektoratet arbeider med et regelverksprosjekt der en arbeidsgruppe skal foreta en gjennomgang og revisjon av regelverket for flyt-tebiler. Det tas sikte på å finne forenklinger som både ivaretar administrative og brukervennlige behov. Ar-beidet er gitt prioritet.

Når det gjelder den praktiske håndteringen av disse sakene, kan jeg orientere om at tollkontorene nå gjennomgår rutineene innenfor dagens regelverk for å kartlegge forbedringspunkter med hensyn til service for publikum. Toll- og avgiftsdirektoratet vil samle tjenestemenn fra alle landets tolldistrikter på et seminar for å sikre at reglene gis en enhetlig praktisering. Videre vil direktoratet ta kontakt med Vegdirektoratet angående spørsmål om forbedringspunkter i de samlede rutineene og publikumsbehandlingen ved fortolling, avgiftsoppkrevning og registrering av motorkjøretøy innført som flyttegods.

Spørsmål nr. 200

Innlevert 31. januar 2001 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 8. februar 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I den nye deltakarlova er det krav om ervervsløyve ved registrering av fiskefartøy. Ervervsløyve krev m.a. at ein har hatt fiske som leveveg i tre av dei fem siste åra. Mange av dei som har hatt fiske som biinntekt

oppfyller ikkje dei nye krava til registrering av fartøy og er såleis avskorne frå å fiske for meir enn 30 000 kr i året. Regjeringa kan gje forskrift som frittek fartøy under ein viss storleik frå aktivitetskravet.

Når vil statsråden gje ein slik forskrift?»

Grunngjeving:

Fram til 1. januar 2000 da den nye deltakarlova trådte i kraft, kunne ikkje-manntalsførte fiskarar fiske så mykje dei ville målt i kroner eller vekt. Utover fiskestoppar som fylgje av oppfiska kvotar eller andre ressursmessige tilhøve, var fisket stort sett berre avgrensa av dei reiskapavgrensingane som går fram av saltvannsfiskelova § 4a:

- a) handsnøre, fiskestong og ein maskindreven juksa eller dorg,
- b) garn med samla lengde på inntil 210 meter,
- c) liner med inntil 300 anklar,
- d) inntil 20 teiner eller ruser.

Om ein skulle drive ervervsmessig fiske så kravde Lov om registrering og merking av fiskefartøy av 1917, at fartøyet som skulle nyttast måtte førast inn i merkeregisteret. Fiskeriforvaltninga hadde på oppmoding plikt til å føre fartøy inn i registeret, uavhengig av om fiskaren var manntalsført eller ikkje. I denne samanheng er fisket rekna som ervervsmessig når ein frå eigen båt omset for meir enn 30 000 kroner i året.

I den nye deltakarlova som trådte i kraft 1. januar 2000 er det innført krav om ervervsløyve ved kjøp eller registrering av fiskefartøy. For å få ervervsløyve og oppføring i fiskarmanntalet er det krav om at ein har hatt fiske som leveveg i minst tre av dei fem siste åra. For å stå på Blad A er det samstundes krav om at

ein ikkje har meir enn 4 G i inntekt frå anna yrke. For å stå på Blad B er det krav om at ein har minst 2/3 av samla inntekt frå fisket. Sidan mange av dei som driver fiske som kombinasjonsnæring eller som biinntekt til anna yrke ikkje tilfredsstillar disse krava, får dei ikkje ervervsløyve og er avskorne frå å fiske for meir enn 30 000 kroner. Etter § 6 i lova har Kongen likevel fullmakt til å gje forskrift om unntak for kravet om tidlegare aktivitet i fiske ved kjøp eller registrering av fartøy under ein viss storleik. Nokon slik forskrift har departementet førebels ikkje gitt. Følgjen er at dei som har behov for å drive fiske i kombinasjon med anna inntekt er fråteken sin tidlegare rett til å drive ervervsmessig fiske.

I debatten om Innst. O. nr. 38 (1998-99) om deltakarlova sa den dåverande fiskeriministeren at: «Lovforslaget er derfor i hovudsak en teknisk og juridisk oppdatering av gjeldande konsesjonslovgiving». Og vidare: «Det foreslås i loven at det ved forskrift skal gjøres unntak for aktivitetskravet ved søknad om ervervstillatelse for fartøy under en viss størrelse.» På bakgrunn av disse fråsegnene er det underleg at ein slik forskrift enno ikkje er gitt. Eg spør derfor statsråden når han vil gje ein slik forskrift og slik syte for at den som måtte ønskje det kan nytte sine økonomiske rettar til å drive ervervsmessig fiske berre avgrensa av dei reglane som går fram av saltvannsfiskelova § 4a.

Svar:

Etter lov av 26. mars 1999 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) kreves ervervstillatelse for alle fartøy som nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst.

Ervervstillatelse kan bare gis til den som har drevet ervervsmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem årene og fortsatt er knyttet til fiske- og fangststyrket. Ordningen med ervervstillatelse har som hovedformål å sikre at det er personer med en viss aktivitet i fiske som får adgang til å erverve fiskefartøy.

Ervervsmessig fiske og fangst er definert ved at vedkommende yrkesutøver skal ha fiske til levevei alene eller sammen med annen næring.

Som nevnt i spørsmålet kan det ved forskrift gjøres unntak fra kravet om tidligere aktivitet, herunder for fartøy under en viss størrelse. Denne adgangen er tenkt brukt til å følge opp Strukturmeldingens forutsetning om å sette noe lempeligere krav for erverv av fartøy under en viss størrelse når aktivitetskravet ble skjerpet og samtidig gjort gjeldende for alle fartøystørrelser. Samtidig vil jeg vise til at vi også i dag har slike regler, men forskriften er gitt med hjemmel i en midlertidig lov fra 1956. Det er behov for å vurdere både det materielle innholdet nærmere og å få tilpasset det til dagens lovverk.

Deltakerloven gir for øvrig Kongen myndighet til å fastsette forskrifter om unntak fra enkelte bestemmelser i loven og til å fastsette nærmere bestemmelser til gjennomføring av loven. Fiskeridepartementet har, i samarbeid med Fiskeridirektoratet, startet arbeidet med å utforme utfyllende forskrifter til deltakerloven.

Regler om unntak fra kravet om tidligere aktivitet vil bli prioritert. Forslag til nye regler vil på vanlig måte bli sendt på høring til berørte parter før fastsettelse.

Spørsmål nr. 201

Innlevert 31. januar 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 9. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Lunnens kommuneplan 2000-2011 er det åpnet for utbygging av i alt 106 hytter i LNF-områder. Disse utbyggingene er i konflikt med nasjonale friluftsområder (Marka), og mange ligger nær verna vassdrag. Planstatus synes verken å være i samsvar med foreslått arealbruk eller plan- og bygningsloven.

Oppfatter miljøvernministeren de omtalte delene av Lunnens kommuneplan som juridisk gyldig og vil hun foreta endringer i planen slik at de nasjonale natur- og friluftinteressene ivaretas?»

Begrunnelse:

Ingen har fremmet innsigelser til de foreslåtte hytteområdene. Det synes som de regionale myndighetene ikke har ivaretatt nasjonale natur- og friluftinteresser i planprosessen.

Områdene er lagt ut som LNF-områder med adgang til spredt fritidsbebyggelse jf. plan- og bygningsloven § 20-4, 2. ledd bokstav c.

Av de aktuelle hyttene er 46 lokalisert i området omkring Mylla i Nordmarka, og resten i området Romeriksåsene/Hadelandsåsene.

I alt 46 av disse hyttene ligger i virkeområdet for markaforskriften (Forskrift om skogbehandling og skogsdrift for skogområder i Oslo og nærliggende kommuner; Marka). Av områdene ligger også 6, med i alt 69 hytter, i virkeområdet til de rikspolitiske retningslinjene for verna vassdrag.

Planen åpner i realiteten for utbygging av hyttefelt, uten at kommuneplanen angir arealbruken byggeområde. F. eks. åpnes det for bygging av 25 hytter på et ca. 40 daa stort areal like ved innsjøen Skjerva (verna vassdrag), og dette innebærer i praksis at arealet ikke kan opprettholdes som LNF-område.

Plan- og bygningslovens § 23 nr. 1 pålegger utarbeidelse av reguleringsplan for større bygge- og anleggstiltak. § 23 nr. 1 synes å være brutt for de største av disse LNF-områdene med høyest utnyttingsgrad. Spørsmålet da er om plan- og bygningsloven går foran Lunnens kommuneplan.

Oslo og Omland Friluftsråd har tatt opp saken gjennom brev til fylkesmannen og Miljøverndepartementet tidligere, men har ikke fått tilfredsstillende svar på disse spørsmålene.

Svar:

Lunner kommunestyre vedtok kommuneplanens arealdel 1999-2010 i møte 29.06.00. Det foreligger innsigelse mot forslag til golfbane ved Kjevlingen. Det er ikke oppnådd enighet ved mekling og planen vil derfor bli oversendt Miljøverndepartementet til sluttbehandling. Vi har ennå ikke mottatt planen, og har derfor ikke grunnlag for å vurdere om den delen av planen som omfatter hyttebygging i LNF-områder er juridisk gyldig.

For de områdene som ikke omfattes av den konfliktfylte golfbanen, er planen egengodkjent. Det er kommunen som ansvarlig planmyndighet som har ansvaret for at det er foretatt riktig lovanvendelse. Staten ved fylkesmannen eller departementet foretar ikke rutinemessig legalitetskontroll av egengodkjente planer. Dersom det forekommer feil lovanvendelse på enkelte områder, så vil ikke planen ha rettsvirkning for vedkommende område/forhold. Så lenge det ikke dreier seg om reelle interessekonflikter i forhold til viktige regionale eller nasjonale arealbruksinteresser, kan kommunestyret rette opp eventuelle formelle feil ved et nytt kommunestyrevedtak.

Jeg oppfatter at det sentrale poenget i spørsmålet er om kommunestyrets vedtak angående hyttebygging er forenlig med viktige regionale eller nasjonale friluftslivsinteresser.

For å svare på dette vil jeg vise til brev fra miljøvernministeren til fylkesmennene i Oslo og Akershus, Buskerud, Oppland og Østfold av 03.04.86 om planbehandlingen av Marka, og til Miljøverndepartementets kart med forslag til arealdisponerings-grense for Marka av 21.03.86. Grenseforslaget omfatter markaområder av nasjonal og regional friluftslivsinteresse i Oslo og nærliggende kommuner. Det ble forutsatt at markagrensa innarbeides i kommuneplanenes arealdel i de berørte kommunene. Dette er gjennomført med kun noen mindre justeringer i forhold til departementets forslag.

På bakgrunn av kartkopier med utsnitt av kommuneplanen for Lunner som fulgte en henvendelse til departementet fra Oslo og omland friluftsråd av 02.01.01, går det fram at den planlagte hyttebyggingen ikke ligger innenfor markagrensa slik den er definert av Miljøverndepartementet. Vi har heller ikke planer om å utvide markagrensa for denne regionen.

Den framtidige politikken for bymarkene vil bl.a. bli drøftet i en stortingsmelding om friluftslivet som Regjeringen vil legge fram i vårsesjonen.

I forbindelse med planprosessen har fylkesmannen i Oppland vurdert den planlagte hyttebyggingen i forhold til de rikspolitiske retningslinjene for vernede vassdrag. Fylkesmannen har kommet til at det ikke er grunnlag for å fremme innsigelse ut fra nasjonale vassdragsinteresser. Jeg finner ikke grunnlag for å overprøve fylkesmannens skjønn i denne sammenheng. Det er viktig å være klar over at disse retningslinjene ikke angir noe generelt byggeforbud langs verna vassdrag. Retningslinjene legger derimot opp til en differensiert forvaltning som avklares gjennom de kommunale planprosesser etter plan- og bygningsloven.

Så snart departementet har mottatt kommuneplandokumentene fra Lunner kommune, vil vi kunne vurdere nærmere de juridiske forholdene som på-pekes og besvare henvendelsen fra Oslo og omland friluftsråd.

Spørsmål nr. 202

Innlevert 31. januar 2001 av stortingsrepresentant Per Sandberg

Besvart 12. februar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Samboere» har hverken opplysningsplikt eller innsynsrett i hverandres inntekt eller formue. «Samboere» har heller ikke forsørgelsesplikt overfor hverandre. Sosialkontorene arbeider nå etter en praksis hvor samboeres samlede inntekter legges til grunn for utregninger for hjelp til livsopphold til en av partene, kun med basis i felles adresse.

Hvilken lovhjemmel eller forskrift mener statsråden sosialkontorene bruker ved denne praksisen?»

Svar:

Samboere, enten det er personer som lever i ekteskapslignende forhold, eller i andre former for bo-fellesskap, har ikke rettslig plikt til å forsørge hverandre. Sosialtjenesten kan da heller ikke pålegge noen en slik plikt, eller forutsette at samboere forsørger hverandre på samme måte som ektepar. I utgangspunktet er hver av samboerne enlige i rettslig forstand, og skal vurderes selvstendig ved søknad om økonomisk sosialhjelp. Dette har Sosial- og helsedepartementet understreket i rundskriv til sosialtjenesteloven, som alle kommunene i landet har fått.

Samtidig er økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven et nedre sikkerhetsnett for personer som står uten mulighet til å dekke utgiftene sine på annen måte. Økonomisk stønad skal ytes på grunnlag av en konkret vurdering der søkers faktiske inntekter og utgifter legges til grunn. Sosialtjenesten har plikt etter forvaltningsloven § 17 til å sørge for at en sak er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. I dette ligger blant annet at sosialtjenesten ved søknad om økonomisk sosialhjelp må få en oversikt over søkerens totale økonomiske situasjon, dette gjelder både inntekter og utgifter. Sosialtjenesten må derfor ha klarhet i om personer med felles bopel også deler bo- og husholdningsutgifter, slik det er grunnlag for å forvente. Det er med andre ord søkers reelle økonomiske situasjon som må avklares. En slik avklaring kan etter mitt syn neppe karakteriseres som krav om innsyn i andre personers økonomiske forhold.

Dersom begge samboerne søker om økonomisk stønad, må sosialtjenesten sørge for å behandle søknadene på en slik måte at det ikke ytes stønad til samme utgift to ganger.

En annen konsekvens av at det er søkers reelle økonomiske situasjon som skal legges til grunn er at i den grad en person faktisk forsørges av en annen, kan det også tas hensyn til dette ved vurdering av stønadsbehovet. Dette gjelder selv om det ikke dreier seg om lovpålagt forsørgelse. Forutsetningen er da at den faktiske forsørgelsen ikke er et resultat av at den som forsørges er blitt nektet sosialhjelp.

Avslutningsvis vil jeg også nevne barneloven § 51, som pålegger begge foreldrene plikt til å forsørge barn etter evne. Dersom foreldrene bor sammen, og den ene søker om stønad, kan sosialtjenesten legge til grunn at den andre fullt ut forsørger barnet økonomisk. I samsvar med det som er sagt om opplysning av saken, kan sosialtjenesten be søker dokumentere det, dersom vedkommende gir opplysninger om at dette ikke er tilfellet.

Spørsmål nr. 203

Innlevert 31. januar 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 9. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Jeg viser til at statsråden i dag har fått oversendt planlovutvalgets første delinnstilling. I denne foreslås det regler for bedre samordning av innsigelsesbruken fra statlige organer overfor general og reguleringsplaner og frister for slike innsigelser i forhold til planprosessen. Stortinget har tidligere (mars 1998) vedtatt prinsippet om at dette bør gjennomføres.

Vil statsråden vurdere å løsrive denne delen av forslaget og raskt fremme forslag om å innføre slik samordning og tidsfrister?»

Begrunnelse:

26. mars 1998 vedtok Stortinget følgende forslag fra Høyre:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av plan- og bygningsloven med særlig sikte på å redusere og samordne ulike statlige etaters mulighet til å gripe inn i planprosessen. Formålet må være å øke det lokal selvstyret gjennom forenklet planprosess, redusert behandlingstid og en klargjøring av premissene for når statlige myndigheter kan gripe inn f.eks. gjennom en klarere definisjon av begrepet

«nasjonal interesse». Resultatene av gjennomgangen bør legges frem for Stortinget i løpet av stortingssejjonen 98/99.»

I tilbakemeldingen om forslaget i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for 1999 meldte Regjeringen at de ville sette ned et planlovutvalg og at gjennomgangen stortingsflertallet ba om ville bli integrert i mandatet for dette utvalget. I Stortinget har det vært et sterkt ønske om et raskt tempo i å styrke kommunalt selvstyre bl.a. gjennom å begrense innsigelsesretten for statlige myndigheter. Det er derfor etter undertegnede mening behov for å behandle denne delen av forslaget fra planlovutvalget uavhengig av de øvrige forslagene.

Svar:

Representanten viser til planlovutvalgets utredning, NOU 2001:7, der det foreslås å innføre regler for bedre samordning av statlige innsigelser og å innføre tidsfrister for disse. Hun spør om jeg vil vurdere å løsrive denne delen av forslaget og raskt fremme forslag om å innføre slik samordning og tidsfrister.

Bedre samordning av statlige innsigelser kan være aktuelt særlig i to relasjoner:

- mellom statlige organer
- i forhold til planprosessen i kommunen

Forskjellige statlige myndigheter kan komme med synspunkter eller innsigelser som vanskelig lar seg kombinere eller som i enkelte tilfeller står i direkte motstrid. Så lenge det ikke skjer en avklaring mellom motstridende statlige synspunkter i viktige planspørsmål, er det vanskelig for kommunen å fullføre planprosessen. Planlovutvalget har konstatert at slike forhold kan skape betydelige frustrasjoner i kommunene.

Det kan være behov for å bedre samordningen av de statlige fagmyndighetene i denne typen situasjoner. Det vil kunne gi en tydeligere stat, noe som kan forenkle den kommunale planleggingen.

I forhold til planprosessen i kommunen, kan et viktig grep være at statlige fagmyndigheter konsentrerer mer av innsatsen mot planarbeidets innledende fase. Planlovutvalget mener at behovet for innsigelser kan reduseres dersom ulike statlige (og andre) interesser blir trukket inn allerede når planens rammer defineres og vegen for det videre planarbeidet bestemmes. Utvalget viser til erfaringer fra det såkalte «Grenlandsprosjektet», som kan se ut til å underbygge denne antakelsen (NOU 2001:7, kapittel 13.2.7).

Fristen for å fremme innsigelse er i dag før planforslaget vedtas av kommunen. Planlovutvalget mener at mange innsigelsessaker er av en slik art at en kan sette nye frister for å påskynde framdriften i sakene.

Fristregler for innsigelsessaker vil kunne knyttes til hele prosessen under ett, eller bare utvalgte deler av prosessen, ifølge utvalget.

Jeg er enig i at det er behov for bedre samordning av statlige interesser og å sørge for at statlige myndigheter deltar aktivt og tidlig i planprosessene etter plan- og bygningsloven. Dette er ett av de spørsmål jeg med grunnlag i planlovutvalgets første delutredning, vurderer å sette i gang et arbeid på. Jeg vil imidlertid først avvente resultatene av den høring som nå skal gjennomføres.

Spørsmål nr. 204

Innlevert 31. januar 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 9. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Ifølge budsjettproposisjonen (2000-2001), skal 5,7 mill. kroner overføres fra post 60, regionale kulturminnetiltak til det generelle rammetilskuddet til fylkeskommunene under Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

Hvor kan en finne igjen dette beløpet på nevnte budsjett, og er midlene overført til det generelle rammetilskuddet til fylkeskommunene?»

Begrunnelse:

Jeg viser til Stortingets spørretime 24. januar i år der jeg stilte spørsmål om den nye budsjettordningen på dette området. Jeg viste bl.a. til et brev/saksframlegg fra Buskerud fylkeskommune (06.11.2000, fylkeskultursjefen), der det sies at de nevnte midler, 5,7 mill. ikke finnes igjen i Kommunal- og regionaldepartementets budsjettproposisjon. Jeg ber om at statsråden redegjør for hvordan denne saken står, da jeg ikke fikk svar på tilsvarende spørsmål i spørretimen 24. januar.

Svar:

Regjeringen vil styrke det kommunale miljøvernarbeidet ved å gi kommunene økt ansvar og myndighet innenfor miljøvernpolitikken. Det skal settes i gang konkret arbeid med å overføre ansvar og myndighet bl.a. på kulturminnefeltet. Det er en viktig

målsetting for Regjeringen å forenkle budsjettstrukturen og øke rammeoverføringene til kommunene, og en rekke øremerkede bevilgninger er derfor overført til rammetilskuddet eller til kommunenes frie midler.

Som ledd i dette arbeidet ble kap. 1429, post 60 Regionale kulturminnetiltak redusert med 5,7 mill. kroner i Miljøverndepartementets budsjett for 2001. Slike beløp går ikke fram i de frie midlene til kommunene. Beskrivelsen i Miljøverndepartementets budsjettproposisjonen på dette punktet kan derfor misforstås.

Som jeg nevnte i mitt svar i spørretimen den 24. januar i år, innebærer omleggingen i årets budsjett, at fylkeskommunene har fått mindre øremerkede midler til fordeling, mens Riksantikvarens tilskudd til tiltak har økt betraktelig. Totalt sett har altså midlene til kulturminnevern økt for 2001. Jeg vil på nytt understreke at det er viktig å finne rasjonelle og enkle måter å fordele midlene på som er tilpasset oppgavefordelingen. Jeg vil bidra til at fordelingen av årets midler til eiere av kulturminner skjer mest mulig effektivt i tett samarbeid med fylkeskommunene.

Spørsmål nr. 205

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 7. februar 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Av St.prp. nr. 6 for 1998-1999 (Veterinæravtalen), framgår det klart at Norge kan ta i bruk sikkerhetsklausulen i EØS-avtalen og gjøre ensidige vedtak som kan medføre stans i handel når dette vurderes som nødvendig av hensyn til folke- eller dyrehelsen.

Hvilket risikonivå og hvilke faglige råd mener landbruksministeren er nødvendig før det er grunnlag for å ta sikkerhetsklausulen i bruk?»

Begrunnelse:

St.prp. nr. 6 for 1998-1999 sier følgende: «Dersom folke- eller dyrehelsen settes i fare, kan Norge ta i bruk sikkerhetsklausulen og gjøre ensidige vedtak som kan medføre stans i handel når dette vurderes som nødvendig. Dette er en videreføring av dagens bruk av sikkerhetsklausulen, jf. EØS-avtalens vedlegg I, kap. I pkt. 9. Det foreligger ingen formelle kriterier for bruk av sikkerhetsklausulen, men det forutsettes at denne skal brukes aktivt. Eksempler på EUs bruk av sikkerhetsklausulen er vedtak gjort med hensyn til BSE i Storbritannia, smittsom lakseanemi i Norge, reker fra Bangladesh og levende svin fra Nederland». (Side 18, 2. spalte)

Videre sies det: «I den gjeldende EØS-avtalens vedlegg I er det nasjonale myndigheter i EFTA/EØS-landene som avgjør om det er nødvendig å ta i bruk sikkerhetsklausulen på det veterinære området. Dette følger av nr. 9 i innledningen til kap. I i vedlegg I til EØS-avtalen. EFTAs overvåkingsorgan kan vurdere om bruken av sikkerhetsklausulen er i samsvar med EFTA-landenes forpliktelser etter avtalen, men nasjonale vedtak om å bruke sikkerhetsklausulen er ikke gjenstand for noen godkjenning, slik som i EU-systemet». (Side 21, 1. spalte)

Svar:

Jeg viser til spørsmålet fra representanten Enoksen, der han spør om hvilket risikonivå, og hvilke faglige råd jeg mener er nødvendig før det er grunnlag for å ta sikkerhetsklausulen i bruk.

Med tilstrekkelig faglig begrunnelse er det mulig å innføre importforbud. Dette er i tråd med både EØS-avtalen og WTO/SPS-avtalen. Slik faglig begrunnelse foreligger etter min oppfatning ikke i dag når det gjelder BSE med hensyn på import av storfe fra EU-land unntatt Storbritannia og Portugal. Dette standpunktet støttes av de norske ekspertene på Veterinærinstituttet og av EUs vitenskapelige styringskomite (SSC). Begge faginstansene har konkludert med at den risiko som måtte være for folke- og/eller dyrehelsen blir tilstrekkelig ivaretatt med de tiltak som vi har iverksatt. EUs vitenskapelige styringskomite er sammensatt av de fremste ekspertene i Europa, og den knytter til seg ytterligere ekspertise når den mener det er nødvendig. I sin seneste rapport på området har de bl.a. vist til at professor Martha Ulvund, Norges veterinærhøgskole, har vært bidragsyter. Veterinærinstituttet har også betydelig kompetanse når det gjelder spørsmål knyttet opp til overførbare spongiforme encefalopatiser (scrapie, BSE m.fl.).

Det er de nasjonale myndigheter som vurderer og eventuelt tar i bruk sikkerhetsklausulen. Bruk av sikkerhetsklausulen utløser bestemte prosedyrer, jf. den reviderte avtalens vedlegg I kap. I nr. 3 i Innledende del (jf. St.prp. nr. 6 for 1998-99 s. 21 og s. 41). Ved bruk av sikkerhetsklausulen mot EU har Norge plikt til straks å underrette EU (representert ved Kommissjonen) og EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om planlagte tiltak. Er Kommissjonen uenig i bruken av

sikkerhetsklausulen, kan den kreve at det holdes konsultasjoner med sikte på å finne egnede løsninger.

Skulle det oppstå uenighet mellom partene, for eksempel om berettigelsen av tiltaket, kan hver av dem bringe saken inn for EØS-komiteen. I EØS-komiteen gjelder det vanlige prinsippet om enstemmige beslutninger. Oppnås ikke enighet, kan EU treffe egnede tiltak. Slike tiltak som reaksjon på bruk av sikkerhetstiltak skal begrenses til det som er strengt nødvendig for å avhjelpe situasjonen.

Fire EU-land, Spania, Italia, Østerrike og Hellas, har iverksatt ensidige forbud mot import fra land som har hatt mye BSE. SSC har uttalt at det ikke er vitenskapelig grunnlag for å sette i verk slike tiltak, da andre, mindre drastiske tiltak vil ha samme virkning. De tiltakene de foreslår er i overensstemmelse med de

tiltakene Norge har iverksatt. EU-kommisjonen har på denne bakgrunn bedt de angjeldende land om å oppheve sine unilaterale tiltak snarest. Etter det jeg kjenner til har de fleste landene opphevet sine forbud mot levende storfe, samt sæd og embryo av storfe.

Det vil være umulig på det nåværende tidspunkt å si noe om når jeg vil ta i bruk sikkerhetsklausulen i fremtiden. Grunnlaget er imidlertid som nevnt tidligere, at folke- eller dyrehelse står i fare, og denne risikoen ikke kan reduseres tilstrekkelig med andre virkemidler. I løpet av 2000 har jeg brukt sikkerhetsklausulen i alt 11 ganger både mot land innen EU og mot tredjeland. Felles for disse tilfellene har vært at det har dreid seg om smittsomme sykdommer som truer folke- eller dyrehelse, hvor det ikke er mulig å sette inn slike kompensatoriske tiltak som vi gjør i forhold til BSE. Jeg mener dette viser at sikkerhetsklausulen er brukt aktivt.

Veterinærinstituttet uttaler at risikoen for å bli smittet og utvikle ny variant av Creutzfeldt Jakobs sykdom ved å spise kjøtt produsert i Norge, er ekstremt liten. Ut i fra de faglige råd jeg har fått, mener jeg at vi med dette har iverksatt de nødvendige tiltak for å ivareta folke- og dyrehelse i Norge.

Spørsmål nr. 206

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Svein Ludvigsen

Besvart 9. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Stortinget har prioritert rehabilitering, og opptreningsinstitusjonene skal inngå i behandlingsskjeden. Nye refusjonssatser slår svært uheldig ut geografisk, og Nord-Norge kommer desidert dårligst ut. Nord-Norges Kurbad, den største gruppe 1-institusjonen i Nord-Norge som står for ca. 50 % av kapasiteten, får refundert 681 kr/døgn, mens tilsvarende institusjon på Østlandet får 907 kr.

Vil statsråden gjøre noe for å sikre tilbudet i nord, og endre refusjonssystemet slik at institusjoner ikke blir nedlagt?»

Svar:

Fram til i år har finansieringssystemet vært slik at opptreningsinstitusjonene har fått en fast bidragssats fra folketrygden pr. kurdøgn. I tillegg kunne institusjonene kreve en egenandel av pasientene for å dekke sine kostnader. Siden det er store ulikheter i institusjonenes kostnader, ble resultatet at egenandelene varierte sterkt, fra 195 kroner til 626 kroner pr. døgn.

Med virkning fra 2001 ble dette endret. Viktigste i så henseende var at egenandelene ble harmonisert, og samtidig redusert fra et gjennomsnitt på 220 kroner pr. døgn til 190 kroner pr. døgn. Dette innebærer en økning i statens finansiering på om lag 24 mill. kroner. Hensikten med dette er å gi bedre utgiftsskjerming for personer med kronisk sykdom eller funksjonshemming. Institusjonene kan ikke lenger fastsette egenandeler ut fra kostnader, ut over den maksimalsats Stortinget har vedtatt. Siktemålet med finansieringsordningene er at institusjonene skal gis like vilkår for å yte et godt tilbud til pasientene.

Institusjonene har imidlertid fortsatt ulike kostnader, noe som blant annet skyldes varierende gjeldsbelastning. Til dekning av disse kostnadene yter staten støtte ved bidrag fra folketrygden. Bidragssatsen er fastlagt for den enkelte institusjon, med utgangspunkt i anslag for deres kostnader. Stortinget har sluttet seg til å legge kurdøgnpris for den enkelte institusjon i 2000 til grunn for kostnadsanslagene, og dermed for bidragssatsen for 2001. Bidragssatsen ble økt med 2 prosent i forhold til 2000.

Nord-Norges Kurbad har etter dette kommet ut med den laveste kurpris blant sammenlignbare opptreningsinstitusjoner. Dette er ikke et resultat av forskjellsbehandling, men tvert i mot av at institusjonene er behandlet likt, basert på de nevnte kostnadsanslag. Jeg har registrert at institusjonen selv ikke anser bidragssatsen tilstrekkelig til å sikre videre drift, og kan opplyse at departementet er i dialog med Nord-Norges Kurbad om særskilte forhold knyttet til deres økonomiske situasjon.

Når det gjelder rehabiliteringstilbudet i Nord-Norge, er dette generelt ikke dårligere enn resten av

landet. Valnesfjord helsesportsenter blir i all hovedsak benyttet av brukere fra Nord-Norge. Fylkeskommunene i Nord-Norge har vært aktive når det gjelder å bygge opp rehabiliteringstilbud. Det ble bevilget særskilte øremerkede midler til rehabilitering fra 1994 til 2000. Fra 2001 er midlene lagt inn i rammen til fylkeskommunene. Fra 1994 til 1998 ble de øremerkede midlene fordelt etter søknad til ulike tiltak. I denne perioden fikk fylkeskommunene i Nord-Norge tildelt et høyere beløp enn det en fordeling etter objektive kriterier skulle tilsi. Dette innebærer at Nord-Norge har kommet godt ut sammenlignet med andre fylker når det gjelder statlige overføringer til rehabiliteringsformål.

Opptreningsinstitusjonene har tidligere hevdet at lavere egenandel vil føre til økt etterspørsel etter opphold og dermed bedre utnyttelse av kapasiteten og bedre inntjening. Det er for tidlig å vurdere denne effekten av endringene i systemet.

Det er flere institusjoner som har tatt kontakt med departementet fordi de opplever sin økonomiske situasjon som vanskelig. For inneværende år gir imidlertid ikke det vedtatte budsjett over kap. 2711, post 75 Opptreningsinstitusjoner grunnlag for en økning i bidragsatsene utover det som er nevnt foran.

Spørsmål nr. 207

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 9. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Stortinget har presisert behovet for å forsere arbeidet med å innhente nøyaktige kartdata, slik at korrekte elektroniske sjøkart kan utarbeides. Ved høstens budsjettbehandling ble bevilgningene til dette formålet redusert, med den følge at tilgjengelig kapasitet ikke kan nyttes fullt ut.

Vil Regjeringen i sitt forslag til revidert budsjett gi den nødvendige tilleggsbevilgning, slik at dette viktige arbeidet holder den tempoplan som tidligere er vedtatt?»

Begrunnelse:

Ifølge beregninger som er gjengitt i Budsjett- innst. S. nr. 9 kan nøyaktige elektroniske sjøkart bidra til at risiko for ulykker reduseres med opp til 40 %. De siste årene har vist hvor store konsekvenser skipshavari nær norskekysten kan få. Uavhengig av hva som har vært årsaken til de havarier vi har hatt, og som har skremt oss alle, må det være maktpåliggende for norske myndigheter at det fra statens side gjøres hva som er mulig for å forebygge havarier. Oppdaterte sjøkart er en del av dette arbeidet.

De bevilgninger som Stortinget gjennom de siste år har gitt, har vært basert på at tilgjengelig kapasitet skulle kunne nyttes fullt ut. Årets bevilgning er imidlertid for liten til full kapasitetsutnyttelse, og tidstap på grunn av reduserte bevilgninger i år, kan ikke tas igjen ved økte bevilgninger neste år.

Dersom ikke arbeidet med innhenting av nøyaktige oppmålingsdata skal bli skadelidende, er det nødvendig at Statens kartverk får signal om at nødvendige midler vil bli stilt til disposisjon i revidert budsjett. Det fremgår av statsrådets svar i flere spørretimer at også Regjeringen ser oppdaterte sjøkart som et vesentlig bidrag til å forebygge ulykker på kysten. Det er imidlertid ikke nok at Regjeringen ser og forstår problemet, det er nødvendig med konkret handling. Økende antall utenlandske sjøfolk ombord langs norskekysten medfører trolig økt fare for havari, dersom kartet ikke stemmer med terrenget. Sjøfolk som ikke er fortrolige med våre kystfarvann, med strøm og værforhold, er i enda større grad enn lokalkjente sjøfolk avhengige av nøyaktige sjøkart for å kunne navigere trygt.

Selv om det er losplikt i indre kystfarvann, har det vist seg at skip som ferdes i ytre led, gjerne ulovlig trekker inn i lospliktig sone når været blir ille. «HEDLO», som fremdeles står på skjæret utenfor Karmøy, er et eksempel på dette, så erfaringer fra de siste årene viser at vår kystovervåking ikke er god nok til å hindre

at skip uten los ulovlig ferdes i lospliktig område. Da må i det minste kartgrunnlaget for dem som ferdes langs vår kyst være oppdatert.

Svar:

Stortinget vedtok faktisk å øke innsatsen i budsjettet for 2001 til sjøkartlegging med 20 mill. kr. Den samlede innsats på sjøkartlegging økte med dette fra 100 til 120 mill. kr pr. år. Dette gjør det mulig å starte opp kartlegging fra fly i grunne områder, som sikrer raskere og mer nøyaktig dybdebestemmelse. Med den nye teknologien, vil det med en slik ramme allerede i 2003 foreligge ferdige digitale elektroniske sjøkart for strekningen fra svenskegrensen til og med Trøndelag.

Sjøkartverket har gjennom de senere år fått en gradvis økning av sine bevilgninger, og har utarbeidet planer for en fullføring i 2006. En slik fullføring vil ikke være avhengig av ytterligere forsering i år. Jeg vil understreke at jeg også er opptatt av å fullføre sjøkartleggingen langs hele vår langstrakte kyst innenfor de målsettinger som Stortinget har bedt om, og vil komme tilbake til dette i budsjettssammenheng.

Spørsmål nr. 208

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 9. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Helsetilsynet fattet 22. nov. 2000 vedtak om 30 apotekbevillinger. Apokjeden fikk 2 bevillinger mens GEHE, NMD, Holtung og Alliance Unichem fikk tildelt 7 bevillinger hver. Konkurransetilsynet har kommet frem til at Apokjeden har under 40 prosent markedsandel. Likevel synes det her å foreligge en klar forskjellsbehandling av Apokjeden.

Mener Regjeringen at forutsetningen om likebehandling er ivaretatt ved tildelingene i den første tildelingsrunden?»

Begrunnelse:

Jeg viser til komitémerknadene i Innst. O. nr. 52 (1999-2000) der det heter: «Komiteen ser behovet for at det ved vurdering av søknad om eierkonsesjon for apotek skal kunne legges vekt på konkurransemessige hensyn, slik at en unngår at en eier eller en kjede får en for dominerende stilling i markedet. Komiteen understreker imidlertid at apotekene i næringspolitisk sammenheng i størst mulig grad må underlegges de samme rammevilkår som annen næringsvirksomhet. Det overordnede redskapet i arbeidet med å skape sunne konkurranseforhold i apotekmarkedet vil derfor fortsatt være den alminnelige konkurranselovgivningen».

Ifølge Konkurransetilsynets uttalelse er det ingen konkurransemessig begrunnelse for å forskjellsbehandle Apokjeden slik det har skjedd i første konsesjonsrunde. Jeg ber derfor om departementets nærmere begrunnelse for de tildelinger som er gjort, og vil gjerne høre nærmere om også seinere tildelingsrunder vil følge det samme mønsteret.

Svar:

Jeg vil først bemerke at Apokjedens klage over Statens helsetilsyn sitt vedtak av 22. november om fordeling av apotekbevillinger nå er under behandling i departementet. Et av punktene i klagen omhandler betydningen av Apokjedens markedsandel. Inntil klagesaken er avgjort er det ikke riktig av meg å trekke noen konklusjoner om hvorvidt Apokjeden har blitt forskjellsbehandlet. Departementet vil innen kort tid komme med en avgjørelse i klagesaken.

I mellomtiden kan jeg imidlertid kommentere noe av bakgrunnen for tildelingsvedtaket av 22. november 2000.

Fordelingen av bevillinger i første konsesjonsrunde er et forhold som ble overlatt til Helsetilsynets skjønn, innenfor de rammene som departementet trakk opp i brev av 30. oktober 2000 og tidligere korrespondanse med Helsetilsynet. Departementets retningslinjer kan imidlertid ikke forstås slik at Apokjedens samarbeidspartnere automatisk skulle ha rett til like mange bevillinger som de andre aktørene, dersom markedsandelen falt til under 40 prosent.

Fordelingen av bevillingene måtte vurderes av Helsetilsynet med grunnlag i de konkrete forholdene på vedtakstidpunktet. I denne sammenheng ønsker jeg å vise til departementets uttalelse på side 2 i brevet av 30. oktober (min utheving): «Det må imidlertid vurderes om også søkere med tilknytning til Apokjeden AS bør få apotekkonsesjoner i denne første runden. Dette vil uten videre være aktuelt dersom kjeden ikke lenger anses for å ha en dominerende posisjon. Kjedens markedsmessige posisjon kan departementet ikke ta stilling til nå ettersom Konkurransetilsynets vurdering av markedet først vil foreligge kort tid før første konsesjonsrunde avholdes. Derfor er Apokjedens markedsmessige posisjon en av de problemstillingene som Helsetilsynet vil måtte ta stilling til i sin gjennomføring av konsesjonsrunden/ etableringspolitikken. Helsetilsynet må på dette punkt søke støtte i Konkurransetilsynets vurderinger».

Konkurransetilsynet fikk anledning til å vurdere Helsetilsynets tildelinger, og i brev av 20. november 2000 sies det at «etter Konkurransetilsynets vurdering er det derfor grunn til å anta at kjeden er kommet under en markedsandel på 40 prosent, men med en relativt liten margin». I fortsettelsen konkluderes det med at: «Gitt konsesjonstaket så mener imidlertid tilsynet at Apokjeden ikke bør prioriteres i første konsesjonsrunde dersom dette medfører at noen av de nye kjedene får redusert sitt antall». Dette synes å

fremstå som et uttrykk for at Konkurransetilsynet på dette tidspunktet var i tvil om Apokjedens evne til å dominere markedet faktisk var falt bort. Tilsynet synes å mane til en viss forsiktighet, og som følge av tilsynets særlige kompetanse på området bør denne type råd generelt ha betydelig vekt.

I tillegg til dette må det også tas med i betraktning at de beregningene av markedsandeler som NMD på grunnlag av sitt tallmateriale har foretatt, indikerer at Apokjeden har hatt en oppslutning på godt over 40 prosent i lang tid. Det er altså ulike oppfatninger av hvor stor markedsandel Apokjeden AS har og har hatt, noe som kan skyldes forskjeller i tallmateriale eller beregningsmetoder. Denne usikkerheten har antagelig også hatt betydning for Helsetilsynets skjønnsutøvelse i første konsesjonsrunde.

Jeg har ikke tatt standpunkt til hvilke retningslinjer som skal gjelde for senere konsesjonsbehandlinger. Dette vil jeg komme tilbake til i forbindelse med at den nye apotekloven trer i kraft 1. mars 2001.

Spørsmål nr. 209

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 12. februar 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«En familie med et sterkt handikappet barn har måttet sende barnet i institusjon. Familien hadde mens barnet bodde hjemme, fått innvilget søknad om spesialkjøretøy. De mistet retten til spesialkjøretøy, da barnet flyttet til institusjonen. Institusjonen disponerer ikke slikt kjøretøy.

Hvordan kan denne familien få beholde muligheten til å hente barnet hjem i helger, besøke familie andre steder i landet og reise på ferie med datteren?»

Svar:

Det kan ytes et rente- og avdragsfritt lån til bil fra folketrygden til funksjonshemmede barn for å avlaste familien, i tilfeller hvor barnets funksjonshemming medfører en særlig stor pleiebyrde, og derved bidrar til å hindre innleggelse i helseinstitusjoner.

Dersom barnet legges inn på institusjon er ikke vilkårene for stønad til bil lenger tilstede og det skal foretas et gjeldsoppgjør. Gjeldsoppgjøret skjer ved at det brukte kjøretøyet leveres inn til folketrygden.

Ifølge Rikstrygdeverket vil personer som er innlagt i langtidsinstitusjoner vanligvis få dekket sitt transportbehov av institusjonen. Barnebolig likestilles med institusjon. Kommunen plikter å sørge for trivselstiltak for institusjonsbeboere, herunder transport.

Det kan reises spørsmål om det er mulig å dekke transportbehovet for barnet i en tilvenningsperiode etter at det er lagt inn på institusjon. Jeg vil ta dette spørsmålet opp med Rikstrygdeverket.

Spørsmål nr. 210

Innlevert 1. februar 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 9. februar 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«En rekke skoler med videregående skoletilbud har ikke fått svar på sine godkjenningssøknader. En av dem er Nordborg videregående skole på Finnsnes. Den søkte 22.12.99 om godkjenning av omgjøring av VK2 helsesekretær til VK1 og VK2 hjelpepleier.

Hvor langt er saksbehandlingen kommet, og når kan skolen vente svar på søknaden?»

Begrunnelse:

Når en privat videregående skole som har vært etablert i en årrekke, søker om et nytt linjetilbud, som ikke vil medføre økning i det elevtall skolen har beveget seg innenfor de siste årene, burde en søknad kunne behandles raskt.

Statsråden skisserer i St.prp. nr. 1 at nye godkjenninger skal ikke ta særlig lengre tid enn et år når søknaden oppfyller krava - og «saker som gjeld endring i eller utviding av gjeldande opplæringstilbud, skal i dei fleste tilfella ta kortare tid.»

Svar:

Departementet har nå godkjent søknaden av 22.12.99 om ombytte av opplæringstilbud og økning i elevtallet ved Nordberg videregående skole. Saken har tatt noe tid da det var nødvendig å innhente ytterligere opplysninger om det var mulig å skaffe praksisplasser til det omsøkte tilbudet.

Dokument nr. 15:17

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 211

Innlevert 2. februar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. februar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Dagsavisen 31. januar 2001 påstår direktør Mæland i OBOS at Husbanken forlanger at de skal kaste ut flere barnefamilier ved omgjøring av utleieboliger til ungdomsboliger. Beboerne opplyser at sosialkontoret har gitt informasjon om at botilbudet de kan få er hospits for voksne og fosterhjem for barna. Dette er fullstendig uakseptabelt.

Hva vil statsråden gjøre i forhold til utsagnene om press fra Husbanken og med den akutte situasjonen for disse barnefamiliene?»

Begrunnelse:

Leilighetene var bygget som utleieboliger til ungdom i 1990. Husbankens regelverk da tilsa at beboerne skulle være under en viss alder. Imidlertid har ikke dette vært praktisert og vesentlig eldre leietakere har bodd i boligen i mellomtiden. Det går heller ikke fram av leiekontraktene at det er klausuler om fraflytting ved oppnådd aldersgrense på leieforholdet.

På direkte forespørsel til Husbanken bekrefter de at regelverket rundt de opprinnelige lån til dette prosjektet har retningslinjer om alder, men at det ikke har vært kontakt mellom Husbanken og OBOS om forståelsen av dette nå eller noe påtrykk fra Husbanken til å foreta utkastelse med begrunnelse i disse reglene.

I praksis betyr en utkastelse at noen yngre familier eller enslige kommer inn,- og at barn kastes ut. Dette bedrer ikke situasjonen for unge og vanskeligstilte. At nye familier og barn havner på gata er uakseptabelt og bare bekrefter behovet for en langt større beholdning billige utleieboliger til regulerte lave leier.

Det er kommunen som har ansvar for å tilby bolig, men statens regelverk rundt slike lån, husleieloven og statsrådets engasjement i boligsaken tilsier at det må reageres og at det må tas initiativ også fra statens side til å finne en akseptabel løsning på denne saken.

Svar:

Prosjektet som er omtalt i Dagsavisen ble sammen med en lang rekke andre utleieboligprosjekter på slutten av 1980-tallet og i begynnelsen av 1990-tallet fullfinansiert i Husbanken med 70 pst. oppføringslån og 30 pst. utleielån.

Ordningen med utleielån ble innført 1. juli 1987 og eksisterte fram til den ble avløst av en egen tilskuddsordning for utleieboliger i 1994. Utleielånet var et sentralt virkemiddel i en satsing for å få bygd flere utleieboliger for unge og vanskeligstilte. Formålet med ordningen var å skape et sosialt forsvarlig utleietilbud for vanskeligstilte på boligmarkedet blant ungdom, enslige, flyktinger og andre. Boligene skulle være et tilbud til grupper som i en viss livsfase ikke hadde inntekter til å kjøpe egen bolig, men som senere kunne være i stand til det. Det var forutsatt at boligene skulle være gjennomgangsboliger med begrenset

botid fra 3 til 5 år. Det ble i de generelle retningslinjene fra Husbanken ikke stilt krav om at beboerne skulle være under en viss alder ved innflytting eller at de måtte flytte når de nådde en bestemt alder. Utleielånet var rente- og avdragsfritt i 10 år.

Disse forutsetningene ble lagt til grunn for Husbankens lånetilsagn til utleieprosjektet på Stallerudlia i Oslo. Tilsagnet ble gitt 27.04.89 til Stiftelsen Utleieboliger i Oslo. Ifølge Husbanken ble det i tråd med forutsetningene ikke stilt krav fra Husbanken om aldersgrense i forbindelse med prosjektet. Husbanken opplyser imidlertid at det i lånesøknaden fra stiftelsen er oppgitt en aldersgrense på 30 år. Der- som det eksisterer en slik aldersgrense, er den i så fall nedfelt i stiftelsens egne vedtekter. Stiftelsen ble for øvrig underlagt OBOS Utleieboliger AS i fjor.

Jeg er helt enig med deg i at situasjonen som familiene har havnet i og at alternativene som tilbys dem, hvis det er riktig det som står i Dagsavisen, er uakseptable. I denne saken vil det være formålstjenlig om OBOS og Oslo kommune, som rette instanser, i fellesskap finner fram til løsninger for de av husstandene som ikke er i stand til å klare dette på egenhånd. Verken OBOS eller Oslo kommune har så vidt meg bekjent tatt saken opp med Husbanken, men Husbanken ville neppe hatt innsigelser mot en løsning som f.eks. innebærer at familiene får ny leiekontrakt, selv om det generelle regelverket som nevnt setter begrensninger når det gjelder botid. Denne regelen har jo som det framgår av artikkelen vært omgått tidligere. Jeg kan derfor ikke se at det foreligger noe press fra Husbanken i denne saken.

Dersom en forlengelse av leiekontrakten av en eller annen grunn er vanskelig å få til, kan flere løsninger tenkes. Kommunen kan f.eks. tilby lån og tilskudd slik at familiene kan etablere seg i egen bolig. Siden det her dreier seg om barnefamilier med lav inntekt antar jeg at de kan få bostøtte. Dersom betalingsevnen er så dårlig at lån ikke kan betjenes, kan kommunene tilby kommunal utleiebolig, eller hjelpe husstandene med å skaffe utleiebolig på det private utleiemarkedet som kommunen evt. kan garantere for.

Spørsmål nr. 212

Innlevert 2. februar 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 12. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Ved etableringer av rovdyrsoner og rovdyrangrep på land har det i mange år vært gitt erstatning til berørte parter, som har mistet eller fått begrenset sitt utkomme. Dessverre ser det ut til at berørte parter til rovdyrplager i og ved sjø ikke har fått erstatninger for tap av utkomme, på linje med den man finner ved rovdyrplager på land.

Har statsråden sett denne forskjellsbehandlingen, og vil statsråden utrede spørsmålet om erstatninger ved reduserte inntekter på grunn av rovdyrplager til sjøs?»

Begrunnelse:

I 1979 ble det etablert et naturreservat og landskapsverneområde i Froan. Dette har ført til at kystselbestanden i dette området har økt enormt. Kystselen er et glupsk rovdyr som utgjør en stor trussel mot fiskebestandene. Denne ukontrollerte veksten i kystselbestanden har ført til at fiskebestandene i området er kraftig desimert. Særlig har reduksjonen vært for den i dette området viktige seibestand.

Som følge av at selen har spist eller jaget vekk seien fra områdene i og ved Froan verneområde, har fiskerne fått redusert sine fangster betydelig. Denne store inntektssvikten er en direkte følge av at man ikke har gjennomført seljakt i området, siden dette er i strid med vernebestemmelsene for Froan naturreservat og landskapsverneområde. Man kan derfor uten store utredninger slå fast at veksten av kystselbestanden i området er en direkte konsekvens av etableringen av verneområdet. Fylkesmannens miljøvernnavdeling i Sør-Trøndelag har for øvrig ikke foretatt en evaluering av dette verneområdet, noe som var forutsetningen for opprettelsen i 1979.

Fiskerne, representert ved Sørburøy Fiskarlag, har lenge kjempet for at de berørte fiskerne skal få erstatning for tapte inntekter pga. at det viktige seifisket er mest borte. Både Fylkesmannen og Miljøvern-direktoratet har avvist kravet om erstatning, da det etter deres syn ikke foreligger lovhjælp for slik erstatning.

Det er ingen prinsipielle forskjeller mellom kystselens angrep på fiskebestandene og landrovdryrenes angrep på husdyr og spesielt jakttyr som hjort, rein og elg.

Selv om ingen eier fisken før den er fanget, er deltagelsen i fisket sterkt regulert og avgrenset til særskilte aktører, og likhetstrekkene med husdyr er mange. Det vil derfor ikke være unaturlig å sidestille fiskerne og bøndene i erstatningssammenheng. Det må derfor etableres ordninger for erstatninger til fiskere som rammes, når kystselen har desimert grunnlaget for inntektene deres.

Staten har i alle tilfelle opphøyet seg til forvalter og regulator for både landrovdryrene og sjørovdryrene. Med dette ansvaret følger det også at når man pga. restriksjoner på jakt og fangst av rovdryrene, både til sjøs og lands, får uheldige konsekvenser for hovedinntektene til berørte parter. Derfor må staten erstatte dette tapet, siden det er en direkte følge av statens inngripende rolle.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet dithen at det dreier seg om erstatninger ved reduserte inntekter på grunn av rovdryrplager til sjøs generelt, selv om begrunnelsen i hovedsak er knyttet til verneområder - spesielt til Froan. Jeg vil derfor innledningsvis omhandle problemstillingen generelt, for så å redegjøre for situasjonen knyttet til Froan.

Jeg ser det som viktig i denne sammenheng å understreke at tilstedeværelse av rovdryr er en naturlig tilstand som ikke i seg selv gir grunnlag for utarbeidelse av erstatningsordninger. Det er flere arter, herunder rødlistearter, som innvirker negativt på næringsvirksomhet uten at det er etablert offentlige erstatningsordninger av den grunn. Unntaket er erstatningsordningene for rovdryrskader på bufe og tamrein gitt i medhold av viltloven.

I forbindelse med lovfesting av retten til rovviltterstatning gjennom egen bestemmelse i viltloven i 1999, ble det nøye vurdert hvilke husdyrarter som skulle omfattes av erstatningsordningen. En rekke husdyrarter og arter i oppdrett, slik som hjort, ble vedtatt ikke å innlemmes i ordningen. Samtidig lå det til grunn at de rovviltartene som utløser rett til erstatning både må gjøre betydelig skade på bufe eller tamrein og ha en bestandssituasjon som krever særskilte hensyn for å kunne opprettholde levedyktige bestander i Norge. I dag gjelder dette de fire store rovdryrene gaupe, jerv, bjørn og ulv, samt kongeørn. Stortinget har således ved denne lovfesting gjort unntak fra prinsippet om at tilstedeværelse av rovdryr ikke utløser erstatning, men samtidig basert unntaket på strenge kriterier både hva angår rovvilt- og husdyrarter som omfattes av forskriften.

Jeg vil presisere at det i de vurderinger som er gjort i forbindelse med nevnte erstatningsordning, hele tiden er forholdet til tap av husdyr som er vurdert. Dette er et prinsipielt viktig skille i forhold til den problemstillingen som reises i spørsmålet fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen, der det er snakk om rov på viltlevende byttedyr, i dette tilfellet fisk.

Når det gjelder forholdet til verneområder, vil jeg vise til St.meld. nr. 43 (1998-99) Vern og bruk i kystsona, som Stortinget har gitt sin tilslutning til. I meldingen legges det til grunn at kystsonen innehar tilstrekkelig sjøareal både for utvikling av næringsaktivitet knyttet til fiskeri, havbruk og tang- og tarehøsting og til vern av områder i sjø og på land. Det er som det fremgår av meldingen, aktuelt å verne bare en liten del av det totale arealet i kystsonen i medhold av naturvernloven. Like fullt vil vern etter naturvernloven være et viktig bidrag til å oppfylle norske forpliktelser om bevaring av biologisk mangfold. I en stadig mer intensivt utnyttet kystsona er det også av stor verdi å beholde et nettverk av referanseområder med minst mulig grad av inngrepspåvirkning. I referanseområder som vernes etter naturvernloven, kan det være aktuelt å forby jakt på sel, i likhet med andre arter som ellers er jaktbare.

Verneområdene i Froan, som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, er eksempel på et slikt referanseområde. Fredningsformålet for verneområdene i Froan er å "verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap". Selartene utgjør således en vesentlig del av verneformålet for verneområdene i Froan. Samtidig åpner kap. VII i verneforskriften for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for regulering

av bestanden av arter som kan forstyrre den naturlige balansen i området, herunder kontrollert desimering av sel.

Froan er et viktig ynglehabitat for begge kystselartene i Norge, og selene gis i naturreservatet i første rekke vern mot forstyrrelse i den kritiske dieperioden. Utenom denne perioden er selene mindre stedbundne og kan jaktes utenfor grensene for reservatet. Dette gjelder i særlig grad havert hvor de fleste dyrene forlater Froan rett etter at dieperioden er slutt. Samtidig viser gjenfangst av sel merket med tradisjonelle selmerker at begge artene er tilgjengelig for jakt utenfor verneområdene.

Overvåking viser at bestanden av steinkobbe i Froan trolig er i vekst, med en økning om lag like rask som for andre steinkobbekolonier i Sør-Norge. Bestanden av havert i Midt-Norge synes også å være økende, men bestanden i Froan øker langsommere enn andre havertbestander i denne delen av landet. "Froan-bestandene" av begge arter er inkludert i beregningsgrunnlaget for kvotefastsettelse. Den likevektsbeskatningen som det er lagt opp til på landsbasis, tar således høyde også for sel i verneområder.

I begrunnelsen for spørsmålet henvises det til tapte inntekter i forbindelse med seifisken i Froan. Til det vil jeg bemerke at haverten er tallrik i Froan bare i forbindelse med kasteperioden (medio september - medio november), som er en periode med begrenset næringssøk. I tillegg synes det som om havert bare i liten grad tar sei, men dette er foreløpig dårlig undersøkt. Når det gjelder steinkobbe, er den som det fremgår ovenfor mer stasjonær. Sei utgjør imidlertid kun ca 10 % av steinkobbens diett, altså ikke noen dominerende andel.

Til slutt vil jeg peke på at sektorenes ansvar for å bidra til en bærekraftig utvikling, innebærer at fiske-
rinæringen i likhet med andre næringer, må tilpasse

sin ressursutnyttning til naturens rammevilkår. På bakgrunn av betraktningene ovenfor, anser jeg det ikke for en aktuell problemstilling å utrede spørsmålet om erstatninger knyttet til selens predasjon på fiskebestandene, hverken generelt eller i verneområder spesielt.

Spørsmål nr. 213

Innlevert 5. februar 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 12. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Over 15 000 utdannede sykepleiere har ikke jobb i helsesektoren og alt for få ønsker å bli hjelpepleiere. De to største sykehusene i Oslo leide inn sykepleiere og leger for over 50 mill. kr. i 2000. Innleie er svært dyrt og skaper svært ulike lønns- og arbeidsforhold. Mangelen på fagfolk truer vedtatte helse reformer. Det trengs raske tiltak som kan settes inn i 2001.

Vil Regjeringen gjennom konsultasjonsordningen med KS ta initiativ til utarbeidelse av en forpliktende rekrutteringsmelding for helsepersonell?»

Svar:

Etter avtale med arbeids- og administrasjonsministeren vil jeg besvare ovennevnte spørsmål, siden det hovedsakelig berører mitt ansvarsområde.

Innleie av sykepleiere og leger gjøres av sykehus ut fra flere formål. Det ene er å dekke opp for stillinger som står ledige over tid. Det andre er for å ta unna ventelister eller for å organisere spesielle behandlingsformer på en effektiv måte. Mulighetene til innleie gir større fleksibilitet for arbeidsgiver.

Ifølge Aetats oversikter finnes det mange ledige sykepleierstillinger. Jeg er også gjort kjent med at rekruttering til opplæring på videregående nivå innen helse- og sosialfag er synkende. Regjeringen har derfor satt i verk en rekke rekrutterings- og stabiliseringstiltak. Disse er omtalt i St.prp. nr. 1 (2000- 2001). Til sammen utgjør personelltiltakene over 40 millioner kroner dette året. Flere av tiltakene gjennomføres i samarbeid med arbeidsgiversiden, som i dette tilfellet hovedsakelig er kommuner og fylkeskommuner. Sentrale tiltak for å øke tilgangen på sykepleiere er bl. a. økning i antall studieplasser, desentralisert

utdanning, rekruttering fra utlandet og faglige oppgraderingskurs for dem som ikke har vært yrkesaktive på en stund.

Når det gjelder andre grupper pleiepersonell, videreføres bl.a. kvalifiseringstiltak for ufaglærte og etter- og videreutdanningstilbud for personell med videregående opplæring. Disse tiltakene ser ut til virke rekrutterende og bidrar samtidig til større stabilitet i ansettelsesforhold.

Når det gjelder Opptappingsplan for psykisk helsearbeid, er tilgangen på kvalifisert personell vesentlig styrket. Fra 1998 til 1999 økte tilgangen på fagutdannet personell mer enn det den statlige økningen i tilskudd skulle tilsi.

I Handlingsplan for eldreomsorgen er målsettingen en vekst på ca. 12 000 årsverk i planperioden (1998 - 2001) i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det er etablert i overkant av 6000 nye årsverk i de to første årene i planperioden. Ifølge kommunale planer vil pleie- og omsorgstjenesten få en vekst på om lag 5 500 årsverk i 2000 og 2001. Totalt blir det en vekst på 11 500.

Vi er også rimelig i rute når det gjelder tilgang på personell for å gjennomføre Nasjonal kreftplan.

Det er fortsatt mangel på leger. Likevel er det ikke kritisk for gjennomføring av fastlegeordningen på landsbasis. De aller fleste kommunene har tilstrekkelig kapasitet til å gi befolkningen et tilfredsstillende fastlegetilbud. Den fremtidige økningen i årlig tilgang på leger er imidlertid så stor at fastlegeordningen kan komme på plass i alle kommuner i løpet av 2-3 år.

De ulike tiltakene bidrar til at vi er i stand til å gjennomføre vedtatte helsereformer i den takt Stortinget har vedtatt.

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2001 vedtok Stortinget følgende:

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en ny handlingsplan med ytterligere rekrutterings- og stabiliseringstiltak for sykepleiere og annet helsepersonell samt tiltak for å fremme mer fleksibel arbeidsdeling mellom personellgrupper. Handlingsplanen må også inneholde tiltak for hvordan man får flere utdannede sykepleiere tilbake til sykepleieryrket.

I løpet av 2001 vil Regjeringen vurdere eventuelle justeringer av de tiltak som er iverksatt. Dette skjer i samarbeid med arbeidsgiversiden. Tiltak for 2002 vil Regjeringen komme tilbake til i 2002.

Spørsmål nr. 214

Innlevert 5. februar 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 15. februar 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Matvaretrygghet, dyrehelse og dyrevern er tre meget aktuelle tema i den politiske debatten. Det vises til f.eks. kugalskap, rovdyrdebatt, transport av dyr og reindrift.

Mener statsråden at det da er forsvarlig at Norges veterinærhøgskole som er den fremste institusjon for forskning på disse fagområdene og utdanning av fremtidens veterinærer, i de senere årene har hatt en 30% realnedgang i sine budsjett til tross for utvidede oppgaver slik at disse viktige forskningsrådene nå trues med nedlegging?»

Begrunnelse:

Norges veterinærhøgskole sine overordnede mål er å bidra til at Norge har en sunn dyrebestand, at det drives et etisk og miljømessig forsvarlig dyrehold, at mat og forvarer er trygge og at mennesker vernes mot sykdommer som kan overføres fra dyr og dyreprodukter. I de siste tiårene har Norges veterinærhøgskole hatt en reell nedgang på 30% i overføringene via statsbudsjettet. Ingen andre universiteter eller høgskoler har hatt en tilsvarende nedgang.

Veterinærmedisinske problemstillinger er uten tvil av stor samfunnsmessig og politisk interesse, og har i de siste år hatt betydelig dekning i media, både nasjonalt og internasjonalt. Noen utvalgte og høy-fokuserte områder er kugalskap, reindrift, fangst på sjøpattedyr og rovdyrproblematikken.

Norges veterinærhøgskole er den viktigste institusjonen som driver forskning på de såkalte prion-sykdommene. Avdelingene for patologi og Småfeforskning som stiller med disse problemene holder til i trange og lite egne lokaler og har vært pålagt sterke innsparinger. Dette står i sterk kontrast til den vektleggingen som prionsykdommene burde ha. Alle ønsker å forebygge disse fryktede prionsykdommene, både for dyr og mennesker. Skal spredning forhindres må myndighetene være villige til å opprettholde og videreutvikle den veterinærfaglige kompetansen, derfor må bevilgningene økes.

I mange år har problemene i den samiske reindriften i Finnmark vært gjenstand for stor mediadekning, oppslag om sultedød, overbeiting og dyremishandling ha florert i media. Det drives reindrift i om lag 140 kommuner i Norge, 70% av de omlag 180 000 reinene finnes i Finnmark. Selv om reinen lever fritt, er den å regne på linje med andre husdyr, og Norges veterinærhøgskole har som et av sine ansvarsområder å drive forskning på helse og sykdom hos tamrein. Institutt for arktisk veterinærmedisin i Tromsø har dette som sitt fremste strategiske satsingsområde. Instituttet er, til tross for den voldsomme interessen i samfunnet, pålagt sterke krav til innsparing.

Vi er blant de få land som driver tradisjonell fangst på hval og sel. Norges veterinærhøgskole har i dag forskere som er i fremste rekke internasjonalt når det gjelder kompetanse på fangst av sjøpattedyr, herunder dyrevernmessige forhold. Med den rådende økonomiske situasjonen ved Norges veterinærhøgskole er det stor fare for at dette fagområdet kan ble en salderingspost. Det er svært betenkelig hvis Norges veterinærhøgskole ikke skulle inneha kompetanse på de dyrevernmessige aspekter vedrørende fangst på sjøpattedyr i fremtiden.

Forskerne ved Norges veterinærhøgskole innehar stor kompetanse når det gjelder forskning på ulike rovdyrarter, som ulv, gaupe, bjørn og jerv.

Veterinærmedisinske problemstillinger er høyt fokuserte i det norske samfunnet, i EU og verden for øvrig. Med den økte handel med dyr og dyreprodukter, og samfunnets økende interesse i etiske, miljømessige og helsemessige spørsmål, er det ingenting som tyder på at veterinærmedisin ikke vil være et svært viktig fagområde også i fremtiden. Det burde være politisk vilje til å sikre Norges veterinærhøgskole de nødvendige midler for å ivareta matvaresikkerhet, dyrehelse og folkehelse.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Steinar Bastesen er stilt til landbruksministeren, men Norges veterinærhøgskole hører inn under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, og jeg tillater meg derfor å svare på spørsmålet.

Norges veterinærhøgskoles formål er å være en vitenskapelig høgskole på høyt nivå som arbeider for å fremme et etisk forsvarlig dyrehold, en sunn dyrebestand og hygienisk og kvalitativt gode næringsmidler for mennesker og dyr. Norges veterinærhøgskole skal ivareta et nasjonalt ansvar for utdanning av veterinærer og dyrepleiere, og høgskolen har et spesielt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning på det veterinærmedisinske fagområdet. Norges veterinærhøgskole har også viktige oppgaver innenfor anvendt forskning og oppdragsvirksomhet.

De senere årene har matvaretrygghet, bioteknologi og havbruk vært satsningsområder for grunnforskningen ved veterinærhøgskolen. Forskningen på disse områdene omfatter også brukerrettet forskning og oppdragsvirksomhet. Norges veterinærhøgskole har også registrert stor interesse for høgskolens forskning på effekter av miljøgifter og sykdommer som skyldes næringsmidler.

Det er et mål at studentgjennomstrømningen ved Norges veterinærhøgskole fortsatt holdes på et høyt nivå og at veterinærhøgskolen legger til rette for dette. Høgskolen må også legge vekt på å utvikle gode etter- og videreutdanningstilbud på fagområdet, og holde oppe og utvikle videre sitt gode internasjonale engasjement.

Norges veterinærhøgskole har siden 1989 tatt opp 15 studenter årlig til studium i Storbritannia og Sverige i tillegg til det ordinære opptaket ved høgskolen. Det har etter at Norges veterinærhøgskole ble overført til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets forvaltning i 1997 vært gitt særskilt kompensasjon for endringer i valutakurser og andre spesielle forhold i forbindelse med denne ordningen. Ordningen er nå under avvikling, og det legges opp til at de innsparte midlene skal nyttes til tilleggskurs for kandidater med grunnutdanning fra utlandet slik at de kan få autorisasjon i Norge.

Når det gjelder budsjettsituasjonen ved Norges veterinærhøgskole kan jeg opplyse at høgskolen har hatt en vekst i det ordinære driftsbudsjettet på om lag 17 prosent fra høgskolen ble overført til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1997 og fram til i år når delen som finansieres av inntekter er trukket fra. I denne perioden har prisstigningen innenlands vært på 10,9 prosent.

De siste årene har Norges veterinærhøgskole kommet i en situasjon der forbruket og aktiviteten ikke lenger dekkes av de budsjetttrammer høgskolen har til rådighet. Dette har ført til at høgskolen ved utgangen av 1999 sto med et akkumulert merforbruk på om lag 5 mill. kr. Norges veterinærhøgskole står derfor i en overgangsfase overfor en vanskelig driftssituasjon når forbruk og aktivitet skal tilpasses høgskolens økonomiske rammer.

Spørsmål nr. 215

Innlevert 5. februar 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 13. februar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Det vises til den pågående debatt om bruken av uranimert ammunisjon og brukens konsekvenser.

Hvor lenge kan slik ammunisjon lagres før den må tas i bruk eller destrueres, og eventuelt hvordan blir den destruert når den ikke kan lagres lenger?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 215 fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland om lagring og destruksjon av ammunisjon som inneholder utarmet uran.

Som jeg tidligere har redegjort for i Stortinget, benytter ikke det norske Forsvaret seg av denne ammunisjonsstypen. Utarmet uran brukes av noen ammunisjonsprodusenter til pilen i såkalt "pilammunisjon", på grunn av den ekstreme massetettheten i materialet. Pilammunisjon er panserbrytende ammunisjon med stor gjennomslagskraft. Det norske Forsvar bruker pilammunisjon, men med en pil bestående av wolfram (tungsten).

Ifølge Forsvarets eksperter er lagringstiden på pilammunisjon ca. 20-30 år, uavhengig av hvilket materiale som blir benyttet til pilen. De sårbare og lagringssensitive delene i pilammunisjon er kruttet og tennkjeden, ikke selve pilen.

Vi har pr. i dag ikke kjennskap til hvordan de land som bruker ammunisjon med utarmet uran destruerer denne.

Spørsmål nr. 216

Innlevert 6. februar 2001 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 16. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Hvordan vil helseministeren sikre finansiering av HMAS-behandling for kreftpasienter som kan ha nytte av slik behandling?»

Begrunnelse:

HMAS-behandling har av fagmiljøene etter flere studier ved regionsykehusene blitt anbefalt som livsforlengende eller helbredende behandling av kreftsyke på visse indikasjoner. Hittil har slik behandling blitt finansiert gjennom regionsykehusenes forskningsbevilgninger. Det er ikke rimelig at HMAS også i fortsettelsen skal finansieres over knappe forskningsbudsjetter, etter at dette av fagmiljøet blir ansett som etablerte deler av livsforlengende/helbredende behandling på visse indikasjoner.

Finansiering av HMAS-behandling kan f.eks. skje gjennom et økt basistilskudd eller gjennom.

Svar:

Regionsykehusene gis i dag et særskilt tilskudd, herunder til utprøvende behandling. Om lag 32 millioner kroner av bevilgningen øremerket forskning dekker utgifter i forbindelse med HMAS-behandling.

Departementet er gjort kjent med at fagmiljøene anser HMAS-behandling som etablert behandling ved enkelte sykdommer. Spørsmålet er derfor for det første om HMAS-behandling skal videreføres som forsøk, og da eventuelt for hvilke pasientgrupper, og for det andre hvordan utprøvende og etablert HMAS-behandling skal finansieres.

Høsten 2000 ba departementet Statens helsetilsyn om å vurdere status for flere typer utprøvende behandling som er finansiert over regionsykehustilskuddet. HMAS-behandling har vært prøvet ut ved forskjellige kreftformer. Tilsynet anbefalte at HMAS-behandling videreføres som utprøvende behandling som i dag, slik det framgår av Tilsynets utredning av høydosebehandling med autolog stamcellestøtte, men med unntak for Hodgkins sykdom ved visse indikasjoner.

Videre ba departementet Norsk Pasientregister (NPR) om å vurdere finansieringsgrunnlaget for HMAS-behandling. Norsk Pasientregister har ikke i dag opplysninger om de reelle kostnadene knyttet til slik behandling. Dette skyldes at det ikke finnes et standard obligatorisk kodeverk som kan benyttes for å registrere denne type behandling når det gjelder utprøvende behandling generelt, og derfor heller ikke for HMAS-behandling.

Fordi det foreløpig ikke er mulig å beregne reelle kostnader til HMAS-behandling som følge av manglende kodeverk, vil tilskuddet til HMAS-behandling ved regionsykehusene også for inneværende år finansieres over tilskuddet til forskning. Departementet vil fortsette arbeidet med å finne en hensiktsmessig måte å finansiere utprøvende behandlingsformer som etableres som en del av ordinær sykehusvirksomhet.

Spørsmål nr. 217

Innlevert 6. februar 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 15. februar 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«NATO opplyste i en pressemelding 18. januar 2001 at det lenge har vært kjent at det kan være spor av uran-236 og plutonium i utarmet-uran-ammunisjon. UNDP har opplyst at det er funnet uran-236 i materiale fra steder som ble beskytt av NATO under Kosovo-konflikten.

Hvor lenge har Regjeringen kjent til at disse ekstremt giftige stoffene har forekommet i utarmet-uran-ammunisjon, og hvilke grenseverdier mener Regjeringen er akseptable i denne sammenheng?»

Begrunnelse:

Utarmet uran inneholder i hovedsak U-238, men kan også inneholde spor av andre radioaktive isotoper. UNDP opplyste 16. januar at laboratorieprøver påviste U-236 i utarmet-uran-ammunisjon, funnet i områder som ble beskytt av NATO under Kosovo-konflikten i 1999. UNDP hevder at det er funnet så små mengder av dette, at det ikke foreligger noen økt fare i forhold til utarmet uran uten U-236. Men det opplyses også at de endelige vurderingene av dette gjenstår til alle prøvene er analysert.

I en pressemelding fra NATO 18. januar opplyses det at "It has been long established that there may be trace elements of U-236 and Plutonium in Depleted Uranium, which is a by-product of the nuclear industry". Plutonium er kjent som et av de mest radioaktive og farligste stoffene som finnes, og er dødelig selv i mikroskopiske doser.

I sin redegjørelse til Stortinget 18. januar la forsvarsministeren vekt på at utarmet uran er blant de minst radioaktive, av radioaktive stoffer en kjenner til. I redegjørelsen opplyses det ikke at utarmet-uran-ammunisjon også kan inneholde U-236 og Plutonium.

Svar:

FNs miljøprogram (United Nations Environment Program - UNEP) rapporterte 16. januar 2001 om forekomsten av uran-236 i ammunisjon med utarmet uran. Dette var helt nytt for meg og for regjeringen for øvrig. Det var ikke mulig å bringe på det rene hva disse opplysningene innebar før min redegjørelse for Stortinget 18. januar 2001.

Jeg ser det ikke som dramatisk eller kritikkverdig at vi ikke tidligere var blitt orientert om at det kunne være uran-236 og plutonium i utarmet uran. Forekomstene er så små at de ikke har hatt noen nevneverdig innvirkning på strålingsnivået fra DU-ammunisjonen.

I pressemeldingen fra NATO 18. januar 2001 står det blant annet: "It has been long established that there may be trace elements of U-236 and Plutonium in Depleted Uranium, which is a by-product of the nuclear industry. According to independent experts, however, the levels found are so low as to present no cause for concern." Det står også (med referanse til UNEP) "According to the laboratory the content of U-236 in the depleted uranium is so small that the radiotoxicity is not changed compared to DU without U-236." og (med referanse til en amerikansk rapport) "Tests on samples of DU showed that transuranic contamination added 0.8% to the radiation dose from DU. The report draws the conclusion that "the quantities are so small they add very little to the radiation dose from depleted uranium itself. Both DOE (US Department of Energy) and DOD (US Department of Defense) concluded that measures designed to protect personnel from the DU itself are more than adequate to protect them from the trace quantities of transuranics."¹

Plutonium gir fra seg alfastråling som ikke kan trenge gjennom huden. I likhet med uran, må plutonium i praksis absorberes i kroppen for å gi skadelige effekter. Skader etter eksponering skyldes i hovedsak deres radioaktivitet, og effekter etter eksponering vil normalt først oppdages lang tid etter at dette inntraff. Ved høyere eksponering vil det også oppstå giftvirkning av disse tungmetallene. Denne type eksponering bør derfor selvsagt unngås i den grad dette er praktisk mulig i en gitt situasjon.

Hvis en har like mengder utarmet uran og plutonium, vil strålingen fra plutoniumet være et par hundre tusen ganger mer intens enn strålingen fra uranet. Det eksisterer imidlertid en mengde stoffer med vesentlig høyere stråleintensitet enn plutonium. For øvrig inneholder DU langt fra like mengder med uran og plutonium. NATOs pressemelding snakker om noen få milliarddeler plutonium. Da gir selv to hundre tusen ganger mer intensitet en svært beskjeden stråleeffekt.

Jeg er heller ikke av den oppfatning at det er riktig å kalle uran-236 for "ekstremt giftig." Kjemisk sett er det ingen forskjell mellom de ulike isotopene. Uran-236 er derfor akkurat like giftig som naturlig, utarmet eller anrikt uran med tanke på tungmetallvirkninger osv. Når det gjelder radioaktivitet, er uran-236 mer radioaktivt enn uran-235 og uran-238, men vesentlig mindre radioaktivt enn plutonium-239, som er den mest vanlige plutoniumisotopen.

Sikkerhetskrav til beskyttelse mot radioaktivitet går på mottatt stråledose (uttrykt i sievert). Dette er et mål på forventet helserisiko ved strålingen. Det er dermed uinteressant hvor strålingen kommer fra (uran, plutonium eller andre stoffer), bare den ikke totalt sett overskrider gitte verdier. The International Commission on Radiological Protection har satt en grenseverdi på stråledosen til den alminnelige befolkningen på 1 mSv (millisievert, dvs. tusendels sievert) per år. For strålearbeidere, som er klar over risikoen, skal ikke gjennomsnittlig dose over fem år overskride 20 mSv per år, og ikke mer enn 50 mSv i et enkelt år. Til sammenligning er bakgrunnsstrålingen som vi alle utsettes for i størrelsesorden 2-4 mSv per år.

Arbeidstilsynet har senest i 1996 fastsatt "administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære". Her heter det at luft ikke skal inneholde mer enn 0,2 milligram uran per kubikkmeter. Det er ikke angitt norm for plutonium. The American Conference of Governmental Industrial Hygienists (ACGIH) Threshold Limit Value er for uran: 0,2 mg per kubikkmeter (som ovenfor), men tillater korttidseksposering for 0,6 mg/m³. Nivåene for plutonium er lavere og av de lavest mulige for alle radioaktive stoffer.

For øvrig anser jeg det som viktig at vi følger føre var-prinsippet i denne sammenhengen. Det betyr at vi skal være spesielt oppmerksomme på nye forskningsresultater eller vitenskapelige rapporter, slik som for eksempel den Verdens helseorganisasjon nå arbeider med. Vi vil selvsagt også iverksette de tiltak som Statens strålevern eller andre faginstanser tilrår i den aktuelle situasjon.

Foreløpig har ikke den type tiltak vært påkrevet,

fordi man som kjent ikke har kunnet påvise noen form for helseskadelige effekter av ammunisjon med utarmet uran.

¹ "Transuranics" er elementer med høyere atomnummer enn uran, dvs. elementer som i første rekke neptunium, plutonium og americium.

Spørsmål nr. 218

Innlevert 8. februar 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 16. februar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I forbindelse med visumsøknad hvor norsk statsborger har giftet seg med statsborger fra annet land, og for den saks skyld også i andre type saker, gis annen informasjon fra norsk utenriksstasjon om behandlingstid enn den informasjon som på senere tidspunkt gis av UDI.

Når det gis ulik informasjon av ulike instanser blir det vanskelig for søker å forholde seg til situasjonen. Hva vil statsråden gjøre for å sikre at systemet fungerer på ulike nivåer og i ulike ledd?»

Begrunnelse:

Ved forespørsel om behandlingstid til den norske ambassade i Ankara, Tyrkia fikk søker opplyst ved søknadsinnlevering at behandlingstid ville være maks 4 måneder. Saken har nå tatt 8 måneder, og er ennå

ikke ferdigbehandlet. Denne saken er heller ingen sak med spesielle problemer eller behov for dokumentasjon.

Situasjoner av denne type bidrar til ytterligere stress i en allerede presset situasjon, samtidig som det gir et inntrykk av at norske myndigheter mangler oversikt og styring.

Svar:

Regelverket om visum spenner over et vidt felt hvor det kan være innbyrdes forskjeller i saksbehandlingstid på de ulike typer visum. Det fremgår at den saken det her vises til gjelder visum i forbindelse med familiegjenforening. Dette er erfaringsmessig ofte ressurskrevende saker, da det i slike saker kan være nødvendig å verifisere dokumenter eller foreta andre undersøkelser før besøksvisum kan gis. I henhold til retningslinjer fra Utlendingsdirektoratet, skal søknader om visum, der det er inngått ekteskap mellom norsk og utenlandsk borger, i visse tilfeller sendes inn til behandling til Utlendingsdirektoratet. Dette gjelder blant annet for tilfeller der norsk borger har inngått ekteskap med tyrkisk borger. Søkere skal i slike tilfeller henvises til å fremme søknad om tillatelse i familiegjenforeningsøyemed fra Tyrkia, og avvente behandlingen av søknaden på vanlig måte. Den beregnede saksbehandlingstiden for denne prosessen, var satt til ca. 4 måneder fra saksopprettelse i direktoratet.

For å kunne forklare avviket mellom den estimerte saksbehandlingstiden og den saksbehandlingstid som Utlendingsdirektoratet (UDI) nå opplyser om, henviser jeg til mitt tidligere svar til spørsmål 189 fra representanten Hallgeir H. Langeland. Der viste jeg til at Utlendingsdirektoratet (UDI) er første instans ved behandling av en rekke søknader, herunder søknader om familiegjenforening. Saksbehandlingstidene for forskjellige typer søknader varierer over tid, bl.a. avhengig av ressursituasjonen, antall søknader generelt og antall asylsøknader spesielt. Det er dessverre et faktum at saksbehandlingstiden for de fleste søknadskategorier er for lang. Som tidligere opplyst arbeides det nå med en forenkling av regelverket for å få et mer fleksibelt regelverk og få ned saksbehandlingstiden i de ulike sakstyper.

Spørsmål nr. 219

Innlevert 8. februar 2001 av stortingsrepresentant Lodve Solholm

Besvart 20. februar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Utlendingsdirektoratet bruker i mange tilfeller svært lang tid på å behandle søknader om oppholdstillatelse for familiemedlemmer til personer som allerede har oppholdstillatelse i landet. Dette gjelder selv i tilfeller hvor opphold for ektefelle ikke vil medføre noen kostnader for det norske samfunnet. Ofte tar det opp mot et år å få behandlet en slik søknad.

Hva vil kommunal- og regionalministeren gjøre for å effektivisere behandlingen av "kurante" søknader i utlendingsdirektoratet om opphold?»

Begrunnelse:

En russisk stipendiat ved universitetet i Bergen ønsker å få sin kone til Norge slik at hun kan være her sammen med ham under deler av stipendiats-perioden. Søknad om Residence Permit ble sendt til UDI i okt/nov - 2000 og UDI har lovt svar på søknaden i nov. 2001. Stipendiaten har selv midler og inntekt til å forsørge sin kone.

Den lange saksbehandlingstiden har ført til at stipendiaten ønsker å reise hjem, med den følge at et viktig forskningsprosjekt ved Universitetet i Bergen vil bli lagt på is. Dette er meget uheldig fordi forskningsprosjektet har involvert 15 skoler over hele landet i prosjektet. Dersom prosjektet blir skrinlagt vil dette ikke kun ramme Universitetet i Bergen, men også skoleelever i grunnskolen.

Svar:

Representanten Solholm stiller spørsmål om saksbehandlingstiden i UDI, med bakgrunn i en søknad om familiegjenforening.

Jeg er avskåret fra å kommentere den konkrete enkeltsaken Solholm refererer til. Når det er sagt vil jeg legge til at jeg er enig med Solholm i at saksbehandlingstiden i slike saker er for lang, herunder at saksbehandlingstiden i UDI er et tema som opptar meg sterkt.

Jeg viser for øvrig til den redegjørelse jeg ga til kommunalkomiteen den 13. februar 2001.

Vi står i dag overfor utfordringer på utlendingsfeltet som er helt annerledes enn de vi hadde da UDI ble opprettet i 1988. Norge er i dag i langt større grad et flerkulturelt samfunn. Berlinmurens fall, globaliseringen, økende antall flyktninger, flere familiegjenforeninger og mangel på arbeidskraft, har bidratt til at innvandrerbefolkningen nå har passert 280 000, dobbelt så mange som i 1988, da UDI ble opprettet. Og det som først og fremst kjennetegner UDIs situasjon er uforutsigbarheten. Direktoratet er i større grad enn mange andre statlige virksomheter preget av store svingninger i arbeidsmengden. Mens det i 1995, 1996 og 1997 kom til sammen om lag 5 500 asylsøkere, kom det i 1998, 1999 og 2000 til sammen over 29 000 asylsøkere, dvs. over fem ganger så mange som de tre forutgående årene. I samme periode økte antall årsverk i juridisk avdeling i direktoratet fra 129 årsverk i 1997 til 193 årsverk i år 2000. UDI undervurderte også behovet for nye ressurser i forbindelse med at direktoratet fra 1. juli 2000 overtok ansvaret for asylintervjuene.

Som du vet har jeg besluttet å foreta en gjennomgang av UDI. Gjennomgangen skal se på rutinene for økonomistyring i direktoratet og se på muligheter for effektivisering av saksbehandlingen. En viktig del av undersøkelsen vil også være å foreta en vurdering av ressursbehovet i direktoratet, gitt dagens regelverk.

I tillegg har jeg lagt fram konkrete forslag til tiltak som vil kunne redusere saksbehandlingstiden i en lang rekke saker på utlendingsfeltet, deriblant familiegjenforeningssaker.

Jeg vil også peke på at det er iverksatt en rekke tiltak i UDI i løpet av de siste årene for å bedre situasjonen. Kommunaldepartementet tok i 1999 initiativ til et omfattende effektiviseringsprosjekt i utlendingsforvaltningen, der hele kjeden fra asylsøker melder seg og til vedkommende var ute av mottakssystemet, enten som en følge av bosetning i en kommune eller som følge av utreise/uttransport, ble gjennomgått. Statskonsult gjennomførte gjennomgangen som munnet ut i en rapport fra januar 2000.

Flere av forslagene fra Statskonsult er nå iverksatt. UDI har i tillegg i de to siste år foretatt en gjennomgang av egen organisasjon med sikte på å effektivisere saksbehandlingen. Omorganisering er foretatt, nye medarbeidere er tilsatt og gitt opplæring. Omorganiseringen har bidratt til en klarere prioritering av asylsaksbehandlingen, som igjen har ført til at asylsakene i dag behandles raskere enn hva var tilfelle for ett år siden. Dette var helt nødvendig, men denne prioriteringen har dessverre ført til at saksbehandlingstiden for andre saker har økt, slik at situasjonen i dag ikke er akseptabel for disse sakene. Den bebudede gjennomgangen skal bidra til å finne tiltak som må settes i verk for å endre dette. I tillegg kommer forslag om oppmyking og forenkling av gjeldende regelverk, med sikte på å redusere saksbehandlingstiden.

Spørsmål nr. 220

Innlevert 8. februar 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 15. februar 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Klagenemnda for film og video har vedtatt å oppheve Statens filmtilsyns vedtak om å nekte visning av filmen "Sansenes rike" i næring. Direktør i Statens filmtilsyn har uttalt til NTB at det er klart at dette vedtaket innebærer en markert flytting av grensene. Statens filmtilsyn har uttalt at de har fulgt de retningslinjer Stortinget har lagt til grunn.

Mener statsråden at klagenemnda sitt vedtak er i tråd med dagens lovverk, og vil departementet foreta seg noe for å unngå en liberalisering på området?»

Begrunnelse:

Statens filmtilsyn begrunnet sitt avslag av "Sansenes rike" med følgende:

"Filmen kan ikke godkjennes for visning i næring, fordi den krenker sømmelighet. Gjennomgående skildres nærgående seksuelle handlinger, delvis med fokus på kjønnsorganer, og delvis seksuelle skildringer av sadomaschosistisk karakter som ender opp med drap".

Klagenemnda begrunner sitt avslag på forbudet med at de kunstneriske elementer er av en så kvalitativ art, at de oppveier det inntrykk de sterke kjønnslige skildringene gir, på en måte som kan innebære at filmen må anses lovlig i relasjon til film- og videogramloven § 4 annet ledd.

Klagenemnda bemerker at det kan være straffbart å vise klipp eller kortere sekvenser fra filmen fordi det er en helhetsvurdering av filmen sett i sin sammenheng, der kunstneriske elementer i en scene kan oppveie usømmelige elementer i en annen mv.

Direktør i Statens filmtilsyn har uttalt til NTB: "Det er klart at dette vedtaket innebærer en markert flytting av grensene for hva som er tillatt på film i Norge når det gjelder sex". Videre at vedtaket skaper presedens for filmsensorenes arbeid. Direktør i Statens filmtilsyn har uttalt at politikerne bør se nærmere på om filmloven ikke bør justeres på bakgrunn av klagenemndas vedtak. Direktør Løland har uttalt til NTB at

"Vedtaket betyr ikke at vi kan tillate porno, men filmer som går veldig langt, sier Løland og legger til at filmens bluferdighet er forsvunnet, men ikke publikums bluferdighetsfølelse."

Svar:

Klagenemnda for film og videogram ble opprettet som følge av en lovendring vedtatt av Stortinget i 1998. Nemnda har som oppgave å behandle klager over vedtak fattet av Statens filmtilsyn om forbud og fastsetting av aldersgrenser, herunder å føre kontroll med at reglene i film- og videogramloven er fulgt. Klagenemnda er sammensatt av personer som ut fra sin juridiske, pedagogiske og psykologiske fagkompetanse er ansett som særlig kvalifisert til å foreta disse avgjørelsene. Nemndas vedtak i klagesaker er endelige og kan ikke påklages videre. Vedtakene vil imidlertid kunne bringes inn for domstolene på vanlig måte.

Jeg finner det ut fra dette ikke riktig å kommentere denne konkrete saken. Jeg har full tiltro til at klagenemnda besitter den fagkunnskap og det gode skjønn som er nødvendig for å utføre den oppgaven den er satt til.

På generelt grunnlag vil jeg vise til at det materielle vurderingsgrunnlaget for nemndas avgjørelse i slike saker er begrepet "krenkjer sømd" i film- og videogramlovens § 4 andre ledd. Begrepet er en såkalt "rettslig standard", dvs. at det dreier seg om en sømmelighetsstandard som skal reflektere holdningene i befolkningen til slike skildringer. Det følger av dette at det nærmere innholdet i standarden vil kunne endres over tid og dermed at Filmtilsynets praksis ikke kan gi det endelige svaret på hvor grensen for sømmelighet skal gå. For distributørene ligger det en viktig rettssikkerhetsgaranti i adgangen til å bringe Filmtilsynets avgjørelser inn for en klageinstans. For Statens filmtilsyn selv vil avgjørelsene i Klagenemnda utgjøre nyttige korrektiver i forhold til anvendelse av sømmelighetsstandarden.

Justeringer av de konkrete grensene for hva som er tillatt av seksuelle skildringer på film er derfor en nødvendig følge av den lovgivningsteknikken som er valgt på dette området. I denne sammenheng er det Klagenemndas klare oppgave å fungere som et korrektiv til Statens filmtilsyns praksis.

Jeg ser ut fra dette ikke behov for konkrete tiltak rettet mot å " unngå en liberalisering på området".

Spørsmål nr. 221

Innlevert 9. februar 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 19. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Et stort antall tannlegepasienter har betydelige smerter som følge av feilbehandling hos en tannlege i Haugesund. Plagene hemmer normal livsutfoldelse og sosialt liv. For noen pasienter er situasjonen akutt fordi tyggeredskapene ikke fungerer. Pasientgruppen har vært i flere møter med departementet for å drøfte løsninger, og det var lovet tilbakemelding i løpet av november 2000. Til tross for purringer foreligger intet svar.

Når kommer svarbrevet?»

Begrunnelse:

Ifølge pasientgruppen har det vært avholdt møter i departementet siden august 2000 for å forsøke å finne en løsning for de pasientene som er rammet. Det ble først lovet en tilbakemelding fra departementets side innen november 2000, deretter ble det sagt før jul samme år. Det ble forsikret om at denne saken ville bli prioritert i departementet.

Mange av pasientene lever i dag med sterkt redusert livskvalitet. Skadene kan rettes opp, men det krever ny behandling som blir kostbar. Det vil derfor være umulig å gjennomføre slik behandling med egne midler for mange av dem.

To avsagte dommer i Haugesund byrett er blitt anket til høyere rettsinstanser av forsikringsselskapene. Det kan altså trekke ut i tid før det foreligger rettskraftig dom. Imens lider pasientene.

Jeg tar ikke stilling verken til de kravene som pasientgruppen har fremmet i retten eller til de løsninger som departementet eventuelt kan bidra med. Imidlertid er det uakseptabelt når tidsfrister som er stilt i utsikt, ikke blir overholdt. I det siste møtet, som fant sted 9. januar 2001 med statssekretær Flatø, ble det ikke gitt noe løfte om avklaring innen en bestemt tidsfrist. Imidlertid vil jeg se det som rimelig, på bakgrunn av sakens forløp, at departementet nå raskest mulig gav en tilbakemelding som kunne avklare situasjonen.

Svar:

Stortingsrepresentant Einar Steensnæs har stilt spørsmål til helseministeren om når det foreligger svar vedrørende erstatningsoppjøret i forbindelse med tidligere tannlege Nyborgs implantatvirksomhet.

Innledningsvis vil jeg presisere at staten ikke har noe ansvar i denne saken, og at det i utgangspunktet er en sak mellom partene.

Som Einar Steensnæs påpeker har Sosial- og helsedepartementet hatt møte høsten 2000 med de skadelidtes advokater og forsikringsselskapene i forbindelse med ovennevnte erstatningssak. Departementet har blitt bedt om å vurdere økonomisk bistand fra myndighetenes side til å dekke utgifter til behandling av pasientene. Da det vil ta tid å få de rettslige spørsmålene det strides om avklart via rettssystemet, vil pasientenes helsetilstand forverres ytterligere.

Det første møtet ble holdt i september 2000, og der deltok bl.a. de skadelidtes advokater, representanter for forsikringsselskapene, partenes felles sakkyndige og Tannlegeforeningen. Det ble avtalt at partene innen november 2000 skulle gi departementet en oversikt over omfanget av behandlingstiltakene. Videre skulle

den felles sakkyndige i saken vurdere hvor mange av pasientene som antakelig omfattes av reglene for trygderefusjon til implantatbehandling. Under forutsetning av at disse elementene var utredet innen begynnelsen av november, ville departementet ha som siktemål å få avklart et standpunkt innen nyttår. I dette lå det intet tilsagn fra departementet om at myndighetene ville konkludere med å bevilge midler. Vi har også påpekt overfor partene at dersom myndighetene finner å skulle bidra, er det også spørsmål om tidspunkt i budsjettsammenheng, og nivå på beslutning.

I begynnelsen av desember var det et nytt møte med advokatene for pasientene. I dette møtet ble departementet overlevert en oversikt over pasientenes situasjon og anslag på samlede behandlingsutgifter. I denne oversikten lå det ingen vurdering av hvor mange som eventuelt kunne være aktuelle for trygdestøtte.

Dette er en meget spesiell og kompleks sak, og det kan være argumenter som taler for at departementet kan vurdere å yte bistand for å hjelpe pasientene, selv om det i utgangspunktet er en sak mellom partene. Saken har en rekke prinsipielle spørsmål som vårt departement antakelig ikke alene har myndighet til å avgjøre.

Saken er til behandling i departementet, og den er høyt prioritert. Svar vil foreligge så snart den er avklart.

Spørsmål nr. 222

Innlevert 9. februar 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 19. februar 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Selv om Norge har investert store summer i deltakelse i satellittprogrammer innen ESA-samarbeidet, har SFT i år ikke budsjett til engang å opprettholde en meget begrenset kyst og oljefeltovervåkning. Dette er urovekkende for kysten, hvor debatten i dag ikke minst er knyttet rundt en økende skipstrafikk.

Hva vil statsråden gjøre for å styrke nødvendig satellittbasert overvåkning av norskekysten?»

Begrunnelse:

Norge er blitt et foregangsland innen utvikling og etablering av teknologi for overvåkning av store havområder og kystfarvann ved bruk av satellittbilder. Ved bruk av FOU-midler har SFT bidratt til utviklingen av satellittbasert overvåkning av oljeforurensning. Tjenesten er operativ ved Tromsø Satellittstasjon, som bl.a. leverer tjenester til andre kystnasjoner.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 222 sendt olje- og energiminister Olav Akselsen fra representant Ivar Kristiansen vedrørende satellittbasert overvåkning av norskekysten. Henvendelsen er oversendt til Miljøvernministeren som rette vedkommende.

Statens forurensningstilsyn (SFT) har deltatt aktivt i utviklingen av satellittbasert overvåkning av oljeforurensning. Dette arbeidet har lagt grunnlaget for utviklingen av kommersielle satellitttjenester, som i dag ivaretas av Tromsø satellittstasjon.

Satellittovervåkning gir en god indikasjon på bølgedempende effekter (olje), uavhengig av dagslys, skyer og dårlig vær. Overvåkning med satellitt vil kunne sikre overvåking av de havområder som ligger langt fra land og som dermed er kostbare å nå med fly.

Satellittovervåkning kan identifisere "mulige forurensninger", som deretter kan benyttes for optimalisering av etterfølgende flytokt. Oljeutslipp fra faste installasjoner offshore kan overvåkes med satellitt.

Radarsatellitter kan ikke erstatte flyets mulighet til å identifisere, foreta samtale med forurenser eller å fremskaffe juridisk holdbare bevis for et ulovlig utslipp. Satellittovervåkning kan derfor ikke erstatte flyovervåkning. Satellittovervåkning er imidlertid et meget godt supplement til flyovervåkingen, både for å effektivisere og ikke minst øke overvåket sjøareal av kyst og havområder. Nye satellitter er planlagt i nær fremtid, og nå kommer ENVISAT som gir enda bedre miljøtjenester. Dette gir også større og hyppigere dekning av våre kyst- og havområder. Radar-satellitteknologi er norsk satsningsområde i ESA.

Utfra en samlet vurdering av bruken av budsjettmidler i forhold til nytten, har SFT prioritert å opprettholde flyovervåkingen på dagens nivå, på bekostning av satellitttjenesten. Dette er på grunn av satellittovervåkingens begrensninger mot verifisering av kilde, mengde olje etc.

Regjering vil på bakgrunn av de havariene som har forekommet den siste tiden, foreta en systematisk gjennomgang når det gjelder både forebyggende og skadebegrensende tiltak for å få en akseptabel beredskap

mot akutt forurensning. I dette arbeidet vil det også foretas en gjennomgang av dagens overvåkning av norskekysten.

Statens forurensningstilsyn har nylig gjennomført en omfattende miljørisiko- og beredskapsanalyse av statens oljevernberedskap. Hensikten med analysen har vært å klargjøre om den statlige beredskapen overfor større tilfeller av akutt forurensning er tilstrekkelig utfra den miljørisiko som oljesøl fra skipsfarten representerer. Miljøverndepartementet mottok rapporten i midten av januar i år. Statens forurensningstilsyn kommer her med forslag til hvordan statens beredskap mot akutt oljeforurensning bør utvikles i årene fremover basert på analysene som nå er gjennomført. Forslagene fra Statens forurensningstilsyn går både på mer oljevernutstyr, opplæring og øvelser og en endret organisering. Departementet har bedt Statens forurensningstilsyn sende forslagene ut på høring og vil gå grundig gjennom rapporten og uttalelsene til denne, før det tas en beslutning om hvilke tiltak som bør gjennomføres.

Forslaget fra Statens forurensningstilsyn vil sees i sammenheng med den systematiske gjennomgangen Regjeringen nå har satt i gang. Jeg vil komme tilbake utover året med forslag til hvordan dagens beredskap kan forbedres. Dette vil også innebære forslag av budsjettmessig karakter, uten at jeg i dag kan foregripe dette noe nærmere.

Spørsmål nr. 223

Innlevert 9. februar 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 15. februar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Endringer i straffeloven mv. (seksuallovbrudd) ble vedtatt i Stortinget juni 2000.

Mener justisministeren, dersom disse endringer er trådt i kraft, at filmen "Sansenes rike" flytter grenser innenfor eller ut over den vedtatte lov, og hvordan følges det vedtatte "utstillingsforbud" opp i forhold til salgssteder som i ervervsøyemed offentlig stiller ut nakenbilder og pornoblader?»

Begrunnelse:

Når det gjelder filmen "Sansenes rike" uttaler filmkritiker Gudmund Hummelvoll i Vårt Land 06.02.01 s. 17 "at filmen Sansenes rike tillates vist på kino, er en utfordring for våre lovgivere". Videre uttaler han at "folks bluferdighet krenkes av denne filmen". Også direktør Tom Løland i Statens filmtilsyn mener det er klart at grensen nå flyttes og at vedtaket skaper presedens for filmsensorenes arbeid.

Angående utstillingsforbudet viser jeg til iøynefallende øverste hylle i kiosken på Drammen jernbanestasjon hvor merkelappen "Voksne" er eneste veiledning eller advarsel, alt etter hvordan man ønsker å tolke den. Noen sladdekant finnes ikke.

Svar:

Det strafferettslige forbudet mot fremvisning av pornografiske filmer mv. finnes i straffeloven § 204. Det fremgår av § 204 fjerde ledd at bestemmelsen ikke gjelder for film eller videogram som Statens filmtilsyn har godkjent ved forhåndskontroll. Filmene "Sansenes rike" fikk slik godkjenning etter at Klagenemnda for film og video 5. februar 2001 overprøvet det opprinnelige vedtaket fra Statens filmtilsyn om å nekte filmene vist. Ettersom filmer som er godkjent av Statens filmtilsyn altså faller utenfor straffelovens bestemmelse om pornografi, får ikke vedtaket om å godkjenne "Sansenes rike" noen direkte betydning for vurderingen av hva som kan anses for ulovlig pornografi etter straffeloven § 204. Det kan tenkes at Klagenemndas vedtak vil få en indirekte innvirkning på den skjønnsmessige vurderingen av hva som skal anses som ulovlig pornografi etter straffeloven § 204, men det vil det primært være opp til domstolene å avgjøre.

Når det gjelder representanten Marthinsens spørsmål om utstillingsforbud, viser jeg til at straffeloven ikke oppstiller noe forbud mot utstilling av nakenbilder o.l. utover det generelle forbudet mot utbredelse av pornografi i § 204. I forbindelse med stortingsbehandlingen av endringene i straffelovens regler om seksuallovbrudd våren 2000, ble imidlertid regjeringen bedt om å fremlegge et forslag om forbud mot offentlig å stille ut nakenbilder eller kjønnslige skildringer som er egnet til å vekke anstøt, jf. Innst. O. nr. 92 (1999-2000) s. 29-30. Justisdepartementet har tidligere opplyst Stortinget om at et slikt forslag vil bli utarbeidet og sendt på høring, jf. St.meld. nr. 4 (2000-2001) s. 31. Det er foreløpig for tidlig å si noe om når saken kan forelegges for Stortinget.

Spørsmål nr. 224

Innlevert 12. februar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I et oppslag i Dagbladet den 5/2 d.å. hevder sjefslege Christian Loenneken ved Volvat Medisinske Senter at kjendiskvinner frykter sladder ved abortinngrep ved de offentlige sykehusene, fordi de blir gjenkjent, slik at dette når offentligheten. Påstandene avvises som grunnløse av Statens helsetilsyn, og som egnet til å skape unødig frykt blant abortsøkende kvinner.

Hvordan vurderer statsråden innholdet i Dagbladets artikkel, og hvilke slutninger trekker statsråden?»

Svar:

Stortingsrepresentant Ballo refererer til en artikkel i Dagbladet den 5. februar 2001.

Her fremgår det at man ved Volvat Medisinske Senter har merket en større pågang fra kvinner som ønsker et skjermet miljø i forbindelse med abortinngrep. De frykter at offentlige sykehus ikke makter å være tilstrekkelig anonyme.

Dagbladets artikkel har sin bakgrunn i et ønske fra Volvat om å kunne tilby svangerskapsavbrudd som en av sine sykehustjenester. Volvat (tidligere Ringsenteret) ble godkjent som sykehus i 1990 med adgang til å drive virksomhet i henhold til Ringsenterets søknad. Det ble ikke søkt om adgang til å utføre svangerskapsavbrudd på det tidspunkt.

En søknad fra Volvat Medisinske Senter om godkjenning til å utvide sin virksomhet til også å omfatte svangerskapsavbrudd er nå til vurdering i departementet. Det vises i den forbindelse til forskrift 1. desember 2000 om godkjenning av sykehus og tilskudd til byggearbeider ved sykehus gitt med hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven. Ifølge forskriften kreves det bl.a. ny godkjenning dersom et allerede godkjent sykehus ønsker å utvide tjenestetilbudet til å omfatte nye medisinske fagområder. Søknaden fra Volvat vil bli behandlet i forhold til de vurderingskriterier forskriften oppstiller, slik som faglig forsvarlighet og behov for tjenesten. Påstanden om at kjendiskvinner frykter sladder ved abortinngrep ved offentlige sykehus vil ikke være et relevant moment i vurderingen av hvorvidt Volvat skal gis godkjenning til å utføre svangerskapsavbrudd.

Ifølge helsepersonelloven § 21 skal helsepersonell "hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell". Statens helsetilsyn har ikke mottatt klager angående brudd på taushetsplikten fra pasienter som har gjennomgått abortinngrep ved offentlige sykehus. I forbindelse med fellestilsynet med sykehusenes abortpraksis i 1996/ 97 fikk Helsetilsynet et klart inntrykk av at personell som ble involvert i abortprosessen var særdeles bevisste på kravet om diskresjon i forhold til de kvinner som gjennomgår svangerskapsavbrudd.

Jeg har forståelse for at kvinner ikke ønsker oppmerksomhet eller sladder omkring et abortinngrep. Jeg er imidlertid ikke kjent med at det foreligger et reelt behov for egne tilbud til kjendiskvinner på grunn av at offentlige sykehus ikke utøver tilstrekkelig diskresjon.

Spørsmål nr. 225

Innlevert 12. februar 2001 av stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold

Besvart 21. februar 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«De siste par årene har det vært en stadig nedgang i antallet søkere til Politihøgskolen. Det er viktig at Politihøgskolen har nok søkere slik at det kan sikres at de studentene som blir tatt opp har tilstrekkelige kvalifikasjoner.

Mener justisministeren at søknadsmassen til Politihøgskolen er tilstrekkelig for å sikre kvaliteten på fremtidige polititjenestemenn, og dersom dette ikke er tilfellet; hva vil justisministeren gjøre for å bedre situasjonen?»

Svar:

Nedgangen i antall søkere til Politihøgskolen de siste fem årene reflekterer nedgangen i ungdomskullene i samme periode, og i antall søkere til andre høgskoler.

Faktorer som søkeres egnethet i forhold til kravene som stilles til politihøgskolestudentene er, i tillegg til antallet søkere, avgjørende for om man har en tilfredsstillende søkermasse. Etter opptaket for 2000 var opptaksnemnda godt fornøyd med de søkerne som fikk tilbud om studieplass. Mange av søkerne hadde solid bakgrunn med annen høyere utdanning eller solid yrkeserfaring fra ulike deler av samfunnslivet.

Politihøgskolen har i inneværende år 1768 søkere til grunnutdanningen, og man har innkalt 1150 søkere til opptaksprøve. Skolens opptaksnemnd vurderer dette som tilstrekkelig for å ta opp 240 studenter. Selv om antall søkere til Politihøgskolen har gått ned med over 40 % de siste fem årene, er skolens opptaksnemnd av den oppfatning at situasjonen ikke gir grunn for bekymring.

Jeg mener at søknadsmassen til Politihøgskolen er tilfredsstillende når man ikke har problemer med å rekruttere riktig antall studenter som fyller kvalifikasjonskravene. Jeg vil sørge for at etaten fortsatt arbeider med rekrutteringstiltak slik at vi også i fremtiden sikrer kvaliteten på tjenestemenn i politiet.

Dokument nr. 15:18

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 226

Innlevert 13. februar 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 23. februar 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Det foreligger en rekke eksempler på svært lang saksbehandlingstid for søknader om oppholdstillatelse, og mulighet til å ta med familie, for forskere på høyt nivå som er villige til å arbeide i Norge. Det er eksempler på saksbehandling på over ett år, selv om alle praktiske forhold, arbeidsplass og finansiering er klarert. Disse forskerne representerer spisskompetanse det norske forskningsmiljøet trenger.

Hva vil statsråden gjøre for å påskynde saksbehandlingen?»

Svar:

Jeg er enig i at lang saksbehandlingstid har skapt en svært vanskelig situasjon for mange søkere. Jeg har derfor besluttet at det skal foretas en gjennomgang av UDI med sikte på å kartlegge hva som ligger bak problemene med saksbehandlingstiden osv.

Jeg vil også sette i gang en bred gjennomgang av utlendingsloven av 1988. Jeg mener det er behov for en forenkling og oppmykning av regelverket, for å få kortet ned saksbehandlingstiden ved alle sakstyper. Jeg understreker at en slik gjennomgang av lovverket er en lengre prosess som må foretas på en grundig og skikkelig måte.

Mens den tidkrevende lovrevisjonen pågår, ønsker jeg å foreta en rekke justeringer av gjeldende regelverk. UDI har kommet med mange gode forslag til tiltak som blant annet skal bidra til redusert saksbehandlingstid. Tiltak for å legge bedre tilrette for økt rekruttering av etterspurt arbeidskraft fra utlandet er dessuten vurdert av en statssekretærgruppe med representanter fra åtte departementer. Gruppen vil komme med sine anbefalinger i løpet av mars.

Blant her aktuelle tiltak som departementet arbeider med er :

- flere visumsøknader kan behandles av utenriksstasjonene
- arbeidssøker-visum kan innvilges til personer med etterspurt kompetanse
- arbeidsgiver kan søke på vegne av arbeidstaker med spesielle kvalifikasjoner
- rutineene for arbeidsmarkedsmessig vurdering av søknader om arbeidstillatelse som spesialist mv. forenkles
- muligheten til å søke om arbeids- eller oppholdstillatelse fra Norge utvides
- flere får mulighet til å komme til Norge mens søknaden behandles i UDI
- det blir enklere å få en foreløpig tillatelse mens søknaden behandles

Dette arbeidet har en høy prioritet. De fleste tiltakene vil imidlertid kreve lov- eller forskriftsendringer. Utlendingsdirektoratet har likevel på visse punkter fullmakt til å gjøre endringer innenfor dagens regelverk. Utlendingsdirektoratet har fått beskjed om å arbeide videre med dette, samtidig som departementet er i gang med nødvendige endringer på lov- og forskriftsnivå. Utkast til lov- eller forskriftsendringer vil bli sendt på høring. Jeg ønsker at de endringene som blir gjennomført, skal utprøves i et års tid og så evalueres.

Spørsmål nr. 227

Innlevert 13. februar 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 21. februar 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Masseødeleggelsesvåpen som atomvåpen, kjemiske og biologiske våpen er et alvorlig internasjonalt sikkerhetsproblem. De utgjør et sikkerhetsproblem både i staters besittelse, og i hendene på terroristgrupper. Avskaffelse av slike våpen, og sikring mot de trusler de medfører, er derfor en svært viktig oppgave.

Vurderer Regjeringen å legge fram en egen stortingsmelding om disse utfordringene?»

Svar:

Jeg vil understreke at jeg deler den bekymring som kommer til uttrykk i spørsmålet. Masseødeleggelsesvåpen og ukontrollert spredning av disse representerer en av de alvorligste utfordringer verden står overfor i dag. Sammen med andre land og regjeringer arbeider vi over et bredt felt for å forby, ødelegge og forhindre spredning av slike våpen. For Regjeringen har dette arbeidet høyeste prioritet. Mye er oppnådd, men mye gjenstår også.

Siden 1997 har vi hatt en avtale som forbyr produksjon, utvikling, lagring og bruk av kjemiske våpen. Avtalen pålegger dessuten de stater som har slike våpen å tilintetgjøre dem. Vi vil bidra til at Russlands enorme arsenal av slike våpen blir ødelagt på en forsvarlig måte. Et omfattende apparat er etablert i Haag for å bidra til å sikre at avtalen overholdes.

Avtalen som forbyr biologiske våpen trådte i kraft i 1975, men vi mangler fortsatt et regime for å kontrollere at avtalen blir etterlevet. Forhandlinger om etablering av et slikt regime har pågått siden 1995. Norge deltar aktivt i disse forhandlingene, som forutsetningsvis skal sluttføres innen utgangen av året.

På fjorårets tilsynskonferanse for ikke-spredningsavtalen (NPT) oppnådde man enighet om et sluttokumentet som bl.a. inneholder et handlingsprogram for kjernefysisk nedrustning. NPT er sammen med Prøvestansavtalen (CTBT) fra 1996 det viktigste multilaterale regimet for kontroll med kjernevåpen. Fra norsk side deltar vi aktivt i det pågående arbeidet med å etablere et kontrollapparat for å sikre etterlevelse av Prøvestansavtalen. Med et slikt apparat på plass, håper vi at også USA og Kina i likhet med de andre kjernevåpenstatene vil slutte seg til avtalen.

Når det gjelder kjernevåpen vil jeg også nevne det arbeid som har pågått i NATO gjennom den såkalte § 32-prosessen, med framleggelsen i desember i fjor av en omfattende rapport om NATOs arbeid for nedrustning og ikke-spredning. På dette området spiller også resultatet av de bilaterale forhandlingene mellom USA og Russland en vesentlig rolle (SALT, START I og II). Vi oppfordrer de to landene til snarest mulig å bli enige om iverksettelse av START III- forhandlinger, som vil sikre ytterligere nedskjæringer i kjernevåpenene.

Fortsatt gjenstår selvsagt store utfordringer, blant annet med å følge opp de prosessene som er nevnt ovenfor. Bevegelse i de fastlåste forhandlingene under Nedrustningskonferansen i Genève vil for eksempel være avgjørende for å kunne iverksette handlingsprogrammet fra NPT-konferansen.

Vi står også overfor det mer grunnleggende spørsmålet om hvordan vi skal kunne eliminere årsaken til at land har eller vil skaffe seg masseødeleggelsesvåpen. Tiltak for å etablere internasjonale sikkerhets- og samarbeidsordninger på et bredt felt må gå hånd i hånd med tiltak innenfor nedrustning og ikke- spredning.

Bare gjennom en slik bred tilnærming kan vi ha håp om kunne håndtere den utfordring masseødeleggelsesvåpnene representerer.

Det foreligger i dag omfattende dokumentasjon om masseødeleggelsesvåpnene og den sikkerhetsutfordring de representerer. Fra norsk side vil vi fortsette vårt aktive engasjement for å håndtere denne utfordringen, basert på den omfattende kunnskap som foreligger både om utfordringen og de bakenforliggende årsaker. Jeg vil på hensiktsmessig måte sørge for at Stortinget blir informert og får anledning til brede drøftinger om disse viktige spørsmålene.

Spørsmål nr. 228

Innlevert 14. februar 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 22. februar 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Det ligg no føre planer om å transportere japansk atomavfall langs norskekysten og gjennom Nordaustpassasjen. Sjølv det som til vanleg vil vere eit mindre uhell kan medføre ei miljøkatastrofe for kyst-Norge og for dei rike fiskeressursane.

Kan og vil utanriksministeren ta initiativ til å få stoppa desse planane?»

Grunngjeving:

Planane går ut på å frakte repressesert atombrensel med plutonium og høgradioaktivt avfall frå anlegg i England og Frankrike, opp langs norskekysten, forbi fiskefelt i Norskehavet og Barentshavet og gjennom den sårbare naturen i Nordaustpassasjen. Transporten skjer i dag gjennom Panamakanalen, rundt Sør-Amerika eller rundt Sør-Afrika og Australia. Grunnen til at ei ny rute gjennom Nordaustpassasjen no blir vurdert er både ei halvering av avstand og transporttid og sterk politisk motstand frå dei landa som hittil har vore trua av denne transporten.

Nordaustpassasjen er i dag ikkje rekna som eit kommersielt brukbart alternativ for vanleg godstransport. Men ettersom den politiske motstanden mot transport av atomavfall frå landa langs ei alternativ rute er sterk og aukande, vil Nordaustpassasjen stå fram som eit alternativ.

Russland vil ha økonomiske fordeler av slik transport, m.a. gjennom oppdrag til dei store atomisbrytarane som i dag har få oppdrag. USA er den tredje kyststaten som kan bli berørt (Alaska), og eg veit lite om korleis styresmaktene der stiller seg.

Konsekvensane av uhell kan bli katastrofale for befolkning og ressursgrunnlag. Det er svært viktig at norske styresmakter no går sterkt på banen for å få stoppa desse planane.

Svar:

Planane om transport av atomavfall langs norskekysten, som har vore omtalt i forskjellige media den siste tida, vekker uro. Dette ga òg miljøvernministeren uttrykk for i sitt svar til Stortinget 31. januar. Den norske kysten er lang og verhard, og frakt av eit så risikabelt materiale som atomavfall vil kunne vere eit alvorleg trugsmål mot både menneske og marine ressursar. Det er i denne samanhengen viktig å vere merksam på at Noreg og Russland samarbeider nært om forvaltninga av fiskeressursane i Barentshavet.

Vi har gjort undersøkingar hjå styresmaktene i dei aktuelle avskipland, samt i Russland. Etter det vi har fått opplyst, er ikkje styresmaktene verken i Frankrike, Storbritannia, Japan eller Russland involverte i planar om transport av atomavfall langs norskekysten og gjennom Nordaustpassasjen. Mykje tyder på at det førebels berre er kommersielle interesser i nokre av landa som diskuterer slik transport. Etter det vi har grunn til å tru, er desse diskusjonane på eit tidleg stadium.

Likevel er dette ei sak vi må ta alvorleg. Statssekretæren i Miljøverndepartementet, Stein Lier Hansen, uttrykte sterk uro for ein eventuell atomtransport langs norskekysten då han vitja sin russiske kollega Aleksej Porjadin 30. januar i Moskva. Dei blei samde om å følgje opp saka i det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet. Kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad gjentok norsk uro for dei omtalte planane om atomtransport i sitt møte med den russiske viseministeren for naturressursar og Guvernøren i

Murmansk fylke 5. februar. Under Miljøvernministermøtet i København 20. februar blei òg dette spørsmålet diskutert, og dei nordiske miljøvernministrane var samde om å følgje utviklinga i saka nøye, og protestere mot slik transport. Regjeringa legg opp til å nytte alle høve i framtidige møter med russiske styresmakter for å formidle vår negative haldning til transport av atomavfall langs norskekysten. Eg tek sjølv sikte på å diskutere spørsmålet med min russiske kollega under dei bilaterale samtalanane i samband med Barentsrådsmøtet i Murmansk 14.-15. mars.

Ei av årsakene til at aktørane på markedet søker nye ruter, er dei strenge miljørestriksjonane på dei til no brukte rutene. I tillegg til den politiske motstanden, vurderer Regjeringa difor kva som kan gjerast for å auke kontrollen av farvatna utanfor norskekysten, slik at norsk miljølovgjeving kan anvendast lenger ut enn no. Som nemnt av miljøvernministeren og meg i Stortinget 31. januar, vurderer vi ei rekkje tiltak. Desse omfattar mellom anna:

- betre overvaking og varsling
- auka bruk av såkalla farledstiltak, som påbydde seilingsleder og losplikt
- betre sjøkart
- utviding av territorialfarvatnet frå 4 til 12 nautiske mil.

Regjeringa vil følgje utviklinga av denne saka nøye, og gjere det klart for både russiske styresmakter og styresmaktene til andre involverte land kva Noreg meiner om transport av atomavfall i så vanskelege farvatn som norskekysten og Nordaustpassasjen. Samstundes vil vi gjere det vi kan for å betre kontrollen over miljøet langs vår eigen kyst.

Spørsmål nr. 229

Innlevert 15. februar 2001 av stortingsrepresentant **Petter Løvik**

Besvart 20. februar 2001 av kommunal- og regionalminister **Sylvia Brustad**

Spørsmål:

«Ei fiskeindustribedrift i Ålesund har akutte problem med å skaffe nok arbeidskraft og vil derfor gi arbeid til 20 ukrainarar i ein 3-6 månaders periode. Etter 6 mnd. behandlingstid avslår UDI søknaden. Meiner statsråden det er noko gale med regelverket eller tolkinga av dette når det gir seg slike urimelege utslag, og meiner ho saksbehandlingstida er akseptabel?

Vil statsråden ta noko initiativ for å få UDI til å sjå på saka på nytt?»

Svar:

Når det gjelder spørsmålet om det er urimelig at søknadene resulterte i avslag, er dette vanskelig å ta stilling til uten å kjenne enkeltsakene, og vite hvordan avslagene er begrunnet. Det fremgår ikke av spørsmålet om utlendingene fikk avslag på formelt grunnlag, fordi de hadde fremmet søknad fra Norge, eller om de fikk avslag fordi de ikke fylte utlendingsforskriftens vilkår for tillatelse. Et avslag på realitetsbehandling av søknaden blir resultatet blant annet når forskriftens krav til arbeidsvilkår ikke er oppfylt, når utlendingen ikke har nødvendig kompetanse, eller når det av arbeidskraftmyndighetene blir ansett mulig å fylle stillingene ved innenlandsk arbeidskraft. Idet fiskeindustribedriften ønsket så mange som 20 personer, legger jeg til grunn for svaret mitt at det dreier seg om ufaglært arbeidskraft.

Det er i utgangspunktet ikke mulig å få arbeidstillatelse på grunnlag av et arbeidsforhold i Norge, om ikke utlendingen fyller ett av alternativene i utlendingsforskriftens bestemmelser om innvandringsregulerende vilkår. Når det gjelder ufaglærte arbeidstakere er det da som hovedregel én bestemmelse som er aktuell, og det er den som hjemler den såkalte sesongarbeidstillatelsen. Sesongarbeidstillatelsen gis til utlending som skal arbeide i inntil tre måneder innen typisk sesongregulert virksomhet eller i forbindelse med ordinær ferieavvikling. Etter endringen av denne bestemmelsen fra 1. april 2000 kan sesongarbeidstillatelse gis hele året, mens det tidligere bare var mulig fra 15.mai - 31.oktober. Om fiskeindustrien er sesongpreget, skulle det være mulig å få tre måneders tillatelse på bakgrunn av denne bestemmelsen, om arbeidsbehovet ikke kan dekkes ved innenlandsk arbeidskraft. Jeg vil for øvrig bemerke at jeg har inntrykk av at flere fiskeforedlingsbedrifter har vært tilfreds med asylsøkere som arbeidstakere. Disse gis som hovedregel midlertidig arbeidstillatelse når de registrerer seg som asylsøkere, og kan arbeide frem til søknaden om asyl er endelig avgjort.

Det er dessverre et faktum at saksbehandlingstiden for de fleste søknadskategorier for tiden er alt for lang. Jeg ønsker derfor å forenkle regelverk og prosedyrer som gjelder søknader om tillatelser til opphold og arbeid i Norge. Den primære målsettingen ved dette arbeidet er å få saksbehandlingstidene ned, samt å yte søkerne bedre service. For å få dette til, må alle sider av utlendingsregelverket vurderes. Dette betyr at vi blant annet må se på dagens regelverk når det gjelder fremsettelse av søknad, antall ledd i behandlingen, hvilket organ som bør behandle en søknad i første instans, samt om øvrige vilkår for tillatelse er hensiktsmessige i forhold til de målene vil ønsker å oppnå. Når det gjelder arbeidstillatelser spesielt, har jeg etablert en arbeidsgruppe på statssekretærnivå ledet av statssekretær Øystein Mæland i Justisdepartementet. Denne arbeidsgruppens mandat er blant annet hvordan man bedre kan legge til rette for økt rekruttering av

faglært arbeidskraft fra utlandet. Helt konkret kan det nevnes at det vurderes å gjennomføre ordninger med generelle retningslinjer når det gjelder vurdering av om stilling kan besettes ved innenlandsk arbeidskraft, istedenfor at dette skal vurderes individuelt i den enkelte sak, noe som bidrar til å forlenge saksbehandlingstiden.

Når det gjelder ufaglært arbeidskraft antar jeg at det også er ubrukte arbeidskraftressurser på det innenlandske markedet.

Parallelt med Mælandsgruppens arbeid pågår kontinuerlig arbeid i departementet med tanke på å forenkle dagens system.

Stortinget besluttet ved lov av 30. april 1999 nr. 22 om endringer i utlendingsloven å opprette Utlendingsnemnda. Ved denne beslutningen ble ansvaret for enkeltsaker flyttet ut av departementet. Samtidig besluttet Stortinget å gjøre endringer i departementets instruksjonsadgang, slik at departementet etter lovens ikrafttredelse 01.01.2001 verken kan instruere om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Dette er i dag situasjonen både i forhold til Utlendingsdirektoratet og den nyopprettede Utlendingsnemnda. Statsråden kan dermed ikke ta stilling i enkeltsaker lenger. Dette innebærer, med andre ord, at jeg ikke vil ta noe initiativ for å be om at UDI vurderer ovennevnte saker på nytt.

Spørsmål nr. 230

Innlevert 15. februar 2001 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 26. februar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Fjordlink-Helminsen Skips AS driver kortrutetraffikk med begrenset tax-free salg mellom Fredrikstad og Strømstad. Flertallet i finanskomiteen Ap, Frp og H uttalte seg om saken i innstilling til Revidert nasjonalbudsjett 2000 med sikte på likebehandling av fergeselskaper "slik at sammenlignbare ruter kan få vurdert dispensasjon."

Fra hvilket tidspunkt vil statsråden følge EØS-reglene om likebehandling av fergeselskapene?»

Begrunnelse:

I dag er det bare Color Scandi Line som er gitt dispensasjon fra forbudet om å selge tax-free tobakk og alkohol. Andre fergeselskaper som Fjordlink-Helminsen Skips, Larvik-Strømstadlinjen og Bastø-Fosen vil konkurrere med Color Scandi Line på like vilkår. EØS-reglene tilsier at sammenlignbare ruter gis like vilkår. Departementet har også tidligere varslet at det er uheldig med forskjellsbehandling. Undertegnede stilte et likelydende spørsmål til skriftlig besvarelse til finansministeren 17. august 2000. Departementet uttalte i den forbindelse at det arbeidet med saken i samarbeid med det svenske Finansdepartementet. Videre ble det meddelt at saken har høy prioritet. Flere av selskapene som for eksempel Fjordlink-Helminsen Skips, forbereder nå sommersesongen hvor passasjertrafikken er høyest. De ønsker derfor å få klarlagt om Finansdepartementet vil åpne for en mer liberal dispensasjonspraksis og fra hvilket tidspunkt den eventuelt vil gjelde.

Svar:

Den nordiske provianteringsoverenskomsten mellom Norge, Danmark, Finland og Sverige av 16. desember 1968 regulerer i hvilken utstrekning det kan skje en tildeling av ubeskattede varer til salg og servering av passasjerer på passasjerfartøy som går i regulær rutetraffikk mellom avtalepartene. Proviante- ringsoverenskomsten skiller mellom korte og lange ruter, jf. artikkel 3. Passasjerferger som trafikkerer på korte ruter kan kun proviantere tobakkvarer og sjokolade- og sukkervarer for salg til passasjerer toll- og avgiftsfritt. Ferger som trafikkerer lange ruter kan i tillegg proviantere alkoholholdige drikkevarer, kos- metikk og lignende.

Det er trukket en linje mellom Risør og Lysekil, og ferger som går mellom norske og svenske havner innenfor dette området anses som korte ruter. Denne definisjonen er lagt til grunn både av norske og svenske myndigheter, og fremgår av Finansdepartementets forskrift 26. mai 1978 nr. 12 om tollfrihet for reiseutstyr § 6. Dette innebærer at fergeruten mellom Fredrikstad - Strømstad anses som kort.

I 1987 ble det gitt en dispensasjon fra regelverket til Scandi Line på fergeruten Sandefjord - Strømstad, slik at ruten ble ansett som lang. En av forutsetningene for dispensasjonen var at Scandi Line skulle drive alminnelig fergedrift på strekningen. Det ble uttrykkelig presisert overfor fergeselskapet at fergenes pri- mæroppgave skulle være å transportere vogntog og biler mellom Norge og Sverige.

Finansdepartementet har i perioden 1990 - 1998 avslått til sammen 8 søknader om utvidet adgang til tax free salg.

I tilknytning til St.meld. nr. 2 Revidert nasjonalbudsjett 2000 uttalte Finansdepartementet at dagens forskjellsbehandling er uheldig. Finanskomiteens flertall sluttet seg på denne bakgrunn til det arbeid som pågår i forhold til det svenske finansdepartementet, med sikte på en likebehandling av fergeselskap på samme eller tilsvarende strekninger, slik at sammenlignbare ruter kan få vurdert dispensasjon, jf. Budsjettinnst. S. II (1999-2000) Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2000.

Jeg kan opplyse om at det norske Finansdepartement har nær kontakt med det svenske Finansdepartement med sikte på konkrete regelverksendringer i tråd med uttalelsen fra finanskomiteens flertall.

I svar på ditt spørsmål nr. 425 i 2000, anså jeg det ikke riktig å være konkret i forhold til hvilket tidspunkt det vil komme endringer på dette området. Jeg kan heller ikke denne gang angi noe bestemt tidspunkt for når det vil skje endringer for adgangen til å selge tax free på korte ruter og viser til at spørsmålet også berører Sverige.

Inntil det har skjedd en nærmere avklaring, finner ikke Finansdepartementet å kunne gi ytterligere dispensasjoner. Helminsen Skips A/S mottar i disse dager svar på sin søknad i samsvar med dette, jf. vedlagte kopi av brev til rederiet.

Vedlegg til svar:

ANMODNING OM UTVIDET ADGANG TIL TAX FREE SALG PÅ RUTER MELLOM NORGE OG SVERIGE

Jeg viser til Deres brev av 27. mars 2000. Finansdepartementet har også mottatt Deres brev av 7. februar 2001.

I brevene er det anført at Helminsen Skips A/S' ferge på strekningen Fredrikstad - Strømstad blir for skjellsbehandlet av Finansdepartementet med hensyn til adgangen til tax free salg i forhold til Color Scandi Lines ferger på strekningen Sandefjord - Strømstad.

Den nordiske provianteringsoverenskomsten mellom Norge, Danmark, Finland og Sverige av 16. desember 1968 regulerer nærmere i hvilken utstrekning det kan skje en tildeling av ubeskattede varer til salg og servering av passasjerer på passasjerfartøy som går i regulær rutetrafikk mellom avtalepartene. Provisjonsoverenskomsten skiller mellom korte og lange ruter, jf. artikkel 3. Passasjerferger som trafikkerer på korte ruter kan kun proviantere toll- og avgiftsfritt med tobakksvarer og sjokolade- og sukkervarer for salg til passasjerer, mens ferger som trafikkerer lange ruter i tillegg kan proviantere med alkoholholdige drikkevarer, kosmetikk ol.

Det er trukket en linje mellom Risør og Lysekil, og ferger som går mellom norske og svenske havner innenfor dette området anses som korte ruter. Denne definisjonen er lagt til grunn både av norske og svenske myndigheter, og framgår også av Finansdepartementets forskrift 26. mai 1978 nr. 12 om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods § 6. Dette innebærer at fergeruten Fredrikstad - Strømstad anses som kort.

I 1987 ble det gitt en dispensasjon fra regelverket til Scandi Line på fergeruten Sandefjord - Strømstad, slik at ruten ble ansett som lang. En av forutsetningene for dispensasjonen, var at Scandi Line skulle drive alminnelig fergedrift på strekningen. Det er uttrykkelig presisert overfor fergeselskapet at fergenes primær oppgave skal være å transportere vogntog og biler mellom Norge og Sverige. I dette må det også ligge en forutsetning om helårs fergedrift og at det er gjennomgangstrafikk på strekningen av en viss størrelse.

Finansdepartementet har i perioden 1990 - 1998 avslått til sammen 8 søknader om utvidet adgang til tax free salg.

I tilknytning til St.meld. nr. 2 Revidert nasjonalbudsjett 2000 uttalte Finansdepartementet at dagens forskjellsbehandling er uheldig. Finanskomiteens flertall sluttet seg på denne bakgrunn til det arbeid som pågår i forhold til det svenske finansdepartementet, med sikte på en likebehandling av fergeselskap på samme eller tilsvarende strekninger, slik at sammenlignbare ruter kan få vurdert dispensasjon jf. Budsjettinnst. S. II (1999-2000) Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 2000.

Inntil videre og inntil det har skjedd en nærmere avklaring, finner ikke Finansdepartementet å kunne gi ytterligere dispensasjoner.

Spørsmål nr. 231

Innlevert 16. februar 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 27. februar 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«I svar på spørsmål frå underteikna den 18.12.00 seier Regjeringa at Grunnloven ikkje er til hinder for at norsk militært personell kan bli stilt under andre land sin kommando. Regjeringa meiner at tilhøvet til Grunnloven ikkje stiller seg annleis om "... norske styrker skal delta i en styrke ledet av en organisasjon som Norge ikkje er medlem av, slik som EU.»

Kva grunnlag byggjer Regjeringa denne vurderinga på, og har Regjeringa innhenta juridiske vurderingar av dette spørsmålet?»

Svar:

Forsvarsministeren har anmodet meg om å besvare spørsmål nr. 231 av 15. februar 2001 som er rettet til ham, ettersom det er en oppfølging av det svar jeg på vegne av Regjeringen ga 18. desember 2000 på spørsmål nr. 117 av 7. desember samme år.

Grunnlaget for de vurderinger som ble foretatt i forbindelse med besvarelsen av representanten Langelands spørsmål nr. 117 var særlig de stortingsdokumenter som jeg refererte til i mitt svar av 18. desember 2000. I disse dokumentene gjengis mange av de viktigste rettskildene for vurdering av den aktuelle Grunnlovsbestemmelsen, nærmere bestemt bestemmelsens historie, konstitusjonell praksis og juridisk teori. Betenkningsrapporter av grunnlovsekspertene og Justisdepartementets lovavdeling er også omtalt i enkelte av disse stortingsdokumentene.

Svaret ble forberedt i Utenriksdepartementets Rettsavdeling, med bidrag fra Forsvarsdepartementet og i samråd med Utenriksdepartementets rådgiver i folkerett, professor dr. juris. Carl August Fleischer.

Spørsmål nr. 232

Innlevert 16. februar 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 21. februar 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Statens helsetilsyn kom den 26. januar d.å. med en rekke pålegg til Finnmark fylkeskommune. Flere av påleggene dreide seg om gjennomføring av tiltak uten opphold. Fylkeskommunen har imidlertid ikke klart å etterkomme påleggene, og noen løsninger synes heller ikke i sikte.

Vil helseministeren nå gripe inn, eventuelt gjennom at fylkeskommunen fratras ansvaret for denne tjenesten, slik at tjenesten i stedet settes under statlig administrasjon?»

Begrunnelse:

Det har utviklet seg til en konflikt og en tillitskrise mellom Finnmark fylkeskommune og flere av Finnmarks kommunene, som også har praktiske konsekvenser i hverdagen i disse kommunene. Såvel ordførerne samt fagpersonellet i kommunene opplever slitasje, og man frykter at en uavklart situasjon over tid kan medføre at man taper verdifullt fagpersonell, som det fra før av er vanskelig nok å rekruttere til disse kommunene. I tillegg kommer at tjenestens mangler er så graverende at Statens helsetilsyn har beskrevet at liv og helse er i fare så lenge disse ikke utbedres.

Svar:

I mitt brev av 06.02.2001 til Stortinget ga jeg uttrykk for at jeg ikke vil gripe inn i en sak som er å anse som et forhold mellom Finnmark fylkeskommune og Statens helsetilsyn. Dette er fortsatt tilfelle. I henhold til det avtalte leverte Finnmark fylkeskommune 19. ds. sin redegjørelse til Helsetilsynet for hvordan de pålegg tilsynet har gitt, blir imøtekommet. Helsetilsynet har nå denne redegjørelsen til vurdering og vil om kort tid avgjøre om påleggene er oppfylt.

Det er derfor ikke aktuelt å frata fylkeskommunen ansvaret for tjenesten, og sette den inn under statlig administrasjon. Jeg forutsetter at Finnmark fylkeskommune og Statens helsetilsyn kommer frem til en snarlig løsning, slik at ambulansetjenesten i Finnmark tilfredsstillende normale krav til faglig forsvarlighet.

Spørsmål nr. 233

Innlevert 16. februar 2001 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 26. februar 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«I St.prp. nr. 1 (2000-2001) varslet Samferdselsdepartementet at BaneTele skal omdannes til aksje-

selskap.

Når vil denne omdannelsen være gjennomført?»

Svar:

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) varslet Samferdselsdepartementet at det tas sikte på å fremme forslag for Stortinget om utskilling av Jernbaneverkets forretningsenhet BaneTele til eget aksjeselskap. Den infrastrukturen som BaneTele i dag forvalter, har vesentlige sikkerhetsmessige funksjoner i forhold til driften av jernbanenettet. Før BaneTele kan skilles ut til eget aksjeselskap må det derfor gjøres en vurdering av hvilke sikkerhetsmessige konsekvenser en slik utskillelse vil ha for jernbanedriften. Dersom en endret tilknytningsform for BaneTele skulle vise seg å ha negative sikkerhetsmessige konsekvenser, må det samtidig med en evt. selskapsetablering gjennomføres nødvendige tiltak, slik at den sikkerhetsmessige standarden på jernbanen ikke påvirkes negativt. Etter pålegg fra departementet er Jernbaneverket, i samråd med Statens jernbanetilsyn, nå i ferd med å gjennomføre en slik risikoanalyse. Saken vil bli vurdert fremmet for Stortinget etter at en slik analyse er vurdert.

Spørsmål nr. 234

Innlevert 19. februar 2001 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 28. februar 2001 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Det norske bistandsfondet NORFUND er et viktig instrument i vårt arbeid for fattigdomsbekjempelse. NORFUND har nå inngått et joint venture samarbeid med britiske CDC - Commonwealth Development Corporation Capital Partners - for forvaltning av fond.

Hva innebærer dette for fattigdomsorienteringen i NORFUNDs aktiviteter og for satsningen inn mot mindre prosjekter, mikrokreditter o.l.?»

Begrunnelse:

I Aftenposten i dag, mandag den 19. februar, står det at det norske bistandsfondet NORFUND går sammen med det britiske fondet CDC, og oppretter et joint venture-fond som tilbyr risikokapital til kommersielle prosjekter i utviklingsland. I Aftenposten kommer det fram at det fra norsk side vil bli kanalisert inntil 50 millioner dollar inn i det nye joint venture-selskapet innen de nærmeste fem år. Gjennom omleggingen av næringslivsordningene, som ble gjort i statsbudsjettet for 2001, antok stortingsflertallet at NORFUNDs aktiviteter innrettes slik at innsats i forhold til mindre prosjekter, mikrokreditter o.l. ikke reduseres, og at fattigdomsorienteringen ikke svekkes.

Svar:

NORFUND benytter hovedsakelig to strategier i sin virksomhet;

- 1) Direkteinvesteringer i joint ventures sammen med et norsk selskap, og
- 2) Deltakelse i lokale investeringsfond.

Lokale investeringsfond bidrar med risikokapital direkte i det enkelte utviklingsland og er, i tillegg til å øke finansieringsmulighetene for det lokale næringslivet, også med på å bygge opp lokal kompetanse både innenfor prosjektutvikling og finansiering. Innsatsen gjennom lokale investeringsfond er særlig viktig for å yte finansiering til mindre prosjekter og har spesiell relevans for små og mellomstore bedrifter.

Dette var grunnlaget for at jeg i min redegjørelse til Stortingets utenrikskomite 30.11.00 nettopp viste til at fondet gjennom denne siden av sin virksomhet bidrar med risikokapital til småbedrifter og mikrokredittinstitusjoner.

NORFUNDs samarbeid med den britiske søsterorganisasjon CDC har blant annet sprunget ut fra NORFUNDs fokus på lokale investeringsfond. CDC var og er en betydelig global investor i slike fond. NORFUND innledet tidlig et samarbeid med CDC gjennom investeringer i lokale fond sammen med CDC. NORFUND har siden 1998 investert 301 mill. kroner i lokale og regionale investeringsfond. Gjennom det annonserte samarbeidet har NORFUND valgt å utvide og formalisere sitt samarbeid med CDC.

For NORFUND innebærer det utvidede samarbeidet med CDC først og fremst en god mulighet til å få del i et solid nettverk for investeringer i små og mellomstore bedrifter i utviklingsland. Jeg har også notert meg

at fondene NORFUND skal delta i forvaltningen av, er konsentrert i de fattigste landene. Det felles forvaltningsselskapet har 10 datterselskaper i henholdsvis Tanzania, Zambia, Kenya, Zimbabwe, Ghana, Mauritius/Madagaskar, Mosambik, Sentral-Amerika (regionalt), Papua Ny Guinea/Stillehavsøyene og Sri Lanka. Min vurdering er derfor at samarbeidet med CDC styrker den siden ved NORFUNDs virksomhet som støtter mindre prosjekter og som mest direkte bidrar til fattigdomsreduksjon. Gjennom det utvidede samarbeidet med CDC vil man dessuten få økt tilfang av både prosjekter og tilgjengelig risikokapital som også kan være aktuelle for norsk næringsliv og norske investorer.

Samarbeidet mellom NORFUND og CDC gjelder forvaltningen av 15 lokale investeringsfond i de 10 ovennevnte land og områder, hvorav NORFUND tidligere har investert i fire av disse fondene. I tillegg har NORFUND gitt uttrykk for at de planlegger investeringer i størrelsesorden 450 mill. kroner i nye fond de neste fem år - innenfor rammen av samarbeidsavtalen. I sin langsiktige planlegging må NORFUND naturligvis ta nødvendige forbehold knyttet til vedtak i Stortinget.

NORFUND er en del av vårt samlede virkemiddelapparat, og kapitaltilførselen vil fortløpende bli vurdert i lys av vårt ønske om å skape lønnsomme og levedyktige investeringer i utviklingsland. Den nye alliansen muliggjør en større norsk satsning på fattigdomsbekjempelse gjennom næringsutvikling i utviklingslandene.

Spørsmål nr. 235

Innlevert 20. februar 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 28. februar 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Ifølge medieoppslag har Posten BA foreslått en forenkling i fortollingen av småsendinger fra utlandet. Dette forslaget vil kunne gjøre innførsel av småsendinger betydelig enklere, raskere og rimeligere. Det er videre fremkommet opplysninger om at finansdepartementet går imot denne ordningen.

Kan finansministeren redegjøre for denne saken, og hvis de opplysninger som er kommet fram er korrekte, ta en ny vurdering av dette forenklingforslaget?»

Begrunnelse:

Dersom finansdepartementet ikke ønsker en forenkling av hensyn til faren for manglende gebyrinntekter, vil jeg minne om at mva. på småsendinger ble innført for å beskytte norske arbeidsplasser innen bl.a. fotobransjen, ikke for å øke statens inntekter. Når bl.a. utenlandske fotobedrifter ikke lenger kan annonsere priser som ligger ca. 20% under konkurrerende norske, er det opprinnelige målet ivarettatt.

Svar:

Posten Norge BA foreslo en forenkling i fortollingen som hovedsakelig gikk ut på at postordrepakker fra utlandet med verdi under 200 kroner skulle kunne sendes direkte til mottaker i Norge. Det skulle da være mottakers plikt å deklare varen overfor tollvesenet og å innbetale påløpt toll og avgift.

Finansdepartementet kunne ikke gå inn for dette forslaget av kontrollmessige hensyn. Jeg anser det uheldig å ha en ordning som innebærer at tollvesenet må reise hjem til mottaker for å kontrollere varen de har mottatt. Jeg er av den oppfatning at det i stedet bør arbeides for en fremtidsrettet løsning, der også varesendinger med verdi over 200 kroner omfattes av et enklere og billigere fortollingssystem. Faren for manglende gebyrinntekter har ikke vært noe hensyn fra departementet i denne saken.

Som kjent vil Finansdepartementet fra 1. mars 2001 endre regelverket, slik at varer som er et ledd i postordresalg vil være unntatt fra innførselsmerverdiavgift dersom de har en verdi under 200 kroner. Jeg anser dermed saken så langt for løst, for så vidt gjelder småsendingene.

Arbeidet med å finne en langsiktig og fremtidsrettet løsning for fortollingsrutiner som også omfatter sendinger med verdi over 200 kroner vil imidlertid fortsette i departementet med høy prioritet. Jeg har tro på at vi skal finne gode løsninger på dette området.

Spørsmål nr. 236

Innlevert 20. februar 2001 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe

Besvart 28. februar 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Kan landbruksministeren garantere norske forbrukere at norske kyllinger er fri for de velferdsproblemer som er dokumentert i Sverige og resten av Europa, og at norsk dyrevernlov således blir overholdt på dette punkt?»

Begrunnelse:

I Sverige er det nettopp avdekket at en stor andel av alle slaktekyllinger lider av benfeil. De vanligste benfeilene er leddproblemer, og disse påfører dyrene så store smerter at bare 36,5 % av kyllingene klarer å bevege seg normalt. EUs veterinære komité publiserte i mars 2000 en rapport som gjennomgår all tilgjengelig forskning om slaktekylling. Rapporten konkluderte med at "benfeil er en rekke andre velferdsproblemer hos slaktekylling, bl. a. hudlidelser, akutt hjertestans, luftveislidelser og konstant sultfølelse. Rapporten fastslår at velferdsproblemene i stor grad er knyttet til selektert avl, som har fokusert alt for sterkt på rask tilvekst. Nyere forskning viser også at kyllingene opplever sterke smerter i beina når de blir hengt opp på slaktelinjen. Det genetiske materialet er likt i Europa, fordi avlen styres av internasjonale avlsfirmaer. Også oppdrettsbetingelsene og opphengingen på slaktelinjen foregår i all hovedsak på samme måte over hele Europa. Dette betyr at de problemene som europeisk forskning dokumenterer, etter all sannsynlighet finnes i Norge også. Norsk dyrevernlov bestemmer at avl som gjør dyret uskikket til å utføre normal adferd, og som påfører dyret unødig

lidelse, er forbudt. Statens dyrehelsetilsyn er nå inne i avsluttende fase med arbeidet til ny fjørfeforskrift, men ingen av disse spørsmålene er likevel forsøkt regulert i forskriften.

Svar:

Slaktekyllingproduksjonen i Norge bygger på de samme genetiske linjene som i de fleste andre land i Europa, herunder Sverige. Det vil si at det er store internasjonale firmaer som driver dette avlsarbeidet. Det er ikke lenger noen nasjonal avl på slaktekylling i Norge, og det er vanskelig å se for seg at det på nytt vil kunne etableres norsk avl som kan ta opp konkurransen med det importerte avlsmaterialet.

I Sverige har det vært en omfattende vitenskapelig undersøkelse av slaktekylling som har avdekket mange problemer i produksjonen. I Norge er det ikke, det jeg kjenner til, gjennomført tilsvarende undersøkelser vedrørende forekomsten av problemer med bein, kartlegging av bevegelsesmønster og hudkvalitet hos slaktekylling. Det er imidlertid viktig å være klar over at ikke bare dyras genetiske status, men også miljø og fôring har stor betydning for dyras velferd.

Tilsyn i kyllingoppdrett etter dyrevernloven medfører praktiske problemer pga. det store dyretallet i den enkelte besetning. Informasjon fra Statens dyrehelsetilsyn tyder imidlertid på at tilstanden i Norge ikke er slik som undersøkelsen har avdekket i Sverige.

Dette kan bl.a. ha å gjøre med den korte framfôringstida i Norge, som medfører lette og unge dyr som ikke rekker å vise en del av de skadene vi kan se i andre europeiske land. Dette har sammenheng med det norske markedets etterspørsel etter kylling på ca 900 g råvekt.

Forholdene per i dag, og utviklingen fra tidligere år kan følges gjennom slaktestatistikken ved kjøttkontrollen. Dødeligheten for norsk slaktekylling går stadig ned, og var i gjennomsnitt for år 2000 3,1 % fra 0 - 32,3 dagers alder, som er en gjennomsnittlig slaktealder her i landet. Norsk statistikk fra slakteriene viser at utviklingen helsemessig er positiv, og at andelen kassasjoner ved kjøttkontrollen på slakteriet i år 2000 var kun 0,01% for beinlidelser og 0,03% for hudlidelser. Luftveislidelser sees nesten aldri. Totalt ble 0,87 % dyr kassert på grunn av sykdomsrelaterte forhold, de fleste kassasjonene skyldes tarminfeksjoner og følger av dette. Disse tallene inkluderer ikke dyr med mindre ytre skader, skader som i hovedsak oppstår ved opplasting og inntransport til slakteriene. Tallene signaliserer imidlertid at andelen slaktekyllinger med dårlig velferd underveis i produksjonsperioden er svært lav her i landet.

Oppdrett av slaktekylling er en intensiv produksjonsform. Kravet til tilvekst, fôrutnyttelse og kostnadseffektivitet gjør at produksjonen er meget sårbar. Dette er derfor problemstillinger som myndighetene og næringen tar på alvor og som det må arbeides med i flere sammenhenger for å motvirke en negativ utvikling. Forslag til ny fjørfekjøttproduksjon som nå har vært på høring, regulerer en rekke forhold som er av stor betydning for dyrevelferden i fjørfekjøttproduksjonen, bl.a. krav til daglig tilsyn, dyretetthet, ventilasjon, luftkvalitet, fôring, troplass, synkronisert hvile gjennom mørkeperioder samt fraskillelse/ avliving av sjuke/skadde dyr.

Norsk fjørfenæring arbeider i samarbeid med andre husdyrorganisasjoner i disse dager med en handlingsplan for dyreomsorg som inneholder en rekke av de samme elementer. Denne handlingsplanen skal legges fram til sommeren.

I tillegg tas det sikte på å legge fram en stortingsmelding om dyrevelferd i løpet av 2002, der ulike sider ved alt dyrehold vil bli vurdert.

Det er viktig at vi fokuserer på disse forholdene slik at vi kan opprettholde en norsk produksjon av slaktekylling her i landet innenfor de etiske krav som dyrevernsloven setter. I motsatt fall kan vi kunne komme i den situasjon at slaktekylling må importeres fra andre land med lavere dyrevernmessig standard, og der dyrematerialet er det samme som det vi bruker her i landet.

Spørsmål nr. 237

Innlevert 20. februar 2001 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Besvart 28. februar 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Randsfjordfergen i Gran kommune binder sammen Rv 34 og Rv 245 (Horn - Tangen). Kaianlegget er også en del av riksvegnettet, mens driftsunderskuddet belastes Gran kommune.

Er det vanlig praksis at en kommune skal dekke underskuddet på ferger som går mellom to riksveger eller er dette ett statlig ansvar?»

Begrunnelse:

Randsfjordfergen går i dag mellom Tangen og Horn i Oppland Fylke. Fergen frakter ca. 53 000 passasjerer og 21 000 kjøretøyer årlig. Eneste tilskudd er

100 000 kroner ifra Oppland fylke, enda ingen av veiene er fylkesveier. Fergen binder derimot to riksveger sammen og er en viktig forbindelse fra Nes i Ådal til Bjonevika og ferje over Randsfjorden. Fergen binder sammen lokalsteder på begge sider av Randsfjorden og uten fergen vil alle trafikk få meget lang omkjøringsveg om Jevnaker. Dette vil være uholdbart for lokalsamfunn og arbeidspendling i området. Driftsunderskuddet som Gran kommune i dag dekker er på omlag 1 mill. kroner. Randsfjordfergen er i dag Norges eneste regulære helårsferge på innsjø.

Det ville være av interesse å få vite om det er vanlig at driftsunderskudd på ferger som går mellom to riksveger dekkes av kommunene andre steder i landet.

Svar:

Både i 1979 og i 1988 har tverrsambandet mellom riksveg 34 (tidligere Rv 35) på østsiden av Randsfjorden og E16 (tidligere E68) ved Sperillen (Bjonevika) inkl. ferjesambandet Horn-Tangen blitt søkt tatt opp som riksveg. Begge gangene ble søknadene avslått. Begrunnelsen for avslagene var at sambandet har mest lokal interesse. Trafikken på tverrsambandet mellom Bjonevika på vestsiden av Randsfjorden og Bjonevika var i tillegg liten (årsdøgntrafikk (ÅDT) mindre enn 200). Videre fant en at sambandet heller ikke oppfylte de krav til befolkningsgrunnlag som stiltes for opptak som riksvegsamband.

Vegdirektoratet opplyser at trafikken på fylkesvegen mellom Bjonevika (Rv 245) og Bjonevika (E16) fortsatt er under 200 ÅDT, og for ferjesambandet er trafikken ca. 55 kjøretøy pr. døgn og 150 passasjerer pr. døgn. Ferjekaiene og tilførselsvegene fra hhv. Rv 34 på østsiden av Randsfjorden og Rv 245 på vestsiden av Randsfjorden er fylkeskommunale. Jeg har videre fått opplyst fra Vegdirektoratet at ferjesambandet er spesielt i nasjonal sammenheng ved at det går mellom to riksveger (Rv 34 og Rv 245 på hver side av Randsfjorden). Sambandet tjener imidlertid ikke i særlig grad som sammenknytningsåre for trafikkstrømmene på de to riksvegene, jf. opplysningene ovenfor om at trafikken i sambandet er liten.

Sambandet synes fortsatt å ha mest lokal interesse. Dette understrekes også av at sambandet er et kommunalt samband og ikke tatt opp av Oppland fylkeskommune som et fylkeskommunalt samband. Vegdirektoratet konkluderer med at det ikke kan se at det har fremkommet nye opplysninger som endrer tidligere standpunkt til spørsmålet om å omgjøre sambandet til et riksvegsamband. Det synes ikke å være grunnlag for å omgjøre Vegdirektoratets vurdering av spørsmålet.

Spørsmål nr. 238

Innlevert 20. februar 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 27. februar 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Statsråd Trond Giske svarer 22.12.2000 på spørsmål fra undertegnede og stiller seg positiv til å bidra økonomisk til å videreføre matematikkonkurransen for skoleelever, KappAbel. Læringscenteret melder nå at det ikke er midler til å videreføre prosjektet. Konkurransen vil være nødt til å innstille uten denne bevilgningen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre bevilgningen fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, slik at konkurransen kan avvikles som planlagt i tråd med statsrådets svar, og ikke være nødt til å innstille?»

Begrunnelse:

Statsråden har i sitt positive svar 22.12. gitt læringscenteret i oppgave å følge dette opp.

De innledende rundene i KappAbel-konkurransen er nå avviklet og det er kåret vinnerklasser i hvert fylke. Nå gjenstår semifinaler og finale. Disse skal arrangeres i Arendal og Froland 18. - 20. april i år.

I år 2000 ble det bevilget 300 000 kr fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet da semifinaler og finale ble avviklet i Trondheim.

Det vil være en katastrofe for KappAbel-prosjektet hvis ikke statsrådets svar følges opp.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Odd Einar Dørum. I mitt svar den 22.12.00 på spørsmål nr. 141 fra representanten Dørum stilte jeg meg positiv til å bidra økonomisk til videreføring av KappAbel konkurransen. Jeg har bedt Læringscenteret om å følge opp, og jeg vil sørge for at denne saken vil bli løst.

Dokument nr. 15:19

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 239

Innlevert 21. februar 2001 av stortingsrepresentant **Annelise Høegh**

Besvart 1. mars 2001 av helseminister **Tore Tønne**

Spørsmål:

«Vil helseministeren foreslå å innlemme godkjente private klinikker som fylkeskommunene kjøper operasjoner av i ISF-ordningen?»

Begrunnelse:

Ordningen med innsatsstyrt finansiering omfatter i dag foruten de offentlige sykehusene følgende private institusjoner: Volvat, Klinikk 8, Røde Kors klinikk, Feiringklinikken og Hjertesenteret. Dersom fylkene oppfylder sin plikt til å sørge for innbyggernes tilgang til spesialisthelsetjenesten ved å kjøpe tjenester av disse private institusjonene, utløser det ISF- refusjon fra staten. Dersom fylkene oppfylder den samme plikten ved å kjøpe tjenester av andre private aktører, gis det ikke ISF-refusjon, og fylkeskommunene må ta hele regningen selv.

Det har nylig kommet frem i media at Oppland sentralsykehus Gjøvik (OSSG) har registrert pasienter som er operert ved den private Helse- og Idrettsklinikken AS i Gjøvik som om de var operert ved sykehuset. Det er åpenbart at OSSG etter dagens ISF- regelverk ikke skulle mottatt ISF-refusjon for disse pasientene. Men saken reiser samtidig spørsmålet om det er rimelig at retten til ISF-refusjon ved kjøp av tjenester hos private skal begrenses til de fem institusjonene som er nevnt over. Det viktigste for pasienten er å få rask og god behandling. Om behandlingen blir gitt ved offentlige sykehus eller private klinikker er mindre viktig. Finansieringsordningene bør legge til rette for at det offentlige i større grad kan utnytte ledig kapasitet ved de private institusjonene for å redusere ventetiden for pasienter i kø.

Denne problemstillingen vil også være aktuell etter statlig overtakelse av sykehusene. Med den modell det legges opp til i høringsnotatet, vil de regionale helseforetakene kunne kjøpe tjenester av private for å oppfylle plikten til å sørge for spesialisthelsetjenester. Finansieringsordningene bør ikke begrense hvilke private aktører det offentlige kan kjøpe tjenester av. Det svekker mangfoldet og konkurransen i den private helsetjenesten. Det avgjørende må være at tilbudet som gis er medisinsk likeverdig - da bør også finansieringen være lik - uavhengig av om tilbudet gis ved et offentlig sykehus eller bestemte private klinikker.

Svar:

ISF er som kjent en overslagsbevilgning. Den er regelstyrt, og det er kombinasjonen av gjeldende regler og produksjonsvolum som avgjør statens samlede utgifter til ISF.

All den tid ordningen er regelstyrt, er det disse reglene som danner premisen for Stortingets budsjettvedtak for ISF. Reglene som sådan besluttet ikke av Stortinget. Men fordi Stortingets vedtak for ISF-budsjettanslaget hviler på dette regelsettet, og en eventuell endring i reglene eller forvaltningen av disse vil kunne påvirke det samlede utbetalingsnivået, bør en slik praksisendring etter mitt syn ikke skje i løpet av budsjettperioden.

Reglene presiserer at det kun er virksomhet utøvd ved offentlig godkjente sykehus som per i dag kan inkluderes i den enkelte fylkeskommunes ISF-grunnlag. Dette inkluderer i all hovedsak offentlige sykehus. I tillegg er enkelte private sykehus av forskjelli

ge årsaker inkludert. Det gjelder blant annet Røde Kors klinikk og Feiring klinikken. Det er i dag ikke anledning til å gi ISF refusjon til spesialister utenfor sykehus.

Jeg er oppmerksom på problemstillingen som representanten bringer opp, og har allerede begynt arbeidet med mulige løsninger. Hensikten min er nettopp å øke behandlingsskapasiteten på de aktuelle områdene. Jeg har satt i gang en prosess i departementet som har som siktemål å inkludere avtalespesialistene i fylkeskommunenes ISF-grunnlag.

En slik utvidelse av ISF-ordningen må antas å kunne ha budsjettmessige virkninger. I tillegg må det etableres gode rutiner for registrering og kontroll av utbetalingsgrunnlaget.

Dette tilsier at endringer av så vidt omfattende karakter bør håndteres i de ordinære budsjettprosesser. Departementet arbeider med sikte på å legge fram et forslag tidligst i Revidert nasjonalbudsjett, og senest i statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 240

Innlevert 21. februar 2001 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 2. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren fremme forslag om å endre reglene for utbetaling av sosialhjelp slik at det kan gis stønad også til mennesker som eier lånefinansiert bolig?»

Begrunnelse:

Jeg viser til spontanspørretimen 10. januar 2001. Jeg tok da opp med sosialministeren en henvendelse fra en snekker som var blitt uføretrygdet etter et fall fra et bygg. Han har prøvd attføring, uten å lykkes. Han eier en husbankfinansiert bolig og har månedlige boutgifter på 1 800 kr. Da han så seg nødt til å gå på sosialkontoret for å få endene til å møtes, fikk han et avslag som var begrunnet i at han eide egen bolig og at hjelp til å betale husleien ville øke hans formue. Hvis han derimot solgte boligen og inngikk et leieforhold, med en husleie som fort kunne bli 3-4 000 i måneden, ville imidlertid sosialkontoret kunne dekke husleien. Dette fordi han da ikke ville få økt sin formue gjennom nedbetaling av husbanklånet. Sosialministeren ga i spontanspørretimen uttrykk for at hun ville se nærmere på regelverket.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at det ikke er slik at sosialtjenesteloven hindrer at stønad til livsopphold, herunder boutgifter, kan gis til eier av lånefinansiert bolig. Dette vil jeg utdype nærmere.

Økonomisk sosialhjelp er en subsidiær ytelse. Det vil si at enhver først skal prøve alle andre muligheter til å forsørge seg selv eller redusere sine utgifter. På den annen side skal økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven være sikkerhetsnett for den som ikke er i stand til å forsørge seg og evt. familie på annen måte. Dette betyr at kommunens sosialtjeneste må foreta en konkret vurdering av søkers totale livssituasjon, og sosialtjenesten har både rett og plikt til å utvise skjønn i det enkelte tilfelle.

I den aktuelle saken er det tatt utgangspunkt i søkerens boutgifter. Om slike utgifter har Sosial- og helsedepartementet i rundskriv til loven uttalt følgende om dekning av utgifter til bolig: (rundskriv 1-45/ 98: Stønad til livsopphold.) " Løpende utgifter til bolig som husleie, faste utgifter i borettslag eller sameie og lignende er en del av livsoppholdet. Hjelp til betaling av renter må vurderes på samme måte. Boligen bør være i god stand, og ha en nøktern standard som er tilpasset husholdningens størrelse og sammensetning.

Dersom boligstandarden er høy, boligens verdi må antas å stige, eller søkeren er kommet i økonomiske vanskeligheter til tross for god inntekt, kan det være rimelig å gi slik hjelp som lån. Det samme gjelder dersom det gis stønad til betaling av avdrag på boliglån, da nedbetaling av gjeld normalt bidrar til formuesøkning. Dersom sosialtjenesten yter lån til boligformål, kan lånet i samsvar med vanlig praksis sikres ved pant i boligen".

I utgangspunktet er sosialtjenesten ikke forpliktet til å yte stønad til å opprettholde en boligstandard som vedkommende ikke har inntekt til å klare. Dersom boligutgiftene er så høye at søkeren ikke kan betjene disse selv, kan sosialtjenesten stille vilkår om at boutgiftene reduseres. Dette kan innebære at vedkommende må bytte bolig. Bytte av bolig er særlig aktuelt i tilfeller der lavere boutgifter er av betydning for vedkommendes mulighet for å forsørge seg selv og eventuell familie. Dersom det generelle kostnadsnivået i kommunen er slik at søkeren ikke har mulighet til å finne en bolig innenfor en rimeligere kostnadsramme, må sosialtjenesten dekke boutgifter helt eller delevis.

I det nevnte eksemplet hevdes at stønadsmottakerens utgifter vil øke om han må selge boligen. For meg synes det lite skjønnsomt å skulle stille vilkår om salg av bolig i en slik situasjon, og som sagt kan den praksis ikke utledes av sosialtjenesteloven og er heller ikke i tråd med retningslinjer fra departementet. På den annen side kan det være så mye kapital knyttet til egen bolig, st dersom den realiseres, vil behovet for økonomisk sosialhjelp opphøre.

Sosialtjenestelovens kap 8 regulerer stønadsmottakerens klagerett til fylkesmannen som kan omgjøre vedtaket hvis det er åpenbart urimelig. Jeg ser ut fra dette ikke grunn til å foreslå endring av reglene for utbetaling av sosialhjelp.

Spørsmål nr. 241

Innlevert 21. februar 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 1. mars 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Fra Mo i Rana transporteres årlig ca. 10 000 tonn stål i 18 meters lengder langs E12 til svenske kunder. Det er gitt dispensasjon for bruk av 22 m. kjøretøy fra Norge til Sverige. Det tillates ikke delbar returlast, noe som medfører betydelige ekstra transportkostnader. Vegdirektoratet utreder nå bruk av vogntog etter modulær fremgangsmåte, noe som tillates i Sverige og Finland.

Vil statsråden sørge for å få på plass en praktisk løsning for E12, en løsning som kan sikre konkurransedyktighet for Ranabedriftene?»

Svar:

Bestemmelsene om tillatt lengde for kjøretøy og vogntog på offentlig veg følger av forskrift om bruk av kjøretøy av 25. januar 1990 nr. 92 § 5-2 med vedlegg. I henhold til forskriften er største tillatte lengde for vogntog 18,75 m, og for semitrailervogntog 16,5 m. Det er i utgangspunktet kun tømmertransport som kan utføres med vogntoglengde 22 m.

Hvis transportøren benytter uttrekkbar semitilhenger til transport av stål til Sverige, kan returtransporten skje innenfor tillatte kjøretøydimensjoner. Med en slik løsning får en bedre utnyttelse av kjøretøyet.

Forskrift om bruk av kjøretøy § 6-2 gir Vegdirektoratet hjemmel til å dispensere fra forskriften på generelt eller individuelt grunnlag. Dagens dispensasjonspraksis er imidlertid meget streng, og bakgrunnen for dette er blant annet konkurransemessige hensyn. I de meget få dispensasjonsvedtakene som er fattet, er det helt konkrete og spesielle hensyn som har gjort seg gjeldende.

Vegdirektoratet utreder for tiden konsekvensene av å tillate 25,25 m vogntog og 60 tonn totalvekt (modulsystemet) i Norge. Direktoratets forslag om å innføre vogntog etter modulsystemet på deler av det norske vegnettet vil bli sendt på høring i løpet av mars 2001, etter en nærmere utredning av konsekvensene for miljø og investeringer i og vedlikehold av vegnettet.

Jeg ønsker ikke å gjøre særskilte tiltak på E12 når det gjelder dispensasjon fra gjeldende regelverk. En eventuell endring av dispensasjonspraksis må ses i sammenheng med den pågående utredningen av modulsystemet.

Spørsmål nr. 242

Innlevert 22. februar 2001 av stortingsrepresentant Signe Øye

Besvart 1. mars 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Et lite slakteri i Østfold (enmannsbedrift) opplever at omleggingen av avgiftene for kjøttkontroll gjør at han kan bli nødt til å legge ned bedriften.

Vil landbruksministeren medvirke til at bedriften fortsatt kan betale en kilopris for kjøttkontrollen?»

Begrunnelse:

Departementet har bestemt at det lille slakteriet skal forskuttere 158 000 kroner i kjøttkontrollavgift i året. I fjor betalte han til sammen 35 000 kroner. Grunnen til den store forandringen er at Statens Landbruksforvaltning har lagt om sin innkrevings

praksis. I stedet for å kreve avgift pr. kilo, krever de nå 2 525 kroner per dagsverk for det arbeidet kjøttkontrollørene gjør. De har estimert forbruket, og krever inn avgiften forskuddsvis.

Svar:

Stortinget bestemte i 1996 (St.prp. nr. 1 1996-97) at kjøttkontrollen skulle være selvfinansierende. Avgiftssystemet skulle bygges opp slik at slakteriene skulle betale avgift etter tilsynsmengde og ikke etter antall kilo kontrollert kjøtt. Omleggingen skulle blant annet gi incitament til en mer kostnadseffektiv kontroll.

Med virkning fra 1. januar 1999 ble Forskrift om avgift til dekning av utgifter ved tilsyn og kjøttkontroll endret slik at slakteriene fra dette tidspunkt skulle betale avgift iht. vedtatt tilsyns- og kjøttkontrollplan (TKP) etter en gitt dagsverksats mens de tidligere hadde betalt en øresats pr. kg godkjent kjøtt. TKP blir utarbeidet av det kommunale næringsmiddeltilsyn på grunnlag av slakteriets slakteplan og Normer for utarbeidelse av tilsyns- og kjøttkontrollplan for tilsyn og kjøttkontroll ved slakteri. Statens næringsmiddeltilsyn godkjenner planene.

Samtidig ble Forskrift om refusjon av kjøttkontrollavgift vedtatt. Formålet med ordningen var å gi finansiell støtte i en omstillingsperiode, men også medvirke til å jevne ut en del av kjøttkontrollkostnader knyttet til strukturelle forskjeller mellom slakteriene. Ut ifra denne forskriftens § 9 skulle det innkreves en nettoavgift, dvs. refusjonen ble trukket i fra kjøttkontrollavgiften før innkreving fra slakteriene.

Fraktkontoret for slakt som den gang sto for innkreving av nettoavgiften, benyttet seg av et såkalt leveranseregister som administrerer en rekke tilskudds og avgiftsordninger slakteriene forholder seg til. For å få et klarere administrativt system ble det med virkning fra andre halvår 2000 vedtatt å skille kjøttkontrollavgiften fra refusjonsordningen, dvs. at kjøttkontrollavgiften fra 1. juli 2000 skulle innkreves i sin helhet. Slakteriene blir trukket et fast beløp pr. måned iht. vedtatt TKP. Samtidig utbetales det refusjon (nå kalt omstillingsstøtte) en gang pr. måned. Det er i forskrift om omstillingsstøtte også gitt anledning til å søke om ekstra omstillingsstøtte innen 1. desember.

Forskjellen i kjøttkontrollavgiften det er referert til i begrunnelsen for spørsmålet, synes å ha sin bakgrunn i at det etter ny ordning (fra andre halvår 2000) kreves inn brutto kjøttkontrollavgift, mens tidligere har refusjonen blitt trukket i fra kjøttkontrollavgiften før innkreving. Etter ny ordning vil det i tillegg bli utbetalt omstillingsstøtte separat. Det er nettvirkninger av disse to ordninger som bestemmer hvor mye kjøttkontrollen koster slakteriene.

Refusjonsordningen for kjøttkontrollavgift forutsettes fortsatt nyttet til å utjevne strukturelle kostnader mellom slakterier.

Spørsmål nr. 243

Innlevert 22. februar 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 2. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Jeg er kjent med flere tilfeller der personer som vært innlagt i institusjon har fått halvert sykepengene etter en tid. Dette har vært en påkjenning i tillegg til at en skal rehabiliteres etter lang tids sykdom. De fleste har løpende utgifter selv under opphold på institusjon.

Er statsråden kjent med at regelen om avkortet sykelønn kan ha negative følger?»

Begrunnelse:

I regelverket for lønn under sykdom heter det i punkt 6.3.2.9 at arbeidstakere uten forsørgelsesbyrde som er innlagt i helseinstitusjon og får oppholdet dekket av offentlige midler, får halvert sykelønnen fra folketrygden fra og med fjerde kalendermåned.

Personene jeg kjenner til, har hatt opphold i psykiatrisk institusjon, tiden etter utskrivning kan ofte være like tøff som selve oppholdet.

Det er vanlig med permisjonsperioder til hjemmet før utskrivelsen, som en del av rehabiliteringen. Dette medfører at en har samme utgifter som om man ikke var innlagt i institusjonen.

Svar:

Ifølge folketrygdloven § 8-53 kan sykepengene til personer uten forsørgeransvar bli redusert under lengre opphold i helseinstitusjon. Reduksjonsbestemmelsen gjelder i helseinstitusjoner med rett til fri forpleining fra det offentlige. Hvis vedkommende forsørger ektefelle eller barn blir sykepengene ikke redusert.

Sykepengene ytes uten reduksjon for innleggelsesmåneden og de tre påfølgende måneder. Deretter skal sykepengene som hovedregel reduseres med 50

prosent. Dersom vedkommende har faste og nødvendige utgifter til bolig eller lignende, kan det bestemmes at sykepengene ikke skal avkortes, eller at de skal reduseres mindre. Ved avgjørelsen kan det tas hensyn til om vedkommende ellers ikke har tilstrekkelige midler til å dekke sine utgifter eller om det foreligger en økonomisk vanskelig situasjon som skyldes sykdommen.

Formålet med sykepengene er å dekke bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive som er arbeidsufør på grunn av sykdom eller skade. Når stønadsmottaker er innlagt i helseinstitusjon med rett til fri forpleining vil utgiftene til livsopphold bli redusert. Som jeg har redegjort blir det ved vurderingen av om sykepengene skal reduseres eller ikke tatt hensyn til vedkommendes økonomiske situasjon.

Spørsmål nr. 244

Innlevert 22. februar 2001 av stortingsrepresentant Arne Lyngstad

Besvart 2. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I kongelig resolusjon av 09.02.01 avslår Regjeringen en anke på godkjenning av Oasen grunnskole. Begrunnelsen for avslaget er ny i forhold til det opprinnelige avslaget i mai 2000. Begrunnelsen bygger på tre hovedpilarer.

Hva er årsaken til at avslagsgrunnlaget er endret og hvordan samsvarer denne begrunnelse med intensjonen i L97 og privatskoleloven?»

Begrunnelse:

Oasen grunnskole søkte om godkjenning i 1999 og fikk innvilget søknaden 13. mars 2000. Etter klage fra Songdalen kommune fikk Oasen grunnskole avslag 15. mai 2000 med begrunnelse at denne skolen kunne føre til skolenedleggelse i Songdalen kommune. Oasen grunnskole anket avgjørelsen inn for statsråd. Stortinget foretok videre i juni 2000 en presisering av privatskoleloven som medførte at departementet ikke kunne legge ensidig vekt på fare for skolenedleggelse.

I avslaget på anken i kongelig resolusjon benyttes tre nye hovedargumenter.

1. Departementet mener det må settes grenser for hvor langt en skole kan gå i å vektlegge religiøse forhold i undervisningen, og antar dessuten at Oasen barneskole i for stor grad vil bryte med vesentlige prinsipper for norsk skole.
2. Departementet mener at undervisningsopplegget er svært individualisert og at den sterke vektleggingen av individuell opplæring i undervisningsplanene i for sterk grad bryter med vesentlige prinsipper for norsk skole.
3. Departementet antar at Oasen barneskole ikke vil ivareta alle prinsippene i FNs barnekonvensjon.

Svar:

Representanten Lyngstad viser til departementets vedtak av 15. mai 2000. Av dette vedtaket fremgår det bl.a. at "Departementet mener at det foreligger mer enn en generell risiko for en eller flere skolenedleggelse i Songdalen kommune dersom Oasen Barneskole godkjennes i henhold til privatskoleloven. På bakgrunn av de nye opplysningene departementet har mottatt i saken, finner vi derfor etter en samlet vurdering å måtte legge avgjørende vekt på at vertskommunen frarår at søknaden imøtekommes".

Etter at Stortinget endret privatskoleloven i sommer, kan ikke departementet lenger legge ensidig vekt på nedgangen i elevtallet for kommunen i den samlede vurderingen når det gjelder skoler som søker om godkjenning etter privatskoleloven § 3 bokstav a eller b. Som jeg tidligere har uttalt i Stortinget, mener jeg at departementet tidligere hadde en slik adgang. Stortingets endring av privatskoleloven innebærer derfor mer enn en presisering av loven.

Årsaken til at grunnlaget for avslaget ble endret, er altså at det var nødvendig å gå grundigere inn i saken som følge av endringen i privatskoleloven. Når det gjelder regjeringens kompetanse i denne klagesaken, vil jeg vise til forvaltningsloven § 34 hvor det bl.a. fremgår at "Tas klagen under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av ham".

Etter min vurdering er vedlagte retningslinjer datert april 1997 i samsvar med privatskoleloven og intensjonene i L97. Vedtaket i forhold til Oasen er fattet i samsvar med disse retningslinjene.

Vedlegg til svar:

Retningslinjer for godkjenning av læreplaner etter L97. Private grunnskoler godkjent etter lov om private skoler § 3A. Til bruk ved statens utdanningskontorer.

Grunnskoleavdelingen - Seksjon for læreplan og oppvekstmiljø, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, datert april 1997

Spørsmål nr. 245

Innlevert 26. februar 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 5. mars 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Regjeringen har lagt ambisiøse mål for bredbåndsatsingen i Norge. Innen utgangen av 2002 skal alle skoler, sykehus og bibliotek ha bredbånd.

Hva er status for Regjeringens arbeide på dette område, og mener statsråden at det er satt av nok penger til å nå de mål som Regjeringen har satt?»

Svar:

Regjeringens politikk følger av handlingsplanen for bredbånd som ble presentert 11. oktober 2000. Av planen går det frem at regjeringens mål er:

- gode markedstilbud om tilknytning til bredbåndsnett til alle grunn- og videregående skoler, folkebibliotek, sykehus og kommuneadministrasjoner innen utløpet av 2002, og
- gode markedstilbud om tilknytning til bredbåndsnett for alle norske husstander innen utløpet av 2004.
- Vi skal nå målene ved å fremme konkurransen og samtidig stimulere den offentlig etterspørselen. Det er flere grunner til å velge denne strategien:
- For det første er det ikke bare én teknologi som gir oss bredbånd, men flere. Vi ønsker at markedsaktørene selv vurderer hvilken teknologi som til enhver tid er mest hensiktsmessig å satse på, ut fra sunne forretningsmessige prinsipper;
- Liberaliseringen av telekommunikasjonene har resultert i mange aktører, god markedsdekning og radikalt fallende priser.
- Vi vil ikke undervurdere markedets evne til å dekke nye behov for infrastruktur og tjenester på kommersielt grunnlag.

Regjeringen har iverksatt en rekke tiltak for å fremme konkurransen, blant annet tilgang til eksisterende nettressurser, lisenser for 3. generasjons mobilnett, synliggjøring av pris- og konkurranseforhold, m.m. Dette vil bidra til en tøff konkurranse på sunne markedsmessige prinsipper.

Regjeringen styrker den offentlige etterspørselen etter bredbåndsnett og bredbåndstjenester på flere måter.

- For det første ønsker vi ønsker å fornye og effektivisere offentlig sektor gjennom bruk av bredbånd.
- For det andre legger vi opp til at bredbåndsinvesteringene i offentlige virksomheter skal utløse investeringer fra private bedrifter i nærområdene rundt de offentlige virksomhetene.

Vi vil også følge med i utviklingen i markedet, og vurdere behovet for særskilte tiltak mot distrikter og grupper av befolkningen der markedet ikke fungerer tilfredsstillende. Men før staten eventuelt går inn med særskilte tiltak må vi ha et fornuftig beslutningsgrunnlag.

Eksempel på offentlig etterspørsel: I Ryfylke har en rekke kommuner gått sammen om å etterspørre infrastruktur og felles drift av sine datasystemer. Sammen utgjør de et betydelig marked i området, og kommunene har oppnådd gode priser på høyhastighetskommunikasjon og et nettverk som også husstandene vil nyte godt av.

For å stimulere offentlig etterspørsel har vi et tilskuddsprogram (HØYKOM) der offentlige virksomheter kan søke om midler i samarbeid med andre offentlige virksomheter og private bedrifter. Det meste av etterspørselstimuleringen skjer likevel innen det offentliges kjernevirksomhet - tjenesteproduksjon. Av eksempler kan nevnes KUFs utvikling av læremateriell og SHDs tiltaksplan for elektronisk samhandling i helse- og sosialsektoren "Si@".

Den strategien regjeringen har valgt, med å satse på konkurranse, økt offentlig etterspørsel og vurdering av særskilte tiltak, er i hovedsak på linje med tilnærmingen i de fleste andre land. Og stadig flere land kommer etter. Den siste tids utvikling i Sverige og Storbritannia kan tyde på at en storstilt utbygging i statlig regi nok lar vente på seg.

Vi har nylig gjennomført en statusrapportering på Handlingsplanen for bredbåndskommunikasjon. Så langt ser det ut til at tiltakene blir fulgt opp på en tilfredsstillende måte fra de involverte departementene. Men, det er satt ambisiøse mål og vi trenger en bred mobilisering på alle nivå av offentlig forvaltning,

næringsliv og bredbåndstilbydere for å lykkes. Den mest presserende oppgaven er nå å veilede og oppfordre hver enkelt kommune til å sette bredbånd på agendaen og utnytte det effektiviserings- og innspareingspotensialet som ligger i å benytte ny teknologi. Nå i mars vil KS og NHD arrangere en rekke regionale samlinger for å informere og presentere eksempler på gode pilotprosjekter.

Vi er også i oppstartfasen av et samarbeidsprosjekt mellom NHD og interesseorganisasjonene for IKT-næringene (IKT-Norge og TBL-ITF).

Regjeringen satser som nevnt på konkurransestimulering og etterspørselstimulering for å nå målene i handlingsplanen. Det offentlige skal ikke bygge infrastruktur, men etterspørre tjenester og anvendelser som kan forbedre og effektivisere tjenesteproduksjonen. Innsatsen må derfor komme innen innholdsproduksjon, næringsutvikling og fornyelse av offentlig forvaltning. I statsbudsjettet for 2001 er det over ulike departementers budsjetter samlet satt av betydelige midler, i størrelsesorden 350 millioner kroner til bredbåndsrelaterte tiltak.

Regjeringen vil følge bredbåndsutbyggingen fortløpende og har betydelig oppmerksomhet om spørsmålet i drøftingene av budsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 246

Innlevert 27. februar 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 6. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet har i høyringsnotat 20.12.00 m.a. foreslått å fjerne den økonomisk/administrative retninga i studieretninga for allmenne, økonomiske og administrative fag. Forslaget har skapt sterke reaksjonar i fleire fagmiljø. Det blir m.a. hevda at forslaget vil føre til at dei økonomisk/administrative faga vil bli nesten utradert som studieførebuande fag.

Kva vil statsråden gjere for å unngå at dei økonomisk/administrative fag blir svekkja på denne måten?»

Grunngjeving:

Forslaga som ligg i høyringsnotatet betyr at det meste av fagtilbodet som fanst i det gamle handelsgymnasnet og den gamle studieretninga for handels- og kontorlag forsvinn som studieførebuande fag i vidaregåande skule. Grunngjevinga for denne nedbygginga er dels behovet for å finne plass til å utvide timetalet i andre fag, dels at deler av faga, som t.d. IKT, blir dekt i grunnskulen. Vidare blir det hevda at det nye yrkesfaget salg og service vil dekke opp deler av dei økonomisk/administrative faga. Eg fryktar at forslaga vil føre til ei rasering av eit viktig studieførebuande fagfelt.

Svar:

Eg viser til spørsmål frå representanten Petter Løvik om forslag til endringar i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag (AA).

Eg vil peika på at forslaga som er sende på høyring mellom anna har bakgrunn i at Stortinget i si handsaming av St.meld. nr. 32 (1998-99) "Videregående opplæring", jf. Innst. S. nr. 246 (1998-99), gjorde følgjande vedtak:

- "Stortinget ber Regjeringa etablere dei to nye grunnkursane, media/kommunikasjon og merkantile fag, frå hausten 2000."
- "Stortinget ber Regjeringa vurdere om det let seg gjere å auke timetalet i kroppsøving i vidaregåande skule."

Etablering av det nye grunnkurset i merkantile fag som nå heiter grunnkurs sal og service fører til at innhaldet i studieretning AA må endrast.

Ein eventuell auke i timetalet til kroppsøving vil måtte føre til ein reduksjon i andre fag.

I høyringsbrevet ligg det ikkje føre forslag om å fjerne studieførebuande studieretningsfag frå studieretning AA. Berre dei yrkesførebuande faga Handels- og kontorarbeid, Kontorautomasjon, Rekneskap, Reklame og Varehandel er foreslått fjerna frå studieretning AA og førte over til den nye studieretninga.

Departementet meiner nå at tida er inne for å forenkla reglane i studieretning AA, ved mellom anna å foreslå at dei same reglane skal gjelde for alle elevane på studieretning AA. Det er ingen særskild grunn for at elevar som vel økonomisk/administrativ retning skal ha reduserte krav til framandspråk. Erfaringar viser mellom anna at elevar vel den økonomisk/ administrative retninga for å få fleire timar til fordjuping i realfag.

Departementet vil på grunnlag i det som kjem fram av høyringa, gjere vedtak om eventuelle endringar når det gjeld studieretning AA. Eg reknar ikkje med at forslaga i høyringsbrevet vil svekkja økonomisk/administrative fag som studieførebuande fag.

Spørsmål nr. 247

Innlevert 27. februar 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 5. mars 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket for bostøtte slik at den utbetales til den enkelte for det tidsrommet vilkårene for støtte er oppfylt?»

Begrunnelse:

Jeg vil vise til at regelverket for bostøtte er knyttet opp til tre situasjonsdatoer i året der vilkår for bostøtte må være oppfylt for at bostøtte kan utbetales. Dersom vilkårene for bostøtte blir oppfylt i mellomliggende tidsperiode, må man altså vente til neste situasjonsdato før en får rett til bostøtte. Dette finner jeg meget uheldig, ikke minst på grunn av de høye husleiene som er i de nye omsorgsboligene. Mange eldre, især enslige kvinner, har meget lave pensjoner. Disse vil de første månedene komme i en meget vanskelig situasjon dersom de flytter inn på et ugunstig tidspunkt i forhold til Husbankens regelverk.

Jeg er kjent med at regelverket er slik at dersom man mister retten til bostøtte i en mellomliggende periode vil bostøtten løpe uendret perioden ut. Det beste for bostøttemottakeren vil være at bostøtten løper i det tidsrommet en har krav på den. Dette vil trolig føre til de samme kostnader som i dag.

Svar:

Ved innføringen av den statlige bostøtteordningen ble det lagt vekt på at ordningen skulle være billig og enkel å administrere, både for kommunene og for staten. På denne bakgrunn er det lagt vekt på at Husbanken i stor grad benytter eksterne registre som lignings- og folkeregistre. Dette gjør at Husbanken må ha situasjonsdatoer hvor de får inn opplysningene fra disse registrene. Endringer fra denne dato og fram til neste situasjonsdato vil ikke bli tatt hensyn til ved bostøtteberegningen. I de tilfeller enkelte beboere har fått betalingsproblemer i påvente av første utbetaling av bostøtte har dette ofte blitt avhjulpet enten ved kommunale bostøtteordninger eller over det ordinære sosialhjelpsbudsjettet.

Jeg har imidlertid forståelse for den problemstillingen som reises. For mange kan det være et problem at de flytter inn i en dyrere bolig etter at situasjonsdatoen for bostøtten er utløpt og at de dermed må vente til neste bostøttetermin med å søke. Jeg vil derfor vurdere hensiktsmessigheten av å få til hyppigere utbetalinger av bostøtte. Samtidig som det må ses nærmere på administrative og tekniske rutiner som gjør at opplysningene fra registrene blir ajourført oftere.

Spørsmål nr. 248

Innlevert 27. februar 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 2. mars 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Spørsmålet om opprettelse av et aksjetilsyn var senest oppe i Stortinget i sammenheng med behandlingen av Ot.prp. nr. 73 (1999-2000) - Om lov om børsvirksomhet m.m. (børsloven)

Etter innspill fra bl.a. Styreakademiet (Norsk forening for styrearbeid) ba finanskomiteens flertall om departementets vurdering av hensiktsmessigheten av å opprette et aksjetilsyn, og at konklusjonen ble forelagt Stortinget på en egnet måte.

Når tar justisministerens sikte på å forelegge denne vurderingen for Stortinget?»

Begrunnelse:

Flere uheldige saker i finansmarkedet, blant annet Aker Brygge Invest, viser at det er et stort behov for bedre kontroll og regulering, spesielt i gråmarkedet. Det eksisterende lovverket sikrer ikke godt nok mot innsidehandel. Et aksjetilsyn kombinert med nødvendige endringer i lovverket, kan være effektive virkemidler. Spørsmålet om opprettelse av et aksjetilsyn ligger nå til behandling i Justisdepartementet.

Svar:

Justisdepartementet har til vurdering forslaget i NOU 1996:3 om tilsyn med overholdelsen av aksjeloven. Forslaget går ut på at departementet - eller et underliggende organ - skal kunne gi pålegg og eventuelt sanksjonere manglende overholdelse av pålegget, når allmenne hensyn tilsier at forhold som er i strid med aksjelovens bestemmelser, bringes til opp

hør, jf. forslaget til § 16-15, og kommentarene til forslaget på side 91-93 i utredningen.

I Ot.prp. nr. 23 (1996-97) Om lov om aksjeselskaper (aksjeloven) og allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven), drøftes forslaget på side 123-124. Det konkluderes der med at departementet er innstilt på å overveie Aksjelovutvalgets forslag nærmere.

Jeg tar sikte på at en slik vurdering vil foreligge i løpet av høsten 2001.

Jeg vil presisere at Aksjelovutvalgets forslag i NOU 1996:3 er begrenset til brudd på aksjelovens bestemmelser. Brudd på de bestemmelsene som regulerer finans- og aksjemarkedet (børsloven, verdipapirhandelloven mv.), ligger utenfor området for et slik tilsyn som Aksjelovutvalget har foreslått. Det forslaget til et aksjetilsyn som Justisdepartementet har til vurdering, omfatter derfor ikke innsidehandel og andre forhold knyttet til markedet for omsetningen av aksjer. Kontroll og regulering av finans- og aksjemarkedet hører under Finansdepartementet.

Spørsmål nr. 249

Innlevert 28. februar 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 7. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Statens Institutt for forbruksforskning, SIFO, har utarbeidd retningslinjer for standardbudsjett for forbruksutgifter. Statsråden har nyleg sendt ut rundskriv I-13/2001 som omhandler statlege rettleiande retningslinjer for utmåling av sosialhjelp.

På kva måte har SIFO sine satsar hatt verknad på det nivået statsråden tilrår?»

Grunngjeving:

Det framgår av pressemeldinga frå Sosial- og helsedepartementet av 13. februar d.å. at SIFO sine satsar delvis er fylgde. Dette kan ein ikkje lesa seg til i rundskrivet.

Svar:

Økonomisk stønad etter sosialtenestelova skal vere ei kortvarig yting i ein situasjon der ein person ikkje sjølv kan syte for sitt eige livsopphald gjennom arbeid eller ved å gjere gjeldande økonomiske rettar. Dei rettleiande retningslinjene for utmåling av stønad til livsopphald, som Sosial- og helsedepartementet har gitt i rundskriv I-13/2001, er difor retta inn mot det løpande, daglege livsopphaldet. Retningslinjene omfattar utgifter til mat og drikke, klede og sko, helse og hygiene, andre daglegvarer, TV-lisens, avis og telefon, fritidsaktivitetar, fritidsutstyr for barn og bruk av offentleg kommunikasjon i samband med daglege gjeremål (transportutgifter). Dette er utgifter som inngår i "kjerneområdet" i livsopphaldet, jf. rundskriv I-45/98 om stønad til livsopphald, § 5-1. Buutgifter, strøm og oppvarming, hus- og innbuforsikring, samt utgifter til møblar og kvite varer inngår også i "kjerneområdet" i livsopphaldet, men er ikkje inkludert i utrekningsgrunnlaget for dei rettleiande retningslinjene. Disse utgiftene er utsette for individuelle og/eller geografiske variasjonar, og spørsmål om stønad til dekning av denne typen utgifter må vurderast særskilt i kvart enkelt tilfelle. Også utgifter som i rundskriv I-45/98 er definert som "Spesielle utgifter" må vurderast konkret i høve til om dei skal sjåast som nødvendig for livsopphaldet for den enkelte.

SIFOs standardbudsjett viser kostnadene ved å oppretthalde eit rimeleg og alminneleg forbruksnivå for ulike typar hushald. Budsjettet er eit langtidsbudsjett som, i tillegg til daglege, løpande utgifter, også omfattar utgifter som sjeldnare innkjøp av varige forbruksgjenstandar. Standardbudsjettet omfattar, i tillegg til dei utgiftskomponentane som er omfatta av dei rettleiande retningslinjene for stønad til livsopphald, utgifter til fritidsutstyr for vaksne, spedbarnsutstyr, kvitevarer, møblar og diverse andre artiklar knytt til hushaldet, innbuforsikring, bilkostnader og barnehage. Dei rettleiande retningslinjene for utmåling av stønad til livsopphald skal dekkja daglege, løpande utgifter på eit forsvarleg, men nøkternt nivå.

SIFOs standardbudsjett for forbruksutgifter rommer vidare satsar for kvinner og menn i ulike aldrar, samt ein relativt detaljert aldersdifferensiering for barn. Dei rettleiande retningslinjene for utmåling av stønad til livsopphald er gjevne med felles satsar uavhengig av kjønn, samt med tre aldersintervall for barn. Dette fører også til skilnader i satsnivå. Departementet har i samband med utarbeidinga av dei rettleiande retningslinjene gjort seg nytte av den forskinga og metodiske tilnærminga som ligg til grunn for SIFO sine satsar.

Spørsmål nr. 250

Innlevert 28. februar 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 5. mars 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Mener Regjeringen det er forsvarlig at statsbedriften Telenor nekter å svare Meglerforbundets etiske råd på spørsmål rundt børsnoteringsen av Telenor, og mener departementet at en generell holdning der meglers oppdragsgiver nekter å svare på henvendelser fra bransjens etiske råd bidrar til å styrke arbeidet for god meglerskikk og høy yrkesetikk?»

Begrunnelse:

Jeg viser til at det har vært reist kritiske spørsmål mht. om forskrifter og etiske kjøreregler har vært fulgt i forbindelse med børsnoteringsen av Telenor og at meglerforbundets etiske råd har grepet fatt i saken.

Rådet er opprettet for å sikre god yrkesetikk i meglerbransjen,- i tråd med hva myndighetene har oppfordret bransjen til.

Likevel nekter såvel eierrepresentant, Nærings- og handelsdepartementet, og Telenor å avgi uttalelse til det etiske rådet.

Rådets leder, professor Geir Woxholth, uttaler at det er første gang rådet opplever at oppdragsgiver til megler nekter å svare på henvendelse.

Svar:

Meglerforbundets etiske råd utfører en viktig oppgave, og Nærings- og handelsdepartementet støtter dette arbeidet. Meglerforbundets etiske råds oppgave er å behandle spørsmål om tolkning og forståelse av forbundets etiske normer, samt å undersøke om det foreligger brudd på de etiske normer, herunder om gjeldende lovgivning er overholdt av forbundets medlemmer.

Forholdet i denne saken er at meglerforbundets etiske råd først rettet en henvendelse til Nærings- og handelsdepartementet der departementet ble bedt om å besvare 10 konkrete spørsmål knyttet til gjennomføringen av delprivatiseringen og den offentlige kapitalforhøyelsen i Telenor ASA sett i lys av de opplysninger som ble gitt i prospektet for transaksjonen. Departementet anmodet forbundet om å rette eventuelle henvendelser i sakens anledning til Telenor ASA, ettersom det er og skal være selskapet som framstår som formelt ansvarlig for innholdet i prospektet overfor allmennheten.

Telenor på sin side framholder at det ikke er dekkende at selskapet har nektet å svare på spørsmål. Telenor har overfor rådet vist til redegjørelse gitt av hovedtilrettelegger DnB Markets, som selskapet ikke så særskilt grunn til å komme med egne utfyllende kommentarer til. Dersom Telenor skulle besvart de 10 spørsmålene utover henvisningen til innholdet i redegjørelsen fra DnB Markets, ville svarbrevet, basert på spørsmålenes karakter i forhold til transaksjonens faktiske organisering, på mange måter blitt en repetisjon av denne redegjørelsen slik Telenor oppfattet det. Telenor antok at det ikke var nødvendig for rådets behandling av saken overfor DnB Markets å få en til dels tilsvarende redegjørelse fra Telenor, og anså det derfor tilstrekkelig å vise til svaret fra DnB Markets.

Spørsmål nr. 251

Innlevert 28. februar 2001 av stortingsrepresentant Jan Petter Rasmussen

Besvart 7. mars 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«En MS-pasient fra Rogaland er av sin primærlege henvist til behandling ved MS-senteret i Hakadal. Rogaland fylkeskommune har i brev av bl.a. 29. mai og 15. desember 2000 gitt avslag på søknad om økonomisk dekning for dette oppholdet.

Kan Rogaland fylkeskommune gi slikt avslag når den aktuelle institusjonen drives med hjemmel i sykehusloven?»

Begrunnelse:

MS-senteret "Hakadal" er en institusjon som inngår i helseplanen for Akershus og mottar driftstilskudd fra Akershus fylkeskommune, som disponerer 35% av plassene. Senteret drives med hjemmel i sykehuslovens bestemmelser.

Fylkeslegen i Rogaland tolker lovens bestemmelser dithen at det foreligger en plikt til dekning av utgifter til behandling ved institusjoner drevet med

hjemmel i sykehusloven også når disse ligger utenfor pasientenes hjemfylke, jf. § 12 femte ledd i sykehusloven.

Pasienten er en nydiagnostisert MS-pasient som av sin primærlege er henvist til MS-senteret "Hakadal" fordi dette senteret gir det beste tilbudet for denne gruppe pasienter.

Svar:

Etter den tidligere sykehusloven § 12 femte og sjette ledd skulle pasientens bostedsfylke refundere forpleiningsutgiftene for pasienter som ble behandlet i annen fylkeskommune eller ved statlige institusjoner eller ved institusjoner hvor staten dekket driftsutgifter. Bestemmelsen medførte at bostedsfylket skulle dekke forpleiningsutgiftene også når pasientene ble behandlet ved en institusjon som fikk dekket driftsutgiftene fra en annen fylkeskommune.

Departementet har i tidligere tilfeller gitt uttrykk for forståelse for fylkeskommunens behov for å påvirke pasientstrømmen ved å gi retningslinjer om legers adgang til å henvise pasienter. Likevel har departementet vært av den oppfatning at når pasienten først var henvist til en institusjon drevet av andre fylkeskommuner eller av staten fulgte det av sykehusloven § 12 femte og sjette ledd at bostedsfylket var betalingsansvarlig. Dette gjaldt også når henvisningen var i strid med fylkeskommunens retningslinjer om henvisning. Videre gjaldt dette også når pasienten var henvist til en institusjon finansiert av en annen fylkeskommune eller av staten.

Rogaland fylkeskommune plikter derfor å dekke behandlingsutgiftene for den omtalte MS-pasienten.

Jeg viser til at bestemmelsene i den tidligere sykehusloven § 12 femte og sjette ledd er videreført i spesialisthelsetjenesteloven § 6-6 første ledd første punktum.

Jeg vil i brev til Rogaland fylkeskommune gjøre fylkeskommunen oppmerksom på ovenstående.

Spørsmål nr. 252

Innlevert 28. februar 2001 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Besvart 7. mars 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Viser til svar i spørsmål nr. 237 og vil få stille samme spørsmål igjen:

Er det vanlig praksis at en kommune skal dekke underskuddet på ferger som går mellom to riksvegstrekkninger eller er dette vanligvis et statlig ansvar?»

Begrunnelse:

Viser til spørsmål og begrunnelse i spørsmål nr. 237 og statsrådets svar av 27. februar.

Søknad ifra 1979 og 1988 er jeg klar over, men det er ikke ett svar på om Randsfjordfergen blir likebehandlet med andre ferger i Norge. Spørsmålet er i klartekst om det er vanlig praksis i Norge at driftsunderskudd på ferger mellom to riksveger belastes det kommunale budsjett, og hvilke andre helårige riksvegfergestrekninger blir belastet det kommunale budsjett.

Svar:

Som jeg opplyste i mitt svar på spørsmål nr. 237 er ferjesambandet Horn-Tangen spesielt i nasjonal sammenheng ved at det går mellom to riksveger (Rv 34 og Rv 245 på hver side av Randsfjorden) uten at det er et statlig ansvar. Det er altså, så langt jeg har fått brakt på det rene, ikke etablert noe ferjesamband mellom to riksveger der en kommune dekker underskuddet. Med andre ord, vanligvis er dette et statlig ansvar.

Prinsipielt er det imidlertid ikke noe i veien for at en kommune på eget initiativ oppretter et ferjesamband mellom to riksveger, og dekker et ev. underskudd i den anledning.

Bakgrunnen for at sambandet Horn-Tangen ikke er tatt opp som riksvegsamband er som nevnt i mitt forrige svar, at det ikke i særlig grad tjener som sammenknytningsåre for trafikkstrømmene på de to riksvegene, men synes å ha mest lokal interesse. Samme prinsippet gjelder både på land og sjø.

Ferjene er en del av vegsystemet. I den forbindelse vil jeg påpeke at det er mange eksempler på at fylkesveger eller kommunale vegger gir forbindelser mellom to riksveger.

Spørsmål nr. 253

Innlevert 1. mars 2001 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 7. mars 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Ifølge Østlandets Blad, desember 2000, har Nor-Way Bussekspress søkt om konsesjon for en bussforbindelse som vil binde sammen sentrale knutepunkter i Akershus, Buskerud, Østfold og Oslo. Denne søknaden har ligget til behandling i departementet i mer enn 2 år.

Når vil samferdselsministeren ta initiativ til å få godkjent søknaden, slik at kollektivtilbudet i denne regionen kan bedres?»

Svar:

Jeg antar at representanten Sanner sikter til søknaden fra Busslink AS, et selskap som eies av blant andre Nor-Way Bussekspress. Den aktuelle søknaden gjelder i alt seks høyfrekvente ruter over kortere og mellomlange strekninger innenfor det sentrale Østlandsområdet. Søknaden representerer således på mange måter et nytt opplegg for ekspressbuss samtidig som de omsøkte rutene samlet sett også berører sentrale deler av jernbanenettet på en annen måte enn de fleste eksisterende ekspressbussruter.

Etter lov om samferdsel skal konsesjon for rutetransport på veg behøvsprøves. Dette innebærer at konsesjonsmyndigheten ved behandling av slike søknader plikter å foreta en avveining av fordeler med det omsøkte tilbudet og ulemper for eksisterende rutetilbud.

Høringsrunden som ble foretatt av berørte fylkeskommuner i saken om Busslink AS' søknad, avdekket betydelig usikkerhet mht konsekvensene for det etablerte rutetilbudet i området. Av den grunn ønsket fylkeskommunene mer tid til å få klarlagt konsekvensene. Søker ble under saksforberedelsen underrettet om dette både fra fylkeskommunene og fra departementet. Departementet fikk saken til avgjørelse sommeren 2000.

Regjeringen foreslo en oppmyking av ekspressbusspolitikken innenfor lovens regler om behøvsprøving i St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011. Departementet ønsket derfor å avvente stortingsbehandlingen av denne meldingen før man tok en avgjørelse i Busslinksaken. Søker ble naturligvis også underrettet om denne beslutningen.

Som kjent ble Nasjonal transportplan behandlet i Stortinget 15. februar d.å. Jeg oppfatter det slik at Stortingets flertall har sluttet seg til en viss oppmyking av ekspressbusspolitikken. Søknaden fra Busslink AS vil derfor kunne behandles etter en noe mer liberal holdning enn tidligere praksis når det gjelder å gi konsesjon til nye ruter. Behandlingen av denne søknaden vil bli gitt prioritet.

Spørsmål nr. 254

Innlevert 1. mars 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 7. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Jeg har i tidligere brev vist til at en rekke videregående skoletilbud ikke har fått svar på sine godkjenningssøknader. Nordborg videregående som ble besvart var en av dem. De andre skolenes søknader som fortsatt ikke er godkjent gjelder Lukas Stiftelsens videregående skole, Tomb Jordbruksskole og Øya videregående skole. Skolenes forberedelser til nytt skoleår er i gang. Det haster derfor å få svar på søknader som er sendt departementet for ett år siden.

Når kan disse skolene få svar på sine saker?»

Svar:

Lukas Stiftelsen

I brev av 22.12.99 søkte Lukas Stiftelsen om godkjenning med rett til statstilskudd etter privatskoleloven for en klasse komprimert løp for voksne innen barne- og ungdomsarbeiderfag.

Som ledd i departementets saksbehandling er det i henhold til privatskoleloven § 25 nr 2 bedt om uttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune i brev av 20.01.00. Departementet har mottatt denne høringsuttalelsen som er datert 21.03.00.

I forbindelse med endring i opplæringsloven § 4 A-3, har voksne fått rett til videregående opplæring. Fylkeskommunen har en plikt til å oppfylle denne retten. Departementet bad i den forbindelse fylkeskommunen om ytterligere opplysninger i brev av 05.10.00. Departementet mottok svar fra fylkeskommunen i brev av 03.01.01.

Øya videregående skole

I brev av 14.03.00 søkte Øya videregående skole om godkjenning med rett til statstilskudd etter privatskoleloven primært for VK II smådyr som et nytt tilbud i studieretning for naturbruk.

Som ledd i departementets saksbehandling er det den 03.05.00 bedt om uttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune. Departementet har mottatt denne høringsuttalelsen som er datert 15.09.00.

I forbindelse med behandling av søknaden, mottok departementet ytterligere opplysninger fra skolen i brev av 09.02.01.

Tomb Jordbruksskole

I brev av 10.02.98, 13.01.99, og 03.03.00 søkte Tomb Jordbruksskole om godkjenning med rett til statstilskudd etter privatskoleloven for teknisk fagskole, linje for naturbruk med fordypningsområde husdyr. I brev av 02.03.00 søkte Tomb Jordbruksskole også om godkjenning til å opprette et tilbud om allmennfaglig påbygningskurs. Sistnevnte søknad kom inn til Statens utdanningskontor i Østfold samme dag som søknaden om teknisk fagskole naturbruk. Ved en feiltakelse er søknaden oppfattet som ferdigbehandlet i forbindelse med godkjenningen av teknisk fagskole naturbruk, og blitt liggende ubehandlet hos Statens utdanningskontor i Østfold.

For øvrig kan jeg bekrefte at departementet fortsatt har som mål at behandlingen av søknader om å få godkjent nye skoler etter privatskoleloven ikke skal ta særlig lengre tid enn ett år, forutsatt at søknaden tilfredsstillende fastsatte kvalitetskrav og inneholder alle nødvendige opplysninger. Ved godkjenning av utvidinger og endringer skal saksbehandlingen i de fleste tilfeller være kortere. Jeg viser til St.prp. nr. 1 (1996-97) der denne målsetningen første gang ble presentert for Stortinget.

Søknadene vil bli behandlet så hurtig som mulig.

Dokument nr. 15:20

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 255

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 12. mars 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I henhold til et oppslag i Finnmark Dagblad vil to personer som begge gjennomfører yrkesrettet attføring få redusert sine samlede ytelser med mellom 4 000 og 6 500 kroner i måneden som en konsekvens av at de har giftet seg. De faktiske utgifter de to har, knyttet til attføringstiltakene, synes utfra oppslaget ikke å være endret som en konsekvens av giftermålet.

Finner statsråden det urimelig at denne typen ytelser går ned ved giftermål, og hva vil statsråden i så fall foreta seg?»

Svar:

En person som gjennomfører godkjent attføringstiltak kan etter folketrygdloven § 11-7 jf. forskrift om attføringsstønad § 2-8 få stønad til delvis dekning av sine utgifter til underhold for seg og sin familie. Stønadens skal gi delvis dekning av utgiftene til underhold for stønadmottaker og hans/ hennes familie i den utstrekning utgiftene til bolig og leveomkostninger overstiger stønadmottaker og ektefelles samlede lønns- og/eller trygdeinntekter. Utgifter til medlemmets og familiens underhold beregnes ved bruk av en standard levekostnadsfaktor.

Levekostnadsfaktoren ble opprinnelig fastsatt på grunnlag av standardsatser for sosialstønad i et utvalg kommuner. Satsene har etter dette blitt oppjustert i årlige budsjettvedtak. Det er fastsatt slike levekostnadsfaktorer for utgifter til underhold av ektefellen, barn og for stønadmottaker selv. Maksimal stønad er 5360 kroner per måned. Av forskriften § 2- 8 tredje ledd framgår det at ektefellens inntekt skal legges til grunn ved beregningen av stønaden. Ektefeller har en gjensidig forsørgingsplikt og begge ektefellenes inntekter legges derfor til grunn når husstandens samlede inntekt skal beregnes, jf. forskrifter § 2-8 tredje ledd. Etter folketrygdloven § 1-5 gjelder folketrygdlovens bestemmelser om ektefeller også for to ugifte personer som lever sammen (samboerpar), dersom paret har eller har hatt felles barn, eller tidligere har vært gift med hverandre.

Det er forutsatt at ektefellen skal bidra til familiens hushold, bl.a. ved å dekke deler av familiens utgifter til leveomkostninger og bolig. De utgifter det er forutsatt at stønadmottakeren har som følge av sin forsørgingsplikt for ektefellen blir kompensert gjennom den fastsatte levekostnadsfaktor for ektefellen. Dersom stønadmottaker gifter seg og ektefellens månedlige lønns- og/ eller trygdeinntekt overstiger den månedlige levekostnadsfaktor for ektefellen, vil dette kunne medføre at stønaden blir redusert. Har stønadmottaker tidligere mottatt maksimal ytelse, vil stønadmottaker kunne få redusert sin ytelse med inntil 5360 kroner per måned etter at han/ hun har inngått ekteskap.

Samboere har ikke en slik gjensidig forsørgingsplikt. Samboerens lønns- og/ eller trygdeinntekt legges derfor ikke til grunn ved beregningen av stønad til hushold, og det vil tilsvarende ikke bli lagt til grunn en levekostnadsfaktor for samboeren. Det forventes at samboeren betaler sin andel av boutgiftene, normalt 50 prosent. Boutgiftene som kan legges til grunn ved beregningen vil derfor normalt bli halvert for samboere.

Om stønaden vil bli høyere eller lavere dersom samboerne velger å gifte seg, er derfor avhengig av størrelsen på boutgiftene og på samboerens lønns- og/ eller trygdeinntekt.

Jeg mener det er riktig at begge ektefellenes inntekter inngår i beregningen av stønaden. Dersom vi kun legger stønadsmottakerens inntekter til grunn ved beregningen vil dette ikke gi et riktig bilde av husstandens samlede inntekter og utgifter. Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at i lov 30. juni 2000 nr. 57 om nye beregningsregler for rehabiliterings- og attføringspenger, er det vedtatt at stønad til husholdsutgifter skal avvikles. Loven er ikke trådd i kraft.

Spørsmål nr. 256

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 8. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Jeg viser til sak 4 i Stortinget onsdag 1. mars, Innst. S. nr. 146 (2000-2001) om en ordning med frivillig deling av pensjonspoeng mellom ektefeller i felles bedrift. Jeg hadde innlegg og stilte spørsmål til sosialministeren, men fikk ikke noe svar. Jeg gjentar derfor spørsmålet her:

Hva er grunnen til at "det må være en forutsetning at ingen av ektefellene allerede er pensjonert" for at ordningen med deling av pensjonspoeng kan iverksettes?»

Begrunnelse:

I sak 4 i Stortinget torsdag 1. mars, ble Innst. S. nr. 146 (2000-2001) Dokument 8:82 om at en ordning med frivillig deling av pensjonspoeng mellom ektefeller i felles bedrift blir gjort gjeldende for perioden 1967 til 1986 behandlet. Jeg stilte da spørsmål om grunnen til at komiteen i en merknad sier: "har merket seg at det må være en forutsetning at ingen av ektefellene allerede er pensjonert.". Jeg fikk ikke noe svar av statsråden til tross for at spørsmålet var rettet direkte til henne. Jeg er svært interessert i å få den faktiske begrunnelsen til hvorfor dette forbeholdet er tatt. Det kan slå meget skjevt ut, som for eksempel der det er stor aldersforskjell mellom ektefellene, og der kvinnen blir pensjonist først med bare minstepensjon. Det er mange som undrer seg over dette, og forventer et ordentlig svar.

Svar:

Den problemstilling jeg har tatt opp til ny vurdering i samråd med Finansdepartementet og Rikstrygdeverket, har sin bakgrunn i krav fra jordbrukerorganisasjonene i 1992 hvor organisasjonene uttalte: "Norges Bondelag og Norges Bonde- og småbrukarlag ser det som viktig at det innføres en frivillig ordning for ikke trygdete ektepar i landbruket som ønsker å omfordele sine pensjongivende inntektsgrunnlag for perioden 1969 til 1986. Siden ordningen vil være frivillig vil den være mindre aktuell for skilte ektepar. Ektepar der en eller begge er trygdet i dag med beregnet pensjon ut fra tidligere opparbeidede rettigheter vil ikke komme inn under ordningen. "

Rikstrygdeverket uttalte seg om spørsmålet høsten 2000, og skisserte en administrativ mulighet til frivillig omfordeling med en likedeling av inntekten for de aktuelle årene. Rikstrygdeverket uttalte i brev av 24. oktober 2000 bl.a.:" Det må være forutsetningen at ingen av ektefellene har pensjon når kravet settes fram."

Sosialkomiteen merket seg denne forutsetningen i Innst. S. nr. 146 (2000-2001). Som nevnt var Bondelaget og Småbrukarlaget tidligere innforstått med en slik forutsetning da de krevde en delingsadgang i 1992, men dette syn er nå endret. Rikstrygdeverkets skisse til løsning har vært på høring med nevnte forutsetning. I sine høringsuttalelser gir Norges Bondekvinnelag og Norsk Bondelag i dag uttrykk for at ordningen også bør gjelde ektefeller som allerede er pensjonister.

Dessverre kan jeg ikke imøtekomme dette ønsket, verken av juridiske eller administrative hensyn. Jeg må presisere at dette gjelder personer som allerede er innvilget pensjon basert på gjeldende regelverk, så vel etter skatteloven som folketrygdloven. Ektepar hvor en eller begge er pensjonister har således innrettet seg etter gjeldende regelverk og en eller begge har mottatt pensjoner i henhold til dette.

Dersom kvinnen eksempelvis er den som først har en uførepensjon eller alderspensjon, vil den sannsynligvis være en minstepensjon siden hun ikke har hatt pensjonspoeng eller at de har vært svært lave. Ved en fordeling av inntekt kan pensjonen øke. Jo lengre tid det tar før mannen tar ut en pensjon, desto mer vil ektefellene tjene totalt pensjonsmessig. Dersom mannen tar ut pensjon kort tid etter kvinnen, kan hans pensjon bli så mye lavere at ektefellene til sammen får mindre utbetalt enn hva de ville ha fått uten en fordeling av inntekten. Dette kan gi resultater som ekteparene vil angre på.

Selv om vi i dag - både prinsipielt og likestillingsmessig - finner det rimelig at inntekt fra felles virksomhet blir fordelt etter arbeidsinnsatsen, er det dessverre ikke alt man kan gjøre om i ettertid i forhold til et regelverk som ble vedtatt og praktisert i en annen tid og med et annet kjønnsrollemønster.

Ellers vil jeg framheve at det har vært en skatterettslig mulighet til å fordele inntekten siden 1970, og at problemet før 1987 primært var den øvre beløpsgrensen for hvor stor del av inntekten som kunne føres på den av ektefellene som ikke ble ansett som hovedutøver.

Den foreslåtte adgangen til omfordeling tar således primært sikte på å være et tilbud for dagens yrkesaktive ektefeller som mener at den felles inntekten i perioden 1967 - 1986 ble skjevfordelt, og ikke for dem som allerede er pensjonister.

Spørsmål nr. 257

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 9. mars 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Lunner kommune i Oppland har "Bygdefolkets engasjementsgruppe" på bakgrunn av statsministeren miljøvinklede nyttårstale, sendt brev til statsministeren angående lang tunnel på riksveg 35. Lunner kommunestyre vedtok enstemmig å be Regjeringen ta opp igjen saken. Et møte ble berammet, men er ikke gjennomført."Bygdefolkets engasjementsgruppe" er også blitt lovet et møte om saken, og/eller at representanter for politisk ledelse skulle komme på befaring.

Når vil dette skje?»

Begrunnelse:

Den 7. mai 1997 vedtok Lunner kommunestyre en reguleringsplan for strekningen Gualia - Akershus grense med et lengre og mer miljøvennlig tunnelalternativ enn hva Vegsjefen i Oppland ønsket. Dette vedtaket ble fattet etter at kommunens innbyggere selv hadde samlet inn penger til utredning av alternativet med lang tunnel. Vegsjefen i Oppland fremmet innsigelse til Miljøverndepartementet, og i den forbindelse sendte Lunner kommune v/ordføreren et notat til departementet, hvor kommunens hovedbegrunnelse for sitt vedtak ble beskrevet.

Miljøvernministeren ga Vegsjefen medhold, og nærmest instruerte Lunner kommunestyre til å vedta en reguleringsplan etter Vegsjefens ønske. Dette avviste kommunestyret i vedtak 66/97, samtidig som departementets vedtak om å sette kommunens reguleringsvedtak til side ble sterkt beklaget. Rett før valget i 1997 vedtok Miljøverndepartementet en statlig reguleringsplan etter Vegsjefens ønske.

Etter regjeringsskiftet i fjor vår ble saken på nytt tatt opp av "bygdefolkets engasjementsgruppe" med Miljøverndepartementet gjennom møte med statssekretær Stein Lier-Hansen. Møtet ble avholdt i mai 2000. Statssekretær Lier-Hansen lovet den gang å komme opp til Lunner for selv å se på området. Så har ikke skjedd.

Etter statsministerens miljøvinklede nyttårstale fant "engasjementsgruppen" det riktig å informere statsministeren om hva som er i ferd med å skje i Lunner, ved å sende et brev direkte til statsministeren. Gjennom sin politiske rådgiver lovte statsministeren å se på saken.

Som en oppfølging av "engasjementsgruppens" nye initiativ fattet Lunner kommunestyre i sak 4/ 2001 et enstemmig vedtak om å følge opp dette initiativet overfor Miljøverndepartementet. Et møte mellom kommunen og departementet ble avtalt holdt 8.2.2001. Møtet ble imidlertid utsatt med begrunnelse sykdom i departementet, og nytt møte er avtalt 14.3.

Lunners befolkning venter på konkrete svar på hva regjering og ansvarlig departement egentlig vil i denne saken.

Svar:

Reguleringsplan for Rv 35 Gualia - Akershus grense ble vedtatt av Miljøverndepartementet som statlig plan den 08.10.1997. Vedtaket innebærer utbygging av alternativet "kort tunnel" med en tunnellengde på 3,8 km.

Til grunn for Miljøverndepartementets vedtak lå Stortingets vedtak om vegtilknytningen til Hadeland som følge av ny hovedflyplass.

Miljøverndepartementet har seinere avvist flere henvendelser om å ta saken opp til ny behandling. Dette er begrunnet i Stortingets vedtak 24.11.98 om delvis bompengefinansiering, ønskene om en rask utbygging i forhold til åpningen av hovedflyplassen og den planbehandling som er gjennomført før Miljøverndepartementets vedtak i 1997.

Stortingets forutsatte i sin behandling at det skal tas tilbørlig hensyn til virkninger på naturmiljøet.

Dette er også forutsatt i Miljøverndepartementets vedtak av reguleringsplanen.

Jeg kan bekrefte at det er avtalt et møte i departementet med representanter for Lunner kommune den 14. mars. Det ble også avholdt et møte med representanter for "Aksjonsgruppen som arbeider for lang tunnel" og statssekretær Stein Lier Hansen i august 2000. Departementet har videre den siste tiden mottatt flere brev om samme forhold. Disse henvendelsene vil bli besvart etter møtet med kommunen, og vi vil da ta stilling til om det er behov for ytterligere møter eller befaring.

Jeg vil avslutningsvis understreke at Rv 35 Lunner - Gardermoen er et viktig samferdselsmessig tiltak og en eventuell gjenopptakelse av saken fra min side må derfor skje i nært samarbeide med samferdselsministeren.

Spørsmål nr. 258

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 12. mars 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Myndigheter og politi er ganske maktesløse i kampen mot barnepornografi. Skal utveksling av barneporno på nettet avsløres, er vi avhengig av å spore identitet til de som bruker nettet til omsetting og bruk av barneporno. I dag har Datatilsynet strenge begrensinger for hva slags informasjon nettleverandører har lov til å loggføre og hvor lenge informasjon kan lagres.

Vil statsråden endre regelverket så det blir mulig å spore identiteten for å stoppe slik virksomhet?»

Svar:

Spørsmålet vedrørende bruken av loggført informasjon er tatt opp spesielt i forbindelse med kampen mot barnepornografi på Internett. Problemstillingen gjelder imidlertid generelt i forhold til all kriminalitet på Internett der man ønsker å ta beslag i elektroniske bevis.

Andersen setter fokus på et viktig og følsomt tema. Spørsmålet vedrørende bruk og oppbevaring av nettleverandørens logger er imidlertid komplekst med hensyn som trekker i ulike retninger. På den ene siden står ønsket om å kunne spore kommunikasjon tilbake til en bestemt person i forbindelse med etterforskning av kriminelle forhold. På den andre siden står hensynet til personvern. Adgangen til privat og fortrolig kommunikasjon har tradisjonelt vært ansett som en sentral rettighet for den enkelte. Lagring av loggene har derfor vært begrenset til den perioden nettselskapene trenger for intern bruk.

Spørsmålet vedrørende bruk og lagring av nettleverandørens logger er selvfølgelig ikke et særnorsk fenomen. Bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) som virkemiddel i tradisjonell kriminalitet og i IT-kriminalitet generelt har medført et behov for internasjonalt samarbeid på området. Grunnen til dette er både at de ulike landene vil være opptatt av de samme problemstillingene, og at bruk av Internett legger forholdene godt til rette for kriminalitet over landegrensene. Avveiningen mellom politiets behov i forbindelse med bekjempelse av IKT-kriminalitet og hensynet til den enkeltes personvern er derfor tatt opp på høyeste nivå på den internasjonale politiske arena. Europarådet arbeider nå med en konvensjon der de blant annet ser på mulighetene for overvåking av nettet.

I tillegg til det skisserte internasjonale arbeidet på området, vil det ved en videreføring av debatten nasjonalt være behov for en dialog mellom flere departement slik at de ulike interessene kommer frem og kan bli holdt opp mot hverandre. Med bakgrunn i de internasjonale forpliktelsene Norge har, og behovet for et internasjonalt samarbeid, mener jeg imidlertid det er naturlig å koordinere den nasjonale innsatsen med det internasjonale arbeidet på området.

Spørsmål nr. 259

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 8. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Nidarosdomen i Trondheim er i en akutt økonomisk krise, som følge av kraftige kutt i kirkebudsjettet gjennom det kommunale budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet.

Vil statsråden medvirke til et samarbeid med Trondheim kommune om tiltak som i første omgang kan sikre at domen holdes åpen på ordinær måte i sommersesongen, og i neste omgang kan føre til et mer varig statlig engasjement for driften?»

Begrunnelse:

Nidarosdomen står i en særstilling blant norske kirker som nasjonalhelligdom, pilegrimsmål og landemerke. Som den ansvarlige i Regjeringen for kirkesaker, vil det være naturlig at statsråden gjør det som er mulig fra statens side for å få til et konstruktivt samarbeid om tiltak som kan hindre at nasjonalhelligdommen Nidarosdomen stenges.

Svar:

Nidarosdomen er et kirkebygg med nasjonal betydning. Den er en nasjonalhelligdom. Dette er bakgrunnen for at staten helt siden siste halvdel av 1800- tallet har tatt ansvaret for domkirkens restaurering og antikvariske vedlikehold. Ingen andre kirkebygg har staten tatt et slikt ansvar for, og det bevilges i dag betydelige beløp over statsbudsjettet til det antikvariske vedlikeholdet av Nidarosdomen.

Utgiftene til den løpende driften av Nidarosdomen som menighetskirke er imidlertid kommunens ansvar. Dette følger av kirkeloven § 15, hvor det framgår at det er den enkelte kommune som har ansvaret for å dekke utgifter til drift og vedlikehold av kirker. Trondheim kommune er etter dette likestilt med andre kommuner for så vidt gjelder det økonomiske ansvaret for driften av Nidarosdomen som menighetskirke.

I kirkeloven framgår det ellers uttrykkelig at kommunens utgiftsdekning skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner og at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes.

Etter kirkeloven § 14 er det kirkelig fellesråd i Trondheim som har ansvaret for å forvalte de kommunale bevilgninger til driften og vedlikeholdet av kirkene i Trondheim. I en vanskelig økonomisk situasjon vil det ligge til fellesrådet å gjennomføre de innstrammingsiltak som ses nødvendige.

Jeg viser til dette og ser ikke i dag grunn til å ta opp til vurdering en endring av bestemmelsene i kirkeloven som regulerer ansvarsforholdene vedrørende driften av våre kirker, heller ikke når det gjelder driften av Nidarosdomen som menighetskirke.

For øvrig gjør jeg oppmerksom på at den økonomiske situasjonen for Den norske kirke er behandlet i St.meld. nr. 14 (2000-2001), fremlagt for Stortinget 1. desember 2000. Den økonomiske ansvarsfordelingen mellom staten og kommunene på det kirkelige området er et sentralt tema i denne meldingen.

Spørsmål nr. 260

Innlevert 2. mars 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 9. mars 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Tre organisasjoner som representerer det flerkulturelle mangfoldet som i festtaler blir framholdt som viktige for kunst- og kulturlivet i Norge, er i ferd med å gi opp på grunn av pengemangel. Det er viktig å muliggjøre det flerkulturelle møtet og at kunstnere med etnisk minoritetsbakgrunn får muligheter til å delta på den norske kunstarenaen.

Er statsråden enig i at disse organisasjonene er viktige i dette perspektivet, og hva vil hun gjøre for å redde det flerkulturelle mangfoldet som de representerer?»

Begrunnelse:

Organisasjonene/institusjonene Artist in Motion, Du store verden og Nordic Blacks teaterskole står i fare for å legges ned av økonomiske årsaker. Dette er organisasjoner som har gjort det lettere for kunstnere med etnisk minoritetsbakgrunn å få tilgang til den norske kunstarenaen, har formidlet kunst og kultur

fra andre land og kulturer, og utdannet ungdom med etnisk minoritetsbakgrunn. Dette har bidratt til inkludering og til å berike det norske kunst og kulturlivet. I tillegg betyr det at ungdom, kulturarbeidere og kunstnere med etnisk minoritetsbakgrunn kan framstå som ressurspersoner og dermed motvirke fremmedfrykt og rasisme.

Det er et faktum at den norske kunstarenaen og flere institusjoner oppfattes som ekskluderende. Det er derfor desto viktigere at storsamfunnet stiller opp med offentlig støtte slik at flere kan få muligheter til å bidra med sine ressurser, evner og kompetanse innenfor hverdagskulturen og i den profesjonelle kunsten. Det flerkulturelle mangfoldet må bli rikere og få flere farger, ikke bli fattigere og gråere. SV ber nå om at statsråden vurderer de tre organisasjonene i dette perspektivet og foretar seg noe for å redde det flerkulturelle mangfoldet.

Svar:

Over Kulturdepartementets budsjett blir det gitt støtte til ulike tiltak for å fremme og ta vare på det store tilfanget av kulturuttrykk som innvandrere og kunstnere med flerkulturell bakgrunn representerer.

Norsk kulturråd har siden 1998 drevet Mosaikk- programmet. Formålet med programmet har vært å bidra til å fremme og integrere flerkulturelle uttrykk i de etablerte kunst- og kulturpolitiske ordningene og å bedre minoriteters mulighet for kulturell utfoldelse og deltakelse i kunst- og kulturlivet på egne premisser. Programmet videreføres også i 2001, og er nå under evaluering. Det er viktig å få oppsummert og spredt erfaringene fra denne store satsingen, men det er også ønskelig at tiltak med en flerkulturell dimensjon kan bli ivaretatt innenfor Norsk kulturråds øvrige satsingsområder. Rikskonsertene presenterer konserter med hovedsakelig utenomeuropeisk musikk under vignetten Etnisk Musikkafe og arrangerer den årlige festivalen Verden i Norden. Signalprosjektet Open Scene som hadde som mål å integrere scenekunstnere med flerkulturell bakgrunn i teatret ble avsluttet ved siste nyttårsskifte. Prosjektet blir nå evaluert for å sikre videreføring av erfaringene i teatrene generelt. Center for afrikansk kulturformidling og Internasjonalt kunstsenter og museum får årlige driftstilskudd over Kulturdepartementets budsjett.

Nordic Black Theatre får fast støtte over Kulturdepartementets budsjett. For 2001 utgjør dette tilskuddet 1 184 000 kroner. Skolen som teatret driver ble de første årene finansiert med arbeidsmarkedsmidler og med midler fra Handlingsprogrammet for Oslo indre øst. Etter at arbeidsmarkedsmidlene falt bort i 1999 har staten bidratt med midler for å sikre driften. For å sikre virksomheten frem til 1. mai 2001, har staten i år bevilget 600 000 kroner til skolen. Teaterskolen ved Nordic Black Theatre har søkt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet om godkjenning og finansiering etter Privatskoleloven. Denne søknaden er til behandling.

Kulturdepartementet gav et tilskudd på 65 000 kroner i forbindelse med oppstart av Artists in Motion i 1999. I perioden 1999-2000 har Norsk kulturråd totalt ytt tilskudd på kr 720 000. For 2001 utgjør tilskuddet

fra Norsk kulturråd 310 000 kroner.

Kulturdepartementet vil ta initiativ til at de økonomiske og driftsmessige forholdene i Artists in Motion blir gjennomgått. Norsk kulturråd har i perioden 1996-2000 gitt Du store verden et samlet tilskudd på 2,6 millioner kroner. Fra departementets side ble det bevilget 200 000 kroner til Du store verden i desember 2000. Videre er en søknad om midler for 2001 nå til behandling i Kulturrådet. Ovenfor har jeg redegjort for status for initiativ og støtte til tiltak under Kulturdepartementet og Norsk kulturråd når det gjelder integrering av den flerkulturelle dimensjonen. Det er også gjennomført en rekke tiltak etter kunst- og kulturvirksomhetenes egne initiativ, og innenfor musikkfeltet har en etter min mening lykkes best. Vi må allikevel erkjenne at vi ikke er kommet langt nok.

Det er viktig å ta vare på og gi rom for flerkulturelle uttrykk innenfor alle kunstneriske uttrykksformer. Det er også ønskelig å sikre et visst mangfold, men som på alle andre områder er det viktig at man ser nøye på erfaringene med de tiltak som har virket over noen tid. I forbindelse med budsjettet for 2002 vil jeg redegjøre for Kulturdepartementets videre engasjement innenfor det flerkulturelle området.

Spørsmål nr. 261

Innlevert 5. mars 2001 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 9. mars 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Vil foreldre til barn med Downs syndrom evt. barn med andre funksjonshemninger, kunne søke Rikstrygdeverket om finansiering av bruk av ganeplater?»

Begrunnelse:

Når det gjelder barn med Downs syndrom har det vært vanlig å fokusere på helse- og kognitive problem. Det har vært mindre oppmerksomhet omkring disse barnas oralmotoriske problem. Lyddannelser og talespråk, muligheter for kommunikasjon gjennom ansiktsmimikk, samt evne til å spise og drikke på en adekvat måte er imidlertid svært betydningsfulle dimensjoner i forhold til sosial inkludering og høynet livskvalitet.

Forskningsresultatene hittil indikerer positive funn. Jeg tror at hjelpemidler som kan bidra til økt funksjonsdyktighet og ikke minst høynet livskvalitet for barn med funksjonshemninger, er av stor betydning.

Svar:

Jeg legger til grunn at det med ganeplate menes et tilvirket hjelpemiddel som kan tas ut og settes inn i munnen. Slik plate rekvireres av logoped eller fysioterapeut, og fremstilles og tilpasses i samarbeid med tannlege.

Hvis bruk av ganeplate inngår i forbindelse med regulering av tenner og/eller kjeve mv., og utføres av spesialist i kjeveortopedi (tannregulering), vil pasienten kunne få refusjoner etter trygdens regler for støtte til tannbehandling. Omfanget av støtte til slik behandling beregnes ut fra alvorlighetsgraden av tilstanden.

Hvis bruk av ganeplate ikke faller inn under reglene for trygdestøtte til kjeveortopedisk behandling, vil det være fylkeskommunen som eventuelt kan finansiere fremstilling og tilpasning av ganeplate. Det vil være opp til den enkelte fylkeskommune i hvilken grad det vil bli krevd egenandel eller ikke.

Jeg er kjent med at Rikstrygdeverket har under vurdering om barn og ungdom under 18 år i andre tilfeller bør få dekket dette hjelpemidlet av trygden som hjelpemiddel for trening, stimulering og aktivisering.

Spørsmål nr. 262

Innlevert 6. mars 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 14. mars 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål av 27. februar 2001 til justisministeren vedr. opprettelse av aksjetilsyn (vedlagt). Justisministeren svarer 2. mars at det forslag Justisdepartementet har til vurdering er begrenset til brudd på aksjelovens bestemmelser, mens de bestemmelsene som regulerer finans- og aksjemarkedet, herunder innsidehandel, hører under Finansdepartementet.

Hva vil finansministeren gjøre for å bedre kontroll og regulering av finans- og aksjemarkedet, spesielt i forhold til innsidehandel?

Vedlegg til spørsmål:

Skriftlig spørsmål nr. 248 (2000-2001) med svar fra stortingsrepresentant Terje Johansen til justisministeren.

Internett-adressen: <http://www.epos.stortinget.no/database/epos/spmliste.stm?sakid=21819&vismeny=>>

Svar:

Finansdepartementet arbeider for tiden med en proposisjon med forslag til endringer i verdipapirhandellovens regler om forbud mot ulovlig innsidehandel og andre regler til forebyggelse av slike handler. Formålet med endringene er å effektivisere, klargjøre og skjerpe forbudet mot ulovlig innsidehandel og reglene gitt til forebyggelse av slik handel.

Lovarbeidet tar utgangspunkt i et høringsnotat utarbeidet av Kredittilsynet. Høringsnotatet ble oversendt Finansdepartementet som vedlegg til brev

21. januar 2000 og sendt på høring ved departementets brev 21. februar 2000.

Det arbeides nå med sikte på å foreslå regler som er noe strammere og mer effektive å håndheve enn dagens regler. Blant annet tas det sikte på å fremme forslag som går ut på å forenkle skjønnskriterier.

Det vurderes også visse endringer som er ment å skjerpe aktørenes håndtering av kurssensitiv informasjon.

Jeg tar sikte på å fremme forslaget for Stortinget i løpet av vårsesjonen. For øvrig viser jeg til at departementet arbeider med forskrifter som må være på plass før den nye børsloven kan settes i kraft, herunder forskrift som omhandler markedsovervåkning. Formålet med den nye børsloven er å legge til rette for effektive, velordnede og tillitvekkende markeder for finansielle instrumenter. Finansdepartementet arbeider også med forslag til nærmere regulering av omsetning av finansielle varederivater.

Spørsmål nr. 263

Innlevert 6. mars 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 13. mars 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I 1994 kjøpte en da 25 år gammel mann fra Brønnøy en 85 fot fiskebåt, som forliste i mars 1999. Forliset medførte behov for nytt fartøy. Tilleggskapital ble nødvendig for å finansiere nybygget ved at nye eiere kom inn, dog med brønnøymannen som hovedaksjonær. SND er inne med lån og tilskudd i nybygget. Direktoratet har avslått eierendringene, under henvisning til at rettigheter ikke er opparbeidet.

Vil statsråden sørge for at eierendring kan godkjennes, slik at nyfartøyet ikke "havarerer" økonomisk?»

Svar:

Fiskeridepartementet mottok 7. mars klage fra Torgersen Havfiskeselskap AS over Fiskeridirektoratets avslag på søknaden om eierendring som Deres henvendelse gjelder.

Saken er ikke behandlet i departementet ennå.

Jeg vil avvente avdelingens behandling av saken og finner det ikke riktig å kommentere denne på det

nåværende tidspunkt.

Spørsmål nr. 264

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 13. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Kirkens Bymisjon og Bergensklinikkene ønsker å etablere et ressurscenter for rusmisbrukere i Bergen, blant annet for å redusere det dramatiske høye antallet overdosedødsfall og få til effektiv skadereduserende innsats. I Ressurscenteret inngår tilbud om opplæring, arbeid og et eget helserom som også vil kunne brukes som sprøyterom.

Vil statsråden vurdere å godkjenne et sprøyterom som del av et slikt helhetlig opplegg, sett i lys av dagens uverdige situasjon for et voksende antall narkomane i Bergen?»

Begrunnelse:

Overdosedødsfallene i Bergen har det siste året vokst mer enn i noen by i Norge og Europa for øvrig. Ambulansetjenesten anslår at det for tiden er ca én overdose i Bergen pr dag. Situasjonen i Bergen illustrerer klart behovet for et skifte av fokus og strategi i norsk narkotikapolitikk.

Narkotikabruk krever i første rekke sosialpolitiske virkemidler. Denne erkjennelsen er trolig bakgrunnen for at politimesteren i Bergen nylig har signalisert at han i tiden som kommer vil prioritere kampen mot herointilførselen høyere enn å slå ned på bruken.

Et tilbud om sprøyterom som integrert del av et ressurscenter for rusmisbrukere er et forsøk på å sette brukernes verdighet som mennesker i sentrum. Slike sprøyterom er allerede etablert i land som Sverige, Tyskland og Nederland, i tillegg til Oslo, hvor tilbudet senere har blitt stengt etter politisk inngripen.

Jeg håper sosialministeren deler min oppfatning av alvorret i situasjonen for heroinmisbrukerne i Bergen, og er enig i at intet faglig dokumentert tiltak bør forbli uprøvd i kampen for et bedre liv for disse menneskene.

Svar:

Stortingsrepresentant May Britt Vihovde reiser et vanskelig spørsmål. Som det blir påpekt, har antall narkotikarelaterte dødsfall økt dramatisk. Den alvorlige situasjonen gjør at vi i departementet nøye vurderer hva som kan gjøres for å møte de mange problemene denne vanskeligstilte gruppa har, deriblant også hva som kan gjøres for å redusere antall narkotikarelaterte dødsfall.

Etablering av sprøyterom blir diskutert i flere land. Jeg er kjent med at det eksempelvis er etablert slike tilbud i Tyskland, Nederland og Sveits. Etablering av sprøyterom er imidlertid i strid med bestemmelsene i FNs narkotikakonvensjoner, som forutsetter at bruk av narkotika bare tillates til medisinske og vitenskapelige formål. Dette understrekes av FNs narkotikakontrollråd (INCB) i brev av 18. mai 1999, som svar på forespørsel fra danske helsemyndigheter. Norge har ratifisert FN konvensjonene om narkotika, og er derfor folkerettslig forpliktet til å følge dem. De landene som likevel har valgt å etablere sprøyterom, har således valgt å tolke regelverket på egen hånd.

På denne bakgrunn kan jeg vanskelig se at jeg på det nåværende tidspunkt kan gå god for etablering av sprøyterom i Norge. I arbeidet med Regjeringens handlingsplan mot rusmiddelmisbruk vil jeg likevel sørge for at spørsmålet blir nærmere utredet, og at alle aspekter ved et slikt tiltak blir belyst. Jeg vil også diskutere spørsmålet med INCB.

Jeg tror imidlertid vi må erkjenne at etablering av sprøyterom etter alt å dømme vil ha en begrenset effekt i forhold til å forebygge overdoser. Eksempelvis viser oversikter fra Oslo kommune, at de aller fleste

narkotikarelaterte dødsfallene finner sted i privatsfæren (boliger/hospitser). I Frankfurt, hvor man har sett en reduksjon i antall overdoser, startet reduksjonen allerede tre år før ordningen med sprøyterom ble etablert. Jeg mener derfor vi må se på et bredere spekter av tiltak, hvis vi skal ha håp om å redusere antall overdoser i Norge. Som jeg allerede har nevnt, vil dette være ett av de områdene som vil bli gitt høy prioritet i Regjeringens handlingsplan på rusmiddelfeltet. Eksempelvis vil vi se på hvordan vi kan bruke erfaringene fra de igangsatte lavterskel helsetjenestene til rusmiddelmissbrukere, for å tilrettelegge for et mer permanent lett tilgjengelig tilbud om helsetjenester til denne svært utsatte gruppen.

Mange rusmiddelmissbrukere bor på hospitser. Dette er en tilværelse som i liten grad legger grunnlag for at misbrukere kan nyttiggjøre seg hjelpetiltak. Etablering av boliger med individuell oppfølging og støtte vil derfor være et annet prioritert område i handlingsplanen.

Økt satsing på legemiddelassistert rehabilitering vil også kunne bidra til å redusere antall narkotikarelaterte dødsfall. I Sosial- og helsedepartementet er vi i gang med arbeidet med å desentralisere dette behandlingstilbudet, slik at langt flere skal kunne få slik behandling enn det vi har maktet fram til i dag.

Et særegent problem i Norge er at de aller fleste heroinmissbrukere tar stoffet ved hjelp av sprøyter i motsetning til for eksempel i Nederland, der det bare er et mindretall av heroinmissbrukerne som tar stoffet på denne måten. Vi har derfor i flere år drevet med utdeling av sprøyter for å forebygge smittespredning gjennom deling av sprøyter, opplæring i førstehjelp og informasjon om spesielt farlige situasjoner i forbindelse med bruk av sprøyter. I arbeidet med handlingsplanen vil vi vurdere ytterligere informasjonstiltak til rusmiddelmissbrukere om hvordan de kan unngå overdoser.

Avslutningsvis vil jeg igjen understreke at jeg deler representanten Vihovdes bekymring. Vi må gjøre det vi kan for å hindre at rusmiddelmissbrukere dør av overdoser. Erfaring viser imidlertid at det ikke er noe enkelt tiltak som kan løse et så alvorlig problem som vi her står overfor. I vurdering av tiltak må vi også forholde oss til de internasjonale avtalene vi har forpliktet oss til å følge.

Spørsmål nr. 265

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 15. mars 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I Nyhetsblikk i NRK2 den 5/3 og 6/3 d.å. har det vært presentert reportasjer som reiser spørsmål om skadelige virkninger ved bruk av mobiltelefon. Særlig har forskere ved Universitetet i Lund i Sverige utfra dyreforsøk presentert data som kan peke i retning av alvorlige nevrologiske virkninger ved bruk av mobiltelefon.

Hvordan vurderer statsråden disse opplysningene, og hva vil statsråden gjøre for å bringe klarhet i eventuelle skadevirkninger for folkehelsen ved mobiltelefonbruk?»

Begrunnelse:

Ulike internasjonale studier gir ulike svar på bruk av mobiltelefon. I England er det innført advarsel ved bruk, særlig rettet mot barn og unge. Det synes å foreligge behov for en samlet gjennomgang av de data som eksisterer, slik at man på norsk hold kan gi kvalifiserte råd til befolkningen om bruk av mobiltelefon, utfra den samlede fagkunnskapen som foreligger på området i øyeblikket. Dette er undertegnede formål med å reise problemstillingen.

Svar:

Spørsmålsstillingen om biologiske og helsemessige effekter av ikke-ioniserende stråling, herunder radiofrekvente elektromagnetiske felt, har vært tema for omfattende internasjonal forskning i mange tiår. Det ble i 1977 opprettet en internasjonal komité, ICNIRP (International Committee on Non-ionizing Radiation), hvis formål er på vitenskapelig grunnlag, å vurdere forskningsresultater på dette feltet. ICNIRP sammenstiller sine vurderinger og gir råd og veiledning som kan benyttes av nasjonale strålevern-myndigheter som grunnlag for nasjonal forvaltning. Anbefalingene fra ICNIRP tillegges betydelig vekt i de fleste land, og har bidratt til at strålevernforvaltning av ikke-ioniserende stråling har blitt aktualisert.

I Norge ivaretas den faglige forvaltning av Statens strålevern, og de vektlegger anbefalingene fra ICNIRP. I faktainformasjon som WHO ga ut i juni 2000 fremgår at ingen av de undersøkelser som da nylig forelå, konkluderte med at mobiltelefoner eller basestasjoner medførte noen negativ innvirkning på helsen, men at det trengs forskning. Statens strålevern deltar, sammen med en rekke andre land, i et stort nylig oppstartet internasjonalt forskningsprosjekt i regi av WHO vedrørende mobiltelefonbruk og mulige helseskader. Det er også norsk deltakelse i europeiske og internasjonale standardiseringsorganisasjoner, (CENELEC og IEC), som setter sikkerhetskrav bl.a. til mobiltelefoner. Standardiseringsorganisasjonene legger sikkerhetskravene fra ICNIRP til grunn, når de skal utvikle produktstandarder.

Strålevernet har videre utarbeidet informasjonsmaterieell som omhandler eventuelle helseeffekter ved bruk av mobiltelefoner og stråling fra basestasjoner for mobiltelefoni, "Strålevern Hefte 22: Elektromagnetiske felt og helse" ble utgitt i mai 2000 og oppdatert til kunnskapsnivået da.

Statens strålevern vil fortsette å følge med i den internasjonale utviklingen både mht ny kunnskap om effekter og forvaltning. Videre vil Strålevernet fortløpende vurdere behov for oppdatering av informasjonsmaterieellet og eventuelle andre forvaltningsmessige tiltak.

Spørsmål nr. 266

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 15. mars 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Rakkestad Tekniske Verksted skal nå ifølge omorganiseringen i Forsvaret nedlegges/avvikles.

I denne forbindelse tillater jeg meg å stille spørsmål om eiendommen som Rakkestad Tekniske Verksted i dag benytter kan stilles vederlagsfritt til Rakkestad Kommune som kompensasjon for tap av arbeidsplasser, og at Rakkestad Kommune danner et eiendomsselskap for utlån av lokaler til småbedrifter?»

Svar:

Det er riktig at det i St.prp. nr. 45 (2000-2001) er foreslått å legge ned Rakkestad tekniske verksted.

Jeg finner det imidlertid ikke riktig å uttale meg om denne eiendommen hvor verkstedet har tilhold i dag, eller for den saks skyld andre eiendommer som er berørt i samme proposisjon, før proposisjonen er behandlet av Stortinget.

Proposisjonen behandler blant annet utrangering og avhending av eiendommer, bygg og anlegg og regjeringen fastslår der at den gjeldende instruks for avhending av fast eiendom som tilhører staten, Avhendingsinstruksen, legges til grunn. Instruksens hovedprinsipp er at avhending skal skje på den måten som gir det beste økonomiske resultat for staten. Avhending vil derfor som hovedregel skje etter offentlig kunngjøring.

Dokument nr. 15:21

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 267

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant **Magnhild Meltveit Kleppa**

Besvart 16. mars 2001 av kommunal- og regionalminister **Sylvia Brustad**

Spørsmål:

«I Stavanger Aftenblad 1. og 2. mars d.å. kan ein lesa korleis saksmengda og lang ventetid i UDI kan skapa vanskar for "friby-ordninga" i Stavanger. Denne gongen gjeld det spørsmål om pass til eit barn som er fødd i Stavanger. Statsråden har varsla ein gjennomgang av UDI.

Vil ho i mellomtida syta for strakstiltak som inneber ei sortering av ulike søknader slik at ventetida raskt kan reduserast for meir kurante søknader?»

Svar:

Representant Magnhild Meltveit Kleppa stiller, med bakgrunn i ein søknad om reisedokument, spørsmål om eg vil sørge for at Utlendingsdirektoratet (UDI) set i verk strakstiltak for å redusere saksbehandlingstida i kurante saker.

Sjølv om eg vanlegvis ikkje kommenterer enkeltsaker, vil eg opplyse om at UDI den 6. mars i år innvilga søknaden om pass i den saka representanten Kleppa viser til. Søknaden vart registrert ved Stavanger politidistrikt den 22. mars 2000, dvs. at det tok nesten eitt år å behandle saka. Dette er for lenge, og er mellom anna årsaka til at eg har varsla ein gjennomgang av UDI.

Ellers kan eg opplyse at regjeringa alt har forenkla regelverket for å redusere saksbehandlingstida i slike saker. Den 01.01.01 blei utlendingsforskrifta endra, slik at politiet no kan fatte vedtak i enkelte kurante saker om utlendingspass og reisebevis, mellom anna i saker der barnet er under 16 år og der begge foreldra har reisebevis eller utlendingspass, jf. utlendingsforskrifta § 75 andre ledd, bokstav a.

Juridisk avdeling i UDI mottok i fjor om lag 120 000 skriftlege brev og førespurnader, og prøver å sile ut og prioritere kurante saker. Men la meg også minne om at mange saker som i utgangspunktet kan synes å være kurante ikkje nødvendigvis er det. Mellom anna må UDI i saker om familiesameining vere sikker på at han eller ho det blir søkt om sameining med, faktisk er vedkommande han eller ho gjev seg ut for å vere. Dersom det er tvil om slike ting, må UDI undersøke saka nærmare, noko som kan ta tid.

Spørsmål nr. 268

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant Hans J. Røsjorde

Besvart 14. mars 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Hvordan forklarer forsvarsministeren at det under en øvelse der Flyvåpenet skulle teste sin kapasitet bare var mulig å få 16 F-16 klare?»

Begrunnelse:

På bakgrunn av medieoppslag fremkommer at kun 16 fly var i stand til å ta av under en øvelse. Det er kjent at flyvåpenet er preget av at oppgradering til MLU standard og at dette kan forklare fravær av operative fly. Likevel er situasjonen den at det naturlig nok reises spørsmål om dårlig økonomi, dårlig styring og svekket standard på personell er medvirkende faktorer. Situasjonen er med på å gi et negativt bilde av Luftforsvarets kapasitet dersom ikke situasjonen kan forklares og forbedres.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Hans J. Røsjorde på bakgrunn av at flere F-16-fly ikke kom på vingene i forbindelse med en samtrening mellom Luftforsvarets jagerflyskvadroner som fant sted 23. februar.

Treningen var forutsatt å skulle omfatte til sammen tyve fly, ikke hele jagerflyparken, slik omtalen i media kunne gi inntrykk av. Hovedflystasjonen i Bodø skulle delta med åtte fly, Ørland med seks, og Rygge med seks. Samlet deltok fjorten av tyve planlagte fly på treningen. Årsaken til at seks fly ikke kom på vingene var at fire fikk tekniske problemer ved oppstart og at ett fra Bodø mistet et missil da det skulle ta av. Sistnevnte hendelse innebar at ytterligere ett fly fra Bodø ble holdt tilbake.

Tilgjengeligheten av operative fly er redusert fordi mange er inne til vedlikehold og reparasjoner. Etter hvert som F-16-flyene blir eldre, kreves mer omfattende vedlikehold. Som det også vises til i begrunnelsen for spørsmålet, er F-16 under oppgradering (Mid-Life Update). Jeg vil understreke at sikkerhet alltid har høyeste prioritet i fredstid. Dette betyr at den minste feil på materiellet gjør at flyene blir stående på bakken. I en krisesituasjon senkes terskelen, slik at fly med mindre feil likevel kan bli sendt på vingene. Det som noe misvisende i media er omtalt som en øvelse for hele jagerflyparken er således ikke uttrykk for det faktiske beredskapsnivået i Luftforsvaret.

Spørsmål nr. 269

Innlevert 7. mars 2001 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 16. mars 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Menneskerettighetssituasjonen i Kina har ikke blitt bedre de siste årene. Tvertimot har de pågående dialoger om MR-situasjonen resultert i lite. I Tibet ser man at tiden er i ferd med å renne ut for tibetanerne. USA fremmet på denne bakgrunn 25. februar en resolusjon som er kritisk til utviklingen i Kina for FNs menneskerettighetskommisjon i Genève. Det er vesentlig at denne resolusjonen får bred støtte.

Vil Norge stille som medforslagsstiller og støtte at man vedtar en kritisk resolusjon?»

Begrunnelse:

USA fremla 25. februar en resolusjon med kritikk av menneskerettighetssituasjon i Kina til FNs menneskerettighetskommisjon i Genève. Det er viktig at Norge nå stiller som medforslagsstiller til Kinaresolusjonen. På denne måten signaliserer vi støtte til de mange tibetanerne, demokratiforkjempere, kristne, Falun Gong praktiserende og millioner av kinesere som daglig lever i frykt, uten beskyttelse for de mest grunnleggende menneskerettigheter. EUs General Affairs Council slo fast i januar at: "Dialogue is an acceptable option only if progress is achieved on the ground". Norges formelle menneskerettighetsdialog med Kina har pågått i over 5 år, Amnestyrapporter viser at bruddene på grunnleggende menneskerettigheter har økt i samme periode. Med bakgrunn i de reelle forhold i Tibet og Kina og ikke minst en rapport fra det britiske parlament, som konkluderer med at dialogpolitikken med Kina ikke har ført frem, er det riktig av Norge nå å varsle støtte til en kritisk Kina resolusjon i Genève.

Svar:

Arbeidet for fremme av menneskerettighetene er en grunnpilar i regjeringens utenrikspolitikk. Menneskerettighetsspørsmål står normalt på dagsorden i våre bilaterale kontakter og drøftes løpende i internasjonale fora. I tillegg har vi etablert såkalte menneskerettighetsdialoger med utvalgte land - herunder Kina.

Menneskerettighetssituasjonen i Kina gir grunn til alvorlig bekymring. Både våre egne analyser og rapporter fra bl.a. Amnesty Internasjonal og andre menneskerettighetsorganisasjoner, viser at det forekommer omfattende brudd på menneskerettighetene i landet. I den amerikanske begrunnelsen for å fremme en resolusjon om Kina i FNs menneskerettighetskommisjon, anføres at menneskerettighetssituasjonen i landet har forverret seg de senere år. Spesielt vises det til anslag mot religionsfriheten, særlig i Tibet og mot Falun Gong.

Samtidig som vi har en moralsk plikt til å påtale menneskerettighetsbrudd, legger Regjeringen vekt på at Kina skal ta konkrete og positive skritt for å bedre menneskerettighetssituasjonen i landet. Berettiget kritikk må kombineres med dialog og praktisk bistand for å forbedre situasjonen. Nettopp dette er hovedelementene i vår menneskerettighetsdialog med Kina.

Vi anser det positivt at Kina har ratifisert FNs konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, og håper at landet innen kort tid også vil ratifisere Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Dette vil gi oss et bedre formelt grunnlag for å påtale menneskerettighetsbrudd. Det er også positivt at Kina har uttrykt vilje til å samarbeide nærmere med FNs forskjellige menneskerettighetsmekanismer, herunder FNs Høykommissær for menneskerettigheter som nylig besøkte landet.

Når representanten Brende sier at USA den 25. februar fremmet en resolusjon i menneskerettighetskommisjonen som er kritisk til utviklingen i Kina, så foregriper han begivenhetenes gang. USA har bekjentgjort sin hensikt å fremme en resolusjon om Kina under menneskerettighetskommisjonens forestående sesjon i tiden 19. mars til 27. april. Pr. i dag finnes det ingen tekst å ta stilling til, og spørsmålet om norsk støtte og medforslagsstillerskap er derfor foreløpig hypotetisk. Vi kan naturlig nok ikke gi forhåndstilsagn om en bestemt handlemåte før det foreligger et konkret resolusjonsutkast å ta stilling til.

Også under fjorårets sesjon la USA fram en Kina- resolusjon i menneskerettighetskommisjonen. Resolusjonen kom imidlertid ikke opp til realitetsbehandling som følge av at Kina fremmet et prosedyreforslag om ikke-behandling, som ble vedtatt. Dette til tross for at de vestlige land - herunder Norge - stemte imot ikke-behandlingsforslaget. Dersom det amerikanske resolusjonsforslaget hadde kommet opp til votering, så ville Norge ha stemt for.

Fjorårets Kinaresolusjon ble fremmet av USA alene. Amerikanerne ønsket tydeligvis full kontroll med utformingen av teksten. Vi skal ikke se bort fra en tilsvarende amerikansk holdning også i år. USA har imidlertid allerede oppfordret medlemmene av menneskerettighetskommisjonen til å støtte årets Kina-

resolusjon. Jeg kan forsikre om at denne oppfordringen vil bli tatt alvorlig, når vi får oss forelagt en konkret tekst til vurdering.

La meg avslutningsvis kort kommentere representanten Brendes henvisning til en rapport fra det britiske parlament som konkluderer med at dialogpolitikken med Kina ikke har ført fram. Holdningene i landene som har en dialog med Kina er nok noe mer nyanserte enn som så, også hva angår EUs egen Kina-dialog. Det er verdt å merke seg at USA og Kina i fjor ble enige om å gjenoppta sin dialog. USA ville neppe ha gjort dette uten rimelige forventninger til konkrete resultater. Det er helt klart også for Norges vedkommende at vi ikke har en dialog for dialogens egen skyld, men fordi vi har tro på at dialogen på sikt vil bidra til å forbedre menneskerettighetssituasjonen i Kina. Den neste rundbordskonferanse mellom Norge og Kina om menneskerettigheter er for øvrig berammet til juni d.å.

Spørsmål nr. 270

Innlevert 8. mars 2001 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum

Besvart 15. mars 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Hvilke handelspolitiske tiltak har Regjeringen satt i gang, ev. ønsker å sette i gang, for å fremme den økonomiske utvikling i Sørøst-Europa?»

Svar:

I løpet av den siste tiden har vi vært vitne til en rekke positive omveltninger i Sørøst-Europa. Norge har vært, og vil fortsatt være, en viktig internasjonal støttespiller i omstillingsprosessene og den krevende gjenoppbyggingen som nå tar til. Regjeringen vil understreke at økonomisk samarbeid og et velutviklet næringsliv vil være en viktig forutsetning for å få i stand en bærekraftig utvikling i regionen. Regjeringen har gjennomført og planlegger en rekke tiltak for dette formål som beskrives nedenfor.

Pr. i dag har EFTA forhandlet frem frihandelsavtaler med Makedonia og Kroatia. Avtalen med Makedonia avventer ratifikasjon, mens avtalen med Kroatia ble ferdigforhandlet i februar, og skal undertegnes på EFTAs ministermøte i juni. EFTA har i tillegg undertegnet samarbeidserklæringer med Albania og Jugoslavia, noe som vanligvis er første steg på veien til en frihandelsavtale. Hovedformålet med avtaleverket mellom EFTA-landene og landene i Sørøst-Europa er å stimulere til økt samhandel og økonomisk samarbeid mellom partene. Det har gjennom dette samarbeidet vært EFTA-landenes eksplisitte målsetting å bidra til økt stabilitet i regionen. Frihandelsavtalene anses å være bidrag til iverksettelsen og gjennomføringen av Stabilitetspakten for Sørøst-Europa. EFTA har for øvrig frihandelsavtaler også med Ungarn, Slovenia, Bulgaria og Romania som alle også er søkerland til EU. Regjeringen legger i nær fremtid frem en egen handlingsplan for økt kontakt og samarbeid med søkerlandene.

Kroatia og Albania er, i tillegg til Ungarn, Bulgaria og Romania, allerede medlem av WTO. Det er igangsatt et arbeid for å forberede medlemskapsforhandlinger med Bosnia-Hercegovina, Makedonia og Jugoslavia som Norge støtter aktivt.

Kroatia, Bosnia-Hercegovina, Makedonia og Albania omfattes av GSP-ordningen som gir tollpreferanser ved eksport til Norge. Norge bistår Albania og Bosnia-Hercegovina med å iverksette de nødvendige tiltak for at de skal kunne utnytte denne ordningen i praksis.

I fjor høst undertegnet statsminister Stoltenberg og president Kostunica en felleserklæring som danner grunnlaget for en opptrapping av norsk støtte og styrking av den politiske dialogen med Jugoslavia. Erklæringen tar for seg en rekke områder som berører økonomisk samarbeid.

Et av punktene i felleserklæringen er at en norsk næringslivsdelegasjon skal besøke Jugoslavia. En slik delegasjon er under planlegging i regi av Norges Eksportråd. Eksportrådet har for øvrig representasjon i Kroatia, Jugoslavia og Bosnia-Hercegovina. Investeringsfondet for Øst- og Sentral-Europa, som administreres av SND, er åpen for prosjektforslag i landene i denne delen av Europa.

Utenriksdepartementet arbeider for tiden med å konkretisere tiltak og virkemidler under den ovennevnte felleserklæringen og det øvrige norske engasjementet overfor Balkan. Humanitær bistand og trygging av demokratiet har naturlig nok til nå vært de viktigste innsatsområdene. Det er imidlertid etter hvert også ønskelig å se på hvordan Norge kan delta på områder av en mer næringspolitisk karakter, eksempelvis

prosjekter innen infrastruktur og landbruk. Det er for øvrig gitt bistand til tiltak med betydning for den økonomiske utviklingen i regionen, blant annet i form av etablering av mikrokredittordninger og tiltak som bidrar til å støtte opp om den økonomiske reformpolitikken.

Spørsmål nr. 271

Innlevert 9. mars 2001 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 15. mars 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Supplyfartøyet "Viking Lady" ble sommeren 2000 ombygd til et kabelleggingsfartøy og heter nå Oceanic Viking. Under ombyggingen av skipet presiserte Sjøfartsdirektoratet at kabelleggingsfartøy kommer i samme gruppe som lasteskip. Allikevel har Sjøfartsdirektoratet avvist at refusjonsordningen for norske sjøfolk gjelder på fartøyet. Dette er i strid med Stortingets intensjoner jf flertallsmerknaden i Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001).

Hva vil statsråden foreta seg i sakens anledning?»

Begrunnelse:

Eidesvik A/S, et mindre rederi på Vestlandet, bestemte seg sommeren 2000 for å bygge om et av sine skip, supplyfartøyet "Viking Lady", til et kabelleggingsfartøy. Skipet ble etter at det var ferdig ombygget døpt til Oceanic Viking. Før ombygging fraktet fartøyet rør fra Norge til rørleggingsfartøy i Nordsjøen, og var omfattet av refusjonsordningen for norske sjøfolk.

Etter ombygging til kabellegging har antall sjøfolk økt ombord. Kabel blir som oftest lastet i Frankrike, og deretter fraktet til det eller de stedene hvor utleggingen av kabel skal foregå.

Under ombygging av Oceanic Viking presiserte Sjøfartsdirektoratet at kabelleggingsfartøy kommer i samme gruppe som lasteskip. Denne konklusjonen skal man ha kommet til på grunn av at skipets hovedrom er fylt med kabel.

I forbindelse med refusjonsordningen for norske sjøfolk slår det samme Sjøfartsdirektoratet fast at de frakteoppdragene som Oceanic Viking nå har, frakt og legging av kabler, ikke er omfattet av refusjonsordningen fordi kabelleggingsfartøyer primært ikke fører last. Direktoratets avslag er således i strid med direktoratets egen definisjon på hva et kabelleggingsfartøy er.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2001 ble det i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 foreslått å ta ut en del skip fra refusjonsordningen, særlig de som var knyttet til petroleumsvirksomheten som seismiske fartøy, hjelpe- og beredskapsfartøy for plattformer og dykkerskip. I Budsjett-innst. S. nr. 8 omkring refusjonsordningen for norske sjøfolk heter det at "Komiteen viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 (2000-2001) foreslo at noen fartøygrupper ikke lenger skulle omfattes av ordningen. Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at Regjeringen vil vurdere bruken av virkemidler på et bredt grunnlag for å sikre at norske sjøfolk er konkurransedyktige. Flertallet vil på dette grunnlag be departementet videreføre dagens ordning med gjeldende innretning og stønadssats inntil denne totalvurderingen foreligger. Flertallet mener det vil være naturlig at eventuelle endringer for sjøfolk på seismiske fartøy, hjelpe- og beredskapsfartøy for plattformer og dykkerskip, som i dag omfattes av refusjonsordningen, først blir vurdert i denne sammenheng. Flertallet ber om at denne vurderingen blir forelagt Stortinget våren 2001".

Gjennom å ta ut kabelleggingsfartøy fra refusjonsordningen brytes det klart med de forutsetninger som er lagt av Stortinget.

Svar:

Det vises til brev fra Stortingets president av 9. mars 2001 der stortingsrepresentant Morten Lund stiller følgende spørsmål til meg som nærings- og handelsminister:

"Supplyfartøyet "Viking Lady" ble sommeren 2000 ombygd til et kabelleggingsfartøy og heter nå Oceanic Viking. Under ombyggingen av skipet presiserte Sjøfartsdirektoratet at kabelleggingsfartøy kommer i samme gruppe som lasteskip. Allikevel har Sjøfartsdirektoratet avvist at refusjonsordningen for norske sjøfolk gjelder på fartøyet. Dette er i strid med Stortingets intensjoner jf. flertallsmerknaden i Busjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001). Hva vil statsråden foreta seg i saken?"

Jeg vil gjerne presisere at den refererte saken ikke er mottatt til klagebehandling og at jeg følgelig kun kan gi en uttalelse på prinsipielt grunnlag. Jeg vil også generelt bemerke at refusjonsordningen krever betydelige bevilgninger og at ordningen derfor bør søkes begrenset.

1. Kabelleggingsfartøyers stilling i refusjonsordningen

Jeg vil gjerne vise til regelverket for praktisering av refusjonsordningen. I den generelle veiledningen for refusjonsordningen er det et vilkår for rett til refusjon at fartøyet "nyttes til transport". Vilkåret tolkes i praksis som at fartøyet som hovedbeskjeftigelse må drive transport i tradisjonell skipsfartsmessig sammenheng.

Etter fast praksis over flere år faller fartøyer som driver kabelleggingsvirksomhet utenfor transportbegrepet. Årsaken er at selv om det medgår et vesentlig tidsforbruk til å frakte kablene frem til leggingsstedet, er ikke dette fartøyets formål og hovedbeskjefti

gelse. Fartøyets hovedvirksomhet er derimot kabelleggingsvirksomheten på arbeidsstedet. Denne virksomheten er ikke tatt inn under refusjonsordningen, og det samme gjelder annen entreprenørvirksomhet hvor et skip benyttes som arbeidsplattform.

I den forbindelse vil jeg også gjerne vise til at Regjeringens fremlegg om presisering av transportbegrepet slik det ble fremlagt overfor Stortinget i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 (2000-2001), ikke tok stilling til fartøyer som driver kabelleggingsvirksomhet. Årsaken var at disse fartøyene ikke var inne i ordningen i utgangspunktet. Jeg har gått ut fra at Stortingets intensjon ikke var å utvide ordningen til nye grupper av fartøyer.

2. Sjøfartsdirektoratets uttalelser i saken

Sjøfartsdirektoratets presisering av at kabelleggingsfartøyer kommer i samme gruppe som lasteskip gjelder i forhold til delegering av skipet til et klasseselskap. For lasteskip registrert i NIS er all besiktelse og sertifisering foruten fastsettelse av sikkerhetsbemanningen i sin helhet delegert til skipets klasseselskap. Supplyskip i NIS er ikke generelt delegert til klasseselskapet, og besiktelser og sertifisering utføres av Sjøfartsdirektoratet. Skipet som er nevnt i stortingsrepresentantens brev er i Sjøfartsdirektoratets kontrollsystem kategorisert som et kabel skip. Kategoriseringen av fartøyet som kabel skip har betydning for kravene til bemanning og til forhold rundt besiktelse for og utstedelse av sertifikater som nevnt over.

Vilkåret om transport etter refusjonsordningen er ikke avhengig av hvilke sertifikater fartøyet har, men av hvilken virksomhet det driver som sin hovedbeskjeftigelse. Et fartøy som driver kabelleggingsvirksomhet har ikke transport som sin hovedbeskjeftigelse og vil ikke være berettiget til refusjon.

Jeg regner med at refusjonsordningen vil bli tatt opp med Stortinget i proposisjonen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2001. Det vil da også være hensiktsmessig å gi den vurderingen av hvordan ordningen bør avgrenses som Stortinget ba om.

Spørsmål nr. 272

Innlevert 12. mars 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 16. mars 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Sosialkontoret kan betale depositum ved inngåelse av leiekontrakt for utleieleilighet til personer som ikke kan klare denne utgiften selv. I noen tilfeller kan disse pengene bli stående i flere år på konto og det opparbeides renter på flere tusen kroner.

Kan leietaker bli belastet inntektsskatt for disse rentene i de tilfellene de nektes å få årlig renteavkastning utbetalt?»

Svar:

Spørsmålet er i første omgang avhengig av hvem kontoinnehaver er. Finansinstitusjonen vil forholde seg til kontoinnehaver. Dersom sosialkontoret er kontoinnehaver tilkommer opptjente renter sosialkontoret og problemstillingen blir uaktuell.

Dersom leietaker er kontoinnehaver følger det av husleieloven § 3-5 at leietakeren kan kreve opptjente renter utbetalt fra finansinstitusjonen. Dette kan finansinstitusjonen ikke nekte. Leietaker får årlig lagt opptjente renter til sin inntekt når skatten skal beregnes. Dersom sosialkontoret har ytt leietaker et lån til depositum, kan sosialkontoret kreve renter av beløpet. Leietaker kan da trekke disse rentene fra inntekten når skatten skal beregnes. Dersom rentesatsen er den samme som rentesatsen på depositumskontoen, vil leietaker gå i null.

Spørsmål nr. 273

Innlevert 12. mars 2001 av stortingsrepresentant **Magnhild Meltveit Kleppa**

Besvart 20. mars 2001 av kommunal- og regionalminister **Sylvia Brustad**

Spørsmål:

«Vil statsråden ta et initiativ overfor Posten BA for å sikre at den bygningsmasse Posten BA nå legger ut for salg, sammen med tilhørende tomter, kan bli nyttet til boliger for unge i etableringsfasen?»

Begrunnelse:

Statsråden presenterte i juli 2000 et program for en solidarisk boligpolitikk. I denne sier statsråden følgende: "Jeg har tatt initiativ overfor arbeids- og administrasjonsministeren med sikte på en gjennomgang av statlige tomter og bygningsmasse. Statens tomteprispolitikk vil bli sett nærmere på". Statsministeren har fulgt dette dokumentet opp bl.a. gjennom en side 2 artikkel i Dagsavisen 4. august 2000. Her understreker statsministeren at en solidarisk boligpolitikk krever at stat og kommune spiller på lag.

Ved et samarbeid mellom staten og berørte kommuner vil nå statsråden ha mulighet til å realisere deler av sine planer.

Svar:

Staten er noen steder en betydelig eier av grunn og bygninger. Derfor blir det nå på oppdrag fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet gjort et arbeid for å få en grov oversikt over statlige eiendommer i pressområdene som kan være egnet til boligformål.

Det er imidlertid kommunenes oppgave å drive lokal planlegging og peke på hvor de ønsker boligutvikling. Kommunene har i plan- og bygningsloven fått en myndighet de bør bruke aktivt for å fylle sine boligpolitiske oppgaver. Det vil gi en god ramme for dialog mellom kommunene og statlige eiere om framtidig utnyttning av eiendommer.

Det vil gjerne være tale om bruksendring og behov for omregulering når staten skal avhende sine eiendommer. Kommunene må ofte ha noe tid for å legge til rette prosesser om framtidig bruk. Det er viktig og rimelig å ta lokale samfunnshensyn når områder som tidligere var eid av staten blir overdratt til andre for ny bruk. Da er det viktig at statlige instanser som skal avhende eiendom holder kommunene orientert.

Prinsippet i avhendingsinstruksen, som ble fastsatt ved kongelig resolusjon av regjeringen Bondevik 19.12.97, er at statlige instanser som avhender eiendom skal ta markedspris ved salget. Departementene går nå gjennom avhendingsinstruksen for å vurdere eventuelle justeringer for å bidra til at boligspørsmål og andre lokalsamfunnshensyn bedre kan ivaretas ved avhending av statlig eiendom.

Avhendingsinstruksen gjelder for virksomheter som er underlagt Regjeringens instruksjonsmyndighet, herunder forvaltningsbedrifter. Posten Norge BA er imidlertid et særlovselskap der samferdselsministeren som generalforsamling ivaretar statens eierrolle i selskapet. Styret for Posten har det økonomiske ansvaret for selskapets virksomhet. Ut fra gjeldende styringssystemer for Posten Norge BA er planen om salg av eiendommer styrets ansvar, og ikke underlagt avhendingsinstruksen.

Det pågår for tiden en omfattende omstillingsprosess i Postens ekspedisjonsnett. Postens arealbehov vil bli kraftig redusert og Posten planlegger et betydelig salg av eiendommer, som vil frigjøre kapital til investering i kjernevirksomheten. Arealer Posten fortsatt vil ha behov for, ønsker bedriften å leie tilbake.

Postens styre vil ved salg av eiendommer legge forretningsmessige vilkår til grunn.

Om eiendommer Posten vil selge er egnet til boligformål, må vurderes ut fra lokale forhold. Derfor ser jeg det som viktig at kommunene kan bli informert i god tid når eiendommer som kan tas i bruk til boligformål er til salg fra statens side. Jeg er kjent med at Posten er positiv til å bidra til at frigjorte eiendommer kan nyttes til boliger for unge så lenge dette er forenlig med deres forretningsmessige interesser. Jeg har fått opplyst at Posten på eget initiativ vil gjøre kjent for de berørte kommuner hvilke eiendommer som vil bli lagt ut for salg. Dette vil gi kommunene mulighet til å vurdere om slike eiendommer bør utnyttes til for eksempel utleieboliger eller rimelige eierboliger som passer for unge i etableringsfasen.

Kommunene vil selv kunne kjøpe, eller de kan gjerne samarbeide med andre, for å få til tjenlige løsninger. For boliger til bruk for vanskeligstilte eller unge i etableringsfasen kan kommunene samarbeide med Husbanken om finansiering av eiendomskjøp og boligetablering. Regjeringen fikk vedtatt betydelige økninger i Husbankens låneramme og tilskuddsbevilgning for i år, og vi gjennomgår ordningene i Husbanken slik at de kan bli enda bedre for formålet.

Spørsmål nr. 274

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 22. mars 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Sosial- og helsedepartementet er ansvarlig for innholdet i utdanningen til de stadig færre som utdanner seg til hjelpepleiere eller omsorgsarbeidere. Det uttrykkes nå bekymring for at rekrutteringssvikten har konsekvenser for kvaliteten på pleie- og omsorgstjenestene. Sp er kjent med at Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund har bedt SHD opprette et offentlig utvalg som kan foreta en gjennomgang av hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningene.

Vil departementet imøtekomme ønsket?»

Begrunnelse:

Helse- og sosialfagene taper i kampen om ungdommen. Det er klart dokumentert gjennom den nylig utgitte rapporten "Yrkesdanningsprosess i krise - rapport fra en studie av utdanningene til hjelpepleier og omsorgsarbeider etter Reform 94" av forsker Håkon Høst ved Universitetet i Bergen. For hjelpepleiere er avgangen fra yrket nå større enn tilveksten. Og det blir utdannet færre omsorgsarbeidere enn noen gang. Samtidig varsles det om et behov for 60 000 heltidsarbeidende helsearbeidere de nærmeste 10 årene.

Opprettelsen av to parallelle utdanninger under ulik utdanningsstruktur, men som dekker samme arbeidsområde, kan være en av årsakene til rekrutteringssvikten. En kan stille spørsmål om hensiktsmessigheten ved å ha to så like utdanninger. Senterpartiet mener det må tas initiativ til en bred debatt om utdanningenes innhold og struktur. Her må kompetansebehov, utdanningssystemets utviklingstrekk og unges utdannings- og yrkespreferanser vurderes.

Svar:

Stortingsrepresentant Marit Tingelstad har stilt spørsmål til sosialministeren vedrørende rekruttering til hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningen. Siden saksfeltet i hovedsak berører helseministerens ansvarsområde, vil jeg besvare spørsmålet.

Innledningsvis vil jeg presisere at det er ikke Sosial- og helsedepartementet, men Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet som har ansvaret for innholdet i utdanningen til hjelpepleiere og omsorgsarbeidere. Dette brevet er derfor skrevet i samråd med KUF.

Flere uavhengige undersøkelser viser at fremtidig behov for helsepersonell med utdanning fra videregående nivå sannsynligvis vil øke, gitt bestemte forutsetninger. Samtidig har søkningen til hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningen sunket de senere år. For å bidra til å snu denne trenden har Sosial- og helsedepartementet startet en rekrutteringskampanje bestående av kino- og radioreklame og brosjyrer til alle landets grunnskoler med ungdomstrinn. Den skal gå over tre år og har frem til nå primært henvendt seg til ungdom. Fra første halvår i år vil kampanjen utvides til også å omfatte voksne.

Stortingsrepresentant Tingelstad henviser til et brev fra Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund til Sosial- og helsedepartementet med spørsmål om å opprette et offentlig utvalg for å utrede hvorvidt det er nødvendig å endre dagens hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanninger slik at de blir bedre i stand til å imøtekomme arbeidslivets behov, og samtidig sikre tilstrekkelig antall søkere.

Jeg er gjort kjent med at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har startet et arbeid med å forenkle utdanningstilbudet på videregående nivå med særlig vekt på VK I-nivået. Arbeidet foregår i nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Etter planen skal det fremmes konkrete forslag om endringer innen juni 2001.

Parallelt med denne prosessen har Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gitt signaler til Norsk Helse- og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund om å vurdere en sammenslåing av omsorgsarbeider- og hjelpepleierutdanningene. Ifølge de vurderinger som gjøres i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan det være lite hensiktsmessig å ha ulike utdanningsløp for nært beslektede fag som dekker samme funksjon på arbeidsmarkedet.

Problemstillinger knyttet til innhold og struktur i hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningene vil bli ivaretatt av det ovennevnte arbeidet som foregår i regi av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Hvorvidt det i tillegg til den prosess som er igangsatt i KUF bør nedsettes et eget utvalg, finner jeg det naturlig å komme tilbake til etter nærmere dialog med Norsk Kommuneforbund og Norsk Helse- og sosialforbund.

Spørsmål nr. 275

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 21. mars 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I rundskriv I-43/99 Ansvaret for å yte pleie- og omsorgstjenester til sterkt pleietrengende ved flytting mellom kommuner, ble det slått fast at en kommune ikke kan avvise eller avslå en søknad om tjenester med den begrunnelsen at vedkommende ikke bor eller oppholder seg i kommunen. Dette for at pleietrengende nå skal kunne flytte hvor de vil, ofte dit de har pårørende.

Fungerer ordningen etter intensjonen, hva kan eventuelt gjøres for at dette skal kunne skje?»

Begrunnelse:

Jeg er kjent med at enkelte kommuner ikke kan tilby pleie- og omsorgstjenester til eldre som ønsker å bosette seg i kommunen. Bærum er en slik kommune. Lokalpressen har tatt opp temaet flere ganger.

Ifølge kommunaldirektøren i Bærum er problemet at selv om eldre skal kunne flytte fritt, er det ikke etablert ordninger som håndterer økonomien rundt slike flyttinger.

Selv om kommunene får statlig tilskudd etter hvor mange eldre kommunen har, og flere eldre gir større bevilgninger, virker det ikke som om ordningen fanger opp valgfriheten de eldre pleietrengende har fått.

Svar:

Stortinget ba i vedtak nr. 65 av 2. desember 1999 Regjeringen orientere Stortinget om hvordan kommunene følger opp intensjonen i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i Sosial- og helsedepartementets rundskriv av 8. november 1999 om ansvaret for å yte pleie- og omsorgstjenester til sterkt pleietrengende ved flytting mellom kommuner. I St.meld. nr. 4 (2000-2001) Om anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 1999-2000 er

Sosial- og helsedepartementets brev 1. september 2000 sitert. Brevet er utarbeidet i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet.

Det fremgår av brevet at Sosial- og helsedepartementet i mai 2000 sendte en forespørsel til landets fylkesmenn og fylkesleger hvor disse ble bedt om å innhente informasjon fra kommunene og foreta en vurdering av hvordan kommunene følger opp intensjonen i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i rundskriv I-43/99. Departementet mottok svar fra 16 fylkesmenn og 13 fylkesleger. Konklusjonen fra disse var at de fleste kommunene syntes å følge opp presiseringene i rundskrivet. Tilbakemeldingene viste at det var stor variasjon kommunene imellom når det gjaldt i hvilken grad disse ble berørt av

problemstillinger knyttet til pleie- og omsorgstjenester til sterkt pleietrengende ved flytting mellom kommuner. Flere kommuner oppga at de ikke hadde mottatt søknad om tjenester fra sterkt pleietrengende som ønsket å flytte til kommunen mens andre kommuner opplyste at de jevnlig mottok slike søknader.

Ingen fylkesmenn, fylkesleger eller kommuner tok til orde for at det burde legges begrensninger på pleie- og omsorgstrengendes mulighet til å flytte. I de tilfellene innholdet i rundskrivet ble problematisert, var det særlig to forhold som enkelte påpekte kunne være med på å vanskeliggjøre oppfølgingen av presiseringene i rundskrivet. Knapphet på pleie- og omsorgstjenester gjør det vanskelig for enkelte kommuner å imøtekomme søknader fra personer som ønsker å flytte til kommunen. Flere pekte på de vanskelige prioriteringene kommunene i disse tilfellene må foreta og problematiserte de økonomiske følgene som tilflytting av sterkt pleietrengende til kommunen medførte. Videre tok enkelte kommuner til orde for en refusjonsordning mellom ny og gammel oppholdskommune for å skjerme tilflyttingskommunen. Noen kommuner praktiserer også slike ordninger selv om dette ikke følger av regelverket.

I denne sammenheng understreket departementet at kommunene etter hvert vil få kompensasjon for utgifter knyttet til de sterkt pleietrengende personene gjennom de objektive kriteriene i inntektssystemet. De aktuelle personene vil også bli vurdert i forbindelse med kompensasjonsordningen for særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester, jf. St.prp. nr. 62 (1999-2000) Om kommuneøkonomien 2001 mv.

I de tilfellene kommuner var usikre på forståelsen av rundskrivet eller ikke fulgte presiseringene i dette, oppga flere fylkesmenn og fylkesleger at de var i kontakt med kommunene for å veilede disse. Ingen fylkesmenn eller fylkesleger opplyste i undersøkelsen at de hadde behandlet klagesaker der problemstillingene i rundskrivet ble berørt.

Det har gått forholdsvis kort tid siden rundskrivet ble sendt ut. På bakgrunn av opplysningene fra fylkesmennene og fylkeslegene var det etter departementets vurdering i september i fjor ikke behov for ytterligere tiltak i forhold til regelverket for å sikre at kommunene følger opp intensjonen i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i rundskriv I-43/ 99. Departementet vil innhente ny informasjon om kommunenes praksis på området i løpet av sommeren 2001.

Spørsmål nr. 276

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 26. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Ifølge Asker og Bærums budstikke 12. mars 2001 går statsråden imot at Handelshøyskolen BI skal kunne få betegnelsen "universitet". Statsrådets begrunnelse er ikke knyttet til en faglig vurdering av undervisningsinstitusjonens kvalitet, men det faktum at den er en privat stiftelse og ikke en offentlig institusjon. Ifølge avisen uttaler statsråden: "Vi vil ikke gi fullmakt til at private høyskoler skal kunne kalle seg universitet".

Er statsråden riktig sitert?»

Begrunnelse:

I St.meld. nr. 27 Gjør din plikt - krev din rett, foreslår Regjeringen at de eksisterende vitenskapelige høyskolene kan benevnes som universitet. Forslaget har skapt reaksjoner. Mange har reagert på at Regjeringen blankt avviser forslaget om et uavhengig akkrediterings- og evalueringsorgan som kan vurdere om de høyskoler som ønsker tittelen universitet oppfyller de kriteriene som settes. Dersom det er riktig at statsråden går imot å vurdere BI på linje med andre offentlige institusjoner, betyr det at han legger større vekt på eierskap enn på kvalitet. Det er i så fall oppsiktsvekkende. Jeg ønsker derfor en avklaring fra undervisningsministeren.

Svar:

Det eksisterer ingen fullmakt for departementet til å tildele institusjonsbetegnelser for private høyskoler, og heller ingen lovhjemmel for å hindre private institusjoner i å bruke universitetsbetegnelse.

For øvrig viser jeg til St.meld. nr. 27 (2000-2001) hvor blant annet spørsmålene om institusjonsbetegnelser og kvalitetssikringssystemer er behandlet. Stortingsmeldingen er til behandling i Stortinget.

Spørsmål nr. 277

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 20. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«SV har fått gjennomslag for en egen sikkerhetsmelding om forhold knyttet til arbeid på norsk sokkel, og Regjeringen er forhåpentligvis godt i gang med denne. I det siste har løfteoperasjoner og kranføring igjen kommet i fokus, pga. høyt ulykkespotensial og mange endelser (jf. Hydroulykka). Det er grunn til å anta at

dette vil få plass i den varslede sikkerhetsmeldingen.

Er det aktuelt å opprette kranfaget som et eget videregående kurs, som et element i et utdanningsløp frem til fagbrev?»

Svar:

Rådet for fagopplæring i arbeidslivet anbefalte at kranfaget skulle godkjennes som et nytt lærefag. Dette rådet vil jeg følge opp, og kranfaget vil bli formelt godkjent så snart det er praktisk mulig. I den forbindelse forventer jeg at bransjen selv påtar seg ansvaret for den praktiske delen av opplæringen i faget, både planlegging, tilrettelegging og gjennomføring.

Som jeg har informert Stortinget om tidligere, arbeides det nå med en forenkling av tilbudsstrukturen for videregående opplæring. Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA) bistår departementet i koordineringen av dette arbeidet i forhold til opplæringsrådene, og vil gi sin endelige tilråding til departementet i juni 2001. Opplæringsstrukturen og iverksettelsen av kranfaget må derfor sees i sammenheng med det pågående arbeidet med å forenkle tilbudsstrukturen. Inntil kranfaget iverksettes, forutsetter jeg at eksisterende sertifikatkrav og sikkerhetsbestemmelser opprettholdes for å kunne føre ulike kraner.

Spørsmål nr. 278

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant **Børge Brende**

Besvart 26. mars 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister **Trond Giske**

Spørsmål:

«Nidaros Domkirke har en helt spesiell funksjon blant kirkene i vårt land. I tillegg til å være menighetskirke, bykirke og bispedømmekirke, er den hele landets nasjonalhelligdom. Virksomheten i kirken må nå reduseres kraftig pga. dårlig økonomi i Kirkelig Fellestråd. Det er lite rimelig at et lokalt menighetsråd og lokalt kirkelig fellestråd skal sitte med et så stort økonomisk ansvar.

Vil statsråden ta et initiativ til omorganisering og bedring av økonomien til Nidarosdomen?»

Begrunnelse:

Nidaros Domkirke har i dag flere funksjoner. To av disse understreker den helt spesielle stilling katedralen har blant alle landets kirker: Nidarosdomen er landets nasjonalhelligdom, og den er pilegrimskirke for et voksende antall pilegrimer. Utviklingen de senere år har befestet Nidarosdomens enestående stilling blant landets kirker, gjennom økt oppmerksomhet omkring katedralens helt spesielle funksjoner. I tillegg til funksjonen som nasjonalhelligdom, får Nidarosdomen i stadig stigende grad preg av å være pilegrimskirke, som et resultat av en stigende strøm av pilegrimer til Trondheim, særlig ved

Olsoktider. Nidaros Domkirke har altså en helt spesiell funksjon blant kirkene i vårt land. I tillegg til å være menighetskirke, bykirke og bispedømmekirke, er den hele landets nasjonalhelligdom. Til tross for dette, forvaltes Nidaros Domkirke som enhver annen menighetskirke, når vi ser bort fra det spesielle statlige ansvar for vedlikehold av Domkirken som kanaliseres gjennom Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider, NDR. Dette innebærer at Kirkelig Fellestråd i Trondheim har ansvar for den driftsmessige forvaltning av Nidaros Domkirke, som for alle øvrige menighetskirker i Trondheim. Når spørsmålet om forvaltningen av Nidaros Domkirke nå bør tas opp til vurdering er det ikke bare knyttet til de økonomiske problemer som Kirkelig Fellestråd lenge har slitt med, som følge av en utilstrekkelig økonomisk basis for virksomheten i byens menigheter. Men det er også nødvendig å drøfte spørsmålet om forvaltningen av Domkirken på et mer prinsipielt plan, med utgangspunkt i det som er Nidarosdomens helt spesielle funksjon blant våre kirker. Nidaros biskop og bispedømmeråd har ved flere anledninger løftet dette spørsmål fram for departementet. Dette skjedde første gang i biskopens årsmelding for 1993 og er senere gjentatt en rekke ganger, sist i bispedømmets årsmelding for 1999. I januar 1995 fikk den daværende Tilsynskomiteen for Nidaros domkirke og Erkebispegården i oppdrag av departementet å utrede den framtidige styringsstrukturen for Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider. Med utgangspunkt i ønsket om å styrke den helhetlige forvaltning av Domkirken og Erkebispegården, foreslår komiteen at det opprettes et eget styre for det som kalles "Nidarosdomens virksomheter". Det foreslås også at det opprettes et eget katedralråd i tillegg til menighetsrådet, som skal gjenspeile de oppgaver som Nidarosdomen har som nasjonalhelligdom. 6 år er gått siden Tilsynskomiteen la fram sitt forslag, uten at det fra departementets side er gjort noe for å løse de forvaltningsmessige problemer som i dag er knyttet til Nidarosdomens virksomheter. Først i St.prp. nr. 1 (2000-2001) har departementet skrevet at det nå tas sikte på å opprette et styre for NDR. Dette forslaget løser imidlertid ikke fullt ut de anliggender som er reist de siste årene. Det er lite rimelig at et lokalt menighetsråd og et lokalt kirkelig fellestråd skal sitte med et så stort økonomisk og forvaltningsmessig ansvar for vår

nasjonalhelligdom som Domkirken menighetsråd og Trondheim kirkelig fellesråd i virkeligheten har.

Svar:

Nidarosdomen er et kirkebygg med nasjonal betydning. Dette er bakgrunnen for at staten helt siden siste halvdel av 1800-tallet har tatt ansvaret for domkirkens restaurering og antikvariske vedlikehold. Ingen andre kirkebygg har staten tatt et slikt ansvar for, og det bevilges i dag betydelige beløp over statsbudsjettet til det antikvariske vedlikeholdet av Nidarosdomen.

Utgiftene til den løpende driften av Nidarosdomen som menighetskirke er imidlertid kommunens ansvar. Dette følger av kirkeloven § 15, hvor det framgår at det er den enkelte kommune som har ansvaret for å dekke utgifter til drift og vedlikehold av kirker. Trondheim kommune er etter dette likestilt med andre kommuner for så vidt gjelder det økonomiske ansvaret for driften av Nidarosdomen som menighetskirke.

Etter kirkeloven § 14 er det ellers kirkelig fellesråd i Trondheim som har ansvaret for å forvalte de kommunale bevilgninger til driften og vedlikeholdet av kirkene i Trondheim.

Den økonomiske situasjonen for Den norske kirke er behandlet i St.meld. nr. 14 (2000-2001), fremlagt for Stortinget 1. desember 2000. Den økonomiske ansvarsfordelingen mellom staten og kommunene på det kirkelige området er et sentralt tema i denne

meldingen. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen har nettopp avgitt sin innstilling til meldingen, jf. Innst. S. nr. 187 (2000-2001). Innstillingen skal behandles av Stortinget torsdag 29. mars.

Spørsmålet om endringer i den styringsstruktur som gjelder for Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR), har vært til vurdering etter at det for en tid tilbake ble lagt fram forslag om opprettelse av et styre for NDR og opprettelse av et særskilt Katedralråd. Departementet arbeider nå med å utpeke et styre for NDR, der bl.a. Nidaros biskop vil ha sete. I denne sammenheng vil det være naturlig å vurdere nærmere forslaget om opprettelse av et særskilt Katedralråd.

Spørsmål nr. 279

Innlevert 13. mars 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 20. mars 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Rømning fra oppdrettsanlegg er igjen økende. Dette til tross for at det gjentatte ganger er lovet så vel innskjerping av tilsyn, som strengere håndtering av lovverket. I år 2000 ble 11 oppdrettsrømninger anmeldt, men det virker ikke som om politiet prioriterer slike saker. Med tanke på miljøkonsekvensene er dette uakseptabelt. Det er også uakseptabelt, at miljøvernmyndighetene bare henviser til fiskerimyndighetene hver gang problemstillingen reises.

Hvilket ansvar vil miljøvernministeren nå ta?»

Begrunnelse:

Det vises til tidligere spørsmål og til oppslag i avisa Nationen 13.03.01.

Svar:

Rømning av oppdrettsfisk er et problem myndighetene tar på alvor, og reaksjonsformen ved rømning er i løpet av det siste året skjerpet inn. Etter at oppdrettsloven fikk regler om tvangsmidler benyttes bl.a. pålegg om utbedringer av anlegg og tvangsmulkt, og det reageres med politianmeldelse dersom det fremkommer at et rømningstilfelle skyldes uforsvarlig drift.

Denne reaksjonsformen blir også brukt i stadig flere tilfeller ved mistanke om uaktsomhet.

Næringen selv tar også problemet på alvor, og har utarbeidet en nasjonal tiltaksplan mot rømning i samarbeid med miljøvern- og fiskerimyndigheter. Næringens egen målsetting er at antall rømninger skal halveres

i løpet av en toårs periode. I St.meld. nr. 24 (2000-2001) har Regjeringen i tillegg lagt til grunn at rømninger fra oppdrettsanlegg ikke skal utgjøre noen trussel mot villaksen innen fem år.

Som miljøvernminister har jeg et særlig ansvar for helheten i villaksforvaltningen. En god politikk på dette feltet krever - i tillegg til de virkemidler jeg selv kan benytte - en samordnet innsats i en rekke andre sektorer. Jeg vil fortsette å arbeide aktivt i forhold til sektorene, men en vellykket helhetlig forvaltning vil være avhengig av en styrket innsats fra sektorene. Dette gjelder både utvikling av hensiktsmessige tiltak og fremskaffelse av den kunnskap som trengs for ivaretagelse av sektoransvaret.

Spørsmål nr. 280

Innlevert 14. mars 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 22. mars 2001 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«Hjelpeorganisasjonen Plan International Norge har beregnet at moms på porto vil påføre dem en million kroner i økte utgifter. Siden organisasjoner ikke har de samme fradragsmuligheter som aktører i næringslivet, vil momsreformen gi store utslag.

Vil utviklingsministeren foreslå kompensasjon for økt moms for humanitære organisasjoner, eller be Finansdepartementet om å utrede en ordning for tilbakeføring av utgifter til merverdiavgift?»

Svar:

Det har vært bred politisk enighet om å gjennomføre en merverdiavgiftsreform, dvs. å innføre generell merverdi på tjenester, med visse unntak. De fleste andre land som vi kan sammenligne oss med, har lenge hatt generell moms på tjenester.

Ved en provenynøytral omlegging av momssystemet er det ikke til å unngå at enkelte virksomheter kommer dårligere ut enn før omleggingen. Dette vil i første rekke være virksomheter som nå blir pålagt merverdiavgift og sluttbrukere av slike virksomheteres tjenester, i og med at tjenestene - i dette tilfellet porto - blir dyrere.

Det er en fordel at all innenlandsk virksomhet, både humanitær og annen virksomhet, i hovedsak er underlagt de samme skatte- og avgiftsbestemmelsene. Det gir mer oversiktlige og administrativt enklere regler og en reduserer omfanget av skatte- og avgiftsmotiverte tilpasninger. Prioriteringer av bestemte aktiviteter og organisasjoner bør skje gjennom direkte tilskudd som er gjenstand for vanlig politisk vurdering og behandling.

Jeg innser at momsreformen vil føre til økte driftsutgifter for organisasjoner som Plan International Norge. Men, på bakgrunn av ovenstående - og i lys av den brede politiske enighet det er om endringene i momssystemet - anser jeg det ikke for aktuelt å foreslå endringer i dette systemet nå. Jeg anser heller ikke at det er grunnlag for å be finansministeren utrede en ordning for tilbakeføring av utgifter til merverdiavgift. Bakgrunnen for dette er at humanitært arbeid ikke omfattes av det nye momssystemets bestemmelser. Humanitære organisasjoner tar seg ikke betalt for sine tjenester og fører heller ikke et momsregnskap.

Hvorvidt de frivillige organisasjoner generelt sett bør få økte tilskudd som følge av økte utgifter, vil måtte vurderes i sammenheng med den løpende behandling av søknader om og tilskudd til disse organisasjonene.

Spørsmål nr. 281

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 282

Innlevert 15. mars 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 21. mars 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Stortinget har bedt departementet ta initiativ til at flere nye riksvegferjer blir bygde med gass som drivstoff og at det vert lagt til rette for å sikre drivstoffleveransar til slike ferjer.

Når og korleis vil statsråden følge opp dette, og kan det vere aktuelt å gi eit snarleg klarsignal til bygging av ei slik ferje i sambandet Seivika - Tømmervågen i Møre og Romsdal?»

Grunngjeving:

Stortinget har flere gonger uttalt seg positivt om bruk av gass i ferjesektoren på grunn av dei reduserte utsleppa dette medfører. Ei uvisse ved gassdrift har vore sikker forsyning av LNG, men dette problemet ser nå ut til å vere i ferd med å bli løyst. Samferdselskomiteen i Stortinget har i Innst. S. nr. 119 (2000- 2001) Nasjonal transportplan m.a. vist til tilbudet om levering av LNG frå Tjeldbergodden Luftgassfabrikk SA og Statoil Marketing, og at Statens vegvesen har vurdert dette som mest interessant. Komiteen har også vist til Statens vegvesen si vurdering om at det ligg best til rette for nybygging av gassferjer for bruk i området mellom Trondheimsfjorden og Molde.

Komiteen har i samband med dette nemnt strekningane over Moldefjorden og Trondheimsfjorden som aktuelle. Dette er etter måten store samband som vil trenge nokre månaders prosjektering. Strekninga Seivika-Tømmervågen er eit mindre prosjekt der Møre og Romsdal Fylkesbåtar har planane heilt klare og vil kunne gå ut i marknaden så snart dei får klarsignal. Seivika - Tømmervågen ligg spesielt godt til rette for gassdrift sidan strekninga har kort avstand til Tjeldbergodden.

Svar:

Regjeringen arbeider aktivt med spørsmålet om tilrettelegging for økt bruk av gass innenlands i Norge. Når det gjelder bruk av naturgass som energikilde i transportsektoren, viser jeg til St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011 (NTP) hvor Regjeringen uttrykker seg positivt til bruk av naturgass ved at dette kan bidra til reduserte utslipp. Samtidig vil statens rolle i denne sammenheng primært være å sørge for riktige rammevilkår for naturgass som drivstoff. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake med en nærmere omtale i budsjettproposisjonen for 2002.

Som opplyst til Stortinget i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transportplan (svar på spørsmål 37), vil Statens vegvesen ikke godkjenne bygging av LNG-drevne ferjer før en har fått ytterligere erfaring med prototype-ferjen MF Glutra, og før regelverket og sikkerhetskravene har blitt tilpasset erfaringene fra driften av prototypen.

MF Glutra har nå vært i regulær rutedrift i over ett år. Statens vegvesen opplyser at det ikke har vært tekniske problemer som kan føres tilbake til gass som drivstoff om bord i dette fartøyet. Av sikkerhetsmessige årsaker har ferja fortsatt høy bemanning, og det er behov for en gjennomgang av regelverk og sikkerhetskrav for å vurdere forenklinger basert på erfaringene fra driften av ferja.

I mars 2000 ga Statens vegvesen et foreløpig byggetilsagn til Møre og Romsdal Fylkesbåtar AS for nybygg til riksvegferjesambandet Seivika - Tømmervåg. Statens vegvesen anmodet rederiet om å prosjektere denne ferjen både som konvensjonell dieseldrevet ferje og som en forenklet/forbedret utgave av MF Glutra. Statens vegvesen har seinere utsatt anskaffelsen av dette og andre nybygg, jfr. omtale i budsjettproposisjonen for 2001.

MF Glutra kostet 136,3 mill. kroner som er ca. 50 mill. kroner mer enn byggeprisen for en tilsvarende norskbygd ferje for dieseldrift. Statens vegvesen opplyser at norske skipsverft mener at erfaringene fra prototypen vil redusere merprisen for neste LNG-ferje til 15-20 pst. over byggeprisen for dieselferjer og at merprisen kan reduseres ytterligere dersom LNG-ferjer blir bygd i et visst antall, og i en størrelse som muliggjør plassering av gasstanker og motorer under dekk.

Hvorvidt overgang til gassferjer vil gi en kostnadseffektiv reduksjon av utslipp i forhold til alternative

tiltak, vil bl.a. avhenge av hvordan bygge- og driftskostnader for gass- og dieseldrevne ferjer utvikler seg.

Som opplyst i NTP, vil Samferdselsdepartementet, dersom forholdene ligger til rette for det, vurdere igangsetting av bygging av ytterligere ferjer drevet med naturgass, innenfor investeringsrammene i planperioden. Forsyningsmessig ligger det til rette for levering av LNG-gass til sambandet Seivika - Tømmervåg.

Når Sjøfartsdirektoratet har utarbeidet regelverk og sikkerhetskrav basert på erfaringene fra MF Glutra, vil Statens vegvesen av ovennevnte årsaker fortrinnsvis godkjenne bygging av en ny gassferje til samband med behov for større ferjer. Som opplyst i svar på spørsmål 37 fra samferdselskomiteen mener Statens vegvesen at det ligger godt til rette for bygging av gassferjer både i sambandet Flakk - Rørvik (Trondheimsfjorden) og sambandet Molde - Vestnes (Romsdalsfjorden).

Spørsmål nr. 283

Innlevert 16. mars 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 23. mars 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Hvor mye vil det koste med gratis kjernetid i barnehagen med 70 prosent barnehagedekning, og hvor mye vil det koste hvis alle barn ønsker å benytte seg av tilbudet?»

Svar:

Den modellen som representanten Molvær Grimstad trekker fram, er bare en av mange modeller som vi nå vil utrede. Det er for øvrig viktig med en begrepsavklaring. Begrepet kjernetid kan misforstås. Vårt mål, hvis vi velger en modell med gratistid, er at alle barn skal sikres tilgang til et minimumstilbud i barnehage ved at staten fullfinansierer en plass inntil 4 timers opphold per dag. Denne ordningen må gjøres så fleksibel at alle, uansett om de går i barnehage fem, tre, eller en dag per uke, skal ha mulighet til å ta ut disse gratis timene. Derfor kan vi ikke ta utgangspunkt i noen fast daglig kjernetid.

Før jeg kan redegjøre for eksakte kostnader ved innføring av et slik tilbud, må vi utrede hvordan ordningen konkret skal innrettes. De kostnadstallene vi har fra prosjektet med gratis korttidstilbud i bydel Gamle Oslo kan likevel si noe om hvilke størrelser vi snakker om. Prosjekt Gamle Oslo inkluderer både nye og gamle tilbud, private og kommunale barnehager, og bør derfor være relativt representativt for kostnadene ved et korttidstilbud. Kostnadene vil selvfølgelig avhenge av etterspørsel og hvor mange årskull som omfattes av ordningen. Et gratis korttidstilbud på 4 timer bare til 5-åringer kan gi staten 1-1,4 mrd. kroner i økte kostnader, et tilbud til 3-5 åringer kan koste 3-3,8 mrd. kroner. Dersom tilbudet skal gjelde alle aldersgrupper kan statens merkostnader ligge på 5,3-6,8 mrd. kroner. Beregningene forutsetter en dekning som ligger noe over dagens mål for full behovsdekning, men etterspørsel ut over dette vil kunne gi noe høyere kostnader enn jeg har anslått

her. Jeg må imidlertid presisere at det er heftet noe usikkerhet rundt disse tallene.

Vi vurderer også andre alternativ, så som innføring av en maksimaltast.

Regjeringens mål er at alle barnefamilier som ønsker det skal ha tilbud om en godt tilpasset barnehageplass til en rimelig pris. Derfor har vi varslet en storsatsing på barnehager. Målet om full behovsdekning i løpet av 2003 er likevel det viktigste på kort sikt, og Regjeringen vil i 2002-budsjettet legge til rette for at dette målet nås. Satsingen videre for å få en barnehagesektor med den dimensjonering, finansiering og det innhold Regjeringen ønsker vil gjennomføres i løpet av neste stortingsperiode.

Som sagt vil vi i tiden fremover vurdere ulike modeller for barnehagesektoren. Det som blir Regjeringens endelige forslag skal være grundig utredet og veid opp mot alle de hensyn som er viktige å ta. Vi ønsker en modell som sikrer billige barnehager, og som sikrer brukertilpassede barnehager med god kvalitet. Det er også viktig med en modell som likebehandler private og kommunale barnehager og som ivaretar målene i Regjeringens fornyelsesprogram.

Dokument nr. 15:22

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 284

Innlevert 16. mars 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 27. mars 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Fiskeriministeren har tidligere uttalt at trafikksentralene vil være et viktig bidrag i forbindelse med kystovervåkingen. Etter etableringen av Oslofjord trafikksentral synes det som om hyppigheten av antall ulykker med større fartøy har økt. Dette kan kanskje skyldes mangelfull kommunikasjon eller forståelse mellom sentral og fartøy.

Hvilke oppgaver, ansvar og tilhørende myndighet er egentlig tillagt trafikksentralene?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av sikkerhet til sjøs. I dette arbeidet er det viktig å se ulike virkemidler, som blant annet redningstjenesten, skipskontrollen, elektroniske sjøkart, lostjenesten, navigasjonshjelpemidler og trafikksentraler i sammenheng.

Trafikksentralenes oppgaver er i første rekke disse:

1. Å organisere skipstrafikken slik at farlige situasjoner unngås. I praksis gjøres dette ved at fartøyene må innhente tillatelse fra trafikksentralen for å ta i bruk farvannet, det vil si å gå inn i det farvannet som er trafikksentralens ansvarsområde eller å forlate kai eller ankerplass. Når en slik tillatelse gis, kan trafikksentralene knytte vilkår til denne, slik at uønskede situasjoner ikke oppstår. Bl.a. kan de anvise de farledene som et fartøy skal nytte for å komme til sitt bestemmelsessted.
2. Å kontrollere at forskriftene om bruk av farvannet blir fulgt. I de farvannsområdene som kontrolleres av trafikksentraler er det gitt forskrifter om bruk av farvannet. Forskriftene inneholder for eksempel bestemmelser om maksimalt dypgående, om krav til sikt, om strekninger der fartøyer ikke skal møtes etc. Det finnes også forskrifter om separasjon av skipstrafikken der fartøyene er pålagt å følge nærmere bestemte trafikkfelt. Trafikksentralene kontrollerer også at bestemmelsene om bruk av los blir fulgt.
3. Å informere skipstrafikken om forhold som har betydning for navigeringen. Eksempler på dette kan være informasjon om møtende trafikk slik at forsvarlige møtesituasjoner kan planlegges.

Trafikksentralene har også oppgaver knyttet til sjøredningstjenesten og oljevernberedskapen.

Trafikksentralene kan ikke gripe inn i navigeringen av fartøyene, men de kan advare i tilfeller der de registrerer at et fartøy stevner mot fare.

Trafikksentralen i Oslofjorden er utstyrt med et radarsystem som gjør det mulig å kontrollere det aller meste av innseilingen til Oslo.

Siden trafikksentralen i Oslo ble satt i drift 1. januar 1999 har det vært registrert 15 grunnstøtinger i hele Oslofjordområdet (strekningen Tønsberg Tønne - Langesund som ligger utenfor trafikksentralens dekningsområde, er inkludert), fordelt på 6 i 1999, 8 i 2000 og 1 hittil i 2001. Sammenliknet med tidligere år er tendensen omtrent uendret. I 1996 ble det registrert 8 grunnstøtinger, i 1997 8 og i 1998 3. Det har ikke

vært registrert noen kollisjoner mellom fartøyer siden 1. januar 1999. I 1996 ble det registrert 2 kollisjoner mellom fartøyer, i 1997 3 og i 1998 4.

Utviklingen i antall ulykker må ses i sammenheng med den underliggende trafikkveksten i perioden. Her vil jeg ta utgangspunkt i et anslag for den totale lospliktige seilasen som har økt gjennom hele perioden. I 1996 var estimert antall lospliktige fartøyer 11070, i 1997 11384, i 1998 12101, i 1999 13519 og i 2000 13973. Tallene omfatter imidlertid ikke den trafikken som ikke er lospliktig, jf. lospliktforskriften § 6.

Tallene for antall ulykker er hentet fra "DAMA", dvs. Databank for sikring av Maritime operasjoner som drives av Sjøfartsdirektoratet. Tallene for den lospliktige trafikken er hentet fra Kystdirektoratets database for lostjenesten.

Ut fra ovenstående kan en vanskelig dra den slutning at hyppigheten av antall ulykker med større fartøy har økt. Samtidig som det har vært en underliggende trafikkvekst gjennom hele perioden har tendensen for antall grunnstøtinger vært uendret. Dessuten har en trend med økende antall kollisjoner fra 1996 til 1998 endret seg til ingen kollisjoner etter at trafikksentralen ble tatt i bruk i 1999. Min oppfatning er derfor at statistikken antyder at antall ulykker med større fartøyer heller har gått ned etter at trafikksentralen ble innført.

Allikevel mener jeg det er viktig å ha fokus på trafikksentralene og blant annet sikre god kommunikasjon mellom sentral og fartøy. På den måten kan trafikksentralene være et viktig element i kystovervåkingen og dermed bidra til å sikre Regjeringens målsetting om en sikker sjøtransport.

Spørsmål nr. 285

Innlevert 16. mars 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 26. mars 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Kaptein Eiliv Austlid utførte en heltmodig handling under desperate forhold på Dombås den 15. april 1940. Av uforståelige, muligens politiske årsaker, har han aldri fått den belønning han burde fått. Selv hans ettermæle blir ikke tatt vare på. En formalistisk henvisning til faren for en "gjenåpning" hindrer at kaptein Austlid tildeles Krigskorset med sverd Post Mortem.

Vil statsråden sørge for at denne tildelingen allikevel finner sted?»

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørn Hernæs om statsråden vil sørge for tildeling av Krigskorset med sverd, post mortem, til kaptein Eiliv Austlid.

Jeg registrerer at det er ulike oppfatninger av kaptein Austlids handlemåte som førte til at han ble drept på Dombås 15. april 1940. Det er imidlertid ikke mulig mer enn 60 år etterpå, når de fleste impliserte ikke lenger er i live, å bringe ytterligere klarhet i omstendighetene.

Det er ikke formalisme som ligger bak Krigsdekorasjonsrådets tilråding og departementets tilslutning til denne i brev av 26. januar 2001. Kopi av brevet vedlegges til informasjon. Hensynet til andre som opp gjennom årene har fått avslag på samme grunnlag, uansett påkjenninger og innsats, veier tungt. Det er ulike oppfatninger av hvorvidt Krigskorset med sverd ville ha vært aktuell i kaptein Austlids tilfelle. Imidlertid er det ingen tvil om at han rettmessig tilkommer Krigsmedaljen fordi han falt for Norges sak 15. april 1940. Jeg er orientert om at denne ble tildelt kaptein Austlid, post mortem, 31. oktober 1946.

Selv om jeg har forståelse og sympati for kaptein Austlids etterlatte, finner jeg likevel å ville gi min fulle støtte til Krigsdekorasjonsrådets tilråding, både av hensyn til den lange tid som er gått og av hensyn til likebehandling.

Vedlegg til svar:

Forsvarets overkommando
Tidligere referanse
FO 30.9.99/26324/PII-2/532
FO /HST 12.11.99/29252/532

Vår referanse
1996/04721-5 /FD IV3/SM/532
Dato
26. januar 2001

Forslag om tildeling av Krigskorset med sverd - post mortem - til kaptein i infanteriet Eiliv Austlid
Forsvarsdepartementet viser til Forsvarets overkommandos refererte brev om tildeling av Krigskorset med sverd, post mortem, til kaptein Eiliv Austlid.

Forslaget om tildeling av Krigskorset med sverd, post mortem, til kaptein Eiliv Austlid ble behandlet i Krigsdekorasjonsrådets møte 30. januar 1997. Rådets konklusjon var som følger:

"Kaptein Eiliv Austlid gjorde utvilsomt en tapper innsats når han angrep tyske stillinger den 15. april 1940 med en liten styrke. Tyskerne hadde forskanset

seg på et høydedrag som fra naturens side var meget vanskelig å ta i frontalangrep. Tragisk nok mistet kapteinen livet under trefningen.

Regjeringen besluttet i 1949 å stanse tildelingen av krigsdekorasjoner. I 1986 ble det imidlertid besluttet å gjenoppta dekorering hva gjelder de sivile krigsseilerne i handelsflåten. De væpnede styrker, som kaptein Austlid tilhørte, ble ikke omfattet av gjenåpningen. Krigsdekorasjonsrådet kan ikke tilrå at man nå, 57 år etter krigen foretar en gjenåpning for de væpnede styrker og på denne bakgrunn kan Rådet ikke anbefale at kaptein Austlid tildeles Krigskorset."

Forsvarsdepartementet har forståelse og sympati for forslaget om krigsdekorasjon til kaptein Auslid, men finner å måtte slutte seg til Rådets anbefaling om ikke å gjenåpne for krigsdekorasjoner for de væpnede styrker. Dette er begrunnet i den lange tiden som er gått og av hensyn til likebehandling, og forringer på ingen måte kaptein Austlids djerve og tapre handling. Det er også med glede departementet konstaterer at kaptein Austlids skjebne og ettermæle vil få en mer rettferdig omtale når Oppland regiments historie kommer ut.

Forsvarsdepartementet beklager sterkt at Krigsdekorasjonsrådets behandling av saken i 1997 ved en inkurie ikke ble fulgt opp, og at departementets endelige svar først foreligger nå.

Med hilsen
Even Enge (e.f.)
underdirektør

Sissel Markussen
rådgiver

Kopi:
Oppland regiment

Spørsmål nr. 286

Innlevert 19. mars 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 29. mars 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Mener arbeids- og administrasjonsministeren at det er rimelig at Arbeidsgiverforeningen NAVO, som er utgått fra Norsk arbeidsgiverforening for virksomheter med offentlig tilknytning, får anledning til å konkurrere om medlemsbedrifter i privat sektor som tilbyr ulike tjenester til stat, fylker og kommuner?»

Begrunnelse:

NAVO ble etablert i 1993 ved at flere statseide virksomheter, som NRK, SND, Statkorn og Telenor, gikk sammen for å opprette en arbeidsgiverorganisasjon. Stortinget ble underrettet om opprettelsen av NAVO i statsbudsjettet for 1993 gjennom et bevilgningsforslag. Bakgrunnen for opprettelsen av NAVO var at fristilte selskap som staten hadde opprettet som tjenesteyter innen en bestemt sektor, ikke hadde noen naturlig plass innenfor den private arbeidsgiver/arbeidstakervirksomheten.

I 1999 foretok generalforsamlingen et navneskifte fra "Norsk arbeidsgiverforening for virksomheter med offentlig tilknytning" til "Arbeidsgiverforeningen NAVO". Navneendringen ble fulgt opp av en vedtektsendring som utvidet NAVOs interesseområde til også å omfatte private virksomheter "med offentlig interesse".

Det synes påkrevet å få avklart hvilken rolle NAVO skal spille i det inntektspolitiske arbeidet. Dersom NAVO skal konkurrere om medlemsbedrifter på linje med øvrige arbeidsgiverorganisasjoner innen privat sektor, bør også de fristilte statlige sektorbedriftene stilles fritt med hensyn til valg av arbeidsgiverorganisasjon.

Svar:

Arbeidsgiverforeningen NAVO (Norges Arbeidsgiverforening for virksomheter med offentlig tilknytning) ble stiftet i konstituerende generalforsamling 22.12.93 ved at flere statseide virksomheter gikk sammen for å opprette en arbeidsgiverforening. Behovet for en slik arbeidsgiverforening var blant annet utredet i NOU 1992:11 "Arbeidsgiversammenslutning for frittstående statlige virksomheter". NAVO hadde 17 medlemsvirksomheter fra 1994.

Ifølge vedtektene fra stiftelsen av foreningen i 1993 kunne det tas opp som medlemmer "virksomheter som eies eller drives av staten, fylkeskommune eller kommune, samt annen virksomhet som på grunn av avtale, finansiering eller andre forhold har en offentlig tilknytning". Som det fremgår, har foreningen helt fra starten vært åpen for virksomheter som har en offentlig tilknytning.

I årene etter stiftelsestidspunktet har utviklingen av de offentlige styringsvirkemidler medvirket til helt eller delvis privat eierskap for en del av NAVOs medlemsvirksomheter. Jeg har registrert at NAVO i tiden som er gått siden stiftelsestidspunktet har sett det som naturlig å endre seg i takt med utviklingen.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet var initiativtaker til opprettelsen, men gjennom den konstituerende generalforsamlingen ble NAVO etablert som en frittstående, medlemsstyrt arbeidsgiverforening.

I henhold til vedtektene er det en klart definert oppgave for NAVO å utvikle løsninger som sikrer omstilling i offentlig sektor.

Spørsmål nr. 287

Innlevert 19. mars 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 26. mars 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Revita Drammen tapte i en hemmelig anbudsrunde oppdraget fra SND, regionen og fylkeskommunen om etablererveiledning. Begrunnelsen var at vinneren ble antatt på sikt å kunne skape flest arbeidsplasser. Revita Drammen nektes innsyn i grunnlaget for en slik antakelse og i om tilbudet nå skal omfatte alle de brukergruppene som Revita Drammen har gitt tilbud til.

Mener statsråden det er korrekt og betryggende at det ikke gis innsyn i grunnlaget for beslutningen?»

Begrunnelse:

Som tilleggsopplysninger vises til oppslag i Drammens Tidende 3. og 15. mars. I artikkelen fra 15. mars reises det også tvil om habilitet i beslutningsorganet, i og med at en av beslutningstakerne også er styremedlem i Revita Kongsberg som fikk oppdraget.

Revita Kongsberg har et langt mer begrenset konsept enn Revita Drammen og konsentrerer seg om de mest ressurssterke med en klar forretningsidé.

Revita Drammen har tilbud også til uføretrygdete og ledige som ikke har kommet så langt i prosessen. Ikke desto mindre har de en imponerende rekke av bedriftsetableringer, ansettelse og nye studenter å vise til. De gir et tilbud som passer som hånd i hanske i arbeidslinja og det vil derfor være svært beklagelig dersom resultatet av anbudsrunder som har et langt snevrere mål, resulterer i at Revita Drammen må legges ned.

Et bredt politisk flertall på Stortinget har spesielt merket seg det viktige arbeidet Revita Drammen utfører og bedt Regjeringen følge dette opp

Svar:

Drammen kommune har i samarbeid med flere kommuner gjennomført en anbudskonkurranse i forbindelse med kjøp av rådgivningstjenester med det formål å sikre bedrifter som vil etablere seg i kommunen nødvendig etablererveiledning. Representanten Andersen har reist spørsmål ved prosedyren som er fulgt i forbindelse med tildeling av tjenestekontrakt om etablererservice i Drammen kommune.

Når det gjelder spørsmålet om rett til innsyn i saksdokumenter innen statlig og kommunal forvaltning offentlige, er disse i utgangspunktet offentlige. Det er imidlertid gjort unntak fra denne hovedregelen i forskrift til offentlighetsloven for leverandørers tilbud i en anbudskonkurranse samt for anbudsprotokollen. Spørsmål om innsyn i anbudsdokumenter er en konkret vurdering som foretas av kommunen som oppdragsgiver. Begrunnelsen for dette unntaket er at disse dokumentene inneholder informasjon om den enkelte leverandør og dennes produkter som det er nødvendig å kunne unnta fra offentlig innsyn av konkurransemessige og forretningsmessige årsaker.

EØS-avtalen og regelverket for offentlige anskaffelser har til formål å sikre konkurranse mellom de enkelte leverandører på like vilkår. Det forutsetter blant annet at offentlige kontrakter skal tildeles på grunnlag av objektive kriterier som er gjort kjent i anbudsgrunnlaget. EØS-avtalens bestemmelser på dette området innebærer også et krav til proporsjonalitet. Det vil si at offentlige oppdragsgivere ikke har anledning til å stille krav som reduserer konkurransen eller som er mer restriktive enn nødvendig for å få dekket behovet. Hvilke krav som er nødvendige å stille ved den enkelte anskaffelse, er det opp til den enkelte oppdragsgiver å avgjøre - i dette tilfellet Drammen kommune.

Anskaffelsesregelverket stiller ulike krav til anskaffelsesprosedyren avhengig av kontraktens verdi. Når kontrakten ikke overstiger terskelverdien på 1 650 000,- eksklusive merverdiavgift har kommunen etter dagens regelverk anledning til å innføre egen innkjøpsinstruks. Forutsetningen er at innkjøpsinstruksen ikke kommer i strid med de generelle prinsippene som for eksempel kravet til likebehandling og åpenhet. Dagens regelverk stiller imidlertid ikke noen krav til hvilke prosedyrebestemmelser kommunen skal følge ved tildeling av sine kontrakter. Dette har betydning for hvilke krav som stilles til omfanget av en konkurranse og om konkurransen skal være åpen, begrenset eller basert på forhandlinger.

For å sikre at tildeling av kontrakt skjer på like vilkår for alle leverandører som deltar, stilles det krav til habilitet hos dem som foretar evalueringen av tilbudene. Det er viktig at leverandører til offentlig sektor har tillit til beslutningsprosessen ved offentlige anskaffelser. Når leverandørene bruker tid og ressurser på å delta i konkurranser om offentlige anskaffelser, er det viktig at de har tillit til at informasjon om virksomheten ikke tilfaller konkurrenter og at tildelingen skjer på grunnlag av kjente kriterier slik at det ikke kan reises spørsmål ved om kontrakt er tildelt en leverandør ut fra utenforliggende hensyn. For anskaffelser over terskelverdiene er det et forbud mot at rådgivere som har bistått oppdragsgivere med utforming av

kravspesifikasjonen deltar i den etterfølgende konkurransen. Tilsvarende forbud gjelder ikke under terskelverdiene, men prinsippet om at enkelte leverandører ikke skal ha fordel av å ha deltatt i planleggingsprosessen og kravet til likebehandling samt reglene om habilitet gjelder imidlertid generelt.

Avslutningsvis vil jeg opplyse at SND har deltatt i utarbeidelsen av anbudsdokumentene samtidig som institusjonen delfinansierer prosjektet. Selve beslutningen om tildelingen av kontrakten til Revita Kongsberg er foretatt av de berørte kommunene. SND kan således ikke betraktes som oppdragsgiver.

Spørsmål nr. 288

Innlevert 19. mars 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. mars 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 5 (2000-2001) skrev flertallet at en forutsetter at bl.a. Revita Drammen skal gis støtte etter at postomlegging på kap. 1590 er gjennomført. Tiltaket har meget gode resultater og er helt i tråd med arbeidslinja. Allikevel ser det ut til at Revita nå kan bli nedlagt.

Hva har statsråden gjort og hva vil han gjøre for å følge opp flertallets merknad og sikre at ikke dette tiltaket som har vært så vellykket må stenge?»

Svar:

Postomleggingen på kap. 1591 i budsjettet for 2001 som det vises til i komitéinnstillingen, har ikke hatt noen innvirkning for vurderingen og behandlingen av søknader om midler til Jobbskappingsprosjekter. Den medførte bare at alle postene rettet mot arbeidsmarkedstiltak på kap. 1591, ble slått sammen til én post. Som du er kjent med, foreslo Regjeringen i sitt budsjettforslag for 2001 å avvikle ordningen med jobbskappingsmidler. På bakgrunn av merknaden fra flertallet i kommunalkomiteen, ble dette ikke gjennomført, og departementet satte av en ramme på 12 mill. kroner til Jobbskappingsprosjekter for 2001. Reglene for ordningen ble ikke endret. Disse er forskriftsfestet.

Forskriften for tilskudd til Jobbskappingsprosjekter stiller krav om at minst 50 pst. av deltakerne skal være registrert arbeidsledig/yrkeshemmet og at tilskudd ikke kan overstige 70 pst. av godkjente regnskapsførte driftsutgifter. Etter min mening gir dette en god ramme for den virksomheten jeg ser det naturlig å støtte ved bruk av arbeidsmarkedsmidler. Ordningen er målrettet mot grupper Aetat har et særlig ansvar for. Forutsetningen om at tilskudd ikke kan overstige 70 pst. av regnskapsførte driftsutgifter, er satt for å sikre kvaliteten i tiltaket ved at også andre, f.eks. private arbeidsgivere eller kommuner, støtter opp om prosjektene gjennom kjøp av tjenester eller ved tilskudd.

Jeg har i brev til Revita Drammen redegjort for ovenstående. Departementet har samtidig i brev til Aetat Arbeidsdirektoratet bedt dem sørge for at Aetat Buskerud/Aetat lokal gir veiledning til prosjektet om hvordan de kan tilrettelegge virksomheten slik at den tilfredsstillende kravene i forskriften for tilskudd til jobbskappingsprosjekter. Kopi av mitt brev til Revita Drammen legges ved.

Vedlegg til svar:

Revita Drammen
Nedre Storgate 12
3015 Drammen

Vår referanse
01/0546

Dato

27. mars 2001

Revita Drammen - jobbskapingsmidler

Jeg viser til brev av 30. januar og 8. februar 2001.

Reglene for tilskudd fra den tidligere ordningen med tilskudd til Kurs- og jobbskapingsprosjekter ble endret med virkning fra 1. juli 1998. Samtidig ble ordningen forskriftsfestet og navnet på ordningen ble endret til tilskudd til Jobbskapingsprosjekter.

Som Revita Drammen er kjent med, blir det etter endringen i regelverket stilt krav om at minst 50 pst. av deltakerne skal være registrert arbeidsledige/yrkeshemmede og at tilskudd ikke kan overstige 70 pst. av godkjente regnskapsførte driftsutgifter. Vi har med det bl.a. ønsket å målrette ordningen bedre mot de grupper Aetat har et særlig ansvar for å gi bistand for å komme i arbeid, det vil si arbeidsledige og yrkeshemmede arbeidssøkere. Det er ingenting i regelverket som hindrer sosialhjelpsmottakere og andre med ulike trygdeytelser å melde seg som arbeidsledige arbeidssøkere eller bli registrert som yrkeshemmede og så delta i et jobbskapingsprosjekt. Aetat må på vanlig måte, slik de gjør ved all bruk av arbeidsmarkedsmidler, vurdere hva som er et hensiktsmessig tiltak for vedkommende.

Forutsetningen om at tilskudd ikke kan overstige 70 pst. av regnskapsførte driftsutgifter, er satt for å sikre kvaliteten i tiltaket. Vi mener det er viktig at også andre, f.eks. private arbeidsgivere eller kommuner, støtter opp om prosjektet gjennom kjøp av tjenester eller ved tilskudd.

Etter min mening gir reglene for Jobbskapingsprosjekter en god ramme for den virksomheten jeg ser det naturlig å støtte ved bruk av arbeidsmarkedsmidler.

Revita Drammen bør opprettholde kontakten med Aetat med sikte på fortsatt samarbeid. Jeg vil be Aetat Arbeidsdirektoratet være behjelpelig med å be Aetat Buskerud/Aetat lokal om å veilede dere om hvordan dere kan tilrettelegge virksomheten slik at den tilfredsstillende kravene i forskriften for tilskudd til Jobbskapingsprosjekter.

Jeg beklager at jeg, pga. stort arbeidspress, ikke finner å kunne ta imot invitasjonen til et besøk ved Revita Drammen.

Med hilsen
Jørgen Kosmo

Spørsmål nr. 289

Innlevert 20. mars 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 26. mars 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Toll- og avgiftsdirektoratet har utarbeidet regelverk som fører til det ved reparasjon av motorvogner som har en skade på mer enn 50 pst. og som er eldre enn 5 år, fra 1. april må betales ny engangsvavgift, såkalt oppbyggingsavgift. Dette regelverket følger ikke Stortingets intensjon. Oppbyggingsavgiften vil virke prisdrivende og ha miljømessige og trafikkikkerhetsmessige uheldige konsekvenser.

Hva vil finansministeren gjøre for å rette opp dette forholdet?»

Svar:

Etter det etablerte regelverk skal det betales avgift både for motorvogner som innføres hele (engangsvavgift), og for motorvogner som innføres i deler og så bygges opp i Norge (oppbyggingsavgift). Hensikten er sikre en lik avgiftslegging av alle motorvogner som skal brukes varig i Norge. Oppbyggingsavgift skal også betales når det skjer så vidt store endringer på en motorvogn som tidligere er registrert her i landet at det må opprettes et nytt registreringsdokument som følger av dette. En slik omfattende endring

av en motorvogn er naturlig å likestille med en full oppbygging. Departementet kan på nærmere vilkår frita for oppbyggingsavgift når oppbyggingen skjer som følge av skade på motorvogn.

Omleggingen av engangsavgiften til en registreringsavgift har gjort det hensiktsmessig å samle bestemmelsene om engangsavgift og oppbyggingsavgift. Det har også vært ønskelig å revidere og forenkle regelverket om oppbygging som i dag fremstår som uoversiktlig og komplisert.

Utenfor skadetilfellene var det i dette revisjonsarbeidet opprinnelig lagt opp til at inntil en fjerdedel av karosseri/ramme skulle kunne erstattes med deler av samme utførelse, uten at dette skulle regnes som avgiftspliktig oppbygging. Øvrige deler skulle kunne skiftes fritt. Dagens adgang til avgiftsfritt karosseriskifte ved trafikkskadetilfellene for kjøretøy yngre enn 5 år skulle videreføres. Det var også foreslått å innføre et fradrag i avgiften basert på hvor gammelt det oppbyggede kjøretøyet fremsto som. I høringsrunden påpekte flere av høringsinstansene at forslaget ville gjøre mange reparasjoner ulønnsomme, og øke faren for at kjøretøy repareres på trafikkfarlig måte. For å imøtekomme disse innvendingene ble det i det i St.prp. nr. 1 (2000-2001) varslet endringer som medfører at inntil halvparten av karosseriet og/eller rammen kan skiftes ut uten at det oppstår avgiftsplikt. Stortinget tok dette til orientering og forutsatte at de nye bestemmelsene ble sendt på høring.

På bakgrunn av innspillene i siste høringsrunde har departementet i samråd med Toll- og avgiftsdirektoratet besluttet å sløyfe bestemmelsen om aldersfradrag i den endelige forskriften. Samtidig fjernes kravet om at utskiftningene av råkarosseriet må skje med identiske deler. Etter dette vil det kun foreligge avgiftspliktig oppbygging dersom det opprettes nye registreringsdokumenter som følge av at det foreligger en oppbygging etter veimyndighetenes regelverk, eller dersom mer enn 50 pst. av ramme/karosseri skiftes ut. For motorsykkel vil det kun foreligge oppbygging dersom hele rammen skiftes. Det åpnes videre for at tolldistriktet kan tillate at grensen på 50 pst. kan overstiges dersom dette er nødvendig for å foreta en forsvarlig reparasjon. Etter dette ligger bestemmelsene nærmere opp til hvordan dagens regelverk faktisk praktiseres. Den nye forskriften ble fastsatt 19. mars 2001 og endringene trer i kraft 1. april 2001.

Med disse løsningene som nå er vedtatt, imøtekommes langt på vei innvendingene om at regelverket vil virke prisdrivende og ha miljø- og trafikksikkerhetsmessige uheldige konsekvenser. Jeg finner derfor ikke grunnlag for å foreta ytterligere liberaliseringer på dette tidspunkt. Reglene vil på vanlig måte være gjenstand for løpende vurdering.

Spørsmål nr. 290

Innlevert 22. mars 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 28. mars 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En kvinne fra Columbia, med kjæreste i Norge, har fått avslag på sin søknad om turistvisum, selv om både reise og opphold er garantert for.

Kan ministeren i denne saken forsikre om at denne kvinnen har fått en individuell og rettferdig behandling?»

Begrunnelse:

Vedkommende som har fått avslag på søknad om turistvisum til Norge. Saken har nummer FK. nr: 01000982. Kjæresten oppsøkte Stavanger Politikammer i oktober 2000 for å forhøre seg om hvordan han skulle forholde seg til å få besøk fra Columbia. Da fikk han beskjed om at dette ikke var noe problem, det var bare å garantere for reise og opphold. Han fikk da et skjema der han ga garanti for dette. Hans kjæreste søkte 5. desember om visum ved konsulatet i Bogota. Hun fikk da beskjed om at søknadstiden var fra 6 uker til 3 måneder. 8. januar får søkerens kjæreste beskjed om at søknaden er kommet til UDI og har fått et saksnummer, da var tilbakemeldingen om at søknadstiden var fra 2 til 4 måneder. 1. februar bli han innkalt til forhør på Stavanger Politikammer og måtte igjen signere et garantibevis. Etter tre uker får han beskjed om

at søknaden er ferdigbehandlet og at hun måtte ta kontakt med konsulatet i Bogota. Han får der til sin store overraskelse vite at søknaden er avslått i henhold til paragraf 106, 5 ledd i Innvandringsforskriften.

Dette paret snakker sammen på telefon neste daglig, og har som siktemål å gifte seg. Han ønsket at kjæresten skulle få anledning til å oppleve landet han kommer fra og hans familie. Det er da selvfølgelig uforståelig at myndigheten forhindrer dette, etter at han har garantert både for reise tur/retur og opphold. Han er nå i ferd med å flytte ut av landet for å kunne være sammen med sin kjæreste.

Svar:

Det legges til grunn at søknader om tillatelse i henhold til utlendingslov og -forskrift alltid undergis en individuell behandling, med mindre det er snakk om gruppetillatelser.

Stortinget besluttet ved lov av 30. april 1999 nr. 22 om endringer i utlendingsloven å opprette Utlendingsnemnda. Ved denne beslutningen ble ansvaret for enkeltsaker flyttet ut av departementet. Samtidig besluttet Stortinget å gjøre endringer i departementets instruksjonsadgang, slik at departementet etter lovens ikrafttredelse 01.01.2001 verken kan instruere om lovtolking, skjønnsutøvelse eller avgjørelse av enkeltsaker. Dette er i dag situasjonen både i forhold til Utlendingsdirektoratet og den nyopprettede Utlendingsnemnda. Statsråden kan dermed ikke ta stilling i enkeltsaker lenger, og har heller ikke tilgang til dem. Jeg legger imidlertid til grunn at enkeltsaker avgjøres rettferdig, dvs. at både hensyn til rimelighet og likebehandling ivaretas. Jeg viser for øvrig til brev fra Stortingets presidentskap til representantene av 1. februar 2001, som departementet har fått en kopi av, nest siste avsnitt.

Ut fra det som står ovenfor kan departementet kun uttale seg på generelt grunnlag når det gjelder besøksvisum.

Norge har visumplikt for de samme land som våre samarbeidspartnere i Schengen. Visumsøknader fremmes i det alt vesentlige overfor våre utenrikssta

sjoner. Norge har for øvrig hatt visumplikt med Colombia siden 17. desember 1998.

Med hjemmel i utlendingsloven § 25 kan utlending som må ha visum, gis visum for én innreise og for opphold av bestemt varighet inntil tre måneder, jfr. femte ledd. Søknad om visum avgjøres som hovedregel av Utlendingsdirektoratet, men myndigheten kan også legges til utenriktjenesten eller til en utenriktjeneste tilhørende et annet land som deltar i Schengen-samarbeidet, jf. utl. 25 sjette ledd. Vilårene for besøksvisum er angitt i utlendingsforskriften § 106. I tillegg til formelle vilkår om at reisedokument må være gyldig i minst tre måneder ut over det tidsrom utlendingen gis besøksvisum for, og at det ikke må foreligge bortvisnings- eller utvisningsgrunn, er det et vilkår at ikke "utenrikspolitiske, sikkerhetsmessige eller innvandringspolitiske hensyn taler mot det, eller det er grunn til å tvile på det oppgitte formål med reisen eller på riktigheten av de øvrige opplysninger som er gitt."

Henvisningen til innvandringspolitiske hensyn betyr at det må være sannsynliggjort at utlendingen vil returnere til hjemlandet etter endt visumopphold. En garanti fra herboende er ikke i seg selv tilstrekkelig til å sannsynliggjøre returvilje hos utlendingen. Om det fremgår av en visumsøknad at utlendingen har en partner i Norge, vil dette kunne være et kriterium som tilsier at søknaden blir avslått, idet vilkåret om returforutsetning da ikke er tilfredsstilt. Om ønsket er å forbli i Norge med kjæreste/ektefelle, er det søknad om 6 måneders tillatelse for å inngå ekteskap som er rette fremgangsmåte, jf. utlendingsloven § 8 annet ledd og utlendingsforskriften § 24 første ledd bokstav a).

Det er dessverre et faktum at saksbehandlingstiden for de fleste søknadskategorier, derunder visumsøknader, for tiden er alt for lang. Denne problemstillingen er for tiden meget fokusert både i departementet og i Utlendingsdirektoratet.

Spørsmål nr. 291

Innlevert 22. mars 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 2. april 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Armenere i en rekke land arbeider for at folkemordet på 1,5 millioner armenere i ly av første verdenskrig skal anerkjennes som et historisk faktum. De er særlig opptatt av at Tyrkia skal erkjenne det som skjedde, og bidra til å plassere ansvaret for at folkemordet kunne skje.

På hvilken måte mener Regjeringen Norge kan bidra til at det tas et nødvendig historisk oppgjør med den uretten som armenerne ble utsatt for?»

Begrunnelse:

Omkring 1,5 millioner armenere mistet livet i et folkemord i ly av den første verdenskrigen og sammenbruddet av det Osmanske riket. Ikke alle ble drept direkte, men mistet livet på grunn av sult og sykdom som følge av forfølgelser. Tragedien bar preg av forsøk på systematisk å utrydde det armenske folket, og fortjener derfor betegnelsen folkemord.

Armenere i en rekke land arbeider for å få Tyrkia til å anerkjenne at det foregikk et folkemord, og bidra til å plassere ansvar for det som skjedde. Beklageligvis har ikke Tyrkia ønsket å gjøre dette, men har snarere benektet at folkemordet fant sted.

En rekke parlamenter har gjort vedtak som anerkjenner dette folkemordet som et historisk faktum. EU-parlamentet har vedtatt å stille krav til Tyrkia om dette. Det italienske og det franske parlamentet har gjort lignende vedtak.

Utenrikskomiteen i den svenske Riksdagen har uttalt: "Det är angeläget och nödvändigt med en officiell redovisning och erkännande av folkemordet på armenierna. 1985 fastslogs i FN och i Europaparlamentet att det ottomanska riket begått folkemord på det armeniska folket i början av detta sekel. Utskottet anser att ju större öppenhet Turkiet visar beträffande sitt förflutna desto mer bidrar det till att stärka Turkiets demokratiska identitet. Det är därför viktigt att det genomförs förutsättningslös oberoende internationell forskning om det folkemord som drabbat den armeniska befolkningen. Det vore av stor vikt om det kan utvecklas en ökad öppenhet och historisk förståelse för händelserna 1915 och därefter. En förbättring härvidlag torde även få betydelse för stabiliteten och utvecklingen i Kaukasusregionen i sin helhet."

Svar:

Det er klart ulike synspunkter på hvordan den store tragedien som rammet armenerne i begynnelsen av forrige århundre skal omtales. Dette har lenge vært - og er i aller høyeste grad fortsatt - et meget sensitivt spørsmål i forholdet mellom Armenia og Tyrkia. Det er også sensitivt i forholdet mellom Tyrkia og en rekke andre land. Armenske utvandremiljøer har vært spesielt aktive i å sette saken på den internasjonale dagsorden.

Vårt utgangspunkt er at Tyrkia og Armenia må arbeide for å skape mer normale relasjoner seg imellom. Vi ser det som avgjørende for stabiliteten i regionen at det er godt naboskap mellom landene. Et viktig skritt i denne retning vil være opprettelsen av diplomatiske forbindelser mellom Armenia og Tyrkia. Før noe slikt kan bli aktuelt, må man komme frem til hvordan de svært vanskelige og tragiske spørsmålene i forbindelse med det som skjedde for over 80 år siden skal behandles.

Vi håper at Tyrkia og Armenia vil finne frem til en løsning på dette, og andre utestående problemer, på en måte som er tilfredsstillende for begge parter, og som kan bidra til å lege historiske sår.

Spørsmål nr. 292

Innlevert 22. mars 2001 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 3. april 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Omsorgsboliger har fulgt brannforskriftene som gjelder vanlige boliger. Statens bygningstekniske etat

(BE) slo i fjor sommer alarm fordi dette ikke var forsvarlig. Mange eldre i slike boliger er svært skrøpelige og sårbare i tilfelle brann. Nå har en katastrofebrann skjedd. Forskriftene er nå endret slik at brannsikringen er tilsvarende sykehjem.

Har Stortinget på noe tidspunkt blitt informert om nivået på brannsikring og innvendingene fra Statens bygningstekniske etat?»

Svar:

Teknisk forskrift til plan- og bygningsloven angir de branntekniske krav til nye bygninger. Forskriften fastsettes av departementet. I veiledning til forskriften, som utgis av Statens bygningstekniske etat, beskrives løsninger som tilfredsstillende forskriftens krav. Sikkerhet ved brann omhandles i forskriftens § 7-2.

I forhold til forskriftens krav, legges til grunn at "omsorgsbolig" er en boform for eldre og andre som har behov for assistanse, pleie eller omsorg. (Forskriften eller veiledningen har ingen selvstendig definisjon av begrepet.)

Tidligere byggeforskrift, Byggeforskrift 1987 (BF 87), delte inn bygg i ulike kategorier, som f.eks. bolig, skole, pleieinstitusjon, med tilhørende krav til branntekniske løsninger. Etter denne forskriften skulle sykehjem og aldershjem føres opp etter samme krav som sykehus og pleieinstitusjoner (BF 87 Kap 37), mens f.eks. "pensjonistboliger" er nevnt som en type bygg som kunne oppføres etter de samme krav som gjaldt for boliger.

Det har vist seg at bygg av den typen vi i dag betegner som omsorgsboliger, tidligere ofte ble oppført iht. de branntekniske krav som ble stilt til boliger etter BF 87. Bakgrunnen for dette kan være at begrepet omsorgsbolig ikke refererte til en bestemt type bygg med en bestemt virksomhet, og derfor lett havnet i en gråson mellom institusjon og bolig hva gjelder branntekniske krav.

Ny Teknisk forskrift trådte i kraft 01.07.97. Dette er en funksjonsbasert forskrift.

I stedet for å angi spesifikke krav til de ulike kategorier bygninger, skal det vurderes hvilken risiko en brann kan utgjøre for skade på liv og helse. Dette legges til grunn for å bestemme nødvendige branntekniske tiltak. Risikoen vurderes ut fra den virksomhet bygget er planlagt for og bl.a. hvilke forutsetninger personene i bygningen har for å bringe seg selv i sikkerhet ved brann. Bygg beregnet for personer som ikke vil være i stand til å bringe seg selv i sikkerhet ved en evt. brann, for eksempel pleieinstitusjon og leirskole, skal iflg. forskriften plasseres i strengeste risikoklasse (6). Det er sannsynlig at enhver omsorgsbolig før eller senere bebos av personer som vil trenge assistanse ved en eventuell rømming. Det har derfor vært myndighetenes vurdering at omsorgsboliger også skal plasseres i strengeste risikoklasse. Teknisk forskrift er ikke endret på dette punkt siden 1997.

I samarbeid med Husbanken utførte Statens bygningstekniske etat (BE) i fjor sommer en evaluering av forskjellige alternative løsninger for hvordan tilstrekkelig sikkerhet i omsorgsboliger kan oppnås. Konklusjonene og tilrådingene som legges til grunn for både Husbankens finansieringsbistand og BEs veiledning om forskriftenes krav, er at omsorgsboliger skal plasseres i risikoklasse 6. Risikoklasse 4, som ellers gjelder boliger, barnehjem, internat m.m., kan unntaksvis aksepteres hvor andre tilfredsstillende aktive tiltak velges, for eksempel boligsprinkling utført iht. Forsikringsforbundets retningslinjer.

Etter min oppfatning angir Teknisk forskrift av 1997 med veiledning et riktig sikkerhetsnivå for omsorgsboliger. Med bakgrunn i at kravsnivået i for

skriften har ligget uendret på dette punkt siden ikrafttreden i 1997 og at myndigheten til å fastsette forskrifter til plan- og bygningsloven ligger hos departementet, har det ikke vært grunnlag for nærmere orientering til Stortinget om BEs vurderinger fra sommeren 2000.

Spørsmål nr. 293

Innlevert 22. mars 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 2. april 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«USA har lenge arbeidd med planar for utplassering av eit nasjonalt rakettforsvar(NMD), og ulike kjelder, m.a. russiske, har knytt ein radar i Vardø til planane. President Bush vil utvikle og utplassere NMD. Det er stor skepsis til dette i heile verda. Dette m.a. fordi eit amerikansk rakettforsvar vil bryte med den viktige ABM-avtalen frå 1972. Det verste er likevel at ei utvikling av NMD vil utløyse ein ny rustningsspiral.

Kva gjer utanriksministeren for å hindre eit nytt atomvåpenkappløp?»

Grunngjeving:

Viser til tidlegare spørsmål om NMD før valet av Bush til ny president i USA. Dette til såvel den førre som den noverande Regjeringa. Viser også til varsla interpellasjon 7. mars d.å, som diverre måtte trekkast.

Svar:

USA har besluttet å utvikle et rakettforsvar for beskyttelse mot et begrenset rakettangrep, eller utpressing basert på trusler om slike angrep. Planene reiser en rekke viktige og vanskelige spørsmål, knyttet til blant annet den strategiske balanse, konsekvenser for rustningskontroll og nedrustning og forholdet til Russland og Kina.

USA vil nå foreta en full gjennomgang av landets strategiske situasjon. I dette arbeidet vil ulike alternativer for missilforsvar bli vurdert. Det vil dermed trolig ta noe tid før vi vil vite mer om hva slags system det kan bli aktuelt for USA å utplassere og hvordan dette vil stå i forhold til de problemstillinger vi er opptatt av.

Fra amerikansk side er det gjort helt klart at et amerikansk rakettforsvar ikke vil være rettet mot Russland eller Kina. Dialog om planene mellom USA og Russland, mellom USA og Kina og andre er spesielt viktig for å hindre mistolkninger som kan utløse reaksjoner på feilaktig grunnlag. Dette vet vi at også USA selv legger stor vekt på.

Vi vil fortsette å medvirke til at de hensyn vi vektlegger, blir grundig belyst og drøftet i den videre prosess. Vi har tillit til at USA fortsatt vil lytte til allierte synspunkter og ta hensyn til disse. Dette fikk vi en bekreftelse på under NATO ekstraordinære utenriksministermøte i februar. Fra norsk side er det viktig at et amerikansk rakettforsvarssystem vil kunne la seg forene med en videreføring av sentrale rustningskontrollavtaler, herunder ABM-avtalen.

For å hindre ytterligere spredning av masseødeleggelsesvåpen er det av stor betydning å redusere den strategiske og politiske betydningen av kjernevåpen i internasjonal politikk. Vi hilser derfor velkommen at både USAs nye president og Russlands president Putin har tatt til orde for nye og betydelige reduksjoner i antallet atomvåpen. En ny fremgang i den bilaterale kjernevåpendialogen mellom USA og Russland vil sende viktige signaler - ikke minst til land som er i ferd med å anskaffe masseødeleggelsesvåpen.

Det har fra tid til annen vært påstått at GLOBUS II-radaren i Vardø vil kunne knyttes til et eventuelt amerikansk rakettforsvar. Radaren er et samarbeidsprosjekt basert på en avtale mellom Norge og USA og under full norsk kontroll. Den vil overvåke, følge og kategorisere objekter i verdensrommet og styrke vår egen evne til å overvåke vårt interesseområde. Radaren vil ikke ha en rolle i tidlig varsling av langtrekkende, ballistiske raketter eller som ABM-radar. Den er heller ikke teknisk i stand til å inneha en slik funksjon. Radaren vil derfor ikke kunne inngå i et eventuelt amerikansk rakettforsvar.

Spørsmål nr. 294

Innlevert 22. mars 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 29. mars 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Det er varslet at en regional merkevareordning for mat skal opprettes. Det er viktig at denne ordningen kommer raskt og at den tar opp i seg og styrker den nødvendige omleggingen til mer økologi både i tradisjonelt landbruk og i de heløkologiske produksjonene.

Vil merkevareordningen komme i vår, og vil den også omfatte økologisk landbruk?»

Svar:

Med utgangspunkt i Stortingets behandling av St.meld. nr. 19 (1999-2000) Om norsk landbruk og matproduksjon (Innst. S. nr. 167 (1999-2000)), orienterte jeg Stortinget i forbindelse med Jordbruksforhandlingene om at departementet arbeider med å etablere en offentlig, lovbasert merkeordning for mat med sikte på å beskytte produktenes geografiske opprinnelse, tradisjon og egenart (St.prp. nr. 82 (1999-2000)).

Hensikten er å imøtekomme forbrukernes interesser for et mer differensiert produktspekter og dermed skape grunnlag for ny næringsutvikling. Merkeordningen er derfor en integrert del av det verdiskapingsprogram som Stortinget har vedtatt skal gjennomføres for matområdet.

Merkeordningen vil bli hjemlet i Lov om kvalitetskontroll med landbruksvarer mv. av 17. juni nr. 6 1932. Regjeringen vil derfor i vår legge fram for Stortinget en odelstingsproposisjon med forslag til endring av landbrukskvalitetsloven for å få et helhetlig hjemmelsgrunnlag for merkeordningen. Det vil deretter bli utarbeidet nødvendige forskrifter for merkeordningens organisering og praktiske virkemåte. Departementet tar sikte på at merkeordningen er i funksjon fra 01.01.2002.

Økologisk landbruk har i dag sin egen merkeordning. Det kan likevel tenkes at økologiske produkter kan inngå i den nye ordningen. Dette vil bli nærmere avklart i arbeidet med forskriften.

Spørsmål nr. 295

Innlevert 23. mars 2001 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke

Besvart 29. mars 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Som en del av budsjettavtalen høsten 2000 mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre ble det bevilget 8 mill. kroner til oppfølging av ABM-meldingen. Stortinget vedtok i tråd med dette å øke bevilgningene til de halvoffentlige tilskuddsmuseene under kap. 328 post 60 med 6 500 000 kroner, og viste særlig til behovet for styrking når det gjelder flere av de store friluftsmuseene og

de teknisk-industrielle kulturminnene.

På hvilken måte er de økte bevilgningene disponert?»

Svar:

Departementet er allerede godt i gang med oppfølgingen av ABM-meldingen, et arbeid som etter forutsetningene vil strekke seg over flere år. Med et betydelig antall oppfølgingspunkter vil det kreves gjennomtenkte og rasjonelle prioriteringer.

Den omfattende omstruktureringen av museumssektoren utgjør ett av de nevnte oppfølgingspunkter, og den særskilte bevilgningsøkningen på 6,5 mill. kroner under kap. 328 post 60 på inneværende års budsjett utgjør et velkomment fundament som ser ut til å kunne gi denne prosessen en god start.

Allerede 8. januar ble Hordaland fylkeskommune tildelt 0,5 mill. kroner av bevilgningsøkningen, øremerket Norsk vasskraft- og industristadmuseum i Tyssedal. Dette må ses i sammenheng med at det her dreier seg om et viktig industrielt kulturminne som komiteen spesielt trakk fram i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001). I samsvar med det som er skissert i St.meld. nr. 22 (1999-2000), ABM-meldingen, har departementet i tildelingsbrevet forutsatt at den regionale andelen av det samlede tilskudd til dette museet skal utgjøre minst 40 pst.

Departementet er også på det nærmeste klar til å disponere de øvrige 6 mill. kroner av bevilgningsøkningen på kap. 328 post 60. Siden økningen er øremerket oppfølging av ABM-meldingen, er det lagt vekt på å få gjennomført de forberedelser som skal til

for å sikre at midlene blir disponert slik at de gir en samlet effekt som best mulig korresponderer med de tiltak som er skissert i meldingen, og som Stortinget har sluttet seg til. Med dette som utgangspunkt er det to typer av hensyn å ta; for det første at midlene går til museer der det er et særlig stort behov for økt resurstilførsel; for det andre at midlene fordeles slik at de samtidig kan bidra til å stimulere den regionale konsolideringen og den nasjonale nettverksbyggingen som i tråd med meldingen vil utgjøre selve fundamentet for en rasjonell styrking av museumssektoren.

Som ledd i oppfølgingen har departementet formelt gitt Norsk museumsutvikling i oppdrag å igangsette det omfattende konsolideringsarbeidet som det er gjort rede for i meldingen og i den tilhørende komitéinnstillingen. Til nå har Norsk museumsutvikling gjennomført sonderingsmøter med ni fylkeskommuner og med Sametinget, og departementet har også deltatt på møtene. Samtalene har vært ført i en meget positiv tone og vært preget av en konstruktiv tilnærming fra alle parter. Dette tegner godt for den videre prosess.

En av grunnene til at departementet til nå har fulgt prosessen på nært hold, har nettopp vært behovet for å få et best mulig grunnlag for å kunne foreta en fordeling av den øremerkede budsjettøkningen for inneværende år i tråd med de to hovedhensyn som er nevnt ovenfor. Departementet ser ingen problemer med å forene disse hensyn med de overordnede prioriteringer som er gjentatt i budsjettinnstillingen, dvs. behovet for styrking ved flere store friluftsmuseer og i tilknytning til teknisk-industrielle kulturminner. Det kan her også nevnes at departementet har tatt et særskilt initiativ overfor Norsk museumsutvikling for å få en bedre samlet oversikt over teknisk-industrielle kulturminner som i dag er organisert som museer, eller som utgjør større eller mindre deler av ulike museers drifts- og vedlikeholdansvar.

Avslutningsvis kan jeg opplyse at departementet i nær fremtid også vil ta stilling til disponeringen av bevilgningsøkningen på 1,5 mill. kroner under kapittel 326 post 78, som er øremerket prosjektmidler for utprøving av interkommunale samarbeidsordninger på arkiv- og bibliotekområdet. Også her gjennomfører departementet nødvendige forberedelser for på sikre en optimal effekt av midlene.

Spørsmål nr. 296

Innlevert 23. mars 2001 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 30. mars 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at handikappede personer ikke får skjerpede helsekrav når de skal konvertere

fører kort klasse B med rett til å føre kjøretøy med vekt inntil 7,5 tonn, til C1 fører kort?»

Begrunnelse:

I forbindelse med innføringen av fører kortklasse C1 for kjøretøy på inntil 7,5 tonn, kan personer med utvidet fører kort klasse B og rett til å kjøre bil med vekt inntil 7,5 tonn, få konvertert denne retten til C1 fører kort. I et høringsutkast til nye fører kortforskrifter foreslås det at for å få konvertert denne retten til fører kort type C1 kreves det helseattest av samme type som til fører kortklasse C. For funksjonsfriske personer medfører ikke disse helsekravene problemer. For en del funksjonshemmede medfører kravet om denne type helseattest at det stilles krav til førlighet som de ikke har. En del funksjonshemmede som har utvidet fører kort klasse B, med rett til å kjøre bil med vekt inntil 7,5 tonn vil derfor miste retten og muligheten til å kjøre bil med vekt inntil 7,5 tonn. Mange av funksjonshemmede med utvidet fører kort klasse B og rett til å føre kjøretøy med vekt inntil 7,5 tonn, har anskaffet seg kjøretøy som er tyngre enn 3,5 tonn og blir fører kortforskriftens ordlyd den samme som i høringsutkastet medfører det at disse personene må selge bilen sin med de belastningene og problemene det medfører.

Svar:

Innføringen av klasse C1 for biler med tillatt totalvekt 3501-7500 kg ("stempelbil"), medfører i utgangspunktet skjerpede helsekrav til fører av slike kjøretøy. Det er imidlertid ikke foretatt noen skjerping av de kravene som stilles til en søkers førlighet i forhold til å få førerrett ved særskilte tekniske tilpasninger av et kjøretøy. Er den innleverte legeattest forøvrig tilfredsstillende i forhold til helsekravene, vil det dermed ikke være problemer forbundet med å fornye førerretten for handikappede personer som ønsker å kjøre bil med tillatt totalvekt 3501-7500 kg. Ved fornyelse vil fører kortet bli påført klasse C1 med EØS' fellesskapskoder som angir hvilke tekniske tilpasninger av kjøretøyet som er satt som vilkår for førerretten. Bruken av slike koder antas også å kunne lette kjøring med egen bil i utlandet for handikappede.

Dokument nr. 15:23

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 297

Innlevert 23. mars 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 5. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Stortinget har som kjent vedtatt moms på tjenester, men der de rene helsetjenestene er holdt utenfor. Mange tjenester befinner seg i gråsonen, og en del autorisert helsepersonell driver også med supplerende behandling på områder som mangler offentlig godkjenning. Grenseoppgangene kan synes tilfeldige.

Vil statsråden ta et initiativ for eventuelt å utvide gruppen av helsepersonell som ikke pålegges moms på behandling?»

Begrunnelse:

Mange fysioterapeuter driver tilleggsbehandling (ofte etter årelang utdanning) innenfor fagområder som i andre land er offentlig godkjent. Eksempler på dette kan være akupunktur og osteopati. I kombinasjon med tradisjonell fysioterapi oppstår et avgrensingsproblem, hva angår om tjenesten skal momsbelegges eller ikke. Spørsmålet tar sikte på å avklare hvordan grensene trekkes, og hvilke kriterier som legges til grunn for å vurdere om tjenesten er momspiktig eller ikke.

Svar:

Finansdepartementet sendte 29.03.01 ut til høring regjeringens forslag til forskrifter i forbindelse med innføring av merverdiavgift på tjenester. Høringsfristen er satt til 11.05.01.

Et generelt prinsipp for momsreformen er at alle virksomheter kan splitte sine regnskaper i en del som omfatter momspiktige tjenester, og en del som omfatter tjenester med momsfritak. Det er dermed ikke yrkestittelen som avgjør om autorisert helsepersonell og andre som yter helserelaterede tjenester skal få momsfritak for de tjenester de yter, men hvilke tjenester de faktisk yter. Helsepersonell yter, som representanten Ballo beskriver, ofte både tjenester som utvilsomt oppfattes som helsetjenester, og supplerende behandling med mer usikker status. Samtidig yter også andre enn autorisert helsepersonell supplerende behandling, for eksempel tjenester definert som "alternativ medisin" i Aarbakke-utvalgets utredning NOU 1998:21. Regjeringen er opptatt av likebehandling. Derfor har vår tilnærming ikke vært om nye personellgrupper skal få momsfritak, men om andre tjenester enn de som vanligvis ytes av autorisert personell skal fritas. Samtidig har regjeringen ønsket å unngå i så stor grad som mulig å pålegge autorisert helsepersonell å føre momsregnskap for tjenester som for folk flest framstår som en integrert del av behandlingen.

Finansdepartementets forslag til forskrift er som nevnt på høring, med frist 11. mai. Etter dette vil det bli utarbeidet endelig forskrift.

Spørsmål nr. 298

Innlevert 23. mars 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 4. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I Finnmark har det nå pågått en konflikt mellom Finnmark fylkeskommune og særlig 3 av Finnmarks-kommunene om ambulansetjenesten i snart et halvt år, med bakgrunn i at tjenesten har blitt lagt ut på anbud, med nye drivere i flere av kommunene fra 1/1- 01.

Vil statsråden ta noe initiativ for å bidra til en løsning i saken?»

Svar:

I mine tidligere brev til Stortinget av 06.02.2001 og 21.02.2001 har jeg fremholdt at det er fylkeskommunens ansvar å sørge for at ambulansetjenesten er organisert og drevet forsvarlig, og at det derfor er fylkeskommunen som må oppfylle de krav om faglig forsvarlighet som følger av Helsetilsynets påbud av 26.01.2001.

Jeg er klar over at Helsetilsynets påbud av 26.01.2001 ennå ikke er oppfylt. Fylkeskommunen arbeider imidlertid med å imøtekomme kravene, og er i den forbindelse i nær kontakt med Helsetilsynet.

Av den grunn opprettholder jeg mitt standpunkt om at saken er å anse som et forhold mellom Helse-tilsynet og fylkeskommunen i Finnmark.

Spørsmål nr. 299

Innlevert 26. mars 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 30. mars 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«En tobarnsfar valgte å redusere stillingen sin med 50 pst. etter samlivsbrudd. Dette for å være mer tilgjengelig for barna i en vanskelig situasjon. Dette medførte reduksjon i inntekten på 250 000 kroner. Både trygdekontoret og fylkestrygdekontoret insisterer på at mannen skal betale like stort bidrag som før stillingsreduksjonen.

Mener statsråden at bidragsyttere ikke har rett til å redusere sin stilling for å utvide omsorgen for sine barn?»

Begrunnelse:

I et avisintervju (VG 4. mars d.å.) sier både trygdekontor og fylkestrygdekontor at de har forholdt seg til en forskrift hvor trygdekontoret kan bruke skjønn for å fastsette bidraget, forskriftens § 4 bokstav h. Denne

regelen har barne- og familiedepartementet vurdert å få gjort klarere, uten at dette vil få tilbakevirkende kraft, viser til brev av 12.12.00 til Likestillingsombudet. "Slik skal det selvsagt ikke være. Vi har da også endret denne forskriften. Noe som betyr at fylkestrygdekontoret bør endre sitt vedtak", sier likestillingsminister Karita Bekkemellem Orheim i VG 4. mars d.å.

I mellomtiden betaler bidragsyter som om han var i full stilling. Dette har han gjort i 18 måneder.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg, som barne- og familieminister, ikke kan gå inn i enkeltsaker som er til behandling i trygdeetaten.

Etter forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot § 4 bokstav h kan trygdeetaten skjønnsfastsette bidraget dersom bidragspliktige tjener mindre enn evner og utdanning tilsier uten å ha en rimelig grunn. Tidligere kunne bidraget skjønnsfastsettes etter denne bestemmelsen også der inntektsreduksjonen var svært liten.

Dette er en problemstilling jeg ble gjort oppmerksom på, og som jeg har tatt tak i.

Jeg har av den grunn vurdert retningslinjene for praktiseringen av forskriften § 4 h på nytt og bedt Rikstrygdeverket foreta en nærmere presisering og utfylling av hvordan skjønnet i forhold til forskriften § 4 h skal utøves i forhold til redusert inntekt/stilling og samvær med barn. Trygdeetaten har praktisert dette fra 1. februar 2001.

Etter gjeldende retningslinjer skal derfor faktisk inntekt legges til grunn dersom bidragspliktige arbeider inntil 80 pst. stilling. Forskriften § 4 h skal bare anvendes i de tilfeller der bidragspliktige har deltidsstilling på under 80 pst. av full tid. I tillegg vil større inntektsreduksjoner godtas der det godtgjøres at det foreligger rimelig grunn. En slik regel vil også med

føre at en inntektsreduksjon på 20 pst. uten stillingsreduksjon godtas uten nærmere begrunnelse når bidragspliktige i utgangspunktet arbeider full tid. En inntektsreduksjon bør imidlertid ikke godtas uten en nærmere vurdering der bidragspliktige jobber 80 pst. eller mindre før reduksjonen.

Med en slik regel godtas den enkeltes valg innenfor gitte rammer, samtidig som det utøves en viss kontroll med at bidragspliktige prioriterer barnets behov.

Storingsrepresentant Terje Johansens konkrete spørsmål dreier seg om bidragspliktiges rett til å redusere sin stilling for å utvide omsorgen for sine barn. Dette avhenger av hva som aksepteres som rimelige grunner for å ikke ha inntekt eller for å ha lavere inntekt enn evner og utdanning tilsier. Faktisk samvær med bidragsbarna vil som regel være en rimelig grunn for redusert eller lavere inntekt, forutsatt at samværet er av et visst omfang. Dersom det er lite samvær, skal det mye til før det kan anses som rimelig med inntektsreduksjon. Det må i denne sammenheng ses hen til at det forventes at bidragsmottakere med barn over 3 år skal være yrkesaktive samtidig som de har den daglige omsorgen for barna.

Spørsmål nr. 300

Innlevert 27. mars 2001 av stortingsrepresentant Liv Marit Moland

Besvart 4. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«En ung asylsøker får en datter med en norsk statsborger. Etter en tid opphører samboerskapet. Gjennom en rettssak blir faren tilkjent samværsrett med datter - barnet har altså rett til samvær med sin far.

Hva vil statsråden gjøre for at denne retten sikres, dersom faren ikke får oppholdstillatelse?»

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg, som barne - og familieminister, ikke kan gå inn i enkeltsaker som er til behandling hos utlendingsmyndighetene. Dernest vil jeg understreke at spørsmål om oppholdstillatelse ikke hører inn under mitt fagområde som barne - og familieminister, men jeg vil allikevel gi deg et svar.

Spørsmålet du reiser reguleres ikke av barneloven, men av utlendingsloven og internasjonale konvensjoner som Norge er bundet av. Barneloven sier at et barn har rett til samvær med begge foreldrene, selv om foreldrene lever hver for seg. I utlendingssaker reiser det seg ofte i praksis spørsmål om oppholdstillatelse bør gis for at en far eller mor skal kunne gjennomføre en samværsrett med sitt barn som bor i Norge. Det at søkeren har et barn som han eller hun har samværsrett til, er et av flere momenter som vurderes når en søknad om oppholdstillatelse skal gis. Jeg er opptatt av at barns behov for regelmessig samvær med begge sine foreldre sikres, men i utlendingsforvaltningen kommer også andre hensyn inn.

Dersom det er slik at en utlending med samværsrett til et barn som bor i Norge, ikke får opphold her i landet, så vil en samværsrett kunne utøves utenfor Norge. Norge ratifiserte den 17. januar 1989 Europarådskonvensjonen, som trådte i kraft 1. mai 1989. Europarådskonvensjonen innebærer at en avgjørelse om foreldreansvar og samværsrett som er truffet i en stat som er tilsluttet konvensjonen, skal kunne anerkjennes og fullbyrdes i Norge. Tilsvarende vil slike avgjørelser som er truffet her i landet, kunne bli anerkjent og fullbyrdes i en annen konvensjonsstat. Europarådskonvensjonen bestemmer at det i hver konvensjonsstat skal være en sentralmyndighet som skal ivareta de oppgavene som er pålagt staten etter konvensjonen. I Norge er dette Justisdepartementet.

Det sier seg selv at samværet i de fleste tilfeller vil skje sjeldnere dersom barnet og samværsforelderen bor i forskjellige land, men det vil allikevel være mulig å opprettholde kontakten mellom barnet og den forelderen som bor i utlandet. Det vil særlig være aktuelt å ha samvær for eksempel i barnets sommerferie. Selv om det er fastsatt oftere samvær i den norske avgjørelsen, følger det av Europarådskonvensjonen at den myndighet som prøver spørsmålet om anerkjennelse eller fullbyrding av en samværsrett, ikke er bundet av de vilkår som er satt for utøvelsen av samværsretten i opphavsstatens avgjørelse.

I de tilfeller der en utlending som ikke får oppholdstillatelse i Norge kommer fra et land som ikke har ratifisert Europarådskonvensjonen, kan foreldrene selv avtale at samværet skal skje utenfor Norges grenser. Dersom foreldrene ikke blir enige, har man imidlertid ikke noe organ som kan fullbyrde samværsretten.

Spørsmål nr. 301

Innlevert 27. mars 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 4. april 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Til tross for at investeringsavgiften avvikles fra 1/4 2002 pålegges 42 000 nye bedriftene investeringsavgift fra 1/7 2001. I mellomtiden må de berørte bedriftene forholde seg til et svært komplisert regelverk. Ifølge en rapport utarbeidet av KPMG påfører dette bedriftene administrasjonskostnader på 560 mill. kroner. Statens inntekter er til sammenligning på 225 mill. kroner.

Vil statsråden ta initiativ til at de berørte bedriftene gis fritak for investeringsavgift fram til investeringsavgiften avvikles?»

Begrunnelse:

Utvidelsen av merverdiavgiften innebærer at 42 000 nye virksomheter blir momsplichtige fra 1. juli 2001. Fra samme tidspunkt omfattes disse bedriftene av investeringsavgiften. Som kjent skal investeringsavgiften avvikles 1. april 2002. I mellomtiden må de berørte bedriftene likevel sette seg inn i og forholde seg til et svært krevende og komplisert regelverk. Ifølge en rapport KPMG har utarbeidet for Bedriftsforbundet påfører dette bedriftene 560 millioner kroner i økte administrasjonskostnader. Staten kan i samme periode forvente å hente inn under halvparten, eller 225 millioner kroner i ekstra inntekter fra investeringsavgiften. I gjennomsnitt utgjør administrasjonskostnadene 12 400 kroner per bedrift, mens selve avgiften utgjør 5 400 kroner.

Belastningen blir størst for små bedrifter som har mindre administrative ressurser til å sette seg inn i regelverket. For dem må dette gjøres enten ved å nedprioritere produktiv virksomhet eller ved å kjøpe inn kostbare eksterne regnskapstjenester. Statistisk Sentralbyrå har dokumentert at små bedrifter i gjennomsnitt bruker 10 ganger mer av sine arbeidstidsressurser på å etterleve skattereglene enn store bedrifter. Konklusjonen er at utvidelsen av merverdiavgiften påfører bedriftene en unødvendig forskrifts-jungel som det er kostbart å håndtere. Regjeringen har varslet at den vil arbeide for en enklere og mer brukervennlig offentlig sektor. Jeg spør derfor finansministeren om han vil bidra til dette ved å gi de berørte virksomhetene fritak for investeringsavgift fram til 1. april 2002.

Svar:

Investeringsavgiften er nært knyttet opp til merverdiavgiften og det er kun næringsdrivende som omfattes av merverdiavgiftssystemet som skal beregne og betale investeringsavgift. Forutsetningen for at investeringsavgift skal beregnes, er at det foreligger fradragrett for inngående merverdiavgift. Fra 1. juli 2001 vil flere nye virksomheter bli avgiftspliktige med rett til fradrag for inngående merverdiavgift. Det følger da av systemet at disse også skal beregne investeringsavgift på 7 prosent ved anskaffelse av driftsmidler mv. Investeringsavgiften innberettes sammen med merverdiavgiften. Dette gjøres på samme skjema som hovedregel i tomåneders terminer. Plikten til å svare investeringsavgift gir dermed ikke flere skjema å forholde seg til. En eventuell økning i administrasjonskostnadene er derfor hovedsakelig knyttet til å overholde regelverket for investeringsavgift.

Selv om investeringsavgiften er knyttet til fradragsretten for inngående merverdiavgift og den innberettes og innbetales etter de samme prosedyrer som merverdiavgiften, legger jeg ikke skjul på at avgiften er komplisert. Kompliserte avgrensninger har nettopp vært en viktig årsak til at denne særnorske avgiften nå er vedtatt fjernet. Jeg er således enig i at det vil innebære en forvansking at de nye avgiftspliktige næringsdrivende må forholde seg også til investeringsavgiften. Imidlertid er de fleste fritakene rettet mot virksomheter som i dag er avgiftspliktige, og vil i liten grad berøre de nye tjenesteområdene.

Stortinget har vedtatt at investeringsavgiften skal gjelde fram til 1. april 2002. Det var dessuten en helt kjent virkning at investeringsavgiften også vil gjelde for de nye avgiftspliktige tjenesteleverandørene. Dette er også omtalt i lovproposisjonen om merverdiavgiftsreformen, jf. Ot.prp. nr. 2 (Merverdiavgiftsreformen 2001) kap 8.7 og Innst. O. nr. 24 (2000- 20001) 4.7.

Et unntak fra investeringsavgiften kun for de nye avgiftspliktige tjenesteleverandørene vil innebære at disse i en overgangsperiode blir behandlet lempeligere enn de virksomhetene som er merverdiavgiftspliktige i dag. Et eventuelt unntak for førstnevnte, vil også fremstå som urettferdig og urimelig i forhold til nyetablerte virksomheter innen områder som allerede er merverdiavgiftspliktige. Dette vil eksempelvis gjelde nye virksomheter som etableres innenfor tradisjonell varehandel etter 1. juli 2001. Slike virksomheter vil også stå overfor det kompliserte investeringsavgiftsregelverket i en kort periode før investeringsavgiften fjernes 1. april 2002.

Jeg vil også vise til at et fritak kun for de nye tjenesteområder tilsier et lovvedtak som angir en positiv oppregning av hvilke tjenester dette er, noe som er en lovteknisk komplisert oppgave.

Investeringsavgiften er komplisert og jeg ser at vedtaket om å fjerne investeringsavgiften fra 1. april 2002 fremstår som uheldig for nye avgiftspliktige virksomheter. Jeg ser imidlertid ingen umiddelbar løsning ved å unnta virksomheter innenfor de nye avgiftspliktige tjenesteområdene for investeringsavgiften.

Spørsmål nr. 302

Innlevert 27. mars 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 3. april 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Den 16. juni 2000 vedtok Stortinget en anmodningen til Regjeringen om å legge frem forslag til tiltak som kunne sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet innenfor EU-regelverket. Fortsatt har Regjeringen ikke fremmet noen forslag i den retning Stortinget har bedt om, og det er heller ikke varslet at slik sak vil komme før sommeren.

Når kan det forventes at Stortinget får seg forelagt forslag til tiltak som kan sikre norske sjømannsarbeidsplassers konkurransedyktighet?»

Begrunnelse:

Vedtaket av 16. juni som spørsmålet viser til, ble fremmet med utgangspunkt i den bekymring et flertall i Stortinget gav uttrykk for i interpellasjonsdebatten om norsk skipsfarts konkurransedyktighet i mai 2000. Det fremgikk av debatten at et flertall i Stortinget hadde forstått at innskrenkningene i refusjonsstøtteordningen i kombinasjon med den avgiftsøkning skipsfarten er blitt pålagt de siste årene, har fått til dels dramatiske konsekvenser for deler av maritime næringer. Vi har sett et konkursras i kystfraktefartøynæringen, Rederiforbundet har varslet at så mange lærlingeplasser forsvinner, at inntaket til maritim utdanning må reduseres, det er varslet utflagging av ferger i internasjonal trafikk og bøyelasterflåten er på vei ut fra NOR til NIS. Samlet gir dette et dystert fremtidsperspektiv. Ved sitt vedtak av 16. juni 2000 sa Stortinget klart fra om at dette var en lite ønskelig utvikling, og at Stortinget derfor forventer at Regjeringen legger frem forslag til tiltak som kan sikre norske sjømannsarbeidsplasser i alle deler av flåten.

Stortinget anmodet Regjeringen om å fremme forslag til tiltak i forbindelse med framlegging av Statsbudsjettet i okt. 2000. Fremdeles, i mars 2001, er ikke slik sak hverken fremmet eller varslet.

Våren 2000 var det, på grunn av forverrede rammevilkår, vanskelig å skaffe lærlingeplass til alle som var under maritim opplæring. Det var bakgrunnen for at Rederiforbundet ba om at inntaket til maritim opplæring måtte begrenses. Høsten 2000 var det 80-90 lærlinger som ikke fikk lærlingeplass ombord. I år er antallet studenter som skal ha lærlingeplass redusert med 110 i forhold til fjoråret, likevel meldes det en mangel på 100 lærlingeplasser i forhold til antall kvalifiserte lærlingesøkende studenter. Dette er en dramatisk forverring av situasjonen. Det forventes at Regjeringen nå følger opp Stortingets anmodning om å sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet, før den tillit og optimisme som lå til grunn for Rederiforbundets rekrutteringskampanje forsvinner totalt.

Norske sjøfolk har ikke det beste erfaringsgrunnlag med hensyn til den politiske vilje til vern om deres arbeidsplasser. Dersom tilliten som ble skapt på 90-tallet nå sviktes, vil det ikke på svært mange år bli mulig å gjenreise det nødvendige tillitsforhold for å rekruttere norsk ungdom til sjømannsyrket. Det kan i sin tur medføre at vi i løpet av relativt få år kan miste den forvaltningskompetanse vi som kystnasjon har behov for.

Svar:

I Regjeringens politiske grunnlag slår vi fast at maritim virksomhet utgjør en sterk norsk næringsklynge. Vi mener derfor at det er viktig å opprettholde denne næringen som har stor betydning for norsk næringsutvikling og sysselsetting, spesielt i distriktene.

Når det gjelder refusjonsordningen for sysselsetting av sjøfolk ble den videreført for 2001 med gjeldende innretning og støttesats. Jeg regner med at refusjonsordningen vil bli tatt opp med Stortinget i proposisjonen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2001. Statsbudsjettet for 2002 vil være rammen for slike tiltak som spørsmålet viser til. Det er foreløpig drøftet i regjeringen at norske fergerederier i internasjonal trafikk må få samme konkurransesituasjon som andre nordiske land. Tiltak vurderes med sikte på budsjettet 2002.

Spørsmål nr. 303

Innlevert 27. mars 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 4. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Hvor mye vil en barnehageplass koste for foreldrene, hvis foreldrebetalingen er på kun 20 prosent av driftskostnadene til en barnehageplass, både for de over og under 3 år, og hvis en ser på en gjennomsnittspris, slik at foreldrebetalinga blir den samme uavhengig av barnets alder?»

Svar:

Regnskapsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå viser at foreldrene i dag dekker ca. 37 prosent av kostnadene i barnehagesektoren. Dette er på nasjonalt nivå. Vi vet at foreldrebetalingen varierer mye fra kommune til kommune, og mellom barnehager i én kommune. Videre gir også bruk av ulike betalingsordninger som søskenmoderasjon, inntektsgraderte satser, friplasser mv. prisforskjeller i én og samme barnehage. Hva 20 prosent av kostnadene faktisk blir vil avhenge av de betalingsbetingelser hver enkelt familie har i dag. Det er derfor vanskelig å knytte dette opp mot noe bestemt beløp. Men det vi kan være sikre på er at vårt mål vil innebære betydelig lavere foreldrebetaling for alle.

Jeg kan likevel vise en gjennomsnittsberegning som en illustrasjon på hva dette kan innebære. Vi har beregnet at sektoren i 2001 vil koste ca. 14,2 mrd. kroner. Iht. måltallene vil det i år være ca. 206 000 barn i barnehage. Dette gir en årskostnad per barn på om lag 70 000 kroner. 20 prosent av dette utgjør 14 000 kroner. Fordelt på 11 måneder blir det 1 270 kroner per måned. Dette eksemplet blir bare en illustrasjon, men det viser likevel tydelig at målet om 20 prosent kostnadsdekning vil bety vesentlig lavere foreldrebetaling for alle.

Spørsmål nr. 304

Innlevert 27. mars 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 4. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Hvor mye vil det koste for staten å heve statstilskuddet til 50 prosent av driftsutgiftene til barnehagene, og hvor mye vil det koste for kommunene å få det kommunale driftstilskudd opp på 30 prosent både for de private og kommunale barnehagene?»

Svar:

I forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 27 (1999-2000) Barnehage til beste for barn og foreldre ga Stortinget sin tilslutning til en kostnadsfordeling 50-30-20 mellom stat, kommune og foreldre innen 2005. Målet med økt offentlig finansiering er lavere foreldrebetaling.

En opptrapping av statens andel til 50 prosent innen 2005 innebærer at staten må øke sin ressursinnsats i sektoren med om lag 2,5 mrd. kroner i perioden 2002-2004. For at foreldrebetalingen ikke skal overstige 20 prosent, må de resterende 30 prosent av kostnadene dekkes gjennom andre inntekter enn statstilskudd og egenbetaling. Om lag 7,5 prosent av kostnadene dekkes i dag av inntekter barnehagene har gjennom refusjoner fra folketrygden og ytelser fra arbeidsgivere, foreninger, institusjoner og andre. Det er grunn til å tro at denne andelen vil være relativt konstant også i framtiden. Reelt sett vil derfor kommunens andel ikke være 30 prosent, slik det fremgår av nevnte kostnadsfordeling, men 22,5 prosent. Samlet innebærer dette et behov for økt kommunal finansiering på om lag 400 mill. kroner i perioden 2002-2004. Behovet for økt kommunal ressursinnsats er klart størst i privat barnehagesektor.

I disse tallene ligger også en forventet volumvekst opp til 70 prosent barnehagedekning for aldersgruppen 1-5 år.

Spørsmål nr. 305

Innlevert 28. mars 2001 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen

Besvart 5. april 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vil Regjeringen i løpet av vårsesjonen 2001 fremme forslag for Stortinget om omdannelse av BaneTele til aksjeselskap?»

Begrunnelse:

I et svar av 26. februar til undertegnede på spørsmål om når BaneTele skal omgjøres til aksjeselskap, svarte statsråden at spørsmålet om å omdanne BaneTele til aksjeselskap ville bli vurdert fremmet for Stortinget når det forelå en vurdering av hvilke sikkerhetsmessige konsekvenser en slik utskillelse ville ha. Nå foreligger denne vurderingen fra Scandpower som konkluderer med at en omdannelse til aksjeselskap ikke vil negative sikkerhetsmessige konsekvenser.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 233 fra stortingsrepresentant Oddvard Nilsen om samme sak. I mitt svar framkom det at saken ville bli vurdert fremmet for Stortinget etter at de sikkerhetsmessige konsekvensene for jernbanedriften var vurdert av Statens Jernbanetilsyn. Statens Jernbanetilsyn har nå hatt saken til formell behandling, og konkludert med at dette er en sak som ikke krever godkjenning av Tilsynet. Jeg tar derfor sikte på å fremme saken for Stortinget i vårsesjonen.

Spørsmål nr. 306

Innlevert 28. mars 2001 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 3. april 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å styrke rutetilbudet mellom Florø og Oslo?»

Begrunnelse:

I forrige anbudsperiode var det 5 daglig flyvninger mellom Florø og Oslo. Samferdselsdepartementet har nå akseptert at det kun skal være 3 daglige flygninger mellom Florø og Oslo. Dette innebærer en alvorlig reduksjon i rutetilbudet for Florø og omlandet, og vil gjøre situasjonen vanskeligere for næringslivet i regionen.

Svar:

I forrige anbudsperiode for regional flyrutedrift, var en av erfaringene at rutetilbudet kunne være lite fleksibelt for variasjoner i etterspørselen. Dette gjorde at en vurderte muligheter for å gjøre rutetilbudet i anbudsperioden mer dynamisk, slik at tilbudet kunne justeres i løpet av anbudsperioden i samsvar med etterspørselen, slik en ser at rutetilbudet justeres på de kommersielle strekningene i samsvar med svingninger i etterspørselen.

På denne bakgrunn ble det i anbudsutlysningen for regional flyrutedrift for perioden 1.4.2000 - 31.3.2003 tatt med en såkalt produksjonsjusteringsklausul, slik at rutetilbudet skal justeres i samsvar med etterspørselen på objektive vilkår. Produksjonsjusteringsklausulen er en del av tilbudet og kontrakten med Samferdselsdepartementet, og gir operatøren både rettigheter og plikter.

Rent konkret innebærer produksjonsjusteringsklausulen at hvis en operatør av en anbudsroute har mer enn 70 pst. gjennomsnittlig kabinutnyttelse i en nærmere definert måleperiode, dvs. høy etterspørsel, plikter operatøren å øke tilbudet på nærmere fastsatte vilkår. På samme måte har operatøren en mulighet, men ikke en plikt, til å redusere tilbudet på nærmere fastsatte vilkår når den gjennomsnittlige kabinutnyttelsen er lavere enn 35 pst. i de samme måleperiodene.

Operatøren av Florø-rutene, Coast Air AS, har dokumentert at den gjennomsnittlige kabinfaktoren på strekningen Florø-Oslo i måleperioden fra 1. august 2000 til og med 30. november 2000 var 32,5 pst., dvs. at mer enn to av tre seter i gjennomsnitt var tomme. Dette gir operatøren en rett, men ikke en plikt, til å redusere rutetilbudet slik Coast Air AS har informert Samferdselsdepartementet om at de planlegger å gjøre ved å ta bort en daglig rundtur på strekningen Florø-Oslo.

Etter dette vil det være tre daglige direkterundturer på strekningen på hverdager, med god spredning over dagen. Hvis passasjertallet ikke endres som følge av reduksjonen i frekvenser, innebærer dette en beregnet kapasitetsutnyttelse på omlag 44 pst. på de tre daglige rundturene, hvilket tilsier at det ikke vil være generelle kapasitetsproblemer.

Rutetilbudet i forrige anbudsperiode besto av en kombinasjon av direkteflyvninger og kombinasjonsflyvninger med andre flyplasser i ruteområdet, i tillegg til at Widerøes fly hadde 11 seter mindre enn Coast Air sine fly. Det er således vanskelig å vurdere disse ruteoppleggene kvalitativt opp mot hverandre, da en i et slikt tilfelle må vurdere større fly og bare direkteflyvninger opp mot flere reisemuligheter med mindre fly og dels med rutføring via andre flyplasser.

Det må i denne sammenheng også nevnes at Samferdselsdepartementet i utgangspunktet hadde satt krav om fem daglige rundturer på strekningen Florø- Oslo, med basis i tidligere ruteopplegg og forventet behov basert på tidligere trafikkstatistikk fra Widerøes. Det var imidlertid en lokal og regionalt initiert prosess som ledet frem til et entydig krav fra lokalt og regionalt hold om å redusere med en rundtur fra Florø mot Oslo mot å øke fra fem til seks daglige rundturer på strekningen Florø-Bergen. På basis av disse entydige innspillene fra lokalt hold, fant Samferdselsdepartementet å kunne akseptere en slik reduksjon fra fem til fire rundturer på strekningen Florø-Oslo.

I tillegg kan det ikke utelukkes at den tidligere trafikkstatistikken ikke var helt presis, i forhold til at denne kan ha overvurdert antallet rapporterte reisende til Oslo i Widerøes tid, og at kapasiteten i tilbudet på strekningen Florø-Oslo i utgangspunktet kan ha vært satt noe høyt på bakgrunn av dette, og at den dynamiske tilpasning til markedet som skjer i henhold til produksjonsjusteringsklausulen da korrigerer for et eventuelt noe høyt utgangspunkt for kapasitetsfastsettelsen.

Alt i alt er det etter min oppfatning derfor et tilfredsstillende dimensjonert tilbud på strekningen mellom Florø og Oslo, med tre rundturer daglig med 48-seters fly godt spredd ut over dagen, gitt den etterspørselen og behovet som er på denne ruten.

Hvis etterspørselen øker slik at gjennomsnittlig kabinfaktor blir høy og høyere enn 7 pst., vil Coast Air AS ha en plikt til å øke produksjonen i samsvar med etterspørselen. Dette vil ivareta eventuelle økninger i behovet for og etterspørselen etter flyreiser mellom Florø og Oslo.

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 6. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Ifølge Dagsavisen 29. mars 2001 er det fortsatt 740 000 biler i Norge uten katalysator. Disse bilene representerer et betydelig miljøproblem. Norges Automobilforbund og Opplysningsrådet for Veitrafikk anbefaler at vrakpanten for biler settes opp for å få gjennomsnittsalderen på bilparken ned.

Vil statsråden foreslå at vrakpanten økes, eller andre konkrete tiltak for å få bort de mest miljøskadelige og trafikkfarlige bilene?»

Begrunnelse:

Tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikk viser at gjennomsnittsalderen for den norske personbilparken gikk ned fra 10,4 til 9,9 år da vrakpanten ble satt opp fra 1 000 til 6 000 kroner på midten av 90-tallet. Etter at vrakpanten ble satt ned igjen har gjennomsnittsalderen økt. Det er bekymringsfullt at alderen på bilparken øker. Eldre biler forurensmer mer og er en større sikkerhetsrisiko på veiene. Det er flere tiltak som kan bidra til å få gjennomsnittsalderen ned. Dersom økt vrakpant kan få de mest miljøskadelige bilene vekk fra veien er det absolutt et tiltak som bør gjennomføres.

Svar:

Formålet med vrakpantordningen er å anspore bileier til å levere utrangerte biler til godkjent bilopp-samlingsplass slik at bilvraket kan tas hånd om på en forsvarlig måte og gjenvinnes. Et tiltak med midlertidig forhøyet vrakpant ble gjennomført i 1996 ved at det ble utbetalt en vrakpremie på kr 5 000,- for biler eldre enn 10 år. Vrakpremien ble utbetalt i tillegg til den ordinære vrakpanten på kr 1 000,- pr vrak. Dette kostet staten nesten en milliard kroner og medførte at gjennomsnittsalderen på norske personbiler sank fra 10,4 år i 1995 til 9,9 år i 1996. Siden 1996 har gjennomsnittsalderen på bilparken vært stabil og i følge Opplysningsrådet for Veitrafikken var den i fjor på 10,0 år.

En evaluering av ordningen ble presentert for Stortinget i St.prp. nr. 1 (1998-1999). Av vurderingen går det fram at tiltaket har vært samfunnsøkonomisk ulønnsomt og at miljøeffekten er liten i forhold til kostnadene. Evalueringen var basert på rapporter utarbeidet av Transportøkonomisk Institutt (TØI) som i tillegg viste at nye biler har like stor eller litt større risiko for ulykker enn eldre biler.

Fra et miljømessig ståsted er det usikkert om det oppnås store miljøeffekter ved å korte ned bilparkens levealder. Kortere levetid for bilene betyr at det må produseres flere biler for å tilfredsstille en gitt etterspørsel. I tillegg varierer sammenhengen mellom bilens alder og forurensningsnivå med hvilke biltyper det er snakk om. Nyere dieseldrevne vare- og kombibiler har i mange tilfeller langt høyere utslipp av svevestøv enn gamle bensindrevne biler og i tillegg kjøres gamle biler langt mindre enn de nye.

Miljømessig betyr også avgassutslippene fra personbilene stadig mindre. Det er særlig utslipp av svevestøv og NO_x-utslipp som bidrar til lokale miljøproblemer. Personbilenes utslipp utgjorde 24 pst. av eksosutslippene av svevestøv og 39 pst. av eksosutslippene av NO_x fra vegtrafikken. Utslippene fra de tunge kjøretøyene betyr stadig mer og det er derfor innført en miljødifferensiert årsavgift der kjøretøyer med lave utslipp premieres.

I 1998 ble de periodiske kjøretøykontrollene (EØS-kontroll) innført. Biler som ikke tilfredsstiller krav til trafiksikkerhet og avgassutslipp blir enten avskiltet og vraket eller utbedret. Det er rimelig å anta at en stor del av de bilene som ble levert inn som følge av forhøyet vrakpant i 1996 enten ville blitt vraket eller forbedret både trafiksikkerhets- og miljømessig for å tilfredsstille kravene i kontrollen. For kjøretøyer eldre enn 4 år skjer dette annet hvert år. M.a.o. eksisterer det allerede et virkemiddel som spesielt har som formål å sikre kjøretøyenes sikkerhets- og miljøegenskaper.

De siste årene er det lagt betydelig vekt på arbeidet med lokal luftforurensning og støy. Det er fastsatt nasjonale mål for utslipp i form av grenseverdier og lokale virkemidler som tas i bruk når disse overskrides. Det er lagt opp til at de største kommunene kan ta i bruk avgift på bruk av piggdekk for å bidra til tilfredsstillende luftkvalitetsnivå. I tillegg er veiprisering innført som et lokalt virkemiddel.

Årsaken til at Norge har en eldre bilpark enn mange andre land i Europa kan blant annet være at vi har en høyere engangsavgift på motorvogner. Kort levealder for bilparken er heller ikke noe mål i seg selv. I Budsjett-innst. S. nr. 1 (2000-2001) fremgår følgende: "Stortinget ber Regjeringen om å evaluere og utrede engangsavgiftssystemet for personbiler med sikte på forslag til konkrete endringer i løpet av år 2003. Det forutsettes at forslag til omlegging tilpasses ny teknologi slik at optimale miljø- og sikkerhetsforbedringer oppnås." Regjeringen har nå startet opp et arbeid på bakgrunn av Stortingets innstilling.

På bakgrunn av de erfaringene vi har med vrakpremieordningen fra 1996, de nye virkemidlene som etter den tid er kommet på plass og den kommende utredningen av engangsavgiftssystemet for personbiler har jeg ingen planer nå om å foreslå en særskilt forhøyet vrakpant.

Spørsmål nr. 308

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 6. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Alt tyder på at dødsalgen som igjen herjer på Sørlandet, har tatt permanent opphold i Skagerrak. Dette kan bety slutten for laks og skalldyrnæringen på Sørlandet. Forurensning fra Sellafieldverkene kan i tillegg medføre ubotelig skade.

Hvilke tiltak iverksetter statsråden mht. bedre overvåking av algeoppblomstring, tømning av ballastvann fra skip og overfor britiske myndigheter som ikke tar faren for spredning av radioaktivitet fra Sellafield på alvor?»

Svar:

I dag overvåkes algesituasjonen langs hele norskekysten i regi av Havforskningsinstituttet. Fiskeridirektoratet tar regelmessige algeprøver og har videre ansvar for akuttberedskap i forhold til algesituasjonen og oppdrettsaktiviteter. I forbindelse med store oppblomstringer av alger organiserer Fiskeridirektoratet ekstratiltak med innsamling av vannprøver og vurdering av algesituasjonen. Statens forurensningstilsyn har ansvar for den langsiktige overvåkingen av overgjødning langs kysten og effekten av dette.

I forbindelse med den nylige algeoppblomstringen på Sørlandet sendte Sjøfartsdirektoratet den 30. mars 2001 ut en oppfordring til norske og utenlandske skip i våre farvann om ikke å ta inn ballastvann i området fra svenskegrensen til Stavanger, og innenfor et område på 15 nautiske mil fra kysten. Det er likevel begrenset hva man kan gjøre for å hindre spredning av alger som allerede er etablert i våre far

vann. Vind- og strømforhold vil i stor grad bestemme utbredelsen av algebeltet. De eksisterende beredskapsrutinene vil nå bli gjennomgått med sikte på å sikre samordning og kortest mulig reaksjonstid ved fremtidige algeoppblomstringer.

Problemet med introduksjon av fremmede arter via ballastvann løses mest effektivt gjennom felles internasjonale tiltak. FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) vedtok i 1997 retningslinjer for kontroll og behandling av ballastvann for å hindre spredning av arter og sykdomsfremkallende organismer. Dette omfatter blant annet rutiner for utveksling av informasjon, opplæring av mannskap, planer for behandling av ballastvann, rapporteringsrutiner og tiltak for å hindre opptak av ballastvann i områder hvor det bl.a. er algeoppblomstringer. Sjøfartsdirektoratets varsel var således basert på disse retningslinjene.

IMO har samtidig arbeidet med en konvensjon som skal gi bindende regler for bruken og behandlingen av ballastvann. Norge har vært en pådriver i dette arbeidet og har bl.a. fremmet forslag til prinsipper og tekniske løsninger. Det tas sikte på at konvensjonen skal bli vedtatt på en konferanse i 2003. Det vil da høyst sannsynlig åpnes opp for at nasjoner kan søke om å få godkjent hele eller deler av sine kyst- og havområder som områder hvor det ikke er tillatt å slippe ut ubehandlet ballastvann. Den 5. Nordsjøkonferansen, som Norge skal arrangere i mars 2002, vil være en viktig anledning for å styrke samarbeidet mellom

nordsjølandene om disse problemene og bl.a. opptre som pådriver for å få vedtatt et best mulig regelverk i IMO i 2003.

Vi er samtidig kjent med at noen land, bl.a. Australia, allerede har innført enkelte nasjonale tiltak. De eksisterende australske tiltakene innebærer imidlertid ikke et påbud om å skifte ut ballastvann før ankomst til landet. På grunn av naturgitte og geografiske forhold er det ikke sikkert at slike ensidige tiltak vil ha samme virkning i Norge som i Australia. Vi vil likevel se nærmere på om det kan være aktuelt med ytterligere nasjonale tiltak, i påvente av at internasjonale regler skal tre i kraft.

Det britiske miljødirektoratet sendte i fjor høst på høring et forslag til ny utslippstillatelse bl.a. for Technetium (Tc-99) fra Sellafieldanlegget. Forslaget innebærer at gjeldende grense på 90 TBq opprettholdes fram til 2006. Miljøverndepartementet sendte i mars i år en uttalelse der vi på det innstendigste oppfordrer britene til å velge den løsningen som innebærer betydelige utslippsreduksjoner allerede fra i år. Dette er den foreløpig siste i en lang rekke henvendelser fra norske miljøvernmyndigheter og nordiske miljøvernministre de senere år vedrørende den bekymring som finnes i de nordiske land når det gjelder disse utslippene.

Norge vil fortsette å legge press på britiske myndigheter for å få en raskest mulig reduksjon av utslippene. Jeg tok selv saken opp med min britiske kollega Michael Meacher under UNEP-styremøtet i Nairobi i februar. Den britiske miljøvernministeren deler Norges bekymringer om at det tar for lang tid å få til tiltak som kan redusere utslippene av TC-99. Statsministeren vil også ta opp spørsmålet under sitt møte med sin britiske kollega Tony Blair til sommeren.

Utslippene av radioaktive stoffer til havet fra Sellafield har vakt stor bekymring langs norskekysten. Regjeringen har mottatt en rekke henvendelser om denne saken fra kommuner, fylkeskommuner og organisasjoner, der regjeringen oppfordres til å øke presset på britiske myndigheter. Regjeringen ser det som viktig at dette brede engasjementet synliggjøres for britiske myndigheter, og vi vil derfor overbringe disse protestene til den britiske ambassaden i nærmeste framtid.

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen på bakgrunn av de mange trusler mot norske havområder og mot fiskeri- og havbruksnæringen vil foreta en bred gjennomgang av havmiljøpolitikken i stortingsmeldingen om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand som blir lagt frem til høsten. Siktemålet er å utvikle en mer helhetlig og styrket miljøpolitikk for hav- og kystområdene.

Spørsmål nr. 309

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 6. april 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Det er bare ca. 50 pst. av dagens ungdom som avtjener militær verneplikt. Likevel føres en knallhard praksis overfor dem som tidligere er blitt innkalt, men som av samvittighetsgrunner har nektet. Også når den innkalte har eneansvar for små barn, eller er syk, blir rettsforfølgelsen praktisert på en måte som synes umenneskelig.

Vil statsråden ta initiativ til at rettsforfølgelsen av militærnektet ikke går ut over alle menneskelige hensyn?»

Begrunnelse:

Jeg er blitt kontaktet av en fortvilet søster som ser sin bror bryte sammen under presset han settes under fordi han ikke har møtt til militærtjeneste. Saken er gammel, han har tidligere vært innkalt til soning slik praksis har vært for militærnektet, men har måttet løslates av helsemessige grunner.

I dag er situasjonen for mannen og hans familie kritisk. Mannen har eneansvar for sin 10 år gamle sønn, som lider av Aspbergers syndrom. Likevel innkalles han den 26. mars 2001 til soning på Hof, med frammøte samme dag. Gutten plasseres hos samboers datter. 28. mars 2001 flyttes mannen til lukket soning i Drammen kretsfengsel, da han ansees å være for syk til å sone på Hof. Dette synes å være en fullstendig meningsløs forfølgelse av et menneske som åpenbart har det vanskelig nok fra før.

Når bare halvparten av våre ungdomskull avtjener militær verneplikt, virker det meningsløst at alle menneskelige hensyn settes til side og store ressurser brukes for å rettsforfølge personer som ikke bare har samvittighetsproblemer med militær verneplikt, men som åpenbart også har helsemessige og praktiske problemer som burde tilsi litt smidighet fra det offentlige side.

Svar:

Begrepet "militærnektet" kan ha flere betydninger. Begrepet brukes for det første om mannskap som ikke møter til militærtjeneste, og som derfor møter sanksjoner fra militære myndigheter. For det annet benyttes begrepet om mannskap som av overbevisningsgrunner ikke ønsker å delta i det militære forsvar, og som søker overføring til sivil verneplikt.

I brevet uttrykkes det at mannskapet er straffedømt på bakgrunn av manglende oppmøte til militærtjeneste. I så fall er mannskapet å anse som militær vernepliktig, underlagt militær myndighet.

Mannskap som av overbevisningsgrunner er overført til sivil verneplikt, må utføre en alternativ tjeneste av 14 måneders varighet. For å underbygge rekrutteringen til det militære forsvaret, er det viktig at denne tjenesten blir en realitet for overførte mannskaper.

Ved fremmøte til tjeneste undergis mannskapene en legesjekk, for vurdering av tjenestedyktighet. Dersom det foreligger tungtveiende velferdsgrunner kan det gis utsettelse/avbrudd i tjenesten. Ved enesorg for barn gis det utsettelse med tjenesten så lenge denne status vedvarer.

Et mannskap som blir funnet tjenestedyktig, og som ikke er innvilget utsettelse/avbrudd i tjenesten, er pliktig til å møte til sivil verneplikt. Ved manglende oppmøte vil han bli møtt med sanksjoner etter lov av 19.

mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner, herunder fengselsstraff. Det synes å være bred politisk enighet om at samfunnet må ha mulighet til å sanksjonere i slike tilfeller.

Dersom det oppstår særlige omstendigheter etter rettskraftig dom som domstolen ikke var kjent med, og som medfører at det vil være urimelig eller uheldig om straffen fullbyrdes - kan den domfelte søke om benådning. Hjemmel for benådning er Grunnloven § 20. Benådningsinstituttet skal være en sikkerhetsventil i det strafferettslige reaksjonssystem, og kan gjelde hele straffen eller deler av den. Kriteriene for å innvilge benådning er strenge.

Søknader om benådning undergis en konkret og skjønnsmessig helhetsvurdering. Helsemessige forhold og omsorg for barn kan tillegges vekt i vurderingen. Når det gjelder omsorg for barn vil imidlertid dette sjelden ha avgjørende betydning - blant annet fordi det som regel eksisterer alternative omsorgstilbud. Helsemessige problemer må dokumenteres fra offentlig lege. Som utgangspunktet er det kun varig soningsudyktighet som kan medføre benådning. Midlertidig soningsudyktighet skal som utgangspunkt kunne avhjelpes ved soningsutsettelse.

På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det er grunnlag for å hevde at det i slike saker skjer en rettsforfølgelse som går ut over alle menneskelige hensyn, særlig sett hen til muligheten for å søke benådning eller soningsutsettelse.

Spørsmål nr. 310

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 6. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Den videregående skole har ansvaret også for opplæring til fiskeri. Nord-Lenangen fiskarlag har tatt initiativ til et alternativt opplegg: "Læring og rekruttering gjennom fiskeripraksis i Troms". Det er nødvendig med et nytt opplæringsfartøy som næringa vil skaffe.

Hva kan statsråden gjøre for at tilbudet om "praksisbasert opplæring i fiskerifag" kan videreføres med et opplæringsfartøy som har de nødvendige tillatelser for deltakelse i fiske?»

Begrunnelse:

Nord-Lenangen fiskarlag tok i 1997 utgangspunkt i den dårlige rekruttering av ungdom til fiskeflåten. De utredet og fremmet forslag om "praksisbasert opplæring i fiskerifag". Prosjektet kom i gang høsten 1998 med bistand fra Fylkesarbeidskontoret i Troms, FFK og Utdanningsetaten i Troms fylkeskommune. Skjervøy videregående skole har hovedansvaret, og det blir i tillegg opprettet en delstilling som prosjektkoordinator i Nord-Lenangen. Praksis ombord på fiskefartøy har vært en sentral del av opplegget. Ungdommene har vært plassert ut enkeltvis ombord, og dette har gitt behov for å skaffe plasser på et stort antall fartøy. På bakgrunn av at initiativet kom fra fiskerinæringa selv, sterk entusiasme og et veldig godt nettverk mot fiskebåtreidere, har dette til en viss grad latt seg løse til nå. En videreføring av dette opplærings- og rekrutteringstilbudet i årene framover vil være avhengig av at man får et bedre og mer strukturert opplegg for praksisplasser ombord. Og da vil tilgang på et nytt og moderne opplæringsfartøy være helt nødvendig. Dette vil ikke kreve ekstraordinære bevilgninger til kjøp eller drift. Men dette fartøyet må få de nødvendige tillatelser for deltakelse i fiske. Fiskeridepartementet har i møte 19.03.01 gitt uttrykk for at det ikke har noe ansvar for opplæring i fiskerinæringa. Der sies det at ansvaret ligger hos Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Svar:

Opplæring i fiskerifag etter hovedmodellen består av to år i skole og to års læretid på fiskebåt. Noen skoler har i tillegg hatt elevene utplassert på båt en del av tiden i skole for å bidra til å motivere elevene til yrket og bedre rekrutteringen til næringen. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har ansvar for opplæringen.

Fiskerimyndighetene har ikke et selvstendig ansvar for opplæring av personell til fiskeflåten. Etter nærmere fastsatte retningslinjer kan det imidlertid tildeles såkalte skolekvoter til opplæringsformål. Tildeling av skolekvoter er likevel ikke noe skolene har krav på, men en ordning som har blitt videreført år for år, uten at det foreligger noen garanti for at en slik ordning vil bli permanent.

Spørsmål nr. 311

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 6. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Over 30 000 barn har mer enn én times reise til og fra skolen hver dag. Tallet er trolig økende, som følge av at mindre skoler legges ned i mange kommuner. I en aktuell sak i Fjaler i Sunnfjord vil en foreslått endring av skolestrukturen gi elever i ungdomsskolen en reisetid på halvannen time hver vei, hver eneste dag.

Mener statsråden det er forsvarlig ut fra helse- og trivselshensyn at norske skolebarn må bruke opptil tre timer daglig på sin "arbeidsreise"?»

Begrunnelse:

Barneombudet har nylig uttalt seg svært kritisk til de lange reiseavstander stadig flere norske barn får til skolen. Undersøkelser viser at barns helse svekkes av dette, i tillegg til at barnas tilgjengelige fritid reduseres kraftig.

Barns rettigheter har de siste årene i økende grad blitt tatt hensyn til i lovverket, men på dette meget viktige området har barna i praksis ingen muligheter til å forhindre en negativ utvikling. Retten til fritid og en helsemessig forsvarlig hverdag burde etter under

tegnedes syn tilsi at ingen barn ble utsatt for å måtte tilbringe tre timer daglig, fem dager i uken, på reise til og fra skolen.

Svar:

Endringer i skolestrukturen som medfører skolenedleggelse, har stor betydning for foreldre og elever og hele lokalsamfunnet. Det er derfor viktig at kommunen sørger for at sakene er så godt utredet som mulig før vedtak fattes. Blant annet er det viktig at kommunen utreder forholdet til skoleskyssen. Endringer i skolestrukturen kan naturlig nok medføre lengre reisetid for elevene.

I en sak om skolenedleggelse skal kommunen ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen. I den sammenhengen vil det være naturlig at samarbeidsutvalget ved skolen blir hørt. Ved at sakene blir lagt fram for samarbeidsutvalget ved de aktuelle skolene, får også de impliserte partene kunnskap og varsel om at skolen kan bli lagt ned, og de kan få gitt uttrykk for sitt syn på saken før vedtaket er fattet. Ved at foreldre og elevene på den måten får delta i prosessen, vil det også være lettere å akseptere vedtak om skolenedleggelse.

Jeg har ikke anledning til å gi kommunen pålegg om hvordan skolestrukturen i kommunen skal være. Det er overlatt til den enkelte kommune å lage en mest mulig hensiktsmessig skolestruktur.

I dette arbeidet forutsetter jeg at kommunen også legger vekt på elevenes reisetid.

Spørsmål nr. 312

Innlevert 29. mars 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 6. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Algeinvasjonen kunne vært unngått dersom Norge hadde gjennomført forbud mot å skifte ut ballastvann fra skip langs kysten. Dette uttalte miljørådgiver Sveinung Oftedal i Sjøfartsdirektoratet den 28.03.01. Han sa videre at Australia har et slikt forbud.

Er miljøvernministeren enig i denne uttalelsen, ev. hvorfor skal Norge vente i 2 år for å innføre et slikt forbud når andre land allerede har det?»

Svar:

Algen som den siste tiden har hatt en kraftig oppblomstring på Sørlandet, tilhører algeslekten *Chattonella* som opprinnelig stammer fra områdene utenfor Japan. Det er nærliggende å tro at arten er blitt innført til europeiske farvann via ballastvann. Algen ble første gang observert i nordiske havområder i 1996.

I dag overvåkes algesituasjonen langs hele norskekysten i regi av Havforskningsinstituttet. Fiskeridirektoratet tar regelmessige algeprøver og har videre ansvar for akuttberedskap i forhold til algesituasjonen og oppdrettsaktiviteter. I forbindelse med store oppblomstringer av alger organiserer Fiskeridirektoratet ekstratiltak med innsamling av vannprøver og vurdering av algesituasjonen. Statens forurensingstilsyn (SFT) har ansvar for den langsiktige overvåkingen av overgjødning langs kysten og effekten av dette.

I forbindelse med den nylige algeoppblomstringen sendte Sjøfartsdirektoratet den 30. mars 2001 ut en oppfordring til norske og utenlandske skip i våre farvann om ikke å ta inn ballastvann i området fra svenskegrensen til Stavanger og innenfor et område på 15 n. mil fra kysten. Det er likevel begrenset hva man kan gjøre for å hindre spredning av alger som allerede er etablert i våre farvann. Vind- og strømforhold vil i stor grad bestemme utbredelsen av algebeltet.

De eksisterende beredskapsrutinene vil nå bli gjennomgått med sikte på å sikre samordning og kortest mulig reaksjonstid ved fremtidige algeoppblomstringer.

Det vil være så godt som umulig å fjerne en fremmed art når den først har etablert seg i et marint miljø. Forebyggende tiltak for å hindre introduksjon av fremmede arter er derfor helt avgjørende. Problemet med introduksjon av fremmede arter via ballastvann løses mest effektivt gjennom felles internasjonale tiltak. FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) vedtok i 1997 retningslinjer for kontroll og behandling av ballastvann for å hindre spredning av arter og sykdomsfremkallende organismer. Dette omfatter blant annet rutiner for utveksling av informasjon, opplæring av mannskap, planer for behandling av ballastvann, rapporteringsrutiner og tiltak for å hindre opptak av ballastvann i områder hvor det bl.a. er algeoppblomstringer. Sjøfartsdirektoratets varsel var således basert på disse retningslinjene.

IMO har samtidig arbeidet med en konvensjon som skal gi bindende regler for bruken og behandlingen av ballastvann. Norge har vært en pådriver i dette arbeidet og har bl.a. fremmet forslag til prinsipper og

tekniske løsninger. Det tas sikte på at konvensjonen skal bli vedtatt på en konferanse i 2003. Det vil da høyst sannsynlig åpnes opp for at nasjoner kan søke om å få godkjent hele eller deler av sine kyst- og havområder som områder hvor det ikke er tillatt å slippe ut ubehandlet ballastvann.

Vi er samtidig kjent med at noen land, bl.a. Australia, allerede har innført enkelte nasjonale tiltak. De eksisterende australske tiltakene innebærer imidlertid ikke et påbud om å skifte ut ballastvann før ankomst til landet. På grunn av naturgitte og geografiske forhold er det ikke sikkert at slike ensidige tiltak vil ha samme virkning i Norge som i Australia. Vi vil likevel se nærmere på om det kan være aktuelt med ytterligere nasjonale tiltak, i påvente av at internasjonale regler skal tre i kraft.

Norge skal i mars 2002 arrangere den 5. Nordsjøkonferansen. Tiltak mot spredning av ballastvann vil bli et viktig tema på denne konferansen. Nordsjøen er delvis et lukket og grunt havområde hvor havstrømmene fører til at utslipp av ballastvann i ett område vil kunne spre seg til hele havområdet. Det er derfor svært viktig at Nordsjølandene samarbeider om problemet med ballastvann og bl.a. opptre som pådrivere for å få vedtatt et best mulig regelverk i IMO i 2003. Norge vil som vertsland for den 5. Nordsjøkonferansen spille en aktiv rolle i dette arbeidet.

Spørsmål nr. 313

Innlevert 30. mars 2001 av stortingsrepresentant Olaf Gjødrem

Besvart 6. april 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Vil justisministeren vurdere om døve kan verta lagrettemenn?»

Grunngjeving:

Tidleg i 2000 hadde eg saman med Døveforbundet eit møte med dåverande justisminister Odd Einar Dørum. Han viste stor interesse for forslaget, men fekk ikkje tid til å fylgja det opp.

Døve har til nå vore utestengde frå slik funksjon. Hovedgrunnen er at tolk må delta. Men, me vurderer tolketeneste som eit formidlingsmedium, ikkje som eigen person.

For at døve skal kunne få verta mest muleg fullverdige deltakarar, er det etter mi meining rett at dei og får adgang til å verta lagrettemenn.

Svar:

Jeg er enig i at døve skal være fullverdige deltagere av samfunnet ved at de gis mulighet til å delta på flest mulig områder i samfunnet.

Hensynet til at døve skal kunne delta i samfunnslivet ved å være lagrettemedlem og meddommer må veies opp mot rettsikkerhetsmessige hensyn. Jeg er enig i at bruk av tolk er et formidlingsmedium. En utfordring vil imidlertid bl.a. være hvor godt tolken vil kunne settes i stand til å formidle også nyanser og tonefall i forklaringene som kommer fram i retten og som har betydning for blant bevisvurderingen.

Regjeringen satte 9. mars 2001 ned et utvalg som har til oppgave å gjennomgå praksis ved regler for valg og uttaking av forliksrådsmedlemmer, lagrettemedlemmer, meddommere og skjønnsmenn. Utvalgets arbeid skal være ferdig innen 1. juni 2002. Jeg vil oversende kopi av mitt svar til utvalget, med oppfordring til utvalget om å se hen til problemstillingen i forbindelse med sitt arbeid.

Spørsmål nr. 314

Innlevert 2. april 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 10. april 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Risikoavfall som transporteres over landegrensene utgjør en fare for transittland, når frakten går over land, og for sårbare kystområder når lasten går på kjøll. Utslipp til Nordsjøen fra gjenvinningsanlegget i Sellafield er en trussel for våre sjøområder, og kan ødelegge grunnlaget for matfisk i våre fiske- og oppdrettsområder.

Hva gjør utenriksministeren for å hindre at enkelte land behandler sitt risikoavfall på en måte som setter andre lands miljø og sikkerhet i fare?»

Begrunnelse:

Det bør være en internasjonal målsetning at alle land selv pålegges å ta hånd om eget risikoavfall på en miljømessig forsvarlig måte. Vi har i den senere tid sett demonstrasjonene mot atomtransporter i Europa, vi har fått inn meldinger om at utslippene fra Sellafield er faretruende for våre kystfarvann, og vi er blitt varslet om at det forberedes sjøtransport av atomavfall langs vår sårbare kyst. Motstanden mot grenseoverskridende transport av risikoavfall er internasjonal, og problemet må løses gjennom internasjonale avtaler. Det vil være av interesse å vite hva Norge gjør for å få til en forpliktende internasjonal avtale som pålegger de enkelte land et egenansvar for ansvarlig destruering eller deponering av miljøskadelig avfall.

Svar:

Internasjonalt arbeider Norge for styrking av regelverket for behandling av risikoavfall. Norge har ratifisert Baselkonvensjonen om grensekryssende transport av avfall. Nærhetsprinsippet, dvs. at avfall så langt som mulig skal håndteres i det land der det oppstår, er en del av grunnlaget for konvensjonen. Videre har Norge ratifisert et særskilt forbud mot eksport av farlig avfall til ikke-OECD-land, som er vedtatt under Baselkonvensjonen.

Det internasjonale atomenergibyrået IAEA administrerer et eget transportregelverk og en rekke konvensjoner for behandling av radioaktivt materiale. Norge går inn for en styrking av de ulike konvensjonene og deltar aktivt i revisjonsarbeidet. Det kan i den forbindelse nevnes at Norge sammen med New Zealand og Irland var hovedinitiativtakerne til en resolusjon under siste års generalkonferanse i IAEA, der en går inn for skjerpelse av regelverket rundt transport av radioaktivt materiale, bl.a. ved utvidet forhåndsinformasjon om slik transport til berørte kyststater.

Utslippene av radioaktive stoffer til havet fra Sellafield og planene om transport av radioaktivt avfall mellom Vest-Europa og Japan (bl.a. fra Sellafield) gjennom Nordøstpassasjen har vakt stor bekymring langs norskekysten. Regjeringen har mottatt en rekke henvendelser om disse sakene fra kommuner, fylkeskommuner og organisasjoner der vi oppfordres til å øke presset på britiske myndigheter. Vi ser det som viktig at dette brede engasjementet synliggjøres for britiske myndigheter, og vil derfor overbringe disse protestene til den britiske ambassaden i nærmeste fremtid.

Miljøverndepartementet har sendt en uttalelse til britene som på det innstendigste oppfordrer til valg av løsninger som innebærer betydelige utslippsreduksjoner allerede fra i år. Dette er den siste av en lang rekke henvendelser fra norske miljømyndigheter og nordiske miljøministre de seneste årene.

Også innenfor det internasjonale havmiljøarbeidet har Norge og de andre nordiske landene vært pådrivere for å få til internasjonale forpliktelser på reduksjon av slike utslipp. Norge vil benytte Nordsjøkonferansen neste år til å legge ytterligere press på britiske myndigheter. Statsministeren vil også ta spørsmålet opp under sitt møte med sin britiske kollega Tony Blair til sommeren.

De russiske planene om import av atomavfall og transport av slikt materiale langs norskekysten er urovekkende. Vi har derfor tatt dette opp på politisk nivå med russiske myndigheter ved en rekke anledninger. Selv tok jeg det opp med utenriksminister Ivanov under Barentsrådets møte i Murmansk 14. mars. Det var også et viktig tema under kommunal- og regionalminister Sylvia Brustads samtale med representanter for russiske myndigheter i Kirkenes 5. februar. Det er avtalt at spørsmålet skal følges nøye i det bilaterale miljøsam arbeidet og er satt på dagsorden for det kommende møte i den blandede norsk- russiske miljøkommisjonen i Vologda i slutten av mai.

Den russiske Dumaen utsatte nylig behandlingen av lovforslaget om import av radioaktivt avfall og brukt kjernebrensel, med den begrunnelse at miljøkonsekvensene ikke var utredet. Det kan synes som om stor mobilisering fra russiske miljøorganisasjoner kombinert med utenlandsk press har hatt sin virkning.

Fra norsk side vil vi nå se på om de eksisterende varslingsavtalene med Russland bør utvides til også å omfatte transport av bl.a. atomavfall. Etter ulykken

med Kursk ifjor høst hadde statsministeren et møte med den russiske statsminister Kasianov. De ble enige om gjensidige forpliktelser om varslings og bistand ved alvorlige hendelser. Dette ble nedfelt i de politiske dokumentene fra møtet, og det arbeides nå med den videre oppfølging. Fra før er det også en avtale om varslings av slep og andre spesielle transporter fra Murmansk langs vår kyst.

Regjeringen vurderer nå en rekke aktuelle tiltak for å bedre sikkerheten og beredskapen langs kysten. Dette vil ha stor betydning dersom denne typen transporter blir aktuelt, og vil særlig omfatte forebyggende tiltak slik som: -bedre overvåking og varslings, -økt bruk av såkalte farledstiltak, som merking og påbudte seilingsleder, -bedre sjøkart, og -utvidelse av territorialfarvannet fra 4 til 12 nautiske mil.

På bakgrunn av de mange trusler mot norske havområder og fiskeri- og havbruksnæringen vil Regjeringen foreta en bred gjennomgang av havmiljøpolitikken i neste stortingsmelding om Regjeringens miljøvernpolitikk og Rikets miljøtilstand, med sikte på å utvikle en helhetlig og styrket miljøpolitikk for hav- og kystområdene.

Spørsmål nr. 315

Innlevert 2. april 2001 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 6. april 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Fiskeridepartementet har avgjort at påskestoppen i fisket etter torsk, sei og hyse nord for 62°N vert gjennomført som planlagt. Dette har ført til kraftige reaksjonar frå næringa som påpeikar at stoppen og rammar dei som primært fiskar på andre fiskeslag. Den aktuelle perioden er ein særleg god fangstperiode med god kvalitet på fisken.

Kva er den faglege grunngevinga for å stanse fisket i eit så stort område når dette får så store negative fylgjer for fiskerinæringa, og kva skal til for å gjere om vedtaket?»

Grunngeving:

Fiskeridepartementet har avgjort at den såkalla påskestoppen i fisket etter torsk, sei og hyse nord for 62°N frå laurdag 7. april til måndag 16. og tysdag 17. april vert gjennomført som planlagt. Dette til tross for at både eit stort fleirtal i Reguleringsrådet og næringa sjølv har bede om ei innkorting av påskestoppen. Noregs Fiskarlag hevdar m.a. at det er tvilsamt om det biologisk har nokon verknad å stoppe fiske etter torsk,

sei og hyse i denne perioden. Det er vist til at Havforskningsinstituttet ikkje kan dokumentere positiv effekt av tiltaket. Fiskestoppen har store negative konsekvensar for verdiskapinga i næringa. Den aktuelle perioden er ein særleg god fangstperiode med god kvalitet på fisken. Stoppen rammar dessutan og dei som primært fiskar på andre fiskeslag sør for 70020'N. Ein må forutsette at det ligg føre ein særleg god fiskerifagleg grunngeving for eit så omfattande og dramatisk tiltak.

Svar:

For flåten som fiskar med konvensjonelle reiskapar har det sidan tidleg på åttitalet, i større eller mindre grad, vore stopp i fisket i samband med påska. Frå 1990 vart regelen også gjort gjeldande for trålflåten. Bakgrunnen for påskestoppen var at Noreg i fiskeriatvanten mellom Russland og Noreg forplikta seg til å iverksette tiltak for å betre gyteforholda for torskebestanden.

Fiskeriatvanten mellom Russland og Noreg legg frå og med 1995 ikkje lenger føringar med omsyn til å iverksette tiltak for å betre gyteforholda, men begge partane er opptekne av å sikre god rekruttering til torskebestanden. Sidan gytebestanden er under "føre-var" grensa på 500 000 tonn er det gode biologiske grunnar for å gjennomføre påskestopp også i 2001.

Fiskeriaktiviteten i Lofoten er stor. Årleg blir om lag 10 pst. av gytebestanden fiska i dette området. Den store fangstinnstansen kan, i følge Havforskningsinstituttet, uroe torsken under gytinga. Dette kan resultere i at ikkje alle gytefelt blir like godt utnytta. Helgefredinga gir torsken ro i ein kort periode, men ein lengre påskestopp vil kunne gje torsken ro og høve til å samle seg for gyting.

Lofotfisket utgjer ein liten del av det totale fisket på gytebestanden, slik at eventuelle tiltak må i følge Havforskningsinstituttet vurderast i eit større område.

Havforskningsinstituttet har ikkje gjort målingar på effekten av påskestoppen, men tilrår, så lenge torskebestanden er under oppbygging, at det innførast påskestopp i fisket etter torsk, basert på ei "føre-var" tilnærming.

Når Fiskeridepartementet vurderte påskestoppen på nytt i slutten av mars var det etter Fiskeridirektoratet si oppfatning ikkje observert endringar i gytebestanden av norsk arktisk torsk som skulle tilseie at ein burde oppheve påskestoppen. Heller ikkje utviklinga i fisket etter torsk, sei og hyse skulle tilseie at det er behov for å oppheve den fastsette påskestoppen.

Det direkte fisket etter hyse for fartøy under 28 meter som fiskar med konvensjonelle reiskapar vart i 1. periode stoppa den 18. februar, og det er berre høve å ta hyse som bifangst fram til 2. periode startar 1. mai. Det direkte fisket etter sei for denne flåten er varsla stoppa søndag 1. april, og det vil såleis berre vere høve til å fiske sei som bifangst fram til 2. periode startar 1. mai. Høvet til å fiske bifangst gjeld sjølvsagt ikkje under påskestoppen.

I fisket etter torsk med konvensjonelle reiskapar nord for 62°N har fangstutviklinga, kvantumsmessig, vore betre enn i fjor. Denne flåten har pr. 18. mars 2001 (veke 11) fiska 48 467 tonn, mot 42 897 tonn på same tid i 2000. I tillegg er det frå Norges Råfisklag meldt om svært godt fiske både i veke 12 og 13, og det kan sjå ut til at det vil kunne bli nødvendig å stoppe det direkte fisket etter torsk før 1. mai dersom fisket er like godt i tida framover. Påskestoppen reduserer faren for stopp i det direkte fisket etter torsk før 1. mai.

I dei siste åra har det, både frå fiskarar og frå landsida, vore eit krav om at fastsette reguleringar i størst mogleg grad bør stå fast frå byrjinga av året, slik at fiskarane og landindustrien kan planleggje drifta. Dette er faktorar som er med på å støtte opp om vedtaket om ikkje å gjere endringar i påskestoppen.

På bakgrunn av ovannemnde vil eg ikkje iverksetje endringar i påskestoppen.

Spørsmål nr. 316

Innlevert 2. april 2001 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 6. april 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«I forbindelse med behandling av St.meld. nr. 29 (1998-1999) ble det vektlagt at det skal være en fordel for industri å være lokalisert nær kraftproduksjonen. Dette for bl.a. å kreditere innmating og uttak som gir lavere tap, avlaster sentralnettet.

Hvordan har arbeidet med tariffene i kraftsystemet så langt resultert i reduksjon av kraftkostnadene for industribedrifter som ligger i områder med kraftoverskudd og hvilke tiltak planlegges videre?»

Svar:

Departementet syner til Innst. S. nr. 122 (1999-2000), jf. St.meld. nr. 29 (1998-1999): "Flertallet viser til at kraftprisene og energileddene i overføringstariffen gir produsenter og forbrukere av kraft viktige økonomiske signal når det gjelder den kort-siktige og langsiktige tilpasningen. De faste leddene i tariffen er bare av betydning for den langsiktige tilpasningen. Flertallet ser det som naturlig at problemstillinger vedrørende riktigere langsiktige signaler til produsenter og forbrukere i større grad vurderes ved tariffingen." "En geografisk differensiering av de faste leddene kan av denne grunn være aktuelt." "Et viktig utgangspunkt for en eventuell differensiering av fastleddene må være at tariffene eventuelt kan gi bedre langsiktige signaler for produsenter og forbrukere av kraft, for eksempel ved lokalisering eller ved effektutvidelser/reduksjoner."

Vidare vart det i innstillinga sagt at: "Flertallet viser til at det er en bred debatt i bransjen angående tariffingsprinsipp for de faste leddene i tariffen. Bransjen, NVE og departementet har satt i gang flere ulike utredningsprosjekt. Utforming av tariffen reiser mange prinsipielle og ikke minst praktiske spørsmål. Endringer av utformingen av tariffen vil kreve endring av forskrift med tilhørende bred høringsrunde som vil omfatte alle involverte parter.", samt at: "Flertallet legger til grunn at for den videre utviklingen av overføringstariffene skal hensynet til effektiv bruk av nettet, effektive investeringer og akseptabel leveringskvalitet i alle deler av nettet vektlegges."

Overføringstariffen er som nemnt ovanfor sett saman av eit energiledd og eit eller fleire faste ledd. Energileddet avheng av den fysiske mengda kraft som vert mata inn eller tatt ut frå nettet, og det er i dag i hovudsak dette leddet som legg til rette for ein effektiv bruk av nettet. Dei faste ledda skal i hovudsak sørje for tilstrekkelege inntekter i høve til inntektsramma.

Som omtala i St.meld. nr. 29 (1998-1999) er energileddet i sentralnettet basert på marginaltapsprosentar som er berekna for kvart einskild punkt i sentralnettet, spotprisen for kvar einskild time og fysisk mengde som vert mata inn eller tatt ut frå sentralnettet. Tapsprosentane er positive eller negative ettersom endra innmating eller uttak i punktet bidreg til å auka eller redusera overføringstapa i nettet. Energiledda i sentralnettet fører til at dei som avlastar nettet får eit negativt energiledd, og vert dermed kreditert for plasseringa si.

I regionalnetta er det nokre som nyttar punktvis energiledd slik som i sentralnettet, mens andre nyttar gjennomsnittstal for nettområdet. Departementet har bede NVE om å vurdere om ein skal innføra punktvis tapsprosentar i alle regionalnetta. NVE er ikkje

ferdige med vurderinga. Departementet meiner at dersom det er praktisk mogeleg vil punktvis tapsledd føra til ei meir effektiv utnytting av overføringsnettet. Mange større industriverksemder er knytta til regionalnetta, og ei endring her vil såleis kunne gje negative energiledd til dei forbrukarane som avlastar nettet.

Fleire i bransjen, NVE og departementet har gjennomført ulike utgreiingar for mellom anna å vurdere moglegheitene for ei geografisk differensiering av dei faste ledda i sentralnettet. Fleire fagmiljø var på prinsipielt grunnlag skeptiske til om geografisk differensiering ville gi betre langsiktige signal. Departementet gjekk likevel vidare og fekk gjennomført ulike utrekningar. Utrekningane ga ikkje grunnlag for å gå vidare med arbeidet med geografisk differensiering av dei faste ledda.

Departementet og NVE arbeider vidare med spørsmåla omkring kva som kan gi betre langsiktige signal til produsentar og forbrukarar. Mange forskarar, både i Noreg og i utlandet, arbeider med desse spørsmåla, mellom anna fordi kraftmarknadsreformer vert innført i mange land. Det er særst vanskelege spørsmål og ingen har kome fram til gode løysingar enno.

NVE har arrangert ein seminarserie kor ulike spørsmål knytta til endringar i føreskrifta for overføringstariffar har vore diskutert. Organisasjonane i bransjen har delteke i desse. NVE arbeider no med endringar i føreskriftene. Forslag til endringar skal etter planen sendast på høyring i midten av mai.

Spørsmål nr. 317

Innlevert 2. april 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 6. april 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«På vegne av IDEA arrangerer Høgskolen i Bergen en verdenskonngress for drama/teater og undervisning i sommer. IDEA mangler sluttfinansiering på 1 million kroner. Dette er midler tiltenkt kulturoppgaver som profesjonell teaterfestival, studentteaterfestival og diverse kunstneriske innslag. IDEAs oppgaver er i skjæringspunktet mellom Kirke,- utdannings- og forskningsdepartementets og Kulturdepartementets ansvarsområder, og vil styrke de kunstpedagogiske miljøene i realiseringen av "Den kulturelle skolesekken".

Vil statsråden bidra til realisering av prosjektet?»

Svar:

Kongressen IDEA 2001 er et omfattende arrangement. Av budsjett for kongressen, som Kulturdepartementet har mottatt i brev fra IDEA 2001 av 29. mars i år, går det fram at det totale budsjettet er på vel 8,5 millioner kroner. Her inngår en rekke delprogram av undervisningsfaglig og arrangementsmessig karakter, herunder kunstneriske innslag knyttet til gjennomføringen av selve kongressen. Disse delene av kongressen kan Kulturdepartementet ikke bidra til. Kulturdepartementets midler til amatørteateriltak kanaliseres gjennom Norsk Amatørteaterråd og departementet kan derfor heller ikke støtte studentteaterfestivalen som er en del av IDEA 2001.

Som en del av kongressen skal det imidlertid, og som nevnt i spørsmålet også arrangeres en teaterfestival med profesjonelle teatergrupper. Teaterfestivalen har et totalt budsjett på omlag 1,1 millioner kroner fordelt på utgifter til forestillinger og andre produksjonskostnader. Kulturdepartementet har gitt IDEA 2001 tilsagn om et tilskudd på 100 000 kroner til delfinansiering av teaterfestivalen. Dette tilskuddet kommer i tillegg til det tilsagn Norsk kulturråd har gitt om 150 000 kroner til gjestespill under festivalen.

Dokument nr. 15:24

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 318

Innlevert 2. april 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 18. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«I NOU 1999:25 Samboere og samfunnet foreslås det skattemessig likebehandling mellom samboere med felles barn eller minst to års samliv og gifte.

Vil Regjeringen følge opp dette forslaget, og hvilken tidsplan gjelder for dette arbeidet?»

Begrunnelse:

Det er en målsetting at samlivsform ikke skal påvirkes av skatteregler. Dersom det er grunn til å gi familier med bare en i inntektsgivende arbeid skattefordeler jf. skatteklasse 2, bør dette gjelde uavhengig av om man er gift eller samboer. For par i etableringsfasen der den ene part er student eller hjemme med små barn kan en slik skattefordel være av stor betydning for familiens økonomi. Med dagens regelverk vil man komme gunstigere ut skattemessig dersom man velger å gifte seg.

Tilsvarende kan regelverket for pensjonerte ektepar gjøre det lønnsomt å skille seg.

Innstillingen fra Samboerutvalget, som ble lagt fram våren 1999, fikk mye støtte. I november i fjor uttalte politisk rådgiver Eli Anne Hole i Barne- og familiedepartementet til Aftenposten at saken ennå ikke hadde kommet til politisk behandling. Det er derfor grunn til å be om en plan over framdriften i arbeidet.

Svar:

Reguleringen av samboernes rettsstilling mangler i dag et felles prinsipielt grunnlag. Samboere er likestilt med ektefeller på noen områder, men ikke på andre. Likestillingen bygger ikke på en felles definisjon av samboerskap, eller en helhetlig og gjennomtenkt holdning til samboeres rettslige status. En av hovedgrunnene til at Samboerutvalget ble opprettet, var å skape et felles fundament for videre lovgivning om samboeres rettigheter og plikter.

Samboerutvalgets utredning er omfattende og omhandler spørsmål om likestilling mellom ektefeller og samboere på en rekke områder, hvorav det skattemessige er ett av dem. Regjeringen vil arbeide videre med spørsmål om samboeres rettslige status, men har foreløpig ikke tatt stilling til de enkelte forslagene fra Samboerutvalget. For å oppnå et mest mulig enhetlig fundament for politikken på området, må vurderingen av de prinsipielt viktige og kompliserte spørsmål utvalget reiser, samordnes. Dette gjelder både spørsmål om i hvor stor utstrekning likestilling bør gjennomføres, hvem som skal regnes som samboere og hvordan samboerskap skal dokumenteres. Oppfølgingen vil derfor foretas i tett samarbeid både med justisministeren, sosialministeren, finansministeren og arbeids- og administrasjonsministeren. Vurderingen av de skattemessige spørsmålene vil inngå i den samlede oppfølgingen det legges opp til. Det er for tidlig å si når ev. forslag om oppfølgingen av NOUen kan bli fremmet.

Spørsmål nr. 319

Innlevert 3. april 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 18. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Statsråden uttrykker i Dagsavisen 26. mars at hun er sjokkert over den dårlige barnehagedekningen i Oslo. Den totale barnehagedekningen i Oslo er imidlertid på 75 pst. når både private og kommunale barnehager er inkludert. Dette er en høyere dekning enn det Regjeringen selv definerer som full dekning på 70 pst.. I andre byer i Norge er barnehagedekningen mye lavere hhv. 57 pst. i Bergen og 51 pst. i Tromsø.

Hva vil Regjeringen gjøre for at også byer som Bergen og Tromsø kommer på nivå med dekningen i Oslo?»

Svar:

I mitt innspill til Dagsavisen henviste jeg til tallmateriale Dagsavisen har samlet inn som viser at to av tre familier i Oslo vil få nei til den kommunale barnehageplassen de ønsker og har søkt på, og at forskjellene mellom bydelene er svært store. Jeg påpekte at jeg synes dette er for dårlig, og at byrådets råd til foreldre om å "stå på, og følge med også på det private markedet" virket for lettvent.

Byrådet i Oslo sier videre i Dagsavisen 3. april at bygging av nye kommunale barnehager ikke er et hovedsatsingsområde og har sagt nei til bygging av 250 nye barnehageplasser. Denne holdningen er etter mitt syn alt for defensiv. Jeg etterlyser en totalplan for hvordan Oslo har tenkt å få full behovsdekning innen 2003, slik bl.a. Høyre har vært med på å love i Stortinget. Kommunens rolle som barnehagemyndighet innebærer et helhetlig ansvar for barnehagesektoren i kommunen, uavhengig av om barnehagene er offentlig- eller privateide. Både Stortinget og regjeringen mener at de private barnehagene utgjør en viktig, nødvendig og ønsket del av det totale barnehagetilbudet. Det er bl.a. for å sikre likeverdige driftsvilkår for offentlige og private barnehager at vi i samarbeid med berørte parter i sektoren arbeider med en veileder for samarbeidsavtaler. Veilederen skal være ferdig sommeren 2001. Arbeidet ses i sammenheng med at Kommunenes Sentralforbund og Private Barnehagers Landsforbund nå utarbeider en mønsteravtale.

Selv om den totale barnehagedekningen gjennomsnittlig er bedre i Oslo enn i bl.a. Bergen og Tromsø, må det være lov å påpeke at den på langt nær er god nok. Til tross for at Oslo har landets høyeste barnehagedekning, har Oslo fortsatt et stort udekket behov. Det er variasjoner mellom bydelene, men behovsundersøkelser tyder på at det reelle behovet ligger godt over dagens dekning på 75 pst.. Jeg har for øvrig aldri tallfestet full behovsdekning til 70 pst., men har sagt at den enkelte kommune må finne fram til den barnehagedekningen som tilsvarer behovet for plasser i egen kommune, dvs. at alle som ønsker det skal få tilbud om plass, noe som også Stortinget sluttet seg til i behandlingen av barnehagemeldingen.

Oslo har mer omfattende storbyutfordringer enn de øvrige byene og kommunene i landet. Dette stiller særskilte krav til Oslo om å sikre alle barn gode oppvekstvilkår. Barnehagene er viktig for å oppnå dette. Da kreves det etter mitt skjønn en mer offensiv holdning fra barnehagemyndighetens side enn den byrådet i Oslo viser.

Som jeg sa i mitt innspill til Dagsavisen tar jeg mitt ansvar som statsråd på dette feltet meget alvorlig. Vi nærmer oss målet om barnehageplass til alle som ønsker det. Den resterende delen av utbyggingen må ta utgangspunkt i lokale behov og ønsker, og det er derfor helt nødvendig at kommunene tar et helhetlig ansvar

for utbygging og drift av barnehagesektoren fremover. Som et ledd i arbeidet for å øke det kommunale ansvaret i barnehagesektoren, ba Stortinget Regjeringen legge fram en lovfestet plikt for kommunene til å tilby barnehageplasser. Et slikt forslag er nå sendt på offentlig høring. Regjeringen vil følge nøye med på kommunenes oppfølging av sine forpliktelser og vil fortløpende vurdere behovet for flere og sterkere virkemidler for å nå målet om full behovsdekning.

Regjeringens overordnede mål er at alle familier som ønsker det skal få tilbud om en godt tilpasset plass til en akseptabel pris. Vi arbeider nå med utredning av ulike modeller fra statens side for ytterligere å bidra til å oppnå dette. Skal målet om full behovsdekning nås, og ikke bare i Bergen, Tromsø eller Oslo, men i alle landets kommuner, er vi avhengig av at staten, men også kommunene tar sitt ansvar på alvor!

Spørsmål nr. 320

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Hilde Frafjord Johnson

Besvart 5. april 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«I en rekke oppslag i Dagens Næringsliv i tiden 24. mars - 3. april er betenkelige forhold i Norges Eksportråd avslørt. Statsråden har svært betimelig bedt Eksportrådet om en redegjørelse for forholdene. Undertegnede ber dessuten om å få redegjørelsen oversendt Stortinget med en gang den er klar.

Når vil denne være ferdigstilt, og mener statsråden at en slik redegjørelse vil være tilstrekkelig uhildet, eller vil statsråden også initiere en uavhengig gjennomgang av forholdene?»

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet har bedt om en redegjørelse fra Norges Eksportråd på bakgrunn av oppslag i pressen vedrørende Norges Eksportråds virksomhet ved kontoret i Johannesburg i Sør-Afrika. Departementet mottok en foreløpig redegjørelse fra Norges Eksportråd ved styrets leder 3. april 2001. Redegjørelsen følger vedlagt.

Styret i Norges Eksportråd vil iverksette enkelte konkrete tiltak som oppfølging av de forhold som er avdekket, og som fremgår av redegjørelsen. Det vil dessuten bli gjennomført en uavhengig gjennomgang av saken. Denne vil bli utført på oppdrag av Norges Eksportråd, men i nær kontakt med departementet. Jeg vil avvente denne gjennomgangen.

Vedlegg til svar:

Det Kgl. Nærings- og handelsdepartement
Postboks 8013 DEP
0030 Oslo

2001/1679 JFA AHB/-

Dato
03.04.2001

Norges Eksportråd i Sør-Afrika

Med henvisning til departementets skriv av 26.03.2001 oversender Norges Eksportråd herved en redegjørelse for virksomheten ved kontoret i Johannesburg med henblikk på de avisartikler som Dagens Næringsliv har trykket i uke 13. I denne redegjørelsen er det også gjort rede for tiltak som nå iverksettes av Norges Eksportråd.

Det ble holdt ekstraordinært Styremøte om denne saken 03.04.2001. Redegjørelsen til departementet inneholder administrasjonens redegjørelse til Styret, og Styrets konklusjoner. Det er personer i administrasjonen som ikke er implisert i denne saken, som har hatt ansvar for saken overfor Styret. I tillegg har Eksportrådets revisor og en uavhengig revisor arbeidet med saken. Vi har også søkt bistand hos vår advokat.

Styret viser til punkt 7 i vedlagte redegjørelse. Styrets konklusjoner som er enstemmige.

Redegjørelsen vil bli offentliggjort etter at departementet har mottatt den. Den sendes også UD og NHO

til orientering.

Med vennlig hilsen
Norges Eksportråd

Kaci Kullmann Five
Styrets leder

Vedlegg

Redegjørelse fra Norges Eksportråd til Nærings- og handelsdepartementet vedrørende virksomheten i Sør-Afrika av 3. april 2001

1. Det formelle grunnlag

Norges Eksportråds virksomhet i utlandet er knyttet til utenriktjenesten. Det betyr at Eksportrådets kontorer i utlandet både er Eksportrådets representasjon og samtidig utgjør ambassadens/generalkonsulatets handelsavdeling. Norges Eksportråds utsendte ledere beskikkes av UD som andre utsendinger og er anmeldt med diplomatisk status overfor utenlandsk myndighet. Vedrørende lokalansatte medarbeidere ved Eksportrådets kontorer i utlandet vises det til retningslinjer utarbeidet i Samordningsutvalget.

Nærings- og handelsdepartementet fører tilsyn med Eksportrådet gjennom vedtektene som besluttes i statsråd, oppnevning av styret som skjer i statsråd, det årlige tilsagnsbrev, en budsjettkorrespondanse, en korrespondanse om årlige operative mål, fastleggelse av Mål- og Resultatstyringssystem bl.a. iht. Statens Økonomireglement, to årlige Rapporter om Eksportrådets aktiviteter, resultater av virksomheten og økonomi. Kopi av rapportene sendes Riksrevisjonen. Videre holdes det to formelle kontaktmøter i året, og det er ut over det løpende daglig kontakt mellom departementet og Eksportrådets ledelse.

For virksomheten i utlandet er det utenriksloven, utenriksinstruksen og Utenriksdepartementets Særavtale som gjelder for Eksportrådets utsendte personale. I noen tilfelle har Eksportrådet på egenhånd tatt reservasjon mot at Særavtalens bestemmelser skal gjelde fullt ut. I tillegg til UD's bestemmelser har Ek

sporrådet egne bestemmelser for økonomi, drift og personaladministrasjon og egne etiske retningslinjer for medarbeiderne. Disse bestemmelsene er tilpasset Eksportrådets arbeidssituasjon og er ikke i konflikt med UD's bestemmelser. For øvrig tas spørsmål vedrørende Eksportrådets forhold til UD og NHD opp i Samordningsutvalget som er opprettet for å koordinere saker av felles interesse. På vedkommende utenriksstasjon har ambassadøren/generalkonsulen en tilsvarende koordinerende funksjon.

2. Personalforhold

I pressen er det tatt opp forhold i tilknytning til følgende personer: Jarle Forbord, Martina McKenzie, Glynis Damons, Levinia Ndlovu og Carl A. Siger.

Jarle Forbord

Forbord ble ansatt i Norges Eksportråd i 1988. Han har bl.a. vært leder for Eksportrådets kontorer i Moskva, Sarajevo og Harare før han ble eksportutsending og leder for kontoret i Johannesburg fra 22. januar 1999 til 1. september 2001 med mulighet til forlengelse dersom begge parter er enige om det. Kontoret i Harare ble i 1998 besluttet slått sammen med virksomheten i Johannesburg og skulle ledes videre fra Johannesburg. Forbord la ned kontoret i Harare, pendlet en tid mellom Harare og Johannesburg og flyttet 1. juli 1999 til Johannesburg med sin familie. I etterkant av flyttingen tok Eksportrådets administrasjon opp en del forhold i tilknytning til Forbords flyttekostnader samt forhold knyttet til hans nye bolig i Johannesburg. Allerede høsten 1999 ble det fremsatt klager fra de ansatte ved Johannesburg kontoret på Forbords lederstil. Forbord fikk beskjed om han som leder av kontoret måtte bringe forholdene i orden. Det ble holdt en rekke møter gjennom 1. halvår 2000 der også Eksportrådets ledelse og ambassaden i Pretoria deltok. I tillegg hadde Forbord en del uoppgjorte økonomiske saker med Eksportrådet. Forbord ble hjemkalt til samtaler i Oslo 23. juni 2000 der Eksportrådets og Forbords advokater også deltok. Hensikten med møtet var å få klargjort om det var grunnlag for hjemkallelse av Forbord.

På møtet 23. juni ble det fra Forbords side lagt frem opplysninger om alvorlige uregelmessigheter i tilknytning til lokalansatt medarbeider Martina McKenzie. Eksportrådet fant det vanskelig å hjemkalle

Forbord og si opp McKenzie på samme tid av hensyn til det arbeid kontoret utførte for norsk næringsliv. Forbord fikk da beskjed om å rydde opp i egne økonomiske saker og komme med en skisse til løsning av Martina McKenzies arbeidsforhold.

Forbord fikk skriftlig beskjed 29. januar 2001 om han ikke ville få sin kontrakt forlenget ut over 1. september 2001. Stillingen ble lyst ledig internt i januar 2001. Forbord søkte stillingen 25. januar 2001, på lik linje med andre søkere. Forbord fikk skriftlig melding 28. februar 2001 om at stillingen er besatt av en annen søker og svarte 2. mars 2001 at han har innvendinger mot det og ønsker å forfølge saken gjennom sin fagforening, PRIFO. Dette er nå en personalsak som administrasjonen vil arbeide videre med på ordinært vis.

Martina McKenzie

Fr. McKenzie ble ansatt som sekretær ved Johannesburg kontoret i 1993 med bl.a. ansvar for regnskap. Som senior medarbeider fikk hun utvidet administrativt ansvar for kontoret da tidligere leder Bjørn Eriksen reiste hjem i desember 1998 frem til Forbord tiltrådte stillingen som leder av Johannesburg kontoret 1. juni 1999. Forbord var ikke fornøyd med McKenzies arbeid og påpekte at regnskapsførselen var uoversiktlig og mangelfull. Revisor bekrefter ved gjennomgang av saken i mars 2001 at det var en del unøyaktigheter i regnskapsførselen ved kontoret i 1999. McKenzie på sin side var ikke fornøyd med Forbords ledelse av kontoret og klaget til Hovedkontoret sammen med andre medarbeidere ved kontoret.

Forbord avdekket sommeren 2000 at fr. McKenzie var medeier i konkurrerende konsultentselskap og at hun over lang tid hadde benyttet Eksportrådets infrastruktur (dataanlegg) og kundeinformasjon i denne forbindelse. Dette er i strid med Eksportrådets etiske regler og fr. McKenzies ansettelsesavtale og skulle ha vært forelagt adm. direktør for eventuell godkjenning. Slik godkjenning gis i realiteten ikke.

Ifølge firmaregisteret i Johannesburg stiftet Martina McKenzie 03.04.1995 firmaet Norsaco med det formål å drive "marketing services, imports, distribution of product". Hun var ene-eier på stiftelsestidspunktet frem til 02.08.1995 da Carl A. Siger trådte inn som medeier 50 prosent. McKenzie fortsatte som medeier 50 pst.. Det foreligger en avtale om eier- og utbytteforhold mellom Carl A. Siger og Martina McKenzie av mars 1995, men denne datoen er ikke verifisert.

McKenzie har 12. januar 1999 på egen hånd formidlet oppdrag fra Eksportrådet til firma Norsaco (tiden etter at Eriksen hadde forlatt kontoret og før Forbord var tilsatt.) Forbord oppdaget 19.10.1999 at det samme var i ferd med å skje og godkjente Norsaco som underleverandør. (Han var ikke kjent med eierforholdene i Norsaco på det tidspunktet). Det har også på et senere tidspunkt vist seg at Norsaco har tilbudt en av Eksportrådets kunder i Johannesburg tjenester på bakgrunn av interne informasjonen fra Eksportrådet og uten at det ble formidlet noe formelt oppdrag fra Eksportrådet til Norsaco.

Umiddelbart etter at det ble oppdaget at McKenzie sto som eier av Norsaco, ble hun bedt om å avvikle forholdet til selskapet. I et møte 10. 07.00 der også en representant for ambassaden i Pretoria deltok, samt hennes advokat, ble hun også bedt om å avkrefte andre uregelmessigheter vedrørende alder, utdanning og et uautorisert lån. Dette etterkom hun ikke. Deretter ble hun 11. 09.1999 sagt opp på følgende grunnlag:

- Ødeleggende innvirkning på miljøet ved Eksportrådets kontor i Johannesburg

Hun innrømmer i møte 20.01.2000 at hun har forsøkt å føre Jarle Forbord og Michael King bak lyset og ba om unnskyldning for det. Hun valgte likevel i svært liten grad å imøtekomme et hvert innspill i retning av samarbeide med de andre ved kontoret. Hun har gått svært langt i å nekte å etterkomme ordre fra kontorets leder.

- Eierforhold til konkurrerende konsultentselskap Norsaco

McKenzie har ikke meddelt Eksportrådet at hun stiftet dette selskapet og var medeier i det. Hun har på egenhånd formidlet oppdrag fra Eksportrådet til Norsaco. Hun har ikke etterkommet Eksportrådets anmodning om å avvikle dette forholdet.

- Manglende dokumentasjon vedr. MBA og annen utdanning

Eksportrådet vedlegger ofte CV i tilbud til kunder for å vise kompetansenivå. Uriktige påstander vil også gi feilaktige inntrykk innad i organisasjonen. McKenzie påførte sin CV i 2000 at hun hadde avlagt en MBA eksamen. Hun har etter vår anmodning ikke kunnet dokumentere det. De skolene hun oppgir, kjenner ikke til

henne.

(I ettertid er det også konstatert at Eksportrådet i 1994 finansierte kurs for henne ved Damelin Management School. Det er bekreftet at diplommet fra denne skolen er forfalsket.)

- Manglende førerkort

I utgangspunktet er dette lite relevant for McKenzies arbeidssituasjon, men fordi hun hadde anledning til å kjøre Eksportrådets tjenestebil med diplomatskilt var det nødvendig å verifisere forholdet. Gyldig førerkort er aldri fremlagt. Hun har forklart at hun har mistet det som følge av en ulykke og skade på øynene og ved en annen anledning at det hadde gått ut på dato. Etter flere anmodninger presenterte hun en "learner's drivers liscence" datert 25.11.1999 som krever at en person med gyldig førerkort må sitte ved siden av henne.

- Manglende fødselsattest

I CV fra 1993 oppgis 07.03.1969. I CV fra 2000 oppgis 07.03.1967. I ID-papirer og ovennevnte midlertidige førerkort oppgis 07.03.1957.

- Uautorisert lån fra Eksportrådets kasse

I juni 2000 tar Forbord opp med McKenzie et bilag som viser at hun tok opp et lån i desember 1999 på ZAR 2 200 tilsv. NOK 2 838 uten å avklare det med ham.

Administrasjonen mener at det er klare saklige grunner for oppsigelse av Martina McKenzie og at denne saken har vært håndtert på en tilfredsstillende måte.

I forbindelse med avskjedigelsen ble det gjort forsøk på å komme til et forlik uten at dette førte frem.

Saken har vært brakt inn for Forlikrådet i Johannesburg som avviste saken på formelt grunnlag 16.03.2001. McKenzie har rett til å bringe saken inn for arbeidsretten innen 90 dager fra 16.03.2001. Eksportrådet vil tilby å dekke hennes saksomkostninger.

På grunnlag av Forlikrådets egen beslutning må det kunne legges til grunn at Forlikrådet selv tok opp spørsmålet om Eksportrådet har diplomatisk immunitet og konkluderte etter egne undersøkelser av saken at Eksportrådet har det som del av ambassaden i Pretoria. Eksportrådet har ikke påberopt seg diplomatisk immunitet, ei heller fraskrevet seg det. Dette er en sak som kun Utenriksdepartementet kan ta stilling til og som ambassaden i Pretoria må fremføre etter instruks fra UD. Nyere rettspraksis taler for at man også kan stille i retten og forsvare sin sak selv om det er konstatert diplomatisk immunitet, dvs. at man kan velge å se bort fra dette forholdet. Det må i tilfelle også skje i samråd med UD. UD har vært holdt orientert om denne saken.

Administrasjonen kan ikke se at det er hold i pressens påstander om at Martina McKenzie er ført bak lyset, at hun skulle være utsatt for et maktspill eller at hun skulle være pålagt arbeidsoppgaver i retning av å granske andre ansatte i Eksportrådet. I forbindelse med det siste poenget er det viktig å påpeke at hun hadde regnskapsføring som en av sine oppgaver for Eksportrådet i Johannesburg.

Glynis Damons

Fr. Damons var ansatt som sekretær kun et par måneder våren 1999. Hun sa opp sin stilling 14.04.1999. I oppsigelsen legger hun vekt på lang og vanskelig transport. Samtidig retter hun en anklage mot Eksportrådets lokalansatte markedsmedarbeider Michael King om rasisme. Michael King innrømmer at han har irettesatt fr. Damons fordi han ikke var tilfreds med hennes faglige arbeid. Fr. Damons ansettelsestid er sammenfallende med den tid Eksportrådet var uten norsk leder av Johannesburg-kontoret. Det var Martina McKenzie som ansatte henne og mottok hennes oppsigelsesbrev som ikke ble videresendt til Hovedkontoret før i mars 2000.

Eksportrådet har mottatt uttalelser fra lokalansatte farvede medarbeidere som nå arbeider ved konto

ret, og som gir Michael Kind gode skussmål. Videre har administrasjonen forelagt denne saken for ambassadør Per Ø. Grimstad som uttaler at etter hans vurdering er ikke Michael King noen rasist. Spørsmål om rasisme ved Johannesburg er behandlet under punktet om etiske forhold.

Levinia Ndlovu

Fr. Ndlovu arbeidet ca. 8 timer per uke som vaskehjelp i 1997-98. Det var vanlig på den tiden at tilfeldig vaskehjelp tilbød sine tjenester til bedrifter og privatpersoner på timebasis. Etter en tid, ønsket ikke

Eksportrådet lenger å kjøpe vasketjenester av henne. Arbeidsforholdet ble avsluttet, og hun fikk lønn for utført arbeid. Forlikrådet innkalte til høring i denne saken, men avlyste møtet idet det ble kjent at hun hadde fått sluttoppgjør.

Eksportrådet har siden 1996 retningslinjer for at samtlige lokale medarbeidere ved kontorene i utlandet som utfører arbeid for Eksportrådet mot betaling, skal ha skriftlig arbeidskontrakt. Dette vil bli gjennomgått og innskjerpet.

Carl A. Siger

Siger var ansatt i Eksportrådet i tiden 1973 til 1995. Han ble utnevnt til eksportutsending og leder av Johannesburg-kontoret fra gjenopprettelsen av kontoret i 1993 da handelsboikotten var opphevet. Siger fikk ikke sin kontrakt forlenget i 1995 fordi ledelsen vurderte resultatene som svake og fordi det var dårlig fremdrift ved kontoret. Siger avviklet sitt arbeidsforhold til Eksportrådet sommeren 1995 med sluttvederlag som ble utbetalt i form av 11 månedlige bidrag frem til august 1996. Dette skjedde samtidig med en omfattende nedbemanning og omorganisering av Eksportrådet fra 1995. Ved fratredelse undertegnet Siger en erklæring om at han ikke skulle starte virksomhet i konkurranse med Eksportrådet så lenge han mottok godtgjørelse fra Eksportrådet.

Etter administrasjonen oppfatning har ikke Siger holdt seg til inngått avtale. Administrasjonen vil vurdere om det skal treffes tiltak mot Carl A. Siger på bakgrunn av de opplysningene som er fremkommet.

3. Etske forhold

Det er særlig i fr. Damons oppsigelsesbrev, men også fra fr. McKenzie hevdet at det har forekommet rasisme ved Eksportrådets Johannesburg-kontor. I tillegg er det reist kritikk mot Forbords behandling av sine private tjenere.

Eksportrådet har i nærmere 10 år hatt skrevne etiske regler for de ansatte. Disse ble revidert sist i 1995/96. Reglene blir overlevert ved ansettelse og er tilgjengelige for samtlige ansatte på Eksportrådets dataanlegg. Forbord delte disse ut til de ansatte ved tiltredelse 10.07.1999 og understreket at administrerende direktør var meget opptatt av at de etiske retningslinjene ble fulgt.

Eksportrådet tar avstand fra en hver form for rasisme og tar det meget alvorlig dersom det skulle forekomme mistanke om dette i organisasjonen. Administrasjonen viser til at Forbord tok denne saken opp på kontoret i 1999, men tar samtidig selvkritikk på at dette forholdet ikke ble spesifikt gjennomgått da fr. Damons oppsigelsesbrev ble kjent ved Hovedkontoret i mars 2000.

Eksportrådets etiske retningslinjer vil nå bli gjennomgått på nytt og oppdatert med de anbefalinger som særlig NHO har utarbeidet.

4. Forvaltning av offentlige midler

I avisen er det tatt opp en rekke forhold i tilknytning til Eksportrådets forvaltning av offentlige midler.

Forbords flyttekostnader

Det har vært en omfattende dialog med Forbord om kostnader vedr. overføring fra Harare til Johannesburg. Eksportrådet har vært kjent med de forholdene som er tatt opp i avisen og behandlet dem på normalt vis. Omtalte reiseforskudd er avregnet ved reiseoppgjør og er således gjort opp. Utgifter til frakt av privat hest NOK 6 200 er ikke godkjent av Eksportrådet. Beløpet er krevd tilbakebetalt, men er ennå ikke innbetalt. Forholdet vil bli fulgt opp.

Ny husleiekontrakt i juni 1999 og oppussing av bolig

Eksportrådets Hovedkontor ba om å bli forelagt utkast til husleiekontrakt etter vanlig prosedyre. Det ble ikke etterkommet. Da husleiekontrakt signert 11.06.1999 ble sendt Hovedkontoret ut på høsten samme år, påpekte Hovedkontoret at den måtte reforhandles fra 4 til 2 år i samsvar med Forbords kontraktstid. Det ble gjort uten merkostnad for Eksportrådet. Husleien var høyere enn det Hovedkontoret hadde forventet, men ble godkjent fordi kontrakten allerede var undertegnet og fordi boligen lå i et område som anses som sikkert i forhold til den kriminalitet og vold som hersker i Johannesburg. Boligen er ellers størrelsesmessig innenfor

Eksportrådets ramme. Ifølge retningslinjene kan en familie av Forbords størrelse (5 personer) ha et areal på 170 m².

Forbord har på egenhånd fått bygget et tak over terrasser for NOK 11 000 og installert satellitt TV mottak. Lagring av møbler er oppgitt som grunn til overbygget. Beløp for overbygget er ikke godkjent. Beløpet er krevd tilbakebetalt, men er ennå ikke innbetalt. Forholdet vil bli fulgt opp. Satellitt mottak er godkjent fordi Forborg har behov for tilgang på internasjonale nyheter.

Skolepenger

Forbord har fått godkjent gjeldende rammer for skolepenger som pr tiden er NOK 75 000 pr. barn. Skolepenger utover det betaler han selv. Ved en inkurie ble det utbetalt NOK 21 000 for mye i 1999. Dette beløpet ble fratrukket ved refusjon av skolepenger for skoleåret 2000 og er således gjort opp.

Administrasjonen anser denne saken som avklart.

Tjeneres arbeidsforhold og flytting av tjenerstab fra Harare til Johannesburg

De forhold som er nevnt i pressen, relaterer seg til Harare og ikke Johannesburg. Det er vanlig at tjenerstab har arbeidskontrakter, men ikke arbeidsinstruksjoner som omtalt i avisen. Eksportrådet har undersøkt om andre utsendinger har hatt lignende arbeidsinstruksjoner for sine tjenere med negativt resultat. Eksportrådet har ikke vært kjent med angjeldende arbeidsinstruksjoner.

Ved overføring fra Harare til Johannesburg ønsket Forbord å ta med sine tjenere fordi han var fornøyd med dem og fordi de ellers ville bli arbeidsledige. Han søkte om tillatelse til det og fikk avslag. Ambassaden i Pretoria ønsket ikke å bistå i denne saken og gjorde Forbord oppmerksom på gjeldende regler. Forbord rettet seg etter det. Det notatet som pressen refererer til, er ikke journalført ved ambassaden i Pretoria.

Eksportrådet deler oppfatningen om at innholdet i ovennevnte arbeidsinstruksjoner er uheldig utformet og tar spesielt avstand fra tituleringer som kan gi inntrykk av klasseskille og rasisme.

Eksportrådet vil presisere at etiske retningslinjer skal overholdes i alle anliggender for Eksportrådets ansatte, også mht ansatte i privat tjeneste ved tjenestegjøring i utlandet. Dette vil bli understreket i de reviderte etiske reglene.

Økonomiske forhold vedr. tidligere eksportutsending Bjørn Eriksen

I pressen er det fremført kritikk om at private innkjøp er bokført i Eksportrådets regnskaper. Dette har utspring i et anonymt notat på 18 punkter. Forholdene som er listet opp i notatet er fra perioden 14. september 1995 til 31. desember 1996. Eksportrådets revisor og en uavhengig revisor har gått gjennom alle regnskapsbilag relatert til dette. Det er stilt spørsmål ved enkelte av bilagene og administrasjonen har redegjort for gjeldende retningslinjer og praksis. Ved tre tilfeller har administrasjonen i ettertid ikke godkjent bilag. Det gjelder en mindre post vedrørende innkjøp til tjenestebolig, et mindre beløp i tilknytning til en møtgodtgjørelse og en godtgjørelse for hjemreise etter gammel sats. Til sammen utgjør dette NOK 10 300 som Bjørn Eriksen har tilbakebetalt.

5. Retningslinjer og kontroll med bruk av offentlige midler

Det er hevdet i pressen at Eksportrådet har sviktende kontrollrutiner og at økonomiavdelingen har lidd under budsjettkutt og innsparinger. Eksportrådet vil understreke at de forhold som har vært tatt opp i pressen i det alt vesentlige har vært avdekket gjennom regulære kontrollrutiner ved Hovedkontoret høsten 1999 og våren 2000. Økonomiavdelingen har hatt en del vikarer som skyldes svangerskapspermisjoner, men har ellers ikke vært berørt av personellmessige kutt.

Eksportrådets revisor har gått gjennom samtlige bokførte bilag fra Johannesburg i hele 1999 og 2000. Det dreier seg om 1 250 bilag. Av disse er det satt spørsmålstegn ved 13 bilag i 1999 og 1 bilag i 2000. Disse bilagene og samtlige bilag i tilknytning til de sakene som er omtalt i pressen er også gått gjennom av en uavhengig revisor. Dette gjelder saker som administrasjonen kan ta stilling til innenfor gjeldende retningslinjer for driften av utekontorer.

Administrasjonen vil på nytt gjennomgå administrative rutiner og fremme forslag om eventuelle endringer.

6. Faglige resultater

Det er reist spørsmål om de faglige resultatene av Eksportrådets matchmaking program. Eksportrådet inngikk i 1997 en avtale med NORAD om etablering av samarbeid mellom norsk og sørafrikansk næringsliv. Programmet ble eksternt evaluert i 1999/2000 og det ble anbefalt at programmet fortsetter. Det er til nå inngått 12 kontrakter. For tiden arbeides det med 8- 10 nye prosjekter, og det kan regnes med at 5 av disse vil føre til etablering. Det kommer stadig nye prosjekter som vurderes seriøst. Det er utarbeidet en statusrapport til NORAD av 27. 03.2001 som NORADs ledelse godkjente 28.03.2001. I vedlegg til denne rapporten er det gjort rede for status for hvert enkelt prosjekt.

Eksportrådet mener at det er lagt frem tilstrekkelig informasjon om at dette programmet har vært vellykket.

7. Styrets konklusjoner

Styret har hatt en svært detaljert gjennomgang av sakens fakta slik de er presentert Bergav administrasjonen.

For å sikre uholdethet i vurderingen vil styret igangsette en uavhengig gjennomgang av det foreliggende materialet og virksomheten i Sør-Afrika.

Basert på den meget grundige redegjørelse styret i dag har fått fra administrasjonen ved Arild Blixrud, trekker styret følgende konklusjoner:

Den presseomtale som Eksportrådet har vært

gjenstand for i Dagens Næringsliv har vært meget uheldig for Eksportrådets omdømme.

Den har også vært en stor belastning for de ansatte, de personer som har vært omtalt, samt deres familier. Den grundige gjennomgangen som administrasjonen med bistand av Eksportrådets revisor og en uavhengig revisor har foretatt av de forhold pressen har omtalt, viser at det er svært lite grunnlag for de påstander som er fremført.

Martina McKenzie er sagt opp på klare saklige grunner. Eksportrådet vil bidra til at hun får reist sin sak for arbeidsretten i Sør-Afrika, dersom hun vil dette. Hun vil i tilfelle få dekket sine saksomkostninger av Eksportrådet.

Administrasjonen kan ikke se at det er hold i pressens påstander om at Martina McKenzie er ført bak lyset, at hun skulle være utsatt for et maktspill eller at hun skulle være pålagt arbeidsoppgaver i retning av å granske andre ansatte i Eksportrådet.

Styret har tatt til etterretning at Jarle Forbords kontrakt går ut 1. september 2001 og at det er gjort klart at denne kontrakten ikke vil bli forlenget.

Styret har fått dokumentert at organisasjonen tar klart avstand fra rasisme. Styret ber administrasjonen igangsette en revisjon av de etiske reglene.

Styret er blitt orientert om at tre bilag i tilknytning til tidligere eksportutsending Bjørn Eriksen i Sør-Afrika er i ettertid ikke godkjent. Dette er ikke av en slik karakter at styret finner hold i pressens påstander om misbruk av offentlige midler.

Gjennomgang av samtlige regnskapsbilag fra 1999 og 2000 for Sør-Afrikakontoret viser ingen krittikkverdige forhold av betydning. Styret konstaterer at reglene for økonomi og administrasjon er skjerpet siden 1997. Styret vil likevel be om en gjennomgang av gjeldende regler.

Styret tar til etterretning at den faglige utviklingen av Matchmaking-programmet i Sør-Afrika som Eksportrådet utfører på vegne av NORAD, er dokumentert å være tilfredsstillende.

Etter dagens gjennomgang av saken kan ikke styret se at ledelsen har opptrådt krittikkverdig når det gjelder virksomheten i Sør-Afrika. Denne saken vil derfor ikke ha personmessige konsekvenser.

Styrets vedtak var enstemmig.

03.04.2001

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 20. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Vil helseministeren sørge for at Nycomed Pharma umiddelbart får et møte med SLV og/eller SHD for å drøfte den 3 år gamle søknaden om refusjon for benskjørhetsmiddelet Calcigran Forte?»

Begrunnelse:

Stadig får vi eksempler på at SLV ser bort fra at svarfristen på søknad om refusjon er 90 dager. Dette betyr at norske pasienter må vente mye lengre enn andre på å få råd til å benytte nye, mer effektive legemidler. Nycomed Pharma leverte for 3 år siden søknad om refusjon for benskjørhetsmiddelet Calcigran Forte, men har ennå ikke fått svar. Det er full enighet om terapianbefalingen for benskjørhet. Det anbefales at alle med benskjørhet gis et basistilskudd av en kombinasjon av D-vitamin og kalsiumtilskudd. Calcigran Forte er et slikt kombinasjonspreparat som skal brukes som basisbehandling av benskjørhet.

Firmaet har vedlagt søknaden en rapport som viser de helseøkonomiske effektene ved bruk av preparatet. Det vises også til god dokumentert effekt i forhold til at nye brudd hos benskjørhetspasienter kan reduseres med minst 25 pst. ved bruk av Calcigran Forte.

Når Calcigran Forte brukes sammen med de refusjonsberettigede legemidlene Fosamax, Didronate og Evista mener Nycomed Pharma at det er naturlig at også Calcigran Forte refunderes for å oppnå en optimal behandling. Dette kan virke rimelig når østrogenpreparatet Evista allerede refunderes selv om heller ikke det hører med blant de svært dyre legemidlene mot benskjørhet.

Svar:

Representanten Høegh tar opp spørsmålet om refusjon for legemiddelet Calcigran Forte. Det vises til at søknadsbehandlingen så langt har tatt 3 år og bes om at ministeren sørger for at produsenten Nycomed Pharma umiddelbart får et møte med Legemiddelverket eller Sosial- og helsedepartementet.

Søknaden ble opprinnelig sendt Rikstrygdeverket. Beklageligvis brukte Rikstrygdeverket lang tid på denne saken, slik at den ikke var avsluttet da ansvaret for å behandle søknader om opptak av lege midler i refusjonsordningen ble overført til Statens legemiddelverk 1. oktober 2000.

Statens legemiddelkontroll oversendte sin innstilling til departementet 19. desember 2000. Departementet er i disse dager i ferd med å sluttbehandle saken. Produsenten kan vente et svar senest ved fremleggelse av revidert nasjonalbudsjett i år. På denne bakgrunn ser jeg ikke behov for et møte med parten nå.

Spørsmål nr. 322

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Lars Gunnar Lie

Besvart 23. april 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Er det mogleg å utvide fritaket for passasjeravgift som i dag gjeld for flyruter i Nord-Noreg til å gjelde heile regionalnettet utan å komme i strid med EØS-avtala?»

Grunngjeving:

Frå 1. april gjeld passasjeravgifta for alle flyruter i Sør-Noreg, og flyruter frå Sør-Noreg. Flyruter til og innan Nord-Noreg er framleis fritatt frå avgifta, med unntak av ruter til/frå Sør-Noreg til Bodø og Tromsø,

samt ruter mellom Bodø og Tromsø. Avgifta har ført til en kraftig prisauke på nokre strekningar, og slår prosentvis mest ut for billege billettar. Avgifta kan føre til at ei rekke ruter i Sør-Noreg som til no har vorte drive utan statstilskott, må leggest ut på anbud, jf. St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak, kap. 3.19. Dersom det vert naudsynt å leggje rutene ut på anbud, kan det fort koste like mykje som avgifta gjev i inntekt.

Svar:

Det er riktig at flypassasjeravgifta frå 1. april 2001 gjeld for alle flyruter i og frå Sør-Noreg. Flygingar til og frå lufthamn i Nordland, Troms og Finnmark er fritatt for avgifta. Fritaket gjeld ikkje flygingar til og frå lufthamn i Tromsø og Bodø. Endringa i flypassasjeravgifta må sjåast i samanheng med meirverdiavgiftsreforma. Frå 1. juli 2001 blir det innført nullsats på luftfart. Endringa i meirverdiavgiftsregelverket inneber at flyselskapa kan trekkje frå inngåande meirverdiavgift på til dømes drivstoff til bruk på innanlandsruter. Sjølv om det har skjedd ei auke i passasjeravgifta, har Regjeringa difor lagt til grunn at omlegginga totalt sett ikkje skal auke avgiftene.

EFTAs overvakingsorgan (ESA) ga i brev 30. mars 2001 melding om at fritaket for passasjeravgifta for dei tre nordlegaste fylka blir rekna for å vere i strid med regelverket for statsstøtte. ESA viser til at ein etter dette regelverket kan gi statsstøtte av sosial karakter. Det er likevel berre forbrukarar som kan motta støtte, ikkje verksemdar. Av di fritaket for passasjeravgifta gjeld både for forbrukarar og verksemdar, legg ESA til grunn at fritaka ikkje er i samsvar med regelverket for statsstøtte. Vidare påpeikar ESA i brevet at fritaket ikkje berre gjeld for personar som er busett i dei områda som er omfatta av fritaka, og at dette fører til at fritaka ikkje er i samsvar med reglane for statsstøtte.

Brevet frå ESA vart nettopp motteken, og vi har sett i gang ei nærare vurdering av dette. Ei ytterlegare utviding av dette fritaket framstår derfor som vanskeleg. Eg vil koma tilbake til Stortinget med ei orientering så snart som mogleg.

Eg gjør elles oppmerksom på at ei liknande problemstilling er tatt opp i spørsmål nr. 323 til skriftleg svar frå Ivar Østberg.

Spørsmål nr. 323

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Ivar Østberg

Besvart 23. april 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Etter 1. april er passasjeravgift på 128 kroner innført på flygninger mellom Tromsø/Bodø og Sør-Norge samt på flygninger mellom Bodø og Tromsø.

Er det innenfor EØS-regelverket mulig å endre omfanget av passasjeravgiften og unnta alle flygninger innen og til eller fra Nord-Norge og hvor mye vil staten tape i inntekter fra passasjeravgiften dersom flygninger på de nevnte strekninger fritas for avgiften?»

Begrunnelse:

Fra 1. april er flere nye strekninger blitt en del av passasjeravgiften på 128 kroner. Dette gjelder flygninger på alle de strekningene i Sør-Norge som tidligere var fritatt, og flygninger fra/til Sør-Norge til/fra Tromsø/Bodø, samt flygninger mellom Tromsø og Bodø. Samtidig er avgiften på flygninger til utlandet satt ned, i tråd med krav fra ESA. Avgiften har ført til betydelig kostnadsøkning for reisende på de kommersielt drevne strekningene som har blitt ilagt avgift. Dette har ført til at flyprisene til og fra Nord-Norge, som fra før var høye, har steget ytterligere i pris. Ved behandlingen av Nasjonal transportplan gav en hel komite uttrykk for at billettprisene for folk som benytter fly internt i fylkene Nordland, Troms og Finnmark kan være høye. I den forbindelse gav flertallet uttrykk for at en ved neste rullering av anbudsutlysninger bør se på maksimalprisnivået og ruteopplegget med sikte på å harmonisere prisnivået mot regionale stamrutestrekninger. Den siste avgiftsøkningen øker aktualiteten ved forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre knyttet til å utrede muligheten for å legge ut stamrutenettet i Nord-Norge og mellom Nord- og Sør-Norge til offentlig kjøp. Å legge ut disse strekningene på tilbud vil åpne for innføring av maksimalpriser og gir rom for å unngå at avgiftsøkningen slår ut i dyrere billetter for de reisende.

Svar:

Det er riktig at flypassasjeravgiften er endret med virkning fra 1. april i år. Endringen består i at det er innført lik sats på flyreiser innenlands og flygninger til utlandet. Videre er avgiftsplikten gjort generell på innenriksruter med unntak av flygninger til/fra/innen de tre nordligste fylker. Det er også riktig at det skal svares avgift ved flygninger mellom Bodø/Tromsø og Sør-Norge og på flygninger mellom Bodø og Tromsø. Endringen av passasjeravgiften må ses i sammenheng med merverdiavgiftsreformen som trer i kraft fra 1. juli 2001. Ved reformen innføres det nullsats for luftfart. Endringen i merverdiavgiftsregelverket innebærer at flyselskapene kan trekke fra inngående merverdiavgift på for eksempel drivstoff til bruk på innenlandsruter. Dermed er det lagt til grunn at omleggingen totalt sett ikke vil øke avgiftsbelastningen.

Bakgrunnen for endringen var at satsstrukturen for passasjeravgiften ikke var i samsvar med EØS-avtalen. Som det ble redegjort for i Revidert nasjonalbudsjett 2000, har EFTAs overvåkingsorgan (ESA) avgitt en grunnlagt uttalelse om at den tidligere utformingen av passasjeravgiften anses i strid med EØS-avtalen. Utgangspunktet etter EØS-avtalen er at det er fullt mulig å ha en passasjeravgift. Jeg viser til at flere andre land innen EØS-området også har en slik avgift. Dersom et land har en slik avgift, må imidlertid satsen

for avgiften være lik for innenlands- og utenlandsruter. I tillegg er utgangspunktet at avgiften skal gjelde generelt for innenlandsruter.

På bakgrunn av ESAs uttalelse foreslo Regjeringen å utvide passasjeravgiften til å omfatte alle flyplasser i Norge, men med fritak for de tre nordligste fylkene. Det syntes allerede da klart at ESA ikke ville akseptere unntak for Tromsø og Bodø. Fritaket skulle derfor ikke omfatte flyginger til og fra lufthavner i Tromsø og Bodø. Transittflyginger til og fra lufthavnene i disse to byene er imidlertid fritatt for avgift dersom flyreisen startes eller avsluttes ved lufthavn som omfattes av fritaket. Regjeringen anså forslaget for å være i overensstemmelse med EØS-avtalen, men gjorde oppmerksom på at fritakene kunne reise problemstillinger i forhold til EØS-avtalens regler om statsstøtte.

Jeg gjør oppmerksom på at ESA nå i brev 30. mars i år har meddelt at de anser fritaket for de tre nordligste fylker for å være strid med statsstøtteregulverket. ESA viser til at i henhold til dette regelverket kan det være forenlig med avtalen å gi statsstøtte av sosial karakter. Støtten kan imidlertid bare gis til forbrukere, ikke til bedrifter. Ettersom fritaket for passasjeravgiften gjelder både privatpersoner og bedrifter, legger ESA til grunn at fritakene er i strid med statsstøttereglene. Videre påpekes det i brevet at fritaket ikke bare gjelder for personer som er bosatt i de områdene som er omfattet av fritakene, og at også dette medfører at fritakene ikke er i samsvar med reglene for statsstøtte.

Brevet fra ESA er nettopp mottatt og vi har satt i gang en nærmere vurdering av dette. Brevet viser imidlertid at ESA mener at Regjeringen har gått for

langt i utformingen av fritaket for Nord-Norge. En ytterligere utvidelse av dette fritaket kan jeg derfor ikke stille i utsikt. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en orientering om saken så snart som mulig.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at et lignende spørsmål er tatt opp i spørsmål nr. 322 til skriftlig besvarelse fra Lars Gunnar Lie.

Spørsmål nr. 324

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 17. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I Budsjett-innst. S. nr. 9 (2000-2001) uttaler et klart flertall i energi- og miljøkomiteen at de ønsker en økt satsning på tekniske og industrielle kulturminner. Likevel er det kun Tyssedal som har fått økte midler, mens andre prioriterte teknisk-industrielle kulturminner, deriblant Fetsund lenser i Akershus har fått kutt.

Mener statsråden at dette er i samsvar med Stortingets intensjoner, og hva vil statsråden eventuelt gjøre for å etterkomme Stortingets klare ønske?»

Begrunnelse:

I Budsjett-innst. S. nr. 9 (2000-2001) står det:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at posten til tekniske og industrielle kulturminner etter Regjeringens opplegg ikke har fått økt rammen fra 2000 til 2001. Dette flertallet ønsker derfor at 3 mill. kr. av midlene som post 72 er styrket med gjennom budsjettforliket brukes på tekniske og industrielle kulturminner, herunder Tyssedal."

Det har blitt opplyst at Tyssedal har fått de økte midler som Stortinget ønsket, men samtidig har det kommet informasjon om at de økte midlene har blitt tatt fra de andre prioriterte teknisk-industrielle kulturminnene, herunder Fetsund lenser. Dette synes ikke å være i samsvar med en tilnærmet enstemmig komite, som ønsket en generell styrking av disse kulturminnene.

Svar:

Spørsmålet er om disponeringen av tilskuddsmidler til tekniske og industrielle kulturminner over statsbudsjettet kap. 1429 post 72 er i samsvar med Stortingets intensjoner om å styrke innsatsen på dette feltet, og hva som eventuelt kan gjøres for å etterkomme dette ønsket.

Jeg vil først understreke at teknisk og industrielle kulturminner over flere år har vært et høyt prioritert innsatsområde for departementet. Tilskuddsposten til dette feltet har derfor vært blant de største på riksantikvarens budsjett. Dette var også tilfelle i budsjettfremlegget for 2001. Det er derfor ingen motsetning mellom Stortingets ønsker på dette området og Regjeringens politikk.

Når det gjelder den konkrete fordelingen av årets midler har jeg følgende kommentarer.

Tyssedal er gitt særlig prioritet. Anlegget er ute av bruk, forholdsvis nylig fredet og var i en situasjon hvor det bygningsmessige forfallet var i rask akselerasjon. For å hindre en utvikling hvor det ville bli urealistisk å ta igjen forsømt vedlikehold, er det gitt tilsagn som gjør det mulig å få kontroll over de faktorene som i størst grad påvirker forfallet. Jeg oppfatter dette å være i tråd med Stortingets ønsker.

De tilsagn som nå er gitt til de øvrige prioriterte anleggene er noe redusert i forhold til fjorårets tildeling. Dette henger sammen med at behovene for tilskuddsmidler innen kulturminnevernet, slik dette kommer til uttrykk gjennom søknader, tilstandsanalyser mv, er større enn de midler som er tilgjengelig over budsjettet. Det er derfor nødvendig med strenge prioriteringer for å sikre at midlene blir brukt på en måte som gir best mulig effekt i forhold til de samlede prioriteringene på hele kulturminnefeltet. Dette innebærer at det kan oppstå behov for å gjøre endringer i tildelingene til de ulike innsatsområdene fra det ene året til det andre. Jeg viser her til den fullmakten som ligger i budsjettet til å omdisponere mellom de ulike postene. Riksantikvaren har ved årets tildeling prioritert driftssiden og samtlige av de 8 prioriterte anleggene har fått økte tilskudd til drift. Reduksjonen har vært på de midler som går til tiltak. De omdisponeringer som er gjort i årets budsjett berører for øvrig også andre innsatsområder enn de tekniske og industrielle kulturminnene. Jeg har likevel full forståelse for det behovet tilskuddsmottakerne har for forutsigbarhet. Det er derfor et mål å redusere behovet endringer mest mulig. Samtidig bør eventuelle endringer varsles tidligst mulig. Dette er forhold som er tatt opp med Riksantikvaren. Miljøverndepartementet har også hatt møte med industrimuseenes fellestråd (som representerer de 8 prioriterte tekniske og industrielle kulturminnene) om saken.

Sammenfatningsvis viser jeg til at tilskuddspos

ten til tekniske og industrielle kulturminner fremdeles er blant de største på Riksantikvarens budsjett og at de tilskudd som er gitt til dette feltet samlet uansett er høyere en fjorårets tildeling. Jeg mener derfor årets tildeling er i samsvar med de Stortingets prioriteringer og ønsker.

Spørsmål nr. 325

Innlevert 4. april 2001 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke

Besvart 20. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Har sjømenn i turnus rett til farspermisjon med lønn på lik linje med andre?»

Begrunnelse:

Mange sjømenn arbeider i turnus, 4 uker i arbeid og 4 uker fri. Når de er på sjøen har de 84 timers arbeidsuke, og når de er hjemme har de helt fri fordi fritid ble opparbeidet på sjøen. De får utbetalt halvparten av lønna den måneden de er på sjøen og resten når de er hjemme, på grunn av den lange arbeidstiden på sjøen. Et konkret tilfelle: I oktober 1999 fikk en sjømann kun dekket halv lønn under farspermisjon. Han ønsket å ta 12 dagers farspermisjon, og fikk lønn for 12 dager. Hadde han vært på sjøen ville han ha tjent opp lønn for 24 dager (jf. 84 timers arbeidsuke), han tapte dermed 12 dager. Skulle han fått full lønnskompensasjon, måtte han fått lønn for 24 dager.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg ikke har kjennskap til den konkrete saken og at Barne- og familiedepartementet ikke treffer vedtak i enkeltsaker.

Når du snakker om farspermisjon, regner jeg med at du mener fedrekvoten. Det fremgår av folketrygdloven § 14-10 at 4 uker (20 stønadsdager) av den totale stønadperioden ved fødsel er forbeholdt faren. Forutsetningen er at begge foreldrene har opptjent rett til fødselspenger og at moren har arbeidet minst halv stilling i opptjeningstiden.

Fedrekvoten skal sammenlagt utgjøre fire uker, men faren er ikke forpliktet til å ta sin del av permisjonen som sammenhengende heltidspermisjon. Fedrekvoten kan for eksempel fordeles på flere perioder.

Hovedregelen er at fedrekvoten faller bort i den utstrekning faren ikke benytter den. I folketrygdloven § 14-10 femte til sjuende ledd, er det listet opp en del grunner som gjør at faren kan søke dispensasjon fra fedrekvoten. En unntaksgrunn er at faren har et uregelmessig arbeidsforhold og det kan godtgjøres at uttak av fedrekvoten vil skape betydelige problemer i forhold til arbeidet. Jeg har kjennskap til at det etter denne bestemmelsen er gitt dispensasjon for en far som arbeidet på båt i Nordsjøfart.

Dersom trygdens organer finner at vilkårene for unntak er oppfylt, blir de fire ukene overført til moren.

Når far avvikler fedrekvoten, vil arbeidsgiveren få refundert fødselspengene fra trygdekontoret. Fødselspenger fra trygden beregnes på samme måte som sykepenger. Utgangspunktet er at det er de siste fire ukene som legges til grunn. Dersom omregnet årsinntekt avviker mer enn 25 pst. fra den pensjonsgivende inntekt, legges den pensjonsgivende årsinntekt til grunn. Det ytes ikke fødselspenger fra trygden for den del av inntekten som overstiger seks ganger folketrygdens grunnbeløp.

Som det fremgår av denne korte redegjørelsen, skiller ikke regelverket for fedrekvoten mellom sjømenn og andre grupper arbeidstakere. Lovbestemmelsen er generell og viser til at 20 stønadsdager er forbeholdt far. Jeg ser at det kan være mer problematisk for fedre med uregelmessige arbeidsforhold å avvikle fedrekvoten enn det er for fedre med normalarbeidstid.

Etter min vurdering er det imidlertid ikke folketrygdlovens bestemmelser som er problemet, men den praktiske gjennomføringen. Arbeidsgiver og arbeidstaker må på grunnlag av den konkrete situasjonen søke å finne fram til en løsning. Hva som skal utbetales i lønn utover det som blir refundert av trygden, må også være en sak mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

Spørsmål nr. 326

Innlevert 5. april 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 18. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Dagens lovgivning når det gjelder bevisførsel for farskap kan synes foreldet. Reglene sier at en mor kan nekte å gi tillatelse til DNA-test uten at det får rettslige konsekvenser, mens en utpekt far ikke kan nekte å bli DNA testet. Det sies at dette er til barnets beste, noe som synes underlig i dagens åpne samfunn.

Mener statsråden reglene for å påvise farskap er i tråd med ny teknologi og moderne rettsoppfatning?»

Begrunnelse:

Testene som ble brukt til å påvise farskap var heller upålitelige før DNA-testene kom. Det var trolig svært stigmatiserende for et "uekte" barn å være med i en prosess der farskap stod i fokus.

I dagens samfunn har dette endret seg, og det kan synes unødvendig å idømme noen farskap. All erfaring tilsier dessuten at barn synes det er viktig å vite hvem som er biologiske foreldre.

Svar:

Innledningsvis vil jeg rette oppmerksomhet mot barneloven § 11 som gir hjemmel for at moren og den eller de som kan være far til barnet gir forklaring og kan pålegges blodprøve for DNA-analyse. Også barnet kan pålegges blodprøve.

Det følger videre av barneloven § 24 at retten kan beslutte å granske blodtypen hos moren, barnet og hver mann som er part i saken. Dersom disse ikke avgir blodprøve frivillig, kan retten fastsette tvangsbot som løper fram til blodprøven blir avgitt. Retten kan istedenfor tvangsbot, bestemme at vedkommende kan hentes av politiet og framstilles for lege for blodprøvetaking. Reglene om hvem som kan pålegges å avgi blodprøve og hvilke tvangsmidler som kan benyttes gjelder både for moren, barnet og de som er oppgitt som fedre.

Rettsmedisinsk institutt gikk i 1992 helt over til å benytte DNA-analyser av blodprøver i farskapsaker. Ot.prp. nr. 56 (1996-97) inneholdt flere forslag til endringer i barnelovens kapitler om farskap, som nettopp var begrunnet med den analysemetoden som nå benyttes i alle norske farskapsaker. Disse forslagene ble vedtatt, jf. Innst. O. nr. 100 (1996-97).

Jeg vil redegjøre kort for barnelovens regler om farskapsfastsettelse. Juridisk farskap til et barn fastsettes som oftest enten som følge av morens ekteskap eller fordi barnets far uten videre erkjenner farskap til barnet. Det offentlige har ansvar for å fastsette farskap til et barn når dette ikke følger av ekteskap eller erkjennelse. I slike tilfeller blir partene som oftest pålagt å ta blodprøver for å fremskaffe bevis for det biologiske farskapet. Blodprøvene sendes Rettsmedisinsk institutt, Universitet i Oslo for DNA-analyse. Privatpersoner som ønsker en utredning av farskap uten å involvere det offentlige kan rekvirere analyser fra Rettsmedisinsk Institutt, dersom alle parter er enige om det.

Når en mann blir utpekt som far kan han erkjenne farskapet. Hvis han ikke erkjenner farskapet skal saken sendes fylkestyngdekontoret. Partene vil da som oftest bli pålagt å ta blodprøver som sendes til DNA-analyse. Dersom en av partene, eller begge nekter blir saken oversendt til domstolene. Domstolen kan avsi kjennelse for tvangsavhentning til blodprøve. Det samme gjelder i de tilfellene der en mann ønsker å erkjenne farskapet, men barnets mor ikke godtar denne erkjennelsen. Har dette barnet en far, må den som påstår han er

far i dette tilfelle reise sak om endring av farskapet for domstolene. Loven inneholder tidsfrister for saksanlegg.

Der farskapet er fastsatt ved erkjennelse eller følger av ekteskap, kan hver av foreldrene reise endringssak for domstolen, dersom vedkommende legger frem nye opplysninger som tyder på at en annen kan være far til barnet. Slike saker må reises innen ett år etter at vedkommende ble kjent med opplysningene. Retten kan gjøre unntak fra ett-års fristen når særlige grunner taler for det. Retten tar så stilling til om det etter de fremlagte opplysninger skal pålegges blodprøver av alle tre.

Dersom farskapet tidligere er fastsatt ved dom, gjelder tvistemålslovens gjenopptakelsesregler. Det vil si at gjenopptakelse kan kreves når det foreligger et nytt bevis som åpenbart måtte ha medført en annen avgjørelse. Begjæringen må settes frem innen tre måneder etter at vedkommende har fått vite om det nye beviset.

Tradisjonelt sett har det i farskapssaker vært størst behov for å innhente blodprøver av mulige fedre. Loven gir imidlertid også regler om at fastsetting av farskap kan skje mot morens vilje, og gir hjemmel for å tvangspålegge blodprøver i tilfeller der det er behov for DNA-analyse.

Jeg er til enhver tid villig til å vurdere endringer i lovverket i fall det kan reises tvil om loven er til barnets beste. Dersom det skulle være aktuelt å gjøre endringer, vil dette tidligst kunne skje i forbindelse med den varslede gjennomgangen av barneloven.

Spørsmål nr. 327

Innlevert 5. april 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 20. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«På områder over automatisk fredede kulturminner foregår det i dag en del steder næringsvirksomhet i henhold til kulturminneloven, §3, 2 ledd.

Vil statsråden bidra til at Kulturminneutvalget drøfter bestemmelser knyttet til dialog og erstatning i forbindelse med tilbakekalling av tillatelse til næringsdrift, med bakgrunn i denne paragrafen?»

Begrunnelse:

Den 13.03 nedla Fylkesrådmannen i Vestfold forbud mot pløying på Kaupang i Larvik kommune. Dette ble midlertidig trukket tilbake den 30.03 da det etter en del oppmerksomhet i media viste seg at grunneierne ikke hadde fått kommet i dialog med myndighetene i forkant.

Gjennom denne saken kom det frem at det ikke er knyttet noen bestemmelser til hvordan myndighetene skal gå frem i denne type saker.

Dette innebærer for eksempel at en gårdbruker som driver sin næringsvirksomhet på denne type areal kan risikere når som helst at vedkommende myndighet stopper dette. Da kan for eksempel kontrakter være inngått, settepoteter være innkjøpt o.l. Mulig erstatningskrav må da fremmes overfor Riksantikvaren med bakgrunn i Grunnloven.

Denne type hendelser vil etter min oppfatning undergrave tilliten mellom grunneierne og myndighetene knyttet til behovet for å sikre våre felles kulturminner. Håndheving av dette lovverket er tjent med dialog, sikkerhet for erstatning og smidighet. Kulturminneutvalget er slik sammensatt at de vil kunne gå inn i denne problemstillingen og vurdere ulike alternativer. En mulighet er å knytte til paragrafen vilkår som beskrevet i lovens paragraf 21.

Svar:

Jeg viser til Stortingets brev av 4. april 2001 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bent Høie om miljøvernministeren vil bidra til at Kulturminneutvalget drøfter bestemmelser knyttet til dialog og erstatning i forbindelse med tilbakekalling av tillatelse til næringsdrift med bakgrunn i kulturminneloven § 3 annet ledd.

Mandatet for Kulturminneutvalget er å utrede mål, strategier og virkemidler på kulturminnefeltet. I denne sammenheng skal det bl.a. særlig legges vekt på å belyse eiers rolle og situasjon som aktører innen kulturminnevernarbeidet, herunder graden av kompensasjon for eventuelle merkostnader som følge av vernet.

Med bakgrunn i Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 50 (1998-1999) om lov om endringer i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner, samt et privat lovforslag, vil Kulturminneutvalget i denne sammenheng også utrede nærings- og samfunnsmessige konsekvenser av kulturminneloven. Utvalget skal levere sin innstilling 15. desember 2001.

Jeg vil ikke kommentere den konkrete saken representanten Høie viser til i sitt brev. Jeg vil likevel gi uttrykk for at jeg har forståelse for at det kan oppstå vanskeligheter knyttet til denne type forhold som det er viktig å finne løsninger på. De problemstillinger som her reises vil naturlig inngå i Kulturminneutvalgets

arbeidet.

Jeg har for øvrig gjort Kulturminneutvalget kjent med representantens spørsmål og mitt svar.

Spørsmål nr. 328

Innlevert 5. april 2001 av stortingsrepresentant Ansgar Gabrielsen

Besvart 20. april 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I 1997/98 oppførte et firma et administrasjons- og lagerbygg til eget bruk. Ved en feil ble det innberettet utgående merverdiavgift på oppføringen av bygget. Da firmaet oppdaget dette ble det fremsatt krav om tilbakebetaling. Kravet ble avvist med henvisning til at det var fremsatt etter utløp av foreldelsesfristen på tre år. Det synes urimelig at staten ikke betaler tilbake feilaktig innbetalt avgift når det ikke er gått mer enn tre år.

Vil statsråden ta initiativ til å utvide fristen til 10 år?»

Svar:

Jeg forstår spørsmålet fra stortingsrepresentanten Gabrielsen slik at det gjelder en bestemt sak. Som finansminister har jeg ikke muligheter til å gå inn i en konkret enkeltsak som denne, og det er heller ikke mulig å ta konkret stilling til denne på bakgrunn av de opplysninger som fremgår av spørsmålet. Jeg vil imidlertid på mer generelt grunnlag kort redegjøre for avgiftsmyndighetenes praksis vedrørende tilbakebetaling av for mye innbetalt merverdiavgift/investeringsavgift i tilfeller hvor kravet er foreldet.

Krav om tilbakebetaling av for mye innbetalt merverdiavgift/investeringsavgift til statskassen følger foreldelseslovens alminnelige bestemmelser (lov av 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer). Den alminnelige foreldelsesfrist er tre år, jf. loven § 3. I utgangspunktet betyr dette at den avgiftspliktige ikke vil nå fram med et tilbakesøkningskrav i tilfeller hvor kravet er eldre enn tre år.

Selv om foreldelsesfristen på tre år er utløpt, er det etter forvaltningspraksis imidlertid blitt akseptert tilbakebetaling av merverdiavgift/investeringsavgift i tilfeller hvor avgiftsmyndighetene finner det tilstrekkelig godtgjort at det er betalt for mye avgift i forhold til korrekt avgiftsberegning. I slike tilfeller påberoper staten seg ikke foreldelse. Det er en absolutt forutsetning at den næringsdrivende kan dokumentere sitt krav på en betryggende måte. Etter praksis fratras ikke foreldelsesinnsigelsen for krav som på søknadstidspunktet er eldre enn 10 år.

Krav om tilbakebetaling av feilaktig innbetalt merverdiavgift/investeringsavgift må fremsettes via det lokale fylkesskattekontoret som etter å ha gjennomgått den fremlagte dokumentasjonen, sender saken videre til Skattedirektoratet med sin anbefaling. Skattedirektoratet har fullmakt til å unnlate å gjøre foreldelsesinnsigelse gjeldende når beløpet inklusive renter og omkostninger er under 100 000 kroner. I saker hvor beløpet overstiger 100 000 kroner må saken forelegges Finansdepartementet til avgjørelse. Ved frafallelse av foreldelsesinnsigelse over 250 000 kroner skal saken legges fram for Justisdepartementet til uttalelse før avgjørelse.

Spørsmål nr. 329

Innlevert 5. april 2001 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 18. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«De siste ukene har tre videregående skoler i Vestfold og Østfold fått avslag på sine søknader om forsøk etter opplæringsloven § 1-4 med begrunnelsen at "hensikten (må) være å skape grunnlaget for senere endringer i nasjonalt regelverk."»

Hvordan mener statsråden at det skal være mulig å utvikle skolen dersom man ikke kan utføre forsøk uten på forhånd å avgjøre at det skal resultere i en lovendring?»

Begrunnelse:

Forsøksparagrafens hensikt må være å åpne for nye og kreative tiltak ved landets skoler hva gjelder undervisningsopplegg og fag. Ved Borre og Sandefjord videregående skoler og ved Lillestrøm videregående skole er to søknader om forsøk avslått med begrunnelse at hensikten med dem må være å endre nasjonale lovverk og at prosjektene ikke kan ha interesse for den enkelte skole eller fylkeskommune. Det ene prosjektet hadde som formål å bedre rekrutterin

gen til realfag og skulle være et samarbeid med flere av forskningsinstitusjonene på Kjeller. Det andre forsøket gjaldt organisering av grunnkurs mekaniske fag eller grunnkurs elektrofag eller grunnkurs kjemi- og prosessfag, der studiene skulle lede frem til samme eksamen som et vanlig grunnkurs. Rekruttering til realfag er en viktig utfordring i den norske skolen, en utfordring Lillestrøm videregående skole ønsket å ta på alvor. Når man nå har brukt mye krefter på å oppmuntre skoler til å benytte seg av muligheten for forsøk, er det vanskelig å forstå en slik restriktiv holdning fra departementet. Videre har den norske skolen et stort behov for nye læreformer og kreativ tenkning. Innst. O. nr. 70 (1997-1998), der forsøksparagrafen ble innført, peker nettopp på at "skolen må være i stadig utvikling og fungere godt i forhold til nærmiljø og samfunn for øvrig" (s. 13)

Svar:

Etter min mening må forsøk med innhold og struktur i videregående opplæring knyttes opp mot forholdsvis konkrete planer om fremtidige regelendringer. Et ønske om fleksibilitet i forhold til nasjonale læreplaner og nasjonalt fastsatt struktur er ikke i seg selv tilstrekkelig. Dette er bakgrunnen for at departementet avsto de søknadene som representanten Reikvam tar opp i sitt brev.

Dette betyr derimot ikke at departementet generelt avslår søknader om forsøk med innhold og struktur i videregående opplæring. Det er heller ikke noe krav at departementet på forhånd er sikker på at forsøket vil resultere i regelendring. Det er tilstrekkelig at departementet i sitt arbeid med regelendringer finner det hensiktsmessig å prøve ut mulige løsninger gjennom forsøk, ved siden av det utviklingsarbeidet som skjer i Læringscenteret, nasjonale læreplangrupper, opplæringsråd mv.

Spørsmål nr. 330

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 18. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hogersens videregående skole i Haugesund søkte i mars 2000 om godkjenning som videregående skole med idrettsfag. Skolen søkte også om å komme inn under ordningen med toppidrettstilskudd. I februar i år fikk skolen avslag på søknaden om tilskudd etter toppidrettssatsen, under henvisning til at maksimalantallet på 810 elever var disponert.

Når får skolen svar på søknaden om å få tilskudd etter satsen for idrettsfag?»

Begrunnelse:

I privatskolemeldingen (St.meld. nr. 45 for 1997- 98, kfr. Innst. S. nr. 3 for 1998-99) ble det presisert at det maksimalt samlede antall elever med toppidrettstilskudd bare gjelder ordningen med særskilt toppidrettstilskudd. Maksimalgrensen vil ikke være til hinder for at skoler med toppidrettstilbud kan bli godkjent med rett til tilskudd etter satsen for idrettsfag.

Departementets nei til søknaden om toppidrettstilskudd er derfor ikke til hinder for at skolen blir godkjent for støtte etter satsen for idrettsfag.

Svar:

Søknaden datert 23. mars 2000 ble vurdert som en søknad om toppidrettstilskudd over kap. 249 post 75. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) mottok 28. februar 2001 en spesifisering av søknaden der det framgår at skolens søknad også omhandler søknad om tilskudd etter satsen for idrettsfag. Søknaden er på nytt under behandling i departementet. KUF vil komme med tilbakemelding så snart søknaden har vært gjennom nødvendig saksgang med uttalelse fra vertsfylket og faglig vurdering i departementet.

Spørsmål nr. 331

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 20. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Selli Opptreningscenter i Sør-Trøndelag har gjennom et prosjektarbeid drevet med lungerehabilitering i samarbeid med Lungeseksjonen ved RiT og Norges Astma- og Allergiforbund. I dag finansieres driften gjennom Stiftelsen Helse og Rehabilitering, mens egenandelen dekkes av Sør-Trøndelag fylkeskommune. Når prosjektfasen er over etter tre år behøves statlig støtte for permanent drift.

Vil statsråden bidra til at Selli Opptreningscenter kommer inn under refusjonsordningen for rehab.sentra?»

Svar:

Selli Opptreningscenter AS er godkjent som opptreningsinstitusjon, gruppe I. Dette innebærer at det ytes bidrag for opphold ved Selli Opptreningscenter AS som for de øvrige opptreningsinstitusjoner. For 2001 er bidragssatsen fra folketrygden 753 kroner pr. døgn for opphold ved Selli Opptreningscenter AS. I tillegg kommer egenandel på 190 kroner pr. døgn. Total kurpris er følgelig 943 kroner pr. døgn i inneværende år.

Spørsmål nr. 332

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 19. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Grenseoppgangen for hvilke behandlingsformer som skal unntas fra moms og hvilke som skal underlegges momspålegg synes innfløkt. For helsepersonell med offentlig godkjenning ut fra lov om helsepersonell synes det å herske liten tvil om at de er unntatt fra momspålegg ved utførelse av arbeid knyttet til grunnutdannelsen.

Hva med å la dette være de grupper som unntas fra momspålegg, også om de utfører annet helseassosiert arbeid enn det den offentlige godkjenningen gjelder?»

Begrunnelse:

Ovenstående idé har jeg kommet på helt selv, og jeg synes at den er god. Det vil være en ganske håpløs oppgave med ganske tilfeldige løsninger dersom man skal forsøke å avgjøre om homøopater skal unntas, mens akupunktører og osteopater ikke skal etc. Felles for flere av disse gruppene er nettopp manglende formalkrav til tilleggstudiet, slik at akupunktører kan ha alt fra et helgekurs til 6 års utdanning. Ved å

gi momsunnatak knyttet til offentlig godkjenning, men momsplikt dersom personen mangler dette, unngås problemet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 297 om samme tema, der det framgår at det prinsipielt er tjenester og ikke yrkesutøvere som pålegges merverdiavgift fra 01.07.01. Det er derfor ikke aktuelt å vurdere en løsning der all helserelatert virksomhet utført av autorisert helsepersonell unntas for momsplikt, mens samme type virksomhet utført av andre ilegges moms. Jeg er enig med representanten Ballo i at det er en utfordring å få til en god praktisering av forslaget om momsfritak for akupunktur og homøopati, siden det ikke finnes noen offisiell godkjenning av utøvere i disse terapiformer. Departementet vil ta kontakt med utøverorganisasjonene innen akupunktur og homøopati med sikte på å avklare hvilke krav som bør stilles for at de tjenester en yter kan kvalifisere for momsfritak. Jeg antar at et av vurderingstemaene vil være hva slags utdanning utøveren har gjennomført.

Dokument nr. 15:25

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 333

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Johan J. Jakobsen

Besvart 25. april 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Mulighet for transport med helikopter fra Værnes til Haltenbanken kan være avgjørende for at Aker Verdal kan delta i konkurransen om drifts- og vedlikeholdsoppdrag. Slike oppdrag har videreutviklet deler av verftsindustrien som de siste to årene har vist evne til omstilling.

Hvordan ser statsråden på spørsmålet om etablering av en heliport på Værnes og hva kan gjøres for å gi næringslivet i Midt-Norge mulighet for å konkurrere om oppdrag knyttet til drifts- og vedlikehold på norsk sokkel?»

Begrunnelse:

De siste årene har Aker Verdal i likhet med andre deler av leverandørindustrien opplevd permitteringer og vanskelige omstillinger. Situasjonen har medført vilje til å lete etter nye muligheter som kan sikre større stabilitet for offshoreverftet. Aker Verdal tar derfor, sammen med annet næringsliv i Trøndelag, sikte på å konkurrere om oppdrag i et voksende marked innen drift- og vedlikehold på norsk sokkel. Mange av de som arbeider på Aker Verdal har særlig kompetanse på området og offshoresertifikat gjør dem i stand til å utføre arbeid på sokkelen.

For å være konkurransedyktig i forhold til slike oppdrag er det imidlertid meget viktig det blir etablert en heliport på Værnes. Uten dette vil Aker Verdal og næringslivet i Trøndelag i realiteten være uten mulighet til å ta opp konkurransen med selskap stasjonert i Sør-Norge. Det innebærer i så fall at man ikke får brukt kvalifiserte personer fra regionen til oppdrag på Haltenbanken.

Målet med etablering på Værnes må være at en heliport ikke skal komme i konflikt med eksisterende helikopterbaser, men fungere som et supplement og til å utføre oppdrag som ellers ikke ville bli utført fra helikopterbasen i Kristiansund. En heliport på Værnes kan gjerne administrativt bli drevet fra Kristiansund.

To bruksområder peker seg ut for en heliport på Værnes. Det ene gjelder frakt av personell fra Stjørdal til Kristiansund. Pr. i dag er Braathens rute mellom Værnes og Kristiansund nedlagt. Guard Air som tok over driften av strekningen er gått konkurs. Det andre gjelder å frakte personell som skal utføre oppdrag for Aker Verdal og annet næringsliv i regionen innen drift- og vedlikehold på sokkelen.

For Aker Verdal framstår drifts- og vedlikeholdsoppdrag som et ledd i en helt nødvendig omstilling for bedriften. Slik omstilling har myndighetene oppfordret til. Bedriften sysselsetter svært mange arbeidstakere og er en viktig hjørnesteinsbedrift i denne delen av Trøndelag. Dersom det ikke etableres en heliport risikerer Aker Verdal og andre deler av trøndersk industri å tape kampen om deltakelse i drift- og vedlikeholdsoppdrag før anbud blir lagt ut.

Jeg kan ikke se annet enn at det bør være i alles interesse å bedre kommunikasjonene innad i Midt-Norge og samtidig styrke det regionale næringslivets muligheter i forbindelse med aktiviteten på Haltenbanken. Gjennom en klar oppgavefordeling mellom helikopterbasen i Kristiansund og en heliport på Værnes kan dette skje uten at det etablerte drifts- og base mønsteret forskyves.

Svar:

Med bakgrunn i tidlegare studiar i samband med utbygging av felt i Norskehavet er ulike base/driftsfunksjonar for desse felta lokalisert til Kristiansund, Stjørdal, Brønnøysund, Sandnessjøen og Harstad. For Kristiansund og Brønnøysund inneber dette også helikopterbase. Under vurdering av alternativa for helikopterbase for felta i Norskehavet, er Værnes funne mindre eigna enn Kristiansund og Brønnøysund som utgangspunkt for helikoptertransport til dette området. I Statoil si Tilleggsstudie om lokalisering av Norne, november 1995, vert dette omtala som følgjer:

"For Værnes vil det dessuten være betydelige værhindringer på grunn av mellom annet ising. Til og fra Værnes må helikoptrene dessuten fly over land ca. 40 nautiske mil. Ifølge en utredning gjort av Helikopter Service vil dette føre til store begrensninger i regulariteten pga. mellom annet isingfare, mye turbulens og skyer i luftkorridoren som over land må ligge på min. 4 000 fot. Værnes er på denne bakgrunn tatt ut i den videre planleggingen som helikopterbasealternativ".

Olje- og energidepartementet har i handsaminga av plan for utbygging og drift (PUD) for felta i Norskehavet vurdert dei ulike forslaga frå operatørane om lokalisering av helikoptertenesta.

Valet har i dei fleste planane stått mellom lokalisering på Værnes eller Kværnerberget i Kristiansund. Styresmaktene og operatørane har i desse sakene avgjort at helikoptertenesta skal leggjast til Kværnerberget. Denne avgjerda ligg fast.

Departementet vil dessutan understreka at det er opp til operatørselskapa å vurdere om føresetnadene for lokalisering er endra slik at det får konsekvensar for lokaliseringa eller om det er naudsynt med ein ny heliport. Operatørane må då leggja fram eit forslag for styresmaktene om ny lokalisering.

Statoil omorganiserte i år 2000 den norske sokkelverksemda si i tre kjerneområde. Desse er styrt frå Stavanger, Bergen og Stjørdal. For Midt-Noreg sitt vedkommande tyder det at leiinga av konsernet si verksemd i størstedelen av Norskehavet ligg i Stjørdal. Statsråden går ut ifrå at denne omorganiseringa vil føra til auka interesse frå firma som ønskjer å etablera seg nærare beslutningstakar som sit i Stjørdal. Ein må kunne forventa at dette vil styrkja næringsmiljøet i Trøndelagsområdet. Auka offshoreverksemd i Norskehavet vil gradvis føra med seg ein større etterspurnad etter produkt og tenester frå landsdelen. Særskilt kan leveransar til drift, vedlikehald og modifikasjonar gje landsdelen store moglegheiter, då nærleik til olje- og gassfelta er ein viktig konkurransefordel for desse tenestene.

Aker Verdal er døme på ei bedrift som har denne nærleiken. Departementet ønskjer at både Aker Verdal og andre verksemdar i regionen tek del i verdiskapinga og verksemda på norsk sokkel, mellom anna i drifts- og vedlikehaldsmarknaden.

Men departementet meiner det er opp til bedriftene sjølve å posisjonera seg på kommersielle vilkår i denne konkurransen. Det kan då ikkje vera fornuftig politikk å ta særskilde omsyn til ei enkeltbedrift. Dette vil skapa uryddige rammevilkår og kunne få uheldige ringverknader som me ikkje har oversikt over.

Det viktigaste for styresmaktene er å sikra eit stabilt og forsvarleg aktivitetsnivå på norsk sokkel framover. Styresmaktene vil leggja til rette for dette i den generelle politikktutforminga. Dette vil komma heile petroleumsnæringa til gode.

Norskehavet har eit langsiktig perspektiv utover dei konkrete utbyggingane som no vert planlagt av oljeselskapa. Ifølgje tal frå Oljedirektoratet har Norskehavet eit stort potensial når det gjeld ressursgrunnlaget generelt, og særleg for gass. Det er aukande etterspurnad etter norsk gass i Europa. Dette gir grunn til optimisme for næringslivet i Midt-Noreg for mange tiår.

Spørsmål nr. 334

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Elisabeth R. Nørve

Besvart 26. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Det foreligger nå en oversikt som viser at en med enkle grep og godt samarbeid i de enkelte avdelinger i sykehusa, kan oppnå økt behandlingsaktivitet for den enkelte sykehuslege.

Vil helseministeren se på det "nybrottsarbeidet" som er utført ved ortopedisk avdeling ved Fylkessykehuset i Kristiansund, for eventuelt å videreføre modellen til andre sykehus?»

Begrunnelse:

Norge er det land i Verden som har flest leger i forhold til folketallet. Likevel slit sykehusa med uforsvarlig lange ventelister, og lav utnyttelsesgrad av den enkelte leges spesialitet. En vesentlig grunn til lav behandlingsaktivitet, er at leger bruker svært mye av sin tid til arbeid som kan utføres av andre. Behovet for omorganisering i sykehusa for å frigjøre tid, slik at legene kan utføre mer pasientretta behandling

enn i dag, har svært ofte vært påpekt uten tegn til bedring ute i sykehusa. Det viser seg nå at Fylkessykehuset i Kristiansund, ortopedisk avdeling, har maktet det "kunststykket" som det i årevis bare har blitt snakket om. Godt samarbeid ved avdelingen har ført til at legene får mer tid til pasientretta behandling, mens andre ansatte ved avdelingen tar seg av en del rutinearbeid som legene tidligere har brukt tid til. Der leger i dag ved landets sykehus, i snitt bruker 5 timer i uken til pasientretta behandling, behandler nå leger ved ortopedisk avd. ved Fylkessykehuset i Kristiansund 25 timer i uken!

Resultatet er unikt, og oppnådd til tross for at utgangspunktet for sykehuset var trang økonomi og store underskudd.

Svar:

Jeg er opptatt av at de tilgjengelige ressursene skal benyttes på en best mulig måte. I dette ligger det at aktiviteter og strategier som kan bidra til å redusere ventetider, samt øke helsepersonells arbeidstid knyttet til pasientrettet virksomhet, er interessant.

Det er viktig å arbeide målrettet for at enhver medarbeider i helsevesenet skal ha meningsfulle og relevante arbeidsoppgaver. At rett person er på rett plass. I dette inngår det at man bør se på hele arbeidsstrukturen i sykehusene. Det er viktig at de enkelte personellgruppene får organisert arbeidet sitt slik at de får satt inn sine ressurser der de gjør mest nytte.

Jeg er kjent med at effektiviteten på ortopedisk seksjon ved Fylkessjukehuset i Kristiansund er høy, og at de to spesialistene der bruker opp mot 25 timer i uken på operativ behandling. Også ved andre sykehus i landet finnes det gode eksempler på at man kan øke behandlingskapasiteten ved relativt enkle grep. Slike eksempler illustrerer betydningen av at helsepersonell i størst mulig grad får bruke arbeidstiden til det de er best til. Det er derfor nå viktig at forholdene legges til rette for at så kan skje. Dette er først og fremst et ledelses- og organisasjonsansvar.

Forum for organisasjonsutvikling og ledelse i sykehus har rettet særskilt oppmerksomhet på organisering og bruk av arbeidskraften i sykehus. En av deres tilrådinger knyttet til dette området, er å legge til rette for at hjelpepersonell og merkantilt personell kan ta over enkelte av de arbeidsoppgaver leger og sykepleiere gjør for å frigjøre mer tid for disse personellgruppene til direkte pasientrettet arbeid.

Erfaringsutveksling og såkalt "benchmarking" mellom sykehus er viktig for å dra nytte av de gode eksemplene på effektivisering og bedre utnyttelse av personell. Jeg vil sørge for at erfaringen fra Fylkessjukehuset i Kristiansund kommer sektoren til gode, blant annet gjennom det nevnte Forum for organisasjonsutvikling og ledelse i sykehus.

Spørsmål nr. 335

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 20. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvilken tidshorisont ser statsråden for seg at er rimelig å anta for omorganisering av finansiering og lovgivning når det gjelder teknisk fagskole?»

Begrunnelse:

Det vises til Stortingets debatt torsdag den 29. mars hvor bl.a. teknisk fagskole ble diskutert. Stortingsflertallet la opp til en overgang til statlig finansiering og til et nytt lovverk på området. Som undertegnede henviste til i debatten, er tekniske fagskoler i enkelte fylker, bl.a. i Buskerud, truet av nedlegging. Det er derfor viktig å få på plass en statlig finansieringsordning så snart som mulig - subsidiært å få stoppet fylkenes planer om reduksjon av tilbud og eller nedlegging.

Svar:

Jeg viser til Stortingets vedtak 29. mars d.å. der Regjeringen blir bedt om å legge fram utkast til lov om fagskoleutdanning. Loven skal også omfatte tekniske fagskoler.

En odelstingsproposisjon om lovgivning for fagskoleutdanningene kan tidligst legges fram for Stortinget våren 2002. Dette har blant annet sammenheng med at departementet ønsker en offentlig høring i tilknytning til lovutkastet. Det er naturlig å se finansieringen av teknisk fagskole i sammenheng med utkast til nye lovbestemmelser.

Spørsmål nr. 336

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 27. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Etter at angrepillen ble reseptfri har det skjedd en kraftig økning i salget, de tre første månedene en økning på 83 pst..

Kjenner helseministeren konsekvensene av dette og vil Regjeringen foreta seg noe på dette området?»

Begrunnelse:

Det er grunn til å tro at angrepillen blir brukt som prevensjonsmiddel når salget har vært på 13 000 piller de tre første månedene de har vært reseptfri. Leger har varslet om at mange unge jenter under den seksuelle lavalder bruker angrepillen, og etterlyser tydelig voksne som kan hjelpe unge jenter til å sette grenser. Angrepillen kan føre til at det har blitt et økt sexpress på unge jenter. Det burde være god grunn til å se på denne utvikling.

Svar:

I oktober 2000 ble salget av nødprevensjonspillen Norlevo godkjent for reseptfritt salg på apotek. Jeg har registrert at salget av denne pillen, i doser på 2 tableter, har hatt en økning fra ca. 2 000 pr. mnd. i oktober til ca. 4 000 i mars 2001. Denne økningen dokumenterer imidlertid ingen reell økning i bruken av nødprevensjon. Tilgjengelig statistikk fra Norsk Medisinaldepot og opplysninger fra helsestasjon for ungdom, viser at Norlevo i stor grad har erstattet bruken av andre nødprevensjonspiller (Tetragynon og Eugynon). Dette er både forventet og ønskelig sett fra helsemyndighetenes side, da bivirkningene ved bruk av Norlevo (kvalme, ubehag, småblødninger) er langt mindre enn for de gamle prevensjonspillene brukt som nødprevensjon, og pillen er sikrere med hensyn til mulighet for blodpropp.

Det er vanskelig å fastslå med sikkerhet om adgangen til reseptfritt salg av Norlevo har medført en økning i bruken av nødprevensjonspiller generelt. Om dette likevel har skjedd, mener jeg dette må anses positivt når legemidlet hindrer en uønsket graviditet etter ubeskyttet samleie eller der annen prevensjon har sviktet.

Norlevo er en prevensjonspille, selv om den tas etter endt samleie. Virkestoffet er det samme som i minipiller, bare en høyere dose. Det er imidlertid liten grunn til å tro at denne pillen vil være et alternativ for unge jenter som ordinær prevensjon. Til det er den både for dyr (ca. 100 kroner kuren) og har mer bivirkninger i form av kvalme, ubehag og småblødninger enn vanlige p-piller. Det er vanskelig å tenke seg at noen vil velge å benytte denne pillen som eneste og fast prevensjon.

Det foreligger ingen dokumentasjon på at tilgjengelighet til nødprevensjon er en medvirkende årsak til sexpress. Dette betyr imidlertid ikke at vi ikke skal ta problemet med sexpress på alvor, og jeg er enig i at det er behov for "tydelige voksne som kan hjelpe unge jenter til å sette grenser".

Det pågår kontinuerlig en rekke tiltak for å forebygge sexpress og som kan hjelpe til med å styrke gutters og jenters evne til å sette grenser. Dette arbeidet foregår i regi av skole, helsestasjon for ungdom, organisasjoner og lag, og jeg tillegger arbeidet stor betydning.

Spørsmål nr. 337

Innlevert 6. april 2001 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad
Besvart 20. april 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«I svar fra Barne- og familiedepartementet 4. april 2001, går det frem av tall fra regnskapsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå at foreldrene i dag dekker 37 pst. av kostnadene i barnehagesektoren.

Hvor stor prosentvis andel utgjør statstilskuddet til barnehagesektoren og kommunenes andel?»

Svar:

Statistisk sentralbyrå produserer årlig regnskapsstatistikk for barnehagene, både kommunale og private. Seneste statistikk er for 1999. Tallene viser en statlig andel på 35 pst., en kommunal andel på 21 pst. og en foreldreandel på 37 pst.. Resten av kostnadene er dekket gjennom andre inntektskilder.

Disse kostnadsandelene legges fortsatt til grunn i departementets arbeid med økonomiske beregninger på barnehagesektoren. Selv om totalkostnadene i sektoren har økt siden 1999 som følge av etablering av flere plasser samt generell pris- og lønnsvekst, så er det ikke grunn til å tro at kostnadsfordelingen mellom stat, kommune og foreldre andelsmessig har endret seg vesentlig.

Spørsmål nr. 338

Innlevert 9. april 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen
Besvart 19. april 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Ut fra intervju med politidirektøren i Aftenposten 02.04.01 synes det å fremgå at arbeidet med "Barnekripos" slik Stortinget ba om det i vedtak i siste trontaledebatt, enten oversees eller er planlagt uavhengig av tilbakemelding til Stortinget.

Har justisministeren gitt politidirektøren klarsignal til at arbeidet med sexovergrep mot barn skal desentraliseres til samtlige nye politidistrikter og ikke bygges opp med en sentral kunnskapsbase slik Stortingets flertall ba om vurdering av?»

Begrunnelse:

Ifølge intervju med politidirektøren i Aftenposten 02.04.01 innrømmer hun at politiets arbeid på mange måter har vært feilslått i saker der barn har vært utsatt for seksuelle overgrep.

Hovedårsaken til det feilslåtte resultatet ligger iflg. politidirektøren i at hele politisystemet er bygget opp rundt andre oppgaver og forbrytelser, og derfor må politiet jobbe på en helt annen måte i fremtiden for å bekjempe seksuelle overgrep mot barn. Den nye arbeidsmåten vil hun iverksette for fullt når Stortinget endelig vedtar den nye politireformen i mai.

Hovedstrategien iflg. intervjuet, består i at de nye bærekraftige politidistriktene skal bygge opp en kompetanse på et adskillig høyere nivå enn det politiet har i dag. Politidirektøren sier det er for tidlig å være veldig konkret, men legger likevel følgende føringer:

- 1) Samarbeidet med barnets oppnevnte sakkyndige må bedres
- 2) Barna skal tas hånd om gjennom hyppige samtaler
- 3) Barna skal tas hånd om som vitner
- 4) De nye enhetene (politidistriktene?) skal samle ekspertisen av erfarne etterforskere

- 5) Folk (etterforskere?) må byttes ut relativt hyppig
- 6) Flere politimenn istedenfor politikvinner?) skal etterforske seksuelle overgrep mot barn
- 7) Kripos skal fortsatt inneha og utvikle sin ekspertise

Det synes naturlig at politidirektøren uttaler seg om dette viktige problemområdet etter å ha fått klarsignal til det av fagstatsråden, ettersom direktøren selvsagt vet at saken er tatt opp i Stortinget hvor et klart flertall (alle partier minus Arbeiderpartiet) har bedt om en vurdering av å etablere en sentral kunnskapsbase på seksuelle overgrep mot barn (Barnekripos). I Stortingets spørretime er det tidligere d.å. etterlyst framdriftsplan i saken. Statsråden svarte da at hun ventet inn høringsuttalelser fra flere instanser som et ledd i departementets grundige arbeid med saken. Spørsmålet da ble stilt med utgangspunkt i brevet fra Kripossjefen til justisministeren hvor han hadde klare synspunkter på organisering og rask iverksettelse av et Barnekripos. Senere har Departementet fått inn uttalelse fra bl.a. Riksadvokaten som uttrykker frykt for flerfaglig tilnærming.

Stortingets vedtak er ikke endret. Men politidirektøren har tydeligvis ifølge intervjuet strategien klar så snart omfanget av de nye politidistriktene er vedtatt i mai: arbeidet med sexovergrep mot barn skal desentraliseres og Kripos skal fortsatt inneha og utvikle sin ekspertise (til tross for hva Kripos-sjefen sier, og til tross for direktørens egen dom over politiets arbeid med slike saker).

Svar:

Utgangspunktet når det gjelder behandling av alle typer straffesaker er at det er den enkelte politimester og det enkelte politidistrikt som har et totalansvar for etterforskningen av sakene, jf. Påtaleinstruksens § 1-1. Dette gjelder også saker hvor det ytes bistand fra særorganer som f.eks. Kriminalpolitisenralen.

Ansvar for seksuelle overgrepssaker ligger således allerede i dag i politidistriktene, og det er derfor ikke tale om noen ny organisering i form av delegering til politidistriktene.

Utgangspunktet for politidirektørens uttalelse til Aftenposten er St.meld. nr. 22 (2000-2001) Politireform 2000 - et tryggere samfunn. Det blir i meldingen påpekt at en av konsekvensene av dagens distriktsinndeling er at mange politidistrikter er små ressursmessig, har små fagmiljøer og et så lite tilfang av

saker av mer spesiell karakter at det er vanskelig å bygge opp og vedlikeholde spesialkompetanse. En av de sentrale begrunnelsene for politireformen er å etablere større politidistrikter som igjen legger forholdene til rette for større og mer kompetente fagmiljøer i det enkelte distrikt. Etter min mening vil dette klart bidra til å styrke politiets innsats knyttet til etterforskning av seksuelle overgrep mot barn. Det er også dette politidirektøren gir uttrykk for i Aftenposten.

Etter min mening bør styrking av politiets innsats mot seksuelle overgrep gis en bred tilnærming der styrking av fagmiljøene i distriktene er ett tiltak, mens en eventuell styrking av den sentrale bistandsinnsatsen fra Kriminalpolitisenralen er et annet. Det er viktig å se tiltakene i sammenheng.

Spørsmålet om oppbygging av en sentral kunnskapsbase ("Barnekripos") dreier seg nettopp om bistandsinnsatsen i slike saker. Regjeringens vurdering av dette vil, i samsvar med Stortingets anmodning, bli lagt fram i egen melding før sommeren. Jeg ser ingen motsetning mellom dette og de uttalelser som her er referert fra politidirektøren.

Spørsmål nr. 339

Innlevert 17. april 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. april 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«NRK tekster bare en liten del av sine programmer. For døve betyr dette at de får lite nytte og glede av sendingene. Spesielt er det lite tilfredsstillende at nyhetssendingene ikke er tekstet.

Hva vil kulturministeren gjøre for å øke teksten i NRK?»

Svar:

Det medfører ikke riktighet at NRK bare tekster en liten del av programmene. Hovedproblemet er at det i dag ikke finnes teknologi for tilfredsstillende teksting av alle direktesendte programmer.

NRK gjør sendingene sine tilgjengelige for hørselshemmede på ulike måter.

For det første tekstes utenlandskspråklige sendinger.

For det andre kan man ved hjelp av NRKs tekst-TV få tekst til om lag halvparten av NRKs sendinger. Dette er teksting av norskspråklige sendinger, og derfor et tilbud spesielt for hørselshemmede, men også et tilbud som hjelper utlendinger til å forstå og lære norsk. På tekst-TV tekstes også de innslagene i nyhetssendingene som ikke er direktesendte innslag. Mange av innslagene i Dagsrevyen og Kveldsnytt er ferdig tidsnok til at de kan tekstes før sending. Hørselshemmede har derfor tilgang til store deler av nyhetssendingene via teksting. Antallet sendetimer som tekstes i NRK har økt fra 1 810 timer i 1995 til 3 965 timer i 2000. I år vil omfanget øke ytterligere, bl.a. ved at NRK vil tekste hele lørdagsunderholdningen fra kl. 18.00 til sendeslutt.

For det tredje startet NRK høsten 2000 egne satellittsendinger med tegnspråktolking av programmene på NRK1 mellom kl. 18.00-20.00. De som kan motta disse sendingene får derfor tolket hele Dagsrevyen. Sendetiden for tolketjenesten gjør at tjenesten også imøtekommer ønsket om tolking av Barne-TV. Enkelte kabelselskap har også begynt å formidle tolkekanalen, slik at antallet personer som kan motta den øker. NRK er trolig blant de første kringkasterne i verden som har innført en slik tolketjeneste.

Det fjerde tiltaket for hørselshemmede NRK er involvert i er et teksteprosjekt i regi av SINTEF. Prosjektet består i utviklingen av et tale-til-tekst-program. Programmet skal kunne tekste også direktesendte innslag. Tekstingen skjer ved at en person gir korte referat av det som sies i sendingen, og programmet omformer så referentens tale til tekst som vises på skjermen. Programmet skulle nå vært tatt i bruk, men pga. tekniske problemer kan det trolig ikke tas i bruk før om ett til to år. Et av problemene er at det tar for lang tid før teksten vises på skjermen.

Et alternativ til tale-til-tekst-programmet er et system kalt Velotype, som bla. brukes i Sveriges Television. Tekstingen skjer ved at en person benytter et spesialtastatur til å skrive korte referater av det som sies i sendingen. Det finnes ingen norsk versjon av systemet. Opplæring og mestring av teknikken tar ca. ett år, og to år før man behersker teknikken godt nok for direktesendinger. Systemet er lite egnet for lengre direktesendinger og debatter. Dersom Velotype kan bidra til å gi hørselshemmede et forbedret tekstetilbud, bør NRK likevel vurdere å ta systemet i bruk hvis SINTEF-prosjektet forsinkes ytterligere.

Teksting av fjernsynssendinger er som det framgår hovedsakelig et problem ved direktesendte innslag. Jeg vil påse at NRK bruker teksting og annen tilgjengeliggjøring for hørselshemmede for så store deler av sendingene som mulig. Dersom ikke NRK og TV 2 innen utgangen av året sørger for tilfredsstillende teksting, er jeg innstilt på å fremme et lovforslag som pålegger teksting.

Spørsmål nr. 340

Innlevert 17. april 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 25. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I hvilken form, og til hvilken tid vil Stortinget bli involvert i endringer av strukturen for studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag?»

Begrunnelse:

Det vises til høringsforslag fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet om revidering av strukturen og innhold på studieretningen for allmenne, økonomiske og administrative fag. Dette høringsforslaget har medført betydelige reaksjoner innen fagmiljøene.

Svar:

I utgangspunktet regner jeg ikke med at en eventuell revidering av fag og timefordeling i studieretningen er en sak for Stortinget.

I forbindelse med håndteringen av St.meld.nr. 32 (1998-1999) "Videregående opplæring", jf. Innst. S. nr. 246 (1998-1999), gjorde Stortinget følgende vedtak:

- "Stortinget ber Regeringa etablere dei to nye grunnkursa, media/kommunikasjon og merkantile fag, frå hausten 2000." (Vedtak I.)
- "Stortinget ber Regjeringa vurdere om det let seg gjere å auke timetalet i kroppsøving i vidaregåande skule." (Vedtak VII.)

Komiteen mente også at det har vært en forutsetning at læreplanene skal revideres, bl.a. for å tilpasse læreplanverket til Reform 97.

Videre uttalte komiteen følgende: "I og med at dei nye læreplanane i grunnskulen (L97) i stor grad legg vekt på at elevane skal oppnå kompetanse i bruk av IKT - t.d. bruk av teksthandsaming, regneark, kommunikasjon - meiner fleirtalet at det viktigaste i den vidaregåande opplæringa i tida framover må vera å sikre at intensjonen i læreplanane om å integrere IKT i de enkelte fag blir gjennomført. Ein må med andre ord styrke IKT som pedagogisk verkemiddel, og gje elevane god praktisk kunnskap om IKT som reiskap og kommunikasjonsverktøy."

Forslag til revidering av innhold og struktur i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag, som har vært sendt ut på høring, er en konsekvens av Stortingets vedtak og komiteens merknader:

- Etablering av det nye grunnkurset i merkantile fag, som nå heter grunnkurs salg og service, fører til at innholdet i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag bør endres.
- En eventuell økning i timetallet til kroppsøving vil måtte føre til en reduksjon i andre fag.
- Endringer i innhold omfang av fag i grunnskolen bør få konsekvenser for fagene i vidaregåande opplæring.

Resultatet av høringen og bearbeidelse av de reaksjoner som har kommet inn vil danne grunnlaget for min avgjørelse når det gjelder revidering av innhold og struktur på studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag.

Spørsmål nr. 341

Innlevert 19. april 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 25. april 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Det såkalte Haugesundsprosjektet for etablerte rusmisbrukere ble igangsatt i fjor gjennom en støtte fra Sosial- og helsedepartementet på 800 000 kroner, 100 000 kroner fra Haugesund kommune og med andre tilskudd og gaver. 13 ulike frivillige organisasjoner står bak tiltaket. Prosjektet kan allerede vise til gode resultater med nærmere 2 000 besøk første driftsåret. Prosjektet er foreløpig planlagt over tre år. Haugesund kommune følger opp med sin andel for 2001.

Vil også departementet bidra med sin?»

Begrunnelse:

Sosial- og helsedepartementets tilskudd i 2000 var avgjørende for at dette prosjektet kom i gang. I

Haugesund og omegn er det dessverre et betydelig etablert rusmisbrukermiljø. Disse trekker gjerne inn til bykjernen. Ved å etablere et dag- og aktivitetssenter for tunge rusmisbrukere sentralt i Haugesund, kan det på en konkret og praktisk måte gis hjelp til en svak og utsatt gruppe. 13 ulike frivillige organisasjoner, både livssynsneutrale og kristelige, står bak tiltaket og yter en betydelig egeninnsats. Samtidig bidrar samarbeidet til en bedre koordinering av innsatsen for misbrukerne.

Alt fra starten av har dag- og aktivitetssenteret vært godt besøkt. På vinterstid gjerne over 30 personer om dagen. Det viser at senteret fyller et behov. Prosjektet er foreløpig planlagt over 3 år. Deretter skal prosjektet evalueres for ev. videre drift. Selv om det ikke er gitt forpliktende utsagn fra noen av bidragsyterne når det gjelder finansieringen gjennom hele forsøksperioden, må det være åpenbart at det har vært en forventning til at finansiering skulle sikres i alle tre år. Haugesund kommune har for sin del fulgt opp med ny bevilgning for 2001.

Dersom departementets støtte nå skulle falle bort, vil en vesentlig forutsetning for gjennomføring av prosjektet bli borte. Dersom står også et viktig tilbud til tunge rusmisbrukere i fare for å bli vesentlig redusert eller lagt ned.

Svar:

Jeg er kjent med at det i Haugesund og omegn er betydelige narkotikaproblemer. Jeg har også med bekymring merket meg økningen i antall narkotikarelaterte dødsfall i distriktet. Situasjonen der og andre steder gjør det nødvendig med aktiv innsats lokalt og sentralt. Haugesundprosjektet er et viktig bidrag i denne sammenheng.

Når departementet i år har gitt avslag på søknaden fra Haugesund kommune om støtte, henger dette sammen med at midlene til prosjekter i kommunene i budsjettet for 2001 er lagt til kommunenes frie inntekter. Regjeringen har valgt en slik løsning fordi ansvaret for denne typen tiltak for rusmiddelmissbrukere, ligger til kommunen. Slik jeg ser det, er det kommunene som selv kjenner problemene på kroppen og det er kommunene som vil være de beste til å finne konkrete løsninger. Jeg har tillit til at de vil prioritere gode prosjekter for grupper de etter loven har ansvar for å gi et tilbud til.

Jeg er naturligvis likevel innstilt på å diskutere mulige strategier for å bekjempe narkotikaproblemene med kommunen, og vil ta initiativ til en slik samtale. I sitt avslagsbrev av 3. april 2001 til kommunen, har

også departementet opplyst at søknaden vil bli tatt opp til ny vurdering dersom det blir frigjort midler i løpet av året.

La meg legge til at Sosial- og helsedepartementet nå arbeider med en handlingsplan mot rusmiddelproblemer. Sentrale temaer i handlingsplanen vil være det forebyggende rusmiddelarbeidet og en styrking av bo-, behandlings- og omsorgstilbudet for de tyngste misbrukerne. Planen vil på passende vis bli forelagt for Stortinget.

Spørsmål nr. 342

Innlevert 19. april 2001 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli

Besvart 26. april 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Hvordan vil helseministeren sikre at kvinner som ønsker å nedsette et foster som er abortert før 12. svangerskapsuke på minnelund eller kirkegård gis anledning til dette?»

Begrunnelse:

Det vises til Stortingets behandling av St.meld. nr. 19 (2000-2001) og Innst. S. nr. 195 (2000-2001) om håndtering av aborterte fostre 5. april. Et flertall av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har gått inn for retningslinjer som innebærer at: "Ved svangerskapsavbrot før utgangen av 12. svangerskapsveke bør fostermaterialet bli handtert etter dei same retningslinjene som gjeld for handtering av biologisk materiale". I sosialkomiteens innstilling skriver de samme partiene: "Flertallet viser videre til at forslaget innebærer behandling av abortmateriale som biologisk materiale før 12. uke og er tilfreds med det".

I debatten i Stortinget ga helseministeren likevel uttrykk for at dersom kvinnen ønsket en annen håndtering - nedsettelse på minnelund eller kirkegård - av fostre som er abortert før 12. uke, så skal det ønske etterkommes. Helseministeren uttalte i et svar til undertegnede: "Men, som også representanten Ballo sier, vil det også i disse tilfeller kunne være noen få tilfeller hvor kvinnen selv aktivt ønsker en bestemt håndtering av abortert materiale. Da mener jeg det er selvsagt at den type ønsker skal etterkommes. I så henseende må det ikke være noen tvil om at også de som ønsker en bestemt håndtering av abortert materiale før 12. svangerskapsuke, skal få oppfylt sine ønsker om det" (urevidert referat).

Etter de nye retningslinjene har kvinnen rett til å velge hvordan det aborterte fosteret skal håndteres når aborten har skjedd etter 12. uke. Hovedregelen er nedsettelse på minnelund eller kirkegård, men kvinnen skal gis standardisert informasjon om håndteringen av det aborterte fosteret, og tilstrekkelig tid til refleksjon slik at hun på eget kan velge behandlingsform. Kvinnen skal ikke spørres.

Dersom kvinnens ønske om håndteringsmåte skal respekteres også ved aborter før 12. uke, slik helseministeren gikk inn for i debatten i Stortinget, vil det være naturlig at kvinnen gis tilsvarende standardisert informasjon også før 12. uke.

Svar:

Det fremgår av St.meld. nr. 19 (2000-2001) Om handtering av aborterte foster, kap. 3 Medisinsk bakgrunn på s. 3 at den vanligste metoden for svangerskapsavbrudd fram til utgangen av 12. svangerskapsuke er at abortinngrepet blir utført som et kirurgisk inngrep. Fosteret er ikke intakt etter inngrepet, og abortmaterialet vil ikke være synlig.

Håndtering av aborterte fostre omfattes ikke av lov om pasientrettigheter. Ved behandlingen av St.meld. nr. 19 sluttet Stortinget seg til prinsippet i meldingen om at det skal utarbeides retningslinjer som verken gir kvinner juridiske rettigheter eller som pålegger bestemte løsninger. Hensynet til kvinner i en sårbar situasjon har her stått helt sentralt.

Sosial- og helsedepartementet foretok i 1997 en rundspørring til landets sykehus for å kartlegge praksis når det gjelder gravlegging av aborterte fostre og abortmateriale. Det fremgikk av undersøkelsen at det bare i sjeldne tilfeller blir fremmet ønske om gravlegging av abortmateriale fra kvinner som hadde fått utført provosert abort før utgangen av 12. uke. Kvinnenes ønske ble i disse tilfeller imøtekommet fra sykehusene.

Sosial- og helsedepartementet har i brev til Statens helsetilsyn av 5. april 2001 anmodet om at Statens helsetilsyn i kraft av sin tilsynsrett etter lov om statlig tilsyn med helsetjenesten av 30. mars 1984 nr. 5, utarbeider og formidler de endelige retningslinjer i tråd med Stortingets tilrådinger.

Disse retningslinjer vil ikke endre den praksis sykehusene i dag har når kvinner i sjeldne tilfeller fremsetter ønske overfor sykehuset om gravlegging av abortmateriale fra provoserte aborter før utgangen av 12. svangerskapsuke. Jeg ser derfor ikke behov for å utarbeide skriftlig informasjon til alle kvinner som begjærer svangerskapsavbrudd før utgangen av 12. svangerskapsuke.

Spørsmål nr. 343

Innlevert 19. april 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 26. april 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«KRD ber i brev av 02.04.01 landets fylkeskommuner å dokumentere fylkeskommunal gjeld per 01.01.01 knyttet til spesialisthelsetjenesten. Svarfristen er satt til 20.04, for at departementet deretter skal vurdere hvor mye gjeld som eventuelt skal slettes i forbindelse med sykehusreformen.

Mener statsråden det er mulig å sikre en forsvarlig saksbehandling i den enkelte fylkeskommune med rundt ti dager til rådighet?»

Begrunnelse:

Det er omfattende saksarbeid Kommunal- og regionaldepartementet her ber om. Av de ti virkedagene en fikk til rådighet, var tre i påskeuken, noe som innebar at fylkesbyråkrater og politikere ikke kunne ta påskeferie.

Det hersker usikkerhet rundt hvilke konsekvenser denne kartleggingen kunne medføre, Ot.prp. nr. 66 om statlig overtakelse av spesialisthelsetjenesten var ikke lagt frem på tidspunktet brevet fra KRD ble sendt.

Svar:

I kommuneproposisjonen for 2002, som legges fram 11. mai, vil det bli gitt foreløpige signaler om de økonomiske rammene for kommuner og fylkeskommuner i 2002. De signalene som gis er viktige for det videre budsjettarbeidet i kommunene og fylkeskommunene. For fylkeskommunene er årets proposisjon spesielt viktig, fordi de økonomiske konsekvensene for fylkeskommunene av sykehusreformen vil bli lagt fram i proposisjonen.

I brevet 2. april fra KRD til fylkeskommunene gikk det fram, med referanse til høringsdokumentet fra SHD, at hensikten med kartleggingen av fylkeskommunal gjeld i forbindelse med spesialisthelsetjenesten var forslaget om lovfestet statlig overtakelse

av gjelda. Dette ble stadfestet da Ot.prp. nr. 66 ble lagt fram 6. april.

Jeg er klar over at fristen kan virke knapp, men departementet har utvist fleksibilitet med hensyn til utsettelse av fristen for de fylkeskommuner som har hatt behov for det. Jeg er derfor ikke bekymret for om saksbehandlingen har vært forsvarlig.

Spørsmål nr. 344

Innlevert 20. april 2001 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 30. april 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Engangsavgift på utlån av datautstyr som hjelpemiddel til funksjonshemmede er i strid med prinsippet om gratis skolegang. Dette er en inntekt staten tar i strid med sitt eget prinsipp. Det er heller ingen fornuftig grunn til at staten skal pålegge skoleeier å betale slik avgift. Det blir å ilegge avgift til staten til kommuner eller skoler som har funksjonshemmede elever.

Vil Regjeringen fjerne denne avgiften på nødvendige hjelpemidler?»

Begrunnelse:

Viser til korrespondanse mellom Dysleksiforeningen i Bergen og omegn og KUF angående egenandel på datautstyr.

Det er et stort behov for å gjøre tilgang på hjelpemidler enklere og bedre, ikke vanskeligere og dyrere.

Det er effektivitetstap knyttet til bruk av egenandeler, uansett hvem som betaler.

Å legge avgiftsplikten til kommunen vil bare føre til mer byråkrati og større utgifter knyttet til det å ha funksjonshemmede elever.

Nå er det hele uavklart og setter de som trenger hjelpemidler i en vanskelig situasjon. Å måtte ut på nye runder med diverse kommunale kontorer for å få hjelp med slike utgifter er uverdigg og helt unødvendig.

Saken bør løses ved at det ikke kreves egenandel.

Svar:

Stortinget vedtok denne engangsavgiften i forbindelse med statsbudsjettet for 2001. I etterkant av stortingsvedtaket har det kommet frem at å pålegge brukere (elever) denne engangsavgiften kan være i strid med opplæringsloven.

Sosial- og helsedepartementet tok i den forbindelse kontakt med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) for å få dette juridisk avklart. KUF legger til grunn at i den grad en ytelse eller et hjelpemiddel er et ledd i oppfyllelsen av retten til grunnskoleopplæring, så skal hjelpemiddelet være gratis for eleven. Tilsvarende gjelder for videregående opplæring og videregående opplæring spesielt organisert for voksne.

Jeg er på dette grunnlag innstilt på å vurdere saken på ny, og melde tilbake til Stortinget på egnet måte.

Spørsmål nr. 345

Innlevert 20. april 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 2. mai 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Hva vil Regjeringen gjøre for å sørge for at Sikkerhetsrådet følger opp sine resolusjoner om folkeavstemning i Vest-Sahara, og hvordan ser utenriksministeren for seg at FNs legitimitet som konfliktløser kan bestå dersom forhandlingene som FN gjennom James Baker har drevet siden 1991 ikke gir resultater?»

Begrunnelse:

Vest-Sahara var spansk koloni frem til 1975, og ble samme år okkupert av Marokko og Mauretania. Sikkerhetsrådets resolusjon 1514 erkjenner at Vest-Sahara spørsmålet er en dekoloniseringskonflikt, og den internasjonale domstolen i Haag avviste i 1975 Marokko og Mauretania's rett på området. Store deler av den saharawiske befolkningen har levd i flyktning

geleire i Algerie siden okkupasjonen i 1975, og gjennom fredsavtalen i 1991 ble frigjøringsbevegelsen Polisario lovet en folkeavstemning over spørsmålet om selvstendighet. Tidligere utenriksminister James Baker har vært FNs utsending til området, og etter flere mislykte forhandlingsrunder og stadige utsettelse av folkeavstemningen er nå siste frist for en avtale satt til 31. april. Etter dette trekkes MINURSO styrkene ut dersom ikke Sikkerhetsrådet forlenger Bakers mandat. Til nå er 500 millioner dollar brukt på oppdraget, og avsluttes prosessen vil 10 års arbeid være forgjeves. Det er grunn til å tro at dersom partene ikke kommer til en løsning i nærmeste fremtid, vil det igjen bryte ut åpen konflikt.

Svar:

Også når det gjelder håndteringen av Vest-Sahara-konflikten står FNs og Sikkerhetsrådets troverdighet som konfliktløser på spill. Det 10-årige arbeidet med en konfliktløsningsplan ("settlement plan") har foreløpig ikke ført fram til en folkeavstemning. Sikkerhetsrådet har derfor i sine siste resolusjoner lagt vekt på at Generalsekretærens spesialutsending skal lede partene til direkte politiske forhandlinger med sikte på en løsning som begge parter - Marokko og POLISARIO (Frente Popular para la Liberación de Saguia el-Hamara y Rio de Oro) - kan leve med.

Generalsekretærens rapport av 24. april d.å. om Vest-Sahara konkluderer med at man har sett markert framgang under kontakten med partene den siste tiden. Det ble foreslått å forlenge MINURSOs (United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara) mandat med to måneder fra 1. mai til 30. juni, slik at FNs spesialutsending kan fortsette sine konsultasjoner med partene om en fredelig løsning på konflikten. Lite er kjent i detalj om hvor langt denne prosessen har kommet, men det er grunn til å respektere FNs spesialutsending's behov for diskresjon. De videre konsultasjonene skal både omfatte politiske forhandlinger om mulighetene for overføring av myndighet fra marokkansk side, samt en løsning som baserer seg på gjennomføring av den opprinnelige "settlement plan".

Norge fortsetter å gi full støtte til FNs helt sentrale rolle som en effektiv og målrettet konfliktløser og fredsbevarer i denne konflikten både med hensyn til utviklingen i Vest-Sahara og den regionale stabiliteten i Nord-Afrika. Dette er et syn som man fikk bekreftet ved at Sikkerhetsrådet 28. april enstemmig ga støtte til forlengelse av MINURSOs mandat i nye to måneder. Det er samtidig fortsatt viktig å legge press på partene til å innta en kompromissvennlig holdning, og jeg har tiltro til at FN og Generalsekretærens spesialutsending vil gjøre dette på den best egnede måten under den neste mandatperioden.

For øvrig vil jeg understreke at den humanitære situasjonen for krigsfanger og flyktninger er bekymringsfull og kritikkverdig. Norge har påpekt disse forhold ved flere anledninger, samt oppfordret partene om å iverksette gjensidige og balanserte tiltak for å bedre disse forholdene.

Spørsmål nr. 346

Innlevert 20. april 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 27. april 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Når og hvordan vil kommunene få kompensert for sine avsetninger som følge av endringer i barne- og etterlattepensjoner for inntil 1 250 millioner kroner som følge av budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene?»

Begrunnelse:

I budsjettavtalen for 2001 som ble inngått mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre sies det i punkt 27 følgende: "Avtalepartene er enige om å kompensere for kommunenes avsetninger som følge av endringer i barne- og etterlattepensjoner for inntil 1 1/4 milliard kroner. Det legges til grunn at overføringene benyttes til å bygge opp slike pensjonsfond. Overføringene er således en tvungen sparing på linje med avsetningen til utvidet ferie i 2000 og 2001".

Disse midlene ble ikke innarbeidet i rammeoverføringene til kommunesektoren, og det ble fra Regjeringens side henvist til at disse midlene skulle behandles i en egen proposisjon som skulle sendes Stortinget tidlig i 2001. Det er av stor betydning for kommunene at Regjeringen følger opp Stortingets vedtak raskest mulig.

Svar:

Regjeringen tar sikte på å fremme forslag om tilleggsbevilgning til dekning av kommunenes avsetninger til barne- og etterlattepensjon på inntil 1250 mill. kroner i revidert budsjett 2001 som fremmes 11. mai.

Spørsmål nr. 347

Innlevert 20. april 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 30. april 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Der er utplassert flere asylanter omkring i landet, og dessverre er noen av disse kriminelle. Det har flere ganger skjedd at noen asylanter som er arrestert etter kriminell adferd har blitt satt fri igjen fordi politiet ikke har at plass ved arresten, og heller ikke har resurser til å sende disse til andre arrester. Dette har resultert i at mange av disse kriminelle har begått enda flere kriminelle handlinger.

Synes statsråden dette er tilfredsstillende, og hva vil bli gjort for å rette på dette?»

Svar:

Ifølge straffeprosessloven § 183 skal en pågrepet person snarest mulig og så vidt mulig dagen etter pågripelsen fremstilles for retten. Varetektsinnsatte skal så vidt mulig overføres til ordinært fengsel innen 24 timer etter at fengslingskjennelse er avsagt.

Jeg er ukjent med at personer skal ha blitt løslatt fordi det har vært fullt i politiarrestene. Til tider har det imidlertid vært vanskelig å finne ledige celler i fengslene. Fengselsvesenet har et visst antall plasser til disposisjon og disse skal dekke behovet for domssoing og varetekt. Det er innskjerpet at kriminalomsorgen skal ha en beredskap for å ta imot varetektsinnsatte. I og med at behovet for varetektsplasser svinger fra uke til uke kan det medføre at det til tider ikke er ledige plasser i det nærmeste fengsel. I slike tilfeller skaffes det plass i andre fengsler, men politiet vil da, i lys av transportbehovet, kunne foreta en vurdering av behovet for fortsatt fengsling. I slike tilfeller har det unntaksvis skjedd at en siktet person er blitt løslatt. Jeg finner det ikke tilfredsstillende at løslatelse blir en følge av manglende fengselsplass i nærmeste fengsel. Jeg har bedt Politidirektoratet følge opp bruken av arrester, fengselsceller og transporter med den enkelte politimester, og jeg vil følge utviklingen nøye framover.

Spørsmål nr. 348

Innlevert 23. april 2001 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 27. april 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«KUF har avslått en søknad fra Akershus fylkeskommune om et prøveprosjekt med utvidet fordypning i realfag ved Lillestrøm videregående skole. Prosjektet har fått støtte både fra Norges forskningsråd og NTNU, og skulle gjennomføres i samarbeide med forskningsmiljøet på Kjeller. Prosjektet ble avslått under henvisning til at forsøket ikke har tilstrekkelig nasjonal interesse.

Vil statsråden ta skritt for å omgjøre avslaget?»

Svar:

Etter min mening må forsøk med innhold og struktur i videregående opplæring knyttes opp mot forholdsvis konkrete planer om fremtidige regelendringer. Et ønske om fleksibilitet i forhold til nasjonale læreplaner og nasjonalt fastsatt struktur er ikke i seg selv tilstrekkelig. Dette er bakgrunnen for at departementet avsto søknaden fra Akershus fylkeskommune om forsøk ved Lillestrøm videregående skole som representanten Lønning tar opp i sitt brev.

Jeg finner likevel grunn til å vurdere saken på nytt. Jeg viser til den store nasjonale fokus som i den senere tid er blitt rettet mot realfagene i videregående opplæring.

Før forsøket innvilges, må jeg imidlertid forsikre meg om at undervisningsplanene har den samme kvalitet som i videregående opplæring for øvrig, og at forholdet til opptak i høyere utdanning er avklart. Det er også nødvendig å drøfte søknaden med lærerorganisasjonene sentralt.

Spørsmål nr. 349

Innlevert 23. april 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 30. april 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Direktoratet for Naturforvaltning har foreslått en nasjonal verneplan for Maridalen i Oslo, og behandler for tiden høringsuttalelsene før saken skal oversendes Miljøverndepartementet. Høringsrunden ble avsluttet for et halvt år siden og tolv organisasjoner uttalte seg.

Anser statsråden at framdriften i saken er tilfredsstillende, og når forventer statsråden at Regjeringen vil behandle verneplanforslaget?»

Begrunnelse:

Maridalen i Oslo står på Europarådets liste som ett av sju mest verneverdige kulturlandskap i Norge. Området som ligger innenfor Markagrensen er svært mye brukt til friluftsliv av folk i alle aldre.

Svar:

Jeg mener at verneplanen for Maridalen er en viktig sak som berører vesentlige verdier knyttet til kulturlandskap, biologisk mangfold og friluftsliv, men også andre viktige brukerinteresser. I slike vernesaker vektlegges omfattende prosesser og grundig saksbehandling for å sikre god medvirkning for alle berørte parter. Saken blir nå i slutfasen grundig behandlet både i Direktoratet for naturforvaltning og deretter i Miljøverndepartementet.

I henhold til den framdriftsplanen som er lagt for denne verneplanen skal Direktoratet for naturforvaltning oversende planen med faglige anbefalinger til Miljøverndepartementet høsten 2001. Jeg tar sikte på endelig vernevedtak innen utløpet av året.

Spørsmål nr. 350

Innlevert 23. april 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 27. april 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i høst å bevilge 200 mill. kroner i 2001 til en ny tilskuddsordning som skal stimulere bedriftenes kjøp av FoU-tjenester fra universiteter, høyskoler eller forskningsinstitutter. Ordningen skal administreres av Norges forskningsråd og tre i kraft 1. juli.

Hva er status og fremdrift for Regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak, og når vil retningslinjene og søknadsfristen for ordningen bli bekjentgjort for bedriftene?»

Begrunnelse:

Stortingets målsetning om å styrke forskningsinnsatsen slik at Norge kan komme på linje med gjennomsnittet i OECD-landene innebærer at både offentlig og privat finansiering av forskning må styrkes betydelig. Det er et særlig behov for å styrke næringslivets egen forskningsinnsats. Hervik-utvalget anbefalte i NOU 2000: 7 flere virkemidler for å styrke bedriftenes egen forskningsinnsats blant annet et skattefradrag på 25 pst. av dokumenterte FoU-utgifter på inntil 4 mill. kroner og på inntil 8 mill. kroner for samarbeidsprosjekter mellom bedrifter og forskningsinstitusjoner. Av hensyn til bedrifter som ikke er i skatteposisjon ble fradraget foreslått supplert med en tilskuddsordning. Budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene førte til at bare tilskuddsordningen foreløpig er vedtatt innført. Ordningen er et første viktig skritt for å styrke den bedriftsfinansierte forskningsinnsatsen og det er viktig at ordningen innføres som forutsatt og at bedriftene i tide får tilstrekkelig informasjon om ordningen. Jeg spør derfor om status og fremdrift for Regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak, og når retningslinjene og søknadsfristen for ordningen vil bli bekjentgjort for bedriftene.

Svar:

I Regjeringens Langtidsprogram som nettopp er lagt fram, ble det understreket at målsettingen om å nå gjennomsnittlig OECD-nivå for den samlede forskningsinnsatsen i løpet av en femårsperiode står fast. I dag er den offentlig finansierte FoU-innsatsen omtrent på linje med OECD-gjennomsnittet. Problemet for Norges vedkommende er at den samlede privatfinansierte næringslivsforskningen har et mindre omfang enn gjennomsnittet i OECD-landene.

For å stimulere til mer næringslivsforskning har Stortinget vedtatt å bevilge midler for etablering av en ny tilskuddsordning som skal gi næringslivet støtte til kjøp av FoU-tjenester fra universiteter, høyskoler og institutter. Bevilgningen for 2001 til det nye virkemiddelet er på 200 mill. kroner, og ordningen skal tre i kraft fra 1.7.2001.

Norges forskningsråd har i samarbeid med Nærings- og handelsdepartementet utarbeidet retningslinjer for ordningen. Et utkast til retningslinjer har vært på høring i forskningsinstitusjoner og næringslivsorganisasjoner. Arbeidet med retningslinjene vil i løpet av kort tid bli sluttført og bekjentgjøring av ordningen vil da kunne iverksettes. Bekjentgjøringen vil gjøres på internett, annonsering i dagspressen og pr post til enkeltbedrifter. Informasjon til bedriftene vil bestå av informasjon om ordningen og søknadsskjema. For utarbeiding av adresselister for postutsending til næringslivet vil NFR, SND og NHOs bedriftsregistre bli benyttet.

Den vedtatte ordningen gjelder hele næringslivet, både vareproduserende og tjenesteytende næringer og tar spesielt sikte på å nå fram til små og mellomstore bedrifter. Det vil være løpende saksbehandling uten fast søknadsfrist. For å gjøre administrasjon av ordningen mest mulig effektiv, er det besluttet å bruke SNDs 17 distriktskontorer for behandling av søknadene. Disse kontorene har i dag ansvar for flere andre FoU-ordninger. Det arbeides for at søkeprosedyrer og administrasjon av ordningen i størst mulig grad skal foregå digitalt. Generelt legges det opp til at distriktskontorene skal kunne være behjelpelig med å finne fram til de riktige ordninger for den enkelte bedrift og å yte bistand i forbindelse med utfylling av søknader.

På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor, vil jeg sørge for at næringslivet får tilstrekkelig informasjon om ordningen i god tid før den iverksettes.

Dokument nr. 15:26

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 351

Innlevert 24. april 2001 av stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad

Besvart 3. mai 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I henhold til konkursloven § 90 skal det som hovedregel oppnevnes revisor i alle konkurssaker. En gjennomgang viser at bare 3 av 179 konkurser i Asker og Bærum i fjor ble gransket av revisor.

Mener statsråden at dagens praksis vedrørende behandling av konkursbo er tilfredsstillende?»

Svar:

Etter konkursloven § 90 fjerde ledd første punktum, kan skifteretten unnlate å oppnevne revisor dersom boet er enkelt og oversiktlig, eller dets midler så begrenset at det vanskelig kan bære utgiftene ved en revisoroppnevning.

Bestemmelsen trådte i kraft 01.01. i fjor. Bestemmelsen er i realiteten en videreføring av den tidligere unntaksregelen i konkursloven § 141 første ledd nr. 3 sammenholdt med nr. 4, jf. Ot.prp. nr. 26 for 1998-1999 om lov om endringer i konkurs- og pantelovgivningen, side 229. Unntaksregelen om unnlattelse av å oppnevne borevisor benyttes ofte, i hovedsak av økonomiske grunner, men også der boet er enkelt og oversiktlig. Det er grunn til å tro at det blir oppnevnt revisor i de sakene hvor det trengs og hvor det samtidig finnes midler. I disse tilfellene vil gjennomgåelsen og kontrollen med boets regnskaper som regel bli utført av kreditorutvalget.

Utvalget for etterkontroll av konkurslovgivningen mv. (Falkanger-utvalget) avga sin utredning i april 1993 (NOU 1993:16). Utredningen ble fulgt opp i Ot.prp. nr. 26 for 1998-1999. Utvalget foreslo opprinnelig å oppheve den tidligere § 141 i konkursloven, slik at loven skulle gi anvisning på en obligatorisk revisorordning. Stortinget valgte imidlertid, i tråd med departementets og en rekke av høringsinstansenes syn, å holde fast ved en mer fleksibel ordning, jf. Innst. O. nr. 77 for 1998-1999 side 15.

Selv om det generelt kan anføres gode grunner for oppnevning av en revisor under bobehandlingen, kan det reises innvendinger mot at revisoroppnevning skal skje i alle saker om behandling av konkurs. Innvendingene knytter seg dels til den kostnadsmessige siden og dels til at det ikke i alle boer synes å være behov for en egen borevisor.

I dag innstilles så mange som tre av fire boer etter konkursloven § 135 fordi det ikke finnes tilstrekkelige midler til å fortsette bobehandlingen. Med dagens regler må utgiftene til behandlingen i disse boene i praksis holdes innenfor 20 000 kroner, som tilsvarer det beløp konkursrekvirenten er ansvarlig for (jf. konkursloven § 73). Tatt i betraktning at en stor del av dette går med til å dekke gebyrer til skifteretten, blir resultatet at slike boer i realiteten har liten mulighet til å dekke utgifter til borevisor.

For å avhjelpe dette problemet har Justisdepartementet en særskilt garantiordning for midler til bobehandling der det foreligger mistanke om økonomisk kriminalitet. Departementet har de senere år fått fullmakt fra Stortinget til å gi nye betingede tilsagn om tilskudd til slik bobehandling for 6,1 mill. kroner pr. år. I de fleste tilfeller blir garantimidlene brukt til bostyrers arbeid og til revisorgjennomgang. Det eksisterer også

andre offentlige garantiordninger det kan søkes midler fra. Finansdepartementet har en tilsagnsordning for konkursboer hvor det foreligger udek

kede statlige krav som merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, arveavgift, toll mv.

Spørsmålet om finansieringen av de tomme innstillingsboene ble behandlet av Falkanger-utvalget og fulgt opp i Ot.prp. nr. 26 for 1998-1999. De forslag som da ble fremlagt, bl.a. om legalpant, ble imidlertid forkastet og departementet ble bedt om å foreta en ny utredning av ulike måter å sikre midler til å drive forsvarlig bobehandling på, jf. Innst. O. nr. 77 for 1998-1999 side 27 flg. Dette arbeidet pågår for fullt i departementet.

Spørsmål nr. 352

Innlevert 24. april 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 2. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Bjoa Montessoriforening søkte i juni 2000 om å få godkjent Bjoa Montessoriskole som støtteberettiget etter privatskulelova. Søkjaren tar sikte på starte undervisninga frå hausten 2001, men har enno ikkje fått svar frå departementet.

Kva er årsakene til at det tar så lang tid å få avgjort ein søknad om oppretting av ein skule etter anerkjente Montessoriprinsipp?»

Svar:

Som representanten Løvik opplyser, søkte Bjoa Montessoriforening i juni måned 2000 om godkjenning av Bjoa Montessoriskule etter privatskulelova.

Det er viktig at departementet bruker tilstrekkeleg tid på behandlinga av søknader om godkjenning av nye skular etter privatskulelova. Eg vil særleg vise til at elevane skal sikrast ein kompetanse som svarer til den som blir gitt i offentlig skule. Søknader om godkjenning etter privatskulelova reiser generelt også mange prinsipielle og juridiske problemstillingar som må løysast undervegs i prosessen. I tillegg vil eg peike på at departementet i løpet av det siste året har fått ei rekkje søknader om godkjenning etter privatskulelova. Det tek derfor noko tid å vurdere søknadene.

Som eg tidlegare har opplyst i Stortinget, har departementet som mål at behandlinga i samband med godkjenning av nye skular ikkje skal ta særleg lengre tid enn eitt år, når søknadene oppfyller dei fastsette krava om kvalitet og inneheld alle nødvendige opplysningar. Dette har også Bjoa Montessoriforening fått melding om. Eg viser til brev til foreininga datert 15. juni 2000 og 6. desember 2000.

Eg kan stadfeste at søknaden frå Bjoa Montessoriforening vil bli behandla etter den ovannemnde målsetjinga.

Spørsmål nr. 353

Innlevert 25. april 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 8. mai 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Kommunene som mottar eiendomsskatt på Saltfjellet-Svartisen anlegget fikk i februar endringsmelding fra Skattedirektoratet som innebærer en reduksjon i eiendomsskatten på 50 pst. i forhold til de opprinnelige listene, datert 8/11. Reduksjonen skyldes at Statkrafts andel av eiendomsskattegrunnlaget for anlegget er redusert fra 3,20 mrd. kr til 1,08 mrd. kr.

Hva er årsaken til takstreduksjonen og hvorfor er Stortinget verken informert om dette før eller etter vedtaket om å iverksette § 8?»

Begrunnelse:

Kommunene Meløy, Beiarn, Rødøy og Rana i Nordland fylke som oppebærer eiendomsskatt på Saltfjellet Svartisen utbyggingen mottok 15. februar i år endringsliste fra Skattedirektoratet. Endringslisten inneholder et nytt takstgrunnlag for Statkrafts andel av Saltfjellet Svartisen. Eiendomsskattegrunnlaget for Statkrafts andel av anlegget er redusert fra 3,20 mrd. kroner til 1,08 mrd. kroner. For Meløy kommune medfører dette en reduksjon i kommunens eiendomsskatteinntekter på 50 pst. i 2001, sammenlignet de opprinnelige listene datert 8. november

2000. Meløy kommune viser til denne kraftige reduksjonen i eiendomsskattegrunnlaget med at Finansdepartementet har endret sin lovforståelse etter at Stortinget fattet vedtak om ikrafttredelse av § 8 i eiendomsskatteloven. Stortinget fattet sitt vedtak på bakgrunn av de opplysninger som forelå ved stortingsbehandlingen 14. desember i fjor og som lå til grunn for de opprinnelige listene av 8/11. Dersom det i ettertid har oppstått en vesentlig endring av lovforståelsen er det naturlig at Stortinget blir informert om dette. Meløy kommune viser til at endringer i departementets lovforståelse for Saltfjellet-Svartisen anlegget alene innebærer et samlet skattetap på 15,1 millioner kroner. Jeg spør derfor hva som er årsaken til takstreduksjonen og hvorfor Stortinget ikke er informert om endringene.

Svar:

Takstreduksjonen det vises til vedrørende eiendomsskattegrunnlaget for Statkrafts andel av Saltfjellet-Svartisen anlegget, har sin bakgrunn i at Statkraft ved innsendelse av Skattedirektoratets skjema "Særskilt eiendomsskattegrunnlag for kraftanlegg på 10 000 kVA eller mer - eiendomsskatteåret 2001" (RF-1161) hadde oppgitt og forutsatt at gevinst ved realisasjon av driftsmiddel skulle hensyntas ved verdsettelsen av anlegget. At realisasjonsgevinster skulle medtas ved angivelse av "brutto salgssinntekter", fremgikk både av skjemaet og av veiledningen til skjemaet (RF-1161) som ble sendt skattyterne i juni 2000. Skjemaet ble utarbeidet under stort tidspress og parallelt med behandlingen av forslagene i Ot.prp. nr. 47 (1999-2000) om endring verdsettelsesreglene i skatteloven § 18-5 som ble vedtatt ved lov av 23. juni 2000. Verken Skattedirektoratet eller departementet hadde på annen måte tatt eksplisitt stilling til spørsmålet om behandlingen av realisasjonsgevinster i denne sammenheng.

Skattyterne skulle sende det tilsendte skjemaet (RF-1161) til ligningsmyndighetene innen 23. august 2000. På grunnlag av de innkomne opplysninger i skjemaet, fastsatte ligningsmyndighetene deretter i oktober/november eiendomsskattegrunnlaget for kraftforetakenes andel av kraftanleggene etter de nye regler i skatteloven § 18-5, jf. mellombels tilleggslov til eiedomsskattelova av 23. juni 2000. De fastsatte eiendomsskattegrunnlag ble deretter sendt til de enkelte kraftforetak og til de berørte kommuner ved Skattedirektoratets brev av 8. november 2000.

Under den opprinnelige fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget for Statkrafts andel av Saltfjellet-Svartisen anlegget i oktober/november (ordinær ligning), hadde Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) lagt Statkrafts oppgaver til grunn slik at det ved fastsettelsen ble tatt hensyn til de oppgitte realisasjonsgevinster. Sentralskattekontoret kom senere i tvil om skatteloven § 18-5 gav hjemmel for at slike realisasjonsgevinster skulle hensyntas. SFS henvendte seg derfor til departementet i brev av 1. desember 2000 med spørsmål om det er riktig at gevinst ved realisasjon av driftsmiddel skal medtas ved beregningen av brutto salgssinntekt etter skatteloven § 18-5. Departementet foretok deretter en vurdering av dette lovtolkningsspørsmål og uttalte i brev av 25. januar 2001 til SFS følgende om spørsmålet:

"1. Realisasjonsgevinst

Det reises spørsmål om gevinster ved realisasjon av driftsmidler skal medtas ved beregningen av brutto salgssinntekter når en skal fastsette eiendomsskattegrunnlaget for større kraftproduksjonsanlegg, jf. skatteloven §

18-5 første , jf. annet ledd. Det følger eksplisitt av RF-1161 og rettleddningen at dette skal skje.

Departementet vil bemerke:

Etter departementets oppfatning kan skatteloven § 18-5 første ledd, jf. annet ledd ikke tolkes slik at gevinster ved realisasjon av driftsmidler i anlegget skal medregnes. Verken lovens ordlyd eller dens forhistorie gir tilstrekkelig støtte for at slike inntekter skal påvirke verdifastsettelsen.

I Ot.prp. nr. 23 (1995-95) var det foreslått at realisasjonsgevinster og ditto tap skulle medtas ved fastsettelse av formuesverdien for kraftproduksjonsanlegg, jf. endringsforslag til dagjeldende skattelov § 37 bokstav a nytt tredje ledd. Under stortingsbehandlingen av forslaget falt bestemmelsen om fradrag for realisasjonsgevinster bort uten noen eksplisitt drøftelse av spørsmålet. Den opprinnelig forutsatte symmetri med hensyntaken både til gevinster og tap, kan likevel ikke tillegges slik vekt at lovens ordlyd kan fravikes.

Utfra ordlyden i någjeldende skattelov § 18-5 og bestemmelsens forarbeider må det legges til grunn at et kraftanleggs markedsverdi skal anslås ved en nåverdiberegning av framtidige inntekter og utgifter over uendelig tid. Ved beregningen av denne kontantstrømmens nåverdi skal en bygge på en ren normert brutto salgsinntekt, dvs. årsproduksjonen verdsatt etter priser på spotmarkedet for elektrisk kraft. Dette anslaget over brutto årsinntekt fra et anlegg egner seg for kapitalisering og som anslag over verdien av anleggets produksjon over dets antatte levetid. Gevinster oppnådd ved utskifting og salg av driftsmidler vil være inntekter av en annen art enn normerte salgsinntekter fra produksjonen, og vil representere historiske opplysninger det ikke er riktig å vektlegge ved beregning av en markedsverdi som bygger på anslag over kontantstrømmene i fremtiden."

På bakgrunn av departementets uttalelse tok SFS opp spørsmål om endring av den verdsettelse av bl.a. Statkrafts andel av Saltfjellet-Svartisen anlegget som var blitt foretatt under ordinær ligning, jf. ligningsloven § 9-5. Statkraft leverte herunder et endret skjema (RF-1161) hvor den tidligere forutsetning om hensyn til realisasjonsgevinster ble endret. Ligningsnemnda fattet deretter endringsvedtak om verdsettelsen. Kommunene ble kjent med endringsvedtaket ved Skattedirektoratets brev av 15. februar 2001. Ifølge opplysninger innhentet fra SFS medførte den endrede forutsetning for behandling av realisasjonsgevinster en redusert beregning av gjennomsnittlige salgs

inntekter for årene 1997 tom. 1999 og dermed at også den i skatteloven § 18-5 forutsatte beregning av framtidige inntekter og utgifter (kontantstrøm) over uendelig tid, ble redusert. Endringen av verdsettelsen i forhold til skatteloven § 18-5 medførte at eiendomsskattegrunnlaget i stedet ble fastsatt etter den i desember 2000 innførte regel i eieendomsskatteleva § 8 fjerde ledd om fastsettelse av grunnlaget utfra en minimumsverdi på kr. 1,10/ kWh. Reduksjonen i det fastsatte skattegrunnlag ble i den størrelsesorden som er angitt i spørsmålet fra representanten Foss.

Departementet har ikke tidligere vært kjent med det konkrete endringsvedtaket, og har verken myndighet eller grunnlag for å gå inn på de konkrete vurderinger ligningsvedtaket bygger på.

Angjeldende takstreduksjon har mao. sammenheng med den tolkning av skatteloven § 18-5 som etter departementets oppfatning er i samsvar med lovens ordlyd og Stortingets forutsetninger ved vedtakelsen av verdsettelsesbestemmelsen - både ved kraftskattereformen i 1996 og ved vedtakelsen av endringsforslagene i juni 2000. Departementet avgir regelmessig slike prinsipielle uttalelser og tar i denne sammenheng ikke særskilt hensyn til de konkrete effekter av slike tolkningsspørsmål. Dette ble heller ikke gjort i dette tilfellet. Det tilligger dessuten ligningsmyndighetene av eget tiltak å ta opp spørsmål om endring av ligning som skyldes feil i rettsanvendelsen man senere blir klar over.

Departementet har ut fra ovenstående ikke lagt til grunn en endret lovforståelse, men snarere tolket overfor ligningsmyndighetene hvordan Stortingets lovvedtak er å forstå.

I forhold til det angitte provenyanslag i Ot.prp. nr. 24 (2000-2001) anslår departementet at samlet eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg for 2001 blir om lag kroner 915 millioner.

Innlevert 26. april 2001 av stortingsrepresentant Olaf Gjedrem
Besvart 4. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å innføra stimuleringar for yrkesførebuing for lite skulemotiverte elevar i vidaregåande skule?»

Grunngjeving:

Ved siste endring av opplæringslova ble det opna for ei ordning med lærekandidatar. Ordninga skulle gje ungdom med liten motivasjon og mindre evne til å tilegna seg teoretisk kunnskap, hjelp til å få si opplæring (vidaregåande) i arbeidslivet. Opplæringa skal resultera i ein avgrensa fag- og yrkeskompetanse.

I fleire år har fylkene fått tildelt sentralt gjevne midlar (stimuleringsmidlar) for å motivera næringslivet til å etablere ordinære læreplassar for desse lite skulemotiverte ungdomane. Når det nå er formalisert ein ordning, lærekandidatordninga, for desse, viser det seg at budsjettposten som ville vera ein viktig faktor til å motivera arbeidsmarkedet i å leggja til rette for denne type opplæringsplasser, er teken bort.

I tillegg framgår det av departementet sitt rundskriv F-12-01 pkt. 2.6 at ordning med ekstraordinært tilskot til lærlingar med særskild behov ikkje gjeld for lærekandidatar med behov for tilrettelegging.

Bortfallet av økonomitilskot for motivasjon og tilrettelegging kan føra til at ordninga med lærekandidatar ikkje får det omfang Stortinget hadde forutsatt.

Svar:

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) frå Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet ble det foreslått å avvikle stimuleringstilskottet frå 2001 fordi arbeidet med å skaffe elevar med stort fråvær og svake karakterar læreplassar synest å ha komme godt i gang. Stortinget vedtok dette ved behandling av Budsjett- innst. S. nr. 12 (2000-2001). Eg vurderer ikkje å forslå eit nytt stimuleringstilskott.

Lærekandidatar utløyser tilskott til lærebedrifter på lik linje med det ordinære lærlingar gjer.

I rundskriv F-12-01 frå departementet under pkt. 2.6 står det at ordninga med ekstraordinært tilskott til lærlingar med særskilt behov ikkje gjeld lærekandidatar. Grunnen til dette er at lærekandidatar i følgje opplæringslova sin § 4-2, 4. ledd har rett til spesialundervisning etter kapittel 5 i opplæringslova på lik linje med elevar innan vidaregåande skule. Utgifter til oppfylling av retten skal, etter opplæringslova sin § 13-3, dekkjast av fylkeskommunane på same måte som for elevar i den vidaregåande skulen.

Lærlingar har derimot ikkje lovfesta rett til spesialundervisning. Staten gir difor eit eige tilskott for desse, jf. rundskriv F-12-01 pkt. 2.6.

Spørsmål nr. 355

Innlevert 26. april 2001 av stortingsrepresentant Reidun Gravdahl
Besvart 7. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Radiografforbundet hevder at det er åpning i EØS-avtalen for at radiografer som ikke har nødvendig faglig kompetanse kan få praktisere i Norge. Særlig er de bekymret fordi akuttmedisin og farmakologi ikke er ilagt samme vekt i utdanningen i flere av disse landene, og at personell med EU-statsborgerskap kan være godkjent i EU, men ha utdanning med mindre innhold fra andre verdensdeler.

Hvordan er reglene for godkjenning av radiografer fra EØS-land?»

Begrunnelse:

Radiografforbundet sier at det fortsatt mangler personell innen området i Norge. De sier at de er delegert ansvar for medikamenthåndtering i behandling, og at det derfor er nødvendig at de har kunnskaper innen farmakologi. De sier at radiografene i Norge er mer i direkte arbeid med pasientene enn i flere andre europeiske land. De stiller spørsmål ved om forsvarlighetskravet er ivaretatt når personell som mangler slik kompetanse får godkjenning i Norge.

Kanskje er det slik at det bør være en prøveperiode under veiledning, og at det behov som er for mer utdanning blir gjennomført ved kurs på Høyskolen.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representant Reidun Gravdahl vedrørende virkningen av EØS-avtalen ved autorisasjon av helsepersonell fra andre EØS-land. Bakgrunnen er at Radiografforbundet stiller spørsmål ved om forsvarlighetskravet er ivaretatt når helsepersonell med utdanning som ikke er lik den norske får autorisasjon i Norge.

I mitt svar finner jeg grunn til å skille mellom krav til autorisasjon og krav til forsvarlighet, i det de ikke kan sies å være fullt ut sammenfallende.

Radiografer har en 3-årig utdanning på høgskolnivå i Norge. Dette innebærer at ved vurdering av søknad om autorisasjon som radiograf for en søker med utdanning fra et EØS-land, kommer Rådsdirektiv 89/48/EØF om gjensidig anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner og bevis, til anvendelse. Direktivet er implementert i norsk rett gjennom forskrift av 21. desember 2000 nr. 1377 om autorisasjon av helsepersonell m.m. i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) kapittel 7.

I spørsmål og begrunnelse fra representanten Gravdahl legges det vekt på at det er ulikheter i utdanningene. Det er noe vi må forvente vil oppstå innenfor et så stort område som EØS-området utgjør. Etter EØS-retten vil ikke fokus ligge på om utdanningene er like, men om de leder frem til samme sluttkompetanse. Men EØS-retten går noe lenger, og gjør det nødvendig å ta hensyn også til relevant yrkeserfaring og etterutdanning. Dette er en regel som har vært etablert i norsk rett i over 30 år, under vilkåret "nødvendig kyndighet". Nødvendig kyndighet er videreført i lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. § 48 tredje ledd litra c). Autorisasjonsmyndigheten må sammenligne søkers kompetanse med de til enhver tid gjeldende utdanningsplaner for den norske utdanningen i vedkommende fag/yrke. Hvor det er vesentlige mangler, kan autorisasjon ikke gis. Rådsdirektiv 89/48/EØF setter vilkår for når det er adgang til å kreve at søkeren gjennomgår en prøveperiode eller avlegger en egnethetsprøve. For radiografer vil det være søkeren som kan velge hvilken av disse to typene av prøver som skal gjennomgås. Det vil derfor ikke være aktuelt å innføre en generell regel om prøveperiode eller tilleggsutdanning ved høgscole, slik det anføres i begrunnelsen fra representanten Gravdahl.

Det at man gir autorisasjon til radiografer med utdanning som ikke er lik den norske, betyr ikke at det fires på kravet til forsvarlighet. Dette er en personlig plikt som påhviler alt helsepersonell jf. helsepersonelloven § 4. Plikten innebærer bl.a. at helsepersonell må innrette seg etter sine kvalifikasjoner, og avstå fra oppgaver hvor vedkommende mangler tilstrekkelige kvalifikasjoner. Det følger videre av helsepersonelloven § 16 at arbeidsgiver plikter å legge forholdene til rette slik at arbeidstaker kan utøve sin virksomhet innenfor lovens rammer. Den samme plikten er inntatt i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-7. Det følger også av et ordinært arbeidsgiveransvar at arbeidsgiver må avklare hvilken kompetanse den nyansatte har, og sørge for å gi nødvendig opplæring som er påkrevet for at den enkelte skal kunne utføre sitt arbeid forsvarlig.

Spørsmål nr. 356

Innlevert 27. april 2001 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 4. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Oversikten over vinterens torskefiske viser at langt under halvparten av torsken som er tatt er voksen og gytemoden. Dette er i strid med politiske målsettinger og ikke i pakt med bærekraftig høsting. For enkelte fartøygrupper er det nesten bare fanget småfisk under 2,5 kilo som for autoline (86,5 pst.), trål (82,7 pst.) og dels snurrevad (69,5 pst.).

Anser fiskeriministeren dette som forsvarlig beskatning, og hvilken begrunnelse ressursmessig er det for at disse fartøygrupper får delta i torskefisket?»

Svar:

Beskatningsmønsteret i årets torskefiske

Tall fra Norges Råfisklag viser at av de totale landingene av torsk hittil i år, har landinger fra autoline-fartøyene bestått av gjennomsnittlig ca. 16,5 pst. torsk under 1 kg, trålflåten har hatt ca. 17 pst. under 1 kg og snurrevad har hatt ca. 5 pst. under 1 kg.

Disse tallene er basert på sløyd fisk/ombordfrosset uten hode. Torsk med vekt på omkring 1 kg tilsvarer fisk omkring det tillatte minstemålet, og fartøyene har anledningen til å ha inntil 15 pst. torsk under minstemål i antall i de enkelte fangster. På bakgrunn av dette tallmaterialet, ser det dermed ut til at disse fartøygruppene opererer innenfor de rammer dagens regelverket setter.

På den andre siden viser tallene fra Norges Råfisklag at andelen av landet fangst i en mellomstørrelse fra 1 kg til 2,5 kg sløyd/uten hode (dvs. tilsvarende omkring 5-7 år gammel torsk) for autoline er ca. 70 pst., for trål ca. 66 pst. og for snurrevad ca. 57 pst.. Dermed er bare en mindre andel av de totale landingene fra denne flåten eldre fisk over 7 år. Er så dette uforsvarlig?

Situasjonen er ikke uforsvarlig biologisk sett. Vi er imidlertid kommet i en svært uheldig situasjon for næringa, siden et slikt beskatningsmønsteret ikke er optimalt. Et hovedmål for fiskeriforvaltningen er som kjent å sikre et størst mulig langtidsutbytte av fiskebestandene. Hadde fiskeflåten tatt en større andel av fangstene som eldre/større fisk, ville fiskerinæringen fått et langt større utbytte på sikt.

Jeg vil peke på at dagens situasjon i torskefisket ikke først og fremst er en problemstilling knyttet til redskapstyper og fordeling av ressurser mellom fartøygrupper, slik representanten Myrvoll synes å antyde med sitt spørsmål.

Forvaltningen har etablert en rekke tekniske reguleringer som maskevidde og minstemål, samt et system for stenging av fiskefelt som skal beskytte ungfisken. Så lenge næringen forholder seg til disse bestemmelsene, har jeg ikke grunnlag for å kritisere flåten. De ulike fartøygruppene representerer dessuten et nødvendig mangfold som gjør at vi kan utnytte både kystnære ressurser og ressursene til havs, hvilket også sikrer en stabil råstofftilførsel til landindustrien.

Jeg vil vise til at dagens beskatningsmønster stor grad reflekterer situasjonen i havet: Forskerne påpeker at den fiskbare delen av bestanden hovedsakelig består av 5- og 6-åringer, og dermed at forekomsten av eldre fisk er liten. Denne situasjonen har i stor grad oppstått som følge av et for høyt uttak over tid. Hovedutfordringen er derfor å få uttaket ned på et bærekraftig nivå, og derigjennom sikre en større spredning i alders sammensetningen i bestanden og et bedre beskatningsmønster i torskefisket.

Norge og Russland har avtalt en torskevotepå 395 000 tonn for 2001 som skal gjelde til og med 2003. Kvoten har blitt kritisert for å være for høy i forhold til kvotenivået som ble anbefalt av forskerne, og at kvoten ikke er forenlig med en føre var tilnærming.

Til grunn for den treårige kvoten ligger imidlertid havforskernes prognoser om en tredobling av gytebestanden, og at både gytebestand og fiskedødelighet vil komme langt innenfor føre var-grensen mot overgangen til 2004.

Usikkerhetsmomentene vil imidlertid være om forskerne har overvurdert bestanden og/eller undervurdert fiskedødeligheten. Vekstvilkårene i havet og eventuelt ulovlig fiske er to andre usikkerhetsmomenter som vi må forholde oss til. Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) vil imidlertid komme med nye bestandsvurderinger og kvoteanbefalinger i månedsskiftet mai/juni. Disse vurderingene vil bli lagt til grunn når Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon skal drøfte situasjonen i torskefisket til høsten.

Spørsmål nr. 357

Innlevert 27. april 2001 av stortingsrepresentant Johan J. Jakobsen

Besvart 8. mai 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Statsråden sier i brevet at leveranser til bl.a.drift og vedlikehold på sokkelen kan gi Trøndelag"store muligheter, då nærleik til olje- og gassfelt er ein viktig konkurransefordel for desse tenestene".

På hvilken måte kan nærhet til olje- og gassfelt være en viktig konkurransefordel, når det ikke finnes direkte transportmuligheter fra Trøndelag ut til sokkelen og når manglende flytilbud gjør at lokale bedrifter må reise via Gardermoen for å komme til Kristiansund og videre ut på sokkelen?»

Begrunnelse:

Det vises til skriftlig spørsmål av 6. april då. og statsrådets svar av 25. april. Vi ønsker imidlertid å stille ovennevnte oppfølgingsspørsmål i denne saka og viser til følgende begrunnelse:

Det er bred enighet om at helikopterbasene fordelt i Norskehavet skal ligge i Kristiansund og Brønnøysund. En heliport på Værnes for å transportere arbeidere fra lokalt og regionalt næringsliv ut til midlertidige oppdrag på sokkelen, må forutsettes å ikke rokke ved dette.

Diskusjonen om en heliport er ikke begrunnet i ønsket om andre fordelinger av basefunksjoner, men ut fra det dårlige transporttilbudet som i dag finnes innen Midt-Norge.

Statsråden understreker at leveranser til drift, vedlikehold og modifikasjoner bør gi den trønderske landsdelen store muligheter "då nærleik til olje- og gassfelt er ein viktig konkurransefordel for desse tenestene". Statsråden nevner Aker Verdal som et eksempel på en bedrift som slik sett bør ha en konkurransefordel.

Det paradoksale i dagens situasjon er at den nærheten til feltene som statsråden viser til, ikke fungerer som noen konkurransefordel for lokalt og regionalt næringsliv. Regionale bedrifter som vil utføre oppdrag, må sende sine arbeidere fra Værnes via Gardermoen og videre til Kristiansund, for å komme ut til helikopterbasen og derfra ut på sokkelen. Dette er situasjonen fordi det verken finnes noen flyrute mellom Værnes og Kristiansund eller noen heliport på Værnes. Det sier seg selv at denne situasjonen bidrar til at regionalt næringsliv ikke har noen konkurransefordeler, men tvert imot en alvorlig konkurranseulempe i forhold til bedrifter i Oslo-området og på Vestlandet.

Drifts- og vedlikeholdsmarkedet atskiller seg fra den virksomhet en så langt har vært vant med på sokkelen. Mer av arbeidet vil bli utført av leverandører, ikke av operatørene selv. Operasjoner som en for få år siden gjorde på land, vil sannsynligvis bli utført på sokkelen. For leverandørindustrien betyr dette en tyngdeforskyvning av arbeid fra land til sokkelen. I en slik situasjon er det viktig at de store offshoreverftene får en reell mulighet til å fornye seg og å delta i konkurransen om arbeidsoppdragene.

Svar:

Når det gjeld Midt-Noreg generelt, har Statoil rekna ut at berre deira handel i Midt-Noreg var omlag fire milliardar kroner i 1999. Dette er eit høgt tal, som vi ventar vil auka når stadig fleire felt vert bygde ut og sette i drift i Norskehavet. Talet indikerer at offshoreverksemda bidreg til omfattande verdiskaping for bedriftene i regionen og at potensialet er stort. Med andre ord må ein tru at nærleik til marknaden må vera ein

viktig konkurransefaktor.

Representanten skriv at operasjonar som for få år sidan vart gjorde på land, sannsynlegvis vil verta utførte på sokkelen. Departementet har ei anna oppfatning. Det er riktig at drift og vedlikehald tradisjonelt har vorte gjort på installasjonane til havs. Men den teknologiske utviklinga vil kunne føra til endringar i dette biletet. Det finst i dag teknologi som vil gjera det mogleg å bygga ut felt utan plattformer, fjernstyra mindre installasjonar frå land og prosessera olje og gass på land i staden for til havs.

Dette inneber at me forventar at drifts- og vedlikehaldsmarknaden får ei sterkare orientering mot oppgåver på land, slik at nærleik til lufttransport vert mindre viktig som konkurransefaktor i framtida.

Ein må og ta omsyn til at det er fleire faktorar enn baselokaliserings og fraktkostnader av personell som er viktig i forhold til drifts- og vedlikehaldsoppgåver på sokkelen. Bedrifter som tilbyr slike tenester vert evaluert med omsyn til fleire forhold, mellom anna kompetanse, gjennomføringsevne, leveringskapasitet og fleksibilitet.

Departementet er klar over at det ikkje finst noko flyrute mellom Værnes og Kristiansund fordi ho har vorte nedlagt av økonomiske årsaker. Dette er ei avgjerd som har vorte teke av kommersielle aktørar. Olje- og energidepartementet har ikkje prinsipielle innvendingar mot at einskildbedrifter eller samanslutningar av bedrifter etablerer ei tilbringarteneste mellom Verdal og Kristiansund for å letta dagens situasjon. Men ei slik teneste må etablerast på eit sjølvstendig økonomisk grunnlag. Det er ein føresetnad at det her ikkje er snakk om transport til sokkelen, men utelukkande mellom Værnes og Kristiansund. Denne

tenesta må ikkje komma i konflikt med det fastlagde basemønsteret.

Departementet viser til brev datert 25.04.01 der forholdet til tryggleiken omkring Værnes som eventuell heliport er omtala. Helikopter Service har gjort ein studie som viser at det vil vera problem knytta til mellom anna ising, turbulens og skyer i luftkorridoren. Det er difor viktig å minna om at ei eventuell tilbringarteneste må vera forsvarleg når det gjeld tryggleik.

Spørsmål nr. 358

Innlevert 30. april 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 7. mai 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Statsråden har til utarbeiding ei stortingsmelding om tryggleiken på sokkelen. Eit eige fagbrev i kranfag er frå bransjen rekna for å vera eit viktig tiltak for å betra tryggleiken. Kranskulen i Gjesdal, Rogaland, arbeider med tilrettelegging av ei slik utdanning.

Vil statsråden medverka til at dette blir realisert?»

Svar:

Ansvar for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten ble formelt overført fra Kommunal- og regionaldepartementet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet 1. april 2001. Saken er derfor videresendt til meg som ansvarlig statsråd.

Dødsulykken på Oseberg Øst og en rekke alvorlige kranhendelser den senere tid har vist at det er et sterkt behov for å heve kompetansen innenfor denne type aktiviteter. Etablering av kranfaget som et nytt lærefag vil etter min vurdering være et viktig virkemiddel i denne sammenheng. En formalisert utdanning vil også kune bidra til å øke fagområdet generelle status i virksomheten, noe som også vil ha en positiv effekt med hensyn på planlegging og gjennomføring av slike operasjoner. Kommunal- og regionaldepartementet har derfor tidligere anbefalt at det ble etablert en slik ordning.

Ansvar for iverksettelse av fagopplæring innen kranfaget sorterer under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF). Jeg viser i den sammenheng til svaret gitt av Kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske på spørsmål fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland om det er aktuelt å opprette kranfaget som et eget videregående kurs, som et element i et utdanningsløp frem til fag-

brev. I sitt svar bekrefter statsråden at kranfaget vil bli formelt godkjent så snart det er praktisk mulig.

Ulike aspekter ved kran- og løfteoperasjoner vil for øvrig etter planen bli adressert i meldingen om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten som nå er under utarbeidelse i departementet.

Spørsmål nr. 359

Innlevert 30. april 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 8. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Ved årets kvotefordeling fikk Nordsjøtrålerne redusert sin bifangstkvote på sei fra 400 tonn pr. fartøy til 200 tonn. Da bifangsten er fastsatt som 20 pst. av hovedfangst på kolmule, tobis og øyepål, som ikke er kvotebegrenset, vil en slik innsnevring av vektgrensen for bifangst begrense fartøyets totalfiske tilsvarende. Dette reduserer inntjeningspotensialet for denne flåtegruppen dramatisk.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre situasjonen for Nordsjøtrålerne?»

Begrunnelse:

Tradisjonelt har Nordsjøtrålerne fisket på både industrifisk og matfisk. Med utgangspunkt i ubegrenset fiskerett på industrifisk sammen med 20 pst. sei som bifangst har det vært hevdet at dette burde være tilstrekkelig til å sikre inntjeningen for denne flåtegruppen. Erfaringen med dette er imidlertid ikke god. Det har vist seg at inntjeningen er for lav til å sikre stabile inntekter på akseptabelt nivå for fiskerne, og det økonomiske grunnlaget for nødvendig flåtefornyelse svikter. Med årets reduksjon i øvre vektgrense for bifangst, er det sannsynlig at store deler av trålflåten vil få betydelige problemer.

Jeg er oppmerksom på at kvotefordelingen normalt ikke foretas administrativt, men i samarbeid mellom fiskernes organisasjoner. Det er likevel slik at forhandlingsresultatet kan gi så store negative ringvirkninger for enkelte flåtegrupper at en administrativ inngripen kan være nødvendig.

Da fartøyer fra Nord-Norge i Oddrun Pettersens statsrådstitid ble tildelt 10 kvoteenheter for makrell i Nordsjøen, var det et resultat av administrativ vurdering og inngripen. Tilsvarende inngripen synes i dag å være nødvendig, denne gangen for å sikre fiskerimiljøene i Sør-Norge.

Når tillatt bifangst halveres, er det påregnelig at hovedfangsten på industrifisk reduseres tilsvarende. Dette vil igjen skape vansker for industrien, som får problemer med sikker råstofftilgang. Da fiskemel og fiskeoljeindustrien er viktige leverandører av fiskefôr til oppdrett, vil problemene for trålflåten forplante seg gjennom hele fiskerisektorens verdiskapingskjede. Det er derfor av interesse å vite hva Regjeringen vil gjøre for å bedre situasjonen for Nordsjøtrålerne.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen om hva jeg vil gjøre for å bedre situasjonen for nordsjøtrålerne.

Tradisjonelt har 50-60 fartøyer drevet et direktefiske etter sei i Nordsjøen og Skagerrak. Til tross for en viss økning i deltakelsen, har det før 1999 langt på vei vært mulig å ivareta interessene til de trålerne som tradisjonelt har drevet dette fisket. I 1999, og spesielt 2000, har imidlertid en kombinasjon av lavere totalkvote, økt kapasitet, økt deltagelse og reduserte maksimalkvoter satt reguleringene under press.

Nordsjøtrålernes direkte fiske etter sei har variert avhengig av tobisfiskeriet. I år med lite tobis har flere nordsjøtrålere drevet et direkte fiske etter sei, mens tobisfisket blir prioritert i år med god tilgjengelighet. Med sviktende tobisfiske vil innsatsen i fisket etter øyepål og kolmule øke. I disse fangstene vil det til tider kunne være relativt stor innblanding av sei.

Reguleringsrådet drøftet den 6. - 7. desember 2000 fordelingen av gruppeknoten på 26 000 tonn for

trålerne. I reguleringene av fisket etter sei sør for 62°N i 2001, hva gjelder nordsjøtrålerne, har jeg fulgt tilrådingen fra Reguleringsrådet.

I møte med Norges Fiskarlag 18. januar d.å. ble det fremsatt krav om at maksimalkvoten på 200 tonn måtte fjernes samt at hele gruppekvoten for nordsjøtrålerne måtte avsettes til bifangst. Jeg kom til at departementet ikke kunne etterkomme dette kravet. Begrunnelsen for dette er sammensatt.

For det første er det en del nordsjøtrålere som driver et direktefiske etter sei i dette området, som da vil få avskåret dette driftsalternativet.

Videre vil kun bifangstfiske av sei medføre at seien vil bli fisket utelukkende med småmasket redskap, i motsetning til ved direkte konsumfiske med stormasket redskap. I utgangspunktet er det forbudt å bruke småmasket redskap i dette området, med unntak av nordsjøtrålere som driver et industrifiske med småmasket trål. Fiske av seikvoten med småmasket redskap kan sees som lite hensiktsmessig i forhold til spørsmål om verdiskaping og en effektiv og bærekraftig utnyttelse av seikvoten. I dagens situasjon vil det være galt å øke uttaket av sei med småmasket redskap når det pågår en prosess mellom EU og Norge for å redde spesielt torskebestanden i Nordsjøen. Et sentralt element i denne prosessen er å øke maskevidden i fiskeredskapene.

Et annet element er at opphevelse eller økning av maksimalkvoten ikke vil ha noen regulerende effekt på uttaket. Dersom fartøyene ikke har noen kvote å forholde seg til, vil de heller ikke ha noe incitament til å redusere uttaket. En overveiende sannsynlig konsekvens av dette er at gruppekvoten vil bli oppfisket tidlig på året. Da seikvoten i Nordsjøen blir fastsatt etter forhandlinger med EU, er det ikke verken mulighet eller adgang for Norge å ensidig øke kvoten. Det er heller ikke aktuelt å overføre noe fra de andre fartøygruppene. Det er også en særdeles viktig målsetting for regjeringen og Fiskeridepartementet at totalkvoter og gruppekvoter ikke blir overfisket.

Som kjent er det så å si umulig å drive industrifiske uten også å få sei, og det er derfor nødvendig med en adgang til å ha uunngåelig bifangst av sei. Dersom det er en ubegrenset bifangstadgang er det imidlertid fare for at enkelte fartøy vil fiske mer sei innenfor bifangstordningen enn det som er nødvendig for å gjennomføre et industrifiske, for på den måten å øke verdien av fangsten. En slik utvikling ønsker jeg ikke.

Som nevnt tidligere er det fra år til år store variasjoner i tobis, øyepål og kolmulefisket i Nordsjøen, med dertil svingninger i inntjening og lønnsomhet for flåten. Seiens viktighet som supplement varierer også i noenlunde samme syklus. Men det er imidlertid ikke bare dette som har betydning. Kort kan en si at det i dag er for lite sei i forhold til den fangstkapasitet som er tilgjengelig. Det eksisterer med andre ord overkapasitet i flåten, som det også gjør i mange andre flåtegrupper.

Det er min og departementets grunnholdning at den beste garanti for å opprettholde næringen og det driftsmønster en ønsker er lønnsomme driftsenheter. En måte å øke lønnsomheten for de enkelte enhetene på er å redusere overkapasiteten i flåten. Jeg vil derfor i inneværende år starte arbeidet med å revidere konsesjonsforskriftene samt vurdere innføring av en

hetskvoter også for nordsjøtrålerne. Selv om sammensetningen av nordsjøtrålgruppen er mer kompleks enn for andre grupper, samt at flere av artene det fiskes på er uregulerte, bør det være mulig å finne frem til en formålstjenlig ordning også for denne gruppen.

Når det gjelder forslaget fra Norges Fiskarlags Ressursfordelingsutvalg er dette forslaget nå lagt frem. Forslaget skal nå behandles internt i organisasjonen frem mot årsmøtet i høst. Jeg finner det korrekt å ikke kommentere forslaget på det nåværende tidspunkt. Det vil ikke være korrekt av Fiskeridepartementet å legge føringer for den interne organisasjonsbehandlingen.

Spørsmål nr. 360

Innlevert 30. april 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 8. mai 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I vedtak av 16. juni 2000 anmodet Stortinget Regjeringen om å legge frem forslag til tiltak som kan sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet innenfor det regelverk som gjelder for EU-området. Vedtaket inneholdt en tidsfrist, Stortinget ba om å få seg forelagt Regjeringens forslag sammen med statsbudsjettet for 2001. Dette vedtaket er ikke fulgt opp av Regjeringen.

Hvordan mener statsråden et vedtak i Stortinget forplikter Regjeringen sammenliknet med forpliktelsene i et oversendelsesforslag?»

Begrunnelse:

Ved behandling av revidert budsjett 16. juni ble forslag til vedtak om konkurransedyktige rammevilkår for norske sjøfolk på norske skip lagt frem av representanten Stolt-Nielsen på vegne av Høyre. Forslaget hadde sin bakgrunn i den negative utvikling som er en direkte følge av innskrenkningene i fartøygrupper med rett til refusjonsstøtte og reduksjon i refusjonsstøttenivå for de fartøygrupper som fortsatt faller inn under ordningen. Da det fra Regjeringens side var liten vilje til å oppfylle de forventninger om bedre rammevilkår som vedtaket siktet mot, ble forslagsstilleren anmodet om å omgjøre forslaget fra forslag til vedtak til et oversendelsesforslag. Dette ble avvist av forslagsstilleren, og forslaget ble vedtatt mot 6 stemmer. Når et vedtak er fattet av Stortinget, har det vært en gjengs oppfatning at Stortinget må ha rett til å forvente at vedtaket følges opp av Regjeringen.

Da statsbudsjettet ble lagt frem i høst, ble det med henvisning til dette vedtak sagt at refusjonsstøtteordningen skulle videreføres med samme sats og innretning som tidligere. Dette var ingen oppfyllelse av vedtakets intensjoner. Da det samtidig ble lagt frem forslag om konjunkturavgift på arbeidstakerne, var dette et forslag som ville utlikne verdien av refusjonsstøtteordningen, og slik være stikk i strid med de intensjoner som ligger i Stortingets vedtak av 16. juni. Da Regjeringen ikke fikk gjennomslag for sin konjunkturavgift på arbeidskraft, kom forslaget om å ta store flåtegrupper ut av refusjonsstøtteordningen, også dette i strid med Stortingets ønske om å sikre norske sjømannsarbeidsplasser.

Spørsmål om oppfølging av Stortingets vedtak har vært stilt av denne representanten flere ganger, og det har vært henvist til at Handels- og Næringsministeren har innkalt til samråd med næringens aktører, og at oppfølging av Stortingets vedtak vil komme. Det er imidlertid klart at det for Regjeringen ikke er mangel på kunnskap om de konkurranseforhold som gjelder i EU-området som hindrer Regjeringen i å fremlegge de forslag til tiltak som Stortinget har bedt om. Heller ikke mangler Regjeringen kunnskap om hvordan reglene om rammevilkår for egen nasjons sjøfolk praktiseres i de øvrige sjøfartsnasjonene i Europa. Når Regjeringen ikke mangler kunnskap, er det nærliggende å tro at den mangler vilje. Det er derfor av interesse å få vite hvordan Statsråden vurderer forskjellen på et oversendelsesforslag og et av Stortinget vedtatt forslag med hensyn til hvilke forpliktelser som pålegges Regjeringen.

Svar:

Stortingets vedtak er forpliktende for Regjeringen. Gjennomføringen av vedtak må imidlertid gjøres innenfor de totale budsjetttrammer som Stortinget setter og i samsvar med prioriteringer som Stortinget slutter seg til ved behandlingen av budsjettet. Regjeringen vil forholde seg til budsjettet slik som det er vedtatt og med de tiltak som budsjettet omfatter.

Vedlagt følger et lignende spørsmål fra Inger Stolt-Nielsen sendt tidligere i år og med svar som ble sendt fra statsråd Grete Knudsen.

Vedlegg til svar:

Spørsmål og svar til skriftlig besvarelse nr. 302 fra Inger Stolt-Nielsen til nærings- og handelsministeren for 2000-2001:

Internett-adressen:

<http://www.epos.stortinget.no/database/epos/spmliste.stm?sakid=22053&vismeny=>

Spørsmål nr. 361

Innlevert 30. april 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 10. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at kommunene skal få mer penger hvis de fornyer seg. Dette ble understreket av statsministeren på KS sin ordførerkonferanse 05.04. De 6 valdreskommunene har gått sammen om felles legevaktordning til beste for pasientene og legenes arbeidssituasjon. Omleggingen koster kommunene 2 mill. kr i ekstra årlige utgifter, mens beregninger viser at staten sparer penger.

Hva vil helseministeren gjøre for at kommunene skal få dekket disse utgiftene?»

Begrunnelse:

Det er vanskelig å rekruttere leger til distriktskommunene og flere tiltak er nødvendige for å bedre denne situasjonen. I Valdres er det blitt etablert ny legevaktordning fra 29. mai 2000. Legevaktordningen omfatter alle de 6 valdreskommunene. Målet skal være et bedre og mer stabilt tilbud for pasientene og en meget bedre arbeidssituasjon for legene.

Det uheldige i situasjonen er at kommunene straffes økonomisk for denne omleggingen som må sees på som en fornying og effektivisering av offentlig sektor.

Eksempel fra Nærøy kommune viser den samme tendens. Her har en tilsvarende omlegging kostet kommunen 1,6 mill. kr ekstra, mens staten har spart 2,5 mill. kr. Det har kommet sterke reaksjoner på statens manglende vilje til medvirkning til en mer rettferdig kostnadsfordeling. På den ene siden stimuleres kommunene til effektivisering og samarbeid, mens det på den andre siden ikke følges opp med økonomiske virkemidler.

Svar:

Kommunenes utgifter til legevakttjenesten er regulert i særavtale mellom Kommunenes Sentralforbund (KS) og Den norske lægeforening. I tariffforhandlingene sommeren 2000 forhandlet legeforeningen og KS fram ny avlønningsmodell for interkommunalt legevaktssamarbeid på natt. Resultatet av forhandlingene bygger på forutsetning om at kommunenes utgifter til legevakt skulle bli noenlunde uendret. Både ny og gammel avtale er del av de ordinære avtaleforhandlinger mellom partene. Det har ikke vært forutsatt at staten skal gi kompensasjon til kommunene for eventuelle økninger i utgiftene.

Tall fra trygdeetaten viser at det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder trygdeutgifter til legevakt. Forskjellene kan ha sammenheng med ulik organisering av tjenesten.

Det har blitt mer og mer vanlig at pasienten kommer til konsultasjon på legevaktsentral istedenfor at legen reiser i sykebesøk til pasienten. Denne utviklingen har skjedd uavhengig av etablering av interkommunalt legevaktssamarbeid, og har redusert trygdens utgifter. Men etablering av interkommunale legevaktsentraler bidrar ytterligere til denne utviklingen. Erfaringene fra samarbeidsprosjektene viser at aktivitet på legevakt på natt er liten. Det ser også ut til at de statlige refusjonsutgifter til legevakt på kveld og natt, utjevnes mellom deltakende kommuner.

Jeg ser det som positivt at refusjonsutgiftene til legevakt blir redusert som følge av endret organisering av, og riktigere bruk av legevakttjenesten. I utgangspunktet vil jeg forvente at det også for kommunene er stordriftsfordeler å hente ut ved samordning av legevakttjenesten. Men utviklingen i de kommunale kostnadene vil være avhengig av hvordan legevakttjenesten var organisert i kommunene før samarbeidet, og hvilke lokale tilpasninger som blir gjort i det nye legevaktssamarbeidet. Foreløpig har de nye avtalene om legevaktssamarbeid virket i en kort periode. Det er for tidlig å si i hvilken grad omleggingen innebærer reduserte utbetalinger for trygden og eventuelt mindre inntekter enn forutsatt til de samarbeidende kommunene. Departementet har gitt støtte til oppstart av 30 prosjekter for interkommunalt legevaktssamarbeid. Departementet vil få tilsendt erfaringstall fra kommunene når slike tall foreligger. Jeg vil nøye følge utviklingen på legevaktsområdet framover og vil vurdere behov for tiltak.

Spørsmål nr. 362

Innlevert 2. mai 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 11. mai 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Et viktig kranfaglig miljø kan bli utradert ved at materiell ved AMO-senteret på Lierskogen blir avhendet og virksomheten avviklet. Stiftelsen Rogaland Kranskole har sagt seg villige til å drive aktiviteten på Lierskogen frem til kranfaget er godkjent som nytt lærefag.

Vil statsråden bidra til at en slik løsning lar seg realisere?»

Begrunnelse:

I sitt svar av 19.03.01 til skriftlig spørsmål nr. 277 fra representanten Langeland bekrefter utdanningsminister Giske at han vil følge opp rådet fra Rådet for fagopplæring i arbeidslivet sin anbefaling om å etablere kranfaget som nytt lærefag.

I Rogaland ble kranfaget flyttet fra Arbeidsmarkedsetaten til en stiftelse opprettet av Gjesdal kommune. Denne stiftelsen har siden utviklet seg og representerer nå et av de fremste fagmiljøene. Dette fagmiljøet brukes blant annet av offshorenæringen. Kranyrket representerer en risikoutsatt gruppe offshore, slik at en god fagopplæring er viktig.

Kranfaget er nå i en mellomfase, fra å være under Arbeidsmarkedsetaten til å bli et eget lærefag.

I Buskerud fylkeskommune ble AMO-senteret Lierskogen videreført fordi en ikke fikk andre som ville overta driften. Arbeidsdirektoratet har i brev av 15. januar 2000 til AAD bedt om fullmakt til å gjennomføre en styrt avvikling av senteret. Dette er en oppfølging av Stortingets vedtak fra høsten 1994 om at A-etat ikke skal drive egne skoler.

Etter henvendelse fra Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg, ble det avholdt et drøftingsmøte mellom EBA, Rogaland Kranskole og AMO-senteret Lierskogen den 5. april. Der kom en frem til en løsning som innebærer at Stiftelsen Rogaland Kranskole ved å disponere kranmateriell og undervisningsbygg, kan videreføre driften til kranfaget er etablert som lærefag.

Kranfaget er svært utsatt i Norge, og hvis kompetanse og materiell forsvinner fra Lierskogen vil det være tidkrevende og kostbart å bygge opp nye miljø når faget er godkjent. Et godt kranfaglig utdanningstilbud er viktig for blant annet å kunne ha en god sikkerhet offshore.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentant Høie i at det er viktig å ivareta et godt kranfaglig utdanningstilbud, blant annet for å kunne ha god sikkerhet offshore. Behovet for kranføreropplæring er videre godt dokumentert. AMO-senteret på Lierskogen, herunder kranavdelingen, er under avvikling av grunner som representanten selv viser til. Jeg har forståelse for representanten Høies syn at det vil være uheldig at kompetanse og materiell forsvinner fra Lierskogen, siden det vil være tidkrevende og kostbart å bygge opp nye miljø når kranfaget er etablert som nytt lærefag.

Rogaland Kranskole har i brev av 2. mai 2001 rettet en henvendelse til Aetat Buskerud hvor de skisserer to løsninger som kan gjøre det mulig for Rogaland Kranskole å overta driften av skolen inntil videre. Rogaland Kranskole foreslår at skolen enten kan leie senteret med utstyr og gjenværende lærere eller overta utstyret ved senteret og samtidig overta arbeidsgiveransvaret for gjenværende ansatte. Rogaland Kranskole gjør oppmerksom på at de ikke vil være i stand til å betale store beløp for skolen. Jeg er positiv til å vurdere nærmere en løsning som kan ivareta det kranfaglige miljøet ved AMO-senteret på Lierskogen, men ulike sider ved den skisserte løsningen må vurderes nærmere.

Et eventuelt leieforhold krever nærmere vurdering av arbeidsgiveransvaret for de ansatte ved AMO-senteret på Lierskogen. Videre er det opp til fylkeskommunen hvordan de vil tilrettelegge samarbeidet med

de ulike aktørene når kranfaget er godkjent som nytt lærefag. Samtidig må de ulike økonomiske konsekvensene ved en eventuell overdragelse av statlig materiell vurderes nærmere.

Aetats leieavtale med Direktoratet for sivil beredskap om tomt/ bygninger ved det tidligere AMO-senteret er sagt opp med virkning fra 31.12.01. Direktoratet for sivil beredskap må derfor bringes inn i saken dersom det er aktuelt for Rogaland Kranskole å drive videre på samme sted.

Spørsmål nr. 363

Innlevert 2. mai 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 9. mai 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«ABM-avtalen har i 30 år regulert og gjeve forbod mot å byggje ut eit rakettforsvar. 1. mai i år sette president George W. Bush i realiteten heile ABM- avtalen ut av spel. Han provoserer nå verdssamfunnet ved å gå vidare med planane om eit rakett skjold over USA. Motiva for dette kan sikkert diskuteras, men det vil utvilsamt starte eit nytt atomvåpenkappløp og det kan utløyse ei internasjonal krise.

Vil utanriksministeren gje klar melding om at Norge vil motarbeide desse urovekkjande planane?»

Grunngjeving:

Viser til tidlegare svar på spørsmål om same sak, seinast 2. april 2001, og utanriksministeren sin klare bekymring for ytterlegare spreining av atomvåpen og eit nytt atomvåpenkappløp.

Svar:

Som jeg sa i mitt svar til representanten Langeland 2. april 2001 på tidligere spørsmål om samme sak, reiser de amerikanske rakettforsvarsplanene en rekke viktige og vanskelige spørsmål, knyttet til blant annet den strategiske stabilitet, konsekvenser for rustningskontroll og nedrustning og forholdet til Russland og Kina.

Den nye amerikanske administrasjonen er i ferd med å foreta en full gjennomgang av USAs strategiske situasjon. Det synes imidlertid klart at administrasjonen ønsker et rakettforsvar, men at ulike alternativer vil bli vurdert. Det er også klart at amerikanske myndigheter har full rett til å iverksette de tiltak de anser nødvendige for å beskytte landets innbyggere mot terrorangrep og utpressing. Dette må vi forholde oss til.

Endelig stilling til Bush-administrasjonens planer kan vi først ta når disse er mer konkretiserte. Fra norsk side har vi i debatten om missilforsvar lagt særlig vekt på å fremme forholdet til ABM-avtalen og hensynet til det globale arbeidet for nedrustning og ikke-spredning. For Norge vil det være viktig med et fortsatt sterkt internasjonalt regime for å hindre spredning av masseødeleggelsesvåpen. Vi vil fortsette å medvirke til at de hensyn vi vektlegger, blir grundig belyst og drøftet også i den videre prosessen.

Vi har tillit til at USA fortsatt vil lytte til allierte synspunkter og ta hensyn til disse. Dette har den nye amerikanske administrasjonen tidligere gitt uttrykk for at den vil gjøre. I sin tale 1. mai bekreftet president Bush igjen at USA ønsker reelle konsultasjoner med allierte og andre og vil ta de synspunkter som fremkommer med i sin vurdering. Et første fant sted i NATOs råd 8. mai.

Ingen land er tjent med et nytt atomvåpenkappløp. Vi har med tilfredshet notert oss at i sin tale 1. mai la president Bush særskilt vekt på fortsatt dialog og konsultasjoner med Russland og med Kina og ga uttrykk for amerikansk ønske om å drøfte hvordan man i fellesskap kan møte spredning av kjernevåpen og andre masseødeleggelsesvåpen. For øvrig så finner jeg det interessant at president Putin har uttrykt forståelse for behovet for et rakettforsvar, og pekt på mulighetene for et samarbeid mellom Russland, Europa og USA på dette området.

Spørsmål nr. 364

Innlevert 2. mai 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 15. mai 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Kan statsråden medvirke til at forvaltningspraksis når det gis boretillatelse blir evaluert og eventuelt endret, slik at klageadgangen blir reell?»

Begrunnelse:

Statens forurensingstilsyn og Oljedirektoratet ga 6. februar 2001 Statoil tillatelse til å bore i Barentshavet. Statoil begynte boringen like etter at tillatelsen var gitt. Avgjørelsen er omstridt. Det har den også vært i andre tilsvarende saker.

Miljø- og fiskeriinteresser mener at de ikke har noen reelle muligheter til å klage på behandlingen i denne type saker, fordi boringen som regel er avsluttet før klagefristen går ut. Dette strider mot god forvaltningspraksis i forvaltningen og prinsippet om at klageadgangen skal være reell. Behandlingen av denne typen oljesaker synes å skille seg fra det som er vanlig på andre områder av samfunnet.

Svar:

Jeg er kjent med den uheldige situasjonen som kan oppstå i forhold til klagerettigheter når det gis samtykke til boring på kontinentalsokkelen og boringen starter kort tid etter at samtykket er gitt. I noen tilfeller har vi opplevd at den aktuelle boringen har vært slutført innen klagen er ferdig behandlet eller innen klagen er innlevert til Oljedirektoratet.

Ved klagebehandling er det mulig å gi klagen såkalt "oppsettende virkning", hvilket innebærer at det påklagede boresamtykket settes ut av kraft frem til klagen er ferdig behandlet. Konsekvensen av dette er at boringen må opphøre i samme periode. Det er den ansvarlige for boreoperasjonen som har risikoen for at aktiviteten kan bli stoppet ved bruk av oppsettende virkning eller ved at samtykket omgjøres av overordnet myndighet.

I de klagesaker departementet har hatt til behandling den senere tid har oppsettende virkning blitt tatt opp til vurdering tidlig i prosessen, men uten at det er funnet tilstrekkelig grunnlag for å gjøre bruk av et slikt virkemiddel. Mulighetene for at klagen vil vinne frem er et sentralt element i denne vurderingen. Ingen av de klagene som har vært til behandling i forbindelse med boring i Barentshavet har inneholdt argumenter som skulle tilsi at samtykkevedtaket burde omgjøres. Det kan imidlertid ikke utelukkes at bruk av oppsettende virkning kan bli aktuelt ved behandling av senere tilsvarende saker etter en vurdering av om vilkårene for dette er oppfylt og om det vil være hensiktsmessig i den konkrete saken.

Ovennevnte løser imidlertid ikke spørsmålet i relasjon til de tilfeller der boreoperasjonen er kortvarig og denne fullføres innen klagefristen er utløpt. Hvis klage ikke leveres innen operasjonen er fullført, er det gjeldende forvaltningsrett at klagen må avvises fordi saken ikke lenger er aktuell. Oppsettende virkning kan heller ikke benyttes i et slik tilfelle. Dette er ikke spesielt for petroleumsvirksomheten, men gjelder som generelle regler for forvaltningens behandling av de aller fleste klagesaker.

Det er heller ikke noe generelt forbud i norsk forvaltningsrett mot å starte en aktivitet basert på et samtykkevedtak fra det tidspunkt vedtaket er fattet, selv om klagefristen ikke er utløpt. Praksisen som bl.a. føres på petroleumsområdet er derfor heller ikke spesiell i forhold til alminnelig forvaltningspraksis. Som nevnt, er det operatøren som har risikoen for at vedtaket kan bli omgjort senere.

Det kan imidlertid være mulig å innføre særregulering av aktiviteter knyttet til samtykkevedtak i petroleumsvirksomheten, slik at boring for eksempel ikke kan iverksettes før på et senere tidspunkt. Det vil kunne gi større mulighet for reell klagebehandling i disse sakene. En slik regel vil imidlertid være spesiell for petroleumsvirksomheten og vil virke tyngende for operatørene i forhold til den alminnelige ordningen som er beskrevet ovenfor. Det er mange forhold som må tas med i en slik vurdering.

Jeg vil ta initiativ til en evaluering av dagens praksis knyttet til klagebehandlingen av boretillatelser og de aktuelle myndigheter eventuelt vurdere endringer i regelverk eller praksis med sikte på å legge til rette for en

mer reell klageadgang. Det kan i denne sammenheng også være aktuelt å se nærmere på en revisjon av bl.a. koordineringsavtalen mellom Oljedirektoratet og Statens forurensningstilsyn.

Spørsmål nr. 365

Innlevert 3. mai 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 11. mai 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Det er skapt usikkerhet omkring kvikksølvinnhold i batterier som er nedgravd under Vestre Åmøy depot i Rennesøy kommune.

Vil statsråden sørge for at batterienes innhold og mengden nedgravde batterier blir dokumentert, slik at rette myndighet kan vurdere om det er behov for opprydding i området?»

Begrunnelse:

En tidligere ansatt på Vestre Åmøy depot i Rennesøy kommune har, ifølge Stavanger Aftenblad 03.05. då., indikert at det ble gravd ned minst fem tonn batterier årlig i minimum seks år under anlegget. Dette har skapt usikkerhet omkring mengden miljøgift i området.

Forsvarets bygningstjeneste opplyser i brev av 24.11.2000 at det er vanskelig å fremskaffe produktdata når det gjelder innhold og avfallshåndtering. På tross av dette har et kommunestyremedlem fra Høyre på egen hånd tatt kontakt med produsent og fått tilbakemelding om at batteriene inneholder mellom 5-7 pst. kvikksølv i sinkmengden.

Dette skaper usikkerhet i lokalmiljøet om FBT virkelig ønsker å foreta en grundig vurdering av miljøfaren knyttet til denne deponeringen.

I kjøpsavtalen mellom Forsvaret og Rennesøy kommune er det FBT som bærer ansvaret for eventuelle oppryddinger som blir pålagt av myndighetene.

Svar:

I forbindelse med kartlegging av deponier på Forsvarets grunn ble det bl.a. registrert lagerplass for batterier på Vestre Åmøy. Deponeringen har foregått i en steinfylling over en periode på 10-15 år fra 1975. Batteriene er av typen brunstenbatterier. I henhold til de opplysninger jeg har fått har et antall batterier tilsvarende ca 10 tonn blitt deponert. Jordprøver viser forhøyede verdier av tungmetaller, men det foreligger ingen akutt forurensningsfare.

Forsvarets bygningstjeneste arbeider med å få klarhet i batterienes nærmere innhold da dette har betydning for den videre behandling av jordmassene. Et medlem av kommunestyret i Rennesøy har fått informasjon om batteriinnholdet fra Danmark, men opplysningene er foreløpig ikke dokumentert.

Forsvarets bygningstjeneste vil fremskaffe nødvendig dokumentasjon, og når den foreligger vil batteriene og jordmassene bli forsvarlig håndtert i samsvar med en konkret tiltaksplan.

Spørsmål nr. 366

Innlevert 3. mai 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 10. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«31.05.00 stilte jeg spørsmål til helseministeren om cochlea implantat (CI). Operasjonene av dette hjelpemiddelet var da stanset på grunn av manglende midler. Svaret gav håp om at en skulle finne fram til en annen finansieringsordning. Jeg har nå hørt at en to år gammel gutt må vente på implantat på ubestemt tid, grunnet manglende finansiering.

Kan statsråden informere om status når det gjelder finansiering av cochleaimplantat?»

Begrunnelse:

Viser til Dokument 15, spørsmål nr. 356 (1999- 2000). Der fremgår det at barn er en prioritert gruppe for implantat, de har stor nytte av dette, og de egner seg dårlig for operasjon i utlandet, siden oppfølging og tilpassing av apparatur etter operasjonen er en viktig del av inngrepet.

Det synes urimelig at midlene for operasjoner på en så høgt prioritert gruppe er oppbrukt allerede i slutten av april.

Svar:

I mitt svarbrev av 9.6.2000 lovet jeg at Sosial- og helsedepartementet skulle vurdere hvordan en bedre kunne ivareta finansieringen av kostbare implantater. I etterkant av dette besluttet departementet å bedre finansieringen av særlig kostbare implantater. Det ble lagt inn midler i ISF-ordningen til å styrke finansieringen av kostbare implantater, herunder cochlea-implantater for hørselshemmede, i 2000. Satsingen på implantatene er videreført i 2001.

Det er Rikshospitalet som har ansvaret for cochlea-implantater hos barn. Rikshospitalet opplyser at de hittil i år har operert 15 barn, mens 3 barn har fått dato for operasjon før sommeren. Disse 18 barna omfatter alle barn som ble utredet og vurdert for operasjon i 2000 (i tillegg kommer 2 barn med behov for ytterligere utredning pga. andre sykdommer). Siden nyttår er det kommet til 6 nye barn med spørsmål om vurdering for cochlea-implantasjon. Ifølge Rikshospitalet er disse barna foreløpig plukket ut for operasjon - uten at det er fastsatt datoer for dette.

Jeg vil ta opp spørsmålet om prioritering av disse barna med Rikshospitalet. I St.prp. nr. 71 (2000- 2001) Rikshospitalets økonomi er det dessuten vist til at det kan være forhold i finansieringsordningene som gjør at regionsykehusene, herunder Rikshospitalet, kommer dårligere ut. Som omtalt tar jeg sikte på en gjennomgang av finansieringsordningene for å vurdere forbedringer og forenklinger.

Spørsmål nr. 367

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 11. mai 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«I forberedelsene til Verdenskonferansen mot rasisme har forslag til verdenserklæring og handlingsplan blitt drøftet regionalt. I dokumentene fra den europeiske og den afrikanske regional konferansen understrekes behovet for et uavhengig internasjonalt organ som kan overvåke forhold vedrørende rasisme og intoleranse i FNs medlemsland.

Hvordan vil Norge bidra til etablering og drift av et slikt uavhengig overvåkningsorgan?»

Begrunnelse:

I forbindelse med den forestående Verdenskonferansen mot rasisme har det vært arrangert fire regional konferanser hvor forslag til verdenserklæring og handlingsplan er blitt lagt fram og drøftet. I dokumentene fra både den europeiske og afrikanske regional konferansen understrekes behovet for, og nytten av, å etablere et uavhengig internasjonalt organ som kan overvåke forholdene vedrørende rasisme og intoleranse i FNs medlemsland.

I det afrikanske regional dokumentet pkt. 7, heter det: "The establishment of an international observatory to monitor racially discriminatory attitudes and acts, individual or collective, private or public, including non-state actors charged with the following tasks:

- a) The compilation of information about racial acts and developments,
- b) The creation of a website by a coalition of NGOs working in the field of combating racism, in collaboration with the Office of the High Commissioner of Human Rights, to receive and disseminate such information to the widest possible extent,
- c) Provide legal and administrative support and advice of racial acts,
- d) Prepare an annual report on its activities to the Secretary-General of the United Nations

I det europeiske regional dokumentet pkt. 25 (hvor Norge er med) heter det: "The European Conference strongly recommends monitoring all policies and programmes aimed at combating racial discrimination in order to assess their effectiveness in assisting targeted groups. All data should be broken down by sex and age, and information collected should include issues of multiple discrimination. Such statistical data may be complemented by public opinion surveys and also targeted surveys to ascertain the experience and perception of discrimination and racism from the point of view of potential complainants.

Svar:

Når det gjelder forslaget om etableringen av et uavhengig internasjonalt organ er dette som nevnt et forslag som har vært omtalt i dokumentet fra den afrikanske regionale konferansen.

I dokumentet fra den europeiske regionale konferansen - hvor Norge deltok - uttrykkes en generell anbefaling om behovet for å overvåke politiske initiativ og programmer for å bidra til å effektivisere kampen

mot rasisme. Det understrekes også at statistisk materiale på området må utbedres. Dette kan man tenke seg gjort innenfor eksisterende organer som "CERD" - komiteen som kontrollerer landenes oppfølging av FNs rasediskrimineringskonvensjon.

Når det gjelder dokumentene fra de regionale konferansene er disse ment som underlagsmateriale til FNs høykommissær for menneskerettigheter, som har fått i oppdrag å utarbeide utkast til Verdenskonferansens sluttdokumenter. Mary Robinsons utkast til sluttdokumenter ble lagt frem til en første gjennomgang under møtet i FNs forberedende komite for Verdenskonferansen 6. - 9. mars i Genève. I utkast til Handlingsplan er forslaget om et uavhengig internasjonalt organ tatt med.

En ny uformell gjennomgang av utkastene vil bli foretatt av en arbeidsgruppe i FN 7. - 11. mai. For øvrig vil FNs forberedende komité ha sitt siste møte 21. mai - 1. juni, men arbeidet med å ferdigstille sluttdokumentene til konferansen vil fortsette. Det er i dag for tidlig å si om det nevnte forslaget blir stående.

Vi har foreløpig ikke tatt stilling til dette forslaget, men for Norge vil det være en hovedsak å arbeide for at det på Verdenskonferansen mot rasisme blir vedtatt konkrete og klare anbefalinger, samt at man sikrer en effektiv oppfølging og overvåking av det videre arbeid.

Spørsmål nr. 368

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 11. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Havforskningsinstituttet har søkt om tillatelse til en selvfinansierende forskningsfangst av hvalen springer, for å forske på springerens næringsinntak, påvirkning av miljøforurensning i våre havområder og andre relevante formål. Selv om den planlagte forskningsfangsten er helt i tråd med Stortingets retningslinjer, har departementet avslått søknaden.

Vil statsråden nå ta initiativ, slik at forskningsfangst av springer i regi av Havforskningsinstituttet nå kan iverksettes?»

Svar:

Spørsmålstilleren viser til søknad fra Havforskningsinstituttet av 19. januar 2001 om tillatelse til fangst av springere for vitenskapelig formål og Fiskeridepartementets avslag til slik forskningsfangst. Spørsmålet lyder: Vil statsråden nå ta initiativ, slik at forskningsfangst av springer i regi av Havforskningsinstituttet nå kan iverksettes?

Søknaden fra Havforskningsinstituttet omfattet fangst av 60 springere av artene kvitnos og kvitskjeving. Den totale bestanden av springere som dekkes av tellingene for den nordatlantiske vågehvalbestanden er beregnet til 132 000 individer. Av dette utgjør kvitskjeving ca. 10 pst.. Ut fra ressurs hensyn ville derfor forskningsfangsten være ansvarlig.

Beregninger antyder at det årlige konsumet hos springere utgjør ca. 440 000 tonn biomasse, som man antar i stor grad består av fisk som sild og torskefisk (i Nordvest-Atlanteren) og lodde (i Barentshavet). Imidlertid kjenner man ikke til næringsvalget i norske farvann. Resultatene fra prosjektet vil være viktige for Havforskningsinstituttets flerbestandsforskning og økosystembasert forvaltningsrådgivning.

Foruten studier av næringsvalg innbefatter også prosjektet effekter av miljøgifter hos springere. I og med at tannhvalene er blant topp-predatorene i økosystemet, og beiter på en lengre kjede av byttedyr enn bardehvaler, som vågehval, vil slike data kunne gi økt innsikt i miljøbelastning i våre havområder og eventuelle skadevirkninger.

Det framgår av Havforskningsinstituttets prosjektbeskrivelse at for å kunne skaffe til veie spesifikk informasjon på næringsvalg og biologiske responser til miljøgifter er fangst av dyr nødvendig. Denne komponenten av programmet er imidlertid særlig ressurskrevende.

Havforskningsinstituttet står foran mange nødvendige forskningsoppgaver av høy prioritet som også krever ressurser. Ut fra en helhetsvurdering fant Fiskeridepartementet ikke å kunne innvilge søknaden om fangst av springere.

Mye informasjon kan imidlertid innhentes gjennom å studere springerne som omkommer på annet vis, som ved bifangst i forskjellige fiskerier. Havforskningsinstituttet har allerede etablert kontakt med visse fiskeriorganisasjoner for å kunne nyttiggjøre seg av slikt materiale.

Blant annet fordi forskningsfangst er svært ressurskrevende, er det min vurdering at spørsmålet om eventuell forskningsfangst av springere bør bero til Havforskningsinstituttet har fått mer materiale på plass, og det blir klart hvilke kunnskapsbehov man er avhengig av fangst for å få dekket.

Behov for bedre viten om springeres diett, særlig i forhold til kommersielt utnyttede fiskeslag, er blitt reist både i vitenskapskomiteen i den internasjonale hvalfangstkommisjonen (IWC) og i 1999 i den nord-atlantiske sjøpattedyrkommisjonen (NAMMCO).

Norge vil ta kontakt med de øvrige medlemmene i NAMMCO for å finne hvordan disse følger opp eller planlegger oppfølging av disse anbefalingene. Dette vil være viktig med sikte på å få dekket og koordinert denne forskningen for å få mest mulig rasjonell utnyttelse av knappe ressurser.

Spørsmål nr. 369

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 11. mai 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I en instruks fra det amerikanske utenriksdepartementet til USAs ambassader gjøres det klart at USA anser Kyoto-protokollen for å være død, og at landet ikke akter å forhandle på grunnlag av den. Samtidig gjøres det klart at landet anser Umbrella- gruppen for å være sine nærmeste allierte. Det vil si at landet ikke vil ha et forhandlingsresultat, men heller ikke bli isolert.

I lys av dette, vil statsråden vurdere å trekke seg fra Umbrella-gruppen og finne andre mer konstruktive samarbeidspartnere?»

Begrunnelse:

Det er meget bekymringsfullt at partene under klimakonvensjonen ennå ikke har blitt enige om et regelverk som gjør det mulig å ratifisere Kyoto-protokollen. Utviklingen våren 2001 gir ikke noe varsel om at dette vil bedres under de kommende forhandlingene i Bonn sommeren 2001.

Skillet mellom partene i klimakonvensjonen går mellom EU, USA og gruppen av utviklingsland, G77 og Kina. Norge har gjennom sin deltakelse i den såkalte Umbrella-gruppen valgt å samarbeide med USA i forhandlingene.

Uenighetene i forhandlingene har vært flere. En av dem dreier seg om hvor stort ansvar industrilandene skal påta seg for å kompensere utviklingsland for negative effekter av klimaendringer. En annen viktig uenighet har vært hvor stor del av forpliktelsene de forskjellige landene har kunnet ta gjennom bruk av Kyotomekanismene. Dette har vært et område der USA og EU har stått på hver sin side. EU mener det skal være et tak på hvor mye som kan gjennomføres i andre land, mens USA mener det ikke skal være noe tak. Norge har alliert seg med USA ut fra argumentet om at bare en ordning uten tak sikrer kostnadseffektive reduksjoner.

Dette er et klassisk eksempel på at det beste kan bli det godes fiende. Det er ingen tvil om at en kvoteordning som muliggjør reduksjoner der de er billigst i utgangspunktet hadde vært det beste. Dette er imidlertid ikke politisk mulig i dag. Utviklingslandene ser en slik ordning i konflikt med selve ramme-konvensjonen, som krever at Kyotomekanismene skal være et supplement til nasjonale tiltak, og dessuten en ordning som gjør det mulig for i-landene å fortsette "business as usual."

Derfor bør Norge akseptere at den optimale kostnadseffektive ordningen ikke er mulig i denne omgang, og alliere seg med EU for å få på plass et regelverk som muliggjør ratifisering av protokollen. Det primære bør være at Kyoto-protokollen trer i kraft, så kan den bedres ettersom erfaringene og forhandlingene kommer lenger.

USA har nylig uttalt at landet ikke ser Kyoto-protokollen som et gunstig redskap for å håndtere klima-problemet, først og fremst fordi utviklings-landene ikke er involvert, og at landet ser Umbrellagruppen som sine nærmeste samarbeidspartnere og allierte. Dette medlem mener at Norge og USA ikke har felles interesser når det gjelder arbeidet med å komme frem til et regelverk som muliggjør ratifisering av proto-kollen, og at Norge bør gjøre det helt klart for USA at vi ikke deler deres synspunkt på Kyoto-protokollen. Norge bør derfor trekke seg ut av dette samarbeidet, og heller samarbeide med land som har felles mål med

Norge i klima-arbeidet.

Svar:

La meg innledningsvis minne om at Umbrellagruppen ikke deltar med felles posisjoner i klimaforhandlingene på samme måte som f.eks. EU gjør det. Umbrellagruppen ble dannet i Kyoto for å samarbeide om de såkalte Kyotomekanismene (felles gjennomføring og kvotehandel mellom industriland og Den grønne utviklingsmekanismen - CDM, som åpner for prosjektsamarbeid mellom industriland og utviklingsland). Gruppen består av ni land med til dels ulike syn på mange områder: Australia, Canada, Island, Japan, New Zealand, Norge, Russland, Ukraina og USA. Koordinering av forhandlingsposisjoner har kun vært gjort på områder der alle landene i gruppen har hatt nærliggende synspunkter. Dette har dreid seg om spørsmål som har tilknytning til Kyotomekanismene. Jeg viser for øvrig til min redegjørelse for Stortinget etter fjorårets Partskonferanse (COP 6) i Haag. På andre områder utveksles synspunkter og informasjon innenfor gruppen, uten felles posisjoner som siktemål. I motsetning til for eksempel EU-landene, står landene i Umbrellagruppen fritt til å fremføre sine egne synspunkter i forhandlingene.

Norge har hatt nytte av samarbeidet om Kyotomekanismene i Umbrellagruppen. Samarbeidet har gitt oss bedre innsikt i bruken av fleksible gjennomføringsmekanismer og anledning til å fremme og få gjennomslag for norske synspunkter blant de øvrige landene i gruppen. Vår deltakelse i Umbrellagruppen har ikke hindret oss i samarbeid og dialog med land utenfor gruppen.

I spørsmålet om hvordan en implementerer kravet i Kyotoprotokollen om at bruk av Kyotomekanismene skal være et supplement til nasjonale tiltak, har Norge med utgangspunkt i vår deltakelse i Umbrellagruppen spilt en konstruktiv rolle i å få Partene nærmere hverandre. Norge arbeidet i lengre tid før COP 6 i Haag innad i Umbrellagruppen og i forhold til EU for å få forståelse for en kvalitativ tilnærming til dette spørsmålet. Vi har foreslått at Partene skal være forpliktet til å rapportere hvilke klimatiltak som gjøres hjemme, for gjennom dette å vise at bruk av Kyotomekanismene er et supplement til nasjonale tiltak. Dette forslaget har etterhvert fått prinsipiell støtte blant industrilandene, og er for eksempel inkludert i forslaget til kompromisser som er lagt fram av presidenten for COP 6. Forhandlinger dreier seg ofte om å finne løsninger som gjør at vi kan bevege oss fremover. Med vår geografiske og politiske nærhet til EU og vår tilknytning til Umbrellagruppen har Norge hatt et godt utgangspunkt for å fremme forslag til slike løsninger. Jeg vil for øvrig understreke at EU og landene i Umbrellagruppen i meget stor grad har kommet frem til felles oppfatninger av hvordan det internasjonale klimasamarbeidet bør fungere, f.eks. hva angår regelverket for Kyotomekanismene. Vanskelige politiske spørsmål har imidlertid ofte overskygget denne enigheten.

I klimaforhandlingene har spørsmålet om hvorvidt utviklingsland også bør påta seg utslippsforpliktelser vært et gjennomgangstema. Mangel på utslippsforpliktelser for utviklingslandene er et av hovedargumentene Bush-administrasjonen har fremmet for dens motstand mot Kyotoprotokollen. Andre land har også hatt en oppfatning av at en viss politisk forpliktelse fra utviklingsland om fremtidige forpliktelser er nødvendig for ratifikasjon av Protokollen. De fleste innser at med sterkt økende utslipp i mange større utviklingsland, vil en langsiktig løsning på klimaproblemet kreve forpliktende deltakelse også fra utviklingsland. Norge har hele tiden hevdet at slik deltakelse er nødvendig på sikt, men ikke som del av første forpliktelsesperiode under Kyotoprotokollen (2008-12). Vi mener at en viktig premisse for å oppnå dette er å bidra med friske ressurser til teknologioverføring og kapasitetsbygging for miljøpolitikk i utviklingslandene. Industrilandene bør gå foran i arbeidet med å bekjempe klimaendringer i henhold til Klimakonvensjonens prinsipp om alle lands felles, men differensierte, ansvar og respektive muligheter.

Utspillet i slutten av mars fra Bush-administrasjonen om at den motsetter seg Kyotoprotokollen har ført til en storm av reaksjoner fra mange deler av verden. De øvrige landene i Umbrellagruppen har gitt klare signaler om at de støtter Kyotoprotokollen og Kyotoprosessen. Flere land i Umbrellagruppen, herunder Norge, har også sendt meget klare politiske signaler til Washington om nødvendigheten av at prosessen går videre og oppfordret Bush-administrasjonen til å tenke seg om på nytt. Bush-administrasjonen gjennomgår for tiden sin klimapolitikk, og vi håper at denne gjennomgangen skal lede til mer konkrete og positive signaler om USAs klimapolitikk fremover. Dette ønsket deles ikke bare av de øvrige landene i Umbrellagruppen, men også andre grupperinger i forhandlingene, som EU og G77/Kina.

På denne bakgrunn går jeg ikke inn for at Norge skal trekke seg fra samarbeidet i Umbrellagruppen. Norge skal fortsatt delta som en konstruktiv forhandlingspart i klimaforhandlingene, både innad i Umbrellagruppen og i forhold til andre grupperinger, som EU og G77/Kina.

Spørsmål nr. 370

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 10. mai 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Basert på dagens inntak av nye studenter til maritim utdanning vil det årlig vil bli uteksaminert 350 nye skipsoffiserer fra maritime fagskoler og 100 offiserer fra høyskolene. Samtidig viser prognoser fra Pensjonstrygden at forventet avgang vil være dobbelt så stor som forventet tilgang av nye offiserer.

Hva er grunnen til at statsråden ikke har fulgt opp Stortingets vedtak av 16.06.00 som skulle sikre rekruttering gjennom konkurransedyktig vilkår for norske sjøfolk på norske skip?»

Begrunnelse:

EU-kommisjonen la 06.04.01 frem en melding om maritim rekruttering og utdanning. Bakgrunnen var den økende internasjonale knapphet på kvalifiserte offiserer, med fokus på mangelen på offiserer fra Europa. I meldingen understrekes det at tilgang på europeiske sjøfolk og offiserer er viktig både for rederinæringen og for de maritime næringsklyngene. Det fremheves at en konkurransedyktig europeisk rederinæring er viktig av økonomiske, strategiske, miljø- og sikkerhetsmessige hensyn. Av de samme årsaker er rekruttering til maritim fagutdannelse og kon-

kurransedyktige rammevilkår for alle deler av norsk skipsfart viktig for Norge.

Ansvar for maritim utdanning og rammevilkår for skipsfart og sjøfolk er et nasjonalt anliggende, og EU-kommisjonen foreslår ikke nye tiltak for å bedre rekrutteringen til maritime yrker, men kommisjonen tilråder at medlemslandene bør benytte muligheten til å redusere skatter og sosiale avgifter for europeiske sjøfolk.

I andre sammenhenger følger Regjeringen opp EU-tilrådingen og vedtak som i mange sammenhenger er belastende for norsk næringsliv, eller som øker behovet for byråkrati, og derved påfører norske lokalsamfunn unødvendige belastninger. Stortinget ba om at forslag til tiltak skulle fremlegges sammen med statsbudsjettet for 2001. Det vil være av interesse å få vite hvorfor Regjeringen trenerer Stortingets vedtak om at rammevilkårene for norske sjøfolk skal tilpasses de konkurranserammer som EØS-avtalen åpner for, og som benyttes av de største europeiske sjøfartsnasjonene.

Svar:

I St.prp. nr. 1 for 2000-2001 fra Nærings- og handelsdepartementet ble det foreslått å videreføre tilskuddsordningen til sysselsetting av sjøfolk med gjeldende innretning og støttesats. Stortinget la til grunn at refusjonsordningen skulle videreføres med gjeldende innretning og støttesats for 2001 inntil en vurdering av ordningen, herunder avgrensning av fartøysgrupper var gjort.

Refusjonsordningen må generelt sett sies å ha vært positiv for rekruttering og sysselsetting av norske sjøfolk. Tall fra Rikstrygdeverket viser en økning av norske sjøfolk på norskregistrerte skip NOR og NIS fra 15 611 i 1994 til 18 736 i 1999. Imidlertid er hovedandelen av norske sjøfolk mellom 40 og 59 år. Dette betyr at utdanning og rekruttering av unge sjøfolk vil bli en stor utfordring framover. Dette er en utfordring vi deler med andre europeiske land, jf. EU-kommisjonens melding om maritim rekruttering og utdanning av 6. april i år.

Refusjonsordningen har vært kritisert fordi ordningen oppfattes som usikker ved at bevilgningen må vedtas i budsjettet hvert år. En revurdering av ordningen må eventuelt gjøres innenfor rammen av den totale skipsfartspolitikken.

Situasjonen for de norske fergereederiene er blitt tatt opp særskilt i Regjeringen. Det er besluttet at Finansdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet skal utarbeide forslag til tiltak som sikrer likeverdighet for de norske fergereederiene sammenliknet med tilsvarende rederier i de øvrige nordiske land. Bakgrunnen for dette er at Danmark har innført nettolønnsordning for fergereederiene og at Sverige vil innføre et lignende system senest fra 1. januar 2002. Forslag til tiltak vil fremmes i statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 371

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 14. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Læringssenteret har definert en kravspesifikasjon for digitale læremidler, samfunnslære VKI. Spesifikasjonen skal danne grunnlaget for at aktuelle produsenter kan gi tilbud. En av tilbyderne vil få avtale om å utarbeide internettbasert læremiddel for faget. Det er presisert at minst ett av læremidlene skal erstatte den tradisjonelle læreboka.

Er dette en praksis som vil bli fulgt for andre fag/ emner slik at det kun blir et internettalternativ finansiert av det offentlige?»

Begrunnelse:

En situasjon der staten inngår avtale med en produsent vil endre dagens situasjon for læremiddelproduksjon. I dag finnes ulike læremidler (bøker i et fag) som oftest utgitt av forskjellige forlag. Dersom det offentlige tar kostnadene med å utvikle læremidlet mot at dette legges ut på internett, vil det oppstå en ny situasjon. Vi må anta at andre aktuelle produsenter ikke vil gjennomføre mulige prosjekter fordi de ikke kan tilbys gratis på nettet på samme måte som det offentlig finansierte læremidlet kan. Det er viktig at det finnes et mangfold av tilbud, først og fremst for å utvikle elevenes kritiske evner og for å vise at det finnes flere "sannheter". Alternativ til at staten finansierer utviklingskostnadene vil være at det offentlige dekker kostnadene med infrastruktur og kostnadene for skolene med å benytte tilbudene på nettet. Effekten for elevene og skolene vil bli den samme. De digitale læremidlene blir gratis for elevene. Fordelen med en slik ordning vil være at det sikrer et mangfold av digitale læremidler. En god offentlig skole er avhengig av at det finnes et mangfold av læremidler som kan sikre det pedagogiske mangfoldet.

Svar:

Departementet har gitt Læringssenteret i oppdrag å sørge for at det foreligger tilbud om gratis digitale læremidler innen felles allmenne fag til elever i videregående opplæring innen skolestart 2001. Læremidlene skal erstatte eller supplere bruk av den tradisjonelle læreboka. Læringssenteret avgjør om tilbudet skal omfatte ett eller flere årstrinn. Departementet har understreket at gratis læremidler skal være et tilbud til alle elever.

Læringssenteret er også bedt om å legge frem for departementet et forslag til plan for et langsiktig arbeid med utvikling av digitale læremidler for perioden 2001 til 2003. Planen skal også omfatte en forskningsbasert evaluering av tiltak. Planen skal godkjennes av departementet. I oppdraget til Læringssenteret er det satt opp følgende prinsipper for det videre arbeidet:

- Tilbudet skal være gratis for elevene. Eventuelle betalingsordninger for skolen må derfor utredes (mht lisensiering, abonnementsordninger og lignende). Fortrinnsvis bør læremidlene betales sentralt.
- Tilbudet skal føre til en mer fleksibel og tilpasset opplæring og skal fremme elevaktiv læring.
- Tilbudet skal stimulere til kreative pedagogiske løsninger, tverrfaglighet og arbeidsmåter i tråd med intensjonen i læreplanen.
- Tilbudet skal medvirke til kreativ bruk og kombinasjon av ulike læremidler
- Tilbudet må styrke arbeidet med å sikre læremidler på både bokmål og nynorsk. Det må også tas hensyn til samiske elever, og til elever med en fremmedspråklig bakgrunn.
- Likestillingshensyn skal ivaretas med hensyn til kjønn, bosted og sosiale forhold.
- Ordningen med utviklingen og bruken av digitale læremidler må kvalitetsikres gjennom en forskningsbasert evaluering.
- Opphavsrettslige problemstillinger og ordninger med honorering/royalties for forfattere må avklares.
- Det må sikres et fortsatt samarbeid med forlagene slikt at den kompetansen de besitter, kan trekkes med i det videre arbeidet. Samtidig må de nye aktørene trekkes med.
- De konkurransemessige sidene ved læremiddelutviklingen må ivaretas, og anbudsreglene både nasjonalt

og internasjonalt må overholdes.

I kravspesifikasjonene som Læringssenteret har utarbeidet, fremgår det at det kan være aktuelt å finansiere utvikling av eller kjøpe bruksrett til ferdigutviklet materiell til 1-3 læremidler. Dersom flere enn ett læremiddel finansieres, vil Læringssenteret vektlegge at det er variasjon i læremidlenes utforming.

Det er også for meg viktig å understreke mangfoldet i opplæringen. Departementet vil bidra til å sikre reell konkurranse mellom aktørene som skal utvikle digitale læremidler, og legge til rette for at det utvikles flere utgaver av læremidler på nett, slik at lærerne får valgmuligheter på læremiddelsiden.

Spørsmål nr. 372

Innlevert 4. mai 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 11. mai 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«1. juli då. innføres den nye momsreformen med moms på alle varer og tjenester. Dette vil få alvorlige konsekvenser for omstillingsprogrammene bevilget fra Kommunal- og regionaldepartementet. De fleste tjenester som programmene kjøper skal det nå betales moms på. Programmene betaler nå store summer tilbake igjen til staten i form av moms. I realiteten blir programmene avkortet i innhold og tid og forutsetningene for dem brutt.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp disse uønskede virkningene?

Vedlegg til spørsmål:

Vedlagt følger brev fra Omstillingsprogrammet Gla i Glåmdal.

Til

Karin Andersen
Per Roar Bredvold
Eirin Synøve Faldet
Grethe Fossum
Ola D. Gløtvold
Bjørn Hernæs
Einar Olav Skogholt
Åse Wisløff Nilssen
Stortinget

Dato

4. mai 2001

Omstillingsprogram og merverdiavgiftsreformen

1. juli d.å. innføres den nye merverdiavgiftsreformen som innebærer moms på alle varer og tjenester.

Dette vil få alvorlige konsekvenser for omstillingsprogrammene som er bevilget til noen regioner fra Kommunal- og regionaldepartementet, deriblant til oss: Gla' i Glåmdal.

Omstillingsprogrammene kjøper svært mange (de fleste) tjenester gjennom konsulentfirmaer, bedriftsrådgivere o.a. typer prosjektledere. Når det nå skal betales moms på disse tjenestene - og vi er sluttbruker - betyr det at vi må betale 24 pst. mer for tjenesten enn før. Vår husleie økes med 24 pst.. Det betyr igjen at vi i ytterste konsekvens (hvis vi strekker dette litt langt) må betale ett år av omstillingsperioden tilbake igjen til staten! - i form av avgifter. Eller sagt på en annen måte: vi "mister" ett år av omstillingsperioden.

Skal omstillingsselskapene være avgiftspliktige?

Det står i reformen at tilskudd fra Staten ikke er momsbelagt. Vi driver nesten 100 pst. med penger fra det offentlige - og skulle således ikke være avgiftspliktige (eller...?). Men det hjelper ikke når vi må betale moms på regningene vi får fra andre. Det er heller ikke entydig praksis på overføringsmidler: et destinasjonsselskap i Hordaland får offentlig støtte til drift, men må betale moms på for eksempel brosjyremateriell de bruker støttemidlene til.

Jeg føler at vi stiller i samme bås som forskningsmiljøene som man er enige om blir den store taperen ihht den nye reformen.

Har man fra regjeringen og dere andre politikere tenkt gjennom denne problemstillingen? Og hva skal man i så fall gjøre? Får vi forlenget vår omstillingsperiode som en konsekvens av dette?

Med vennlig hilsen

Åse Kaurin
Adm.direktør

Gla' i Glåmdal/Glåmdalsvekst AS. Pb 1248,
2206 Kongsvinger.
Tlf. 62 82 16 00. Fax 62 81 86 01.
Besøksadresse: Gaupeveien 8, Kongsvinger.
E-post: glomdalsvekst@c2i.net
Hjemmeside: www.glomdalsnett.com»

Svar:

Merverdiavgiftsreformen ble vedtatt i forbindelse med budsjettet i fjor høst og medfører at det innføres en generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester fra 1. juli 2001. Dette innebærer at det blir generell avgiftsplikt med mindre unntak er spesielt nevnt i loven. Tjenesteområder som helse- og sosiale tjenester, utleie av fast eiendom, finansielle tjenester, undervisning, kultur mv. vil imidlertid fremdeles være unntatt. Regjeringen la for øvrig opp til at merverdiavgiften skulle være en mest mulig generell avgift på forbruk.

Merverdiavgiften på anskaffelser til bruk i virksomheten er fradragsberettiget for avgiftspliktige næringsdrivende. I utgangspunktet er merverdiavgiften ment å være en avgift på endelig forbruk som betales av forbrukerne. Merverdiavgiftsplikten er imidlertid ikke generell slik at en del virksomheter som omsetter avgiftsfrie varer og tjenester faller utenfor. Virksomheter som faller utenfor avgiftsplikten må i likhet med vanlige forbrukere betale merverdiavgiften. For disse virksomhetene vil utvidelse av avgiftsplikten kunne medføre økte avgifter. Offentlige virksomheter er blant de som vanligvis ikke omsetter avgiftspliktige varer og tjenester og faller dermed utenfor merverdiavgiftssystemet. Merverdiavgift på flere tjenester vil derfor gi økt avgiftsbelastning for både statlige og kommunale virksomheter.

Regjeringens utgangspunkt er at kommuneforvaltningen skal kompenseres gjennom økte rammetilskudd, jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001). Det ble derfor satt av kompensasjon til kommunene på 140 mill. kr på 2001-budsjettet, noe som tilsvarer 280 mill. kr på årsbasis. I budsjettdokumentene som er lagt frem i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett fremgår det at kompensasjonsbehovet for statsforvaltningen er større enn tidligere lagt til grunn. Oppjusteringen av kompensasjonsbeløpene for statsforvaltningen reiser spørsmål om kompensasjonsbeløpet er satt for lavt også for kommuner og fylkeskommuner. Det tas sikte på å komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 med beregninger av merutgifter for kommunal sektor som følge av merverdiavgiftsreformen, samt forslag til eventuell ytterligere kompensasjon. Kompensasjonene er ment å opprettholde det reelle nivået på statlige og kommunale budsjetter på samme nivå som før innføringen av merverdiavgift på flere tjenester.

Spørsmål nr. 373

Innlevert 7. mai 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 11. mai 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«En lege fra Sri Lanka nektes oppholdstillatelse i Norge på tross av at oppdraget er å hjelpe en kvinne i Valle som er hardt rammet av MS. Legens behandling har virket godt, og tilbud med samme virkning kan ikke gis i Norge. Det er umenneskelig å nekte helsehjelp av formalgrunner, når behandling er mulig, til stor hjelp for henne og familien og uten negative følger for noen.

Deler statsråden SVs syn om at det innenfor dagens regler er rom for skjønn slik at søknaden både kan og bør innvilges?»

Svar:

Til orientering kan jeg opplyse at jeg tidligere har fått og besvart spørretimespørsmål fra representanten Elsa Skarbøvik og spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Torbjørn Andersen vedrørende samme sak.

Stortinget besluttet ved lov av 30. april 1999 nr. 22 om endringer i utlendingsloven å opprette Utlendingsnemnda. Ved denne beslutningen ble ansvaret for enkeltsaker flyttet ut av departementet. Samtidig besluttet Stortinget å gjøre endringer i departementets instruksjonsadgang, slik at departementet etter lovens ikrafttredelse 01.01.2001 verken kan instruere om lovtolking, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Dette er i dag situasjonen både i forhold til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda. Statsråden kan dermed ikke ta stilling i enkeltsaker lenger.

Det fremgår imidlertid av datasystemet Fremkon at søkeren tidligere har vært i Norge på tre måneders visum. Deretter er søknad om arbeidstillatelse fremmet fra hjemlandet. Søknad om arbeidstillatelse er avslått av Utlendingsdirektoratet. Avslaget ble opprettholdt av Justisdepartementet, og en begjæring om omgjøring er avslått av Utlendingsnemnda. Nå er saken arkivert i Utlendingsdirektoratet.

Ovennevnte lovendring innebærer at jeg må være særlig forsiktig med å uttale meg vedrørende avgjørelsen av enkeltsaker. En uttalelse fra meg vil meget lett kunne tolkes som en instruksjon om et bestemt saksutfall, og dermed rokke ved prinsippet om Utlendingsnemnda som frittstående og uavhengig organ. På denne bakgrunn ønsker jeg ikke å gi uttrykk for noe synspunkt vedrørende den sak representanten Karin Andersen her tar opp.

Dokument nr. 15:27

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 374

Innlevert 7. mai 2001 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 18. mai 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Regjeringen varsler at som følge av ny momslovgivning vil f.eks. homøopater og akupunktører ikke momsbelegges. Det er bra. Samtidig varsler man at fysioterapeuter, som tar etterutdannelse i osteopati (smertelindring) og psykoterapeuter med fireårig klinisk utdannelse skal mombelegges. Regjeringen har skapt stor usikkerhet rundt hele den nye lovgivningen gjennom lite gjennomarbeidede forslag.

Ser ikke finansministeren hvor ulogisk og uheldig det nye forslaget virker?»

Begrunnelse:

Igjen skapes det usikkerhet og uklarhet fra regjeringens side når det gjelder momslovgivningen. Fra 1. juli vil Regjeringen halvere momsen på sjokolade, potetgull og cola, men etter eget forslag innføre 24 pst. moms på f.eks. psykoterapeuter og fysioterapeuter som tar etterutdannelse i - og praktiserer - osteopati. Hvor dårlig bearbeidet Regjeringens forslag er illustreres ved at man f.eks. setter osteopati i bås med alternativ medisin når det ikke er tale om alternativ medisin. Osteopati er fysioterapeuter som etterutdanner seg. Det er også utrolig at Regjeringen vil momsbelegge psykoterapeuter, som behandler mennesker med psykiske lidelser, mens andre grupper uten offentlig autorisert helseutdannelse slipper moms.

Svar:

Stortinget har vedtatt at det skal betales merverdiavgift med en sats på 12 prosent for alle matvarer og at helsetjenester skal være unntatt fra den generelle merverdiavgiftsplikten på tjenester som innføres fra 1. juli 2001. Ved avgjørelsen av hvilke tjenester som omfattes av unntaket, er det i forarbeidene til lovendringen tatt utgangspunkt i folketrygdlovens refusjonsbestemmelser. Av forarbeidene fremgår det at også visse former for forebyggende og rehabiliterende tjenester kan omfattes av unntaket for helsetjenester. For at andre tjenester enn de som følger av folketrygdens refusjonsbestemmelser skal omfattes av unntaket, er det sagt at det må stilles strenge krav, f.eks. at tjenesten utføres av autorisert helsepersonell, og/eller om tilbudet også gis av det offentlige helsevesen. Disse vurderingene sluttet Stortinget seg til.

Med Stortingets lovvedtak og forarbeider som utgangspunkt har Finansdepartementet utarbeidet et forskriftsutkast og nærmere retningslinjer hvor det framgår at alternativ medisin, med unntak av akupunktur og homøopati, ikke omfattes av unntaket for helsetjenester. Bakgrunnen for at disse to tjenestetypene er foreslått unntatt er blant annet at disse to typene alternativ medisin utøves hyppigst av helsepersonell i Norge. Det er i høringsbrevet ikke sagt noe om osteopati skal anses som alternativ medisin. Jeg viser imidlertid til at osteopati er tatt med som en alternativ behandlingsform i NOU 1998:21 Alternativ medisin.

Utkast til forskrift om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester er nå på høring med frist 11. mai. Etter høringsfristens utløp vil den foreslåtte avgrensning av unntaket bli nærmere vurdert på bakgrunn av de mottatte innspill. Når det gjelder avgrensningene av hvilke helsetjenester som skal unntas vil dette skje i samarbeid med Sosial- og helsede

partementet. Den endelige avgrensning vil bli fastsatt i god tid før 1. juli og det vil da bli tatt endelig stilling til om osteopati skal omfattes av unntaket.

Det er ikke dekning for det medieskapte inntrykk av at Regjeringen har vinglet og skapt usikkerhet om avgrensningene av avgiftsfritaket for helsetjenester. Helt siden stortingsbehandlingen i fjor høst har det vært klart at det må utformes en avgrensning. Dette har departementene arbeidet med internt, og det foreløpige resultat av arbeidet framgår av det utsendte høringsnotat. Endelig standpunkt tas på vanlig måte etter høringen. Det kan gjerne være uenighet om hvordan en slik grensedragning bør gjøres, men det er ikke grunnlag for å kritisere prosessen. Jeg er også overrasket over at den foreløpige løsningsskisse i høringsnotatet kritiseres som om den representerte Regjeringens endelige standpunkt. Positive og konstruktive bidrag fra kompetent hold er jo et hovedformål med en slik høring. Det er ikke uvanlig at slike bidrag leder til justeringer i løsningsskissen. Derfor bør en forholde seg til høringsnotatet som det er.

Jeg vil avslutningsvis vise til at den løsning som representanten Brende framhever som ulogisk og lite gjennomarbeidet er den samme som praktiseres i for eksempel Sverige, hvor alle matvarer har lav sats 12 prosent og hvor tjenester som anses som alternativ medisin er belagt med ordinær sats på 25 prosent.

Spørsmål nr. 375

Innlevert 8. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 15. mai 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I februar 2000 ble det lagt frem rapport fra en interdepartemental embetsmannsgruppe om "Desentralisering og IKT. Om desentralisering av statlige oppgaver - bl.a. ved hjelp av informasjons- og kommunikasjonsteknologi". Embetsmannsgruppen konkluderte med at man forholdsvis enkelt kunne flytte 1000 - 1500 årsverk ut av Oslo. Gruppen foreslår også virkemidler og fremdriftsplan for videre utflytting av statlige arbeidsplasser.

Hvordan vil Regjeringen følge opp rapporten?»

Begrunnelse:

Det har gått mer enn ett år siden rapporten om desentralisering av statlige arbeidsoppgaver ble lagt frem. Rapporten er viktig fordi den fastslår at det vil være mange fordeler med å flytte arbeidsplasser i departement og direktorater i Oslo ut til andre deler av landet. Embetsmannsgruppen har gjennomgått hvert departement, og vurdert hvilke arbeidoppgaver det er hensiktsmessig å flytte ut.

Stortingsmelding nr. 34 om distrikts- og regionalpolitikken er nylig lagt frem, uten at utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo er viet særlig oppmerksomhet. Mitt syn er at utflytting av statlige arbeidsplasser vil gi positive effekter både for det distriktet som blir tilført nye arbeidsplasser, for hovedstaden, for utgiftssiden i statsbudsjettet og for personer, bedrifter etc. som er i kontakt med de statlige kontorene.

I departement og direktorater var det 13 457 ansatte pr 1999. Cirka 900 av disse arbeidsplassene er lokalisert utenfor Oslo. Regjeringen er opptatt av at modernisering av offentlig sektor blant annet skal føre til lavere driftskostnader i det offentlige. Rapporten fra embetsmannsgruppen peker på at utflytting av statlige arbeidsplasser vil gi lavere lønnskostnader, lavere kontorleie og besparelser knyttet til lavere turnover.

Rapporten "Desentralisering og IKT" foreslår også at man bør vurdere å foreta en egen gjennomgang av hele direktoratsnivået, med tanke på utflytting fra Oslo. I rapporten heter det også: "Etter vår mening er det ikke noe i selve direktoratsfunksjonen som i utgangspunktet nødvendiggjør at direktoratene skal ligge i Oslo." Vi har i dag cirka 70 direktorater i Norge, men bare fem av disse ligger utenfor Oslo. Jeg mener det er fornuftig at regjeringen foretar en gjennomgang av direktoratene med tanke på utflytting fra Oslo.

Jeg mener det vil virke positivt å desentralisere statlige arbeidsplasser også ut fra et brukerperspektiv. Mange opplever at "staten" er langt borte, og at man dermed ofte ikke får til de beste løsningene for folk,

arbeidsplasser og bedrifter. "Nærhet til kunden" er viktig også i det statlige apparatet. I tillegg er det viktig at staten fanger opp forskjellene mellom ulike regioner i landet.

Vi har opplevd en revolusjon innen informasjon - og kommunikasjonsteknologi det siste tiåret. Mulighetene for desentralisering er i dag helt annerledes enn da Ingebretsen-utvalget og Grande-utvalget utredet utflytting av statsinstitusjoner på 60- og 70-tallet. Ved hjelp av internett og bredbåndsteknologi er det mulig å utføre nærmest en hvilken som helst oppgave hvor som helst i landet.

Alle partier, inkludert regjeringspartiet, har uttrykt at den nye teknologien gir muligheter for vekst og utvikling i distrikts-Norge. Men så langt har dette blitt mye snakk og lite handling. Sentraliseringskreftene er sterkere enn noen gang. Staten har nå mulighet til å være lokomotiv i en annen utvikling hvor styrking av distriktene er målet.

Svar:

Regjeringen har som mål å få et godt tjenestetilbud i hele landet, og en jevnere regional fordeling av statlige arbeidsplasser. Regjeringen legger derfor stor vekt på en lokaliseringpolitikk for statlig virksomhet som fanger opp behovet for fornyelse i offentlig sektor, og som samtidig kan bidra til at det blir utviklet robuste bo-, arbeids- og serviceområder.

Regjeringens lokaliseringpolitikk for statlig virksomhet tar utgangspunkt i følgende mål og strategier:

- God tilgang på statlige tjenester over hele landet.
- Spredning av statlige virksomheter, oppgaver og funksjoner
- Avbøtende omstillingstiltak i kommuner som i betydelig grad får redusert arbeidsplassstilbud ved summen av flere endringer.

Som det fremgår av andre kulepunkt ovenfor vil det bli gitt høy prioritet til å desentralisere og flytte ut oppgaver og funksjoner fra sentralt plasserte statlige virksomheter.

Rapporten som representanten Enoksen viser til gir et godt grunnlag for å vurdere nærmere om det er mulig å desentralisere oppgaver og funksjoner ut fra sentraladministrasjonen. Regjeringen har derfor etablert en egen arbeidsgruppe bestående av tre statssekretærer som skal følge opp den nevnte rapporten. I tillegg vil denne arbeidsgruppen også vurdere mulighetene for å kunne flytte hele virksomheter ut av Oslo. Regjeringen ønsker således å vurdere utlokalisering og desentralisering i et videre perspektiv enn de forslagene som embetsmannsgruppen har kommet med i rapporten. Det er selvsagt for tidlig å kunne si noe konkret hva denne arbeidsgruppen vil foreslå av konkrete tiltak. Regjeringens mål er imidlertid at vi i løpet av få måneder skal se konkrete resultater fra dette arbeidet.

Jeg vil imidlertid nevne at regjeringen allerede kan vise til konkrete resultater i arbeidet med å etablere flere statlige arbeidsplasser utenfor Oslo. Etableringen av den nye nasjonale energiinstitusjonen er vedtatt lokalisert til Trondheim. Videre har regjeringen vedtatt å slå sammen Direktoratet for brann og eksplosjonsvern (DBE) i Tønsberg og Produkt- og elektrisitetstilsynet i Oslo og samle all virksomhet i Tønsberg. Som representanten Enoksen også vil være kjent med har Stortinget vedtatt at hovedkontoret til Kystdirektoratet skal flyttes til Ålesund. Regjeringen har også foreslått å lokalisere den nye domstolsadministrasjonen til Trondheim Denne saken er nå til behandling i Stortinget. Til sammen utgjør alt dette om lag 200 arbeidsplasser som nå blir/kan bli lokalisert utenfor Oslo.

Regjeringen vedtok 30. mars då. nye retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon. Disse retningslinjene fastsetter blant annet mål og avveiningskriterier for valg av lokalisering av statlige arbeidsplasser. Blant annet er det i retningslinjene slått fast at regjeringen som prinsipp legger til grunn at nye statlige arbeidsplasser skal lokaliseres utenfor Oslo. Unntaket fra dette prinsippet skal begrunnes særskilt.

I rapporten fra embetsmannsgruppen blir det påpekt at både infrastrukturutvikling og anvendelsesutvikling på IKT-området skjer med et omfang og hastighet som gjør mulighetene for å utnytte IKT i desentraliseringssammenheng stadig bedre. Spesielt mindre regioner og utkantområder får nå muligheter som før var forbeholdt mer sentrale strøk. Arbeidsgruppen sier i denne sammenheng at dette åpner for ulike modeller for en bevisst desentralisering av hele eller deler av en oppgave ved hjelp av IKT. Jeg mener derfor at det er viktig å stimulere utbygging og utnyttelse av bredbånd og nye IKT-løsninger i alle deler av landet slik at områder utenfor større sentra oppnår likeverdige muligheter som mer sentrale strøk. Et eksempel på hvilke muligheter en slik utbygging gir, er at regjeringen gjennom sin utkantkommunesatsing nå

gjennomfører et større forsøk hvor IKT-kobling mellom små kommuner ser ut til å utvikle seg positivt både med hensyn til etablering av arbeidsplasser, offentlig service og kompetanseutvikling. Prosjektet gjennomføres i 5 kystkommuner fra Leka i sør til Dønna nord.

Jeg regner for øvrig med at jeg i forbindelse med debatten i Stortinget om St.meld. nr. 34 (2000-2001) Om distrikts- og regionalpolitikken vil få muligheten til å diskutere problemstillingen om flytting av både statlige oppgaver, funksjoner og virksomheter ut av Oslo nærmere.

Spørsmål nr. 376

Innlevert 9. mai 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 15. mai 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«I forbindelse med tillatelse til seismiske undersøkelser EBS00 ved TGS-Nopec, har Sør-Norges Trålerlag lagt inn protest. Tobisfisket har vært svært dårlig de to siste årene, og en seismisk undersøkelse som omsøkt vil kunne ødelegge alle muligheter for et brukbart fiske.

Vil statsråden sørge for at det ikke gis noen tillatelse til seismiske undersøkelser så lenge klagebehandlingen foregår, og hvordan ønsker departementet å ivareta hensynet til viktige fiskeriinteresser ved fremtidige konsesjonstildelinger?»

Svar:

Klaga på seismiske undersøkingar, EBS00, har vore til behandling hos Oljedirektoratet. Eg kan informera om at Oljedirektoratet har gitt klaga oppsettande verknad slik at dei planlagde undersøkingane ikkje kan starta før 1. juli 2001. Ein rekner med at klaga vil vera behandla innan den tid.

Når det gjeld ivaretakinga av viktige fiskeriinteresser ved framtidige konsesjonstildelingar, held ein før kvar konsesjonsrunde møte mellom Olje- og energidepartementet, Fiskeridepartementet og Miljøverndepartementet. Det vært og halde møte med Norges Fiskarlag. Føremålet med møta er å avgjera kva område som kan lysast ut for petroleumsverksemd. Møta sikrar at alle berørte interesser får høve til å koma med sine synspunkt. På bakgrunn av det som kjem fram i møta, og etter nøye vurderingar av moglege verknader av verksemda, finn ein fram til dei blokkene som kan gå inn i dei ulike rundene. Det er og etablert avgrensingar i oljeverksemda for å søkja å avgrensa moglege konflikhtar mellom dei to næringane. Ved framtidige tildelingar av konsesjonar vil eg syta for at omsynet til fiskeria får ein sentral plass i vurderingane.

Spørsmål nr. 377

Innlevert 9. mai 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 15. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Jeg stilte i brev av 1. mars spørsmål om når svar på 3 navngitte skolers godkjenningssøknader kan ventes og fikk svar om at de vil bli behandlet så hurtig som mulig. Fortsatt foreligger ikke svar.

Når kan skolene forvente svar på sine søknader?»

Begrunnelse:

Jeg kan ikke se at de forhold statsråden påpeker i sitt svar, skulle være til hinder for at det nå skal kunne gis svar til skolene slik at de kan komme i gang med kursene neste skoleår. Når det gjelder svaret om Lukasstiftelsen videregående skole, vises det til endringen i opplæringsloven § 4 A-3 der voksne har en rett og fylkeskommunen har en plikt til å oppfylle retten. Det er likevel ikke tatt noe forbehold om at private skoler ikke skal kunne gi tilbud også til voksne elever slik de og de videregående skolene i fylkene alltid har gjort. Departementet mottok brevet fra fylkeskommunen for 4 måneder siden. Når det gjelder Øya videregående skole, mottok departementet svar fra skolen på ytterligere noen spørsmål for 3 måneder siden. Dessuten gjelder dette tilbud som ikke er gitt i offentlig skole. Statsråden bekrefter at det har skjedd en feiltakelse rundt Tomb Jordbruksskoles søknad, og at den derfor er blitt liggende ubehandlet fram til mitt spørsmål 1. mars. Nå burde tiden være inne til å gi svar til skolen.

Svar:

Søknadene er nå til sluttbehandling i departementet, og skolene vil få svar innen kort tid.

Spørsmål nr. 378

Innlevert 10. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 16. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Hvor lenge kan statsråden være bekvem med at befolkningen i Finnmark ikke får en forsvarlig ambulansetjeneste?»

Begrunnelse:

Det har nå gått mer enn et halvt år med konflikter om ambulansetjenesten i Finnmark med beklagelige følger for befolkningen i fylket. Det er tre måneder siden Helsetilsynet uttalte at ambulansetjenesten er til fare for liv og helse, og krevde umiddelbar bedring av tjenesten. Helseminister Tore Tønne har ved flere anledninger avvist å kommentere saken.

Svar:

I mine tidligere brev til stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo har jeg fremholdt at det forventes at Finnmark fylkeskommune oppfyller de krav om faglig forsvarlighet i ambulansetjenesten som følger av Helsetilsynets påbud av 26.01.2001, og at saken for øvrig anses som et forhold mellom fylkeskommunen og Helsetilsynet. Jeg er fortsatt av denne oppfatning.

Jeg kan imidlertid forsikre deg om at saken følges nøye, og at jeg er i jevnlig dialog med både Helsetilsynet og Finnmark fylkeskommune. Bl.a. er jeg informert om at det er en positiv utvikling i saken, og at det i disse dager nedlegges et betydelig arbeid i fylkeskommunen for å oppfylle Helsetilsynets krav til bemanning, kompetanse, utstyr og ledsagertjeneste. Jeg håper derfor på en snarlig løsning av saken.

Spørsmål nr. 379

Innlevert 10. mai 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 22. mai 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I løpet av vårsesjonen har opposisjonen stilt en rekke spørsmål om forhold knyttet til overvåkingen av skipstrafikken langs kysten, om mulighetene for å forebygge ulykker til sjøs og om koordinering av innsats i etterkant av en ulykke.

Hva er årsaken til Regjeringens feilinformering av Stortinget på spørsmål om overvåking og beredskap langs kysten, og hva er årsaken til at Forsvaret - som rette fagetat med ansvar for overvåking langs kysten - ikke er gitt en mer sentral rolle i dette arbeidet?»

Begrunnelse:

Regjeringen har gitt motstridende svar på disse og vist at saker som angår en rekke departementer og etater, til tross for Kystforvaltningsutvalgets arbeid, er lite koordinert. Fiskeriministeren bekrefter at det er inngått avtaler med andre stater for utveksling av skipsfartsinformasjon, nærings- og handelsministeren bekrefter at slik informasjon vil omfatte fortløpig informasjon med betydning for forretningsdrift, forsvarsministeren bekrefter at Forsvaret har ansvaret for overvåking mens Kystverket har ansvaret for trafikkontroll i utvalgte farvann. Avtaler om utveksling av AIS-informasjon er gjort på grunnlag av EU/EØS direktiver som ikke er ferdigbehandlet i EU, og ikke omfattes av Norges lovverk.

Opposisjonen har vist til St.prp. nr. 1 (1999-2000) og (2000-2001) hvor det fremgår at det pågår et arbeid med å utvide og modernisere Forsvarets kystradarkjede i Sør-Norge, og stilt spørsmål om den reelle sensordekning. Forsvaret har tidligere fremmet behov for NATO-infrastruktur-midler og det er naturlig å anta at Forsvaret har utredet det totale behovet for modernisering og utvidelse av radarkjedene. Jeg kan imidlertid ikke se at Regjeringen har besvart direkte spørsmål på dette området.

Det er stilt spørsmål om etableringen av en maritim overvåkingssentral, som står omtalt i de nevnte stortingsproposisjoner. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) fremgår det at det er et behov for å integrere eksisterende systemer i forbindelse med Schengen-implementeringen. Av St.prp. nr. 1 (2000-2001) fremgår det at overvåkingssentralen skal behandle informasjon fra Sjøforsvarets kystradarer, oljeoperatørselskapenes faste installasjoner på norsk sokkel, Kystverkets trafikksentraler m m. Kystradarkjedene, er

etablert og bemannet, og kan ifølge Forsvaret allerede fjernstyres. Arbeidet med overvåkingssentralen ble startet allerede i 1996, dvs cirka fire år før Stortinget bevilget penger til etableringen. Til tross for dette hevdet ministeren i sitt svar til Stortinget 17. januar i år at grunnlaget for pengebevilgningen ikke var god nok. Det er òg uttalt at overvåkingssentralen er stilt i bero i påvente av ny kystradarkjede i Sør-Norge, da den eksisterende (som fortsatt er bemannet) ikke kan benyttes.

Når behovet for en investering nevnes eksplisitt i statsbudsjettet bør det kunne forventes at nødvendige utredninger allerede er gjort. Stortinget har derfor stilt spørsmål ved at det grunnlagsarbeidet som Forsvaret antas å ha gjort hva angår etablering av helhetlige løsninger, ikke er benyttet i det arbeid miljøvernministeren forestår på vegne av Regjeringen. Regjeringen har uttalt at ansvaret for overvåkingen langs kysten er delt mellom Forsvaret og Kystverket. Justisministeren, fiskeriministeren og forsvarsministeren har hevdet at Forsvaret har et ansvar utenfor grunnlinjen mens Kystverket har et ansvar innenfor grunnlinjen. Dette samsvarer ikke med oppdraget Stortinget har gitt Forsvaret og Kystverket. Stortinget har tvert imot pålagt Forsvaret ansvaret for overvåking av norsk territorialfarvann med tilstøtende havområder. Stortinget har òg presisert at overvåkingen av fremmed skipsfart i territorialfarvannet, hvor store deler ligger innenfor grunnlinjen, er særs viktig hva angår suverenitetshevdelsen. I samme åndedrag kan nevnes at ansvaret for å patruljere indre farvann også tilligger Forsvaret.

Svar:

Med referanse til det jeg tidligere har meddelt Stortinget i denne saken, kan jeg fremdeles ikke se at regjeringen har feilinformert Stortinget. Regjeringen har orientert Stortinget om kystberedskap, overvåking og planer for investeringer i forbindelse med de årlige budsjettene og skriftlige og muntlige svar til Stortinget.

Det er flere forhold i begrunnelsen til spørsmålene som påkaller kommentarer. For det første hevdes det at regjeringen skal ha gitt motstridende svar til Stortinget. Det er uklart hva representanten Bastesen sikter til. Stortinget er blitt informert om at kystradarkjeden vurderes modernisert og utvidet, og at en maritim overvåkingssentral er planlagt etablert i løpet av 2001 som et ledd i iverksettelsen av Schengen-avtalen. Forsvarets overkommando har utredet og vurdert denne overvåkingskapasiteten, men Forsvarets ressursituasjon gjør at oppgaver og investeringer må prioriteres enda strammere enn tidligere. Ettersom Forsvaret ikke har det samme operative behovet for denne overvåkingskapasiteten, som ble opprettet og

finansiert av Nato under den kalde krigen, er det nødvendig at en eventuell investering må vurderes opp mot andre prosjekter.

For det andre er omtalen av en maritim overvåkingsentral misvisende. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) ble det orientert om planlagte investeringer innenfor en ramme på 50 mill. kr for å dekke merutgifter knyttet til Schengen-behovene. Blant annet som følge av den uavklarte situasjonen med kystradarkjeden og Forsvarets generelt anstrengte ressursituasjon, er arbeidet med å etablere en maritim overvåkingsentral inntil videre blitt lagt på is. Stortinget har imidlertid ikke bevilget penger til en slik overvåkingsentral særskilt.

For det tredje vil jeg påpeke at overvåking ikke må tolkes synonymt med radarovervåking. Det er riktig at Forsvaret har en viktig oppgave i forbindelse med overvåking av territorialfarvannet og andre havområder. Forsvaret overvåker de aktuelle områdene gjennom tilstedeværelse med bl.a. fartøyer og fly, i tillegg til elektroniske hjelpemidler.

Når det gjelder det andre spørsmålet, vil jeg understreke at Forsvaret har en sentral rolle i kystberedskapen. Som følge av at Forsvaret besitter nyttige og velegnede ressurser og kapasiteter på dette området, bør disse også utnyttes i forhold til det sivile samfunn så langt det praktisk lar seg gjøre. I Norge er ansvar og myndighet innenfor kystberedskapen fordelt på flere etater. Det er, slik jeg ser det, lite som tyder på at kystberedskapen vil bli betydelig bedre dersom alt ansvar overføres til én etat. Forsvaret vil fortsatt bidra betydelig til kystberedskapen, men det er ikke aktuelt på det nåværende tidspunkt å gi Forsvaret et betydelig større ansvar enn det Forsvaret har i dag. Det viktige nå er å samordne militære og sivile ressurser bedre for å være best mulig rustet til å forebygge og håndtere framtidige ulykker. Jeg vil nevne at vurderinger av bedre utnyttelse av Forsvarets kapasiteter innenfor overvåking, beredskap og aksjonsledelse også inngår i regjeringens arbeid for å styrke beredskapen.

Spørsmål nr. 380

Innlevert 10. mai 2001 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll

Besvart 18. mai 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Det er oppstått sterke interne konflikter i Luftfartstilsynet, samt at det stilles spørsmål om ressursanvendelse. Det ønskes en sammenstilling av ressursbruk mellom Luftfartsinspeksjonen før utskilling fra Luftfartsverket og dagens Luftfartstilsyn på en del områder.

Hvordan har utviklingen vært vedrørende antall ansatte på funksjonsområder, antall lederstillinger, bruk av konsulenttjenester og reisebudsjett for utenlandsreiser?»

Svar:

Samferdselsdepartementet har forelagt spørsmål 380 for Luftfartstilsynet og har mottatt redegjørelse om arbeidsmiljø, ressursbruk og konsulentbistand/ reisekostnader. Under disse avsnittsoverskriftene gjengis Luftfartstilsynets svar i det følgende.

Arbeidsmiljø

Luftfartstilsynet opplyser til departementet at det i anledning spørsmål 380 ble holdt et diskusjonsmøte 15.5.2001 mellom ledelsen i Luftfartstilsynet, tjenestemannsorganisasjonene representert ved NITO, NJ, NTL og 2fo og hovedverneombudet. Det opplyses at det i møtet ble gitt uttrykk for at prosessen som ble satt i gang internt i Luftfartstilsynet våren 2000, definert som Integreert Organisasjonsutvikling (OU), har kommet langt. Prosjektet er organisert med en parts sammensatt styringsgruppe og underliggende arbeidsgrupper. Prosessen har så langt resultert i en del tiltak som skal følges opp i det videre arbeidet med å gjøre Luftfartstilsynet bedre i stand til å gjøre jobben med ivaretagelse av flysikkerheten i norsk sivil luftfart. Selv om det står igjen enkelte arbeidsmiljømessige forhold, er det enighet om at man har kommet godt i gang med arbeidet. Det blir uttrykt tillit til den prosessen luftfartsdirektøren og den øvrige ledelsen, i samarbeid med organisasjonene, AMU og hovedverneombud, har satt i gang. Den organisasjonsprosessen som pågår i Luftfartstilsynet, ville ha funnet sted uavhengig av utskillellesprosessen fra Luftfartsverket og oppbygging av ny organisasjon.

Ressursbruk

Luftfartstilsynet opplyser at økningen i antall stillinger fra 1999 (dvs. daværende Luftfartsinspeksjonen i Luftfartsverket) til 2001 er 58. Økningen har bl.a. kommet innenfor fagområdene operativt og teknisk tilsyn, tilsyn med flyplasser, analyse, administrasjon og juridisk. Administrative stillinger har økt fra 5 i 1999 til 33,5 i 2001 og juridiske stillinger har økt fra 6 i 1999 til 16 i 2001. Det var 14 ledere i 1999 mot 23 i 2001. Økningen har sammenheng med at virksomheten har vokst i omfang og at fagoppgavene er meget komplekse. Utskillelsen fra Luftfartsverket fordret bl.a. at Luftfartstilsynet ble nødt til å opprette egne administrasjonsfunksjoner, mens en tidligere brukte Luftfartsverkets administrative personell.

I tillegg kommer opprettelsen av egen seksjon for luftfartspolitiske saker som ikke fantes tidligere i Luftfartsverket/Luftfartsinspeksjonen.

Luftfartstilsynet opplyser videre at i løpet av 2001 vil hele organisasjonen bli gjenstand for gjennomgang med tanke på effektiv bruk av eksisterende ressurser. I dette ligger bl.a. en vurdering og gjennomgang av om Luftfartstilsynet har en optimal organisering og ressursutnyttelse i forhold til arbeidsprosesser og kompetanseoverføring mellom avdelinger og seksjoner. I den sammenheng vil juridisk avdeling og administrativ avdeling bli gjennomgått særskilt med tanke på effektiviseringstiltak. I disse to avdelingene vil det bli foretatt analyser og en gjennomgang i forhold til arbeidsprosesser, organisering og forbedringspunkter i forhold til eksisterende teknologi.

Konsulentbistand og reisekostnader

Konsulentbistand utgjorde i 1999 ca. 2,5 mill. kroner mot budsjettet ca. 9,7 mill. i 2001. Økningen skyldes bl.a. økte kostnader i forbindelse med innleie av konsulenter til div. prosjekter på ca. 5,1 mill. I tillegg er bl.a. innleie av midlertidig ansatte og leder- og ledelsesutviklingsprogrammet postert under konsulentbistand.

Reisekostnader utgjorde i 1999 ca. 6,9 mill. mot budsjettet 10,8 mill. i 2001. Av budsjetterte reisekostnader for 2001 utgjør prosjekter ca. 1,2 mill. Øvrige reisekostnader knyttes til tilsynsvirksomhet, prosjekter og representasjon i ulike nasjonale og internasjonale råd og utvalg. Tar man hensyn til den totale ressursøkningen fra 1999 til 2001 medfører det at reiseutgiftene pr. ansatt er redusert.

Departementets utfyllende bemerkninger

I St.prp. nr. 66 (1998-1999) Om tilsyn og myndighet i luftfarten og om tilknytningsform for Luftfartsverket har man et punkt om behov for kompetanse i det nye Luftfartstilsynet. "Opprettingen av Luftfartstilsynet har bl a som formål å styrke den generelle forvaltningskompetanse så vel som den mer luftfartsfaglige kompetanse."....."Det anses å være et stort potensial for forbedret saksbehandling og begrunnelse for vedtak som treffes."¹

Som ledd i oppfølgingen av ovennevnte, har det blitt ansett som viktig at Luftfartstilsynet bl.a. måtte få tilført nødvendig juridisk kompetanse. Departementet kan så langt konstatere at det har ført til en kvalitetsforbedring av den løpende saksbehandling.

Samferdselsdepartementet følger utviklingen av kvalitet, kompetanse og ressursbruk i Luftfartstilsynet løpende, jf. omtale i St.prp. nr. 76 (2000-2001) s. 4. Departementet legger vekt på at Luftfartstilsynet skal utføre oppgavene sine med høy kompetanse og kvalitet, samtidig som virksomheten skal være effektiv. Luftfartstilsynet har ansvar for å ha en best mulig organisering og ressursutnyttelse mellom de ulike avdelingene og seksjonene. Departementet vil komme tilbake til bemanningssituasjonen i Luftfartstilsynet i statsbudsjettet for 2002.

¹ I Innst. S. nr. 226 s. 3 uttaler komiteen bl.a. at det er nødvendig at det nye tilsynet får de nødvendige fullmakter ".... slik at etaten er sikret tilgang på kvalifisert personell"

Spørsmål nr. 381

Innlevert 10. mai 2001 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 16. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Er statsråden kjent med at pasienten i mange tilfeller aldri får noen dokumentasjon på tannteknisk utstyr, og vil statsråden evt. ta initiativ til at folk får informasjon om forskjeller på kvalitet og mulighet til å få tilpasset tannteknisk utstyr, slik at det blir pasienten og ikke tannlegen som gjør vurderingen om vedkommende ønsker et billigere, men muligens kvalitetsmessig dårligere produkt?»

Begrunnelse:

I en studie som ble offentliggjort i Den Norske Tannlegeforeningens Tidende nr. 17/2000 konkluderes det med at tannkroner som er laget av norske tannteknikere er av bedre kvalitet enn tilsvarende produkter som er produsert i utlandet. En av hovedkonklusjonene er at det er generelt behov for bedre kommunikasjon mellom tannleger og tannteknikere når det gjelder kronenes utforming og konstruksjon, og det er nødvendig med en ny gjennomgang av både preparasjons- og konstruksjonsprinsipper. Videre må kvalitetskravene i en samarbeidsavtale spesifiseres ytterligere.

Det er kjent at det importeres tannteknisk utstyr som brukes av norske tannleger fra utlandet, også fra land utenfor EØS-området. En del land produserer f.eks. kroner og broer for en pris som ligger under den som norske tannteknikere kan tilby. Det er kjent at en del av dette materialet ikke har vært av tilfredsstillende kvalitet for pasienten. Det er heller ikke nødvendigvis slik at pasienten får en lavere pris på kroner/broer, selv om tannlegen har importert billigere materiale selv, eller kjøpt det via norske eller utenlandske importselskaper.

Ifølge EØS-direktivet nr 93/42 om medisinsk utstyr skal individuelt tilpasset medisinsk utstyr som kroner/broer er, dokumenteres med bl.a. navngitt produsent, produksjonsmetode, materialet som er brukt og pris. Direktivet sier at det er brukeren, underforstått pasienten, som skal ha denne informasjonen. De produktene som kommer fra land utenfor EØS-området må ha en importør i et EØS-land, som dermed har tilsvarende krav til dokumentasjon.

Det er slik at pasientene i mange tilfeller aldri får noen informasjon om det materialet som settes inn i deres munn av tannteknisk, tilpasset medisinsk utstyr, som regelverket tilsier. Det er også slik at pasienten dermed ikke får mulighet til å vurdere hva vedkommende selv ønsker, og får aldri valget mellom en krone produsert av en norsk tanntekniker til en pris, eller en krone fra et utenlandsk produkt levert via en importør eller direkte importert av tannlegen til tilsvarende eller evt. en lavere pris. Når materialet er levert av en utenlandsk leverandør mister pasienten muligheten til å få kronen/broen tilpasset ved senere behov. Konkurransen fra utenlandske produsenter og importører medfører en fare for en nedbygging av norsk helsetjeneste bl.a. ved at antallet aktive tannteknikere er redusert med 30 pst. de senere år. Prispresset fører også til at norske tannteknikere ikke har råd til å være med på å utvikle nye og bedre produkter av tannteknikk til pasientenes beste, og har problemer med å rekruttere nye yrkesutøvere i framtiden.

Svar:

Storingsrepresentanten er opptatt av at pasienten ved behandling hos tannlege får tilstrekkelig informasjon om tanntekniske arbeiders kvalitet, materialinnhold, mulige behandlingsalternativer og kostnader. Han mener pasienten må få nok kunnskap til å kunne velge bruk av tanntekniske arbeider etter kvalitet og pris.

Tannbehandling som inkluderer tanntekniske arbeider er å betrakte som helsehjelp. Av den grunn mener jeg at pasientens rett til informasjon og medbestemmelse i behandlingen ivaretas av lovverket.

Pasientrettighetsloven kapittel tre omhandler pasientens rett til medvirkning og informasjon. I § 3-1 heter det blant annet at "Pasienten har rett til å medvirke ved gjennomføring av helsehjelpen. Pasienten har herunder rett til å medvirke ved valg mellom tilgjengelige og forsvarlige undersøkelses- og behandlingsmetoder".

Videre står det i § 3-2 at "Pasienten skal ha den informasjon som er nødvendig for å få innsikt i sin helsetilstand og innholdet i helsehjelpen. Pasienten skal også informeres om mulige risikoer og bivirkninger".

Helsepersonelloven gjelder for både tannleger og tannteknikere. I kapittel 2 § 10 vises det til ovennevnte. Der står det blant annet at den som yter helsehjelp, skal gi informasjon til den som har krav på det etter reglene i pasientrettighetsloven.

Når det gjelder informasjon om pris, vises det til konkurranselovens forskrift om prisopplysning ved tannlegetjenester m.m. Forskriften gjelder for ytelser som tilbys i offentlig eller privat tannlegepraksis. Etter denne er tannleger pålagt å ha lett synlige oppslag med prisoversikt på sine tjenester. De skal også uoppfordret gi et kostnadsoverslag om behandlingen kommer på over 2000 kroner, inkludert tanntekniske arbeider.

I sin begrunnelse for spørsmålet, viser representanten til at tanntekniske arbeider omfattes av direktiv 93/42/EØF om medisinsk utstyr. Direktivet stiller bl.a. krav til produktenes sikkerhet, formålstjenlighet, material- og mekanisk sikkerhet, biokompatibilitet (biologisk forenlighet) og merking.

Tanntekniske arbeider er å betrakte som individuelt tilpasset utstyr. Tannteknikeren er å betrakte som produsent, og fremstiller produktet etter forhåndsdefinerte spesifikasjoner gitt av tannlege. Med produktet skal det følge en erklæring som muliggjør identifisering av det aktuelle arbeidet, erklæring om at arbeidet er ment for en bestemt pasient og med mulighet for å kunne spore pasientens navn, navn på rekvisit (dvs. tannlegen), særlige kjennetegn ved produktet som angitt i bestillingen samt at arbeidet er i samsvar med de grunnleggende krav i direktivet. Direktivet krever ikke at denne erklæringen skal inneholde informasjon om pris.

Jeg viser til at Statens helsetilsyn har laget egne retningslinjer for produsenter av tanntekniske arbeider, hvor de av direktivets krav som gjelder for tanntekniske arbeider gjennomgås. I disse retningslinjene anbefaler Helsetilsynet at erklæringen utstedes i tre eksemplarer slik at pasienten kan få et eksemplar. Tannlege og tanntekniker skal oppbevare et eksemplar hver. Dette for å ivareta direktivets krav til sporbarhet.

Alt medisinsk utstyr som brukes i Norge inkludert tanntekniske arbeider, skal oppfylle kravene i direktiv 93/42. Dette gjelder uavhengig av om selve fremstillingsprosessen finner sted i Norge, et annet EØS-land eller et land utenfor EØS. Jeg vil også minne om at alle som blir kjent med feil, svikt eller hendelsesavvik der medisinsk utstyr er involvert, plikter å melde dette til Statens helsetilsyn (jf. lov og forskrift om medisinsk utstyr). Denne plikten trådte i kraft i 1995, og jeg har fått opplyst at Helsetilsynet per i dag ikke har mottatt noen meldinger om feil eller svikt ved tanntekniske produkter.

Med henvisning til ovennevnte informasjon, mener jeg at pasientens rett til informasjon og medbestemmelse ved tannbehandling som inkluderer tanntekniske arbeider er godt ivarettatt.

Spørsmål nr. 382

Innlevert 10. mai 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 16. mai 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«I Stortingets spørretime 9. mai bekreftet statsråd Kosmo at han hadde tatt initiativ til at departementet instruerte Konkurransetilsynet til å utsette fristen for uttalelse om oljeselskapenes syn på konkurransesituasjonen hvis Aker Maritim og Kværner ble slått sammen. Da Konkurransetilsynet ble etablert var det en helt klar premiss at dette skulle være et uavhengig tilsynsorgan.

Med hvilke hjemmel i lov og regelverk har statsråden foretatt en slik instruksjon?»

Svar:

Representanten Solberg viser til at jeg har instruert Konkurransetilsynet til å utsette fristen for uttalelse om oljeselskapenes syn på konkurransesituasjonen hvis Aker Maritim og Kværner ble slått sammen. Representanten Solberg peker på at da Konkurransetilsynet ble etablert var det en helt klar premiss at dette skulle være et uavhengig tilsynsorgan. På bakgrunn av dette spør representanten Erna Solberg med hvilken hjemmel i lov og regelverk statsråden har foretatt en slik instruksjon.

Konkurransetilsynet er en etat underlagt Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Arbeids- og administrasjonsdepartementet er også klageinstans for Konkurransetilsynets avgjørelser. Det følger derfor av alminnelige forvaltningsmessige prinsipper at et overordnet organ har kompetanse til å instruere sin underliggende etat. Det vises videre til Ot. prp. nr. 41 "Lov om konkurranse i ervervsvirksomhet (konkurranseloven)" som beskriver dette. Her heter det under punkt 6.2.4 blant annet: "Som en konsekvens av at beslutningsprosessen under konkurranseloven foreslås å følge den alminnelige ordning innenfor forvalt-

ningen, vil departementet ikke følge opp Konkurranselovutvalgets forslag om generelt å begrense departementets alminnelige fullmakt til å delegere sin kompetanse til Konkurransetilsynet. Av samme grunn foreslås det heller ingen bestemmelse om at departementet ikke skal kunne instruere Konkurransetilsynet om avgjørelsen i en bestemt sak. "

Når dette er sagt, vil jeg understreke at som en hovedregel bør Konkurransetilsynet utføre sine oppgaver etter loven uten innblanding fra departementet som overordnet myndighet, og det bør være meget gode grunner til å fravike dette. Min vurdering er at slike grunner forelå i dette konkrete tilfellet. Jeg anså det som meget uheldig dersom selve prosessen som Konkurransetilsynet hadde satt i gang, skulle få direkte innvirkning på generalforsamlingen. Jeg ba derfor Konkurransetilsynet om å utsette høringsfristen til etter at generalforsamlingen hadde funnet sted fordi jeg ikke ville at høringsuttalelsene skulle kunne tolkes til fordel for en av partene i saken.

Spørsmål nr. 383

Innlevert 11. mai 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 16. mai 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«I gårsdagens spørretime i Stortinget svarte statsråd Ingebrigtsen på spørsmål "Vi vil følge opp Sandman-utvalgets mange forslag og legge det fram for Stortinget. Og det vil komme i god tid før valget."

Når kan Stortinget vente en slik sak fra Regjeringen?»

Begrunnelse:

Spørsmålet om hvordan vi skal få bukt med det høye og voksende sykefraværet i Norge, tegner til å bli sentralt i de politiske debattene foran Sttingsvalget. Ikke minst later det til at Arbeiderpartiet og Regjeringen vil gjøre det til et stort poeng at enkelte partier ønsker å innføre en viss egenandel for arbeidstagerne i sykelønnsordningen.

Når Regjeringen nå flagger at en slik sak vil komme før valget, vil det også være naturlig at saken fremmes i god tid, slik at velgerne har klare alternativer å forholde seg til.

Svar:

NOU 2000: 27 Sykefravær og uførepensjonering (Sandman-utvalget) har i høst og vinter vært på bred høring. Vi har også hatt nærmere drøftinger med hovedorganisasjonene i arbeidslivet.

Jeg viser til at vi i Langtidsprogrammet 2002- 2005 (St.meld. nr. 30) har varslet at regjeringen vil følge opp Sandman-utvalgets utredning i en egen sak for Stortinget senere i år. Regjeringen slo der bl.a. fast at vi ikke vil svekke arbeidstakernes rettigheter i sykelønnsordningen. Videre opplyste vi at vi allerede har startet arbeidet med å revurdere uførepensjonen til personer som har utsikter til å komme tilbake til arbeidslivet eller hvor det er muligheter for å bedre restarbeidsevnen.

I revidert budsjett for inneværende år har vi også varslet at vi senere i år vil følge opp Sandman-utvalget med en politikk som kan redusere sykefraværet og tilgangen på uførepensjon uten å svekke arbeidstakernes rettigheter i sykelønnsordningen. Det er samtidig lagt fram forslag til styrking av hhv. trygdeetatens arbeid med reaktivisering av uførepensjonister (kap. 2600) og arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede (kap. 1592).

Spørsmål nr. 384

Innlevert 11. mai 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 21. mai 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Det meldes nå at SFT vil legge ned og omlokalisere enkelte oljeverndepoer. Miljøvernministeren har tidligere i brev til undertegnede bekreftet at hun vil legge frem de spørsmål som reises gjennom SFTs gjennomgang av oljevernberedskapen for Stortinget i tråd med de løfter den forrige miljøvernministeren ga Stortinget i januar år 2000.

Vil det bli gjennomført endringer før Stortinget er informert om og har behandlet fremtidig struktur og i så fall hvorfor?»

Svar:

Statens forurensingstilsyn oversendte til departementet ved brev av 17. januar 2001 en omfattende analyse og forslag til endringer i den statlige oljevernberedskapen. Analysen omhandlet bl.a. kriterier for dimensjoneringen av beredskapen, mens forslagene gikk på både organisering og utstysbehov, herunder omlokalisering av enkelte av de statlige oljeverndepotene langs kysten. Departementet ba SFT gjennomføre en høringsrunde både av analysen og forslagene, som grunnlag for departementets videre behandling av saken. Resultatene av denne høringsrunden er nylig oversendt departementet ved brev av 9. mai fra SFT. SFT foreslår på bakgrunn av høringsrunden enkelte endringer i sitt opprinnelige forslag, bl.a. trekker SFT tilbake enkelte av de opprinnelige forslagene til endring i depotstrukturen.

Jeg ser det som viktig å styrke oljevernberedskapen, men at dette skjer på bakgrunn av en grundig vurdering og en god prosess. Den analysen og de forslagene som nå foreligger fra Statens forurensingstilsyn gir, sammen med høringsuttalelsene, etter min mening et godt grunnlag for å vurdere aktuelle tiltak for å styrke den statlige oljevernberedskapen. Jeg tar imidlertid ikke sikte på å treffe noen endelige vedtak før saken er presentert for Stortinget gjennom budsjettforslaget for neste år.

Spørsmål nr. 385

Innlevert 11. mai 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 28. mai 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Ifølge Bergensavisen og TV Hordaland har Bergen Vest Heimevernsavsnitt hatt øvelser mot "miljødemonstranter" på Kollsnes. Siden øvelsen er holdt akkurat her, er det tydelig at Forsvaret ser det som en

mulighet å sette inn militært mannskap mot gasskraftmotstandere. Dette reagerer SV sterkt på. Ikke en gang i Altakonflikten ble militære tropper satt inn mot sivile demonstranter.

Er statsråden orientert om øvelsen, og mener statsråden at militære tropper skal kunne brukes i sivile konflikter og øve på det?»

Svar:

Jeg er i ettertid blitt kjent med heimevernøvelsen som fant sted ved Bergen 8. til 11. mai, og forstår godt den reaksjonen deler av øvelsen har vakt, slik saken er beskrevet i mediene. Mye tyder imidlertid på at dette øvelsesmomentet er blitt tatt ut av sin sammenheng.

La meg med en gang få slå fast at det ikke er aktuelt å sette Heimevernet (HV) eller andre deler av Forsvarets styrker inn mot sivilbefolkningen. Håndtering av demonstrasjoner mv. er en sivil oppgave. Grunnloven setter også klare rammer for slik bruk av Forsvaret.

HV har med utgangspunkt i oppgaven territorialforsvar et særlig ansvar for å sikre og beskytte viktige nøkkelpunkter mot terrorangrep og sabotasje etc. I denne øvelsen har det vært lagt opp til et omfattende markørspill, bl.a. for å teste styrkene i forbindelse med en komplisert og spent hendelse. Scenariet for øvelsen tok utgangspunkt i sabotasjeaksjoner mot petroleumsinfrastrukturen. Øvelsesscenariet for øvrig forutsatte at beredskapslovgivningen var trådt i kraft. I en slik situasjon vil avdelinger innenfor bl.a. HV kunne bli innkalt. Slike kriser vil i virkeligheten lett kunne utvikle seg til å bli svært kompliserte, ved at en rekke ukjente og uforutsette hendelser dukker opp. I slike situasjoner vil handlinger fra sivilbefolkningen kunne virke inn på Forsvarets sikringsoppgave

ver. I dette tilfellet ble HV-styrker satt inn for å forsterke sikringsobjektet mot sabotasjehandling, samtidig som det fant sted en demonstrasjon ved objektet.

Det er imidlertid klart uheldig at visse sider ved øvelsen ble gjennomført på en måte som kan oppfattes dithen at Forsvaret øver for å slå ned på demonstrasjoner mot bygging av gasskraftverk. Det er imidlertid klart uheldig at visse sider ved øvelsen ble gjennomført på en måte som kan oppfattes dithen at Forsvaret øver for å slå ned på demonstrasjoner mot bygging av gasskraftverk. Dette har vi tatt opp med Heimevernstaben ved Forsvarets overkommando, som har beklaget at sider ved øvelsen kunne oppfattes på denne måten. Heimevernstaben vil påse at man i framtidige øvelser ikke kommer i situasjoner som inviterer til denne typen misforståelser.

Spørsmål nr. 386

Innlevert 14. mai 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. mai 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Rørosbanens framtid er usikker. Løftebrudd om tempo i gjennomføringen av nye sikkerhetstiltak, nedprioritering og trenering har fullstendig undergravd tilliten til banens framtid.

Kan statsråden legge fram en fullstendig oversikt med tidsplan over investerings-, sikkerhets- og driftstiltak, som viser hvilken kvalitet og hvilket volum tilbudet av person- og godstrafikk på Rørosbanen skal ha og om dette lar seg gjennomføre som ifølge Regjeringens politikk?»

Svar:

Jeg vil først presisere at det ikke foreligger noen planer om nedleggelse av togtrafikken på Rørosbanen. Jernbaneverket vil innenfor sine budsjetterammer opprettholde sikkerheten og transportkvaliteten på Rørosbanen, og de tiltak som er foreslått av Groth- kommisjonen (NOU 30:2000) vil bli prioritert, jf. St.prp. nr. 76 (2000-2001).

Anlegget for automatisk togstopp på Rørosbanen har stått ferdig utbygd siden sommeren 2000. Driftsprøver er gjennomført og anlegget er godkjent av Statens jernbanetilsyn. Basert på Groth-kommisjonens anbefalinger vurderte Jernbaneverket opprinnelig situasjonen slik at det ferdigbygde anlegget for automatisk togstopp ikke kunne settes i drift før konstruksjonsgjennomgangen var gjennomført og fjernstyringen tatt i bruk. Framdriften er nå at automatisk togstopp innføres før sommeren 2001, som et supplement til manuell togekspedering.

Når det gjelder den konstruksjonsgjennomgangen som nå gjøres på signal-anleggene på Rørosbanen, har denne vist seg både å være mer omfattende enn hva Jernbaneverket først antok, samtidig som det også er ønskelig å gjøre andre oppgraderingsarbeider når en først er i gang. Fjernstyringen av strekningen Hamar - Røros, som da vil erstatte dagens ordning med togekspeditører, gjenåpnes i to etapper; først Hamar - Koppang høsten 2001 og så Koppang - Røros våren 2002.

På strekningen Rustad - Støren (Rørosbanen) har det de siste ti årene vært bevilget:

Årlig driftsbudsjett (visitasjon, beredskap, feilretting, snørydding osv) har i gjennomsnitt vært 27 mill. kr.

- Vedlikeholdsinnsatsen har de siste 10 årene vært til sammen 280 mill. kr. Innsatsen har i stor grad vært knyttet til sporbytte nord for Røros, partivis svillebytte sør for Røros og utskifting av stikkrenner.
- I samme periode har det vært investert 65 mill. kr. til utbygging av fjernstyring mellom Tynset og Røros, automatisk togstopp for strekningen Hamar - Røros og forlenging av kryssingssporet på Røros.

Innenfor rammene av Nasjonal transportplan 2002-2011, jf. St.meld. nr. 46 (1999-2001)/Innst. S. nr. 119 (2000-2001), har Jernbaneverket foreløpig utarbeidet følgende planer for drift, vedlikehold og investeringer på Rørosbanen:

- Vedlikehold for nær 380 mill. kr. for hele ti-års perioden - en økning på vel 35% fra siste 10-års periode.
- Utbygging av fjernstyring og automatisk togstopp innen 2004 for strekningen Røros- Støren.
- Jernbaneverket utarbeider nå et program for sanering av planoverganger for gjennomføring i ti-års perioden.
- Utbygging av togradio (GSM-R).

Det endelige handlingsprogrammet for planperioden 2002-2005 vil bli fastlagt høsten 2001.

I inneværende år kjøper staten persontransporttjenester fra NSB BA på Rørosbanen for om lag 60 mill. kr. Dette omfatter bl.a. totalt 5 avganger hver vei mellom Røros og Hamar på hverdager med 90 seter pr. avgang, og 11 avganger hver vei mellom Rena og Hamar. Togtilbudet som inngår i ordningen med statlig kjøp av persontransporttjenester vil bli nærmere vurdert i forhandlingene mellom Samferdselsdepartementet og NSB om ny rammeavtale for 2002-05. Dette omfatter også togtilbudet på Rørosbanen. For godstransporten vil det fortsatt bli arbeidet med å tilrettelegge strekningen for transport til/fra Nordlandsbanen. Strekningen trafikkeres i dag regelmessig med systemtog. Utviklingen for godstransporten på Rørosbanen vil for øvrig være avhengig av det kommersielle grunnlaget for denne transporten.

Spørsmål nr. 387

Innlevert 14. mai 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 22. mai 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Ifølge Bergens Tidende får en gymlærer som er delvis ufør, pålegg fra Fylkestrygdekontoret om å ta attføring for å komme opp i en større stillingsprosent, i stedet for å fortsette i en jobb hun både er kvalifisert for og trives med. Dette rokker ved retten til å kunne velge yrke.

Er statsråden enig i at denne typen regelrytteri hindrer funksjonshemmede i å leve et sjølstendig liv, og vil statsråden sørge for at gymlæreren får fortsette i jobben sin kombinert med nødvendig trygd?»

Begrunnelse:

En kvinnelig gymnastikklærer som ble delvis ufør etter en bilulykke har klart den bragden det er å trene seg opp, og fortsette i 46 pst. stilling, kombinert med trygd. Etter bilulykken konkluderte behandlende lege med at ulykken gjorde henne minst 50 pst. arbeidsufør. Hun har fått støtte av sitt lokale trygdekontor i ønsket om å fortsette i den gamle jobben sin. Nå forlanger Hordaland Fylkestrygdekontor at hun skal følge et attføringsopplegg, slik at hun kan få et arbeid der hun kan ha en større stillingsbrøk. Fylkestrygdekontorets krav undrebygges ved trygdekontorslegens erklæring om at jobb som kroppsøvlingslærer ikke er optimalt for en som sitter i rullestol. Vel og merke har legen, iflg. Bergens Tidende, ikke vært i kontakt med kvinna eller hennes arbeidsgiver. Etter SVs og min mening undergraver denne typen formynderholdning funksjonshemmedes rett til sjøl å velge arbeid, og det svekker muligheten til mennesker som er avhengig av hjelp fra det offentlige, til å ta i bruk sine egne ressurser og beholde verdigheten sin. Jeg ber derfor statsråden om overfor Fylkestrygdekontoret å klargjøre at det er lov å bruke skjønn i denne typen saker. Retten til å være i et arbeid som en trives med, må være overordna målet om at stillingsprosenten kanskje kan bli høyere i en annen jobb.

Svar:

Som sosialminister kan jeg ikke kommentere denne konkrete saken, men vil generelt bemerke følgende:

Med bakgrunn i de erfaringer man har med vellykket attføring er det et mål for trygdeetaten at behandlings- og attføringsbehov avklares og tiltak settes inn så tidlig som mulig i sykmeldingsfasen. Det er også et mål at den som er syk eller skadet om mulig skal kunne holde kontakten med sin arbeidsgiver og sitt yrke.

Det legges vekt på tilrettelegging av arbeidsplassen slik at vedkommende kan fortsette helt eller delvis i sitt tidligere arbeid, eventuelt i kombinasjon med en gradert uførepensjon. I noen tilfeller vurderer etaten det slik at det likevel kan være mer hensiktsmessig med attføring til et annet yrke. I en slik vurdering inngår bl.a. en vurdering av hensynet til om dette kan gi bedre muligheter for en varig og eventuelt utvidet yrkesaktivitet. Forutsetningen for at attføring til nytt yrke skal være vellykket er imidlertid at det skjer i forståelse og samarbeid med medlemmet.

Det er et vilkår for rett til uførepensjon at vedkommende har gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring for å bedre inntektsevnen eller arbeidsevnen. Hva som er hensiktsmessig attføring må vurderes i hver enkelt sak. I samsvar med forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2000, som Stortinget sluttet seg til, er kravet om at hensiktsmessig attføring skal være forsøkt innskjerpet. Yngre personer under 35 år skal få et attføringstilbud, med mindre åpenbare grunner tilsier at attføring ikke er hensiktsmessig. Det samme gjelder for personer under 45 år med diagnose muskel- skjelettlidelser.

Vurderingen av kravet om gjennomgått hensiktsmessig attføring tar utgangspunkt i spørsmålet om det er en realistisk mulighet for at vedkommendes inntektsevne kan bedres gjennom yrkesrettede tiltak.

I vurderingen av den enkelte sak skal det tas utgangspunkt i vedkommendes alder, evner, utdanning, yrkesbakgrunn og arbeidsmuligheter.

I noen tilfeller vil det være uenighet mellom trygdekontoret og fylkestrygdekontoret om det skal gis uførepensjon, og dette kan bl.a. skyldes ulik vurdering av attføringsmulighetene. Dersom trygdekontoret ikke har initiert attføring og innstiller på uførepensjon, og vedkommende deretter får avslag på uførepensjon fra fylkestrygdekontoret, vil vedkommende kunne stå uten noen ytelse fra trygden inntil retten til rehabiliteringspenger eller attføringspenger er avklart.

Det fremgår av de foreliggende opplysninger at det er dette som har skjedd i denne konkrete saken. Trygdekontoret har innstilt på 50 pst. uførepensjon og tilstått foreløpig uførepensjon. Men fylkestrygdekontoret har avslått søknaden og mener at attføring må prøves med sikte på å utvide arbeidsinnsatsen. Dette har resultert i at uførepensjonen ble stanset. Hun står dermed uten ytelse inntil spørsmålet om hun er berettiget til rehabiliteringspenger, attføringspenger eller uførepensjon er avklart.

Det er uheldig at hun nå står uten trygdeytelser. Rikstrygdeverket vil følge opp saken nøye og sørge for at saken får en avklaring så snart som mulig.

Spørsmål nr. 388

Innlevert 14. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Roger Enoksen

Besvart 22. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Vil fiskeriministeren sørge for at en i fremtiden unngår en situasjon der det på kort varsel blir annonsert stopp i fisket, og isteden foreslå omlegninger i forvaltningen som belønner langsiktighet og bærekraftige prinsipper i fisket, og hva vil fiskeriministeren foreta seg i forhold til de fiskerne som nå vil komme i økonomiske vanskeligheter på grunn av den plutselige fiskestoppen?»

Begrunnelse:

7. mai i år ble det annonsert at alt direktefiske etter torsk for flåten under 28 meter ville bli stoppet den 13. mai. Omlag 5000 fartøyer vil bli rammet av stoppen. Kun 180 fartøyer med samlekvote samt de minste fartøyene i gruppe 1 og 2 som har garantert kvantum kan fortsette direktefisket etter torsk etter denne datoen.

For den konvensjonelle flåten er torskefiske den desidert viktigste for å kunne heve en anstendig inntekt av fisket, og den brå bestemmelsen om å stanse alt direktefiske etter torsk vil føre til at mange som fisker med mindre fartøyer vil komme opp i store økonomiske problemer. Fremfor alt vil de som baserte seg på jevn virksomhet i hjemlige farvann bli rammet, da mange av disse ikke på langt nær har greid å fiske opp sine kvoter. Torskestoppen kan også føles urettferdig for de som prioriterte fiske på større fisk i Lofoten fordi dette fisket i større grad har rettet seg mot individer som har vært og er i produksjon. Mange fiskere i Lofoten ergrer seg nå over at dette fisket, som i et bærekraftig perspektiv er svært fornuftig, nå blir straffet gjennom fiskestoppen fordi fiskerne på Finnmarkskysten har fylt kvotene med småfisk. Mesteparten av fisken som har blitt fanget på Finnmarkskysten er ikke gytemoden, og svært få individer har vært over 3 kilo. Denne fisken har derfor også vært dårligere betalt enn den større fisken som har vært fanget for eksempel i Lofoten. Årets torskefiske kan derfor også sies å vært svært lite heldig i et bærekraftig forvaltningsperspektiv, samtidig som fiskere som har planlagt i et mer langsiktig perspektiv nå blir rammet svært hardt.

Svar:

Svært god tilgjengelighet og godt torskefiske har gjort at vi har kommet i en situasjon ingen kunne forutse. Gruppekvoten for fartøy under 28 meter som fisker torsk nord for 62°N med konvensjonelle redskap er beregnet oppfisket. Det var derfor nødvendig å stoppe det direkte fisket etter torsk den 13. mai 2001.

Den norske totalkvoten for norsk arktisk torsk er som kjent fastsatt på bakgrunn av ressursrådgivningen fra havforskerne og fiskeriforhandlingene med Russland. Den norske torskekvoten for 2001 er fastsatt til 195 335 tonn, fordelt med 57 878 tonn til trålflåten og 137 457 tonn til den konvensjonelle flåten.

Av gruppekvoten til fartøy som fisker med konvensjonelle redskap har fartøy over 28 meter en samlet kvote på 17 608 tonn. For fartøy under 28 meter har gruppe I 101 729 tonn til disposisjon, mens gruppe II disponerer 15 120 tonn. I tillegg er det avsatt 3 000 til dekning av bifangst av torsk i fiske etter andre fiskeslag. Dette er en fordeling mellom gruppene som er basert på tilråding fra Norges Fiskarlag, og som har vært uendret siden 1995.

Torskefisket for flåten under 28 meter er regulert med maksimalkvoter, dvs. overregulerte fartøykvoter.

I 2000 var overreguleringen i fisket etter torsk på 32 pst. Fisket ble avviklet uten særlige problemer, og mot slutten av året måtte Fiskeridirektoratet refordele et lite kvantum. I møtet i Reguleringsrådet i desember 2000 foreslo Fiskeridirektøren en overregulering på 25 pst. for 2001, men etter forslag fra Norges Fiskarlag ble overreguleringen for 2001 fastsatt til 35 pst.

Basert på erfaring fra 2000 anså Fiskeridirektoratet og Fiskerdepartementet det forsvarlig å gjennomføre fisket med 35 pst. overregulering. Torskekvoten for 2001 er marginalt høyere enn kvoten i 2000, og årsklassesammensetningen er omtrent den samme.

I ettertid viser det seg at værforholdene i 2001 har vært gode og tilgjengeligheten i fisket etter torsk har vært svært god, og at fisket har utviklet seg slik at overreguleringen derfor burde vært lavere. Dette var imidlertid vanskelig å forutse ved fastsettelsen av reguleringsforskriften i desember 2000.

I tilknytning til at kystflåtens torskefiske ble stoppet fra 13. mai 2001 ble det gjort noen tilpasninger for å hindre uheldige virkninger for en del fartøyer.

For fartøy under 11 meter i gruppe I økes det garanterte kvantumet fra 40 pst. til 50 pst. av maksimumkvoten. For alle fartøy over 11 meter i gruppe I innføres et garantert kvantum på 40 pst. av maksimumkvoten.

For fartøy under 10 meter i gruppe II økes det garanterte kvantumet fra 50 pst. til 60 pst. Garantien for disse utvides til å gjelde fartøy i hele landet, ikke bare for fartøy hjemmehørende i Nord-Troms og Finnmark. Det er ikke innført garantert kvantum for fartøy over 10 meter i gruppe II.

Fiskerne i Gruppe II med fartøy over 10 meters lengde som ikke har fisket så langt i år, og dermed står uten mulighet til å fiske torsk resten av året, driver ofte fiske i kombinasjon med andre yrker. Jeg har forståelse for at enkelte fiskere av ulike grunner har vært hindret fra å delta i fisket før 13. mai, men kvotesituasjonen tilsier at vi ikke kan innføre ordninger for denne gruppen. Jeg har valgt å prioritere den minste flåten, samt gruppe I som er å anse som hovedgruppen.

Fangststatistikk fra Fiskeridirektoratet viser at fartøy som fisker torsk med konvensjonelle redskap hadde landet 104 059 tonn torsk pr. 1. mai 2001, mot 85 740 tonn på samme tid i fjor. Juksaflåten har fisket svært godt i 2001 sammenlignet med i fjor. Denne flåten har i 2001 landet 8,6 pst. av kvantumet fra den konvensjonelle flåten, mot 5,8 pst. i 2000. Den relative økningen i fangst for juksaflåten var på 44 pst.

Flåten under 28 meter hadde pr 1. mai levert 97 821 tonn torsk til en verdi av 1 360 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2000 var 78 920 tonn til en verdi av 1 082 millioner kroner. Til tross for at enkelte fiskere har blitt rammet av stoppen er det viktig å merke seg at svært mange fiskere har fisket veldig godt og hatt en god inntekt fra torskefisket.

Vi har i dag en meget fangsteffektiv flåte, som i år med god tilgjengelighet er i stand til å fiske mye mer enn sin tildelte gruppekvote. Fiskeridepartementet arbeider nå med å finne frem til mer fleksible ordninger for fiskerne, slik at den enkelte fisker kan, i større grad enn i dag, tilpasse seg det driftsmønster han eller hun finner mest hensiktsmessig.

I Ot.prp. nr. 39, som fikk tilslutning i Stortinget, for øvrig mot Senterpartiets stemmer, ble det fremlagt forslag om å endre saltvannsfiskekoven § 5a om spesielle kvoteordninger. Spesielle kvoteordninger er et virkemiddel som skal bidra til å tilpasse fiskeflåtens fangstkapasitet til tilgjengelig kvotegrunnlag.

Jeg vil understreke at kvoteordninger som blir utformet med hjemmel i § 5a, er frivillige. Det vil være opp til den enkelte båteier om han ønsker å gå inn på slike ordninger. Gjennom spesielle kvoteordninger gis fiskerne mulighet for selv å fremme en bedre balanse mellom ressursgrunnlaget og fangstkapasiteten.

Det er nødvendig å finne en riktig balanse mellom ressursen og innsatsen som settes inn i fisket. Dette er nødvendig for at hvert enkelt fiskefartøy, stort som lite, kan få et driftsgrunnlag som sikrer lønnsomhet. Uten lønnsomme driftsenheter er det umulig å skape sikre arbeidsplasser på kysten.

Spesielle kvoteordninger må ses i sammenheng med reguleringsystemet for øvrig, slik at de ikke motvirker den strukturpolitikk som er ønskelig i forhold til kystflåten i vid forstand. Det er et mål også for kvoteordninger etter § 5a, å skape et robust reguleringsopplegg. Dette for å kunne møte både gode og dårlige tider, og for å legge til rette for en utvikling av de ulike fartøygruppene.

Det blir også viktig at kvoteordningene utformes slik at den enkelte båteier gis mulighet til å finansiere den nødvendige fornying av fartøyet, og gis mulighet til å legge opp en drift som sikrer virksomheten over en størst mulig del av året.

Selv om det innføres spesielle kvoteordninger for fartøy under 28 meter vil det ikke være opp til de enkelte fartøyeiere fritt å inngå avtaler seg i mellom; kvoteordninger forutsetter at det er fastsatt en forskrift som regulerer vedkommende ordning. Det vil således fortsatt være myndighetene som fordeler kvotene som faktisk skal fiskes.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at Fiskeridepartementet i reguleringsene av fisket legger stor vekt på langsiktighet og bærekraft. Et av Fiskeridepartementets hovedmål er å oppnå realisering av det langsiktige avkastningspotensialet fra fiskebestandene gjennom en ansvarlig ressursforvaltning, rasjonelle beskatningsstrategier og ansvar for det biologiske mangfold.

Spørsmål nr. 389

Innlevert 14. mai 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 23. mai 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Arbeids- og administrasjonsdepartementet har nyleg hatt ute til høyring eit notat om nytt støtte- og styringssystem for arbeidsmarkedtiltak. Det har kome reaksjonar m.a. frå Fagerli Verksted i Ålesund som går ut på at forslaget vil føre til at psykisk utviklingshemma må seiast opp frå jobbane sine til fordel for arbeidstakarar med høgare såkalla restarbeidsevne.

Kva vil statsråden gjere for å unngå at dei nye reglane gir slike utslag?»

Grunngjeving:

Forslaget til nytt regelverk for arbeidsmarkedtiltak kan få svært dramatiske følger for Fagerli Verksted AS i Ålesund. "I verste fall risikerer de svakeste av de svake blant oss å bli skjøvet fullstendig på sidelinjen når det gjelder sysselsettingstiltak," seier styreformannen i det kommunale selskapet til Sunnmørsposten 4. april i år.

Same problemstillinga gjeld utan tvil også liknande tiltak andre stader i landet. Det er svært forståeleg at frykta for slike virkningar fører til reaksjonar. Det er difor viktig at statsråden snarast gjer greie for denne saka.

Svar:

Spørsmålet ditt tar utgangspunkt i forslaget om eit nytt og enklare regelverk for arbeidsmarknadstiltaka, som nettopp har vært på høring. I forslaget foreslår eg å slå sammen dei tre noverande arbeids-samvirketiltaka PV, ASV og ASVO til et nytt felles arbeidssamvirketiltak. Det nye tiltaket skal bygge på dei same prinsippa som i dag gjeld for ASVO, nemleg offentleg eigarskap, statleg finansiering i form av fast månadssats og avtale om kommunal medfinansiering.

Du er oppteken av om forslaget vil føre til at psykisk utviklingshemma må seiast opp og bli erstatta av arbeidstakarar med høgare restarbeidsevne. Du nemnar i det høve ei av PV-verksemdene, Fagerli Verksted AS i Ålesund.

Forslaget om et nytt og enklare regelverk for arbeidsmarknadstiltaka blei sendt på brei høring med 3 månader uttalefrist. Fristen var sett til 20. april i år. Det har innkomme om lag 50 innspel til departementet i saka. Dei fleste arbeidsamvirketiltaka er organiserte i ASVL, som har uttalt seg i saka. Fagerli Verksted A/S har også sendt inn sine vurderingar i saka til departementet. Eg er såleis vel kjend med synspunkta som du tar opp. Departementet er no i ferd med å gå igjennom alle innspela i denne viktige saka.

I forslaget som har vore på høring seier eg klårt i frå at enkelte av verksemdene som i dag får tilskot etter budsjett, vil motta eit lågare statleg tilskot etter det nye regelverket. Men det seiast også at departementet nett difor vil legge opp til at disse verksemdene får tid til å omstille seg, og at det i ein overgangsperiode på 2-3 år vil bli gitt økonomisk støtte til omstilling. Departementet er no i ferd med på lage overgangsreglar.

Omstilling er naudsynt for fleire av verksemdene. Eit vellukka resultat krev tett dialog med dei enkelte verksemdene og med ASVL. Det vil bli gjort. Eg kan forsikre om at eg legg stor vekt på at det nye regelverket skal bidra til at tilbodet blir betre også for dei med størst problem på arbeidsmarknaden.

Spørsmål nr. 390

Innlevert 15. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 22. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Utdannelsen ved Norsk Dukketeaterakademi ble fra 1995 samordnet med Høgskolen i Østfold, og fikk navnet Akademi for Figurteater. Det første ordinære studentkull startet høsten 96. Etter et års drift ble utdanningen endret til utdanning i visuelt og fysisk teater, og oppfattes nå som utdanning i alternativt, eksperimentelt teater.

Hva vil statsråden gjøre for figurteaterutdannelsen skal bli gjenopprettet i Norge?»

Begrunnelse:

Scenekunstmeldingen som bygget på NOU 1:1988 konkluderte blant annet med at det var behov for en fast offentlig dukketeaterutdanning i Norge. I samme melding ble teaterformen definert: Dukketeater er en scenisk kunstform som bygger på at gjenstander tillegges liv.

Kunstformen er sidestilt med opera, ballett og skuespillerteater. Stiftelsen Norsk Dukketeaterakademi ble dannet i 1990, denne stiftelsen fikk penger til et treårig prøveprosjekt som startet i 1995. Kirke- undervisnings- og forskningskomiteen vedtok at utdanningen skulle legges inn under Høgskolen i Østfold fra høsten 1995 (Budsjett-innst. S. nr.12 (1994- 95) kap. 271 Statens høgskoler for scenekunst).

3. september 1998 fikk studieplanen ved Akademi for Figurteater nytt forord, der begrepet figurteater var definert til "Fysisk og visuelt teater". Det ble og en total omlegging av skoleplanen, orientert mot alternativ og eksperimentell teater, der blant annet performance-kunst og ny-sirkus står høyt i kurs.

Svar:

Som representanten Dørum påpeker ble utdanningen ved det private Norsk Dukke-teater Akademi innlemmet i Høgskolen i Østfold fra 1995 og lagt til en egen avdeling, Akademi for figurteater. Departementets godkjenning av en 3-årig grunnutdanning i figurteater ved høgskolen var basert på en skisse til en studieplan, som i hovedsak var identisk med den studieplan som ble godkjent av høgskolens styre våren 1996.

I 1999 mottok departementet brev fra UNIMA- Norge/Forening for figurteater (tidligere Norsk dukketeaterforening) med kritiske uttalelser til innholdet i figurteater-utdanningen slik denne hadde utviklet seg ved Akademi for figurteater. Også Norske scenografer og Norsk skuespillerforbund uttrykte bekymring for situasjonen.

Departementet ba høgskolen om å redegjøre for de endringene som var blitt gjort i figurteaterutdanningen etter at høgskolen overtok ansvaret. Redegjørelsen ble forelagt UNIMA-Norge for kommentarer. I brev fra september 2000 opprettholder foreningen sitt syn at Akademi for figurteater ikke lenger tilbyr figurteaterutdanning, og ber departementet om å pålegge Høgskolen i Østfold å gjeninnføre profesjonsutdanningen i figurteater.

Departementet har konstatert at høgskolen har gjort endringer i studieplanen som samlet sett kan gi inntrykk av at det har funnet sted en faglig dreining bort fra tradisjonelt figurteater. Dette har Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet framholdt i et møte med Høgskolen i Østfold 27. april i år. Departementet ba her høgskolen om å gå i dialog med figurteatermiljøene i Norge for å sikre at også de behov som finnes for utdanning i tradisjonelt figurteater imøtekommes innenfor høgskolens tilbud. Departementet varslet høgskolen om at dette budskapet ville inngå i departementets endelige svar til UNIMA-Norge og bekrefte skriftlig til høgskolen.

Akademi for figurteater ved Høgskolen i Østfold har utviklet seg til et faglig spennende og vitalt miljø, en utvikling som jeg ikke vil stoppe eller reversere. Jeg har samtidig forståelse for at figurteatermiljøene i Norge må sikres et tilfredsstillende utdannings-tilbud for profesjonelle utøvere innen figurteater. Dette standpunkt vil bli fulgt opp i departementets videre kontakt med Høgskolen i Østfold.

Spørsmål nr. 391

Innlevert 15. mai 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 18. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vil statsråden medverka til at Vinterlandbruksskulen i Ryfylke får endra og utvida tilbodet sitt frå hausten 2001?»

Grunngjeving:

Vinterlandbruksskulen i Ryfylke, som åtte kommunar i Rogaland eig i lag, har ein søknad av 16. november 2000 til vurdering i departementet. Skulen har med brei støtte førebudd eit opplegg for utdanning innan naturbruk, landbruk og naturforvaltning på Tveit i Tysvær. 62 elevar har søkt om plass. Det hastar med ei avklaring, både av omsyn til elevar og lærarar. Skulen har også søkt om ei endring for den ambulerande undervisninga dei i dag organiserer. Dette er eit tilbod om formell kompetanse til vaksne elevar, eit høve til landbruksutdanning mange i regionen har stor glede og nytte av. Av omsyn til planlegginga for komande skuleår, er det ynskjeleg med ei snarleg og positiv avgjerd.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Magnhild Meltveit Kleppa 14. mai 2001. Søknaden er i sluttbehandlingen i departementet, og skolene vil få svar innen kort tid.

Spørsmål nr. 392

Innlevert 15. mai 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 25. mai 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Det fremgår av statsrådets svar på mitt forrige spørsmål at han anser et lovlig fattet stortingsvedtak som forpliktende for Regjeringen. Jeg ber derfor om en forklaring på hvorfor ikke Regjeringen har fulgt opp det vedtak som Stortinget lovlig fattet 16.06.00, der Regjeringen ble gitt en tidsfrist på ca. 4 mnd. for å legge frem forslag til tiltak som kan sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet.

Forstår statsråden at denne mangel på oppfølging av nevnte vedtak kan oppfattes som forakt for Stortinget?»

Begrunnelse:

Som forslagsstiller har jeg flere ganger henvendt meg til Regjeringen og etterspurt oppfølgingen av 16.juni-vedtaket. I september, da jeg ba om å bli orientert om fremdriften i arbeidet, fikk jeg som svar at Regjeringen ville komme med sine forslag i forbindelse med Statsbudsjettet for 2001, som Stortinget hadde bedt om. Så skjedde ikke.

En videreføring av dagens ordning med samme innretning og støttesats var ingen oppfølging av Stortingets vedtak om at man ville få seg forelagt forslag til tiltak som kunne sikre konkurransedyktigheten innenfor det regelverk som gjelder for EØS-området. Bakgrunnen for Stortingets vedtak var at dagens ordninger ikke ivaretar konkurransedyktigheten, og at det derfor er nødvendig å foreta endringer som styrker konkurransedyktigheten, sikrer at rammevilkårene er gode nok til å opprettholde lærlingeplassene i flåten og

sikrer tilstrekkelig rekruttering til maritim utdannelse. Da Regjeringen i tillegg kom med forslag om å ta store deler av flåten ut av refusjonsstøtteordningen, var det stikk i strid med Stortingets intensjoner om å sikre en kjernestab av norske sjøfolk på norske skip.

Da dette ble tatt opp i høstens budsjettdebatt, forsikret Handels- og Næringsministeren om at forslag til tiltak ville komme i løpet av året, og det er derfor grunnlag for å si at tilfredsstillende rammevilkår for norske sjøfolk var forventet å kunne innbakes i revidert budsjett. Jeg forutsetter at de ulike statsråder har dekning innad i Regjeringen når de kommer med uttalelser som medfører budsjettmessige endringer, hvis ikke har utsagn fra Regjeringens medlemmer liten troverdighet.

De rammevilkår som konkurrerende europeiske sjøfartsnasjoner har lagt til rette for, antas å være så godt kjent for Handels- og Næringsdepartementet, at det nå er mulig å legge frem forslag til tiltak i løpet av en ukes tid. Hvis så ikke er tilfelle, har Regjeringen grovt forsømt seg i forhold til den plikt statsråden og jeg er enige om at enhver Regjering har til å oppfylle de vedtak Stortinget lovlig har fattet.

Sittende Storting har bedt om forslag til tiltak som kan sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet i forhold til sjøfolk fra andre europeiske land i tide til at det kan behandles i denne stortingsperioden. Å skyve dette ut til etter valget, er derfor en utålelig og oppsiktsvekkende trenering av saken

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre norske sjøfolks konkurransedyktighet. Tiltak må imidlertid holde seg innenfor de budsjetttrammer som Stortinget setter og i samsvar med prioriteringer som Stortinget slutter seg til ved behandlingen av budsjettet. For året 2001 foreslo Regjeringen en videreføring av refusjonsordningen for sysselsetting av sjøfolk, noe som fikk tilslutning i Stortinget.

Evalueringen av refusjonsordningen som nylig er gjennomført viste at refusjonsordningen bidrar til de formål som den er tiltenkt, men at næringen oppfatter ordningen som usikker ved at bevilgningen må vedtas hvert år. En revurdering av ordningen må imidlertid gjøres innenfor rammen av den totale skipsfartspolitikken. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til spørsmålet i statsbudsjettet for 2002.

Regjeringen skal utarbeide forslag til tiltak for å sikre mer likeverdighet for de norske fergereederiene sammenlignet med rammebetingelsene for tilsvarende rederier i de øvrige nordiske land. Jeg tar sikte på å komme tilbake til spørsmålet i statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 393

Innlevert 16. mai 2001 av stortingsrepresentant Arvid Falch

Besvart 23. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Tidligere hadde helsevesenet kontrakter med mange lokale transportører, som tok seg av syketransport både til sjøs og til land. I 1986 fikk fylkeskommunene ansvaret for syketransporten. I denne forbindelse ble det etablert en overgangsordning, for å sikre de tidligere transportørene. På tross av dette har en rekke båteiere ikke fått dekket sine utgifter.

Hva kan statsråden som overordnet myndighet gjøre for at de lovfestede forpliktelsene staten har blitt overholdt i forhold til transportørene?»

Begrunnelse:

Det ble ved lov av 19. juni 1969 nr. 57 om sykehus m.v. § 23 4. ledd, jfr. § 4 4. ledd, slått fast at sykebiltjenesten som faller inn under overgangsbestemmelsene i denne loven hadde krav på godtgjørelse for sine driftsutgifter ved overgangen til fylkeskommunalt driftsansvar i 1986. Til tross for klare overgangsbestemmelser har en rekke syketransportører, inkludert flere ambulansébåteiere, ikke fått dekket eller kompensert sine utgifter, med konkurser som resultat.

Svar:

Den nevnte overgangsordning omfattet ambulansetjenesten, og ikke syketransport. Syketransport dekkes fortsatt over folketrygden, mens ambulansetjenesten som nevnt ble et fylkeskommunalt ansvar fra 1986. Det er dermed fylkeskommunen som nå finansierer ambulansetjenesten over den fylkeskommunale rammen.

De fleste ambulansébåtkontraktene er basert på tilbud som sendes ut fra fylkeskommunen. Departementet er ikke kjent med at det har vært flere konkurser i båtambulansetjenesten som følge av overgangen til fylkeskommunalt ansvar.

I Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) Om lov om helseforetak m.m. som nå ligger i Stortinget til behandling, foreslås det at ambulansetjenesten skal inngå i en statlig eierskapsmodell fra 1. januar 2002. Begrunnelsen er at selv om ambulansetjenesten bidrar med tjenester både til spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, er relasjonen til spesialisthelsetjenesten den mest krevende faglig og koordinasjonsmessig. Det legges opp til at staten trer inn i de eksisterende avtaler med private ambulansetjenester.

Forslaget innebærer dermed kort sagt at de regionale helseforetakene overtar det som i dag er fylkeskommunenes ansvar for ambulansetjenesten. Målet er at dette skal gi en bedre og mer rasjonell utnyttelse av ressursene.

Departementet vurderer dessuten om ansvaret for syketransport/legeskyss skal overføres til de regionale helseforetakene fra 2003.

Spørsmål nr. 394

Innlevert 16. mai 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 23. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Stortinget påla i mars Regjeringa å legge fram forslag til lov om fagskuleutdanning. Skal Stortinget sine vedtak om omleggingar og etablering av det nye fagskuleutdanningsnivået skje frå og med skuleåret 2002/2003, må lovgrunnlaget helst vere på plass i år. Det same gjeld m.a. evt. budsjettmessige konsekvensar.

Vil Regjeringa legge fram lovforslag og evt. andre forslag som er nødvendige for å halde ein slik tidsplan?»

Svar:

Jeg viser til Stortingets vedtak 29. mars d.å. der Regjeringen blir bedt om å legge fram utkast til lov om fagskoleutdanning. Loven skal også omfatte tekniske fagskoler.

En odelstingsproposisjon om lovgivning for fagskoleutdanningene kan tidligst legges fram for Stortinget våren 2002. Dette har blant annet sammenheng med at departementet ønsker en offentlig høring i tilknytning til lovutkastet. Det er naturlig å se finansieringen av teknisk fagskole i sammenheng med utkast til nye lovbestemmelser.

Dokument nr. 15:28

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 395

Innlevert 16. mai 2001 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 29. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til at sykemeldte fiskere får en skjønnsmessig vurdering av sin situasjon, slik at de kan få kompensert for fangst som går tapt på grunn av sykdom?»

Begrunnelse:

Jeg viser til dagens oppslag i Dagbladet (16/5), om fisker Verner Andersen fra Gravdal. Dette er ett eksempel på fiskere som kommer uheldig ut, på grunn av omstendigheter de ikke har herredømme over.

Inndeling av fartøyer i grupper basert på lengde, må nødvendigvis føre til klare grenser mellom gruppene. Poenget må være å gi adgang til skjønnsmessige dispensasjoner der det kan påvises at uheldige omstendigheter, som sykdom over noen tid, hindrer fiskere å ta opp tildelt kvote. Slik kan en unngå urimelige konsekvenser for enkeltmennesker.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug angående skjønnsmessig vurdering av sykemeldte fiskeres situasjon som resultat av stopp i fisket etter torsk nord for 62°N for fartøy mellom 10 og 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap i gruppe II.

Svært god tilgjengelighet og godt torskefiske har gjort at vi har kommet i en situasjon ingen kunne forutse. Gruppekvoten for fartøy under 28 meter som fisker torsk nord for 62°N med konvensjonelle redskap er beregnet oppfisket. Det var derfor nødvendig å stoppe det direkte fisket etter torsk den 13. mai 2001.

Torskekvoten for 2001 er marginalt høyere enn kvoten i 2000, og årsklassesammensetningen er omtrent den samme. I 2000 var overreguleringen i fisket etter torsk på 32 pst.. Fisket ble avvirket uten særlige problemer, og mot slutten av året måtte Fiskeridirektoratet refordele et lite kvantum.

Basert på bestandssituasjonen og erfaringene fra 2000 fant Fiskeridirektoratet og Fiskeridepartementet det forsvarlig å gjennomføre årets fiske etter torsk med konvensjonelle redskap for fartøy under 28 meter med en overregulering på 35 pst., slik Norges Fiskarlag anbefalte.

I ettertid viser det seg at værforholdene i 2001 har vært gode og tilgjengeligheten i fisket etter torsk har vært svært god, og at fisket har utviklet seg slik at overreguleringen derfor burde vært lavere. Dette var imidlertid vanskelig å forutse ved fastsettelsen av reguleringsforskriften i desember 2000.

I tilknytning til at kystflåtens torskefiske ble stoppet fra 13. mai 2001 ble det gjort noen tilpasninger for å hindre uheldige virkninger for en del fartøy.

For fartøy under 11 meter i gruppe I økes det garanterte kvantumet fra 40 pst. til 50 pst. av maksimumkvoten. For alle fartøy over 11 meter i gruppe I innføres et garantert kvantum på 40 pst. av maksimumkvoten.

For fartøy under 10 meter i gruppe II økes det garanterte kvantumet fra 50 pst. til 60 pst.. Garantien for disse utvides til å gjelde fartøy i hele landet, ikke bare for fartøy hjemmehørende i Nord-Troms og Finnmark. Det er ikke innført garantert kvantum for fartøy over 10 meter i gruppe II.

Fiskerne i gruppe II med fartøy over 10 meters lengde som ikke har fisket så langt i år, og som står uten mulighet til å fiske torsk resten av året, driver ofte fiske i kombinasjon med andre yrker. Jeg har forståelse for at enkelte fiskere av ulike grunner har vært hindret fra å delta i fisket før 13. mai, men kvotesituasjonen tilsier at vi ikke kan innføre ordninger for denne gruppen. Jeg har valgt å prioritere den minste flåten, samt gruppe I som er å anse som hovedgruppen i fisket etter torsk.

I gjeldende forskrift om regulering av fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62°N fremgår det at fartøyene uavhengig av stoppen kan fortsette sitt fiske inntil deres garanterte kvantum er oppfisket. Det er imidlertid ikke adgang til å innvilge andre dispensasjoner fra stoppen i torskefisket.

Som tidligere nevnt veier hensynet til totalkvoten tungt i min beslutning om å ikke gi garanterte kvantum til fartøy over 10 meter i gruppe II. En bestemmelse med adgang til skjønnsmessig dispensasjon fra stoppen i enkelttilfeller ville innebære en liberalisering av regelverket som vil sette totalkvoten på prøve. Utfra hensynet til totalkvoten er det derfor ikke mulig å gi enkeltfiskere dispensasjon fra stoppen i torskefisket basert på en skjønnsmessig vurdering.

Spørsmål nr. 396

Innlevert 18. mai 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 29. mai 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«I Finnmark og Nord-Troms har avisene i en årrekke mottatt transportstøtte til distribusjon av aviser. Ordningen har imidlertid ikke vært oppjustert de siste årene, og parallelt med dette har det funnet sted en nedbygging av postens distribusjonstjeneste, slik at kostnaden til distribusjon av aviser i grisegrendte strøk har økt til dels betydelig.

Vil statsråden bidra til at transportstøtten økes i takt med merkostnadene?»

Svar:

Dagspresseutvalget foreslo i sin utredning NOU 2000: 15 "Pressepolitikk ved et tusenårsskifte" å fjerne distribusjonstilskuddet til aviser i Finnmark. Jeg har ennå ikke tatt standpunkt i denne saken.

Jeg vil komme tilbake til distribusjonstilskuddet til Finnmarksavisene og andre spørsmål som angår pressestøtten i en stortingsmelding om mediepolitikk som vil bli lagt frem i høstsesjonen.

Spørsmål nr. 397

Innlevert 21. mai 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 28. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Har statsråden tatt de nødvendige skritt for å sikre at Statens dykkeskole i Bergen blir tilført nødvendig utstyr og ressurser for å kunne gjenoppta utdanning av klokkedykkere?»

Begrunnelse:

Vi er kjent med at gjennomsnittsalderen blant aktive nordsjødykkere samt dykkestøttepersonell nå er opp mot 45 år. Rekruttering til dykkeryrket, som er et viktig yrke i forbindelse med utvinning av petroleumsforekomster, i beredskapssammenheng i forhold til potensielle brudd på våre olje/gass transportrørledninger og andre ulykker i havet langs norskekysten (f.eks "Kursk"), har i stor grad stagnert etter at Statens dykkeskole avholdt sitt hittil siste kurs i klokkedykking i 1996.

Svar:

Utdanning av klokkedykkere er en høyt spesialisert utdanning som bygger på det grunnleggende dykkerkurset klasse I. Målsettingen for klokkedykkerutdanningen er å sette erfarne dykkere med klasse I-sertifikat i stand til å utføre oppdrag på store havdyp på en sikker måte.

Da utdanning av dykkere setter helt spesielle krav til sikkerhet, vil utdanningen kreve en særlig innsats med hensyn til utstyr og instruktører, spesielt når det gjelder klokkedykkerutdanningen. Dette gjør utdanningen ressurskrevende og kostbar.

Statens dykkerskole har siden opprettelsen i 1979 jevnlig holdt kurs for klokkedykkere. På midten av 1990-tallet kom det signaler fra deler av petroleumsindustrien om at behovet for dykkere offshore ville opphøre. Fjernstyrt og ubemannet teknologi skulle ivareta nødvendig arbeid under vann. Utdanning av klokkedykkere ble derfor stanset i 1996.

I løpet av den siste tiden har det kommet nye signaler fra industrien om behovet for dykkere. Aktiviteten på norsk sokkel for klokkedykkere har tatt seg kraftig opp de senere år, og denne aktiviteten forventes å ligge på samme nivå - ca. 250 dykkere i sesongen i en del år fremover.

Før klokkedykkerutdanningen kan tas opp igjen, er det et betydelig løft som må gjøres, både på investeringssiden i utstyr og med hensyn til driftsmidler. Departementet har derfor i noen tid i samarbeid med Statens dykkerskole arbeidet med innhenting av pristilbud fra utstyrsleverandører, både innenlands og utenlands. Ulike utstyrløsninger med tilhørende kravspesifikasjoner blir nå vurdert av teknisk sakkyndige.

I arbeidet med anskaffelse av tidsmessig dykkerutstyr har departementet sett det som viktig og ønskelig med medvirkning fra bransjens side for å løse denne oppgaven. En slik medvirkning fra bransjens side kan bidra til å sikre kvaliteten i utdanningen og dermed gi en mer effektiv ressursutnyttelse. Bedriftene har ellers et selvsagt ansvar for å vedlikeholde sin egen kompetanse. Departementet står derfor i dialog både med dykkerselskapene og operatørene i det videre arbeid med denne saken.

En nærmere avklaring av utstyrsbehovet til klokkedykkerutdanningen og hvordan dette utstyret skal skaffes til veie, vil foreligge innen kort tid.

Spørsmål nr. 398

Innlevert 21. mai 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 30. mai 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Kvitsøy kommune i lag med m.a. kyrkjelege instansar engasjerer seg for å få tilbake frå Norsk Folkemuseum ei altartavle frå 1620.

Meiner statsråden at lokale kulturskattar i større grad enn i dag bør vera til glede og nytte i dei lokal-miljøa dei ein gong var ein del av, og på kva måte vil ho i tilfelle medverka til det?»

Grunngjeving:

Eg viser til artiklar i Stavanger Aftenblad 7., 8. og 9. mai 2001 som fortel nærare om Kvitsøy sitt engasjement.

Internett:

<http://www.stavanger-aftenblad.no/kultur/article.jhtml?articleID=73170>

<http://www.stavanger-aftenblad.no/kultur/article.jhtml?articleID=73324>

<http://www.stavanger-aftenblad.no/kultur/article.jhtml?articleID=73510>

<http://www.stavanger-aftenblad.no/nyheter/leder/article.jhtml?articleID=73570>

Svar:

Musea har dei siste åra hatt stor pågang frå lokalmiljøa om tilbakeføring og utlån av gjenstander. For å få ei generell vurdering av desse spørsmåla blei det i 1999 oppnemnd eit utval i samråd med Nasjonalt utval for universitetsmusea (NUUM) og Norsk museumsutvikling (NMU). Utgreiinga frå utvalet, NMU 5:2000 Utlån og avhending av materiale fra museenes samlinger, låg føre i oktober 2000. Etter mi meining gir tilrådingane frå utvalet musea eit godt utgangspunkt for å vurdere saker som den De her spør om. Eg vil understreke at dette er saker som må løysast mellom musea, som i dei fleste tilfella har eigedomsretten til gjenstandane, og lokale interessentar. Kulturdepartementet har ikkje instruksjonsmynde og grip ikkje inn overfor musea i slike tilfelle.

I samband med den aktuelle saka mellom Norsk Folkemuseum og Kvitsøy kommune vil eg understreke at kyrkjesamlinga til Norsk Folkemuseum er ei av dei viktigaste i Noreg. Den aktuelle albertavla frå Kvitsøy blei innlemma i Kyrkjesamlinga i 1902, då den blei gitt som gåve til museet frå Kvitsøy kyrkjetylsyn. I kyrkjesamlinga er albertavla den einaste frå Vestlandet og er både kunsthistorisk, kulturhistorisk og i liturgisk forstand eit viktig bidrag til å forstå norsk kyrkjehistorie for dei mange som årleg vitjer Kyrkjesamlinga.

Norsk Folkemuseum har i 99 år teke vare på albertavla på beste måte. Ho har vore oppbevart i eit lokale som er sikra mot brann, med stabilt klima og luftfukt. I 1990 vart ho papirsikra og i 1998 vart ho gjenstand for teknisk konservering.

NMU 5:2000 tilrår at musea, ut frå omsynet til bevaring og formidling, må føre ein restriktiv politikk i forhold til tilbakeføring av kyrkjemateriale. Eg er einig i denne tilrådinga, sjølv om eg kan forstå at lokalsamfunna ønskjer å få tilbake gjenstander som på ein særleg måte talar om den lokale og den kristne kulturen si historie. Likevel er det slik at musea ofte vil ha den beste kompetansen til å ta vare på kultur-skattane våre.

Spørsmål nr. 399

Innlevert 21. mai 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 1. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Finner statsråden at Husbankens holdning og vedtak i lavinnskuddsbolig-prosjektet for ungdom i Moss (omtalt under) er i tråd med de forutsetninger som Stortinget har satt for Husbanken når det gjelder støtte til etablering for ungdom, og er det noe statsråden kan gjøre for at prosjektet skal kunne gjennomføres etter de forutsetninger kommunen og utbyggeren i fellesskap satte da prosjektet ble godkjent og iverksatt?»

Begrunnelse:

Husbanken har i ulike kommuner støttet det de har kalt prøveprosjekter med bosamvirke for ungdom som etablerer seg for første gang. Her kan nevnes prosjekter i Tønsberg, Vågå, Tromsø mv. Gjennom det siste året har ulike partier og ulike politikere i flere sammenhenger satt fokus på Husbanken som bank spesielt rettet mot ungdoms-/etableringsboliger. I et stadig tøffere boligmarked er det etter hvert mange kommuner som stiller seg positive til prosjekter som beskrives som ungdomsboligprosjekt med lavinnskuddsleiligheter.

Ved stortingsbehandling av St.meld. nr. 49 (1997-98) Om boligetablering for unge og vanskeligstilte, Innst. S. nr. 100 (1998-1999) fra kommunalkomiteen, viser komiteen til at mange unge og andre økonomisk vanskeligstilte grupper har hatt problemer med boligetablering over lang tid. Under behandlingen av St. meld. nr.14 (1996-1997) Om verksemda til Husbanken 1994 og 1995, Innst. S. nr. 117 (1996-1997), er det en samlet komité som påpeker at utbyggingen av ulike typer boliger for ungdom og førstegangsetablerere må økes betydelig.

I et brev til NBBL og boligbyggelagene skriver Husbanken 13.10.99 følgende når det gjelder støtte til lavinnskuddsboliger som prøveprosjektet i Tønsberg o.a. "Vi støtter disse som prøveprosjekter for å få erfaring med de nye tankene og modellene som er lansert, og nye kreative varianter kan åpne for flere prøveprosjekter."

Moss BBL er tiltakshaver for et prosjekt i Moss hvor kommunen har bidratt med en del av tomten hvor det nå bygges små og rimelige boliger. I søknaden til kommunen forutsetter MBBL at kommunen bidrar med denne delen av tomten for å realisere prosjektet samtidig som de forplikter seg til å bygge lavinnskuddsboliger.

Prosjektet ble da også godkjent på delegasjon av teknisk utvalg i mai/juni 2000. Dette er en type boliger som Moss kommune har få eller ingen av. Det framgår også i korrespondansen at prosjektet skal ha fått status som prøveprosjekt i Husbanken. Samtidig har Husbanken i mai i år kjørt en annonsekampanje i Moss hvor de ber ungdom som trenger etableringslån, kontakte kommunen. Ordlyden i kampanjen har vært på denne formen "Er du mellom 18 og 35 år og på boligjakt? Husbanken skal sammen med kommunene hjelpe unge til å skaffe seg en god bolig. ... ta kontakt med kommunen din."

Underveis i byggefasen (det siste halve året) har imidlertid Husbanken sagt nei til å støtte prosjektet dersom det ikke blir utleieboliger i stedet. Fra å være et lavinnskuddsprosjekt for ungdom i etableringsfasen blir nå plutselig dette endret til å være et utleieprosjekt for personer med god økonomi i strid med den opprinnelige avtalen inngått med kommunen.

Svar:

Husbanken har etter husbankloven egne regionstyrer som fatter vedtak i enkeltsaker på selvstendig grunnlag innenfor de rammer lover, forskrifter, statsbudsjettet og tildelingsbrev fra Kommunal- og regionaldepartementet gir. Det er derfor ikke departementets rolle å instruere eller overprøve Husbankens vedtak i enkeltsaker. Klager på Husbankens vedtak avgjøres av Husbankens klagenemnd, som er en egen uavhengig klageinstans.

Husbankens ordning med boligtilskudd går etter nærmere behovsvurdering til unge og andre vanskeligstilte som skal etablere seg i en eie- eller leiebolig. Boligtilskudd til utleieboliger og lavinnskuddsboliger forutsetter at boligene tildeles målgruppen etter nærmere behovsvurdering. Dette innebærer at Husbanken også må avvise prosjekter, eventuelt gi lavere tilskuddsutmåling til prosjekter som for øvrig ligger innenfor ordningens formål. For 2001 har departementet pålagt Husbanken å øke antall utleieboliger finansiert med boligtilskudd. Departementets vurdering er at Husbankens behandling av denne saken ikke er i strid med de retningslinjer og fullmakter Husbanken er underlagt.

Jeg vil for ordens skyld orientere om at det ikke er riktig som representanten Johansen hevder at prosjektet er blitt et utleieprosjekt for personer med god økonomi. At prosjektet er omgjort til et utleieprosjekt bidrar etter Husbankens vurdering til at en har en større fleksibilitet ved tildeling av bolig til de som har det største behovet og en har anledning til å forutsette begrenset botid slik at tilskuddet kan komme flest mulig til gode. Dette er også årsaken til at utleieprosjektet er gitt høyere tilskudd enn for lavinnskuddsprosjektet.

Spørsmål nr. 400

Innlevert 21. mai 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 30. mai 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«19. mars 1999 var framtidig drift og vedlikehold av dei tre skuleskipa våre tema. Vedtaket som vart gjort, var samrøystes "Stortinget ber Regjeringen drøfte framtidig drift og vedlikehold av Christian Radich og Statsraad Lehmkuhl og Sørlandet, og dernest fremme saken for Stortinget". Saka har ikkje vorte fremja igjen, og situasjonen er enno uavklart for dei tre skutene.

Kva kan statsråden gjera for at vedtaket vert fylgd opp?»

Grunngjeving:

Eg viser til Dokument 8:122 (1997-1998), Innst. S. nr. 92 (1998-1999).

I handsaming av statsbudsjettet 2001, kultur kap. 328 og 78, sa komiteen blant anna følgjande:

"Komiteen registrerer med bekymring at det fortsatt ikke er oppnådd interdepartemental enighet og fremtiden og ansvarsfordeling for våre tre store seilskip. Komiteen vil understreke at det bare gjennom aktiv bruk er mulig å bevare den kunnskapen som er nødvendig i forhold til seilskipene, og komiteen ber Kulturdepartementet være pådriver i arbeidet for å finne en løsning på hvordan de økonomiske og driftsmessige ansvarsforhold best kan fordeles mellom de ulike departement".

I handsaming av budsjettet i Stortinget var det ikkje debatt rundt skoleskipa.

Svar:

Skværriggeme gis tilskudd til drift og vedlikehold fra Kulturdepartementet over kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål post 78 Ymse faste tiltak. I 2001 er tilskuddet fra Kulturdepartementet totalt kr. 9 675 000.

Kulturdepartementets ansvar for skværriggeme omfatter den ressursinnsatsen som er nødvendig for å holde skipene i operativ stand som tekniske kulturminner ved kai, jfr. St. prp. nr. 1 (1999-2000). Ressurser for å kunne gjennomføre undervisning inngår derfor ikke i Kulturdepartementets tilskudd. Heller ikke investeringsmidler til å sette skutene i stand til å fungere på tokt inngår i tilskuddet.

I Innst. S. nr. 92 (1998-1999) vedrørende Dokument 8:122 (1997-98) ba Stortinget Regjeringen drøfte saken med de tre skværriggerne før saken ble lagt fram for Stortinget. I Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001) ba komiteen "Kulturdepartementet være pådriver i arbeidet for å finne en løsning på hvordan de økonomiske og driftsmessige ansvarsforhold best kan fordeles mellom de ulike departementer og eierstiftelsene."

De tre skværriggerne sendte 20. februar 2000 felles søknad til Kirke-, forsknings- og utdanningsdepartementet om godkjenning som undervisningssted ved en kombinasjon mellom privatskoleloven og folkehøgskoleloven. I søknaden ble det lagt opp til en virksomhet med 6 måneder skoleskipdrift, 5 måneder hvor det opereres i det kommersielle marked og 1 måned opplag for vedlikehold. I brev av 20. april d.å. fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ble de samme tre skipene orientert om at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ikke har anledning til å gi dispensasjon innenfor de nevnte lovene for å kunne godkjenne den skoleform skoleskipene søker etter.

Kulturdepartementet har drøftet framtidig drift og vedlikehold i møter med representanter for skværriggeme og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Saken har betydelige økonomiske konsekvenser og må derfor vurderes som ledd i de årlige budsjetter.

Spørsmål nr. 401

Innlevert 21. mai 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 29. mai 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Ifølge en rapport fra Høgskolen i Oslo vedgår seks av ti departementsansatte at det foregår ulovlig hemmelighold i regjeringsapparatet. Dokumenter unntas offentlighet i strid med lovens bestemmelser.

Hva er statsrådets syn på dette og hva vil statsråden gjøre for å få en bedre åpenhetskultur i regjeringsapparatet?»

Begrunnelse:

Høgskolen i Oslo har laget en rapport basert på intervju med ansatte i Justisdepartementet, som viser at et flertall mener det skjer at saker holdes skjult i strid med offentlighetsloven. Mange opplyser at de helt konkret kjenner til at saker blir holdt skjult uten hjemmel i offentlighetsloven. Det er behov for forbedringer av offentlighetsloven for å rydde uklårheter av veien. Men undersøkelsen fra Høgskolen i Oslo viser også at åpenhet handler om åpenhetskultur og vilje til å etterleve lovens bestemmelser.

Svar:

I forbindelse med en undersøkelse av førstelektor Finn Sjøe om praktisering av offentlighetsloven, ble det foretatt en spørreundersøkelse blant Justisdepartementets ansatte om deres holdninger til offentlighetsloven. Jeg stilte meg selv positiv til undersøkelsen, og alle departementets ansatte ble oppfordret til å svare på spørreskjemaet som ligger til grunn for undersøkelsen. Svarprosenten var på minimum 70 pst. noe som Finn Sjøe selv karakteriserer som høyt.

Undersøkelsen viser at det store flertall blant de ansatte har en positiv holdning til loven, og et overveldende flertall synes loven fungerer eller stort sett fungerer etter sine intensjoner. Nærmest alle som svarer på spørsmålet om meroffentlighet mener det praktiseres meroffentlighet i departementet, og et stort flertall mener dette skjer ofte eller svært ofte.

Undersøkelsen viser også at ca. 60 pst. mener det fremdeles forekommer ulovlige avslag på innsynsbejæringer. I motsetning til spørsmålet om meroffentlighet er dette spørsmålet ikke uttrykkelig knyttet til praksis i Justisdepartementet. Det er også verdt å merke seg at 31 pst. dvs. over halvparten av de som mener det forekommer uhjemlede avslag på innsyn, mener dette forekommer svært sjelden, og at det bare er 39 pst. av de som har svart at de som vet at det forekommer uhjemlede avslag, som kjenner til konkrete eksempler. Jeg vil også peke på at departementet har nærmere 100 000 journalførte dokumenter og flere tusen innsynsbejæringer i året. Det er ikke til å unngå at det i grensetilfeller vil kunne være delte meninger om lovforståelsen, og også dette kan forklare hvorfor såpass mange mener det foregår ulovlige avslag på innsynsbejæringer.

Selv om undersøkelsen ikke gir grunnlag for å vite i hvor stor grad det faktisk forekommer uhjemlede avslag i Justisdepartementet, eller i departementene for øvrig, tar jeg dette spørsmålet svært alvorlig. Min klare holdning er at det ikke skal forekomme ulovlige avslag på innsynsbejæringer, og jeg har allerede igangsatt et arbeid for å undersøke nærmere hvilke type saker dette kan dreie seg om. Deretter vil jeg vurdere hvilke tiltak som er nødvendig for å sikre at loven overholdes i framtiden. Jeg vil også påpeke problemstillingen overfor mine kolleger i regjeringen, for å få dem til å følge opp i sine departementer.

Justisdepartementet arbeider for øvrig stadig med å forbedre både kunnskapene og holdningene til offentlighetsloven blant sine ansatte. Det er avholdt en rekke kurs om offentlighetsloven, og loven har også en sentral plass på departementets kurs for nyansatte. Det er videre oppnevnt en offentlighetskoordinator i hver avdeling, som skal være avdelingens ressursperson på dette området. Offentlighetskoordinatorene møtes jevnlig for å drøfte spørsmål om offentlighet, og for å utvikle tiltak som kan bedre praktiseringen av loven.

Jeg vil også peke på at offentlighetsloven er under revisjon, og at det framgår av lovutvalgets mandat at utvalget skal legge vekt på å skape klare regler som er enkle å praktisere. En enklere lov vil forhåpentligvis også føre til at overtredelser unngås.

Spørsmål nr. 402

Innlevert 22. mai 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 5. juni 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Oslo kommune har byttet bankforbindelse med den følge at det må betales bankgebyr på 50 kr. for å få utbetalt sosialhjelp hvis en må benytte annen bank. Det er helt urimelig å at personer som må få sosialhjelp for å makte sine utgifter må betale gebyr for å få utbetalt hjelpen.

Vil statsråden foreslå tiltak som gjør det ulovlig å innrette utbetaling av sosialhjelp på en slik måte at den som har krav på hjelpen må betale gebyr eller blir belastet med transaksjonskostnader?»

Svar:

Spørsmålet gjelder utbetaling av tilstått sosialhjelp. Loven har ingen bestemmelser som regulerer selve utbetalingen. I dagens samfunn må en godta at også tilstått sosialhjelp overføres stønadsberettigede via ordinære systemer som post, bank osv. Det er opp til kommunen å organisere sin virksomhet, herunder hvordan tilstått stønad skal stilles til mottakers disposisjon. En overføringsform som betyr gebyrbelastning må nok også godtas i dagens samfunn.

Stortingsrepresentant Karin Andersen forutsetter at gebyret skal belastes stønadsmottaker. Slik er den aktuelle saken også fremstilt i media. En slik problemstilling gir imidlertid liten mening når det gjelder sosialhjelp. Denne stønaden tilstås og utmåles ut fra søkers behov. Tilstått stønad kan gjelde kortere eller lengre perioder. Men uansett periodens lengde må utgifter til gebyr eller lignende legges inn i søkers totale behov. Belastningen ved gebyrordninger blir mao. kommunens utgift når det kommer til stykket.

Jeg kan ikke se at det skulle være behov for eget regelverk om spørsmål av denne karakter.

Spørsmål nr. 403

Innlevert 22. mai 2001 av stortingsrepresentant Annelise Høegh

Besvart 31. mai 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren vurdere å endre regelverket slik at det kan ytes stønad til barnetilsyn til uføre?»

Begrunnelse:

Det gis i dag stønad til barnetilsyn til enslige foreldre som er i utdanning, arbeid eller søker arbeid. En enslig kvinne som har fått slik stønad mistet den da hun fikk diagnosen Multippel Sklerose og ble uføretrygdet. Hun tok dette opp med trygdekontoret. Foruten å vise til regelverket pekte de på at hun nå ville bli

hjemmeværende, og kunne passe barnet selv. For uføretrygdede kan imidlertid det være vanskelig, uten muligheter for hjelp.

Jeg er kjent med at kvinnen har tatt problemstillingen opp med departementet. I sitt svar til kvinnen datert 19.4.2001 (ref. 01/01523) viser sosialministeren forståelse for problemet, men viser samtidig til at "Personer som mottar uførepensjon, vil vanligvis være hjemme og dermed kunne ha tilsyn med barnet selv".

Selv om personer som mottar uførepensjon er hjemme, betyr ikke det at de på grunn av sin sykdom eller skade ikke kan ha bruk for hjelp når det gjelder pass og stell av særlig mindre barn. Det bør derfor vurderes å åpne for at uføre i tilfeller hvor det er et dokumentert behov kan gis støtte til barnetilsyn.

Svar:

Folketrygdens ytelser til enslige forsørgere omfatter overgangsstønad, stønad til barnetilsyn, stønad til nødvendig utdanning og tilskott til flytting for å komme i arbeid. Formålet med ytelsene er å sikre midlertidig inntekt for enslig mor eller far som har aleneomsorg for små barn, og gi hjelp til selvhjelp slik at man etter en overgangsperiode kan bli i stand til å forsørge seg selv ved eget arbeid og fylle sitt forsørgeransvar overfor barnet.

Stønad til barnetilsyn gis til enslig mor eller far som må overlate nødvendig tilsyn med barn til andre på grunn av utdanning eller arbeid utenfor hjemmet. Det kan også gis stønad til barnetilsyn dersom vedkommende er tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker eller er under etablering av egen virksomhet. En enslig mor eller far som er hjemme har imidlertid ikke rett til stønad til barnetilsyn.

Uførepensjonister med forsørgeransvar for barn under 18 år har rett til barnetillegg ved siden av pensjonen. Barnetillegget utgjør som hovedregel 30 prosent av grunnbeløpet for hvert barn, men reduseres dersom uførepensjonisten har inntekter over et visst nivå. Formålet med ytelsen er å bidra til å dekke de faktiske kostnadene med å forsørge barn, for eksempel utgifter til barnetilsyn.

Det er imidlertid klart at størelsen på barnetillegget i noen tilfeller kan være lavt, særlig for yngre uførepensjonister i etableringsfasen. I Utjamningsmeldinga (St.meld. nr .50 (1998-1999)) er det varslet at barnetillegget for uførepensjonister bør økes. Som oppfølging av Utjamningsmeldinga har Regjeringen lagt fram en handlingsplan for sosial og økonomisk trygghet i langtidsprogrammet 2002-2005. Som et ledd i handlingsplanen vil Regjeringen øke barnetillegget for uførepensjonister for å sikre en bedre økonomisk trygghet for barnefamilier hvor en eller begge foreldrene er uførepensjonister.

Etter min oppfatning bør en vurdere effekten av dette forslaget før en eventuelt setter i verk ytterligere tiltak for å forbedre situasjonen for yngre uførepensjonister med forsørgeransvar. Jeg kan ellers nevne at departementet tar sikte på en gjennomgang av stønadsordningen for enslige forsørgere etter en evaluering av ordningen som skal være ferdig i juli 2002.

Spørsmål nr. 404

Innlevert 23. mai 2001 av stortingsrepresentant Karl N. Meløysund

Besvart 30. mai 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Det ble i forbindelse med behandlingen av kommunedelplanen for riksveg 17 Storvika-Reppen reist innsigelser mot denne. Miljøverndepartementet gikk, i avgjørelse av 14. desember 2000, inn for undersjøisk tunnel mellom Forøy-Ågskaret. Dette området er et av de mest jordskjelvutsatte områdene i landet.

I hvilken grad ble dette momentet tillagt vekt og hvordan ser Statsråden på sikkerhetsaspektet ved å bygge en undersjøisk tunnel i et slikt område?»

Svar:

Det er som kjent kommunene som er ansvarlig planmyndighet og som dermed leder planprosessene og

sørger for at alle relevante forhold belyses på en forsvarlig måte før endelig vedtak fattes. Ved planlegging av riksveger, som i dette tilfellet, er det normalt Statens vegvesen som utarbeider planforslag og gjennomfører konsekvensutredninger. Samlerapport konsekvensutredning og vegutredning for Rv 17 Storvika-Reppen har vært utlagt til offentlig ettersyn i perioden 22.12.95 - 01.04.96. Konsekvensutredningen ble godkjent av Vegdirektoratet 07.02.97.

Grunnen til at Miljøverndepartementet fikk saken til sluttbehandling var innsigelser fremmet av Fylkesmannen i Nordland og Statens vegvesen Nordland til Rødøy kommunes vedtak om kommunedelplan for ny Rv 17 etter alternativ 1. Dette alternativet innebærer helt ny veg i nærområdet til Engabreen og ny bru over Holandsfjorden. Begge innsigelsene var begrunnet i hensynet til det verdifulle naturlandskapet ved Engabreen. I forbindelse med Miljøverndepartementets behandling ble det innhentet uttalelser fra Samferdselsdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning. Departementets vurderinger gikk på hvorvidt det foreligger tilstrekkelig tungtveiende regionale eller nasjonale interesser til å overprøve kommunen. Konklusjonen fra min side var at Engabreen har natur-, miljø- og landskapsverdier som gjør området unikt i nasjonal sammenheng, og at nærføring av en riksveg vil skade viktige friluft- og naturkvaliteter. Innsigelsene ble derfor tatt til følge og planvedtaket i Rødøy kommunestyre om valg av alternativ 1 ble ikke stadfestet.

Dette innebærer at vedtaket fattet av Meløy kommunestyre i møte 26.06.97 om kommunedelplanen etter alternativ 2.2 med undersjøisk tunnel mellom Forøy og Ågskardet som første byggetrinn, vil danne grunnlag for den videre detaljplanlegging av vegprosjektet. Denne traseen vil ikke berøre areal i andre kommuner. Det forelå ikke uløste innsigelser til denne planen som ble egengodkjent av kommunestyret. Denne planen har dermed ikke vært behandlet i Miljøverndepartementet.

I forbindelse med utarbeidelsen av reguleringsplan og byggesaksbehandling vil Meløy kommune, i samarbeid med vegvesenet, måtte foreta de undersøkelser og analyser som er nødvendig for å fatte forsvarlige vedtak om utbygging. Dette vil også gjelde vurderinger av jordskjelvrisiko.

Spørsmålet om jordskjelvrisiko er forelagt Samferdselsdepartementet som bemerker at tunneler er meget robuste konstruksjoner. Tunneler er generelt ikke særlig utsatt for jordskjelv siden rystelsene normalt er mindre under bakkenivå enn på overflaten. For de lave frekvenser og store bølgelengder som jordskjelvrystelser består av, beveger tunnelen seg sammen med berggrunnen uten store deformasjoner. Det oppstår dermed mindre skader på en fjelltunnel enn på konstruksjoner på overflaten.

Jordskjelvdata for et større område rundt en mulig undersjøisk tunnel mellom Forøy og Ågskardet viser en viss aktivitet med noen få skjelv rundt styrke 5.0 på Richters skala. Det skal normalt betydelig større belastninger til enn de dokumenterte jordskjelvene, før det kan forventes å oppstå problemer med undersjøiske tunneler.

Spørsmålet om forventet belastning fra jordskjelv har derfor ikke vært inne i vurderingene av alternativene i den omhandlende kommunedelplanen. Jordskjelv vurderes ikke som en risiko i forbindelse med den vedtatte tunnelen, eller i forbindelse med øvrige tunneler i Nordland.

Spørsmål nr. 405

Innlevert 23. mai 2001 av stortingsrepresentant Karl N. Meløysund

Besvart 31. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I den sisten tiden har konsesjonsreglene og lastekapasitetsgrensen til ringnotbåtene blitt endret slik at disse skipene kan øke kapasiteten til 2 000 tonn, mens det i kystfiskeflåten (notbåtene) ikke har blitt gjort tilsvarende økninger i lastekapasitetsgrensen og lengde.

Vil statsråden gjøre noe med disse åpenbare skjevhetene mellom kyst og havflåten, som også denne gangen går ut over kystflåten?»

Begrunnelse:

Etter de siste justeringene av konsesjonsbestemmelsene, kan en ringnotbåt bygges så lang som man ønsker, og ha en lastekapasitet helt opp til 2 000 tonn (20 000 hl). Dette selv på en konsesjon ned til 150 tonn (1 500 hl).

En kystnotbåt må i midlertidig forholde seg til et regelverk fra først på 70-tallet, som innebærer at båten må være maks 90-fot og maks 150 tonn (1 500 hl). På 70-tallet var 1 500 hl til fabrikk en stor 90-foting. I dag er det samme fartøyet i praksis ikke blitt til mer enn 100 tonn (1000 hl) på grunn av at fangstene nå leveres til konsum, der man er lovpålagt å måtte benytte minst 40 pst. is og vann sammen med fangsten under transporten.

På 70-tallet var denne kystflåten rene sildentofartøy, mens denne flåten i dag er kombinasjonsfartøy for flere fiskerier. Kombinasjonsbåter må benytte større deler av fartøyskapasiteten til de ulike redskapstypene, enn fartøy som bare driver ett fiskeri. Ringnotbåtene i dag kan ta alle sine kvoter med not, og slipper å benytte fartøyskapasitet til flere ulike fiskerier. Dette forsterker ytterligere denne ulikheten mellom ringnotbåtene og kystnotbåtene som regelendringen har medført.

Loddefiskeriet er et skremmende eksempel, hvor den lave lastekapasiteten, store avstander, høye drivstoffavgifter nesten gjør det ulønnsomt å delta for kystnotbåtene. Dette er vel ikke fiskerimyndighetenes intensjon for den flåten som skal være bærebjelken i de norske fiskeriene.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Karl N. Meløysund om jeg vil gjøre noe med skjevhetene mellom kyst- og havfiskeflåten hva gjelder reglene for lastekapasitet og lengde.

Først av alt vil jeg si meg enig med representanten Meløysund i at kystfartøygruppen er en meget viktig bærebjelke i norsk fiskerinæring og av stor viktighet for bosettingsmønsteret langs kysten.

Meløysund viser til endringen av utskiftingsbestemmelsene i ringnotforskriften. Disse endringene ble vedtatt ved kongelig resolusjon 17. november 2000. Kort sagt er essensen i endringene at vi gikk fra delvis skjønsmessige kriterier for økning av faktisk lasteromskapasitet ved utskifting, til å innføre en øvre grense på 20 000 hl for faktisk lasteromskapasitet, med fri tilpasning under denne grensen.

Utgangspunktet for endringen er et ønske om at regelverket skal bidra til en mer hensiktsmessig fartøyutforming i tråd med de behov som eksisterer i næringen.

En meget viktig presisering er at denne "liberaliseringen" av utskiftingsbestemmelsene kun gjelder faktisk lasteromsvolum, og har således ingen betydning for ringnotfartøyenes konsesjonskapasitet og kvoter. Ingen reder kan bygge seg opp til større kvote med hjemmel i de nye utskiftingsbestemmelsene. Endringen medfører heller ingen virkning vedrørende fordeling av gruppekvoter på de ulike fartøygruppene. I og med at de fleste aktuelle fiskeriene i dag er kvoteregulert, fører heller ikke regelendringen til økt

kapasitet i uregulert fiskeri. Jeg mener derfor det ikke er riktig å hevde at endringen av utskiftingsbestemmelsene for ringnotgruppen går utover kystflåten på noen som helst måte.

Et annet relevant element er at det i ringnotgruppen tidligere ikke har vært absolutte grenser for fartøyets størrelse hva gjelder lengde, lasteromsvolum m.m. Utgangspunktet har vært skjønsmessige regler basert på utskiftingsfartøyets lasteromsvolum, med adgang til en viss økning av faktisk lasteromsvolum ved utskifting til for eksempel brukt fartøy. Endring av utskiftingsreglene har således ikke utvidet en absolutt størrelsesgrense for gruppen.

Innsatsen i norsk fiskeri reguleres gjennom konsesjonsordninger og adgangsreguleringer. Fartøyene inndeles i ulike grupper, basert i hovedsak på redskap, lengde/størrelse og hvilket fiskeri en driver. Kystfartøygruppen omfatter konvensjonelle fartøy på eller under 90 fot og not/ringnotfartøy på eller under 90 fot og med lastekapasitet under 1 500 hl. Kort sagt er bakgrunnen for konsesjonsordningene og adgangsreguleringene behov for å regulere innsatsen i fisket, dvs søke å tilpasse fangstkapasiteten til ressursgrunnlaget.

Som nevnt ovenfor er hovedregelen at det er absolutte lengde- og størrelsesgrenser for kystfartøygruppen på h.h.v. 90 fot og 1 500 hl, selv om det forekommer enkelte avvik fra dette basert på ulike hensyn i forbindelse med opprinnelig etablering av gruppene. Å endre disse størrelsene vil medføre at et fartøy går fra en fartøygruppe til en annen, der andre regler og gruppekvoter gjelder. En slik situasjon vil forrykke hele den inndelingen i ulike fartøygrupper som dagens fiskeriforvaltning bygger på. Jeg har ikke på det nåværende tidspunkt til hensikt å endre denne gruppeinndelingen.

Spørsmål nr. 406

Innlevert 23. mai 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 30. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det er et sterkt behov for utbedring av Ballstad Havn. En utbedring vil gi en meget stor kost-nytte effekt, prosjektet er godt kjent i Kystverket og i dag eksisterer det ledig kapasitet på mudringsenhet.

Hva vil statsråden gjøre for å få på plass en snarlig utbedring av Ballstad Havn?»

Svar:

Kystverket har ledig mudringskapasitet til å utføre arbeidet i år. Fylkesmannens miljøvernavdeling har akseptert Kystverkets løsning med håndtering av de sterkt forurensede massene i havna. Teknisk er det derfor mulig å starte arbeidet i Ballstad havn.

I St.meld. nr. 46 (1996-1997) Havner og infrastruktur for sjøtransport og St.meld. nr. 46 (1999- 2001) Nasjonal transportplan 2002-2011 fremkommer at det i prioriteringen av fiskerihavneutbygging vektlegges flere momenter. Et sentralt forhold er hvilken rangering de ulike prosjekter gis av fylkeskommunen. Ballstad havn er prioritert som nr. 10 på Nordland fylkes prioriteringsplan. I Nasjonal transportplan 2002-2011 - handlingsprogram for Kystverket, som nå er ute til høring, er derfor Ballstad havn ført opp først i 2005. De prosjektene som fylket har gitt høyere prioritert er foreslått igangsatt tidligere.

De prosjektene som vil bli utført i 2001 er høyt prioritert og det vil ikke være mulig å starte andre prosjekter innenfor gitte økonomiske rammer. Med eksisterende prioriteringssystem vil en snarlig utbedring av Ballstad havn kun være mulig dersom Nordland fylke endrer prioriteringsplanen for fiskerihavner.

Alternativt kan høyere prioriterte prosjekter tas ut til fordel for Ballstad havn. Jeg vil imidlertid ikke anbefale en slik løsning, da dette vil gå utover andre gode prosjekter.

Spørsmål nr. 407

Innlevert 23. mai 2001 av stortingsrepresentant Jorunn Ringstad

Besvart 31. mai 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Samferdselsminister Terje Moe Gustavsen sa i svaret sitt i muntleg spørjetime 16. mai at ein har vurdert einskilte dispensasjonssøknader i forhold til Posten sitt konsesjonskrav om å tilby basistenesta post til/fra utlandet i Post i Butikk.

Vi ber om å få oversikt over kva dispensasjonssøknader det blir vist til, og vil samferdselsministeren ta omsyn til samferdselskomiteen sin klare understreking av at det ikkje skal lempast på servicekrava slik dei er fastsatt i konsesjonen?»

Grunngjeving:

Det kjem no meldingar frå mange plassar i landet om at svært mange av dei Post i Butikk som etablerte, har svært avgrensa tenestetilbod. I samband med stortingetshandsaminga av omlegging av Posten sitt ekspedisjonsnett vart det frå fleirtalet i samferdselskomiteen lagt til grunn at det nye ekspedisjonsnettet skulle gje auka tilgjengelighet og betre service for postkundane. Det vart m.a. understreka følgjande frå fleirtalet si side: "Flertallet forutsetter at Posten også etter omleggingen skal sikre oppfillingen av konsesjonskravene, herunder at alle basistjenester og grunnleggende banktjenester er tilgjengelig i alle landets kommuner, at det i hver kommune skal være minst ett postkontor eller kontraktspostkontor som tilbyr alle basistjenester og grunnleggende banktjenester. Dette innebærer også at øvrige servicekrav mht. tjenestetilbud, framsendingstider, postomdeling m.v. må oppfylles."

Ifølgje konsesjonskravet til Posten høyrer følgjande til basistenestene:

- brevpost inntil 2 kg, der følgjande sendingstyper skal tilbys:
- prioritert brevpost
- ikkje prioritert brevpost
- massesendingar
- rekommandert post
- verdipost
- avis og blad i abonnement inntil 2 kg
- lettgoods inntil 20 kg
- post til/fra utlandet inntil 20 kg

Eg vil også vise til fleirtalsmerknaden i Innst. S. nr. 248 (1999-2000) der følgjande vart presisert: "Flertallet slutter seg til departementets vurdering om at det ikke er aktuelt å lempe på servicekravene, slik det er fastsatt i konsesjonen til Posten. Flertallet legger til grunn at Posten også etter omleggingen må oppfylle konsesjonskravene."

Svar:

Det er Post- og teletilsynet (tilsynet) somkontrollerer at vilkåra i konsesjonen til Posten er oppfylte. Med heimel i punkt 11a i konsesjonen kan tilsynet gi dispensasjon frå krava i konsesjonen. Posten søkte den 13. januar 2000 om dispensasjon frå enkelte føresegner i konsesjonen. Mellom anna søkte Posten om fritak frå plikta til å tilby innlevering av pakkar til utlandet på alle kontraktspostkontora.

Tilsynet gjorde innvilga søknaden den 30. mars 2000 vedtak om å frita Posten frå kravet om å tilby innlevering av utanlandspakkar ved alle kontraktspostkontor. Kopi av vedtaket er lagt ved. Det går fram av vedtaket at tilsynet legg vekt på at eit tilbod om innlevering av utanlandspakkar ved alle kontraktspostkontor inneber at personalet på kontraktspostkontora må kjenne til ei rekkje forhold med omsyn til tollføresegner og innførselsreglar, som kan variere frå land til land, og som krev jamleg oppdatering.

I vedtaket presisererte tilsynet følgjande: "...det er en forutsetning for ovennevnte vedtak i tilknytning til utenlandspakker og verdisendinger, at tilgjengeligheten til tjenestene er tilfredstillende for brukere i alle deler av landet, jfr. de grunnleggende vilkår i konsesjonen, og at Posten således fortsatt tilbyr tjenesten ved kontraktspostkontor der de lokale forholdene tilsier det."

Tilsynet understrekar vidare: "tjenestene skal tilbys ved kontraktspostkontor der dette er eneste gjen-værende faste ekspedisjonssted i aktuelle kommuner."

Tilsynet har såleis ikkje gitt dispensasjon frå krava i konsesjonen som inneber at ikkje alle basistenestene er tilgjengelege i alle kommunane i landet.

Eg har vore i kontakt med tilsynet som opplyser om at Posten ikkje har satt fram fleire søknader om dispensasjon frå kravet om innlevering eller utlevering av utanlandspakkar. Tilsynet har heller ikkje gjort fleire vedtak om dispensasjon frå kravet.

Eg vil understreke at Posten også etter omlegginga av ekspedisjonsnettet skal sikre at konsesjonskrava blir oppfylte, herunder at alle basistenestene og dei grunnleggjande banktenestene er tilgjengelege i alle kommunar, at det i kvar kommune skal vere minst eit postkontor (Posthandel) eller kontraktspostkontor (Post i Butikk/offentleg servicekontor) som

tilbyr alle basistenester og grunnleggjande banktenester, og at servicekrava med omsyn til tenestetilbod, framsendingstider, postomdeling med meir blir oppfylte.

Det er Post- og teletilsynet som fører tilsyn med at krava i konsesjonen til Posten blir etterlevde. Eg har full tiltru til at Post- og teletilsynet fører tilsyn med at det ikkje blir lempa på krava slik dei er fastsett i konsesjonen.

Vedlegg til svar:

Post- og teletilsynet
Norwegian Post and
Telecommunications Authority

Besøksadresse/Office address:

Revierstredet 2

Postadresse/Mailing address:

Postboks 447 Sentrum, N-0104 Oslo

Telf: 47 22 824600.

Fax: 47 22 82 46 40.

Telex: 79 544 NTRA N

Email: firmapost@npt.no

Internett: <http://www.npt.no/norsk/>

Org.nr: NO 974 446 871

Posten Norge BA

Postboks 1181 Sentrum

0107 Oslo

Vår ref.: 99/08470-720

Vår dato: 30.3.00

Deres ref.: Abrahamsen

Deres dato: 10.3.00/20.3.00

Saksbehandler: Anders Martin Pilgaard

Søknad om dispensasjon fra Postens konsesjonsvedtak

Det vises til brev av 13.1.00 fra Posten Norge BA (Posten) med søknad om dispensasjon for enkelte av de krav som er stilt i konsesjonen for Posten, samt klage av 20.3.00 over Post- og teletilsynets vedtak av 25.2.00 i samme sak

Post- og teletilsynet har fattet følgende vedtak: Utenlandspakker/verdisendinger Vedrørende søknad om dispensasjon, jf konsesjonens punkt II a., fra kravet i konsesjonens punkt I om at alle basistjenestene skal tilbys ved alle betjeningsformer (dispensasjon for inn- og utlevering av verdisendinger samt innlevering av utenlandspakker ved samtlige kontraktspostkontor) ba Post- og teletilsynet i brev av 25.2.00 om ytterligere opplysninger for å kunne avgjøre saken. Posten utdypet søknaden i brev av 10.3.00.

Post- og teletilsynet finner å kunne dispensere fra konsesjonens krav, slik at tilbud om inn- og utlevering av verdisendinger ikke må tilbys ved samtlige kontraktspostkontor.

Det er lagt vekt på at tilbud om verdisendinger ved samtlige kontraktspostkontorer innebærer behov for store investeringer i nytt materiell. Det legges samtidig på bakgrunn av Postens redegjørelse til grunn at tjenesten i svært liten grad benyttes ved kontraktspostkontor.

Post- og teletilsynet finner videre å kunne dispensere fra konsesjonskravet, slik at det ikke stilles krav om at innlevering av utenlandspakker må tilbys ved samtlige kontraktspostkontor.

Det er lagt vekt på at et tilbud om innlevering av utenlandspakker innebærer at betjeningen ved kontraktspostkontorene må ha kjennskap til en rekke forhold vedrørende tollbestemmelser og innførselsregler, som vil kunne variere fra land til land, og som krever jevnlig oppdatering.

Det presiseres at det er en forutsetning for ovennevnte vedtak i tilknytning til utenlandspakker og verdisendinger, at tilgjengeligheten til tjenestene er tilfredsstillende for brukere i alle deler av landet, jf de grunnleggende vilkår i konsesjonen, og at Posten således fortsatt tilbyr tjenesten ved kontraktspostkontor der de lokale forholdene tilsier det.

Tilsynet understreker videre at tjenestene skal tilbys ved kontraktspostkontor der dette er eneste gjenværende faste ekspedisjonssted i aktuelle kommuner.

På bakgrunn av anførselene i klage av 20.3.00 fra Posten Norge BA, har tilsynet funnet å kunne omgjøre vedtaket av 25.2.00 på enkelte punkter. Posten gis dispensasjon i henhold til konsesjonens punkt 11 a. for nedennevnte forhold: Tidsbegrenset dispensasjon for innlevering av rekommanderte sendinger ved kontrakts- postkontor

Post- og teletilsynet finner etter en helhetsvurdering å kunne dispensere midlertidig fra kravet til at tjenesten skal tilbys ved samtlige kontraktspostkontor.

Dispensasjonen gjelder frem til og med 31.12.00.

Dispensasjon fra krav om å legge frem produktregnskap for 1999, jf konsesjonen punkt 9 og vedlegg 2.

Post- og teletilsynet finner etter en helhetsvurdering å kunne dispensere fra konsesjonens krav, slik at det ikke stilles krav om å beregne avkastning på sysselsatt kapital pr. hovedproduktområde ved fremleggelse av produktregnskapet for 1999.

Ovennevnte vedtak kan påklages innen tre uker fra mottagelsen av dette brev, jf forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage stiles til Samferdelsdepartementet og sendes Post- og teletilsynet.

Med hilsen
Roald Ekholdt
Torstein Olsen

Spørsmål nr. 408

Spørsmålet bortfalt.

Spørsmål nr. 409

Innlevert 23. mai 2001 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 1. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Undertegnede viser til vedlagte underskriftsliste, signert av de fire stortingsrepresentantene fra Finnmark.

Kan jeg be om at statsråden påny vurderer situasjonen for den tamilske familien Vilvarayah, og at familien gis permanent oppholdstillatelse i Norge på humanitært grunnlag?

Vedlegg til spørsmål:

Underskriftslisten "Gi Kevin friheten!".

Gi Kevin friheten!

Det tamilske ekteparet Sabya (30) og Alfred (32) Vilvarayah har sittet i kirkeasyl hos pinsemenigheten Filadelfia i Alta siden 13. mars 1998. Sønnen Kevin (snart 2 år) har bodd hele sitt liv i kirkeasylet. Lille Kevin går i barnehage i Alta, men kan aldri få med mamma og pappa på det som er morsomt.

Familien bor under trange og kummerlige kår i en liten kjellerhybel, og er fullstendig avhengig av hjelp fra gode venner i Alta. Dette sliter både fysisk og psykisk på familien, men frykten for å bli sendt tilbake til Sri Lanka er så stor at familien foretrekker fangenskap i kirkeasyl.

Byråkratiet har kjørt seg fast i denne saken. Nå engasjerer Altas politikere og lokalbefolkningen seg for at den lille familien skal få varig opphold på humanitært grunnlag i Norge.

Underskriftsbøker er lagt ut i resepsjonene til Altaposten og Betania (Åpent til 15.30), og på Parksenteret og Alta Storsenter.

Underskrifter kan også sendes via e-post: redaksjonen@altaposten.no eller via fax: 78456741

Ønsker du å hjelpe til med å samle underskrifter i ditt nærmiljø, ta kontakt med Altapostens resepsjon for å få underskriftsark.

NAVN

Olav Gunnar Ballo

Einar Johansen

Randi Karlstrøm

Mimmi Bæivi»

Svar:

Som representanten Olav Gunnar Ballo er kjent med ble utlendingsloven endret med virkning fra 1. januar 2001. Dette innebærer at alle klagesaker etter utlendingsloven er overført til Utlendingsnemnda, som er et frittstående og domstollignende klageorgan. Iht utlendingsloven kan jeg verken instruere Utlendingsdirektoratet eller Utlendingsnemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker. Den politiske styringen på utlendingsfeltet må derfor skje gjennom lov og forskrift.

Som ansvarlig statsråd for saksområdet følger jeg utviklingen og praksis på utlendingsrettsområdet nøye, og vurderer løpende behovet for eventuelle endringer av utlendingsloven med forskrifter.

Spørsmål nr. 410

Innlevert 25. mai 2001 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 30. mai 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Det er uakseptabelt at barn og unge som trenger hjelp fra psykisk helsevern må vente måneder og år på tilbud. Det er viktig å få avdekket flaskehalsene i arbeidet for å bedre situasjonen raskt. I tillegg er det viktig å gi barn og foreldre avlastning og omsorgstilbud i påvente av behandling.

Vet statsråden hvor mange barn som venter, hvor lenge de har ventet og hva som trengs av avlastnings- og omsorgstiltak for de som venter på tilbud?»

Svar:

Tilbudet om hjelp til barn og unge med psykiske lidelser er uten tvil ikke tilfredsstillende. Jeg er derfor enig i at det er uakseptabelt at barn og unge må vente lenge på tilbud om hjelp fra psykisk helsevern når behovet for hjelp er tilstede.

Det er i St.prp. nr. 63 (1997-98) Om opptrappingsplanen for psykisk helsevern 1999-2006 vedtatt en betydelig styrking av barne- og ungdomspsykiatrien. I 1998 ble det gitt tilbud om hjelp til ca 2 prosent av barne- og ungdomsbefolkningen under 18 år. I henhold til Opptrappingsplanen skal dekningen av barne- og ungdomspsykiatrisk bistand økes fra 2 prosent til 5 prosent. Dette innebærer at antall barn og ungdom som vil bli gitt tilbud om behandling skal økes fra ca. 22 500 til ca. 50 000, dvs. en økning på 122 prosent.

Tall fra Samdata Psykiatri viser at antall barn som mottok behandling fra psykisk helsevern økte med 2531 eller 12,2 prosent fra 1998 til 1999.

Styrkingen av tjenestetilbudet innen psykisk helsevern for barn og unge gjelder først og fremst en generell styrking. Dette gjelder ikke bare behandlingsplasser, men det satses også sterkt på å utdanne flere fagfolk og øke kompetansen blant ansatte innen psykisk helsevern for barn og unge. Rekruttering og kvalifisering av fagpersonell er tidkrevende, og dette er hovedgrunnen til at tidsrammen for opptrappingsplanen er så mye som åtte år.

Når det gjelder ventelistetall kan jeg opplyse følgende:

Dersom man kun ser på ventelistetall, var det pr. 31.12.00 totalt 1722 barn og unge som venter på tilbud om hjelp fra psykisk helsevern for barn og unge. Av disse ventet 1692 på poliklinisk behandling, 8 på dagbehandling og 22 på innleggelse.

Gjennomsnittlig ventetid for pasienter i barne- og ungdomspsykiatrien pr. 31.12.00 var på 138 dager, med lengst ventetid for innleggelse. For samtlige nyhenviste pasienter gjennom 3. tertial var gjennomsnittlig ventetid på 35 dager, mens den for behandlede pasienter i den samme perioden var på nærmere 90 dager. Det må imidlertid presiseres at det er store fylkeskommunale forskjeller, og tallene må tolkes med forsiktighet.

Det går ikke fram av ventelistedataene hva slags avlastnings- og omsorgstiltak som trengs for de som venter på bistand fra psykisk helsevern. Henvendelser til det psykiske helsevern gjelder utredning og behandling for psykiske lidelser. Når det er behov for avlastnings- og omsorgstiltak er det den enkelte kommune som har ansvaret for dette. Gjennom opptrappingsplanen vil departementet gjennomføre konkrete tiltak for å styrke de kommunale tjenestene for barn og unge. Dette gjelder psykososiale tjenester, støttekontakter og kultur- og fritidstiltak, helsestasjons- og skolehelsetjenesten. En særlig utfordring ligger i

å styrke samarbeidet mellom ulike etater for å sikre helhetlig og koordinert bistand til barn og ungdom og deres familier. Departementet vektlegger dette i den videre oppfølgingen av kommunene. Vi vil dessuten iverksette praktiske forsøk med familiesentraler for å styrke et slik samarbeid.

Spørsmål nr. 411

Innlevert 25. mai 2001 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 30. mai 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Kvifor har ikkje Fiskeridepartementet svart på ankesak om merkeregistrering for fartøyet Vikholmen som departementet mottok frå Fiskeridirektoratet og som var datert 7. september 1999?»

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra representanten Sverre J. Hoddevik til skriftlig besvarelse.

Det er stilt spørsmål om hvorfor ikke Fiskeridepartementet har svart på ankesak om merkeregistrering for fartøyet Vikholmen som departementet mottok fra Fiskeridirektoratet 7. september 1999.

Jeg kan jeg opplyse om at Fiskeridepartementet gjorde endelig vedtak i saken 21. september 2000. Kopi av vedtaket følger vedlagt (./).

Vedlegg til svar:

Det Kongelige Fiskeridepartementet
Saksbehandler, innvalgstelefon
Ole-David Stenseth. 22 24 64 53

h:\enkeltsaker\vikholmen.registrering i merkeregisteret.doc

Vår dato 21. sept. 2000
Vår referanse 99/1297 312
Arnulf Ulstein Brekkane
6060 Hareid

Krav om ervervstillatelse for fartøyet "Vikholmen"

Vi viser til klage av 16. august 1999 vedrørende Fiskeridirektoratets avslag av 30. mars 1999 på krav om innføring av fartøyet "Vikholmen" i merkeregisteret.

Klageren, Paul Midtbø, begrunner i hovedsak sitt krav om registrering av fartøyet i merkeregisteret med utgangspunkt i allemannsretten. Det legges således til grunn at klageren innenfor allemannsretten driver et ervervsmessig fiske. Når det gjelder sakens faktum vises det for øvrig til klageskrivet, Fiskeridirektoratets oversendelsesbrev til departementet og Arnulf Ulsteins merknader av 10. september 1999 til Fiskeridirektoratets oversendelsesbrev.

Lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) av 26. mars 1999 trådte i kraft 1. januar 2000. Deltakerlovens regler vil komme til anvendelse i denne saken.

Deltakerloven § 22 første ledd lyder:

"Fartøy som det er gitt ervervstillatelse for etter § 4, skal føres inn i et register over fiskefartøy (merke-registeret). Registrering i merkeregisteret kan ikke foretas før det foreligger ervervstillatelse."

Det følger av deltakerloven § 22 første ledd at vilkåret for å stå oppført i merkeregisteret er at fartøy har ervervstillatelse etter deltakerlovens regler.

Deltakerloven § 4 første ledd lyder:

"Et fartøy kan ikke nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst uten at det er gitt ervervstillatelse av departementet. Det kan fastsettes vilkår for slik tillatelse."

I den foreliggende saken blir spørsmålet om klagerens fiske er å betrakte som "ervervsmessig" i denne sammenheng.

Deltakerloven § 3 første ledd lyder:

"Fiske og fangst er ervervsmessig når vedkommende yrkesutøver har fiske eller fangst til levevei alene eller sammen med annen næring."

Bestemmelsen åpner videre for at det skal kunne gis utfyllende forskrifter om når fiske og fangst skal anses for å være ervervsmessig. Slike forskrifter er så langt ikke gitt. Det fremgår av at Ot. prp. nr. 67 (1997-98) om forslag til deltakerlov at vilkårene for når fiske og fangst skal anses som ervervsmessig i utgangspunktet bør være sammenfallende med vilkårene for å bli ført på blad A i fiskermanntallet.

Etter forskrift om føring av manntall for fiskere, fangstmenn m. v. er det i hovedsak to hovedvilkår for opptak på blad A i manntallet. For det første må det drives et yrkesmessig fiske som må antas å gi en inntekt på minst en halv ganger folketrygdens grunnbeløp (G). For det andre må man, uavhengig av ovennevnte inntektsvilkår, ikke være i full virksomhet i tillegg til fiske. Full virksomhet utenfor fiske foreligger når inntekten fra virksomhet utenfor fiske overstiger 4 ganger G.

Hovedkomponentene i vilkårene for å stå på manntallets blad A, minsteinntekt og forholdet til annen yrkesaktivitet, er etter Fiskeridepartementets oppfatning i det vesentlige sammenfallende med de retningslinjer som er gitt av Fiskeridirektoratet for sletting og innmelding i merkeregisteret, slik disse fremkommer i notat av 26. januar 1990 fra konsesjonskontoret i direktoratet (vedlagt saken).

Fiskeridepartementet vil bemerke at det i denne konkrete saken ikke er grunn til å fravike hovedregelen for vurderingen av hva som skal regnes som ervervsmessig fiske og fangst.

Det er opplyst i saken at Paul Midtbø er ansatt i Kystverket med en årsinntekt på kr. 230 000. Denne inntekten overstiger 4 ganger G (4 ganger 46.950=187.800).

Etter en helhetsvurdering har Fiskeridepartementet kommet til at fartøyet "Vikholmen" ikke tar del i et fiske som fyller deltakerlovens vilkår om å være ervervsmessig. Det er i denne vurderingen lagt avgjørende vekt på Paul Midtbøs inntekter fra annet arbeid enn fiske. Det følger dermed av deltakerloven § 22 første ledd at "Vikholmen" ikke kan registreres i merkeregisteret for fiskefartøy.

Klagen tas ikke til følge.

Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jfr. forvaltningsloven § 28.

Med hilsen
Kirsti Henriksen
avdelingsdirektør

for
Ole-David Stenseth
Rådgiver

M. Johansen
Kopi: Astrid og Paul Midtbø Fiskeridirektoratet

Spørsmål nr. 412

Innlevert 25. mai 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 1. juni 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Ifølge Stavanger Aftenblad 16. mai i år, ba WHO medlemsstatene om penger til å gå igang med forskning på hvordan såkalt utarmet uran virker inn på folks helse i Irak og Kosovo. Norges Røde Kors beklager at det ikke ser ut til å bli noen undersøkelse, og viser til økningen i krefttilfeller og misdannelser blant nyfødte i Sør-Irak.

Hvorfor vil ikke Norge gi penger til et slikt forskningsprogram, evt. hva må til for at den norske holdningen skal endres?»

Begrunnelse:

Viser til artikkel i Stavanger Aftenblad 16. mai i år.

Adressen på Internett:

<http://www.stavanger-aftenblad.no/tema/golfkrigen/article.jhtml?articleID=74553>

Svar:

Norge er en betydelig bidragsyter til Verdens Helseorganisasjon (WHO) og støtter aktivt opp om WHO's arbeidsprogram.

WHO er engasjert i spørsmålet om mulige helsekonsekvenser av bruk av utarmet uran og har gjennomført egne undersøkelser i Irak og Kosovo for å vurdere eventuelle helseeffekter ved slik bruk. WHO har også samarbeidet med andre internasjonale organisasjoner som IAEA og UNEP for å belyse spørsmålet.

WHO kom i vår ut med en monografi om helseeffektene av bruk av utarmet uran som konkluderte med at det ikke er vitenskapelig grunnlag for å etablere noen sammenheng mellom utarmet uran og utvikling av helseskader. Organisasjonens arbeid med utarmet uran fremkommer i WHO-sekretariatets rapport av 30. mars 2001 (A54/19), som ble behandlet under møtet i WHO's helseforsamling, 14.-22. mai i Genève.

WHO har videre til hensikt å styrke kunnskapen om de effekter bruk av utarmet uran har. Som ledd i dette arbeidet, lanserte WHO en appell 1. februar i år der organisasjonen ber om ytterligere finansiell støtte til arbeidet med å vurdere helseeffektene av bruken av utarmet uran på Balkan og i Irak. Under møtet i helseforsamling i Genève i mai, uttrykte Norge støtte til arbeidet som WHO og andre internasjonale organisasjoner har gjort for å belyse spørsmålet. Norge bekjentgjorde samtidig et bidrag på ca. 900.000,- kroner (USD 100 000) til WHO's appell for å styrke organisasjonens arbeid knyttet til utarmet uran. Midlene vil nå bli overført til organisasjonen i løpet av få dager. Andre land har også bidratt med bidrag til støtte for dette initiativet, slik at WHO ikke ser noen grunn til at ikke arbeidet blir videreført.

Avslutningsvis vil jeg understreke at Regjeringen legger stor vekt på å bidra til at man kommer til full klarhet i spørsmålene omkring mulige helseeffekter ved bruk av utarmet uran. Vi vil derfor støtte et forslag om videre undersøkelser både på Balkan og i Irak, dersom det vurderes å være et behov for dette.

Spørsmål nr. 413

Innlevert 25. mai 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 1. juni 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Det store flertall av innbyggere i Åmot er forsvarsvennlige og mange er derfor bekymret over planprosessen rundt regionfeltet. Bekymringen gjelder bl.a. støykonsesjoner, innløsning av åpenbart støyrammede boliger og makeskifteprosessen overfor grunneierne. Mye kan tyde på at Forsvarets forskjellige organer mangler en samordnet plan for fremdriften.

Når vil statsråden sørge for at Åmot kommune og bygdas innbyggere blir forsvarlig og åpent informert om hele planprosessen?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 25. mai 2001 med spørsmål fra stortingsrepresentanten Bjørn Hernæs vedrørende informasjon til Åmots innbyggere om planprosessen for Regionfelt Østlandet.

Åmot kommune, berørte nabokommuner, andre offentlige myndigheter og interesseorganisasjoner har sammen med tiltakshaver Forsvarets bygningstjeneste utarbeidet et felles planprogram. Dette fastlegger planprosessen herunder framdriften med konsesjonsbehandlingene for anleggs- og driftsfasen. Dette dokument er forankret gjennom et enstemmig kommunestyrevedtak i Åmot kommune 25. mai 2000. I tiden fram til i dag har det vært en felles forståelse og enighet om praktiske justeringer av framdriften. Dette arbeidet har skjedd gjennom en bred dialog og opplysningene har vært åpne og tilgjengelige for alle.

Jeg er klar over at arbeidet med støykonsesjonene for Forsvarets virksomhet i Åmot kommune først starter med utgangspunkt i avtalt framdrift i 2002. Arbeidet med å oppfylle allerede gitte konsesjonsvilkår for Rødsmoen er startet, og jeg har forvissnet meg om at dette arbeidet overfor de berørte boligeierne nå er organisert på en forsvarlig og enhetlig måte. Når det gjelder makeskifteprosessen overfor grunneierne har jeg den forståelse at dette arbeidet pågår så vel faglig betryggende som i tråd med den framdrift som er meddelt grunneierne. Det er forutsatt god tilgang på makeskiftearealer, og det er ingenting i dag som tyder på at et makeskifte ikke skal kunne la seg gjennomføre i forbindelse med etableringen av Regionfelt Østlandet.

Forsvarets etater tilstreber å gi god informasjon i den pågående plan- og ervervsprosess i Åmot. Jeg har det inntrykk at Forsvaret både på egenhånd, men også på oppfordring, har gitt og gir informasjon om disse prosesser. Jeg kan forsikre at departementet vil følge opp at Åmot kommune og bygdas innbyggere fortsatt får en forsvarlig og riktig informasjon om Forsvarets etablering i Åmot.

Spørsmål nr. 414

Innlevert 25. mai 2001 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll

Besvart 31. mai 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Jeg ber statsråden om å få en oversikt over sentrale organisatoriske og pedagogiske utviklingsprosjekter som er i gang i grunnskolen og i videregående opplæring.

Kan statsråden redegjøre for strategien for videre arbeid innenfor dette feltet?»

Svar:

Reform 94 og 97 stilte krav til utvikling både av struktur og innhold i grunnskole- og videregående opplæring. De overordnede strukturene er i hovedsak på plass. Det pågår fortsatt et løpende arbeid med å tilpasse organisering av og innhold i opplæringen til - på den ene siden lov og læreplanverk - og på den andre siden til lokale og individuelle behov.

Kommunene og fylkeskommunene har et hovedansvar for kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring. For å utvikle kvaliteten på den opplæringen elevene får, er det nødvendig med med-

bestemmelse og engasjement ved den enkelte skole.

Fra og med 2000 ble den statlige satsingen på kvalitetsutvikling i grunnskolen styrket med nesten en milliard kroner foreløpig over fire år (2000- 2003), jf. omtale i St.prp. nr. 1 (1999-2000). Satsin

gen er konsentrert om informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og forsøk. Det statlige bidraget til utviklingsarbeid er i hovedsak tildelt kommunene for bruk ved den enkelte skole. Det er i første omgang satset på ungdomstrinnet.

Departementet har med utgangspunkt i strategi for kvalitetsutvikling i grunnskolen 2000-2003, lagt vekt på at kommunene legger til rette for en samordnet innsats for kvalitetsutvikling. Flere av statens utdanningskontorer uttaler våren 2001 at samordning mellom kommuner har ført til mer målbevisst og effektiv bruk av midler, og at det har bidratt til positiv utvikling. Forskningsbasert evaluering av utviklingsprosjekter innenfor rammen av denne satsingen er i ferd med å bli iverksatt.

Prosjektet Differensiering og tilrettelegging i videregående opplæring startet opp i 1999 og skal gå ut år 2003. Målet med prosjektet er opplæring som i større grad er tilpasset den enkelte elev og lærings behov. I oppstartsåret deltok samtlige fylker og alle skoler i prosjektet. Det er nå utarbeidet fylkesvise prosjektplaner, og det holdes regionale konferanser for alle rektorer i videregående opplæring med vekt på erfaringsutveksling.

Det er iverksatt forskningsmessig oppfølging.

IKT i opplæringen skal bidra organisatorisk, faglig og pedagogisk til et utdanningssystem som imøtekommer at den enkeltes og samfunnets kompetansebehov imøtekommes. I 2001 ble satsingen på bruk av IKT i opplæringen økt med ytterligere 100 mill. kroner til i alt 280 mill. kroner.

Et forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanningen - ITU - er etablert. Prosjektet PILOT startet i 1999 med målsettingen å utvikle og utnytte de pedagogiske og organisatoriske muligheter som bruk av IKT åpner for. Grunn- og videregående skoler i 9 fylker deltar. Prosjektet IKT i flerkulturelle skoler i Oslo med oppstart høsten 2001 tar opp hva aktiv bruk av IKT kan bety for elever ved flerkulturelle skoler i storbymiljøer. Begge prosjektene følges av forskning koordinert av ITU. Kommuner og fylkeskommuner får midler til pedagogisk utviklingsarbeid. Det utvikles et prosjekt som skal inkludere digitale læremidler for samiske, finsk/kvensk og fremmedspråklige elever.

Elever i videregående opplæring får høsten 2001 tilbud om digitale læremidler i samfunnslære. En plan for det langsiktige arbeidet med utvikling av digitale læremidler er utarbeidet for perioden 2001 til 2003. Regjeringens mål er at alle norske grunn- og videregående skoler skal få gode tilbud om bredbåndstilknytning innen utgangen av 2002. Bredbånd til alle norske grunn- og videregående skoler forberedes gjennom et pilotprosjekt ved skoler i 3 kommuner.

Kommuner og fylkeskommuner er invitert til å søke om forsøk etter opplæringsloven § 1-4. Slik denne hjemmelen er utformet, dreier det seg om en forsøkshjemmel og ikke en ordinær unntakshjemmel.

Departementet har mottatt og godkjent et stort antall søknader om forsøk. Det meste av utviklingsarbeidet kan imidlertid gjennomføres innen det handlingsrommet som ligger i lov, læreplanverk, andre forskrifter og avtaleverk. Det trenger derfor ikke statlig godkjenning for å igangsettes lokalt. Den største gruppen søknader på ungdomstrinnet er knyttet til vurdering uten bruk av karakter. Også innen videregående opplæring er det gitt en rekke avvik knyttet til vurdering. En annen stor gruppe er forsøk med avvik fra reglene om klasseorganisering i opplæringsloven §§ 8-2 og 8-3. Skolene ønsker mer fleksibel organisering av elevene, blant annet ved å se ressursene til enkelte klassetrinn under ett.

Mange av forsøkene som er iverksatt, er små og ulike. Det blir derfor en utfordring å få bearbeidet og sammenfattet erfaringer som er av allmenn interesse, og som kan danne grunnlag for forbedring av lov, læreplan og andre forskrifter.

Hovedsammenslutningene/Norsk Lærerlag og AAD har inngått en intensjonserklæring som gjelder perioden 01.08.00 til 31.07.03. Partene har forpliktet seg til å iverksette et målrettet samarbeid over en 3-årsperiode som gir "nye og mer fleksible arbeidstidsordninger tilpasset dagens og morgendagens skole". Partene har forpliktet seg til å sette elevene i fokus, gi rom for mer lokalt utviklingsarbeid, gi mer plass for den enkelte lærers kreativitet, bedre ressursutnyttelse, mer teamarbeid og økt tilgjengelighet.

Våren 2001 har lærerorganisasjonene og departementet blitt enige om en avtale som åpner for forsøk med alternative arbeidstidsordninger i skolen. Målsetningen med de nye arbeidstidsordningene er å sikre økt kvalitet i skolen gjennom mer elevkontakt, større fleksibilitet og bedre ressursutnyttelse, samtidig som lærernes arbeidsvilkår og profesjonelle handlingsrom skal ivaretas. Lærerne skal være tilgjengelige og tilbringe mer tid på skolen og skolene skal i samarbeid med lærerne få stor frihet til å organisere skoledagen.

Evaluering av forsøkene skjer både på lokalt og sentralt nivå. På sentralt nivå vil det bli gjennomført en helhetlig ekstern forskningsbasert evaluering. Erfaringene fra disse forsøkene vil kunne legges til grunn for fremforhandling av en ny arbeidstidsavtale i skoleverket med virkning fra 01.08.03.

Jeg vil i mitt videre arbeid legge til grunn at kommuner og fylkeskommuner har hovedansvaret for kvalitetsutviklingen i sine skoler. Jeg vil fortsatt legge forholdene til rette for kommuner og fylkeskommuner, slik at elevene får opplæring av høy kvalitet. Læringscenteret vil bidra til et helhetlig perspektiv på forsøks- og utviklingsarbeid, forskning og vurdering.

Det er viktig å vurdere opplæringen i forhold til de brede og allsidige målene for grunnskolen og videregående opplæring. Det er nødvendig å utvikle kunnskap som grunnlag for vurdering og systematisk utviklingsarbeid. Forskning, evaluering og utvikling av gode indikatorer er viktige virkemidler i dette arbeidet.

Norge deltar i en rekke internasjonale prosjekter om vurdering av rammene for skolen, innholdet i opplæringen og elevenes læringsutbytte. Dette arbeidet kan avdekke sterke og svake sider ved det norske utdanningssystemet. Internasjonale sammenlikninger gir også verdifull innsikt i forhold som påvirker kvaliteten i opplæringen.

Et godt lærings- og oppvekstmiljø oppnår en først og fremst gjennom det daglige arbeidet på den enkelte skole. Jeg vil støtte skolenes arbeid for å forebygge og motvirke problematferd gjennom brede, tverrfaglige og praksisnære tiltak. Særlig viktig er arbeid for å motvirke rasisme, etnisk diskriminering og vold.

Som grunnlag for videreutvikling av skolefritidsordningen, har jeg satt i gang en forskningsbasert evaluering av innhold i og organisering av skolefritidsordningen.

Dokument nr. 15:29

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 415

Innlevert 28. mai 2001 av stortingsrepresentant Leif Lund

Besvart 7. juni 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Gjennom media i den senere tid er det kommet fram at ved to store branner i Oslo, en lagerbrann på Økern og en boligbrann i Schweigaardsgate, var brannsikringen altfor dårlig.

Hva vil statsråden gjøre for å rette på dette?»

Begrunnelse:

Brannen ville ikke fått så stort omfang hvis lagerbygningen hadde vært i forskriftsmessig stand, sier brigadesjef Tor Kristiansen til NTB, og at dette går igjen over hele fjøla i kongeriket. Når det gjelder brannen i bygården er politiet ifølge media sterkt kritisk til den manglende brannsikring og det dårlige vedlikeholdet av bygården.

Svar:

Det er riktig, som stortingsrepresentant Lund sier, at brannsikringen ved de to omtalte branner var altfor dårlig. Det er et også et faktum at det brenner for mye, og at branner utvikler seg til å bli store som følge av dårlig brannsikring.

27. april 2001 la Regjeringen fram St.meld. nr. 41 (2000-2001) om brann- og eksplosjonsvern. Her evaluerer vi de tiltak og virkemidler som ble satt inn i brann- og eksplosjonsvernarbeidet på 90-tallet, samtidig som vi fastlegger hovedretningslinjer for statlige og kommunale myndigheters innsats på dette området i de nærmeste fem år (2001-2005).

I meldingen skisserer vi de strategier og tiltak som må settes i verk for å nå disse målsettingene. Av de viktigste kan nevnes:

- En forsterket innsats rettet mot forebygging av branner i bygninger, med spesielt fokus på boligbranner
- Videreutvikling av et funksjonelt og tidsriktig regelverk, tilpasset internasjonale forpliktelser
- Sikring av objekter og innretninger med storulykkespotensial eller av betydning for den nasjonale eller lokale infrastruktur.
- Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i alle virksomheter
- Økt omstilling og økt kompetanse i kommunale brannvesen
- Systematisk og målrettet informasjonsarbeid overfor befolkningen
- Styrking av forebyggende og beredskapsmessig arbeid basert på risikobetraktninger og kunnskap ervervet gjennom tilsyn, forskning og statistikk

Når det gjelder de omtalte brannene er de ulike ved at den ene er en boligbrann hvor den største konsekvensen er faren for omkomne, mens den andre er en lagerbrann hvor den største konsekvensen er knyttet til de materielle tapene.

Som det fremgår av meldingen har vi et fokus på begge typer branner, men virkemidlene må være ulike. Det er eier av objektet/bygningen som har ansvaret for brannsikkerheten. Myndighetene har satt minstekrav for særskilte brannobjekter, branner som kan få store konsekvenser, og dette blir fulgt opp med tilsyn fra myndighetenes side. For øvrige objekter er informasjon og motivasjonstiltak de viktigste virkemiddel.

Jeg vil likevel presisere at det er eier og bruker som har den nærmeste interesse i det enkelte objekt, enten det er bolig eller lager. Det er derfor viktig at eier, til enhver tid, tar ansvar for brannsikkerheten og at sikringstiltakene står i forhold til bruken og brannrisikoen.

For øvrig vil jeg nevne at det fra myndighetenes side i 1995 ble satt nye krav til kompetanse og bemanning i de kommunale brannvesen med sikte på å styrke det forebyggende brannvernet. Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern fører tilsyn med brannvesenene, og det er tett oppfølging og sterkt press mot kommunene for å sørge for at bestemmelsene oppfylles. For lagerbygninger som den på Økern skal brannvesenet i henhold til brannvernloven føre tilsyn hvert annet år. Det gis pålegg om retting av feil og mangler og dersom dette ikke følges opp kan det settes i verk tvangsmidler. Avslutningsvis kan jeg nevne at Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern av eget tiltak gransker særskilte branner og ulykker, med den hensikt å avdekke årsaksforholdene, og om erfaringene kan tilsi endringer i regelverket eller gjennomføring av andre tiltak. Det er allerede satt i gang en granskning av lagerbrannen på Økern, og denne vil således avdekke om det foreligger slike feil her.

Spørsmål nr. 416

Innlevert 28. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 6. juni 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Landsforeningen for Lesbisk og Homofil Frigjøring (LLH) er en landsomfattende organisasjon. LLH har leid lokaler i St Olavs plass 2, etter leieavtale med Statsbygg. Etter den tid er lokalene overtatt av privat eiendomsbedrift som nå skal renovere bygningen. LLH har ikke råd til å betale den leie som vil bli krevd fra og med 2002.

Hva kan statsråden gjøre for at LLH får nødvendige lokaler når leieavtalen for "Homohuset" utgår ved årsskiftet?»

Begrunnelse:

I St. meld. nr. 25 (2000-2001) Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Noreg, sier Regjeringen blant annet at det er ønskelig "å styrkje landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH), slik at denne landsomfattande organisasjonen kan fungere som kunnskapsbank og 'vaktbikkje' når det gjeld antidiskrimineringsarbeid, og bli eit senter for støtte til ungdomsarbeid retta mot homofile i distriktet".

Det er vanskelig å se for seg en styrking av LLH uten at disse har hensiktsmessige lokaler å utøve sin aktivitet fra.

Oslo kommune yter støtte til det lokale arbeidet til LLH i Oslo. Det må imidlertid være et statlig ansvar å følge opp intensjonene i Stortingsmeldinga overfor LLH som en landsomfattende organisasjon.

Svar:

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) Barne- og familiedepartementet ble tilskuddet til Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) overført til en egen post Tiltak for lesbiske og homofile. Posten utgjør 1 100 000 kroner hvorav 1 000 000 kroner nyttes til tilskudd til LLH og det resterende beløpet til andre tiltak for å bedre levekårene for lesbiske og homofile. Tilskuddet til LLH ble nær doblet fra 2000. Bakgrunnen var at regjeringen mente at det var behov for å styrke innsatsen for å bedre levekårene for lesbiske og homofile, og

at LLH gjennom økt støtte ville få bedre mulighet til å planlegge og gjennomføre tiltak for å skape større aksept for og å bedre levekårene for lesbiske og homofile.

I St.meld.nr. 25 (2000-2001) Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Noreg er et av tiltakene at støtten tiltak for lesbiske og homofile skal økes fra 2002. Dette vil bli fulgt opp i neste års budsjett.

Departementet har forståelse for at LLH kan komme i en vanskelig økonomisk situasjon som følge av økte leiekostnader. Det er imidlertid ikke statens oppgave å finne egnede lokaler til frivillige organisasjoner. Med støtten over statsbudsjettet, mener jeg at LLH vil være i stand til å leie lokaler til en pris tilpasset organisasjonens totale inntekter.

Spørsmål nr. 417

Innlevert 28. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 5. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Medfører det riktighet i påstand om at fengslene er de sikreste stedene å få tak i narkotika, og hva vil bli gjort med disse forhold dersom påstanden medfører riktighet?»

Svar:

La meg først slå fast at det ikke er riktig at fengslene er de sikreste stedene å få tak i narkotika. Fengselsvesenet har gitt arbeidet mot narkotika høy prioritet, og de sikkerhets- og kontrolltiltakene som er iverksatt gjør tilgangen på narkotika svært vanskelig. Når det likevel er narkotika i fengselsmiljøene, henger det blant annet sammen med at narkotiske stoffer i mindre mengder er lette å gjemme og vanskelig å finne.

Narkotikastatistikken for fengslene i 2000 viser en økning i antall beslag samtidig som det er en nedgang i antall beslag av brukerstyr. Det er også en nedgang i andelen positive urinprøver på tross av at antallet prøver er økt, mens andelen positive prøver tatt etter mistanke er økt. Dette tyder på at tjenestemennene er flinke til å oppfange signaler om rusmiddelbruk og at kontrolltiltakene virker etter hensikten. Rapportene fra fengslene tyder også på at en del av de positive prøvene skyldes inntak av stoff før innsettelse eller under permisjon, dvs. utenfor fengselet.

Foruten generelle kontrolltiltak, som også har stor betydning for narkotikabekjempelsen, er det en rekke tiltak som spesielt tar sikte på forhindre misbruk og handel blant innsatte. Jeg kan bl.a. nevne bruk av narkotikahund, urinprøvetaking, kroppshuleundersøkelse, bruk av påvisningspray for cannabis, bruk av narkotikatoalett, visitasjon av innsatte og besøkskontroll.

Justisdepartementet la i 1998 fram for Stortinget en tiltaksplan om forsterket kontrollinnsats for å bekjempe narkotika i fengslene. Planen inneholdt flere forslag til nye tiltak som nå er innarbeidet i lov om gjennomføring av straff. Det gjelder søk med narkotikahund på innsatte og besøkende, utvidet adgang til urinprøver og dopingprøver av innsatte, visitering av besøkende og adgang til å holde besøkende tilbake. Arbeidet med forberedelse av disse tiltakene er godt i gang, og jeg regner med at de straks kan settes i verk når loven trer i kraft til høsten.

Narkotikasituasjonen i fengslene skal fortsatt følges nøye, og kontrolltiltakene vurderes løpende.

Spørsmål nr. 418

Innlevert 28. mai 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 7. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«P.t. er soningskøene ekstremt lange for domfelte i Norge.

Har statsråden mulighet for å sette i gang strakstiltak for å øke antall soningsplasser, f.eks. ved bruk av ledige militæranlegg og lignende?»

Svar:

Soningskøen var ved siste telling den 31.03.2001 på 1 555 dommer. Det vil si at det var 1 555 fengselsdommer der soning ikke var iverksatt straks eller i løpet av senest 2 måneder. Dette var ned fra 1 588 dommer ved årsskiftet. Jeg anser ikke denne situasjonen for tilfredsstillende.

Årsaken til at denne soningskøen har kunnet bygge seg opp, skyldes i all hovedsak at fengslene i Stavanger og Oslo har vært helt og delvis stengt fra 1999 pga. helt nødvendig vedlikehold. Oslo fengsel åpnet for full drift tidlig i år, mens Stavanger vil starte opp drift i løpet av høsten.

Med bakgrunn i den aktuelle situasjonen har Regjeringen i revidert nasjonalbudsjett foreslått å øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 20 mill. kr. Dette vil sikre at man unngår stengte plasser utover det som er nødvendig for å gjennomføre lovpålagt ferie for tjenestemennene og/eller i perioder med liten pågang av dommer. Kriminalomsorgens hovedoppgave nå er å redusere soningskøen og å utnytte den samlede kapasiteten optimalt. Med tilleggsbevilgningen har jeg håp om at vi i løpet av 2001 skal redusere køen slik at vi forhåpentligvis i 2002 kan ha avvirket køen. Dublering er allerede iverksatt der dette er praktisk mulig og sikkerhetsmessig forsvarlig.

Når det gjelder forslaget om å ta i bruk ledige militæranlegg og lignende som strakstiltak for å øke antall soningsplasser, har jeg følgende synspunkter:

Vi har i dag ikke mangel på åpne soningsplasser. Utfordringen er først og fremst soningsplasser i lukkede fengsler, dvs. fengsler med høyt sikkerhetsnivå. Flertallet av innsatte vil både etter gjeldende regler og etter den nye straffegjennomføringsloven gjennomføre i det minste første del av soningen i fengsel med høyt sikkerhetsnivå. Det samme gjelder alle varetektsinnsatte.

Fordi slike soningsplasser av naturlige grunner må fylle nødvendige sikkerhetskrav, er det derfor krevende å etablere nye lukkede soningsplasser. Bruk av eksisterende anlegg for andre formål som har vært vurdert, har vist seg å kreve store bygningsmessige endringer og har dermed ikke kunnet gi gode alternativer verken bruksmessig, økonomisk eller innen rimelig tid.

I dagens situasjon har vi heller ikke ledige fengselsbetjenter tilgjengelig. En midlertidig anstalt med tilfredsstillende sikkerhet for ansatte og innsatte krever en betydelig andel fagutdannet personell i anstalten.

Vi har imidlertid løpende vurdert om det ved enkle bygningsmessige tiltak er mulig å midlertidig øke kapasiteten i noen anstalter. I den forbindelse har vi sammen med Statsbygg sett på hvordan "element-fengsler" bygges i Tyskland. Vi vurderer om dette kan gi noen midlertidige løsninger i tilknytning til eksisterende anstalter.

Det arbeides for fullt med prosjektet "Nytt fengsel i Østfold". Det skal bli et fengsel med ca 250 plasser, og det vil gi en god kapasitetsøkning. Anlegget er så stort at det krever en omfattende utredningsrunde i henhold til planreglene som eksisterer.

I det fortløpende nordiske samarbeidet på kriminalomsorgens område er selvsagt kapasitet og volumutvikling et tema som jevnlig behandles, senest for få uker siden. Våre nærmeste naboland er nå også i en situasjon hvor de må bygge nytt og utvide kapasiteten for å kunne møte behovet for soningsplasser. Tanken som har vært lansert i media om å leie soningsplasser i naboland har derfor ikke noe realistisk grunnlag.

På bakgrunn av det som er beskrevet ovenfor ser jeg det dessverre ikke som et realistisk strakstiltak å etablere nye midlertidige anstalter. I tillegg til de beskrevne tiltak som allerede er iverksatt, vil vi imidlertid arbeide videre med å finne mulige tiltak innenfor eksisterende anstaltstruktur. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med dette dersom det viser seg nødvendig.

Spørsmål nr. 419

Innlevert 28. mai 2001 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 6. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2001 økte Stortinget tilskuddet til leirskole med 29 mill. kr. i forhold til Regjeringens forslag. Dette skulle gi rom for en oppjustering av kostnadsfaktoren på ca. 25 pst. Stortinget har også slått fast at leirskolene skal sikres forutsigbare og trygge rammevilkår gjennom regelverk eller på annen måte.

Hvorfor er ikke kostnadsfaktoren økt med dette omfanget, og vil Statsråden komme tilbake med et forslag til nødvendig oppjustering, og hvordan følges det opp?»

Begrunnelse:

Et flertall på Stortinget har ved de to foregående budsjettbehandlinger fremhevet viktigheten av at alle elever skal få ett opphold på leirskole i løpet av grunnskoletiden, og at det pedagogiske opplegget skal være gratis. Samme flertall har bedt om sikre forutsigbare og trygge rammevilkår for leirskolene og påpekt at tilskuddsordningen fra staten er av avgjørende betydning for at dette skal kunne gjennomføres. Dette har allerede svekket leirskoletilbudet flere steder.

Tilskuddssatsen pr. time har vært den samme i flere år, samtidig som andre utgifter har økt.

Leirskole er en gjesteelevsordning innenfor grunnskolen, hvor en i utgangspunktet hadde en ordning med refusjon av de faktiske kostnader (100 pst.) mellom vertskommune og elevenes hjemkommune. Med nye forskrifter ble dette i 1993 endret til en refusjon på 100 pst. ut fra en kostnadsfaktor for leirskoleundervisning.

I og med at kostnadsfaktoren for leirskoleundervisning pr. time ikke har vært regulert siden den i 1993 ble fastsatt til kr. 239,-, har vertskommunene i økende grad subsidiert leirskoleopplæring for elever fra andre kommuner. Kostnadsfaktoren (som i utgangspunktet skal dekke alle kostnadene som vertskommunen har i forhold til elever fra andre kommu-

ner, lønn, sosiale utgifter, ledelse, materiell m.v.) har med andre ord hatt en realnedgang på mellom 25-27% fra 1993 til 2001. Dette er dokumentert av Econ i forbindelse med forarbeidene til Lundeutvalget.

På bakgrunn av dette og på bakgrunn av tilbakemeldinger fra flere av vertskommunene, som synes det er urimelig å bli belastet med så store merkostnader, var det at Stortinget i statsbudsjettet for 2001 økte bevilgningen til 29 millioner kroner.

Intensjonen i denne saken var altså å øke kostnadsfaktoren med om lag 25-27%, slik at den kommer på det nivået som var forutsatt, og slik at det blir en mer rettferdig fordeling mellom kommunene. Dette betyr at bevilgningen skulle gi rom for en kostnadsfaktor på om lag kr. 300 pr. time.

Jeg minner om at flertallet dessuten viser til forsøket med rammefinansiering av øremerket tilskudd for 20 kommuner, og går inn for at statstilskuddet til leirskoleopplæring fremdeles blir øremerket, inntil dette forsøket er slutført og evaluert. Deretter ber flertallet om at Regjeringa, etter evalueringen, legger fram for Stortinget et forslag om hvordan leirskoleordningen best kan sikres gjennom regelverk eller på annen måte.

For å realisere den politiske målsettinga om ett opphold og at undervisning skal skje i trygge former og være gratis, tror jeg en slik lovformulering som Arbeiderpartiet fremmet under behandlingen av opplæringsloven, er nødvendig. Vi foreslo her at kommunene plikter å tilby elevene minst ett leirskoleopphold i løpet av grunnskoletida.

Svar:

Departementet har beregnet nye timesatser for tilskuddet til leirskoleopplæring.

Til grunn for beregningen ligger en bevilgning på 29 mill. kroner fratrukket et etterslep fra 2000 på 780 000 kroner. Alle kommunene registrerer hvert år for hver grunnskole hvor mange klasser som forventes å dra på leirskole. Dette registreres i Grunnskolens informasjonssystem (GSI). I GSI har kommunene registrert at 2 855 klasser forventes å dra på leirskole skoleåret 2000/2001. Samlet er det 29 041 skoleklasser i landet, det vil si at om lag 1/10 av klassene planlegger å dra på leirskole. Private skoler er ikke med i dette tallgrunnlaget.

Departementet legger det antall klasser kommunene har registrert i GSI til grunn ved beregning av den nye timesatsen for tilskudd til leirskoleopplæring. På bakgrunn av dette og et timetall per klasse på 37, er den nye timesatsen for det øremerkede statstilskuddet fastsatt til 267 kroner.

Tilbudet om leirskoleopplæring er stimulert gjennom det øremerkede statlige tilskuddet. I forbindelse med evalueringen av forsøket med rammefinansiering av øremerkede tilskudd i 20 kommuner som går fra 2000 til 2003, vil departementet vurdere rammebetingelsene for leirskoleopplæringen.

Spørsmål nr. 420

Innlevert 29. mai 2001 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 7. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Vil statsråden ta tak i problematikken med samordning av journalsystemer ved våre sykehus, slik at vi får etablert og eventuelt videreutviklet landsomfattende og forenlige systemer til beste for alle?»

Begrunnelse:

I samarbeid med ulike IT-selskap, har det ved flere av våre sykehus gjennom de siste 10-12 årene pågått et vesentlig utviklingsarbeid for å fremskaffe effektiviserende elektroniske tjenester. Arbeidet har vært knyttet til elektronisk journal, digitalisering av røntgentjenestene (PAX) og administrative styringsystemer (LIS). Dette arbeidet har vært lite samordnet. Det har f.eks. i Norge pågått utvikling av inntil fire journalsystemer samtidig. Det har ført til at det er benyttet store personell- og økonomiske ressurser.

Svar:

Dette er en viktig problemstilling som jeg er svært oppmerksom på. Manglende samordning mellom de enkelte sykehus og de enkelte fylkeskommuner fører på flere områder både til dårlig ressursutnyttelse, og er også et hinder for informasjonsutvikling og samarbeid mellom de ulike behandlingsleddene.

Sykehusene er fortsatt i en tidlig fase når det gjelder å ta i bruk elektroniske journalsystemer, mange sykehus har ennå ikke slike systemer, og mange er i gang med forberedelser. Etter helsepersonelloven er det adgang til å bare operere med elektronisk journal.

Det er i dag tre leverandører som tilbyr elektroniske pasientjournalsystemer til sykehusene i Norge, og to leverandører av journalsystemer til primærlegene (hvorav den ene leverandøren har 70 pst. av markedet). Det er viktig at disse systemene følger felles standarder, samtidig som monopolsituasjoner unngås.

Sosial- og helsedepartementet har tatt tak i den problematikken som representanten reiser gjennom flere ulike tiltak.

Departementet har gjennom flere år arbeidet for å opprette en felles standard for journalsystemer. I løpet av juni måned vil det bli publisert en grunnleggende standard for elektronisk pasientjournal. Standarden er utarbeidet av Kompetansesenteret for IT i helsevesenet, KITH, på oppdrag for Sosial- og helsedepartementet. Denne standarden viser hvilke krav som må ivaretas for å tilfredsstille grunnleggende krav i regelverk om bl.a. kontroll med tilgang til journalinformasjon, arkivering, lagring og avlevering. Utkast til standard var ute på bred høring våren/sommeren 2000. Det har senere vært omfattende kontakt både med regionsykehusene og leverandørene av journalsystemer til sykehusene om oppfølging av høringssvarene og bearbeiding av standarden. Slutføringen av standarden har måttet avvente arbeidet med ny forskrift om pasientjournal (vedtatt 21. desember 2000) og Stortingets behandling av helseregisterloven.

I tillegg arbeides det med å standardisere informasjonsinnholdet i journalsystemer, for å sikre at behovet for utveksling av informasjon mellom journalsystemer (både i sykehusene og primærhelsetjenesten) kan ivaretas på en effektiv måte.

I utgangspunktet er de standardene som utarbeides veiledende, dvs. at virksomhetene ikke er pålagt i lov/forskrift å følge dem, men de viser hva som er nødvendig for å tilfredsstillere krav i regelverk. Det kan bli aktuelt å gi slike pålegg senere, eventuelt for deler av standarden. Departementet vil vurdere behovet for egen forskrift for elektronisk pasientjournal med hjemmel i lov om helsepersonell § 46. Dette må også ses i sammenheng med forskrifter til den nylig vedtatte helseregisterloven, jf. §§ 6 og 16, som gir departementet hjemmel til å pålegge bruk av spesielle standarder eller stille supplerende krav til behandlingsrettede helseregistre.

Helseforetaksreformen vil gi et økt handlingsrom for sentrale myndigheter når det gjelder å påse at standarder blir fulgt, at investeringer blir koordinert, og at sektoren nyttiggjør seg IT-verktøy på en hensiktsmessig måte. I Ot.prp. nr. 66 (2000-2001) om Lov om helseforetak m.m. er bl.a. følgende nasjonale føringer for IT-utviklingen fremhevet:

- Alle helseforetakene skal innen utgangen av 2005 ta i bruk elektroniske pasientjournalssystemer som ivaretar kravene i regelverk, og som støtter informasjonsutveksling med primærhelsetjenesten. Det bør så langt det er praktisk mulig legges opp til samarbeid om bruk av pasientjournalssystemer innenfor det enkelte regionale helseforetak.
- Sosial- og helsedepartementet vil videre stille krav til at anskaffelse og innføring av PACS (digital røntgen) og RIS-løsninger (røntgeninformasjonssystemer) samordnes innenfor og mellom de regionale helseforetakene. Dette bør legges til grunn for anskaffelser allerede fra 2001.

Departementet lanserte i januar i år en ny statlig tiltaksplan for perioden 2001-2003 for elektronisk samhandling i helse- og sosialsektoren. I denne har Sosial- og helsedepartementet fastsatt målene for sektorens IT-utvikling.

En hovedsatsing i denne tiltaksplanen er å utvikle en felles infrastruktur for informasjonsutvekslingen i helsevesenet - et Nasjonalt helsenett, for å styrke og effektivisere samarbeidet mellom ulike fagområder og forvaltningsnivåer i helse- og sosialsektoren, og bedre kontakten med brukerne. Når helsenett er på plass i alle regioner, vil sykehusene kunne oppnå betydelige effektivitetsgevinster ved å samarbeide om innkjøp og drift av journalssystemer innenfor for eksempel et fylke eller en helseregion. Et slikt samarbeid er for eksempel i gang i Midt-Norsk helsenett.

Videreføring av standardiseringsarbeid for pasientjournalssystemer, utvikling av mer konkrete kravspesifikasjoner på spesielle områder, og oppfølging av gjennomføringen i sektoren er viktige tiltak i planen. Departementet vil bl.a. følge opp innføring og bruk av elektroniske pasientjournalssystemer som bygger på standarder ved tildeling av utstyrsmidler til sykehusene.

Departementet vil ta et aktivt grep for å følge opp planen med konkrete tiltak. I dette arbeidet forventer vi også oppslutning og engasjement fra sektoren - dette er avgjørende for at helsevesenet selv, og pasientene, skal oppnå resultater og nytte av samarbeidet.

Spørsmål nr. 421

Innlevert 29. mai 2001 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 8. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I 2002 er det 200 år siden Nils Henrik Abel ble født. Han er en av de mest betydningsfulle vitenskapsmenn landet har hatt. Det er tatt initiativ til å opprette en Abelpris i matematikk i forbindelse med jubileet. For å gi prisen tyngde er det forutsatt at den skal være på størrelse med en Nobelpris. En slik pris krever et forholdsvis stort fond som staten må ta hovedansvaret for å skaffe til veie.

Vil statsråden følge opp saken med å få etablert et fond slik at en pris kan realiseres allerede til neste år?»

Begrunnelse:

Norge tar mål av seg til å være en kunnskapsnasjon. Dette innebærer minst to viktige satsningsområder.

Vi skal ha et høyt allment kunnskapsnivå. Brede lag av befolkningen skal ha tilgang til kunnskap og utdanning fra universiteter og høyskoler.

Vi skal ha internasjonal spisskompetanse på utvalgte områder. Hvor et land utvikler spisskompetanse kan ofte være resultat av tilfeldigheter. Som kunnskapsnasjon bør vi likevel planmessig benytte de fortrinn som finnes. Som felleseie har vi en av verdens mest betydningsfulle matematikere. Han satte dype spor etter seg på flere områder. Han formulerte problemer som matematikere ennå arbeider med. En Abelpris kan være et viktig bidrag til å styrke det norske matematikkmiljøet. For eksempel kan universitetet i Oslo med utgangspunkt i en norsk Abelpris kunne utvikle et tungt internasjonalt matematikkmiljø med stor tiltrekningskraft.

Det er viktig både nasjonalt og internasjonalt å skape forståelse for den betydning matematikk og naturfag har i dagens samfunn. Derfor vil det være viktig om det norske matematikkmiljøet kunne ha det faglige ansvaret for en anerkjent pris som en Abelpris vil kunne bli.

Svar:

Jeg er allerede kjent med saken gjennom henvendelser fra næringslivet og Arbeidsgruppen for Abelprisen ved Universitetet i Oslo. Statsministerens kontor har også nylig mottatt en henvendelse fra Arbeidsgruppen.

Jeg er enig med representanten Reikvam i at det er behov for å bygge opp og styrke den nasjonale kompetansen innenfor matematiske og naturvitenskapelige fag. Jeg ser derfor positivt på tiltak som kan bidra til å øke interessen for disse fagene. Departementet har allerede støttet flere tiltak i forbindelse med Abeljubileet i 2002. Jeg har også merket meg at forslaget om å opprette en Abelpris i matematikk har støtte i viktige fagmiljøer.

I likhet med Arbeidsgruppen legger representanten Reikvam vekt på at det bør bygges opp et fond, slik at en eventuell Abelpris kommer på nivå med Nobel-prisen. Dersom staten skal ta hovedansvaret for et slikt fond, må forslaget vurderes i sammenheng med andre tiltak for å bedre rekrutteringen og heve kvaliteten på fagmiljøene innenfor matematikk og naturvitenskap.

Jeg ønsker å se nærmere på saken, og vil derfor be om et møte med Arbeidsgruppen for Abelprisen så snart som mulig.

Spørsmål nr. 422

Innlevert 29. mai 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 11. juni 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Som både finansministeren og handels- og næringsministeren har vektlagt i tidligere svar på skriftlige spørsmål, hører omlegging av næringsstøtte med innvirkning på statsbudsjettet hjemme enten under behandlingen av st.prp. nr. 1 eller under behandling av revidert budsjett. Derfor ble Stortingets anmodningsvedtak av 16.06.00 gitt en tidfrist frem til fremleggelse av statsbudsjettet for 2001.

Hvorfor har ikke Regjeringen fulgt opp Stortingets lovlig fattede vedtak?»

Begrunnelse:

Jeg viser til Stortingets forhandlinger 16.06.00 s. 3842. Der understrekes betydningen av at Regjeringen følger opp de planer for drøftelser med næringsaktørene som statsråd Grete Knudsen varslet Stortinget om 02.05.00, og så kommer til Stortinget med et utredet belutningsgrunnlag.

Der vektlegges at tidsfaktoren var en viktig del av Stortingets vedtak, slik at konkurransedyktige rammevilkår for norske sjøfolk kunne behandles som en del av statsbudsjettet for 2001.

Jeg viser til spm. nr. 443, begrunnelsen for spørsmålet og statsrådets svar av 13.09.00. I spørsmålets begrunnelse understrekes nok en gang viktigheten av at Regjeringen overholder den tidsfrist Stortinget satte, slik at beslutningsgrunnlaget skulle være klart for behandling som en del av Statsbudsjettet for 2001. Det understrekes også at det er den bekymringsfulle utvikling for norske sjømannsarbeidsplasser med tilsvarende tap av opplæringsplasser som en del av den maritime utdanning som er bakgrunnen for at Stortinget satte en tidsfrist på oppfølging av 16.juni-vedtaket. Statsråden svarte at anmodningsvedtaket ville bli behandlet som en del av statsbudsjettet. Denne forsikring viste seg ikke å stemme. Det ble tvert imot forsøkt å ta viktige konkurransesatte fartøygrupper ut av den eksisterende støtteordning, stikk i strid med de klare intensjoner som lå til grunn for Stortingets vedtak.

Jeg viser til finansdebatten 28.11.00, der flere representanter gav uttrykk for forferdelse over regjeringens manglende oppfølging av 16. juni vedtaket, og uttrykte en klar forventning om at dette måtte rettes opp i løpet av våren og behandles i forbindelse med revidert budsjett.

Jeg viser til Stortingets forhandlinger 06.12.00, der flere representanter igjen understreket behovet for konkurransedyktige rammevilkår, og forventning om at saken snart måtte komme til behandling i Stortinget, og jeg viser til statsråd Knudsens svar s.1000- 1001, der hun konkluderer med at dette skal tas opp i revidert budsjett.

Jeg viser til spm. 302 og statsråd Knudsens svar av 03.04.01, der hun svarer at "Statsbudsjettet for 2002 og vil være rammen for slike tiltak som spørsmålet viser til. Det er foreløpig drøftet i regjeringen at norske fergereederier i internasjonal trafikk må få samme konkurransesituasjon som andre nordiske land. Tiltak vurderes i forbindelse med sikte på budsjettet for 2002."

Jeg tillater meg å understreke at 16.juni-vedtaket var rettet mot konkurransedyktighet for norske sjøfolk generelt, var begrunnet i behovet for vedlikehold av maritim kompetanse, og var gitt en tidfrist til statsbudsjettet for 2001.

Jeg viser til spm. 360, besvart av finansministeren 08.05.01, der det bekreftes at finansministeren oppfatter et lovlig fattet vedtak som forpliktende for regjeringen, og konstaterer at regjeringen, til tross for dette, ikke legger frem det beslutningsgrunnlag som Stortinget gjentatte ganger har bedt om.

Jeg viser til spm. 370, der representanten Bastesen spør hvorfor Regjeringen ikke følger opp Stortingets vedtak, og statsrådets svar av 10.05.01, der statsråd Knudsen unnlater å svare på et direkte spørsmål.

Jeg viser til spm. 392 og finansministerens svar av 25.05.01 der han unnlater å svare på spørsmålet, men opplyser at "Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til spørsmålet i statsbudsjettet for 2002."

Da det er vanskelig å ha tillit til en regjering som verken følger opp lovlig fattede stortingsvedtak eller gir klare svar på hvorfor ikke Stortingets vedtak følges opp, må jeg nå understreke at jeg forventer klart svar på mitt spørsmål.

Svar:

Regjeringen er klar over at det er store utfordringer knyttet til skipsfartspolitikken.

Som jeg har svart tidligere, mener jeg at Regjeringen har fulgt opp forutsetningen som Stortinget har gitt i behandlingen av budsjettet. I St. prp. nr. 1 for 2000-2001 Nærings- og handelsdepartementet ble det foreslått å videreføre tilskuddsordningen til sysselsetting av sjøfolk med gjeldende innretning og støttesats for 2001 inntil en vurdering var gjort, herunder en avgrensning av fartøygrupper. En revurdering av refusjonsordningen må imidlertid gjøres innenfor rammen av den totale skipsfartspolitikken. Som jeg har svart tidligere, har Regjeringen særskilt tatt opp situasjonen for fergerederiene. En tar sikte på å komme tilbake til spørsmålet i statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 423

Innlevert 29. mai 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 6. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«UDI har vedtatt å utvise en iransk kvinne. Vedtaket er begrunnet i at kvinnen skal ha innrømmet i politiavhør at ekteskapet som var grunnlag for oppholdstillatelsen var proforma. I politiavhøret ble ektemannen brukt som tolk. Kvinnen snakket ikke norsk. Kvinnen nekter for at hun har sagt dette og at ekteskapet var proforma. Mannen som nå er bigamidømt hadde inngått nytt ekteskap.

Mener statsråden hele saken bør få fornyet behandling på basis av nye avhør når grunnleggende rettssikkerhet brytes slik?»

Begrunnelse:

Spørsmålet refererer seg til en sak som både har vært omtalt i Adresseavisen 21. mai og Dagbladet 27. mai.

Statsråden har selv vært opptatt av at man må ha særlig følsomhet for kvinneproblemstillinger knyttet til utlendingslovgivingen. Derfor er det gjort en rekke tiltak for å styrke utenlandske kvinners rettstilling i forhold til ekteskapsbrudd bl.a. etter mishandling, og i forbindelse med asylavhør og sikre selvstendig vurdering av gifte kvinners asylsøknader. Problemer med bigami er også tatt opp i Stortinget og under utredning av regjeringen. Problemstillinger knyttet til behandling av kvinners forfølgelsesproblemer og behovet for et særlig kvinnefokus i utlendingssaksbehandlingen var og tatt opp under behandlingen av St.meld nr.17. Statsråden sa da selv at det var viktig med en særlig fokus på kvinnespørsmål i utlendingsadministrasjonen.

Saken spørsmålet dreier seg om er en klassisk sak når det gjelder at de to ektefellene har åpenbart motstridene interesser i saken. Mannen hadde interesse av å fremstille saken på en annen måte enn sin daværende kone. Hun på sin side hadde verken norskkunnskaper eller bistand til å hjelpe seg. Å bruke hennes mann som tolk når det var snakk om skilsmisse og bigami bryter med helt grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper. Spørsmålet blir om hvorfor et politiavhør tillegges vekt eller i det hele tatt kan godkjennes som et informasjonsgrunnlag når kvinnen selv sier at hun ikke har svart det som står avhøret og man har brukt en tolk med åpenbar egeninteresse. Formålet med utlendingsbestemmelsene må være å avdekke de faktiske forhold og om det er grunnlag for opphold og arbeidstillatelse, ikke at misforståelser eller direkte feilfremstillinger fra andre med egeninteresse i saken danner grunnlag for å utvise personer. Saken reiser spørsmål om det bør foretas en helt ny saksutgreiing hvor det gamle avhøret ikke tas i betraktning i denne enkelt saken, men også hvilke rutiner som skal etableres for eventuelt når helt fornyet behandling av saker skal skje hvis det er gjort avgjørende saksbehandlingsfeil i saken.

Svar:

Stortingsrepresentant Erna Solberg viser til en enkeltsak, der hun blant annet mener at det foreligger et konkret behov for fornyet saksbehandling.

Som jeg tidligere har redegjort for, og som jeg regner med at stortingsrepresentantene nå er vel kjent med, fant det sted en omorganisering av utlendingsforvaltningen med virkning fra 01.01.01. Ansvaret for

enkelt saker ble flyttet ut av departementet, og Utlendingsnemnda ble opprettet som et uavhengig, domstolslignende klageorgan. Samtidig ble departementets instruksjonsadgang endret, slik at departementet etter 01.01.01 verken kan instruere om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkelt saker. Dette er i dag situasjonen både i forhold til Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE). Jeg kan derfor ikke lenger gripe inn i enkelt saker.

Hensyn til rettssikkerhet og grundig behandling ble tillagt stor vekt da Stortinget ved endring av utlendingsloven vedtok at ansvaret for enkelt saksporteføljen av utlendings saker skulle flyttes ut av departementet. Jeg legger til grunn at disse hensynene ivaretas når utlendingsforvaltningen i dag behandler utlendings sakene. Jeg følger nøye med i det arbeid både UDI og UNE gjør - slik at de vedtak utlendingsforvaltningen fatter er i tråd med norsk flyktninge- og asylpolitikk og i tråd med utlendingsloven.

Spørsmål nr. 424

Innlevert 30. mai 2001 av stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt

Besvart 1. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Opplysningsvesenets fond har varslet mer enn en tidobling av den årlige festeavgiften for Nord- Odal prestegård. I 1996 fastsatte skjønnretten markedsprisen for råtomt til 20 kroner per kvadratmeter. Denne prisen er nå av grunneier fastsatt til 83 kroner per kvadratmeter. Lignende forhold har man i en rekke andre kommuner.

Finner statsråden det riktig at staten skal være pådriver for en urimelig økning av eiendomsprisene, og vil statsråden bidra til at Opplysningsvesenets fond følger den rådende markedspris i det enkelte utbyggingssområde?»

Svar:

Med bakgrunn i en konkret sak fra Nord-Odal, reises det spørsmål om urimelig prisfastsettelse av festetomter som tilhører Opplysningsvesenets fond.

Utgangspunktet for forvaltningen av Opplysningsvesenets fonds eiendommer, er at forvaltningen skal skje på forretningsmessig grunnlag. Dette innebærer at det er markedsverdien av eiendommene, eller konsesjonsprisen dersom det er tale om landsbrukseiendommer, som skal legges til grunn i spørsmål om regulering av festeavgifter og ved salg. Senest ved framleggelsen av St.meld. nr. 14 (2000- 2001), som omhandler kirkens økonomi og nylig er behandlet av Stortinget, er prinsippet om markedspris nedfelt som retningsgivende. I stortingsmeldingen heter det:

"Eit viktig prinsipp ved alle sal, anten det gjeld festetomter, anna areal eller bygningar, er at det er marknadsprisen som skal leggjast til grunn. Departementet legg såleis til grunn at sal til lågare pris enn marknadsprisen, til dømes ut frå distriktsutbyggingssyn eller andre omsyn som ikkje er av kyrkjeleg karakter, ikkje skal skje."

I meldingen heter det videre:

"Innanfor dei vilkåra som følgjer av den einskilde kontrakten, av lov eller forskrift, blir festeavgifta fastsett med grunnlag i den generelle prisutviklinga i marknaden. Dette har vore regelen fram til i dag og vil framleis gjelde."

I Innst. S. nr. 187 (2000-2001) framkom det ingen innvendinger til disse grunnleggende retningslinjene.

Det er Statskog som på vegne av departementet og Opplysningsvesenets fond forvalter det store antall festekontrakter, og som skal påse at markedsprisen legges til grunn ved regulering av festeavgifter og ved salg. Prinsippet om at markedsverdien skal legges til grunn, innebærer at verken Statskog eller departementet har anledning til å selge tomter eller regulere festeavgifter på annet grunnlag enn markedsverdien.

Hva som er korrekt markedspris i et område, vil imidlertid kunne være gjenstand for diskusjon. Den anerkjente og mest objektive måten å få markedsprisen fastsatt på, er å benytte en offentlig godkjent takstmann med god lokalkunnskap. I det instruksverket som gjelder for fondets eiendomsforvaltning, er det

presisert at det ved behov skal innhentes takster fra lokalkjente medlemmer i et takseringsforbund.

Dersom fester eller kjøper mener prisen ikke er markedsmessig korrekt, vil det kunne gjennomføres et rettslig skjønn. Før skjønn begjæres vil det foregå forhandlinger om en minnelig løsning. Ofte vil den tomteprisen som er fastsatt gjennom takst, være en områdetakst, som dermed kan omfatte flere festetomter i et område. Den aktuelle tomtens beliggenhet, utnyttingsmulighet mv., kan da være forhold som gir grunnlag for å fravike den markedsprisen som er fastsatt for området. Et alternativ til rettslig skjønn er selvsagt at det avholdes en ny takst.

Etter det som er opplyst i interpellasjonen, kan det synes underlig at den refererte tomteprisen fra Nord-Odal har hatt en så kraftig økning i perioden fra 1996 til 1999 som det vises til. Uten at departementet kan ta stilling til spørsmålet om hva som er en korrekt markedspris i dette tilfellet, synes det nærliggende i denne saken at det innhentes ny takst, noe departementet har anmodet blir gjort. Departementet vil dessuten på generelt grunnlag understreke overfor fondets forvaltere at prisfastsettelsen skal være i overensstemmelse med markedsprisen på stedet, og at en skal bruke takstmenn med lokalkunnskap når det avholdes takst. Ingen er tjent med at det brer seg oppfatninger om at prisingen av Opplysningsvesenets fonds eiendommer ligger over eller er i utakt med markedsprisen på stedet.

Spørsmål nr. 425

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 8. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vegdirektoratet har valgt ut fire veistrekninger hvor fartsgrensen som en prøveordning kan økes til 100 km/t.

Hva er begrunnelsen for at strekningen Drammen-Asker og Asker-Oslo ikke blir med i prøveordningen, og vil Statsråden gjøre noe for å inkludere disse strekningene i prøveordningen?»

Begrunnelse:

Fire veistrekninger på til sammen 79 km vil fra september 2001 være med i en prøveordning der fartsgrensen økes til 100 km/t. Strekningen på E 18 mellom Drammen og Asker, og Asker og Oslo er ikke tatt med i prøveordningen. Derimot blir det høyst sannsynlig 100-grense på E 18 fra Drammen og sørover til Nøklegård i Vestfold når den nye parsellen åpnes i september. Dessuten er 19 km på E 6 helt sør i Akershus og den 2,4 kilometer lange strekningen på riksvei 174 mellom avkjøringen fra E 6 og Gardermoen. E 6 mellom Oslo grense og avkjøringen til Gardermoen ligger også an til å få 100 km/t.

Opprinnelig var det foreslått at strekningen på E 18 mellom Drammen og Asker skulle få 100-grense, men denne strekningen er nå ikke med i ordningen ifølge avisartikkel i Drammens Tidende.

Svar:

Ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011, sluttet Samferdselskomiteen seg til Regjeringens forslag om å åpne for å heve fartsgrensen til 100 km/t på flerfelts motorveg med høy standard og lav ulykkesfrekvens. Fartsgrensen skulle innføres som en prøveordning og det ble antydnet at ordningen ville omfatte om lag 60 km.

- Vegdirektoratet har anbefalt at følgende krav legges til grunn før utprøving av fartsgrense 100 km/ t kan skje:
- Strekningene må være av en viss lengde, de må ikke ha vesentlige kapasitetsproblemer og ikke mange og/eller tett plasserte kryss med av- og påkjøringsramper.
- Det skal gjennomføres trafiksikkerhetsrevisjon på samtlige strekninger.
- Strekninger som ikke tilfredsstiller vegnormalenes krav med hensyn til bredden på midtdeleeren (9 m), skal ha montert midtdeleerrekkeverk.
- Alle strekninger må ha vegbelysning.

Flere aktuelle motorvegstreknninger vurderes nå av Statens vegvesen i forhold til disse kriteriene. De aktuelle politimestere skal også gi sin uttalelse. Endelig avgjørelse vil bli tatt av Samferdselsdepartementet.

Vegdirektoratet har vurdert strekningen E 18 Oslo - Drammen til per i dag ikke å være egnet for innføring av 100 km/t fartsgrense.

Strekningen Oslo - Asker er totalt ca 18,5 km lang, og kan deles i 3 delstreknninger med ulike karakteristika:

- Oslo grense - Blommenholm (ca. 5,5 km) er ikke klassifisert som motorveg A og tilfredsstillende heller ikke standardkravene for å inngå i forsøks- ordningen.
- Blommenholm - Holmen (ca. 6 km) er 6 felts motorveg A med lav standard og har bl.a. derfor redusert hastighet fra 90 til 80 km/t. Denne strekningen tilfredsstillende derfor heller ikke Samferdselsdepartementets krav for å inngå i forsøksordningen.
- Holmen - Asker/Føyka (ca. 7,5 km) er 4 felts motorveg A med belysning og midtdelerrekverk. Over jernbanen i Asker går vegen imidlertid på en bru i kurve med redusert vegbredde og sikt. Strekningen har høy ulykkesfrekvens til motorveg A å være, 0,11 ulykker pr. million kjøretøykilometer mot normalt 0,06.

På hele strekningen er det stor trafikk (gjennomsnittlig ÅDT på ca. 45 000 kjt/døgn) og til tider store avviklingsproblemer. Med utgangspunkt i disse forholdene vurderer Vegdirektoratet derfor strekningen foreløpig for uegnet som prøvestrekning for fartsgrense 100 km/t.

Strekningen Asker/Føyka - Brakerøya (ca. 15 km) er 4 felts motorveg A med belysning, men har kun 4 - 5 meter bred midtdeler uten rekkverk og med relativt slett gressplen. I perioden 1996 - 99 skjedde det 43 personskadeulykker på strekningen, hvorav 4 var møteulykker. Det var 5 drepte og 3 alvorlig skadde i disse ulykkene. På bakgrunn av dette har Vegdirektoratet foreløpig foreslått å ikke innføre fartsgrense 100 km/t på denne strekningen før rekkverk i midt- deleren er satt opp og trafikksikkerhetsrevisjon med utbedringer er gjennomført. Dette vil kunne skje i løpet av perioden 2002 - 2005. Oppsetting av rekkverk i midtdeleren og utbedringer som følge av trafikksikkerhetsrevisjon er anslått å koste ca. 15 mill. kroner.

Spørsmål nr. 426

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 8. juni 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I forbindelse med behandlingen av verneplanen for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane bestemte Stortinget at området skulle være forsøksområde for lokal medvirkning og medbestemmelse i forvaltning av verneplanen. Det ble og presisert at "DN skal vere ankeinstans uavhengig av kven som er forvaltningsstyresmakt", senere har DN søkt KRD om at kommunene det angår selv blir klageinstans for egne vedtak.

Mener statsråden dette er i tråd med Stortingets vedtak og etablert forvaltningspraksis?»

Begrunnelse:

Viser til behandling av Innst. S. nr. 92 (1996- 1997) 12 12 96. I innstillingen er det presisert at det skal gjennomføres et forsøk med lokal forvaltning av verneområdet. Dette er meget positivt. Verken i behandlingen i Stortinget eller av Regjeringen er det gitt signal som gir Miljøverndepartementet dekning for å søke om at kommunene skal være klageinstans for egne vedtak.

Jeg er kjent med at Direktoratet for Naturforvaltnings (DN) søknad til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er fremmet på bakgrunn av at fire kommuner ikke vil være med på forsøksordningen med lokal forvaltning uten deres krav blir innfridd. Det er beklagelig at MD lar seg presse, og betenkelig at prosessen rundt dette forslaget til nå kun har involvert kommunene og politisk ledelse i MD.

Svar:

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde ble opprettet ved kgl. res. 28.04.2000. En forutsetning for vernevedtaket var at det skulle gjennomføres et prøveprosjekt med lokal forvaltning av verneområdet. Denne forutsetning bygger på Stortingets pålegg i Innst. O. nr. 64 (1995-96) - innstilling lov om statlig naturoppsyn og Innst. S. nr. 92 (1996- 97) - innstilling til Dokument nr. 8:92 (1995-96) om å legge fram verneplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane for Stortinget. Spørsmålet om klagemyndighet ble

ikke berørt i disse to dokumentene.

Det er en kjent sak at flere av kommunene var skeptiske til vernevedtaket. 4 berørte kommuner ba om at forsøket også måtte omfatte kommunal behandling av klager på egne vedtak. Dette ønsket lå i utgangspunktet ikke innenfor den generelle politikk på området som Regjeringen har lagt opp til.

Et slikt opplegg ble også lagt til grunn i selve vernevedtaket av 28.04.2000 der departementet sluttet seg til en merknad fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) om at en forutsetning for delegering av myndighet burde være at klagemyndigheten ble tillagt DN. Departementet har imidlertid på bakgrunn av de 4 kommunenes ønskemål om å få delegert klagemyndigheten kommet til at en bør se nærmere på og høste noe erfaring med et forvaltningsystem for verneområder der kommunen også har klagemyndighet på egne vedtak etter naturvernloven. Jeg kan ikke slutte meg til karakteristikken om at departementet her har gitt etter for press fra kommunene, men på den annen side sett på dette som en anledning til å vinne ytterligere erfaring om delegering av myndighet. Jeg kan heller ikke se at det foreligger noe i forarbeidene til vernevedtaket eller i Stortingets befatning med saken som formelt skulle være til hinder for å fremme en søknad om gjennomføring av et prøveprosjekt med delegert klagemyndighet til de aktuelle kommuner. Å drive forsøk er nettopp en nødvendig forutsetning for å få et grunnlag for å vurdere endringer/forbedringer innenfor etablert forvaltningspraksis på området.

Jeg vil avslutningsvis understreke at forsøket skal gjennomgå en løpende evaluering. Skal vi ta kommunene på alvor i ønsket om å få overført myndighet etter naturvernloven, bør de gis anledning til gjennom forsøk å vise om dette kan være rette veien å gå. Jeg tror at erfaring også med delegert klagemyndighet er viktig å ha med seg i arbeidet fremover med saken.

Spørsmål nr. 427

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 11. juni 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«10. april valgte departementet midlertidig å be om stenging av gruvejernbanen i Kongsberg Sølvgruve av sikkerhetshensyn. Ledelsen ved Norsk Bergverksmuseum har de siste år søkt om midler til oppgradering av jernbanen, uten å få positivt svar. Besøk i gruvene er hovedformidlingen for Bergverksmuseet, og over 40 000 besøker gruvene hvert år.

Kan statsråden garantere at de nødvendige midler blir stilt til disposisjon, slik at gruvejernbanen, med fornyet materiell kan være i drift i 2002?»

Begrunnelse:

Norsk Bergverksmuseum på Kongsberg er et nasjonalt statlig museum, organisert som en stiftelse. Besøk i gruvene, kombinert med omvisning på Bergverksmuseet er en av de viktigste formidlingene av vår tidlige industrihistorie her i landet. Over 40 000 mennesker blir hvert år fraktet inn med gruvetoget, svært mange av disse er skoleelever på klassetur. Gruvene er også svært viktig for reiselivet på Kongsberg, og tapene for både museet og reiselivet blir stort, dersom gruvene må holdes stengt i lang tid.

Ledelsen ved Bergverksmuseet har ved gjentatte anledninger søkt om midler til å bytte ut dagens bensindrevne gruvetog med nytt og sikkert materiell. Etter besøk av Branntilsynet bestemmer departementet at man av sikkerhetshensyn må stenge all persontrafikk med gruvetoget. Museet imøtekommer dette og stenger gruveanlegget med jernbanen fra 17. april. Jeg har forståelse for dette, men kan ikke se at statsråden har gitt garantier for at det vil bli stilt midler til rådighet for å investere i nytt, sikkert materiell. På denne bakgrunn ber jeg statsråden komme med et forpliktende svar om framdriftsplan for en gjenåpning av gruvene. Skal nytt materiell være på plass til sommersesongen 2002, må det komme en avklaring snarest.

Svar:

Kulturminnet Kongsberg sølvverk eies av staten ved Kulturdepartementet. Forvaltningen er lagt til stiftelsen Norsk Bergverksmuseum i Kongsberg, og via sølvverket forvalter museet også gruvejernbanen. Museet mottar årlig driftstilskudd fra Kulturdepartementet over kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål post 70 Nasjonale institusjoner. I 2001 utgjorde tilskuddet kr 6 837 000. Museet er dermed en av de prioriterte museumsinstitusjonene i Norge.

I behandlingen av saken som har ført til stengning av gruvejernbanen, har Kulturdepartementet selvsagt prioritert publikums sikkerhet framfor alle andre forhold. Den direkte foranledningen til stengningen av jernbanen var en brannteknisk befaringsrapport for museumsjernbanen utarbeidet av Brann og redningstjenesten i Kongsberg etter anmodning fra museet. I rapporten som forelå 24. januar i 2001, ble det slått fast at brannrisikoen ved transport i gruvejernbanen i Kongsberg sølvverk var av meget alvorlig karakter. På grunnlag av rapporten foreslo derfor museet tiltak for å utbedre sikkerheten ved jernbanen. Det ble søkt om 7,2 millioner kroner til slike tiltak.

Kulturdepartementet ba Norsk museumsutvikling (NMU), som er statens rådgivende organ i museumsaker, om å vurdere videre drift av banen med utgangspunkt i de utbedringstiltakene museet hadde foreslått.

NMU engasjerte firmaet InterConsult Group ASA, som er mye brukt innenfor vurdering av brannsikring, for å gi en uavhengig sikkerhetsvurdering. I rapporten fra InterConsult Group ASA som forelå 27. mars i år, ble imidlertid inntrykket av høyt risikonivå forbundet med persontransport i gruvene ytterligere forsterket.

I rapporten uttales det blant annet: "Utskifting til batteridrift-lokomotiver og brannsikker hydraulikkolje eliminerer ikke faren for brann i tog på gruvebanen." Videre heter det: "Vi vil ikke unnlate å bemerke at en egen parallell-tunnel for å få en ekstra rømningsvei egentlig er det første og eneste klart tilfredsstillende valget som brannsikringstiltak." I sin vurdering skriver firmaets konsulent: "Etter besøket og møtene finner ICG at personrisikoen er åpenbart høy, sannsynligvis den største katastroferisiko undertegnede har erfart i Norge."

På denne bakgrunn fant ikke Kulturdepartementet det mulig å iverksette kortsiktige tiltak med sikte på drift av banen i 2001, og departementet ba derfor om at museumsjernbanen måtte stenges inntil tilfredsstillende sikringstiltak er vurdert.

Som en oppfølging av dette ba Kulturdepartementet samtidig NMU, i samarbeid med Norsk Bergverksmuseum, Jernbanetilsynet og Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, å foreta en inngående vurdering av nødvendige utbedrings- og sikringstiltak med tanke på fremtidig drift av museumsjernbanen. Som del av vurderingen inngår fastlegging av de nødvendige sikringskrav for persontransport ved gruvejernbanen og en vurdering av nytte og kostnader forbundet med gjenåpning av banen. Dette arbeidet har fått meget høy prioritet, og allerede 15. mai

hadde NMU møte på Kongsberg med de berørte parter.

Kulturdepartementet legger til grunn at den vurdering NMU i samarbeid med nevnte instanser skal forestå vil kunne foreligge i løpet av juni måned dette år. Saken vil bli vurdert i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 428

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 12. juni 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Ilandføring av Ormen Lange gassen med oppretting av gassknutepunkt i Midt-Norge vil oppfylle alle mål Stortinget har lagt til grunn for norsk petroleumspolitikk.

Hvilke incentiver vil departementet bruke for å ivareta de langsiktige nasjonale samfunnsinteressene i denne saken?»

Begrunnelse:

Ormen Lange er det nest største gassfeltet på norsk sokkel. En utbygging av feltet vil kreve at det legges nye gassrør fra Norskehavet for å forsyne markedene i Europa. Partnerskapet i Ormen Lange planlegger produksjonsstart for feltet høsten 2006. I disse dager overveier eierne to ulike hovedkonsept for utbyggingen av Ormen Lange. Det ene er offshore utbygging med direkte eksportørledning til kontinentet eller Storbritannia. Det andre er direkte ilandføring til Midt-Norge, med rørledninger for videre eksport. Ved en ilandføring utreder selskapene mulighetene for etablering av et framtidig gassknutepunkt som også kan ta inn nye felt fra Norskehavet. Denne løsningen vil gi store positive ringvirkninger, og være retningsgivende for videre utvikling av Europas mest spennende olje- og gassprovins - Norskehavet.

En ilandføring vil samtidig oppfylle alle mål Stortinget har vedtatt for den norske petroleumspolitikken. I St. meld. nr. 39 (1999-2000) om Olje- og gassvirksomheten blir hovedmålene i olje- og gasspolitikken uttrykt slik: 1) Verdiskaping, velferd og sysselsetting. 2) Internasjonalisering. 3) Miljø og energi. Til grunn for norsk oljepolitikk ligger petroleum-loven hvor det står: "Petroleumsressursene skal forvaltes i et langsiktig perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunnet til gode."

Etablering av et gassknutepunkt i Midt-Norge vil være den beste løsningen for nasjonal verdiskaping,

velferd og sysselsetting. Olje- og gassproduksjonen nord for Stad utgjør ca. 25 pst. av den nasjonale produksjonen, en andel som stadig stiger. Likevel er under 10 pst. av de sysselsatte i petroleumsvirksomheten hjemmeverende i det samme området. Gass rundt et regionalt knutepunkt på land i Midt-Norge vil også kunne gi næringsliv og investorer tilgang på en meget konkurransedyktig råvare og energikilde, fordi transportkostnadene da vil være minimale. På kontinentet står transportkostnadene for ca. 30 pst. av prisen på gass.

En direkte ilandføring vil sette krav til utvikling av ny undervanns- og transportteknologi. Dette vil kunne styrke Norges ledende posisjon innenfor bl. a. flerfasetransport, subsea-utstyr og andre typer offshore teknologi. Det forventes å finne nye store forekomster av petroleum på dypt vann på norsk sokkel. Utvikling av teknologiske løsninger for direkte ilandføring av Ormen Lange vil være svært viktig for fremtidig leting, produksjon og salg av disse verdiene.

Rene offshore løsninger medfører brenning av store gassvolum i turbiner på installasjonene. En landbasert løsning vil kunne benytte og kombineres med energi fra el-nettet, og slik hindre utslipp tilsvarende 600 000 tonn CO₂ pr år. Et landanlegg vil alltid kunne installere ny miljøteknologi når denne blir tilgjengelig. Eventuell deponering av CO₂ på sokkelen krever implementering av ny teknologi, store landareal og kort avstand til deponeringsplass. Når gassproduksjonen i Norskehavet har en tidshorisont på 100 år, vil utbygging uten ilandføring være en løsning som går på tvers av Stortingets ønsker om en miljømessig gassforvaltning.

Et gassknutepunkt på land vil være avgjørende for langsiktig og fleksibel forvaltning av vår viktigste naturressurs, og er et så viktig valg for Norge at det ikke kan overlates til oljeselskapene alene. Det er viktig at petroleumssressursene blir forvaltet i et langsiktig, samfunnsøkonomisk perspektiv, ut fra de politiske retningslinjer Stortinget har slått fast.

Svar:

Utvinnings av olje og gass utanfor Midt-Noreg er i ferd med å bli ein suksess. Ei rekkje olje- og gassfunn som i dag anten er i produksjon eller under utbygging i Norskehavet, har ført til at Midt-Noreg har

blitt eit viktig senter for den norske petroleumsvirksomheita. Det er alt lagt grunnlag for vidare utvikling av området med store investeringar i plattformer og infrastruktur. Mellom anna kjem Åsgardfeltet til å bli eit viktig senter for handsaming av olje og gass frå andre felt i området. Utviklinga i Norskehavet har også mellom anna ført til at fleire oljeselskap har flytta delar av virksomheita si nordover. Det er etablert ny næringsvirksomheit, nye arbeidsplassar og inntektene til fylke og kommunar i landsdelen har auka.

Midtnorsk sokkel er kanskje det mest spanande området på norsk sokkel for tida. Store delar av dei uoppdaga ressursane på norsk sokkel er venta å liggja i Norskehavet og området er eit attraktivt leiteområde kor det no blir bora fleire spanande prospekt. Det er difor svært viktig at Midt-Noreg også blir trekt med i den vidare utviklinga av petroleumsvirksomheita i Norskehavet.

Ormen Lange prosjektet er det nest største gassfunnet på norsk sokkel etter Troll. Rettshaverane for feltet arbeidar for tida med fleire aktuelle utbyggingsløyser for feltet. Felles for dei mest aktuelle utbyggingsløyserne er at det skal byggjast ein ny røyrleidning for eksport av gassen til marknaden, då det ikkje er ledig kapasitet i røyrleidningen Åsgard Transport.

Ei av dei aktuelle utbyggingsløyserne er at gassen frå Ormen Lange feltet blir ført i røyr til land i Midt-Noreg. Denne utbyggingsløysera vil omfatta bygging av eit gasshandsamingsanlegg på land i tillegg til ein eksportrøyrleidning til marknaden. Ei slik utbyggingsløyser vil gje store positive ringverknader for aktiviteten i Midt-Noreg både i lokalsamfunnet og for lokal industri. Tilgang på gass vil også gje høve for oppbygging av ny næringsvirksomheit, og slik gje ein positiv effekt på sysselsetjinga i landsdelen.

Rettshavarane utarbeider planar og konsekvensutgreiing før utbygging av felte tek til. Framleggjinga av nemnde dokumentasjon vil hjelpa styresmaktene til å kunne ta den rette avgjerda. Utbyggingsplanane for Ormen Lange feltet vil på grunn av storleiken på prosjektet bli handsama i Stortinget.

Samstundes vil eg påpeika at både Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet følgjer med i utviklinga i Ormen Lange prosjektet.

Ormen Lange kjem til å bli eit strategisk viktig gassprosjekt. Ormen Lange representerer store gassreservar på norsk sokkel som gjer det mogeleg å byggje ny transportinfrastruktur. Dette vil igjen kunne leggja grunnlaget for framtidige utbyggingar i Norskehavet. Kostnadene ved utbygginga av Ormen Lange feltet medrekna investeringane i infrastruktur, vil sannsynlegvis bli fleire titals milliardar kroner. Det er difor

svært viktig at dei samfunnsøkonomiske rette vedtaka blir tekne.

Rettsshavarane for Ormen Lange feltet står overfor eit svært utfordrande utbyggingsprosjekt. Utfordringane er knytta til teknologiske faktorar samstundes som avsetjings- og marknadspørsmåla er svært viktige aspekt ved val av utbyggingskonsept. Som kjend er partnerane for Ormen Lange lisensen godt i gong med å utgreie desse forholda. Eg vil følgja med i denne prosessen og sjå det som svært positivt og ønskjeleg at ringverknadene av Ormen Lange prosjektet også kjem Midt-Noreg til gode.

Spørsmål nr. 429

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 8. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Når vil statsråden svare på søknad datert 23. august 1999 om endra godkjenningstidspunkt for Bårdar Akademiet si Ballettlinje III, og kva er grunnen til at denne saka har teke så lang tid?»

Grunngjeving:

I brev 13.08.99 får Bårdar Akademiet (tidlegare Norsk Musikkteater & Ballettakademi) godkjenning for Ballettlinje III, med rett til tilskot etter privatskulelova. Bårdar Akademiet var då i ferd med å ta opp studentar for skuleåret 1999/2000 etter å ha fått munnleg beskjed om at søknaden ville bli godkjend.

Bårdar Akademiet vart først ved brevet 13. august klar over at godkjenninga først vart gjort gjeldande for skuleåret 2000/2001. Av omsyn til studentane kunne ikkje opptaket for studieåret 1999/2000 avbrytast, og dei manglande løyvingane kunne heller ikkje veltast over på studentane. Dette ga ei tung ekstrasbelastning på skulen. For å redusere tapet, søkte Bårdar Akademiet i brev 23. august 1999 om at godkjenninga i alle fall måtte skje med verknad frå 1. januar 2000. Dei har enno ikkje fått svar på dette, og slit tungt med dei økonomiske ettervirkningane.

Eg voner statsråden vil sjå raskt og positivt på saka.

Svar:

I brev datert 13. august 1999 fekk Bårdar Akademiet godkjenning for Ballettlinje III frå og med skuleåret 2000/2001. Departementet gir godkjenning frå

og med eit skuleår, og ikkje frå og med eit kalenderår.

Bårdar Akademiet søkte 23. august 1999 om endra godkjenningstidspunkt for si Ballettlinje III. Ved en inkurie blei søknaden liggjande i departementet. Søknaden er no handsama og svar er sendt skulen.

Spørsmål nr. 430

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 8. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I St.prp. 62 (1999-2000) vart inntektssystemet for kommunane endra, mellom anna busetjingskriterier, som er tal på busetnad og reisetid. Sveio kommune fekk då redusert overføringane med 5 mill. kroner. I St.prp. nr. 82 (2000-2001) er varsla reduksjon 10,6 mill. Kommunen har prøvd å koma i dialog med

departementet (KDR) om busetnadskriteria, dette har synt seg vanskeleg.

Vil statsråden syta for at datagrunnlaget vert gjort kjent, og at kommunane og departementet kjem i dialog om datagrunnlaget?»

Grunngjeving:

Sveio kommune er i St.prp. nr. 82 (2000-2001) betegna som låginntektskommune med middels størrelse. Det same gjeld nabokommunen Ølen, som i proposisjonen fekk ei varsla auke på overføringane med 0,5 mill.

Då kommunen i samband med kommuneproposisjonen for 2000 fekk varsla nedgang på over 5 mill. kroner, tok dei straks kontakt med Fylkesmannen i Hordaland og departementet for å få innsyn i datagrunnlaget på busetnad og reisetid frå Statistisk sentralbyrå, for å sjå om dette var korrekt.

KRD opplyste at tala var objektive, og at kommunen skulle få dei etter dei var kvalitetssikre. Dette skjedde ikkje.

30 05 01 kom svar frå departementet på spørsmål om bakgrunnsdata for kriteria, der vart det gjort greie for berekningane, og grunnen til den store reduksjonen for 2001. Sjølv datagrunnlaget frå SSB mangla.

Det er dramatisk for kommunen å få redusert inntektene med 10 pst. Det kan tykkjast merkeleg at ein finn tala når ein skal rekne ut overføringar til kommunen, men ikkje finn dei når kommunen ber om å få sjå dei.

Svar:

I St.prp. nr. 62 (1999-2000) ble det foreslått fire endringer i inntektssystemet for kommunene med gradvis gjennomføring fra 2002. Den ene av de fire endringene er endring i bosettingskriteriene i kostnadsnøkkelen for kommunene. I proposisjonen ble det vist beregnet tap/gevinst for den enkelte kommune ved endringen i bosettingskriteriene. Gjeldende data på kommunenivå når det gjelder reisetid er vist i "Grønt hefte" for 2001 (Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1 (2000-2001)). Kriteriedata for sonekriteriet og nabokriteriet ble publisert i rapporten "Nye mål på busetjingsmønsteret i kommunane" (Kommunal- og regionaldepartementet, Rundskriv H-6/99). Rapporten ble sendt på høring til kommunene våren 1999.

Statistisk sentralbyrå har i løpet av år 2000 og våren 2001 oppdatert grunnlagsdataene for den enkelte kommune når det gjelder bosettingskriteriene. Grunnlagsdataene er derfor forbedret med hensyn til nye veier og tunneler m.v. Arbeidet er ikke fullført før i vår, og det er disse dataene som er brukt i St.prp. 82 (2000-2001) ved beregning av tap/gevinst. For Sveio kommune er beregnet tap større i årets beregninger enn fjorårets beregninger. Dette skyldes feil i datagrunnlaget til Sveio som ble brukt ved tidligere beregninger, som medførte at kommunen ble registrert med for lang reisetid.

I det oppdaterte datagrunnlaget er dette rettet opp. Kommunal- og regionaldepartementet er fra tidligere av kjent med denne saken, og er allerede i gang i samarbeid med Statistisk sentralbyrå å legge til rette for at de nye grunnlagsdataene gjøres tilgjengelig for Sveio kommune.

Spørsmål nr. 431

Innlevert 31. mai 2001 av stortingsrepresentant **Petter Løvik**

Besvart 8. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister **Trond Giske**

Spørsmål:

«Ungdomar som teiknar opplæringskontrakt (lærekandidatar) får ikkje tilskot til opplæringsplassar. Dette er ungdomar som krev ei stor oppfølging frå bedriftene, men som ikkje vert omfatta av dei tilskotsordningane som gjeld for lærlingeplassar.

Vil statsråden ta initiativ til at dette blir endra slik at også dei som ikkje har fagbrev som endeleg mål kan få opplæring i bedrift?»

Grunngjeving:

Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet har i rundskriv F-12-01, pkt. 2.6 presisert at ekstraordinært tilskot er eit tilskot som berre skal gjelde for lærlingar som søker lærekontrakt og ikkje dei som søker opplæringskontrakt, lærekandidatane.

På bakgrunn av eit treårig prosjekt i Møre og Romsdal er det arbeidd målretta med desse to opplæringsordningane. Røynslene er at den største utfordringa er å få denne målgruppa formidla ut i bedrift. Mange bedrifter har nytta seg av tilskottsordningane for å kunne gje ei fullverdig opplæring. Dei fleste som teiknar opplæringskontrakt treng ekstra oppfølging og tilrettelegging, det er som regel noko som gjer at dei ikkje kan nå full kompetanse.

Vi må heller ikkje gløyme at lærekandidatordninga er heilt ny, bedriftene har ikkje opparbeidd seg kompetanse med å drive opplæring av denne gruppa, og tilskotet vil ikkje dekkje opp kostnadane bedrifta vil få når det gjeld oppfølging og tilrettelegging. Dersom departementet ikkje endrar rundskriv F-12-01 og gir bedrifter som teiknar ein opplæringskontrakt mulegheit til å søkje om ekstraordinært tilskot som for lærlingar, vil ein få store problem med formidling av lærekandidatar til bedrift. Det er i dag 36 søkjarar til opplæringskontrakt berre i Møre og Romsdal og alle desse vil ha behov for ekstra tilrettelegging og oppfølging i bedrifta.

Svar:

Lærekandidatar utløyser i hovudsak tilskott til lærebedrifter på lik linje med ordinære lærlingar.

Derimot gjeld ikkje ordninga med ekstraordinært tilskott til lærlingar med særskilt behov lærekandidatane. Grunnen til dette er at lærekandidatar ifølgje opplæringslova sin § 4-2, 4. ledd har rett til spesialundervisning etter kapittel 5 i opplæringslova på lik linje med elevlar innan vidaregåande skule. Utgifter til oppfylging av retten skal, etter opplæringslova sin § 13-3, dekkjast av fylkeskommunane på same måte som for elevlar i den vidaregåande skulen.

Lærlingar har derimot ikkje lovfesta rett til spesialundervisning. Staten gir difor eit eige tilskott for desse, jfr. rundskriv F-12-01 pkt. 2.6.

Spørsmål nr. 432

Innlevert 1. juni 2001 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 8. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ overfor NTNU for å sikre at den angjeldende tomt på Rosenborg blir solgt til Studentskipnaden i Trondheim for oppføring av rimelige hybler for studentene?»

Begrunnelse:

Studentene ved NTNU i Trondheim (Norges teknisk naturvitenskapelige universitet) har i en årrekke måttet slite med svært vanskelig tilgang til hybler for studentene. Situasjonen for studentene ved NTNU har forverret seg de siste årene fordi stadig flere ønsker å studere i Trondheim. Universitetet har nå 27 000 studenter, mens studentsamskipnaden kun kan tilby 3500 hybelenheter. Dekningsgraden, dvs. forholdet mellom studentboliger og antall studenter, på samskipnadens tilbud er således på 13 prosent. Ledelsen i NTNU har, gjennom representant i styret i SiT (Studentsamskipnaden i Trondheim) gått inn for en dekningsgrad på 20 prosent innen 2007. I tillegg er NTNU forpliktet, gjennom Lov om universiteter og høyskoler (§ 44 1. ledd) og Lov om studentsamskipnader (§ 3, 1. ledd) til å ha det overordnede ansvar og å føre den strategiske tenkningen for studentenes totale læringsmiljø. Inn under begrepet læringsmiljø ligger også studentenes boligforhold.

I mai 2001 aksepterte NTNU et tilbud fra en pri

vat tilbyder om kjøp av tomt på Rosenborg. Salget kom som et resultat av et kollegievedtak i 1999. Kjøperen, Heimdal Gruppen og Veidekke, har lagt frem og fått universitetets aksept for et tilbud på 65 millioner kroner.

Studentene i Trondheim har hatt sterke innvendinger mot salget blant annet fordi tomten på Rosenborg er en av de få gjenværende statlige eller kommunale områder i Trondheim som egner seg til bygging av studentboliger. Studentsamskipnaden i Trondheim tilbød 50 millioner kroner for tomten for å kunne bygge inntil 300 rimelige hybler for studentene. NTNU, som er eid av staten, har allikevel akseptert den private tilbyderen.

I handlingsplan for studentboliger og i vertskommunerapporten blir det gitt klare meldinger om at både staten og kommunene i tiden fremover skal være aktive bidragsytere til at det blir bygget flere studentboliger. Hvis NTNU, som er et statlig organ, velger å akseptere et privat tilbud fra Heimdalgruppen og Veidekke fremfor å selge til SiT med det formål å bygge studenthybler, så vil dette gi et svært uheldig signal til kommunene. Kommunene vil i etterkant kunne stille spørsmålsteget ved nødvendigheten av å bruke sin forkjøpsrett av leiegårder til fordel for studenter eller sette av tomter i arealplanene for bygging av studentboliger.

Både i Trondheim og i andre universitetsbyer er konkurransen om private hybler svært stor fordi det ikke finnes tilstrekkelig kapasitet i Studentsamskipnadens hybelhus. Dette fører til at boligmarkedet presses slik at både studenter og andre unge må betale urimelig høye priser for hybler og mindre leiligheter. En større dekningsgrad på studenthybler i regi av Studentskipnadene kan bedre denne situasjonen.

Svar:

Representanten viser til at Studentsamskipnaden i Trondheim har ønsket å kjøpe anleggene for å oppføre studenthybler, men at NTNU har vedtatt å selge Rosenborganleggene til en privat tilbyder til markedspris.

I henhold til Lov om studentsamskipnader § 3, første ledd har utdanningsinstitusjonen "det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Utdanningsinstitusjonens ledelse skal, i samarbeid med studentsamskipnaden, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre det helhetlige læringsmiljø ved utdanningsinstitusjonen." Den samme forpliktelsen framgår av universitets- og høyskolelovens § 44, første ledd. Jeg legger til grunn at NTNU ved salg av eiendom generelt vurderer behovet for bygging av studentboliger. Når kollegiet i saken som gjelder Rosenborganleggene har fattet vedtak om å selge eiendommen til høystbydende, er dette i samsvar med Instruks for avhending av statlig eiendom,

vedtatt ved kgl. res. 19. desember 1997. Instruksen forutsetter at avhending skal skje til markedspris dersom ikke annet er bestemt av Stortinget. Dersom NTNU skulle selge Rosenborganleggene til Studentsamskipnaden under markedspris, måtte saken legges fram for Stortinget. Salg av Rosenborganleggene er for øvrig avhengig av Stortingets tilslutning til forslag om romertallsfullmakt IV i St.prp. nr. 84 (2000-2001).

Jeg vil minne om at bevilgingen til studentboliger over kap. 270 post 75 i budsjettet for 2001 har økt med 44 mill. kroner for å kunne realisere om lag 1000 nye studentboliger.

Studentsamskipnaden i Trondheim vil også bli vurdert i fordelingen av tilsagn.

Spørsmål nr. 433

Innlevert 1. juni 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 8. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I samsvar med Regjeringens St.meld. nr. 39 (2000-2001), vil statsråden sørge for en saksbehandling der Kvassheim Fyr enten kan blir solgt Jæren Friluftsråd til en symbolsk sum, eller overført Direktoratet for Naturforvaltning for samme formål?»

Begrunnelse:

I Stavanger Aftenblad den 29.05.d.å. utaler en ansatt i Fiskeridepartementet seg om saken. I artikkelen kommer det frem at Kystdirektoratet vil tilby Jæren Friluftsråd eiendommen for 600 000,-. Videre fremkommer det at Finansdepartementet ber om at hvis Jæren Friluftsråd ikke vil overta fyret for dette beløpet, skal det tilbys Hana Eiendomsselskap AS for 2.05 millioner.

I friluftsmeldingen – St.meld. nr. 39 (2000-2001) sier Regjeringen følgende under punkt 7.8.1.1:

"Som følge av omstillinger i Forsvaret har ein dei seinare åra sikra ein del større område for friluftsliv fordi dei ikkje lenger skal nyttast til militære føremål. Dei aktuelle areala blir kartlagde og der det er dokumentert at staten bør halde på eiendommen ut frå allmenne friluftsiinteresser og naturverdiar blir dei overførte utan vederlag til Direktoratet for naturforvalt

ning. I andre høve blir eiendommene avhenda til kommunen til ein høveleg pris eller stilt til disposisjon for allmenn bruk på anna vis. "Instruks om avhending av statlege eiendomar" regulerer dei vurderingar som må gjerast i slike høve. Gjennom eit vellukka samarbeid mellom DN og Forsvarets bygningsteneste er forvaltningsansvaret for ei rekkje attraktive eiendomar langs kysten overført frå Forsvaret til DN. Det er også førebudd eit tilsvarande samarbeid med Kystverket i samband med omstillinger og automatisering av fyrårn og fyrlykter, og dette reknar ein med blir etablert med det første. Nokre fyreieidomar er sikra etter enkeltbehandling, til dømes Gullholmen i Østfold og Filtvedt fyr."

Det er derfor med forundring at en nå kan få inntrykk av at regjeringen er i ferd med å slutføre behandlingen av en sak der de ikke benytter seg av muligheten til å legge til rette for å oppfylle den målsetningen som en gir inntrykk av i denne meldingen.

Svar:

1. Generelt om avhending

Fiskeridepartementet har i dag forvaltningsansvaret for en rekke grunneiendommer langs kysten, og hovedtyngden av eiendomsmassen er tilknyttet fyrstjenesten. Det er et allment prinsipp i norsk forvaltning at

den eiendomsmassen en statlig etat forvalter, skal forvaltes aktivt. I dette ligger det også at etaten må ha som mål å avhende, eller på annen måte avvikle, bygninger det ikke lenger er bruk for. Dette gjelder også for fyrstasjoner.

Fiskeridepartementet har fastsatt administrative betingelser for disponering av nedlagte fyrstasjoner. I disse forutsetningene ligger det at allmennheten i så stor grad som mulig skal ha tilgang til områdene. Fyreidommene har ofte en unik beliggenhet, og som ledd i å sikre at allmennheten får mulighet til å nyttiggjøre seg av dette, legges det opp til at disposisjonsretten og/eller eiendomsretten til fyrstasjoner uten navigasjonsmessig betydning avhendes i følgende prioriteringsrekkefølge:

1. statlige institusjoner
2. kommunale eller fylkeskommunale institusjoner
3. foreninger med allmennyttige formål
4. private.

Ved avhending av fyrstasjoner gjelder "Instruks om avhending av fast eiendom som tilhører staten og overføring av fast eiendom mellom statsinstitusjoner" fastsatt ved kgl. res. av 19. desember 1997. I denne slås det fast at avhending, som hovedregel, skal skje etter offentlig kunngjøring og baseres på markedspris. Salg under markedspris skal legges frem for Stortinget. Regjeringen har i St.meld. nr. 33 (1996-97) Vurdering av den gjennomførte nedlegginga av vakthaldet på fyr og i St.meld. nr. 28 (2000- 2001) Fyrstasjonene - posisjon og betydning i en moderne navigasjonsinfrastruktur, som skal behandles i Stortinget 08.06.2001 (Innst. S. nr. 288 (2000-2001) fra samferdselskomiteen), lagt følgende prosedyre til grunn for avhending av fyr:

1. takst innhentes
2. aktuelle statlige, fylkeskommunale eller kommunale institusjoner kontaktes for mulig overdragelse, fortrinnsvis til takst
3. skulle disse ikke være interessert, vil foreninger med allmennyttige formål bli kontaktet
4. til slutt vil det bli vurdert å selge til private eller å rive installasjonen
5. ved enhver overdragelse av fyrstasjoner vil det bli stilt krav om vedlikehold.

I henhold til avhendingsinstruksen skal overføring mellom statsinstitusjoner utenfor statens forretningsdrift skje uten vederlag. Eiendommene skal likevel takseres ved overføring. Stortinget sluttet seg til ovenstående prosedyre i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 33 (1996-97), jf. Innst. S. nr. 186 (1996-97).

2. *Kvassheim fyrstasjon*

Ettersom Kvassheim fyrstasjon ikke lenger er i bruk, forutsettes denne avhendet i henhold til ovennevnte prosedyre. Verdien på eiendommen er taksert til 1,5 mill. kroner, derav 0,6 mill. kroner for bygningsmasse og 0,9 mill. kroner for tomten. Etter at budrunden ble avsluttet i august 2000, hadde Fiskeridepartementet mottatt seks bud der det høyeste var på 2,5 mill. kroner. På bakgrunn av retningslinjene for avhending av fyrstasjoner som er trukket opp i St.meld. nr. 33 (1996-97) og i St.meld. nr. 28 (2000- 2001) har Fiskeridepartementet foreslått for Finansdepartementet at Jæren friluftsråd tilbys å overta Kvassheim fyrstasjon for 600 000 kroner, under forutsetning av at rådet bl.a. utvikler eiendommen på en måte som ivaretar allmennhetens interesser. Dette har Finansdepartementet gitt sin tilslutning til, og Fiskeridepartementet har på denne bakgrunn gitt Kystdirektoratet i oppdrag å legge dette tilbudet fram for Jæren friluftsråd. En eventuell overdragelse til Jæren friluftsråd vil måtte forelegges Stortinget, og det er Fiskeridepartementets mål å få lagt dette fram i St.prp. nr. 1 (2001-2002).

3. *Forvaltningsansvar knyttet til Nasjonal verneplan for fyrstasjoner*

Riksantikvaren utarbeidet i 1997 en Nasjonal verneplan for fyrstasjoner (Riksantikvarens rapporter nr. 24 1997). Hele verneplanen er forventet gjennomført i første halvdel av 2001. Til sammen 84 fyrstasjoner og 5 tåkeklokker er foreslått fredet. Kvassheim fyrstasjon er imidlertid ikke blant fyrene som er

omfattet av verneplanen. Fiskeridepartementet er positiv til verneplanen og legger stor vekt på at det både

gjennom statlig aktivitet og lokal forankring blir iverksatt tiltak for å ta vare på den spesielle kystkulturen, og i denne sammenheng særlig fyrstasjonene. Det understrekes imidlertid at det isolert sett ikke er tilstrekkelig å fatte vedtak om fredning. Med begrensede ressurser må Kystverket prioritere og konsentrere vedlikeholdet om de fyrstasjonene som er en aktiv del av navigasjonssystemet til sjøs, slik at det er mulig å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå i farledene.

Som en del av oppfølgingen av Riksantikvarens verneplan har Regjeringen i St.meld. nr. 28 (2000- 2001) derfor foreslått at Fiskeridepartementet og Miljøverndepartementet sammen utreder alternative forvaltningsformer for fredede fyrstasjoner som ikke lenger benyttes som navigasjonshjelpemiddel, eller som av andre årsaker kan avhendes. Når det i St.meld. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv vises til at det er varslet et samarbeid mellom Kystverket i forbindelse med omstilling og automatisering i fyrtjenesten, er det ovenfor nevnte forslag fra St.meld. nr. 28 (2000-2001) det siktes til. Som nevnt skal St.meld. nr. 28 (2000-2001) behandles av Stortinget 08.06.2001.

Spørsmål nr. 434

Innlevert 1. juni 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim

Besvart 8. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Stortinget har sluttet seg til Regjeringens målsetting om å realisere 1000 nye studentboliger i 2001. Søknadsfrist for midler gikk ut 20.01.01. Studentsamskipnaden i Stavanger er blant flere søkere til midlene, men har ikke fått svar per 31.05.

Når vil Studentsamskipnadene få svar på søknadene, slik at de kan komme i gang med å realisere prosjektene?»

Begrunnelse:

I Statsbudsjettet for 2001, under hovedprioriteringen for Kirke- undervisning og forskningsdepartementets hovedområde, skriver Regjeringen: "For å realisere 1000 nye studentbustader i 2001 foreslår Regjeringa å auke løyvingane til dette formålet med om lag 44 mill. kroner".

Siden dette synes å være en prioritert oppgave, etterlyses framdriften i saken.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av søknadene om tilsagn for bygging av studentboliger er det en rekke forhold som må vurderes før det kan tas endelig stilling til fordelingen. Departementet vurderer utviklingen i antall studenter, eksisterende dekningsgrad for studentboliger, situasjonen på det private hybelmarkedet, andel tilflyttede og utenlandsstudenter ved studiestedet og andre særskilte faktorer knyttet til studiestedet.

Fordelingen av tilsagn til bygging av studentboliger er en prioritert oppgave, og det tas sikte på å ha en fordeling klar i løpet av nærmeste framtid.

Spørsmål nr. 435

Innlevert 1. juni 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen
Besvart 8. juni 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«I tråd med tilråding fra EU-kommisjonen, hever Sverige fra 01.10.01 refusjonsstøtten for sine sjøfolk til 30,13 pst. kostnadsberegnet til 1,3 mrd. Dette gjennomføres i budsjettåret, fordi Riksdagen ser den maritime konkurransesituasjonen i Europa som så presset, at det ikke anses tilrådelig å vente til neste budsjettår.

Hvordan mener statsråden Norge kan være konkurransedyktig med en refusjonsstøtte på 12 pst. for en begrenset del av flåten?»

Begrunnelse:

Støttetiltak for å sikre de maritime næringer og rekrutteringen til maritim utdanning ble innført omtrent samtidig i Norge og Sverige, men etter ulike system. Den svenske stats støtte til nasjonale sjøfolk har hele tiden ligget over norsk støttenivå. Våren -98 reduserte et flertall i Stortinget bestående av Ap og sentrumspartiene den avtalefestede støttesatsen fra 20 pst. til 12 pst. av bruttokostnad for norske sjøfolk. Samme år hevet Sverige sitt støttebeløp til sine sjøfolk, fordi konkurransen i Europa hardner til.

Samtidig som Stortinget reduserte den støttesats som var avtalt mellom staten, arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiverne, ble norske ferger i internasjonal trafikk og alle bøyelastere tatt ut av refusjonsordningen, uten at dette hadde vært forhandlet om eller på annen måte var akseptert av sjømannsorganisasjonene og Norges Rederiforbund.

Gjennom debatt i Stortinget 02.05.00 ble det fra Stortinget gitt klare signaler til Regjeringen om at de innskrenkninger som var gjennomført i forhold til norske sjøfolk hadde fått større negative konsekvenser enn forventet. Det ble spesielt påpekt at eksklusjonen av bøyelastere satte lærlingeplassene i fare, og at unge mennesker som gjennom rekrutteringskampanjer var blitt anbefalt å søke maritim opplæring, nå risikerte å ikke få den lærlingetid som er nødvendig for å få de sertifikater de var forespeilet. Dette ble erkjent av alle partigrupper, bortsett fra SV. Dette var bakgrunnen for Stortingets vedtak 16.06.00, som anmodet Regjeringen om å utrede et beslutningsgrunnlag for en omlegging av støtten til norske sjøfolk på norske skip ved behandlingen av Statsbudsjettet for 2001.

På grunn av den pressede konkurransesituasjonen, er situasjonen for lærlingene vanskeligere i år enn den var i fjor, og 100 elever står nå uten tilbud, til tross for at inntaket til maritim opplæring ble redusert med 110 plasser for inneværende år.

Til tross for Stortingets klare vedtak, har Regjeringen ikke lagt frem noen forslag til tiltak som kan bedre situasjonen, selv om budsjettavtale for inneværende år er inngått mellom de samme partier som reduserte støttenivå- og omfang i -98, og erkjente skadevirkningene av dette gjennom interpellasjonsdebatten 2. mai -00.

Statsråden har ved flere anledninger fremholdt at Norges konkurransefortrinn ligger i høy kompetanse. Dersom ikke lærlingesituasjonen bedres, vil vårt maritime utdanningssystem bryte sammen, og vår kompetanse vil forvitne i løpet av kort tid. Blant sjøfolk og ungdom under maritim opplæring er nå tilliten til Stortingets løfter om konkurransedyktige sjømannsarbeidsplasser så liten, at det advares mot å søke til disse utdanningsretninger. Ved å trenere Stortingets vedtak av 16. juni 2000, har Regjeringen ikke bare satt norske sjømannsarbeidsplasser og unge menneskers mulighet til å fullføre sin utdanning i fare, Regjeringen har også i betydelig grad bidradd til å svekke Stortingets troverdighet i forhold til de maritime næringer. Statsråden har både i skrift og tale fremhevet betydningen av et sterkt norsk maritimt klyngemiljø, og jeg ber om en forklaring på hvordan statsråden mener at den kompetanse som norske sjøfolk betyr kan ivaretas uten at disse gis internasjonalt konkurransedyktige rammer, og hvordan kravet til lærlingepraktis ombord kan ivaretas, med det tap av lærlingeplasser som følger av at bøyelasterflåten fortsatt er holdt utenfor refusjonsstøtteordningen.

Svar:

Rammevilkårene for bruk av norske sjøfolk er nå dårligere i Norge enn i nabolandene. Regjeringen arbeider med forslag til ordninger som kan gi mer likeverdige forhold for rederier som driver fergefart ut fra Norge. De aktuelle tiltak vil ha større økonomiske konsekvenser og kan derfor vanskelig innpasses ved omdisponeringer i det vedtatte budsjett for 2001. Forslaget til statsbudsjett for 2002 vil være rammen for de tiltak som Regjeringen foreslår.

Dokument nr. 15:30

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 436

Innlevert 1. juni 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 14. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Lovendringen om voldsutøvere som bryter et besøksforbud er ikke gjort kjent på en god nok måte. Derfor får ikke de som trenger beskyttelse, god nok oppfølging. Samtidig har vi ikke godt nok lovverk som kan beskytte kvinner og barn dersom det oppstår "husbråk". De må ty til krisesenter, mens overgriperen kan være tilbake i hjemmet.

Vil statsråden ta initiativ til en lovendring som gjør det mulig at voldsutøver må flytte ut og vil hun sørge for systematisk informasjon om lovendringen om besøksforbud?»

Begrunnelse:

I media går det fram at den lovendringen som gjør det enklere for politiet å gripe inn overfor personer som bryter et besøksforbud, ikke er gjort kjent på en systematisk måte overfor politiet. Vi vet at forståelsen av hvilket samfunnsproblem vold mot kvinner er, varierer mellom lensmannskontorer og politistasjoner. Fordi ikke alle tar vold mot kvinner så alvorlig som det gjøres av f. eks Berge politikammer eller Stovnerpolitiet, må den nye lovendringen gjøres kjent på en systematisk måte, for at kvinner og barn skal få den beskyttelsen som Stortinget mente var nødvendig da lovvedtaket blir gjort. Derfor ber SV justisministeren om å følge opp med systematisk informasjon overfor politiet.

Samtidig ber SV justisministeren om å se på følgende faktum: dersom det oppstår "husbråk", politiet rykker ut og oppdager at kvinner og barn blir utsatt for vold, er det ikke noe lovhjemmel som gjør at overgriper kan vises ut av hjemmet. Det er de som blir utsatt for vold, som må ut, og løsningen er ofte krisesentre. Det er på tide de som blir utsatt for vold, får bedre beskyttelse og at vi kan ta i bruk andre virkemidler enn krisesentrene.

Østerrike har en lov som gjør det mulig å holde voldsutøver vekk fra hjemmet i 10 dager etter et overgrep. I løpet av disse dagene kan den som blir utsatt for vold, få ro til å anmelde forholdet slik at forholdet kan etterforskes og voldsutøver eventuelt dømmes i løpet av kort tid. Det er ikke sagt at en kopi av denne loven er den riktige løsningen for norske forhold. Men jeg ber justisministeren om å ta initiativ til en lovendring som gjør det mulig å bringe overgriper ut av hjemmet og dermed gi en bedre beskyttelse til de som blir utsatt for vold.

Svar:

Det legges til grunn i spørsmålet at endringen i bestemmelsen om besøksforbud som trådte i kraft 2. mars 2001, ikke er "gjort kjent på en god nok måte", og at de som trenger beskyttelse av denne grunn ikke får god nok oppfølging.

Jeg understreker innledningsvis at verken jeg - eller for den del Riksadvokaten - har grunnlag for å anta at politi og påtalemyndighet ikke har gjort seg kjent med denne viktige endringen, som endog ble initiert av politiet selv.

Jeg er like fullt enig med representanten Valle i at det er viktig at lovendringen som åpner for at brudd på besøksforbud kan gi grunnlag for pågrepelse og varetektsfengsling, samt at det kan utferdiges forelegg, er godt kjent for politiet.

Endringen er behandlet og gjort kjent på samme

måte som en rekke andre viktige endringer i det regelverk politi- og påtalemyndigheter arbeider etter.

Riksadvokaten har i tillegg i ulike sammenhenger understreket og gjentatt betydningen av at besøksforbud benyttes etter intensjonen. Spørsmålet har vært drøftet på de årlige møtene mellom Riksadvokaten og landets statsadvokater. I direktivene gitt på møtene i 1998 og i mai i år, påla Riksadvokaten landets statsadvokater uttrykkelig å sørge for at ordningen er godt kjent og at politidistriktene skal utarbeide rutiner som sikrer at besøksforbud automatisk vurderes og faktisk benyttes i større grad enn i dag.

Riksadvokaten har videre opplyst at det vil utarbeides et rundskriv med sentrale retningslinjer for bruken av besøksforbud og håndhevingsdirektiver - herunder pågrepelse og fengslinger - om straffeloven § 222 a og ved bruddsituasjoner.

Jeg er også enig i at bestemmelsen om besøksforbud må utformes slik at den kan være et effektivt virkemiddel for å beskytte den som utsettes for vold, trusler, mv. fra familiemedlemmer.

Straffeprosessloven § 222 a omhandler besøksforbud som ikke ilegges som ledd i en strafferettslig reaksjon. Etter denne bestemmelsen kan påtalemyndigheten - når nærmere vilkår er oppfylt - forby en person blant annet å oppholde seg på "et bestemt sted". Forarbeidene drøfter ikke om dette uttrykket omfatter hjemmet til den besøksforbudet skal rette seg mot. Jeg kjenner ikke til om besøkforbud er gitt i et slikt tilfelle i praksis.

Departementet vurderer for tiden ulike endringer i bestemmelsen om besøksforbud, herunder om det bør gis en klar hjemmel for å kunne forby en person å oppholde seg i sitt eget hjem. Departementet ser i denne forbindelse på hvordan dette spørsmålet er løst i andre land. Det tas sikte på å sende ut et høringsnotat om dette i løpet av sommeren.

Spørsmål nr. 437

Innlevert 5. juni 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 12. juni 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Måla er store nasjonalt i samband med utbygging av vindenergi, men det trengst incitament for å få til utbygging med lokal forankring. Desse treng ikkje vere kontroversielle med omsyn til natur og miljø. Det syner seg likevel at det er behov for informasjon som stimulerer til lokale initiativ. I Danmark er åtte av ti vindmøller lokalt eigde. Produksjonen av møllene skjer nasjonalt.

Kva vil statsråden gjere for å stimulere lokale initiativ, ev. til ei nasjonal satsing på mølleproduksjon?»

Grunngjeving:

Viser til diskusjon om dette tema på bl.a. Andøya, og drøftingar der om nye arbeidsplassar i samband med omstillinga i Forsvaret, jf. til dømes Dag og Tid 18. og 25. mai i år.

Svar:

Me har i dag liten vindkraftproduksjon i Noreg. Samstundes gjer dei gode vindtilhøva det mogleg å setja oss store mål. 3 TWh vindkraft innan 2010 er ambisiøst når ein tek omsyn til behovet for offentleg stønad. Men for å nå dette målet må det til ei relativt rask utbygging av fleire større vindkraftparkar. Det er eit poeng at parkane må vera store dersom det skal bli tilstrekkeleg kWh ut av det. Samstundes er det viktig at utbyggingane skjer mest mogleg miljøvenleg.

Me har difor valt ein strategi som går på å oppmuntra til å byggja ut større vindkraftparkar på konsentrerte, eigna område framfor små, spreidde utbyggingar og enkeltmøller. Me meiner dette er meir miljøvenleg og energi- og kostnadseffektivt. Dette har me valt å følgja opp ved at staten gjer investeringsstønad og produksjonsstønad, samstundes som det er fritak for investeringsavgift ved utbygging av vindkraft.

Produksjonsmåla me har sett oss og den store politiske fokus i den seinare tid på vindkraft, har utløyst ei stor interesse for å byggja ut vindkraftparkar i Noreg. Berre i løpet av dei seinaste månadene er fleire nye prosjekt melde inn til NVE .

Kommunane og fylkeskommunane må takast med i dette arbeidet. Utan deira støtte vil det vera vanskeleg å nå dei måla me har sett oss. Kommunen kan handsame vindkraftparkane i plansamanheng, og dei er viktige som høyringsinstans i samband med handsaminga av konsesjonssøknad og konsekvensutgreiing.

Med dette som bakgrunn meiner eg vi alt har gjort mykje for å stimulera til auka vindkraftutbygging i Noreg.

Spørsmål nr. 438

Innlevert 5. juni 2001 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 18. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hærens Ingeniørhøyskole (HIS) følger samme rammeplan som de øvrige høyskoler med ingeniørutdanning. Skolen har imidlertid ikke rett til å tildele graden "høgskoleingeniør", slik at studentene må få godkjent eksamen og grad ved omkringliggende statlige høyskoler.

Vil statsråden bidra til rask behandling av Forsvarets søknad, slik at HIS blir likestilt med de øvrige høyskoler med ingeniørutdanning når det gjelder eksamensrett og rett til gradstildeling?»

Begrunnelse:

Hærens Ingeniørhøyskole hadde tidligere samme status som de øvrige ingeniørhøyskoler, men "falt utenfor systemet" på grunn av den nye universitetsloven i 1995. KUF sier selv i sitt brev til av 16. januar då. til Norgesnettrådet: "Hærens Ingeniørhøgskole følger den nasjonale rammeplanen for ingeniørutdanning og er godkjent som jevngod med graden høgskoleingeniør av Høgskolen i Gjøvik etter universitets- og høgskoleloven § 48. Departementet mener derfor at det ikke er nødvendig med en faglig vurdering av denne skolen".

Svar:

Da universitets- og høgskoleloven ble vedtatt i 1995, bortfalt den tidligere adgang til å gjøre enkeltkapitler i loven gjeldende for andre statlige høgskoler enn de vitenskapelige høgskolene. I någjeldende lov finnes det ingen hjemmel for å gi andre statlige institusjoner enn dem som er nevnt i lovens § 1, rett til å tildele grader og titler.

Departementet vil utarbeide forslag til endringer i lov om universiteter og høgskoler som ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 27 (2000-2001). I denne sammenheng ønsker departementet i samarbeid med Forsvarsdepartementet å finne fram til en hensiktsmessig formell løsning.

Spørsmål nr. 439

Innlevert 5. juni 2001 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 11. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Vil kommunal- og regionalministeren vurdere å foreslå endring av relevante lover og forskrifter slik at Norge kan få lik praksis som Danmark når det gjelder håndtering av kriminelle asylsøkere, asylsøkere som venter på behandling av søknad og asylsøkere som opptrer voldelig, slik Danmark har vedtatt?»

Begrunnelse:

Folketinget har fredag 1. juni vedtatt endringer i sin Utlændingelov som innebærer en innstramming av dagens praksis når det gjelder behandling av asylsøkere. Danmark gjør dette med bakgrunn i problemer med at enkelte asylsøkere opptrer lite samarbeidsvillig, har en kriminell atferd og uteblir fra asylmottaket når f.eks. utsendelse skal gjennomføres.

Danmark har derfor innført større adgang til administrativ utvisning av asylsøkere som gjør kriminelle handlinger. De har utvidet muligheten til å foreta frihetsberøvelse av asylsøkere som er utvist. De vil også kunne benytte frihetsberøvelse for å sikre en effektiv behandling av asylsøknaden og få gjennomført utsendelse av landet.

Problembeskrivelsen fra Danmark er dessverre veldig lik situasjonen i Norge og det anbefales derfor å se om ikke disse tiltakene fra Danmark bør følges opp i Norge.

Svar:

Jeg er kjent med at Danmark har foretatt enkelte lovendringer og har åpnet for en behandling av kriminelle asylsøkere som er mer restriktiv enn hva som har vært vanlig i Norden. Utlendingsmyndighetene i Norden har et tett og godt samarbeid, der man forsøker å trekke på hverandres erfaringer. Vi vil følge utviklingen i Danmark nøye. Jeg går ikke av veien for å foreslå særreaksjoner i lovverket, om det viser seg å ha den tilsktede effekt, og gitt at bestemmelsene ikke er i strid med internasjonale konvensjoner vi ellers er bundet av.

La det være helt klart: jeg tar situasjonen med kriminelle asylsøkere meget alvorlig. Kriminalitet blant asylsøkere skaper frykt blant beboere og ansatte i mottakene, og er med på å undergrave tilliten til et system som skal ivareta personer som trenger beskyttelse. Jeg har derfor i det siste året hatt en nær kontakt med Justisdepartementet, Utlendingsdirektoratet, politiet og med sentrale mottaksoperatører, med sikte på å finne frem til egnede tiltak som kan avdekke og forebygge kriminalitet. Flere tiltak er igangsatt de siste måneder. UDI har i samarbeid med politiet utviklet nye rutiner for behandling av kriminelle asylsøkere, bl.a. for å hindre at søkere forsvinner eller ikke møter til intervju. Politiet har også utarbeidet en håndbok til bruk i politidistriktene. Håndboken gir det lokale politi en god veiledning i hvorledes de skal behandle saker der asylsøkere pågripes for kriminell virksomhet. Politiet tar asyLintervju i åpenbart grunnløse saker der det er kriminalitet i bildet. Et nytt og mer effektivt fingeravtrykksutstyr er installert på Tanum transittmottak, noe som fører til raskere identifisering. Schengens informasjonssystem, SIS, ble tatt i bruk fra 25. mars i år, og vil bidra til å sile ut kriminelle som er utvist fra andre Schengen-land. Et eget prosjekt rettet inn mot kriminelle asylsøkere fra Baltikum er slutført med gode resultater, i den forstand at de raskt ble sendt hjem.

Vi er i ferd med å iverksette ytterligere tiltak: Det mest effektive tiltaket vi kan iverksette, er å behandle søknader om asyl så raskt som mulig, og der vi etter en individuell behandling sender den kriminelle hjem. Dette vil gi en kort kriminell karriere i landet, i tillegg til at det vil forebygge at andre med tilsvarende hensikter tar seg hit. Oslo politidistrikt og Utlendingsdirektoratet starter nå opp et konkret samarbeid, der også Utlendingsavdelingen ved Kripos bistår. Samarbeidet skal sikre en rask og koordinert behandling av disse sakene. Resultatet av arbeidet vil vise seg i løpet av de kommende uker.

UDI har allerede iverksatt vaktordninger i utvalgte mottak, og vi vurderer nå forslag til andre tiltak i transittmottakene, med sikte på å skape tryggere mottak for både lovlydige beboere og for personalet. Hensikten er også å gjøre det vanskeligere å begå kriminalitet med utgangspunkt i mottakene.

Jeg har nylig hatt møte med representanter for UDI, Justisdepartementet, Politidirektoratet og politiet med sikte på få etablert et tettere samarbeid mellom politiet og mottaksoperatørene. Det er stor villighet å spore fra politiets side. Som eksempel kan nevnes at Ullensaker lensmannskontor har etablert et nært samarbeid med transittmottaket på Onsrud, der terskelen for utrykninger fra politiet er lav, etter at mottakets ledelse og

politiet sammen har identifisert problemtypene ved mottaket. Dette vil kunne dempe konflikter som ellers lett kan føre til voldsanvendelser, samtidig som kriminelle søkere får erfare at politiet er oppmerksom på deres virksomhet.

Flere av de tiltak som her er nevnt, tilsvarer tiltak som danske myndigheter også har iverksatt. Vi følger utviklingen på området nøye, og vil vurdere ytterligere skjerping og lovendring dersom de nye tiltak ikke gir det resultat vi ønsker oss.

Spørsmål nr. 440

Innlevert 6. juni 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 14. juni 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«GATS-avtalen skal i utgangspunktet ikke omfatte tjenester som ytes av det offentlige. Men slik offentlige tjenester defineres i avtalens punkt 1.3 b), er det rimelig å anta at det kan oppstå tvil omkring enkelte tjenester.

Vil Regjeringen i de kommende forhandlingene om videreutvikling av tjenesteavtalen bidra til at dette punktet endres, slik at en kan få en klarere definisjon av offentlige tjenester?»

Begrunnelse:

I GATS-avtalen sies det at tjenester som ytes av offentlige myndigheter ikke er inkludert i avtalen, men så defineres slike tjenester i avtalens punkt 1.3 b) som tjenester som blir ytt verken på kommersielt grunnlag, eller i konkurranse med en eller flere tjenesteytere.

Det er det blitt vanlig at en rekke offentlige tjenester utsettes for konkurranse, med en eller flere tjenesteytere. Definisjonen i GATS-avtalen virker derfor ikke som noen holdbar definisjon. 15. mars 2001 omtalte Financial Times dette punktet slik i en artikkel: "However, in a piece of clumsy drafting, it goes to define such a service as one "supplied neither on a commercial basis nor in competition with one or more service suppliers." I artikkelen vises det videre til at representanter for WTO har uttrykt at "a clarifying declaration by members would be helpful."

Med økende grad av konkurranseutsetting av offentlige tjenester i land som tradisjonelt har hatt en sterk velferdsstat, er det nærliggende å tro at det vil komme et press fra store selskaper for å få åpnet disse voksende tjenestemarkedene for internasjonal fri konkurranse. Dersom en ser det som ønskelig at offentlige myndigheter fortsatt skal ha den hele og fulle kontroll med offentlig tjenesteyting, vil det være en fordel om GATS-avtalen er klarere på hvilke områder som ikke omfattes av avtalen.

Svar:

Tjenesteavtalen i WTO begrenser ikke vår nasjonale handlefrihet til å organisere den offentlige sektor på den måte vi selv ønsker.

For det første, heter det i GATS-avtalens innledning at man "erkjenner medlemmenes rett til å regulere og å innføre nye reguleringer for tjenesteytelser innenfor sitt territorium for å tilgodese nasjonale politiske målsettinger". Det er således opp til det enkelte medlemsland å beslutte hvilke tjenester som skal ytes på den måte at den faller inn under definisjonen av statsmyndighet.

For det andre, slår GATS-avtalens artikkel 1 nr. 3 bokstav b fast at tjenester som ytes under utøvelse av statsmyndighet er unntatt fra avtalen. Denne bestemmelsen må leses i sammenheng med artikkel 1 nr. 3 bokstav c som forteller at det med tjenester som ytes under utøvelse av statsmyndighet, menes "enhver tjeneste som verken ytes på kommersiell basis eller i konkurranse med én eller flere tjenesteytere". De of-

fentlige tjenester er ikke er innrettet mot å drive konkurranse i markedet, men for å imøtekomme borgernes behov, og er således unntatt fra avtalen.

For det tredje, innebærer GATS-avtalens system med bindingslister at vi selv kan avgjøre hvilke forpliktelser vi ønsker å påta oss. Bindingslistene innebærer at vi kun påtar oss forpliktelser på tjenestesektorer som vi selv har interesse av å føre opp i bindingslisten.

Spørsmålet om å reforhandle definisjonen på offentlige tjenester har ikke vært reist i forhandlingene, og så lenge vi har en definisjon som vi mener ivaretar Norges interesser, har vi ikke sett det som hensiktsmessig å ta dette opp fra norsk side. Vi vil legge til grunn at offentlige tjenester er unntatt fra GATS-avtalen, og vil fortsette å understreke dette i forbindelse med de videre forhandlinger.

Spørsmål nr. 441

Innlevert 6. juni 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 14. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«30. mai då. sa samferdselsministeren nei til å bruke ekstraordinære kollektivmidlar til Trondheimsregionen til "midtbysløyfe" på Gråkallbanen. Bystyret i Trondheim har tidlegare gått inn for at sporvegen skal styrkjast, og at satsing på A/S Gråkallbanen med linjeutviding i Midtbyen derfor er viktig.

Meiner statsråden han har fylgd samferdselskomiteen si tilråding, når han ser bort frå vedtaket frå Trondheim kommune?»

Grunngjeving:

I Budsjett-innst. S. nr. 13 (2000-2001) viser flertalet frå Arbeiderpartiet, Kristelig folkeparti, Senterpartiet og Venstre til budsjettforliket, der det vart sett av 140 mill. kroner til kollektivtransport, jf. 5.9.5.2 Kollektivtransport, og seier vidare:

"Flertallet mener bruken av midlene må innrettes mot den hovedmålsetting å få flere til å velge kollektive transportløsninger framfor privatbil (...) Flertallet forutsetter at fylkeskommunene og byregionene selv får stor frihet til å disponere disse midlene til kollektivtrafikk, og at midlene kan brukes til både investeringer, drift og driftsrettet infrastruktur(...). Flertallet ser med bekymring på at kollektive transportmiddel tar en mindre del av trafikkveksten enn biltrafikken. Flertallet er opptatt av å etablere gode og miljøvennlige reisevaner, og ønsker å øke antallet som reiser kollektivt"

I denne saka har fylkeskommunen køyrd over flertalet i kommunen, det er enno for tidleg å seia kven av innbyggjarane i Trondheim som skal få betre busstilbod, men pengane skal blant anna gå til å betra kollektivfelt, seier direktøren i Trondheim Trafikkselskap A/S (Adresseavisen 31. 05. 01).

Svar:

Departementets har ved tildeling av ekstraordinære kollektivmidler til Trondheimsregionen fulgt den prioritering som er foretatt av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen viser til at hensikten er å få flere til å velge kollektive løsninger framfor privatbil, og at den foreliggende dokumentasjon viser at det vil bli langt større økning i passasjerantallet ved å investere i framkommelighetstiltak for buss enn ved å investere et tilsvarende beløp i Midtbysløyfa for trikken.

Når det gjelder Midtbysløyfa, viser fylkeskommunen til at denne skal vurderes etter at vegnettet i Midtbyen er avlastet gjennom Nordre Avlastingsveg. Uenigheten går ikke på prosjektet i seg selv men på tidspunkt for realisering.

Jeg mener dette må være i overensstemmelse med flertallsmerknadene i Innst. S. nr. 13 (2000-2001).

Spørsmål nr. 442

Innlevert 7. juni 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 13. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Denne vår har mange vært opptatt av sikkerhet langs kysten. Det har vært diskutert ulike tiltak for å øke sikkerheten.

Er det slik å forstå at Kystverket - i motsetning til andre offentlige forvaltninger - er unntatt EØS-regelverket og lov om offentlige anskaffelser, og hva er egentlig begrunnelsen for å kunne kalle etableringen av basestasjoner for U/AIS for et utviklingsprosjekt?»

Begrunnelse:

I en artikkel i Aftenposten 6. juni då. beskrives løsninger for U/AIS som er utviklet av Seatex i Trondheim. Dette firmaet er nylig kjøpt opp av Kongsberg-gruppen. Av artikkelen fremgår det at Kystdirektoratet nå har et godt samarbeid med produsenten av det norske utstyret. Og Kystdirektøren uttaler at det arbeides med å få til et offentlig utviklingsprosjekt for å bygge ut basestasjoner for systemet langs kysten. Han uttaler videre at det er viktig at utstyret er utprøvd grundig, før det tas i bruk.

Anskaffelser som gjøres av det offentlige reguleres strengt av rent nasjonale bestemmelser. I tillegg foreligger det bestemmelser basert på EØS-avtalen. I disse bestemmelsene fremgår det blant annet at anskaffelser som overskrider et gitt beløp i hovedsak skal baseres på en anbudskonkurranse. Det finnes imidlertid unntak for Forsvarsanskaffelser.

Av artikkelen fremgår det at en skipsterminal vil koste mer enn 100 000 per stk, og en terminal for bruk på land vil koste noe mer. Så langt viser beregninger at det vil koste langt over 10 mill. NOK å bygge ut et nett med basestasjoner. Dette innebærer at totalanskaffelsen for staten overskrider den satte minimumsgrensen.

Regelverket gir unntak for forsknings- og utviklingsprosjekter. Produksjon, dvs. ikke nyutvikling, pågår i en rekke land. Blant annet i Sverige, hvor U/ AIS ble oppfunnet, og en rekke land innen EU. Det virker derfor noe underlig å benevne etableringen av et U/AIS nett i Norge for et utviklingsprosjekt.

Av de samme reglene fremgår det at bedrifter som bistår med utarbeidelse av kravspesifikasjoner eller lignende i en forberedende fase, skal diskvalifiseres som anbydere. Kystverkets lefling med Kongsberg-gruppen virker noe uheldig da det allerede kan ha medført at norsk industri faktisk er ekskludert fra konkurransen.

Slik saken nå foreligger synes det som om Kystverket og Kongsberg-gruppen søker å utnytte smutthull i lov om offentlige anskaffelser og EØS-regelverket ved å kalle anskaffelsen et utviklingsprosjekt. Det har kommet meg for øret at dette visstnok også skal ha skjedd tidligere. Denne lite profesjonelle fremgangsmåten bekrefter, ved siden av at Kystverket ikke har den nødvendige kompetanse for å bedrive overvåking langs kysten, at denne anskaffelsen bør ivaretas av Forsvaret.

Svar:

Kystverket er vel kjent med den eksisterende AIS-teknologien som er utviklet i Sverige, og har faktisk denne til utprøving ved trafikksentralen for Oslofjorden i Horten.

Den eksisterende teknologien på dette området kan imidlertid videreutvikles til også å ivareta andre funksjoner enn de som dekkes av utstyr som finnes på markedet i dag. De viktigste tilleggsfunksjonene er:

- AIS-basestasjoner som også distribuerer EGNOS og framtidige Galileo-korreksjoner til skipet. Dette vil bedre nøyaktigheten på den posisjonsinformasjon skipene mottar.
- Et AIS-basestasjonsnett som kan brukes til å monitorere Kystverkets DGPS-tjeneste. Dette anses å være et viktig bidrag til å øke kvaliteten på tjenesten.
- AIS-basestasjoner som kan tenne og slukke Kystverkets hurtigbåtledbelysning. Man kan da bruke solcellepanel i stedet for sjøkabel og redusere kostnadene betydelig.

Ved å etablere et nettverk av AIS-basestasjoner langs hele kysten ser derfor Kystverket at det kan være mulig å utnytte en videreutviklet AIS-teknologi til å løse oppgaver som både kan fremme sikkerheten ytterligere og som kan bidra til en effektiv drift av infrastrukturen.

Dette er bakgrunnen for at Kystverket har startet et samarbeid med Kongsberg-Seatex AS om å definere et utviklingsprosjekt i forbindelse med planene om å etablere AIS som et overvåkings- og kontrollsystem integrert med Kystverkets trafikksentraler. Etter Kystverkets vurdering vil dette være et pilotprosjekt der teknologi og funksjonalitet vil bli grundig testet, og der nødvendig tilpasninger og videreutvikling vil bli gjort i prosjektet.

En slik avtale skal, med bakgrunn i forskrift av 1. juli 1994 om offentlig tjenestekjøp, inngås i henhold til statens innkjøpsreglement. Forskriften om offentlig tjenestekjøp gjennomfører EØS-avtalens bestemmelser om tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp, og i henhold til denne forskriften er tjenestekjøp i forbindelse med forskning og utvikling unntatt fra forskriften.

Når utviklingsprosjektet er ferdig vil en eventuell totalanskaffelse foregå etter de normale anskaffelsesprosedyrer, og således i tråd med så vel nasjonale regler som EØS-regelverket.

Dette viser etter min mening at Kystverket ligger langt framme når det gjelder å ta i bruk og utvikle teknologi som både kan bidra til å ivareta etatens trafikk-kontroll oppgaver og samtidig bidra til en effektiv drift av annen infrastruktur som er nødvendig for å trygge ferdselen langs kysten vår. Kystverket har også et godt samarbeid med Forsvaret som har ansvaret for den militære overvåkingen av kystfarvannene, og dette samarbeidet tas det sikte på å videreutvikle slik at de samlede overvåkingsressursene kan utnyttes bedre.

Spørsmål nr. 443

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 19. juni 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Retten for pleietrengende eldre til å flytte mellom kommuner er slått fast i rundskriv I-43/99. Noen kommuner, i dette tilfellet Bærum, behandler ikke søknader om overflytting. Dette begrunnes med at det er skrevet brev til departementet om praktisering av ordningen, og at man venter på svar.

Hva kan statsråden gjøre for at pleietrengende eldres rett til å flytte skal bli etterlevd?»

Begrunnelse:

Viser til mitt skriftlige spørsmål nr. 275 (2000- 2001) og statsrådets svar av 21.03.2001.

Det kan se ut som det er liten fremdrift i denne saken, og at ensomme gamle må leve i uvisshet, langt borte fra sine nære pårørende.

Svar:

I brev 21. mars 2001, spørsmål nr. 275 til skriftlig besvarelse, viste jeg til at departementet på bakgrunn av opplysningene innhentet fra fylkesmennene og fylkeslegene i september i fjor vurderte situasjonen slik at det ikke var behov for ytterligere tiltak i forhold til regelverket for å sikre at kommunene følger opp intensjonen i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i rundskriv I-43/99.

I brev 22. mai 2001 (vedlagt) er fylkesmennene og fylkeslegene bedt om å innhente ny informasjon om kommunenes praksis på området. På bakgrunn av denne informasjonen vil departementet på nytt vurdere om det er behov for videre tiltak for å sikre at kommunene følger opp Stortingets intensjon om retten til å flytte og presiseringene i rundskriv I - 43/99.

Vedlagt følger til orientering departementets svar av 25. mai 2001 til Bærum kommune.

2 vedlegg til svar:

Vedlegg 1.

Bærum kommune
Kommunalavdelingen for bistand og omsorg
Kommunegården
Postboks 74
1300 Sandvika

Deres ref

Vår ref
00/03689

Dato
25.05.2001

Rundskriv I-43/99.

Vi viser til brev herfra 22.08.00 og brev fra kommunen av 07.11.00 og 06.02.01. Vi beklager sent svar.

I brev av 1. september 2000 har Sosial- og helsedepartementet orientert Stortinget om hvordan kommunene følger opp intensjonen i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i Sosial- og helsedepartementets rundskriv av 8. november 1999. Her framgår det at de fleste kommunene synes å følge opp presiseringene i rundskriv I-43/99, men at det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder i hvilken grad disse blir berørt av problemstillinger knyttet til pleie- og omsorgstjenester til sterkt pleietrengende ved flytting mellom kommuner. Det er også vist til at flere peker på de vanskelige prioriteringene kommunene må foreta i disse tilfellene og problematiserer de økonomiske konsekvensene som tilflytting av sterkt pleietrengende til kommunen medfører m.m.

Av brevet av 01.09.00 framgår det at Sosial- og helsedepartementet vil innhente ny informasjon om kommunenes praksis på området i løpet av 2001. Departementet har i brev av 22.05.01 bedt fylkeslegene og fylkesmennene om å gi en tilbakemelding på hvordan kommunene følger opp Stortingets intensjoner vedrørende retten til å flytte, og presiseringene i departementets rundskriv.

Vi vil på bakgrunn av disse tilbakemeldingene vurdere om det er behov for ytterligere tiltak i forhold til regelverket for å sikre at kommunene følger opp Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i rundskriv I-43/99.

Utskrift fra St.meld. nr. 4 (2000-2001) med sitat av Sosial- og helsedepartementets brev av 1. september 2000 og brev av 22.05.01 til fylkeslegene og fylkesmennene er vedlagt til orientering.

Med hilsen

Liv Telle e.f.
underdirektør

Hege Lundevall Breivik
Førstekonsulent

Vedlegg 2.

Landets fylkesmenn
Landets fylkesleger

Deres ref

Vår ref
01/03054

Dato
22.05.2001

Kommunenes behandling av søknader om tjenester fra sterkt pleietrengende som ønsker å flytte til kommunen

Vi viser til rundskriv I-43/99 og vedlagte kopi av brev fra Sosial- og helsedepartementet av 30.05.00. Til orientering følger også vedlagt utskrift fra St. meld. nr. 4 (2000-2001), der Sosial- og helsedepartementets brev av 21.09.00. er sitert. Her framgår det bl.a. at departementet vil innhente ny informasjon om kommunenes praksis på området i løpet av 2001.

På denne bakgrunn ber Sosial- og helsedepartementet fylkeslegene og fylkesmennene på sine respektive områder innhente ny informasjon fra kommunene om hvordan de følger opp intensjonene i Dokument nr. 8:69 (1998-1999) og presiseringene i rundskriv I-43/99. I tillegg ber vi om en vurdering av kommunenes praksis på området.

Fristen for tilbakemelding settes til 1. august 2001.

Med hilsen
Liv Telle e.f.
underdirektør

Hege Lundevall Breivik
førstekonsulent

Kopi: Statens helsetilsyn

Spørsmål nr. 444

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Johan J. Jakobsen

Besvart 15. juni 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«I henhold til Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977, kan kommunene ved forskrift gi adgang til landing og start med luftfartøy på bestemte steder i utmark og vassdrag, begrenset til bestemte formål. Ulik tolkning av lov og regelverk fører til en utilsiktet ulik praktisering i kommunene. Bl.a. er det eksempler på at kommuner som deler samme vassdrag ikke har samkjørte regler. Ifølge rundskriv T-1/96 gis det uttrykk for at regelverket bør bli mer ensartet.

Vil statsråden ta initiativ til retningslinjer som kan følge opp intensjonene i T-1/96 på en bedre måte?»

Begrunnelse:

Med de avstander og den geografi vi har i Norge er bruk av sjøfly, og delvis skifly, et viktig supplement til andre transportmidler. Det er bred politiske enighet om at motorisert ferdsel i utmark og vassdrag skal reguleres og at den enkelte kommune skal kunne fastsette egne forskrifter for å kunne gi dispensasjon fra hovedregelen om forbud mot slik ferdsel. En slik delegering innebærer selvsagt at praksis kan bli noe ulik fra kommune til kommune. Det har imidlertid neppe vært lovgivernes hensikt at praksis er så forskjellig som tilfelle er i dag. Mye tyder på at den ulike praksis har sammenheng med ulik fortolkning av lov og regelverk; at ulikhetene mao. ikke er tilsiktet eller ønsket.

Den ulike praksis og den usikkerhet som følger av den, innebærer at den fornuftige bruk av dispensasjonsadgangen som loven forutsatte i forbindelse med nyttige formål, fører til at disse flyenes potensial som supplerende transportmiddel ikke blir utnyttet. Det kan i sin tur føre til at de lokale ressursene i distriktene ikke blir godt nok utnyttet. Dagens praksis skaper dessuten unødig usikre rammebetingelser for de personer som driver denne begrensede virksomheten i Norge.

Ifølge rundskriv T-1/96 ønsker også departementet et mer ensartet regelverk. Det synes allikevel som om lovens dispensasjonsadgang praktiserer på en måte som er i strid med dette ønsket. Det finnes bl.a. eksempler på at kommuner som sogner til samme vassdrag ikke samordner sine forskrifter.

BSL - C , (Bestemmelser for sivil luftfart, sertifikatbestemmelser, sjøflybilag) fastsetter at en pilot som

skal fly på ferskvann og i fjellet skal ha hatt trening i slike operasjoner. Dagens situasjon fører også til at en godkjent flyskole blir hindret i å utdanne nye piloter.

Mot denne bakgrunn ber jeg statsråden om å se nærmere på dagens praksis når det gjelder dispensasjon fra den angjeldende lov, og vurdere muligheten for en endring i retningslinjene som kan innebære en praksis som samsvarer bedre med lovens intensjoner, og som også gjør det mulig å utdanne nye piloter til denne virksomheten i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Svar:

Start og landing med luftfartøy i utmark og vassdrag reguleres av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977. Utgangspunktet i lovens § 3 er at slik motorferdsel er forbudt med mindre annet følger av loven eller vedtak med hjemmel i lov. Slik ferdsel kan være hjemlet i lovens § 4, forskrift i medhold av lovens § 5 a) eller enkeltvedtak i medhold av dispensasjonsbestemmelsen i lovens § 6.

Et avgjørende kriterium er at motorferdselen skal ha et nytteformål. Lovens § 4 angir ferdselsbehov av så stor samfunnsmessig viktighet at søknad ikke er nødvendig. Når det gjelder kommunale forskrifter og enkeltvedtak etter dispensasjonsbestemmelsen er det opp til den enkelte kommune på bakgrunn av rammer gitt i loven og retningslinjer til loven å bestemme om kravet til nytteformål kan ansees oppfylt vurdert opp mot skadevirkningene.

Selv om kriteriet om nyttebehov og hensynet til naturen er vurdert og funnet innenfor rammen av hva det kan gis dispensasjon/forskrift til, har kommunen ingen plikt til å tillate landing/start med luftfartøy. Det er kommunen som har avgjørelsesmyndigheten og om tillatelse skal gis vil være avhengig av et såkalt "fritt forvaltningsmessig skjønn"

Det følger allerede av utgangspunktet at motorferdsel er forbudt og at dispensasjon bare skal gis i "særlige tilfeller". Slik loven er formulert kan en derfor vanskelig si at en kommune holder en strengere praksis enn tilsiktet fra lovgiver. Tilsvarende er det opp til kommunen å vedta forskrifter. Dersom en kommune ikke vedtar slike forskrifter kan det vanskelig sies å være i strid med lovgivers intensjoner.

Miljøverndepartementet har i rundskriv T-1/96 understreket betydningen av at det skjer en viss samordning over kommunegrensene, spesielt der hvor ferdsel med motorfartøyer på innsjø og vassdrag skjer over kommunegrensene og der hvor ferdselen med motorkjøretøyer følger traseer som krysser kommunegrenser. Noe tilsvarende er ikke nevnt under omtalen av landing og start med luftfartøy, idet det antas at det i slike tilfelle er tale om mer avgrensede områder. Men det vil selvsagt være en fordel om kommunene samrår seg også i tilfeller der en kommune ønsker å vedta forskrift om landing og start med luftfartøy på innsjø som strekker seg over mer enn en kommune.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) gjennomfører en forsøksordning hvor målsettingen er å knytte reglene i motorferdselloven til planprosessene i plan- og bygningsloven, for slik å få en mer demokratisk og effektiv behandling av motorferdselsaker.

Som et supplement til forsøksordningen bør det fokuseres på regional samordning av kommunale vedtak. Det kan f. eks. gis en større mulighet til kommunal samordning ved at motorferdsel tas opp som et tema i fylkes- eller fylkesdelplaner.

Jeg har så langt ikke registrert noe stort behov for utdypende retningslinjer fra Miljøverndepartementet når det gjelder å få til ensartede regler i kommunene om landing og start med luftfartøyer. Jeg vil likevel undersøke om et slikt behov er tilstede. Departementet har ellers hjemmel i motorferdsellovens § 9 til å gi bestemmelser om samarbeid mellom to eller flere kommuner om regulering av ferdsel som må samordnes over kommunegrensene.

Jeg viser for øvrig til at Miljøverndepartementet nå arbeider med å legge til rette for en betydelig overføring av miljøvernoppgaver til kommunene. I denne sammenheng vil det generelt bli pekt på behovet for interkommunal samordning der oppgavene tilsier det.

Spørsmål nr. 445

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 18. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Ifølge Havforskningsinstituttet kan det være aktuelt å redusere føre var-grensen for norsk arktisk torsk fra 500 til 300 tusen tonn. Føre var-grensen oppfattes som et forvaltningsmål det hitill har vært enighet om å holde på et forsvarlig nivå. Torskebestanden er nå på et særdeles usikkert biologisk nivå.

Mener statsråden det er i tråd med føre var-prinsippet å senke ambisjonene for forvaltningen, og vil han medvirke til at det ikke skjer?»

Svar:

Skille mellom biologiske referansepunkter/føre var-grenser og forvaltningsmål/strategier

Biologiske referansepunkter, som eksempelvis føre var-grensen for gytebestanden av norsk-arktisk torsk, fastsettes på et uavhengig vitenskapelig grunnlag av det internasjonale havforskningsrådet (ICES) og baserer seg bl. a. på ressursundersøkelser og risikovurderinger. For norsk-arktisk torsk er dette referansepunktet (Bpa) satt til 500 000 tonn, som er det nivået hvor man historisk har registrert at rekrutteringen blir svakere. Ved en gytebestand på 500 000 tonn har man 95 pst. sannsynlighet for at gytebestanden ikke vil falle under en nedre grense som er satt for gytebestanden (Blim). Blim for torsk er satt til 112 000 tonn, som er definert som det nivå hvor man ikke har registrert årsklasser med over gjennomsnittlig styrke. ICES har definert en grense for fiskedødeligheten (fangstuttak) Flim, som tilsvarer det nivå som i det lange løp gir en gytebestand lik Blim. ICES har videre fastsatt et føre var-nivå for fiskedødeligheten for norsk-arktisk torsk ($F_{pa}=0,42$), som vil gi 95 pst. sannsynlighet for at en unngår Flim.

Et forvaltningsmål eller en forvaltningsstrategi knytter seg til forvalternes beslutninger om hvordan en skal forholde seg til de rådene ICES gir med bakgrunn i hvordan bestandssituasjonen er i forhold til de faglig etablerte referansepunktene. Det sentrale styringsparameteret vil være fiskedødeligheten. Norge og Russland har gjennom Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon etablert en forvaltningsmålsetting om raskt å bygge gytebestanden av norsk-arktisk torsk opp til den etablerte føre-var grensen for gytebestanden ($B_{pa}=500\ 000$ tonn) og bringe fiskedødeligheten ned på den etablerte føre-var grensen ($F_{pa}=0,42$). Det er imidlertid ikke satt noen eksplisitt tidsramme for når forvaltningsmålene skal nås. Partene fastsatte en treårig torskekvote på 395 000 tonn på forrige kommisjonsmøte i november 2000. Med det vitenskapelige materialet som lå til grunn på dette tidspunktet, antok man at et slikt kvotenivå ville øke gytebestanden og redusere fiskedødeligheten i perioden 2001-2003.

Forvaltningen har bedt forskerne om en ny faglig vurdering

Både på norsk og russisk side har det vært reist kritiske spørsmål til om en føre var-grense på 500 000 tonn for norsk-arktisk torsk er riktig, når man historisk har observert en gytebestand med god rekruttering som har ligget under dette nivået i store deler av de siste 40 årene. På denne bakgrunn besluttet Norge og Russland på ekstraordinært møte i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i juni 2000 om å be ICES foreta en faglig revurdering av føre var-nivået på gytebestanden. Dette ble fulgt opp av den russiske part på vegne av den norsk-russiske fiskerikommisjonen i brev til ICES den 8. august 2000 hvor man ber "ICES re-estimere 500 000 tonn kriteriet under hensyntagen til bestandssituasjonen for torsk de siste 30-40 årene og andre faktorer som påvirker årsklassestyrken". 23. oktober 2000 bekreftet ICES at arktisk fiskeri

arbeidsgruppe ville foreta en slik faglig re-estimering på sitt møte i april 2001 og at ACFM ville eksaminere dette på sitt rådgivingsmøte i mai 2001.

Norske fiskerimyndigheter har i mellomtiden ikke på noen måte søkt å blande seg inn i det faglige arbeidet som er utført på forskerhold i denne perioden, eller på noen annen måte søkt å påvirke resultatet. Dette ville være en sammenblanding av roller som både ville svekke havforskningen og fiskeriforvaltningen, noe ingen ville være tjent med.

Vi har nå fått rådgivningen for torsk for 2002 hvor ICES/ACFM inkluderer en vurdering av føre var-grensen for gytebestanden. ICES sin rådgivende komité ACFM informerer om at det historiske grunnlaget for å fastsette føre var-grensen er justert, men at de nye dataene krever ytterligere analyser for at en eventuell justering av føre var-grensen er aktuell. ICES/ACFM har derfor konkludert med at det foreløpig ikke er grunnlag for å justere føre var-grensen for gytebestanden, og setter denne til fortsatt å være 500 000 tonn. ICES/ACFM vil imidlertid fortsette arbeidet med å finne frem til de vitenskapelig sett riktige føre var-grensene for torsk og for alle andre arter hvor disse verdiene benyttes i forvaltningsbeslutningene.

Norge og Russland vil nå gå nøye igjennom og vurdere alle elementene i rådet fra ICES/ACFM, og i månedsskifte oktober/november vil partene ta stilling til hvordan man skal forholde seg til anbefalingene på møte i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon.

Spørsmål nr. 446

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 15. juni 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Gjennom media er det blitt kjent at en hemmeligholdt rapport utarbeidet av Jordforsk, avslører stor lekkasjefare i traseen der "kort tunnel" planlegges på Rv 35 fra Grua mot Nannestad. Lunner kommunestyre har tidligere enstemmig gått inn for lang tunnel ut fra miljøhensyn.

Vil miljøvernministeren, som i denne saken er ansvarlig reguleringsmyndighet, foreta nye vurderinger om trasevalg etter at disse nye opplysningene er blitt kjent?»

Begrunnelse:

Rapporten fra Jordforsk forelå høsten 1999. Ifølge media ble det 22. mai holdt et møte i Samferdselsdepartementet hvor problematikken rundt eventuelle lekkasjer i den planlagte tunnelen ble drøftet. Under tegnede er ikke kjent med videre framdrift i saken. Rapporten som viser stor lekkasjefare i den korte tunnelen har naturligvis fått stor oppmerksomhet. Jeg viser i den forbindelse til "Bygdefolkets engasjementgruppe for lang tunnel" som har sendt brev til statssekretær Eirin Sund om saken.

Ut fra dette store engasjement og Lunner kommunestyres enstemmige vedtak som senest i vår ble gjentatt, finner jeg det riktig å ta opp denne saken.

Til tross for at det er fattet vedtak i Stortinget om valg av trasé og midler til utbyggingen, mener jeg at disse nye opplysningene er så alvorlige at offentlige myndigheter må vurdere saken på nytt.

Svar:

Reguleringsplan for Rv 35 Gualia - Akershus grense ble vedtatt av Miljøverndepartementet som statlig plan den 08.10.1997. Vedtaket innebærer utbygging av alternativet "kort tunnel" med en tunnellengde på 3,8 km. Til grunn for Miljøverndepartementets vedtak lå Stortingets beslutning om vegtilknytningen til Hadeland som følge av ny hovedflyplass.

Stortinget forutsatte i sin behandling av plan for utbygging og delvis bompengefinansiering av Rv 35, jf. St.prp. nr. 85 (1997-98) at det skal tas tilbørlig hensyn til virkninger på naturmiljøet. Dette er også forutsatt i

Miljøverndepartementets vedtak av reguleringsplanen.

Jordforsks rapport "Hydrologiske konsekvenser av vegtunnel Gualia - Brovoll. Sårbarhet, vannbalanse og lekkasjekriterier" ble utført på oppdrag fra Akershus vegkontor og forelå februar 1999. I brev til Miljøverndepartementet den 01.06.01 skriver Samferdselsdepartementet at rapporten ikke har vært unntatt offentlighet eller forsøkt unntatt offentlighet. I ettertid har Statens vegvesen sett at rapporten umiddelbart burde vært publisert og sendt fylkesmannens miljøvernnavdeling og andre som naturlig burde ha kjennskap til den.

Fylkesmannens miljøvernnavdeling i Oppland kommenterte rapporten og anbefalingene om akseptabel maksimum lekkasje i ulike deler av tunnelen i mars 2000. Miljøvernnavdelingen uttrykte at de beregnede vannstandsendringer som tunnelarbeidet kan medføre for Rinilhaugen naturreservat ikke er akseptable for dem som forvaltningsmyndighet for verneområdet. Til det vil de negative konsekvensene være for store og i klar konflikt med fredningsformålet, fredningsforskriften og selve intensjonen i fredningen. Rinilhaugen naturreservat er opprettet ved kgl. res. av 9. juli 1993 som en del av verneplan for barskog i Øst-Norge med formål å sikre et barskogområde, typisk for regionen, og med forekomster av sjeldne og truede plantearter.

Med denne bakgrunn har Statens vegvesen utredet tiltak for lekkasjetetting og lagt dette inn i byggeplanene og anbudsmaterialet. Videre er det bestilt botaniske undersøkelser fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) som skal vurderes sammen med de hydrologiske undersøkelser og tekniske og økonomiske beregninger før omfang av tettingstiltak fastsettes. Ifølge Samferdselsdepartementet vil avgjørelser om dette skje i nært samarbeid med fylkesmannens miljøvernnavdeling. En kostnadsøkning på 100 mill. kr siden Stortinget behandlet saken i 1998 inkluderer i størrelsesorden 10-15 mill. kr til slike arbeider. Når NINAs undersøkelser om konsekvensene av eventuelle lekkasjer og grunnvannssenkninger på flora og vegetasjon foreligger i løpet av sommeren, vil miljøvernnavdelingen hos fylkesmannen få et godt grunnlag for å vurdere tettingstiltakene sammen med Statens vegvesen.

Innenfor de rammer som er fastlagt av Stortinget og i reguleringsplanen er det Statens vegvesen som har ansvaret for å gjennomføre utbyggingen tilfredsstillende. I nevnte brev fra Samferdselsdepartementet ligger det en vilje til å gjennomføre de tiltak som er nødvendige av hensyn til miljøet. I den nylig fremlagte St.meld. nr. 42 (2000-2001) om biologisk mangfold vektlegges det at samferdselsmyndighetene vil bidra til å sikre det biologiske mangfoldet ved å utarbeide prosjekialternativer som blant annet ikke påvirker vernede områder, og foreta miljømessig

kvalitetssikring og eventuell revisjon av tidligere vedtatte planer.

Jeg kan derfor ikke se at omtalte rapport fra Jordforsk gir grunnlag for å ta opp spørsmålet om kort eller lang tunnel til ny behandling. Imidlertid vil jeg understreke at det er Statens vegvesens ansvar som anleggseier å se til at det iverksettes tiltak som fører til at vanninntrengningen blir i tråd med spesifiserte mål (jf. rapport fra Jordforsk) og i samsvar med pålegg fra fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Avslutningsvis vil jeg understreke at Rv 35 Lunner - Gardermoen er et samferdselsmessig tiltak som etter hvert vil få større viktighet. Samferdselsdepartementet fremholder i sitt brev av 01.06.01 at prosjektet er startet opp og kan gjennomføres innenfor de rammeavtaler som Stortinget forutsatte. Etter nærmere vurderinger av Vegdirektoratet fremholdes det videre at positive miljømessige virkninger i en større regional sammenheng vil være marginale ved valg av lang tunnel. De miljømessige sider, utover det som er knyttet til Rinilhaugen naturreservat, må anses tilfredsstillende ivaretatt allerede ved behandlingen i 1997. Jeg kan derfor ikke se at det er nasjonale interesser som tilsier en gjenopptakelse av saken fra min side.

Spørsmål nr. 447

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 14. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Mennesker som har diabetes får i dag ikke utstedt førerkort i klasse C1. Dette medfører at flere som har

diabetes i realiteten får et yrkesforbud.

Hvilken dokumentasjon ligger til grunn for disse reglene, og er statsråden enig i at dette er diskriminering av personer med diabetes?»

Begrunnelse:

De nye norske førerkortreglene er nå samkjørt med EU-reglene, og skjerper krav til helse og sikkerhet. "Diabetes" har fått en rekke telefoner fra sjåførere som stanger mot førerkort-muren.

For mennesker med diabetes gjør endringene seg utslag i at kravene som tidligere gjaldt tunge kjøretøyer over 7,5 tonn nå også omfatter kjøretøyer mellom 3,5 og 7,5 tonn. Dette setter i realiteten en stopper for alle med diabetes som ønsker å kjøre en van eller en liten lastebil.

Også Helsetilsynet har mottatt en liten telefonstorm fra mennesker med diabetes som synes de nye reglene er stivbeinte. Alle som vil beholde retten til å kjøre bil opptil 7,5 tonn må bytte til klasse C1 før 1. januar 2002. Men med diabetes skal det svært tungtveiende argumenter til før fylkeslegen vil gå inn med en dispensasjon. Dette oppfattes av svært mange som et rent yrkesforbud.

Svar:

Gjennom EØS-avtalen er vårt regelverk på førerkortområdet harmonisert med gjeldende EU-bestemmelser. Som følge av dette og at vi har innført førerkortklasse C1, er helsekravene til fører blitt skjerpet.

I det aktuelle direktivet er førere av bil som krever klasse C1-førerkort plassert i gruppe 2 når det gjelder medisinske krav. Dette innebærer at de må tilfredsstille samme helsekrav som førere i de andre tunge førerkort- klassene, dvs. C/CE (lastebil/tilhenger) og D/DE (buss/tilhenger). Til orientering nevner jeg at innehavere av førerkort klasse C1 kan kjøre vogntog inntil 12 tonn.

Helsebestemmelsene i førerkortforskriften, se vedlagte utskrift, krever som en konsekvens av ovennevnte at det ved søknad om fornyelse av førerkort i klasse C1 ikke må være diabetes mellitus som behandles med insulin eller andre antidiabetika. Helsemyndighetene har i sin vurdering lagt til grunn at selv en velkontrollert sukkersyke medfører en viss risiko for at blodsukkeret blir for lavt, og at dette i løpet av kort tid kan føre til nedsatt bevissthet, dømmekraft eller oppmerksomhet. Konsekvensene kan bli alvorlige hvis dette skjer under kjøring av et tyngre kjøretøy.

Dispensasjonsmyndigheten i forhold til helsekravene i førerkortforskriften er tillagt helsemyndighetene. Vegmyndighetene er imidlertid tillagt avgjørelsen av om det på bakgrunn av en eventuell dispensasjon kan utstedes førerkort.

Jeg vil påpeke at det i forhold til sikkerheten på våre veger er vesentlig at førere av kjøretøy er fysisk best mulig skikket i forhold til å ivareta det ansvaret de påtar seg også overfor andre vegfarende. Det er følgelig naturlig at det settes medisinske kriterier for å kunne inneha retten til å føre de enkelte kjøretøykategorier. Sett hen til den enkeltes behov for å inneha de forskjellige førerkortklasser, et større skadepotensial ved tyngre kjøretøy og høyere kjørelengde

samt det utvidede ansvar som yrkestransport vil innebære for sjåføren, er det etter mitt syn rimelig at kriteriene generelt sett er høyere for å inneha klasse C1/ C osv. enn for å inneha klasse B. Helsekravene og kompetansekravene generelt er slik gjennomgående satt progressivt strengere fra klasse A til klasse D og kjøreseddel.

At helsekrav innebærer en begrensning i forhold til å inneha et særskilt yrke er ikke uvanlig. Jeg kan vanskelig se hensyn som taler for å ikke benytte en slik avgrensning også i forhold til transportyrker.

Vedlegg til svar:

- Forskrifter om førerkort og førerprøve m.v. (23. feb. 1979 nr. 4)
- Forskrift om leges melding om at innehaveren av flysertifikat eller førerkort ikke oppfyller helsemessige krav. (13. juli 1984 nr. 1467)

Spørsmål nr. 448

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen
Besvart 18. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I et spørretimesvar til undertegnede uttalte statsråden at han ville vurdere oversettelse og tilpassing av den svenske regjerings bok om Förintelsen til bruk i norske skoler.

Har statsråden nå hatt en gjennomgang av hvordan norsk skole på best mulig måte kan utnytte den boka som statsrådets partikollega i Sverige har latt utarbeide, og når kan vi forvente at oversettelses- og tilpasningsarbeidet blir satt i gang?»

Begrunnelse:

Som begrunnelse henviser jeg til den dialog statsråden og spørderen hadde i spørretimen 7. februar d.å.

Svar:

Jeg viser til brev av 08.06.01 fra representanten Finn Kristian Marthinsen, hvor han viser til svaret jeg ga på hans spørretimespørsmål 07.02.01 om jeg ville bidra til oversettelse og norsk tilpasning av "En bok om förintelsen i Europa 1933-1945". F.K. Marthinsen spør nå om jeg har "hatt en gjennomgang av hvordan norsk skole på best mulig måte kan utnytte den boka som statsrådets partikollega i Sverige har latt utarbeide, og når kan vi forvente at oversettelses- og tilpasningsarbeidet blir satt i gang".

I mitt svar 07.02.01 ga jeg uttrykk for at jeg på det daværende tidspunkt ikke kunne si noe om hvorvidt jeg ville bidra til at denne boka blir oversatt og tilpasset til bruk i norske skoler eller ei. Videre at jeg ville vurdere denne boka sammen med et britisk veiledningshefte og annet materiell og andre tiltak.

Læringscenteret har nå gjennomgått materialet, og anbefalte at det ikke ble tilrettelagt og oversatt til bruk i den norske skolen, primært p.g.a. kostnadene og at det allerede finnes tilgjengelig materiell, undervisningspakker og litteratur på norsk som kan brukes i det holdningsskapende arbeidet.

Jeg mener imidlertid at det er viktig å sørge for at historien om hva som skjedde under den 2. verdenskrig blir formidlet til elever i dagens norske skole. Dette vil kunne bidra til å forhindre rasisme og etnisk diskriminering i samfunnet. Jeg vil derfor få innholdet i boken "En bok om förintelsen i Europa 1933- 1945" tilrettelagt for norske forhold og tilby skolene dette primært som et digitalt læremiddel.

Spørsmål nr. 449

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen
Besvart 18. juni 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Det er et uttalt mål for Regjeringen å effektivisere og slanke den offentlige forvaltning.

Dette er en målsetning jeg fullt ut støtter, men med henvisning til de svar på skriftlige spørsmål jeg har fått fra Finans- og Nærings- og handelsdepartementene i forbindelse med oppfølging av Stortingets vedtak 16.06.00 om rammevilkår for sjøfolk, tillater jeg meg å spørre om det er Regjeringens mening at ansvaret for å utrede et beslutningsgrunnlag skal tillegges den enkelte stortingsrepresentant?»

Begrunnelse:

I forbindelse med nevnte vedtak den 16. juni 2000, ble det fra forslagstiller understreket at Stortinget forventet at Regjeringen utredet et beslutningsgrunnlag for omlegging av støtteordninger til norske sjøfolk, slik at saken kunne behandles i forbindelse med statsbudsjettet for 2001. Tidsfaktoren ble understreket som vesentlig. Dette ble også forsterket ved undertegnedes henvendelse til Nærings- og handelsministeren i

september, og det fremgikk da av hennes svar at saken ville bli tatt opp i statsbudsjettet. Det viste seg å ikke stemme, statsbudsjettet hadde ikke forslag til nye tiltak, og der var heller ikke utarbeidet et beslutningsgrunnlag som Stortinget kunne forholde seg til for å oppfylle de intensjoner som lå i vedtaket av 16. juni.

I tilleggsproposisjon til statsbudsjettet kom det forslag til tiltak som ytterligere ville forverre konkurransesituasjonen for norske sjøfolk, ved at enda flere skip ble foreslått tatt ut av refusjonsstøtteordningen. Dette ble foreslått uten at det samtidig ble gitt et tilfredstillende beslutningsgrunnlag. Det ble tvert imot henvist til en praktisering av regelverket som viste seg ikke å ha dekning i de forhandlingsavtaler som ble inngått mellom partene da refusjonsstøtteordningen ble innført, heller ikke ble konkurransesituasjonen for de aktuelle fartøyer belyst. Dette var fakta som Stortinget fikk gjennom egen saksutredning.

Spørsmål som stilles om hvorfor ikke en sak som Stortinget gav Regjeringen en 12 ukers utredningsfrist på fortsatt ikke er utredet, besvares med henvisninger til at dette eventuelt vil bli tatt opp i statsbudsjettet for 2002. Hva som ligger i bruken av ordet eventuelt, er det derfor viktig å få klarhet i. Det er viktig for Stortinget, som ikke har fått seg forelagt en sak de har bedt om, og det er viktig for aktørene i næringen, som eventuelt må bidra til at den enkelte stortingsrepresentant, når statsbudsjettet fremlegges, har tilstrekkelige kunnskaper om næringen og konkurranseforholdene i Europa til å kunne fatte vedtak uten at beslutningsgrunnlaget er utredet av Regjeringen. Siden dette er et valgår med forventet stor utskiftning i Stortinget, er det ikke påregnelig at det neste Storting har den samme kompetanse om disse næringene som dette Storting i dag har.

Dersom ikke ordet eventuelt skal tydes som at det er valgresultatet som vil avgjøre hvorvidt saken utredes eller ikke, fordi utskiftning av bestemte representanter vil kunne medføre at kravet om konkurransedyktige rammevilkår for norske sjøfolk vil falle bort, fordi ingen lenger etterspør en oppfølging av saken, så kan ordet eventuelt, med henvisning til de upresise svar jeg har fått fra de øvrige departementer, vanskelig forstås annerledes enn at Regjeringen vil overlate til Stortinget selv å skaffe seg tilstrekkelig beslutningsgrunnlag, og at det blir Stortingets oppgave eventuelt å legge kostnaden inn i budsjettet og finne inndekning for dette. For den eneste grunnen til at denne saken ikke er blitt behandlet av dette Storting, er henvisninger til Stortingets behandling av inneværende års statsbudsjett, der saksutredning for rammevilkår for norske sjøfolk ikke fantes. Å overlate saksutredninger til Stortinget selv, vil nok kunne føre til at staben i departementene kan slankes betydelig, men det fremgikk ikke av statsrådets redegjørelse for Stortinget at dette var en del av slankekur.

Svar:

Regjeringen sørger for en utredning av de forslag som Regjeringen legger fram for Stortinget. Dette gjelder uansett om et slikt forslag kommer etter Regjeringens initiativ eller etter en anmodning fra Stortinget. Regjeringen kan videre få utredet et saksområde på mer fritt grunnlag, dersom det synes hensiktsmessig for utforming av forslag fra Regjeringen og for at Stortinget skal kunne ta stilling til disse.

Regjeringen har ikke noe syn på hvordan den enkelte stortingsrepresentant skal få utredet alternative forslag til Regjeringen i en konkret enkeltsak.

Spørsmål nr. 450

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Inger Stolt-Nielsen

Besvart 21. juni 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Hvorfor har ikke Regjeringen informert Stortinget om de store økonomiske differansene forbundet med lokalisering av Heimevernets fremtidige kursvirksomhet, og hvilken økonomisk betydning vil det ha for Forsvaret dersom kursvirksomheten legges til Torpomoen fremfor Dombås?»

Begrunnelse:

Det såkalte Himle-utvalget konkluderte tidlig på nittitallet at felles utdanningscenter for Heimevernet burde lokaliseres Dombås. Dette gikk daværende Generalinspektør i Heimevernet (GIHV) imot, og hans begrunnelse var nettopp den manglende kapasitet ved Dombås. GIHV anbefalte imidlertid Gimlemoen, som hadde tilstrekkelig kapasitet, som felles utdanningscenter. Gimlemoen ble imidlertid avhendet og utdanningen fortsatte som før på begge skolene.

Etter 1994 er Heimevernets utdanningsbehov øket, og Heimevernsskolen Torpo er derfor de siste fire år gjennomrenovert og modernisert for nær 30 mill. kroner. Dette har resultert i at Heimevernsskolen Torpo har større kapasitet enn Dombås til å utdanne iht. dagens behov.

Dagens krav til utdanning er satt til 800 og 1 200 elever for henholdsvis Torpomoen og Dombås. Torpomoen har i dag overkapasitet og kan ivareta utdanning av 1 200 elever. For å ivareta dagens behov ved Dombås kreves det, i henhold til Forsvaret, cirka 47 mill. kr i investeringer. Det eksisterende produksjonsmål for Dombås kan med andre ord ikke ha vært ivaretatt selv i dag. Det virker derved noe underlig at den avdeling som ikke har ivaretatt produksjonsmålet foretrekkes foran en avdeling som i høyeste grad har løst gitt oppdrag.

For å ta utdanningsbehovet i fremtiden på ca. 2000 elever pr år ut fra et styrkemål på 83 000 HV- befal , spesialister og mannskaper kreves en investering på minst 47 mill. kroner på Dombås. I tillegg kommer økte kostnader forbundet med boliger for tilbeordret personell. Tilsvarende utdanningsbehov på Torpomoen vil kreve ca. 20 mill. kroner inkl. boliger i investeringer.

Slik det ser ut vil overføring av kursvirksomheten til Dombås innebære minimum ca. 77 mill. kr i kostnader for Forsvaret. Dette omfatter ca. 30 mill. kr i tapte investeringer og 47 mill. kr i økte investeringer.

Med mindre man finner en lokalisering som samler all HVs utdanningsvirksomhet på et sted, vil det slik saken står i dag, kanskje være økonomisk regningsvarende å beholde begge skolene som i dag for å ta en ventet økning av utdanningsbehovet, uten vesentlige investeringsbehov.

Svar:

Regjeringen foreslo i St.prp. nr. 45 (2000-2001) Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005 å samle Heimevernets fag- og utdanningskompetanse på Værnes. Bakgrunnen for forslaget var å frigjøre økonomiske midler og utnytte stordriftsfordeler. I tillegg ønsket Regjeringen å synliggjøre Forsvarets tilstedeværelse i et sikkerhetspolitisk prioritert område og konsentrere virksomheten til et befolkningssenter med større muligheter til å rekruttere og beholde kompetanse. Gjennom St.prp. nr. 45 har Regjeringen informert Stortinget om hvilke personellmessige og økonomiske konsekvenser dette tiltaket innebar.

I likhet med annen virksomhet i Forsvaret er også Heimevernets kursvirksomhet gjenstand for evaluering og utvikling. På 90-tallet ble etterutdanning av HV-befal i all hovedsak gjennomført ved Heimevernsskolene. I dag gjennomføres flere og flere kurs regionalt og lokalt enten i regi av HV-skolene eller med kompetansestøtte fra disse. Hensikten er å bygge opp kompetansemiljøer på avsnitts- og områdenivå, utnyttelse av de lokale øvingsanlegg samt effektiv utnyttelse av den tiden HV-befalet er til disposisjon for årlig trening. Denne utviklingen skal fortsette og det synes derfor lite hensiktsmessig å diskutere lokalisering av HV-skolene ut i fra deres tidligere evne til å løse pålagte oppdrag.

Heimevernsskolen Dombås (HVSKD) har i 2001 fått i oppdrag å utdanne 1507 befal til Heimevernet. Tallet er identisk med HVs framtidige behov. I inneværende år vil skolen engasjere befal til de enkelte kurs for å dekke opp skolens underbemanning, men på sikt trenger skolen ca. 10 stillinger både for å kunne avvikle kurs ved skolen, regionale og lokale kurs og for å bygge opp kompetansemiljøet. Det er prosjektert et nytt flerbruksbygg med kjøkken, garasje, depoter, lager og kontorer for de ti ekstra stillingene til en kostnad av 47 millioner kroner. Flerbruksbygget er utformet i samarbeid med Dovre kommune for å kunne ha kapasiteter til å drive cateringsvirksomhet til kommunale institusjoner som sykehjem og omsorgsboliger. En felles driftsavtale skal utarbeides.

Tilbakeføringen av Hjerkinns skytefelt vil ta inntil 30 år da det kreves meget lang tid for å være sikker på at alle blindgjengere er funnet og uskadeliggjort. Det må derfor etableres en egen organisasjon for å ivareta dette. Avviklingsorganisasjonen er planlagt å inngå i driftsorganisasjonen til HVSKD og vil gi besparelser i form av utnyttelse av felleskompetanse, stordriftsfordeler samt nærhet til arbeidsstedet. I sin virksomhet er HVSKD forutsatt å utnytte infrastrukturen på Hjerkinns som blant annet består av forlegninger, kjøkken og

undervisningslokaliteter. HVSKD har i dag 35 pst. dekning når det gjelder befalsboliger. Dette omfatter Ammunisjonskompaniet Dombås (AMDOM) og Skytefeltsadministrasjon Hjerkin (SAH) som begge skal legges ned. Det synes derfor ikke å være behov for ytterligere investeringer innenfor boligsektoren.

En fortsatt opprettholdelse av aktiviteten på Torpo vil medføre et behov for investeringer på ca. 33 millioner kroner. I beløpet inngår forskjellige tiltak ved forlegning for befal/elever/vernepliktige, kjøkken, kantine/velferdsbygg, administrasjonsbygg, skyte- og øvingsanlegg på Synnfjell og befalsboliger.

Stortingsbehandlingen av Innst. S. nr. 342 (2000- 2001) jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001) har vist at det ikke var flertall for å finne en lokalisering som samler all utdanningsvirksomhet i Heimevernet på et sted. I behandlingsprosessen har departementet gitt forsvarskomiteen svar på en rekke spørsmål, blant annet vedrørende lokalisering av HVs framtidige kursvirksomhet. Når Dombås nå videreføres som lo

kalisering for Heimevernets våpenskole og kursvirksomhet har de forhold jeg har nevnt ovenfor vært en del av beslutningsgrunnlaget. Jeg anser derfor at departementet har gitt den nødvendige informasjon vedrørende denne del av langtidsproposisjonen.

Spørsmål nr. 451

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 18. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Synes statsministeren det er på tide å vurdere endringer i vårt norske system vedrørende strid rundt parlamentsvalg og fullmakter i siste instans avgjøres av en domstol eller et domstolslignende organ?»

Begrunnelse:

"Striden om navnet til Det liberale Folkepartiet er et resultat av Stortingets manglende vilje til å innføre et bedre system hevder professor Aanund Hylland", professor i samfunnsøkonomi og beslutningsteori ved Universitetet i Oslo.

De fleste demokratiske land har innført ordninger der strid om parlamentsvalg og fullmakter i siste instans avgjøres av en domstol eller et domstolslignende organ.

I 1993 foreslo fullmaktskomiteen at Stortingets presidentskap skulle ta initiativ til en slik vurdering. Det har aldri skjedd.

Man ville vel hatt et bedre grunnlag for å avgjøre eventuelle stridigheter og retten til et partinavn hvis det offentlige til enhver tid hadde opplysninger om hvem som leder partiet, og at dokumenter/protokoller som forefinnes kan bekrefte eller avkrefte tilhørigheten og rettighetene til et parti.

Saksbehandlingen hadde trolig blitt ryddigere med et obligatorisk partiregister, hos eksempelvis notarius publicus i Oslo.

Svar:

Valglovutvalget avga innstilling tidligere i år (NOU 2001:3). Utredningen har vært på bred høring hos berørte parter. Jeg vil gjennom oppfølgingen av innstillingen og høringsuttalelsene, vurdere blant annet regelverket knyttet til registrering av politiske partier og klageordningen generelt. Oppfølgingen vil munne ut i en odelstingsproposisjon som mest sannsynlig vil bli fremmet for Stortinget vårsesjonen 2002.

Når det gjelder fullmaktene til de nyvalgte stortingsrepresentantene, er det nedfelt i Grunnloven § 64 at det er Stortinget selv som bedømmer lovligheten av disse.

Spørsmål nr. 452

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 18. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Ser dagens justisminister problemet med den finansieringsordningen som er valgt for narkotikaprøver, og at denne fører til konsekvenser som ikke er i tråd med Stortingets intensjoner om bekjempelse av narkotika og narkotikabruk, og vil hun i den sammenheng sørge for at etterforskningen av narkotikasaker blir tilstrekkelig prioritert?»

Begrunnelse:

Politiet har redusert antallet narkotikakontroller og voldsmistenkte med 40 pst. de siste to årene.

Dermed vil politiet i år avdekke over 3 000 færre narkotikasaker. Narkotikakriminalitet regnes i dag for å være en del av de alvorligste samfunnsproblemene i Norge.

Til tross for at Stortinget har fremhevet dette som et av politiets viktigste satsingsområder, spesielt tilknyttet organisert kriminalitet, er det mildest sagt uforståelig og urovekkende at politiet har redusert antallet narkotikaanalyser så kraftig.

Til tross for at både narkotikabruken og antallet beslag har eksplodert, har politiet valgt å ta blod- og urinprøver av langt færre mistenkte. Statens rettsstok sikologiske institutt er også meget bekymret for den negative utviklingen.

Årsaken til at politiet tar færre narkotikaanalyser er tekniske budsjett endringer. Justisdepartementet under daværende justisminister Odd Einar Dørum bestemte at regningen for narkotikaanalyser ikke lenger skulle finansieres sentralt av departementet over statsbudsjettet. Utgiftene skulle i stedet dekkes ved hvert enkelt politidistrikt. Hver prøve koster politiet 2600 kroner.

Undertegnede har ved tidligere anledning tatt dette opp med justisminister Hanne Harlem, den 30. juni 2000 i et Dokument 15.

Svar:

Det må ikke være tvil om at narkotikabekjempelsen er et av regjeringens aller høyest prioriterte områder innen kriminalitetsbekjempelsen. Utviklingen på området er urovekkende, og det er nødvendig med ytterligere forsterket fokus på metoder og virkemidler for å bekjempe de alvorlige narkotikaforbrytelsene. Prioriteringen av narkotikasakene er tydelig presisert både i St.prp. nr. 1 (2000-2001) for Justisdepartementet og i tildelingsbrevene til politiet.

De styringssystemer som er utviklet i statlig forvaltning de senere år er bygget på utpreget delegasjon av budsjett- og avgjørelsesmyndighet til de operative ledd. Overordnet myndighet skal styre og sette krav til måloppnåelse, og etaten forplikter seg på å nå målene innenfor de totale ressursrammer som stilles til disposisjon. Disse prinsippene var bakgrunnen også for omleggingen av finansieringsordningen når det gjaldt analyser ved Statens rettsstoksikologiske institutt. Den som rekvirerer en tjeneste må også betale for den. Hvis man skal reetablere en sentral pott i departementet eller i politidirektoratet til dekning av utgiftene, vil man måtte holde igjen beløp som ellers skulle komme politiets driftsbudsjetter til gode. Dette er en form for detaljstyring som hindrer effektiv ressursbruk, og som ikke harmonerer med moderne styringsprinsipper.

Variasjoner i antallet brukerprøver ved Statens rettsstoksikologiske institutt kan etter min mening ikke ensidig legges til grunn for en vurdering av om politiet gjør jobben sin innen narkotikabekjempelsen. Jeg konstaterer at politiets totale innsats mot narkotika stadig er økende. Antall påtaleavgjorte narkotikasaker er mer enn fordoblet fra 1995 til 2000. Dette viser at politiet følger opp den høye prioritet som disse sakene har. Jeg viser også til at Politihøgskolen nå er meget godt i gang med et spesialutviklet kurs om såkalte "tegn og signaler", et kurs hvor polititjenestemenn og -kvinner får opplæring i å avsløre narkotikamisbruk for eksempel i forbindelse med gjennomføring av ordinære trafikkkontroller.

Om det anses nødvendig for å sikre bevis i den enkelte sak, å foreta utvidede analyser av blod- eller urinprøver, må være opp til politimesteren å avgjøre. Politimesteren vet selv best hvor skoen trykker i eget distrikt, og har derfor de beste forutsetninger for å vurdere ressursbruken i forhold til de lokale utfordringer.

Som et element i vurderingen av politiets totale innsats mot narkotikakriminalitet vil departementet imidlertid be Politidirektoratet følge nøye med på utviklingen i politiets bruk av narkotikaanalyser som

virkemiddel i narkotikabekjempelsen.

Spørsmål nr. 453

Innlevert 8. juni 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 18. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I 30-40 år har det vært arbeidet med å få oppmerket tverrforbindelsen sør om Vega mellom ytre og indre hovedled.

Kan statsråden redegjøre for hvilke faglige, både økonomiske, nautiske og tekniske skriftlige begrunnelser som hindrer at denne oppmerkingen blir foretatt og er det mulig å få kopi av dette skriftlige materialet?»

Begrunnelse:

Gjennom 30 til 40 år har det vært arbeidet med å få oppmerket tverrforbindelsen mellom ytre og indre hovedled sør for Vega uten at dette har lyktes. Årsaken til at dette arbeidet ikke har vært prioritert fra Kystverkets side er uklart, men det skal vist nok være, ifølge rykter, at leia ikke vil være sikker selv om den blir oppmerket.

Undertegnede har seilt denne leia i all slags vær også storm og har lang erfaring fra seilas med fiskebåter inn og ut denne leia og stiller seg totalt uforstående til at dette kan være årsaken til at denne leia ikke blir prioritert.

Jeg viser til min merknad i ordinært budsjett for 2001 og til min merknad med forslag i revidert budsjett for 2001. I merknaden pekes det bl.a. på at det nå er lagt til rette for at oljerigger kan tas inn til hav

nevesenets anlegg i Brønnøysund for oppgradering, vedlikehold og klassing. Det er til og med to losere som i samarbeid med losoldermannen har kvalifisert seg til sertifikater for å lose fartøyer og rigger inn denne tverrforbindelsen. Losinspektøren godkjenner ikke disse sertifikatene bl.a. fordi leia ikke er tilfredsstillende merket og fordi leia ikke er sikker.

Leia er nettopp oppmålt av Kartverket og nye elektroniske kart er nå under utarbeidelse slik at alt nå ligger til rette for å oppmerking av leia. Ved å investere i RACON på Bremstein Fyr samt utlegging av fire konvensjonelle lysbøyer eller nye svenske bøyer med DGPS vil en med lave investeringer sikre skipsfarten og fiskeflåten en trygg seilingslei til en totalpris på ca. kr. 4,5 mill. RACON koster i dag omlag 500 000, fire konvensjonelle lysbøyer koster 2,0 mill. eventuelt tre nye svenske bøyer med DGPS til totalpris av 3,2 mill.

Med disse bøyene og RACON kan fast installasjon på Høgbraken sløyfes, med RACON på Bremstein Fyr har man et sikkert radarekko i all slags vær.

Det er derfor med stor undring jeg registrerer Kystverkets uvilje til å realisere dette prosjektet.

Svar:

Det er riktig at det tidligere er blitt fremmet krav om oppmerking av innseilingsled sør for Vega (Sklinna --Høgbraken - Kversteinfjorden). I forbindelse med utarbeidelsen av "Rapport om miljø sikkerhet i farledene" ble sikkerhetsutvalget for Nordland spesielt bedt om å foreta en vurdering og å gi uttalelse om en ny innseilingsled sør av Vega fra Sklinna til Kversteinfjorden. I rapporten, som ble avgitt 26. mars 1993, ble det bl.a. konkludert med at en ikke finner å kunne anbefale at en slik ny innseilingsled opprettes. Kopi av kapitlet "Søndre Nordland farvannsområde" følger vedlagt.

Som en følge av rapporten er det senere ikke gitt prioritet til dette i forhold til andre behov på kysten. Det er imidlertid opprettet lokal referanse- og sendestasjon for differensiell GPS på Sklinna fyr.

Tidligere erfaringer tilsier at eventuelle konstruksjoner i slike utsatte farvann må gis en tilstrekkelig styrke, noe som tilsier en langt høyere pris enn 3 - 4 mill. kroner.

Når det gjelder eventuelle flytende merker er det også viktig å være klar over at disse kan være svært usikre som hjelpemidler for navigasjon, da det forekommer at de driver ut av posisjon og at de i større grad er utsatt for slokninger.

Når dette er sagt vil jeg samtidig vise til "Nasjonal Transportplan 2002 - 2011 Handlingsprogram for Kystverket" der det opplyses at man vil se på en mulig samfinansiering med lokale myndigheter om nyoppmerking på innseilingen fra havet og inn til Brønnøysund. I den forbindelse vil Kystdirektoratet be Kystverket 4. distrikt om å utarbeide en plan for oppmerking av denne leden.

Vedlegg til svar:

Søndre Nordland farvannsområde

8.11. Søndre Nordland farvannsområde

8.11.1. Generelt

Søndre Nordland farvannsområde omfatter i denne sammenheng kyststrekningen fra grensen mellom Nord-Trøndelag og Nordland fylke til og med Bodø. Strekningen dekker til sammen 23 kommuner som grenser til sjøen. Bare 2 av kommunene på strekningen er rene innlandskommuner. Ved utgangen av året 1987 bodde det ca. 140 000 mennesker i de nevnte kommuner.

På strekningen er det 3 hovedinnseilingsleder med losstasjoner i Sandnessjøen og i Bodø.

Det er ikke losplikt utenom i det forbudte sjøområdet fra Støtt og nordover.

Farvannsområdet er svært sårbart, og en eventuell forurensning vil kunne få store konsekvenser for fiskeoppdrettsanlegg og vernede naturområder som det finnes mange av.

En rekke truede fuglearter har sine hekkesteder i nær tilknytning til de trafikkerte farleder på strekningen. Den mest trafikkerte led går i nord/sydretning, men en del leder til industri- og trafikksenter følger fjordene i øst/vestretning.

Hovedleden langs kysten er for det meste beskyttet av øyer, holmer og skjær. Dette demper sjøgangen, men vinden kan være sjenerende i enkelte områder. I siktbart vær er seilas i hovedleden langs kysten forholdsvis enkelt bortsett fra i Brønnøysund og gjennom Olstokvær. Skal man ut til øyer og holmer eller inn gjennom en del fjorder, blir seilingsforholdene straks mere kompliserte. På enkelte områder anbefales det ikke å ferdes uten lokalt farvannkjennskap. Dette er spesielt fra Nordtrøndelagsgrensen til nord av Bodø.

Hurtigbåtruter i Nordland fylke

Med hurtigbåt menes her et fartøy en marsjfart på 25 knop eller mer. I Nordland fylke betjenes følgende ruter av hurtigbåter:

Kart nr.	Rute nr.	Ruteområde
224	609	Terråk - Bindal
55, 53	607	Brønnøysund - Rørøy
55, 57	707	Tjøtta - Vistenseteder
54, 55, 56, 57	703	Sandnessjøen - Søndre Herøy steder - Vega
55, 56	705	Sandnessjøen - Ytre Dønna
57, 59, 61	701	Sandnessjøen - Træna
59, 61, 62	702	Stokkvågen - Lurøy-steder
57, 59, 62, 63, 64, 65	981/982	Bodø - Helgeland - Sandnes sjøen
62, 63	988	Rødøy
227	991	Sør- og Nordfold
230	993	Tysfjord
65, 66, 67, 68, 69, 73, 76	650	Bodø - Svolvær - Sortland
69, 73,	970	Svolvær - Narvik

I tillegg til disse er det noen få lokalruter som er mindre betydningsfulle.

8.11.2. Anløpssteder

Det er mange og til dels viktige anløpssteder langs Helgelandssiden og i fjordene på Helgeland.

Av disse er Mosjøen, Mo i Rana og Glomfjord typiske industrihavner, mens Brønnøysund, Sandnessjøen, Nesna, Ørnes og Bodø regnes som trafikk- og fiskerihavner.

Skipstrafikken i søndre Nordland fordeler seg i det alt vesentligste på havner og anløpssteder regnet fra syd til nord:

Brønnøysund	Holandsfjord/Svartisen
Mosjøen	Glomfjord
Sandnessjøen	Ørnes
Nesna F	Fauske, Finneid
Vikholmen	Rognan
Mo	Bodø

8.11.2.1. Havnene i Bindal kommune

Bindal kommune som har et folketall på litt over 2000 har ingen havner av betydelig størrelse og har ikke opprettet havnedistrikt. Av aktuelle havner kan nevnes:

Bindalseidet, Terråk, Røytvoll, Skjelviksjøen og Holm.

Holm er et viktig trafikkknutepunkt for bilferga over Bindalsfjorden til Vennesund i Sømna kommune, biled 2430.

8.11.2.2. Havnene i Sømna kommune

Sømna kommune har ca. 2.000 innbyggere. De største havnene i kommunen er Berg, Vik og Vennesund. Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt.

8.11.2.3. Havnene i Brønnøy kommune

Brønnøy kommune har ca. 6.800 innbyggere. Det er opprettet havnedistrikt som omfatter hele kommunens sjøterritorium inkludert alle øyer og holmer som tidligere har vært bebodd og som i dag brukes i næringsmessig og annen sammenheng.

I kommunesenteret Brønnøysund ligger hovedhavna som deles i tre avsnitt:

- Sørhavna som omfatter fiskerihavna og bunkringsanlegg.
- Midthavna som er det ordinære havneavsnitt for anløp av hurtigrute, kystgodsbåter, hurtigbåter/ ferge, fiskefartøyer osv.
- Nordhavna omfatter nytt industrianlegg med dypvannskai i 100 meters lengde.

I 1991 hadde Brønnøysund til sammen 1.984 anløp av hurtigruter, godsbåter, tilfeldige båter, lokalbåter og ferger, samt 1.440 fiskefartøyer.

Godsmengdene over private og offentlige kaier er oppgitt å være 106.450 tonn stykk gods og 23.000 tonn olje.

Det største fartøyet som har vært ved industrikanalen er M/S "Prinsesse Ragnhild" som er på 16.608 BRT.

I Brønnøysund er det etablert offentlig havneadministrasjon. Havnefogden er disponibel som havnelos/kjentmann. Det kommunale havnevesen eier en liten slepebåt.

Av øvrige havner i kommunen kan nevnes Hommelstø og Horn.

8.11.2.4. Havnene i Vega kommune

Vega kommune har ca. 1.600 innbyggere. Rødøy, Igerøy og Nes er kommunens ferge- og fiskerihavner.

Led 2432, 2431, og 2434. Kommunen har ikke eget havnedistrikt og ingen offentlig havneadministrasjon.

8.11.2.5. Havnene i Vevelstad kommune

Vevelstad kommune har ca. 700 innbyggere. Av havner kan nevnes:

Forvik, Vevelstad og Vågsodden hvor den første og siste er ferjehavner. Kommunen har ikke eget havnedistrikt og ingen havneadministrasjon.

8.11.2.6. Havnene i Alstahaug kommune

Alstahaug kommune har ca. 7.500 innbyggere. Kommunens hovedhavn er Sandnessjøen som er trafikk-, ferge- og fiskerihavn med hurtigrute på nord og syd hver dag og kystgodsbåter de fleste av ukens dager.

Sandnessjøen har base for oljeleting på Haltenbanken med jevnlig anløp av supplybåter. Stedet har betydelig verkstedindustri og stor ferjetrafikk til øykommunene.

I 1991 hadde Sandnessjøen anløp av:

- 8.513 passasjer-, lystfartøyer og ferger
- 610 fiskefartøyer
- 17 statsfartøyer
- 120 skyssbåter m.m.

I Sandnessjøen er det losstasjon, og havnelos kan skaffes. Sandnessjøen har egen havneadministrasjon. Taubåt med 17 tonn trekkraft og supplybåter fra Haltenbanken er tilgjengelig. De øvrige havnene i kommunen er Stokkasjøen, Tro, Tjøtta, Sørvika og Austbø.

Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt.

8.11.2.7. Havnene i Vefsn kommune

Vefsn kommune har ca. 13.100 innbyggere. Hovedhavn og kommunesenter er Mosjøen som ligger innerst i Vefsnfjorden. Mosjøen er i det vesentligste industrihavn med:

- Jernbanekai 210 meter dybde ca. 5 meter.
- Vestre kai med ferjeleie 226 meter, dybde ca. 6 meter.
- Aluminiumsverkets kai 271 meter, dybde ca. 10 meter.
- Øst av Jernbanekaia 102,5 meter kai, dybde ca. 3 meter.

Av industri kan nevnes:

Aluminiumsverk, sagbruk, treindustri, silkeveveri, sementstøperi, teglverk og en del småindustri.

Sponplatefabrikkene i distriktene benytter Mosjøen som skipningshavn.

I 1991 hadde Mosjøen 1.584 skipsanløp hvor største fartøy var på 30.000 BRT.

Godsmengden over kai er oppgitt å være 665.000 tonn samt 49.000 tonn olje.

Kommunen har opprettet havnedistrikt som strekker seg fra Mosjøen og utover Vefsnfjorden til en linje mellom Juvika og Nabben.

Mosjøen har havneadministrasjon med havnelos.

Av øvrige havner i kommunen kan nevnes Sundøy, Åkvik, Holandsvika og Halsøya.

8.11.2.8. Havnene i Herøy kommune

Herøy kommune har ca. 2.100 innbyggere. Kommunesenteret er Herøyholmen som også er kommunens hovedhavn. Av øvrige havner kan nevnes:

Tennvalen, Korsvika, Fagervika, Herøyvågen, Øksningan, Seløy, Brasøy, Nord-Staulen, Husvær og Sandvær.

Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt og har ingen havneadministrasjon.

8.11.2.9. Havnene i Dønna kommune

Dønna kommune har ca. 1.900 innbyggere. Kommunesenteret og hovedhavna er Solfjellsjøen.

Av øvrige havner kan nevnes: Åkerøyvågen, Bjørn og Glein. Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt og har ingen havneadministrasjon.

8.11.2.10. Havnene i Leirfjord kommune

Leirfjord kommune har ca. 2.300 innbyggere. Kommunesenteret er Leland som også er hovedhavn. Øvrige havner er Kvitting, Hellesvik, Sund, Dagsvik, Levang og Bardal. Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt og har ingen havneadministrasjon.

8.11.2.11. Havnene i Nesna kommune

Nesna kommune har ca. 1.700 innbyggere hvor kommunesentret og hovedhavna er Nesna.

Av øvrige havner nevnes:

Vikholmen på Hugla og Husby på Tomma. Nesna har hurtigruteanløp på nord og syd og kystgodsbåter de fleste dager. Stedet er knutepunkt for ferjesambandet til distriktene.

Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt. Statistiske oppgaver over anløp godsmengder mangler.

Vikholmen er industrihavn og havn med fergeforbindelse til Tomma. Kaiene er privateid. Supplybåtene som er i arbeid i forbindelse med oljeleting på Haltenbanken, bruker Vikholmen som bunkringsstasjon.

8.11.2.12. Havnene i Lurøy kommune

Lurøy kommune har ca. 2.400 innbyggere. Lurøy og Onøy er kommunesenter. Øvrige havner er Stokkvågen, Lovund, Tonnes og Indre Kvarøy.

Der er ikke opprettet havnedistrikt og ikke etablert havneadministrasjon i kommunen.

Havnene er vesentlig fiskeri- og fergehavner.

8.11.2.13. Havnene i Træna kommune

Træna kommune har ca. 500 innbyggere. De viktigste havnene er Husøy og Selvær. Havnene er fiskerihavner. Norsk Oljevernforening for Operatørselskap har en oljevernbase på Husøy.

Kommunen har ikke opprettet havnedistrikt og det er ingen havneadministrasjon.

8.11.2.14. Havnene i Rana kommune

Hovedled 1164

Rana kommune har ca. 25.000 innbyggere. Mo er hovedhavn og kommunesenter.

Stedet hadde i 1991 til sammen 1.071 skipsanløp hvor største fartøy var på 40.000 BRT. Godsmengdene over kai er oppgitt å være 2,4 millioner tonn og 40.000 tonn olje. Av farlig last ble det losset 65 tonn sprengstoff og 1.375 tonn nitrat. Mo har havneadministrasjon og havnelos. Der er to taubåter med en trekraft på henholdsvis 6 og 12 tonn. All losing innen Mo havnedistrikt er forbeholdt den av havnestyret antatte havnelos.

Av øvrige havner i kommunen kan nevnes: Bjørnebærsvikodden, Haukenesodden, Andfiskåga, Altermark og Utskarpen.

Rana har ikke etablert havnedistrikt.

8.11.2.15. Havnene i Hemnes kommune

Hemnes kommune har ca. 4.500 innbyggere. Hemnesberget er kommunesenter og hovedhavn/industrihavn. Av øvrige havner kan nevnes Finneidfjord, knyttet til biled 2443. Kommunen har ikke etablert havnedistrikt, og har ingen havneadministrasjon.

8.11.2.16. Havnene i Rødøy kommune

Rødøy kommune har ca. 1.800 innbyggere. Hovedhavna og kommunesenteret er Sjørgjerøyvågen.

Av øvrige havner er: Selsøyvik, Selvågen, Melfjorden, Kilboghavn, Jektvik, Vågaholmen, Nordnesøyvågen og Myken. Rødøy kommune har ikke etablert havnedistrikt og har ingen havneadministrasjon.

8.11.2.17. Havnene i Meløy kommune

Meløy kommune har ca. 6.900 innbyggere. Ørnes er kommunesenter og hovedtrafikkhavn med hurtigrute-, gods- og ferjeanløp.

Kaianleggene på Ørnes er privateid. Der er ingen havneadministrasjon, det finnes ingen oppgaver over antall skipsanløp og godsmengder. Av øvrige havner i kommunen er Holandsfjord.

Turistskip går inn Holandsfjorden i den hensikt at turistene skal oppleve isbreen Svartisen. Skipene ankrer opp i Holandsfjorden like utenfor luftspennet hvor turistene blir hentet i mindre båter og kjørt til land i nærheten av Svartisen.

Glomfjord

Glomfjord Ved Haugsvik i Glomfjord har Norsk Hydro AS et betydelig fabrikanlegg. Vestre kai er 315 meter lang med dybde 8 meter. Østre kai er 78 meter lang med dybde 5,3 meter.

I 1991 hadde Norsk Hydro AS i Glomfjord 500 skipsanløp hvor største fartøy var på 19.000 BRT. Godsmengdene over kai var 1.274.000 tonn, derav 97.000 tonn ammoniakk, 4.000 tonn oljeprodukter. Glomfjord har ikke taubåt. Av øvrige havner i kommunen kan nevnes: Ågskardet, Halså, Engavågen, Vassdalsvik, Grønøy, Åmnes, Amøyhamn, Bolga, Meløy-sjøen, Reipå og Støtt.

Det er ikke etablert havnedistrikt eller havneadministrasjon i kommunen.

8.11.2.18. Havnene i Gildeskål kommune

Gildeskål kommune har ca. 2.600 innbyggere. Kommunens hovedhavn og senter er Inndyr. Av øvrige havner kan nevnes: Mårnes, Sørarnøy, Vågsosen, Ertenvåg, Storvik og Nygårdssjøen som alle er fiskerihavner med sine godkjente havnedistriktsgrenser.

Det forekommer utskipning av dolomitt fra Ertenvåg. Det er ingen spesiell havneadministrasjon i kommunen og det foreligger ikke statistiske oppgaver over skipsanløp og godsmengder i havnene.

8.11.2.19. Havnene i Beiarn kommune

Beiarn kommune har ca. 1.500 innbyggere. Moldjord er kommunesenteret.

Av havner kan nevnes: Skivik, Eggesvik, Øynes og Svartnes som alle er små havner. Det er ikke opprettet havnedistrikt, og det er ingen havneadministrasjon i kommunen.

8.11.2.20. Havnene i Skjærstad kommune

Skjærstad kommune har ca. 1.200 innbyggere. Misvær er kommunesenteret.

Av øvrige havner kan nevnes: Skjerstad, Støvset og Breidvik som alle er småhavner.

Det er ikke opprettet havnedistrikt i kommunen og det er ingen offentlig havneadministrasjon.

8.11.2.21. Havnene i Saltdal kommune

Saltdal kommune har ca. 5.200 innbyggere. Rognan er kommunesenter og hovedhavn, og er mest kjent for sine to båtbyggerier med slipplengder på 75 meter. Det er ingen andre havner av betydning i kommunen.

Fartøyer som skal til Rognan, må passere Saltstraumen og broen der. Saltdal har ikke etablert havnedistrikt og heller ikke offentlig havneadministrasjon. Oppgaver over antall anløp og godsmengder i Saltdal mangler.

8.11.2.22. Havnene i Fauske kommune

Fauske kommune har ca. 10.000 innbyggere. Kommunesenteret er Fauske og hovedhavna er Fauske/Finneid. Det er ingen andre havner av betydning i kommunen.

Kommunen har ikke havnedistrikt. Havnene Fauske/Finneid ligger svært nær hverandre, men med de største kaianlegg på Finneid. Kaien på Fauske har mest vært benyttet i forbindelse med utskipning fra steinindustrien, mens kaiene på Finneid benyttes vesentlig av AS Sulitjelma Gruber ber til eksport av kis, kobber og sink. Det er også kai for utskipning av asfalt, oljegrus og ferdigbetong. Statistiske opplysninger om skipsanløp og godsmengder i kommunen mangler. Fartøyer som skal til Fauske/Finneid må passere Saltstraumen og brua der.

8.11.2.23. Havnene i Bodø kommune

Bodø kommune har ca. 35.000 innbyggere. Bodø regnes som fylkets hovedhavn hva angår trafikk og fiskeri.

I 1991 hadde Bodø anløp av 6.851 betalende fartøyer med en samlet tonnasje på 4.075.821 BRT.

Godsmengdene var.....	621.470 tonn
ussert	181.638 tonn
istet	51.424 tonn
	34.000 tonn

Største fartøy M/T "Fjordshell" 18.600 BRT.

Havnen har kommunal havneadministrasjon og havneloseordning, med påbud om havnelose for tankbåter over 3.000 tonn. En mindre taubåt er tilgjengelig.

Av øvrige havner i kommunen kan nevnes Saltstraumen, Ripnes og Helligvær.

Fartøyer som skal passere Saltstraumen, må på forhånd kontakte signalstasjonen for å bli orientert om strømforholdene.

8.11.3. Farvann

8.11.3.1. Ledene

Hovedled 1558 begynner i Søndre Nordland i Lekafjorden og går videre øst av Melsteinen og Helgelandsflesa nordover Melsteinfjorden og vest av Torget og Saura etter at Hellbergbøya og Sandværroddtaren er passert. Hovedled 1561 fortsetter vest- og nordvestover mellom Kvitingen og Torgværet og mellom Fleina og Blåbakflu. Deretter vest av Uttorgflesa, nord Vegafjorden, vest av Hohlmen og øst av Ylvingen.

Alternativet er hovedled 1563 fra Sandværroddtaren og nord Torgfjorden gjennom Brønnøysund og nordover Tilremfjorden.

Hovedled 1566 Ylvingen - Angersholmen går videre fra Skjelva, mellom Rossøy og Tjøtta og videre vest av Alsten. Nordover Alstenfjorden, øst av Dønna og mellom Løkta og Hugla, øst av Tomma, mellom Aldra og Stigen, øst av Kvarøy, sør og øst av Rangundøya, nordover mellom Gjerøy og Ranga, øst av Rødøya og videre nordover vest av Angersholmen.

Hovedled 1568 Angersholmen - Skarveskjær går øst av Bolga, gjennom Meløyvær og Olstokvær, vest av Gåsværboen til Skarveskjær.

Hovedled 1571 Angersholmen - Skarveskjær. Meløyfjorden gjennom Meløysund, Støttefjorden til Skarveskjær. Alternativ led er 1171 gjennom Mesøysundet, forbi Ørnes og sør og vest av Teksmona.

Hovedled 1573 går fra Skarveskjær vest av Kunna, syd av Helgelandsflesa, nordover Fugløyfjorden, vest av Mårnesskagen til Landegode.

Hovedledene krysses av båttrafikk bestemt for/ fra en rekke områder. For større fartøyers vedkommende foregår dette spesielt ved: Brønnøysund, sør av Tjøtta, nord av Sandnessjøen bestemt for Mosjøen. Båter bestemt for Sandnessjøen. Ved Ranskjæret for båter bestemt for Mo i Rana. Kryssing skjer også i ut- og innseilingen ved Åsvær, i Meløyfjorden og ved Støtt for båter bestemt for Ørnes og Glomfjord og på Saltenfjorden for inn- og utseiling ved Fleinvær.

Hovedled 1160 Vefsnfjorden begynner ved Tjøtta-Rødøy og skjærer seg 13 n.mil nordøstover til Sundet, hvor den bøyer av i sydøstlig retning og fortsetter 12 n.mil inn til Mosjøen.

Hovedled 1161 Leirfjorden begynner nord av Alstenøy og har forgreningen Sundet til Vefsnfjorden og Mosjøen.

Hovedled 1164 Ranfjorden går sør av Nesna og østover til Mo i Rana. Midtveis inne i Ranfjorden ligger industristedet Hemnesberget.

Biled 2451 Holandsfjorden strekker seg østover til Nordfjorden og Svartisen.

Hovedled 1170 Glomfjorden strekker seg østover fra Meløy.

Biled 2455 Saltfjorden sør av Bodø går over til den trange Saltstraumen og fortsetter deretter som Skjerstadfjorden med Fauske/Finneid og Saltdalsfjorden til Rognan.

8.11.4. Trafikkbilde

Den vesentligste trafikk langs 1500-ledene utgjøres av hurtigrutene, kystgodsbåter, hurtigbåter, fiskefartøyer, fergetrafikk og transitt-trafikk. I sommerhalvåret er der en god del turistbåttrafikk og trafikk av mindre lystbåter. På flere steder langs hovedledene er det en del store og små ferger og hurtigbåter som

krysser. På enkelte av strekningene har dette skapt farlige situasjoner med en rekke nestenulykker. Spesielt kan nevnes:

Biled 2431 Tilremsfjorden	Horn - Ylvingen - Vega
Hovedled 1566 Tjøttafjorden	Tjøtta - Vega
Biled 2440 Ulvanger	Sandnessjøen - Dønna
Biled 2444 Sjona-Trænfjorden	Handnesøy - Tomma
Hovedled 1163 Stigfjorden	Stokkvågen - Onøy
Hovedled 1571 Meløyfjorden	Meløysund - Vassdalsvik - Bolga
Hovedled 1568 og 1573 Støttfjorden	Ørnes - Støttsundet
Hovedled 1573 Nord av Fugløyfjorden	Sund - Sørarnøy
Biled 2467 Nyholmsundet	Nyholmen - Bodø molo.

8.11.5. Risiko

I Søndre Nordland er det i hovedsak følgende forhold som danner grunnlag for risiko:

- Trange og kompliserte farvann (Brønnøysundet, Saltstraumen, Nyholmsundet og innseilingen til enkelte havner).

Kryssende trafikk (fergehurtigbåtruter).

- Strekningen Bindalsflesa
- Dønna er spesielt utsatt. Her ligger hovedled 1566 svært nært opp til områder som er vernet eller foreslås vernet i kystverneplanen av hensyn til sjøfugl og kystflora som er truet. Det er dessuten oppdrettsanlegg i området.

Tenkelige ulykkestilfeller kan være grunnstøtinger, kollisjoner og eksplosjoner.

Bortsett fra i det forbudte sjøområdet fra Støtt og nordover er det ikke los plikt på strekningen. Det er heller ikke påbud om bruk av taubåt i nevnte områder. Det er ikke fastsatt spesielle seilingsregler for noen del av strekningen, og det er heller ingen trafikk kontroll.

Sikkerhets utvalget i Nordland ble anmodet om å foreta vurdering og å gi uttalelser om en ny innseilingsled sør av Vega fra Sklinna til Kvernsteinfjorden.

Bakgrunn, farvannsvurderinger, definert omsøkt innseilingsled, utvalgets forslag til innseilingsled, nødvendig oppmerking, bordingsssted for los, navigasjonssystemer og eventuelle etableringskostnader er beskrevet i underutvalgets spesielle rapport, og konklusjonen er følgende:

Det er utvalgets mening at investeringene i en ny innseilingsled ikke kan forsvares ut fra den relativt beskjedne trafikk som kan forventes på noe sikt. Utvalget viser til at det er en etablert innseilingsled ved Åsvær, der det er etablert lostilbud.

Det at noen fartøyer vil spare tid ved en slik led mener utvalget må være underordnet samfunnets krav til at skipsbevegelsene i norsk farvann må foregå under mest mulig trygge forhold.

Selv om nye og avanserte navigasjonssystemer er på vei inn, vil man ikke kunne forvente at slike systemer er anskaffet på alle fartøyer som man kan forvente vil bruke innseilingsleden.

Utvalget mener videre at det vil være feil å etablere en innseilingsled i et såvidt vanskelig farvann. Vurdert fra et sikkerhetsmessig synspunkt, vil det være et skritt i feil retning å opprette denne leden. Utvalget peker et annet sted i denne utredningen på at all inn- og utseiling bør foregå via de eksisterende leder. Dermed reduseres faren for miljømessige katastrofer, og det vil være færre områder å konsentrere oppmerksomheten mot.

Utvalget er av den oppfatning at investeringer i de eksisterende leder vil ha større samfunnsmessig betydning enn å investere i en ny led som man ikke kjenner betydningen av. Man tror heller ikke skipsfarten er

interessert i å få økte avgifter som følge av de utgiftene etablering og drift medfører, og som skipsfarten generelt sett kan gjøre seg liten nytte av. Navigasjon i området Sklinna - Bremsteinen er svært vanskelig ut fra flere hold. Det er til tider kraftig strøm i farvannet som vil sette på tvers av den foreslåtte leden. Det er et elendig radar farvann. Holmer og skjær er svært lave, i tillegg er de langt fra leden og vanskelige å skille fra hver andre.

Ut fra ovennevnte vurderinger finner utvalget ikke å kunne anbefale at ny innseilingsled opprettes i farvannet sør for Vega, men viser til at det kan være langt mer aktuelt å ta los ved Rørvik for de fartøy som ønsker det. Den leden vil kunne benyttes av fartøyer opp til 15.000 BRT.

8.11.6. Tiltak

8.11.6.1. Iverksatte tiltak

- Forbedret oppmerking i form av modernisering av fyr og lykter
- Signalstasjon ved Saltstraumen
- Lostilbud
- Døgnvakt ved enkelte havnekontor utstyrt med VHF og telefaks
- Havnelovsordning etablert i enkelte havner
- Racon etablert på Helgelandbrua i Åsvær og på Tennholmen.

8.11.6.2. Tiltak som vanligvis praktiseres

- Rapportering om ankomst på VHF / mobiltelefon til havneadministrasjonene
- Bruk av los i farvann hvor skipsførerne er ukjent
- Bruk av havnelos i spesielle havner
- VHF-kontakt med signalstasjon ved Saltstrømmen
- Større fartøyer seiler utenom Brønnøysundet
- Kapasitetsbegrensning for passering av Saltstraumen.

8.11.7. Arbeidsgruppens syn:

Arbeidsgruppen mener at risikonivået er spesielt stort på følgende steder:

- I Brønnøysundet.
- Der fergetrafikken krysser hovedleia.
- Ved passering av Saltstraumen.
- I Nyholmsundet ved Bodø.

På strekningen fra Helgelandflesa til Sandnessjøen er risikoen for skade på miljø, verneverdige områder og oppdrettsanlegg svært stor ved en eventuell kollisjon, grunnstøting eller eksplosjon.

Innseilingen til enkelte havner er uoversiktlig og kan være en risikofare spesielt i mørke hvor navigatøren blendes av sterk bakgrunnsbelysning, og hvor lanternene fra motgående/utgående fartøyer og ankerliggere er vanskelig å oppdage fra inngående fartøyer. I søndre del av Nordland er det spesielt i Brønnøysundet, Sandnessjøen, Nesna og i Bodø at nevnte forhold særlig gjør seg gjeldende.

Arbeidsgruppen foreslår:

Lysrestriksjoner.

- Biled 2455 i Saltstraumen:

Maksimalt mål i mørket:

Lengde : 145,00 m

Dypgang : 8,50 m

DWT : 16.000

*Kapasitetsrestriksjoner

- Hovedled 1563 i Brønnøysund:

Maksimale mål for gjennomseiling i transitt:

Lengde : 50 m

Fartøyer på 50 meters lengde og derover som ikke skal anløpe Brønnøysund, pålegges å gå vest av Torget.

- Biled 2455 i Saltstraumen:

Maksimale mål for gjennomseiling:

Lengde : 180 m

Dypgang : 10 m

DWT : 30.000

Signalstasjonen ved Saltstraumen skal kontaktes for orientering om strømforholdene.

* Rapportering.

- Biled 2467 Nyholmsundet ved Bodø:

Prosedyrer for varsling ved passering av Nyholmsundet innføres.

* Oppgradering av sjøkart.

- Nymålinger i området må gis høy prioritet.
Problematikken er omtalt i kapittel 7, pkt. 7.3.1.1

* Oppmerking og sprengning.

Følgende forbedringer gjøres:

Se tabell.

Led	Navn	Tiltak
1162		Fjernstyring og overvåking
1172	vær	Bunnfast innst. m/skjermet lykt
2432		Vega Ny lanterne
2432		Vega Ny lanterne
2432		Vega Ny lanterne
2432	de	Ny lanterne
2432	ngen	Ny lanterne
2433	st	Tjøtta Lysbøye
2433	ikefjord	Ny lanterne
2438	vik molo, Halsfj.	Ny lanterne
2438	holmgr.Vistenfj.	Radarreflektor
2433	Vevelstandsund	Radarreflektor
2433	osundet	Radarreflektor
2439	sgrunnen,Tangsund	Radarreflektor
2439	lleskjær,Tangsund	Radarreflektor
2436	Vega	Ny lanterne
2434	ega	Radarreflektor
2437	Vega	Ny lanterne
2434	Vega	Jernstang
2434	dvær	Ny lanterne
2434	vær	Ny lanterne
	vær	Ny lanterne
2434		Sprenging av grunne
2434	ega	Sprenging av grunne

2449		Ny lanterne
2448	en Solvær	Ny lanterne
2448	olvær	Ny lanterne
2448	nningen	Radarrefleks
2448	Louvundvika	Lysbøye
2448	n Lovundvær	Ny lanterne
2448	Husøy	Ny lanterne
2447	søy SW	Ny lanterne
2447	yd Hestmann	Ny lanterne
2447	tmona	Ny lanterne
2447		Ny lanterne
2447	av Hestmona	Radarreflektor
1573	l-Arnøy	Ny lanterne
1573	nen Syd-Arnøy	Radarreflektor
1573	yd-Arnøy	Radarreflektor
		Radarreflektor
1568	øyfjord	Radarreflektor
1568	olga	Ny lanterne
	Jesøy	Ny lanterne
2458/1568	Rødøyfjord	Ny lanterne
1568		Radarreflektor
2458		Ny lanterne
2458	erøy	Ny lanterne
2458		Ny lanterne
1568	ies	Ny lanterne
2447	øy	Radarreflektor

8.11.8. Kostnader

De foreslåtte forbedringer medfører følgende investeringer:

Fyrbelysning og oppmerking.....	kr. 3.0 mill.
	kr. 2.0 mill.
	kr. 5.0 mill.

Spørsmål nr. 454

Innlevert 11. juni 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 18. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Med bakgrunn i søknaden fra Salten Regionråd er mitt spørsmål: Hva Kommunal- og regionaldepartementet akter å gjøre for å sette kommuner og fylkeskommuner til innen 31.12.2001 i stand til å tilfredsstille forskriftens krav til reglement for kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning, jf. forskriftens §§ 2, 3, 4 og 5, og vil Salten Regionråd kunne forvente støtte i sitt arbeide fra departementet?»

Begrunnelse:

Mange norske kommuner sitter i dag inne med betydelig overskuddslikviditet. For mange dreier det seg om beløp fra 50 til 150 mill. kroner. Samtidig har det de senere årene skjedd en liberalisering av forskriftene for finansforvaltningen i kommunesektoren. Med unntak av de store bykommunene er kompetansen innen profesjonell finansforvaltning i kommunenes økonomiavdelinger relativt ujevn.

Saltenregionen ved Salten Regionråd som også har et utstrakt samarbeide på andre felter, så på et tidlig tidspunkt behovet for kompetanseheving innen dette området og søkte derfor i desember 1999 KRD om støtte fra departementets fond for regionale samordningstiltak, - kap. 551, post 58 på statsbudsjettet. Søknaden ble avslått i KRDs brev av 25.02.00.

De nye finansforskriftene som ble gjort gjeldende fra 01.04.01 aktualiserte på nytt regionens tiltak og ny søknad ble sendt 25.01.01. Nytt avslag ble gitt i departementets brev av 05.04.01

Svar:

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning trådte i kraft 1. april 2001. Ved utarbeidelsen av forskriften har departementet hatt en meget god dialog med berørte aktører. Tilbakemeldinger vedrørende den endelige forskriften har utelukkende vært positive.

Det er kommunestyrets ansvar å tilfredsstillende forskriftens krav til reglement for kommunens finansforvaltning. Forskriften og merknadene til denne gir nærmere informasjon om hva som skal/bør vurderes ved utarbeidelsen av reglementet. Det må være et klart mål at kommunens politikere og administrasjon skal opparbeide seg et kompetansenivå på området som gjør disse i stand til følge opp kommunens finansforvaltning på en tilfredsstillende måte, herav utarbeidelse av kommunens finansforvaltningsreglement. Jeg er imidlertid klar over at opparbeidelse av tilfredsstillende kompetanse vil kunne ta tid, spesielt for mindre kommuner. Dette er en av begrunnelsene for at kommunene har blitt gitt frist til 31.12.2001 til å vedta et finansforvaltningsreglement.

Opparbeidelse av kompetanse kan oppnås gjennom deltakelse på kurs for håndtering av finansiell risiko og bruk av finansielle instrumenter som kommunen ønsker å benytte i sin finansforvaltning. En rekke aktører tilbyr slike kurs. I tillegg vil flere aktører kunne gi kommunene råd ved utarbeidelsen av finansforvaltningsreglementet.

Jeg er takknemlig for at Salten Regionråd er opptatt av kompetanseheving innen finansforvaltningsområdet. Det er imidlertid ingen forutsetning fra forskriftens side at kommunene skal opparbeide seg kompetanse på bruk av de ulike finansielle instrumenter. Kommunestyrene skal ta stilling til hvilken grad av risiko som er akseptabel, hva som er plasseringshorisont (1 år, 5 år, 10 år osv.) og krav til langsiktig avkastning. Det blir fondsforvalteres ansvar å plassere midler i henhold til det enkelte kommunestyres egen aksept av risiko, krav til avkastning, etiske retningslinjer mv. Det vil som regel være en sammenheng mellom grad av risiko og mulig langsiktig avkastning. Kommunestyret vil derfor ikke kunne stille svært høye krav til langsiktig avkastning uten samtidig å akseptere en risiko for at deler av de midler som er plassert, kan gå tapt. Denne type inkonsistens i et reglement er forutsatt luket bort i den kvalitetssikring av reglement som er forutsatt å skje fra uavhengig part med faglig kompetanse på bruk av finansielle instrumenter.

Kommunal- og regionaldepartementet har i flere år gitt tilskudd til utviklingsprosjekter som har læringseffekt og utviklingskarakter for andre kommuner og fylkeskommuner. Midler tilgjengelig til prosjekter av denne karakter er imidlertid svært begrenset.

Departementets tidligere avslag på søknaden om støtte var basert på at departementet ikke anså prosjektet for å ha tilstrekkelig læringseffekt og utviklingskarakter for andre kommuner og fylkeskommuner, og at departementet i tillegg har begrenset med midler til slike prosjekter. Departementet har ingen andre støtteordninger som kan være aktuelle for Salten Regionråd sitt finansforvaltningsprosjekt.

Spørsmål nr. 455

Innlevert 11. juni 2001 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad

Besvart 15. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Fylkesvegmyndighetene ha pr. i dag ikke ansvar for å bygge, drifte og vedlikeholde gang- og sykkelvegen og belyningsanleggene langs fylkesvegene på samme måte som staten gjør det for riksveger og kommunene gjør det for kommunale veger.

Når skal fylkesmyndighetene vise seg verdige til å ha ansvar for vegholdet, og synes ikke statsråden at det bør være samsvar mellom veg og gang/sykkelvei istedenfor å spre ansvar og vedlikehold på forskjellige instanser?»

Begrunnelse:

Omklassifisering av gang- og sykkelveg langs tidligere riksveg 33 mellom Ås bru og Tobru

Gjøvik kommune mener i brev av 16.11.00 at hovedutvalget for plan- og samferdselssaker ikke har hjemmel i tidligere vedtak 119)76. Dett fordi vedtaket som hjemler nedklassifisering bygger på St.meld. nr. 83 (1974-1975) og har utledet samme praksis for seg som Staten har benyttet. Staten har fra 1995 endret praksis.

Utdrag fra St.meld. nr. 83: "Hovedkomiteen for reformer i lokalforvaltningen har uttalt at funksjonsdelingen ved bygging av gang- og sykkelveger bør være: For anlegg i tilknytning til riksveg - staten. For anlegg i tilknytning til fylkesveg - fylkeskommunen. For anlegg i tilknytning til kommunal veg - kommunen. Hovedkomiteen har ingen innvendinger mot at gang- og sykkelveg i tilknytning til riksveg overtas av kommunen som får ansvaret for vedlikeholdet og må dekke vedlikeholdsutgiftene."

Intensjonen i denne stortingsmeldingen er endret i St.meld. nr. 34, (Norsk veg- og trafikkplan 1994-1997). Staten overtar drift og vedlikeholdet av gang- og sykkelvegene langs med riksvegene utfra intensjonene om en bedret funksjonsfordeling og et helhetlig ansvar overfor brukerne. Vedtaket i 119)76 har presisert i utledningen til vedtak at målet er å ligge på den linjen som staten har lagt seg på i tilsvarende saker for riksveger. Dette betyr at fylket må ta ansvaret for gang- og sykkelveger langs med fylkesveger.

Ikke alle fylker følger samme praksis som Oppland i de senere år har gjort, når det gjelder gang- og sykkelveg langs med fylkesveger. Etter opplysninger fra Bergen har de en annen ordning. For trafikanthendelser er dette uheldig. Vegen har samme funksjon og belastning som tidligere og det er derfor ikke grunnlag for nedklassifisering. Ordningen som staten har innført for riksveger med å ta eget ansvar for gang- og sykkelveger, har stor betydning for mer rasjonell drift og tilstand for brukerne. Publikum har videre et stort problem med å henvende seg til rett instans i slike tilfeller hvor vegholderansvaret i samme tverrsnitt er todelt. Videre kan den gamle ordningen være belastende for arbeidsmiljøet for vegpersonalet fordi klager fra publikum ofte treffer feil forvaltningsnivå. Uheldig organisering av virksomheter kan derved være årsak til et belastende arbeidsmiljø. I dagens situasjon er det vanskelig å koordinere arbeidene så lenge det er to ansvarlige parter som kan ha ulik standard og utførelse. Ofte blir gangvegene tilsprutet av snø fra hovedvegene om ikke dette er koordinert. Dette føles meget uheldig mot brukerne og de som utfører arbeidet.

Svar:

I St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat - en bedre oppgave- fordeling er temaet lys langs veger behandlet. Det blir slått fast at det er behov for å presisere og avklare ansvarsforholdene for vegbelysningen langs offentlige veger, og at staten bør ha ansvar for belysning langs riksvegene, fylkeskommunen for fylkeskommunale veger og kommunene for kommunale veger. Imidlertid bør ansvaret være avgrenset til å gjelde for veglys som er satt opp/ skal settes opp for å bedre trafiksikkerheten og fremkomsten.

Prinsippet for ansvarsfordelingen for gang-/sykkelvegnettet er at staten er ansvarlig for gang- og sykkelvegnettet langs riksvegene. Fylkeskommuner og kommuner har tilsvarende ansvar langs fylkes- og kommuneveger, jf. St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011. Jeg er imidlertid kjent med at enkelte fylker har en annen praksis. Vegloven åpner for dette. Jeg vil derfor se nærmere på veglovens bestemmelser og praktiseringen av den når det gjelder ansvaret for gang-/sykkelveger. Saken vil måtte sees i sammenheng med oppfølgingen av St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat - en bedre oppgavefordeling.

Dokument nr. 15:31

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 456

Innlevert 11. juni 2001 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal

Besvart 20. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Statens Tobakkskaderåd ønsker at røykeavvenningsprodukter skal kunne selges i de samme utsalg som selger tobakksprodukter. Dette er etter dagens lovverk ikke tillatt. Det er all grunn til å tro at dette vil bidra til at flere vil forsøke å slutte å røyke, og er med positivt resultat prøvd i flere land.

Vil statsråden ta initiativ til at lovverket endres slik at røykeavvenningsprodukter kan selges av andre enn apotek, og på den måten øke tilgjengeligheten av slike produkt?»

Svar:

Nikotintyggegummi, depotplaster og inhalator er reseptfrie legemidler. Produktene er ment som hjelpemidler ved røykeslutt. Hovedregelen etter lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddelloven) § 16 annet ledd er at legemidler, også reseptfrie, kun omsettes gjennom apotek. Sosial- og helsedepartementet har imidlertid i loven § 16 fjerde ledd hjemmel til i forskrift å bestemme at visse reseptfrie legemidler skal kunne selges av andre enn apotek.

Departementet har allerede satt i gang en vurdering av om røykeavvenningsprodukter bør kunne selges i dagligvarebutikker. Departementet innhentet i slutten av 2000 råd fra aktuelle fagetater med hensyn til dette spørsmålet. Det er senere innhentet opplysninger om praksis i andre land. Det foreligger også anbefalinger fra Verdens helseorganisasjon og Verdensbanken om å øke tilgjengeligheten av røykeavvenningsprodukter.

Nyere undersøkelser dokumenterer at nikotinholdige legemidler er effektive hjelpemidler for de som ønsker å slutte. Legemidlene til dette formålet har få og lite alvorlige bivirkninger ved normal bruk, og behandlingsresultatet synes ikke å være avhengig av oppfølging underveis. Å få folk til å slutte å røyke, samt å forebygge passiv røyking, er et av de viktigste sykdomsforebyggende tiltak i Norge. Et virkemiddel kan være å øke tilgjengeligheten av nikotinholdige legemidler.

Jeg ønsker derfor å ta initiativ til at disse legemidlene skal kunne selges i dagligvarehandelen. Det gjenstår imidlertid fremdeles noe utredningsarbeid før departementet kan sende et utkast til regelverksendringer på høring.

Spørsmål nr. 457

Innlevert 12. juni 2001 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli

Besvart 15. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I utkast til forskrift om habilitering og rehabilitering er det i paragraf 9 opplistet endel sentrale yrkesgrupper i den kommunale rehabiliteringstjenesten. Til tross for at ergoterapeutenes sentrale rolle er fastslått i St. meld. nr. 21 (1998.99) Rehabiliteringsmeldingen, nevnes ikke denne yrkesgruppen i utkastet.

Vil helseministeren sørge for at ergoterapeutene inkluderes over sentrale aktører i forskriften om habilitering og rehabilitering?»

Begrunnelse:

Ergoterapeutenes fravær i forslag til forskrift, kombinert med at den er svært lite konkret når det gjelder kommunenes oppgaver, gjør den mer egnet til å sementere eksisterende problemer i kommunehelsetjenesten enn å bidra til å sikre at alle med behov for re-/habilitering får et faglig forsvarlig tilbud. I stedet for en konkret beskrivelse av de oppgaver som skal løses, inneholder forslaget til forskrift paragraf 9 en opplisting av tjenester som allerede er lovpålagte. (Allmennlegetjenesten, fysioterapi-, sykepleie-, helsestasjon-, og skolehelsetjeneste.) Denne listen er ingen garanti for at re-/habiliteringsoppgavene blir utført, og vil følgelig ikke bidra til å sikre befolkningen kvalitative re-/habiliteringstjenester. Listen vil tvert i mot bidra til å forsterke de problemer lovpålegg av enkelte yrkesgrupper i dag fører til i kommunehelsetjenesten. Ikke sjelden foreslås kutt i ergoterapeutstillinger som ledd i kommunale spareplaner. Begrunnelsen som brukes er at ergoterapitjenesten ikke er lovpålagt. Kutforslagene fremmes ofte uten at det vurderes om stillingene er en nødvendig del av et faglig forsvarlig re-/habiliteringstilbud, som kommunene er lovpålagt å tilby. Ved å nevne ergoterapitjenesten i forskriften, slik sentrale høringsinstanser, bl.a. Norsk sykepleierforbund og Den norske lægeförening, har foreslått, kan dette problemet reduseres.

Svar:

I forbindelse med utarbeidelsen av forskrift for habilitering og rehabilitering har forskriftsutkastet vært på en omfattende ekstern høring. Departementet har foretatt en grundig gjennomgang av samtlige høringssvar.

Med bakgrunn i at habilitering og rehabilitering er tverrfaglig, vil departementet ikke trekke fram enkelte faggrupper spesielt. Jeg ser at å nevne faggrupper vil kunne bidra til at enkelte faggrupper oppleves viktigere enn andre i en habiliterings- og rehabiliteringsprosess. Kommuner og spesialisthelsetjenesten forutsettes å yte de re/habiliteringstjenester som er nødvendige ut fra den enkeltes behov.

Spørsmål nr. 458

Innlevert 12. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 22. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I forbindelse med statens overtakelse av spesialisthelsetjenesten er RiTs arbeidsmedisinske avdeling foreslått nedlagt. Avdelingen ble opprettet ved øremerkede statlige midler i 1990 og har vært drevet med sterk statlig føring til i år.

Hva kan statsråden gjøre for at regionens forebyggende arbeid mot helseskader og utstøting fra arbeidslivet ikke skal bli skadelidende?»

Begrunnelse:

Dersom Arbeidsmedisinsk avdeling i Trondheim blir nedlagt 01 09 01 som foreslått, vil forebyggende arbeid i Midt-Norge rettet mot helseskader fra arbeidslivet bli sterkt skadelidende. Et høyt spesialisert fagområde som det har tatt ti år å bygge opp vil forsvinne. Avdelingen driver forskning og undervisning i samarbeid med sykehusets øvrige avdelinger, NTNU, Arbeidstilsynet, trygdeetaten og næringslivet i regionen. Pasienter til utredning for yrkessykdommer fra denne regionen vil måtte sendes til Oslo, Bergen eller Tromsø. Regionsykehuset i Trondheim vil bli det eneste universitetssykehus i Norden uten arbeidsmedisinsk aktivitet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at fylkeskommunene som eiere av regionsykehusene har varslet en økonomisk vanskelig situasjon, og at dette kan få konsekvenser for pasienttilbudet.

Regionsykehustilskuddet består av 4 elementer, blant dem er basistilskuddet og tilskudd til særskilte funksjoner. I 2001 ble enkelte tilskudd til særskilte funksjoner i regionsykehustilskuddet lagt inn i tilskudd til basiskostnader. Tilskudd til yrkesmedisin/ arbeidsmedisin på Regionsykehuset i Trondheim var blant disse. Regionsykehuset i Trondheim fikk altså beholde disse midlene. Det lå ingen føring for valg av organisering i forhold til tilbudet til yrkesmedisin i denne endringen fra Sosial- og helsedepartementets side.

Sør-Trøndelag fylkeskommune står selvsagt fritt til å velge sin egen organisering av helsetilbudet til befolkningen i fylket. Men fylkeskommunen har fremdeles ansvaret for å sørge for et godt og fullverdig helsetilbud til befolkningen i fylket, deriblant å ta vare på den yrkesmedisinske kompetansen og et forsvarlig tilbud til befolkningen på dette fagområdet.

Departementet er allerede orientert om saken og har i brev datert 11. juni til Sør-Trøndelag fylkeskommune bedt om å bli orientert om hvordan denne funksjonen ivaretas. Jeg må imidlertid understreke at de økonomiske problemer knyttet til driften av RIT, og eventuelle tiltak som følge av disse, ikke har sammenheng med statens overtakelse av spesialisthelsetjenesten.

Spørsmål nr. 459

Innlevert 12. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 20. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hvis/når Bærum kommune har mottatt tilskudd gjennom «handlingsplanen for eldreomsorgen/Husbanken» til investering av omsorgsboliger i utlandet, blir spørsmålet om kommunene i Indre Østfold bør bli likestilt med Bærum kommune med å kunne få tildelt tilskudd på samme kriterier?»

Begrunnelse:

Ordførerne i Askim, Eidsberg, og Skiptvedt kommuner i Østfold fylke opplyser i brev av 06.06.01 at Bærum kommune har startet å bygge sykehjem i Altea, Spania. Et meget prisverdig tiltak.

Foreløpig er det disse tre kommunene i Indre Østfold som har inngått et samarbeid/intensjonsavtale med NBBL.

NBBL har forhandlet frem en avtale med lokale myndigheter og grunneiere i Altea, Spania, om å bygge ut et område med 300 omsorgsboliger/sykehjemsplasser og 300 ferieleiligheter for boligbyggelagsmedlemmer.

Sykehjemsplassene vil gi tilbud til om lag 240 eldre og funksjonshemmede. En sykehjemsplass i Spania vil tilby det samme som et sykehjem i Norge. Forskjellen er først og fremst det klimatiske forhold.

Kommunene baserer satsningen på at tiltaket gis oppstartings- og kompensasjonstilskudd som blir prioritert av fylkesmennene.

Kommunene ber om at det blir bevilget midler slik at det er mulig å etablere et slikt omsorgstilbud.

Svar:

Alle kommuner har i dag anledning til å søke Husbanken om tilskudd i forbindelse med bygging av sykehjem og omsorgsboliger utenfor Norge. Bærum kommune har pr. i dag ikke mottatt tilsagn til bygging av omsorgsboliger/sykehjemsplasser i utlandet. Dette skyldes at uttalelse fra fylkesmannen og fylkeslegen i saken ikke er avgitt.

Forutsetningen for at tilskudd kan gis, er at prosjektene inngår som en del av den kommunale eldreomsorgen og at regelverket som gjelder generelt for ordningen blir fulgt. Det stilles blant annet de samme kravene til utforming og klausulering, om at kommunen skal disponere boligene i minst 20 år. Videre skal fylkesmann og fylkeslegen, som for prosjekter planlagt i Norge, avgi uttalelse om prosjektet er i samsvar med kommunens behov.

Kommunen må beskrive/dokumentere hvilke tiltak eller løsninger den har planlagt for å kunne sikre at den yter forsvarlige tjenester før det kan gis tilskudd. Selv om norsk helse- og sosiallovgivning ikke gjelder i utlandet, er det et vilkår for å gi tilskudd at kommunen tilbyr tjenestemottakerne tjenester med forsvarlig kvalitet. Relevant norsk lovgivning bør være retningsgivende for nivå, kvalitet, og utforming av tjenestene. I Husbankens retningslinjer for tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser legges det vekt på at tilskudd til tiltak i utlandet bare kan gis hvis kommunen er i stand til å oppfylle sin plikt til å yte tjenester i egen kommune.

Jeg vil legge til at en av de viktigste utfordringene handlingsplan for eldreomsorgen står overfor i siste del av planperioden, er å sikre likebehandling og god

fordeling mellom kommunene. Slik kan planen bidra til utjamning av tilbudet i pleie- og omsorgstjenesten. På bakgrunn av dette prioriteres sykehjem og omsorgsboliger tilrettelagt for heldøgns omsorg og pleie, enerom og utskifting av gammel bygningsmasse. Stortinget har også gitt sin tilslutning til behovet for prioritering og hensynet til utjamning og rettferdig fordeling.

Spørsmål nr. 460

Innlevert 12. juni 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 19. juni 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Som følge av trekk i rammetilskuddet til fylkeskommunene etter økning av kommunenes betalingsplikt for barn som tas hånd av fylkesbarnevernet, får Vestfold Fylkeskommune et inntektstap på 5 millioner kroner i år. Fylker som har satsset på desentralisert fosterheimstjeneste og færre barn i institusjon sammenliknet med gjennomsnittet, blir økonomisk straffet. Fylket må som følge av dette redusere tilbudet til utsatte grupper.

Vil statsråden sørge for at Vestfold får kompensert for inntektstapet?»

Begrunnelse:

Da Stortinget sluttet seg til forslaget om at kommunene skulle betale mer for barn som tas hånd av det fylkeskommunale barnevernet, ble det ikke gjort rede for at fylkeskommunene skulle få et trekk i rammetilskuddet ut fra gjennomsnittstall. Det er klart urimelig at fylker som har gjort den jobben vi har bedt dem om, nemlig i større grad å satse på desentralisert fosterheimplassering og andre lokale tiltak som reduserer behovet for plassering i institusjoner, skal straffes for det. For Vestfold Fylkeskommunes del er det ingen trøst at dette vil jevne seg ut etter 5 år når kriteriene i inntektssystemet slår inn. 5,2 millioner i tapte inntekter i forhold til det fylket hadde grunn til å forvente, kommer i tillegg til en dårlig fylkesøkonomi, og det er barn med særlige behov for oppfølging og omsorg som må lide. På vegne av SV oppfordrer jeg Statsråden til å rydde opp slik at Vestfold Fylkeskommune kan få en kompensasjon.

Svar:

Det framkommer i framstillingen til stortingsrepresentant Ågot Valle at Vestfold fylkeskommune har hatt et inntektstap på fem millioner kroner i år på grunn av økningen av den kommunale egenandelen og at tjenestetilbudet for barn og unge av denne grunn må reduseres.

Regjeringen økte den kommunale egenandelen for kommunenes bruk av fylkeskommunale barneverntiltak fra 11 000 kroner per barn per måned til 22 000 kroner fra 1. januar 2001. Endringen er anslått å gi en merutgift for kommunene på 343,2 mill. kroner. Når det gjelder barn og unge som mottar behandling etter MST (multisystemisk terapi) og asylsøkende umyndige flyktninger opprettholdes den kommunale egenandelen på 11 000 kroner per barn per måned. Jeg viser til kommuneproposisjonen og til statsbudsjettet. Bakgrunnen for at Regjeringen ønsket en heving av den kommunale egenandelen var bl. a at fylkeskommunene og Kommunenes sentralforbund ved flere anledninger har tatt opp med departementet behovet for å øke kommuneandelen ved fylkeskommunale barneverntiltak. Institusjonstiltakene har hatt en sterk kostnadsøkning de siste årene og ligger i dag i gjennomsnitt på over 800 000 kroner per plass per barn.

Jeg mener det er viktig å stimulere til lokale løsninger der hvor dette er riktig og en heving av satsen kan understøtte en slik utvikling. I denne sammenheng må jeg understreke at satsen for MST (multisystemisk terapi) er beholdt på 11 000 kroner per barn per måned nettopp for å stimulere til lokalbaserte tiltak og for å unngå framtidige kostnadskrevede institusjonsplasseringer.

For å bestemme reduksjonen av de statlige overføringene til fylkeskommunene, har departementet valgt å legge til grunn det antall barn og unge som per 31. desember 1999 var i institusjon, forsterket fosterhjem, bokollektiv eller lignende. For tiltakene er det fylkeskommunene som dekker hoveddelen av kostnadene, d.v.s ut over kommunenes egenandel.

Per 31. desember 1999 viste tall fra Statistisk sentralbyrå at det var registrert 2942 barn med slike barneverntiltak.

Forsterkede fosterhjem er det eneste tiltaket som kan koste under 22 000 kroner per måned (som er den nye egenandelssatsen). Dette vil være alt fra 12 000 - 13 000 kroner per måned og oppover. I utregningen har vi derfor skjønnsmessig justert ned antall barn og unge fra 2 942 til 2 600 for å korrigere for at kostnadene for en del av disse tiltakene er under 22 000 kroner per måned. Endringen er anslått å gi en merutgift

for kommunene på 343,2 mill. kroner. Dette er beløpet som skal trekkes ut fra de statlige overføringene til fylkeskommunen og føres over til kommunene. For å forenkle beregningen av fordelingen av reduksjonen mellom fylkeskommunene, er det lagt til grunn det totale antall barn og unge som var under omsorg per 31.12.1999 i hvert fylke. Den kommunevise fordelingen tar utgangspunkt i de fylkesvise rammer og er forholdsmessig fordelt til kommunene etter antall innbyggere 0 - 17 år i den enkelte kommune.

Departementet har valgt en beregningsmåte basert på objektive kriterier og tall fra Statistisk sentralbyrå. Det er umulig å beregne eksakte kostnader uten å gå inn i hver enkelt sak. Dette ville ha representert et betydelig arbeide, da statistikken i dag ikke innehar detaljer om dette på kommunenivå. Vi har vært nødt til å finne balansepunktet mellom eksakte beregninger og det som er administrativt håndterbart. Departementet vil også bemerke at variasjonene i kostnadene på tiltakene varierer over tid og fra sak til sak.

Det har vært løpende kontakt med Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med denne saken og det har vært enighet om å legge til grunn en mest mulig enkel beregning i forbindelse med økningen av den kommunale egenandelen. En av grunnene er at fordelingsnøkkelen i inntektssystemet vil slå ut slik at de

faktiske kostnader ved plassering betyr mindre og mindre. I denne sammenheng må det opplyses om at størrelsen på trekket fra fylkeskommuner og omfordelingen til kommunene gradvis vil tilpasse seg de objektive kriteriene i inntektssystemet. Om fem år vil midlene være fordelt etter inntektssystemets kriterier (20 pst. tilpassing for hver år fra 200). Overføringene til kommunene og fylkeskommuner vil være bestemt 100 pst. av disse kriteriene etter fem år.

Vi kan se at det for Vestfold fylkeskommune er mindre grad av samvariasjon mellom faktiske utgifter og den fordelingsnøkkelen som er valgt. For Vestfold kan det se ut som om de har en større andel barn i ordinære fosterhjem enn barn med forsterkningstiltak og barn i institusjon.

Jeg vil understreke at beregningen ikke kan gi fylkeskommuner og kommuner en nøyaktig kompensasjon som følge av fordoblingen av den kommunale egenandelen. Fordelingsnøkkelen tar ikke utgangspunkt i de faktiske kostnader ved plasseringer av barn og unge, men er en fordeling av midler mellom kommuner og fylkeskommuner basert på tilgjengelig statistiske opplysninger.

Hvordan Vestfold fylkeskommune rent faktisk økonomisk faller ut i denne overgangsperioden er ikke mulig å beregne eksakt. Det vi vet er at kommunene i langt større grad må overta det økonomiske ansvar for barn under omsorg. Dette fordi de fleste fosterhjem har kostnader under 22 000 kroner per barn per måned. Vi vet også at antall barn i fylkeskommunale tiltak varierer fra år til år og at dette påvirker kostnadene for fylkeskommunene. Hvordan dette utvikler seg for Vestfold fylkeskommune i 2001 og de påfølgende år er derfor usikkert. Likeledes er det en utvikling på gang hvor det er igangsatt langt flere lokalbaserte tiltak enn tidligere, bl.a. MST (multisystemisk terapi). Samlet sett er de økte overføringene til kommunene i Vestfold på samme nivå som reduksjonen til Vestfold fylkeskommune.

Det trekket som nå er foretatt i fylkeskommunene er en konsekvens av at kommunene nå må ta en større del av betalingen, mens fylkeskommunene vil få et tilsvarende mindre betalingsansvar. Dette er i tråd med å styrke kommunens ansvar som en førstelinjetjeneste og et incitament til å utvikle lokalbaserte tiltak i egen kommune.

Spørsmål nr. 461

Innlevert 13. juni 2001 av stortingsrepresentant Terje Johansen

Besvart 15. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Jeg viser til finanskomiteens behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2001 der det ble vedtatt å bevilge 17,5 millioner kroner til stillinger for nyutdannede politifolk. Dette gir 90 nye stillinger. Jeg viser videre til brev fra Politiets Fellesforbund (vedlagt) der det opplyses at til tross for denne tilleggsbevilgningen, vil 243 av de 425 nyutdannede politifolkene stå uten jobbtilbud.

Kan jeg be om justisministerens vurdering av disse tallene?

Vedlegg til spørsmål:

Politiets Fellesforbund

Vår saksbehandler
VBN

Høyre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Venstre

Vår dato
12. juni 2001

Vår referanse
AJO

KOPI til
Arbeiderpartiet
Fremskrittspartiet
Sosialistisk Venstreparti
Kystpartiet
Justisminister
Politidirektør

Samfunnet trenger de nyutdannede politifolkene

22 juni 2001 er 425 nye politifolk ferdig utdannet. Dette er det hittil siste «store» kullet fra Politihøgskolen. Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre sikret sammen med Fremskrittspartiet at det ble vedtatt å øke opptaket ved Politihøgskolen fra 250 til 430 studenter i 1998. Stortingsflertallet gjorde dette fordi det var behov for flere politifolk for å bekjempe kriminaliteten. Nå når de er ferdig utdannet har politiet ikke midler til å lønne dem, og i finanskomiteen er det hittil bare Fremskrittspartiet som har tatt

konsekvensen av studentopptaket i 1998.

Under behandlingen av budsjettet for 2001 ba Justiskomiteen om en tilbakemelding fra Regjeringen om rekrutteringssituasjonen i politidistriktene. Av proposisjonen fremgår at det pr 1.3.01 er 200 ledige stillinger i etaten, hvorav 42 pga av mangel på kvalifiserte søkere. Ordinær avgang pga av oppnådd aldersgrense forventes å bli ca 50 fram til 1.9.01. Realiteten i dette er at 160 stillinger holdes ledige for å saldere budsjettene i politidistriktene. Det tallet må forventes å bli enda større i løpet av året, og uten nye bevilgninger er det ingen grunn til å tro at det blir tilsatt personell i de 160 stillingene i 2001.

Regjeringens tall viser at det innenfor dagens bevilgninger kun er mulig å tilsette i 92 stillinger. Finanskomiteens innstilling om en tilleggsbevilgning på 17,5 mill. vil gi mulighet for ytterligere 90. Av 425 nyutdannede politifolk går samfunnet glipp av 243.

Politiets Fellesforbund synliggjør i dag mengden av høyt kvalifiserte politihøgskolekandidater som politi- og lensmannsetaten står i fare for å gå glipp av. Det koster samfunnet ca kr 700.000 å utdanne en polititjenestemann eller -kvinne, i tillegg til det studentene finansierer selv. Utdannelsen til disse 243 politihøgskolekandidatene representerer en verdi på ca 170 millioner kroner. Dette er sløsing med dyrebare ressurser som samfunnet har stort behov for i bekjempelsen av en stadig økende og grovere kriminalitet.

Vi utfordrer Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre sammen med Fremskrittspartiet, til å ta konsekvensen av studentopptaket i 1998 og bevilge ytterligere 60 millioner til flere politistillinger. Samfunnet trenger de ressursene disse politifolkene representerer i kampen mot kriminaliteten nå!

Med hilsen

Arne Johannessen
Forbundsleder

Victor-Bjørn Nielsen
Forbundssekretær»

Svar:

I mars i år foretok Politidirektoratet en kartlegging av ledige stillinger i politiet. Pr 1.3.2001 var det ca 200 politistillinger som kan regnes som reelt ledige. Det er da tatt hensyn til at noen politidistrikter holder enkelte stillinger ubesatt. Videre forventes det en avgang på grunn av oppnådd pensjonsalder i ca 50 stillinger fra mars til september. Det er 425 politistudentene som uteksamineres i vår. Med 250 ledige stillinger i etaten, ville det vært 175 politistudentene som ikke fikk jobbtilbud. Jeg viser for øvrig også til St. prp. nr. 84 (200-2001) hvor regjeringen har redegjort for disse tallene. Etter min mening er tallene fra Politiets Fellesforbund ikke dekkende for situasjonen.

Finanskomiteen har foreslått å bevilge 17,5 mill. kr ekstra for å sikre flere nyutdannede politistudentene stillinger i politiet. Hvor mange politistudentene som ved dette kan sikres arbeid, er avhengig av fra hvilket tidspunkt ansettelse skjer.

Dersom alle ansettelser skjer fra 1.7.2001, vil ca 70 studenter kunne tilbys jobb, mens et gjennomsnittlig ansettelsestidspunkt fra 15.8. 2001 gjør det mulig å tilby jobb til ca 90 studenter. 17,5 mill. kr vil dekke lønn og drift fra midten av oktober og ut året for 175 stillinger.

Erfaringer fra tidligere år tilsier at ansettelsesprosesser tar noe tid. I 2000 ble det gitt en tilleggsbevilgning på 60 mill. kr for å sikre at alle politistudentene som ble uteksaminert det året, skulle få tilbud om jobb. 60 mill. kr var beregnet ut fra tiltredelse 1.7.2000. Det gjennomsnittlige tiltredelsestidspunktet ble i midten av august. Jeg viser i denne forbindelse til St.prp. nr. 66 (2000-2001) hvor jeg bl.a. redegjorde for at det ble innsparinger på politibudsjettet i 2000 på grunn av senere tilsetninger.

Finanskomiteen har også foreslått at det «opprettes et langvarig prosjekt» for å bekjempe organisert kriminalitet. Det forutsettes at ca 30 medarbeidere skal rekrutteres fra Økokrim, Kripes og Oslo politidistrikt. Dette vil også føre til at det blir ledige stillinger som årets avgangskull fra Politihøgskolen kan søke på.

Spørsmål nr. 462

Innlevert 13. juni 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 21. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«I Lier kommune i Buskerud har 1700 innbyggere fått fastlege ved et legekantor som ikke har åpnet ennå fordi kommunen ikke har klart å rekruttere leger til kontoret.

Hvilke kommentarer har statsråden til at så mange pasienter ikke får fastlege før i august/september?»

Begrunnelse:

Fastlegeordningen trådte i kraft 1. juni i år. Fastlegekontoret i Buskerud har gitt 1700 liunger fastlege ved Nøste legekantor. Men dette legekantoret har ifølge Drammens Tidende ikke åpnet ennå. Lier kommune har ikke klart å rekruttere leger til det nye legekantoret ved Nøstehagen bo- og servicesenter. Kontoret åpner ikke før de to legestillingene er besatt. Hvis kommunen klarer å inngå avtale med to leger i løpet av juni, kan innbyggerne som er tildelt lege ved Nøste legekantor sannsynligvis begynne å bruke fastlegen sin i august eller september.

Svar:

Stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen har bedt om mine kommentarer til at 1 700 innbyggere i Lier kommune sannsynligvis ikke vil få fastlege før i august/september. Årsaken er at kommunen ikke har klart å rekruttere leger til et nytt legekantor.

Jeg har hele tiden vært klar over at mange kommuner ville ha ubesatte fastlegehjemler ved tidspunktet for innføringen av fastlegereformen. Før jul 2000 sendte kommunene en oversikt til Rikstrykdeverket over de fastlegeavtaler som kommunene hadde inngått med leger som ville være med i fastlegeordningen. Pr. 22. desember var ca. 350 fastlegehjemler ubesatt. 1. mars 2001 var dette redusert til 297, og senere til 280 nå ved reformens innføring. Departementet har løpende hatt oversikt over i hvilke kommuner det har vært ubesatte hjemler. I de kommuner som har hatt ubesatte hjemler har antallet ubesatte i hovedsak vært en eller to.

Det viktigste for meg har vært at fastlegeordningen som system ble innført etter planen. Dette har det vært full oppslutning om fra Kommunenes Sentralforbund (KS), Den norske lægeförening (Dnlf) og fra Rikstrykdeverket (RTV). Kjernen i systemet er den såkalte listeordningen, som innebærer at hver fastlege har sin liste med innbyggere de har et ansvar for.

Det spørsmål stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen tar opp er hvordan innbyggerne skal forholde seg i de situasjoner hvor de er kommet på en liste til en legepraksis hvor legehjemmelen fortsatt er ubesatt. Dette er forhold som er inngående diskutert med KS, Dnlf og RTV. I flere skriv til kommunene har vi bedt berørte kommuner forberede en slik situasjon. Kommunene ble bedt om å sikre innbyggerne tilbud om fastlegetilknytning gjennom midlertidig eller varig samarbeid med nabokommuner, eller ved å gjøre avtale med de fastleger som er i kommunen. Det er også formidlet måter å løse situasjonen på fra KS til kommunene og fra Dnlf til legene. De øvrige leger

kan for eksempel for en periode på 2 - 4 måneder fordele seg imellom de innbyggere som står uten fastlege. Dette kan gjøres på en formell måte, eller ved at kommunen avtaler med legene å ta imot disse pasientene. Et annet alternativ er å engasjere vikar frem til fastlege er på plass.

Etter avtaleverket skal det i hver kommune opprettes et lokalt samarbeidsutvalg. Spørsmålet om fastlegeordning for innbyggere i en slik situasjon som omtalt i Lier kommune vil nettopp være en sentral oppgave for dette utvalget. For meg har det vært viktig at løsningene må finnes lokalt. Kommunene har ansvar for å informere innbyggerne i slike situasjoner.

Hvis problemene med å få besatt ledige hjemler er av vedvarende karakter, må det lokale samarbeidsutvalg diskutere alternative løsninger. Mitt bestemte inntrykk er imidlertid at legene lokalt er innstilt på å bidra til løsninger slik at kommunen unngår å måtte søke om suspensjon fra fastlegeordningen. Det er bare 8 kommuner som i alt har søkt og fått innvilget søknad om suspensjon. Dette viser etter min oppfatning at

kommunene og legene lokalt gjør de beste anstrengelser for at innføringen av fastlegereformen skal foregå på en smidig måte. Alle har dessuten vært forberedt på en innkjøringsperiode. Jeg har sett det som uaktuelt å vente med innføring av fastlegeordningen til bare et fåtall allmennlegetjenester står ubesatt.

Gjennom innføringen av reformen har vi fått et stort løft for allmennlegetjenesten, og det er nå søkere til de aller fleste hjemler. For meg er det også viktig at denne reformen er på plass før statlig overtagelse av spesialisthelsetjenesten.

Spørsmål nr. 463

Innlevert 13. juni 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 19. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Sommerfisket som skoleungdom har hatt mulighet til å drive er stanset, mens man til nå ikke har regulert det ikke ubetydelige fisket som utenlandske turister driver.

Kan fiskeriministeren tenke seg å revurdere beslutningen om å forby skoleungdom å drive næringsfiske i sommerferien og hvilke tiltak tenker statsråden å iverksette for å få kontroll med det økende turistfisket?»

Begrunnelse:

Statsråden har valgt å stanse adgangen for skoleungdommer til å drive næringsfiske i sommerferien, en ordning som ble innført av tidligere fiskeriminister Jan Henry T. Olsen, mens nåværende statsråd var statssekretær i Fiskeridepartementet.

Samtidig som ungdomsfisket stenges, opplever vi at utenlandske turister fisker opp store kvantum, estimert til om lag 17 000 tonn, som tilsvarer halvparten av kvantumet ved et normalt Lofotfiske.

Dette kvantumet er økende ettersom fisketurismen øker i omfang år for år. Det må nå være på tide å se på dette fisket, å komme fram til regulering også av dette fisket for det tar helt over, og desimerer de lokale fiskestammen i fjordene våre.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om ungdomsfiskeordningen og fiske som blir drevet av utenlandske turister i Norge.

Som kjent har jeg besluttet at ordningen som tidligere år har gitt ungdom adgang til å drive fiske i sommerferien ikke vil bli igangsatt i 2001.

Fra 1995 har ungdom mellom 15 og 25 år hatt anledning til å fiske torsk, hyse og sei nord for 62°N, samt rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark. Dette fisket har vært underlagt redskapsbegrensninger.

Fisket etter torsk nord for 62°N for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper ble stoppet 13. mai. Fisket etter hyse ble stoppet 27. mai, men vil åpne igjen 1. september.

Av hensynet til ressursituasjonen, og det faktum at svært mange av yrkesfiskerne ikke kan utøve sitt yrke på grunn av stoppen i torske- og hysefisket, har jeg ikke funnet grunnlag for å gjennomføre et sommerfiske for ungdom i 2001. Jeg kan ikke se at det har fremkommet nye opplysninger som gir meg grunn til å omgjøre dette vedtaket.

Jeg beklager overfor ungdommen at ordningen ikke kan innføres i år. Jeg vil imidlertid påpeke at beslutningen ikke medfører at ungdomsfiskeordningen er avvirket for godt. Et eventuelt sommerfiske for ungdom vil bli vurdert på nytt neste år.

Jeg har for øvrig mottatt sluttrapporten fra utvalget som har kartlagt utenlandsk turistfiske i Norge, og tar sikte på å invitere Norges Fiskarlag og Norges Turistråd til et møte om dette. Fiskeridepartementet

vil imidlertid bruke noe tid på å sette seg inn i saken før møtet holdes. Jeg forutsetter også at Norges Fiskerikarlag og Norges Turistråd har drøftet problemstillingene seg i mellom før møtet. Møtet kan derfor ikke avholdes før i august 2001.

Etter møtet vil jeg vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes med hensyn til turistfisket.

Spørsmål nr. 464

Innlevert 13. juni 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 20. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det planlagde arbeidet med mudring i fiskerihamna i Geilevika i Giske kommune har gått langt raskere enn føresett. Det ser no ut som det kan vere muleg å få fullført arbeidet med mudring av heile hamneområdet innanfor dei tids- og kostnadsrammer som låg i den reduserte planen. Behovet er dokumentert, og det vil medføre store ekstrakostnader å avslutte arbeidet no og seinare starte på nytt for å fullføre prosjektet.

Vil statsråden ta initiativ slik at arbeidet kan fullførast no?»

Grunngjeving:

Arbeidet med mudring av fiskerihamna i Geilevika måtte vike prioritet og vart svært forseinka på grunn av stormskader på anlegg i Nord-Norge. I nært samarbeid mellom kommunen og Kystverket vart det laga planer for delvis mudring som var tilpassa dei økonomiske og tidsmessige rammene som var tilgjengelege. Giske er ein betydeleg fiskerikommune og behovet er svært stort for å få fullført heile anlegget.

Arbeidet har så langt gått svært bra. Det som skal gjerast innanfor dei reduserte planane ser ut til å vere ferdig i månadsskiftet juli/august som er to månader før plan og budsjett. Det har gjennomsnittleg blitt mudra over 8 000 kbm i veka. Avstanden mellom redusert og full mudring er om lag 60 000 kbm.

Det vil sjølvsagt medføre store ekstrakostnader å avslutte arbeidet nå, og så ta til på nytt seinare. Behovet for fullføring er presserande, og når ein kan klare fullføring, og ikkje berre delvis mudring innanfor den budsjetterte tids- og kostnadsramma, ville det vere dårleg samfunnsøkonomi å avbryte nå. Eg håper fiskeriministeren vil bidra til ei positiv løysing på dette.

Svar:

Det er rett at arbeidet med mudringa av fiskerihamna i Geilevika har gått svært bra. Framdrifta er god i forhold til dei planane som er lagde for prosjektet. Kostnadene er og godt innafor gjeldande overslag. Ei fullføring av prosjektet, slik at full mudring vert gjennomført, er om lag 3 månaders arbeid. Arbeidet kan og, etter det eg har fått vite, gjerast innan gjeldande kostnadsoverslag. Eg er difor innstilt på å be Kystverket om å halde fram med arbeidet i Geilevika.

Spørsmål nr. 465

Innlevert 14. juni 2001 av stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt

Besvart 22. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Mange foreldre ønsker sterkt å engasjere seg ved mistanke om at deres barn misbruker narkotiske stoffer. Når barnet er over 16 år og motsetter seg foreldrenes innsyn i prøver o.l. kan ikke legene utlevere slike opplysninger til foreldrene, på grunn av taushetsplikten.

Hva kan helseministeren gjøre for å endre på dette forholdet?»

Begrunnelse:

Foreldre sliter ofte med en mistanke om at deres barn misbruker narkotiske stoffer, og de ønsker å gripe inn med tiltak for å få dette stoppet så tidlig som mulig. Til tross for at politiet er koplet inn og til tross for at legene avslører narkotikamisbruk kan ikke slike opplysninger gis til foreldrene når barnet er over 16 år og motsetter seg slikt innsyn fra foreldrene. Taushetsplikten forhindrer dette. Jeg tror mange ungdommer kunne ha kommet tidlig ut av sine narkotikaproblemer dersom foreldrene kunne ha fått slike opplysninger og kunne ha satt inn mottiltak i tide.

Svar:

Stortingsrepresentant Einar Olav Skogholt har stilt spørsmål til helseministeren vedrørende legers taushetsplikt overfor foreldre til barn over 16 år, der legen vet at barnet misbruker narkotika. Stortingsrepresentanten spør hva helseministeren kan gjøre for å endre på forholdet vedrørende taushetsplikten i ovennevnte situasjon, slik at foreldrene på et tidligere tidspunkt kan bli kjent med problemene og sette inn mottiltak.

Hovedregelen om legers taushetsplikt følger av den nye helsepersonelloven av 2. juli 1999 nr. 64 § 21. Her fremgår det at helsepersonell skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsbilde eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell. Formålet med taushetspliktbestemmelsene er å verne pasientens integritet og sikre befolkningens tillit til helsetjenesten og helsepersonell.

Taushetsplikten er imidlertid ikke til hinder for at opplysningene gjøres kjent for andre i den utstrekning den som har krav på taushet samtykker, jf. helsepersonelloven § 22. Videre er det gjort begrensninger i taushetsplikten i helsepersonelloven § 23. Det fremgår her bl.a. at taushetsplikten ikke er til hinder for at opplysningene gis videre etter regler fastsatt i lov. Jeg vil nedenfor nevne noen slike lovbestemte unntak fra taushetsplikten.

I pasientrettighetsloven er det gitt regler om hvem som kan samtykke til helsehjelp og regler om informasjon til pårørende når pasienten er mindreårig. Ifølge pasientrettighetsloven § 4-3 første ledd bokstav b er den «helserettslige myndighetsalderen» 16 år. Barn som har fylt 16 år innehar derfor kompetanse til å ta avgjørelser vedrørende helsemessige spørsmål som angår en selv. For barn under 16 år er det foreldrene eller andre med foreldreansvaret som har rett til å samtykke til helsehjelp, jf. § 4-4.

Når pasienten er under 16 år, skal foreldre eller andre med foreldreansvaret som hovedregel informeres om barnets helsetilstand og eventuell medisinsk behandling, jf. pasientrettighetsloven § 3-4 første ledd. Det

vil i praksis si at helsepersonell ikke kan unnlate å informere foreldrene om bruk av ulovlige rusmidler, herunder resultater av urinprøver.

Bestemmelsen i pasientrettighetsloven § 3-4 første ledd innebærer at helsepersonell som hovedregel har taushetsplikt overfor foreldre når det gjelder barn over 16 år. Det er imidlertid gjort unntak fra denne regelen i § 3-4 tredje ledd, av hensyn til foreldres omsorgs- og foreldreansvar som etter barneloven varer frem til barnet fyller 18 år. Informasjon som er nødvendig for å oppfylle foreldreansvaret, skal således gis foreldre når pasienten er under 18 år. Det er viktig at foreldre tilføres informasjon slik at man gis mulighet for å oppfylle omsorgsansvaret for barna sine. Man tenker her i første rekke på situasjoner hvor det er overhengende fare for barnets liv, for eksempel i form av en overdose. Hva slags informasjon som er nødvendig for å oppfylle foreldreansvaret må avgjøres etter en konkret vurdering, men det kan generelt sies at det her stilles høye krav for at opplysninger skal gis.

Det følger av legemiddeloven av 4. desember 1992 nr. 132 § 25 første ledd at lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for at opplysninger om mulig misbruk av narkotika gis til Statens helsetilsyn. Andre ledd i bestemmelsen pålegger leger, tannleger, veterinærer, apotekere m.fl. etter anmodning å gi Statens helsetilsyn opplysninger om bestemte personers mulige misbruk av narkotika m.v. Legen vil da ha plikt til å gi taushetsbelagte opplysninger videre til Helsetilsynet. Disse to bestemmelsene i § 25 er begrunnet dels ut fra hensynet til pasientens beste og dels ut fra samfunnsmessige hensyn. Dette fremgår bl.a. av Ot.prp. nr. 43 (1991-92). Lovbestemt taushetsplikt kunne i praksis vært til hinder for at Helsetilsynet får faktiske opplysninger om bestemte perso-

ners misbruk. Bestemmelsen i § 25 medfører derimot at man kan gripe inn for å bringe vedkommende under medisinsk forsvarlig tilsyn og behandling. Misbruk av narkotika medfører så store skadevirkninger både for den enkelte og samfunnet, at Helsetilsynet bør få mulighet for å skaffe seg de opplysninger man trenger for å forebygge slikt misbruk.

Hovedregelen om taushetsplikt i helsepersonelloven § 21 er ikke til hinder for at opplysninger gis videre når tungtveiende private eller offentlige interesser gjør det rettmessig å gi opplysningene videre, jf. helsepersonelloven § 23 nr. 4. Hensynene som taler for å bryte taushetsplikten, må veie vesentlig tyngre enn hensynet som taler for å bevare taushet. En sier gjerne at det her dreier seg om nødrettsbetraktninger. En slik «nødsituasjon» kan være viderefremidling av taushetsbelagte opplysninger for å motvirke skader av et visst omfang. Et eksempel på dette kan være at helsepersonell kontakter politiet og gir opplysninger om at pasienten er påvirket av narkotika etc, men likevel har tenkt å kjøre bil. Det er strenge krav som stilles for å bryte taushetsplikten, og det er neppe tilstrekkelig til å gi opplysninger videre at en lege vet at en pasient misbruker narkotika.

Avslutningsvis vil jeg fremheve at hensynet bak taushetspliktbestemmelsene er å sikre befolkningens tillit til helsetjenesten og helsepersonell. Taushetspliktbestemmelsene skal bidra til at pasienter oppsøker helsetjenesten ved behov for helsehjelp, selv om de f.eks. er narkomane eller kriminelle. Dette hensynet er også gjeldende for mindreårige mellom 16 og 18 år.

Jeg vil også fremheve viktigheten av et så godt samarbeid som mulig mellom lege, mindreårig misbruker og de med foreldreansvaret. Det ønskelige vil være at legen kan få den mindreårige misbrukeren til å samtykke i at foreldrene får opplysninger, slik at et godt samarbeid kan føre til en best mulig behandling og oppfølging.

Jeg kan som helseminister ikke endre reglene om taushetsplikt på annen måte enn ved en lovendring.

Spørsmål nr. 466

Innlevert 14. juni 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 25. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å stoppe virksomheten med proforma ekteskap for utlendinger som ønsker å

lure seg inn i Norge?»

Begrunnelse:

Det vises til artikkel i Drammens Tidende torsdag 29. mars 2001 og i samme avis torsdag 3. mai 2001. I artikkelen 29. mars bekrefter politibetjent Karin Næss ved politiets utlendingsseksjon at det er en betydelig andel proforma ekteskap som inngås, man kjøper koner for å få bli i Norge.

Ifølge artikkelen koster det mellom 50.000 og 100.000 kroner å kjøpe seg en kone i Drammensdistriktet. Kjøperne er utenlandske menn uten oppholdstillatelse som inngår proforma ekteskap med norske kvinner. - Vi vet at det er en betydelig antall utlendinger som prøver å lure seg inn i landet, ved å inngå proforma ekteskap med nordmenn. I Drammens politidistrikt har vi 20-30 slike saker årlig. I tillegg kommer de tilfellene som vi ikke har kjennskap til. Dette er et problem som ser ut til å øke, sier politibetjent Karin Næss til Drammens Tidende. Hun har arbeidet mye med slike saker.

Det er for det meste utenlandske menn som misbruker systemet med å gifte seg med norske kvinner. Noe ganger foregår seremonien i Tyrkia, Pakistan, Marokko eller annet land. Men det er omtrent like ofte at slike proforma ekteskap bli inngått i Norge. Et typisk eksempel er en utenlandsk mann som kommer hit på turistvisum, gifter seg med en norsk kvinne før oppholdstillatelsen utløper etter tre måneder. Ofte har slekt og venner skaffet en brud på forhånd, men det hender også at man må lete hektisk etter en kvinne som er villig, forteller Karin Næss.

Ifølge Næss er prisnivået 50. -100.000 kroner. Hun opplyser også at det er flere godt voksne kvinner som inngår slike ekteskap og trekker frem et eksempel der en kvinne på 60 giftet seg med en 25 åring. Så langt, skal ifølge Næss kun ha blitt lagt frem en sak i det norske rettsvesen på dette området. Næss opplyser bl.a. at det ikke er prioriterte oppgaver for politiet.

I en artikkel 3. mai uttaler lederen i juridisk avdeling i UDI at det hvert år inngås et par hundre proforma ekteskap i Norge. De fleste sakene synes å gjelde tyrkiske innvandrere.

Svar:

Utgangspunktet med proforma ekteskap er at det foreligger et gyldig inngått ekteskap som myndighetene må forholde seg til. Slikt ekteskap gir likevel ikke grunnlag for tillatelse etter utlendingsloven når det kan konkluderes med at partene ikke har til hensikt å leve sammen/etablere et familieliv.

Problemet i disse sakene er å kunne dokumentere at ektefellene ikke bor sammen, eller neppe har tenkt til å bo sammen. Det førstnevnte tilligger som regel politiet å finne ut av, enten etter eget initiativ eller på bakgrunn av meldinger de får. Det sistnevnte må ofte utlendingsmyndighetene ta stilling til allerede ved innlevering av søknad på en utenriksstasjon, og ved avgjørelse av søknaden i Utlendingsdirektoratet.

Det ligger i sakens natur at det er vanskelig å sette i gang tiltak for å komme problemet til livs. Dette gjelder særlig forut for myndighetenes vedtak om tillatelse til familiejenforening.

Utlendingsdirektoratet har likevel i perioder hatt egne rutiner for søknader fra enkelte nasjonsgrupper, der man hadde erfaring med at problemet med proforma ekteskap forekom relativt hyppig. Opplysninger om proforma forhold kunne komme i ettertid ved ekteskapenes oppløsning eller ved at ektefellene ikke levde sammen da søknaden skulle fornyes. Ambassadene kunne også melde om grunnlag for å undersøke om ekteskap kunne være reelle allerede ved innlevering av søknad, for eksempel ved at ektefellene ikke kunne kommunisere på noe felles språk eller at det var uvanlig stor aldersforskjell mellom ektefellene. Rutinene gikk ut på å forsøke å kartlegge realiteten i ekteskapet før tillatelse til innreise til Norge ble gitt.

Slik saksbehandling kan være tidkrevende, og den gikk ut over alle søkere - både de alminnelige ektefellene som har rett til tillatelse, og de andre.

I forbindelse med Utlendingsdirektoratets arbeid med å redusere saksbehandlingstider og finne muligheter for forenklinger i regelverket, har visumpraksis blitt lagt noe om. I stedet for å sjekke ut sakene og gjøre vedtakene ferdige før søkerne kommer til Norge, gis nå visum med mindre det er klare holdepunkter for å anta at saken må undersøkes. Det var en avveining som ble gjort for å bedre situasjonen for de alminnelige søkerne som ellers må vente urimelig lenge på sin tillatelse. Utlendingsdirektoratet opphevet særordningene for enkelte nasjonsgrupper ved et rundskriv fra 15. mars i år. Endringen innebærer at flere får komme til Norge og oppholde seg her, til søknad om oppholdstillatelse på grunnlag av ekteskap er avgjort.

Dersom det etter at søkerne har kommet til Norge viser seg at ekteskapet ikke er reelt, gir dette grunnlag for å avslå søknaden. Blir det senere avdekket at ektefellene ikke bor sammen, kan det danne grunnlag for å

tilbakekalle tillatelsen eller avslå søknad om fornyelse av vedtak om familiejenforening. Det kan i noen saker også være grunn til å vurdere utvisning for grov overtredelse av utlendingsloven.

Hvor mye ressurser som skal brukes på å avdekke proforma ekteskap avhenger av hvor stort man antar at problemet er. Etter min mening er det ikke tegn som tyder på at antall proforma ekteskap som inngås for å skaffe noen oppholdsgrunnlag i Norge er urovekkende høyt. Jeg følger imidlertid nøye med her, og vil anvende de nødvendige politimessige ressurser i samråd med justisministeren.

Spørsmål nr. 467

Innlevert 14. juni 2001 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 22. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«SAS har for noe tid siden startet med seteplassering. Det betyr at man ikke kan velge sete selv. Dette betyr at allergikere blir gjerne tvunget til å sitte ved siden av mennesker det lukter sterkt røkelukt av.

Vil statsråden vurdere å gi SAS instruksjoner om å foranledige et system hvor det settes av flere benkerader fremme i flyet som kan være et bedre tilbud for nettopp allergikere?»

Begrunnelse:

Jeg har fått henvendelser fra flere mennesker som plages av de rådende forhold. Det er gjerne slik at enkelte mennesker legger snadden eller en halvrukt sigarett i jakkelommen og man trenger ikke være allergiker for å plages av en slik lukt. Enkelte røykere tenker ikke over at dette skaper ubehag hos medreisende, for de kjenner ikke lukten selv. Det kunne være interessant om samtaler med flyselskapet kan løse også denne type problemer i forbindelse med setebokingsystemet.

Svar:

Det vil være opp til det enkelte flyselskap å fastsette betingelser og retningslinjer for sin forretningsvirksomhet, men disse må selvfølgelig være i samsvar med gjeldende lover og regler på området. Samferdselsdepartementet kan derfor ikke instruere SAS i en slik sak.

Jeg har forståelse for at det kan være ubehagelig for en allergiker å sitte ved siden av en person som lukter sterkt av røyk. Jeg vil anbefale at man i slike tilfeller tar kontakt med en fra kabin-besetningen ombord og ber om hjelp til å få byttet sete.

Spørsmål nr. 468

Innlevert 14. juni 2001 av stortingsrepresentant Terje Knudsen

Besvart 25. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Gardermobanen ble for lang tid tilbake pålagt å redusere hastigheten til 160 km/t, mens den tidligere hadde kjørehastighet på 205 km/t.

Vil statsråden undersøke om denne reduserte kjørehastighet nå er blitt en varig tilstand eller om flytoget pånytt vil bli satt istand til å kjøre med full hastighet?»

Begrunnelse:

Grunnen til at flytoget ble pålagt redusert kjørehastighet skyldtes sprekkdannelse i hjul og akslinger. Dette ble sagt å være en garantisak i forhold til leverandøren Adtrans. Det ble sagt at det leverte materialet var for svakt i forhold til de påtenkte hastigheter. Det har vært stille om dette i den senere tid. Det kan skyldes leveringstid eller andre utenforliggende forhold. Det burde ikke være en stor teknisk nyvinning å konstruere hjulsett for de her nevnte hastigheter. I Frankrike har man hatt høyhastighetstog i flere tiår og her er hastighetene helt oppe i 350 km/t.

På vegne av de reisende som har fått lengre kjøretid enn det man opererte med i reklamen da denne banen ble bygget kan det være interessant å vite om flytoget pånytt vil bli satt istand slik at reisetiden kan reduseres igjen.

Svar:

Maksimalhastigheten for Flytoget skal være 210 km/t, og reisetiden fra Oslo S til Gardermoen skal være 19 minutter. Som kjent ble det avdekket svakheter i akslene etter en avsporing av et Signaturtog på Nelaug sommeren 2000. Flytoget og Signaturtogene har samme akselkonstruksjon og det er derfor gjennomført felles vurdering og analyse av konstruksjonen.

Både jeg og NSB konsernet er sterkt opptatt av at sikkerheten ivaretas på en slik måte at kundene opplever det som trygt å reise med tog. Det er derfor igangsatt omfattende og hyppige inspeksjonsprogrammer som gjennomføres inntil problemene tilknyttet akslene har fått en tilfredsstillende løsning. Det er avgjørende at det blir funnet en permanent løsning som tilfredsstillende kravene til sikker og pålitelig konstruksjon innenfor mer normale inspeksjonsintervaller.

Dette er spørsmål som kontinuerlig har meget høy fokus både sentralt i NSB BA, i Flytogets ledelse og hos jernbanemyndighetene. Det norske jernbanenettet har mye kurver som stiller krav til samspill mellom infrastruktur og tog.

Det gjennomføres for tiden et omfattende arbeid mellom NSB BA, Flytoget, leverandøren og myndighetene for å kvalifisere nye kriterier for aksler som kan benyttes på den norske infrastrukturen. Dette omfatter også nye beregninger og tester med tog på det nasjonale jernbanenettet. Dette er i seg selv en tidkrevende prosess. Det benyttes topp utenlandsk ekspertise i dette arbeidet der også infrastrukturen måles for å finne de reelle påkjenningene som akslene utsettes for.

Når akseptkriteriene er verifisert i henhold til de forskjellige standarder og normer, kan det bestilles nytt akselstål. Dette stålet må produseres etter en spesiell legeringsprosess slik at materialkvaliteten blir riktig i forhold til standardene. Design av ny aksel har foreligget en tid, men en omfattende godkjenningsprosess har ennå ikke ført til et godkjent design.

NSB vurderer at tidligst mulige tidspunkt for å gjenoppta opprinnelig hastighet er sommeren 2002. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til dette tidspunktet da de nødvendige godkjenninger foreløpig ikke er gitt.

Spørsmål nr. 469

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Inge Lønning

Besvart 22. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Den nye tilskuddsordningen for morsmålsopplæring får sterkt negative konsekvenser for de katolske skolene St. Paul og St. Sunniva. Departementets svar er å henvise skolene til å prøve å få til en løsning sammen med kommunen.

Vil statsråden ta initiativ til å finne en løsning som tar hensyn til disse privatskolenes helt spesielle situasjon, med henimot halvparten fremmedspråklige elever?»

Begrunnelse:

Den nye tilskuddsordningen for særskilt norskopplæring og morsmålsopplæring (kfr. rundskriv F- 19-01) har sterkt negative - tildels dramatiske - konsekvenser for de to katolske skolene St. Paul i Bergen og St. Sunniva i Oslo. De nye reglene kan i ytterste fall føre til at skolene må legge ned all morsmålsundervisning for minoritetsspråklige elever.

Det er all grunn til å tro at dette er en høyst utilsiktet konsekvens av de nye reglene for morsmålsopplæring og ekstra norskopplæring. Da Stortinget behandlet morsmålsopplæringen i grunnskolen (kfr. Innst. S. nr. 110 for 1998/99) var det ingenting som tydet på at den løsning Stortinget sluttet seg til skulle ha slike konsekvenser. Tvertimot synes disse konkrete utslagene å være i direkte strid med de intensjoner et samlet Storting - med unntak av Fremskrittspartiet - la til grunn for morsmålsopplæringen.

De to katolske skolene står i en helt spesiell situasjon, siden andelen fremmedspråklige elever er langt høyere enn ved andre privatskoler. Det betyr at løsninger som ikke skaper problemer for andre privatskoler, slår sterkt negativt ut for de to skolene. Det burde derfor være mulig for statsråden å finne frem til en løsning som retter opp den vanskelige situasjonen for de to skolene, uten at dette får presedensvirkninger av betydning.

Svar:

Elever ved private skoler har ikke lovfestet rett til særskilt norskopplæring eller morsmålsopplæring. Private skoler kan likevel søke om ekstra, øremerket statstilskudd til særskilt norskopplæring og morsmålsopplæring for elever fra språklige minoriteter, slik kommunen gjør for de kommunale skolene. KUF har i dag som praksis å tildele de private skolene et statstilskudd til slik opplæring som tilsvarer det tilskudd offentlige skoler får, til tross for at rettigheten ikke er hjemlet i lov. Siden det statlige øremerkede tilskuddet ikke dekker 100 prosent av kostnadene, er det imidlertid knyttet egenandeler fra skoleeier til denne opplæringen. Jeg synes det er vanskelig å foreslå løsninger på det aktuelle problemet som medfører at private skoler får et høyere statstilskudd enn de offentlige skolene. Jeg kan heller ikke se at Stortinget har anmodet om en slik forskjellsbehandling, eller lagt inn penger til dette i budsjettet.

De to aktuelle katolske skolene, St. Paul og St. Sunniva, har orientert departementet skriftlig om at de, de siste årene, har undervist færre timer med morsmål og særskilt norskopplæring enn det timetall som de har mottatt støtte for. Departementet har (selvsagt) ikke akseptert denne praksisen, men, i påvente av forestående utarbeidelse av rundskriv om nytt regelverk, utelatt å iverksette sanksjoner. Jeg legger til grunn at det hersker

bred enighet om at det, i forbindelse med fordeling av øremerkede statstilskudd fra departementet, må tas utgangspunkt i gjeldende lovverk, legges til grunn reelle måltall, og rapporteres på en måte som Riksrevisjonen anser som tilfredsstillende.

I departementets siste brev til de to private katolske skolene, St. Paul skole i Bergen og St. Sunniva skole i Oslo, henvises det til en gjeldende bestemmelse i privatskoleloven om kommunenes ansvar for å dekke utgifter til eventuell spesialundervisning for elever i private skoler. Med bakgrunn i denne kommunale forpliktelsen anser departementet at det bør kunne være grunnlag for et samarbeid mellom de private katolske skolene og henholdsvis Bergen og Oslo kommune, om finansiering av morsmålsopplæring og særskilt norskopplæring.

Jeg er kjent med at det tirsdag 19. juni er avholdt et møte mellom St. Paul skole og Bergen kommune, der også rektor ved St. Sunniva skole og representanter fra Statens utdanningskontor i Hordaland deltok. På bakgrunn av rapportene jeg har fått fra møtet er jeg optimistisk i forhold til at de involverte parter skal greie å komme fram til en løsning på det aktuelle problemet.

Jeg anser det derfor ikke som aktuelt å fremme nye forslag til løsninger i denne saken nå.

Spørsmål nr. 470

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 22. juni 2001 av utviklingsminister Anne Kristin Sydnes

Spørsmål:

«For frivillige organisasjoner som har bistandssamarbeid med NORAD er det vesentlig at den lovede 80 pst. dekning av prosjektene blir utbetalt så snart som mulig etter at bevilgningen er foretatt i statsbudsjettet. Det kan dreie seg om tildels store beløp som organisasjonene må forskuttere jo lengre tid som går.

Hva er grunnen til at NORAD ennå ikke har utbetalt støtten for første halvår 2001, og vil statsråden sørge for at utbetalingene til godkjente prosjekter skjer regelmessig tidlig i hvert halvår?»

Begrunnelse:

Undertegnede er kjent med at f.eks. Blå Kors Norge har samarbeidsprosjekt i Lesotho, og at dette prosjektet er godkjent av NORAD med initiering for mer enn 10 år siden. Foregående år ble hele stønadsbeløpet for år 2000 utbetalt i en sum omkring midten av desember!

For inneværende år er det i brev av 24.01.01 om tilsagn og utbetaling av støtte for 2001 sagt at «ingen utbetalinger kan foretas i perioden fra og med 2. februar - 20. februar 2001. Dette innebærer at første utbetaling fra NORAD for de organisasjoner som innvilges støtte først kan foretas ultimo februar.»

Svar:

NORAD innvilger tilskudd til frivillige organisasjoners langsiktige utviklingssamarbeid etter en vurdering av årlige søknader fra organisasjonene. Utfallet blir meddelt den enkelte organisasjon i form av tilsagnsbrev, som normalt sendes ut i månedsskiftet januar/februar etter at NORAD har mottatt det årlige tildelingsbrev fra departementet. Ramme og forutsetninger for tilskuddet nedfelles i årlig avtale mellom NORAD og organisasjonen. I henhold til denne avtale skal utbetaling av det tildelte beløpet skje etter innmeldt forbruksbehov fra organisasjonen. Det fremgår også av tilsagnsbrevet at utbetaling foretas på anmodning fra støttmottaker. NORAD er innforstått med viktigheten av rask overføring av midler så snart det foreligger skriftlig utbetalingsanmodning fra organisasjonen og prioriterer derfor slike anmodninger høyt.

Når det gjelder Blå Kors Norges støtte til prosjektet i Lesotho opplyser NORAD at Blå Kors Norge for 2000 først ba om utbetaling av hele støttebeløpet ved en skriftlig utbetalingsanmodning 14. desember 2000. Beløpet ble anvist for utbetaling av NORAD 15. desember 2000. Når det gjelder 2001, hvor NORADs tilsagnsbrev ble sendt 12. februar 2001, ba Blå Kors Norge om utbetaling av tilskuddsbeløpet for 2001 i brev

av 31. mai 2001. NORAD anviste beløpet for utbetaling 16. juni 2001.

NORADs brev av 24.01.01, hvor det ble sagt at ingen utbetalinger kunne foretas i perioden fra og med 2. februar - 20. februar 2001, var en særskilt melding til organisasjonene om problemer knyttet til omlegging av NORADs økonomistyringssystem. Det ble i den anledning foretatt forskuddsutbetalinger til organisasjoner med program- og rammeavtaler med NORAD. Etter 20. februar har NORAD utbetalt en stor del av årets bevilgninger til organisasjonene på vanlig måte.

Spørsmål nr. 471

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 21. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I straffeloven heter det at det er fornærmede som skal anmelde en sak, men at unntak kan gjøres i enkelte situasjoner utfra vurdering.

Mener justisministeren at allmenne hensyn tilsier at ledelsen ved rusinstitusjoner/offentlige kontor kan anmelde vold og trussel om vold på vegne av ansatte som frykter belastningen og eventuelle represalier, eller står og faller muligheten for anmeldelse med at ansatte selv står fram og tar hele belastningen?»

Begrunnelse:

Til grunn for spørsmålet ligger en episode ved et behandlingssenter for rusmisbrukere den 27. februar i år, og den prosedyre som ble fulgt i etterkant.

Ved behandlingssenteret har det vært praksis at vold og trusler om vold skal politianmeldes. Denne linje har man lagt seg på konsekvent for å trygge arbeidsplassen for de ansatte, og for å ivareta rettssikkerheten til personalet.

Nevnte dato ble en av personalet ved behandlingssenteret truet med sprøyte av en klient. Saken ble drøftet i personalgruppen, og med bakgrunn i senterets generelle holdning til politianmeldelse ved vold og trusler om vold, valgte ledelsen å gå til politianmeldelse av saken. Men da behandlingssenterets daglige leder møtte opp på politihuset for å anmelde saken, ble vakthavende polititjenestemann usikker på hvordan saken skulle takles. Derfor valgte politimannen å drøfte saken med juristen på politihuset. Juristen konkluderte med at det var den fornærmede som selv måtte anmelde saken; virksomhetens leder kunne ikke anmelde på vegne av ansatte.

Ifølge polititjenestemannen oppfattet politiet dette som en vanskelig sak. Han henviste til at lignende saker hadde de også fra andre institusjoner, sosialkontor, barnevernsaker m.fl.

Svar:

Hvem som helst kan anmelde et lovbrudd til politiet, det vil si gjøre politiet kjent med det straffbare forholdet. Men bare den fornærmede kan begjære påtale - kreve den skyldige tiltalt og straffet.

Etter straffeloven § 77 er straffbare handlinger som hovedregel undergitt offentlig påtale. Det innebærer at påtalemyndigheten kan reise straffesak uavhengig av om den fornærmede har begjært påtale eller ikke og uten å måtte vise til noen bestemt grunn. Påtalemyndigheten har i disse sakene også en plikt til å påtale en straffbar handling hvis det ikke gis påtaleunntakelse eller saken kan henlegges.

Ved noen straffebud er hovedregelen modifisert: Offentlig påtale kan være avhengig av at det foreligger allmenne hensyn, av begjæring fra den fornærmede eller av begjæring fra deler.

Ved legemsfornærmelser (straffeloven § 228) er det som hovedregel et vilkår for offentlig påtale at enten den fornærmede har begjært påtale eller at påtalemyndigheten mener at allmenne hensyn krever påtale. Hvis ikke den fornærmede selv ønsker å begjære påtale, kan ikke en arbeidsgiver begjære påtale på den fornærmedes vegne. Men straffesak er ikke avskåret av den grunn. Arbeidsgiveren kan like fullt anmelde forholdet til politiet. Politiet (ved en av juristene) må da vurdere om allmenne hensyn krever at lovbruddet

påtales.

Kjernen i begrepet allmenne hensyn er at påtalemyndigheten mener at det foreligger omstendigheter av en slik art og tyngde at det offentlige har en særlig interesse i å påtale forholdet. Er det et økende problem at ansatte ved behandlingsinstitusjoner blir utsatt for vold, eller er det opplyst at den fornærmede vegrer seg fra å anmelde forholdet av frykt for represalier, kan - og bør - dette tas i betraktning ved vurderingen av om allmenne hensyn krever påtale.

Ved trusler (straffeloven § 222) er påtalen som hovedregel ubetinget offentlig. Det innebærer at påtalemyndigheten kan - og skal - reise straffesak uavhengig av om den fornærmede har begjært påtale og uavhengig av om den mener at allmenne hensyn krever påtale.

Spørsmål nr. 472

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Siri Frost Sterri

Besvart 26. juni 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«De norske lektorer ved franske universiteter (Norsklektoratene i Frankrike) har ved flere anledninger forsøkt å ta opp sine økonomiske forhold og det store etterslepet i lønnsutviklingen for denne gruppen med Utenriksdepartementet uten å få noen svar om hvordan departementet følger opp saken.

Hvem har det totale ansvaret for utenlandslektorene, og på hvilken måte akter utenriksministeren å følge de forslag til tiltak som utenlandslektorene i Frankrike har lagt frem for Utenriksdepartementet?»

Svar:

Arbeidsgiveransvaret for lektorer som underviser i norsk ved utenlandske universiteter, tilligger det enkelte universitet. Lektorene inngår sine kontrakter direkte med det universitet de er tilknyttet.

Utenriksdepartementet bistår med rekrutteringen, og gjør i den forbindelse nøye rede for de økonomiske og øvrige kontraktsmessige betingelser. Det er Departementets prinsipielle syn at det er arbeidsgivers - in casu de franske universitetenes - ansvar å sørge for at de norske lektorene får lønnsinnplassering og status i samsvar med sine kvalifikasjoner og med de arbeidsoppgaver de pålegges.

Utenriksdepartementet samarbeider med ca. 130 høyere læresteder i 33 land (hvorav 29 europeiske) som underviser i norske emner. Bortsett fra Russland, er Frankrike det land der norske myndigheter yter det største samlede bidrag på dette feltet. Fire av de seks lektorene i Frankrike har bostedstilskudd og andre, mindre ytelser fra departementet. Norske økonomiske ytelser overfor disse ligger på linje med hva danske og svenske myndigheter gir sine sendelektorer.

At lektorene i Frankrike plasseres i lavere stillingskategori og har lavere lønn enn deres kvalifikasjoner og arbeidsoppgaver tilsier, er et problem norske myndigheter gjentatte ganger har tatt opp med franske myndigheter. I og med at situasjonen er tilsvarende for lektorer fra de andre nordiske land, har spørsmålet også flere ganger vært drøftet på nordisk basis. Utenriksdepartementet har nylig påny foreslått overfor de andre nordiske land at man skal foreta en felles henvendelse til franske myndigheter. De øvrige nordiske land har sagt seg prinsipielt enige i dette, men finner det ikke hensiktsmessig å ta et nytt initiativ på det nåværende tidspunkt. Norge arbeider derfor videre med saken på egen hånd.

Det medfører ikke riktighet at Utenriksdepartementet ikke har besvart henvendelsene fra de norske lektorene i Frankrike. Departementet har en rekke ganger vært i forbindelse med dem, skriftlig såvel som muntlig, senest ved brev av 31. mai d.å.

Lektorene i Frankrike har nylig foreslått igangsettelse av et pilotprosjekt ved de franske universitetene. Forslaget innebærer at lektorene i en avgrenset periode vil få de samme økonomiske betingelser som de ville hatt dersom de hadde arbeidet i det norske utdanningssystemet. Dette forslaget er for tiden til vurdering.

Spørsmål nr. 473

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 25. juni 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Ingen admiraler blir igjen i Nord Norge, med 90 pst. av landets havareal.» Dette uttaler admiral Skorgen i dag til Aftenposten. En flytting av offiserer med høy grad fra nord til sør er ikke i tråd med Stortingets vedtak sist onsdag under behandlingen av St.prp. 45.

Hva er realitetene i flyttehjemlene og vil statsråden nå klargjøre virkningene for den faktiske kommandosituasjon?»

Svar:

Uttalelsen som er sitert i spørsmålet, antyder at det er en avgjørende sammenheng mellom muligheten til å utføre styring og kommando på operasjonelt nivå og admiralers daglige fysiske nærhet til de havområder som skal overvåkes og hvor kriser kan oppstå. Den kommunikasjonsmessige og teknologiske utvikling har gjort det mulig å føre kommando og styre operasjoner over lange distanser. Geografisk plassering av admiraler og generaler i det norske For

svaret er derfor ikke en funksjon av hvilken landsdel som grenser til de største havområder, eller som har mest landjord eller størst luftrom, men er heller et resultat av en mer helhetlig avveining.

I St.prp. nr. 45 (2000-2001) foreslår regjeringen å opprette Forsvarets Fellesoperative hovedkvarter (FOHK), lokalisert til Stavanger (Jåttå). Dette fikk Stortingets tilslutning i behandlingen av proposisjonen, jf. Innst. S. nr. 342 (2000-2001). I tillegg er det etter regjeringens syn behov for en nasjonal krisestyringskommando i nord, ikke minst i lys av de potensielle nasjonale utfordringer vi står overfor i nordområdene. Regjeringen foreslo derfor å opprette en utvidet landsdelskommando på Reitan som ville kunne virke både som nasjonal krisestyringskommando og framskutt kommandoplass for øverstkommanderende ved FOHK. Også dette forslaget fikk Stortingets tilslutning.

Dette innebærer at også Reitan vil ha kapasitet til kontinuerlig situasjonsoversikt, spesielt i de nordlige havområdene og det tilhørende luftrom, samt styring av fellesoperasjoner i et begrenset tidsrom.

Det er verken et mål eller et virkemiddel å flytte offiserer med høy grad fra nord til sør. I den grad det skjer er det en konsekvens av de overordnede tilpasninger som det er bred politisk enighet om å gjøre for å sikre balanse mellom Forsvarets operative avdelinger og stabs-, støtte- og ledelsesapparatet. For meg er det avgjørende å sikre tilstrekkelig tilstedeværelse av operative hæravdelinger, fartøyer og luftstridskrefter i nord.

Stortingets vedtak om framtidig nasjonal kommandostruktur ivaretar etter mitt syn våre sikkerhetspolitiske og operative behov, nasjonalt og internasjonalt, på en tilfredsstillende måte. Samtidig får vi en nasjonal kommandostruktur som er vesentlig mindre ressurskrevende enn den vi har i dag.

Spørsmål nr. 474

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Aud Gaundal

Besvart 25. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Sverige har de i dag en lov som gjør at kriminelle utlendinger ikke kan utvises til sitt hjemland hvis de er under den kriminelle lavalder (15 år).

Hva er begrunnelsen for at Norge ikke har en slik grense, og er det på andre områder forskjell mellom norsk og svensk utvisningspraksis?»

Svar:

Sverige har en lovfestet regel som sier at utlendinger som har ankommet Sverige før fylte 15 år, ikke kan utvises. Det betyr at utlendinger som tilhører denne kategorien og begår kriminelle handlinger, har et absolutt vern mot utvisning fra Sverige uansett hvor alvorlig kriminalitet som blir begått. Vi har ingen slik regel i vårt regelverk. En utlending som er født i Norge og senere uavbrutt har hatt fast bopel her, kan ikke utvises. For øvrig har vi ingen absolutt grense for tilfeller hvor utlendinger ikke kan utvises fra Norge. Når reglene for utvisning håndheves av norske myndigheter, blir det imidlertid alltid foretatt en individuell forholdsmessighetsvurdering av utvisningsvedtaket hvor blant annet utlendingens botid i Norge og alder ved ankomst er viktige momenter som kan tale for at utlendingen likevel får bli i Norge. Det er også slik at vernet mot utvisning styrkes når vedkommende fyller kravene for å få varig oppholdstillatelse i Norge, såkalt bosettingstillatelse. Det skjer normalt etter tre år med en gyldig tillatelse som kan danne grunnlag for varig innvandring.

Det er ingen tvil om at utvisning i mange tilfeller rammer den enkelte hardt. Normalsituasjonen er dessverre også ofte at et utvisningsvedtak rammer flere personer utover den utvisningen direkte gjelder når utlendingen har familietilhørighet her. Det er likevel slik at utvisning fungerer som et av de viktigste virkemidlene vi har mot grenseoverskridende kriminalitet. Særlig gjelder dette innførsel og omsetning av narkotika. Lovgiver har imidlertid sett at utvisning kan ramme urimelig hardt i noen situasjoner og besluttet at adgangen til å utvise utlendinger varig som har en bosettingstillatelse i Norge, bare skal gjelde ved alvorlige forbrytelser. For slike tilfeller krever loven idag at den straffbare handlingen kan føre til fengselsstraff i tre år eller mer, eller at det foreligger en narkotikaforbrytelse. For utlendinger som begår alvorlig kriminalitet som f.eks grove narkotikaforbrytelser, grove voldshandlinger, voldshandlinger overfor barn eller barnemoren, incest eller etter gjentatte domfellelser, er det lang og fast praksis for å utvise varig fra riket. Blant denne gruppen befinner det seg også utlendinger som har kommet til Norge i ung alder og som i mange tilfeller har opparbeidet seg en sterk tilknytning til Norge gjennom botid og etablert familie her.

Det synes å være bred politisk enighet om at utvisning er et viktig virkemiddel for å bekjempe alvorlig kriminalitet. Det er ikke til å unngå at utvisning vil ramme enkeltmennesker, noe som er et vanskelig dilemma når slike regler utformes. Fra samfunnets side mener også jeg at utvisningsreglene sentrale for å motarbeide spredning av kriminalitet over landegrensene. F.eks blir mye alvorlig narkotikakriminalitet begått av utlendinger som gjerne har opprettholdt sin kontakt med hjemlandet.

Gjennom lovendring kan det innføres en nedre aldersgrense ved ankomst til Norge som vern mot å utvise utlendinger slik tilfellet er i Sverige. Jeg mener at vi også hos oss må vurdere en slik lovendring - men en slik endring må imidlertid veies mot behovet for å bekjempe alvorlig kriminalitet.

Ellers er jeg ikke kjent med at det foreligger noen vesentlig forskjell mellom norsk og svensk utvisningspraksis. Det er også slik at vi innenfor Norden tilstreber å ha like regler på dette området. Blant annet derfor vil jeg se nærmere på hvorvidt Norge også bør innføre et absolutt vern mot utvisning for utlendinger som ankommer Norge i ung alder.

Dokument nr. 15:32

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 475

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 2. juli 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Det å mista eit barn i slutten av eit svangerskap er ei oppleving der mange naturleg nok slit med fylgjene i årevis. Ny gravferdslov har gitt fleire ei grav å gå til.

Vil finansministeren ta initiativ til ei endring slik at barnet kan registrerast med namn også i folkeregisteret, ikkje berre på gravstøtta?»

Grunngjeving:

Ny gravferdlov gir dødfødde ein tydelegare rett til ei eiga grav. Det vert stadig vanlegare å gravleggja dødfødde. «Alle» gir i dag namn til sitt dødfødde barn. I samtale med foreldre som har vore gjennom ei slik hending er eg gjort merksam på inkonsekvensen mellom gravferdslova og lov om folkeregister.

Eg er fortalt at folkeregisteret i dag ikkje kan føra inn namn på personar utan personnummer. Det kan løysast ved at folkeregisteret set av nødvendige tal nummerseriar reservert for dødfødde. Eg vil be finansministeren medverka til å gi sorga rom ved å føreslå nødvendige endringar i lovverket. Eg ber også om at faren vert ført inn i folkeregisteret, ikkje berre mora, samt tilbakeverkande kraft for dei tilfelle der einskilde foreldre ynskjer tidlegare dødfødde barn registrerte.

Svar:

Eg forstår at foreldre som råkast av den tragedie det må vera å få eit dødfødt barn kan føle behov for at barnets namn blir offentleg registrert. Departementet vil derfor ta kontakt med Skattedirektoratet for å få greidd ut om det er vesentlege administrative eller praktiske innvendingar mot å tilby ei slik registrering. I respekt for at ikkje alle foreldre som opplever å få eit dødfødt barn ønskjer ei slik registrering, må dette i tilfelle bli eit tilbod til dei som positivt krev slik registrering.

Spørsmål nr. 476

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 22. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det eksisterer i dag fleire tilbod om kurs innan pedagogisk bruk av IKT. Departementet har gitt høgskolen i Agder i oppdrag å utvikle eit nasjonalt tilbod på dette området. Dette skal føre fram til eit sertifikat som skal tilbydast alle norske lærarar.

Vil statsråden sjå til at også andre tilbydarar, også utanom høgskulesystemet, får høve til å vere med å gi dette tilbodet, slik at vi ikkje får ein slags monopolsituasjon der gode tilbod blir skvisa ut?»

Grunngjeving:

Under Norsk Konferanse for Utdanning og Læring (NKUL) uttalte statsråden følgjande (sitert frå Skolemagasinet nr 3 2001):

«Vi har gitt høgskolen i Agder i oppdrag å utvikle og å gjennomføre et nasjonalt tilbud innen pedagogisk bruk av IKT. Dette vil være et sertifikat som tilbys alle norske lærere. Det første tilbudet vil være på plass i høst.»

Dette er sikkert eit godt tiltak. Behovet for slik opplæring er stort.

Men det finst allereide i dag fleire tilbod på området som er utvikla utfrå dette behovet. Mellom anna har kommunane Volda, Vanylven, Sande og Sykkylven i Møre og Romsdal gått saman om å drive AV- senteret i Volda. Eit av tilboda der er «Norsk Nettskole» som i fleire år har drive med slik opplæring. Det er også verdt å merke seg at akkurat dette tilbodet om kurs innan pedagogisk bruk av IKT er utvikla utan statsstøtte, medan eg forstår det slik at Staten må bruke fleire millionar for å få fram det nye tilbodet.

Mi frykt går ut på at departementet sitt tilbod, som skal gi «sertifikat», vil føre til konkurransevriding og at andre tilbod ikkje vil få konkurrere på like vilkår, m.a. om å gi det såkalla sertifikatet.

Eg bed om at statsråden gjer greie for dei økonomiske sidene ved dette, og at han kan forsikre om at det vil vere muleg også for andre tilbydarar å konkurrere på like vilkår, også om å kunne gi «sertifikat».

Svar:

Som representanten Løvik opplyser, har departementet gjeve høgskolen i Agder i oppdrag å utvikle eit nasjonalt tilbod om kurs for lærarar innan pedagogisk bruk av IKT. Bakgrunnen for oppdraget er gitt i departementet sin årsplan for 2001: «I løpet av høsten 2001 skal lærere i grunnskolen, videregående opplæring og lærerutdanningen få tilbod om opplæring i pedagogisk og faglig bruk av IKT». Totalt er det for 2001 sett av 20 mill. kr til dette føremålet.

Nettverksuniversitetet leverte hausten 2000 ei rapport om innhald, organisasjonsmodellar og spreingsstrategi for eit slikt tilbod. Som medlem i Nettverksuniversitetet deltok Høgskolen i Agder i dette arbeidet. Samstundes har Høgskolen i Agder hatt ei særleg kontakt med Danmark, og dei har og prøvd ut det danske konseptet «IT-Kørrerkortet for lærere» i Vest-Agder med godt resultat.

Høgskolen i Agder fikk 5. april i år i oppdrag å utvikle og gjennomføre eit opplegg for etterutdanning innan pedagogisk bruk av IKT. Endeleg ramme for oppdraget er til vurdering i departementet og vil bli fastsett ut frå planane til høgskolen.

I oppdragsbrevet peiker departementet på behovet for eit aktivt samarbeid med universitet og høgskolar, Læringscenteret, dei statlege utdanningskontora, kommunar og fylkeskommunar. Høgskolen i Agder har allereie invitert andre institusjonar til samarbeid om utviklinga av opplegget. Høgskolen i Agder og departementet er klår over at det eksisterer mange gode tilbod rundt om som det er viktig å dra nytte av. Men ikkje alle vil kunne passe inn i det opplegget som no skal formast ut.

Utviklinga av opplegget vil, som nemnt over, skje i ei mindre gruppe medan gjennomføringa vil måtte skje i samarbeid med ei rad andre samarbeidspartner. Eg er viss på at andre, også utanom høgskolesystemet, vil få høve til å vere med på å gje dette tilbodet.

Spørsmål nr. 477

Innlevert 15. juni 2001 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 22. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Arbeidsmedisinsk avdeling ved Regionsykehuset i Trondheim er foreslått nedlagt på grunn av den vanskelige økonomiske situasjonen ved sykehuset.

Hva kan statsråden gjøre for å hindre at regionenes forebyggende arbeid mot helseskader og utstøting fra arbeidslivet blir skadelidende i forbindelse med de sparetiltak som flere sykehus nå ser seg nødt til å gjennomføre før statlig overtagelse, og også etter at staten har tatt over sykehusene?»

Begrunnelse:

Forebyggende medisin er et av de viktigste tiltakene vi har for å unngå økte belastninger som fører til dårlig helse og sykdom i befolkningen og dermed også økte utgifter for samfunnet.

Dessverre taper ofte forebyggende medisin kampen om begrensede midler innen helsesektoren.

I forbindelse med statlig overtagelse av sykehusene føres det nå en diskusjon om hvordan bl.a. slik medisinsk virksomhet skal finansieres for framtida, og hvordan sykehusenes underskudd p.t. skal fordeles mellom nåværende eiere og staten.

Et eksempel på dette er helseregion Midt-Norge hvor Regionsykehusets Arbeidsmedisinske avdeling er foreslått nedlagt på grunn av den vanskelige økonomiske situasjonen ved Regionsykehuset i Trondheim.

Arbeidsmedisin er forebyggende medisin, slike avdelinger finnes ved alle regionsykehus. De ble opprettet ved øremerkede statlige midler i 1990 og har vært drevet med sterk statlig føring inntil i år. Men hele finansieringen for disse avdelingene er problematisk da de ikke så lett lar seg tilpasse stykkprissystemet som ellers er i bruk ved sykehusene.

Dersom Arbeidsmedisinsk avdeling i Trondheim blir nedlagt 09.01.2001 som foreslått, vil forebyggende arbeid i Midt-Norge rettet mot helseskader i arbeidslivet bli sterkt skadelidende. Et høyt spesialisert fagområde som det har tatt 10 år å bygge opp vil forsvinne. Avdelingen driver forskning og undervisning i samarbeid med sykehusets øvrige avdelinger, med NTNU, Arbeidstilsynet, trygdeetaten og næringslivet i regionen. Pasienter til utredning for yrkessykdommer fra denne regionen vil måtte sendes til Oslo, Bergen eller Tromsø. Men det finnes heller ikke ved disse stedene noen etablert ekstrapasitet, noe som bekreftes ved at Rikstrygdeverket sist vinter gjorde en henvendelse til Sverige for å få utredet yrkesmedisinske problemstillinger. Dersom forslaget går gjennom, vil Regionsykehuset i Trondheim bli det eneste universitetssykehus i Norge uten arbeidsmedisinsk aktivitet.

Dersom dette og lignende fagmiljø legges ned nå, vil det ta lang tid å bygge dem opp igjen. En nedleggelse av de arbeidsmedisinske avdelingene vil blant annet være i strid med arbeidslinja fra 1993 og med innstillingen fra Sandmanutvalget om arbeidet for å redusere sykefraværet og utstøting fra arbeidslivet. Et utvalg som på oppdrag fra KRD har sett på den framtidige utviklingen av bedriftshelsetjenesten foreslår også en styrking av de arbeidsmedisinske avdelingene.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at regionsykehusenes eierfylker har varslet en økonomisk vanskelig situasjon og at dette kan få konsekvenser for pasienttilbudet.

Regionsykehusstilskuddet består av 4 elementer, blant dem er basistilskuddet og tilskudd til særskilte funksjoner. I 2001 ble enkelte tilskudd til særskilte funksjoner i regionsykehusstilskuddet lagt inn i tilskudd til basiskostnader. Tilskudd til yrkesmedisin/ arbeidsmedisin på Regionsykehuset i Trondheim var blant disse. Regionsykehuset i Trondheim fikk altså beholde disse midlene. Det lå ingen føring i valg av organisering i forhold til tilbudet til yrkesmedisin i denne endringen fra Sosial- og helsedepartementets side.

Sør-Trøndelag fylkeskommune står selvsagt fritt til å velge sin egen organisering av helsetilbudet til befolkningen i fylket. Men fylkeskommunen har fremdeles ansvaret for å sørge for et godt og fullverdig helsetilbud til befolkningen i fylket, deriblant å ta vare på den yrkesmedisinske kompetansen og et forsvarlig tilbud til befolkningen på dette fagområdet.

Dette ansvaret vil bli overtatt av det regionale helseforetaket ved statlig overtakelse i 2002. Da vil det respektive regionale helseforetak overta ansvaret for å sørge for all nødvendig spesialisthelsetjeneste i sin region.

Departementet er allerede orientert om saken og har i brev datert 11. juni til Sør-Trøndelag fylkeskommune bedt om å bli orientert om hvordan denne funksjonen ivaretas.

Spørsmål nr. 478

Innlevert 18. juni 2001 av stortingsrepresentant Rigmor Kofoed-Larsen

Besvart 27. juni 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Det har i den senere tid framkommet påstander som tyder på at det ligger an til en betydelig kostnadsoverskridelse for den nye Rv 35 Lunner - Gardermoen.

Hva er statsrådets kommentar til disse påstandene, og hva vil dette bety for gjennomføring og finansiering av prosjektet?»

Begrunnelse:

Ny Rv 35 Lunner - Gardermoen i Oppland og Akershus betyr en vesentlig forbedring av tilgjengelighet til Gardermoen, spesielt for de sørlige deler av Oppland og for deler av Buskerud.

I St.prp. nr. 1 (2000-2001) står det at anleggsarbeidet startet i februar 2000 og at prosjektet ventes å bli åpnet for trafikk i 2003.

Kostnadsoverslaget var på dette tidspunkt beregnet til 611 mill. kroner. Kostnadsoverskridelsen som nå har framkommet er meget bekymringsfull. Det er viktig, ikke minst for Oppland, å få gjennomført prosjektet.

Svar:

Etter at Statens vegvesen har inngått avtaler/kontrakter om bygging av ca. 20 av de 26 km ny veg som inngår i prosjektet Rv 35 Lunner - Gardermoen, viser det seg at tidligere kostnadsoverslag har vært for optimistisk. Prosjektets prognose for sluttkostnad er nå 750 mill. kr (2001-kroner), dvs. en kostnadsøkning på 139 mill. kr.

Jeg legger til grunn at kostnadsøkningen skal bli dekket iht. opplegget som følger av Stortingets behandling av St.prp. nr. 85 (1997-98). Dette innebærer at en kostnadsoverskridelse på inntil 10 pst. skal bli dekket av staten og bompengeselskapet i fellesskap, med en fordeling i samsvar med deres andel av kostnadene i henhold til basisforutsetningen for utbyggingen. Staten vil dekke kostnadsoverskridelser utover 10 pst. Bompengandelen ved prosjektet er ca. 23 pst., og bompengeselskapet er i henhold til dette forpliktet til å dekke ca. 14 mill. kr av kostnadsøkningen (2001-kroner). Resten av overskridelsen skal i henhold til

bompengavtalen dekkes av staten, jf. St.prp. nr. 85 (1997-98). Bompengeselskapet er orientert om kostnadsoverskridelsen.

Jeg ser foreløpig ikke at de nye kostnadstallene skal få betydning for framdriften i prosjektet, og jeg regner med åpning som forutsatt høsten 2003. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake med en nærmere orientering om overskridelsen i budsjettproposisjonen for 2002.

Spørsmål nr. 479

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 2. juli 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«M/S Hedlo» står på grunn i naturreservatet Urter utenfor kysten av Karmøy. Fjerning av skipet er finansiert, men stoppes av et momskrav. Den siste tiden er det ved flere anledninger presisert fra Regjering og Storting at forebygging av skipshavari og opprydding etter grunnstøtingen skal få økt prioritet.

Kan statsråden bidra til at denne saken blir løst ved at det innrømmes momsfristak eller gis statlig støtte med et tilsvarende beløp?»

Begrunnelse:

«M/S Hedlo» gikk på grunn 25. desember 1999 og ble stående i Urter Naturreservat i Karmøy kommune. Kommunen har engasjert seg for å få fjernet båtvraket som man mener representerer en stor belastning på kvalitetene i dette prioriterte området. Går båten i oppløsning kan jernskrap havne på nærliggende fiskefelt. Flytende bestanddeler fra «M/S Hedlo» vil også være fare for skipsfarten og forsure kysten.

Etter mye arbeid har man lyktes med å finansiere fjerning av vraket. Kostnaden er på 3 530 000 kroner. Tilbudet om fjerning til denne prisen står ved lag til august.

Et momskrav på 812 000 kroner på toppen av kostnadene ved å fjerne vraket er det ikke dekning for i finansieringsplanen som nå foreligger. Det er derfor søkt om fritak for moms, men dette er avslått av fylkesskattesjef og Skattedirektorat. Avslaget er nå påklaget.

Det vises til at det kan gis momsfristak dersom det er tale om berging og ikke fjerning av vrak. Det kan også gis fritak i særlige tilfeller og når det er en båt i utenriksfart som er involvert.

«M/S Hedlo» er registrert utenlands. Den står i et naturreservat, noe som må kunne betegnes som et særlig forhold. Grensegangen mellom berging og fjerning av et vrak er ikke lett å trekke. Ut fra nevnte moment burde det ikke være vanskelig å begrunne momsfristak.

En annen mulighet er at staten bidrar med en sum til fjerning av «M/S Hedlo», tilsvarende momsbeløpet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at i henhold til merverdiavgiftsloven er det riktig at det er fritak for merverdiavgift på tjenester som ytes fra bergings- eller redningsfartøyet i forbindelse med berging av skip. Fjerning av vrak er derimot avgiftspliktig.

Videre kan Finansdepartementet helt eller delvis fritta fra plikten til å betale merverdiavgift når det foreligger særlige grunner, jf. merverdiavgiftsloven § 70. Formålet med denne regelen er å tjene som en sikkerhetsventil blant annet i situasjoner som ikke har vært tenkt igjennom av lovgiver, og det å holde fast på plikten til å betale avgift medfører utilsiktede virkninger. Bestemmelsen brukes ikke til å ivareta formål som ligger utenfor merverdiavgiftsloven. Dette innebærer at det ikke vil kunne gis fritak som skal ivareta for eksempel sosiale, kulturelle eller miljøformål.

Som opplyst i spørsmålet er det søkt om fritak for merverdiavgift. Søknaden ble avslått av Skattedirek-

toratet, men er påklaget til Finansdepartementet. Saken er oversendt hit ved Skattedirektoratets ekspedisjon av 22. juni 2001. Som følge av at klagen er under behandling i Finansdepartementet synes jeg ikke det er riktig av meg å gå nærmere inn i saken nå. Svar på klagen vil imidlertid bli gitt så raskt som mulig.

Når det gjelder statlig støtte til fjerning av vrak viser jeg til at det i saldert budsjett for 2001 under Miljøverndepartementet er bevilget til sammen 22,4 mill. kroner på kap. 1441 Statens forurensningstilsyn post 39 Oppryddingstiltak. Bevilgningen på posten skal bl.a. dekke kostnader forbundet med fjerning av skipsvrak. Miljøverndepartementet er faglig ansvarlig for disponering av bevilgningen. Jeg viser derfor til svar fra miljøvernministeren på spørsmål nr. 481.

Spørsmål nr. 480

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 26. juni 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Situasjonen ved Sykehuset Østfold har vært preget av konflikter, motsetninger og personalproblemer etter omorganiseringen 1.1.98. Svært mange ledere og nøkkelpersoner med lang erfaring og kunnskap om endringsprosesser i offentlig virksomhet har sagt opp sine stillinger. Arbeidsmiljøet gjenspeiles av påstander om sjikane, mistenkeliggjøring og utfrysing fra ledelsens side. De mange problemene går utover pasientene.

Hva vil helseministeren foreta seg for å rydde opp i forholdene?»

Begrunnelse:

Siden sammenslåingen av fem fylkessykehus til Sykehuset Østfold, som har 3 500 ansatte, har 11 av 16 toppledere sluttet. Forholdene oppleves konfliktfylte med en polarisering mellom ledelse og ansatte som er uholdbar. Konflikten virker fastlåst, og det er et stort behov for raskt å løse problemene slik at sykehuset kan fungere tilfredsstillende. En langvarig konfliktsituasjon viser at det ikke er evne eller vilje til å få ryddet opp. Derfor er det et sterkt behov for at sentrale helsemyndigheter tar et ansvar og gir saken høy prioritet slik at sykehuset raskt kommer på rett kjørl.

Svar:

Sykehuset Østfold eies av Østfold fylkeskommune, som også har det overordnede ansvar for styringen. (Det er ikke oppnevnt et styre for sykehuset.) Det er ut fra dette Østfold fylkeskommune som må rydde opp i de angivelige konflikter, motsetninger og personellproblemer. Jeg vil imidlertid følge utviklingen nøye i tiden fremover, bl. a. med tanke på den statlige overtakelsen av eieransvaret fra årsskiftet.

Spørsmål nr. 481

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim

Besvart 29. juni 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«M/S Hedlo» står på grunn i naturreservatet Urter utenfor kysten av Karmøy. Fjerning av skipet er fi-

nansiert, men stoppes av et momskrav. Den siste tiden er det ved flere anledninger presisert fra Regjering og Storting at forebygging av skipshavari og opprydding etter grunnstøtingen skal få økt prioritet.

Mener statsråden at det er en prioritert oppgave å trekke skipet av grunn, hvordan kan statsråden bidra til dette?»

Begrunnelse:

«M/S Hedlo» gikk på grunn 25. desember 1999 og ble stående i Urter Naturreservat i Karmøy kommune. Kommunen har engasjert seg for å få fjernet båtvraket som man mener representerer en stor belastning på kvalitetene i dette prioriterte området. Går båten i oppløsning kan jernskrap havne på nærliggende fiskefelt. Flytende bestanddeler fra «M/S Hedlo» vil også være fare for skipsfarten og forsøple kysten.

Etter mye arbeid har man lyktes med å finansiere fjerning av vraket. Kostnaden er på 3 530 000 kroner. Tilbudet om fjerning til denne prisen står ved lag til august.

Et momskrav på 812 000 kroner på toppen av kostnadene ved å fjerne vraket er det ikke dekning for i finansieringsplanen som nå foreligger. Fritak for moms er avslått av fylkesskattesjef og Skattedirektorat.

Det vises til at det kan gis momsfritak dersom det er tale om berging og ikke fjerning av vrak. Det kan også gis fritak i særlige tilfeller og når det er en båt i utenriksfart som er involvert.

«M/S Hedlo» står på grunn i et naturreservat, noe som må kunne betegnes som et særlig forhold. Grensegangen mellom berging og fjerning av et vrak er ikke lett å trekke. Ut fra nevnte moment burde det ikke være vanskelig å begrunne momsfritak. Det vises til situasjonen rundt «Green Ålesund» der staten strakk seg langt.

En annen mulighet er at staten bidrar med en sum til fjerning av «M/S Hedlo», tilsvarende momsbeløpet.

Svar:

Det er kostnadskrevende å fjerne skip som har gått på grunn, og tømme skipsvrak med olje ombord. Statens forurensningstilsyn har siden 1991 foretatt en registrering av skipsvrak langs norskekysten for å kartlegge vrakenes forurensningspotensial. Til sammen er 2 600 vrak blitt registrert og blitt inndelt i tre grupper etter forurensningspotensial. Vraket av Tirrana i Troms ble fjernet i 1992 og vraket av «Blücher» ble tømt for olje i 1994/95. De resterende 28 vrakene med antatt høy forurensningspotensial er blitt undersøkt nærmere de senere årene. Disse undersøkelsene viste behov for ytterligere undersøkelser av seks av de 28 skipsvrakene, noe som har blitt gjennomført sommeren 1999 og 2000. Undersøkelsene viste at det er olje av betydning i to av vrakene.

I disse dager arbeides det med å heve og fjerne den siste vrakdelen av «Green Ålesund», og vraket tømmes nå for lasten med fisk. I tillegg skal det russiske skipsvraket «Boiky», som ligger på grunn ved Hjellestad i Øksnes kommune, etter planen være fjernet i løpet av juli i år.

«M/S Hedlo» gikk på grunn 25. desember 1999 i et naturreservat på Urterøyene i Karmøy kommune. Det har ikke lyktes å berge skipet. Det har vært gjort gjentatte forsøk fra kommunens side for å få rederiet til å fjerne skipsvraket. Rederiet har hittil ikke vært villig til å gjennomføre vrakfjerningen fullt og helt for egen regning. Rederiet er imidlertid villig til å bidra med en halv til en million kroner utover det de er forpliktet til i henhold til ansvarsbegrensingsreglene i sjøloven.

Etter Karmøy kommunes vurdering gjenstår det nå mellom en halv og en million kroner for å få finansieringen på til sammen 3,5 millioner kroner med tillegg av moms på plass for å få fjernet «M/S Hedlo». Jeg ser det som positivt at rederiet er villig til å strekke seg for å få fjernet vraket og Karmøy kommunes engasjement i saken. Jeg vil derfor ta kontakt med kommunen for å diskutere saken med sikte på å finne en løsning på saken.

Spørsmål nr. 482

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt

Besvart 29. juni 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«I sammenheng med forberedelsene til Verdenskonferansen mot rasisme 2001 er det foreslått at deltakerlandene gjennom sluttdokumentet skal oppfordres til å ratifisere ILO-konvensjonene om beskyttelse av rettighetene til arbeidsinnvandrere og deres familier fra 1949 (97) og 1975.

Vil Regjeringen sørge for at Norge ratifiserer disse konvensjonene?»

Svar:

Norge har tatt aktiv del i forberedelsene til FNs Verdenskonferanse mot rasisme, rasediskriminering, fremmedfiendtlighet og beslektet intoleranse som finner sted i Durban i Sør-Afrika i begynnelsen av september. Vi har arbeidet for å få internasjonal aksept for at alle stater har et ansvar for å bekjempe rasisme og diskriminering, og vi har gitt vår fulle støtte til FNs Høykommissær for menneskerettigheter, Mary Robinson, i at konferansen må munne ut i fremadskuende, konkrete og handlingsrettede anbefalinger.

Det foreligger ennå ikke noe endelig utkast til handlingsprogram fra Verdenskonferansen, men dette forventes ferdig i forbindelse med det tredje møtet i den forberedende komité som finner sted i begynnelsen av august. Det er i dag dermed vanskelig å si hvilke anbefalinger handlingsprogrammet vil inneholde.

Jeg legger til grunn at det i spørsmålet siktes til ILO-konvensjon nr. 97 om arbeidssøkende inn- og utvandrere av 1. juli 1949 og ILO-konvensjon nr. 143 om ut- og innvandring under forhold som innebærer misbruk og om fremme av likhet i muligheter og behandling for utenlandske arbeidstakere av 24. juni 1975. Norge ratifiserte disse konvensjonene henholdsvis 17. februar 1955 og 24. januar 1979, og er dermed part i dem begge.

Den eneste konvensjon på dette området som Norge ikke er part i, er FN-konvensjonen om beskyttelse av rettighetene til alle fremmedarbeidere og deres familiemedlemmer av 18. desember 1990. Regjeringen vil som ledd i oppfølgingen av Handlingsplanen for menneskerettigheter (St.meld. nr. 21 (1999- 2000)) foreta en fornyet gjennomgang av de menneskerettighetskonvensjoner som Norge ikke er part i - herunder konvensjonen om beskyttelse av rettighetene til alle fremmedarbeidere og deres familie-medlemmer - for å vurdere hvorvidt vi bør tilslutte oss også disse.

Spørsmål nr. 483

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 26. juni 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«I brev til statsråden fra konsernsjef Tormod Hermansen i Telenor, datert 19.06.01, fremkommer at stortingsrepresentant Kjell Opseth ville kontakte departementet i spørsmålet om statlig deltagelse i en mulig kapitalutvidelse. Hermansen trodde departementet var orientert og ville tatt kontakt med ledelsen hvis det var ønskelig å drøfte saken. Videre mente Hermansen det ikke var påkrevet med styrebehandling i en slik situasjon.

Hvordan vil statsråden beskrive hendelsesforløp og korrekt fremgangsmøte?»

Svar:

St.prp. nr. 95 (2000-2001) Statens eierandel i Telenor ASA ble fremlagt 1. juni 2001.

Departementet ble 11. juni kjent med at det kunne bli aktuelt at representanter fra komiteen ville fremme et forslag om å gi regjeringen fullmakt til å delta i en eventuell kapitalutvidelse i selskapet i forbindelse med næringskomiteens høringsmøte samme dag.

Det vises til departementets brev av 12. juni til næringskomiteen på bakgrunn av at næringskomiteen opplyste at Telenor hadde bedt om at Stortinget gir Regjeringen fullmakt til å delta i kapitalutvidelse i selskapet på inntil 15 mrd. kroner. I etterhånd har Telenor opplyst departementet om at konsernsjefens notat og høring i næringskomiteen ikke var å oppfatte som et konkret forslag.

Det fremgår i svaret fra departementet at departementet ikke hadde forholdt seg til et slikt konkret forslag, og derfor heller ikke hadde hatt anledning til å vurdere nærmere de forskjellige spørsmål - i relasjon til selskapet og markedet - som reiser seg ved å ha en stående fullmakt av en slik karakter.

Konkrete forslag om emisjoner vil være undergitt en grundig prosedyre. Når det gjelder prosedyre for å få fullmakt fra Stortinget, vil det vanlige være at departementet fremmer de konkrete saker for Stortinget til behandling.

Spørsmål nr. 484

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 27. juni 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvordan forholder statsråden seg til omorganisering av studieretning for allmenne og økonomisk-administrative fag i den videregående skole, der det sterkt anmodes om å bevare regnskapslære som fortsatt studieretningsfag på allmenne og økonomisk-administrative fag?»

Begrunnelse:

I et høringsutkast fra KUF blir det foreslått at skillet mellom studieretningene AF (allmennfag) og ØA (økonomisk-administrativ) opphører. En av konsekvensene ved dette er at bedriftsøkonomi som obligatorisk fag forsvinner sammen med ØA-tilbudet dersom forslaget fra departementet får gjennomslag. Flere høringsinstanser har uttrykt bekymring over dette, og mener det virker urimelig å fjerne den siste rest av økonomiske fellesfag (ØI) og at det i tillegg begrenser muligheten til valg av økonomiske studieretningsfag, særlig regnskapslære. Regnskapslære blir av flere definert som et allmenndannende fag i den forstand at det er sentralt både i arbeidsliv og foreningsliv. Som studieforberedende fag er det også grunnleggende ved studier innen samfunnsøkonomi, offentlig økonomi og bedriftsøkonomi.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Elsa Skarbøvik vedrørende foreslåtte endringer i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag (AA).

Læringscenteret har bearbeidet høringsuttalelsene vedrørende forslag til revidering av struktur og innhold i studieretning AA. Høringsuttalelsene vil være med på å danne grunnlaget for departementets beslutninger i denne saken. Vel 2/3 av de som har avgitt uttalelse når det gjelder studieretningsfaget regnskapslære, mener

at faget ikke bør overføres fra studieretning AA. Dette vil telle tungt når endelig avgjørelse tas, men også andre faktorer må vurderes.

Når det gjelder forslaget om oppheving av skillet mellom de to retningene innen studieretning AA, er rundt 2/3 av høringsinstansene enten helt enig eller delvis enig i dette forslaget.

Spørsmål nr. 485

Innlevert 19. juni 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 26. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Ifølge Aftenposten 19. juni 2001 brukes det mer enn 100 millioner kroner årlig på fangetransport i Oslo. Dette utgjør omtrent en tiendedel av politidistriktets årlige budsjett. «Dette er irriterende bruk av ressurser», sier politiet.

Vil justisministeren i lys av dette foreslå flere arrestforvaltere til slik tjeneste og dessuten sette hoveddelen av fangetransporten ut til private vakt- og sikkerhetselskaper?»

Begrunnelse:

I forbindelse med budsjett-innst. S. nr. 4 (1997- 98) foreslo Høyre sammen med Frp en rekke tiltak for å sikre rettssikkerheten i landets hovedstad og vi påpekte det selvfølgelig i at ressursene må følge en fordeling ut fra hvor behovet er størst. Derfor foreslo vi bl. a. å skille ut det daværende Oslo politikammer som et eget budsjettkapitel. Dette er etter hvert blitt gjennomført av et enstemmig Storting.

I den samme innstillingen foreslo vi imidlertid også følgende: «Stortinget ber Regjeringen sette hoveddelen av den fangetransporten politiet i dag foretar ut til private vakt- og sikkerhetselskaper. Bare transport av farlige fanger skal fortsatt foretas av politiet».

Det er på denne bakgrunn vi vil be justisministeren se fordomsfritt også på dette forslaget, slik at vi omsider kan få gjennomført tiltak som sikrer en best mulig utnyttelse av politiets samlede ressurser.

Svar:

For at vi skal lykkes i vårt kriminalitetsforebyggende arbeid, er det viktig at vi har et mer synlig politi. Ved tildeling av nye stillinger er derfor uniformert ordenstjeneste spesielt prioritert, men Oslo politidistrikt har også i utstrakt grad tatt i bruk arrestforvarere til fangetransport og jeg kan nevne at politidistriktet allerede har 61 arrestforvarere til å forestå blant annet transportoppdrag.

Ved å ansette enda flere arrestforvarere eller eventuelt overføre en del transportoppdrag til private vaktelskaper vil vi kunne frigjøre ytterligere personell til operativ polititjeneste. Dersom dette skal gjøres er det imidlertid flere spørsmål som må utredes nærmere, blant annet med hensyn til sikkerhet, opplæring av personellet og eventuelt tildeling av begrenset politimyndighet. Man må også vurdere hvilke økonomiske og ressursmessige gevinster man vil få med en slik ordning.

Jeg har allerede tatt saken opp med politidirektoratet, og fått opplyst at direktoratet vil ta initiativ for å utrede de spørsmålene som en eventuell overføring av politiets fangetransporter til arrestforvarere eller private vaktelskaper reiser.

Spørsmål nr. 486

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 2. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det er avgjort at Gramo skal stå for innkreving av vederlag og avgift for offentlig fremført musikk. Det er Stortingets forutsetning at Fondet for utøvende kunstnere skal sikres. Dersom inntektene til Fondet uteblir, vil det ramme utøvende kunstnere hardt.

Medfører det riktighet at fondet ikke vil ha mulighet til å innkreve midlertidig avgift i den tiden GRAMO forhandler om vederlaget, og hvordan kan statsråden i så fall forsvare at fondet ikke vil ha midler til å støtte norske kunstnere i denne tiden?»

Svar:

På vegne av settestatsråd Trond Giske i sak om gjennomføring av lov 23. juni 2000 om endringer i åndsverkloven og fondsloven, jf. kgl. res. av 5. april 2001, svarer jeg på spørsmålet fra representanten Valle.

I statsråd 15. juni 2001 ble det bestemt at endringer i åndsverkloven og fondsloven ved lov 23. juni 2000 delvis ikraftsettes 1. juli 2001. Endringen i åndsverkloven settes i kraft fra dette tidspunkt slik at vederlagsretten for utøvende kunstnere og fonogramprodusenter utvides til å gjelde all offentlig fremføring av vernede lydopptak.

Avgiften som i dag oppkreves av Fond for utøvende kunstnere; for annen offentlig fremføring, skal inntil videre ikke videreføres. Fondet kan uansett ikke kreve inn avgift for den framføring det fra 1. juli vil bli krevd vederlag for. Dette utgjør hoveddelen av dagens avgiftsgrunnlag. Innføring av avgiftene til fondet for kringkasting og annen offentlig fremføring av ikke-vernede lydopptak, vil skje ved ikraftsetting av lovendringene på et senere tidspunkt.

Den delvise ikraftsettingen av lovendringene må ses i sammenheng med blant annet merknader fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen ved behandlingen av lovforslaget i Ot.prp. nr. 15 (1999- 2000), jf. Innst. O. nr. 67 (1999-2000). Komiteen forutsatte at avgiften til fondet skulle være på «noenlunde samme nivå» som vederlaget og understreket at «innføring av avgift på ikke-vernede lydopptak ikke må gå på bekostning av vederlaget på vernede lydopptak».

I dag krever Gramo inn vederlag for kringkasting av vernede lydopptak. Ved ikraftsettingen av lovendringen i åndsverkloven 1. juli, vil Gramo få rett til å kreve inn vederlag for all offentlig fremføring. Det er hensynet til Gramos behov for forhandlingsrom som har vært avgjørende for min beslutning om ikke å videreføre avgiften på dette området. Gramo har opplyst at den vil starte forhandlinger umiddelbart på det nye området og forventer å ha kommet langt med dette i løpet av et halvt år, slik at avgiften på det samme området vil kunne innføres innen rimelig tid.

Hva slags betingelser GRAMO kommer fram til i disse forhandlingene vil være avgjørende for kunstnerens inntekter, både via vederlag til GRAMO og avgift via Fondet for utøvende kunstnere. For kunstnerens del er det derfor viktig at det legges til rette for at GRAMO lykkes i disse forhandlingene.

Når det gjelder avgiften for offentlig fremføring av ikke-vernede lydopptak i kringkasting, vil vi komme tilbake til dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

Situasjonen for Fond for utøvende kunstnere og fondets muligheter for utbetalinger i overgangsperioden vil bli løpende vurdert. I løpet av høsten vil det kunne gis et mer sikkert svar på når avgiftene hjemlet i fondsloven skal settes i kraft.

Etter at også avgiftene til fondet er satt i kraft, vil kunstnerne på dette aktuelle området samlet sett ha større inntektsmuligheter enn tidligere.

Spørsmål nr. 487

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 29. juni 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Som deltaker på demonstrasjonene i Gøteborg opplevde jeg voldelig, truende eller kritikkverdig oppførsel fra politiets side. I et tilfelle ble norske fredelige demonstranter innringet i flere timer uten at de hadde foretatt seg noe ulovlig og de ble ikke informert om hvorfor de ble utsatt for frihetsberøvelse. I et annet fikk ikke norske demonstranter politibeskyttelse da de ble angrepet av en gruppe fascister.

Vil statsråden ta dette opp med svenske myndigheter for å få en beklagelse?»

Begrunnelse:

Alle som vil forsvare de demokratiske rettene til ytringsfrihet og til å demonstrere, må være på vakt når disse rettene blir krenket. Som deltaker på de store fredelige demonstrasjonene opplevde jeg vold fra pøbler som maktet å fjerne fokuset fra budskapene til fredelige demonstranter, og jeg opplevde politivold som jeg ikke trodde skulle være mulig i et demokratisk samfunn. Det er viktig å ta avstand fra bruken av vold enten den utøves av ytterliggående voldsromantikere, pøbler eller av politiet som representerer maktapparatet. Myndighetene i et demokratisk land har et spesielt ansvar når politiet krenker demokratiske rettigheter, og vi som er opptatt av å forsvare disse rettighetene, har et ansvar for å si fra når disse blir krenket, enten det skjer i vårt eget land, eller i andre land. Jeg opplevde to episoder som jeg vil trekke fram.

1. På lørdag kveld, 16/6, ble det arrangert en fredelig protest mot politivold på Jerntorget. Uten forvarsel ble noen hundre mennesker omringet og stengt inne av politiet som var bevæpnet. Blant disse var demonstranter, tilfeldig forbipasserende og tre medlemmer av Sentralstyret i Sosialistisk Ungdom som ville ta ansvar for noen av SUs medlemmer som befant seg inne på området. Sjøl gikk jeg over Torget, og bare tilfeldigheter gjorde at ikke også undertegnede ble omringet. Jeg opplevde politiet som svært truende da de gikk til handling. Det skjedde overhodet ingen voldsepisoder på det området som ble omringet. Det var tydelig at politiet ikke lenger klarte å skille mellom fredelige og voldelige demonstranter.

2. På fredag ettermiddag, 15/6, stilte den store gruppa demonstranter organisert av Den norske Gøteborgaksjonen opp til den store fredelige demonstrasjonen arrangert av Nettverket Gøteborg 2001. Den norske Gøteborgaksjonen har arbeidet målbevisst for å unngå voldsepisoder. Blant annet ble det 28.mai

holdt et større møte med Gøteborgpolitiet. Under oppstillingen ble den norske gruppa angrepet av det vi antar var fascister. På grunn av et vel forberedt vaktkorps, klarte delegasjonen å holde på ikkevoldslinja, og de som ble provosert av det voldelige angrepet, ble stagget. Et par av de norske deltakerne ble skadet. Politiet ble varslet, men til tross for avtaler på forhånd, kom de ikke nordmennene til unnsetning. Dette kunne ha utviklet seg til noe langt mer alvorlig dersom det ikke var for et godt forberedt vaktkorps og at ledelsen i Gøteborgaksjonen i hele forberedelsesarbeidet så klart har tatt avstand fra bruk av vold.

Utfra demokratiske retter til å demonstrere og til å mobilisere på et ikke-voldelig grunnlag, og samtidig være sikret beskyttelse mot vold, er begge disse episodene etter min mening så alvorlige at de begrunner en henvendelse til svenske myndigheter for å få en beklagelse.

Svar:

Det var en relativt liten gruppe aktivister som sto bak den omfattende voldsbruken og de store materielle ødeleggelsene under EU-toppmøtet i Gøteborg. Deres aksjoner må på det sterkeste fordømmes. Det kan ikke aksepteres at voldelige aktivister plyndrer og ødelegger, utsetter politi og fredelige demonstranter for fare og maktbruk, og hindrer demokratisk valgte ledere i å komme sammen.

Flere av aktivistene er anmeldt til politiet og deres saker er nå under etterforskning. Også politiet har mottatt flere anmeldelser for sin håndtering av opptøyene. Det arbeides på denne bakgrunn med en utredning om politiets opptreden i forbindelse med urolighetene.

Den svenske regjeringen har i tillegg nedsatt en komité, ledet av tidligere statsminister Ingvar Carlsson, som skal kartlegge og analysere hendelsene i Gøteborg med sikte på å forhindre gjentakelser.

Etter svensk initiativ er det videre på EU-nivå besluttet å nedsette en gruppe bestående av utenriks- og innenriksministre, samt politisjefene for nåværende, forrige og kommende EU-formannskap. Gruppen vil vurdere hvordan man i fremtiden kan unngå denne type opptøyer i tilknytning til EUs rådsmøter.

I lys av at de mange rettslige prosesser som er i gang i kjølvannet av EU-toppmøtet i Gøteborg, finner jeg det ikke riktig å kommentere de svenske myndigheters aksjoner i Gøteborg.

Spørsmål nr. 488

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 29. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I St.meld. nr. 31 om oppgavefordeling og når spørsmålet om hvordan mindre kommuner skal klare å gi bedre tjenester til innbyggerne har statsråden, i likhet med Høyre, pekt på mer interkommunalt samarbeid. Nå viser det seg at momsreformen innebærer at interkommunalt samarbeid organisert gjennom aksjeselskap blir momspiktig når kommunen kjøper tjenestene fra det interkommunale selskapet.

Vil statsråden ta initiativ til at dette endres eller at momskompensasjonsordningen for kommuner gjøres generell?»

Begrunnelse:

Å bygge ned at kommunegrensene skal være et hinder for optimal oppgaveløsning, og å gjøre det mulig for små kommuner å skaffe seg nødvendig spisskompetanse har mange ulike former for interkommunalt samarbeid de senere årene vokst frem. Ikke minst har dette vært sett på som en mulighet til å bruke ressurser bedre og ta ut stordriftsfordeler på en måte som har gjort det unødvendig å gå til kommunesammenslåinger.

Denne utviklingen har vært oppmuntret og tilskyndet fra sentrale myndigheter. Dette understreket av at i St.meld. nr. 31 holdes interkommunalt samarbeid frem som viktig. Det skrives bl.a. «For mange oppgaver og utfordringer som overskrider kommunegrensene vil interkommunalt samarbeid utgjøre en fleksibel og effektiv arbeidsform (.....). Interkommunalt samarbeid gir kommunene mulighet og frihet til å vurdere om oppgaver løses mest effektivt i egen regi eller i samarbeid med andre. Interkommunalt samarbeid vil derfor representere et nyttig supplement til den kommuneinndeling og fylkesinndeling som til enhver tid gjelder. Regjeringen vil stimulere enda sterkere til at kommunene utnytter muligheten i interkommunalt samarbeid på områder som gir bedre og mer kostnadseffektive kommunale tjenester overfor næringsliv og befolkning.»

Det ble behandlet og gitt sin tilslutning til i Stortinget torsdag 12. juni. Omtrent samtidig fremlegger finansministeren regelverk for momsreformene som innebærer at interkommunalt samarbeid pålegges moms når man velger å organisere dette som

aksjeselskap. Det er vanskelig å se at Regjeringen følger opp det de selv har skrevet til Stortinget at de vil gjøre - å stimulere til interkommunalt samarbeid.

Det kan endres enten gjennom å endre momsregelverket eller gjennom å gjøre den begrensede momskompensasjonsordningen for kommunene om til en generell ordning: Da vil de negative virkningene på interkommunalt samarbeid nøytraliseres.

Det er heller ikke orientert om disse virkningene på kommuneøkonomien i kommuneproposisjonen for 2002. Det kan jo tyde på at kommunaldepartementet ikke har vært klar over at dette ville være en konsekvens av momsreformen.

Svar:

Kommunal- og regionaldepartementet har meldt inn problemstillinger omkring merverdiavgift og kommunale kjøp av tjenester fra interkommunale sammenslutninger til Finansdepartementet. Det avventes en snarlig redegjørelse omkring disse forhold, og jeg ønsker derfor å komme tilbake til dine spørsmål så snart utredningen foreligger.

Tillegg til svar 17. august 2001:

Som det fremgår av St.meld. nr. 31 (2000-2001) ønsker regjeringen å legge til rette for at interkommunalt samarbeid (IS) gir en fleksibel og effektiv arbeidsform for kommuner og fylkeskommuner. Det er derfor viktig at regelverket tilpasses de utfordringer og muligheter som ligger i slike samarbeidsformer. Måten å organisere interkommunalt samarbeid på varierer sterkt, noe som også gjør at problemstillingen som spørsmålet gjelder ikke er like aktuell i forhold til alle de organisasjonsformer som benyttes.

IS organiseres dels som aksjeselskaper, dels som IS etter kommuneloven § 27 og dels som interkom-

munale selskaper (IKS) etter lov om interkommunale selskaper. Et IS kan også være organisert som ansvarlig selskap (ANS eller DA). Fra 1. januar 2004 må imidlertid alle interkommunale sammenslutninger som er egne juridiske personer være registrert enten som aksjeselskap eller IKS.

I mitt foreløpige svar av 29. juni i år orienterte jeg om at spørsmål tilknyttet merverdiavgift og kommunale kjøp av tjenester fra interkommunale sammenslutninger var forelagt Finansdepartementet. Som det fremgår av Finansdepartementets uttalelse i brev av 09.08.01 til Kommunal- og regionaldepartementet antas det at «...virksomhet organisert som et interkommunalt samarbeid i henhold til kommuneloven § 27 og interkommunale selskaper i henhold til lov om interkommunale selskaper vil være omfattet av merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd, forutsatt at de øvrige vilkår er oppfylt. Det samme må gjelde virksomhet organisert som ansvarlig selskap etter selskapsloven.» Kopi av brevet følger vedlagt.

For at de generelle vilkårene for momsplikt skal gjøre seg gjeldende, er det først og fremst avgjørende at det foregår en «omsetning» jf. merverdiavgiftsloven § 11 første ledd. Både kommuner og staten er merverdiavgiftspliktige dersom de omsetter tjenester som er avgiftspliktige, jf. lovens kapittel IV. Offentlige institusjoner som omsetter tjenester hovedsakelig til dekking av egne behov (ifølge fast praksis minst 80 prosent av omsetningen) vil likevel ikke være omfattet av avgiftsplikten for omsetning til eget bruk, jf. § 11 annet ledd. For IS er det her et sentralt vilkår at det foreligger en reell felles drift.

Unntaket i § 11 annet ledd vil derimot ikke omfatte institusjoner eller virksomheter som er organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, andelslag eller statsforetak. Det vil i tilfelle være IS som har valgt en slik organisering som vil bli omfattet av momsplikt, såfremt den aktuelle tjenesten er omfattet av loven. Interkommunale virksomheter vil imidlertid være omfattet av de generelle unntak som oppregnes i merverdiavgiftsloven, herunder §§ 5a, 5b, 16 og 17.

Overfor kommunenes kjøp av tjenester fra et IS, er således organisasjonsformen avgjørende.

Dersom kommunene velger å innrette det interkommunale samarbeidet som kjøp og salg av slike tjenester fra hverandre - og ikke som felles drift - vil det imidlertid utløse avgiftsplikt.

Selv om en del IS er organisert på en slik måte at det må regne merverdiavgift for sin omsetning av tjenester, kan jeg ikke se at det foranlediger en lovendring. Jeg vil likevel følge utviklingen på dette området og vurdere en eventuell lovendring dersom regelverket viser seg å slå uheldig ut i forhold til hva som er hensiktsmessig organisering i kommunene.

Vedlegg til tilleggsvar:

Brev fra Finansdepartementet til Kommunal- og regionaldepartementet. Datert 9. august 2001. Referanse 98/249 SA EB/KR.

Merverdiavgiftsreformen - kommunale kjøp av tjenester fra interkommunale sammenslutninger

Vi viser til brev av 2. april 2001. Vi beklager at henvendelsen ikke er besvart tidligere.

1. Innledning

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har reist enkelte spørsmål om avgiftsplikten for interkommunale sammenslutninger. Det er opplyst at interkommunale løsninger ofte nyttes som et alternativ til kommunal egenproduksjon. Formålet er gjeme å oppnå en bedre og mer kostnadseffektiv tjeneste overfor både offentlige og private instanser. Det finnes et bredt spekter av interkommunale sammenslutninger - alt fra energiverk til PP-tjeneste i grunnskolen. KRD ønsker en nærmere redegjørelse for i hvilke tilfeller bestemmelsen i merverdiavgiftsloven §

11 annet ledd vil gjelde interkommunalt samarbeid. Det vises i denne sammenheng til § 11 annet ledd tredje punktum hvor det fremgår at annet ledd ikke gjelder virksomhet som er organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, andelslag eller statsforetak.

KRD opplyser at når det ses bort fra aksjeselskaper er interkommunale sammenslutninger dels organisert med basis i den alminnelige bestemmelsen om interkommunalt samarbeid i kommuneloven § 27, og dels interkommunale selskaper (IKS) etter lov om interkommunale selskaper. Videre kan interkommunale samarbeid være organisert som ansvarlige selskaper (ANS eller DA). Det finnes også eksempler på interkommunale sammenslutninger som har begrenset ansvar, men uten at aksjeloven gjelder. Fra 1. januar 2004 må imidlertid alle interkommunale sammenslutninger være registrert enten som IKS eller aksjeselskap.

KRD stiller også spørsmål om finansieringsformen i de interkommunale sammenslutningene får betydning for avgiftsplikten. Det opplyses at finansieringsformene for interkommunal virksomhet kan variere. I noen tilfeller betaler kommunene for de aktuelle tjenester etter regning fra sammenslutningen mens virksomheten i andre tilfeller finansieres ved at den direkte mottar økonomisk driftstilskudd fra de samarbeidende kommuner over kommunebudsjettet. Finansieringsformen kan også være blandet med dels driftstilskudd og regning/faktura.

Videre reiser KRD spørsmål om hvor stor omsetning den interkommunale virksomhet kan ha til andre før unntaket for avgiftsplikt i henhold til merverdiavgiftsreformen § 11 annet ledd faller bort.

Det ønskes også «en orientering om såkalte nullsatsede områder kan være aktuelle i forbindelse med interkommunale sammenslutninger».

2. Finansdepartementets merknader:

Det følger av merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd if. at avgiftsfritaket i § 11 annet ledd ikke kommer til anvendelse på institusjoner eller virksomhet som er organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, andelslag eller statsforetak.

Finansdepartementet antar at virksomhet organisert som interkommunalt samarbeid i henhold til kommuneloven § 27 og interkommunale selskaper i henhold til lov om interkommunale selskaper vil være omfattet av merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd, forutsatt at de øvrige vilkår er oppfylt. Det samme må gjelde virksomhet organisert som ansvarlig selskap etter selskapsloven.

Opprinnelig kom ikke bestemmelsen i § 11 annet ledd til anvendelse for «institusjoner som er organisert som aksjeselskap eller på annen måte organisert som et eget rettssubjekt». På bakgrunn av at samarbeidsprosjekter og fellestiltak kunne anses omfattet av formuleringen «organisert som et eget rettssubjekt» anså Finansdepartementet uttrykket for å ha en så stor rekkevidde at det medførte avgiftsplikt i større omfang enn tilsiktet. Det ble derfor foretatt en lovendring i 1974 hvorefter bestemmelsen lød: «Bestemmelsene i dette ledd gjelder ikke institusjoner eller virksomhet som er organisert som aksjeselskap, andelslag eller etter lov av 25. juni 1965 om visse statsbedrifter m.m.» Departementet uttalte videre at § 11 annet ledd således vil gjelde for fellesforetak som etableres mellom offentlige institusjoner på grunnlag av interessefellesskapsavtaler, samarbeidsavtaler og lignende.

Endringen må forstås slik at formålet var at § 11 annet ledd også skulle komme til anvendelse i de tilfeller hvor offentlige institusjoner i fellesskap driver virksomhet som dag betegnes som et selskap etter selskapsloven. Forutsetningen for at et interkommunalt samarbeid skal omfattes av § 11 annet ledd, og enheten skal kunne levere varer og tjenester til de enkelte deltakerkommunene uten at dette betinger avgiftsberegning, er imidlertid at det foreligger en reell felles drift. Det er ikke tilstrekkelig at en kommune inngår en samarbeidsavtale med en annen om at sistnevnte skal yte vaskeritjenester for førstnevnte mot at det sendes regning for de økte driftsutgiftene som følge av dette.

Når det gjelder interkommunalt samarbeid hvor det er benyttet organisasjonsformer med begrenset ansvar antar Finansdepartementet at merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd ikke får anvendelse. For så vidt gjelder organisasjonsformene aksjeselskap, allmennaksjeselskap følger dette direkte av ordlyden i § 11 annet ledd tredje punktum. Når det gjelder interkommunale samarbeidsformer med begrenset ansvar utenfor aksjeloven antar departementet at slike organisasjonsformer må anses å falle inn under betegnelsen «andelslag» i § 11 annet ledd tredje punktum.

Når det foreligger en interkommunal virksomhet i henhold til merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd vil det være uten betydning hvordan oppgjøret mellom det interkommunale fellesforetaket og deltakerkommunene skjer -ved fakturering eller ved direkte overføring i form av driftsstøtte. Den levering av varer og tjenester som skjer fra det interkommunale fellesforetaket og deltakerkommunen vil, uavhengig av finansieringsform, anses som dekning av egne behov i relasjon til merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd som ikke skal avgiftsberegnes.

En offentlig institusjon (herunder interkommunale fellesforetak) anses etter fast praksis for å hovedsakelig tilgodese egne behov i henhold til merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd når minst 80 pst. av produserte varer eller tjenester benyttes til egne formål. Dette betyr at fellesforetakets omsetning til andre ikke kan overstige 20 pst. av de aktuelle varer eller tjenester som virksomheten produserer. Ved beregning

ningen kan det enten legges til grunn omsatt verdi i forhold til uttatt verdi eller omsetningsmengde i forhold til uttatt mengde.

Dersom det interkommunale fellesforetaket har omsetning til § 11 første leddvirksomheter, tilhørende en av deltakerkommunene, blir dette å regne som omsetning «til andre» i relasjon til § 11 annet ledd, som bidrar til å fylle opp med den 20 prosent kvoten som fellesforetaket må holde seg innenfor for å nyte godt av reglene i § 11 annet ledd.

Videre vil det ikke være mulig for en kommunal eller fylkeskommunal virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven § 11 første ledd å delta i et interkommunalt fellesforetak etter merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd. Dette vil typisk gjelde eksempelvis kommunalt el-verk og renovasjonsverk som i betydelig grad har omsetning «til andre».

KRD ønsker «en orientering om hvorvidt såkalte nullsatsede områder kan være aktuelle i forbindelse med interkommunale sammenslutninger». Finansdepartementet finner det noe uklart hva KRD mener med dette. Det kan imidlertid bemerkes at interkommunale virksomheter på lik linje med andre virksomheter vil være omfattet av de unntakene og fritakene som er gitt i merverdiavgiftsloven, jf. merverdiavgiftsloven § 5, § 5a og 5b, § 16 og § 17. Offentlig virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd og som har omsetning som nevnt i § 16 eller § 17, eksempelvis en institusjon som driver salg av avgiftsfrie bøker, vil imidlertid utelukkende ha rett til fradrag for inngående avgift på anskaffelse av varer og tjenester som blir solgte til andre, som følge av at virksomheten er registrert etter merverdiavgiftsloven § 11 annet ledd.

Med hilsen

Erik Mæhlen Larsen e.f.
lovrådgiver

Elisabeth Berge
seniorrådgiver

Spørsmål nr. 489

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 2. juli 2001 av kulturminister Ellen Horn

Spørsmål:

«Ringve Museum, landets nasjonale museum for musikk, skal i 2002 markere 50 års jubileum. Ringve gård bør da fremstå i en stand som er en fredet herregård verdig. Så langt har man møtt liten forståelse i departementet for at Ringve har antikvariske bygninger som krever løpende vedlikehold. Markering av jubileet med en spesialutstilling og en bok er også viktig.

Vil statsråden ta et initiativ slik at Ringve i sitt jubileumsår får en ekstra oppfølging?»

Begrunnelse:

Det er søkt kulturdepartementet om et ekstraordinært bidrag stort kr. 350 000 for å starte forberedelsene. Denne søknad ble sendt 27. februar på grunnlag av et møte med departementet noen uker før. Tre representanter fra departementet var på befaring 2. april. Det søkes i ordinære søknad for neste år om en betydelig økning, også dette særlig med bakgrunn i det store vedlikeholdsbehov. I tillegg ber man om en gave stor kr. 500 000 til jubileet. Dette har andre større museer fått i forbindelse med større jubileer.

Svar:

Ringve museum er Norges nasjonale museum for musikk og musikkinstrumenter med samlinger fra hele verden. Musikkhistorisk museum ble åpnet i 1952 og ligger på herregården Ringve som er fra 1700-tallet og var Petter Wessel Tordenskiolds barndomshjem. Gården forvaltes av museet.

Kulturdepartementet er kjent med forholdene på gården både via befaring og via budsjettsøknad for 2002. Ringve museum er en av de prioriterte museumsinstitusjonene i Norge og har siden 1995 årlig mottatt driftstilskudd fra Kulturdepartementet over kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål post 70 Nasjonale institusjoner. Tilskuddet var for hvert av årene fra 1995 til 2001 henholdsvis kr 2 512 000, 2 869 000, 3 004 000, 3 079 000, 3 618 000, 3 719 000 og 4 031 000. Dette innebærer at det for de fleste årene i perioden har vært en realøkning (utover lønns- og priskompensasjon) i tilskuddet fra Kulturdepartementet til institusjonen.

I tildelingsbrevet for 2001 fra Kulturdepartementet til Ringve la departementet blant annet følgende til grunn for tilskuddet: «For å nå de mål som er fastsatt i budsjettproposisjonen og tildelingsbrevet for 2001, forutsetter departementet at institusjonen utarbeider plan for disponeringen av utgifter og inntekter i 2001. ... I planen for disponering av 2001-budsjettet må institusjonen innarbeide samtlige utgifter og inntekter som institusjonen forventer å få i løpet av budsjettåret.» Dermed forutsetter Kulturdepartementet også at institusjonen innenfor den ordinære tilskuddsrammen ivaretar vedlikehold av bygninger.

Ringve museum søkte i brev av 27. februar d.å. Kulturdepartementet om et ekstraordinært tilskudd i forbindelse med markering av museets 50-årsjubileum. Departementet har dessverre ikke hatt midler til et slikt tilskudd i 2001, men i brev av 22. mai d.å. er museet gjort kjent med at departementet vil vurdere søknaden på nytt dersom disponible midler skulle foreligge på et senere tidspunkt.

Behovet for midler i forbindelse med 50-års-jubileet, inklusive midler til vedlikehold av herregården, vil bli vurdert i forbindelse med forberedelsen av budsjettproposisjonen for 2002.

Dokument nr. 15:33

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 490

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 4. juli 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«TV2 kunne melde at en sjåførlærer i Skedsmo- kommune var blitt pålagt av det lokale ligningskontor å oppføre gatenavn på alle gater som han fortløpende kjørte med elevene. Dette er et meget omfattende og upraktisk dokumentasjonskrav. Alternativt mente ligningskontoret at han kunne kjøre samme rute, da slapp han fortløpende å notere gatenavn.

Vil finansministeren gjøre det klart overfor ligningskontoret at dette er et dokumentasjonskrav uten enhver rimelighet og bør avsluttes prompte?»

Svar:

Jeg antar at det i spørsmålet siktes til den saken hvor en ansatt kjørelærer selv eide skolebilen og krevde kjøregodtgjørelse for dekning av kostnadene ved bruk av bilen.

Etter forskrift av 14. oktober 1976 nr. 9830 om forskuddstrekk i § 3 fjerde ledd er bilgodtgjørelse bare trekkfri når den utbetales for yrkes- eller tjenestekjøring som kilometergodtgjørelse etter statens reiseregulativ og i samsvar med fastsatte legitimasjonskrav. Legitimasjonskravene fremgår av forskriftens § 3 femte ledd. Det kreves her at det føres en fortløpende oppstilling som minst må inneholde følgende opplysninger:

- arbeidstakers navn, adresse og underskrift,
- dato for avreise og hjemkomst for hver yrkes-/tjenestereise,
- formålet med reisen,
- fremstilling av reiseruten med angivelse av lokal kjøring på oppdragsstedet og årsaken til eventuelle omkjøringer, og
- totalt utkjørt distanse beregnet på grunnlag av bilens kilometerteller (eventuelt trip-teller) ved begynnelsen og slutten av hver yrkes-/tjenestereise.

Reglene er ikke utformet spesielt med tanke på ansatte sjåførlærere som selv holder skolebil. Jeg legger til grunn at angivelse av kjøreruten ikke behøver skje samtidig med at øvelseskjøringen pågår. Det er tilstrekkelig å fremstille kjøreruten etter at kjøretimen er avsluttet. Dersom det ikke er praktisk mulig å angi gate- eller veinavn, kan det i stedet oppgis stedsangivelser, slik at det er mulig å knytte kjøringen til et bestemt geografisk område.

Så lenge slik godtgjørelse i praksis er skattefri så langt den utbetales i samsvar med statens reiseregulativ, vil det være nødvendig med legitimasjonskrav for å sikre at utgiftsgodtgjørelser ikke benyttes som en skjult form for avlønning.

Spørsmål nr. 491

Innlevert 20. juni 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 29. juni 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I det jeg viser til svar på mitt spørsmål nr. 453, konstaterer jeg at Kystdirektoratet vil ta initiativ til oppmerking av skipsleia mellom ytre og indre farlei sør om Vega. Den manglende oppmerkingen har bl.a. ført til at to losere ikke har fått utstedt sertifikater for losing av oljerigger i denne leia.

Kan fiskeriministeren bidra til at disse losene får dispensasjon til å bruke sine sertifikater til å lose inn rigger til Brønnøysund, og vil fiskeriministeren på nytt vurdere sikkerhetsrapporten?»

Begrunnelse:

Jeg viser til spørsmål nr. 453 og statsrådets svar på dette. Jeg etterlyste i spørsmålet det skriftlige materialet som både faglig, økonomisk, nautiske og tekniske som lå til grunn som saksgangen. Det er oversendt synes for meg er tynn og utilstrekkelig. Jeg har fått oversendt en rapport, med oversikt over sammensetningen, som er utarbeidet av et «sikkerhetsutvalg» med underutvalg, der alle utvalgsmedlemmene, unntatt lederen, er personer med tilknytning til Sandnessjøen. Dette er en merkelig sammensetning av utvalget som skal behandle innseilingsled til Brønnøy. Det også underlig at ikke Havnesjefen i Brønnøy fikk være med i dette sikkerhetsutvalget. Når jeg i tillegg har brakt i erfaring at dette sikkerhetsutvalget benyttet Havnefogden i Bodø og Narvik da det ble foretatt en vurdering av forholdene og sikkerheten ved innseilingen til disse to respektive havnene. Det synes også bemerkelsesverdig at man i vurderingen av forholdene og sikkerheten langs skipsleia inn til Brønnøy benytter seg av Havnesjefen i Sandnessjøen.

Det er videre klart at denne rapporten ikke er behandlet og godkjent av Fiskeridepartementet som øverste organ, ei heller er den faglig vurdert av andre involverte parter. Likevel benyttes denne rapporten i alle sammenhenger som om den er det eneste gangbare faglige materialet i spørsmål som angår Brønnøy og innseilingsleia samt leia gjennom Brønnøysundet.

Svar:

Farvannet mellom Sklinna, Bremstein fyr og Kvernsteinfjorden er svært urent, og dagens oppmerking er ikke tilfredsstillende. Kystdirektoratet har derfor opplyst at det ikke finner det forsvarlig å utstede lossertifikater for denne leden, heller ikke midlertidige, før den er skikkelig oppmerket. I den omtalte leden vil det ikke bli gitt tillatelse til lospliktig trafikk før leden er skikkelig oppmerket. Det vil derfor heller ikke bli gitt dispensasjon fra sertifikatbestemmelsene før oppmerkingen er gjennomført.

«Rapport om miljø sikkerhet i farledene» ble som kjent avgitt 26. mars 1993. Rapporten er et arbeidsdokument for Kystverket, og følges opp i etatens prioriteringer av ulike farledstiltak. Kystverket vurderer enkelte farvannsavsnitt fortløpende. Når tiltak skal iverksettes tar Kystverket også hensyn til om det har skjedd endringer, for eksempel mht bruk av den aktuelle farleden, etter at rapporten ble utarbeidet. Jeg ser derfor ingen grunn til å utarbeide en ny sikkerhetsrapport på det nåværende tidspunkt.

Spørsmål nr. 492

Innlevert 21. juni 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 2. juli 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«I forbindelse med byggingen av fem nye fregatter ved Izar-verftet, har Spania totalt forpliktet seg til direkte innkjøp fra norske leverandører for nærmere 5 milliarder kroner. Ifølge uttalelser fra Maritimt Forum og Teknologibedriftenes Landsforening er bare en mindre del av kontraktsummen inngått. Få norske bedrifter er i kontraktsforhandlinger.

Hva er årsaken til den manglende konkretiseringen av gjenkjøpsavtalen og hva kan departementet gjøre for å sikre at gjenkjøpsavtalen blir fulgt opp?»

Begrunnelse:

Jeg viser til oppslag i Stavanger Aftenblad i dag der det vises til at få rogalandsbedrifter er involvert i kontraktsforhandlinger i forbindelse med gjenkjøpsavtalen. Det bekreftes fra Teknologibedriftenes Landsforening at dette også er bildet ellers i landet.

Kontraktene vil ha betydelig verdi også med tanke på seinere oppgradering og for vedlikeholdsfasen. Med de betydelige beløp som er involvert i gjenkjøpsavtalen, er det naturlig nok skapt store forventninger langs kysten om mulige kontrakter for levering av skipsteknisk utstyr der norske produsenter på flere områder er ledende.

Det er imidlertid viktig at eventuelle leverandører kan komme i kontakt med verftets ingeniører på et så tidlig tidspunkt som mulig for å kunne gi innspill for design og tekniske løsninger. Mangel på slik kontakt og den forholdsvis beskjedne kontraktssummen som hittil er inngått har fått den norske leverandørindustrien til å reagere.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 22. juni 2001 med spørsmål fra stortingsrepresentant Einar Steensnæs vedrørende direkte innkjøp fra norske leverandører relatert til anskaffelse av fregatter til den norske marinen.

Avtalen med Izar ble signert 23. juni i fjor. Den spanske leverandøren Izar og Sjøforsvarets forsyningskommando er nå inne i siste fase av detaljspesifikasjonene for fregattene. På nåværende tidspunkt har Izar derfor kun inngått kontrakter på produkter med lang ledetid. I løpet av høsten vil det imidlertid bli inngått en lang rekke kontrakter for skipsteknisk utstyr.

Angående direkte innkjøp til fregattene vil jeg presisere at Izar har forpliktet seg til å kjøpe produkter til en verdi av minst 450 MNOK fra norske skipstekniske leverandører. I tillegg kommer store kontrakter til Mjelle og Karlsen, som er Izar sin samarbeidspartner i Norge for konstruksjonen av fregattene. Potensialet for det direkte gjenkjøpet er i underkant av 5 milliarder kroner. Det betyr imidlertid ikke at det nødvendigvis vil bli inngått kontrakter for tilsvarende nevnte beløp, men Izar har forpliktet seg til 100 pst. gjenkjøp av kontraktsverdien på ca. 10 milliarder kroner.

Spørsmål nr. 493

Innlevert 21. juni 2001 av stortingsrepresentant Rigmor Kofoed-Larsen

Besvart 29. juni 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Rikstrygdeverket har i brev til Fylkestyngdekantoret i Oppland presisert at trygdeverket ikke dekker reiseutgifter for sykehuspersonale (Hørselssentralen) i forbindelse med ambulante tjenester.

Kan en dispensasjonsordning eller en regelendring være en mulig løsning, og vil statsråden ta et initiativ til å se på dette problemområdet slik at pasientene kan få et godt fungerende tilbud tilbake?»

Begrunnelse:

Hørselshemmede i Lesja og Dovre har opptil 550 km(tur - retur) for å komme til hørselssentralen på Gjøvik. Å lære å tilpasse og bruke et nytt apparat er for mange en lang og vanskelig prosess. Mange brukere er svært gamle. Apparatene kan bare justeres av folk fra Hørselssentralen.

Siden 1997 har en audioingeniør ved Gjøvik Fylkessykehus blitt frigitt 3-4 dager i året for å komme til Dombås. Det lokale trygdekantoret innså fordelene ved å betale for bare en eller to personer i stedet for reiseutgifter for 25-30 personer. Tilbudet har fungert meget godt. Rikstrygdeverket sier nå nei til dekning av utgiftene til en slik løsning.

For mange blir det da enklere å legge problemet i en skuff, heller enn å reise den lange vegen til Gjøvik for å få hjelp. Følgen er en vanskeligere livssituasjon som resulterer i isolasjon og andre problemer.

Tilbudet slik det har fungert er bedre for pasientene og mindre kostnadskrevende for det offentlige. Det burde være en god løsning for alle parter.

Svar:

Ansaret for syketransport og skyss av helsepersonell hører inn under sosialministerens ansvarsområde. Spørsmålet besvares derfor av sosialministeren som rette vedkommende.

Spørsmålet har vært drøftet i flere sammenhenger tidligere uten at problemene med delt finansieringsansvar [staten (folketrygden) og fylkeskommunene] er løst.

Bakgrunnen for dette er at folketrygden dekker reiseutgifter for behandlingsspersonell som gir helse-tjenester som går inn under folketrygdlovens kap. 5. Det er et vilkår at medlemmet ikke kan møte fram på behandlingssstedet på grunn av sin helsetilstand. I medhold av folketrygdlovens § 5-19 er det gitt forskrift om dekning av reise- og oppholdsutgifter ved ambulante spesialisttjenester i Nord-Norge og visse andre distrikter. Ingen av de nevnte regler hjemler dekning av reiseutgifter for audiograf eller audio-ingeniør.

Folketrygden dekker utgifter til høreapparat for personer som har et hørselstap av slikt omfang at høreapparat er av vesentlig betydning for hørselsfunksjonen. Fylkeskommunen har det økonomiske og administrative ansvaret for formidlingen av høreapparater. Høreapparatformidlingen skjer ved landets hørselssentraler og hos øre-nese-halsleger som har fullmakt fra fylkeskommunen til å rekvirere høreapparat.

Det er mange argumenter for å samle finansieringsansvaret for behandling og reise i forbindelse med ambulante tjenester. Dette spørsmålet vil bli vurdert i forbindelse med statlig overtakelse av sykehusene.

Spørsmål nr. 494

Innlevert 21. juni 2001 av stortingsrepresentant Kjellaug Nakkim
Besvart 3. juli 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Skadeoppgjørsselskaper leverer forsikringstjenester i form av skadeoppgjør. Tjenestene er en integrert del av det endelige forsikringsproduktet. Innføring av mva. på skadeoppgjørstjenester vil derfor føre til at norske og utenlandske forsikringsselskaper uten egne skadeoppgjørsfasiliteter får en betydelig konkurranseulempe sammenlignet med større norske forsikringsselskaper med interne skadeavdelinger.

Vil statsråden sørge for at skadeoppgjørstjenester eksplisitt fritas for mva.?»

Begrunnelse:

I forbindelse med innføringen av momsreformen er det oppstått uklarhet om det må svares merverdiavgift av skadeoppgjørstjenester fra 1. juli. Skadeoppgjørsselskaper leverer forsikringstjenester til forsikringsselskaper i form av skadeoppgjør. Tjenestene er en integrert del av det endelige forsikringsproduktet. De siste årene har bransjen vokst som følge av at flere utenlandske forsikringsselskaper har ønsket å etablere seg i det norske markedet uten å bygge opp egne skadeavdelinger. Også enkelte norske forsikringsselskaper benytter eksterne skadeoppgjørstjenester. Innføring av merverdiavgift på skadeoppgjørstjenester vil derfor føre til at norske og utenlandske forsikringsselskaper uten egne skadeoppgjørsfasiliteter får en betydelig konkurranseulempe sammenlignet med større norske forsikringsselskaper med interne skadeavdelinger. Resultatet kan bli færre aktører i markedet, mindre konkurranse og høyere premier.

I Budsjett-innst. S. II (2000-2001) ba et klart flertall på Stortinget Regjeringen påse at likeartede finansielle tjenester som utøves ved forvaltning av verdipapirfond og investeringsselskap blir behandlet på samme måte. Spørsmålet om likebehandling av forsikringsselskapers egenproduksjon og kjøp av skadeoppgjørstjenester er langt på vei en parallell problemstilling. Jeg spør derfor statsråden om han vil klargjøre at salg av skadeoppgjørstjenester til forsikringsselskaper skal fritas for merverdiavgift.

Svar:

Etter merverdiavgiftsreformen er som hovedregel alle tjenester merverdiavgiftspliktige. Finansielle tjenester, herunder forsikringstjenester, er imidlertid unntatt fra avgiftsplikt. Finansdepartementet avga 15. juni 2001 fortolkningsuttalelse om forståelsen av unntaket for finansielle tjenester.

Merverdiavgiftsloven unntar forsikring og formidling av forsikring. I fortolkningsuttalelsen ga departementet uttrykk for at forsikring grovt sett må forstås som overføring av risiko mot vederlag. Forsikringstjenesten kjennetegnes ved at forsikringsgiver mot betaling forplikter seg til å yte forsikringstaker avtalt ytelse når forsikringstilfellet inntreffer. Departementet uttalte videre at som forsikringstjeneste anses også anvisning av forsikring, gjennomgang og analyse av kundens eksisterende forsikringsdekning, gjennomgang av kundens virksomhet for å avdekke forsikringsbehov, undersøkelse av dekningsmuligheter i forsikringsmarkedet, utarbeidelse av grunnlag for å innhente tilbud om forsikringsavtaler.

Når det gjelder skadeoppgjørstjenester fremgår det av høringsbrevet fra Norske Skadeoppgjørsselskapers Forening at dette blant annet består i mottak av skademeldinger fra forsikringsselskapenes kunder,

innsamling av fakta omkring forsikringstilfellet, vurdering av disse opplysningene med sikte på erstatningsoppgjør, rapportering og statistikkføring.

Slik jeg ser det er skadeoppgjørsvirksomhet derfor ikke å anse som en forsikringstjeneste.

I fortolkningsuttalelsen har Finansdepartementet også uttalt at underleveranser til forsikringsselskaper, og andre som omsetter finansielle tjenester, også kan være omfattet av unntaket. Forutsetningen er at underleverandørtjenestene er særskilte og vesentlige for en avgiftsfri finansiell tjeneste. Dette følger av den såkalte SDC-saken fra Danmark.

Etter mitt syn har tjenester som gjelder skadeoppgjør ikke tilstrekkelig tilknytning til en avgiftsfri forsikringstjeneste. I den grad disse omsettes til forsikringsselskap mot vederlag er derfor utgangspunktet at dette fra 1. juli vil være omsetning av en avgiftspliktig tjeneste. Tjenesten bærer etter min mening ikke preg av å være en underordnet del av selve forsikringstjenesten og heller ikke integrert i denne på en slik måte at den kan omfattes av unntaket for forsikringstjenester. Jeg kan heller ikke se at denne tjenesten er unntatt i Sverige.

Jeg er videre ikke enig i at dette spørsmålet er parallelt med synspunktene i Budsjett-innst. S. II (2000-2001) hvor Regjeringen ble bedt om påse at likeartede finansielle tjenester som utøves ved forvaltning av verdipapirfond og investeringsselskap blir behandlet på samme måte. Uttalelsen gjelder konkret forvaltning av investeringsselskaper og verdipapirfond, og således ikke rekkevidden av unntaket for underleverandørtjenester.

Spørsmål nr. 495

Innlevert 21. juni 2001 av stortingsrepresentant Valgerd Svarstad Haugland

Besvart 3. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Kristelig Folkeparti ser behovet for å innføre 18 års aldersgrense for kosmetiske inngrep som ikke har medisinsk begrunnelse, og vi ser et behov for et forbud mot reklame for plastiske operasjoner.

Vil statsråden ta et initiativ for å lovregulere disse forholdene?»

Begrunnelse:

20 milliarder blir hvert år brukt til kommersiell påvirkning i Norge. Stadig mer av disse milliardene blir brukt til å påvirke barn og unge. Vi ser en klar tendens til at barns og ungdoms selvilde påvirkes negativt i synet på kropp, lykke og livskvalitet. I tillegg til at foreldre og skole må ta sitt ansvar, mener Kristelig Folkeparti at annonsører og reklamebransjen må rette et mer kritisk søkelys på seg selv.

Svar:

Spørsmålet var opprinnelig oversendt Barne- og familieministeren, men sorterer under Sosial- og helsedepartementet sitt ansvarsområde og blir således i forståelse med Barne- og familieministeren besvart herfra.

Jeg er kjent med problemstillingene på dette området. Departementet har tidligere vært i dialog med Barneombudet som har redegjort for hvordan de ser på spørsmålene som representanten fra KrF reiser.

Selv om vi i dag ikke har lovforbud mot kosmetiske operasjoner på ungdom under 18 år, er det likevel regulering som virker på tilgangen til inngrep av denne typen for denne aldersgruppen.

Samtykkereglene i lov 2. juli 1999 om pasientrettigheter, pasientrettighetsloven, har bestemmelser om samtykke til helsehjelp.

Pasientrettighetsloven slår fast at den helserettslige myndighetsalder er 16 år. Det betyr at ungdom som har fylt 16 år i utgangspunktet selv kan ta beslutninger i forhold til egen helse. Imidlertid uttales at «tiltakets art» kan medføre en annen myndighetsalder.

Det uttales i forarbeidene til pasientrettighetsloven at for kosmetiske inngrep av ikke reversibel karakter bør helserettslig myndighetsalder være høyere.

Sosial- og helsedepartementet har på den bakgrunn lagt til grunn at for å kunne samtykke til kosmetiske inngrep av ikke reversibel karakter må en være fylt 18 år. Det er således nødvendig med samtykke fra foreldre eller andre foresatte for å få gjennomført kosmetiske inngrep av ikke reversibel karakter for de som er under 18 år.

Dette er strengere regulering enn hva som var gjeldende rett før pasientrettighetsloven trådte i kraft 1. januar 2001. Da var den helserettslige myndighetsalder på 16 år en mer absolutt grense.

Enhver anmodning om inngrep må dessuten vurderes ut fra hva som er medisinsk forsvarlig, jf. helsepersonelloven § 4 om det forsvarlighetskrav som gjelder for alt helsepersonell. Helsepersonellet vil måtte avslå å gjennomføre inngrep dersom det etter en medisinsk faglig vurdering ikke er forsvarlig, for eksempel fordi pasienten ikke er tilstrekkelig utviklet. Man må kunne forutsette at helsepersonell som tilbyr kosmetiske inngrep grundig vurderer om inngrepene bør frarådes på grunn av pasientens alder og utviklingsgrad m.v.

Departementet er også kjent med at bransjen har etiske regler som kan gi retningslinjer ut over det som følger av lovens krav.

Videre pekes på at helsepersonell har informasjonsplikt overfor pasienten, jf. helsepersonelloven § 10. Informasjonsplikten omfatter pasientens helsetilstand og innholdet av den helsehjelp som søkes/tilbys og konsekvensene av denne. Helsepersonellet skal så langt mulig sikre seg at pasienten har forstått innholdet og betydningen av opplysningene. Det er en forutsetning at informasjonens form og innhold tilpasses pasientens forutsetninger. Der samtykke fra foreldre eller andre foresatte er nødvendig, må informasjonsplikten gjelde også overfor disse. Så vel pasienten som foreldre/foresatte må gis tilstrekkelig grunnlag for å gi et «informert samtykke» til inngrepet.

Når det gjelder reklame, suppleres markedsføringslovens regler av helsepersonelloven. I henhold til helsepersonelloven § 13 skal markedsføring av helsetjenester være forsvarlig, nøktern og saklig. Det samme gjelder markedsføring av virksomhet som yter helsehjelp. I forarbeidene til loven (Ot.prp. nr. 13 (1998-1999) s. 223) er markedsføring av plastikkirurgiske tjenester med overskriften «bli kvitt fett for godt» nevnt som eksempel på markedsføring som vil rammes av bestemmelsen.

Sosial- og helsedepartementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om markedsføring av helsehjelp, og kan herunder fastsette forbud mot visse former for markedsføring. Det er ikke fastsatt noen slik forskrift. Jeg har heller ikke umiddelbare planer om å gi noen forskrift som forbyr markedsføring av kosmetiske inngrep.

Jeg har tillit til at helsepersonell er oppmerksom på de spesielle problemstillinger som kosmetisk kirurgi reiser og særlig på de forhold som knytter seg til unge mennesker.

De problemstillinger som reises omkring unges fokusering på kropp er av sammensatt karakter og er således egnet for et bredere initiativ enn hva lovforbud kan bidra med. Departementet er samtidig opptatt av å ikke bidra til ytterligere lovforbud på et fagområde der fagpersonenes faglige vurderinger uansett vil stå sentralt, lovforbud eller ikke. Samtidig er det grunn til å vurdere om virkningen av de mer spesifikke samtykkereglene på dette området som kom inn ved den nye pasientrettighetsloven, medfører mindre behov for ytterligere regulering.

Dersom en skal vurdere å innføre forbud, bør det bygge på en mer systematisk oversikt over omfanget av og innholdet i markedsføring av kosmetiske inngrep og den faktiske forekomsten av slike inngrep på personer under 18 år.

Jeg er i den forbindelse kjent med at rapporten, «Oppvekst med prislapp? Om kommersialisering og kjøpepress mot barn og unge» (NOU 2001:6), ble lagt fram i februar i år. Barne- og familiedepartementet er i ferd med å sammenfatte høringsuttalelsene før det videre arbeid med oppfølging av rapporten. I rapporten utfordres reklamebransjen og annonsører til å utvikle etiske retningslinjer som dekker alle former for kommersiell påvirkning.

Jeg ser på det nåværende tidspunkt ikke behov for å innføre 18 årsgrense eller reklameforbud. Jeg vil likevel følge utviklingen på området og vurdere om endring i lov eller utarbeidelse av forskrift likevel skulle fremstå som nødvendig.

Tillegg til svar 6. august 2001:

Oppfølging av spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 495 vedrørende etiske retningslinjer for plastikkirurgiske inngrep

Jeg viser til mitt svar på spørsmål av 22. juni 2001 fra stortingsrepresentant Valgerd Svarstad Haugland (skriftlig spørsmål nr. 495) vedrørende aldersgrense for kosmetiske inngrep og regulering av markedsføring for kosmetiske inngrep.

Jeg skrev der bl.a. at «Departementet er også kjent med at bransjen har etiske regler som kan gi retningslinjer ut over det som følger av lovens krav». Uttalelsen refererte seg til at en gruppe i Norsk plastikkirurgisk forening har utarbeidet etiske retningslinjer. Det har imidlertid vist seg at retningslinjene ennå ikke er vedtatt, selv om det i oktober 2000 fra foreningen ble opplyst at forslag til retningslinjer skulle sendes på høring med frist for uttalelse 1. januar 2001.

Jeg har i dag skrevet til Den norske lægeforening der jeg peker på at det er viktig og nødvendig at det vedtas etiske retningslinjer for denne virksomheten og bedt om at retningslinjene vedtas så snart som mulig.

Spørsmål nr. 496

Innlevert 21. juni 2001 av stortingsrepresentant Valgerd Svarstad Haugland

Besvart 27. juni 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Husbankens regler for bostøtte, som forvaltes av kommunene, sier blant annet at for å være støtteberettiget må minst ett av husstandens medlemmer være under 18 år.

Mener statsråden det er i tråd med intensjonene bak støtteordningen at personer som har inngått avtale om og praktiserer delt bosted for felles barn, skal være avskåret fra å motta bostøtte med den begrunnelse at barna ikke er folkeregistrert på vedkommendes adresse?»

Begrunnelse:

Det er bred faglig og politisk enighet om at det er viktig å oppmuntre foreldre til å samarbeide til beste for barnet også etter et samlivsbrudd, og at delt bosted er en god ordning når foreldrene er enig om en slik løsning. Ved delt bosted er barnet folkeregistrert hos en av foreldrene, men reelt oppholder barnet seg like mye hos begge. Kravet i Husbankens regler om at minst ett av husstandens medlemmer skal være under 18 år for rett til bostøtte, kan i disse tilfellene avskjære en del personer fra å motta bostøtte dersom det tolkes firkantet, selv om vilkårene ellers er oppfylt. Det kan vanskelig være i tråd med intensjonene bak ordningen.

I et konkret tilfelle har en person tidligere blitt innvilget bostøtte, men fått avslag for neste termin, selv om livssituasjonen med hensyn til inntekt og bosted er identisk med tidligere. Avslaget er begrunnet med at boligavdelingen i kommunen har mottatt melding om at det nå er meldt flytting til folkeregisteret for barnet. Bakgrunnen for at flytting er meldt, er at foreldrene har fått opplyst fra megler ved sosialkontoret at flytting måtte skje med ett års intervall for at

det skal være registrert i offentlige register at barnet har delt bosted, og at informasjonen, som for øvrig ikke samsvarer med lov om barnetrygd (jfr. Ot.prp. nr. 57 (2000-2001)), skal føre til at en mister mulighet til å motta bostøtte, synes urimelig. Avtale om delt bosted kan dokumenteres fra megler.

Prinsipielt må en kunne betrakte barnet som boende hos begge foreldrene når en har inngått avtale om, og praktiserer, delt bosted. Legges dette til grunn, vil Husbankens krav om at husstanden har ett medlem under 18 år, være oppfylt. Det synes urimelig å legge en slik tolking til grunn.

Svar:

Bostøtte er et viktig virkemiddel i bopolitikken, og skal bidra til at husstander med lave inntekter og høye bostøtte skal kunne anskaffe seg og bli boende i en god og hensiktsmessig bolig. Bostøtte skal bidra til at disse husstander skal kunne bli bosatt i en bedre bolig enn det de ville kunne gjort uten bostøtte.

For i motta bostøtte stilles det vilkår både mot boligen, husstanden og husstandens samlede inntekt. En av målgruppene for bostøtten er husstander med barn under 18 år og som ellers fyller de øvrige vilkårene for å motta bostøtte.

Ved tildeling av bostøtte kreves det at husstanden er registrert i folkeregisteret som bosatt i boligen og faktisk bor i boligen det søkes støtte for pr. situasjonsdato for hver termin. Dette har i enkelte tilfeller medført at personer med delt omsorg for barn har mistet retten til bostøtte. Siden det er et formål i bostøtteordningen å skape botrygghet for bl.a. husstander med barn, tilsier det at også husstander med delt omsorg burde omfattes av regelverket for bostøtte. Jeg har derfor bedt Husbanken om å se nærmere på denne problematikken og foreslå alternativ utforming av regelverket for bostøtte slik at det kan tilpasses husstander med delt omsorg for barn.

Spørsmål nr. 497

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 27. juni 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Stortinget har nylig vedtatt endringer i straffeprosessloven mv. (gjenopptakelse). Også tvistemålsloven inneholder mulighet for gjenopptagelse iflg. 27de kapittel.

Vil justisministeren vurdere å foreslå endring i ordlyden i § 407 pkt.6, slik at den vil lyde: «naar der opplyses en kjendsgjerning eller skaffes frem et bevis som partene eller en av partene ikke har vært kjent med tidligere, og som alene eller i forbindelse med det, som tidligere er anført, aapenbart osv.....»?»

Begrunnelse:

Dette spørsmålet går på selve poenget med nevnte punkt. Jeg forstår det slik at dette punktet peker på at den angjeldende kjensgjerning eksisterer som et skjult faktum for den ene eller begge parter på det tidspunkt rettsavgjørelsen fattes. Når den skjulte kjensgjerningen blir åpenbar av en eller annen grunn på et senere tidspunkt, så vil det være grunnlag for å ta rettsavgjørelsen opp til ny vurdering om den ene eller begge partene begjærer det. Jeg antar at dette også gjelder rettsavgjørelser som fører til inngåelse av forlik.

Bakgrunnen for spørsmålet skyldes henvendelse om domstolers tolkning av «ny kjendsgjerning» og «nyt bevis». En kjensgjerning kan være at en dommer er inhabil i en forlikssak uten å gjøre partene oppmerksom på dette eller årsaken til inhabiliteten. Ved senere påstand om inhabilitet, blir saken avvist med begrunnelse i at rettsforliket ikke kan angripes med dette, fordi ugyldighetsgrunnen som anføres var til stede ved inngåelsen av forliket. Det vil si at man ikke betrakter beviset eller kjensgjerningen som noe nytt moment. Men det kan vel ikke være slik at en «ny kjendsgjerning» eller et «nyt bevis» først begynner sin eksistens etter rettsavgjørelsen? I så fall kan det vel vanskelig ha noen innvirkning på avgjørelsen i det hele tatt.

Jeg har ingen vanskeligheter med å forstå at man kan avvise å ta en sak opp igjen dersom man avviser påstanden om en ny kjensgjerning, f.eks. inhabilitet. Men dersom inhabiliteten aksepteres som et faktum, kan det vel umulig være diskvalifiserende for å få saken opp igjen at inhabiliteten var til stede ved inngåelsen av forliket når parten(e) ikke visste om dette. Tvert imot. Førsteamanuensis dr. juris Kjell V. Andorsen påpeker at «Når en inhabilitetsgrunn ikke opplyses for partene, anses dette likestilt med at parten protesterer mot sammensetningen av domstolen, jf. domstolsloven paragraf 108 annet punktum.»

Det synes nødvendig med en omformulering slik jeg har antydnet i spørsmålet.

Svar:

Tvistemålsloven § 407 første ledd nr. 6 lyder:

«Gjenoptagelse kan endelig kræves:

6....naar der oplyses en ny kjendsgjærning eller skaffes frem et nyt bevis, som alene eller i forbindelse med det, som tidligere er fremført, aapenbart maatte ha medført en anden avgjørelse.»

Med en ny kjensgjærning eller et nytt bevis siktes det til faktiske forhold som ikke tidligere er påberopt i saken. Det er den klare hovedregel at den nye kjensgjærningen eller beviser som nå ønskes påberopt, gjelder faktiske forhold som var oppstått før saken ble tatt opp til doms, jfr. Schei: Tvistemålsloven II (2. utg., Oslo 1998) s. 1096-97. Men det er et vilkår for gjenoptagelse at den parten som vil ha saken gjenopptatt, ikke kjente eller burde ha kjent til forholdet (andre ledd andre punktum). Det forhold som representanten Marthinsen tar opp, skulle dermed være dekket av loven slik den lyder i dag.

Jeg nevner for ordens skyld at tvistemålsloven for tiden er under revisjon. Tvistemålsutvalget, som har i mandat å komme med forslag til en ny tvistemålslov, er bedt om å avgi sin utredning innen 1. juli 2002, men det er ventet at utvalget vil avslutte sitt arbeid tidligere. Utvalget vil som en del av sin utredning også vurdere reglene om gjenoptakelse i sivile saker.

Spørsmål nr. 498

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 4. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Sovemiddelet Rohypnol vert illegalt omsett mellom rusmiddelmissbrukarar. Iføle svensk TV fortel ny forskning om ein samanhang mellom kriminalitet og misbruk av Rohypnol. Den svenske justisministeren ynskjer på denne bakgrunnen eit forbod mot Rohypnol .

Vil justisministeren vurdere forbod i Noreg?»

Svar:

Jeg er kjent med at det forekommer misbruk av Rohypnol (flunitrazepam), så vel som av andre legemidler i kategorien benzodiazepiner.

En del av denne problemstillingen har vært vurdert tidligere, da med fokus på veksten man hadde sett i antall overdoseofre som ble funnet med flunitrazepam i blodet. Daværende Statens legemiddelkontroll kunne ikke se at tiltaket ville gi ønsket effekt og at et slikt vedtak i praksis ville frarøve pasienter med legitimt behov for slike preparater sitt tilbud. Sosial- og helsedepartementet vurderte saken noe annerledes, og besluttet å omklassifisere legemidler inneholdende virkestoffet flunitrazepam fra reseptgruppe B til reseptgruppe A. Statens legemiddelkontroll ble bedt om å effektivere beslutningen. Statens legemiddelkontroll vedtok derfor 10. mars 2000 å omklassifisere legemidler inneholdende virkestoffet flunitrazepam fra reseptgruppe B til reseptgruppe A. Dette vedtaket ble påklaget av Roche (produsenten av Rohypnol). Som følge av klagen, ble vedtaket gitt oppsettende virkning.

Klagesaken ligger nå til behandling i Sosial- og helsedepartementet. Saken er ikke avsluttet.

Jeg finner det derfor ikke riktig å legge føringer på utfallet gjennom å ta stilling til et eventuelt forbud. Jeg vil derfor besvare spørsmålet gjennom å redegjøre for de avveininger som bør gjøres når man skal ta stilling til et eventuelt forbud.

Studier fra Sverige viser at enkelte kriminelt belastede personer benytter Rohypnol i store doser forut for sine ugjerninger. Hensikten var å få en følelse av å være uovervinnelige og å bli følelseskalde. Man har derimot ikke kunne påvise at bruken av Rohypnol har vært den utløsende årsak til ugjerningene. Man fant

dessuten ingen signifikante forskjeller i kriminalitetsbelastningen mellom kriminelle som misbruker flunitrazepam og kriminelle som ikke har slikt misbruk. Inntak av flunitrazepam syntes å være en del av forberedelsene til ugjerningene, på samme måte som inntak av alkohol, bevæpning etc. I de fleste tilfeller ble Rohypnol skaffet til veie på det illegale markedet, enten ved kjøp eller ved tyveri fra apotek, andre misbrukere eller eldreomsorgen. Kun i to av 19 tilfeller ble legemiddelet forskrevet av lege.

Studier antyder at det er en samvariasjon mellom misbruk av flunitrazepam og voldsutøvelse. Noen årsakssammenheng er derimot ikke funnet.

Internasjonalt ser man at en del land har tilsvarende problemer med andre benzodiazepiner (f.eks Valium, Stesolid). Det er derfor nærliggende å anta at et eventuelt forbud mot Rohypnol vil lede til at misbruket flyttes over på andre benzodiazepiner.

Dersom man skulle komme til at et forbud mot Rohypnol, andre preparater i samme gruppe, eller

benzidiazepamer som sådan, bør iverksettes, må man ta stilling til med hvilket hjemmelsgrunnlag et slikt forbud kan finne sted, i tillegg til å veie fordelene med forbudet opp mot de helsemessige ulempene forbudet medfører for de som i dag bruker preparatet/ preparatene legitimt.

Et legemiddel som skal omsettes i Norge må ha markedsføringstillatelse. Rohypnol har slik tillatelse.

Markedsføringstillatelse kan kalles tilbake dersom legemiddelet ikke lenger anses å fylle kravene til kvalitet, sikkerhet og effekt, eller om øvrige bestemmelser som gjelder for farmasøytiske spesialpreparater ikke overholdes. Legemiddelforskriften har nærmere regler om tilbakekall av markedsføringstillatelser. I denne fremkommer det at tillatelsen kan trekkes tilbake dersom opplysninger gitt i forbindelse med søknad om markedsføringstillatelse er uriktige, legemidlets kvalitet ikke kontrolleres i henhold til godkjent spesifisering slik gjeldende regler påbyr, eller plikten til å gjennomføre nødvendige endringer ved fremstilling og kontroll eller i preparatomtale ikke overholdes.

Den ulovlige omsetningen og bruken av Rohypnol er etter Statens legemiddelverks syn ikke et forhold som gir grunnlag for å trekke tilbake markedsføringstillatelsen for Rohypnol. Legemiddelverket finner heller ikke grunnlag for å anta at det foreligger mangler ved Rohypnols kvalitet, sikkerhet og effekt. Ei heller foreligger grunnlag for å anta at det foreligger brudd på markedsførers plikter i forhold til produktet. På dette grunnlag anser legemiddelverket at et eventuelt forbud mot salg av Rohypnol ikke kan vedtas med hjemmel i legemiddellovgivningen.

Før jeg kan ta stilling til om forbud er ønskelig, må saken utredes med fokus på så vel juridiske som helsemessige aspekter. Klagesaken som foreligger i forbindelse med vedtaket om å omklassifisere flunitrazepam fra reseptgruppe B til reseptgruppe A vil gi anledning til å se nærmere på disse problemstillingene.

Spørsmål nr. 499

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 2. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«For over ett år siden ble følgende forslag vedtatt enstemmig i Stortinget: «Stortinget ber regjeringen legge fram en sak der en drøfter årsakene til og konsekvensene av skolenedleggelse. I denne saken bør det fremmes tiltak for å støtte opp under grendeskolen i livskraftige lokalmiljø.»

Hvilke tiltak arbeider Regjeringen med, og når vil statsråden legge fram denne saken for Stortinget?»

Begrunnelse:

Mange grendeskoler er truet av nedleggelse. Ifølge LUFSS er tallet kommet opp i 172. Disse skolene er svært viktige for mange lokalsamfunn og er ofte et viktig kulturelt og sosialt samlingspunkt for unge og gamle. Spørsmål om skolenedleggelse i kommunene har utløst et sterkt lokalt engasjement. Skolene har ofte

en funksjon langt utover det å være lærested. For å sikre at skoler ikke nedlegges unødige er det viktig å ha en grundig prosess forut for selve avgjørelsen. Jeg viser også til brev fra Barneombudet 08.03.01 der nedleggelse av skoler og konsekvenser for elevene og deres familier blir tatt opp. Jeg kan ikke se av svaret fra statsråden 26.04.01 at det vises til ovennevnte forslag fra Stortinget.

Svar:

Jeg viser til brev 22.06.01 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Elsa Skarbøvik. I brev 21.06.01 fra Elsa Skarbøvik vises det til følgende vedtak: «Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak der en drøfter årsakene til og konsekvensene av skolenedleggelse. I denne saken bør det fremmes tiltak for å støtte opp under grendeskolen i livskraftige lokalmiljø.» jf. Innst. O. nr. 89 (1999-2000) om lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) m. m..

Det er erfaringsmessig stor forskjell mellom antallet foreslåtte skolenedleggelse og reelle nedleggelse av skoler. Jeg viser til redegjørelse i St.prp. nr. 1 (2000-2001) for budsjetterminen 2001 om utviklingen når det gjelder nedlegging av skoler og årsaker til dette. I tillegg kan jeg opplyse at foreløpige tall fra Grunnskolen informasjonssystem (GSI) viser at det ble nedlagt 44 skoler og opprettet 32 nye fra skoleåret 1999/2000 til 2000/2001. De fleste av de registrerte nedleggingene var reelle i den forstand at de var resultat av endret skolestruktur i kommunene. Av de 44 skolene som ble nedlagt var 35 fådelte (eller udelte). De fådelte skolene som ble nedlagt hadde i gjennomsnitt 22 elever skoleåret før de ble lagt ned.

I sin oppsummering av tilstandsrapportene fra Statens utdanningskontorer skriver Læringscenteret at de fleste skolene som ble nedlagt var små fådelte (eller udelte) skoler. De aller fleste nedleggingene i 2000 er begrunnet med innsparinger på budsjettet. I tillegg til økonomiske begrunnelser for nedleggingene, nevner flere av statens utdanningskontorer manglende elevgrunnlag. Flere av utdanningskontorene nevner også bedre ressursutnyttelse som begrunnelse for nedlegging.

Avgjørelser om skolenedleggelse har stor betydning for foreldre og elever og hele lokalsamfunnet. Det er derfor viktig at kommunen sørger for at sakene er så godt utredet som mulig før vedtak fattes.

I en sak om skolenedleggelse skal kommunen ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen. I den sammenhengen vil det være naturlig at samarbeidsutvalget ved skolen blir hørt. Ved at sakene blir lagt fram for samarbeidsutvalget ved de aktuelle skolene, får også de impliserte partene kunnskap og varsel om at skolen kan bli lagt ned, og kan få gitt uttrykk for sitt syn på saken før vedtak fattes. Ved at foreldre og elever på den måten får delta i prosessen, vil det også være lettere å akseptere vedtak om skolenedleggelse.

Sivilombudsmannen har vurdert flere saker om skolenedleggelse og har presisert at saksbehandlingsreglene i slike saker må følges. Han har også gitt Stortinget en særskilt melding om dette, der han fremholder betydningen av at de som vedtaket direkte gjelder, får anledning til å uttale seg. Jeg viser i den forbindelse til Innst. S. nr. 90 (1998-1999) Innstilling frå kontroll- og konstitusjonskomiteen om særskild melding om sivilombudsmannen (Stortingets ombudsmann for forvaltning) si undersøkning av fire saker om nedlegging av skular.

Jeg vil derfor understreke betydningen av at kommunen følger regler for god forvaltningsskikk i behandling av saker om skolenedleggelse. Jeg vil likevel understreke at det er kommunen som har myndighet til å treffe de endelige avgjørelsene, dersom den holder seg innenfor det regelverket som gjelder på området. Det er kommunen selv som bestemmer hvilke skoler en kommune skal ha. I dette arbeidet forutsetter jeg at kommunen blant annet legger stor vekt på elevenes reisetid. Jeg forutsetter også at kommunene utnytter de mulighetene som teknologien gir, både når det gjelder organiseringen av opplæringen og av de arbeidsmåtene som brukes.

Jeg har ikke anledning til å gi kommunen pålegg om hvordan skolestrukturen i kommunen skal være. Jeg tar heller ikke sikte på å legge fram lovforslag som endrer dette.

Utviklingsarbeid og forsøk knyttet til arbeidet med kvalitetsutvikling i grunnskolen vil kunne gi informasjon med betydning for arbeidet med å støtte opp under grendeskolen i livskraftige lokalmiljø. Jeg viser til sentralinitierte forsøk med alternative arbeidstidsordninger i skoleverket, forsøk med alternativ fordeling av timeressurser og utviklingsarbeid knyttet til bruk av IKT i opplæringen der IKT også kan brukes med tanke på alternativ organisering i grendeskoler. Jeg vil gi en nærmere redegjørelse i budsjettproposisjonen for 2002 for eventuelle tiltak knyttet til grendeskoler. Denne drøftingen vil bli foretatt på grunnlag av alt det utviklingsarbeidet som nå pågår og som også har relevans for grendeskoler.

Spørsmål nr. 500

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 28. juni 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Island har som mål å avskaffe bruken av fossilt brensel i løpet av 30 - 40 år. Det er da bl.a. intensjonen å bruke vannkraft og geotermisk energi til å produsere hydrogen til erstatning for fossile brennstoff.

Hvordan vil Regjeringen sørge for at også Norge øker innsatsen for å forske på og utvikle hydrogen som alternativ til fossilt brensel?»

Svar:

Den statlege innsatsen når det gjeld forskning og utvikling knytta til hydrogen som energiberar, er i regi av Noregs forskingsråd. Til no har ikkje denne forskinga vore av særleg stort omfang i Noreg. Likevel har norske forskingsmiljø vist at dei hevdar seg i verdstoppen innanfor einskilde nisjar av hydrogenforskinga. Eit døme er det som skjer i regi av IFE og UiO når det gjeld lagring av hydrogen i metallhydrid.

Me har dei seinare åra og sett at interessa for hydrogen som energiberar har auka. Til dømes i det grunnleggjande forskingsprogrammet «Energi for framtida» (2000-2006), har produksjon og utnytting av hydrogen til energiføremål fått ein sentral plass.

Vidare vil satsinga på hydrogen og stå sentralt i Forskingsrådet sin nye struktur «FoU for næringsretta verdiskaping», som trer i kraft 1. januar 2002.

Regjeringa har som kjent eir mål om å styrka satsinga på bruk av naturgass innanlands. Det er naturleg at tiltak for å auka innsatsen når det gjeld å forske, utvikle og ta i bruk hydrogen til energiføremål blir ein del av denne satsinga. Hydrogen kan og bli framstilt ved elektrolyse av vatn. Me veit at det finst planar for produksjon av hydrogen med straum frå til dømes nye fornybare energikjelder som vindkraft og bioenergi. Denne måten å framstilla hydrogen på vil og vera sentral når me aukar fokus på forskning og utvikling av hydrogen som energiberar.

Spørsmål nr. 501

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 4. juli 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Den 20. juni ble General Pervez Musharraf tatt i ed som Pakistans nye president, etter at han i 1999 tok makten i et blodig kupp. Det er ikke angitt noe tidspunkt for valg til provins- og føderale forsamlinger i Pakistan.

Hvilken holdning har Regjeringen til demokratiutvikling og menneskerettigheter i Pakistan og hvordan har dette kommet til uttrykk?»

Svar:

Pakistan står overfor store utfordringer med hensyn til godt styresett, demokrati og respekt for menneskerettighetene. Det var også situasjonen under tidligere statsministre som Benazir Bhutto og Nawaz Sharif.

Norge kan ikke påtvinge Pakistan demokratisk styresett eller respekt for menneskerettighetene, men vi kan påtale brudd på grunnleggende rettigheter og støtte prosjekter som styrker arbeidet for en utvikling i riktig retning.

Den norske regjering har gjentatte ganger oppfordret til en overgang til demokrati i Pakistan, senest ved å slutte seg til EUs erklæring i forbindelse med at general Musharraf ble innsatt som president. Erklæringen krever at myndighetene skal forplikte seg til snarlig innføring av demokrati og utarbeide en troverdig tidsplan for dette innen en klart formulert konstitusjonell ramme.

Etter at han tok makten har general Musharraf gjentatte ganger lovet å respektere høyesteretts pålegg om å avholde demokratiske valg på provins- og nasjonalforsamling innen oktober 2002. Det er igangsatt en prosess for valg til representative organer på ulike nivåer. Valgene til kommunestyre er i gang og skal være avsluttet innen 14. august. Neste skritt vil være valg til provinsforsamlinger og til nasjonalforsamlingen.

Norges samlede bistand til Pakistan var i fjor på ca. 58 millioner kroner. Av dette gikk 12 millioner til prosjekter for godt styresett, menneskerettigheter, folkelig deltagelse og demokratisering. Da Norge frøs stat-til-stat bistanden etter Pakistans kjernefysiske prøvesprengninger i 1998, ble prosjekter som bekjemper fattigdom eller bedrer respekten for menneskerettighetene holdt utenom. Fram til nå har det ikke vært grunnlag for å oppheve dette frysvedtaket.

Spørsmål nr. 502

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 5. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Siden nå staten overtar ansvaret for sykehusene, vil helseministeren sørge for en organisering med tilstrekkelige sengeplasser, spesielt indremedisinske sengeplasser, slik at «korridorpasienter» ikke blir dagligdags ved norske sykehus i fremtiden?»

Begrunnelse:

Statens helsetilsyn har lagt frem en rapport som viser at mangel på sengeplasser er hovedårsak til det særnorske fenomenet «korridorpasienter» på norske sykehus. Dette bør ikke komme overraskende eller være ukjent for ansvarlige fylkes- og rikspolitikere.

Videre konkluderes det med at problemet med korridorpasienter vil bli bare verre i årene som kommer.

Den sterke økningen av eldre gjør at man vil trenge 3000 til 7000 flere sengeplasser i norske sykehus de neste 50 årene. De fleste trengs ved indremedisinske avdelinger.

Det er ved mange sykehus ikke samsvar mellom den faktiske pasientsammensetningen og pasientenes behov og dagens organisering av virksomheten.

Det er betydelige forskjeller mellom avdelinger ved samme sykehus. I «velferdslandet Norge» har det på ti år har vært en reduksjon på nærmere 1500 effektive sengeplasser totalt ved norske sykehus. Samtidig har antall øyeblikkelig hjelp-innleggelser hos eldre pasienter med medisinske lidelser økt.

Spesielt mange eldre med sammensatte plager havner i en gråsone, samtidig som deres komplekse sykdomsbilde blir en stor utfordring for sykehjem og hjemmetjenestene.

Svar:

Det faktum at pasienter legges i korridorene ved enkelte sykehusavdelinger, og da spesielt ved indremedisinske avdelinger, er like velkjent som det er uakseptabelt.

Rapporten fra Statens helsetilsyn som stortingsrepresentant Stang viser til i sitt spørsmål, viser at det har vært en reduksjon i antall senger de siste ti år samtidig som det har funnet sted en økning i antall innleggelser. På kirurgiske avdelinger ligger beleggsprosenten likevel på det anbefalte nivå. Dette skyldes ikke minst at overgangen til dagbehandling, dagkirurgi og poliklinisk behandling for en rekke prosedyrer har redusert behovet for innleggelser. Det er først og fremst på de indremedisinske avdelinger man finner overbelegg. Her har det funnet sted en vekst i øyeblikkelig hjelp-innleggelser spesielt i aldersgruppen over 80 år.

Som oppsummert i rapporten fra Helsetilsynet om sengekapasitet og kapasitetsutnyttelse ved somatiske sykehus i Norge, vil følgende forhold være av stor betydning for behovet for sengeplasser i årene fremover:

- demografisk utvikling,
- sykkeligheten i befolkningen,
- medisinsk-teknologisk utvikling,

- etterspørsel etter helsetjenester,
- organisering av helsetjenesten og fordeling av oppgaver mellom sykehusene og
- prioritering

Den demografiske utviklingen tilsier at veksten i antall eldre over 80 år vil øke i årene fremover. Denne aldersgruppen har et relativt stort behov for sykehustjenester samtidig som man kan si at sykdomsbildet for pasienter i denne aldersgruppen er stabilt. Siden denne utviklingen kan sies å være forutsigbar, vil det også være mulig for sykehusene å planlegge kapasiteten og tilbudet i henhold til realitetene. Den medisinsk-teknologiske utviklingen kan bidra til å redusere behovet for sykehusinnleggelser på noen områder, men bidrar også til å øke behandlingstilbudet og dermed etterspørselen etter tjenester.

En rekke studier viser at sykehusene fortsatt har et stort potensial for effektivisering av virksomheten slik at kapasitet kan frigjøres i forhold til behov. Både videre utvikling mot overgang til dagbehandling, adskillelse av øyeblikkelig og elektiv virksomhet, bedring av fleksibiliteten mellom avdelinger, endring av vaktordninger osv. vil bidra til å øke den totale kapasiteten ved sykehusene.

I forholdet mellom sykehusene vil det ikke minst av kapasitetshensyn være viktig å videreføre det funksjonsdelingsarbeidet som er påbegynt i de regionale helseutvalgene.

Det er min overbevisning at den nå vedtatte sykehusreformen vil være en katalysator både for en bedre funksjonsfordeling mellom sykehusene og for effektivitetsøkning på hvert enkelt sykehus. Det skal ikke være statens (eiers) oppgave å detaljstyre disse prosessene. Tvert imot er det nye styringssystemet lagt opp slik at både de regionale helseforetakene og helseforetakene vil ha et selvstendig ansvar for og egeninteresse i å bedre effektiviteten i spesialisthelsetjenesten.

Av oppgaver der staten har et spesielt ansvar for

tilretteleggelse, vil jeg nevne potensialene for effektivisering som ligger i det å bedre pasientflyten mellom første- og andrelinjetjeneste. Bl.a. ønsker jeg å se nærmere på om den såkalte halvannenlinjetjenesten kan utvikles og forbedres.

Prioritering mellom helsetjenester blir i Helsetilsynets rapport nevnt som viktig for å kunne bedre kapasiteten ved sykehusene. Jeg vil nevne at det Nasjonale rådet for prioriteringer nå er etablert og har startet sitt arbeid. Jeg har forventninger til at dette organet skal kunne bidra til at den offentlige helsetjenesten fokuserer på de riktige helsetjenestene.

Til sammen mener jeg at de ovennevnte tiltak sterkt vil bidra til at «korridorpasienter» ikke vil bli dagligdags ved norske sykehus i fremtiden.

Spørsmål nr. 503

Innlevert 22. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 2. juli 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Vil næringsministeren gjeninnføre lovhjemmelen som var i hotelloven til å gjelde også i serveringsloven om å gi serveringssteder og overnattingssteder muligheten til å kunne nekte gjester/personer adgang når behovet er der?»

Begrunnelse:

Nylig ble et internt oppgjør i en sigøynerfamilie årsak til skyting og smadrede biler på Ekeberg Camping i Oslo. Det førte til at turister rømte campingplassen. Inntil «hotelloven» ble opphevet i 1997, hadde hoteller, serveringssteder og campingplasser loven i ryggen når de nektet gjester eller uønskede personer adgang. Denne adgangen ble ikke med over i serveringsloven som erstattet hotelloven samme år. Mangelen på

lovhjemmel skaper forståelig nok usikkerhet i bransjen. Frustrasjonen øker når man ikke vet hvordan man skal forholde seg til personer som bør nektes adgang eller bortvises.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet opplyses å være et internt oppgjør i en sigøynerfamilie som medførte skyting og smadrede biler på Ekeberg Camping i Oslo. I denne sammenheng pekes det på at frustrasjonen øker når man ikke vet hvordan man skal forholde seg til personer som bør nektes adgang eller bortvises.

Nærings- og handelsdepartementet har lovansvaret for lov av 13. juni 1997 nr. 55 om serveringsvirksomhet (serveringsloven). Loven trådte i kraft 1. januar 1998, og opphevet samtidig lov av 3. juni 1983 nr. 52 om overnattings- og serveringssteder (hotelloven). Bestemmelsen som hjemlet retten for serveringssteder og overnattingssteder til å bortvise enkeltpersoner for en periode, ble ikke videreført. Serveringsloven har dermed ingen bestemmelser som gir serveringssteder en slik rett. Adgangen må dermed hjemles i ulovfestet rett.

Ekeberg Camping drives privat. Det foreligger ingen offentlig godkjenning til grunn for virksomheten, og følgelig er det ikke satt spesielle vilkår til driften. Om Ekeberg Camping har plikt til å kontrahere, dvs. plikt til å slutte avtaler av en bestemt art, følger dermed av vanlig avtalerett.

Utgangspunktet i norsk rett er at ingen private har plikt til å fremsette tilbud eller slutte avtaler. I juridisk teori går det imidlertid frem at det antageligvis ikke kan utelukkes at en person anses for å ha kontraheringsplikt selv om dette ikke kan støttes på noen bestemt lovbestemmelse, dersom hele situasjonen gjør det rimelig å anse han forpliktet til å slutte avtale med enhver. Den som tilbyr sine tjenester til allmennheten må ifølge juridisk teori antagelig ha kontraheringsplikt overfor alle, såfremt det ikke er saklig grunn til å nekte å slutte avtale.

Etter dette kan det synes som at campingplasser generelt vil ha kontraheringsplikt, det vil her si plikt til å ta imot alle gjester, med mindre det foreligger «saklig grunn til å nekte å slutte avtale». I denne sammenheng vil hensynet til andre gjester ofte kunne være et relevant argument.

Etter min vurdering gir denne retten som en driver av et overnattingssted har til å bortvise gjester, forutsatt saklig grunnlag, det nødvendige vern.

Nærings- og handelsdepartementet skal evaluere serveringsloven om et års tid. I denne sammenheng vil vi vurdere behovet for å hjemle regler om serveringssteders rett til å bortvise enkeltpersoner for en periode.

Spørsmål nr. 504

Innlevert 25. juni 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 3. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Heimkunnskap er etter L-97 blitt grunnskolens minste fag med 266 timer. Kunst og håndverk har f.eks. 836 t. Heimkunnskapsfagets forebyggende betydning burde være udiskutabel. Fagutdanningen hos lærere som underviser i faget er meget varierende. 38 pst. har mindre enn 5 vekttall, 35 pst. har 20 pst. og bare 15 pst. har mer enn 15 vt. Det synes som heimkunnskap er blitt en salderingspost der opplæringen er svært varierende.

Hva vil statsråden gjøre for å heve statusen på faget ut fra at L-97 sidestiller alle fag?»

Begrunnelse:

I skoleverket generelt oppfattes noen fag som viktigere enn andre, som f.eks. norsk og matematikk. Det er også en stor felles forståelse for hva allmennfagene inneholder. Men ifølge L-97 skal alle fag i realiteten sidestilles uavhengig av timetall. Heimkunnskap som i hovedsak tar for seg arbeidet i hjemmet og

dagliglivets gjøremål, har ikke vært teoretisk beskrevet i samme grad som andre arbeidsområder. Arbeidsoppgavene kan derfor lett betraktes som noe alle kan, med andre ord noe uvesentlig. Dette er en taus kunnskap.

Befolkningen generelt baserer sin holdning til faget på egne opplevelser og erfaringer enten som elev, foreldre eller kollega. Vi ser at det er stor faglig variasjon hos de lærere som i dag underviser i heimkunnskap. Dette kan oppfattes som at faget ikke er viktig. Lærere som har undervist i faget har tolket skiftende læreplaner svært ulikt, basert på mer eller mindre kjennskap, utdanning i faget og deres generelle holdning. Det lave timetallet kan også oppfattes som signal om vektlegging. L- 97 sidestiller imidlertid alle fag i grunnskolen ved:

- presentasjon på samme måte med begrunnelser for fagets plass i skolen, mål og hovedmomenter, og
- alle fag teller like mye ved inntak til videregående opplæring.

Forskrift til Opplæringsloven uttrykker klart at opplæringa skal omfatte alle hovedmoment i læreplanen. Når pedagogiske hensyn tilsier det, kan noen erstattes eller velges bort lokalt, men uten at elevens sluttkompetanse i forhold til måla i faget reduseres.

Erfaringer viser at mye tyder på at det generelt lave utdanningsnivået i faget kombinert med holdningen til at heimkunnskap er enkelt, gjør at faget på enkelte skoler ikke blir i varetatt etter lov og læreplan.

Overordna perspektiver i læreplan for heimkunnskap er omsorg, forbruk, helse, kultur. Dersom skolens ledelse og lærere ikke kjenner læreplanen i heimkunnskap, ser de heller ikke fagets store muligheter til å bli det sentrale forebyggingstiltak som det i realiteten kan være om faget blir tatt på alvor. Dårlige matvaner og feil kosthold er som kjent alvorlige grunner til sykdom. God heimkunnskapsundervisning vil være et viktig bidrag for å motvirke en slik utvikling.

Svar:

Jeg viser til brev juni 2001 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Marit Tingelstad. I brev 22.06.01 fra Marit Tingelstad vises det til at heimkunnskap er det faget som har færrest timer i grunnskolen, og at lærere som underviser i faget har svak eller manglende formell faglig kompetanse.

Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97) representerer en styrking av heimkunnskap både med hensyn til antall årstimer og ved at elevene skal ha opplæring i faget på alle hovedtrinn (jf. St.meld. nr. 15 (1995-96) Om fag og timefordelingen i den 10-årige grunnskolen).

Læreplanen for faget i L97 framhever at barn og unge har behov for å tilegne seg kunnskaper og praktiske ferdigheter for å mestre dagliglivets oppgaver og gjøremål og ta hånd om eget liv. Et overordnet mål for faget er at elevene utvikler kunnskaper og ferdigheter for å forstå hvilke krav og oppgaver dagliglivets gjøremål krever i et samfunn i stadig endring. Læreplanen legger vekt på at både praktisk og estetisk arbeid skal integreres i teoretisk kunnskap og refleksjon.

Kommunene har hovedansvaret for etterutdanning av personalet i grunnskolen. I forbindelse med innføringen av Reform 97 (1996-2000) ble kommunene tildelt ekstra statlige midler for å bidra til at lærere kunne ta L97 i bruk på en god måte. Etterutdanning i heimkunnskap inngikk i prioriteringene for bruk av statlige midler i 1999.

Som ledd i innføringen av L97, ble det utarbeidet nasjonale planer for etterutdanning i fagene. Planene skulle danne utgangspunkt for konkrete etterutdanningsopplegg i regi av lærerutdanningsinstitusjonene og andre fagmiljø. Samtidig skulle de gi ideer og innspill til skolebasert etterutdanning. For å bidra til til

bud av god kvalitet i hele landet, tok departementet initiativ til, og støttet utvikling av, nettverk av høgschooler og universiteter for etterutdanning i fagene. Nettverkene har i samråd med departementet utarbeidet planer for kompetanseutvikling fra år 2000.

Disse tiltakene er iverksatt også for heimkunnskap.

Allmennlærere har formell kompetanse for undervisning i alle fag i grunnskolen. Heimkunnskap er ikke obligatorisk fag i allmennlærerutdanningen, og det er derfor mange lærere som ikke har særskilt opplæring i faget. Dette er også dokumentert i en undersøkelse som ble gjennomført av Statistisk sentralbyrå skoleåret 1999-2000.

I tillegg til å styrke lærerne i bruk av IKT i opplæringen, er det behov for å heve den formelle kompetansen lærerne har for undervisning i de fagene de underviser i. Jeg vil derfor satse på å utvikle fleksible

og praksisrelaterte tilbud om kompetanseutvikling for lærere, i fag som de underviser i uten å ha særskilt opplæring - herunder heimkunnskap.

Spørsmål nr. 505

Innlevert 25. juni 2001 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 6. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Til tross for at det mangler 150 tannleger i den offentlige tannpleien og det ifølge VG er nærmere 100 tannleger som venter på godkjenning er det kun lagt opp til 8 plasser i lisensprogrammet til høsten. Mange har ventet lengre enn Stortingets maksimalgrense på 6 måneder og opplegget nå kan bety at ventetiden for mange av de som har søkt blir flere år.

Hva vil statsråden gjøre for å få ned behandlingstiden på autorisasjoner for alt helsepersonell og særlig den aktuelle tannlegesituasjonen?»

Begrunnelse:

Stortinget har gjentatte ganger vedtatt at godkjenningstiden for utenlandsk utdanning bør være maksimalt 6 måneder. Likevel får vi til stadighet rapporter om at godkjenningstiden er lengre enn dette og at særlig godkjenning og autorisasjonssystemet for helsepersonell tar lang tid. Samtidig er mangelen på personell nettopp stor i helsevesenet og behovet for rask godkjenning desto viktigere.

I tillegg er det sløsing med ressurser at personer som har en høyere utdanning og som allerede er flyttet til Norge av ulike grunner ikke får utnyttet sin kompetanse, men må drive med annet arbeid. Ved behandlingen av St.meld nr. 17 konstaterte en samlet kommunalkomiteé at det tidligere vedtaket om maksimalt 6 måneder ikke var oppfylt og ba om en gjennomgang av saksbehandlingstempoet i godkjenningsordningene for utenlandsk utdanning, tilbudet om påbygging for å få godkjenning, og organiseringen av praktisk yrkesprøving i budsjettet for 2002.»

Situasjonen for godkjenning av tannleger målt opp mot mangelen på tannleger ser ut til å kreve strakstiltak også før denne gjennomgangen blir forelagt Stortinget og Stortinget kan trekke sine konklusjoner av det.

Svar:

Behandlingstiden for søknader om autorisasjon vil variere avhengig av om den som søker autorisasjon har utdanning fra Norge, har autorisasjon eller utdanning fra EØS-land eller har utdanning eller autorisasjon fra land utenfor EØS-området. For de to førstnevnte grupper vil som hovedregel saksbehandlingen være enkel. Hvis søkeren kan dokumentere å ha de nødvendige kvalifikasjoner vil autorisasjonssøknaden bli utstedt av Statens autorisasjonskontor for helsepersonell innenfor de krav til saksbehandlingstid som er stilt i regelverket og i internasjonale avtaler Norge har forpliktet seg til.

Det er behandlingstiden på autorisasjoner for helsepersonell med utdanning og/eller autorisasjon fra land utenfor EØS-området at behandlingstiden vil kunne ta tid. Dette skyldes at det er minst to instanser som må vurdere søknaden. Aktuell utdanningsinstitusjon (universitet/høgskole) må først vurdere søkerens kompetanse i forhold til norsk eksamen etter lov om universitet og høgskoler. I den forbindelse kan det være nødvendig at søkeren må fremskaffe ytterligere dokumentasjon på sin utdanning. For samtlige vil det også være nødvendig med tilleggsutdanning eller påbygning, slik at deres eksamen kan godkjennes som jevngrad med tilsvarende norsk eksamen (dette er et vilkår for å få norsk autorisasjon som helsepersonell). Omfanget av påbygning eller tilleggsutdanning er det utdanningsinstitusjonen som avgjør, og den kan variere avhengig av tidligere utdanning og praksis. Gjennomføringen av tilleggsutdanningen forutsetter at vedkommende

behersker norsk språk. Etter at nødvendig påbygning eller tilleggsutdanning er gjennomført og godkjent av utdanningsinstitusjonen, kan Autorisasjonskontoret utstede autorisasjon.

Dette betyr at for mange søkere kan det ta mellom ett og to år fra vedkommende søker om autorisasjon til autorisasjonen kan utstedes.

Når det gjelder tannleger er tannlegeutdanningen fra USA, Canada, Australia og New Zealand i stor grad i samsvar med norsk utdanning. Deres behov for tilleggsutdanning er begrenset. De fleste andre land utenfor EØS har derimot en tannlegeutdanning som avviker mye fra norsk utdanning og som varierer mye både i form og innhold. Gjennom tildeling av tilskuddsmidler fra Sosial- og helsedepartementet har jeg bidratt til at denne utdanningen er redusert fra 2 ½ - 3 år til 1 år (det såkalte «lisensprogrammet» ved Universitetet i Bergen). Det er kapasitet til å gjennomføre slik utdanning for maksimalt 8 kandidater per år. Jeg har henvendt meg til Universitetet i Oslo for å få vurdert mulighetene til å arrangere tilsvarende tilleggskurs der.

På tilsvarende måte er det gitt tilskuddsmidler til Høgskolen i Oslo og til medisinsk fakultet ved Universitetet i Oslo slik at disse utdanningsinstitusjonene får ressurser til å arrangere tilleggskurs i tråd med etterspørselen. Dermed slipper de fleste søkere å måtte vente i lengre tid på å gjennomføre tilleggsutdanningen etter at de har kvalifisert seg for denne. Hvis det anses nødvendig vil jeg i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 vurdere ytterligere tilskuddsmidler for å øke kapasiteten for organisering av tilleggsutdanning.

I spørsmålet fra representanten Erna Solberg refereres det til oppslag i VG om at 100 tannleger venter på godkjenning. Jeg er kjent med at ca. 100 tannleger fra land utenfor EØS-området har meldt interesse for å få norsk autorisasjon. Mange av disse bor fortsatt i utlandet. For at disse skal få autorisasjon, må de først bestå en teoretisk fagprøve og lære norsk språk. Deretter kan de starte på den ettårige tilleggsutdanningen. Per i dag er det bare 8-10 søkere som fyller opptakskravet til tilleggsutdanningen. Etter de opplysninger jeg har fått har over halvparten av de ca. 100 omtalte tannleger heller ikke besvart universitetets tilbud om å ta den teoretiske fagprøven som først må gjennomføres. Oppslaget om at 100 tannleger venter på svar kan dermed ikke sies å være dekkende for situasjonen.

Etter etableringen av Autorisasjonskontoret 1. januar 2001 er det inngått avtaler med utdanningsinstitusjoner om å gi faglige råd ved vurdering av søknader fra til sammen 27 helsepersonellgrupper. Inngåtte avtaler med utdanningsinstitusjoner/eksterne faglige rådgivere og etablerte rutiner ved Autorisasjonskontoret, fører nå til at behandlingstiden går ned for vurdering av utdanning fra land utenfor EØS. Ifølge avtalene skal utdanningsinstitusjonen bruke maksimalt 4 - 6 uker for å vurdere søkerens utdanning. Men når det gjelder innhold og lengde på eventuell tilleggsutdanning eller påbygging må det være opp til de aktuelle utdanningsinstitusjonene å vurdere hva som er nødvendig. Verken Sosial- og helsedepartementet eller Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har forutsetninger for å vurdere utenlandsk eksamen i forhold til norsk eksamen.

Hvis det viser seg at de avtaler Autorisasjonskontoret har inngått med utdanningsinstitusjonene ikke blir innfridd og at tilskuddsbevilgningen til gjennomføring av tilleggsutdanningen ikke er tilstrekkelig, vil jeg måtte ta dette opp med kirke-, utdannings- og forskningsministeren.

Spørsmål nr. 506

Innlevert 26. juni 2001 av stortingsrepresentant Ola D. Gløtvold

Besvart 3. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I forskriftene for Lånecassen, som gjelder for skoleåret 2001-02, (Kap. I, pkt 3.14) står følgende: «Søkjar som er forsørgd av barnevernet, kan ikkje få utdanningsstøtte frå Lånecassen.» Dette får konsekvenser for ungdom som er plassert i fosterhjem og som går på v.g. skole. Og det får konsekvenser for utgiftene i kommunen.

Vil statsråden vurdere denne saken på nytt slik at ikke fosterhjemsungdom risikerer å bli sosialkienter?»

Begrunnelse:

Ifølge mine opplysninger har praksis til nå vært slik: Utgiftsdekkinga som barnevernet er forpliktet til overfor barn i fosterhjem har hittil blitt motregnet mot ytelser fra Lånekassen. Dette høres jo fornuftig ut. Men i framtida må kommunene dekke alle slike utgifter selv. Lånekassen gir altså ikke stipend/stønad til disse elevene.

Lånekassens fagavdeling har opplyst at det er «bred enighet om at dette er rimelig.» Der henvises til både Aamotutvalget (som har laget utredning om studiefinansiering), KUF og barnevernsmyndigheter. Fagavdelingen hevder det er enighet om at det er

urimelig med «dobbelstønad» for, som Lånekassen hevder: Det er få eller ingen kommuner som samordner disse ytelsene.

Dette er en tvilsom påstand. Ifølge opplysninger jeg har fra Skolerådgiverlaget i Nord-Troms, så foretar mange kommuner samordning. Et par eksempler: En ungdom bor hos fosterforeldre i en kommune der det finnes videregående skole nær fosterhjemmet. Fra neste skoleår vil han/hun ikke få noen form for stønad fra Lånekassen. Hjemkommunen må dekke alle hans utgifter gjennom fosterhjemsgodtgjøringen. Man kan kanskje si at dette er rimelig all den tid han er «hjemmeboer» i fosterhjemmet. Og dette er nok en viktig bakgrunn for forskriftsendringen.

Men om man tenker seg at han/hun faktisk må reise fra fosterhjemmet for å gå på videregående skole, bor på hybel 5 dager i uka og drar hjem til fosterforeldrene i helgene, så er han likevel ikke stønadsberettiget som borteboer ifølge denne forskriften i Lånekassen.

Det er her det virkelig urimelige kommer inn. For det første fratras denne ungdommen en rettighet som alle andre jevnaldrende har og han/hun gjøres til sosialklient utover det som er nødvendig. For det andre påføres kommunene en ny utgift som vi vil anta at få kommuner har vært klar over ved budsjettbehandlingen.

Det er grunn til å tro at også blant de som er forsørget av barnevernet vil finnes en god del som må bo på hybel mens de tar et eller flere år i videregående opplæring. I samtalen med Lånekassens fagavdeling virket det ikke som om man helt forsto denne sida av saken.

Jeg frykter at man lager en forskriftsendring med en helt utilsiktet bivirkning. Man har ment å stramme inn på «dobbel-tilskudd» fra det offentlige. Men de man har rammet er ungdom som faktisk er borteboere og som dermed har behov for botillegg fra Lånekassen selv om de er under barnevernets omsorg. Dette er etter mitt skjønn en sak som må endres raskt, ved at man legger inn et unntak i bestemmelsen for denne gruppen ungdom, eventuelt ved at man gir anledning til å bruke skjønn i slike saker.

Svar:

Jeg ser også at det kan virke urimelig om det er slik at unge som er under barnevernets omsorg, men som må bo på hybel mens de tar videregående opplæring eller bor i internat mens de går på folkehøgskole, ikke får dekket sine utgifter fra kommunen og heller ikke får støtte fra Lånekassen etter forskriftsendringen. Hensikten med endringen i utdanningsstøtteforskriften var å unngå dobbeldekning fra det offentlige, ikke å gjøre det vanskelig for unge å gjennomføre utdanning.

Departementet har hatt flere henvendelser i forbindelse med forskriftsendringen. I samråd med Barne- og familiedepartementet legger vi opp til at ungdommer som er under barnevernets omsorg mens de tar utdanning skal kunne få støtte fra Lånekassen også i 2001-02 når det kan dokumenteres at søkeren bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon.

Spørsmål nr. 507

Innlevert 26. juni 2001 av stortingsrepresentant Marit Tingelstad

Besvart 29. juni 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Jeg viser til behandlingen av Dokument nr. 8:82 (1999-2000) om deling av pensjonsinntekt i felles bedrift, og spørsmål om samme 1. mars d.å. I Innst. S. nr. 146 (2000-2001), vises det til at saken er sendt på høring med svarfrist 28. februar 2001. Det heter videre at dersom høringsinstansene gir sin tilslutning til forslaget, tar departementet sikte på å foreslå en lovendring i løpet av våren 2001.

Hva er årsaken til at dette ikke har skjedd?»

Begrunnelse:

Saken er godt begrunnet i Dokument nr. 8:82, og Stortinget har sluttet seg til prinsippet. Det er derfor underlig at ikke saken har kommet til Stortinget enda. Jeg har fått flere spørsmål om dette. Jeg finner det derfor nødvendig å fremme dette spørsmålet til sosialministeren nå.

Det er ikke heldig at det offentlige bruker så lang saksbehandlingstid, særlig sett i forhold til at departementet selv angir et tidspunkt slik det går fram av Innst. S. nr. 146 (2000-2001).

Svar:

I nevnte høringsnotat foreslo departementet en administrativ enkel måte å kunne dele den pensjons-givende inntekten mellom ektefellene på ved en likedeling for de aktuelle årene 1967 - 1986 dersom ektefellene sammen satte fram krav om det. Forslaget svarte stort sett til et forslag som jordbrukerorganisasjonene satte fram i forbindelse med jordbruksoppkjøret i 1992.

Jeg tok som nevnt sikte på å legge fram forslaget i en lovproposisjon i vår, dersom forslaget fikk tilslutning i høringsrunden. Lovforarbeidet var således ferdig fra departementets side.

Departementets forslag var imidlertid ikke tilfredsstillende for Norges Bondelag og Norges Bondekvinnelag. Begge disse organisasjoner var lite fornøyde med at forslaget neppe vil være aktuelt for fraskilte som man mente hadde størst behov. Videre var man ikke tilfreds med at forslaget ikke skulle omfatte pensjonister.

Det forenklede opplegget som var administrativt praktikabelt for trygdeetaten å administrere synes det således å være liten interesse for. De økonomiske konsekvenser av forslaget måtte også vurderes nærmere.

På denne bakgrunn ble lovforslaget tatt ut av vårens «samleproposisjon».

Jeg må således få komme tilbake til saken.

Spørsmål nr. 508

Innlevert 27. juni 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 6. juli 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Ørsta/Volda lufthavn, Hovden, spelar ei heilt sentral rolle i kommunikasjonane til og frå Søre Sunnmøre. Med nye vegsamband som er planlagde, Kvivsvegen og Eiksundsambandet, vil flyplassen få endå større betydning. Likevel har det i media vore oppslag om at flyplassen står på ei liste over flyplassar som kan bli nedlagde.

Kva er statsråden sitt syn på dette, og kan det verkeleg vere aktuelt å legge ned ein flyplass som har så stor betydning og som har svært store utviklingsmulegheiter?»

Grunngjeving:

Ørsta/Volda lufthavn, Hovden, har tent nærområdet på ein god måte i tretti år. Trass i at rutetilbodet har vore i minste lag og kapasiteten for dårleg, er det om lag 30 000 passasjerar som årleg reiser via flyplassen.

Det arbeidet som nå er i gang med strukturanalyser og truslar om nedlegging, har skapt stor uro i distriktet. Ei av grunngjevingane for analysene har vore å sjå på flyplassar der dagens transportavstand er betydeleg endra sidan opninga. I ein strukturbeskrivelse frå Transportøkonomisk Institutt (TR/1022/01) heiter det m.a. at «En analyse av sammenhengen mellom det geografiske og funksjonelle kraftfeltet vil derfor måtte stå helt sentralt i en saneringsdiskusjon.» I rapporten vert det hevda at «Den underliggende trafikkstatistikken viser at Vigras andel av totaltrafikken skapt i Hovdens geografiske kraftfelt er ca 85 pst.» Same rapporten definerer det basisgeografiske kraftfeltet til å omfatte Ørsta, Volda, Ulstein, Herøy og Sande kommunar, og deler av Vanylven. Vidare heiter det at «Bare en mindre del av hva Hovdens geografiske kraftfelt genererer av flytrafikk, gir seg utslag i Hovdens trafikk tall.»

Slik kan det gå når ein brukar tal og prosentrekning utan å ha kunnskap om lokale forhold. Ingen som er kjende i området vil hevde at det er naturleg for folk frå Herøy, Ulstein og Sande å bruke flyplassen i dag. Med Eiksundsambandet på plass og eit betre rutetilbod vil Hovden derimot vere eit godt alternativ for folk frå desse kommunane. Det same gjeld folk frå deler av indre Nordfjord når Kvivsvegen står ferdig.

Det verkar svært merkeleg å bruke trafikk i dag sett opp mot eit potensial som vil vere der i framtida som argument for at flyplassen blir lite nytta. Det er også merkeleg når TØI-rapporten antyder at Eiksundsambandet vil kunne svekke Hovden! I rapporten heiter det at «Sett framover er spørsmålet om et Eiksundsamband vil bidra til at f.eks. Herøy og Ulstein, som er geografisk nærmere Hovden, i enda større grad blir funksjonelt nærmere Vigma.» Eg må innrømme at dette er ei tankerekke som det er vanskeleg å forstå. Det får meg til å tvile på om TØI har sett seg inn i kva og kvar Eiksundsambandet skal vere.

Eg fryktar at slike, svært mangelfulle, analyser vil følgje saka vidare. Det er difor viktig at statsråden no gjer greie for saka. I tillegg til å vere viktig for næringsliv og privatpersonar, er flyplassen svært viktig for sjukehuset i Volda. Dette er også moment som vi ventar det blir teke omsyn til.

Svar:

I St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011, delkapittel 7.4.4, ble Stortinget forelagt en drøfting av statens fremtidige engasjement i regional luftfart i forhold til en overordnet målsetting om å utvikle et overordnet helhetlig og effektivt lufthavnsnettverk, herunder en prinsipiell drøfting av hvilke kriterier som bør vektlegges i forhold til nevnte målsetting.

I Innst. S. nr. 119 (2000-2001), delkapittel

7.2.4.5, har samferdselskomiteen drøftet fremtidig lufthavnstruktur. Jeg oppfatter komiteens innstilling slik at det er bred støtte til Regjeringens opplegg for en gjennomgang av statens engasjement i regional luftfart i forhold til en overordnet målsetting om å utvikle et helhetlig og effektivt lufthavnsnettverk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har blant annet følgende merknad i innstillingen: «Disse medlemmer vil videre understreke at idet man opprettholder et tilbud på dagens nivå, betyr ikke det at man viderefører dagens lufthavnstruktur. Hvis det finner sted utbygging av annen infrastruktur på samferdselssiden som reduserer reiseavstanden til andre lufthavner, må staten foreta en totalvurdering om støtten til de aktuelle lufthavner og om ruteflyginger skal videreføres.»

En forutsetning for en slik gjennomgang er selvfølgelig at alle relevante forhold vurderes grundig i forhold til konsekvensene av en eventuell fremtidig justering av statens engasjement i regional luftfart, hensyntatt den viktige og nødvendige funksjon som mange av de regionale lufthavnene har som del av luftfartens infrastruktur.

Luftfartsverket har på oppdrag fra Samferdselsdepartementet igangsatt et utredningsarbeid for å vurdere hvordan en ønsker å utvikle lufthavnsystemet som helhet. Resultatene av dette utredningsarbeidet vil selvfølgelig bli vurdert nøye og kritisk.

Jeg har følgelig ennå ikke tilstrekkelig grunnlag nå for å vurdere enkeltlufthavners situasjon. Det er viktig at slike vurderinger nettopp gjøres i en helhetlig sammenheng, i samsvar med de overordnede prinsippene nedfelt i Nasjonal transportplan.

Eventuelle forslag vedrørende en fremtidig helhetlig utvikling av lufthavnsystemet, vil på vanlig måte forelegges Stortinget for vedtak.

Innlevert 27. juni 2001 av stortingsrepresentant Einar Steensnæs

Besvart 6. juli 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Mange av de registrerte nordsjøtrålerne er hjemmehørende i Rogaland og utgjør på mange måter selve ryggraden i råstofftilførselen både når det gjelder matfisk og industrifisk. De landbaserte aktivitetene er sterkt avhengig av jevn tilførsel av råstoff av begge slag. Lave kvoter er en vesentlig årsak til at trålerflåten nå sliter økonomisk.

Hvilke tiltak kan iverksettes for å gi trålerflåten bedre driftsvilkår som kan styrke lokalt eierskap og sikre foredlingsbedriftene i land?»

Begrunnelse:

Nordsjøtrålerne er inne i en alvorlig krise. Lave kvoter er en vesentlig årsak til det.

Kvotefastsettelsene vil være avhengig både av bestandsstørrelsen og hensynet til en bærekraftig utvikling av de ulike fiskeressursene. Dette må respekteres av alle ansvarlige utøvere av fiskeryrket.

Imidlertid vil også fordelingen av kvoter mellom ulike fartøygrupper ha stor betydning. I lengre tid har nordsjøtrålerne følt at de har liten oppmerksomhet og få talspersoner i de prosessene som går forut for kvotefastsettelsene.

Ordningen med maksimalkvote på sild og makrell, i stedet for fartøykvote, har skapt mindre forutsigbarhet i fisket. Kraftig prisfall kombinert med høye driftskostnader har gitt til dels kraftige underskudd i driften.

Når totalkvoten skal fastholdes, må løsningen være å gjennomgå kvotefordelingen på ny med sikte på å tildele trålerne en høyere kvote. Mange vil mene at ringnotflåten burde kunne tåle en viss reduksjon i den tildelte kvoten for å oppnå en bedre og mer rettferdig fordeling.

Svar:

De stiller spørsmål om hva som kan gjøres for å gi nordsjøtrålerflåten bedre driftsvilkår, og antyder i den forbindelse at kvoter tildelt ringnotgruppen kan reduseres til fordel for nordsjøtrålergruppen.

Som De skriver vil kvotefastsettelsen være avhengig av både bestandsstørrelse og hensynet til bærekraftig utvikling av de ulike fiskeressursene.

Innledningsvis vil jeg vise til at de nasjonale reguleringene av fiskeriene er et resultat som følge av en prosess med kvoteforhandlinger med andre land, anbefalinger fra Reguleringsrådet og Fiskeridirektoratet, innspill fra ulike organisasjoner samt politiske føringer. Bestemmelser om fordeling av kvoter på norske fiskere og gjennomføring av fisket, fastsetter Fiskeridepartementet gjennom årlige forskrifter for hvert enkelt fiskeslag, de såkalte reguleringsforskriftene.

Når det gjelder fordeling av kvotene mellom redskapsgruppene, ble fordelingsnøkler om dette vedtatt på Norges Fiskarlags landstyremøte i 1994. Dette fordelingsvedtaket har stått sentralt i de senere års fiskeriforvaltning. Fiskeridepartementet legger avgjørende vekt på anbefalingene fra organisasjonene ved fastsettelse av forskrifter som regulerer de enkelte fiskeslag.

Dette er også grunnlaget for fordeling av sild- og makrellkvoten mellom blant annet trålgruppen og ringnotgruppen.

Norges Fiskarlags ressursfordelingsutvalg, som har bestått av både kystfiskere og havfiskere har lagt frem en innstilling om den langsiktige fordeling av de norske fiskeressursene til erstatning for Fiskarlagets landstyrevedtak fra 1994. Innstillingen vil bli behandlet på Norges Fiskarlags landstyremøte i september. Hvis den blir vedtatt vil denne danne et viktig grunnlag for fordeling av ressursene mellom de ulike redskaps- og flåtegrupper for fremtiden.

Spørsmål nr. 510

Innlevert 27. juni 2001 av stortingsrepresentant Sverre J. Hoddevik

Besvart 6. juli 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«I svar på spørsmål om merkeregistrering av fartøyet Vikholmen viser departementet til vedtak av 21/9 2000 der krav om ervervsløyve vert avvist. Eg meiner det er oppsiktsvekkjande at departementet dermed lar saka endre karakter frå ein ankesak om merkeregistrering etter lov av 5/12 1917 til ein søknad om ervervsløyve etter deltakarlova som fyrst trådte i kraft 1/1 2000.

Med kva rett har dep. endra saksobjektet frå å vere ei ankesak til å vere eit svar på ein søknad om ervervsløyve dei aldri har motteke?»

Grunngjeving:

25. mai stilte eg skriftleg spørsmål til fiskeriministeren om kvifor Fiskeridepartementet ikkje har svart på ankesak om merkeregistrering for fartøyet Vikholmen. 30. mai svarte statsråden at departementet gjorde endeleg vedtak i saka 21. september 2000. Det går fram av det vedlagde svaret at departementet ikkje har svart på søknaden om merkeregistrering, men i staden har handla som om saka gjaldt krav om ervervsløyve. Eg finn det oppsiktsvekkjande at departementet på denne måten let saka endre karakter frå å vere ei ankesak over eit tidlegare vedtak om merkeregistrering etter lov av 5/12 1917 til å bli ein søknad om ervervsløyve etter Lov om retten til å delta i fiske og fangst av 26. mars 1999.

Departementet skriv i avgjerda at reglane i deltakarlova vil komme til anvending i denne saka. Dette er vondt å forstå all den tid deltakarlova ikkje trådte i kraft før 1/1 2000. Spørsmålet som låg til ankehand-saming i departementet var ikkje ein søknad om ervervsløyve, men om den opphavlege sakshandsaminga av fiskerirettleiaren i vedkommande distrikt skjedde i tråd med Lov om merkeregistrering av 5. desember 1917, som var den loven som gjaldt på den tida. Korleis departementet kan oppretthalde eit vedtak om å nekte merkeregistrering ved å avslå ein søknad om ervervsløyve dei aldri har fått krevjar ei forklaring.

Svar:

Jeg forstår Dem slik at De vil ha svar på hvorfor departementet behandler en søknad om å få tillatelse til å stå i merkeregisteret for fiskefartøyer som en sak om ervervstillatelse.

Det går muligens ikke tilstrekkelig klart frem av departementets vedtak av 21 september 2000 at §§ 1 og 2 i lov av 5 desember 1917 om registrering og merking av fiskefartøy, ved vedtagelsen av deltagerloven 26 mars 1999, ble opphevet. Spørsmål om registrering av fiskefartøyer reguleres derfor delvis i deltagerloven i dag. Selv om søknaden ble sendt før endringene ble vedtatt må saken nå vurderes etter gjeldende regelverk.

Som det fremgår av departementets vedtak er de aktuelle bestemmelsene deltagerloven §§ 22, 4, 3 og 6.

Etter deltagerloven § 22 skal fartøy som det er gitt ervervstillatelse for etter § 4, føres inn i merkeregisteret. Registrering i merkeregisteret kan imidlertid ikke foretas før det foreligger ervervstillatelse. I deltagerloven § 4 heter det at ervervstillatelse gis til fartøyets eier for et bestemt fartøy. Samtidig slås det fast at et fartøy ikke kan nyttes til ervervsmessig fiske uten at det er gitt ervervstillatelse. Ervervstillatelse gis den som har drevet ervervsmessig fiske de tre siste årene, jf deltagerloven § 6. Ervervsmessig fiske er det når vedkommende yrkesutøver har fiske som levevei alene eller sammen med annen næring, jf lovens § 3. I Ot.prp. nr. 67 (1997-98) om forslag til deltagerlov sies det mht hva som er ervervsmessig, at det i utgangspunktet bør være sammenfallende med vilkårene for å bli ført på blad A i fiskermanntallet. Manntallsbestemmelsenes innhold vil kunne være et moment ved tolkningen av om det foreligger ervervsmessig fiske.

Som De ser er det å føre et fartøy i merkeregisteret for fiskefartøyer også avhengig av annet regelverk.

Det er altså avgjørende for om en kan registrere et fartøy i merkeregisteret for fiskefartøy, at eieren kan

gis ervervstillatelse for dette fartøyet. For at vedkommende skal kunne få ervervstillatelse må vedkommende drive ervervsmessig fiske som vil si at vedkommende må fylle vilkårene for å bli manntallsført

enten på fiskermanntallets blad A eller B. At Midtbø ikke ønsker å bli manntallsført, er irrelevant så lenge han søker om å merkeregistrere båten. Derfor har fiskerimyndighetene likevel vurdert om han fyller kravene til å bli manntallsført. Det har Fiskeridirektoratet og deretter Fiskeridepartementet i klageomgangen avgjort at Midtbø ikke gjør.

Vedlagt følger de aktuelle bestemmelsene for avgjørelsen og kopi av de aktuelle sidene i Ot.prp. nr. 67 (1997-98).

Jeg håper at dette svaret er klargjørende for Dem.

Vedlegg til svar:

Ot.prp. nr. 67 (1997-98)

Dokument nr. 15:34

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 511

Innlevert 28. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 13. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hvilken vurdering har statsråden av den vekst som nå skjer i skoleskyssordningen som følge av det økende antall skolenedleggelse i de enkelte kommuner?»

Begrunnelse:

Skoleskyssordningen som ble vedtatt i 1986 har blant annet som virkning at kommunene kan få overført en stor del av sine utgifter til fylkeskommunenes budsjetter, når de vedtar å sentralisere skoleverket.

I skoleåret var det drøyt 133 000 elever som ble omfattet av skoleskyssordningen, og utgiftene er regnet til å komme opp i nesten 3,8 milliarder kroner. Tallet er usikkert, blant annet fordi regnskapsføringen er så komplisert og uoversiktlig at Statistisk sentralbyrå har etterlyst tiltak for å kunne få en full oversikt over den offentlige ressursbruk på dette viktige området.

Bare i løpet av siste skoleår er 172 nærmiljøskoler berørt av vedtak som medfører, eller kan medføre skolenedleggelse. Skoleskyssordningen kan bli brukt til å fatte vedtak som kan være uheldige for både elever og nærmiljø. Det kan ikke være hensikten med skoleskyssordningen.

Svar:

Departementet har på grunnlag av rapporter fra kommunene sett på hvorvidt det er en økning i skyss av skolebarn i kommuner med skolenedleggelse. Dataene er på kommunenivå. Blant kommuner med skolenedleggelse fra 1998/99 til 1999/00 var det 15 som hadde en vekst i antall barn med skyss, mens 11 hadde en reduksjon. Blant kommunene med skolenedleggelse fra 1999/00 til 2000/01 var det 19 kommuner som hadde en vekst i antall barn med skyss, mens 12 hadde en reduksjon. Ut fra dette kan det se ut til å være en sammenheng mellom skolenedleggelse og økt bruk av skoleskyss, men datagrunnlaget er ikke entydig.

Antall elever i ordinære kommunale grunnskoler som får skyss til skolen hele eller deler av året har økt med om lag 5 pst. de tre siste årene, fra skoleåret 1997/98 til skoleåret 2000/2001 (fra 126 905 til 133 339 elever). Dette er tall hentet fra kommunenes årlige rapportering i Grunnskolens informasjonssystem (GSI).

Elever i 2.-10. klasse som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skyss. For elever i 1. klasse er skyssgrensen to kilometer. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden. Det er ikke bestemmelser om midtskyss i opplæringsloven.

Opplæringsloven gir elever i videregående skole som bor mer enn seks kilometer fra skolen, rett til gratis skoleskyss. Dette gjelder også for voksne elever som går i ordinære skoleklasser. Unntatt er voksne med rett til videregående opplæring og som får opplæring i tilbud tilrettelagt for voksne.

Fylkeskommunen organiserer skoleskyssen og kommunene betaler refusjon etter persontakst for grunnskoleelever. Takstene er lokalt fastsatt og avhengig av faktisk reiseavstand for elevene. Per i dag er ikke kommunenes og fylkeskommunenes utgifter til skyss synliggjort i kommuneregnskapet. Kommunenes

utgifter til skyss synliggjøres imidlertid i rapporter fra kommunene (KOSTRA) som vil være tilgjengelige fra 2002. Her rapporteres det ikke på fylkeskommunenes utgifter. Fylkeskommunenes utgifter til skyss av skolebarn er ikke isolert fra andre skyssutgifter i fylkeskommunene. Departementet vet derfor lite om størrelsen på disse utgiftene.

Jeg mener det er en viktig kvalitet at elevene i størst mulig grad har anledning til å gå på skole i nærmiljøet. Derfor er det viktig av kommunene kan opprettholde en god skolestruktur. Dette kan vi legge til rette for blant annet ved å være tilbakeholdne med etableringer av privatskoler som undergraver grunnlaget for en slik skolestruktur.

Jeg vil følge utviklingen når det gjelder skolenedleggelse og bruk av skyss i kommunene nøye i tiden fremover, og se på muligheter for å fremskaffe bedre oversikter over den totale offentlige ressursbruken på området.

Spørsmål nr. 512

Innlevert 28. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 10. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«I et møte med friskoleorganisasjonene 15. juni 2001 uttalte departementet at «minoritetsspråklige elever ved private skoler faktisk har frasagt seg retten til nødvendig språkopplæring som de ville vært berettiget til som elever i kommunale skoler».

Mener statsråden at denne lovtolkningen er i samsvar med de rettigheter som skal følge elever i norske skoler - uavhengig av skoleeier?»

Begrunnelse:

Privatskoleloven skal gjøre det mulig for foreldre å velge annen skole for sine barn enn det skoletilbudet kommunen tilbyr. Om det har vært uenighet om deler av privatskoleloven, særlig om spørsmål som knytter seg til finansieringsspørsmål, har det ikke tidligere vært noen uenighet om at det gjennom privatskoleloven nettopp var viktig å sikre elevenes rettigheter.

Dersom foreldre ved et slikt valg skulle avskrive sine barns rett til nødvendig språkopplæring, gjøres valgfriheten illusorisk for de fleste av de familier dette ville ramme. Dette oppleves som å være klart i strid med prinsippet om ikke-diskriminering i normen for menneskerettighetene.

Justisdepartementet har nå under forberedelse innarbeiding av barnekonvensjonene i norsk lov. En oppgivelse av retten til nødvendig språkopplæring kan vanskelig være forenlig med barnekonvensjonens standard for hvilke rettigheter ethvert barn skal være sikret, det vises særlig til konvensjonens artikkel 30.

Svar:

Elever i den offentlige grunnskolen har rett til særlig opplæring for språklige minoriteter, tegnspråk- og punktskriftopplæring, opplæring i samisk og finsk, spesialundervisning mv., dersom de oppfyller vilkårene i opplæringsloven.

Hvilke regler i opplæringsloven som gjelder for private grunnskoler som er godkjent etter privatskoleloven, følger av privatskoleloven selv, se også opplæringsloven § 1-1 andre ledd. Av privatskoleloven fremgår det bl.a. at elevene har rett til spesialundervisning etter de tilsvarende reglene som gjelder for elever i den offentlige skolen. Stortinget har imidlertid ikke gitt disse elevene tilsvarende rettigheter når det bl.a. gjelder særlig opplæring for språklige minoriteter, tegnspråk- og punktskriftopplæring og opplæring i samisk og finsk, se bl.a. Ot.prp. nr. 46 (1997- 98) og Innst. O. nr. 70 (1997-98).

Elever i private skoler som er godkjent etter opplæringsloven § 2-12, er ikke omfattet av retten til særskilte opplæringstiltak, som eksempelvis spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Dette fremgår av oppregningen i opplæringsloven § 2-12 andre og tredje ledd.

Departementet har likevel åpnet for at private skoler, i likhet med kommunene, kan få statlig øremerket tilskudd til særskilt norskopplæring og morsmålsundervisning for elever fra språklige minoriteter. De samme kriteriene for tildeling av midler blir i dag brukt enten skolene er offentlige eller private. Siden det statlige øremerkede tilskuddet ikke dekker 100 pst. av kostnadene, er det knyttet egenandeler til denne opplæringen.

Dersom elever i private skoler som er godkjent etter privatskoleloven ikke får tilbud om særskilt norskopplæring, vil dette kunne utløse rett til spesialundervisning. Jeg viser til at både elever i den offentlige skolen og elever i private skoler som er godkjent etter privatskoleloven har rett til et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Det er elevenes respektive hjemkommuner som har ansvaret for å dekke utgifter knyttet til spesialundervisning i private skoler som er godkjent etter privatskoleloven.

Etter min vurdering ligger norsk opplæringslovgivning godt innenfor FNs barnekonvensjon, men Regjeringen tar sikte på å gjøre endringer i privatskoleloven slik at FNs barnekonvensjon blir bedre synliggjort.

Spørsmål nr. 513

Innlevert 28. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 6. juli 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Forsvaret er en meget stor eiendomsbesitter i Fredrikstad, nå når Garnisonen nedlegges blir store bygningmasser stående tomme.

Hva har statsråden tilrettelagt av planer for fremtidig sikring av bruk og vedlikehold, slik at Østre Fredrikstad fortsatt blir et attraktivt lokalmiljø?»

Svar:

Det vises til ovenfor refererte brev fra Stortingets president med spørsmål fra stortingsrepresentant Odd Holten vedrørende Østre Fredrikstad.

Som en følge av Stortingets behandling av Innst. S. nr. 342 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 45 (2000-2001) Omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, vil Østfold regiment i Fredrikstad bli nedlagt så snart som mulig og senest innen 31. desember 2002.

I Fredrikstad, og flere andre steder, eier Forsvaret en rekke bygg og anlegg som ikke lenger dekker et behov i det framtidige Forsvaret, men som har historisk eller kulturell betydning. Det legges derfor opp til at disse fortsatt vil forbli i statlig eie. Forsvarsdepartementet vil i tråd med Stortingets føringer, bl.a. ved Innst. S. nr. 314 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:52 (2000-2001) Om opprettelse av et fond for bevaring av festninger og andre militærhistoriske bygninger, sette i gang et arbeid for å finne en egnet forvaltningsordning for disse. Dette arbeidet vil bli gjennomført i samarbeid med andre departementer som har tilsvarende ansvar i sivil sektor. Inntil dette er nærmere avklart vil Forsvarets eiendommer i Fredrikstad bli forvaltet og vedlikeholdt av Forsvaret.

Forsvarets eiendomsmasse i Fredrikstad, i og utenom Gamlebyen, omfatter også bygninger som neppe er av historisk interesse og derfor kan avhendes ved salg. Innenfor festningsvollene er det allerede en rekke eiendommer som er i privat eie, og det kan ligge til rette for at enkelte av de fredede eller verneverdige bygninger kan avhendes med de påheftete klausuler, som sikrer bevaring.

Hovedsaken er at, spesielt Gamlebyen, får beholde sitt særpreg som en godt bevart festningsby, slik den framstår i dag. Med denne unike historiske rammen vil lokalmiljøet forhåpentligvis fortsatt ha gode betingelser.

Konkrete planer for hva de ulike bygninger skal brukes til i framtiden er foreløpig ikke utarbeidet. Vi vil nå legge vekt på å gjennomføre en prosess for å få utarbeidet slike snarest mulig, i samarbeid med berørte og interesserte instanser.

Spørsmål nr. 514

Innlevert 28. juni 2001 av stortingsrepresentant Odd Holten

Besvart 10. juli 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Østfoldpakken fase 1 - inneholder gradvis utbygging av E6 og E18 gjennom Østfold, samt tunnelløsning for NSB gjennom Moss.

Hva kan statsråden gjøre for å få satt fortgang i plan- og utredningsarbeidet som knytter alt. 2B gjennom Moss til dagens jernbanetrasé?»

Svar:

Jeg viser til behandling av St.meld. nr. 46 (1999- 2000) / Innst. S. nr. 119 (2000-2001) Nasjonal transportplan 2002-2011. I henhold til planen vil utbyggingen av dobbeltsporet gjennom Moss ikke starte opp før etter 2005.

I dag foreligger det to alternativer for videre trasé, og Jernbaneverket har ikke tatt stilling til hvilket alternativ det går for. For å kunne ta en slik beslutning er det nødvendig å ferdigstille konsekvensutredningen. Dette krever bl.a. en grunnundersøkelse av tunnelalternativet.

Årsaken til at plan- og utredningsarbeidet er stanset, skyldes først og fremst at Jernbaneverket innenfor sine budsjettammer prioriterer tiltak som ligger innenfor den første 4-årsperioden. Rygge kommune har et tidligere vedtak på at de ønsker tunnelalternativet. I kommunedelplan Rygge Nordvest er eksisterende trasé samt tunnelalternativet gjennom Carlberget (alt. 2B) inntegnet. Førstnevnte ivaretar så langt arealbehov for ny daglinje. Sistnevnte er kun tegnet inn som en illustrasjon. Planen har vært ute på 3. gangs høring og er ferdigbehandlet i Rygge, men er ikke rettskraftig pga. innsigelse fra fylkeskonservatoren i Østfold. Innsigelsen forventes avklart i løpet av 2001.

Jeg slutter meg til Jernbaneverkets prioritering av planoppgavene, men legger samtidig til grunn at de nødvendige planavklaringene for nytt dobbeltspor gjennom Moss foreligger i god tid før prosjektet skal gjennomføres.

Spørsmål nr. 515

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Tor Nymo

Besvart 4. juli 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«I St.meld. nr. 51 (2000-2001) Helikoper i politiet vurderer departementet å leie helikoptere ved fire baser i landet.

Vil statsråden foreslå å lokalisere en av basene til Tromsø?»

Begrunnelse:

Jeg viser til St.meld. nr. 51 og forutsetter at én av de fire helikopterbasene som er vurdert skal legges til Nord-Norge. Landsdelen med sin enorme geografiske utstrekning vil ha meget stor nytte av et politihelikopter.

Jeg tillater meg å be om at politihelikopteret blir lagt til Tromsø. Dette ut i fra følgende argumenter:

- Troms politidistrikt har status som stort politidistrikt, og har dermed bistandsansvar overfor de andre politidistriktene.
- Troms politidistrikt har tidligere vært Landsdelspolitikammer for Nord-Norge, og dermed vil det også være naturlig at koordineringsansvaret for helikoptertjenesten blir lagt til politimesteren i Troms.
- Troms politidistrikt (Tromsø) vil i meget nær fremtid bygge ny operasjonssentral, med nye tekniske løsninger som gjør det mulig med koordinering/styring av helikoptertjenesten operativt. Helikopteret kan bl.a. utstyres med GPS, som gjør bruk av elektroniske kartverk på operasjonssentralen veldig nyttig i koordinering mellom politihelikopter og bilpatruljer på de aktuelle oppdragene.
- Firmaet AS Lufttransport er lokalisert i Tromsø. Dette firmaet var med i politiets helikopterprosjekt i Oslo 1997-1999 i samarbeid med Landsdelspolitikammeret for Østlandet, og har derved nødvendig kompetanse om politiets behov/ønsker på dette fagfeltet.

Svar:

Det foreslås i stortingsmeldingen at det etableres en løsning som baserer seg på en formalisert leieavtale med ett eller flere selskaper og eventuelle samarbeidsordninger med andre offentlige aktører som benytter helikopter. Forslaget er begrunnet med at denne løsningen gir et tilbud til et større geografisk område for en kostnad som vil være lavere enn om man etablerte en egen helikoptertjeneste, som ut fra blant annet kostnadene vil måtte begrenses til ett helikopter lokalisert på Østlandet. En slik løsning vil dessuten gi større grad av fleksibilitet.

Stortingsmeldingen ble oversendt Stortinget 08.06.2001. Etter min mening vil enkelte spørsmål, blant annet om hvor helikopterene skal operere fra, måtte avgjøres i lys av så vel Stortingets behandling av saken som politifaglige vurderinger. Det skal dessuten fremforhandles avtaler med ett eller flere helikopterselskaper hvor lokaliseringen av helikopteret vil inngå. Ut fra dette, vil det ikke være riktig av meg på det nåværende tidspunkt å gi uttrykk for konkret lokalisering, men jeg vil likevel understreke viktigheten av at også politiet i Nord-Norge omfattes av den foreslåtte ordningen.

Under forutsetning av Stortingets tilslutning til forslaget, vil arbeidet med iverksettelsen starte umiddelbart etter Stortingets behandling av saken.

Spørsmål nr. 516

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Åse Wisløff Nilssen

Besvart 6. juli 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Matmomsen halveres med virkning fra 01.07.2001.

Hva blir iverksatt av kontrolltiltak for å påse at reduksjonen kommer forbrukerne til gode?»

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på at den reduserte matmomsen skal komme forbrukerne til gode, og for å bidra til dette har landbruksministeren vært aktiv i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av tiltaket. Landbruksministeren vil fortsette innsatsen på dette området for å sikre at det også i tida som kommer er forbrukerne som tjener på at matmomsen er redusert.

Landbruksministeren kan bidra til fokus på priser og marginer på alle ledd i matkjeden. Sterk fokus på alle ledd i matkjeden vil bidra til skjerpet konkurranse og vil øke sannsynligheten for at avgiftslettelsen på mat kommer forbrukerne til gode.

Landbruksministeren har også satt i gang mer konkrete kontrolltiltak for å følge utviklingen nøye i tida framover. Det er etablert et dokumentasjonsopplegg med følgende elementer:

- Månedlig dokumentasjon av priser på produsent-, engros- og forbrukernivå. Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid mellom Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Statistisk sentralbyrå (SSB) og publiseres på NILFs hjemmesider månedlig.
- Nærmere analyse av marginer på ulike ledd. Analysen gjennomføres i samarbeid mellom NILF og ECON Senter for økonomisk analyse.
- Prissammenligninger med nabolandene, både når det gjelder prisnivå, forbrukerpriser og priser i grenseområdene. Undersøkelsene utføres av NILF, SSB og ECON.

Undersøkelsene gjennomføres ledd for ledd, og enkeltbedriftene er anonymisert. I tillegg utfører Konkurransetilsynet og Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) prissammenligninger mellom kjeder på sisteleddet.

Spørsmål nr. 517

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Åse Wisløff Nilssen

Besvart 6. juli 2001 av forsvarsminister Bjørn Tore Godal

Spørsmål:

«Divisjonsmusikken i Halden foreslås avviklet/ overført som et samarbeidsprosjekt mellom Kulturdepartementet/Forsvaret/Fylket og kommunen i Østfold.

Hva vil statsråden gjøre for å iverksette stortingsflertallets vilje om en framtidig sikring av denne kulturinstitusjonen i Østfold?»

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentant Åse Wisløff Nilssen om hva jeg vil gjøre for å ivareta stortingsflertallets vilje om å sikre framtidig virksomhet ved denne kulturinstitusjonen i Østfold.

Stortinget fattet under behandlingen av Innst. S. nr. 342, jf.St.prp. nr. 45 (2000 -2001), to vedtak relatert til Forsvarets musikk. Det ene vedtaket innebærer at Forsvarets musikk i framtiden skal organiseres med en struktur på fem korps og at distriktsmusikkorpset i Halden og Kristiansand legges ned. I det andre vedtaket ber Stortinget regjeringen vurdere om de to nevnte korpset skal overflyttes til Kulturdepartementet og drives videre i samarbeid med aktuelle fylkeskommuner og kommuner.

Både korpset i Halden og korpset i Kristiansand vil bli videreført inntil nærmere avklaring foreligger. Inntil videre skal det imidlertid ikke foretas investeringer forbundet med de to korpset i Halden og Kristiansand. Det vil også bli iverksatt midlertidig ansettelsesstopp ved alle Forsvarets musikkorps inntil en endelig avklaring foreligger. En tallmessig styrking av de fem øvrige musikkorpset, som jeg signaliserte i St.prp. nr. 45, vil ikke bli foretatt før etter en eventuell nedleggelse.

Jeg vil så snart praktisk mulig ta initiativ til det utredningsarbeidet Stortinget har forutsatt og som involverer flere departementer, fylkeskommuner og kommuner. Dette utredningsarbeidet skal være sluttført i løpet av 2002.

Jeg vil sørge for at regjeringen på egnet måte kommer tilbake til Stortinget med resultatet av disse vurderingene.

Spørsmål nr. 518

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant May Britt Vihovde

Besvart 5. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at studentsamskipnaden i Bergen og andre studentsamskipnader snarest får svar på sine søknader om midler til nye studentboliger, slik at byggingen av svært tiltrengte boliger kan komme i gang omgående?»

Begrunnelse:

I statsbudsjettet for 2001 sluttet Stortinget seg til målsettingen om at 1000 nye studentboliger skulle bygges i år, og midlene til formålet ble vesentlig økt.

Departementets søknadsfrist for midler gikk ut 20. januar. Studentsamskipnaden i Bergen er blant flere søkere til midlene, men har ikke fått svar per 28. juni. Departementet har gjentatte ganger gitt uttrykk for at fordelingen av midlene er en prioritert oppgave, uten at noen av søkerne til nå har merket noe til dette.

Studentsamskipnaden i Bergen (SiB) har tre gode byggeprosjekter som totalt vil gi 301 nye boenheter. SiB har lenge ventet på svar fra departementet, slik at bygging av ett eller flere av disse studentboligprosjektene kan sette i gang.

Studensamskipnaden i Bergen har dårligst dekningsgrad i landet. Det er derfor all grunn til å understreke at Bergen har et stort behov for flere studentboliger.

Svar:

Behandlingen av søknadene om tilsagn for bygging av studentboliger har tatt noe tid. Behovet for studentboliger er stort mange steder i landet, og det er viktig å foreta en grundig vurdering av søknadene for å finne en god fordeling av tilsagnene. Studentsamskipnadene vil bli orientert om fordelingen for 2001 i løpet av nærmeste framtid.

Spørsmål nr. 519

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug

Besvart 6. juli 2001 av landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for konkurransevilkår som gjer det mogeleg med ein reell konkurranse om levering av kraftfôr til bøndene på Nordvestlandet?»

Begrunnelse:

Etter Felleskjøpet sitt oppkjøp av Stormøllen er det i ferd med å bli monopol på levering av kraftfôr på heile Nordvestlandet.

Staten betalar eit betydeleg frakttilskot for transport av korn på Austlandet inn til produksjonsanlegg i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal (mellomfrakttilskot), men ingenting i frakttilskot til andre produsentar av kraftfôr som i dag har ein marknad på Nordvestlandet, eksempelvis Ottadalen Mølle i Lom.

Det vil vere svært positivt for gardbrukarane på Nordvestlandet at det er reell konkurranse på mest mogeleg like vilkår om leveransar av kraftfôr. Slik dagens system fungerer, er ikkje desse vilkåra til stades.

Det er nedfelt i forskriftene til mellomfraktordninga at korn som blir frakta frå overskotsområda til anlegg i underskotsområda skal ha mellomfrakttilskot anten frakta foregåar med båt rundt kysten eller direkte landevgs. Dersom bedrifter kan få utbetalt same mellomfrakttilskot for kornet nytta i kraftfôr levert på Nordvestlandet som det kostar staten å frakte korn til produksjonsanlegga i desse områda, vil andre bedrifter kunne konkurrere på like vilkår med Felleskjøpet. Ein slik dispensasjon frå forskriftene kan gis av departementet

Dette vil gi konkurransevilkår som gjer det mogeleg å få ein reell konkurranse mellom ulike produsentar, noko som vil tene bøndene sine interesser og betre økonomien i Vestlandsjordbruket.

Svar:

Frakttilskuddene for korn skal utjevne for råvarepriser til kraftfôr- og matmelindustrien. På grunn av transportavstand innebærer dette at områder med underskudd av korn får mer i fraktstøtte enn områder med overskudd. Landet er delt inn i et overskudds- og et underskuddsområde, og i frakttilskuddene defineres de 7 østlandsfylkene som overskuddsområde for korn, mens resten av landet er definert som underskuddsområde.

Norgesfôr Ottadalen tilhører overskuddsområdet for korn og konkurrerer i Gudbrandsdalen med andre aktører i overskuddsområdet. Konkurransetilstandene i dette området er ifølge aktørene ganske like. Norgesfôr Ottadalen ønsker imidlertid å ekspandere og utvide sitt marked til Vestlandet, begrunnet ut i fra ønsket fra husdyrbrukerne om alternativ leverandør av kraftfôr. Frakttilskuddene slik de er utformet i dag tar i liten grad hensyn til en situasjon hvor aktører i overskuddsområdet ønsker å konkurrere med kraftfôrprodusenter i underskuddsområdet.

Anleggene i Florø og Vestnes er avhengig av tilførte råvarer og mottar dermed betydelige frakttilskudd. Norgesfôr Ottadalen får ikke tilsvarende frakttilskudd for levering av kraftfôr på Vestlandet. Grunnen er at frakttilskudd som utbetales til Norgesfôr Ottadalen er dimensjonert for å gjøre anlegget konkurransedyktig på Østlandet innen overskuddsområdet.

En målsetting er at frakttilskuddene, gitt anleggsstrukturen, samlet skal bidra til et mest mulig effektivt fraktsystem. SLF utbetaler derfor ikke frakttilskudd for frakt av kraftfôr tilbake til overskuddsområdet. Produksjonsanleggene på Vestnes og Florø får for eksempel ikke frakttilskudd for kraftfôr solgt i Norgesfôr Ottadalens nærrområde, og er dermed ikke konkurransedyktige der.

Frakttilskuddene tar hensyn til å opprettholde strukturen i norsk kraftfôrproduksjon med fordeling av anlegg over hele landet. Dersom Norgesfôr Ottadalen ved hjelp av frakttilskudd gis anledning til å konkurrere på Vestlandet, vil liknende vurderinger måtte tas for andre anlegg. En slik tilpasning kan få store konsekvenser for norsk kraftfôrproduksjon, og dens lokalisering.

På denne bakgrunn mener Landbruksdepartementet det ikke bør gjøres endringer i den retning som foreslås i brev av 29.06.01.

Spørsmål nr. 520

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 5. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Stortinget har ved flere anledninger understreket at rådgivningstjenesten i skolen er viktig og trenger ytterligere styrking. Dette gjelder både ungdomstrinnet og videregående opplæring.

Hvilke tiltak er satt i gang for å bedre dette, og hva vil være den videre oppfølging av dette?»

Begrunnelse:

Stortinget behandlet St.meld. nr. 32 (1998-1999) om videregående opplæring i oktober 1999 og gjorde følgende vedtak: «Stortinget ber Regjeringen arbeide videre med styrking av rådgivningstjenesten og ber om snarlige framlegg til vedtak.» Dette vedtaket var begrunnet i behovet for å styrke utdannings- og yrkesveiledningen i skolen. Det er flere avklaringer som er sentrale i forhold til rådgivningstjenesten, blant annet: Rådgiverstillingen må normeres, det må stilles kompetansekrav og det må ligge til grunn en klar arbeidsbeskrivelse. I tillegg kommer klargjøring av formell plassering, ressurstildeling, avklaring av samarbeidspartnere, internasjonalisering, hospiteringsordninger og læreplanenes funksjon.

Svar:

Jeg er opptatt av å bedre rådgivningstjenesten i skolen. Det er et sterkt behov for veiledning i skolen om utdannings- og yrkesvalg. Mangelfull eller dårlig utdannings- og yrkesveiledning koster den enkelte ungdom og samfunnet store utgifter i form av feilvalg, mistriivsel, omvalg etc. Det er også stort behov, både i grunnskole og videregående opplæring, for rådgivning innenfor det sosialpedagogiske arbeidet. Likeledes aktualiserer kompetansereformen behovet for slik veiledning også for voksne.

Når det gjelder tiltak som er iverksatt for å styrke rådgivningstjenesten, kan jeg nevne følgende:

Lønns- og tilsettingsforhold

For å sikre en god rådgivningstjeneste er lønns- og tilsettingsforholdene for rådgiverne bedret. Rådgivere tilsatt etter 01.09.99 tilsettes i stillingskode 1402 Rådgiver og innplasseres i et lønns spenn (34-57). Dette innebærer at de ikke følger lærerstigene og at deres lønnstillegg gis i sentrale eller lokale lønnsoppgjør. Dette betyr at det nå er lettere for arbeidsgiver å heve lønnen for rådgiverne, uten at det får konsekvenser for alle lærere. Videre vil dette kunne få konsekvenser for rekruttering av kvalifiserte rådgivere og at de blir lengre i rådgiverstillingen.

Prosjekt Delt rådgivningstjeneste

Departementet har, på bakgrunn av St.meld. nr. 32 (1998-1999) om videregående opplæring og komiteens merknader i Innst. S. nr. 246 (1998-1999), igangsatt prosjekt Delt rådgivningstjeneste. Prosjektet skal foregå i perioden 2001 til 2003 i Oslo, Akershus, Oppland og Rogaland, og vil bli evaluert av SINTEF Teknologiledelse IFIM, både underveis og ved prosjektets avslutning.

YOU - nettsted for yrkes- og utdanningsinformasjon for elever i grunnskolen og videregående opplæring. Nettstedet skal bidra til at ungdom kan foreta yrkes- og utdanningsvalg, og til å finne ut hvor valget kan oppfylles innenfor og utenfor eget fylke, både når det gjelder utdanning og arbeidsplass. Læringscenteret har et hovedansvar for YOU, men samarbeider med Aetat, fylkeskommunene og partene i arbeidslivet om kvalitetssikring og oppdatering.

Ungdom i valg. Utdannings- og yrkesveiledning. KUF fikk i 1998 utarbeidet et veiledningshefte for skolens arbeid med utdannings- og yrkesveiledning for 8., 9. og 10. skoleår i grunnskolen og på grunnkurs

og videregående kurs 1 i videregående opplæring. Samtidig ble det også utarbeidet et hefte beregnet på elever og lærlinger; Det store valget. Om å velge utdanning og yrke og å skaffe seg læreplass eller arbeid.

Permisjons- og hospiteringsordninger. I Skolepakka for grunnskolen er det en statlig satsing på bl.a. kompetanseutvikling gjennom permisjons- og hospiteringsordninger. Lærere som har rådgivningsoppgaver er spesielt nevnt som en aktuell målgruppe for hospiteringsordningen. Dessverre er det få skoler som har benyttet seg av denne muligheten. Læringssenteret vil derfor ta initiativ for å gjøre dette tilbudet bedre kjent.

I forbindelse med omorganiseringen av departementet og etableringen av Læringssenteret, har Læringssenteret fått ansvar for å følge og vurdere utviklingen i rådgivningstjenesten på ungdomstrinnet og i videregående opplæring, og vurdere behov for kompetanseutvikling, utviklingsarbeid og forsøk og eventuelle andre styrkingstiltak. Læringssenteret har nå (07.06.01) gjennomført et idéseminar med aktuelle samarbeidspartnere og aktører om styrking av utdannings- og yrkesveiledning.

Behov for ytterligere styrkingstiltak for rådgivningstjenesten vil jeg vurdere nærmere i samråd med Læringssenteret og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Spørsmål nr. 521

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Arne Lyngstad

Besvart 10. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Oppslag i media tyder på at fylkeskommunen i 2002 vil stå overfor store budsjettunderskudd som følge av det økonomiske oppgjøret vedtatt av Ap og FrP ved statlig overtakelse av sykehusene. Flere fylkeskommuner varsler i blant annet sine økonomiplaner reduksjoner i videregående opplæring.

Hva gjør statsråden for å skaffe seg oversikt over situasjonen, og hvilke tiltak vil statsråden iverksette for at skoletilbudet oppfyller behovene?»

Begrunnelse:

Den statlige overtakelse av sykehusene fra januar 2002 fører til et nytt økonomisk oppgjør med fylkeskommunene. Fra Kommunenes Sentralforbund (KS) er det påpekt at det økonomiske opplegget Ap og FrP vedtok, vil føre til en «underfinansiering» av refomen på nærmere 1,2 milliarder kroner, noe som må dekkes inn gjennom reduksjoner i fylkeskommunenes øvrige virksomhet. Fra 1. januar 2002 vil videregående opplæring være den største sektoren i fylkeskommunenes virksomhet. Det er derfor grunn til å tro at rapportene i media 29. juni 2001 om at nedskjæringene vil ramme videregående opplæring, medfører riktighet.

I økonomiplanene fra flere fylkeskommuner våren 2001 leser vi at nedskjæring i videregående opplæring først og fremst vil gå ut over tilbudet om teknisk fagskole, voksenopplæring og yrkesfaglige tilbud. Alle disse områdene har det vært viktig for Stortinget å opprettholde eller videreutvikle:

- Stortinget har blant annet vedtatt å be Regjeringen fremme en egen lov om fagskoleopplæring som skal være operativ fra skoleåret 2002/2003, og som blant annet inkluderer videreføring av teknisk fagskole.
- Stortinget har gitt voksne rett til videregående opplæring som ledd i kompetansereformen, og fylkeskommunene har ansvar for at dette behovet blir gitt.
- Et viktig formål med Reform 94 var å styrke den yrkesfaglige utdanning. Eventuelle nedskjæring i videregående opplæring vil fort skje i dyre fagopplæring, redusere investeringene i teknisk utstyr m.m.. Dette vil kunne gi dårligere innhold i og en mindre moderne yrkesopplæring.

Svar:

Fylkeskommunene har etter 1997 vært inne i en vanskelig økonomisk periode med fallende driftsresultater, fra positivt resultat på 2,5 prosent i 1997 til minus 0,7 prosent i 1999. I år 2000 var situasjonen noe bedre, men netto driftsresultat var fortsatt negativt med 0,2 prosent. Elleve fylkeskommuner hadde i 2000 akkumulerte underskudd som i sum utgjorde om lag 1,2 prosent av driftsinntektene, tilsvarende 981,4 millioner kroner. Fylkeskommunene hadde altså i 1999 og 2000 et utgiftsnivå som var høyere enn inntektene.

Den statlige overtakelsen av sykehusene gjør ikke fylkeskommunenes økonomiske situasjon dårligere. De framtidige inntektsrammene for fylkeskommunene er redusert med et beløp som er om lag 0,8 milliarder kroner mindre enn det som fylkeskommunene i dag bruker på spesialisthelsetjenesten. All gjeld knyttet til spesialisthelsetjenesten slettes med 13,4 milliarder kroner. I tillegg til dette vil staten tilføre fylkeskommunene et beløp på om lag 2,3 milliarder kroner til sletting av gjeld ut over gjelden knyttet til sykehussektoren. Det åpnes for at noe av gjeldsletten kan brukes til å styrke fylkeskommunens likviditet der denne er spesielt svak. Samtidig foreslås også en engangsbevilgning på 2,3 milliarder kroner i 2002 knyttet til feriepenger for ansatte som flyttes over til de nye helseforetakene. Bevilgningen vil bidra til en betydelig styrking av fylkeskommunenes arbeidskapital.

For å sikre at omfordelingen av inntekter mellom fylkeskommunene, som følge av omlegging av inntektssystemet i 2002 og sykehusreformen, ikke skal bli for stor er det satt av en skjønnsramme på 70 millioner kroner. Kommunaldepartementet har lagt til grunn at dette vil være tilstrekkelig til å sikre at ingen fylkeskommuner får et større tap enn 40 kroner per innbygger. I innstillingen til kommuneproposisjonen for 2002 økte Stortinget skjønnsrammen med 200 millioner kroner, i forhold til det opprinnelige forslaget. Disse midlene skal fordeles etter skjønn for å bedre fylkeskommunenes økonomi. Dette vil gi en samlet reell vekst i de frie inntektene på mellom 5- 600 millioner kroner.

Samlet vil disse tiltakene styrke grunnlaget for å videreføre videregående opplæring på samme nivå som tidligere. Jeg føler meg trygg på at fylkeskommunene vil oppfylle de oppgaver og forpliktelser Stortinget har pålagt dem i opplæringsloven.

Spørsmål nr. 522

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Ågot Valle

Besvart 6. juli 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Etter Gøteborg er det kommet signaler om at POT vurderer registrering av norske venstreaktivister. POT har fått informasjon om nordmenn som ble anholdt etter demonstrasjonene, derav flere fredelige demonstranter og en journalist. Dersom POT benytter denne anledningen til å starte ny overvåking av folk på venstresida, er det et alvorlig brudd med vedtak etter Lund-kommisjonen.

Kan statsråden garantere at ikke POT får klarsignal til å overvåke folk som er aktive på norsk venstreside?»

Begrunnelse:

Ifølge oppslag i media har informasjon om de som ble anholdt etter demonstrasjonene under EU-toppmøtet i Gøteborg, blitt oversendt til Politiets Overvåkingstjeneste. Politiinspektør i POT, Øystein Berger, sier til Nettavisen 21. juni at hendelsene i Gøteborg kanskje kommer inn under deres ansvarsområde, og at POT kommer til å vurdere om de skal foreta seg noe i kjølvannet av det som skjedde i Gøteborg. Dersom dette er riktig kan det være et alvorlig brudd på løftene etter Lundkommisjonen om at POT ikke skal være noe meningspoliti. Dersom folk på venstresida foretar seg noe kriminelt, skal de stilles for retten. Men det faktum at fredelige demonstranter som var på feil plass til feil tid, og derfor kan ha vært anholdt på feilt grunnlag, må og skal ikke være grunnlag for at POT på ny skal drive registrering uten demokratisk kontroll. Etter Lundkommisjonen var det bred enighet om at vi ikke skal ha noe meningspoliti, og at registrering på

grunnlag av meninger truer retten til demokratiske ytringer. Etter Gøteborg er det kommet fram at de som ble anholdt er registrert i Schengen Information System (SIS). Da Schengenavtalen ble behandlet, advarte SV mot at folk som benytter seg av retten til å demonstrere, og ikke begår lovbrudd, kunne risikere å bli registrert i SIS. Jeg vil gjerne ha Justisministerens kommentar på opplysningene om at fredelige demonstranter, og som mer eller mindre tilfeldig er blitt anholdt av politiet, er blitt registrert i SIS, og om ikke dette står i motstrid til de garantier som ble gitt ved behandlingen av Schengentilslutningen.

Svar:

Jeg kan forsikre om at det ikke vil bli foretatt noen form for registrering hos overvåkingspolitiet av norske statsborgere som var tilstede under demonstrasjonene i Gøteborg, uten at dette har sitt grunnlag i gjeldende overvåkingsinstruks.

Etter dagens overvåkingsinstruks § 1 har overvåkingstjenesten som oppgave å forebygge, motvirke og etterforske sabotasje og politisk motivert vold (terrorisme). Det vil derfor være på et slikt grunnlag at det kan være aktuelt å registrere personer hos Overvåkingspolitiet. Dette innebærer at det ikke vil være aktuelt å registrere noen personer kun på bakgrunn av deres holdninger eller politiske sympatier, der dette ikke gir seg utslag i vold som er eller må antas å være politisk motivert.

For bedre å markere rettsikkerheten for den enkelte er jeg opptatt av at overvåkingstjenestens hovedoppgaver fremgår direkte av loven. I tråd med dette fremmet jeg 15. desember 2000 en proposisjon for Stortinget med forslag til nye bestemmelser i politiloven, som innebærer en lovfesting av rammene for overvåkingstjenestens oppgaver, blant annet ekstremisme og politisk motivert vold, jf. Ot.prp. nr. 29 (2000-2001).

I proposisjonen viser departementet til utredningen fra det såkalte Danielsenuutvalget (NOU 1998:4), som utredet det fremtidige norske overvåkingspolitiet og foreslo lovfesting av overvåkingstjenestens hovedoppgaver. Utvalget anser overvåkingstjenesten som den i utgangspunktet best egnete instans til å bekjempe voldelige ekstremistiske grupperinger. Utvalget anfører at som i terrorsakene, bør dagens praksis på dette området videreføres, slik at overvåkingstjenesten normalt vil forestå forebyggende virksomhet og skjult etterforskning, for deretter å overlate den åpne etterforskningen til det ordinære politi.

I Innst. O. nr. 89 (2000-2001) er justiskomiteen enig med departementet i at overvåkingstjenesten skal ha eneansvar for forebyggende virksomhet og skjult etterforskning når det gjelder politisk motivert vold, selv om de handlingene det dreier seg om ikke er alvorlige nok til å karakteriseres som «terrorisme».

Lovforslaget ble vedtatt av Stortinget 29. mai i år. Loven er sanksjonert som lov 15. juni 2001 nr. 54 og vil tre i kraft 1. januar 2002.

Når det gjelder Schengenregelverket, er det i dette ikke hjemmel for å registrere personer som opptrer lovlydig, herunder ytrer seg i lovlige demonstrasjoner. Jeg legger til grunn at svenske myndigheter forholder seg til Schengenreglene, og bare registrerer dem som har og som forventes å ville fortsette å begå grove kriminelle handlinger, eller som ettersøkes internasjonalt med tanke på pågrep og utlevering til Sverige.

Spørsmål nr. 523

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Elsa Skarbøvik

Besvart 5. juli 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Kritikkverdige forhold er avdekket ved enkelte opplæringskontorer i Vestfold den siste tiden.

Hva vil statsråden foreta seg i denne sammenheng, og hva kan statsråden gjøre angående organisering og drift av opplæringskontorene slik at uregelmessige forhold ikke kan oppstå i fremtiden?»

Begrunnelse:

Det er viktig at lærlingeordningen fungerer best mulig. Opplæringskontorene forvalter offentlige midler i denne sammenheng. Mange opplæringskontorer har gode systemer for oppfølging av lærlinger med ryddige rapporteringsrutiner og økonomiske disposisjoner som samsvarer med virksomhetens formål. Men en evalueringsrapport utarbeidet av KPMG 19. mars 2001, viser til at det ved enkelte kontorer i Vestfold er mangler ved oppfølging av krav i lov og forskrift. Det er mangler ved forretnings- og regnskapsførsel og en etisk standard i økonomiforvaltning det kan reises tvil om.

Svar:

Også departementet er kjent med de forhold som beskrives fra Vestfold. Jeg er enig med representanten Skarbøvik i at det bør ses nærmere på hva som kan hindre at uheldige forhold utvikler seg ved opplæringskontorer.

Et opplæringskontor er et samarbeidsorgan for lærebedrifter. Det betyr at det først og fremst er bedriftene bak det enkelte opplæringskontoret som må ha ansvaret for at kontoret holder seg til de «spilleregler» som gjelder på området. Bedriftene bak et kontor bør også sørge for at det i vedtektene for kontoret nedfelles blant annet rapporterings- og styringsrutiner som sikrer en målrettet og forsvarlig ressursbruk. Ifølge forskriften til opplæringsloven skal også vedtektene for det enkelte opplæringskontor godkjennes av den aktuelle fylkeskommunen ved yrkesopplæringsnemnda.

I departementet ser vi for tiden på om nåværende forskriftsbestemmelser om opplæringskontorer og opplæringsringer er gode nok. I dette arbeidet vil vi også vurdere om det bør foretas endringer i forskriften som i større grad kan virke forebyggende i forhold til de problemer som har vært omtalt fra Vestfold. Dersom arbeidet resulterer i forslag til nye forskriftsbestemmelser, vil slike bli sendt på høring før de fastsettes.

Spørsmål nr. 524

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 9. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Kva er grunngevinga for at helseministeren finn å kunna godta reduksjon i drifta ved Radiumhospitalet inneverande år?»

Grunngeving:

Eg viser til at det no er kjent at Radiumhospitalet har skissert eit større meirbehov for midlar enn det Regjeringa føreslo og fekk vedteke i Stortinget i samband med RNB. Eg viser også til det breie engasjementet som er i Stortinget for ei styrka kreftomsorg og den oppdatering av situasjonen som Stortinget til ei kvar tid skal ha som grunnlag for sine vedtak.

Svar:

Jeg viser først til mitt svar til Senterpartiets Stortingsgruppe av 21. juni d.å. hvor jeg uttalte:

«Det er i Revidert nasjonalbudsjett foreslått en tilleggsbevilgning på totalt 65,3 mill. kroner til DNR, hvorav 14 mill. kroner til styrking av driften. Forslaget er fremmet for å kompensere for merutgifter DNR ikke rår over og som ikke var kjent da budsjettet for 2001 ble vedtatt. Jeg er kjent med at DNRs skisserte merbehov avviker fra foreslåtte bevilgninger i RNB. Innspill fra DNR om økt basistilskudd, etterslep av bygningsmessig vedlikehold og tilskudd til nødvendig investering er imidlertid av en slik karakter at jeg mener sakene ikke hører hjemme i RNB,

men der de generelle rammebetingelser legges for et nytt år.»

Jeg er klar over at Det Norske Radiumhospital har en stram driftsituasjon. Dette er understreket i brev som jeg den 27. juni mottok fra styret der de understreker alvorlet i situasjonen. I konklusjonen uttales det blant annet «Styret ser svært alvorlig på den situasjonen som er i ferd med å utvikle seg ved Radiumhospitalet og forventer nå at Statsråden fremmer forslag om et akseptabelt budsjettnivå for 2002, eller gjør det klart for Radiumhospitalet og Stortinget at institusjonen skal bygges ned og gir instruksjoner om hvordan dette skal gjøres».

Det utgangspunkt som er opplyst er således at det ikke er lagt opp til redusert drift i 2001, men det understrekes altså at den stramme budsjettsituasjonen i 2001 gir en viktig premiss for ressursproblematikken inn mot 2002.

Jeg viser også til at Regjeringen under kap. 731 post 50 i Revidert nasjonalbudsjett under omtale av omlegging av gjestepasientoppgjøret blant annet uttaler:

«Det presiseres at intensjonen om opprettholdelse av aktivitetsnivået ved DNR ligger fast. Departementet vil derfor komme tilbake til Stortinget, dersom resultatet av omleggingen vil gi større økonomiske konsekvenser for statssykehusene enn det som nå legges til grunn.»

Radiumhospitalet har svært viktige oppgaver og spiller en viktig rolle i spesialisthelsetjenesten. Jeg er i aktiv dialog med styret når det gjelder de ressursutfordringer sykehuset står overfor.

Spørsmål nr. 525

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 9. juli 2001 av helseminister Tore Tønne

Spørsmål:

«Statens legemiddelverk si innføring av mellombels ordning med attest for legemidler ved utlandsreiser som fylgje av Schengenavtalen medfører komplikasjonar for mange pasientgrupper og unødvendig meirarbeid for legar og apotekpersonell.

Kva vil statsråden føreta seg for å sikra eit regelverk som forenkler og ikkje forvanskar kvardagen for grupper som frå før er avhengige av spesiell tilrettelegging og planlegging?»

Grunngjeving:

Eg viser særleg til at ordninga inneber at den som har bruk for slik attest må venda seg skriftleg til Statens legemiddelverk minst 14 dagar før reisa og at attesten gjeld for 30 dagar. Eg ber om ei orientering om kva Regjeringa har gjort for å forhindra dette regelverket, sett i lys av ei framstilling av Schengenavtalen som ei forenkling, samt kva ein føretek seg vidare for å hindra ei sortering av turistar etter «pillepass».

Svar:

Eg viser til spørsmål nr. 525 av 29. juni 2001 til justisministeren. Brevet er overført til meg som rette statsråd.

25. mars 2001 blei Noreg med i det operative Schengensamarbeidet. Schengenkonvensjonen inneheld mellom anna føresegn om medbringning av narkotikaklassifiserte lækjemiddel til personleg bruk på reiser mellom landa i samarbeidet. Desse lækjemidla kan ved reise til anna land som har slutta seg til konvensjonen, bli teke med for bruk inntil 30 dagar med føresetnad av at den reisande har med seg ein attest som er utferda eller stadfesta av kompetent myndigheit i det landet der den reisande er busett.

Frå tidlegare, og desse reglane gjeld framleis for inn- og utreise til land utanfor Schengensamarbeidet, var

det også krav om at reisande måtte dokumentere at lækjemiddel som inneheldt narkotiske stoff var forskreve til vedkommande sin bruk. Etiketten på pakninga, resept eller anna legeerklæring kunne tene som dokumentasjon, jf. retningsliner gitte av Statens helsetilsyn og forskrifter om narkotikum. Mengda lækjemiddel som regelverket tillot å bringe over grensa var for lækjemiddel som morfin og metadon innskrenka til maksimalt ei veker bruk og for lækjemiddel som valium, vival og subutex innskrenka til ei rimeleg mengd til høgst ein månads bruk. Ville ein føre med seg lækjemiddel som inneheld forbodne narkotikum, som ritalin, dexamin og dexedrin blir det alltid kravd attest frå Legemiddelverket. Det kunne også søkjast spesielt om løyve frå Legemiddelverket dersom opphaldet utanfor Noreg skulle vare lenger.

Med Schengenkonvensjonen artikkel 75 og eksekutivkomiteen sine presiseringar av artikkelen er det traktatfesta at reisande som ønskjer å bringe med seg lækjemiddel med innhald av narkotikum over grensa til medlemmer av Schengen-samarbeidet, må føre med seg attest som dokumenterer eigarskapet til lækjemiddel. Det er den einskilde nasjonalstat i samarbeidet som pliktar å stadfeste attestane til borgarane sine. Det er også bestemt at det skal utferdast ein attest for kvar enkelt reise og at det ikkje kan uferdast attestar for lengre tid enn 30 dagar. Dersom opphaldet er av lengre tid, må den reisande ved behov for lækjemiddel med innhald av narkotikum vende seg til helsetenesta i det landet han eller ho oppheld seg.

Formålet med føresegna er å redusere illegal omsetnad av narkotiske stoff og leggje til rette for ei standardisert ordning for dokumentasjon av eigarskapet til lækjemiddel.

Traktaten overlappar den reguleringa vi allereie hadde i Noreg frå tidlegare. Vidare innfører den felles reglar innanfor samarbeidet med den følgje at det blir kravt ein felles attest for heile Schengenområdet.

Eg har ikkje oversikt over kva reglar dei einskilde europeiske landa praktiserte før den nye artikkelen trådte i kraft. Regelverket blir praktisert med ulik intensitet i dei einskilde land trass i dei felles reglane som gjeld innan samarbeidsområdet. Problema som den einskilde reisande kan møte er såleis, som tidlegare, avhengige av praktiseringa av regelverket i det landet den reisande besøker.

Etter melding frå den einskilde reisande skriv Statens legemiddelverk, som ei mellombels ordning, ut dei erklæringane som er naudsynte for å kunne ta med seg narkotiske lækjemiddel til eige bruk. Dei har såleis fått auka arbeidsbøra si og har søkt å møte etterspurnaden etter attestar ved å styrkje bemanninga. Legemiddelverket ber difor om at melding skjer 14 dagar før reisa tek til. Likevel vil Legemiddelverket opptre med fleksibilitet for å hjelpe reisande i høve til behova til den einskilde reisande.

For å gjere dette så enkelt som mogeleg innanfor den mellombels ordninga har Legemiddelverket utarbeidd ei liste over dei lækjemiddel som i Noreg er omfatta av attestkravet. Lista er publisert på heimesida til Legemiddelverket saman med attesten som skal fyllast ut.

Eg er kjend med dei problema denne nye ordninga skaper, og at det er dei reisande som i størst grad er avhengige av lækjemiddel som merkar problema mest. Ordninga er som kjent mellombels, og departementet arbeider i samarbeid med Legemiddelverket med å forenkla tilgangen til attestane for dei reisande. I samband med dette blir det vurdert å opprette eit desentralisert system, eventuelt i samarbeid med apoteka.

Samarbeidsavtala med EU som legg grunnlaget for vår deltaking blei inngått under regjeringa Bondevik, og er ei følgje av at EU gjennom Amsterdamtraktaten tok over ansvaret for og kontrollen med Schengenreglane. EU involverte ikkje Noreg og Island i avgjerda om kva for Schengenreglar som skulle førast vidare i EU systemet, og som såleis skulle danna grunnlag for vår Schengendeltaking. Artikkel 75 i Schengenkonvensjonen som spørsmålet gjeld, vart då ein del av dagens Schengenregelverk som vi må praktisera.

Eg har teke spørsmålet opp med justisministeren og vi er samde om at regelen slik han lyder nå er lite høveleg. Regjeringa vil difor reise saka i drøftingar med EU om Schengen i det såkalla Fellesorganet for å sjå om det er mogeleg å drøfta om regelen kan endrast eller takast ut av regelverket.

Eg vil også diskutere regelverket og gjennomføringa med dei andre nordiske helseministrane. Saka er på dagsorden for det nordiske sosial- og helseministermøtet på Åland i slutten av august.

Spørsmål nr. 526

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 30. juli 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Vil finansministeren sørge for at innførselskvotene i bestemmelsene om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk med mer harmoniseres med reglene i EU?»

Begrunnelse:

Både våre naboland Sverige og Finland har vedtatt å gjennomføre en gradvis opptrapping av innførselskvotene for alkohol og tobakk til full EU-kvotestruktur i 2004. Hvis Norge gjør det samme betyr det at hver nordmann kan ta med seg 90 liter vin, 10 liter brennevin, 110 liter øl og 800 sigaretter. I dag er de gjennomsnittlige prisene spesielt for alkohol og tobakk foreløpig lavere i Tyskland enn i Danmark. Prisene i Danmark er igjen lavere enn i Sverige, og prisene i Sverige er vesentlig lavere enn i Norge. Norske borgere eller turister må ikke føle det slik at innførselsreglene i Norge virker urimelige i forhold til våre naboland i Norden. Når kvotene harmoniseres med andre land som Danmark, Sverige og Finland vil de nye kvotene til privat bruk føre til at det blir særs vanskelig å ta en vanlig reisende for smugling. Det betyr blant annet at tollvesenet og politiet får i større grad konsentrert seg om langt viktigere oppgaver med å bruke tid og krefter og ikke minst ressursene på stor-smuglere og organisert kriminalitet, som retter seg mot det svarte markedet for omsetning og profitt.

Svar:

Jeg antar at du med henvisning til harmonisering med EUs regler, mener heving av den norske tax free kvoten opp til den veiledende mengdegrensningen som gjelder ved handel mellom EU-land, jf. nedenfor hvor det gis en kort redegjørelse for EUs regelverk.

Det er viktig å være oppmerksom på at varene som inngår i EUs mengdegrensning må være kjøpt beskattet i kjøpslandet. Det er således ikke tale om tax free varer. EUs regelverk er en direkte konsekvens av at EU skal anses som ett toll- og handelsområde. Fri flyt av varer inngår som et av hovedelementene i grunnlaget for EU-samarbeidet. Siktemålet er også at det skal være en harmonisert skatte- og avgiftspolitik og at alle varer skal være beskattet i et land. En harmonisering av avgiftene på alkohol er vedtatt gjennom direktiv 92/84/EEC av 19. oktober 1992. Oppkrevningsbestemmelsene som skal sikre at særavgiftsbelagte varer som omsettes over landegrensene innen EU beskattes i et land, og ikke dobbeltbeskattes eller omsettes helt avgiftsfrie, fremgår av Rdir. 92/12 av 25. februar 1992.

Skatte- og avgiftsområdet inngår ikke i EØS-samarbeidet. Bestemmelsene om reisendes innførsel av reisegods, som alkohol og tobakk mm., anses som en del av skatte- og avgiftsområdet. Sekundærlov-givningen i EU som regulerer dette, blant annet de ovennevnte direktiver, er derfor ikke bindende for Norge. Dette innebærer at verken økningen i innførselskvotene eller opphevelsen av tax free ordningen internt i EU har formell eller juridisk betydning for Norge, og vi kan derfor opprettholde våre egne nasjonale regler som i dag på dette området.

EUs regelverk for reisendes innførsel av varer

Ved etableringen av det indre marked fra 1. januar 1993 ble det etablert et skille mellom reisende internt i EU og reisende til/fra tredjeland. Fra dette tidspunktet reguleres reisende internt i EU av direktiv 92/12/EEC (sirkulasjonsdirektivet) av 25. februar 1992, mens øvrige reisende reguleres av direktiv 69/169/EEC av 28. mai 1969 med senere endringer.

Reisende internt i EU

Fra 1. januar 1993 er hovedregelen internt i EU at alle varer skal beskattes/avgiftslegges i forbrukslandet. Det er imidlertid gjort et unntak fra dette for varer som reisende medbringer til eget forbruk. Disse varene skal avgiftslegges i kjøpslandet. Bestemmelsene i sirkulasjonsdirektivet angir prosedyre- og kontrollregler som skal sikre at det skjer en slik avgiftsbelegging i kjøpslandet.

For å skille mellom når en varemengde må anses å være til eget bruk og når det er mer trolig at den er brakt med for videresalg, er det fastsatt veiledende mengdekvoter. Disse er:

- 10 liter sprit
- 20 liter mellomklasseprodukter
- 90 liter vin (hvorav høyst 60 liter mousserende)
- 110 liter øl
- + tobakk (800 stk sigaretter, 1 kg røketobakk etc)

Dette innebærer at en danske kan reise til Tyskland, kjøpe ovennevnte varer beskattet og medbringe disse til Danmark uten ytterligere avgiftslegging. Eneste vilkår er at varene er kjøpt med avgift i Tyskland og at de er til eget bruk.

Danmark, Finland og Sverige har forhandlet frem visse unntak fra disse reglene. Unntakene innebærer at disse landene kan benytte mer restriktive kvoter. For både Danmark, Finland og Sverige utløper unntaksperioden 31. desember 2003. Frem til dette tidspunktet vil disse landene gradvis trappe opp mengdegrensene.

For reisende internt i EU er nå adgangen til å medbringe en tax free kvote, dvs. en mengde varer som er kjøpt ubeskattet, opphevet. Kvoten som gjaldt inntil 1. juli 1999 var om lag tilsvarende den norske tax-free kvoten.

Reisende til/fra tredjeland

For reisende til/fra EU og tredjeland gjelder direktiv 69/169. Reisende mellom EU og tredjeland vil etter dette regelverket i EU kunne medbringe den samme tax free kvoten som tidligere. Denne kvoten innebærer bl.a. at det kan medbringes 1 liter brennevin eller 2 liter mellomklasse-produkter og 2 liter vin samt en viss mengde tobakk etc. Kvoten er som nevnt i stor grad sammenfallende med den norske tax free kvoten. Dette betyr at en svenske som reiser til USA, Asia eller Norge kan handle tax free på flyplass eller beskattet i butikk i disse landene. Ved retur til Sverige kan bare den nevnte kvoten tas med uten avgiftsopprekking i Sverige.

Som et sammendrag av synspunktene vil jeg vise til at EU har en tax-free kvote fra tredjeland som er i samsvar med den norske tax free kvoten. Dette sikrer at EU beholder beskatningsretten over varer, herunder alkohol, som innføres, og er et sentralt virkemiddel for at landene skal kunne opprettholde avgifter på denne type varer.

Hvis Norge hevet den norske tax-free kvoten opp til den veiledende mengdegrensen som gjelder ved handel mellom EU-land, vil det innebære at Norge går lenger enn EU, se beskrivelsen av EUs regelverk ovenfor. Denne beskrivelsen viser blant annet at en svenske som kjøper tax free varer i Norge kun kan ta med seg tilbake til Sverige varer tilnærmet den kvoten som gjelder ved innførsel til Norge. Videre omfattes ikke Norge av EUs direktiver og kontrollsystemer som sikrer at varene som innføres til Norge er beskattet i kjøpslandet. Jeg viser også til at de andre nordiske landene her har nedlagt betydelige ressurser i å få overgangsordninger for å tilpasse seg EUs veiledende mengdegrenser.

Fra Regjeringens side vil vi løpende vurdere avgiftsnivået også i lys av nivået i våre naboland. Regjeringen har ikke planer om å endre innførselskvotene

Spørsmål nr. 527

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 9. juli 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren gradvis fjerne Vinmonopolet slik at lovlig omsettelige varer som brennevin, hetvin, vin og sterkøl kan omsettes i dagligvareforretningene?»

Begrunnelse:

De fleste vinmonopol i landet har et begredelig dårlig utvalg og lite å tilby kundene. Dette skyldes først og fremst måten Vinmonopolet er organisert på. Det er lite kunden kan gjøre i et slikt system. Blant annet er det innført et tak på hvor mange merker et utsalg kan ha sin lokale liste. Det er også krav til omloppshastighet på varene. Slik er det ikke i en hvilken som helst kvalitetsbutikk i utlandet. Der føres all slags type viner for å vise at vedkommende butikk kan noe om vin. Vinmonopolet løper her i fra de omkostningene det plikter å ta nettopp fordi det har fått lov til å være et monopol. Nordmenn er per dag totalt avhengige av hva som er tilgjengelig på Vinmonopolet.

Svar:

Norsk alkoholpolitikk tar utgangspunkt i at selv om alkohol er en lovlig vare, er det en vare som kan medføre særlige skadevirkninger av sosial og helsemessig karakter. Ulike former for restriktive tiltak knyttet til etterspørsel og tilgjengelighet har vist seg som de mest effektive måter å begrense alkoholkonsumet på. De spiller derfor en vesentlig rolle i vår alkoholpolitikk. Hovedinteressen har naturlig nok konsentrert seg om restriksjoner knyttet til forbrukernes konsum av alkohol. Høye detaljpriser begrenser også på dette området etterspørselen. Restriksjoner på hvor man kan skaffe seg alkohol, gjennom et detaljsalgsmopol på brennevin, vin og sterkøl og det kommunale bevillingssystemet, begrenser tilgjengeligheten. Det har også vært viktig å begrense de private profittinteressene i alkoholomsetningen. Det er en åpenbar motsetning mellom ønsket om å maksimalisere profitten av alkoholomsetningen og den alkoholpolitiske målsettingen om å begrense forbruket. Dette er en viktig begrunnelse for Vinmonopolet.

Det er fortsatt viktig å videreføre hovedelementene i dagens alkoholpolitikk. Vi har i de senere årene opplevd en alarmerende økning i alkoholforbruket blant unge mennesker. Det er sikkert mange forhold som kan ha påvirket denne utviklingen, men det er en alarmerende utvikling.

For noen måneder siden var jeg i Stockholm og deltok i en konferanse i regi av Verdens Helseorganisasjon (WHO) om ungdom og alkohol. På konferansen kom det klart fram at verken alkoholens skadevirkninger eller fylla er et særnorsk eller særnordisk fenomen. WHO anslår at alkoholbruken bidrar til 10 prosent av alle sykdommer, dødsfall og ulykker i Europa. I 1999 døde over 57 000 unge mennesker som følge av alkohol. Hvert fjerde dødsfall blant unge menn i Europa er alkoholrelatert. EU vedtok i juni i år en anbefaling om ungdom og alkohol og de har nylig satt i gang et arbeid for å redusere alkoholens skadevirkninger. Det kan også nevnes at et land som Italia i år innførte sin første alkoholpolitiske handlingsplan.

Her til lands er alkoholen en sterkt medvirkende årsak til mange ulykker, selvmord og drap. Alkohol er vårt mest brukte rusmiddel, og det skaper problemer for den enkelte og for samfunnet. Forskning viser også at land med en utpreget fylledrikking ser ut til å være mer sårbare for endringer i alkoholpolitikken.

Alkohol er, som påpekt i spørsmålet, en lovlig vare som mange av oss nyter. Vår tids alkoholpolitikk må selvsagt også reflektere det. I dette perspektivet er det ingen tvil om at det ligger store utfordringer for oss i å skulle holde på Vinmonopolet så vel som andre restriktive tiltak. Det er også viktig å lete etter nye virkemidler i alkoholpolitikken. Men å erstatte dokumenterte virkemidler som rammer hele befolkningen med mer uklare og udokumenterte virkemidler rettet mot risikogrupper og risikosituasjoner, kan få svært negative konsekvenser.

Spørsmålet begrunnes med at Vinmonopolet har et «begredelig dårlig utvalg og lite å tilby kundene». Fra Vinmonopolet har jeg fått opplyst at deres totale varesortiment består av mer enn 5 000 produkter fordelt over et vidt spekter av produkter innen alle kvalitetsklasser. I mai 2000 gjorde Vinmonopolet det også enklere for kundene å finne ut hvilke varer som var å få kjøpt i de forskjellige butikkene.

For å oppnå dette ble butikkene delt inn i tre kategorier: Fullsortimentsbutikker, hovedsortimentsbutikker og grunnsortimentsbutikker. Hver kategori fikk et definert utvalg av produkter fra basisutvalget med en tilhørende prisliste. Dessuten har hver butikk sin lokale tilleggsliste med produkter tilpasset lokal etterspørsel.

Grunnsortimentet inneholder de 360 mest solgte produktene innen 134 ulike produktgrupper og pris-segmenter. Disse produktene står for ca. 81 pst. av Vinmonopolets salg og finnes i alle Vinmonopolets butikker. Butikkene med dette sortimentet har i tillegg ca. 50 avvikende varianter (halvflasker etc), samt ytterligere inntil 150 produkter i sin lokale tilleggsliste.

Hovedsortimentet inneholder grunnsortimentet pluss de 380 nest mest solgte produktene, til sammen 740 produkter. Disse produktene står for ca 96 pst. av Vinmonopolets salg. I tillegg kommer ytterligere ca. 50

avvikende emballasjestørrelser samt ytterligere inntil 150 produkter i lokal tilleggsliste.

Fullsortimentet inneholder alle produktene i basisutvalget, for tiden ca. 1 150 merker, hvorav ca. 850 er viner, samt ytterligere ca 100 avvikende varianter, til sammen vel 200. Dertil kommer inntil 200 produkter i lokal tilleggsliste.

Bestillings- og tilleggsutvalget inneholder ca 3.900 produkter som er grunnlaget for hva de enkelte butikkene fører opp i sin lokale tilleggsliste. Ethvert produkt fra denne bestillingsprislisten som ikke allerede lagerføres i butikken, kan bestilles av enhver kunde i enhver butikk når som helst og vil bli levert til kunden etter vanlige rutiner, normalt 2 - 7 dager etter bestilling.

Til sammenligning kan nevnes at i et konkurransutsatt marked som det nederlandske, har en av verdens største dagligvarekjeder, Ahold, totalt 1 250 alkoholholdige produkter i sin portefølje, derav 350 merker vin. I kjedens 490 butikker i Nederland bestemmer butikksjefen inntil kun 60 produkter for sitt lokale sortiment.

Det må m.a.o. kunne slås fast at Vinmonopolet med over 5 000 merker, hvorav ca. 4 000 vinmerker, tilbyr det norske folk en unik bredde i sortimentet som vi sjelden finner i andre land, og til lik pris for forbruker uansett hvor man måtte ha valgt å bosette seg i vårt langstrakte land.

Jeg kan derfor ikke være enig i at Vinmonopolet løper fra de omkostningene det plikter å ta nettopp fordi det har fått lov til å være et monopol. Vinmonopolet spiller en betydelig rolle for å hindre alkoholrelaterte ulykker, skader og lidelser. For å beskytte folkehelsen og den sosiale tryggheten her til lands, må vi derfor hegne om dette virkemiddelet.

Spørsmål nr. 528

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 6. juli 2001 av fiskeriminister Otto Gregussen

Spørsmål:

«Det har i lengre tid vært en prosess vedrørende kaisalget i Vika og vilkårene for fiskernes salg av egen fangst direkte til forbruker, uten å ha kjøpergodkjenning.

Når kan vi vente at Fiskeridepartementets avgjørelse i denne saken foreligger og vil statsråden vurdere ta initiativ for å få implementert bestemmelsene om fiskernes salg av egen fangst direkte til forbrukerne i enten forretningsreglene eller i kjøperregisterforskriften for å sikre fiskernes og forbrukernes interesser?»

Begrunnelse:

Salgslagene har i dag monopol på førstehåndsomsetningen av fisk. Dette følger av råfiskloven. Fram til for noen år siden hadde også salgslagene rett til å godkjenne kjøperne av råfisken. Denne godkjennelsesordningen er nå, etter fastsettelsen av kjøperregisterforskriften, overtatt av Fiskeridirektoratet.

Det er i dag mellom 1 000 og 2 000 fiskere som selv står for salget av sin egen fangst via kaisalg. Slik regelverket er i dag må disse fiskerne enten ha kjøpergodkjenning i medhold av kjøperregisterforskriften og/eller tillatelse, dispensasjon fra forretningsreglene, fra salgslaget.

For å få kjøpergodkjenning må man ha et fast mottaksanlegg. Siden fiskerne som oftest mangler et slikt mottaksanlegg må de fleste fiskerne selge fangsten via dispensasjon fra salgslagenes forretningsregler. Disse dispensasjonsordningene er i de fleste tilfeller ikke en del av forretningsreglene eller vedtektene til salgslagene. Derfor står salgslagene relativt fritt til å fastsette vilkårene i dispensasjonsordningen.

De mellom 1 000 og 2 000 fiskerne som selger via kaisalg har som oftest ikke en alternativ omsetningsform, f.eks. mottak. Disse fiskerne har også investert store summer i fiskebåt, redskaper og utstyr. Siden mange mangler alternativ omsetningsform, er disse totalt avhengig av at regelverket vedr. kaisalget ikke er for rigid og i alle fall forutsigelig.

Kaisalget i Vika er et viktig element i det fiskeripolitiske landskapet og et utstillingsvindu for både Oslo og fiskerinæringen. Det er derfor viktig både for bybildet og for hele fiskerinæringen at dette kaisalget har vilkår som gjør at dette kan holde fram også i framtiden. Dette kaisalget skjer via dispensasjonsordning,

fastsatt av Skagerakfisk S/L. Dispensasjonsordningen til Skagerakfisk S/L avviker i stor grad fra det som er vanlig hos de andre salgslagene. Det har i lengre til foregått en klageprosess angående vilkårene i denne dispensasjonsordningen. Fiskeridepartementet gjorde 11. desember 2000 vedtak om at et av vilkårene ikke hadde hjemmel i råfiskloven, etter at saken var brakt inn til departementet alt sommeren 1999. Det foregår fremdeles en klageprosess vedr. andre av vilkårene i denne dispensasjonsordningen, samtidig som Fiskeridepartementet ennå ikke har gjort vedtak angående sakskostnadene vedr. vedtaket av 11. desember 2000. Denne saken burde avklares snart på grunn av de store ringvirkningene som en utsettelse kan føre til for «fiskerinæringens» image i hovedstaden og for de impliserte fiskerne og forbrukerne som benytter seg av kaisalget.

Det burde kanskje på bakgrunnen av denne saken vurderes om ikke regelverket vedr. fiskernes salg av egen fangst direkte til forbruker, enten implementeres i råfiskloven eller kjøperregisterforskriften. Dette for å få mer forutsigelige regler og et likt regelverk i hele landet. Det burde, etter undertegnedes oppfatning, i alle fall tas initiativ til å få dispensasjonsordningen inn i forretningsreglene til salgslagene.

Svar:

Fiskeridepartementet fant etter en rettslig vurdering at vilkårene knyttet til dispensasjoner for salg av egen fangst til forbruker gikk ut over de fullmakter et salgslag har etter råfiskloven. Vurderingen ble oversendt Skagerakfisk S/L i brev av 11. desember 2000. Dette utløste en prosess der Skagerakfisk S/L konkluderte med at dispensasjonsordningen skulle gis en organisasjonsmessig behandling frem mot salgslagets representantskapsmøte 4. mai 2001. På møtet ble det fattet vedtak om å gi styret i Skagerakfisk S/L fullmakt til, innenfor gitte rammer, å fastsette nærmere de endelige vilkårene for dispensasjon for salg av egen fangst direkte til forbruker. Da den organisasjonsmessige behandlingen således ville strekke seg ut over 1. mars, som var tidspunktet for når dispensasjonene for 2000 utgikk, valgte salgslaget å fastsette noen midlertidige vilkår som skulle gjelde fra 1. mars til 1. juli 2001. Begrunnelsen var omsetningsmessige forhold samt å sikre en forsvarlig ressurskontroll.

Fra vår side ble det gitt klare signaler om at saken nå lå i salgslagets hender, og at departementet ville avvente situasjonen til endelig vilkår ble vedtatt. Dette er en av årsakene til at klagen fra Indre Oslofjord Fiskerlag over midlertidige vilkår som skulle gjelde fra 1. mars til 1. juli ikke er blitt behandlet. Det må i denne sammenheng imidlertid understrekes at hovedankepunktet fra Indre Oslofjord Fiskerlag sin side var et vilkår som det etter kontakt med Skagerakfisk S/L viste seg at Fiskerlaget hadde misforstått. Klagen kom for øvrig til departementet 1. juni 2001.

De nye vilkårene for salg av egen fangst til forbruker gjelder fra 1. juli 2001. Det er disse vilkårene Indre Oslofjord nå har å forholde seg til.

Indre Oslofjord Fiskerlag har sendt to søknader om dekning av saksomkostninger. Den siste er datert 19. mars 2001 og innebærer en forhøyelse av summen som følge av ytterligere påløpte kostnader etter at den første søknaden ble sendt. Når de endelige vilkårene nå er fastsatt, vil departementet vurdere spørsmålet om dekning av saksomkostninger.

Når det gjelder spørsmålet om slike vilkår bør vurderes å tas inn i salgslagets forretningsregler, er dette noe departementet kan vurdere i lys av denne saken. Regelverket på dette område inviterer imidlertid ikke til å lovfeste slike vilkår. Bakgrunnen for det er dagens oppgavefordeling mellom forvaltningen og salgslagene. Min rolle i denne sammenhengen er å sørge for at salgslagene opptrer innenfor rammen av de fullmakter de er gitt i medhold av lov. Salgslagene innehar stor kompetanse om omsetningsrelaterte forhold. Dette er bakgrunnen for at de har fått, og bør ha fullmakter som gir dem handlefrihet til å regulere førstehåndsomsetningen til det beste for alle aktører innenfor fiskerinæringen. Samtidig må salgslagenes vilkår for dispensasjon for salg av egen fangst til forbruker også ses i sammenheng med behovet for ressurskontroll. Det er et faktum at kaisalg er vanskeligere å kontrollere enn salg gjennom godkjent kjøper. Derfor må det utformes regler som gir den nødvendige sikkerhet for en god og formålstjenlig kontroll med våre fiskeressurser.

Spørsmål nr. 529

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Lars Rise

Besvart 6. juli 2001 av utenriksminister Thorbjørn Jagland

Spørsmål:

«Det vises til utenriksministerens svar på undertegnede spørsmål i ordinær spørretime 23. mai 2001 om hva Norge kan gjøre for opposisjonelle religiøse ledere som buddhistmunken Thich Quang Do og den katolske presten Nguyen Van Ly i Vietnam. Utenriksministeren ga uttrykk for at han vil vurdere tiltak som kan iverksettes for å protestere overfor vietnamesiske myndigheter.

Hva har denne vurderingen ført til?»

Svar:

I mitt svar i spørretimen 23. mai uttalte jeg at en fra norsk side ville vurdere på hvilken måte situasjonen for Ngyen Van Ly og Thich Quang Do kan tas opp. Jeg ga samtidig uttrykk for at det mest hensiktsmessige er å ta opp slike enkeltsaker med vietnamesiske myndigheter i en bredere sammenheng. Nær kontakt ville også bli holdt med «likesinnede» land i den videre oppfølgingen av saken.

Utenriksdepartementet følger utviklingen for de religiøse lederne i Vietnam nøye og mottar fortløpende informasjon. Regjeringen er bekymret over situasjonen for flere av de religiøse lederne, men står fast ved at det mest hensiktsmessige er å ta opp disse sakene i en bredere sammenheng. Bakgrunnen for dette er at en slik tilnæringsmåte vil gi bedre muligheter for videre fremstøt for å bedre menneskerettighetssituasjonen i Vietnam.

Som tidligere nevnt har vietnamesiske myndigheter vært svært tilbakeholdne med å diskutere menneskerettighetsspørsmål. Likevel må fremme av respekt for, og økt etterlevelse av, internasjonalt anerkjente menneskerettighetsnormer stå sentralt i dialogen mellom Norge og Vietnam. Dette er noe vi følger opp også i utviklingssamarbeidet.

Norge finansierer prosjekter i Vietnam som fokuserer på demokratiutvikling og menneskerettigheter. Regjeringen har også fulgt opp en invitasjon fra tidligere statsminister Bondevik om et besøk av en vietnamesisk delegasjon til Norge for å studere det norske rettssystemet. Besøket finner trolig sted i november i år og menneskerettighetsspørsmål vil naturlig inngå i programmet.

Tros- og religionsfrihetsspørsmål inngår i vårt menneskerettighetsarbeid overfor Vietnam. Dette arbeidet vil bli videreført i vår løpende kontakt med vietnamesiske myndigheter.

Spørsmål nr. 530

Innlevert 29. juni 2001 av stortingsrepresentant Lars Rise

Besvart 6. juli 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Er samferdselsministeren villig til å medvirke til at det kan stilles en statlig garanti på 300 mill. kroner til Oslo Sporveier, og hvilke andre tiltak kan iverksettes for å styrke kollektivtilbudet i hovedstaden?»

Begrunnelse:

Det er stort behov for opprusting av kollektivtilbudet i landets hovedstad. Et bedre tilbud kan sikres, blant annet ved at det kan sikres høy kvalitet og standard på vognsettene og at slike nødvendige investeringer ikke svekker Oslo Sporveiers økonomi slik at det går ut over billettpriser og rutetilbud.

Oslo Sporveier står foran betydelige investeringer i nytt materiell, men mangler finansiell styrke til å bestille et tilstrekkelig antall nye vognsett for å oppnå en betydelig rabatt. Dersom mangler på midler gjør at selskapet må bestille et mindre antall vognsett, vil tapet være betydelig. Det er derfor behov for at det stilles en statlig garanti på minimum 300 mill. kroner så snart som mulig.

Svar:

Beslutningsansvaret for utforming og finansiering av et effektivt og attraktivt kollektivtilbud i by-områdene ligger hos lokale myndigheter og virksomheter. Utbygging og drift av lokal kollektivtransport er med unntak av jernbane, et fylkeskommunalt ansvar. Tilskuddene dekkes av de frie inntektene til fylkeskommunene. Disse består av to hovedelementer, rammetilskudd og skatteinntekter. Til sammen gir disse fylkeskommunene muligheter for å prioritere tiltak for kollektivtransporten, herunder finansiering av nytt vognmateriell.

Statlig inngripen i lokale beslutningsprosesser er ikke aktuell politikk. Det er etter min oppfatning lite aktuelt å vurdere spørsmål om statlige garantier til de enkelte lokale trafikkselskap til for eksempel innkjøp av vogner.

Derimot er staten åpen for i samarbeide med lokale myndigheter å vurdere rammebetingelsene for utformingen av kollektivtilbudet, herunder organisering. Det vises i denne forbindelse til behandlingen av Innst. S. nr. 119 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011, der stortinget vedtok at det i tilknytning til statsbudsjettet for 2002 skal redegjøres for hvordan kollektivtransportens andel av den totale transporten skal økes. Jeg vil derfor komme nærmere tilbake til slike spørsmål i budsjettpreposisjonen for 2002.

Dokument nr. 15:35

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 531

Innlevert 3. september 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 10. september 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Den såkalte «vandrerer» fikk i fjor sin 13. dom for i alt 450 hytteinnbrudd. Den 29. april i år fikk han allikevel permisjon fra fengselet. Han møtte ikke opp etter endt permisjon, men begikk tvert i mot opp mot nye 200 hytteinnbrudd bare i Hedmark før han ble pågrepet 19. august i år.

Er permisjonen i overensstemmelse med regelverket, eller har ledelsen ved Ringerike Kretsfengsel begått en feil ved å innvilge permisjonen?»

Begrunnelse:

Hele bygdesamfunnet i Hedmark og Oppland har følt oppgitthet og sinne over alle hytteinnbruddene i fylket. Irritasjonen blir ikke mindre av at innbruddstyven etter all fornuft og alminnelig rettsoppfatning burde sittet i fengsel. Ikke bare er det ubehaget, kostnadene og alt bryderiet med selve innbruddene som opprører folk, men omstreiferen finner tydelig glede i å rote til og grise til i hyttene.

Hvis Ringerike Kretsfengsel har fulgt de praktiserende regler for å innvilge permisjon bør disse reglene nå endelig innskjerpes. Hendelser som dette legger ikke bare beslag på store politiressurser. Det er ikke til å undres over at de også er med på å undergrave folk respekt for lov og rett.

Svar:

Permisjonsinstituttet har lang tradisjon i norsk fengselslovgivning. Permisjonsordningen er i dag hjemlet i fengselsloven og fengselsreglementet, og videreføres i straffegjennomføringsloven som ble vedtatt 18.05.2001. Utkast til forskrifter om permisjon og øvrige regler på området er for tiden på høring. Innstillingen og debatten i Stortinget forut for vedtagelsen av loven viste at det er bred politisk enighet om hovedtrekkene i norsk straffegjennomføringspolitikk.

Permisjonsordningen gir de innsatte muligheter for å opprettholde kontakt med utenverdenen og til å forberede seg på løslatelse. Vurdering av om permisjon bør gis skjer alltid på individuelt grunnlag, og avgjøres vanligvis på anstaltnivå gjennom rådsbehandling og beslutning av daglig leder. Permisjon kan bare gis hvis det er grunn til å tro at den innsatte ikke vil begå straffbart forhold under permisjonen, at han vil overholde de vilkår som settes, og ikke på annen måte vil misbruke permisjonen.

Det er ikke mulig å gardere seg 100 pst. mot svikt ved permisjon. Sviktomfanget ved innvilgelse av permisjon i fengselsvesenet er imidlertid svært lite, hvilket viser at det gjennomgående foretas gode vurderinger. Det kan til informasjon opplyses at Ringerike fengsel pr. 05.09.2001 hittil i år har realitetsbehandlet 130 søknader om permisjon. 51 (40 pst.) av søknaden er innvilget, og 79 (60 pst.) er avslått. Kun 2 personer har uteblitt, og da er «Vandrerer» medregnet.

Fengselsmyndighetene har i denne saken som ellers foretatt en grundig og individuell skjønnsmessig vurdering på bakgrunn av erfaringer og opplysninger om den innsatte. Den innsattes adferd i fengselet var ett

av flere moment som ble vektlagt. Etter forutgående uttalelse om atferden i anstalten og rådsbehandling, ble han den 11.04.2001 innvilget permisjon i 6

timer. Det ble fastsatt en rekke vilkår før utgang. Til tross for dette vendte den innsatte ikke tilbake innen angitt tidspunkt. Anmodning om etterlysning og pågripelse ble samme dag sendt til Ringerike politidistrikt.

Jeg har ikke grunnlag for i ettertid å overprøve den konkrete skjønsmessige vurderingen som ble foretatt i dette tilfellet. Så lenge svikt inntreffer i en så liten andel av innvilgede permisjoner, tyder det på at det gjennomgående foretas gode vurderinger. Jeg ser derfor ikke grunnlag for en generell innskjerping av reglene for permisjon, men vil understreke at etaten, når svikt skjer, alltid må følge opp for å sikre at man lærer av de sakene der svikt inntreffer.

Spørsmål nr. 532

Innlevert 3. september 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 13. september 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«I St.prp. nr. 1 foreslo departementet omorganisering av ligningsforvaltningen etter distriktsmodellen. Etter Skattedirektoratets kriterier skal distriktskontoret lokaliseres til et naturlig sentrum og tyngdepunkt i distriktet der også næringslivet er lokalisert. Infrastrukturen innen distriktet og muligheten for å opprettholde gode fagmiljøer ble også vektlagt.

Hvorfor har statsråden besluttet å legge distriktskontoret til Vinje i strid med Skattedirektoratets kriterier og Stortingets forutsetninger?»

Begrunnelse:

Skattedirektoratet la i 1999 fram forslag om å organisere ligningsforvaltningen etter den såkalte distriktsmodellen. I distriktsmodellen er det satt opp flere kriterier for etablering av ligningsdistrikter, hvorav to er relevante for plasseringen av distriktskontorene:

- Det er ønskelig å ha distrikter med en relativt tydelig geografisk samhörighet, der det tas hensyn til bl.a. infrastruktur i form av veier og kollektiv kommunikasjon innen distriktet. Distriktskontoret bør lokaliseres til det som er et naturlig sentrum og tyngdepunkt i distriktet, gjerne orientert mot et sted med en naturlig senterfunksjon i distriktet der også næringslivet er lokalisert.
- Det er ønskelig at distriktene skal bli robuste og hensiktsmessige enheter med gode fagmiljøer i mange år framover. Fylkesskattekontoret kan derfor bare unntaksvis etablere distrikter med færre enn 20 årsverk dersom geografiske og kommunikasjonsforhold gjør dette naturlig.

Stortinget sluttet seg til denne modellen i Budsjett-innst. S. nr. 6 (2000-2001). Flertallet bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti skrev i innstillingen:

«Flertallet vil vektlegge at distriktsmessige hensyn må ivaretas ved omorganiseringa, men mener at nettopp distriktsmodellen kan ivareta at landet er forskjellig geografisk, med varierende næringsstruktur og befolkningstetthet.»

Før beslutningen om lokalisering av distriktskontoret i Vest-Telemark til Vinje ble fattet har det vært en omfattende høringsprosess. Styringsgruppen, de ansattes organisasjoner, likningsssjefslaget, fylkesskattesjefen og Skattedirektoratet har alle innstilt på Seljord som lokaliseringssted for distriktskontoret. Dette

er gjort ut fra faglige vurderinger og ut fra de kriteriene som Skattedirektoratet hadde nedfelt og som Stortinget har gitt sin tilslutning til. Bare enkelte lokale politikere og ansatte ved Vinje ligningskontor Vinje har ment at distriktskontoret burde ligge i Vinje. De har pekt på at Vinje ligger geografisk midt i regionen. På kartet er det riktig, men nord for Vinje ligger Hardangervidda Nasjonalpark uten objekter av interesse for likningskontoret.

De aller fleste som bor nord og vest for Seljord reiser ofte til Seljord, mens det er få som bor sør for Vinje som ofte reiser dit. Trafikkmønsteret og forskjellene i tilgjengelighet går dermed udiskutabelt i Seljords favør. Dette er årsaken til at jeg spør finansministeren hvorfor han i strid med en nesten unison tilråding fra høringsinstansene, Skattedirektoratets kriterier og Stortingets forutsetninger har lagt distriktskontoret til Vinje.

Svar:

Representanten Foss refererer til St.prp. nr. 1 (2000-2001) for Finansdepartementet, der det ble gitt en grundig omtale av forslaget til omorganisering av likningsforvaltningen. Stortinget sluttet seg til departementets forslag.

Det er korrekt at Skattedirektoratet i sitt utredningsarbeid opererte med kriterier for lokalisering av distriktskontor, noe som ble reflektert i direktoratets innstilling til departementet om den konkrete utforming av den nye likningsforvaltningen. I sin påfølgende vurdering og beslutning la departementet vekt på direktoratets innstilling, men uten å være bundet av direktoratets kriterier.

I behandlingen av denne saken inngikk flere vanskelige valg, både med hensyn til distriktsinndeling og lokalisering av de ulike kontortypene i den nye likningsforvaltningen. Når det gjelder lokaliseringen av distriktskontorene ble det nettopp av distriktsmessige hensyn blant annet valgt å legge enkelte av disse kontorene til såkalt nr. 2 - kommuner i det definerte distriktet.

Vinjes kommunesenter Åmot ligger i sentrum av dette likningsdistriktet, og var ønsket som sete for distriktskontoret også av nabokommunene Tokke og Fyresdal. Befolkningen i Vinje, Tokke og Fyresdal, som utgjør 53 pst. av befolkningen i Vest-Telemark, vil ha kortere reiseavstand til et distriktskontor plassert i Åmot.

I Seljord vil skatteetaten fortsatt være representert med et eget kontor kalt etatskontor, som i hovedsak vil tilsvare dagens likningskontor. Som følge av Seljords betydning som handelssentrum for Vest-Telemark, forutsetter jeg at dette etatskontoret vil ha en viktig funksjon i distriktet med muligheter for faglig spesialisering mv. At likningsforvaltningen i Seljord blir administrativt underlagt distriktskontoret i Vinje er ikke et hinder for dette.

Spørsmål nr. 533

Innlevert 4. september 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 10. september 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«NRK har i dag gått ut med eit notat frå Luftfartsverket med planer om framtidige strukturendringar for flyplassane. Etter notatet har m.a. Ørsta-Volda lufthamn 1. prioritet for nedlegging, medan Molde og Kristiansund blir foreslått overført til regionalnettet. NRK Sogn og Fjordane hevdar at Luftfartsverket har sagt det ikkje finst eit slikt notat og at samferdselsministeren seier han ikkje har sett det.

Kva er statsråden sin kommentar til dette?»

Grunngjeving:

Det har lenge gått rykte om at det finst ei «dødsliste» i Luftfartsverket når det gjeld strukturendringar for ein

del flyplassar. Stortinget, inklusive statsråden sitt eige parti, har i innstillinga til Nasjonal Transportplan bedt om ein gjennomgang av småflyplassane (dei regionale flyplassane) for å vurdere strukturen på regionalnettet.

Når NRK Sogn og Fjordane nå har fått fatt i eit notat frå Luftfartsverket som ifølgje NRK Sogn og Fjordane «Luftfartsverket har avvist finst, og som Samferdsleministeren ikkje har sett», gir dette grunn til uro over den prosessen som synest å vere i gang.

Det skaper uro i Møre og Romsdal dersom det verkeleg blir arbeidd med planer om å legge ned Ørsta-Volda Lufthamn og gjere Molde og Kristiansund om til regionale flyplassar. Folk i Møre og Romsdal har krav på ein kommentar frå statsråden om dette.

Svar:

Det foreligger i dag ingen plan om nedlegging av flyplasser i Norge. Regjeringen har som mål at publikum og næringsliv i alle deler av landet skal ha et godt flyrute- og transporttilbud.

I stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan, jf. St.meld. nr. 46 (1999-2000), som ble lagt fram i fjor høst, la regjeringen opp til at en burde foreta en vurdering av den framtidige lufthavnstrukturen i Norge. Da denne meldingen ble behandlet i Stortinget i februar i år, jf. Innst. S. nr. 119 (2000-2001), var det bred politisk oppslutning om at en slik utredning skulle gjennomføres.

Luftfartsverket er nå i gang med å utarbeide et bidrag til Samferdselsdepartementets arbeid i saken, og det foreligger ennå ikke noen tilrådning fra Luftfartsverket.

Luftfartsverkets tilrådning vil bli sendt Samferdselsdepartementet innen 1. oktober i år, og jeg avventer denne oversendelsen før Samferdselsdepartementet har grunnlag for å starte arbeidet med vurdering av denne saken.

Jeg kan forsikre om at Luftfartsverkets vurderinger og tilrådninger selvfølgelig vil bli vurdert nøye, i forhold til den viktige funksjon som mange av lufthavnene har.

Spørsmål nr. 534

Innlevert 4. september 2001 av stortingsrepresentant Petter Løvik

Besvart 11. september 2001 av miljøvernminister Siri Bjerke

Spørsmål:

«Meiner statsråden det er i strid med «en samfunnsmessig ønsket lokaliseringpolitikk» at det blir bygt ein bowlinghall i Ulsteinvik, og i tilfelle, kvifor, og kan det verkeleg vere mindre ønskeleg at folket på ytre søre Sunnmøre får eit slikt kulturtilbod enn at folk i dei større byane får det?»

Grunngjeving:

Eit firma i Ulsteinvik ønsker å bygge ein bowlinghall for folket på ytre søre Sunnmøre i underetasjen til eit planlagt forretningsbygg. Dei er nå blitt nekta å gjennomføre dette fordi totalarealet vil kome over 3000 kvm og dermed bli ramma av etableringsstopp for kjøpesenter. Utan bowlinghallen vil arealet kome under grensa og dermed ikkje få problem med denne etableringsstoppen.

Eg synest det er heilt urimeleg at eit slikt prosjekt i ein utkantkommune på Sunnmøre skal stoppast, medan det same regelverket ikkje ville ha hindra ei liknande utbygging i dei større byane.

I kgl.res. frå 8. januar 1999 heiter det m.a. at «Den midlertidige etableringsstoppen har som formål å sikre en samfunnsmessig ønsket lokaliseringpolitikk.»

Svar:

Det er et nasjonalt mål å bygge opp under en bærekraftig utvikling slik at vi får levende byer og tettsteder i vårt land. Kjøpesenterstoppen har som intensjon å bygge opp under denne målsettingen gjennom en sterkere vektlegging bl.a. ved lokalisering av kjøpesentre.

Miljøverndepartementet mener generelt at etablering av kultur- og fritidsaktiviteter i tilknytning til kjøpesentre, vil kunne bidra til økt attraktivitet for senteret. Hvis denne type aktivitet legges til eksterne, bilbaserte kjøpesentre vil slik etablering være i strid med intensjonen i kjøpesenterstoppen.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ba departementet i brev datert 26.09.00 om en vurdering av hvorvidt «Bowlinghall» skulle regnes med i bruksarealet i forbindelse med en foreslått kjøpesenteretablering i Ulsteinvik. I svarbrev datert 1. november 2000 presiserte Miljøverndepartementet at kultur- og fritidsaktiviteter som ikke er eiet og drevet av det offentlige - herunder bowlinghall - bør inngå i arealberegningen av kjøpesentre. I samme brev fastslo også departementet at aktivitet knyttet til offentlige kultur- og fritidsformål, f.eks bibliotek, kino eller kulturhus som eies og drives av det offentlige, ikke skal tas med i beregning av bruksarealet for kjøpesenteret. Miljøverndepartementet presiserte i brevet at denne vurderingen ble foretatt på et generelt grunnlag, uten å ta stilling til den foreslåtte etablering i Ulsteinvik.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal er delegert myndighet og har dermed ansvaret for å vurdere hvorvidt den foreslåtte etableringen av kjøpesenteret (inkludert bowlinghall) i Ulsteinvik omfattes av kjøpesenterstoppen, og om etableringen vil være i strid med intensjonen i kjøpesenterstoppen. Ved denne type vurderinger må det avklares bl.a. hvorvidt senteret er lokalisert i sentrum, og om det er tilpasset Ulsteinviks funksjon, størrelse og handelsomland.

Miljøverndepartementet har altså ikke vurdert om den foreslåtte utbygging av kjøpesenter med tilhørende

bowlinghall er i strid med intensjonen i kjøpesenterstoppen. Departementet vil også bemerke at vi ikke har mottatt noen klage på Fylkesmannens behandling av saken.

Spørsmål nr. 535

Innlevert 5. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 13. september 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Er det demokratisk og forsvarlig fra utdanningsministeren sin side å advare mot at ikke alle som stiller til valg er «seriøse nok» til å delta, eller at det er tilstrekkelig å nekte lister/partier fordi de ikke er «landsdekkende partier» og bør derfor ikke delta på skolevalgene 2001?»

Begrunnelse:

Det henvises til Rundskriv F-30-01 /15.05.01 fra KUF departementet hvor ministeren oppfordrer fylkeskommunene og eierne av de statlige og private videregående skoler å organisere prøvevalg for Stortingsvalget 2001. Så langt intet oppsiktsvekkende inntil at dette dukker opp i rundskrivet: «- I denne sammenheng mener jeg det vil være fruktbart å trekke seriøse partier og organisasjoner utenfor skolene inn. Særlig vil jeg oppmode skolene om å invitere representarer for de landsdekkende politiske partiene til skolene». Med denne anmodningen ekskluderer utdanningsministeren lister som ikke er landsdekkende, samt at man kun bør invitere såkalte «seriøse partier». Hvilke partier som ikke er seriøse sies det ingenting om, men selve uttalelsen er meget oppsiktsvekkende fra en ansvarlig minister som selv bør opptre seriøst. Dette må være et klassisk eksempel på å misbruke sin posisjon som folkevalgt.

Disse anmodningene kan være hovedårsaken til at flere skoler har utelatt et stort spekter av partier og lister i de enkelte fylker. Undertegnede kjenner spesielt til at Østfoldlista, Sørlandslista, Oslo-lista og det landsdekkende Kystpartiet er blitt holdt utenfor skolevalgene. Der er også eksempler på at flere andre landsdekkende partier er blitt holdt utenfor i Østfold fylke, ved alt for mange skoler. Dette ser ut til å skyldes utdanningsministerens rundskriv om skolevalgene.

Svar:

Representanten Jørn L. Stang spør om det er demokratisk og forsvarlig at jeg i rundskriv F-30-01 til skolene og skoleeierne har advart mot partier som ikke er «seriøse nok» og at jeg har beskrevet det som tilstrekkelig for å nekte partier å delta i skolevalget at de ikke er landsdekkende.

Rundskriv F-30-01 var en oppfordring fra meg til skoleeiere og skoler til å delta i årets skolevalg. I rundskrivet poengterte jeg at det er skoleeierne/skolene selv som avgjør hvordan de vil delta. Jeg skrev ikke noe i rundskrivet om at bestemte partier eller organisasjoner bør utelukkes fra skolenes arrangementer. Når jeg brukte ordet «seriøse» om partier og organisasjoner, var det for å markere at jeg synes skolenes deltakelse bør være preget av seriøsitet og ikke show eller underholdning. For egen del vil jeg også tilføye at partier med f.eks. et klart uttalt rasistisk budskap ikke fortjener å omtales som seriøse. Jeg mener ikke at de partier som har fått godkjent sine lister til årets stortingsvalg bør omtales som useriøse.

Jeg skrev ikke i F-30-01 at det er tilstrekkelig for å nekte partier å delta at de ikke er landsdekkende. Mine anbefalinger var derimot en oppfordring til i alle fall å invitere representanter fra de landsdekkende partiene.

For øvrig vil jeg minne om at i selve skolevalget, som ble organisert av Samfunnsvitenskapelig data-

tjeneste, hadde elevene mulighet til å stemme på hvilken som helst av de partilister som er godkjent ved årets stortingsvalg.

Spørsmål nr. 536

Innlevert 6. september 2001 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 13. september 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Ved behandlingen av Innst. S. nr. 160 (1990-91) vedtok Stortinget under Budsjett-innst. S. I å opprette Kongstein videregående skole som landsdekkende kompetansesenter for hørselhemmede. Mener statsråden at den nåværende utviklingen er i samsvar med dette vedtaket?»

Begrunnelse:

Under behandlingen av Innst. S. nr. 160 (1990- 91) vedtok Stortinget å opprette Kongstein videregående skole som landsdekkende kompetansesenter for hørselhemmede. I mars 2001 blir det klart at bare to elever har søkt det ordinære videregående skoletilbudet på senteret. I mai inngås det en intensjonsavtale mellom senteret og Rogaland fylkeskommune om voksenopplæringstilbud ved senteret. I juni inngås det en konkret avtale med Rogaland fylkeskommune, 8 søkere har meldt sin interesse. Den 20. juni blir denne avtalen sagt opp av fylkeskommunen, etter at det blir klart at det ikke skal være elever ved Kongstein videregående skole.

Svar:

Etter flere år med redusert elevtilgang hadde Kongstein videregående skole i Stavanger 1 (én) søker til undervisningsåret 2001-2002. Det var opprinnelig to søkere, men den andre søkeren hadde søkt flere skoler, og har tatt i mot et tilbud fra Sandaker skole i Oslo. Kongstein skole har i dag 28 årsverk tilknyttet skolens drift, hvorav ca halvparten lærere. Sektorstyret for hørselssektoren besluttet at det ikke var grunnlag for ordinær undervisningsvirksomhet ved skolen i inneværende skoleår. Med én eller svært få elever vil det ikke være noe godt grunnlag for et tegnspråklig fellesskap. Den ene eleven har mottatt tilbud om videregående opplæring i det fylkeskommunale systemet i Rogaland, med faglig bistand fra Kongstein skole. Store deler av lærerpersonalet ved skolen i inneværende skoleår vil bli nyttet til utadrettet systemarbeid blant hørselshemmede. I tillegg vil dette personalet bli nyttet innenfor voksenopplæring for hørselshemmede som tilbys av Rogaland kurs- og kompetansesenter, som organiserer voksenopplæring som fylkeskommunen er ansvarlig for. Lærerpersonalet ved Kongstein skole er tilbudt å delta på et videreutdanningsopplegg - 10 vekttallskurs i nettbasert opplæring.

Departementet vil vurdere nærmere spørsmålet om fortsatt ordinær undervisningsaktivitet ved Kongstein videregående skole i forbindelse med oppfølgingen av Sunnanå-utvalgets tilråding om framtidig organisering, dimensjonering, lokalisering og finansiering av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet for hørselshemmede. Spørsmålet om eventuelle endringer i det nåværende kompetansesentersystemet vil bli lagt fram for Stortinget.

Spørsmål nr. 537

Innlevert 6. september 2001 av stortingsrepresentant Lisbet Rugtvedt
Besvart 14. september 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Norge har tidligere tatt imot flyktninger fra leiren Al-Tash i Irak. Forholdene for flyktningene som etter 20 år fortsatt bor i denne leiren er svært vanskelige. Det er også vanskelig å vende tilbake til Iran for de som ønsker det. I et brev fra KRD utelukkes det ikke at Norge vil ta imot et mindre antall fra Al-Tash.

Vil Norge i 2001 ta imot flyktninger fra Al-Tash, og hvilke forutsetninger må i så fall være tilstede?»

Begrunnelse:

Etter revolusjonen i Iran i 1979-80 flyktet tusenvis av iranske kurdere til mange de flyktningeleirene rundt om i grenseområdet mellom Iran og Irak.

Al Tash-leiren åpnet i 1982. Fremdeles bor omkring 15 000 flyktninger her under svært vanskelige forhold. For de som ønsker det, er det svært vanskelig å reise tilbake til Iran. En del av de gjenværende flyktningene har fått flyktningestatus av FN.

I et brev fra KRD 21. mars (Ref. 99/4998) redegjør departementet for planene om mottak av kvote flyktninger i 2001, og skriver at «Dette innebærer at det fra norsk side ikke tas sikte på uttak av iranske flyktninger fra Al-Tashleiren i Irak, men samtidig utelukkes det ikke at et mindre antall flyktninger kan bli tatt ut.»

Norge har tidligere tatt imot mange flyktninger fra denne leiren. Flere av disse har slektninger som er igjen i leiren, og for dem er det av stor betydning å få avklart om Norge vil ta i mot flere fra Al-Tash.

Svar:

Det er lite sannsynlig at iranske flyktninger fra Al Tash vil bli tatt ut på årets kvote for overføringsflyktninger. Andre iranske flyktninger har et mer umiddelbart beskyttelsesproblem, og de blir prioritert. Årets delkvote på 300 plasser for iranske flyktninger er nå på det nærmeste fylt.

Da departementet gjorde Utlendingsdirektoratet og FNs høykommissær for flyktninger kjent med fordelingen av årets kvote, ble det gjort klart at preferanse skulle gis til uttak fra Tyrkia. Dette har sammenheng med at en stor del av de iranske flyktningene i første omgang kommer til dette landet. Tyrkia har sluttet seg til FNs flyktningkonvensjon av 1951, men opprettholder geografiske begrensninger. Landet mener at det bare er forpliktet til å gi beskyttelse til flyktninger fra Europa. Iranske og andre asiatiske flyktninger som tar kontakt med Høykommissærens representanter får en kortvarig oppholdstillatelse. I denne perioden må UNHCR finne et tredjeland som vil ta imot dem som har et beskyttelsesbehov. Lykkes ikke dette, står flyktningene i fare for å bli deportert til hjemlandet.

Ettersom de iranske flyktningene i Tyrkia har et mer umiddelbart beskyttelsesbehov, mener jeg det er riktig å prioritere disse. Flyktningene som har vært i Al Tash-leiren i Irak siden 1982 har det vanskelig. Det har som kjent, også store deler av den øvrige befolkningen i Irak. De står imidlertid ikke overfor trusler om tilbakesendelse. Deres situasjon kan sies å utgjøre et humanitært problem, men neppe et beskyttelsesproblem.

Utlendingsdirektoratet gjennomførte i juni en uttaksreise til Tyrkia. Det medførte at nesten hele irankvoten ble fylt. Det betyr at det ikke kan forventes uttak fra Al Tash i år.

Spørsmål nr. 538

Innlevert 7. september 2001 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal
Besvart 13. september 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Er det riktig at unge som er under tilsyn av barnevernet, ikke kan få stipend og lån i Statens lånekasse for utdanning, og hva er i tilfelle begrunnelsen for dette, og kan det vurderes å endre denne praksis?»

Begrunnelse:

Jeg er blitt kontaktet av en person som rammes av dette. Det oppleves naturlig nok som åpenbart urettferdig, og jeg håper det er mulig å gjøre noe med dette.

Svar:

Forskriftene om lån og stipend fra Lånekassen til søkere som er under omsorg av barnevernet, er endret fra og med studieåret 2001-2002. Den nye forskriften sier: Søkjar som er forsørget av barnevernet, kan ikkje få utdanningsstøtte frå Lånekassen.

Endringen kommer som en oppfølging av anbefaling i Aamodt-utvalgets rapport, NOU 1999:33 Nyttige lærepenge. Slik situasjonen har vært tidligere, har elever som er forsørget av barnevernet fått dekket alle utgifter av det kommunale og fylkeskommunale barnevernet, herunder boustgifter, i forbindelse med den daglige omsorgen. Samtidig har alle søkere som barnevernstjenesten har hatt forsørgeransvaret for, og som har bodd utenfor foreldrehjemmet, fått tildelt minstestipend fra Lånekassen. Dette uavhengig av om omsorgen er fratatt foreldrene eller ikke. Hensikten med endringen i utdanningsstøtteforskriften har vært å endre denne dobbeldekningen fra det offentlige.

Jeg har fått en del henvendelser i forbindelse med forskriftsendringen. Av henvendelsene har jeg sett at det særlig er unge som er under barnevernets omsorg, men som må bo på hybel mens de tar videregående opplæring eller bor i internat mens de går på folkehøgskole, som får problemer. De fleste av disse får ikke automatisk dekket sine utgifter fra kommunen.

Hensikten med endringen i utdanningsstøtteforskriften var å endre dobbeldekning fra det offentlige. Det har aldri vært hensikten å gjøre det vanskelig for unge å gjennomføre utdanningen. Derfor vil ungdommer som er under barnevernets omsorg mens de tar utdanning kunne få støtte fra Lånekassen også i 2001-02, når det kan dokumenteres at søkeren bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon.

Spørsmål nr. 539

Innlevert 7. september 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss
Besvart 21. september 2001 av olje- og energiminister Olav Akselsen

Spørsmål:

«Det er bred politisk enighet om satsning på effektiv energibruk og utvikling av nye, fornybare energikilder. For å stimulere til en slik utvikling kan det gis investeringstilskudd til fjernvarmeanlegg. Denne ordningen administreres i dag av NVE, men skal fra 1.1.2002 administreres av ENOVA i Trondheim.

Vil miljøvernministeren i forbindelse med omorganiseringen ta initiativ til en gjennomgang av støtteordningene?»

Begrunnelse:

Mo Fjernvarme AS vurderer for tiden et stort gjenvinningsprosjekt, som skal utnytte spillvarme fra røykgassen til en av de store prosessbedriftene i industriparken. Dette prosjektet innebærer imidlertid så store energimengder at det ikke finnes tilstrekkelig marked for å bruke disse oppvarmningsformål i form av fjernvarme. Energien i røykgassen kan i stedet brukes til produksjon av elektrisk kraft i et termisk kraftverk. Dagens støtteordninger er imidlertid begrenset til å gjelde utnyttelse av spillvarme til oppvarming av bygninger og industriell prosessvarme, og ikke til å produsere elektrisitet. Dette synes som et unødvendig byråkratisk og firkantet regelverk som hindrer realiseringen av fornuftige prosjekter.

Svar:

Eit viktig mål med omorganiseringa av arbeidet med omlegging og etablering av Enova er å sikra ei mest mogleg effektiv forvaltning av midlane til ei miljøvennleg omlegging av energibruk og energiproduksjon. Stønad skal utløysa dei prosjekta som i størst grad medverkar til å nå måla for energiomlegginga. Det er vidare viktig å sikra at midlane vert forvalta på ein effektiv måte. Arbeidet skal skje i nær kontakt med marknaden, og Enova skal overlata store delar av det praktiske arbeidet til eksterne samarbeidspartnarar.

Departementet skal setja overordna og konkrete resultatmål for forvaltninga av energifondet og vil stilla strenge krav til rapportering av resultat. Sjølve utforminga av tiltak og støtteordningar vil departementet imidlertid overlata til Enova. I den samanheng vil Enova gå gjennom dei ulike støtteordningane, deriblant investeringstilskot til fjernvarme.

Forholda er lagt til rette for at Enova skal bli eit kompetent og resultatretta fagmiljø og eit effektivt verkemiddel for å nå måla i energipolitikken. Enova vil dermed ha dei beste forutsetningar for å velja innretninga på tiltaka og å utarbeida ein strategi for kva slags teknologiar og løysingar ein bør satsa på for å få dei beste resultatata.

Når det gjeld Mo Fjernvarme AS vert det vist til at fjernvarmebiten i anlegget er støtta av NVE både i 2000 og 2001 med til saman 1 mill. kroner. Vidare er det slik at elektrisitet produsert i gjenvinningsanlegg er fritatt for elavgift. Dette inneber at Mo Fjernvarme får ei støtte på 10,3 øre/kWh med Regjeringa sitt forslag til elavgift. Vindkraft har til samanlikning ei produksjonsstøtte som tilsvarar halv elavgift per kWh.

Spørsmål nr. 540

Innlevert 10. september 2001 av stortingsrepresentant Per-Kristian Foss

Besvart 18. september 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«Elektrisitet til husholdninger i Nord-Norge er ikke momsbelagt. Dette fritaket gjelder ikke for fjernvarme. Dette medfører en konkurransemessig ulempe som hindrer utbygging av fjernvarme til boligformål. Dette kan også føre til at f.eks. næringsbygg som omgjøres til leiligheter, slutter å bruke fjernvarme fordi moms gjør elektrisitet billigere.

Synes finansministeren denne forskjellsbehandlingen er akseptabel, og vil han eventuelt ta et initiativ for å stimulere til økt bruk av fjernvarme?»

Svar:

Merverdiavgiften er en generell forbruksavgift som i prinsippet bør omfatte flest mulige varer og tjenester. Det er derfor ønskelig å begrense fritakene fra systemet. Dersom man ønsker å gi støtte til alternative energikilder bør støtten som hovedregel gis i form av direkte og målrettede tiltak og ikke gjennom fritak fra momssystemet.

Ut fra hensynet til en effektiv utnyttelse av energiresursene, er en avgiftsmessig forskjellsbehandling mellom ulike energikilder i utgangspunktet uheldig. Fritaket fra merverdiavgift bidrar isolert sett til at elektrisitet blir relativt rimeligere enn fjernvarme for husholdningene. På den annen side bidrar el-avgiften utenom Nord-Troms og Finmark til at bruk av elektrisitet blir relativt mer kostbart enn fjernvarme.

I arbeidet med å få til en omlegging til blant annet nye former for oppvarming har Regjeringen opprettet Enova SF. I dette arbeidet er det viktig å legge til rette for gode, helhetlige og langsiktige løsninger. Det forutsetter at de best egnede energiløsningene blir valgt i hvert enkelt tilfelle og at aktuelle alternativer vurderes opp mot hverandre. Lokal ressurstilgang og forbruksmønsteret vil ofte være avgjørende for hvilke energiløsninger som vil være best. Dette betyr at Enova vil støtte utbygging av fjernvarme der dette er et effektivt tiltak for å få til den ønskede omleggingen.

Fra 1. januar 2001 er det også innført fritak for forbruksavgift på elektrisitet brukt i fjernvarmeproduksjon.

Jeg vil ellers vise til at det i løpet av våren 2002 vil bli lagt fram en handlingsplan for infrastruktur for vannbåren varme i tråd med Stortingets anmodningsvedtak nr. 442 (2000-2001).

Spørsmål nr. 541

Innlevert 13. september 2001 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 19. september 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Hvilke løsninger ser statsråden med hensyn til å avhjelpe de akutte driftsproblemene ved Drammen politidistrikter - vil statsråden for eksempel snarest sørge for forslag om ekstrabevilgninger til politidistriktet?»

Begrunnelse:

Ifølge Drammens Tidende denne uken er Drammen politidistrikt i alvorlig penge nød. Kortvarig fravær blir ikke dekket opp, og innen året er omme vil opp mot ti stillinger stå ubesatt. Politiet går en tøff høst i møte fordi det ikke finnes midler til å sette inn vikarer ved kortvarig fravær som sykdom, ferie og kurs. I slike situasjoner er lensmannskontorene spesielt sårbare. Lengre saksbehandlingstid og færre politifolk i gatene er noen av konsekvensene for publikum. Mangel på driftsmidler går også ut over de ansatte. Når stillinger må stå ubesatte, blir det merbelastning på dem som er i jobb. Gode og dyktige medarbeidere som man knytter til seg i vikariatet må slutte fordi det ikke er økonomiske midler til å beholde dem. Og disse problemene ser ikke ut til å bli bedre på andre siden av nyttår. Manglende driftsmidler er et vedvarende fenomen. Mangelen på sivile stillinger er det største problemet. Tjenestemenn og jurister bruker mye tid på arbeid som kunne vært utført av sivile. Politikerne må bevilge mer penger til politidistriktene, og Drammen politidistrikt har mye dårligere dekningsgrad enn sammenlignbare distrikter.

Svar:

Drammen politidistrikt er for 2001 tildelt et budsjett på kr. 114 659 000,-, hvilket representerer en økning i forhold til året før og er på linje med tildelingene for de andre politidistriktene.

Når Drammen politidistrikt likevel har fått en stram økonomisk situasjon i år, har det sammenheng med at politidistriktet i 2000 hadde et overforbruk på kr. 1 241 000,- uten at det var noen spesielle årsaker til et slikt overforbruk. Det er imidlertid opplyst at politidistriktet selv har påført seg bindinger ved at det er oppstått stillingsvern for 6 ½ sivile stillinger som i utgangspunktet var midlertidige. Dette legger beslag på i overkant av kr. 1 million av politidistriktets driftsbudsjett.

I tråd med hva som er vanlig ved overforbruk som ikke har årsak i ekstraordinære forhold, er overforbruket trukket i tildelt budsjett for 2001.

Det er innført rammebudsjettering for politiet, noe som medfører at politidistriktet har en ramme å forholde seg til og de skal tilpasse sin aktivitet til denne rammen. I forbindelse med Politidirektoratets inspeksjon i april i år har det fremkommet at politidistriktet ikke hadde de nødvendige styringssystemer som fungerte knyttet til økonomistyringen. Dette gjaldt periodisering av budsjett generelt, og periodisering opp mot aktivitetsplaner spesielt. Det fremkom videre at kompetansen på dette feltet ikke var tilfredsstillende hos driftsenhetslederne.

Ut fra prinsippene for rammebudsjettering, er det politimesterens ansvar å iverksette tiltak som er nødvendig for å sikre budsjettbalansen, herunder tilpasse aktiviteten til den tildelte rammen.

Drammen politidistrikt er etter bevilgning gitt i revidert nasjonalbudsjett for 2001 tildelt 5 nye tjenestemannsstillinger. Drammen var sammen med Hordaland politidistrikt det politidistrikt som fikk tildelt flest nye stillinger.

Politidirektoratet følger opp politidistriktet gjennom blant annet inspeksjoner. I den grad det skulle oppstå en helt prekær situasjon, forutsetter jeg at Politidirektoratet griper inn med nødvendige tiltak. De budsjettmessige problemene ved Drammen politidistrikt knytter seg først og fremst til politidistriktets egen budsjettmessige styring, og det vil derfor i første rekke være politimesterens ansvar å treffe tiltak som sikrer dette samtidig som hensynet til publikum ivaretas på en god måte.

Gjenparten av dette brev er sendt Politidirektoratet og politimesteren i Drammen til orientering.

Dokument nr. 15:36

(2000-2001)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 542

Innlevert 14. september 2001 av stortingsrepresentant Rolf Reikvam

Besvart 24. september 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus er klar med byggestart for 314 boliger på Lillestrøm. Departementet har fordelt tilskuddsmidlene til studentboliger uten at prosjektet på Åråsen er blitt tilgodesett. OAS har en dekningsgrad på knapt 6 pst.. Det er derfor viktig at prosjektet på Åråsen blir realisert. I Oslo-området har det ofte vært knapphet på arealer som har begrenset antall nye boliger.

Vil statsråden foreslå tilleggsbevilgning for at prosjektet kan få støtte inneværende år?»

Begrunnelse:

Det er vedtatt at høgskolen i Akershus skal samlokaliseres på Lillestrøm. Det er dessuten gitt signaler om at Regjeringen i statsbudsjettet for neste år vil foreslå samlokalisering i Telenorbygget på Kjeller. Det betyr at skolen på Romerike kan stå ferdig til bruk om få år. Det er viktig at samskipnaden kan tilby studentboliger i nærheten av skolen.

Det er også grunn til å minne om universitetsstudiene på Kjeller som er et samarbeidsprosjekt mellom flere universiteter, har et stort antall hovedfagsstudenter knyttet opp til Kjellermiljøet. Mangel på boliger har gjort det vanskelig å rekruttere nok studenter. Økt satsning på realfag og teknologiske fag skal ha prioritet. Mangel på studentboliger bør i denne situasjonen ikke begrense studentopptaket. Flere studentboliger i Oslo-området vil også lette presset på boligmarkedet generelt. Boligprosjektet på Åråsen er derfor viktig både for studenter og andre boligsøkende. Det er vanskelig å forstå at et prosjekt som er klar til realisering skal bli stoppet på grunn av manglende tilskuddsmidler. Denne situasjonen kan unngås om departementet ber Stortinget om en tilleggsbevilgning.

Svar:

I august ble tilsagnene om statstilskudd til studentboligbygging fordelt for 2001. I alt ble det gitt tilsagn til 911 enheter, den største satsingen noen gang.

I tråd med Kirke-, utdannings- og forskningskomiteens merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000), ble de store byene prioritert også i fordelingen for 2001. For Oslos vedkommende pekte komiteen særlig på Bjølsen-prosjektet, og jeg har prioritert dette i tilsagnene som gikk til Osloregionen.

I løpet av de to siste årene er det tildelt 869,5 tilsagn til Osloregionen. Når disse studentboligene blir ferdigstilte vil det lette trykket i boligmarkedet for studenter. Dette vil komme alle studenter til gode, også høgskolestudentene. Videre minner jeg om at Oslo- og Akershushøgskolenes studentsamskipnad (OAS) ble tildelt 78 tilsagn i 2000. Det er om lag det samme som Trondheim fikk i år og like mye som Bergen fikk i fjor.

Jeg vil også vise til at Regjeringen har lagt fram en handlingsplan for studentboliger, der vi legger opp til en sterk satsing fram til 2005, slik at dekningsgraden kommer opp mot et akseptabelt nivå. Det gir rom for

mange nye prosjekter over hele landet i de kommende årene. OAS vil bli vurdert i forbindelse med fordeling av nye tilsagn etter Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2002.

Spørsmål nr. 543

Innlevert 14. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 25. september 2001 av barne- og familieminister Karita Bekkemellem Orheim

Spørsmål:

«Synes ikke statsråden at Likestillingsombudet overreagerer på slike type annonser, og blander ikke ombudet rollen inn i denne type saker med for mye detaljstyring og flisespikkeri?»

Begrunnelse:

Likestillingsombudet har blandet seg inn ved en stillingsannonse og hevdet den var ulovlig fordi et transportfirma hadde søkt etter en «god gammeldags vaske kjerring». Ombudet mener at også menn bør ha mulighet til å søke på en slik jobb og de vil være ukvalifisert å søke en slik jobb, ifølge ombudet. Nå er det slik at dette firmaet ønsket en ekte vaskekone som er høyt verdsatt fordi mannfolka er bare ikke dyktige nok, ifølge firmaet. Allerede dagen etter annonsering var det hele 25 interesserte vaskekoner og det har vært mye positiv respons rundt innholdet i annonsen.

Firmaet fikk den de var ute etter til alles tilfredshet, bortsett fra Likestillingsombudets.

Svar:

Jeg vil besvare et spørsmål fra stortingsrepresentant Jørn L. Stang stilet til arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo som rette statsråd. Spørsmålet gjelder Likestillingsombudets reaksjoner overfor stillingsannonser.

Likestillingsombudet har som oppgave å føre tilsyn med at likestillingslovens bestemmelser ikke overtres. Jeg har full tillit til hennes vurderinger, både med henblikk på det faglige innholdet i avgjørelsene, og med henblikk på hvilke prioriteringer hun foretar. Jeg har ikke noe ønske om å overprøve Ombudets avgjørelser.

I forbindelse med det foreliggende spørsmålet vil jeg likevel få understreke at likestillingslovens hovedregel er at utlysning av stillinger bare for det ene kjønn er forbudt. Utlysingen må heller ikke gi inntrykk av at arbeidsgiveren forventer eller foretrekker det ene kjønn. Unntak fra regelen kan bare gjøres dersom det foreligger «åpenbar grunn» til det.

En utlysning bare for det ene kjønn kan gi et forvarsel om at arbeidsgiveren kan komme til å foreta en ansettelse i strid med loven, dvs. la være å ansette en søker på grunn av søkerens kjønn. Videre kan utlysinger som gir uttrykk for hvilket kjønn arbeidsgiveren ønsker i stillingen, også bidra til å festne og forsterke de tradisjonelle oppfatningene av hvilke arbeidsoppgaver som passer for hvert av kjønnene. En slik utlysning kan også medføre at personer av det ene kjønn lar være å søke stillingen.

Spørsmål nr. 544

Innlevert 14. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 21. september 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Hvis statsråden mener at både helikoptermannskapet og legene er en viktig ressurs på redningshelikopterene, bør det ikke da innrettes slik at begge har den samme beredskapstid på 15 minutter alle steder i landet?»

Begrunnelse:

Helikoptermannskapet og legenes beredskapstid på redningshelikopterene samsvarer ikke.

Det er prisverdig at beredskapstiden settes til 15 minutter for mannskapet, men fortsatt er legenes beredskapstid som skal følge redningshelikopteret en hel time. Man kan komme i den situasjon ved gitte anledninger at helikopteret står klart på bakken i påvente av en lege med lavere beredskap.

Økt beredskap for redningshelikopterene kan derfor være til liten nytte hvis ikke legenes beredskap økes tilsvarende. I Banak og på Ørland er det leger ved basene, men ikke ved Rygge i Østfold.

Svar:

I St.meld. nr. 44 (2000-2001) Om redningshelikoptertjenesten i fremtiden foreslår Regjeringen å etablere tilstedevakt for redningshelikopterene på samtlige redningshelikopterbasert på fastlandet. Bakgrunnen for dette er at tilstedevakt ved basene er vurdert som svært viktig, all den stund tidsfaktoren oftest er det kritiske for å redde liv.

Erfaring viser at det i enkelte tilfeller er svært viktig at akuttmedisinsk personell håndterer forulykkede/pasienter allerede på vei til sykehus. I andre tilfeller er tiden som går til den forulykkede/pasienten fjernes fra det truende element viktigst for å redde liv eller redusere helseskade, og ikke akuttmedisinske behandling underveis til sykehus. Allikevel synes det klart at tilstedevakt for medisinsk personell, sammen med resten av helikoptermannskapet, ideelt sett ville være ønskelig, alle situasjoner tatt i betraktning.

St.meld. nr. 44 (2000-2001) tar som utgangspunkt at medisinsk personell skal stå på 60 minutters beredskap, allikevel slik at tilbudet ikke skal bli dårligere enn i dag.

Dette er basert på ressurssituasjonen, både med tanke på tilgang til kompetanse, og kostnadene forbundet med å etablere tilstedevakt for medisinsk personell. Det er i dag mangel på anestesileger og annen akuttmedisinsk kompetanse.

Allerede i dag er ordningen med medisinsk beredskap god ved flere av basene. Banak har tilstedevakt. Ved basen i Bodø ligger sentralsykehuset med lege på vakt i umiddelbar nærhet, slik at ordningen kan sammenlignes med tilstedevakt for legen ved basen. Øvrige baser har ikke samme nærhet mellom sykehus med lege på vakt og redningshelikopterbasen. Om helikopteret skal ut med lege, vil dette forsinke reaksjonstiden ved disse basene.

I dagens situasjon vil det neppe være riktig å trekke leger som er fullt sysselsatt og nødvendige ressurser ved sykehusene, ut fra disse og inn i det mer sporadiske behov i tilknytning til redningshelikoptertjenestens oppdrag. Dette syn har støtte i Luftambulanssutvalgets rapport (NOU 1998:8), som på bakgrunn av ressurssituasjonen anbefalte at det ble etablert så gode som mulige praktiske løsninger ved de enkelte baser. Ordningen burde ikke gå på bekostning av situasjonen ved sykehusene som har ansvaret for å stille med medisinsk beredskap til tjenesten.

Når dette er sagt, vil jeg i tråd med hva som er signalisert i St.meld. nr. 44, understreke at det skal være en målsetning å ha en så god redningshelikoptertjeneste som mulig, herunder så god tilgang på medisinsk kompetanse som mulig. Det skal være en kontinuerlig prosess å overvåke situasjonen slik at en eventuelt kan nyttegjøre seg ledig legekapasitet med dagens organisering.

Før tilstedevakt for helikopterbesetningene skal etableres ved basene, skal det arbeides med å finne alternative løsninger for organisering av medisinsk kompetanse tilknyttet tjenesten. Mitt departement er i dialog med Sosial- og helsedepartementet om dette. Målet er å finne løsninger som kan forsvares økonomisk, og som ikke går på bekostning av legeberedskapen ved de sykehus som skal levere denne kompetansen.

Innlevert 17. september 2001 av stortingsrepresentant Oddvard Nilsen
Besvart 26. september 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Hvorfor er ikke innkjøpet av råvarene til Statens vegvesens egenproduksjon av PE-skumplater og leveranser av PE-skumplater produsert av Statens vegvesen til Statens vegvesens tunnelprosjekter gjenstand for anbud?»

Svar:

Levering av PE-skumplater til bruk i tunneler i Statens vegvesen skjer enten ved kjøp av ferdigplater eller råvarer. Ved kjøp av råvarer sveises platene sammen av vegvesenet selv. Både kjøp av ferdigplater og råvarer skal skje i henhold til gjeldende regelverk for offentlige anskaffelser.

I februar 2001 kunngjorde vegvesenet i åpent EØS-anbud kjøp av PE-skumplater. Her ble det åpnet for levering av ferdigplater, råvarer og en kombinasjon av de to alternativene. Opprinnelig ble det levert 3 anbud. Statens vegvesen valgte imidlertid å forkaste anbudene fordi det var usikkerhet knyttet til framtidige krav om brannhemming av PE-skumplater.

I juni 2001 ble det kunngjort et åpent EØS-anbud for levering av råvarer. Vegdirektoratet har opplyst at det har vært begrenset interesse for levering, og at det ved denne utlysingen kom inn bare ett anbud. Vegvesenet er nå i ferd med å skrive kontrakt med denne anbyderen.

I påvente av avgjørelsen på EØS-anbudet har vegvesenet vært nødt til å foreta to supplerende kjøp av råvarer til egen produksjon. Dette har vært gjort for å unngå stopp i produksjonen på igangværende tunnelanlegg. Det ble sendt ut tilbudsforespørsel til den eneste leverandøren i markedet som har sagt seg villig til å levere råvarer. Vegvesenet opplyser at dette skjedde i henhold til prosedyrene i «Forskrift for kjøp av varer og tjenester til staten», kap. IV (gjaldt fram til 1. juli 2001).

Videre har Statens vegvesens tunnelproduksjon foretatt et direkte kjøp av ferdige plater fra et firma. Vegvesenet opplyser at kjøpet ble foretatt for å vurdere om platene fra firmaet oppfylte en rekke tekniske krav som vegvesenet setter til slike plater. Videre opplyser vegvesenet at kjøpet ble foretatt i henhold til § 31 b i «Forskrifter for kjøp av varer og tjenester til staten».

Som nevnt ovenfor, er kjøpet av råvarer foretatt i henhold til gjeldende anskaffelsesregelverk. Selve sammensveisingen skjer på vegvesenets verksted på Toppe i Hordaland som er et attføringsanlegg der personell med helsemessige problemer er overført til lettere produksjonsoppgaver, og platene leveres til Statens vegvesen tunnelproduksjon. Leveringen av de sammensveisede platene er med andre ord en intern leveranse som ikke omfattes av lov om offentlige anskaffelser.

Det har vært uforholdsmessig høye markedspriser på PE-skumplater, med toppris i 1997. Da Statens vegvesens egenproduksjon startet produksjon av PE-skumplater for vegtunneler høsten 1999, gikk prisene ned med ca. 30 pst. i forhold til prisnivået høsten 1997. Dette har gitt Statens vegvesen betydelige besparelser. Statens vegvesens egenproduksjon jobber aktivt for å redusere innkjøpskostnadene. Valgte innkjøpsstrategi på området vil bidra til dette.

Vegvesenet er som nevnt, nå i ferd med å inngå kontrakt om levering av råvarer. Kontraktstiden er på 6 måneder. Jeg legger til grunn at Statens vegvesen i løpet av denne perioden vurderer om videre kjøp av PE-skumplater fortsatt skal skje som råvarer med sammensveising internt i vegvesenet eller som ferdigplater. Videre legger jeg til grunn at kjøpene blir foretatt i henhold til gjeldende anskaffelsesregelverk.

Spørsmål nr. 546

Innlevert 18. september 2001 av stortingsrepresentant Øystein Djupedal
Besvart 25. september 2001 av finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Spørsmål:

«På bakgrunn av henvendelse fra Foreningen for Muskelsyke, ønsker jeg en redegjørelse for hvordan grupper med store utgifter pga. funksjonshemming eller helseproblemer, sikres en rettferdig ligningsbehandling på landets mange ligningskontorer i forhold til særfradrag og egenandel på disse utgiftene?»

Begrunnelse:

Det framgår av henvendelsen fra Foreningen for Muskelsyke at det er stor variasjon i praksis mellom ulike ligningskontorer. På tross av at problemstillingen har vært behandlet i overligningsnemnda ved flere anledninger, må skatteyttere som krever denne typen fradrag stadig gjennom en lang saksbehandling med selvangivelse, klage på ligning, ligningsnemnda og overligningsnemnda. Dette krever juridisk bistand og store personlige ressurser som mange i den aktuelle gruppe ikke besitter.

Svar:

Skatteyttere kan i dag kreve fradrag for store sykdomsutgifter dersom de har hatt usedvanlig store kostnader på grunn av egen eller forsørget persons sykdom eller annen varig svakhet. Kostnader som det må antas at skattyter ville ha hatt også om han eller hun hadde vært frisk eller kostnader som skattyteren får dekket gjennom offentlige stønadsordninger, kan ikke fradras.

De skatteyttere som kan kreve fradrag for store kostnader på grunn av sykdom eller varig skade utgjør en meget variert gruppe. Da de ulike skattyterne har forskjellige behov og forskjellige typer kostnader som følge av de ulike sykdommene og svakhetene, må skatteyttere som krever fradrag for store sykdomsutgifter dokumentere kostnadene sine.

I forbindelse med vurderingen av om skattyteren har krav på fradrag for sine kostnader, vil en del av vurderingene måtte være skjønnsmessige. Det kan derfor ikke utelukkes at det i enkeltsaker kan oppstå noe variasjon i praksis mellom ulike ligningskontorer. Helsemyndighetene er også med på å treffe en del av beslutningene om man har krav på særfradraget, bl.a. ved å se på om behandlingen man har hatt utgifter til er adekvat og å avgjøre saker hvor det må tas stilling til om norsk offentlig helsevesen tilbyr en tilsvarende behandling som det er krevd fradrag for. Disse vurderingene kan også føre til at det oppstår variasjoner mellom de ulike ligningskontorene. Variasjonene i praksis kan også til dels skyldes at skattyterne i varierende grad kan dokumentere eller sannsynliggjøre utgiftene sine. For å unngå for store forskjeller mellom ligningskontorene, har man utarbeidet retningslinjer for skatteetaten i Lignings- ABC.

Skattyteren må på selvangivelsen føre opp de utgiftene til sykdom som han eller hun vil kreve fradrag for. Det stilles derfor krav om at man hvert år

fremlegger legeattest ved selvangivelsen når man krever fradrag for store sykdomsutgifter, og legeattesten må konkludere med at man har en varig sykdom eller varig svakhet. Dessuten er det et krav om at sykdomskostnadene har vært usedvanlig store for å kunne kreve særfradraget. Dersom skattyter ikke får fradrag for de kostnadene han mener å ha krav på, har han anledning til å påklage ligningen. Får skattyter ikke medhold i klagen og velger å påklage videre, kan dermed saksbehandlingen ta noe tid.

Jeg ser at ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter har uheldige sider. Ordningen innebærer at ligningsfunksjonærene må foreta vanskelige avveininger som ligger utenfor deres vanlige fagområde. Dessuten gjelder ordningen i praksis dekning av sykdomsutgifter mv. som det offentlige har valgt ikke å gi direkte støtte til. Den blir dermed en slags skjult, indirekte støtte til dekning av utgifter ved siden av de prioriteringene som foretas gjennom direkte, offentlig dekning av utgiftene.

Jeg ser et behov for å gjennomgå ordningen og vurdere om den virker etter hensikten.

Spørsmål nr. 547

Innlevert 19. september 2001 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 26. september 2001 av arbeids- og administrasjonsminister Jørgen Kosmo

Spørsmål:

«Som politikere har vi et felles ønske om at innvandrere skal loses inn i det norske samfunn gjennom relevant arbeid. Minerva videregående skole har i over ett år arbeidet for å komme i gang med «Lærerutdanning i yrkesfag for innvandrerene». Saken har nå stoppet opp for andre gang på grunn av pengemangel.

Hvilken løsning ser statsråden for å få til dette positive integreringstiltaket?»

Begrunnelse:

Etter henvendelse fra Minerva videregående skole, og etter klarering fra Arbeidsdirektoratet sentralt ved markedsdirektør Terje Tønnesen, har det i høst vært møte mellom Aetat Intro i Oslo ved avdelingsleder Leif Magne Skjevinger og skolen.

Sammen har de klarert 20 innvandrere, som enten ikke har relevant arbeid i forhold til sin utdanning, eller er helt arbeidsledige, til å gjennomføre denne lærerutdanningen. Alle har utdanning som ingeniør eller sivilingeniør, og denne utdanningen er godkjent i Norge. Felles for dem alle er at de har hatt problemer med å få arbeid som i rimelig grad samsvarer med deres utdanning. Aetat har fulgt dem over tid og kjenner til deres problemer.

Skoleopplegget er også faglig godkjent av Aetat Intro. Kurset vil i hovedsak bestå av pedagogikk, norskopplæring knyttet til fagterminologi og å lære å undervise praktisk i relevante tekniske yrkesfag etter læreplaner for den videregående skolen.

Planen var å starte i høst slik at de kunne gjennomføre 10 uker av utdanningen i høst, og så fortsette fra januar og fram til juli 2002. Det er viktig at de kommer i gang i høst, for ellers blir de ikke ferdig til skolestart august 2002, og det vil vanskeliggjøre deres arbeidsmuligheter. Minerva videregående skole vil ansette en del av dem, og planlegger en pool av faglærere som kan arbeide i flere av de land som Norge har samarbeid med. Med sin flerspråklige bakgrunn vil de være godt egnet for dette. Også andre firma har vist sin interesse for dem.

Aetat Intro i Oslo sier at de ikke har penger til at dette kan komme i gang nå i høst.

Svar:

Jeg viser til brev av 20. september 2001 hvor du tar opp temaet innvandrere og integrering med bakgrunn i kontakt mellom Aetat Intro og Minerva videregående skole vedrørende lærerutdanning i yrkesfag for ingeniører med innvandrerbakgrunn.

La meg starte med å si at vi deler et felles utgangspunkt: Muligheten til deltakelse i arbeidslivet er svært viktig for alle, uavhengig av bakgrunn. Jeg stiller meg i utgangspunktet positiv til alle kreative forslag for å bistå arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn ut i arbeid.

Når det gjelder den konkrete saken du tar opp i brevet, kan jeg fortelle at Aetat Intro og Minerva videregående skole i løpet av seinsommeren har hatt kontakt om dette «lærerutdanningsprosjektet». Fra Aetat Arbeidsdirektoratet har jeg fått opplyst at Aetat Intro og ledelsen ved skolen har gjennomgått papirene til 30 personer som overfor skolen hadde sagt seg interesserte i et slikt prosjekt. Det viste seg at 20 av disse 30 ble avklart som aktuelle for å gjennomføre eksempelvis denne lærerutdanningen. Av disse 20 var det flere som ikke var registrerte som arbeidssøkere ved Aetat. En var bosatt i Tyskland, de andre bodde rundt omkring i Norge og få var bosatt i Oslo-området. Et par personer var på attføring med til dels «tunge diagnoser», og fire personer hadde ikke passende utdanning. Ingen hadde dokumenterte gode

nok norskkunnskaper. Etter gjennomgangsmøtet med Minerva videregående skole ble konklusjonen at kun åtte av de tredve personene var aktuelle med hensyn til utdanning, personlige egenskaper og språkferdigheter. Av disse åtte var fire allerede i jobb, og står ikke registrerte som aktive arbeidssøkere.

Du skriver at «skoleopplegget er faglig godkjent av Aetat Intro». Aetat Intro kan imidlertid ikke godkjenne kurs knyttet til lærerutdanning. Aetat Intro samarbeider for øvrig med Minerva om et annet kurs i det innværende skoleåret, et VKII-kurs for helseservicearbeidere (apotekteknikk-utdanning), hvor Minerva holder kurset for Aetat.

Avslutningsvis vil jeg opplyse deg om at Aetat på ny vil kontakte Minerva videregående skole for å drøfte hva et videre samarbeid kan bestå i.

Spørsmål nr. 548

Innlevert 21. september 2001 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa

Besvart 28. september 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil sosialministeren revurdere satsane for sosialhjelp ved å halde barnetrygda utanfor foreldra sitt inntektsgrunnlag og basere retningslinene på SIFO sine satsar for nødvendig livsopphald?»

Grunngjeving:

Etter det som står i Dagsavisen 18.09.01, har lovavdelinga i Justisdepartementet laga ei juridisk vurdering av om det er grunnlag for å behandle barnetrygd og kontantstøtte forskjellig i forhold til påleggstrekk for skattegjeld. Lovavdelinga meiner at barnetrygda ikkje skal brukast til å betale skattegjeld fordi barnetrygda er barnets pengar, heiter det i nemnde oppslag.

Med bakgrunn i lovavdelinga si tolking, vil eg tru at det ikkje er grunnlag for å rekne barnetrygda som foreldra si inntekt. Det må innebere at barnetrygda skal haldast utanfor utrekninga av sosialhjelp. Senterpartiet har tidlegare sagt seg usamd med statsråden sitt forslag til nivå for sosialhjelp og meiner lovavdelinga si vurdering gir enda ein grunn for å be om endring.

Barnetrygda har heilt frå 1946 vore basert på at alle barnefamiliar, uavhengig av inntekt, skal motta barnetrygd. Barnetrygda skal ikkje vere ei omfordeling til familiar med låg inntekt, men vere ei omfordeling mellom familiar med og uten forsørgde barn. Når barnetrygda vert rekna som inntekt før det kan søkjast sosialhjelp, kan det hevdast at det medfører at dei økonomisk sett aller svakaste familiene i samfunnet, nemleg dei som har sosialhjelp som einaste inntekt, i realiteten ikkje mottar barnetrygd. I praksis må barna av langtids sosialhjelpsmottakarar brødfø foreldra for barnetrygda, før foreldra får matpengar i form av livsopphald. Rett nok er det eit barnetillegg til sosialhjelpa, men barnetillegget for dei minste barna, er berre litt større enn barnetrygda. Eg vonar statsråden vil syte for at også barnefamiliar som er langtids sosialhjelpsmottakarar får stønad til mat for barna sine ved at dei har same sum til rådvelde for sine barn, som alle som mottar barnetrygd elles får i samfunnet vår, uavhengig av inntekta si.

Svar:

Spørsmålet representanten Magnhild Meltveit Kleppa stiller er todelt. Første del gjeld inntektsgrunnlaget ved vurdering av behovet for og utrekning av økonomisk stønad etter sosialtenestelova. Andre del av spørsmålet gjeld utgiftsgrunnlaget for dei statlege rettleiande retningslinene for utmåling av stønad til livsopphald.

Eg viser til at eit fleirtal i Stortinget i samband med blant anna handsaminga av Utjamningsmeldinga og behandling av Dokument 8:69 (2000-2001) gjekk inn for at det skal takast omsyn til barnetrygda når behovet for sosialhjelp vurderast. Eit fleirtal av kommunane følgjer òg ein slik praksis.

Eg har og merka meg at lovavdelinga i Justisdepartementet legg til grunn at det ikkje kan gjerast vedtak om påleggstrekk i barnetrygd, jf. brev til Barne- og familiedepartementet av 17. september 2001. Justisdepartementet viser der til ei avgjerd i Høgsteretts kjæremålsutval, der det er uttalt at det vil liggja utanfor formålet med barnetrygda å bruke ho til å dekkje skattekrava til foreldra. Eg kan ikkje sjå at dei same omsyn talar for å halde barnetrygda på dette grunnlaget utanfor ved vurdering av behovet for økonomisk sosialhjelp. Stønad til livsopphald etter sosialtenestelova er ei subsidiær yting. I prinsippet inneber dette at alle dei alminnelege inntektsformene skal utnyttast fullt ut. Samstundes inneber ordninga med behovsprøving at sosialtenesta også må ta omsyn til alle utgifter som har samanhang med livsopphaldet til barn.

Representanten Meltveit Kleppa spør vidare om eg vil vurdere å basere dei statlege rettleiande retningslinene for utmåling av stønad til livsopphald på satsane til Statens institutt for forbruksforskning (SIFO). Eg meiner det er forskjellar mellom SIFO sitt standardbudsjett for forbruksutgifter og livsopphaldsstønad etter sosialtenestelova. Standardbudsjettet viser kostnadene ved å oppretthalde eit rimeleg og alminneleg forbruksnivå for ulike typar hushald. Budsjettet er eit langtidsbudsjett som, i tillegg til daglege, løpande utgifter, også omfattar utgifter til meir sjeldne innkjøp av varige forbruksgegenstandar. Økonomisk

stønad etter sosialtenestelova skal vere ei midlertidig yting i ein situasjon der ein person ikkje sjølv kan syte for sitt eige livsopphald gjennom arbeid eller ved å gjere gjeldande økonomiske rettar. Dei rettleiande retningslinene for utmåling av stønad til livsopphald er difor retta inn mot det løpande livsopphaldet, og omfattar daglege, løpande utgifter på eit forsvarleg, men nøkternt nivå. Eg viser til mitt svarbrev av 7. mars 2001 til spørsmål nr. 249 frå Stortinget for ei nærmare utdjuping og konkretisering her. (Sjå vedlegg).

Regjeringa legg opp til årleg prisjustering av satsane som ligg i dei rettleiande retningslinene for sosialhjelp. I 2002 vil Regjeringa gjennomgå heile systemet med statlege retningsliner for sosialhjelp, herunder inntektsgrunnlaget, og oppjustere satsane. Eg vil spesielt sjå på i kva grad omsynet til barn blir ivareteke. Eg viser i denne samanhengen også til nytt rundskriv I-34/2001 om sosialtenestelova kapittel 5. I rundskrivet har eg oppmoda kommunane til å ta særskilde omsyn til at barn skal få ein så normal oppvekst som mogeleg.

Vedlegg til svar:

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar nr. 249 (2000-2001).

Internett:

<http://www.epos.stortinget.no/database/epos/spmliste.stm?sakid=21820&vismeny=skrspm&Sesjon=2000-2001>

Spørsmål nr. 549

Innlevert 21. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 27. september 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Kristin Brustad

Spørsmål:

«Hvilken politikk vil statsråden føre overfor utviste kurdere fra andre Schengen-land, som ikke tilfredsstiller vilkårene for videre opphold blant annet i Nederland?»

Begrunnelse:

Siden 20. november 1998 har ingen kurdere fått oppholdstillatelse i Nederland. Nå varsler nederlandske myndigheter at bortimot 8 000 kurdere fra Irak må forlate landet. Noen av kurderne har Norge som et spesielt hovedmål for videre opphold i Europa, grunnet at det er viden kjent at norske ansvarlige myndigheter fører en meget liberal innvandringspolitikk sammenlignet med andre land innenfor Schengen-landene. Likevel påstås det fra UDI sin side ved informasjonssjefen «at Norge fører en asylpolitikk som i hovedsak er lik den Nederland fører». Nederland sender også kurdere direkte tilbake til Irak og de hevder at det ikke er noen sikkerhetsproblemer knyttet til returen. Situasjonen i området har endret seg vesentlig på noen år, slås det fast fra hollandske myndigheter.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at jeg med kurdere antar at representanten Stang refererer til kurdere fra Nord-Irak.

Kurdere fra Nord-Irak som allerede har søkt om asyl i andre Schengen-land og fått avslag på denne, vil bli behandlet etter gjeldende regelverk og praksis på feltet. Blant annet kan det bli aktuelt å behandle søknader i henhold til Dublin-konvensjonen, som kan innebære at asylsøkeren kan returneres tilbake til landet hvor søknaden først var til behandling.

Den 7. mai 2001 besluttet Utlendingsdirektoratet (UDI) at asylsøkere fra Nord-Irak, som etter individuell vurdering ikke har behov for beskyttelse, skal få avslag på søknad om videre oppholdstillatelse i Norge. Denne beslutningen omfatter både de rundt 2000 irakerne som nå har midlertidig oppholdstillatelse, og nye asylsøkere med tilsvarende bakgrunn. I løpet av det siste året har UDI fått nye opplysninger om at irakere med opphold i Norge har en betydelig reisevirksomhet inn og ut av Irak. Dette bekrefter at frivillig hjemreise

er fullt ut mulig. Det forutsettes at irakere som får avslag reiser hjem. Om nødvendig vil norske myndigheter være behjelpelig med å legge praktisk til rette for hjemreise.

Norge og Nederland følger i hovedsak samme praksis ved behandling av søknader om asyl fra Nord-Irak.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at ifølge de opplysninger jeg har mottatt, har Nederland hittil bare lyktes i å returnere et fåtall kurdere til Nord-Irak.

Spørsmål nr. 550

Innlevert 21. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 26. september 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Har statsråden i dag noen planer om å få forsert utbyggingen av E6 gjennom Østfold til firefelts motorveg og som kan følge svenskenes tempoplan for ferdigstillelse av E6 innen 2007?»

Begrunnelse:

I Østfold fylke under hele valgkampen var utbygging av E6 og E18 hete temaer. Alle partier ville i større eller mindre grad nå endelig prioritere utbygging av de to traseene gjennom fylket og at dette skulle ferdigstilles raskest mulig. Også regjeringspartiet var høyt på banen etter hvert rundt disse spørsmålene.

Jeg går dermed ut i fra at statsråden har fått innspill fra sine meningsfeller Østfold om hvordan E6 og E18 kan ferdigstilles raskest mulig.

Østfoldingenene og næringslivet forventer nok at dette vil bli ivaretatt gjennom statsbudsjettet som snart skal presenteres for år 2002.

Svar:

Utbygging av Ev 6 i Østfold er en prioritert oppgave, slik det fremgår av Stortingets behandling av Nasjonal transportplan. Regjeringen vil fremme konkret forslag til utbygging i statsbudsjettet for 2002. Jeg kan ikke kommentere innholdet før budsjettet er lagt frem.

Spørsmål nr. 551

Innlevert 26. september 2001 av stortingsrepresentant Ranveig Frøiland

Besvart 3. oktober 2001 av nærings- og handelsminister Grete Knudsen

Spørsmål:

«Kan statsråden medverka til at SND gjev like rammevilkår til produksjon i Norge som til produksjon i lavkostland?»

Grunngjeving:

Janusfabrikken AS er ein av dei få større tekobedrifter som framleis er i drift i Norge. Janus slit i konkurranse med produksjonsbedrifter som er flytta til lavkostland. DN av 11. desember 2000 viser til Troll Balti, ein tekoproduksjon som med midlar styrt gjennom SND konkurrerer ut Janusfabrikken AS. Tekoindustrien som er att i Norge treng ikkje støttetiltak. Men det er viktig at dei får same rammevilkår som dei

dei konkurrerer med. Dei tillitsvalde viser til at hadde bedriften flytta produksjonen til eit lavkostland, ville bedriften fått økonomisk tilskot, medan drifta i Bergen ikkje har rett på tilskot.

Svar:

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) si verksemd er primært retta mot utbygging og nyetablering av norsk næringsverksemd i Noreg. Med unntak av eigne fond som rettar seg mot Nordvest-Russland og Sentral- og Aust-Europa kan SND sine verkemiddel ikkje nyttast i utlandet. Det ligg ikkje noe tilskotselement i fonda som nyttast utanlands. Retningslinene for ordningane er i store trekk samanfallande med retningslinene for SND Invest A/ S, som gjer investeringar i Noreg.

Investeringsfondet for Aust-Europa blei oppretta gjennom Stortinget sitt vedtak av St.prp. nr. 1 (1996-97) Utanriksdepartementet. Som mål for skipinga av fondet heiter det i retningslinene mellom anna at fondet har som føremål å fremje nærings samarbeid mellom Noreg og landa i Aust- og Sentral-Europa. Verksemda skal vere innanfor rammene av dei til ei kvar tid gjeldande hovudlinene for samarbeid mellom Noreg og landa i regionen. Det er ein føresetnad at verksemda skal drivast på forretningsmessig grunnlag. Om avkastninga til investeringar og om utbytte til staten står følgjande i retningslinene:

»Statens innskudd er på 120 mill. kroner. Ved investeringar skal fondet legge til grunn et gjennomsnittlig, langsiktig avkastningskrav minst lik gjennomsnittlig rente de siste tolv måneder på statsobligasjoner med gjenstående løpetid på fem år addert med en risikopremie som skal ta hensyn til usikkerheten knyttet til fondets investeringer.

Av innskuddet på 120 mill. kroner skal det betales utbytte til staten etter det 11. året regnet fra opprettelsesåret. Utbyttet som skal betales skal utgjøre 75 pst. av årsresultatet, begrenset oppad til innskutt kapital, multiplisert med statens gjennomsnittlige innlånsrente slik den er definert i første ledd.»

Investeringsfonda er inne på eigarsida i verksemdene og skal investere i aksjekapital og tilby ansvarlege lån til prosjekt der norske verksemdar har eit samarbeid med ei utanlandsk verksemd. Desse investeringane vert gjort på eit forretningsmessig grunnlag, staten skal ha utbytte av investeringane og dei skal fremje nærings samarbeidet mellom Noreg og Aust-Europa samt fremje utvikling i desse landa.

Gjennom Investeringsfondet for Aust-Europa har SND investert i alt 1,03 mill. kroner i Troll Balti. Dette gir SND ein eigardel på 40 pst. i verksemda. SND si investering er gjort på eit reint kommersielt grunnlag. Det er ikkje gitt tilskot til investeringa og til drifta av verksemda i Estland.

Spørsmål nr. 552

Innlevert 27. september 2001 av stortingsrepresentant Finn Kristian Marthinsen

Besvart 3. oktober 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Det har fremkommet i media gjennom uttalelser fra personer som antas å ha greie på det, at en rettssak mot mulige skyldige i «Bandidos-bombesaken» i Drammen ikke vil kunne gi anonymitet for ev. vitner som trenger det.

Deler justisministeren denne forståelsen av begrensningen i omfanget til den nye ordlyden Stortinget har vedtatt i § 130 i straffeloven, og vil det i så fall være nødvendig med en annerledes lovtekst som uten spesifisering gir retten mulighet til anonymitet for vitner der det vurderes nødvendig?»

Begrunnelse:

Det hevdes at fordi bombeattentatet i Drammen kommer inn under «mordbrannparagrafen» og denne ikke er nevnt i lovens ordlyd eller henvisning, så kan det ikke gis beskyttelse for vitner som måtte frykte for represalier for seg og sine fra det kriminelle motorsykkelmiljøet. Dersom denne forståelsen er riktig, vil det være et «hull» i lovgivningen som Stortinget ikke la opp til under behandling og vedtak. Tvert imot var

intensjonen å sikre anonymitet til viktige vitner nettopp i saker hvor muligheten for represalier var til stede. Dersom nevnte forståelse er riktig, antar undertegnede at lovteksten bør endres slik at vi i framtiden ikke avskjærer denne muligheten for anonymitet fordi lovgiver ikke «har tenkt på» eller forutsett den eller de spesielle sakene som måtte dukke opp.

Svar:

Representanten Marthinsen viser i sitt spørsmål til et avisoppslag hvor det fremkommer at det ikke vil kunne gis anonymitet for eventuelle vitner som trenger det i en sak der tiltalen gjelder «mordbrannparagrafen», dvs. straffeloven § 148.

Det er riktig at § 148 ikke er nevnt blant de bestemmelser hvor anonym vitneførsel kan benyttes. Etter straffeprosessloven § 130 a første ledd kan anonym vitneførsel bare benyttes i saker om overtredelse av «straffeloven §§ 132 a, 151 a, 162 annet eller tredje ledd, 192, 229 tredje straffalternativ, 231, 233, 266, 268 jf. § 267, § 317 jf. § 162 annet eller tredje ledd eller § 317 jf. § 268 jf. § 267 eller ved overtredelser som nevnt i alkoholloven § 10-1 tredje ledd; eller forsøk på slik forbrytelse.»

I Ot.prp. nr. 40 (1999-2000) ble det foretatt en grundig avveining av i hvilke situasjoner anonym vitneførsel skal kunne brukes. Spørsmålet om hvorvidt straffeloven § 148 skulle omfattes, ble uttrykkelig vurdert, se sitatet fra høringsbrevet på side 36 første spalte, hvor det heter:

«Det er et spørsmål om forbrytelser mot rikets sikkerhet (kapittel 8 og 9) og visse allmennfarlige forbrytelser bør omfattes (særlig § 148 om mordbrann mv. og § 151 a om flykapring mv.). Etter departementets mening bør bare § 151 a om flykapring mv. tas med i denne omgangen. Her er elementet av vold særlig fremtredende og vitnene vil regelmessig være tilfældighetsvitner.»

Departementet opprettholdt dette standpunktet i proposisjonen, se side 40 første spalte.

Om hvilke forbrytelser som bør omfattes av ordningen uttalte en enstemmig justiskomiteé i Innst. O. nr. 78 (1999-2000) på side 6 og 7:

«Komiteen ser at det kan være behov for å tillate anonym vitneførsel i flere tilfeller enn Justisdepartementet anbefaler, og komiteen vil for sin del foreslå at også bestemmelsen om produksjon, salg, oppbevaring og innførsel av et meget betydelig kvantum alkohol, jf. alkoholloven § 10-1 tredje ledd inkluderes i de typer lovbrudd der det kan føres anonyme vitner ... Komiteen er i likhet med departementet tilbakeholden med på nåværende tidspunkt å utvide anvendelsesområdet for anonyme vitner ut over dette i og med at det dreier seg om et vidtgående virkemiddel

som pga. de prinsipielle innvendinger som kan reises mot anonym vitneførsel bør brukes med stor varsomhet.

Komiteen mener det vil være riktig å vurdere både dette og kriteriene for hvilke krenkelser som skal kreves før anonyme vitner kan brukes på nytt når regelen har virket en tid.»

Det er planlagt en etterkontroll av ordningen med anonym vitneførsel etter at den har fått virke i fire til fem år, jf. Ot.prp. nr. 40 (1999-2000) side 104. Etter mitt syn er det for tidlig å ta opp spørsmålet på ny allerede nå. De nye reglene om anonym vitneførsel ble satt i kraft 1. august 2001 og har dermed bare fått virke i vel to måneder.

Spørsmål nr. 553

Innlevert 28. september 2001 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 4. oktober 2001 av samferdselsminister Terje Moe Gustavsen

Spørsmål:

«Vil samferdselsministeren ta et initiativ for å få opparbeidet gang- og sykkelvei samt nødvendige trafiksikkerhetstiltak langs Rv 120 i Rælingen kommune?»

Begrunnelse:

Trafikken på Rv 120 gjennom Rælingen kommune har økt betydelig etter åpningen av Gardermoen som hovedflyplass. Ikke minst grunnet gjennomgangstrafikk fra Enebakk og Østfold. Utviklingen av Rv 159 som motorvei fra Karihaugen til Lillestrøm har også gjort Rv 120 mer aktuell for trafikk mellom Oslo og områdene langs Øyeren, enn før.

Trafikksituasjonen langs deler av Rv 120, spesielt gjennom Rælingen kommune, er preget av kaos. Forældre er, med god grunn, redde for sine barn som må benytte denne veien som skolevei.

Rv 120 mangler langsgående gang- og sykkelvei. Det mangler også nødvendige sikrede krysningspunkt. En slik vei må sikres godt særlig ved kryssing av veibanen i forbindelse med kollektivtrafikk m.m.. Forholdene for gående og syklende må løses på en tilfredsstillende måte slik at ulykker kan unngås.

Svar:

Etter åpningen av ny Rv 159, omkjøringen rundt Strømmen og Lillestrøm, har en vesentlig del av trafikken på lokalvegnettet blitt overført til Rv 120, Nedre Rælingsveg. Dette har ført til en betydelig økt trafikk på nordre del av Rv 120.

I den nordre delen av kommunen er det bygd sammenhengende gang- og sykkelvegnett. Det er behov for å sikre Rv 120 videre sydover med gang- og sykkelveg, planskilt fotgjengerkryssing mv.. I den lokale handlingsplanen for perioden 2002-2011, vedtatt i fylkestinget juni 2001, er bygging av gang- og sykkelveg langs Rv 120 på strekningen Smestad - Kirkebyveien (1,4 km) foreslått prioritert i siste halvdel av 4-årsperioden 2002-2005. Ytterligere to strekninger på til sammen 1,5 km er inne på reservelisten for mulige prosjekter i denne perioden.

Jeg forutsetter at Vegvesenet prioriterer trafiksikkerhetstiltak innenfor de årlige budsjetter og i samsvar med prioriteringene i handlingsprogrammet til Nasjonal transportplan.

Videre bygging av gang- og sykkelveg langs Rv 120 vil bli fortløpende vurdert og prioritert i tida framover.

Spørsmål nr. 554

Innlevert 28. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 3. oktober 2001 av sosialminister Guri Ingebrigtsen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for forpliktende finansieringsordninger og rammer overfor kommunene som følger opp Stortingets vedtak i forbindelse med Handlingsplan for eldreomsorgen, slik at kommunene ikke blir straffet fordi de er effektive og viser handlingskraft?»

Begrunnelse:

Undertegnede har i forbindelse med valgkampen 2001 blant annet vært på befaring i Skiptvet kommune i Østfold for å se oppfølgingen av Handlingsplan for eldreomsorgen som er vedtatt av Stortinget. Det er ikke tvil om at Skiptvet har etterkommet Stortingets intensjon om satsing på eldreomsorgen. Det triste er at kommuner som er offensive og fremtidsrettede med sin eldreomsorg blir straffet for det i form av manglende bevilgninger. Dette til tross, resultatene av enkelte kommuners innsats begynner å vise seg i form av både enerom og generelt bedre livsvilkår for eldre og pleietrengende. Det fordi at man over lengre tid også har planlagt og bygd omsorgsboliger og sykehjem. Kommunene har nylig via respektive fylkesmenn mottatt melding om fordeling av investeringsrammer. Mange kommuner, herunder Skiptvet kommune, risikerer nå ikke å få gjennomført sine planer fordi statens investeringsrammer knyttet til Handlingsplan for eldreomsorgen er altfor små i forhold til det som er behovet for en tilstrekkelig og god eldreomsorg. Kommunene har så langt brukt store ressurser på planlegging, prosjektering, klargjøring av tomteareal med videre for bygging av sykehjem/omsorgsboliger. Dette først og fremst for å stå best mulig rustet til det økende antallet med eldre mennesker som trenger pleie og omsorg i årene fremover. Sentrale prioriteringer må etter undertegnedes mening være langt mer fremtidsrettede, slik at kommunene slipper å endre handlingsplanene og svekke intensjonene som er pålagt av myndighetene. Det går utover effektive kommuner og ikke minst de mennesker man har plikt til å betjene. Jeg vil konkret nevne følgende forhold i Skiptvet kommune når det gjelder utbygging av eldreomsorgen og tilskudd fra Husbanken:

- 10 serviceleiligheter ble ferdigstilt 01.12.92. Kommunen fikk ikke tilskudd. Hadde ferdigstillelsen vært 1 måned senere ville kommunen fått oppstartingsstilskudd.
- 12 omsorgsboliger ble ferdigstilt i 1997. Kommunen fikk oppstartingsstilskudd. Kommunen var for tidlig ute i forhold til kompensasjonstilskudd.
- Ombygging av 2 sykeavdelinger til 14 sykehjems plasser med enerom og bad. Kommunen fikk oppstartingsstilskudd. Var for tidlig ute i forhold til kompensasjonstilskudd.
- Prosjektert ombygging og nybygging av sykeavdeling til 14 plasser. 8 av disse plassene er i to-sengsrom, og ingen rom har bad eller WC. Får ingen tilskudd slik saken står i dag.

Svar:

Spørsmålet er stilt til helseministeren, men besvares av meg som rette vedkommende.

Handlingsplan for eldreomsorgen ble i 1997 vedtatt av Stortinget med en målsetting om å bygge ut 24 400 nye omsorgsboliger og sykehjems plasser. Regjeringen foreslo sist høst å øke rammen med ytterligere 5 000 enheter. Vi har så langt godkjent prosjekter tilsvarende om lag 22 000 sykehjems plasser og

omsorgsboliger, som utgjør mer enn 17 mrd. kroner i utgifter over statsbudsjettet i årene framover. Inneværende år tildeles kommunene om lag 7 800 enheter. Likevel er søknadsmengden i Husbanken for stor til at alle kan gis tilskudd i år og en del kommuner må avvente Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2002.

Jeg viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 82 (2000- 2001), kommuneproposisjonen, varslet at man vil komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2002 med en vurdering av investerings- og driftsbehovet innenfor eldreomsorgen de nærmeste årene.

Stortinget vil motta den varslede vurderingen når forslaget til statsbudsjett legges fram og det vises derfor til fremleggelsen av statsbudsjettet 11. oktober. Informasjon om den endelige søknadsmengden i Husbanken etter fristen vil bli sendt Stortinget senere.

I påvente av fremleggelse av statsbudsjettet håper jeg representanten synes dette er tilfredsstillende svar.

Spørsmål nr. 555

Innlevert 28. september 2001 av stortingsrepresentant Bjørn Hernæs

Besvart 8. oktober 2001 av justisminister Hanne Harlem

Spørsmål:

«Hvilke krav stiller Justisdepartementet for at staten, helt eller delvis, skal dekke kommunenes utgifter ved større ulykker og katastrofer?»

Begrunnelse:

Justisdepartementet har nylig avslått Åmot kommunes søknad om å få refundert 600 000 kr til dekning av ekstrautgifter kommunen hadde i forbindelse med den tragiske Åsta-ulykken.

Svar:

Justisdepartementet har det overordnede ansvar for redningstjenesten. Redningstjenesten er imidlertid ikke en organisasjon, men en funksjon. «Organisasjonen» utgjøres av summen av alle tilgjengelige redningsressurser, ikke bare offentlige, men også frivillige og kommersielle.

Norsk redningstjeneste bygger på prinsippet om at alle offentlige institusjoner med ressurser egnet for redningsformål plikter å delta i redningstjenesten (samvirkeprinsippet), og at de selv dekker de utgifter som påløper til personell, materiell, planlegging, øvelser mv.. Dette prinsipp bygger på en tilråding i St.meld. nr. 86 (1961-62), jf. Innst. S. nr. 170 (1962- 63) og er senere bekreftet i den årlige St.prp. nr. 1. I praksis betyr dette at utgifter til redningstjenesteformål gjenfinnes i statlige så vel som fylkeskommunale og kommunale budsjetter.

De fleste hendelser er av et slikt omfang at det er riktig og naturlig at de håndteres i tråd med samvirkeprinsippet, altså at de offentlige redningsaktørene dekker sine egne utgifter. Noen hendelser er imidlertid av en slik størrelse at deltagerne fra det offentlige selv ikke er i stand til bære kostnadene alene. I slike tilfeller må kommunene for sin del melde fra til overordnet statlig nivå og anmode om refusjon fra dette nivået, som vil kunne være aktuelle departementer.

Justisdepartementet v/hovedredningssentralene har en budsjettpost for refusjon. Utbetalingene er imidlertid begrenset til refusjon av reelle utgifter for frivillige, ubetalte redningsmannskaper fra de frivillige organisasjonene. Videre har hovedredningssentralene en budsjettpost som dekker betaling av kommersielle redningsressurser når de trengs, for eksempel ved behov for innleie av sivilt helikopter.

Justisdepartementet svarer ikke for kommunale utgifter og kan således ikke innfri søknader om refusjon av disse. Det er kommunenes foresatte som etter en konkret vurdering må ta stilling til søknadene. Det ligger i sakens natur at det skal mye til før samvirkeprinsippets krav om egenbetaling for alle offentlige institusjoner settes til side, slik Kommunal- og regionaldepartementet har gjort i forbindelse med Åsta-ulykken.

For øvrig vil jeg bemerke at enkelte hendelser er så omfattende at selv ikke overordnet statlig nivå, som departementene, har midler til å refundere kommunale ekstrautgifter. I slike tilfeller kan det være nødvendig for Regjeringen å gå til Stortinget og be om en ekstrebevilling. Det skjedde for eksempel kommunal- og regionalministeren i forbindelse med flommen på Østlandet våren 1995.

Spørsmål nr. 556

Innlevert 28. september 2001 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 4. oktober 2001 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske

Spørsmål:

«Hva vil kirke-, utdannings- og forskningsministeren foreta seg for å sikre at barn med spesielle behov får de nødvendige hjelpemidler ved oppstart av nytt skoleår, slik at opplæringslovens intensjon om tilrettelagt undervisning for alle barn blir fulgt opp i praksis?»

Begrunnelse:

Begrunnelse for spørsmålet er blant annet forholdet rundt Alexander Holstad Fjeld, 8 år, elev ved Møgreina skole i Ullensaker kommune.

Alexander har på grunn av sykdom behov for datamaskiner, både hjemme og på skolen, for å følge undervisningen. Han kan ikke selv formulere bokstaver og tall manuelt med blyant. Den manglende evnen til å skrive gjør gutten fortvilet og lei seg.

Tekniske hjelpemidler tildeles gjennom Hjelpemiddelsentralen, hvor standardformularet som blir brukt, angir en behandlingstid av søknaden til fem måneder. En slik situasjon vil medføre at halve skoleåret passerer, uten at nødvendig skrivetrening kan gjennomføres.

Pedagogisk tilfredsstillende programvare er etter de opplysninger som ligger i saken ikke tilgjengelige. Skal det tekniske hjelpemiddelet fungere, må pedagogisk tilrettelagt programvare tilbys brukeren.

Svar:

Det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring for barn som er bosatt i kommunen, enten dette er ordinær opplæring eller spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 13-1. Det er også kommunen som har ansvaret for å fatte enkeltvedtak om spesiell tilrettelegging for dem som har behov for det, og det er kommunen som har ansvaret for at vedtak om tilrettelagt opplæring blir oppfylt.

Kommunen har et selvstendig ansvar for å oppfylle rettighetene etter opplæringsloven. Kommunen kan ikke unndra seg sitt ansvar for spesiell tilrettelegging i konkrete tilfeller, selv om det kan være vanskelig å skaffe adekvate læremidler. Det betyr at ved eventuell lang saksbehandlingstid for å få tildelt hjelpemidler fra Hjelpemiddelsentralen, må kommunen vurdere andre og midlertidige løsninger for elevene. Kommunen har uansett ansvaret for at spesielt tilrettede tilbud blir organisert og gjennomført på en slik måte at det kan gi de berørte elevene et tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Når det gjelder utviklingen av pedagogisk programvare er det Læringscenteret som har denne oppgaven. Jeg vil sørge for at de fortsatt følger opp utviklingen av dette for elever med særskilte behov.

Spørsmål nr. 557

Innlevert 28. september 2001 av stortingsrepresentant Jørn L. Stang

Besvart 5. oktober 2001 av kommunal- og regionalminister Sylvia Kristin Brustad

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at asylsøkere fra de ulike verdensdeler umiddelbart deporteres til et trygt «tredjeland» i sine respektive verdensdeler, for så å levere sine søknader om asyl ved Norges eller et annet Schengen-lands ambassade i det respektive land?»

Begrunnelse:

Undertegnede mener terrorangrepet mot New York og USA bør føre til strengere behandling av asylsøkere i Norge og i Schengen-landene.

Det er fare for at noen asylsøkere kan være involvert i terrorisme og organisert kriminalitet, både i Norge og andre europeiske land. Narkotikaomsetning er bl.a. med på å skaffe inntekter til terroraktiviteter. Ethvert tiltak er viktig for å styrke sikkerheten i det enkelte land.

Asylsøkere fra andre kontinenter som ikke er klarert som flyktning, bør holdes i tredjelandet i påvente av at asylsøknadene er behandlet.

Man må i denne sammenheng kunne konstatere at flere land i Europa blir mer og mer restriktive ved behandling av asylsøknader, og det er signalisert ytterligere innstramminger mot ytterliggående grupperinger og personer i Europa.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke betydningen av å bekjempe terrorisme på alle plan. Jeg kan imidlertid ikke slutte meg til representanten Jørn Stangs forslag om at søknader om asyl skal fremmes i utlandet og at søkere skal fortsette å oppholde seg der i påvente av en avgjørelse. I tillegg til at forslaget byr på en rekke praktiske problemer, vil det føre til en langt mer omstendelig behandling av asylsøknader enn det vi har i dag.

For det første er det i dag et vilkår at flyktningen må befinne seg i Norge eller på norsk grense for å få asyl her i landet. Innføring av en ordning hvor søknader om asyl skal fremmes i utlandet vil derfor medføre at vilkårene for asyl i utgangspunktet ikke kan oppfylles. Dette vil være i strid med FNs flyktningkonvensjon av 1951.

Dersom vi likevel skulle innføre en ordning hvor det gis adgang til å søke om asyl f.eks. ved våre utenriksstasjoner, vil det utvilsomt føre til en svært stor pågang på alle norske utenriksstasjoner, samt at det vil bli mer problematisk å ivareta søkerens rettssikkerhet og å få saken best mulig opplyst.

I tillegg er Norge forpliktet, også gjennom flyktningkonvensjonen, til ikke å returnere asylsøkere til land hvor søkeren har grunn til å frykte forfølgelse eller hvor søkeren av flyktningliknende grunner står i fare for å miste livet eller bli utsatt for umenneskelig

behandling. Norge kan derfor ikke umiddelbart sende søkere til et annet land uten en nærmere vurdering av søkerens beskyttelsesbehov, en vurdering som også utgjør hoveddelen av behandlingen av søknaden. Søknaden må dermed nærmest ferdigbehandles før vedkommende kan sendes til et tredjeland. Etter min mening vil det da være mer effektivt å ferdigbehandle søknaden med det samme, og dermed unngå de store utgiftene vi nødvendigvis vil få til reise og opphold i et tredjeland, i tillegg til eventuell reise tilbake igjen til Norge, eller vedkommendes opprinnelsesland.

Jeg vil i den forbindelse også påpeke at norsk utlendingslov ikke vil kunne gjelde i et annet land. Vi ville f.eks. ikke kunne tvangsmessig sende en asylsøker tilbake til sitt opprinnelsesland fra det tredje landet søker oppholder seg i. Norsk politi ville på alle måter måtte forholde seg til myndighetene og lovene i det landet asylsøkeren oppholder seg.

For øvrig vil jeg bemerke at det er noe uklart hvorvidt representanten Jørn Stang mener at det er Norge som skal være økonomisk ansvarlig for asylsøkeren, som eventuelt blir deportert til et trygt tredjeland, mens søknaden er til behandling i Norge. Det fremstår også som uklart hvordan Norge eventuelt skal «holde noen» i et tredjeland mens søknaden er til behandling. Jeg antar at representanten Jørn Stang forutsetter at Norge inngår avtaler med aktuelle «tredjeland» i asylsøkernes nærområder. Vi har ingen eksempler på at noen land har ønsket å inngå slike avtaler.

Å deportere asylsøkere til trygge nærområder kan innebære at land som i utgangspunktet har knappe ressurser til egen befolkning, blir pålagt en uforholdsmessig stor byrde, selv om Norge påtar seg å dekke eventuelle kostnader ved f.eks. opprettelse av asylmottak i nærområder. Byrdene for nærområdene er ikke bare av økonomisk art, vel så alvorlig er miljøbelastninger, tilgang på medisinsk behandling, undervisning, konsekvenser av langvarige leiropphold osv.